New Testament

Mbula-Bwazza Language

Mbula-Bwazza - Bible - New Testament

Matiu	3
Markus	78
Luka	126
Yohana	205
Amə Mishan	265
Amə Roma	342
1 Amə Korinti	377
2 Amə Korinti	411
Amə Galati	433
Amə Afisu	446
Amə Filipi	458
Amə Kolosi	466
1 Amə Tasalonika	474
2 Amə Tasalonika	482
1 Timoti	486
2 Timoti	495
Titus	502
Filimon	506
Amə Ibəru	508
Jemis	533
1 Bitərus	542
2 Bitərus	551
1 Yohana	557
2 Yohana	566
3 Yohana	567
Yahuda	569
Səna	572

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Mbula-Bwazza - Bible - New Testament

Matiu

Matiu 1

Tau mala Yesu
(Luka 3:23-38)

1Aɓa maləmce ka tau mənana Yesu Kərəsti, Məkà Dauda, Məkà Ibərayim, pur kam ngga ndya ka:

2Ibərayim ɓəl Ishaku, Ishaku ɓəl Yakupu, Yakupu ɓəl a Yahuda andə amə'eambəi,

3Yahuda ɓəl Parisa andə Zera. Nggea nda Tamar. Parisa nda tar Hezəron, Hezəron ɓəl Ram,

4Ram ɓəl Aminadap, Aminadap ɓəl Nashon, Nashon ɓəl Salmon,

5Salmon ɓəl Boaza. Ngge nda Rahap. Boaza ɓəl Obet. Nggea Obet nda Rut. Obet ɓəl Jeshi,

6Sə Jeshi yi ɓəl murəm Dauda. Dauda ɓəl Solomon. Nggea Solomon ɗiɗyal ka man-lú mala Yuriya na.

7Solomon ɓəl Riabwam. Riabwam ɓəl Abija. Abija ɓəl Asa.

8Asa ɓəl Jahoshafa. Jahoshafa ɓəl Joram. Joram ɓəl Uzaya.

9Uzaya ɓəl Jotam. Jotam ɓəl Ahas. Ahas ɓəl Hezakaya,

10Hezakaya ɓəl Manasa. Manasa ɓəl Amon. Amon ɓəl Josaya,

11sə Josaya yi ɓəl Jekonaya andə amə'eambəi (a baku mana a bwal amə Isərayila a nzali malea à um nəia guro a nzali Babila ka).

12A nzəm mana à umna nəia a Babila ka Jekonaya ɓəl Shaltiyel. Shaltiyel ɓəl Jerubabel.

13Jerubabel ɓəl Abiuda. Abiuda ɓəl Iliyakim. Iliyakim ɓəl Azura.

14Azura ɓəl Zadok. Zadok ɓəl Akim. Akim ɓəl Iliyu.

15Iliyu ɓəl Iliyaza. Iliyaza ɓəl Matan. Matan ɓəl Yakupu.

16Sə Yakupu yi ɓəl Yisəfu, bura Maryamu. Maryamu na yi ɓəl Yesu, mana à tunəki ama Kərəsti ka.

17Ləmndə ama tite arə Ibərayim yi bwal ban Dauda ka anza lum-nong-ine na. Sə lo a ban Dauda yi bwal baku mala pwanban aban o a Babila ka anza lum-

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

nong-ine na. Sə lo a baku mala pwanban aban o a Babila yi bwal ban Kərəsti ka anza lum-nong-ine na.

Ɓəlban mala Yesu Kərəsti
(Luka 2:1-17)

18Ani sə ɓəl Yesu Kərəsti pa. Ngge, yì Maryamu ka Yisəfu pur amuri nə̀ ali. Maryamu ka malaká yiu a ɓala mala Yisəfu peatu ɗang, sə muna kpa a bumi nə kanì mala Bangŋo Məfele.

19Burri Yisəfu, acemənana yì ka, ɓwa məɓoarne na ka, eare ama nə̀ pe wi kirsakya a məsə aɓwana ɗang. Yì ka, pak ɗenyicau ama à nə̀ gau aɓa səmbərəa.

20Lang nda mur mənia yì ɗenyicau ka, məturonjar mala Mətalabangŋo yi pusərəi abani a lorəo. Məturonjar banggi wi ama, "Yisəfu Məkà Dauda, ɓangciu ɓə̀ kəa pakko arə twal Maryamu ɓə̀ duk mamo ɗang. Acemənana muna mana a bumi ka pĕ mala Bangŋo Məfele na.

21Yì ka, nə̀ ɓəl muna-ɓwabura, sə a wu nə tsəki wi lulləu ama Yesu, acemənana nə̀ yia amsə aɓwana male aɓalə acauɓikea malea ka."

22Agir mənia kat ka à yì pa anggo ace mənana ɓəa lumsə cau mala Mətalabangŋo mana pur a kun məɓangna male ama:

23"Nsari nə̀ kum muna-bum, nə̀ ɓəl muna-ɓwabura, à nə̀ tunəi ama Immanuyel," ɓāləi ama, "Ɓakuli na ata səm."

24Lang Yisəfu loapi ntulo ka, pak gir mana məturonjar mala Mətalabangŋo banggi wi ka, twal Maryamu ɓə̀ duk mami.

25Sə yì ka, pak ɓwama nəi ɗang yi pur a gbashi muna-ɓwabura male, pələa tsəki muna lulləu ama Yesu.

Matiu 2

Amə'səle amur anlero yiua sən Yesu

1À ɓəl Yesu a Betalami, a nzali Yahudi, a baku mənana Hirədus nda murəm ngga. Tu anzəm ɓəl Yesu ka, amə'səle amur anlero pur nə takuli sə à yiu a Urəshalima,

2à yì ɗiban ama, "Murəm mala amə Yahudi mənana à loa ɓəle ka, nda ake? Səm sən nlero mala ɓəle a takuli, nda səm yiua peri abani ka."

3Lang murəm Hirədus ok mənia yì cau ka, ban ɓiki wi andə aɓwana kat a Urəshalima mənana à ok ce ka.

4Pələa tunə agbani pəris andə aməkani Nggurcau rambəia, sə ɗia ce ban mənana à nə̀ ɓəl Kərəsti kam ngga.

5Sə à ne wi ama, "A Betalami a bu-nzali Yahudi. Mənia ka nda cau mənana məɓangna mala Ɓakuli gilə ka:

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6“ ‘We Betalami, a nzali Yahudi, a gatti pale ɗang a ta amurəma mala nzali Yahudi. Acemənana a ɓaləo sə murəm nə̀ puro, mənana nə̀ yal aɓwana mem amə Isərayila ka.’”

7Hirədus pələa tunə amə'sələgir mənia ka aɓa səmbərəa sə ɗîa pepe pwari mana à səna nleroe nəi ka.

8Pələa nea wia ama, “Wu kyane a Betalami wu kya alta ban mune ɓukɓuk, ɓə̀ wu kuməni ka, wu nyare wu yi banggam, mim gbal ka mə nə ká peri abani.”

9Lang à ongŋəna cau mala murəm ngga, à pələa à bwal njar malea aban o. Sə à nda rə o ka, kara à sən nlero mənana à səni ɗîɗyal a takuli ka, puro akia wia dəmbəa aban ká, sə yi came amur ban mənana mune pak kam ngga.

10Banɓoaria wia kərkər arə sən mənia yì nlero ka.

11À nə̀ kutio a ɓala ka, à sən muna andə ngge Maryamu, sə à ɓun a ɓadəmbəi, à peri. Pələa à panzəki agəna malea sə à pe wi aɓoro zənariya, andə lubban andə mər.

12Ɓakuli nun kiria a lorəo ama ɓəa kəa nyar aban Hirədus ɗang. Pələa à twal ɓe njargula ɗang à nyare a nzali malea.

À ɓang nə Yesu à um nəi a nzali Masar

13Lang amə'səle amur anlero umna ka, məturonjar mala Mətalabangŋo pusərəi aban Yisəfu a lorəo sə banggi wi ama, “Lo twal muna andə ngge wu ɓangŋa wu o a nzali Masar. Wu duk kano she ɓən bangŋəno ama wu nyar ka, acemənana Hirədus na nə̀ ngga alta muna ama nə̀ wali.”

14Sə Yisəfu lo twal muna andə ngge àkə̀ bu dui sə à o a nzali Masar.

15Akano sə kya do ba lú mala Hirədus. Mənia ka yi lumsə cau mala Mətalabangŋo mana pur a kun məɓangna male ama, “Aɓa nzali Masar sə ən tunə munem.”

Hirədus wal amuna-burana aməkeke a Betalami

16Lang Hirədus yi sələ ama aməno yì amə'sələgir ɓosəkini ka, bumi lul kərkər. Pələa tasə asoje a Betalami andə ala mana a nkanggari ka à wal amuna-burana məkeke kat mənana pələa malea ɓari andə a mənana à bwal raka, kārəí arə pwari mənana ongŋəna ce nəi a kun amə'sələgir ka.

17Aɓa məno anggo ka sə cau mənana pur a kun Irmya məɓangna ka yi lumsəo, mana ama:

18“À ok ɓuà mala ɓeɓwa a Rama, ɓuà keban andə bumkiɗîkea məkərkər nì. Rahila na kə ɓuà ace amuni ka. Ɓinə girikiban, acemənana à wukina kat.”

Yisəfu andə Maryamu twal Yesu a nyare a Nazarat

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

19A nzəm lú mala Hirədus ka, məturonjar mala Mətalabangŋo pusərəi aban
Yisəfu a lorəo a nzali Masar.

20Məturonjar ne wi ama, “Lo twal muna andə ngge, nyare a nzali Isərayila, ace
mənana Hirədus andə aɓwana mana à alkiyita yiləmi muna ka à wukina.”

21Pələa Yisəfu lo twal muna andə ngge, sə à nyare a nzali Isərayila.

22Sə lang Yisəfu ok ama Arkilawus na duk murəm Yahudi a nzəm lú mala tarrí
Hirədus ka, ɓangciu pakki wi arə ka a Yahudi. Sə məturonjar nunkiri a lorəo ka,
pələa o a bui mala amə Galili.

23Nda à wario à kya do a ɓekə la mənana à tunəki ama Nazarat ka. Mənia ka nda
lumsə cau mala amə'ɓangna mala Ɓakuli mana ama, “À nə̀ tunəi ama ɓwa
Nazarat.”

Matiu 3

Yohana Məbatisəma giləki njar ace Yesu

(Markus 1:1-8; Luka 3:1-18; Yohana 1:19-28)

1Arə abaku məno ka, Yohana Məbatisəma yiu kə hamnə cau a ɓabondo a bu-
nzali Yahudi

2kə na ama, “Wu pwanzali wu pələ nzəm wun arə acauɓikea ma'wun, ace
mənana Domurəm mala kuli gbashina.”

3Yohana Məbatisəma ka nda ɓwa mənana Ishaya məɓangna mala Ɓakuli bang
ce ama: “Ɓe ɓwa kə hama nə giu məcande a ɓabondo kə na ama, ‘Wu giləki
tanjar mala Mətalabangŋo. Wu tamsə anjarkusəu ace pərapəra.’ ”

4Agir-nggurəu mala Yohana mana oasə ka à tea nə nyang kalakadambi. Nggur-
ɓunu male ka nggú na. Girlina male ka doshi na andə nyi-pu.

5Ɓwapəndəa pur aɓa nggeala Urəshalima, andə aɓea la a bu-nzali Yahudi kat,
andə bareban mala Nggeasala Jodan kat, à o abani.

6À bang acauɓikea malea, sə pakkia wia batisəma a Nggeasala Jodan.

7Sə lang Yohana sən amə Farisi andə amə Saduki à nə̀ nggə yiu pas abani ace
mənana ɓəa pakkia wia batisəma ka, nea wia ama, “Wun amuna an'yau barya!
Yan nun kir wun ama ɓə̀ wu ɓanggi ɓashi mala Ɓakuli mənana kə yiu ka?

8Wu pak agir mənana à nə̀ ləmndə ama wu pwana'nzali, wu ɗekina acauɓikea
ma'wun ngga.

9Sə wu kəa səni kəla ɗenyicau ma'wun mənana ama Ibərayim ngga kà wun na
ka, nə̀ amsə wun ɗang. Ən nggə bangga wun, Ɓakuli nə̀ gandə loasə atali mənia
à nə̀ pələì Ibərayim aməkau.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

10Ko ado ka Ɓakuli kwakina kun bero a tər anggun. Nggun mənana kat pusə ɓəle məɓoarne raka, à nə̀ kwari à nə̀ turri a bəsa.

11"Ən nggə pakka wun batisəma nə mur mənana nə̀ ləmndə ama wu nyingŋəna acauɓikea ma'wun. Nə nzəmo ka, ɓeɓwa na nə̀ ngga yiu mənana kutiam nə bangŋo ka, mənana yale nkura kusəì ka ən kārəa mə bwali a buam ɗang. Yì ka, nə̀ yia pakka wun batisəma nə Bangŋo Məfele andə bəsa.

12Kwar sarəgir male na a bui, nə̀ yia pusə kwá arə məsəsa a katəra, nə̀ so məsəsa a ba, sə kwá ka nə̀ pisəì a bəsa mənana panə linggi raka."

Yohana pakki Yesu batisəma

(Markus 1:9-11; Luka 3:21-22)

13Aɓalə anonggeo məno ka, Yesu pur a Galili sə yiu a Nggeasala Jodan ace mənana Yohana ɓə̀ yi pakki wi batisəma ka.

14Sə Yohana ka ɓariki ama nə̀ ɓinəi wi. Ne wi ama, "Mim ɓwan mə nə ká abano ace batisəma ka a nyare a yiu a banam mə pakko batisəma!"

15Sə Yesu pa eare ka ne wi ama, "Ɗeki ɓə̀ pa ana adyan. Anggo ka sə səm nə̀ lumsə agir kat mənana Ɓakuli earkicea ka." Pələa Yohana eare pakki wi batisəma.

16Lang Yohana maləna pakki Yesu batisəma, sə Yesu eapi mur ani ka, kara kuli mənna sə sən Bangŋo mala Ɓakuli aban suləo kəla kutu, yi do amuri.

17Aɓwana ok gi Ɓakuli nacau a kuli ama, "Mənia ka nda Munem, mənana ən earkiyice, mənana bumam kə pwasəa rəì kərkər ka."

Matiu 4

Shetan karəki Yesu

(Markus 1:12-13; Luka 4:1-13)

1Pələa Bangŋo Məfele loasə Yesu um nəi a ɓabondo ace mənana Shetan ɓə̀ kya karəki ka.

2Sə lang Yesu gilnamur pwari lumi-ine andə du lumi-ine ka, nzala wali kərkər.

3Məkarəkiban pələa yiu abani sə ne wi ama, "Ɓə̀ a nda muna mala Ɓakuli ka, banggi atali mənia ɓəa pələ nɗəmo."

4Sə Yesu nyesəi wi ama, "À gilə a Maləmce mala Ɓakuli ama: " 'Girlina na nəmurəì tsəkiyi ɓwa sə nə̀ dum nə yiləmu ka ɗang. Nda andə cau mənana kat kə pur a kun Ɓakuli ka.' "

5Pələa Shetan wari nə Yesu aɓa Urəshalima nggeala məfele, sə kya tamsəi a ɓwang Ndàməgule mala Ɓakuli,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6sə ne wi ama, “Ɓə̀ a nda Muna mala Ɓakuli ka ta zurro a nzali! Acemənana à gilə aɓa Maləmce mala Ɓakuli ama, “ ‘Ɓakuli nə̀ tsək aməturonjar male ɓə̀a tsəkiro. À nə̀ eo a ɓabuia, ace mənana wu kəa tul kusəo arə tali raka.’ ”

7Sə Yesu pələi wi ama, “Maləmce mala Ɓakuli bang gbal ama, “ ‘Ce a karəki Mətalabangŋo Ɓakuli mo ɗang.’ ”

8Shetan nyar ɗəm wari nə Yesu a ɓwang ɓe kə nkono nggea mədāre, pələa ləmndəki wi ala-murəm kat mənana a ɓanza ka andə gulo andə gəna mənana a ɓaləia ka kat.

9Sə ne wi ama, “Ɓə̀ a wu nə ɓun a ɓadəmbəam sə a nə peri abanam ngga, mə nə po amənia yì agir ka kat.”

10Yesu ne wi ama, “Shetan, upi banam! Maləmce mala Ɓakuli ka na ama, “ ‘Peri aban Mətalabangŋo Ɓakuli mo, Kə yì mwashat ɓərɓər na a nə kpate ka.’ ”

11Nda sə Shetan ɗekina Yesu ka, sə aməturonjar yiu à yì bwali wi kam.

Tita turo mala Yesu a Galili

(Markus 1:14-15; Luka 4:14-15)

12Lang Yesu ongŋəna ama murəm Hirədus Antipas kùrna Yohana a ndàkurban ngga, lo ɗeki nzali Yahudi o a bu-nzali Galili.

13Banì sau a Nazarat ɗang, turo kya do a Kapanahum, a kun Garang Galili a bui mala amə Zebulu andə amə Naftali.

14Mənia ka pa anggo ace mənana ɓəa lumsə cau mana pur a kun Ishaya məɓangna mala Ɓakuli ka ama:

15“Wu kwaki kir wun, wun amə nzali Zebulu andə Naftali. Wun aɓwana mənana wu do amur njargula ká a kun Garang, a nkaring Mur Jodan ngga. Wu kwaki kir wun, wun amə Galili, la mala aɓwana mana amə Yahudi na raka.

16Aɓwana mənana à do a pəndəa ka, à səna tălaban məgule. Yì aɓwana mənana à do a yinggəli lú ka, tălaban suləna a bania.”

17Lo a baku məno ka Yesu tita hamnə cau, kə na ama, “Wu pwanzali, wu pələ nzəm wun arə acauɓikea ma'wun, acemənana Domurəm mala kuli gbashina.”

Yesu tunə aməkpate amədəmbe

(Markus 1:16-20; Luka 5:1-11)

18Yesu na ban gya a kun Garang Galili, sə məsəì kpa arə aɓwana ɓari amə'eambəu, Shiman mənana à tunəki ama Bitərus ka andə mə'eambəi Andəru. À nda ban taula nə ndámbú aɓa Garang ace mənana yia ka bwal-nji nda turo malea.

19Yesu nea wia ama, “Wu yiu a tam, mə nə tsək wun, wu nə̀ pələ amə oari aɓwana acem.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

20À lo tu à nying andámbú malea sə à o ate.

21Yesu nggə ká a dəmbəa ka, yi sən aɓea amə'eambəu ɓari ɗəm, Jemis muna mala Zabadi andə mə'eambəi Yohana. À nda ɓa waru andə tárria Zabadi. À nda ban taliki andámbú malea. Pələa Yesu tunəia.

22À lo à fwa rəia à nying waru andə tárria sə à o ate.

Yesu kanigir sə twali aɓwana ban rəkwana

(Luka 6:17-19)

23Yesu gya aɓa nzali Galili kat kə kanigir aɓalə andakpapi mala amə Yahudi, sə kə hamnə Cau Amsəban mala Domurəm mala Ɓakuli amur aɓwana. Twalî aɓwana ban ambalang arəpangŋa andə akwano kat.

24Cau male gya akiban aɓa bu-nzali Suriya kat. À yinəi wi nə aməkwano ɗàngɗáng: a mənana à nda ɓa rəkwana kərkər, andə a mənana akukwar kutia rəia, andə a mənana à ndanə kwano wukiaban, andə a mənana ɓe kə barea wu ka, yi twalia wia ban akwano malea kat.

25Ɓwabunda pas mənana à pur a bu-nzali Galili, andə Dekapolis ka, à pu ata Yesu. Aɓea gbal ka à purki arə anggea-là Urəshalima, andə mala acili abu-nzali mala amə Yahudi andə aban mənana a nkaring Nggeasala Jodan ngga, kat à o ate.

Matiu 5

Yesu eau amur nkono sə kanigir

(Luka 6:20-23)

1Lang Yesu sən lakki mala ɓwabunda ka, kya eauwe do a bum nkono. Alaggana male yiu abani,

2sə tita kania wia gir ama:

3 Aɓwana mənana à sələ ama yia ka amətər na aɓa bangŋo ka, à ndanə tsəkbu mala Ɓakuli, acemana Domurəm mala kuli ka malea na.

4 Amə bumkiɗikea ka à ndanə tsəkbu mala Ɓakuli, acemənana à nə̀ kum girikiban.

5 Amə nongsəmuru ka à ndanə tsəkbu mala Ɓakuli, acemənana à nə̀ li ɓanza.

6 Aɓwana mənana à dum nə nzala andə məsamur mala cauɓoarna a bumia ka, à ndanə tsəkbu mala Ɓakuli, acemənana à nə̀ kum ɗəmsəban.

7 Amə sən məsəswatər ka à ndanə tsəkbu mala Ɓakuli, acemənana à nə̀ sən məsəswatər malea.

8 Amə ɓabum məɓoarnsari ka à ndanə tsəkbu mala Ɓakuli, acemənana à nə̀ sən Ɓakuli.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

9 Amə giləki dotarəu ka à ndanə tsəkbu mala Ɓakuli, acemənana à nə̀ duk amuna mala Ɓakuli.

10 Aɓwana mənana à kə pea wia tanni ace cauɓoarna ka, à ndanə tsəkbu mala Ɓakuli, acemənana Domurəm mala kuli ka malea na.

11 Wu ndanə tsəkbu mala Ɓakuli yi mənana aɓwana kə sang wun, à kə pa wun tanni, à kə tsəka wun acau ɗàngɗáng aɓa nyir, acemənana wu ndaka aməkpatam ngga.

12Wu pak bumpwasəa, ban ɓə ɓoara wun, acemənana tangnakusə wun ngga məgule na a kuli. Anggo sə à pe amə'ɓangna mala Ɓakuli mənana à aka wun dəmbəa ka tanni.

Tuɓamur andə tǎlaban mala ɓanza

(Markus 9:50; Luka 14:34-35)

13 Wu ndaka tuɓamur mala ɓanza. Sə ɓə̀ tuɓamur ɗwanyi cyauwe male ka mana gir ni nə̀ tsəi sə nə̀ cyau ɗəm? Panə ɓoaro ɗəm ɗang, à nə̀ sukki aɓwana nə̀ parki a ɓakusəia.

14 Wu ndaka tǎlaban mala ɓanza. Nggeala mənana à ɓe amur tali ka pà nə̀ səmbərə ɗang.

15À pà nə̀ tsək bəsa a pitəla sə à nə̀ kumsəi wi nkenye amuri ɗang. A kun mani ka à nə̀ tamsəi amur gir tamsə pitəla, aban mənana nə̀ pa tǎlaban aban aɓwana kat a ɓala ka.

16Anggo sə wu nə̀ nying tǎlaban ma'wun ɓə ta a ɓadəmbə aɓwana ace mənana ɓəa sən aturo ɓoarna ma'wun, sə ɓəa gusələ Tar wun mana a kuli ka.

Nggurcau mala Musa

17 Wu kəa twali ama ən yiu ace tamsə Nggurcau mala Musa andə kanigir mala amə'ɓangna mala Ɓakuli ɗang; ən yiu ace tamsəia ɗang. Nda ace lumsəia.

18Ən nggə na wun məsəcau, kə muna-cau pà kàm, sə ɓe kəgir bəti pà kàm aɓa Nggurcau mala Musa mənana à nə̀ pusəì ka ɗang, she ɓə̀ kuli andə nzali ka tea maləna ka.

19Ɓə̀ yana kat sə yàllî nzong məkyauwe mwashat aɓalə amənia yì anzongcau, sə kə kani aɓwana ama ɓəa pa kəla yì ka, nə̀ ngga duk rítǎu aɓa Domurəm mala kuli. Sə ɓwa mənana kə kpata amənia yì anzongcau sə kə kani aɓwana ama ɓəa pa kəla yì ka, nə̀ ngga duk ɓwaməgule a Domurəm mala kuli.

20Ən nggə na wun ama ɓə̀ ɓealɓoarna ma'wun kuti mala amə Farisi andə aməkani Nggurcau mala Musa raka, wu pa wu nə̀ kum kutio aɓa Domurəm mala kuli ɗang ko bəti.

Yesu kanigir amur bumlulla

(Luka 12:57-59)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

21 Wu ongŋəna à banggi aɓwana mənana a pwaryan ngga ama, “A pà wu nə́ wal lú ɗang; ɓwa mənana wal lú ka à nə̀ pakki wi ɓashi.”

22Sə mim ngga ən nggə na wun ama ɓwa mənana bumi lullo arə ɓi ka à nə̀ pakki wi ɓashi. Sə ɗəm ngga à bangŋa ama ɓwa mənana tunəî ɓì ɓwaɓana ka à nə̀ ká nəi aban aməɓashi. Sə mim ngga ən nggə na wun ama ɓə̀ a ne ɓwa ama “We ɓwazaləa” ka, a nda ɓa ká tanni mala ɓashi lu-bəsa.

23 Ɓə̀ a ndarə pa ɓoro mo aban gyangŋan-peri sə ɓaləo kasəa ama ɓe kəɓwa na kam ndanə cau a bumi a rəo ka,

24nying ɓoro mo a ɓadəm gyangŋan, nyare kya giləki ce wunə ɓwe peatu, sə wu yi pa ɓoro mo.

25 Ɓə̀ kəɓwa wulio ka gbara giləki nre wun wunəi peatu sə wu kya ndaɓashi. Ɓə̀ a na raka nə̀ ngga kpapio wunə məɓashi, sə məɓashi ka nə̀ tasəo a bu amə'munagara, sə à nə̀ ngga oasəo a ndàkurban.

26Ən nggə no məsəcau a pa nə́ purî nggur ɗang she ɓə̀ a mbwena gir mənana kat à kasəo ka.

Kanigir mala Yesu amur cauɓikea nongnəban mənana pa aɓa doɓala raka

27 Wu ongŋəna à bangŋa ama “A pà nə́ nongnə ɓwa mənana à kpapia wun doɓala wunəi raka ɗang.”

28 Sə mim ngga ən nggə na wun ama ɓwa mana kat sən mɓwama nə sənban nshawari ka, angŋəna dəmbəa nongŋəna nəi a ɓabumi.

29Ɓə̀ məsəo məli kə tsəo a kə pak cauɓikea ka, pusəì turi. Kəpəna wu ɗwanyi ɓe kə bareo mwashat amur mənana ɓəa tur nggūrəo kat aɓa tuli-bəsa ka.

30Sə ɓə̀ buo məli kə tsəo a kə pak cauɓikea ka, kasəi turi. Kəpəna wu ɗwanyi ɓe kə bareo mwashat amur mənana ɓəa tur nggūrəo kat aɓa tuli-bəsa ka.

Yesu kanigir amur gau doɓala

(Matiu 19:9; Markus 10:11-12; Luka 16:18)

31 Ɗəm ngga à bangŋa ama, “Ɓə̀ ɓwa nə̀ gau andə mami ka, dumənа púp nə̀ pe wi takada gauwa.”

32Sə mim ngga ən nggə na wun ama ɓwa mənana pər mami, sə pa ace cauɓikea mala nongnəban a nza nə́ doɓala raka, ndarə tsəie aɓa cauɓikea mala mə'nongginəban nə aɓea aburana a nza nə́ doɓala. Sə ɓwa mənana al mənia yì ɓwama mənana burri pəri ka, ndarə pak cauɓikea mala nongnə mālá ɓeɓwa.

Kanigir mala Yesu amur Kángir

33 Sə ɗəm ngga wu ongŋəna à banggi aɓwana mənana a pwaryan ngga ama, “A pà nə́ kángir aɓa nyir ɗang. She a wu nə lumsə agir mənana a kana a ɓadəm Mətalabangŋo ama a nə pea ka.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

34Sə mim ngga ən nggə na wun ama, wu kəa kángir ɗang. Wu kəa kángir nə kuli ɗang, acemənana nda bunomurəm mala Ɓakuli.

35Sə pa wu nə̀ kángir gbal nə nzali ɗang, acemənana ndà ban usələ kusəu male. Sə wu kəa kan gbal nə Urəshalima ɗang, acemənana nda nggeala mala Murəm Məgule kat.

36Sə kəa kan nə ɓamuro ɗang, acemənana a pà nə́ gandə pələ nyang muro mwashat ɓə̀ pwasəo ko ɓə̀ pəndə ka ɗang.

37Ɗeki "E" mo ɓə̀ duk "E," sə "Awo" mo ɓə̀ duk "Awo"; ɓə̀ wori mənia ka pur nə ban Məɓealɓikea.

Yesu kanigir amur pegbal
(Luka 6:29-30)

38 Wu ongŋəna à bangŋa ama, "Ar məsəu a kun ar məsəu, sə ɓun minəu a kun ɓun minəu."

39Sə mim ngga ən nggə na wun ama, kəa nyesə məɓane a kun məɓane mənana à pakko ka ɗang. Ɓə̀ ɓwa kweo a takiro məli ka, pələi wi ɓe takiro.

40Ɓə̀ ɓwa na ama nə̀ ngga wulio nə̀ ako daura mo ka, pe wi andə nggea-daura mo gbal.

41Ɓə̀ ɓwa tsəo púp ama ɓə̀ wu o wunəi mel mwashat ka, wu kyan wunəi mel ɓari.

42Ɓə̀ ɓwa zəmbəo ka, pe wi, sə ɓwa mənana yiua ak tangna a buo ka, ce a girì nəi ɗang.

Yesu kanigir amur earce aɓioməbura
(Luka 6:27-28,32-36)

43 Wu ongŋəna à bangŋa ama, "Earce ɓio mə'murkala," sə wu ɓinə ɓioməbura.

44Sə mim ngga ən nggə na wun ama: Wu earce aɓi wun aməbura sə wu kə pak hiwi ace aɓwana mənana à ɓinə məsə wun sə à kə pa wun tanni ka.

45Ɓə̀ wu pa anggo ka wu nə̀ duk amuna mala Tar wun mənana a kuli ka. Acemənana yì ka, kə tsək pwari male kə ta amur aɓwana aməɓane andə aməɓoarne, sə kə nya mbulo amur amə pak cauɓoarna andə amə pak ɓealɓikea.

46Ɓə̀ earcearəu ma'wun ngga nda ace amə'earce wun nəmurəia ka, ya tangnakusəu na wu ndanəi? Nggearə amə'cauɓikea ka anggo sə à pakkiyia.

47Sə ɓə̀ amə'eam wun na nəmurəia wu makkiyia kun ngga, nə man sə wu kuti acili aɓwana mənana aməkpatam na raka? Nggearə aməɓanza ka anggo sə à pakkiyia.

48Ace məno ka wu lumsə nə cauɓoarna kəla mənana Tar wun mana a kuli ka lumsə nə cauɓoarna ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Matiu 6

Yesu kanigir amur pe amətəle ɓoro

1 Wu tsək kir wun, wu kəa pakki aturo-ɓoarna ma'wun a ɓaməsə aɓwana ace mənana ɓəa sən wun ngga ɗang. Ɓà wu kə pa anggo ka, pa wu nà kum ɓe kə tangnakusəu aban Tár wun mana a kuli ka ɗang.

2 Ɓà wu nà pe amətəle ɓoro ka, wu kəa ham nə ce, kəla pĕ mala amə'kunɓarina aɓalə andakpapi mala amə Yahudi andə mur anjarɓala ka ɗang. À kə pa anggo ace mənana ɓà aɓwana sən aturo-ɓoarna malea ɓəa ɓwangsəia. Ən nggə bangga wun məsəcau, à angŋəna tangnakusəia cikcik.

3Ɓà a wu nə pe amətəle ɓoro ka, ce a eare ɓe kəɓwa sələce gir mənana a pakkiyi ka ɗang,

4ace mənana ɓà pagir mo ka ɓà pa aɓa səmbərəa. Sə Tarró mana kə sən gir mənana a kə pe aɓa səmbərəa ka nà po tangnakusəo.

Kanigir mala Yesu amur Hiwi

(Luka 11:2-4)

5 Ɓà wu nà pak hiwi ka, wu kəa pe a pĕ mala amə'kunɓarina ɗang, mənana à kə earce camnggi aɓalə andakpapi andə agauwata anjarɓala sə à nà pak hiwi, ace mənana ɓà aɓwana sənia ka. Ən nggə bangga wun məsəcau à angŋəna dəmbəa à kumənа tangnakusəia.

6Sə we ka, ɓà a wu nə pak hiwi ka, kuti a ndà mo, gir kun-nda sə pak hiwi aban Tarró mənana à sənggiyi raka. Sə Tarró mana kə sən gir mənana a kə pe aɓa səmbərəa ka, nà po tangnakusəo.

7Sə ɓà a nda ban pak hiwi ka, kəa camarə ɓəsələki acau mana ɓaləia pà kàm raka, kəla pĕ mala amə'kpatalú ka ɗang. À kà səni kəla ɓəsələki acau malea ka nà tsəa Ɓakuli nà oea.

8Wu kəa pa kəla yia ɗang, acemənana kaniama wu nà zəm ngga, Tár wun angŋəna dəmbəa surəna rə gir mənana wu earkiyice ka.

9 Ani ka, sə wu nà pak hiwi: “We Tár səm mənana a kuli ka, ɓà lùlləo kum gulo.

10 Domurəm mo ɓà yiu. Gir mənana a earkiyice ka, ɓà səm pe a ɓanza, kəla mənana à kə pe a kuli ka.

11 Pa səm girlina mala yalung.

12 Twala səm ban acauɓikea ma'səm, kəla mənana səm nggə twali aɓwana mana à kə pakka səm cauɓikea ka.

13 Bwala səm ɓà səm kəa kuti aɓa karəkiban ɗang, amsə səm a bu Məɓealɓikea.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

[Domurəm, andə rəcandəa, andə gulo ka amo na kat, mana masələate pà kàm raka, Amin.]”

14 Ɓà wu twali aɓwana ban acauɓikea mana à kə pakka wun ngga, Tár wun mənana a kuli ka nà twala wun banì gbal.

15 Sə ɓà wu twali aɓwana ban acauɓikea mana à kə pakka wun raka, Tár wun gbal ka pà nà twala wun ban acauɓikea ma'wun ɗang.

Yesu kanigir amur Gilmur

16 Ɓà a nə gilmur ka, ce a kur ɓaməsəo kəla pé mala amə'kunɓarina ɗang. Pak ka à kə kiɗiki ɓaməsəia ace mənana ɓəa ləmndəì aɓwana ama à ndarə gilmur ka. Ən nggə na wun məsəcau à angŋa dəmbəa à kumənа tangnakusəia.

17 Sə we ka, ɓà a wu nə gilmur ka, lak ɓaməsəo sə wu hasə muru.

18 Anggo ka aɓwana pà nà sələ ama a ndarə gilmur ɗang, she kə Tarró mənana à sənggiyi raka. Sə Tarró mənana kə sən gir mana a kə pe aɓa səmbərəa ka nà po tangnakusəo.

Kanigir mala Yesu amur tsək gəna a kuli

(Luka 12:33-34; 11:34-36; 16:13)

19 Wu kəa rambəi ɓamur rə wun gəna a kani a ɓanza ɗang, yì ban mənana a kàm ngga nkungga andə sásà nà kiɗiki, sə amən'i nà ɓun kam à nà kutio à nà pwani ka.

20 Ndikəna wu tsək gəna ma'wun a kuli, aban mənana nkungga andə sásà pà nà kiɗiki raka, sə ban na mənana amən'i pa nà gandə kutio à nà iun'i kam raka.

21 Ban mənana gəna mo pak kàm ngga a kàm sə ɓabumo nà pa gbal.

22 Məsəu ka nda kəla pitəla mənana kə pe ɓwa tălaban ngga. Ɓà aməsə ɓwa ka aməɓoarne na ka, nà sən gir mana pakkiyi ka pepe.

23 Sə ɓà aməsə ɓwa ka aməɓane na ka, pà nà sən gir mana pakki ka ɗang. Sə ɓà ɓwa kə sən gir mana pakki ka pepe raka, ləmndə ama pəndəa mənana nda ɓāləi ka məgule na kərkər.

24 Ɓwa pà nà gandə duk guro mala amətala ɓala ɓari a tarəia ɗang. She ɓweni nà ɓinə mwashat atea sə nà earce ɓi, ko nà pa ɓamuri aban ɓwa mwashat sə nà ɓəsəki ɓi. Wu pà nà gandə kpata Ɓakuli andə boalo a tarəia ɗang.

Yesu kanigir amur guli arə Ɓakuli

(Luka 12:22-34)

25 Nda ən nggə na wun ama, wu kəa pe rə wun tanni nə ɗenyicau ɓangciu amur do ma'wun, ace gir mənana wu nà li andə mənana wu nà nu ka ɗang; ko ace gir mənana wu nà oasəo arə wun ngga. Nggearəì ka yiləmu kuti girlina re, sə nggurəu kuti agir-nggurəu re?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

26Wu sən anyal a kuli; à kə ɓeal ɗang, à kə can ɗang sə à kə rambəa a bà ɗang. Sə Tár wun mənana a kuli ka kə li nəia. Wun ngga wu kuti anyal re?

27Yana ata wun nè gandə tsək anonggeo mala yiləmi ɓəa yàl kam bəti nə́ pe rəì tanni aɓa ɗenyicau?

28 Palang sə wu kə pe rə wun tanni ɓa ace agir-nggurəu? Wu sən to mala apwasəo-bondo mənana a takuri ka. À kə pak kə turo ɗang sə à kə swari ɓamuria agir-nggurəu ɗang.

29Sə ən nggə na wun ama nggearə Murəm Solomon aɓa gulo andə kume male ka oasə agir məɓoarjami kəla apwasəo-bondo mənia ka ɗang.

30Ɓà Ɓakuli kə pakki abondo agir-nggurəu anggo ka, mənana à ndakam yalung sə li ka à pisənia a bəsa ka, pà nè pakka wun agir-nggurəu mənana kuti məno ka re? Ma'wun ngga guliarəu mana wu ndanəi aban Ɓakuli ka nda ɓiki kyauwe ka!

31Ce wu kəa ɓuanəbum wun ama, “Mana səm nè li, ko mana səm nè nu, ko mana səm nè oasəo” ka ɗang.

32Amənia ka à ndaka gir mənana aməɓanza alkiyitea ka. Tár wun mənana a kuli ka sələnа ama wu kə pak təle amənia yì agir ka.

33Wu tsək alta Domurəm mala Ɓakuli andə pakki agir mənana earkiyice ka a dəmbəa, sə amənia yì agir kat ka à nè pa wun nia.

34Ɓà ɓalə wun ɓà kəa kasəkya amur cau mala li ɗang, acemənana pwari mala lí ka ndanə amale yì tanni. Ko ya pwari ka ndanə atanni male mənana à kārəa rəì ka.

Matiu 7

Kəa pakki aɓwana ɓashi ɗang

(Luka 6:37-38,41-42)

1 Wu kəa pakki aɓwana ɓashi ɗang, ace mənana Ɓakuli ɓà kəa pakka wun ɓashi raka.

2Kəla mənana wu kə ɓashia aɓwana ka, anggo sə Ɓakuli nè ɓashia wun; sə kəla mənana wu kə pang nə aɓwana ka, anggo sə Ɓakuli nè pang nə wun.

3 Ace mana sə a kə sən kəkar mənana a məsə ɓeo ka, sə a sən gbəlanggun mənana aɓa mo yì məsəu ka ɗang?

4Ɓà a na raka, lang sə a nə ne ɓeo ama came mə pusə kəkar a məsəo, sə we ka nggea gbəlanggun na gaurə a məsəo ka?

5We mə'kunɓarina, pusə gbəlanggun mənana a məsəo ka peatu, sə a wu nə sənban pepe mənana a nə pusəî ɓeo kəkar mana a məsəì ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6 Gir mənana à tarrì ace Ɓakuli ka wu kəa pe anvwa ɗang. Ɓè wu pa anggo ka, à nè kàrra à nè nəmnggi wun. Wu kəa turi atəmbərəm-ɓala agir məɓoarne ma'wun ɗang. Ɓè wu pa anggo ka, à nè parkia a ɓakusəia.

Yesu kanigir amur zəmbəa aban Ɓakuli

(Luka 11:9-13)

7 Wu zəmbəa aban Ɓakuli, nè pa wun; wu alte a bu Ɓakuli, wu nè kumo; wu wali Ɓakuli kunkurəm, nè mənba wun.

8Ɓwa mənana kat zəm ngga à nè pe wi; ɓwa mənana alte ka nè kumo; sə ɓwa mənana wal kunkurəm ngga, à nè mənmbi wi.

9 Yana ata wun mənana ɓè muni zəmbəi nɗəmo ka, nè pe wi tali?

10Ko ɓè zəmbəi nji ka, nè pe wi n'yau ka?

11Kat andə ɓealɓikea ma'wun ngga wu sələ pe amuna ma'wun aɓoro məɓoarne, sə nə Tár wun mənana a kuli ka? Ndanə ɓabum mana ɓoaro kutibanì ka nè pe aɓwana mənana à zəmbəi wi ka, agir məɓoarne!

12Aɓa gir kat ka, pakki aɓwana agir mənana a earkiyice ama ɓəa pakko ka. Mənia ka nda ɓa Nggurcau mala Musa andə kanigir mala amə'ɓangna mala Ɓakuli.

Kunɓala ká Kuli andə kunɓala ká Lu-bəsa

(Luka 13:24)

13 Wu kuti nə kunɓala məɓweari, acemənana kunɓala ká lu-bəsa ka mətangŋe na, sə tanjari ka kwan ɗang. Aɓwana pas sə à kə kuti a njari.

14Sə kunɓala ká yiləmu ka məɓweari na, sə tanjari ka məkwane na. Aɓwana mənana à kə kumi ka, à lakki ɗang.

Aɓwana andə aturo malea

(Luka 6:43-44; 13:25-27)

15 Wu tsək kir wun arə amə'ɓangna mə'nyirì. Pak ka à kə ɓosəki rəia kəla anzur, sə məsərəia ka anvwa bondo məlulle na.

16Wu nè surəia arə aturo malea. Zwe pa nè pusə ɓəla anap ɗang. Sə imdi pa nè ɓəl vwari ɗang.

17Anggo gbal ko ya nggun məɓoarne ka kə pusə ɓəle məɓoarne, sə nggun məɓane ka kə pusə ɓəle məɓane.

18Nggun məɓoarne pa nè pusə ɓəle məɓane ɗang, sə nggun məɓane pa nè pusə ɓəle məɓoarne ɗang.

19Nggun mənana kat pusə ɓəle məɓoarne raka à nè kasəi à nè turi a bəsa.

20Anggo ka wu nè surə amə'ɓangna mə'nyirì arə aturo malea.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

21 Aɓwana na kat mənana à kə tunəam ama, “Mətalabangŋo, Mətalabangŋo” ka, sə à nè kutio a Domurəm mala kuli ka ɗang, she ɓwa mənana kə pak gir mana Tárram mana a kuli ka earkiyice ka.

22A masələata apwari ka aɓwana pas nè yiu à nè nam ama, “Mətalabangŋo, Mətalabangŋo, nə lulləo sə səm hamnə cau re, sə nə lulləo sə səm pusəki akukwar, səm pakki agir-ndələki pas re?”

23Pələa mə nə banggia wia ama, “Ən surə wun pale ɗang. Wu upi banam, wun amə'ɓealɓikea!”

Kwakita kusəɓa mala Məsəle andə mala Gəmɓwa

(Luka 6:47-49)

24 Ace mani ka, ɓwa mana kat kə ok amənia yì acau mem sə kə kpatea kə pea ka, à nè kànì arə ɓwa məsəle mənana ɓak ɓala male amur tali ka.

25Mbulo nya, mur lo akiban, gung-mbulo ɓua wal arə mənia yì ɓala ka. Sə ɓalae kpa ɗang, acemənana kusəɓa ka à kwakite amur tali.

26Sə ɓwa mana kat kə ok amənia yì acau mem sə kə kpatea raka à nè kànì arə gəmɓwa mənana ɓak ɓala male amur sala ka.

27Mbulo nya, mur lo akiban, gung-mbulo ɓua wal arə mənia yì ɓala ka. Sə ɓalae kpa, nggea kpa məcande!

28Lang Yesu maləna naki amənia yì acau ka, aɓwabunda pak ndali arə kanigir male,

29acemənana kanigir male ka ndanə rəcandəa. Pa kəla mala aməkani Nggurcau malea ɗang.

Matiu 8

Yesu twali ɓeɓwa ban rəkwana male

(Markus 1:40-45; Luka 5:12-16)

1Lang Yesu suləni mur nkono ka, ɓwabunda pas kana ate.

2Ɓe mədakali yiu abani yi ɓun a ɓadəmbəi sə na ama, “Ɓwaməgule, ɓà a nə ear ka, a nə twalam ban rəkwana man ɓà rəam ɓoarnsari.”

3Sə Yesu ləmndə bui je ɓwabure sə na ama, “Ən earəna, ɓà rəo ɓoarnsari.” Àkà banì kara kwano dakali nying rəì.

4Sə Yesu ne wi ama, “Kəa ne kəɓwa ɗang. We ka, kyane kya ləmndə rəo aban pəris, sə wu pa ɓoro mənana Musa bangŋa ama ɓəa pa ka, mənana nè ləmndə twalban rəkwana mo abania ka.”

Guliarəu mala ɓe Ɓwaməgule Soje

(Luka 7:1-10; Yohana 4:43-54)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

5Kutio mala Yesu aɓa nggeala Kapanahum ka, ɓe ɓwaməgule mala asoje yiu abani kə zəmbəi wi

6ama, “Ɓwaməgule, muna-ɓala mem na ban nongŋo a ɓala nə kwano rəwuna, nda aɓa tanni kərkər.”

7Yesu ne wi ama, “Mə nə ká mə nə twali wi ban rəkwane.”

8Ɓwaməgule soje pələa eari wi ama, “Ɓwaməgule, ən kārəa wu yiu a ɓala mem ɗang. Ne kwane cau, sə muna-ɓala mem ngga rəì nə̀ mala.

9Nggearə mim ngga mə nda aɓata ɓeɓwa sə mə ndanə asoje a ɓatam. Kani ɓə̀ ən ne mənia ama, ‘Kyane’ ka, nə̀ ká; sə ɓə̀ ən ne məno ama, ‘Yiu’ ka, nə̀ yiu. Ɓə̀ ən ne guro mem ama, ‘Pak ani’ ka, nə̀ pa.”

10Lang Yesu ok cau mənia ka, ce nî pe wi ndali. Sə pələa ne aməkpate ama, “Ən nggə na wun məsəcau, ən malaká kum kəɓwa aɓa nzali Isərayila nə guliarəu məgule kəla man ɗang.

11Mə ndarə bangga wun, a ɓwana pas nə̀ purkio arə aban ɗàngɗáng a bum ɓanza à nə̀ yia do a Domurəm mala kuli, à nə̀ lili andəa Ibərayim, andə Ishaku, andə Yakupu.

12Sə aɓwana mana ɓə́ à nda à nə̀ duk amə'ɓala-murəm ngga à nə̀ ramtea a nza aɓa pəndəa. À nə̀ ɓua à nə̀ nəmnggi munabuia.”

13Yesu pələa ne ɓwaməgule soje ama, “O a ɓala. Kəla mənana a pa ɓabumo a rəì ka, anggo sə nə̀ pa.” Akə̀ ɓa nacau məno ka rə mune mala.

Yesu twali aɓwana pas ban rəkwana

(Markus 1:29-34; Luka 4:38-41)

14Yesu wario a ɓala mala Bitərus. Yi kum nkil Bitərus məɓwame aban nongŋo nə kwano ɓauwa.

15Sə Yesu je a garabui, kara ɓauwa mali rəì. Pələa lo pe Yesu girlina.

16Nə pwarikpəra məno ka à yinə aɓwana pas abani, amənana nə akukwar a rəia ka. Pusə akukwar məno nə cau. Sə aməkwano ka twalia wia ban arəkwana malea kat.

17Yesu pak mənia yì gir ka ace mənana ɓəa lumsə ɓangna mala Ishaya mənana ama: “Yi ak arəpangŋa ma'səm sə twal akwano ma'səm.”

Gir mənana aɓa kpata Yesu ka

(Luka 9:57-62)

18Lang Yesu sən lakki mala aɓwana mənana à yiu abani ka, tsək alaggana male ɓəa yale a ɓe nkaring Garang.

19Ɓe məkani Nggurcau yiu abani sə ne wi ama, “Maləm, mə nə ká a to ko a ya ban a nə ká kam ngga.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

20Yesu ne wi ama, “Amə'nzəgban ndanə atuli sə amuna-nyal mana à kə gya kuli ka à ndanə andea, sə Muna mala Ɓwa ka pànə ban mənana nè nong kam ngga ɗang.”

21Ɓe məkpate yi ne wi ama, “Ɓwaməgule, nyem ɓè ən kyane mə kya tsək lú tárram peatu sə mə nyare mə nə yia kpato.”

22Sə Yesu ne wi ama, “Nying alú ɓəa tsək alú malea, sə we ka kpatam.”

Yesu tamsə gung məcande

(Markus 4:35-41; Luka 8:22-25)

23Pələa Yesu kutio aɓa waru sə alaggana male eauwe ate.

24Puro malea aɓa nggeamur ka, kara nggea gung məcande loarəia, mur kə ali aɓa waru. Sə Yesu ka nda a ntulo.

25Alaggana male wario à kya loasəi sə à ne wi ama, “Ɓwaməgule, amsə səm, səm nda səm nè lingge!”

26Sə nea wia ama, “Wun ngga, guli ma'wun arə Ɓakuli kyau fat. Palang sə ɓangciu pakka wun?” Pələa lo sà arə gung andə eaki-nkono mala nggeamur. Kara ban pwal atea ɗəong.

27Sə aɓwana mənia ka à ndali sə à na ama, “Ya ulang ɓwa na mənia, mənana gung andə eaki-nkono mala nggeamur à kə oki wi ka?”

Yesu pusə akukwar arə aburana ɓari

(Markus 5:1-20; Luka 8:26-39)

28Lang Yesu yi eauna a nkaring garang, a bu-nzali mala amə Gadara ka, yi je andə aburana ɓari mənana à ndanə akukwar a rəia ka. À pur aɓalə aɓembe sə à kə yiu abani. Ɓiki lullo malea tsəa kəɓwa kə kar a njargula məno ɗang.

29À loasə gia arə Yesu ama, “Mana a alkiyite a rə səm, we Muna mala Ɓakuli? A yiua pa səm tanni sə pwari malaká karə ɗang le?”

30Abania tu ka atəmbərəm-ɓala nia pas à kə lili a domwan malea ka.

31Akukwar nì pələa à zəmbəi Yesu ama, “Ɓè a nə pusə səm ngga, tasə səm aɓa domwan mala atəmbərəm-ɓala.”

32Yesu nea wia ama, “Wu kyane!” Sə akukwar nì puro, à kya kuti arə atəmbərəm-ɓala. Pələa domwan mənia kat ka tu a tarəia nə mire, à kya ɓunno a kun gwanyi, a sukkio a mur a wukio.

33Aməyal atəmbərəm-ɓala twal mire aban o a la. À kya bang gir mənana kum atəmbərəm-ɓala ka andə cau mala aburana ɓari mənana a pusə akukwar a rəia ka.

34Sə aməla pur kat, à yiu aban Yesu. À nè yia sən Yesu ka, à ɓuakia rəì ɓè nying bu-nzali malea.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Matiu 9

Yesu twali ɓe mərəwuna rəkwana male
(Markus 2:1-12; Luka 5:17-26)

1Yesu pələa eauwe a waru, yale a nkaring o a la male.

2Aɓea aɓwana yinəi wi nə ɓe mərəwuna a kala. Lang Yesu sən guliarəu malea ka, ne məkwano ama, “Nwangsə ɓabumo, munem, à twaləno ban acauɓikea mo.”

3Aɓea aməkani Nggurcau nea rəia ama, “Ɓwa mənia kə twal ɓamuri ama yì ka, Ɓakuli na!”

4Acemənana Yesu surə na rə ɗenyicau malea ka, banggia wia ama, “Palang sə wu kə pak ɗenyicau məɓane a ɓabum wun anggo?

5Mə ye na kwano kuti ɓì: ɓəa na ama, ‘À twaləno ban acauɓikea mo’ le, ko ɓəa na ama, ‘Lo gya?’

6Sə ace mənana ɓə̀ wu sələ ama Muna mala Ɓwa ka ndanə rəcandəa a ɓanza nə̀ twal ban acauɓikea ka, mə nə ləmndəa wun.” Pələa Yesu pələa aban mərəwuna sə ne wi ama, “Lo kar kala mo o a ɓala mo.”

7Sə ɓwabure par bui lo o a ɓala.

8Aɓwana mana à ram ngga, ɓangciu pakkia wia arə gir mana à sən ngga. À ɓwangsə Ɓakuli mənana pe aɓwana-məpənde ulang man yì rəcandəa ka.

Yesu tunə Matiu ɓə̀ kpate
(Markus 2:13-17; Luka 5:27-32)

9Yesu puro nə̀ kuti ka yi sən ɓeɓwa mana à tunəki ama Matiu mə'ak boalo-cemi, aban do aɓa tara ak boalo-cemi. Yesu ne wi ama, “Yiu a tam.” Kara lo o ata Yesu.

10Lang Yesu na ban li a ɓala ka, amə'aki aboalo-cemi pas andə aɓea aɓwana mana amə Farisi twalia amə'cauɓikea na ka, à yì do ata Yesu andə alaggana male aban li.

11Sə amə Farisi sən Yesu aban li andə aɓwana mənia ka, à ɗì alaggana male ama, “Ace man sə ɓwaməgule ma'wun kə lili andə amə'ak boalo-cemi andə amə'cauɓikea?”

12Yesu nə̀ ok man yì cau ka pələa earia wia ama, “Aɓwana mənana rəia bang ngga kəgir oasəia arə məsonzəo ɗang; aməkwano na à alkiyita məpaɓuri ka.

13Wu kyane wu kya bəl ɓa mənia yì nggurcau mana ama: ‘Sən məsəswatər na ən earkiyice ka, ɗarəa na ɗang.’ Ən yiu ace tunə amə'cauɓoarna ɗang, nda ace amə'cauɓikea.”

Aɓwana ɗì Yesu amur gilmur
(Markus 2:18-22; Luka 5:33-39)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Àkə̀ pwari məno ka alaggana mala Yohana Məbatisəma yiu aban Yesu sə à ɗì ama, “Man tsəa sə səm sənə amə Farisi ka, səm nggə gilmur sə alaggana mo ka à kə gilmur ɗang?”

15Yesu nyesəia wia ama: Lang sə agyajam mala bura-manfela nə̀ pak bumkiɗikea mənana nda abania peatu ka? Pwari nə̀ ngga yiu à nə̀ yia twal bura-manfela a rəia; a pwarî sə à nə̀ gilmur.

16 Kə ɓwa pà nə̀ kpakəri eakəna daura nə kasəna nggurbyau məbəshe ɗang. Ɓəa pa anggo ka kasəne məbəshe nə̀ yia tsək eakəna daurae nə̀ san kpəm nə̀ wori man ɗiɗyal ka.

17 Sə ɗəm ngga, kəɓwa pà nə̀ so bəsa mùr-anap aɓalə asambəram mə'e ɗang. Ɓə̀ soe ka asambərami nə̀ arkia, sə mur-anap ni nə̀ sukkio, sə asambərami nə̀ ueɓà. Bəsa mur-anap ka à kə soe aɓalə asambəram məbəshe. Anggo sə yia kəm ngga à nə̀ auwa.

Yesu loasə lú sə twalban rəkwana

(Markus 5:21-43; Luka 8:40-56)

18Lang Yesu na ban nea wia amənia yì acau ka, ɓe ɓwaməgule ndakpapi mala amə Yahudi yiu yi kūndəo a ɓadəmbəi ne wi ama, “Ɓoarnsarilem wu àkə̀ dyadyan. Yiu tsək buo a rəì, sə məsəì nə̀ sa nə̀ pak yiləmu.”

19Yesu pələa lo o ate, andə alaggana male.

20Nə̀ nggə ká ka, ɓe mɓwama mənana nkila kə kanggia rəì apələkia lum-nong-ɓari ka, kar a nzəmi yi je kun daura male.

21Ne ɓamuri ama, “Ɓə̀ mə nə kumô mə je daura male ka, rəam nə̀ mala.”

22Yesu pələ rəì səni, sə ne wi ama, “Mɓwama, ɓangciu ɓə̀ kəa pakko ɗang! Guliarəu mo twaləno ban kwano mo.” Àkə̀ banì məno sə rə mɓwame mala.

23Kutio mala Yesu a ɓala mala məno yì ɓwaməgule ka, yi sən amə'twang ntetu andə aɓwana mana à rambəa à kə ɓua ka.

24Pələa nea wia ama, “Wu məsəe! Ɓoarnsarile wu nə wú ɗang. Nda a ntulo.” Kara à oali nə oalo.

25Lang à tsəngŋəna aɓwana à purna a nza ka, Yesu kutio bwal ɓoarnsarile a garabui, sə lo dumnədo.

26Mənia yì cau ka akiban kat aɓa məno yì bu-nzali ka.

Yesu mən məsə ante

27Yesu purni ban məno nə̀ nggə o ka, aɓea ante ɓari lo aban ká ate. À loasə gia ama, “Muna mala Dauda, ɓwamur səm!”

28Lang Yesu kutina a ɓala ka, ante mənia yiu abani, sə ɗia ama, “Wu earəna nəi ama mə nə gandə mən aməsə wun le?” À eare ama, “E, Mətalabangŋo!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

29Pələa je məsəia sə na ama, “Kəla mənana wu earəna nəi ka ɓə̀ dupa wun anggo.”

30Àkə̀ banì, məsəia məna. Sə Yesu nunkiria pepe ama, “Wu kəa ne kəɓwa ce ɗang.”

31Səa ma à puro à kya mesə ce Yesu a bu-nzali məno kat.

Yesu tsək mətalasə-ɓunna na cau

32À nda ban puro à nə̀ o ka, aɓea ɓwana yiu nə ɓeɓwa mənana kukwar kutia rəì sə kə gandə na cau raka aban Yesu.

33Yesu pusə kukwar mənana a rəì ka, àkə̀ banì ɓwa mənana kə gandə na cau ɗìɗyal raka, tita na cau. Ɓwabunda ndali sə à na ama, “Səm malaká sən kəgir kəla man aɓa Isərayila ɗang.”

34Sə amə Farisi ka à yì bangŋa ama nə murəm mala akukwar sə Yesu kə pusəki akukwar.

Yesu sən məsəswatər mala aɓwana

35Yesu gya arə anggea-là andə amuna-là kat, aban kanigir aɓalə andakpapi mala amə Yahudi, kə hamnə Cau Amsəban mala Domurəm mala Ɓakuli, sə kə twalban akwano andə arəpangŋa kat.

36Lang yi sən lakki mala aɓwabunda ka, məsəswatər malea pakki wi, acemənana à nda aɓa tanni. Kə məpyauməsəu pa amuria ɗang, kəla anzur mənana yalu pa amuria raka.

37Pələa ne alaggana male ama, “Turo Wal-məsa ka nda kpəm, sə aməturo lakki ɗang.

38Wu zəmbəi Mətala-ɓaban ɓə̀ tasə aməturo ɓəa yiu a ɓaban male.”

Matiu 10

Yesu tur Alaggana male lum-nong-ɓari

(Markus 3:13-19; 6:7-13; Luka 6:12-16; 9:1-6)

1Yesu tunə alaggana male lum-nong-ɓari sə pea wia rəcandəa ɓəa pusə abangŋo məɓane sə ɓəa twalban koya kwano andə rəpangŋa.

2Amənia ka à ndaka lullə amə'mishan lum-nong-ɓari: A dəmbəa ka nda Shiman (mənana à tunəki ama Bitərus ka) andə mə'eambəi Andəru; Jemis andə mə'eambəi Yohana (amuna mala Zabadi);

3Filip andə Batalomi; Toma, andə Matiu (mə'ak boalo-cemi); Jemis (muna mala Alfiyus), andə Tadawus;

4Shiman (mə'earce came ace la male), sə Yahuda Iskariyoti (mənana mak Yesu ka).

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

5Yia mənia lum-nong-ɓari ka Yesu tasəia sə nea wia ama: Wu kəa ká aban aɓwana mənana amə Yahudi na raka ɗang. Wu kəa kar a ɓe kə la mala amə Samariya ɗang.

6Wu dəshi anzur mala amə Isərayila mənana à ɓwarki ka.

7Ká ma'wun ngga, kə cau mənia ka nda wu nə̀ hamnəi ka: “Domurəm mala kuli gbashina.”

8Wu twalban rəkwana, wu loasə alú, wu sonzə amədakali, wu pusəki akukwar. Ɓah sə à pa wun. Wu pe aɓwana gbal ɓah.

9Wu kəa twal kə boalo a bu wun ko a ləpan ɗang, ko ya ulangyi nani ka.

10Wu kəa twal kə luru ko daura andə nkura nggaɗia, ko gara-gya a bu wun ɗang. Məturo ka ɓəa pe wi gir mənana ɓoaro ɓə̀ kum ngga.

11 Ɓə̀ ya nggeala ko muna-la wu kuti kam ngga, wu alta ɓwa məɓoarne mənana nə̀ ak wun ngga wu suləo abani ba pwari mənana wu nə̀ nyingŋəna le nəi ka.

12Ɓala mənana wu nə̀ kuti kam ngga, wu nea wia ama ɓə̀ rə wun pwalo.

13Ɓə̀ aməɓalae ak wun ngga, ɓə̀ dorəpwala ma'wun do atea, sə ɓəa ak wun raka, ɓə̀ dorəpwala ma'wun nyare ata wun.

14Ɓə̀ ya ɓala ko la mənana gingsə wun ko kwaki kiri arə cau ma'wun raka, ɓə̀ wu nə̀ nying banì ka wu kətərəki tu la malea mənana a kusə wun ngga.

15Ən nggə na wun məsəcau, a pwari ɓashi ka, amə Sodom andə amə Gomora ka, ɓashi malea nə̀ ɓoari mala aməla məno.

Tanni mana kə yiu amur aməkpata Yesu ka

(Markus 13:9-13; Luka 21:12-17)

16 Mə ndya ən nggə tur wun kəla anzur aɓalə anvwa bondo. Ace mani ka wu dum nə sələe kəla an'yau, sə wu pak ɓukɓuk kəla akutu.

17 Wu par kir wun nə aɓwana. À nə̀ ká nə wun aban aməɓashi. À nə̀ kok wun aɓalə andakpapi malea.

18À nə̀ ká nə wun a ɓadəmbə amurəma andə amətala nzali ace cau mem, ace mənana ɓə̀ wu bang Cau Amsəban mem abania sə aban aɓwana mənana amə Yahudi na raka.

19Sə ɓə̀ à yì bwalkina wun ngga, ɓalə wun ɓə̀ kəa kasəkia arə cau mənana wu nə̀ na ko lang sə wu nə̀ na ce ka ɗang. Àkə̀ pwari məno Bangŋo mala Ɓakuli nə̀ pa wun cau mənana wu nə̀ na ka.

20Acemənana wu nda wu nə̀ na cau ka ɗang, Bangŋo mala Tár wun na nə̀ na cau nə kun wun ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

21 Mə'eambəu nə̀ mak mə'eambəi ɓəa wali. Tarrû nə̀ mak muni ɓəa wali. Amuna nə̀ pələa arə atárria andə anggea sə à nə̀ tsəa ɓəa walia.

22Aɓwana kat à nə̀ ɓinəməsə wun acem; sə ɓwa mənana cam kàngkàng aban ká masələate ka nə̀ auwa.

23Ɓəa pà wun tanni a ɓe la ka, wu ɓangŋa wu kya ɓe. Ən nggə na wun məsəcau kaniama wu nə̀ mal gya arə ala mala amə Isərayila kat ka, Muna mala Ɓwa nyarəna yina.

24 Mə'eauləkigir kuti məkani wi gir ɗang. Sə muna-ɓala kuti mətala-ɓala male ɗang.

25Mə'eauləkigir ka ɓə̀ alte ɓə̀ kum do kəla maləm male, sə muna-ɓala ka ɓə̀ alte ɓə̀ kum do kəla mətala-ɓala male. Ɓə̀ mətala-ɓala ka à tunəi ama Murəm mala akukwar ka, acili aməɓala ka lulləu mana à nə̀ tunəia nəi ka nə̀ ɓike nə̀ kutibanì!

Ɓwa mənana wu nə̀ ɓanggi wi ka

(Luka 12:2-7)

26 Ace mani ka ɓangciu ɓə̀ kəa pakka wun arə aɓwana ɗang. Gir mənana à mbuɓɓə́ki te ado ka te nə̀ ngga puro, sə kəgir pà kàm mənana səmbərəa sə à pà nə̀ sələce raka.

27Acau mənia ən nggə na wun a pəndəa ka wu kya nea a banfana. Cau mənana ən sherəa wun a kir wun ngga, wu hamnə ce amur akurəm.

28Wu kəa ɓanggi aɓwana mənana à kə wal nggūrəu ka ɗang; à pà nə̀ gandə je yiləmu ɗang. Ɓwa mənana wu nə̀ ɓanggi wi ka nda kə Ɓakuli mwashat, mənana nə̀ kiɗìki nggūrəu andə yiləmu a lu-bəsa ka.

29Amuna-nyal ɓari ka à kə mea kwapo mwashat re? Sə anggo ka kə ɓe pà kàm mwashat nə̀ kpa a nzali nə̀ wú sə pà nə́ sələe mala Tár wun raka.

30Nggearə anyiaun-ɓamur wun ngga à ɓalnia.

31Ace mani ka ɓangciu ɓə̀ kəa pakka wun ɗang. Wu kuti amuna-nyal kusə pas.

Bang Paɓamuru mo a dəmbə aɓwana

(Luka 12:8-9)

32 Ɓwa mənana bang paɓamuru male a rəam a dəmbə aɓwana ka, mə nə twalce gbal ama yì ka, memna a ɓadəm Tárram mənana a kuli ka.

33Sə ɓwa mənana makgir surəam a dəmbəa ɓwana ka, mim gbal ka mə nə makgir surəe a ɓadəm Tárram mənana a kuli ka.

Kpata Yesu nə̀ yinə gapitarəu

(Luka 12:51-53; 14:26,27)

34 Wu kəa twali ama ən yiua yinəi ɓanza dotarəu. Awo, ən yiua yinə dotarəu ɗang, ən yiua yinə nggeabyau.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

35Ən yiua pələ “Ɓwabura arə tarrí, muna-ɓwama arə ngge, sə mɓwama arə nkili-mənɓwame;

36 aɓwana mana a ɓala mala ɓwa ka, à nda à nè pələ aɓiməbura ka.”

37 Ɓwa mənana earce tarrí ko ngge kutiam ngga, kārəa nè duk məkpatam ɗang. Ɓwa mənana earce muni məɓwabure ko məɓwame kutiam ngga, kārəa nè duk məkpatam ɗang.

38Ɓwa mənana twal nggun-gangndi male sə yiu atam raka, kārəa nè duk məkpatam ɗang.

39Ɓwa mənana kə yal yiləmi ace amsəe ka nè ngga ɗwanyibani, sə ɓwa mana turta yiləmi acem ngga, nè ngga kumi.

Atangnakusəu
(Markus 9:41)

40 Ɓwa mənana ak wun ngga mə nda akiyiam ngga. Sə ɓwa mana em ngga ndarə ak ɓwa mənana tasəam ngga.

41Ɓwa mana ak məɓangna mala Ɓakuli acemənana ama yì ka, ɓwa mala Ɓakuli na ka, nè kum tangnakusəu mala məɓangna. Sə ɓwa mənana ak mə'cauɓoarna ace mənana ama yì ka, mə'cauɓoarna na ka à nè pe wi tangnakusəu mala mə'cauɓoarna.

42Ko ɓè mùr pwala na a kwap sə ko ya ɓwa pe mwashat ata aməkeke mənia, acemənana ama məkpatam na ka, ɓafo nè kum tangnakusəi.

Matiu 11

Ɗiban mala Yohana Məbatisəma aban Yesu
(Luka 7:18-35)

1A nzəm mana Yesu yi maləna ne alaggana male lum-nong-ɓari amənia yì akwarkiru ka, pələa nying ban məno kutio o nè ngga kanigir andə hamnə cau arə ala mala amə Galili.

2Yohana Məbatisəma ka nda a ndàkurban sə ok ce agir mana Kərəsti kə pea ka, pələa tur alaggana male

3ɓəa kya ɗi ama, “A nda Mə'amsəban mənana səm kundəkiyi muri ka le, ko ɓè səm tsək məsə səm arə ɓeɓwa ɗang?”

4Yesu nyesəia wia ama, “Wu nyare wu kya ban Yohana wu kya banggi wi cau mala agir mana wu kə sənia sə wu kə oea ka.

5Ante kə sənban, agbakəre kə gya, à kə twali amədakali ban akwano bəsa malea, aməkir'ara kə okban, à kə loasə alú, sə à kə hamnə Cau Amsəban aban amətər.

6Tsəkbu mala Ɓakuli na amur aɓwana mana à kum ɓe kəgir annda a rəam raka.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Lang alaggana mala Yohana purna à nə̀ nggə o ka, Yesu tita ne aɓwana cau amur Yohana ama: Mənana wu puro wu wario a ɓabondo aban Yohana ka, mana ɗe wu wari a səne? Wu wari a sən ndərdangŋa mənana gung kə dəurəki ka le?

8Ɓə̀ pa ana raka, mana wu puro wu wari a səne? Wu wari a sən ɓwa mana oasə agir-nggurəu məɓoarne a rəì ka le? Awo, aɓwana mənana à oasəkiyi agir-nggurəu məɓoarne a rəia ka à nda aɓalə apalta mala amurəma.

9Sə mana ɗe wu wari a səne? Məɓangna na le? E, ən nggə bangga wun yì ka, kuti məɓangna.

10Yì nda ɓwa mənana à gilə mənia yì cau amuri ka ama: "Mə nə tur məturonjar mem a ɓadəmbəo, mənana nə̀ yia giləkio njar ace yiu mo ka."

11 Ən nggə na wun məsəcau: Ata ɓwapəndəa kat ka à malaká ɓəl kəɓwa a ɓanza man mənana kum gulo kuti mala Yohana Məbatisəma ka ɗang; səa ma ɓwa məkyauwe kat a Domurəm mala kuli ka, kuti Yohana nə gulo.

12Lo a nza mala Yohana Məbatisəma yi bwal a dyan ngga, Domurəm mala Kuli ka kə nu tanni kərkər a bu aɓwana, sə amə bumpina ka à kə̀ é nə rəcandəa.

13Amə'ɓangna mala Ɓakuli kat andə maləmce Nggurcau mala Musa ka à hamna nə cau amur Domurəm mala Ɓakuli yi pur a pwari mala Yohana.

14Sə ɓə̀ wu nə̀ eare wu nə̀ ak cau mənia ka, Yohana ka nda Iliya mənana à bangŋa ama nə̀ yiu ka.

15Ɓwa mana kat ndanə akiru okban ngga ɓə̀ ok cau.

16 Arə mana sə mə nə kani amə'nza man? À nda kəla amuna mana à do aɓa limo sə à kə akia rəia tunəkiban nə cau ama:

17 "Səm twangga wun ntetu, sə wu tanggwam ɗang; səm tuka wun nggyal ɓua lú, sə wu ɓua ɗang."

18 Yohana yiu, liki kəgir ɗang, sə nuki kəgir gbal ɗang. À yì bangŋa ama, "Ndanə kukwar a rəì."

19Muna mala Ɓwa yiu kə li sə kə nu, à yì bangŋa ama, "Məligula na sə mə'ɓiki nu mur anap na, gyajam mala amə'aki aboalo-cemi andə acilia amə'cauɓikea ka." Sə sələe mala Ɓakuli ka à kə surəì arə turo male.

Yesu ɓəsəki aməɓinə pwanzali

(Luka 10:13-15)

20Yesu kutia naki acau nə bumkiɗikea amur ala mana kya pakki agir-ndali kam kuti acili aban kat ka, acemənana à ɓinə pwanzali ɓəa nying acauɓikea malea ka. Na ama:

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

21 Wun amə Korazin, ban nə ɓikea wun! Wun amə Beseda, ban nə ɓikea wun! Ɓà ama agir-ndali mənana ən pea aɓalə ala ma'wun ngga à nda ən pea arə ala mala amə Taya andə amə Sidon ngga, ɓəa oasəkina asangginagir a rəia sə à songŋəna tú amuria ɗiɗyal mana nè ləmndə ama à nyingŋəna acauɓikea malea ka.

22Sə mim ngga ən nggə na wun ama gir mənana nè kum wun a pwari ɓashi ka, nè ɓike nè kuti gir mana nè kum amə Taya andə amə Sidon ngga.

23 Sə we Kapanahum ngga, ama à nè loasəo a kuli le? Awo, a nggearə nzali a tuli-lú sə à nè yinə we. Ɓà ama agir-ndali mana ən pakkia a ɓaləo ka ən pangŋənia a Sodom ngga ɓə yalung ngga ndakam piu.

24Sə ən nggə no ama, gir mənana nè kumo a pwari ɓashi ka nè ɓike nè kuti gir mənana nè kum nzali Sodom ngga.

Yesu kə pe aɓwana male usələo

(Luka 10:21-22)

25A pwari məno ka Yesu na ama: Ən nggə ɓwangsəo, we Dâ, mətala kuli andə nzali, ace mənana a səmbərə agir mənia ka arə amə'sələgir andə amə sələcau, sə a ləmndəia a banfana aban amə'ɗwanyi-səle.

26E, Dâ, anggo sə ɓoarô ama ɓà pa.

27 Tárram Ɓakuli panam agir kat aɓa buam. Kə ɓwa surəam yì Muni ɗang, she kə yì Ɓakuli Tárram; sə kəɓwa surə Ɓakuli yì Tárram ɗang, she kə mim Muni andə aɓwana mana ən tarkia mə nə ləmndə Ɓakuli Tárram abania ka.

28 Wu yiu abanam, wun kat mənana wu kə tanni sə twalo dəmbərya wun ngga, mə nə pà wun usələo.

29Wu pa ɓamur rə wun aɓata nzongcau mem, kəla mana nda-rya kə pa ɓamuri aɓata nggun-rya ka. Acemənana mə nda ɓukɓuk, nə nwangsəmuru a ɓabum ngga, wu kànì a rəam, sə yiləmi wun nè kum usələo.

30Nggun-rya mem ngga nda halku, sə twalo mem ngga nda hapəlam.

Matiu 12

Mətala Sabbat

(Markus 2:23-28; Luka 6:1-5)

1A nzəm aməno yì acau ka, a ɓe pwari Sabbat Yesu andə alaggana male na aban gya nə ban aɓaban məssa. Alaggana male ka nzala walia sə à kutia harki kir məssa, à kə she.

2Amə Farisi nè yia sənia ka à banggi Yesu ama, “Səni, gir mənia alaggana mo kə pe a pwari Sabbat ka yàl Nggurcau ma'səm na.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

3Sə pələia wia ama: Wu ɓal gir mənana Dauda pa a pwari mana yì andə ɓwana male ka nzala walia ka re?

4Yi kutio a Nda mala Ɓakuli sə yì andə aɓwana mana ate ka à kya shak bəredi mənana à tàri ɓə̀ duk məfele ka, mana ɓoaro ɓəa li ka ɗang, ace mənana bəredi ní ka nda ace apəris nəmurəia.

5Ko wu ɓal mbo aɓa Nggurcau mala Musa ama, ko ya pwari Sabbat a Ndàməgule mala Ɓakuli ka apəris kə yâl nzongcau mala Sabbat sə à sənia nə cauɓikea raka?

6Ən nggə na wun ama, ɓwa mənana kuti Ndàməgule mala Ɓakuli nə gulo ka nda kani.

7Ɓə̀ wu surəna rə ɓa mənia yì cau mənana ama, "Məsəswatər na ən earkiyice ka, pà gir'nkila na raka," ɓə́ pa wu nə̀ ɓəsəki aɓwana mana à panə cau a rəia raka.

8Mim, Muna mala Ɓwa ka Mə nda Mətala Sabbat.

9Yesu nying ban məno ka, yi kutio aɓa ndakpapi malea.

10Ɓe ɓwabura mənana ɓe bui wu ka ndakam abanì. Amə Farisi ka, à ndarə alta njar à nə̀ kum məɓane mənana à nə̀ na arə Yesu ka. Pələa à ɗì ama, "Nggearəì ka, Nggurcau ma'səm eare ama ɓəa twalban rəkwana a pwari Sabbat le?"

11Pələa earia wia ama, "Ɓə̀ ɓe kəɓwa ata wun ndanə nzur male, sə nzur nì yi kpa a tūli a pwari Sabbat ka, ɓwe pà nə̀ ngga bwali nə̀ eamsəi re?

12Ɓwapəndəa ka kuti nzur. Ace mani ka Nggurcau eare ama ɓəa amsə ɓwa mana nda aɓa tanni ka a pwari Sabbat."

13Pələa banggi ɓwabure ama, "Sarə buo." Ɓwabure pələa sarə bui, sə bui nyare pak pepe kəla ɓi.

14Amə Farisi pələa à puro a nza à kya kurkunarəia amur njar mənana à nə̀ kumo à nə̀ wal Yesu ka.

Yesu nda Guro mala Ɓakuli mana tarì ka

15Yesu yi sələia wia ka, pələa nying banì. Aɓwana pas o ate. Amə̀kwano mənana aɓaləia ka, Yesu yi twalia wia ban arəkwana malea kat.

16Yi nunkiria ɓəa kəa ne kəɓwa yan nda yì ɗang.

17Mənia ka nda lumsə cau mala Ishaya məɓangna mala Ɓakuli ka. Na ama:

18"Guro mem mənana ən tarì ka ndya ka, mənana ən nggə earce sə bumam kə pwasəa rəì ka. Mə nə tsəki wi Bangŋo mem amuri, sə yì ka nə̀ hamnə ɓashi mem mə'məsəcau nì aban aɓwana a ɓanza ama à nə̀ kum amsəban a buam.

19Pà nə̀ pələki rəì andə kəɓwa, ko nə̀ loasəban ɗang; kəɓwa pà nə̀ ok gi aɓalə aɓwana ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

20Yì ka, nda ɓukɓuk aban aɓwana mənana à pànə rəcandəa raka, sə nə̀ sən məsəswatər mala aɓwana mənana à nda ɓa tanni ka, nə̀ bwalia wia kam. Nə̀ lidəmbəa nə pa rəcandəa arə pe anggo she ɓə̀ tsəngŋəna kpata məsəcau lina murəm ngga.

21A rəì sə aɓwana kat a ɓanza nə̀ tsəkɓaləia."

Yesu kuti Murəm mala Akukwar

(Markus 3:23-24; Luka 11:17-22; 12:10)

22Pələa aɓea ɓwana yiu nə ɓe nte mənana kukwar na a rəì sə mətalasə-ɓunna na ka, aban Yesu. Yesu twali wi ban kwano male, sə tita na cau sə kə sənban.

23Ɓwabunda kat ndali sə à na ama, "Ɓwa mənia ka ko nda Muna mala Dauda, Mə'amsəban mənana səm kundəkiyi yiu male ka le?"

24Sə amə Farisi ka lang à ok mənia yì cau ka à bangŋa ama, pa ɓa ɗang, nə rəcandəa mala Baalzabul Murəm mala akukwar sə kə pusəki akukwar.

25Yesu surə ɗenyicau malea pələa nea wia ama: Nzali mana kat aɓwana male kə munəo a rəarəia ka domurəm malea nə̀ kìɗìkì. Là ko ɓala mənana gau ka pà nə̀ cam ɗang.

26Ɓə̀ Shetan kə pusə Shetan ka, ɓala gauna a rəì. Lang sə domurəm male nə̀ came?

27Ɓə̀ ən nggə pusə akukwar nə rəcandəa mala Baalzabul ka, nə mana sə aɓwana ma'wun kə pusəia? Yia na à nə̀ ɓashia wun ngga.

28Sə ɓə̀ nə Bangŋo mala Ɓakuli sə ən nggə pusə akukwar ka, ləmndə ama Domurəm mala Ɓakuli yina aɓalə wun.

29 Sə ɗəm ngga, lang sə ɓwa nə̀ kutio a ɓala mala ɓwaburaɓwa nə̀ pwan agirkuma male sə ak dəmbəa taka abui ɗang? Ɓə̀ pa anggo raka pà nə̀ gandə pwan agirkuma male ɗang.

30 Ɓwa mənana pa atam raka nda a ɓibura nə mim, sə ɓwa mənana kə bwalam ramnggi gir raka, ndarə mesəke.

31Ace mani ka ən nggə na wun ama, ko ya cauɓikea andə na caukyauwikiban mənana aɓwana ne amur Ɓakuli ka à nə̀ twalbani, sə ɓwa mənana na cau kyauwikiban amur Bangŋo mala Ɓakuli ka, à pà nə̀ twali wi banì ɗang.

32Ɓwa mənana na cau kyauwikiban amur Muna mala Ɓwa ka à nə̀ twali wi banì, sə ɓwa mənana na cau kyauwikiban amur Bangŋo Məfele ka à pà nə̀ twali wi banì ɗang, a ɓanza mənia andə ɓanza mənana nə̀ yiu ka.

Nggun andə aɓəle

(Luka 6:43-45)

33 Ɓə̀ nggun ɓoar ka ɓəle gbal ka nə̀ ɓoaro, sə ɓə̀ nggun ngga məɓane na ka, ɓəle gbal ka nə̀ duk məɓane; nggun ka à surə́ki arə ɓəle.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

34Wun amuna baffu, lang sə cau məɓoarne nə̀ pur a kun wun, yi mənana wu ndaka amə'ɓealɓikea ka? Gir mənana nda a ɓabum ngga, nda kún banggiyi ka.

35Ɓwa məɓoarne kə pusə aɓa cau məɓoarne mənana rambəa a ɓabumi ka, sə ɓwa məɓane gbal ka kə pusə aɓa məɓane mənana rambəa a ɓabumi ka.

36Sə ən nggə na wun ama a pwari ɓashi ka aɓwana nə̀ bəlki ɓa ko ya cau məɓane na pur a kunia ka.

37Acau mənana à pur a kuno ka à nda à nə̀ pakko ɓashi nəia ka. À nə̀ amsəo ko à nə̀ kuro.

Aɓwana alta gir'ləmndəa nə kuli

(Markus 8:11-12; Luka 11:29-32)

38Aɓea amə Farisi andə aməkani Nggurcau ne wi ama, “Maləm, səm nggə earce sən ɓe kəgir məgule mənana nə̀ ləmndəa səm ama rəcandəa mo ka pur nəban Ɓakuli.”

39Sə nyesəia wia ama: Kə nza mala amə'ɓealɓikea andə amə'ɗwanyi surə Ɓakuli na à nə̀ alta sən gir'ndali ka. Sə ɓe kə gir'ndali pà kàm à nə̀ ləmndəa wun ɗang she kə mala məɓangna Yunana.

40Kəla mənana Yunana pak pwari tārú andə du tārú a bum nggea nji ka, anggo gbal sə Muna mala Ɓwa nə̀ pak pwari tārú andə du tārú aɓa nzali.

41A pwari ɓashi ka amə Nineva nə̀ lo à nə̀ mak wun amə nza mənia. Acemənana à nying acauɓikea malea lang à oangna hama mala Yunana ka, sə ɓwa mənana kuti Yunana ka ndakani.

42A pwari ɓashi ka Mamurəm mala amə Sheba nə̀ lo nə̀ mak amə nza man; acemənana pur a ɓe nzali kuko sə yiu ace ok sələ̀e mala Solomon; sə ɓwa mənana kuti Solomon ngga ndakani.

Nyare mala bangŋo məɓane

43 Ɓə̀ bangŋo məɓane puri rə ɓwa ka, pak ka kə gali arə aban mə'ime ace alta ban usələo, sə ɓə̀ kum raka,

44pələa nə̀ na ama, “Mə nə nyare a ɓala mənana ən pur kam ngga.” Sə ɓə̀ nyare yi kum ɓala na atarəì, à esəkini sə à giləkini ka,

45pələa nə̀ o nə̀ ngga yinə aɓea bangŋo tongno-nong-ɓari mənana à kuti nə ɓealɓikea ka, sə à nə̀ yia kutio à nə̀ do a ɓaləi. Masələata mənia yì ɓwa ka nə̀ ɓike nə̀ kuti mədəmbe. Anggo sə nə̀ pang nə nza məɓealɓike mənia.

Nggea Yesu andə Amə'eambəi

(Markus 3:31-35; Luka 8:19-21)

46Yesu na mur banggi ɓwabunda cau sə ngge andə amə'eambəi yiu à yì came a nza. À kə earce ama à nə̀ bang cau nəi.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

47Ɓe ɓwa banggi wi ama, “Səni, nggo andə amə'eambəo nia came a nza ka, ama à nə̀ no cau.”

48Pələa Yesu pələi wi ama, “Yana nda nggem, sə a yana à ndaka amə'eambəam?”

49Pələa ləmndə bui arə alaggana male sə bangŋa ama, “Amənia ka à ndaka nggem andə amə'eambəam.

50Ɓwa mənana kat kə pak gir mənana Tárram mana a kuli ka earkiyice ka nda mə'eambəam, andə mə'nggaulem, andə nggem.”

Matiu 13

Kanicau arə Məɓeale

(Markus 4:1-9; Luka 8:4-8)

1Àkə̀ pwari məno ka Yesu puro nying ɓala sə kya do a kun Garang.

2Aɓwabunda mana à yì rambəa abanì ka à lakki kərkər gandəa eauwe do aɓa muna-waru, sə aɓwana kat came a kun mur.

3Pələa banggia wia agir pas nə́ kanicau. Na ama: Mə'rya puro wario a ɓeale.

4Lang ndarə kwak məsəɓeale ka aɓea sukkio amur njargula, sə amuna-nyal suləo à yì tarkia.

5Aɓea kpa a məsətali, aban mənana nzali pa akàm pepe raka. Zuku ka à yì sangna acemənana nzali banì lim ɗang.

6Lang pwari camta ka, kara à wuli. À ime acemənana nlerəia bwal nzali pepe ɗang.

7Aɓea məsəɓeale kpa aɓalə azwe. Azwe gulo à sorəkia.

8Aɓea məsəɓeale kpa amur nzali məɓoarne, à yì ɓəl pas à kuti məsəɓeale kusə gbəman, aɓea ka kusə lumi-tongno-nong-mwashat, sə aɓea ka kusə lumi-tārú.

9Ɓwa mənana ndanə akiru ka ɓə̀ o.

Tər bangcau mala Yesu nə akanicau

(Markus 4:10-12; Luka 8:9-10)

10Alaggana male yiu abani à ɗi ama, “Ace mana sə a kə ne aɓwana cau nə kanicau?”

11Yesu earia wia ama: Surə gir-ɓasəmbəra mala Domurəm mala kuli ka à pana wuni, sə yia ka à pea wia ɗang.

12Aɓwana mana à kə kwaki kiria arə kanigir mem ngga à nə̀ pea wia ɓe sələ amur mənana à ndanəi ka, sə à nə̀ kum surəgir kpəm. Sə aɓwana mana à kə kwaki kiria raka, kə mənana à ndanəi ka à nə̀ é a rəia.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Mənia ka nda gir mana tsəa sə ən nggə nea wia cau nə kanicau ka. À ndanə aməsəu, sə à kə sənban ɗang; À ndanə akiru, sə à kə ok cau kpakia wia ɗang.

14 Abania ka ɓangna mala Ishaya yi lumsəo, mana ama: “Wu nè nggə o, sə pà nè kpaka wun ɗang. Wu nè nggə səna, sə pa wu nè bwalte ɗang.

15 Ɓabum aɓwana mənia ka jimgbərina; à kə gandə okban nə akiria ɗang, sə yia ka à girkina aməsəia. Ɓè ana raka məsəia nè sənban, à nè okban nə akiria, à nè bwalta ɓacau nə ɓabumia, sə à nè pələa, à nè nyare abanam, sə mə nə sonzəia.”

16 Ma wun she ka mur wun ɓoaro. Acemənana aməsə wun kə sənban, sə akir wun kə okban.

17Ən nggə bangga wun məsəcau, amə'ɓangna mala Ɓakuli andə aɓwana mala Ɓakuli pas pak nzal sən gir mana wu kə sən ngga, sə à kumo à sən ɗang. À earəna ce oe, sə à kumo à ok ɗang.

Yesu bəlki ɓa kanicau arə məɓeale

(Markus 4:13-20; Luka 8:11-15)

18 Wu kwaki kir wun wu ok ɓa kanicau mala məɓeale:

19Ɓè ɓwa ok cau məɓoarne amur Domurəm mala kuli, sə ce kpaki wi raka, nda kəla məsəɓeale mana kpa a tanjargula ka. Məɓealɓikea kə yiu kə fwa gir mana à ɓeali a ɓabumi ka.

20Məsəɓeale mənana kpa amur taliban ngga cam a kun ɓwa mənana ok ce sə é tu nə bumpwasəa.

21Sə acemənana nlerəi ko a nzali raka, gandə came banì sau ɗang. Pwari mənana tanni yipi wi acemənana paɓamuri arə cau mala Ɓakuli ka, nè kaurə a kpa.

22Mənana kpa aɓalə azwe ka nda cam a kun ɓwa mana kə ok ce, sə bumpina arə alta agir mala ɓanza mənia andə swarkiban mala kume à yì marəki sə à tsəi pusə ɓəle ɗang.

23Sə mənana kpa amur nzali məɓoarne ka cam a kun ɓwa mana ok cau mala Ɓakuli sə kpaki wi ka. A bui mənia ka pa ɓəle gbəman, a ɓe bui ka pa ɓəle lumi-tongno-nong-mwashat, sə a ɓe ka lumi-tārú.

Kanicau amur məssa andə nkwangŋan

24Yesu nea wia ɓe kanicau ɗəm ama: À nè kànì Domurəm mala kuli arə ɓeɓwa mənana ɓeal məsəɓeale məɓoarne a ɓaban male ka.

25Lang aɓwana na ntulo kat ka, ɓiməbura yiu yi ɓeal nkwangŋan aɓa məssa, sə pələa o.

26Məssa tita bwalo, sə nkwangŋan pusərəi.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

27 Aguro mala mətala ɓabanì yiu abani sə à ɗì ama, “Ɓwaməgule, məsəɓeale məɓoarne na a ɓeal a ɓaban mo ka re? Sə ankwangŋan pur nə kəshe?”

28 Sə na ama, “Ɓiam-məbura nə pak gir man.” Sə aguro ɗì ama, “A earce ama ɓə̀ səm kya ukkia le?”

29 Sə earia wia ama, “Awo, acemənana ɓə̀ wu ndarə ukki ankwangŋan ngga, wu nə̀ gandə ukkia andəa məssa.

30Wu ɗekia ɓəa gulo a tarəia. Pwari wale ka mə nə ne aməturo ɓəa tar nkwangŋan ɓəa kurkia sə ɓəa pisəia. Sə məssa ka ɓəa soapa mi a ba.”

Kanicau arə məsə musta

(Markus 4:30-32; Luka 13:18-21)

31Yesu banggia wia ɓe kanicau ɗəm ama: À nə̀ kànì Domurəm mana a kuli ka arə məsə musta, mənana ɓeɓwa twali sə ɓeali a ɓaban male ka.

32Ata aməsəɓeale kat ka nda məsəì keke kutiban ngga, sə ɓə̀ yi gulna ka kə gulo kə kuti acili agirpwala, sə kə pələ nggun mənana amuna-nyal mana a kuli ka à kə bwal ndà arə abui ka.

Kanicau arə yist

(Luka 13:20-21)

33Nea wia ɓe kanicau ɗəm ama: Domurəm mala kuli ka nda kəla yist mənana ɓe mɓwama twali sə sùrəì andə muku tasau tārú, sə yi aki ɓa muku tsəi vwali.

34Yesu ne aɓwana acau mənia ka kat nə akanicau. Kə cau pà kàm mənana banggia wia mana kanicau pà kàm raka.

35Pak mənia ka ace mənana ɓəa lumsə cau mana məɓangna mala Ɓakuli bangŋa ama, “Mə nə mən kunam nə kanicau, Mə nə arkia wia ɓalə agir mana à nda aɓa səmbərəa pur a tita ɓanza ka.”

Yesu bəlki ɓa kanigir amur nkwangŋan

36Yesu ɗeki ɓwabunda a nza pələa kutio a ɓala. Alaggana male kuti ate à yì ne wi ama, “Bəla səm ɓa kanicau mana amur nkwangŋan a ɓaban ngga.”

37Sə Yesu pələia wia ama: Ɓwa mənana ɓeal məsəɓeale məɓoarne ka nda Muna mala Ɓwa.

38Ɓaban ngga nda ɓanza, sə aməsəɓeale məɓoarne ka à ndaka muna mala Ɓakuli a Domurəm male. Sə ankwangŋan ngga à ndaka muna mala Məɓealɓikea.

39Ɓibura mənana ɓeal nkwangŋan ngga nda Shetan. Wal-məsa ka nda masələata ɓanza, sə amə'walməsa ka à ndaka aməturonjar mala Ɓakuli.

40 Kəla mənana à kə ram nkwangŋan sə à nə̀ pisəì a bəsa ka, anggo sə nə̀ pa a masələata ɓanza gbal.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

41Muna mala Ɓwa nè tur amәturonjar male, ɓәa yi pusә koya gir kat mәnana kә yinә cauɓikea, andә aɓwana kat mәnana à kә pak gir mәɓane aɓa Domurәm male ka.

42À nè ramtea aɓa bәsa mәnana pi kәrkәr ka. Aban mәno ka à nè ngge ɓua sә à nè nggә nәmnggi munabuia.

43Sә amә'ɓealɓoarna ka à nè tă kәla pwari aɓa Domurәm mala Tárria. Ɓwa mәnana ndanә kir okban ngga, ɓè o.

Kanicau arә gәna mәnana sәmbәrә ka

44 Domurәm mala kuli ka nda kәla gәna mәnana sәmbәrәa a ɓe ɓaban ngga. Ɓe ɓwa kumi sә sәmbәrәi. Banɓoarnado tsәi makki agirkuma male kat, yi kúr mәno yì ɓaban ngga.

45 Ɓәm ngga Domurәm mala kuli ka nda kәla mә'nggaliki mәnana kә alta nzali ka.

46Lang yi kumәna mәɓoarne ka, pәlәa nyare o kya makki agir male kat sә yi kúrí.

Kanigir arә ndámbú

47 Ɓәm ngga, Domurәm mana a kuli ka nda kәla ndámbú mәgule mәnana à turi a nggeamur sә bwal koya ulang nji kat ka.

48Lang ndámbú lumsәna ka, amәkpakia sunyi à yinәi a nza. À yì do à tarki anji mәɓoarne aɓalә azace, sә amәɓane ka à sukkia.

49Anggo sә nè pa a masәlәata ɓanza. Amәturonjar mala Ɓakuli nè yiu à nè yia pusәki amә'ɓealɓikea aɓalә amә'ɓealɓoarna

50sә à nè ramta amә'ɓealɓikea aɓa ndabәsa. Akàm ngga à nè ɓua à nè nggә nәmnggi munabuia.

51Yesu ɗia ama, “Wu bwalәna ta amәnia yì acau ka le?” À ear ama, “E, kpana sәm.”

52Pәlәa nea wia ama “Ace mani ka, mә'eaulәki Nggurcau mala Musa mәnana à kani wi gir, kum kwar rәŭ ace Domurәm mala kuli ka, nda kәla mәtala-ɓala mәnana kә pusә gәna mәbәshe andә amә'e aɓa bah male ka.”

Amә Nazarat ɓinә Yesu

(Markus 6:1-6; Luka 4:16-30)

53Lang Yesu malәna naki amәnia yì akanicau ka, pәlәa loapi banì.

54Nyar a la male a Nazarat. Tita kani aɓwana gir aɓa ndakpapi malea. Ɓwapәndәa ndali sә à ɗiban ama, “Ake sә mәnia yì ɓwa ka kum mәnia yì sәlәe andә bangŋo mala pakki agir-ndәlәki ka?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

55Mənia ka muna mala kapinta na re? Ngge nda Maryamu sə amə'eambəi ndaka Jemis, Yisəfu, Shiman andə Yahuda re?

56Sə amənggaule kat ka à pà ta səm akani re? Sə ake sə ɓwe man kum mənia yì agir kat ka?"

57Bumia lullo a rəì, à ginə earnəi. Pələa Yesu nea wia ama, "Məɓangna ka, a ko ya ban ngga la kə pe wi gulo, səa ma a la male aɓalə aɓwana male ka, à pākiyi wi gulo ɗang."

58Pakki agir-ndələki pas a la male ɗang ace ɗwanyi earnəɓwa malea.

Matiu 14

Lú mala Yohana Məbatisəma

(Markus 6:14-29; Luka 9:7-9)

1Aɓalə anonggeo məno ka Hirədus murəm mala bu-nzali Galili ok cau amur Yesu.

2Ne aməte ama, "Mənia ka Yohana Məbatisəma na loapi ɓembe ka! Nda gir mana tsəa sə ndanə bangŋo mala pakki agir-ndali ka."

3Hirədus angŋəna dəmbəa bwaləna Yohana kùrni sə oasəni a ndàkurban. Kùrri ace Hirədiya mala Filip mə'eambəi yì Hirədus.

4Nda ace mana Yohana camarə banggi wi ɗiɗyal ama: "Ɓoaro wu do wunə mɓwame ɗang."

5Eare male yì Hirədus ka nə̀ wal lú Yohana, sə ɓangciu pakki wi ama aɓwana nə̀ loasə munəo, acemənana koyan ngga twal Yohana məɓangna mala Ɓakuli na.

6A pwari pakiɗire ɓəlban mala Hirədus ka, nsari mala Hirədiya tánggwam mənana tsək Hirədus banɓoari wi kərkər,

7gandəa kánmbi wi gir ama nə̀ pe wi ko mana zəm ngga.

8Yì muna ka ngge soakite ɓə̀ na ama, "Ɓəa pam ɓamur Yohana Məbatisəma aɓa tasau akani adyan."

9Murəm ngga bumi kìɗìkì, sə ace kángir andə abəri mana ate aban li ka, gandəa tsəa ɓəa pe muna-ɓwame gir mənana zəm ngga;

10pələa tur aɓwana à kya kasə ɓamur Yohana a ndàkurban.

11À yiu nə ɓamur Yohana aɓa tasau, sə à pe muna-ɓwame; pələa twali kya pe ngge.

12Alaggana mala Yohana yiu à yì twal lui à tsəkbani, sə à kutio à kya banggi Yesu.

Yesu linə aɓwana á-tongno

(Markus 6:32-44; Luka 9:10-17; Yohana 6:1-14)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Lang Yesu yi ok mənia yì cau ka, pələa eauwe a waru à samsəa à o aban mənana kəɓwa pà kàm raka. Aɓwana nə̀ yia ok ama Yesu eauna a waru umna ka, à purkio arə ala malea à o ate nə kusəia.

14Yesu yi kpashi, nə̀ eapi waru ka sən ɓwabunda kərkər aban rambəa. Məsəswatər malea pakki wi pələa twalia aməkwano mana aɓaləia ka ban arəkwana malea.

15Pwari nə̀ yia kpa ka, alaggana male yiu abani à yì ne wi ama, "Ban mənia ka ɓabondo na, sə pwari kpana, nying ɓwabunda ɓəa o arə amuna-là ɓəa kya kuri ɓamuria girlina."

16Yesu nea wia ama, "Ɓəa ka o anggo ɗang, wu pea wia girlina ɓəa li."

17Sə à ne wi ama, "Kə bəredi tongno nə amənji ɓari nda mənana səm ndanəi a bu səm ngga."

18Sə na ama, "Wu yinəam nəia akani."

19Pələa tsək aɓwana ɓəa do amur munabondo. Sə twal abəredi mənia tongno andə anji ɓari ka, loasə məsəì a kuli pakki Ɓakuli yàwá, sə ɓwanggia, pələa pe alaggana male, sə yia gbal ka à gakia aɓwana.

20Yia kat à li à ɗəmbəo. Sə alaggana male ramnggi aɓwanggine mana ue ka, à lumsə azace lum-nong-ɓari.

21Laki mala aɓwana mana à lili ka, aburana á-tongno na. Amaməna andə amuna ka à ɓallia ɗang.

Yesu gya amur mùr

(Markus 6:45-52; Yohana 6:15-21)

22Tu anzəm man ngga Yesu ne alaggana male ɓəa eauwe a waru ɓəa aki dəmbəa aban o a nkaring, sə yì ka, ueo ace nea aɓwana ɓəa o a la.

23Lang Yesu mesəna ɓwapəndəa ka, pələa eauwe amur nkono nəmurəì ace pak hiwi. Ban yi bwalo nda akano nəmurəì.

24Anggo ka waru nyingŋəna kun gwangyi umna ɗār aɓa mur, sə nggea gung longŋəna nə̀ nggə pea wia tanni.

25Nə tadəmbari mbul-mbul ka Yesu puro kə gya amur mùr aban yiu abania.

26Lang alaggana male nə̀ səni aban gya amur mùr ka, ɓangciu pakkia wia. À mak zwalo, à na ama, "Kukwar na!"

27Anggo ka kara Yesu nea wia cau ama, "Wu cam kàngkàng! Mə nda. Wu kəa ɓang ɗang."

28Pələa Bitərus ne wi ama, "Mətalabangŋo, ɓə̀ a nda ka, banggam ɓən gya amur mùr ɓən kyane abano."

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

29Yesu ne wi ama, “Yiu.” Bitərus pələa suləi ɓa waru sə gya amur mùr aban ká aban Yesu.

30Lang sən eaki-nkono mala mùr ka, ɓangciu pakki wi, kara tita ko a mùr. Mak zwalo ama, “Mətalabangŋo, amsəam!”

31Kara Yesu ləmndə bui bwali sə ne wi ama, “We ka, guliarəu mo kyau fat, palang sə a tuti a ɓabumo?”

32Lang à eauna aɓa waru ka kara gung kuro.

33Aɓwana mənana aɓa waru ka à peri abani, à na ama, “Ɓafo, à nda Muna mala Ɓakuli.”

Yesu twali aɓwana pas ban rəkwana
(Markus 6:53-56)

34À samsəa à yì kpashi a nkaring mala amə Jenasaret.

35Lang amə-le nə̀ yia sələ ama Yesu na ka, à turkiban arə aɓwana aɓalə amuna-là mana aban məno ka. Aɓwana yiu nə əməkwano malea kat abani.

36À zəmbəi wi ace mənana ɓə̀ amə rəkwana ɓəa je kun daura male ka. Sə aɓwana mana à je kat ka rəkwana malea mala.

Matiu 15

Kanigir mala aɓwana-məgule
(Markus 7:1-13)

1Anzəm mani ka aɓea amə Farisi andə əməkani Nggurcau mala Musa pur a Urəshalima, à yiu aban Yesu sə à ɗi ama,

2“Mana tsəa sə alaggana mo kə yàl nzongcau mala aká səm? À kə̀ lak buia sə à nə̀ lili ɗang!”

3Yesu pələia wia ama: Sə ace man ɗe sə wu kə yàl nzongcau mala Ɓakuli ace pakki akanigir ma'wun?

4Ɓakuli ka bangŋa ama, “Pè tárro andə nggo gulo, sə ɓwa mənana sang tarrí ko nggè ka, púp à nə̀ wali ɓə̀ wú.”

5Sə wun ngga wu bangŋa ama ɓə̀ ɓwa ne tarrí ko ngge ama, “Gir mənana ɓə a wú nə́ kumo a buam ace po gbasha ka, ən pani Ɓakuli ka,”

6ɓwe nə̀ gandə ginə pe tarrí ko nggè gulo nəi. Anggo ka wu nyesəna cau mala Ɓakuli ɓà ace pakkiagir ma'wun.

7Wun amə'kunɓarina! Ɓangna mala Ishaya amur wun ngga nda a njari, mənana bangŋa ama:

8 “Aɓwana mənia ka à kə pam gulo nə mburkunia, sə ɓabumia ka nda kuko nə mim.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

9 Peri malea abanam ngga məɓane na; akanigir malea ka anzongcau mala ɓwapəndəa na à kaniki ka."

Agir mana à kə tsək ɓwa sə kə pəndəki ka
(Markus 7:14-23)

10 Yesu tunə ɓwabunda sə banggia wia ama, "Wu kwaki kir wun ɓà cau kpaka wun.

11 Gir mana kə kutio a kun ɓwa ka nda kə pəndəkì ka ɗang, cau mana purkiyi a kuni ka, nda mana kə tsəi sə kə pəndəki ka."

12 Alaggana male pələa à yiu abani sə à ɗi ama, "A sələ ama bum amə Farisi lullo arə cau mana a ne ka?"

13 Sə Yesu pələia wia ama, "Ɓà ya girpwala nani à pandəi mənana Tárram mana a kuli ka nà pandəi raka, à nà ui.

14 Wu ɗekia; yia ka à ndaka ante mana à kə bwali ante gara ka. Ɓà nte bwali nte gara ka, yia kəm ngga à nà kpa tūli."

15 Bitərus ne wi ama, "Bəla səm ɓa kanicau mana ama girlina na kə tsək ɓwa sə kə pəndəki raka."

16 Yesu nea wia ama: Wun gbal ka cau kə kpaka wun re?

17 Wu sələ mbo ama gir mana kat kutio a kun ɓwa ka kə o a bumi, sə nà ngga pur a nza?

18 Sə agir mənana à kə pur a kun ɓwa ka à kà yiu nə ɓabumi, sə à ndaka mənana à nà tsək ɓwa nà do nə pəndəkya ka.

19 Àkà ɓabum ɓwa sə aɗenyicau məɓane kə puro; wal-lú, nongnəban a nza nə doɓala, gyagung, ən'i, kumsəkun, sə zaləban.

20 Amənia ka à ndaka gir mənana à nà tsək ɓwa nà pəndəki ka. Lili nə abu mənana à lea raka pà nà tsək ɓwa nà pəndəki ɗang.

Paɓamuru mala mɓwama Kan'ana
(Markus 7:24-30)

21 Yesu nying ban məno sə o a nzali mala amə Taya andə amə Sidon.

22 Ɓe mɓwama Kan'ana mənana ndanə do a məno yì bu ban ngga, yiu abani nə ɓua ama, "Mətalabangŋo, Muna mala Dauda, sən məsəswatər mem! Ɓoarnsarilem ngga nda aɓa tanni kərkər a ɓabu kukwar mənana kutia rəì ka."

23 Yesu pələi wi kə cau ɗang. Alaggana male yiu abani sə à zəmbəi wi ama, "Sənbi mɓwama mənia ka ɓacau male ɓà o. Ace mənana camarə gya ata səm nə ɓua."

24 Yesu pələia wia ama, "Kə anzur mala amə Isərayila mana à ɓwarki ka nda à turam abania ka."

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

25Mɓwame yiu yi kūndəo a ɓadəmbəi, sə na ama, “Mətalabangŋo, bwalam kam!”

26Yesu pələi wi ama, “Ɓoaro ɓəa twal girlina mala amuna ɓəa pe anvwa ɗang.”

27Mɓwame eare ama, “E, Mətalabangŋo, nggearə anvwa ka à kə tarki aɓwanggina girlina mənana à kə kpaki a nzali a ban-li mala amətalea ka.”

28Yesu pələa ne wi ama, “Mɓwama, paɓamuru mo ka nggea məgule na! Zəmbəa mo ka à ongŋəni.” Kara àkà banì rə muni mala.

Yesu linə́ aɓwana á-ine
(Markus 8:1-10)

29Yesu nying ban məno sə gya a kun Garang mala amə Galili. Kya eauwe a bum ɓe nkono do akàm.

30Ɓwabunda pas yiu abani. À yiu nə aɓwana mana à su ka, ante, a gbakəre, amə'talasəuɓunna andə acilia pas, à yì nongsəia a ɓadəmbəi; sə twalia wia ban akwano malea.

31Ɓwapəndəa ndali lang à sən amə'talasəuɓunna aban na cau, aɓwan à su ka à lo tak, agbakəre lo à kə gya, sə ante kə sənban. Pələa à ɓwangsəki Ɓakuli mala amə Isərayila.

32Yesu tunə alaggana male abani sə nea wia ama, “Ən nggə sən məsəswatər mala aɓwana mənia ka, acemənana à ndakani atam nongŋo tārú a dyan, andəa nzala. Ɓəa kəa o anggo ɗang, ace məsəpəndəa makkia a njar.”

33Pələa alaggana male ne wi ama, “Ake sə səm nə̀ kum girlina a bondo mənia ka, mənana səm nə̀ linə aɓwana mənia pas ka?”

34Yesu ɗia ama, “Agbatali bəredi shen a bu wun ɗe?” À ear ama, “À nda tongno-nong-ɓari andə amənji bəti.”

35Pələa Yesu ne ɓwabunda ɓəa do a nzali.

36Sə twal abəredi tongno nong-ɓari andə anji, lang pangŋəni Ɓakuli yàwá ka, pələa ɓwanggia sə pe alaggana male. Sə yia gbal ka, à gaki aɓwana.

37Ɓwabunda man kat ka lili ɗəmbəo, nying cili. Alaggana male ramnggi cili mana ueo ka, à pwano arə azace tongno-nong-ɓari.

38Laki mala aɓwana mana à lili ka, aburana á-ine na. Amaməna andə muna mana atea ka à ɓallia ɗang.

39Yesu pələa ne aɓwabunda ɓəa o a la, sə kutio a waru o a bu-nzali Magadan.

Matiu 16

Aɓwana alta gir'ləmndəa aban Yesu
(Markus 8:11-13; Luka 12:54-56)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1Amə Farisi andə amə Saduki yiu aban Yesu à nə̀ karəki. À zəmbəi wi ama ɓə̀ ləmndəia wia ɓe kə gir'ndali mana nə̀ ləmndə ama yì ka, pur nəban Ɓakuli.

2Yesu pələia wia ama: Nə pwarikpəra ka ɓə̀ wu sən kuli bang ngga wu kə na ama, “Ban no nə̀ ɓoaro.”

3Sə nə budəmbari ɓə̀ wu sən kuli bangŋa sə ban pəndə ka, wu na ama, “Mbulo no nə̀ nya yalung.” Wu kə gandə bang ɓa pa mala bumkuli, sə agir mana à kə ləmndə pa mala nza man ngga wu bwaltea ɗang.

4Nza mala amə'ɓealɓikea andə amə'ɗwanyi ɓanggi Ɓakuli na à alkiyita gir mana à nə̀ sən ngga. Sə à pà nə̀ ləmndəia ɓe kə gir'ləmndəa ɗang, she kə mala Yunana. Yesu pələa nyia o.

Yist mala amə Farisi andə amə Saduki

(Markus 8:14-21)

5Lang alaggana mala Yesu eauwe a ɓe nkaring nggeamur ka, à səni ka ɓaləia lorəo à twal bəredi a buia ɗang.

6Yesu nea wia ama, “Wu par kir wun, wu yal ɓamur rə wun arə yist mala amə Farisi andə amə Saduki.”

7Pələa alaggana male kutia na cau a rəarəia ama, “Bang anggo acemənana səm yinə bəredi raka.”

8Yesu yi sələia wia nə cau məno à nakiyi ka sə ɗia ama, “Palang sə wu kə na cau arəarə wun amur ɗwanyi bəredi? Paɓamuru ma'wun kyau fat!

9Wun ado ka wu kə gandə bwalta cau mbo? Ɓalə wun lorəna ce abəredi tongno mənana ən linə aɓwana á-tongno nəi ka? Azace shen sə wu lumsəia nə aɓwanggine?

10Sə lang arə abəredi tongno-nong-ɓari mənana ən linə aɓwana á-ine nəi ka? Azace shen sə wu lumsəia nə aɓwanggine mənana a ueo ka?

11Palang sə wu gandə sələ ama ən pa arə na cau amur bəredi raka? Mə nda arə na ama wu par kir wun ce wu earnə yist mala amə Farisi andə amə Saduki ɗang.”

12Nda sə ce kpania wia ama pa arə nunkiria amur yist mana à tsəkiyi arə bəredi ka ɗang. Nda arə na cau amur kanigir nyir mala amə Farisi andə amə Saduki.

Bitərus bangŋa ama Yesu nda Kərəsti

(Markus 8:27-30; Luka 9:18-21)

13Lang Yesu yina a nzali Kaisariya Filipi ka, ɗi alaggana male ama, “Yana ɗe aɓwana kə na ama nda mim Muna mala Ɓwa?”

14Sə à pa eare ama, “Aɓea aɓwana kə na ama a nda Yohana Məbatisəma; aɓea ka à kə na ama, Iliya; sə aɓea gbal ka ama Irmya ko mwashat aɓalə amə'ɓangna mala Ɓakuli.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Pələa Yesu ɗia ma, “Sə wun ngga, wu kə na ama mə nda yan?”

16Shiman Bitərus pa eare ama, “A nda Kərəsti, Muna mala Ɓakuli məyiləmuì.”

17Yesu ne wi ama: Tsəkbu na muro, we Shiman muna mala Yunana, acemənana sure mala ɓwapəndəa na ləmndəo mənia yì gir ka ɗang. Tárram mənana a kuli ka nda.

18Sə we Bitərus ka a nda tali, sə amur tali mənia ka mə nə ɓak Ikəlisiya mem, sə rəcandəa mala Lú pa nè gandəi ɗang.

19Mə nə po akyî mala Domurəm mənana a kuli ka; gir kat mənana à kùrrì a ɓanza ka anggo sə à nè kùrrì a kuli, sə gir kat mənana a panzəi a ɓanza ka anggo sə à nè panzəi a kuli.

20Pələa nunkir alaggana male ama ɓəa kəa ne kəɓwa ama yì nda Kərəsti ɗang.

Yesu bang cau amur lú male

(Markus 8:31–9:1; Luka 9:22-27)

21Twal a pwari məno ka Yesu tita mənggi alaggana male ɓa cau ama, “Dumənа púp mə nə ká a Urəshalima, mə nə ká nu tanni kərkər a bu aɓwana-məgule, agbani pəris andə aməkani nggurcau. À nè wal-luem, səa ma a tāruia nongŋo ka mə nə loapi ɓembe nə yiləmu.”

22Bitərus pələa tunəi zak sə pərki nə ce a kuni ama, “Pà nè pak ɗang, Mətalabangŋo. Kəgir pà nè kumo anggo ɗang!”

23Yesu pələa arə Bitərus sə ne wi ama, “Nyaram anggo, Shetan! A kə earce tsəem mə annda, acemənana ɗenyicau mo ka mala Ɓakuli na ɗang, mala ɓwapəndəa na.”

24Pələa Yesu banggi alaggana male ama:

Ɓwa mənana kat earce ama nè yiu atam nè duk məkpatam ngga, dumənа púp nè nying ɗenyicau ɓamuri, nè twal nggun-gangndi male sə nè kpatam.

25Ɓwa mana kat kə səni nè amsə yiləmi ka nè ngga ɗwanyi banì, sə ɓwa mənana kə turta yiləmi acem ngga, nè ngga kumi.

26Ɓè ɓwa kum koya gir a ɓanza man kat, sə ɗwanyi yiləmu mənana málá male pà kàm raka, ləmndə ama pà ná kəgir ɗang. Sə ɓè ɗwanyini yiləmu mənana málá male pà kàm raka, pà ná kəgir mənana nè pa sə nè kumi ɗəm ngga ɗang.

27Acemənana Muna mala Ɓwa ka nè ngga yiu aɓa gulo mala Tarrí, andə aməturonjar male ate, sə nè yia pe koyan ngga tangnakusəi, ace gir mənana pak ka.

28Ən nggə na wun aɓa məsəcau ama, aɓea ɓwana na akani aban came mənana à pà nè wu ɗang she ɓəa səna yiu mala Muna mala Ɓwa a Domurəm male ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Matiu 17

Yesu ləmndə ɓoarɓwa male
(Markus 9:2-13; Luka 9:28-36)

1A nzəm nongŋo tongno-nong-mwashat ka Yesu twal Bitərus, Jemis andə
Yohana mə'eam Jemis, sə à o amur ɓe nkono mədāre. A nda kano nəmurəia ka,

2kara rə Yesu twalo nggaɗì a ɓaməsəia. Ɓaməsəi ta kəla pwari, agir-nggurəi
pələ aməpwasəe pwapwat.

3Kara Musa andə Iliya puro à came, à kə na cau nə Yesu.

4Pələa Bitərus ne Yesu ama, "Mətalabangŋo, ndanə ɓoaro mənana səm ndakani
ka. Ɓà a nə ear ka mə nə gilə agumli tārú; mwashat aceo, mwashat ace Musa sə
mwashat ace Iliya."

5Ndarə na cau piu ka, kara pərɓang məpwasəe pwatpwat yi gir muria, sə giu
pur aɓa pərɓang na ama, "Mənia ka nda Munem mənana ən earkiyi ace raka;
mənana ban kə ɓoaram a rəì pepe ka. Wu ok cau male!"

6Lang alaggana male ok mənia yì giu ka, ən'o pakkia wia kərkər, pələa à kpa à
kumsə ɓaməsəia a nzali.

7Sə Yesu yiu yi tsək bui a rəia, sə nea wia ama, "Wu lo, ɓangciu ɓà kəa pakka
wun ɗang."

8À nə loasə məsəia ka, Yesu na kara à səni nəmurəì ka.

9Lang à ndaban suləi mur nkono ka Yesu kwarkiria ama, "Wu kəa ne kəɓwa ce
gir mənana wu sən ngga ɗang she ɓəa loasəna Muna mala Ɓwa a ɓembe ka."

10Alaggana male pələa à ɗi ama, "Sə ɓà nda anggo ka, palang sə aməkani
nggurcau kə na ama she ɓà Iliya angŋəna dəmbəa yina ka sə Kərəsti nə yiu?"

11Pələa Yesu eare ama, "Məsəcau na à bang ngga, Iliya nə ak tadəmbəa nə yiu,
nə yia giləki agir kat.

12Sə ən nggə na wun ama Iliya ka yina, sə à sələ ama yì na ɗang, sə à pangŋəni
wi gir mənana bumia earkiyice ka. Anggo gbal sə Muna mala Ɓwa nə nu tanni a
buia."

13Nda sə alaggana male yi sələ ama ndarə bang cau amur Yohana Məbatisəma
ka.

Yesu pusə kukwar arə ɓe muna
(Markus 9:14-29; Luka 9:37-43a)

14Lang à suləni mur nkono aban ɓwabunda a nzali ka, ɓeɓwa yi kūndəo a ɓadəm
Yesu

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15sə na ama, “Mətalabangŋo, ən nggə zəmbəo, sən məsəswatər mala laggalem. Ndanə kwano wukiaban mənana kə pe wi tanni kərkər ka. Kusə pas ɓà loapi wi ka kə kpa aɓa bəsa ko mur.

16Ən yinəi aban alaggana mo sə à gandə twalban kwane ɗang.”

17Yesu pələa na ama, “Wun aɓwana mala nza mala kìɗìkì andə amə'ɗwanyi paɓamuru aban Ɓakuli! Nə̀ ngga ká a ya pwari sə mə nə do ata wun sə wu nə̀ kànì pak ɓe kəgir? Nə̀ ngga ká a ya pwari sə mə nggə twal gandərəu nə ɗwanyi earnə cau ma'wun a rəam? Wu yinə mune abanam.”

18Yesu pələa sà arə kukwar mənana arə muna ka. Pələa kukwar puri rəì. Àkà banì rə mune mala.

19Nə nzəmo ka alaggana mala Yesu yiu abani nəmurəì sə à ɗì ama, “Mana tsəa sə səm gandə pusə kukwar nì ɗang?”

20Yesu nea wia ama: Nda acemənana paɓamuru ma'wun ngga gatti. Səa ma ən nggə na wun məsəcau, ɓəa bangŋa ama wu earnə Ɓakuli bəti kəla kyauwe mala məsə musta ka, wu nə̀ gandə ne mənia yì nkono ka ama, “Turî ban mənia, o kano” sə yì ka, nə̀ turó. Ɓe kəgir pà kàm nə̀ gandə wun ɗang.

21[Səa ma ulang mənia yì kukwar ka kə ear puro ɗang she nə hiwi andə gilmur.]

Yesu na cau ɗəm amur Lú male

(Markus 9:30-32; Luka 9:43b-45)

22Lang alaggana male yi ramənа kat a Galili ka, Yesu nea wia ama, “Ɓe ɓwa no nə̀ ngga mak Muna mala Ɓwa aban aɓwana,

23sə à nə̀ ngga wal-lui. A tāruia nongŋo ka nə̀ lo nə yiləmu.” Kara ban ɓiki alaggana male kərkər.

Yesu mbwe boalo cemi

24Lang Yesu andə alaggana male bwaləna Kapanahum ngga, aməcemi ɓa Ndàməgule mala Ɓakuli yiu aban Bitərus sə à ɗì ama, “Mətala-ɓala ma'wun ngga kə mbwe boalo cemi mala Ndàməgule re?”

25Bitərus earia wia ama, “E, kə mbwe.” Pələa kutio a ɓala nə̀ ngga ne Yesu ce. Malaká loasə kuni ɗang Yesu ak dəmbəa ɗì ama, “Sə we Shiman ka lang sə a səni? A bu a yana sə amurəm ɓanza aki boalo-cemi? A bu amətala la le ko a bu abəri?”

26Bitərus eari wi ama, “A bu abəri.”

Pələa Yesu ne wi ama, “Ləmndə ama amətala la ka, à pa aɓa mbwe ɗang.

27Sə ace mənana ɓà səm ka lul bumia raka, kyane a kun nggeamur kya tur nli. Nji mənana a nə tita bwale ka, mən kuni, a wu nə kum boalo kam. Twali kya mbwe na boalo-cemi ma'səm nəi, mem andə mo.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Matiu 18

Yana nda ɓwaməgule kat?
(Markus 9:33-37; Luka 9:46-48)

1A nzəm məno bəti ka alaggana mala Yesu yiu abani sə à ɗi ama, "Yana gulo kuti ban kat a Domurəm mala kuli?"

2Yesu pələa tunə ɓe muna məkyauwe sə tamsəi aɓaləia.

3Sə na ama: Məsəcau, ən nggə bangga wun, ɓà wu nggaɗya wu do kəla amuna məkeke raka, pa wu nè kuti a Domurəm mala kuli ɗang.

4Sə ɓwa mənana kat nwangsə ɓamuri kəla muna məkyauwe man ngga nda ɓwaməgule kat a Domurəm mala kuli.

5 Koya ɓwa sə ak muna məkyauwe kəla mənia acem ngga, Mə nda akiyiam ngga.

Tamban arə cauɓikea
(Markus 9:42-48; Luka 7:1-2)

6 Ɓà kəɓwa tsək mwashat ata amuna məkeke mənia mənana à earnə mim sə pak cauɓikea ka, kəpəna ɓəa ɗurri ɓwe taligo a meali sə ɓəa turi aɓa nggeamur məlime.

7 Caukwanban na nə ɓanza ace agir mənana à kə tsək aɓwana ɓəa pak cauɓikea ka! Agir tamban ngga à nè yiu púp. Səa ma caukwanban na nə ɓwa mənana à kə pur nəbani ka!

8 Ɓà buo ko kusəo kə tsəo a kə pak cauɓikea ka, kasəi turi. Kəpəna wu kuti a yiləmu nə bu-kasəa ko kusəu-kasəa amur mənana wu dum nə abuo ɓari ko akusəo ɓari sə ɓəa turo aɓa bəsa mənana pà nè linggi raka.

9Ɓà məsəo kə tsəo a kə pak cauɓikea ka, ui turi. Kəpəna wu kuti a yiləmu nə məsəu mwashat amur mənana wu dum nə aməsəo ɓari sə ɓəa turo a lu-bəsa ka.

Kanicau arə nzur mənana ɓwàr ka
(Luka 15:3-7)

10 Wu tsək kir wun, wu kəa burice mwashat ata amuna məkeke mənia ka ɗang. Ən nggə na wun məsəcau aməturonjar malea a koya pwari ka à nda a ɓadəm Tárram mənana a kuli ka.

11[Muna mala Ɓwa yiu ace amsə aɓwana mənana à ɓwarki tanjar ka.]

12 Lang sə wu səni, ɓà ɓwa nanə anzur gbəman sə mwashat ɓwarki ta ɓi ka, pà nè nying amənia lumi-tongno-nong-ine bwamdə tongno-nong-ine ka amur nkono sə nè oa alta mənana ɓwàr ka re?

13Sə ɓà yi kuməni ka, ən nggə na wun məsəcau ban nə ɓoari wi ace nzur mənia mwashat ka nè kuti mənana ndanəi ace acili aməno à ɓwarki raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Anggo gbal sə Tar wun mənana a kuli ka eare ama ɓə̀ mwashat ata amə̀keke
mənia ka ɓə̀ ɓwàr raka.

Mə'eambəu mənana pakko cauɓikea

(Luka 17:3)

15 Ɓə̀ mə'eambəo pakko cauɓikea ka, kya bani nəmurəo ləmndəì wi cauɓikea
male, a nre wun ɓari. Ɓə̀ oako ka, a nyesəna mə'eambəo a tanjar.

16Sə ɓə̀ pà nə̀ oako raka, tunə ato ɓwa mwashat ko ɓari abani. Acemənana
məsəcau ka à kə oe a kun aɓwana ɓari ko tārú.

17Ɓə̀ ginə ok ka, kyan nəi aban Ikəlisiya. Sə ɓə̀ ginə oaki Ikəlisiya ka, nyesəi kəla
mə ɗwanyi surə Ɓakuli ko mə'cauɓikea.

18 Ən nggə na wun məsəcau gir mənana kat wu kùrrì a ɓanza ka à nə̀ kùrrì a
kuli, sə gir mənana kat wu panzəi a ɓanza ka à nə̀ panzəi a kuli.

19 Sə ən nggə na wun məsəcau ama, ɓə̀ aɓwana ɓari ata wun akani a ɓanza à nə̀
eare amur koya gir mənana wu nə̀ zəm ngga, Tárram mənana a kuli ka nə̀ pakka
wuni.

20Ɓə̀ aya ban sə aɓwana ɓari ko tārú kpapi aɓa lulləam ngga, Mə nda aɓaləia.

Kanigir arə guro məginə twalbani

21Pələa Bitərus yiu aban Yesu sə ɗi ama, “Mətalabangŋo, kusə shen sə ɓə̀
mə'eambəam camarə pakkam cauɓikea ka ɓə̀ ən twali wi banì? Kusə tongno-
nong-ɓari na le?”

22Yesu eari wi ama: Awo, kusə tongno-nong-ɓari na ɗang, lumi tongno-nong-
ɓari kusə tongno-nong-ɓari na!

23 Ace cau mənia ka à nə̀ kànì Domurəm mala kuli arə ɓe murəm mənana earce
nə̀ bəlki kusə agəna male mənana a bu amə'turo-ɓala male ka.

24Lang tinata bəlki kusə agəne ka à kya yinə ɓe ɓwabura a ɓadəmbəi, mənana
li tangna boalo kərkər.

25Sə ace mənana ɓwabure gandə mbwe raka, ɓwaməgule male tsəa ɓəa me, yì
andə mami andə amuni andə agirkuma male kat, ɓəa mbwena tangne nəi.

26 Məturo-ɓala man pələa ɓun amur ankuni a ɓadəmbəi sə zəmbəa ama,
“Ɓwaməgule, pakkam munyi, mə nə mbweko boalo mo kat.”

27Murəm yi sən məsəswatər mala məturo-ɓala man nda sə twaliban tangne sə
nyi ɓə̀ o.

28 Lang məturo-ɓala man purna a nza ka, yi kum ɓi məturo-ɓala mənana kə
kpate tangna boalo bəti ka. Pələa kpe a məsə'meali kàngkàng ne wi ama,
“Mbwem gir mənana ən nggə kpato ka.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

29 Ɓi məturo-ɓala ɓun amur ankuni sə zəmbəi wi ama, “Pakkam munyi, mə nə mbweo.”

30 Ɓwabure ɓine. O kya tsəa a oasə ɓi a ndàkurban ama she ɓà mbwena tangna mənana kə kpate ka.

31Aɓi aməturo sən gir man ngga bumia kìɗìkì, pələa à kya banggi ɓwaməgule malea ce kat.

32 Ɓwaməgule tunəi ne wi ama, “We məɓealɓikea, ən twalo ban tangna mo acemənana a zəmbəam ngga.

33Ɓoaro wu sən məsəswatər mala ɓio məturo kəla mənana ən sən mo ka re?”

34Bum ɓwaməgule lul kərkər, pələa tasə te a ndàkurban ɓəa pe tanni, she ɓà mbwena tangna mənana amuri kat ka.

35 Anggo gbal sə Tárram mənana a kuli ka nà pang nə ko yana ka aɓalə wun, yi mənana ɓà wu twali amə'eam wun ban acauɓikea malea nə ɓabum wun mwashat raka.

Matiu 19

Kanigir amur gau doɓala

(Markus 10:1-12)

1Lang Yesu maləna banggi acau mənia ka, nying bu-nzali Galili sə o a bui mala amə Yahudi a nkaring Nggeasala Jodan.

2Ɓwabunda pas o ate, sə amə rəkwana mana aɓaləia ka twalia wia ban akwano malea akano.

3Aɓea amə Farisi yiu aban Yesu, à yiua tambe. À yì ɗi ama, “Nggearəì ka, Nggurcau eari ɓwa ɓà pər mami ace ko man ngga le?”

4Sə pələia wia ama, “Wu ɓalli mbo aɓa Maləmce ama, ‘A tite ka Məpusə-banza pak ɓwabura andə mɓwama,’

5sə bangŋa ama, ‘Ace mənia ka ɓwabura nà nying tarrí andə ngge sə nà lanzə arə mami. Yì andə mami ka à dumənа ɓwa mwashat?’

6Ləmndə ama yia ka à pa ɓari ɗəm ɗang, à nda mwashat. Ace mani ka aɓwana mana Ɓakuli kpapinia ka kəɓwa ɓà kəa gauwia ɗang.”

7Pələa à ɗi ama, “Ɓà nda anggo ka, mana tsəa sə Musa bangŋa ama ɓwabura nà gandə pe mami takada gau doɓala sə nà pəri ɓà o?”

8Yesu pələia wia ama, “Musa eare ɓà wu pər amālá wun ace ɓamurcandəa ma'wun. Sə a share ɓanza ka, gir nî pa anggo ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

9Sə ən nggə na wun ama, ko yana mənana pər mami sə pa ace nongnəban a nza nə doƀala raka, sə kya al ƀe ƀwama ka, nda arə pak cauƀikea mala nongnəban a nza nə doƀala.”

10Alaggana male pələa à ne wi ama, “Ɓə̀ ce na anggo a nre ƀwabura andə mƀwama ka, kəpəna ƀə̀ ƀwa ƀə̀ kəa al-nƀwama ɗang.”

11Pələa Yesu nyesəia wia ama, “Koyan sə nə̀ ak mənia yì kanigir ka ɗang, she aƀwana mənana Ɓakuli pa ce nì acea ka.

12Aƀea ƀwana ka à pà nə̀ gandə al mƀwama ɗang acemənana à ƀəlia ka abaran na; aƀea ka aƀwana nə̀ tsəia sə à pələ abaran, sə aƀea ka à twalî ƀamuria à nə̀ do anggo ace pakkiagir mala Domurəm mala Ɓakuli nəmurəì. Ɓwa mənana nə̀ gandə ak mənia yì kanigir ka ƀə̀ é.”

Yesu tsəkbu amur amuna

(Markus 10:13-16; Luka 18:15-17)

13Aƀea ƀwana yiu nə amuna aban Yesu ace mənana ƀə̀ tsəkbu amuria sə ƀə̀ pakkia wia hiwi ka. Pələa alaggana mala Yesu lo, à sà arə aƀwana məno à yiu nə amuna ka.

14Sə Yesu na ama, “Wu nying amuna aməkeke ƀəa yiu abanam, wu kəa pərkia ɗang, acemənana Domurəm mala kuli ka nda ace aƀwana kəla amuna mənia ka.”

15Lang Yesu tsəngŋəna bu amur amuna ka, pələa upi banì.

Lagga məkume ɗi Yesu

(Markus 10:17-31; Luka 18:18-30)

16Ɓe ƀwa yiu aban Yesu sə ɗi ama, “Maləm, ya gir məƀoarne na mə nə pa sə mə kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka?”

17Yesu nyesəi wi ama, “Ace mana sə a kə ɗiem amur gir mənana məƀoarne na ka. Kə Ɓakuli nəmurəì nda məƀoarne. Sə ƀəa earce a nə kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka, dumənа púp a nə kpata anzongcau male.”

18Ɓwabure ɗi ama, “Amə ye na?” Yesu eari wi ama, “Kəa wal-lú ɗang, bwal rəo arə amaməna, kəa iun'i ɗang, kəa na nyir amur aƀwana ɗang,

19pe tárro andə nggo gulo, sə earce ƀio məkunƀala kəla ƀamuro.”

20Lagga məno ne wi ama, “Ən kpana ta anzongcau mənia kat. Mana ueo ɗəm?”

21Yesu nyesəi wi ama, “Ɓə̀ a nə lumsə nə cauƀoarna ka, o kya makki agirkuma mo, boale ka pe amətər, a nə kum gəna a kuli. Sə wu yiu wu yi kpatam.”

22Lang lagga ok cau mənia ka, nyare o nə bumkiɗikea, acemənana yì ka, məkume na kərkər.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

23Pələa Yesu ne alaggana male ama, “Ən nggə na wun məsəcau, ndanə kwano ɓə̀ məkume ɓə̀ pa ɓamuri ɓə̀ kutio a Domurəm mala kuli.

24Ən nggə bangga wun ɗəm, pa ɓamuru mala məkume aɓata yalmuru mala Ɓakuli ka, kwano kuti kutio mala kalakadambi a tūli nlerəman.”

25Lang alaggana male ok mənia yì cau ka, à ndali kərkər sə à ɗi ama, “Ɓə̀ nda anggo ka, yana ɓwe na nə̀ auwa?”

26Yesu sənia kyap-kyap sə na ama, “Aban ɓwapəndəa ka mənia ka pà nə̀ pak ɗang, sə aban Ɓakuli ka ko ya gir ka nə̀ gandə pa.”

27Pələa Bitərus nyesəi wi ama, “Səm nyingŋəna agir kat səm nda ban kpato, mana ado səm nə̀ kumo?”

28Yesu nea wia ama:

Ən nggə na wun məsəcau, a pwari mana bəsa ɓanza nə̀ yiu ka, Muna mala Ɓwa nə̀ do a bunomurəm məɓoarɓwe male. Sə wun mənana wu kə kpatam ngga, wu nə̀ do amur abuno-murəm lum-nong-ɓari gbal. Wu nə̀ pakki atau mala amə Isərayila lum-nong-ɓari ɓashi.

29Sə ɓwa mənana kat nying ɓala ko amə'eambəu andə amənggaula, ko tarrû, ko nggeau, ko amuna, ko anzali, ace lulləam ngga, nə̀ kumia kusə gbəman. Sə nə̀ kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka.

30Səa ma aɓwana pas mana aɓwana kə twalia tyang-tyang ngga, à nə̀ ngga pələa amana à buricea ka, sə aɓwana pas mana à kə buricea ka à nə̀ ngga duk aɓwana mana à nə̀ twalia tyang-tyang ngga.

Matiu 20

Kanicau arə aməturo ɓaban

1Yesu lidəmbəa nə kanigir male ama: À nə̀ kànì Domurəm mala kuli arə ɓe mətala ɓaban mənana pur nə dəmbari ɗiɗyal ace alta aməturo ɓəa kya pakki wi turo a ɓaban male ka.

2Yì ka, eare nə̀ pea wia dinari mwashat ace turo pwari mwashat. Pələa tasəia a ɓaban male.

3 A bu-pwari tongno-nong-ine nə dəmbari ka, yi kum aɓea aɓwana aban came ɓa a kun limo.

4Pələa nea wia ama, “Wun gbal ka wu kya turo a ɓaban mem, mə nə mbwe wun gir mənana ɓoaro ɓəa pa wun ngga.”

5Pələa à bwal njar à wario. Nyare pur ɗəm nə pwarizəkia andə wulio mala pwari kya pwan aɓea aməturo.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6A bu-pwari tongno mala pwarikpəra ka, nyare puro kya kum aɓea aɓwana ɗəm aban came à kə pak kəgir ɗang. Sə ɗia ama, “Mana tsəa sə pwari kpa wun kani aban came ɓa wu kə pak kəgir ɗang?”

7 À eari wi ama, “Kə ɓwa pa səm turo mənana səm nə̀ pak ka ɗang.” Pələa nea wia ama, “Wu kyan gbal a turo a ɓaban mem.”

8 Lang pwari kpana ka, mətala ɓaban ne ɓwa mənana tsəi ɓə̀ kə sənbi wi ɓaban ngga ama, “Tunə aməturo, mbwea tangnakusəia. Tite amur amə'nzəmo sə wu kya mur amədəmbəa.”

9 Aɓwana mana à twalia a bu-pwari tongno mala pwarikpəra ka, ko yana ka à mbwe dinari mwashat.

10Amana à twalia nə dəmbari ka à yiu nə tsəkɓaləu ama malea nə̀ kuti mala aɓwana məno ka. Sə kə boalo mə'mwashati na à pea wia ka.

11Lang à angŋəna boalo ka, à tita nggwani arə mətala ɓaban.

12À bangŋa ama, “Aɓwana mənana à twalia turo nə nzəmo ka, à pak turo bu-pwari mwashat, kə ndo ka, sə à mbwe səm, səm karə sənəia, səm mənana pwari wal səm málá amur səm aban turo ka.”

13 Pələa eari ɓeɓwa mwashat atea ama, “Ɓiam, ən lio ɗang. A ear amur dinari mwashat re?

14Twal gir mənana à mbweo ka o. Nə eare mem sə ən mbweo kəla mana ən mbwe ka amə'nzəmo ka.

15Pa mə nə gandə pak gir mana ən earce ka nə boalo mem re? A kə pak mɓali ace ɓoaro mem le?”

16 Anggo sə amə'nzəmo à nə̀ pələ amədəmbəa, sə amədəmbəa nə̀ pələ amə'nzəmo.

Yesu bang cau ɗəm amur lú male

(Markus 10:32-34; Luka 18:31-34)

17Lang Yesu na ban o a Urəshalima ka, tunə alaggana male lum-nong-ɓari a giriban, sə nea wia ama:

18 Səm ndo səm nggə eauwe aban ká a Urəshalima ka, sə Muna mala Ɓwa ka à nə̀ ngga me aban agbani pəris andə aməkani Nggurcau. À nə̀ pakki wi ɓashi mənana nə̀ ká nəi a lú ka.

19À nə̀ tasəi a bu aɓwana mənana amə Yahudi na raka mənana à nə̀ ɓəsəki, à nə̀ kwe, sə à nə̀ gballì a nggun-gangndi ka. A tāruia nongŋo ka nə̀ lo nə yiləmu!

Zəmbəa mala nggea ka Yohana andə Jemis

(Markus 10:35-45)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

20Nggea ka muna mala Zabadi yiu aban Yesu nə amuni Yohana andə Jemis, sə yi kūndəo a nzali sə zəm ɓwamuru.

21Yesu ɗi ama, “Mana a earkiyice?” Pələa na ama, “Mə nda aban zəmbəa ama alaggalem mənia ɓari ka, wu tsək mwashat ɓə̀ do a buo məli, sə ɓe mənia ka a buo mənggare a Domurəm mo.”

22Yesu nyesəia wia ama, “Wu surə gir mənana wu zəmnggi ka ɗang. Wu nə̀ gandə nu tanni mənana ado mə nə nu ka le?” À ear ama, “E, səm nə̀ gandəi.”

23Yesu nea wia ama, “Ɓafo, wu nə̀ gandə nu tanni mənana mə nə nu ka, səa ma pa ban-do a buam-məlì ko mənggare ka pà aɓa rəcandəa mem ɗang. Amənia yì aban ngga nda ace aɓwana mənana Tárram giləkia wia ka.”

24Lang acili alaggana mala Yesu mənia lum ok ce ka, bumia lul arə amə'eambu mənia ɓari ka.

25Yesu pələa tunəia abanarəia sə na ama, “Wu sələ̀a ama amurəma mala mənia yì ɓanza ka à kə ləmndə gulo amur aɓwana malea, sə aɓwana-məgule malea kə ləmndəia wia rəcandəa.

26Sə ma'wun ngga, anggo sə nə̀ pak ɗang. Ɓə̀ ya ɓwa na earce nə̀ duk ɓwaməgule ata wun ngga, dumə̀na púp nə̀ nyesə ɓamuri nda muna-ɓala aban wun.

27Sə ɓwa mənana earce nə̀ duk murəm ngga, dumə̀na púp nə̀ duk guro ma'wun.

28Nda kə̀la Muna mala Ɓwa, mənana yiu ace dumsə aɓwana aguro raka. Yiu ace duk guro sə nə̀ pa yiləmi ace amsə aɓwana pas.”

Ante ɓari kum sənban

(Markus 10:46-52; Luka 18:35-43)

29Lang Yesu andə alaggana male à ndarə puri ɓa là Jeriko ka, aɓwana pas kana atea.

30Ante ɓari à nda ban do a girəi njargula. Lang à ok ama Yesu na kə kuti ka, à loasə gia ama, “Mətalabangŋo, Muna mala Dauda, sən məsəswatər ma'səm!”

31Ɓwabunda sà a rəia ama ɓəa duk kunia piu. Sə à ɓine à loasə gia bang-bang ama, “Mətalabangŋo, Muna mala Dauda, sən məsəswatər ma'səm!”

32Yesu pələa came sə ɗia ama, “Mana wu earkiyice ɓən pakka wun?”

33À banggi wi ama, “Ɓwaməgule, səm nggə earce ɓə̀ məsə səm sənban.”

34Yesu sən məsəswatər malea sə tsək bui a məsəia. Kara məsəia mənna àkə̀ banì, pələa a o ate.

Matiu 21

Yesu kuti a Urəshalima

(Markus 11:1-11; Luka 19:28-38; Yohana 12:12-19)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1Lang Yesu andə alaggana male gbashina Urəshalima ka à yì kar a muna la Betafaji mana amur Nkono mala anggun Olif ka. Yesu tur alaggana male ɓari.

2Banggia wia ama, “Wu kyane a muna-la mana a ɓadəm wun ngga. Wu nè ngga kum məndambəritso à kùrni nə muni ate. Wu panzəi wu yinamia.

3Ɓè kəɓwa na wun kə cau ka, wu ne wi ama, Mətalabangŋo kə earcea. Nè ɗekia wunia tu.”

4Mənia ka pa anggo ace mana ɓəa lumsə ɓangna mala Zakariya mənana ama:

5“Wu ne amə Urəshalima ama, Wu səni, murəm ma'wun nia kə yiu aban wun ngga! Yì ka, mə'nwangsə-muru na, kə yiu a nzəm məndambəritso. A nzəm muna məndambəritso sə kə gya.”

6Pələa alaggana man wario à kya pak gir mənana Yesu turia ace ka.

7À kya yiu nə məndambəritso andə muni. À makkia anggurbyau malea a nzəmia, pələa Yesu eauwe do.

8Ɓwabunda kərkər sarəki anggurbyau malea a tanjargula, acilia man ngga à kasəki abu-nggun à nongsəkia a tanjargula.

9Aɓwabunda mənana a ɓadəmbəi andə amana a nzəmi ka à loasə gia ama, “Wu ɓwangsə Muna mala Dauda! Tsəkbu mala Ɓakuli na muri, yì ɓwa mənana kə yiu aɓa lullə Mətalabangŋo ka! Ɓəa ɓwangsəki Ɓakuli akano a kuli!”

10Lang Yesu kutina a Urəshalima ka, nggeala kat lo came amur kusəì. Ɓwapəndəa ɗìban ama, “Yana ɓwe nda man le?”

11Aɓwabunda ear ama, “Mənia ka Yesu na, Məɓangna mala Ɓakuli mənana pur a Nazarat, a bu-nzali Galili ka.”

Yesu pər aməlimo aɓa Ndàməgule

(Markus 11:15-19; Luka 19:45-48; Yohana 2:13-22)

12Lang Yesu kutio aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli ka, pər aməkuro andə amə makkiagir, ramnggita atebəl mala amə nggaɗì boalo, sukkia, andə abuno mala amə makkia kutumurəm.

13Nea wia ama, “Maləmce mala Ɓakuli bangŋa ama, “ ‘Ɓala mem ngga à nè tunəi ama ndà ace pak hiwi,’ sə wu nyesəi duk mpu mala amə'ɓəmbəriban!”

14Ante andə agbakəre yiu abani aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli, yi twalia wia ban akwano malea.

15Lang agbani pəris andə aməkani Nggurcau sən agir-ndali mənana pea, andə amuna mana à kə pak banɓoarnado aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli ama, “Ɓwangsəkiban ngga dumənа mala Muna mala Dauda” ka, bumia lullo.

16Pələa à ɗì Yesu ama, “A nə́ nggə̀ ok cau mənana amuna mənia kə ne ka?” Earia wia ama, “E, Mə nda ən nggə oea ka, sə wun ngga wu ɓalli mbo aɓa Maləmce

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

mala Ɓakuli ama, “ ‘À tsək ɓwangsəkiban a kun amuna məkeke andə abangna-muna?’ ”

17Pələa nyia puri ɓa nggeala o a Betani, a kam sə kya nongŋo.

Yesu su nggun vwari
(Markus 11:12-14,20-24)

18Nə dəmbari ɗiɗyal Yesu nyari Betani nda ban ká a Urəshalima ka, nzala wali.

19Məsəì kpa arə nggun vwari a girəi njargula, pələa sana wario a tərí. Sə kya kum kə ɓəle ɗang, mbui na nəmurəì. Pələa ne nggun ama, “A pà nə́ ɓəl ɗəm ɗang!” Àkà banì kara nggun ime.

20Alaggana nə yia səni ka gir nî pakkia wia gir'ndali gandəa à ɗiban ama, “Lang sə nggun vwari man kaurə ime anggo?”

21Yesu nea wia ama, “Ɓafo, ən nggə na wun, ɓà wu ndanə paɓamuru sə wu tuti aɓa ɗenyicau raka, mənia yì gir à pakki nggun ngga nda mana nəmurəì wu nà gandə pe ka ɗang. Ɓà wu nà nê mənia yì nkono ama, ‘Lo, kya kpa aɓa nggeamur’ ka, anggo sə nà pa.

22Gir mənana kat wu zəmbəa aɓa hiwi nə paɓamuru ka, wu nà kumi.”

Amə Farisi ɗi Yesu amur bangŋo male
(Markus 11:27-33; Luka 20:1-8)

23Yesu kutio aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli; lang nda ban kanigir ka agbani pəris andə aɓwana-məgule mala amə Yahudi yiu abani sə à ɗi ama, “Nə́ yà bangŋo sə a kə pakki amənia yì agir ka, sə yana po bangŋo mala pakki agir nì?”

24Yesu pələa earia wia ama, “Mə nə ɗi wun cau gbal mwashat, ɓà wu panam eare ka sə mə nə bangga wun ko nə ya bangŋo sə ən nggə pakki amənia yì agir ka.

25Batisəma mala Yohana ka, pur nə kəshe? Pur nə ban Ɓakuli le ko pur nə ban ɓwapəndəa?” À kutia pələki ce a rəarəia ama, “Ɓà səm na ama, ‘Pur nə ban Ɓakuli’ ka, nà bangga səm ama, ‘Sə palang sə wu ginə earnəi?’

26Sə ɓà səm bang gbal ama, ‘Pur nə ban ɓwapəndəa’ ka ɓangciu kə pakka səm arə aɓwana, acemənana ɓwapəndəa kat sələna ama Yohana ka məɓangna mala Ɓakuli na.”

27Ace mani ka à ne wi ama, “Səm sələ ɗang.” Yesu pələa nea wia ama, “Mim gbal ka pà mə nə na wun ko nə ya bangŋo sə ən nggə pakki amənia yì agir ka ɗang.

Kanicau arə amuna ɓari

28 “Sə mana nda ɗenyicau ma'wun amur mənia yì cau mə nə bangga wun ngga? Ɓe ɓwa nakam nə amuna-burana ɓari. Wario aban muna-dəmbəa sə ne wi ama, ‘Munem, kya ɓaban kya pak turo kam yalung.’

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

29 “Muna pələa ne tarrí ama, ‘Pa mə nə ká ɗang.’ Səa ma nə nzəmo ka ɓalki ɓabumi pələa wario.

30 “Tar amuna pələa kutio aban ɓaria muni sə kya ne wi kəcau mə'mwashati. Yì ka, eari tarrí ama nè ká, sə wari ɗang.

31 “Aɓalə amuna mənia ɓari ka yana pak gir mənana tarrí earce ka?” Pələa à eari Yesu ama mədəmbəa na. Yesu pələa nea wia ama: Ən nggə bangga wun məsəcau, amə'aki aboalo-cemi aɓa ɓəmbəriban andə aman-gung à nè aka wun dəmbəa kutio a Domurəm mala Ɓakuli.

32Yohana Məbatisəma yiu yi kania wun tanjar məɓafoe, sə wu earnəi ɗang; sə amə'aki aboalo-cemi aɓa ɓəmbəriban andə aman-gung earnəi. Kat andə mənana wu sən mənia ka, wu gine, pa wu nè pwanzali, wu nè nying acauɓikea ma'wun ɗang, sə wu earnə cau male ɗang.

Kanicau arə aməturo mana à tsəia sən ɓaban ka

(Markus 12:1-12; Luka 20:9-19)

33 Wu kwaki kir wun arə ɓe kanicau. Ɓe mə'rya tsək ɓaban anap, kàrəì nə nkandan, təm tūli kamnggi anap a ɓaləi sə ɓak ban mədāre ace mə'yale. Nyinggi aɓea amə'rya a buia ɓəa kə sənbi wi, pələa o a bəri.

34Kunɓəla mala anap yi karəna ka, tur aɓea amuna-ɓala male ɓəa kya aki wi ɓəla anap a bu aməyal ɓaban.

35 Amə'rya yi bwal amuna-ɓala man. Mwashat ka à walki, ɓe ka à wali wú, sə ɓe man ngga à ɓukki nə atali.

36Mətala-ɓaban nyare tasə aɓea amuna-ɓala mana à lakki à kuti amədəmbəa ka. Kəgir mə'mwashati na amə'rya man yi pakkia wia ka.

37A masələate ka, pələa tur muni abania. A nê male ka à nè pe muni gulo.

38 Lang amə'rya man nə yia sən muni ka, à nea rəia ama, “Məliɓala nia kə yiu ka. Səm nè yia wali ace mənana ɓè ɓaban duk ma'səm!”

39Pələa à yì bwali à turí a nzəm nkandan ɓaban sə à wali wú.

40 Sə ɓè mətala ɓaban yiu ado ka, mana gir nì na nè yia pang nə amə'rya mənia ka?

41Agbani pəris andə aɓwana-məgule eari wi ama, “Nè yia wal lú amə'rya amə'ɓealɓikea man, sə nè ak ɓaban nè pea amə'rya mənana à nè pe wi ɓəlanggun ɓaban ɓè kunɓəle karəna ka.”

42Yesu pələa nea wia ama, “Wu ɓal cau mana Maləmce mala Ɓakuli bang ngga re? Mənana ama, “ ‘Tali mana aməɓa ginəi ka, nda yi pələ məɓoarne kat ka. Mənia ka pé mala Ɓakuli na; Gir ndali na aban səm.’

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

43 “Sə ən nggə na wun ama Domurəm mala Ɓakuli ka à nə́ é arə wun à nə́ pe aɓwana mənana à nə́ pak gir mana Ɓakuli earkiyice ka.

44Ɓwa man kat kpa amur tali man ngga nə́ ɓunggio. Sə ɓwa mana tali man kpa amuri ka nə́ betəki.”

45Lang agbani pəris andə amə Farisi yi ok akanicau mala Yesu, sə à yì sələ ama nda arə bangcau amuria ka,

46à alte ama à nə́ bwali, sə ɓangciu pakki wia arə aɓwana acemənana ɓwapəndəa pas earəna ama Yesu ka məɓangna na.

Matiu 22

Kanicau arə Pakiɗire Isə mɓwama

(Luka 14:15-24)

1Yesu ne aɓwana cau ɗəm nə akanicau ama:

2 Domurəm mala Ɓakuli ka à nə́ kànì arə pakiɗire mana ɓe murəm tunəo ace isə mālá muni ka.

3Tur amuna-ɓala male ɓəa kya ne aɓwana mənana à tunəia ka ɓəa yiua pakiɗire isəban. À ginə yiu.

4 Nyare tur aɓea amuna-ɓala male ɓəa kya ne aɓwana mənana à tunəia ka ama, “Ən maləna pak girlina kat. Ən waləna ajamnda andə alo-nda amənyangge mem. Girbunda kat ka à maləna pe. Wu yiua pakiɗire isəban!”

5 Amənia yì aɓwana à tunəia ka à tsək kiria ɗang, à kutia pakkia agir malea mana ɓoaria wia ka. Ɓe ɓwa ka o a ɓaban male, sə ɓeɓwa ka o aban kurkuro male.

6Acilia man ngga à bwal amuna-ɓala male à pakkia wia məɓane sə à wal-luia.

7 Bum murəm man lul kərkər; tasə asoje male à yì wal aməwalkialu man, sə à pisə la malea.

8 Pələa tunə amuna-ɓala male sə nea wia ama, “Girbunda kat mala pakiɗire isəban ngga à maləna pe. Sə aɓwana mənana ən tunəia ka à kārəa à nə́ yiu aban isəban ɗang.

9Ado ka wu kyane amur agauwata anjarɓala sə wu tunə aɓwana kat mənana wu kumia a kàm ngga, ɓəa yiua pakiɗire.”

10Nda amuna-ɓala man puro à o arə agauwata anjarɓala sə à tunəki aɓwana kat mənana à kum ngga, aməɓane andə aməɓoarne. À yì lumsə ɓala isəban.

11 Lang murəm kutio nə́ sən abəri ka məsəì kpa arə ɓeɓwa na kam mana tur daura isəban a rəì raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Pələa murəm ɗi ama, “Ɓiam, a kar lang sə a yiu kani daura isəban pa a rəo ɗang?” Yì ka, kum cau mənana nè na ka ɗang.

13 Murəm ne amuna-ɓala ama, “Wu taka bui andə akusəi, wu turi a nza aɓa pəndəa. Akano sə nè ɓua nè nggə nəmnggi munabui.”

14 Ɓakuli tunə aɓwana pas sə bəti na à dum nə məsəcau ɓè Ɓakuli tària ka.

Amə Farisi ɗi Yesu amur mbwe boalo-cemi

(Markus 12:13-17; Luka 20:20-26)

15Amə Farisi o à kya kur kunarəia amur njargula mənana à nè bwali nəi kam aɓa nacau ka.

16Pələa à tur amuna-ɓala malea andə aɓea ɓwana mala Hirədus abani. À na ama, “Maləm, səm sələna ama we ka a nda ɓwa məɓafoe, ɗəm ngga a kə kani tanjar mala Ɓakuli nə məsəcau. A kə tar ɓwa ɗang, acemənana aɓwana kat abano ka à nda mwashat.

17Bangga səm, a səne mo ka, ɓoaro ɓè səm pe Kaisar, Murəm mala amə Roma boalo-cemi le ko ɓoar ɗang?”

18Yesu surəna rə ɗenyicau malea məɓane kat pələa ɗia ama, “Wun amə'kunɓarina, ace mana sə wu kə earce tambam?

19Wu ləmndəam məsəboalo mana à mbwekina boalo cemi nəi ka!” À pələa à pe wi məsəboale.

20Sə ɗia ma, “Lullə yana andə foto mala yana arə məsəboalo mənia ka?”

21À eari wi ama, “Mala Kaisar na.” Pələa nea wia ama, “Gir mənana mala Kaisar na ka wu pe Kaisar, sə mənana mala Ɓakuli na ka wu pe Ɓakuli.”

22Lang à oe anggo ka, à ndali; kara à ɗeki à bwal njar malea à o.

Amə Saduki ɗi Yesu amur loapi ɓembe

(Markus 12:18-27; Luka 20:27-40)

23Àkə̀ pwari məno ka amə Saduki mənana à nakiyi ama loapi ɓembe pà kàm raka à yiu aban Yesu à yì ɗi ama,

24“Maləm, Musa bangŋa ama ɓè ɓwa wu pànə muna raka mə'eambəi ɓè al mami ɓè ɓəli lú amuna.

25Aban səm ɗiɗyal ka aɓea aɓwana tongno-nong-ɓari à nda amə'eambəu. Mədəmbəa malea al mɓwama sə wu ko kum muna andəi ɗang. Ɓwa mənana kpa a nzəmi ka pələa twal mɓwame.

26Anggo gbal sə kum ɓaria andə tāruia, kya bwal bu tongno-nong-ɓaria.

27A nzəm lú malea kat ka, pələa mɓwame wu.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

28Sə ado ka, a pwari loapi ɓembe ka, yana aɓaləia nda bura mɓwama, yì mana yia kat ka à duməna nəi ka?”

29Yesu pələa earia wia ama, “Wu ɓwarkio ace ɗwanyi surə Maləmce andə rəcandəa mala Ɓakuli.

30A pwari loapi ɓembe ka alban pà kàm ɗəm ɗang. Ko yana le ka nə̀ do kəla aməturonjar mana a kuli ka.

31Sə amur loapi ɓembe ka, wu ɓal cau mana Ɓakuli bangga wun ngga re? Na ama,

32‘Mə nda Ɓakuli mala Ibərayim, mala Ishaku, andə mala Yakupu.’ Ɓakuli ka mala alú na ɗang, mala aɓwana mana nə yiləmu ka nda.”

33Lang aɓwabunda ok mani ka, à ndali nə kanigir male.

Nzongcau mana karmur aɓi ka

(Markus 12:28-34; Luka 10:25-28)

34Lang amə Farisi ongŋəna ama Yesu gandəna amə Saduki ka, à ram rəia à yiu.

35Ɓe ɓwa aɓaləia mənana surə Maləmce mala Musa pepe ka, ɗì ama:

36“Maləm, ata anzongcau mənana aɓa Nggurcau mala Musa ka, mə yani na kuti aɓea?”

37Yesu ne wi ama: “Earce Mətalabangŋo, Ɓakuli mo nə ɓabumo mwashat, nə yiləmo kat andə ɗenyicau mo kat.”

38 Mənia ka nda nzongcau mədəmbe andə məgule mənana kuti aɓea kat ka.

39Mənana kpate ka nda kəla yì, ama: “Earce ɓeoməkunɓala kəla mənana a earce ɓamuro ka.”

40 Nggurcau kat andə Akanigir mala amə'ɓangna mala Ɓakuli ka, à do amur anzongcau mənia ɓari ka.

Yesu ɗi amə Farisi amur Mezaya

(Markus 12:35-37; Luka 20:41-45)

41Lang amə Farisi raməna abanɓwáná ka, Yesu ɗia ama,

42“Mana nda ɗenyicau ma'wun amur Mezaya? Muna mala yana?” À eare ama, “Muna mala Dauda na.”

43Yesu nea wia ama, “Ɓə̀ muna mala Dauda na ka, palang sə Dauda, nə́ kanì mala Bangŋo mala Ɓakuli a bumi ka, tunəi ama ‘Mətalabangŋo?’ Acemənana yì Dauda ka bangŋa ama,

44 “ ‘Mətalabangŋo ne Mətalem ama: Do a buam məli, she ɓə̀ ən tsəngŋəna aɓeo-aməbura aɓata kusəo ka.’

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

45 Sə ɓə̀ Dauda tunə Mezaya ama ‘Mətalabangŋo’ ka, palang sə Mezaya nə̀ pələ muni?”

46Kəɓwa gandə nyesəi wi cau ɗang, sə àkə̀ pwari nì ka, kəɓwa nyare ɗi ɗəm ɗang.

Matiu 23

Yesu ɓəsəki aməkani Nggurcau andə amə Farisi

(Markus 12:38-39; Luka 11:43,46; 20:45-47)

1Pələa Yesu ne aɓwabunda andə alaggana male cau ama:

2 Amaləm Nggurcau mala Musa andə amə Farisi ka à ndà kə aɓwana mənana à ndanə rəcandəa mala bəlki aɓwana ɓa Nggurcau mala Musa ka.

3Ace mani ka wu kpata gir mana à kania wun ngga, ɗəm ngga wu pak gir mana à bangga wun ama ɓə̀ wu pak ka. Səa ma wu kəa kpata aturo malea ɗang, acemənana gir mana à kə kani ka à kə pe ɗang.

4 Pak ka à kə yiu nə acau məkwane sə à nə̀ tsək aɓwana ama ɓəa pea. Sə yia nə nggearəia ka à pà nə̀ pak ko mwashat ata məno yì agir ka ɗang.

5 Ko man à kə pak le ka à kə ləmndəki ɓə̀ aɓwana səni. Pak ka amuna-luru malea mala tsək amə'mbu-maləmce mala cau mala Ɓakuli ka à kə pea ɓəa tanggî mala acili aɓwana sə à nə̀ kurkia a kundəmbəia andə amelbuia. Ankonggur kun adaura malea ka aməsake na.

6Ɓə̀ aɓwana rambəa aban pakiɗire ka à kə earce ɓəa pea wia aban-do məɓoarne. Ɓə̀ nda aɓa Ndakpapi ka, à earce abuno mənana à tsəia ace aɓwana-məgule ka.

7À earce ɓə̀ aɓwana makkiakun nə pagulo aɓa limo, sə ɓəa kə tunəia ama, “Maləm.”

8 Wu kəa eare ɓəa tunə wun ama “Maləm” ɗang. Wu ndaka amə'eamrəarəu kat. Maləm ma'wun ngga nda mwashat ɓərɓər.

9Sə wu kəa tunə kəɓwa akani a ɓanza ama “Tarrú” ɗang, acemənana kə Tar wun na mwashat ɓərɓər a kuli.

10Sə ɓəa kəa tunə wun gbal ama “Ɓwaməgule” ɗang acemənana kə ɓwaməgule ma'wun nda Kərəsti.

11Ɓwa mənana gulo kuti aɓi aɓalə wun ngga nda ɓwa mənana nə̀ duk muna-ɓala ma'wun ngga.

12Ɓwa mənana gusələ ɓamuri ka à nə̀ kyauwiki, sə ɓwa mənana kyamsə ɓamuri ka à nə̀ gusələi.

Yesu ɓinə ce turo mala amə'kunɓarina

(Markus 12:40; Luka 11:39-42,44,52; 20:47)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13 Caukwanban nə wun amə Farisi andə aməkani Nggurcau mala Musa, wun amə'kunɓarina! Wu gir kun njar kutio a Domurəm mala kuli arə aɓwana. Wun nə ɓamur rə wun ngga wu kuti ɗang, sə aɓwana mənana à earce ama à nə̀ kuti ka wu earia wia ɗang.

14[Caukwanban nə wun amə Farisi andə aməkani Nggurcau mala Musa, wun amə'kunɓarina! Wu kə ləmndə rə wun kəla wu nda ka amə'ɓealɓoarne nə pakki ahiwi məsauwe, sə ɓafo ka wu nda mana wu kə kumsə kun aman-lú wu kə liki agirkuma malea arə ɓala malea ka. Ace mani ka Ɓakuli nə̀ pa wun tanni mana kutibanì ka kərkər.]

15 Caukwanban nə wun amə Farisi andə aməkani Nggurcau mala Musa, wun amə'kunɓarina! Wu kə twal gya məsauwe arə anzali andə mur anggeamur ace yinə ɓwa mwashat a tanjar ma'wun. Sə ɓə̀ wu yina nəi ka pələa wu nyesəi duk ɓwa-ká-lubəsa kuti wun kusə ɓari.

16 Caukwanban nə wun, wu ndaka ante mana à kə bwali ante gara ka! Wu kə kani aɓwana ama: "Ɓə̀ ɓwa kan nə Ndàməgule mala Ɓakuli ka kángir nî pà nə̀ bwali ɗang; səa ma ɓə̀ ɓwa kan nə zənariya mana aɓa Ndàməgule ka, kángir nî nə bwali."

17Wun agəm, ante! Azərfa andə Ndàməgule mənana tsək azərfa sə pak məfele ka, məyani kuti ɓi?

18Nyar ɗəm ngga wu na ama, "Ɓə̀ ɓwa kan nə gyangŋan paɓoro ka kángir nî pà nə̀ bwali ɗang; sə ɓə̀ ɓwa kan nə ɓoro mana amur gyangŋan ngga nə̀ bwali."

19Wun ante! Məyani gulo kuti ɓi: ɓoro mana amur gyangŋan ka le ko gyangŋan mana tsək ɓoro sə pak məfele ka?

20Ɓwa mana kan nə gyangŋan ka, kannəna nəi andə gir mana amuri ka.

21Ɓwa mana kan nə Ndàməgule mala Ɓakuli ka, kannəna nə nəi andə Ɓakuli mana do a ɓaləi ka.

22Ɓə̀ ɓwa kan nə kuli ka kannəna nə bunomurəm mala Ɓakuli andə Ɓakuli mana do amur bunomurəm ngga.

23 Caukwanban nə wun amə Farisi andə aməkani Nggurcau mala Musa, wun amə'kunɓarina! Wu kə pe Ɓakuli gauwe mwashat aɓalə agauwe lum mala agir məkeke kəla ambukagir ɓaban ma'wun, sə wu burice agir məɓoarne mənana nggurcau kànì ka, kəla bang məsəcau, andə ɓwamuru, andə pak məɓoarne. Amənia ka à ndaka gir mənana ɓoaro ɓə̀ wu kə pea a tarəia andə acilia məno ka.

24Wu ndaka ante mana à kə bwali ante gara ka! Wu tsək ɓamur rə wun wu kə kpata amuna nzongcau mala Nggurcau mana a bwal kə ban pepe raka, sə anzongcau aməgulke mala Nggurcau ka, wu buricea sə wu sələ ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

25 Caukwanban nə wun amə Farisi andə aməkani Nggurcau mala Musa, wun amə'kunɓarina! Wu nda kəla akwar andə atasau mana à lak nzəmia pepe ka, sə ɓalə wun ngga lumsə nə aturo ɓealɓikea andə mɓali.

26We ntei ɓwa Farisi! Tsək kiro arə giləki ɓabumo ɓè duk nə ɓoarnsari, sə aɓwana nè sən aturo ɓoarna mo, à nè earnəia.

27 Caukwanban nə wun amə Farisi andə aməkani Nggurcau mala Musa, wun amə'kunɓarina! Wu nda kəla aɓembe mana à tasə nzəmia nə pyanti məpwasəe ka; à ɓoar səna nə nza, sə ɓaləia ka lumsə nə amú mala alú andə agir ɓyakəno.

28Ana gbal, a nza ka aɓwana kə sən wun kəla wu ndaka amə'ɓealɓoarna, sə a ɓabum wun ngga wu lumsə nə swarkiban andə ɓealɓikea.

Yesu na ce tanni mala amə'kunɓarina

(Luka 11:47-51)

29 Caukwanban nə wun amə Farisi andə aməkani Nggurcau mala Musa, wun amə'kunɓarina! Wu kə ɓak aɓembe mala amə'ɓangna mana aká wun wal-luia, sə wu kə giləkice mala amə'cauɓoarna mana aká wun wal-luia ka.

30Sə pak ka wu kə na ama, "Ɓè səm ndanə do mala aká səm a pwaryan ngga, ɓá pà səm nè pu nzəm gir mənana aká səm pakkì amə'ɓangna, à wal-luia ka ɗang."

31Bangŋe ma'wun mənana ana ka ləmndə ama wu ndaka aməkau mala aɓwana mənana à wal amə'ɓangna ka.

32Wu lidəmbəa wu masələ kun cauɓikea mana aká wun tite ka!

33 Wun an'yau, wun amuna baffu! Lang sə wu nè api ɓashi ká lu-bəsa?

34Ace mani ka mə ndo mə nə tura wun ban nə amə'ɓangna, andə amə'səle, andə aməkanigir. Aɓea atea ka wu nè walia, wu nè gballia a nggun; sə acilia ka wu nè kwea aɓalə andakpapi sə wu nè pərtea arə ala, wu nè pea wia tanni.

35Ace mani ka tangnakusəu məɓane ace sukki nkila mala amə'ɓealɓoarna kat mana à walia a ɓanza ka, nè nyare amur wun, tite arə Habila yí bwal ban Zakariya, muna mala Berikiya, mana wu wali a nre ban məfele andə gyangŋan ngga.

36Məsəcau, amənia yì atanni kat ka à nè kum aɓwana mana a nza man ngga.

Yesu keban amur amə Urəshalima

(Luka 13:34-35)

37 Oi amə Urəshalima, amə Urəshalima, wun amə'wal-lú amə'ɓangna mala Ɓakuli, wun amə'ɓukki aɓwana mənana Ɓakuli turia aban wun ngga. Kusə shen Mə nda arə earce mə mən abuam amur wun kəla mənana nggu kə mənggi akpamtari amur amuni ka, sə wu ginə nkang!

38Adyan ngga, Ndàməgule ma'wun ngga à ginəkina wuni, uena a tarəì.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

39Ən nggə na wun, twal a yalung ngga pa wu nè sən məsəam ɗəm ɗang, she pwari mənana wu nè na ama, “Tsəkbu mala Ɓakuli na amur yì ɓwa mənana kə yiu aɓa lullə

Mətalabangŋo ka.”

Matiu 24

Yesu na cau amur masələata ɓanza

(Markus 13:1-13; Luka 21:5-19)

1Lang Yesu nyingŋəna ɓa Ndàməgule mala Ɓakuli sə nda ban o ka, alaggana male yiu abani sə à ne wi ama ɓè sən a'ulang aɓah mala Ndàməgule mala Ɓakuli.

2Pələa nea wia ama, “Wu sən aɓah mənia ka re? Ən nggə na wun məsəcau à nè yia arkia à nè sukkia a nzali, kə tali pa nè ueo aban came amur ɓi ɗang.”

3Nə nzəmo ka Yesu yì do amur Nkono mala anggun Olif. Alaggana male yiu abani nəmurəì sə à ne wi ama, “Səm ama wu bangga səm, a ya pwari sə agir mənia ka nè yia pa, sə mana nda gir mənana nè ləmndə yiu mo andə masələata ɓanza ka?”

4Yesu pələia wia ama: Wu tsək kir wun, wu kəa eare ɓè ɓwa ɓosəki wun ɗang.

5Acemənana aɓwana pas nè ngga yiu aɓa lulləam à nè na ama à ndaka Kərəsti, sə à nè ɓosəki aɓwana pas.

6 Wu nè ok ce a'lwa andə gəshi a'lwa, cala ɓangciu pakka wun ɗang. Amənia yì agir ka à nè yia pa púp, sə masələata ɓanza ka nda piu.

7Nzali nə ká lwa arə ɓe nzali. Murəm nè ká lwa arə ɓe murəm. Nzala andə dəurəo mala nzali nə pa arə aban ɗàngɗáng aɓa ɓanza.

8Amənia yì agir kat ka à ndaka tita tanni mənana kə yiu ka.

9 À nè yia bwalki wun, à nè ká nə wun aban aɓwana mənana à nè pa wun tanni sə à nè wal lú wun ngga. Aɓwana arə anzali kat à nè ɓinə məsə wun acemənana wu ndaka amə kpatam ngga.

10Aɓalə aməno yì apwari ka aɓwana pas nè nying paɓamuru malea a rəam, à nè oasəkimúr rəarəia sə à nè ɓinəməsə rəarəia.

11Amə'ɓangna mə'nyirì pas nè yia puro à nè ɓosəki aɓwana pas.

12Sə acemənana ɓealɓikea nè yia lakki ka, earcearəu mala bangula aɓwana a rəarəia ka nè amsəa,

13səa ma ɓwa mənana cam kàngkàng aɓa paɓamuru aban ká masələate ka, nè auwa.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14À nè hamnə Cau Amsəban mala Domurəm mala kuli, ace mənana aɓwana kat
a ɓanza ka ɓəa o. A nzəm məno ka sə masələata ɓanza nè yiu.

15 Wu nè yia sən yì “Gir ɓeami mənana kə tsəa Ɓakuli nè nying ban-do male
aɓalə aɓwana,” mana Daniyel məɓangna mala Ɓakuli bang ce, camənа aban
məfele aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli. Sə ɓè wu sənəni ka, ɓwa mənana kə ɓal
mənia yì cau ka ɓè surə ɓāləi.

16Sə aɓwana mənana a nzali Yahudi ka ɓəa ɓangŋa ɓəa o aɓalə ankono.

17Ɓwa mənana nda amur kurəm ngga ɓè kəa na ama nè suləo nè twal kəgir a
ɓala ɗang.

18Ɓwa mənana nda a ɓaban ngga ɓè kəa na ama nè nyare nè ngga twal daura
male ɗang.

19Aɓalə aməno yì apwari ka nè duk gir ɓangciu kərkər nə amə'munabum andə
amə'nggeamur!

20Wu zəmbəa ɓè ɓangŋa ma'wun ɓè kəa pa a kunɗwal ko a pwari Sabbat ɗang.

21Acemənana nggea tanni məgule nè lo, mənana a puro mala ɓanza yi bwal ado
ka, à malaká sən ulang yì ɗang, sə à nzəmi ka à pà nè sən ulang yì ɗəm ɗang.

22Yale ɓè Ɓakuli amsə ma anonggeo mala tanni məno raka, kəɓwa pà kàm nè
au ɗang, səa ma ace aɓwana mənana Ɓakuli tarkia ka nè amsə anonggeo məno.

23 Ɓè kəɓwa puro sə na wun ama, “Kərəsti nia ka,” ko “Ndako ka,” wu kəa eare
ama məsəcau na ɗang.

24Acemənana akərəsti mə'nyirì andə amə'ɓangna mə'nyirì à nè puro sə à nè
pakki agir-ləmndəa məgulke andə agir-ndali ace swarki aɓwana, yale ɓəa nè
gandəi ka, nggearə aɓwana mənana Ɓakuli tarkia ka, à nè ɓosəkia.

25Wu tsək kir wun, ən gbara ən bangŋəna wun adyan.

26 Ɓè kəɓwa na wun ama, “Kərəsti na ko a ɓabondo ka,” ce wu kyan ɗang; ko
ɓəa na ama, “Ndya səmbərəa a ɓakurəm ngga,” wu kəa earnəi ɗang.

27Yiu mala Muna mala Ɓwa ka nè pa kəla mənana tălaban kə linzama nə takuli
sə aɓwana a njarnzali kə səni ka.

28Ban mənana lugir nong kam ngga, abanì sə adəkəlaki nè rambəa.

Nyare mala Muna mala Ɓwa

(Markus 13:24-27; Luka 21:25-28)

29 Tu àkà nzəm tanni mənana aɓalə aməno yì anonggeo ka, “Pəndəa nè gir
ɓaməsə pwari, sə zongŋo ka pà nè ta ɗəm ɗang; anlero nè puri kuli à nè kpa, sə
arəcandəa mənana a bumkuli ka à nè dəurəkio.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

30 Sə anggo ka, gir mənana nè ləmndə ama Muna mala Ɓwa na kə yiu ka nè pusərəi a kuli. Ɓwabunda man kat a ɓanza ka nè ɓua. À nè sən Muna mala Ɓwa aban yiu aɓalə apərɓang a bumkuli, nə rəcandəa andə ɓoarɓwa məgule.

31Sə nè tasə aməturonjar male nə tunəban gi njawe məgule, à nè dapikia aɓwana male mənana à tarkia ka arə aban kat aɓa ɓanza.

Yesu Kanigir nə nggun vwari

(Markus 13:28-31; Luka 21:29-33)

32 Wu kànì mənia yì gir ka arə nggun vwari; ɓə̀ tinata to sə nda ban pusə mbui ka, wu sələ ama mbulo gbashina.

33Ana gbal, ɓə̀ wu səna amənia yì agir ka, wu sələ ama pwari gbashina, nda kun ɓala tu.

34Ɓafo, ən nggə bangga wun, nza man pa nè kuti ɓa ɗang she ɓə̀ amənia yì agir ka à pangŋəna ka.

35Agir mənana a bumkuli andəa mənana a nzali ka tea nè malâ, sə cau mem ngga te pà nè mal ɗang.

Kə ɓwa surə nongŋo andə bu-pwari ɗang

(Markus 13:32-37; Luka 17:26-30,34-36)

36 Kə ɓwa surə pwari ko bu-pwari mənana Muna mala Ɓwa nè yiu nəi ka ɗang. Aməturonjar mənana a kuli ka à surəì ɗang, ko nggearə Muna mala Ɓakuli ka surəì ɗang, she kə Ɓakuli nəmurəì.

37Kəla mənana yi pa a nza mala Nuhu ka, anggo sə yiu mala Muna mala Ɓwa nè pa.

38A nza mənana mùrgula malaká yiu peatu raka, ɓwapəndəa kə lili, kə nu, sə à kə al rəarəia, yi bwal pwari kutio mala Nuhu aɓa nggea-waru.

39À sələ ama ɓe kəgir nè yia kumia ɗang, kara mùrgula yi pwania kat. Anggo sə yiu mala Muna mala Ɓwa nè pa.

40 A pwari məno ka, à nè kum aburana ɓari a tarəia a ɓaban; à nè twal mwashat, à nè ɗeki ɓe.

41À nè kum amaməna ɓari amur tali aban gogô, à nè twal man mwashat ka, à nè nying ɓe.

42 Ace mani ka, wu tsək kir wun acemənana wu surə pwari mənana Mətala wun nè yiu nəi ka ɗang.

43Sə wu sələ ama, ɓə̀ mətala-ɓala surə bu du mənana mən'i nè yiu nəi ka, nè dum nə məsəì, pà nè eare ɓəa yi ɓun kunɓala male ɗang.

44Anggo gbal wu dum nə gilərəu, acemənana Muna mala Ɓwa nè yiu a bu-pwari mənana wu pak ɗenyicau mala yiu male raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Guro mə'məsəcau nì andə mana pànə məsəcau raka
(Luka 12:35-48)

45 Yana ɓwe nda guro mə'məsəcau nì andə məsəle mənana mətala-ɓala male twali tsəi amur acili aguro, ɓà kə pea wia girlina a bu-pwari mənana kasə ka?

46Mənia yì guro ka ban nə ɓoari wi mənana ɓà mətala ɓala male nyare yi kumi nà nggə pak ture ka.

47Məsəcau ən nggə bangga wun, nà yia tsəi ɓà kə ɗenyi nə kume male kat.

48Sə ɓà guro məno ka məɓealɓikea na, sə ne ɓamuri ama, “Mətala-ɓala mem pà nà yiu tu ɗang.”

49Sə tita kwaki aɓi aguro sə kutia li andə nuki agir ata aməwalo mba ka,

50mətala-ɓala mala məno yì guro ka nà yiu a pwari mənana tsək ɓāləi raka, a bu-pwari mənana pànə sələ raka.

51Nà yia kwe nà kasəki wi anpenye, sə nà ramte ata amə'kunɓarina, abanì sə à nà nggə ɓua à nà nggə nəmnggi munabuia.

Matiu 25

Kanicau arə ansarina lum

1 A baku məno ka à nà kànì Domurəm mala kuli arə ansarina lum mənana à twal apitəla malea sə à puro à nà ká kullímúr bura-manfela ka.

2Aman tongno atea ka à kwar ɗang, sə aman tongno ka à kwaro.

3Aman à kwar raka à twal apitəla malea sə à twal ɓe muru a buia ɗang.

4Sə aman à kwar ka à twal apitəla malea andə muru arə adu a buia.

5 Bura-manfela ka banì sauwa yiu tu ɗang, nda ntulo aki ansarina man gandəa à koa ntulo kat.

6 Nə ɓa dù ka à ok tunəban ama, “Bura-manfela nia kə yiu ka! Wu puro, wu yi kullì!”

7 Pələa ansarina mənia lo kat sə à kutia giləki apitəla malea.

8Ansarina mana à kwar raka à banggi aman à kwar ka ama, “Wu ɗarəa səm muru ma'wun; apitəla ma'səm nia à kə wu ka.”

9 Pələa aməkware earia wia ama, “Awo, muru ka pà nà karə səm sənəa wun ɗang. Ndikəna wu kya ban aməme wu kur ma'wun.”

10 Lang à nda njar aban ká kur muru ka, bura-manfela yi tusəo. Ansarina mana à do aɓa gilərəu ka à kutio ata bura-manfela aban li girlina isəban. Pələa à gir kunɓala.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

11 Zuku ka acili ansarina nyarəna. À wal kunɓala sə à loasə gia à na ama, “Ɓwaməgule! Ɓwaməgule! Mənba səm kunɓala!”

12 Bura-manfela earia wia ama, “Ɓafo, ən surə wun ɗang.”

13 Ace mani ka, wu do aɓa tsək məsə wun, acemənana wu surə pwari ko bu-pwari mala yiu mem ɗang.

Kanicau arə amə'turo-ɓala tārú

14 Sə ɗəm ngga Domurəm mala kuli ka nə̀ yia pa kəla ɓeɓwa mana lo nə̀ oa bəri ka, tunə amə'turo-ɓala male sə nyinggia wia agirkuma male a buia.

15Man mwashat ata amə'turo-ɓala male ka pe wi luru məsəboalo tongno, sə ɓe ka pe wi luru ɓari, sə ɓe man ngga pe wi luru mwashat. Kārəí arə rəcandəa mana səni ko yana atea nə̀ gandə pak nə boale ka. Pələa bwal njar o.

16Məturo-ɓala mənana à pe wi luru məsəboalo tongno ka wario kya nggaliki nəi, pələa kum mur luru tongno amur aməno.

17Məturo-ɓala mənana ak luru məsəboalo ɓari ka wari gbal kya kum mur luru ɓari amur aməno.

18Mala mənia yì məturo-ɓala ak luru məsəboalo mwashat ka puro o kya təm nzali, səmbərə boalo mala mətala-ɓala male kam.

19 Ɓwaməgule mala amuna-ɓala ka banì sauwa a bəri, sə kya nyare yiu kutia kpata kusə gir mana amə'turo-ɓala məno pang nə aboalo male mana a buia ka.

20Ɓwabura mana à pe wi luru məsəboalo tongno ka yiu nə aɓea aluru tongno mana kum amur aməno ka. Bangŋa ama, “Ɓwaməgule, a pam luru məsəboalo tongno, sə ən nggaliki nəi. Səni, ndya ən kum aɓea tongno amur aməno ka.”

21 Ɓwaməgule male ne wi ama, “À pangŋəna pepe, a nda məturo-ɓala məɓoarne andə mə'məsəcau nì! A ləmndə məsəcau arə agir bəti. Mə nə nyinggo agir pas a buo. Yiu li banɓoarnado mala mətala-ɓala mo!”

22 Ɓwabura mənana à pe wi luru məsəboalo ɓari ka yiu gbal sə na ama, “Ɓwaməgule, a pam luru məsəboalo ɓari. Səni, ndya ən kum mur luru ɓari amur aməno a pam ngga.”

23 Ɓwaməgule male ne wi ama, “A pangŋəna pepe, a nda məturo-ɓala məɓoarne andə mə'məsəcau nì! A ləmndə məsəcau arə agir bəti. Mə nə nyinggo agir pas a buo. Yiu li banɓoarnado mala mətala-ɓala mo!”

24 Məturo-ɓala mana ak luru məsəboalo mwashat ka yiu sə na ama, “Ɓwaməgule, ən surəo. We ka, a nda ɓwa məkwane kərkər. A kə cancane aban mənana we ka a ɓeal kam raka, a kə ramngya aban mənana we ka a kwak məsəɓeale kam raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

25Ɓangciu pakkam nda ən kya səmbərə boalo mo a nzali ka. Səni, ndya ka, ak gir mo."

26 Mətala-ɓala male eari wi ama, "We məturo məɓealɓike, mənkundərì! A sələna she ama ən nggə cancane aban mənana ən ɓeal kam raka, sə ən nggə ramngya aban mənana ən kwak məsəɓeale kam raka?

27Sə ɓə̀ nda anggo ka, ɓoaro male ka a tsəngŋəna boalo mem aban aməbanki, sə nyare mem kəla man ngga ɓə ən kumənа boalo mem nə mur amuri."

28 Pələa mətala-ɓala na ama, "Wu ak luru məsəboalo məno ka a rəì, wu pe ɓwa mana nə aluru lum ngga.

29Ɓwa mana ndanəi ka à nə̀ tsəki wi ɓe amuri, sə nə̀ kum kpəm. Sə ɓwa mana pa nəi raka, nggearə mənana a bui bəti ka à nə̀ é a rəì.

30Sə wu ramta mənia yì məturo-ɓala məɓane ka a nza aɓa pəndəa, aban mana nə̀ ngga ɓua sə nə̀ nggə nəmnggi munabui ka."

Masələata Ɓashi

31 A pwari mana Muna mala Ɓwa nə̀ yiu aɓa gulo male, andə aməturonjar kat ate ka, nə̀ yia do amur bunomurəm male.

32Ɓwapəndəa man kat a ɓanza ka nə̀ rambəa a ɓadəmbəi, sə nə̀ gau aɓwana aɓalə aɓwana kəla mana yalgir kə gau anzur aɓalə ambulpəndəa ka.

33Nə̀ tsək anzur ata bui məli, sə ambulpəndəa ka ata bui mənggare.

34 Sə Murəm nə̀ ne aman a bui məli ka ama, "Wu yiu, wun aɓwana mana tsəkbu mala Tárram na mur wun ngga. Wu yi ak Domurəm mana à giləki ace wun pur a tita ɓanza ka.

35Acemənana nzala walam, wu pam girlina. Məsamur walam, wu pam murnuna. Mə nda bəri, wu em a ɓala.

36Mə ndanə ɓatam, wu pam agir-nggurəu. Mə nda ɓa rəkwana, wu tsəkiram. Mə nda ɓa ndàkurban, wu yiua makkam kun."

37 Sə amə'ɓealɓoarna nə̀ eari wi ama, "Mətalabangŋo, a ya pwari sə səm səno nə nzala sə səm po girlina, ko nə məsamur sə səm po murnuna?

38A ya pwari sə səm kumŏ a nda bəri sə səm yinəo a ɓala, ko nə ɓato sə səm po agir-nggurəu?

39A ya pwari sə səm kumŏ nə rəkwana ko aɓa ndàkurban sə səm yiua səno?"

40 Pələa Murəm nə̀ nyesəia wia ama, "Ɓafo, ən nggə bangga wun, gir mana kat wu pakki mwashat ata aɓwana mem, ko nggearə mənana à kə səni nda ɓwa məkyauwe mala aɓi ka, Mə nda wu pakkam ngga."

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

41 Pələa nè ne aɓwana mana a bui mənggare ka ama, “Wu upi banam, wun mənana Ɓakuli su wun ngga! Wu kya ɓa bəsa mənana li male pà nè mal raka, mənana à pe ace Shetan andə aməturonjar male ka.

42Acemənana nzala walam, wu pam girlina ɗang. Məsamur walam, wu pam murnuna ɗang.

43Mə nda bəri, wu em a ɓala ɗang. Mə ndanə ɓatam, wu pam agir-nggurəu ɗang. Mə ndanə rəkwana, ɗəm ngga mə nda aɓa ndàkurban, wu yi makkam kun ɗang.”

44 Sə yia gbal ka à nè ear ama, “Mətalabangŋo, a ya pwari sə səm kumŏ nə nzala, ko a ndanə məsamur, ko a nda bəri, ko a ndanə ɓato, ko nə rəkwana, ko aɓa ndàkurban, sə səm ginə ɗenyi nə we?”

45 Yì ka, nè earia wia ama, “Ɓafo, ən nggə bangga wun, gir mana kat wu ginə pakki mwashat ata aɓwana mem, ko nggearə mənana à kə səni nda ɓwa məkyauwe mala aɓi ka, Mə nda wu ginə pakkam ngga.”

46 Pələa amənia ka à nè tasəia ɓəa kutio aɓa tanni mana málá male pà kàm raka, sə amə'cauɓoarna ka à nè kutia ɓa yiləmu mana masələate pà kàm raka.

Matiu 26

Aɓwana-məgule kpapi kunarəia à nè wal Yesu

(Markus 14:1-2; Luka 22:1-2; Yohana 11:45-53)

1Lang Yesu maləna banggi aɓwana amənia yì acau kat ka, pələa ne alaggana male ama,

2“Wu sələna ama ueo nongŋo ɓari sə Lamsan Yalimuru nè tite. Aɓalə aməno yia apwari mala Lamsan ngga sə ɓeɓwa nè ngga mak Muna mala Ɓwa, a bu aɓiməbura, sə à nè ngga gballì a nggun-gangndi.”

3A baku məno ka agbani pəris andə aɓwana-məgule mala amə Yahudi yi rambəa a palta mala pəris məgule mana à tunəki ama Kayafas ka,

4sə à kurkunarəia ama à nè bwal Yesu a səmbərəa à nè wal-lui.

5Pələa à nea rəia ama, “Ɓè səm ká pak gir man a pwari Lamsan Yalimuru ɗang, ɓè səm pa anggo ka aɓwana nè loasə munəo a la.”

Ɓe mɓwama soapi Yesu muru amuri

(Markus 14:3-9; Yohana 12:1-8)

6Aɓa məno anggo ka Yesu na a Betani a ɓala mala mədakali man yì Shiman ngga.

7Duməna aban lili, pələa ɓe mɓwama yiu abani nə muru mə'rəmɓoarne, mana boale pa bəti raka, aɓa muna-du mənana à ɓè nə ɓe kə tali mana à tunəki ama alabasta ka, yi solèì Yesu a ɓamuri.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

8Lang alaggana mala Yesu sən mənia yì gir ka bumia kiɗiki, à na ama, “Palang
sə mɓwama man kiɗiki muru man ani?

9Ɓoaro male ka ɓəa mangŋəni amur boalo məgule, sə boale ka à nə̀ pe amətər.”

10Yesu sələnia cau məno kat pələa nea wia ama: Palang sə wu kə zurəi bum
mɓwama man? Yì ka, pangŋənam gir mana məɓoarne na ka.

11Wu nda atarə wun wunə amətər ko a ya pwari ka, sə mim ngga pa mə nə pa
ata wun ko a ya pwari ka ɗang.

12Muru mənia mɓwama man soapam a rəam ngga, soe ace giləki tsək luem.

13Ɓafo ən nggə bangga wun, ko a ya ban aɓa ɓanza kat à nə̀ hamnə Cau Amsəban
man kam ngga, à nə̀ bang ce gir mənia mɓwama man pe ka, ace ɗenyi nəi.

Yahuda eare nə̀ mak Yesu

(Markus 14:10-11; Luka 22:3-6)

14Pələa ɓe ɓwa mwashat ata alaggana male mənia lum-nong-ɓari, mənana à
tunəki ama Yahuda Iskariyoti ka, puro wario aban agbani pəris

15sə ɗia ama, “Mana wu nə̀ eare wu nə̀ pam mana ɓə̀ ən pa wun Yesu a bu wun
ngga?” Pələa à ɓal boalo zənariya məsəì lumi-tārú sə à pe wi.

16Lo àkə̀ pwari məno ka Yahuda kutia alta njar mana nə̀ pana Yesu nəi a buia
ka.

Yesu li girlina Lamsan Yalimuru andə alaggana male

(Markus 14:12-21; Luka 22:7-13,21-23; Yohana 13:21-30)

17A pwari mana à tinata pakiɗire mala Bəredi Mana à Tsəki Yist raka, alaggana
mala Yesu yiu abani sə à ɗì ama, “A ya ban sə a kə earce ɓə̀ səm giləkio girlina
Lamsan Yalimuru?”

18Pələa nea wia ama, “Wu kya ɓa nggeala aban ɓeɓwa na kam, wu ne wi ama,
‘Maləm ama pwari mana Ɓakuli tsəki wi ka gbashina, nə̀ li girlina Lamsan
Yalimuru a ɓala mo andə alaggana male.’ ”

19Alaggana mala Yesu o à kya pa kəla mana banggia wia ka, à kya lam girlina
Lamsan Yalimuru.

20Lang adyan pwari kpana ka, yi do aban li andə alaggana male lum-nong-ɓari.

21À nda aban li ka, pələa nea wia ama, “Ɓafo ən nggə bangga wun, ɓeɓwa aɓalə
wun nə̀ ngga mem.”

22Ɓabumia zuriki kərkər sə ko yana ka tita ɗie ama, “Mə nda le Mətalabangŋo?”

23Yesu nə̀ ear ka na ama, “Ɓwa mana oasə bui a kwar atam ngga, ɓwe na nə̀
ngga mem ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

24Muna mala Ɓwa ka nə̀ wú kəla mənana à gilə̀ì amuri ka. Səa ma caukwanban na nə ɓwa mana nə̀ mak Muna mala Ɓwa ka! Kəpəna mənia yì ɓwa ka à ɓəli raka.”

25Pələa Yahuda, mana nda nə̀ ngga me ka ɗì ama, “Maləm, Mə nda le?” Yesu eari wi ama, “E, a nda.”

26À nda ban li girlina ka, Yesu twal bəredi, pak yàwá pələa ɓwani, pe alaggana male sə nea wia ama, “Wu ang, wu li; mənia ka nggūrəam na.”

27Pələa twal kwap mala mur anap, pak yàwá sə pea wia, na ama, “Wu nu a ɓaləi, wun kat.

28Mənia ka nda nkilem mala kurcau məbəshe, mənana à sukki ace twal ban acauɓikea mala aɓwana pas ka.

29Ən nggə bangga wun, pa mə nə nu mənia yì mur ɓəlanggun anap ka ɗəm ɗang she a məno yì pwari mənana mə nə nui bəshe sənəa wun a Domurəm mala Tárram ka.”

30Lang à tuna nggyal ka, à puro à o a nkono mala anggun Olif.

Yesu bangŋa ama Bitərus nə̀ təmce

(Markus 14:27-31; Luka 22:31-34; Yohana 13:36-38)

31Lang à nda amur nkono Olif ka, Yesu pələa ne alaggana male ama, “A ɓa dù man yalung ngga, wun kat wu nə̀ məsəe, wu nə̀ ɗekiam. Mənia ka nda acemənana aɓa Maləmce ka Ɓakuli bangŋa ama: “ ‘Mə nə wal yalgir, sə anzur mana a domwan ngga à nə̀ mesəke.’

32 Sə a nzəm lo mem a ɓembe ka, mə nə aka wun dəmbəa aban ká a Galili.”

33Bitərus eari wi ama, “Ko ɓə̀ aɓwana kat ɓangŋa à ɗekio ka, mim ngga pà mə nə ɓang ɗang.”

34Yesu nyesəi wi ama, “Məsəcau, ən nggə banggo àkə̀ bu dù mənia ka, kaniama nggŭ nə̀ ɓua ka a wu nə təmcem kusə tārú.”

35Bitərus bangŋa ama, “Ko ɓə̀ mə nə wu sənə we ka, pà mə nə ɓinəo ɗang.” Sə acili alaggana gbal ka à bangŋa anggo.

Yesu pak hiwi a Gefsemani

(Markus 14:32-42; Luka 22:39-46)

36Pələa Yesu andə alaggana male o a ɓe ban mana à tunəki ama Gefsemani ka, sə nea wia ama, “Wu duk kani, mim ngga mə nə ká akano mə nə pak hiwi.”

37Tunə Bitərus andə amuna mala Zabadi ɓari, Yohana andə Jemis ate, sə tita pak bumkiɗikea, sə ɓabumi zuriki.

38Pələa nea wia ama, “Bumkiɗikea mənana a yiləmem ngga gul kərkər kəla nə̀ wal luem. Wu duk kani, wu dum nə aməsə wun atam.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

39Tùr a dəmbəa bəti ka, kya kumsə nə ɓaməsəi a nzali, pak hiwi ama, “Dâ, ɓè a wu nə ear ka, twalam mənia yì tanni ka. Səa ma mani ka gir mənana bumo kànì ka nda, mem na ɗang.”

40Nyare yiu aban alaggana male yi kumia ka à nda ntulo. Nê Bitərus ama, “Pà wu nè gandə do atam nə məsə wun bu-pwari mwashat ɗang mbo?

41Wu dum nə aməsə wun, sə wu pak hiwi, ace mənana wu kəa kuti aɓa karəkiban raka. Bangŋo ma'wun kə earce nè pak gir məɓoarne sə nggūrəu ka pà nə́ rəcandəa ɗang.”

42Nyar ɗəm o kya pak ɓaria hiwi ama, “Dâ, ɓè mənia yì tanni ka a pà nə́ twalami raka, she ɓè ən nuni ka, kànì mo ɓè pa.”

43Nyare yiu abania, yi kumia ɗəm ngga à nda ntulo; amburməsəia dəmbərikina.

44Pələa nyia o kya pak tāruia hiwi; ɓəsələ kə cau mə'mwashati.

45Nyare yiu aban alaggana male sə banggia wia ama, “Wu nda a ntulo piu aban usələo? Wu səni, bu-pwari yina à ndo à nè pà Muna mala Ɓwa a bu amə'cauɓikea.

46Wu lo, səm nè umi! Ɓwa mənana mak Muna mala Ɓwa ka ndya kə yiu ka!”

À bwal Yesu

(Markus 14:43-50; Luka 22:47-53; Yohana 18:3-12)

47Nda ɓa na cau piu, Yahuda mənana nda aɓalə alaggana male man lum-nong-ɓari ka, yi tusəo. Yiu andə aɓwana pas nə anggea-byau andə agara a buia. Agbani pəris andə aɓwana-məgule mala amə Yahudi nè tasəia.

48Yì ɓwa mənana mé ka angŋa dəmbəa kanənìa wia gir mənana nè pa sə à nè surəì ka ama, “Ɓwa mənana mə nə makki kun, mə nə kùrrì ka, ɓwe na, wu bwali.”

49Yahuda gya yi kútí kporong aban Yesu, ne wi ama, “Maləm, ən nggə makko kun.” Pələa yi mən abui kùr Yesu zəp.

50Yesu banggi wi ama, “Ɓiam, pak gir mənana yinə we ka.” Pələa aɓwana məno yi gbami Yesu, à bwali kàngkàng.

51Anggo ka, ɓeɓwa aɓalə aɓwana mənana ata Yesu ka, kwetə nggeabyau male kwarəna ɓe guro mala pəris məgule nəi, kasə mburkiri kpat.

52Yesu ne wi ama, “Nyesə nggeabyau mo oasəi a nde, acemənana ɓwa kat mana kə munə nə nggeabyau ka, nə nggeabyau sə à nè wali.

53Wu kə səni kəla pà mə nə gandə zəmbəi Tárram, sə nè tasəam aməturonjar pas àkè dyadyan à nè yia munəo acem re?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

54Sə ɓə̀ ən pa anggo ka, lang sə cau mənana Maləmce mala Ɓakuli bangŋi ama nə̀ pa ana ka nə̀ lumsəo?”

55Yesu nê ɓwabunda mənana yiua bwale ka ama, “Wu yiu nə anggea-byau andə agara ace bwalam kəla mə nda məyàl-nzongcau? Ko aya pwari ka ən nggə do aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli aban kanigir, sə wu bwalam ɗang.

56Sə mənia kat ka pâ ace lumsə cau mənana amə'ɓangna mala Ɓakuli giləa a Maləmce male ka.” Nda alaggana male kat ɓangŋa à ɗeki nəmurəì ka.

À wari nə Yesu a ɓadəmbə aməɓashi

(Markus 14:53-65; Luka 22:54-55,63-71; Yohana 18:13-14,19-24)

57Aɓwana məno à bwal Yesu ka à um nəi aban pəris məgule, yì Kayafas. Akano sə aməkani Nggurcau mala Musa andə aɓwana-məgule yi dapia.

58Bitərus ka kpata Yesu a nzəmo kuko aban ká a ɓala mala Pəris Məgule. Yi kutio sə do ata aməyalban nə̀ sən gir mana à nə̀ pakki Yesu ka.

59Yia agbani pəris andə acili aɓwana-məgule ka à ndarə alte à nə̀ kum cau nyir amur Yesu mənana à nə̀ kumo à nə̀ wal-luí nəi ka,

60sə kat andə mani ama aɓwana pas puro à banggi acau nyir amuri ka, à kum ko mwashat ɗang. A masələate ka aɓea ɓwana ɓari puro.

61À na ama, “Mənia yì ɓwa ka bangŋa ama yì ka, nə̀ gandə arki Ndàməgule mala Ɓakuli sə nə̀ nyare nə̀ ɓè aɓa nongŋo tārú.”

62Pəris məgule pələa lo cam nə came sə ne Yesu ama, “A panə cau mənana a nə bangŋa amur məno yì cau ka re? Mana nda ɓa mənia yì cau à kə ne a muro ka?”

63Yesu duk kuni piu. Pəris məgule ne wi ama, “Ən nggə kpapio wunə Ɓakuli Məyiləmuì wu bangga səm ko a nda Kərəsti, Muna mala Ɓakuli?”

64Yesu eare ama, “E, kə nda a bang ngga, sə ən nggə bangga wun kat, “ ‘A dəmbəa ka wu nə̀ sən Muna mala Ɓwa dumənа ata bu-məli mala Ɓakuli Mətalabangŋo, aban yiu aɓalə apərɓang a bumkuli.’”

65Kara Pəris məgule bwal daura male sanni sə na ama, “Nyesəna ɓamuri kəla Ɓakuli! Ya cau nani səm alkiyite amuri nə̀ kuti mənia? Wu ongŋəna cau ɓəsəki Ɓakuli mənana pur a kuni ka.

66Mana nda ɗenyicau ma'wun?” À pələa à eari wi ama, “Karəna ɓəa wali ɓə̀ wú.”

67Pələa à takki ntara a ɓaməsəi sə à tulki nə abuia. Aɓea ɓwana ka à kwaki a takiri

68sə à na ama, “Bangga səm, we Kərəsti, yana nda ɓwa mənana walo ka?”

Bitərus bangŋa ama surə Yesu ɗang

(Markus 14:66-72; Luka 22:56-62; Yohana 18:15-18,25-27)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

69Anggo ka Bitərus na nə́ nza aban do aɓa palta. Ɓe muna-ɓwama məturo-ɓala yiu abani, ne wi ama, “We gbal ka wu nda tarə wun wunə Yesu, Ɓwa Galili.”

70Sə Bitərus ka makgir a ɓadəmbə aɓwana kat ama, “Awo, ən surə gir mənana a banggiyi cau amuri ka ɗang.”

71Pələa puro a kun palta. Ɓe muna-ɓwama ɗàng səni pələa ne aɓwana mənana abani ka ama, “Ɓwa man ngga ɗiɗyal ka nda ata Yesu Ɓwa Nazarat.”

72Bitərus nyare makgir ɗəm nə kana ama: “Awo, ən surə ɓwe məno ɗang!”

73Zuku ka aɓwana məno à nda ban came abanì ka à sungŋo aban Bitərus sə à ne wi ama, “Məsəcau, we ka a nda aɓaləia, acemənana lasəo ləmndə ama a nda ɓwa Galili.”

74Pələa Bitərus kángir sə na ama, “Ɓə̀ Ɓakuli ɓə̀ kiɗìkiam mənana ɓəa na ama ən surə mənia yì ɓwa ka!”

Anggo ka kara nggù ɓua.

75Nda ɓalə Bitərus kasəa arə cau mənana Yesu banggi wi ka ama, “Kaniama nggŭ nə ɓua ka, a nə na kusə tārú ama a surəam ɗang.” Pələa puro a nza kya ɓua, ɓua məkwanbanì.

Matiu 27

À umnə Yesu a ɓadəm Bilatus

(Markus 15:1; Luka 23:1-2; Yohana 18:28-32)

1Lang ban kwarna adyan ngga, agbani pəris kat andə aɓwana-məgule à yì dapi à kurkunarəia amur Yesu à nə̀ wal-lui.

2À taka bui sə à um nəi aban Bilatus ɓwa Roma, nggwamna mala bu-nzali Yahudi.

Yahuda gyar ɓamuri

(Amə Mishan 1:18-19)

3Lang Yahuda mana mak Yesu səni à kasəna ɓashi à nə̀ wal Yesu ka, pak bumkiɗikea, pələa nyesəi agbani pəris andə aɓwana-məgule məsəboalo zənariya lumi-tārú mana ak a buia ka.

4Nea wia ama, “Ən pangŋəna cauɓikea, mana ən mak ɓwa mənana pak ɓe kə cauɓikea raka.” À pələa à ne wi ama, “Man oasə səm aɓa məno ka? Mana ka mona nəmurəo.”

5Pələa Yahuda twal boale ka sukki a nzali aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli, sə puro o kya ɗur nggur a myali gyar ɓamur rəì.

6Agbani pəris pwan boale sə à na ama, “Nggurcau bangŋa ama ɓoaro ɓəa tsək ulang mənia yì boalo ka aɓa ndaboalo mala Ndàməgule mala Ɓakuli ɗang, acemənana boalo nkila na.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7À naki acau amur boale, sə à masələate ka à na ama à nə̀ kurə́na nzali mala məɓaki-ankwaring nəi ɓə̀ duk ɓembe tsək abəri.

8Nda gir mənana tsəa sə à kə tunə banì yalung ama, “Nzali Nkila” ka.

9Mənia ka nda lumsə ɓangna mala Irmya mənana ama, À twal boalo zənariya məsəì lumi-tārú, boalo mənana amə Isərayila kasəa à nə̀ pa amuri ka,

10nda à kurə́na nzali mala məɓaki-ankwaring nəi ka, kəla mənana Mətalabangŋo bang ngga.

Bilatus ɗiki Yesu acau

(Markus 15:2-5; Luka 23:3-5; Yohana 18:33-38)

11Yesu yi came a ɓadəm Bilatus ɓwa Roma, nggwamna amur bu-nzali Yahudi. Nggwamna ɗi ama, “A nda murəm mala amə Yahudi le?” Yesu eari wi ama, “E, nda kəla mənana a bang ngga.”

12Lang agbani pəris andə aɓwana-məgule yi banggi acau à tsəki Yesu a rəì ka, duk kuni piu.

13Bilatus pələa ɗi ama, “A ok acau mana aɓwana man kə na a muro ama a pak ka re?”

14Sə Yesu loasə kuni amur ko kə cau mwashat ɗang. Gir nî pakki nggwamna gir'ndali.

À kasəi Yesu ɓashi lú

(Markus 15:6-15; Luka 23:13-26; Yohana 18:39–19:16)

15Ko a ya pwari Lamsan Yalimuru ka pak ka nggwamna kə panzə mwashat ata apursəna mana aɓwabunda earce ka.

16A baku məno ka ɓe pursəna nakam lulləi ama Barabbas. Aɓwana surəì pepe nggea kanggərang məyàl-nzongcau na.

17Lang ɓwabunda yi ramənа ka, Bilatus ɗia ama, “Yana mwashat wu earce ɓə̀ ən panzəa wuni: Barabbas na le ko Yesu mana à tunəki ama Kərəsti ka?”

18Yì ka, sələna ama mɓali na tsək aɓwana-məgule sə à yiu nə Yesu abani ɓə̀ pakki wi ɓashi ka.

19Lang Bilatus na ban do amur buno ɓashi ka, mami turi ban nə cau ama, “Pusəki abuo, nying ɓwa məno andəa kunpwasəa male, acemənana ən tanni a lorəo kərkər yalung ata cau male.”

20Agbani pəris andə aɓwana-məgule ka à ɓorikitakun aɓwabunda ama ɓəa ear ama Barabbas na ɓəa nyi, sə Yesu ka ɓəa wali.

21Bilatus nyare ɗi ɓwabunda ɗəm ama, “Ata aɓwana man ɓari ka yana mə nyi ɓə̀ o le?” À ear ama, “Barabbas!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

22Bilatus pələa ɗia ama, “Sə Yesu mana à tunəki ama Kərəsti ka, mana ɓə̀ ən pang nəi?” À loasə gia kat ama, “Ɓəa gballì a nggun!”

23Bilatus ɗia ama, “Ace mana? Ya cauɓikea nani pa?” Sə ɓwabunda loasə gia kərkər ama, “Ɓəa gballì a nggun!”

24Lang Bilatus səni pà nə̀ gandə pak kəgir raka, sə ɗəm ngga aɓwana no à nə̀ loasə munəo a kusə ce ka, twal mur laki abui a ɓaməsə aɓwabunda. Na ama, “Buam pa ɓa nkila mala mənia yì ɓwa ka ɗang. Mana ka ma'wun na!”

25Ɓwabunda kat ear ama, “Ɓə̀ nkile do amur səm sənə amuna ma'səm!”

26Bilatus pələa panzəia wia Barabbas, sə Yesu ka tsəa ɓəa kwe, pələa tasəi a buia ɓəa kya gballì a nggun.

Asoje ɓangginə Yesu

(Markus 15:16-20; Yohana 19:2-3)

27Asoje mala nggwamna twal Yesu a um nəi a banturo məgule malea sə à kya rambə acili asoje a kàrəì a ɓaləu.

28À swarki wi adaura rəì sə à turi wi daura-murəm məbangŋe.

29À alta zwe à tana jeko nəi sə à oasəi wi a ɓamuri. À pe wi gara a bui məli sə à ɓun a ɓadəmbəi à kə ɓanggini ama, “Ɓə̀ rəo pwalo, Murəm mala amə Yahudi!”

30À takki ntāra a rəì, pələa à ak gara mana a bui ka à walki nəi a ɓamuri.

31Lang à ɓanggina nəi ka pələa à swari wi daura-murəm mana à turi wi ka, sə à nyesə amale à turi wi a rəì. À kuti nəi aban ká gballe.

À gballì Yesu a nggun-gangndi

(Markus 15:22-32; Luka 23:27-43; Yohana 19:17-27)

32Lang à purni ɓa nggeala ka, à kya je andə ɓeɓwa mala nggeala Sayirin, lulləi ama Shiman. À tsəi púp ɓə̀ aki Yesu twal nggun-gangndi.

33À yì bik ban mənana à tunəki ama Golgota ka (ban mala nkpoula ɓamuru).

34Akano à pe Yesu mùr-anap mana à zurəì andə ɓe mùrgìr məlulle ama ɓə̀ nui. Lang oe a kuni ka, ginəi.

35Asoje pələa à gballì Yesu a nggun-gangndi sə à kocàca amur adaura male, à gakia rəia.

36Pələa à kya dum nə do abanì a yale.

37À gilə cau mana à ɓashi wi nəi ka sə à gballì arə nggun amuri, ama: ƁWA MƏNIA KA NDA YESU, MURƏM MALA AMƏ YAHUDI.

38À gballì Yesu andə aɓea aɓwana ɓari amə-akiagir mala aɓwana nə mazo, arə anggun-gangndi malea, mwashat a bui məli sə ɓe a bui mənggare.

39Aɓwana mana à kə kuti a njargula ka à sanggì, à piki muria a mala oalban

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

40à kə na ama, “We ɓwan a nə arki Ndàməgule mala Ɓakuli sə a nə ɓè aɓa
nongŋo-tārú ka, amsə ɓamuro wuni ra. Ɓà a nda Muna mala Ɓakuli ka, suləî
mur nggun-gangndi mana ka.”

41Agbani pəris andə amaləm nggurcau andə aɓwana-məgule gbal ka à ɓanggini
anggo.

42A na ama, “Yì ka, amsə aɓea ɓwana sə gandə amsə ɓamuri ɗang! Ɓà yì nda
Murəm mala amə Isərayila ka, ɓà suləî mur nggun-gangndi man ado, sə səm nà
earnəi.

43Yì ka, guli arə Ɓakuli, sə na ama yì ka, Muna mala Ɓakuli na. Ɓà Ɓakuli earce
nà amsəi ka, ɓà amsəi ado səm nà səni.”

44Amə-akiagir mala aɓwana nə mazo man à gballia andəi ka à ne wi acau
məɓane gbal.

Lú mala Yesu

(Markus 15:33-41; Luka 23:44-49; Yohana 19:28-30)

45Nə bu-pwari lum-nong-ɓari mala pwari ka kara pəndəa yi gir ban, yi pur a bu-
pwari tārú.

46Lang ndarə gbashi bu-pwari tārú məno ka, Yesu loasə gi kpəm na ama, “Eli,
Eli, lama sabatani?” Ɓāləi ama, “Ɓakuli mem, Ɓakuli mem, palang sə a pələam
nzəmo?”

47Lang aɓea ɓwana mana à came abanì à ok Yesu ka, à na ama, “Ndarə tunə
Iliya.”

48Ɓe ɓwa aɓaləia ɓang tsuk-tsuk kya twal soso, parri aɓa mur anap məhangŋe
pələa oasəi a kun gara ləmndəì wi ama ɓà nu.

49Acili aɓwana məno ka a na ama, “Came səm nà səni ko yakəla Iliya nà yiu nà
yia amsəi.”

50Yesu nyar ɗəm loasə gi ɓua nə rəcandəa, pələa yiləmi puri rəì.

51Aɓa məno anggo ka kara lagir mənana à kasəna ban məfele nəi aɓa
Ndàməgule mala Ɓakuli ka san a kuli kya bwal nzali, gau a ɓaləu ɓari. Nzali
dəurəo, atali arkia.

52Aɓembe mənggia, sə aɓwana mala Ɓakuli mənana à wu ɗiɗyal ka, à lo nə
yiləmu.

53À purki ɓalə aɓembe. Anzəm lo mala Yesu a ɓembe ka, à yì kuti aɓa nggeala
məfele, à ləmndə rəia aban aɓwana pas.

54Lang ɓwaməgule mala asoje andə asoje məno à tamsəia yal Yesu sən dəurəo
mala nzali andə agir mana à pak kat ka, ɓangciu pakkia wia, sə à na ama, “Ɓafo,
ɓwa man ngga Muna mala Ɓakuli na.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

55Amaməna na abanì pas mana à pur a Galili sə à yiu ata Yesu ace ɗenyi nəi ka. À cam zak à kə sən gir mənana kə pak kat ka.

56Maryamu Ɓwa Magdala, sə Maryamu nggea ka Jemis andə Yisəfu, andə nggea ka amuna mala Zabadi, à ndakam aɓalə amaməne.

Tsəkban Yesu

(Markus 15:42-47; Luka 23:50-56; Yohana 19:38-42)

57Lang pwari kpana ka, ɓe məkume, ɓwa Arimatiya yiu. Lulləi ama Yisəfu. Yì gbal ka məkpata Yesu na.

58Kutio o aban Bilatus kya zəmbəa ɓəa pe wi lú Yesu. Bilatus pələa bangŋa ama ɓəa pe wi.

59Yisəfu ka twal lú Yesu sə marəki aɓa lagir məpwasəe məɓoarnsari

60pələa tsəi a ɓembe male məbəshe mana təmi a nsoro tali ka. Ramnggita nggea tali mətangŋe girna kun ɓembe nəi pələa kutio o.

61Maryamu Ɓwa Magdala andə ɓe Maryamu à yì do akano a ɓadəm ɓembe.

À tsək asoje à yál ɓembe mala Yesu

62Lang ban fa ka, nda pwari Sabbat, agbani pəris andə amə Farisi yi rambəa a ɓadəm Bilatus.

63À ne wi ama, "Ɓwaməgule, ɓalə səm kasəa ama mana məno yì məswarki aɓwana ndanə yiləmu ka, bangŋa ama a nzəm nongŋo tārú ka nə̀ loapi ɓembe.

64Nda səm ama wu tsəa ɓəà kə̀ yal ɓembe she ɓə̀ anongŋo tārú lumsəna ka. Ɓə̀ ana raka yakəla alaggana male nə̀ yia iu lui sə à nə̀ banggi aɓwana ama long nə lo a ɓembe. Sə mənia yì swarkiban nə nzəmo ka nə̀ kuti mədəmbe nə ɓike."

65Bilatus banggia wia ama, "Wu kya tsək asoje ɓəa yál ɓembe pepe aɓa njar mənana kat wu nə̀ gandə pe ka."

66Pələa à o à kya tsək parbu mala murəm amur ɓembe ace mənana ɓə̀ ɓwa je ka à nə̀ sələ̀a, sə à tamsə asoje ɓəa yál banì.

Matiu 28

Ɓakuli loasə Yesu nə yiləmu

(Markus 16:1-8; Luka 24:1-12; Yohana 20:1-10)

1A nzəm pwari Sabbat, nə dəmbari ɗiɗyal a pwari Ladi ka, Maryamu Ɓwa Magdala andə ɓe Maryamu waria sən ɓembe.

2Lang ngga, kara nzali dəurəo kərkər. Məturonjar mala Mətalabangŋo pur a kuli yi suləo, ramta tali mana à girna kun ɓembe nəi ka, pələa do amuri.

3Rəi kə ta gbəang kəla linzama mala mbulo; anggurbyau male pwasə pwapwat kəla buke.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

4Aməyal ɓembe səni ka, rəia ɓəla nə nggea ɓangciu, sə à kya kpa nzali kəla aɓwana mana à wuna ka.

5Məturonjar ne amamənе ama, “Ɓangciu ɓə̀ kəa pakka wun ɗang. Ən sələna ama wu nda ban alta Yesu mana à gballì a nggun ka.

6Pa akani ɗang; Ɓakuli loasəni nə yiləmu, kəla mənana bangga wun ngga. Wu yiu wu yi sən ban mana nong kam ngga.

7Sə wu nyare a kaurəa wu kya ne alaggana male ama, ‘Longŋəna nə yiləmu, ɗəm ngga nda aka wun dəmbəa kə ká a Galili ka. Wu nə̀ ngga səni akano.’ Ɓalə wun ɓə̀ kasəa ama ən bangŋəna wun ngga.”

8Amamənа man nying ɓembe tsuk-tsuk. Ɓangciu pakkia wia sə bumia pwasə kərkər. À ɓangŋa à nə̀ ngga banggi alaggana male ce.

9À nda njar aban ká ka, kara Yesu yi kasəa a dəmbəia, nea wia ama, “Ən nggə makka wun kun.” À pələa à yiu abani tu, à yì kurrì zəp arə akusəi, sə à peri.

10Yesu pələa nea wia ama, “Ɓangciu ɓə̀ kəa pakka wun ɗang. Wu kyane wu kya ne amə'eambəam ɓəa o a Galili, à nə̀ ngga sənam nggam.”

Cau mana aməyal ɓembe bang ngga

11Lang amamənа man na ban o ka, aɓea aməyalban mənana à tsəia yal ɓembe ka, à o aɓa nggeala à kya banggi agbani pəris ce gir man pak kat ka.

12Agbani pəris andə aɓwana-məgule rambəa à kurkunarəia. À twal nggea boalo məgule à pea soje.

13À nea wia ama, “Wu bangŋa ama wu nda ntulo nə du sə alaggana male yiu à yì iuwi à um nəi.

14Ko ɓə̀ nggwamna ok ce ka, səm nə̀ ngga oasəkì cau a rəì pà nə̀ pakka wun kəgir ɗang.”

15Pələa asoje ak boalo sə à kpata cau man gbal à banggia wia ka. Mənia yì cau ka aki kun amə Yahudi yi pur a yalung.

Turo məgule mana Yesu pe alaggana male ka

(Markus 16:14-16; Luka 24:36-49; Yohana 20:19-23; Amə Mishan 1:6-8)

16Alaggana man lum-nong-mwashat ka à kutio à o a Galili, amur nkono mana Yesu banggia wia ama ɓəa kyan kam ngga.

17Lang à səni ka, à ɓun a ɓadəmbəi à peri; səa ma aɓea aɓwana atea ka à ear ama Yesu na ɗang.

18Yesu pələa yiu abania sə na ama:

“Rəcandəa mənana a kuli andə mana a ɓanza kat ka Ɓakuli panami!

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

19Ace məno ka, wu kyane aban ɓwapəndəa arə anzali kat, wu yinəia ɓəa pələ
aməkpatam. Wu pakkia wia batisəma aɓa lullə Ɓakuli Tarrû, andə mala Muni,
andə mala Bangŋo Məfele.

20Wu kania wia ɓəa kpata agir mana kat ən bangga wun ngga. Mə nda ata wun
kàngkàng a ko ya pwari ka, ba masələata ɓanza.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Markus

Markus 1

Hama mala Yohana Məbatisəma
(Matiu 3:1-12; Luka 3:1-18; Yohana 1:19-28)

1Ani sə Cau Amsəban mala Yesu Kərəsti, Muna mala Ɓakuli tite.

2Kəla mana à gilèì aɓa maləmce mala Ishaya, məɓangna mala Ɓakuli ka, Ɓakuli bangŋa ama: “Mə ndya ən nggə tur məturonjar mem ɓè ako dəmbəa, ɓè yi giləkio tanjargula.”

3“Giu mala ɓəɓwa kə tunəban a ɓabondo ama, ‘Wu giləki tanjar ace Mətalabangŋo! Wu tamsəi wi atanjar pərapəra ɓè ging nggam!’ ”

4Mənia yì məturonjar ka nda Yohana Məbatisəma. Puro yiu kə hamnə Cau Amsəban aban aɓwana a ɓabondo ama, “Wu pwanzali wu ɗeki bu wun arə acauɓikea ma'wun, Ɓakuli nè twala wun bania, sə dumənа púp ɓəa pakka wun batisəma.”

5Ɓwabunda pur arə acilia ala aɓa nzali Yahudi, andə ɓa Urəshalima aban yiu a səne sə à nè ok hama male. À kə bang acauɓikea malea, sə Yohana kə pakkia wia batisəma a kun Nggeasala Jodan.

6Agir-nggurəu male yì Yohana ka, à pea nə nggu kalakadambi, sə nggur-ɓunu male ka nggu-bangŋa na. Girlina male ka doshi na andə mur'nyi mənana kumo ɓun kano a ɓabondo ka.

7Kə hama, kə bangŋa ama, “Ɓe ɓwa nà kə yiu a nzəmam ngga. Gulo kutiam kərkər, ko anggur nkura kusəì ka ən kārəa mə nə kūndəo mə nə panzəia ɗang.

8Nə mur sə ən nggə pakka wun batisəma, sə yì ka, nè pakka wun batisəma nə Bangŋo Məfele!”

Batisəma andə karəkiban mala Yesu
(Matiu 3:13-17; Luka 3:21-22)

9Aɓalə aməno yì anonggeo ka, Yesu pur a Nazarat, a bu-nzali Galili. Yohana yi pakki wi batisəma a Nggeasala Jodan.

10Yesu na aban eapi mur ani ka, kara sən kuli məna. Bangŋo Məfele suləo aban yiu amuri kəla kutu.

11Gi Ɓakuli pur nə kuli na ama, “A nda Munem mənana ən earkiyi ace raka, mənana ban kə ɓoaram a rəì ka.”

12Zuku ka, Bangŋo loasə Yesu aban ká a ɓabondo.

13Nda kano a ɓabondo, nongŋo lumi-ine, Shetan na aban karəke. Yesu ka nda nəmurəì andə anyam ɓabondo mana abanì ka. Aməturonjar mala Ɓakuli yiu à yì bwali wi kam.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Yesu tita tunə amə kpate

(Matiu 4:12-22; Luka 4:14; 5:1-11)

14Anzəm mana à bwaləna Yohana à oasəni a ndàkurban ngga, Yesu o a nzali
Galili, kə hamnə Cau Amsəban mala Ɓakuli.

15Kə bangŋa ama, “Pwari karəna! Domurəm mala Ɓakuli gbashina tu! Wu
pwanzali wu ɗeki bu wun arə acauɓikea ma'wun, wu earnə Cau Amsəban wu
é!”

16Lang Yesu na ban gya a kun Nggeamur Galili ka, məsəì kpa arə Shiman andə
mə'eambəi Andəru, aban taula nə andámbú, acemənana yia ka aməbwalki anji
na.

17Yesu nea wia ama, “Wu yiu atam, mə nə tsək wun wu nə̀ duk aməbwalki
aɓwana.”

18Àkə̀ banì kara à ɗeki andámbú malea, à kpate.

19Nə̀ tur a dəmbəa bəti anggo ka, nyare sən Jemis, muna mala Zabadi a tarəia
andə mə'eambəi Yohana. Yia ka à nda aɓa waru aban giləki andámbú malea.

20Yesu tunəia. Pələa à ɗeki tárria yì Zabadi aɓa waru andə aɓwana mənana à
twalia ace nun ndāmbú ka, à o ate.

Yesu pusə kukwar arə ɓwa

(Luka 4:31-37)

21Yesu andə alaggana male wario a Kapanahum. Pwari Sabbat karəna ka Yesu
kutio a ndakpapi, tita kanigir kam.

22Kanigir male pakkia wia ndali, acemənana kə kania wia gir nə sələe andə
rəcandəa, pa kəla mala amaləm Nggurcau ɗang.

23Àkə̀ banì məno ka, ɓeɓwa nakam nə bangŋo məɓane a rəì aɓa ndakpapi, lo
mak'zwalo, kə na ama,

24“We Yesu ɓwa Nazarat, mana a earkiyice arə səm? A yiua kiɗìki səm, a nə mal
səm le? Ən surəo, a nda Ɓwa Məfele mala Ɓakuli!”

25Yesu sà arə kukwar, ne wi ama, “Duk kuno piu, puri rə ɓwa man!”

26Bangŋo məɓane dəkərəki nə rəcandəa, mak'zwalo, pələa puri rəi.

27Ɓwapəndəa ndali kərkər gandəa à kə ɗìki rəarəia ama, “Mana aman? Ɓe kə
bəsa kanigir na nə rəcandəa! Nggearə abangŋo məɓane ka, kə sàrəia sə à kə oki
wi.”

28Àkə̀ dyadyan cau male akiban a bu-nzali Galili kat.

Yesu twali aɓwana pas ban rəkwana

(Matiu 8:14-25; Luka 4:38-41)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

29Yesu nə̀ puri ndakpapi ani ka, yì, andə Jemis andə Yohana, à kutio a ɓala mala Shiman andə Andəru.

30Nkil Shiman məɓwame ka nda aban nongŋo, ɓauwa eari wi ɗang, pələa à banggi Yesu cau mala rəkwana male.

31Yesu kuti abani kya bwali a garabui loasəi. Ɓauwa puri rəì, pələa lo pea wia girlina.

32Nə məno yì pwari kpana ka, amə le yiu nə aməkwano, andə aɓwana mənana nə akukwar aɓa nyamia ka, abani.

33Ɓwapəndəa mana a la kat ka à dapi a kunɓala.

34Yesu twalban arəkwana ɗàngɗáng arə aɓwana. Sə pusə akukwar pas, sə ko earia wia ɓəa na cau ɗang, acemənana à sələ̀na ama yì ka, Muna mala Ɓakuli na.

Yesu o a pak hiwi nəmurəì

(Luka 4:42-44)

35Nə dəmbari ɗìɗyal, ban malaká fa pepe ɗang, Yesu puri ɓa la o aban mənana kəɓwa pà kàm raka, kya pak hiwi.

36Shiman andə aɓi à puro aban alte.

37Lang à kya kuməni ka, à ne wi ama, “Koyana le ka nda ban alto!”

38Yesu earia wia ama, “Wu fa səm nə̀ kánì arə acili amuna-là mana akani tu ka. Mə nə ngga hamnə Cau Amsəban kam gbal, acemənana nda kəgir mənana yinə mim ngga.”

39Pələa gya aɓa nzali Galili kat, kutio arə andakpapi malea aban hamnə Cau Amsəban, sə kə pusə akukwar arə aɓwana.

Yesu twali mədakali ban rəkwana

(Matiu 8:1-4; Luka 5:12-16)

40Ɓe ɓwa mədakali yiu yi kūndəo a ɓadəm Yesu, zəmbəi wi ama, “Ɓə̀ a nə ear ka, a nə gandə twalam ban mənia yì kwano ka ɓə̀ rəam ɓoarnsari.”

41Məsəswatər bwal Yesu kərkər, pələa ləmndə bui jena rəì nəi, ne wi ama, “Ən earəna, ɓə̀ rəo mala!”

42Àkə̀ banì kara dakali maləna, rəì ɓoarnansari.

43Yesu ne wi cau nunkiri, pələa tasəi ɓə̀ o.

44Ne wi ama, “Kəa ne kəɓwa ce ɗang. A kun mani ka, kutio kya ləmndə ɓamuro aban pəris ɓə̀ peləkio. Sə ace mənana ɓə̀ ko yan ngga ɓə̀ sələ ama rəo maləna ka, kyane kya pa ɓoro-bu a Ndàməgule kəla mənana Musa kasəa ace sonzəo mala rəo ka.”

45Səa ma lang purna ka, kara tita mesə ce a koya ban ngga. Gir nî tsəa Yesu gandə kutio a ɓe kə la a ɓaməsə aɓwana ɗang, ak rəì arə aban mənana kəɓwa

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

pà kàm raka. Kat andə amani ka, ɓwapəndəa pur a koya ban ngga aban yiu abani.

Markus 2

Yesu twalban kwano rəwuna

(Matiu 9:1-8; Luka 5:15-26)

1Anzəm anongŋo bəti ka, Yesu nyare a Kapanahum. Ceì akiban ama nyarəna nda a ɓala.

2Zuku ka ɓwabunda yiu yi lumsəna ban kàngkàng, yi pur a kun ɓala, ko kə ban oasə kusəu pa kàm ɗang. Lang Yesu na aban hambia wia nə cau mala Ɓakuli ka,

3aɓea aɓwana, yia ine, à twal ɓe mərəkwana mənana sú arə abui andə akusəi ka, aɓa kala, à yiu nəi aban Yesu.

4Sə acemənana ɓwapəndəa lakki kərkər, à kum njargula kuti nəi a ɓadəmbəi raka, à pələa à eau nə mur kurəm, à mən njar kam, sə à sulə mərəkwana aɓa kala, nə anggur, a ɓadəm Yesu.

5Lang Yesu sən guliarəu malea a rəì ka, pələa ne mərəkwana ama, “Laggalem, à twaləno ban acauɓikea mo.”

6Aɓea maləm Nggurcau nakam aban do, à kə pakki aɗenyicau a rəarəia ama,

7“Palang sə mənia yì ɓwa ka bang ulang cau man? Nyesə ɓamuri kəla nda Ɓakuli! Kə Ɓakuli raka, yana ɓwe nə̀ gandə twalban cauɓikea?”

8Anggo ka kara Yesu sələ ɗenyicau mənana a ɓabumia ka, sə ɗia ama, “Palang sə wu kə ndali amur mənia yì agir ka a ɓabum wun?

9Məye na kwano kutibanì, yi mənana ɓəa ne məkwano ama, ‘À twaləno ban acauɓikea mo’ ka le, ko ɓəa na ama, ‘Lo, twal kala mo, sə wu ging’ ngga?

10Sə ace mənana ɓə̀ wu sələ ama Muna mala Ɓwa ka, ndanə rəcandəa akani a ɓanza, mala twalban cauɓikea ka, mə ndo mə nə ləmndəa wun ngga.” Pələa ne məkwano ama,

11“Mə́ nə̀ banggo, lo, twal kala mo, o a ɓala!”

12Pələa məkwano lo, twal kala male, àkə̀ ɓaməsəia kat, aban o. Koyan ngga gir nî pakki wi ndali, à gusələ Ɓakuli à kə bangŋa ama, “Səm malaká sən ulang mənia yì gir ka ɗang!”

Yesu tunə Lawi

(Matiu 9:9-13; Luka 5:27-32)

13Yesu nyare puro o a kun Nggeamur Galili. Ɓwabunda puro aban ká abani, pələa kania wia gir.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Nda ban kutio ka, məsəì kpa arə Lawi, muna mala Alfiyus, duməna aban ak boalo-cemi, aɓa mədanki cemi. Yesu ne wi ama, “Yiu atam.” Pələa Lawi lo o ate.

15Anzəm məno ka Yesu do aban li girlina a ɓala mala Lawi. Aməcemi pas andə amənana aɓwana twalia ama amə'cauɓikea na ka, à yì do à kə lili andə Yesu andə alaggana male. Aɓwana ulang amənia ka à ndakam pas mənana à kə gya ata Yesu ka.

16Lang amaləm Nggurcau mala Musa mənana amə Farisi na, à sən Yesu aban lili andə amə'cauɓikea andə aməcemi ka, à ɗi ka laggana male ama, “Palang sə kə lili andə aməcemi andə amə'cauɓikea?”

17Yesu nə̀ oe ka, nea wia ama, “Aɓwana mənana rəia bǎng ngga, à kə alta məsonzəo ɗang, she aməkwano. Ən yiu ace tunə aɓwana mənana à kə səni kəla amə'cauɓoarna na ka ɗang, ən yiu ace tunə amə'cauɓikea.”

Ɓiban amur gilmur

(Matiu 9:14-17; Luka 5:33-39)

18Ɓe pwari nakam alaggana mala Yohana Məbatisəma andə amə Farisi à nda ban gilmur. Aɓea ɓwana yiu aban Yesu à yì ɗi ama, “Palang sə alaggana mala Yohana andə mala amə Farisi ka, à kə gilmur, sə alaggana mo ka à kə gil ɗang?”

19Yesu nea wia ama, “Lang sə agyajam mala bura-manfela nə̀ gilmur yi mənana nda abania peatu ka? Ɓəà nda a tarəia andə bura-manfela ka, à pà nə̀ gilmur ɗang.

20Pwari mənana à twaləna bura-manfela a rəia ka, akàm sə yia ka à nə̀ gilmur.

21 “Kəɓwa pà nə̀ twal nggurbyau məbəshe sə nə̀ mbakina mə'e nəi ka ɗang. Ɓà pe anggo ka, nggurbyau məbəshe nə̀ kpami, nə̀ san nggurbyau mə'e, nggea sana məgule.

22Sə kəɓwa pà nə̀ solə mùr ɓəlanggun anap məbəshe aɓa eakəna luru mala mùr ɓəlanggun anap ɗang. Ɓà pa anggo ka, mùr ɓəlanggun anap nə̀ vwali nə̀ ar luru, sə mùr ɓəlanggun anap andə luru kəm ngga à nə̀ ueɓà. Mùr ɓəlanggun anap məbəshe ka a luru məbəshe sə à nə̀ soe.”

Ɓwaməgule amur Sabbat

(Matiu 12:1-8; Luka 6:1-5)

23A ɓe pwari Sabbat, pwari usələo mala amə Yahudi, Yesu andə alaggana male gya à kə kuti nəban aɓea aɓaban məssa. À nə̀ nggə ká ka, alaggana male kutia harki kir məssa à kə she.

24Pələa amə Farisi ne wi ama, “Səni, palang sə alaggana mo kə yàl Nggurcau, à kə pak turo kasəki məssa a pwari Sabbat?”

25Pələa Yesu nea wia ama, “Wu ɓal gir mənana Dauda pak ka re, yi mənana yì andə aməte ka, nzala walia sə à kutia alta girlina ka?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

26Yiu yi kutio aɓa Nda mala Ɓakuli (a baki mənana Abiyata nda pəris məgule ka), yàl Nggurcau, shak bəredi mənana à tarrì ace Ɓakuli, mənana apəris na nəmurəia ɓoaro ɓəa shak ka. Pələa pe aɓwana mənana ate ka gbal, à she."

27Pələa Yesu nea wia ama, "Sabbat, pwari usələo mala amə Yahudi ka, à pè ace ɓwapəndəa, à pak ɓwapəndəa ace Sabbat ɗang.

28Ace mani ka, mim Muna mala Ɓwa ka, mə nda Mətalabangŋo sə mə nda mətala Sabbat gbal."

Markus 3

Yesu twalban rəkwana a pwari Sabbat

(Matiu 12:9-14; Luka 6:6-11)

1A ɓekə pwari ka Yesu nyare kutio a ndakpapi. Ɓe ɓwa nakam bui wu.

2Amə Farisi, kúndəo à nə̀ səni ko nə̀ twalban rəkwana a pwari Sabbat, pwari usələo mala amə Yahudi. Ace mənana à nə̀ kum cau mənana, à nə̀ bwali nəi ka.

3Yesu ne ɓwa mənana bui wu ka ama, "Lo, yiu yi cam kani a ɓadəm aɓwana."

4Yesu pələa ɗì aɓwana ama, "Mə ye na nggurcau eare ɓəa pe a pwari Sabbat, ɓəa pak məɓoarne le ko ɓəa pak məɓane? Ɓəa amsə yiləmu le ko ɓəa kiɗiki?" Kara à duk kunia piu.

5Pələ rəì anggo sənia nə bumlulla, nə bumkiɗikea kərkər arə murcandəa malea, pələa ne məkwano ama, "Sarə buo." Lang mərəkwana sarə bui ka, kara rəì mala, bui nyarəna pangŋəna pepe!

6Kara amə Farisi puro a nza, à kya kum aɓwana mala Hirədus, à kurkun a rəarəia andəia, amur wal-lú Yesu.

Ɓwabunda o ata Yesu

7Yesu lo andə alaggana male à nyare a kun nggeamur. Ɓwabunda pas puro o ate. À pur arə aban aɓa Galili, andə Yahudi,

8andə Urəshalima, andə bu-nzali Idumiya, andə nkaring Nggeasala Jodan; sə aɓea ka à pur kuko nə abu-nzali mala amə Taya andə Sidon, à yiu ate. Cau mala agir-ndali mana kat kə pakki ka məsəe akiban, nda ɓwabunda pas puro yiua səne ka.

9Ace ɓiki lakki mala ɓwapəndəa ka, pələa ne alaggana male ama ɓəa alta muna-waru nə̀ eau kam, ɓə̀ ɓwapəndəa ɓə̀ kəa nggiki ɗang.

10A məno yì pwari ka twaləni aɓwana pas ban arəkwana malea, nda aɓea aməkwano ɗàngɗáng kə ramnggiban aban ká dəmbəa à nə̀ kumsə rəì.

11Ɓə̀ aɓwana mənana nə akukwar aɓa nyamia səni nə səna ani ka, à yì sukki nə sukkio a ɓadəmbəi nə zwalo a kunia, à kə na ama, "A nda Muna mala Ɓakuli!"

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Sə yì ka, nunkir akukwar nì kərkər ama ɓəa kəa na yan nda yì ɗang.

Yesu tarki amə Mishan lum nong-ɓari

(Matiu 10:1-4; Luka 6:12-16)

13Yesu eauwe amur nkono, sə tunə aɓwana mənana earki cea ka, pələa à eauwe ate.

14Kya tarki aɓwana lum nong-ɓari sə pea wia lulləu ama amə'mishan. Yia ka à nè do ate, sə nè nggə tasəia ɓəa kya hamnə Cau Amsəban,

15sə pea wia rəcandəa mala pər akukwar ɓəa purki rə aɓwana.

16Ata aɓwana lum nong-ɓari mənana tarkia ka Shiman na kam (yi mənana tsəki wi lulləu ama Bitərus ka).

17Jemis muna mala Zabadi, andə mə'eambəi Yohana (mana tsəkia wia lulləu ama Boanajis: ɓāləi ama, Amuna mala Mgbarangce) ka, à ndakam atea.

18Andəru, andə Filip, andə Batalomi, andə Matiu, andə Toma, sə Jemis muna mala Alfiyus, sə Tadawus ka, à ndakam gbal atea. Acilia ka à nda ka Shiman yì ɓwa mana earkiyi ace la male raka,

19sə Yahuda Iskariyoti mənana me ka.

Yesu kuti murəm mala akukwar

(Matiu 12:22-32; Luka 11:14-23)

20Yesu kutio aɓe ɓala. Ɓwabunda yiu yi ram ɗəm, mənana tsəa yì andə alaggana male à gandə li girlina raka.

21Lang amə ɓala male nə ok ce ka, à puro à wario ama à nè ngga bwali, à nè um nəi, acemənana a ne malea ka, “Muri pələna.”

22Sə amaləm Nggurcau mala Musa mana à pur nə Urəshalima ka, à kə na ama, “Baalzabul, murəm mala akukwar kutio a rəì. Nda gir mənana tsəa sə ndanə rəcandəa mala pər akukwar ɓəa pur ka.”

23Pələa Yesu tunəia sə nea wia cau nə kanicau ama, “Palang sə Shetan nè pər Shetan?

24Nzali murəm mənana aɓwana male gakia à kə munəo a rəarəia ka, pa nè cam ɗang.

25Sə ɓè ɓala sə gau rəì aban munəo a rəarəia ka, məno yì ɓalae gbal ka, pa nè cam ɗang.

26Anggo gbal, ɓè Shetan lo arə ɓamuri sə gau ka, pa nè cam ɗang, male maləna.

27Məsəcau ka, ɓwa pa nè gandə kutio a ɓala mala candəna ɓwa nè pwan girkuma male ɗang, she ɓè angŋəna dəmbəa tana abui andə akusəi ka, sə nè gandə pwan girɓala male.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

28 “Ən nggə na wun məsəcau, koya cauɓikea ka à nə̀ twali muna ɓwapəndəa
banì andə koya cau kyauwikiban mənana pur a kunia ka.

29Səa ma cauɓikea nacau kyauwikiban arə Bangŋo Məfele ka, à pà nə̀ twalbani
ɗang, cauɓikea na mənana nə̀ um nə ɓwa a lú mənana málá male pà kàm raka.”

30Yesu nea wia mənia yì cau ka, acemənana à kə na ama, “Yì ka, ndanə kukwar
ate.”

Nggea Yesu andə amə'eambəi

(Matiu 13:1-9; Luka 8:4-8)

31Anggo ka nggea Yesu andə amə'eambəi à yina à yì cam a nza, sə à turban ama
ɓəa tunəi.

32Ɓwabunda nia rambəa kàrəì aɓaləu ka, pələa ɓeɓwa ne wi ama, “Nggo andə
amə'eambəo à nda a nza à kə ɗiceo ka.”

33Yesu nə̀ ear ka nea wia ama, “Yana nda nggem sə ayana à ndaka
amə'eambəam?”

34Pələ məsəì arə aɓwana mana à rambəa à kàrəì aɓaləu ka, sə na ama, “Anggem
andə amə'eambəam nia ka!

35Ɓwa mənana kat kə pak kàne mala Ɓakuli ka, nda mə'eambəam, sə nggem.”

Markus 4

Kanicau arə məɓeale

(Matiu 13:1-9; Luka 8:4-8)

1Yesu tita kanigir ɗəm a kun nggeamur. Ɓwabunda rambəa rəì kərkər, gandəa
eauwe do a waru amur nggeamur, sə ɓwapəndəa cam a kunmur.

2Kania wia agir pas nə kanicau. Aɓa kanigir male ka nea wia ama,

3“Wu kwaki kir wun! Mə'rya puro o aban ɓeale.

4Lang nda aban kok məsəɓeale ka, aɓea sukkio amur njargula, amuna-nyal yiu
à yì tarkia kat.

5Aɓea sukkio amur məsətali, aban mənana nzali pà kàm pepe raka. Banì sau
ɗang, kara məssa puro, acemana nzali banì lim ɗang.

6Lang pwari ta bang-bang ngga, kara à wuli, à ime, acemənana nlerəia bwal
nzali pepe ɗang.

7Aman ngga à sukkio aɓa məsə zwe, azwe lo gulo, kara à sorəki amuna məssa
kat, ko a ɓəl ɗang.

8Aɓea ka, à sukkio a nzəm nzali məɓoarne. À gulo, à mən rəia, à ɓəl nggangsang,
aman kusə lumi-tārú, sə aman lumi tongno-nong-mwashat, nggearə aman ngga
lumi-lum mala gir mənana à ɓeal ka.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

9Pələa Yesu nea wia ama, “Ɓwa mənana ndanə akiru okban ngga, ɓà o sə ɓà kpaki wi.”

Yesu bəl ɓa kanicau arə məɓeale

(Matiu 13:10-23; Luka 8:9-10,11-15)

10Lang Yesu na nəmurəì ka, aɓea ɓwana mənana à ok kanigir ka à yiu abani a tarəia andə alaggana male sə à ɗì ɓà bəlia wia ɓalə akanicau nì.

11Nea wia ama: Ma wun ngga girsəmbərəa aɓa domurəm mala Ɓakuli ka à pana wuni ɓà wu surəì. Səa ma aɓwana mana à pa aɓalə wun raka, koya gir ka à nà banggia wia nə kanicau.

12Acemənana, “Ɓà mala sənban nə məsəu na ka, à nà səna, sə à pà nà bwalte ɗang. Ɓà okban na nə kiru ka, à nà o, sə à pà nà surəì ɗang. Ɓà ana raka à nà nyare abanam sə à nà twalia wia banì!”

13Pələa Yesu nea wia ama: Ɓà wu bwalta ɓa mənia yì kanicau raka, lang sə wu nà bwalta ɓa ɓe kə kanicau?

14Mə'rya ka cau mala Ɓakuli na ɓeal ka.

15Aɓea aɓwana ka à nda kəla məsəɓeale mənana kpa amur njargula ka. Lang à ok cau ka, Shetan gya kaurəa yi tarki cau mana à ɓeali a ɓabumia ka.

16Aɓea aɓwana ka à nda kəla məsəɓeale mənana à sukki amur məsətali ka. À ok cau mala Ɓakuli ka, a é àkà dyadyan nə bumpwasəa.

17Sə acemənana à pànə́ nlerəia raka, bania sau ɗang. Ɓà tanni ko mursana lo ata ce ka, àkà dyadyan à nying buia.

18 Aɓea gbal ka à nda kəla məsəɓeale mənana sukkio aɓa məsə zwe ka. Yia ka à ok cau mala Ɓakuli,

19səa ma bumpina mala pərta gir ɓanza andə earce kume, andə suno ace acili agir ɗàngɗáng, à shak ce kat, ko kə kina pusə ɓəle ɗang.

20Aɓea ka à nda kəla məsəɓeale mənana à ɓeali a nzali məɓoarne ka, à ok cau, à é, ɓəla a ɓabumia; aman banì lumi-tārú, aman lumi-tongno-nong-mwashat, aman ngga lumi-lum mala gir mənana à ɓeal ka.

Tamsə pitəla aban tamsəe

(Luka 8:16-18)

21Yesu nea wia ama: À nà tsək bəsa a pitəla sə à nà kumsəi kərəm amuri ko à nà oasəi aɓata gado le? Amur gir tamsəe sə à nà ci re?

22Anggo gbal gir kat mala cau mala Ɓakuli, mənana səmbərəa aɓwana bwalte raka, à nà ngga pusəì a banfana, ɓà aɓwana surəì.

23Ɓà ɓwa na nə kir okban ngga, ɓà o.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

24Nyare lidəmbəa nə cau ama: Wu parkir wun arə gir mana wu kə ok ka. Sələe mənana Ɓakuli nə pa wun ngga nə̀ kārəí arə kwakikiru ma'wun arə cau. Yale nə̀ pa wun sələe mənana kutibanì ka, ɓə̀ wu duk amə kwaki kiru pepe ka.

25Aɓwana mənana à kə kwaki kiria arə kanigir mem ngga, Ɓakuli nə̀ tsəkia wia ɓe sələe kam amur mənana à ndanəi ka, sə aɓwana mənana à kə ginə kwaki kiria arə kanigir mem ngga, ko nggearə bəti mənana à ndanəi ka, à nə̀ é a rəia.

Kanicau arə ɓeale mənana kə soa ka

26Yesu nyare nea wia ama: Domurəm mala Ɓakuli ka, nda kəla ɓwa mana kok məsəɓeale a nzəm-nzali ka.

27Du andə pwari, ko nong ntulo ko lo, ɓeale man kə soa. Puro male andə gulo male ka, yì mə'rya nə ɓamuri ka bwalte ɗang.

28Nzali nə nggearəì kə ɓəl məssa, tite ka məsəɓeale soa, yi gulo, pusə muri, anzəm man ngga pusə ɓəle.

29Lang ɓə̀ məssa ɓəlna ka, mə'rya nə̀ tur aməturo nə abyau ɓəa cani, acemənana pwari cane karəna.

Kanicau arə məsə musta

(Matiu 13:30-32; Luka 13:18-19)

30Ɓəm ngga Yesu bangŋa ama: Domurəm mala Ɓakuli ka səm nə̀ kànì arə mana? Ya ulang kanicau nani səm nə̀ kànì a rəì?

31Nda kəla məsə musta mənana nda kyauwe kuti acili aməsəɓeale kat, à twali à ɓeali a nzali ka.

32Sə ɓəa ɓealni ka, kə gulo kuti acili agir ɓaban kat; kə mənggi abui kərkər mana anyal mənana a bum kuli ka, kə gandə bwal ndà amuri.

33Yesu yiu nə aɓea kanicau pas ulang amənia ka, aban kani aɓwana gir a njargula mənana à nə̀ bwaləna ta kanigir male nəi ka.

34Nea wia kə cau mana pa nə kanicau raka ɗang. Səa ma ɓəa nda nəmurəia andə alaggana male ka, kə tarkya aɓa ko man ngga.

Yesu tamsə gung-mbulo

(Matiu 8:23-27; Luka 8:22-25)

35A kə pwari məno nə pwarikpəra ka, Yesu ne alaggana male ama, “Wu fa səm nə̀ yale a ɓe nkaring garang.”

36Pələa à twal Yesu a muna waru nəmurəì, a ɗeki ɓwabunda a nzəmia. Aɓea waru kpate.

37Kara nggea gung-mbulo məcande lo ɓua kərkər, kə wal mur kə ali aɓa waru, ue bəti waru nə̀ ko.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

38Yesu ka nda a ntulo a təta waru, amur gir-loasəmuru. Alaggana loasəi, à ne wi ama, “Maləm, kəgir oasəo ɗang ɓè səm limnggi ko?”

39Yesu par bui lo, pələa sà arə gung ɓwam, sə ne mur ama, “Ɓè ban pwal ato!” Kara gung nyare kur kəkəs, ban pwal ɗəong.

40Pələa ɗia ama, “Palang sə ɓangciu pakka wun? Wu nda piu aɓa ɗwanyi guliarəu a rəam le?”

41Ɓangciu bwalia kərkər, pələa à ɗi rəarəia ama, “Ya ulang ɓwa na mənia ka? Gung andə mur à kə oki wi!”

Markus 5

Yesu pusə kukwar arə ɓwa a Garasa

(Matiu 8:28-34; Luka 8:26-39)

1Yesu andə alaggana male yi eauwe a nkaring nggeamur, a bu-nzali mala amə Gerasin.

2Yesu nè eapi waru ani ka, ɓeɓwa nə kukwar aɓa nyami pur nə ɓalə aɓembe, yi kasəa kuni.

3Mənia yì ɓwa ka, aki rəì a nreka aɓembe. Kə ɓwa gandə bwale kùrrì dumsəi aban mə'mwashati ɗang, ko ɓè a nsolo sə à oasəi ka.

4Kusə pas pak ka à nè taka abui andə akusəi nə nsolo andə anko, səa ma nè ɓunggia gucik-gucik. Kə ɓwa pà kàm nə rəcandəa bwale ɗang.

5Du andə pwari ndaban gali a nreka aɓembe andə mur ankono, kə makki'zwalo, sə kə canggi rəì nə atali.

6Lang məsəì nè kpa arə Yesu kuko ka, kara sarəa a mire, kya kūndəo amur ankuni a ɓadəmbəi.

7Mak'zwalo bang-bang na ama, “Yesu, Muna mala Ɓakuli mana Karban Kat ka! Mana a kə earce pak nə mim? Ən zəmbəo nə lullə Ɓakuli ama kəa pam tanni ɗang!”

8Bangŋa anggo acemənana Yesu angŋa dəmbəa nani wi ama, “We bangŋo məɓane, puri ɓa rə ɓwa mənia ka.”

9Pələa Yesu ɗi bangŋo ama, “Lulləo a mana?” Eare ama, “Lulləam nda pas, acemənana səm nda pas aɓa rə ɓwa mənia ka!”

10Pələa abangŋo məɓane mənana a rə ɓwabure ka à camarə ɓuaki arə Yesu ama ɓè kəa pəria ɓəa ɗeki məno yì bu-nzali ka ɗang.

11Àkà bania tu a pal nkono ka, atəmbərəm-ɓala na kam pas aban likiali.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Abangŋo məɓane zəmbəi Yesu ama, “Eara səm ɓə̀ səm kutio arə atəmbərəm-ɓala.”

13Yesu eari wia ɓəa kyane. Pələa abangŋo məɓane man puri rə ɓwabure, à kya kutio aɓa nyam atəmbərəm-ɓala. Sə kara atəmbərəm-ɓala yia kat, mənana lakki malea na á-ɓari ka, à giɓi nə mire a pal nkono à kya ɓunno a kun gwanyi mədāre, à sukkio aɓa nggeamur, à ko kat abanì.

14Aməyal atəmbərəm-ɓala ɓangŋa à kya na ce a la andə amuna-là aɓa bu-nzali banì. Ɓwabunda puro yiu a sən gir mənana kumban ngga.

15Lang à yina aban Yesu ka, à yì kum ɓwa mənana nə akukwar a ɓa'nyami ɗìɗyal ka duməna nə agir-ngguraəu a rəì, nyarəna aɓa ɗenyicau male pepe. Gir nî pea wia ɓangciu kat.

16Aɓwana mənana à sən gir nî mana kumban ngga, à kani aɓwana ce puro mala akukwar andə gir mana kum atəmbərəm-ɓala ka.

17Pələa aɓwana tita ɓuaki arə Yesu ɓə̀ puri bu-nzali malea.

18Lang Yesu na aban eauwe a waru ka, ɓwa mənana a pusəî wi akukwar a rəì ka yiu yi zəmbəi wi ama nə̀ o ate.

19Yesu eari wi ɗang, ne wi ama, “O a ɓala, aban aɓwana mo, kya banggia wia ce turo məgule mənana Mətalabangŋo pakko, andə ɓwamuru mənana ləmndəo ka.”

20Pələa ɓwabure kutio o, kə hamnə ce nggea turo məgule mənana Yesu pakki wi ka, arə ala lum mənana à tunəkia ama Dekapolis ka. Ɓwapəndəa mənana ok mənia yì cau ka, a ndali.

Muna-ɓwama mala Jarus andə mɓwama mərəkwana

(Matiu 9:18-26; Luka 8:40-56)

21Yesu andə alaggana male eauwe a waru a nyare a ɓe nkaring nggeamur. Lang à yì kpashi ka, ɓwabunda yi rambəa à kàrəì, a kun nggeamur.

22Ɓe ɓwaməgule mala ndakpapi, lulləi ama Jarus, yiu abani. Nə̀ yia sən Yesu ka, pələa kpa a ɓadəmbəi,

23ɓuakia rəì kərkər ama, “Muna-ɓwama mem ngga rəì eari wi ɗang, mala nə̀ wu. Ən nggə zəmbəo, yiu yi tsək buo a rəì; twali wi ban rəkwana male, ɓə̀ auwa!”

24Yesu pələa wario ate. Ɓwapəndəa pas kana aban ká ata Yesu, gandəa à kə nggiki.

25Ɓe mɓwama na kam aɓalə aɓwana, mənana apələkia lum-nong-ɓari nkila na aban sukkio a rəì.

26Kat andə amani ama amə sonzəo pas pe wi ɓuri, mal gəna male kat ata ɓuri ka, ko rəì mal ɗang; kara rəpangŋa male kə kánəká a dəmbəa nə ɓike.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

27Lang ongŋəna ce Yesu ka, pələa yiu yi kar nə nzəmi aɓalə aɓwana sə je daura male,

28nə ɗenyicau a ɓabumi ama, “Ko ɓà daura male na ən je ka, rəam nà mala.”

29Àkà banì kara sukkio mala nkila male kasəa. Sə oè gbal a rəì ama rəì maləna, à panzəni aɓa tanni.

30Anggo ka kara Yesu sələ ama rəcandəa purna a rəì. Pələ rəì aban ɓwabunda, sə ɗìban ama, “Yana je daura mem?”

31Alaggana male eari wi ama, “A kə sən ɓwapəndəa mana kə nggikio ka, a nyare a ɗìban ama, ‘Yana jem le?’ ”

32Yesu lidəmbəa nə sənban ɓwa mənana pak mənia yì gir ka.

33Mɓwama man sələna rə gir mənana kumi ka, puro yiu nə ɓangciu yi kpa a ɓadəmbəi, nə rəɓəla, bəli wi məsəcau kat.

34Yesu ne wi ama, “Munem, guliarəu mo a rəam twaləno ban rəkwana. O aɓa rəpwala. Tanni mo maləna.”

35Kun Yesu malaká pwal ɗang, aɓea ɓwana mənana à pur nə ɓala mala Jarus, ɓwaməgule mala ndakpapi ka, à nà yia tusəo. À yì ne wi ama, “Munio pangŋəna lú, kəa pe Maləm tanni ɓa ɗang.”

36Yesu tsəkia wia kir ce ɗang, pələa ne ɓwaməgule ndakpapi ama, “Cala ɓangciu pakko ɗang. Makɓaləo a rəam.”

37Pələa Yesu tamsə ɓwabunda. Eari kəɓwa ɓà kya ate ɗang, she Bitərus, andə Jemis sə Yohana, mə'eam Jemis.

38Lang à bingŋəna ɓala mala Jarus, yì ɓwaməgule ndakpapi ka, Yesu kya kum ban ngga zurina kərkər nə loasəban mala ɓwapəndəa aban ɓua andə makki'zwalo.

39Yi kutio a ɓala, pələa ɗìa ama, “Mana pur arə wun sə wu kə ɓua, wu mesəke ani watsak? Muna ka wu ɗang, nda a ntulo!”

40Kara à oali nə oalo. Yesu pələa pəria pusəia a nza kat, sə tunə tar muna andə ngge, andə alaggana male mənana ate ka, à kutio aɓa ndà aban mənana muna nong nggam ngga.

41Kya bwali a garabui sə ne wi ama, “Talita kum!” Ɓāləi ama, “Muna-ɓwama, lo!”

42Kara mənia yì muna-ɓwama, mənana apələa male na lum-nong-ɓari ka, lo sə tita gya! Ko yan ngga ndali kərkər.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

43Yesu tsəkia wia nzongcau məcande ama ɓəa kəa ne kəɓwa ce ɗang. Pələa banggia wia ɓəa pe muna-ɓwame girlina ɓà li.

Markus 6

À ginə Yesu a Nazarat

(Matiu 13:53-58; Luka 4:26-30)

1Yesu pələa nying məno yì bu-nzali ka, nyare andə alaggana male a Nazarat, la male.

2A pwari Sabbat mənana kar ka, yì pwari usələo mala amə Yahudi, Yesu tita kanigir aɓa ndakpapi. Aɓwana mənana kat à oe ka, à ndali kərkər, pələa à ɗiban ama, “Ake sə mənia yì ɓwa ka kum mənia yì sələe andə rəcandəa mala pakkia ulang amənia yì agir-ndali ka?

3Kafinta man na mbak? Yì nda muna mala Maryamu mbo, sə amə'eambəi Jemis, Yisəfu, Yahuda andə Shiman, andə amə'eambəi amuna maməna pa kani aban səm re?” Kara bumia kiɗiki a rəì, à ginə earnəi.

4Yesu pələa nea wia ama, “Məɓangna mala Ɓakuli ka, à kə pe wi gulo a koya ban ngga, she àkà la male, aɓalə aɓwana male, a nggearə kə amə ɓala male.”

5Ace ɗwanyi earnəban malea a rəì ka gandə pakkia kə turo məgulke ɗang, kə aməkwano shen à ndaka mənana tsəkbu amuria sə twalia wia ban rəkwana ka.

6Ndali kərkər nə ɗwanyi pa ɓamuru malea abani. Pələa kutio arə amuna-là kə kanigir kam.

Yesu tasə alaggana mana lum-nong-ɓari ka

(Matiu 10:5-15; Luka 9:1-6)

7Yesu tunə alaggana male mana lum-nong-ɓari ka, tasəia ɓari-ɓari, pea wia rəcandəa amur akukwar.

8Kwarkiria ani: “Wu kəa twal kəgir ace gya ɗang, ko girlina, ko luru, ko boalo a ləpan. Kə gara gya nda wu nə̀ twal ka.

9Wu oasə ankura, wu kəa twal daura ɓari ɗang.”

10Nyare banggia wia ama, “Ɓà ya ɓala na wu kuti kam sə à ak wun ngga, wu do a ɓalae she pwari mənana wu nə̀ nying le ka.

11Sə ɓà wu wario àkà ban sə à ɓinə ak wun ko à ginə cau ma'wun ngga, wu kətərəki tu mənana a kusə wun ngga, ɓà wu nə̀ nying banì ka. Ɓà dupia wia gir'ləmndəa ama, bu wun pa aɓa ɓashi mənana nə̀ yiu amuria ka ɗang!”

12Pələa alaggane puro, à kə hambi aɓwana ama ɓəa pwanzali ɓəa ɗeki buia arə acauɓikea malea.

13À pusəki akukwar arə aɓwana pas, à hasə muru amur amə rəkwana pas, sə à twalia wia aban rəkwana.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Lú mala Yohana Məbatisəma

(Matiu 14:1-12; Luka 9:7-9)

14 Murəm Hirədus Antipas ok ce amənia yì agir ka, acemənana lullə Yesu akiban. Aɓea aɓwana kə na ama, “Yohana Məbatisəma na loapi ɓembe ka! Nda gir nî sə kum mənia yì rəcandəa pakki agir-ndali ka.”

15Aɓea aɓwana ama, “Iliya na.” Sə aɓea aɓwana ka à bangŋa ama, “Ɓe kə məɓangna mala Ɓakuli ulang amənana a pwaryan ngga nda.”

16Lang Hirədus ok ce ka, na ama, “Yohana Məbatisəma mənana ən kasə meali ka, nda loapi ɓembe ka!”

17 Hirədus nə nggearəì ka tasəna aɓwana à kya bwaləna Yohana, à oasəni a ndàkurban. Pak mənia ka ace Hirədiya, mala mə'eambəi Filip, mənana yì, yì Hirədus ali ate ka.

18Nda acemənana Yohana Məbatisəma ka, camarə ne Hirədus ama, “Nggurcau ear ama wu dum nə mala mə'eambəo ɗang!”

19Nda gir nî sə Hirədiya bwal Yohana a bumi, kə earce wal-lui ka, sə ɓè pà nə́ eare mala Hirədus raka, pà nè gandə pakki wi kəgir ɗang.

20Hirədus ka, kə ɓanggi Yohana; sə acemənana sələ́na ama Yohana ka ɓwa məɓoarne na, ɗəm ngga ɓwa mala Ɓakuli na ka, kə yállí, eare ama kəgir je ɗang. A koya pwari sə ɓè Yohana bangcau andə Hirədus ka, ban kə ɓiki Hirədus kərkər. Sə kat andə amani ka, kə earce kwaki kiri arə Yohana.

21A masələate ka Hirədiya kum dəmbəu, a pwari pakiɗire ɓəlban mala Hirədus. À lamnggi agirlina, à turkiban arə amətе, andə akasəla, andə aɓwana-məgule mənana a bu-nzali Galili ka.

22Muna-ɓwama mala Hirədiya puro aɓa tūli sə tanggwam nə ta ana, ban ɓoari Hirədus andə abəri mənana tunəia li ka. Gandəa Murəm banggi muna-ɓwama ama, “Zəm ko mana gir nî kat a earki ce ka, mə nə po wi.”

23Murəm kpapì kánmbi wi gir ama, “Gir mənana kat a zəmbəam ngga, ko ɓè mə nə gau nzali domurəm mem a ɓaləu ka, mə nə po wi.”

24Kara muna-ɓwama man nyare aban ngge, ɗi ama, “Mana ado mə nə zəm le?” Ngge ne wi ama, “Ne wi ama ɓəa po ɓamur Yohana Məbatisəma.”

25Kara nyare a kaurəa aban murəm sə ne wi ama, “Ən nggə earce nəma wu pam ɓamur Yohana Məbatisəma aɓa tasau àkà dyadyan!”

26Ɓabum murəm kiɗiki kərkər, sə ace kana mənana kana a ɓaməsə abəri male ka, gandə ginəi wi ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

27Àkə̀ banì sə murəm tasə məwalki alú, ne wi ama ɓə̀ kya ndàkurban ɓə̀ kasə ɓamur Yohana sə ɓə̀ yinəi. Ɓwabure pələa wario kya kasə ɓamur Yohana a ndàkurban

28sə yinəi aɓa tasau yi pe muna-ɓwame. Yì gbal ka kutio kya pe ngge.

29Lang alaggana mala Yohana ok ce ka, à wario à kya twal lui à yì ci a ɓembe.

Yesu linə́ aɓwana á-tongno

(Matiu 14:13-21; Luka 9:10-17; Yohana 6:1-14)

30Amə'mishan mala Yesu nyari turo hama sə à yiu abani, à naki wi ce agir mənana kat à pakki ka andə agir mənana à kànì ka.

31Yesu pələa na ama, “Wu fani səm nə̀ sunyi aban mənana kəɓwa pà kàm raka, wu kya usələo.” Bangŋa anggo acemənana ɓwapəndəa pas camarə yiu sə à kə o, ko à kum njar à lili ɗang.

32Nda à eauwe a waru aban ká aban mənana kəɓwa pà kàm raka, yia na nəmurəia.

33Ɓwapəndəa pas mənana à sənia aban o ka, à surəia, pələa à ɓangŋa a kun nggeamur aban ká. Ɓwapəndəa puro à koya la ka nə kusəia, à kya kasə muria.

34Lang Yesu nə̀ eapi waru ka, sən lakki mala ɓwapəndəa, məsəswatər malea bwali kərkər, acemənana à nda kəla anzur mənana yalgir pa atea raka. Pələa tita kania wia agir pas.

35Anggo ka pwari na arə ká kpa, alaggana male yiu abani à yì ne wi ama, “Ban mənia ka kəɓwa pà kàm ɗang, ɗəm ngga pwari kpana.

36Ɓoaro male ka, ɗeki aɓwana ɓəa o arə amuna-là aban mənana à nə̀ kum girlina kam ngga.”

37Sə Yesu nea wia ama, “Wu pea wia ɓe kəgir ɓəa li.” À ɗi ama, “Səm nə̀ kum ake? Səm nə̀ ngga pak turo boalo mala zongŋo tongno-nong-tārú sə səm nə̀ kur girlina mənana nə̀ karə amənia yia aɓwana ka le?”

38Pələa Yesu ɗia ama, “Bəredi na shen a bu wun? Wu kyane wu sənban.” À kya sənban sə à yì ne wi ama, “Səm ndanə bəredi tongno nə nji ɓari.”

39Yesu pələa nea wia ama ɓəa tsək aɓwana kat ɓəa do mbop-mbop amur bondo məpwale.

40Pələa à do mbop-mbop. Aɓea aɓwana ka à do gbəman-gbəman, sə aɓea ka, à do lumi tongno-tongno.

41Pələa Yesu twal agbatali bəredi mənia tongno andə anji ɓari ka a bui. Loasə məsəì a kuli, pak hiwi amuria. Pələa ɓwanggi agbatali bəredi, pe alaggana male ɓəa gakia aɓwana. Ɓəm ngga ɓwanggi anji mənia ɓari ka pea wia, ace mənana koyan ngga ɓə̀ kumo.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

42Ɓwapəndəa man kat ka à lili à ɗəmbəo.

43Alaggana ram cili ɓwanggine bəredi andə nji mənana ue ka, à lumsə ago lum nong-ɓari.

44Aburana nəmurəia mənana à lili ka, ɓwa á-tongno na.

Yesu gya amur mùr
(Matiu 19:22-27; Yohana 6:16-21)

45Tu anzəm məno ka, Yesu tsək alaggana male ama ɓəa eauwe a waru, ɓəa aki dəmbəa ɓəa o a Beseda, sə yì ka, kúndəo nə ne aɓwabunda ɓəa o a la.

46Anzəm mənana tsəngŋəna aɓwana a ndà ka, pələa eauwe o a pak hiwi amur nkono.

47Lang ban bwaləna ka, alaggana male ka à nda aɓa waru aɓa gauwa mala nggeamur, sə Yesu ka nda nəmurəì a nza.

48Sən alaggana male ka à nə̀ nggə tanniki nə samsəa kərkər arə gung andə eaki-nkono mala mùr, acemənana gung soea. Nə du anzəm ɓaria ɓua mala nggu ka, Yesu yi gbashi bania, kə gya amur mùr. Yi pa kəla nə̀ kutia.

49À nə̀ səni aban gya amur nggeamur ka, à twali ama kukwar na. À mak'zwalo bang-bang,

50acemənana yia kat ka à səni, sə ən'o pakkia wia kərkər. Anggo ka, Yesu sa a rəia ama, “Wu candə məsə wun! Mə nda. Ɓangciu ɓə̀ kəa pakka wun ɗang!”

51Pələa yiu eauwe atea a waru, gung nyare kur kəs-kəs. Yia ka à ndali kərkər, nə gya male amur mùr,

52sə ɗəm ngga, acemənana yia ka à bwalta ɓa gir'ndali mala linə́ aɓwana á-tongno nə bəredi ka ɗang, ɗenyicau malea shilina, à gandə é ɗang.

Yesu sonzə aməkwano a Jenasaret
(Matiu 14:34-36)

53Lang à eauna ka, à kya kpashi nə bu-nzali Jenasaret, à kùr waru akano a kunto.

54Lang à nə̀ eapi waru ani ka, ɓwapəndəa kara sələ ama Yesu na.

55Pələa à purkio nə mire, à pwan aməkwano amur aleso, à warinia aban mənana à ok gəshì kam ngga.

56Koya ban Yesu kar kam ngga: aɓalə amuna-là, andə alaməgule, andə anzəm ala ka, à nongsə amə rəkwana a kun alimo. À zəmbəi wi ama ko ɓə̀ kun daura male na ka, à nə̀ je; sə aɓwana mənana kat à je ka, à kum sonzəban.

Markus 7

Kanigir amur kpata akuncau mala akáu
(Matiu 15:1-9)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1A ɓe pwari ka aɓea amə Farisi andə aɓea maləm Nggurcau mala Musa mənana à pur nə Urəshalima ka, à yì ram rəia aban Yesu.

2À sən aɓea alaggana mala Yesu ka, à kə lili nə abu mə pəndəke. Ləmndə ama à lak abuia ɗang.

3(Amə Farisi andə acili amə Yahudi kat ɓəa nə̀ lili ka, she à nə̀ lakki abuia kəla mənana kuncau kànì ka, à bwal kuncau mana à kumo a bu akea ka.

4Ɓəa nyari limo ka, à pà nə̀ li kəgir ɗang, she ɓəa lakina a rəia nə mur ka. À kə kpata aɓea akuncau kam pas, kəla pakkiagir mala laki akwar, andə ankwaring, andə ankenye bolo, andə abuno-banli.)

5Nda amə Farisi andə amaləm Nggurcau mala Musa ɗi Yesu ama, “Palang sə alaggana mo ka à kə kpata kuncau mana aká səm nyingga səm ngga ɗang? A kə lili nə abu məpəndəke.”

6Pələa Yesu earia wia ama: Wun amə'kunɓarina, ɓangna mala Ishaya amur wun ngga, məsəcau na yi mənana giləa ama: “Amənia yì aɓwana ka à kə pam gulo nə mburkunia, sə ɓabumia ka, nda kuko nə mim.

7À kə peri abanam aɓa nyir, akanigir malea ka, anggurcau mala ɓwapəndəa na!”

8Wu fa ka anzongcau mala Ɓakuli wu sukkia, sə wu karə akuncau mala ɓwapəndəa wu bwalia kàngkàng.

9Nyare nea wia ama: Wu twali ama wu ndanə kutan mənana wu ginəki anzongcau mala Ɓakuli, ace mənana wu nə̀ bwal a ma'wun akuncau ka!

10Musa ka bangga wun mbo ama, “Pe tarró andə nggo gulo,” sə ɗəm ngga bangŋa ama, “Ɓə̀ ɓwa sanggi tarrí ko sanggi ngge ka, ɓəa wal-lui” re?

11Sə wun ngga, wu na ama ɓə̀ ɓwa na nə ɓe kəgir mənana nə̀ pe tarrí ko ngge ace bwalia wia kam, sə ginə pea wia, na ama, “Mənia ka ən pani Ɓakuli” ka, ɓiki ɗang.

12Məno ka wu ndarə ne ɓwe ɓə̀ kəa ɗenyi nə tarrí ko ngge nə gir mənana à ɗwanyi ka ɗang.

13Anggo sə kanigir mənana wu ak a bu aká wun sə wu kə pea aɓwana ka, kə twal bancame mala cau mala Ɓakuli, kə nyesəi ɓa. Aɓea gir na kam pas kəla aməno mənana wu kə pea ka.

Gir mənana kə pəndəki ɓwa aban Ɓakuli ka

(Matiu 15:10-20)

14Yesu nyare tunə ɓwabunda abani tu ɓəa okcau. Nea wia ama, “Wu kwaki kir wun kat wu o, sə wu ɓariki wu bwalta tər mənia yì cau ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Gir mənana nə nza sə kə kutio a bum ɓwa ka, nda mənana kə pəndəki ɓwe a ɓadəm Ɓakuli ka ɗang; gir mənana kə puro a ɓabum ɓwa ka, nda mənana nə̀ pəndəki ɓwa ka.

16(Ɓwa mənana ndanə kiru okban ngga, ɓə̀ o.")

17Anzəm mana Yesu nyingŋəna ɓwapəndəa sə kutina a ɓala ka, alaggana male yiu abani à yì ɗi ɓa mənia yì kanicau ka.

18Pələa Yesu ɗia ama, "Wun gbal ka ɓamur wun dəmbəri le? Wu sələ mbo ama girlina mənana nə nza sə ɓwa li sə kutio a rəì ka, pà nə̀ gandə tsəi nə̀ pəndəki ɗang?

19Girlina ka kə kutio a ɓabum ɓwa ɗang; aɓa munalungye a bumi sə kə kutio sə nə̀ ngga pur a nza." (Mənia yì cau Yesu ne ka, ləmndə ama koya girlina ka məɓoarnsari na aban Ɓakuli.)

20Lidəmbəa na ama: Gir mənana kə pur nə ɓabum ɓwa ka, nda gir mənana pəndəkiyi ɓwa ka.

21Acemənana nda nə ɓaləu, a ɓabum ɓwa, sə aɗenyicau məɓane kə puro, kìɗìkì mala nongginəban, ən'i, walki alú, panzəzana,

22nzumon, bwal ɓwa a bum, swarkiban, shamgir mala ɓwa, twal lulləu, gusələ-muru andə ɓwaɓana.

23Amənia yì agir məɓane kat ka, à kə pur aɓa ɗenyicau mala ɓwa ka; à ndaka gir mənana à kə pəndəki ɓwa ka.

Guliarəu mala ɓe mɓwama

(Matiu 15:21-28)

24Yesu nying bu-nzali Galili, o a bu-nzali Taya andə Sidon. Kutio a ɓe ɓala, sə eare ama ɓə̀ kəɓwa ɓə̀ sələ ce ɗang; kat andə amani ka, aɓwana sələ̀a.

25Sau ɗang, ɓe mɓwama na kam mənana muni muna-ɓwama ka ndanə kukwar məɓike a ɓa'nyami ka, ok ce Yesu, kara yiu yi kpa a ɓadəmbəi.

26Mɓwame ka ɓwa Yahudi na ɗang, ɓwa Gərik na, à ɓəli a bareban Fonishiya aɓa bu-nzali Suriya. Yi zəmbəi Yesu ɓə̀ pusə kukwar mənana arə muni ka.

27Yesu ne wi ama, "Ɓəa amuna, aməɓala mem, amə Yahudi, ɓəa li ɓəa ɗəmbəo peatu. Acemənana ɓoaro ɓəa twal girlina mala amuna ɓəa turia anvwa, aɓwana mənana amə Yahudi na raka ɗang."

28Pələa mɓwame ne Yesu ama, "Məna ka məsəcau na, Ɓwaməgule, səa ma ko aban li ka anvwa kə kumo à kə li ɓwanggine mala girlina mala amuna mənana kə sukkio a nzali ka."

29Yesu ne wi ama, "Ace cau mo məno a bangŋi ka, kyane, kukwar purni rə munio!"

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

30Pələa mɓwame nyare a ɓala kya kum muni aban nongŋo ɗəong aɓa kala, kukwar purni ɓa'nyami.

Yesu twali mə talasəɓunna rəkwana male

31Yesu pələa nying bu-nzali Taya, ara a Sidon, kya pur a kun nggeamur Galili, aɓa bu-nzali Dekapolis.

32Aɓea aɓwana yinəi wi nə ɓeɓwa mənana məkir'ara na sə mətalasə-ɓunna na. À zəmbəi wi ɓà tsək bu amur ɓwe ɓà sonzəi.

33Yesu pusə ɓwe zak à puri ɓalə aɓwabunda, sə oasə amunabui aɓa kir ɓwabure, pələa tau ntara arə amunabui sə tsəki ɓwe a lasəi.

34Yesu pələa loasə məsəì a kuli, tusə ɓāləi nə məsəswatər, sə na ama, “Efata!” Təri ama, “Mənа!”

35Kara akir ɓwabure mənа, sə tita okban. Talasəi panzəa, kə na cau pepe.

36Yesu pələa ne ɓwabunda ama ɓəa kəa ne kəɓwa ce ɗang. Kəla à tsəkta aɓwana nə tsəa, ama ɓəa ar ce, à kutio aban bang ce.

37Gir nî pea wia ndali kərkər, à camarə ɓəsələki ce ama, “Koya gir mana kə pe ka məɓoarne na!” À nyare à na ama, “Nggearə amə kir'ara ka kə tsəia à kə okban, sə amə talasəɓunna ka, pea wia nacau!”

Markus 8

Yesu linə́ aɓwana á-ine

(Matiu 15:32-39)

1Aɓalə aməno yia apwari ka, ɓwabunda yi ram kərkər. Girlina pa kàm à nə̀ li ɗang. Yesu pələa tunə alaggana male sə nea wia ama,

2“Məsəswatər mala ɓwapəndəa man bwalam kərkər. À ndakani atam nongŋo tārú yalung, sə ko kəgir pà kàm à nə̀ li ɗang.

3Ɓə̀ ən tasətea ama ɓəa o nə nzala ka, məsəpəndəa nə̀ mea a njargula, acemənana aɓea aɓwana atea ka a puro aban sauwa.”

4Alaggana male pələi wi ama, “A ya ban a ɓabondo man sə səm nə̀ kum girlina mana nə̀ linə́ ɓwapəndəa man ngga?”

5Yesu ɗia ama, “Agbatali bəredi shen a bu wun ɗe?” À eare ama, “Tongno-nong-ɓari.”

6Nda Yesu ne ɓwabunda ama ɓəa dum nə do a nzali. Sə twal agbatali bəredi mana tongno-nong-ɓari ka, oaso pakki Ɓakuli yàwá, sə ɓwanggia. Pea alaggana male ɓəa gaki aɓwabunda, sə à gaki gbal.

7À ndanə amə nji a buia bəti. Yesu pələa pak yàwá amuria gbal, sə banggia wia ama ɓəa gaki aɓwana.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

8Ɓwapəndəa lili, à ɗəmbəo. Anzəm man ngga, alaggana male tarki cili aɓwanggina girlina mənana à ueo ka, à lumsə ago məgulke tongno-nong-ɓari.

9Aburana kəla á-ine à nda aɓalə aɓwabunda abanì. Pələa Yesu ne ɓwabunda ama ɓəa məsəe, ɓəa o a la.

10Lang tsəngŋəna aɓwana a ndà ka, yi eauwe a waru andə alaggana male, pələa à nyare a bu-nzali mala ban mənana à tunəki ama Dalmanuta ka.

Amə Farisi earce sən gir'ləmndəa

11Lang amə Farisi ongŋəna ama Yesu yina ka, à yiu à yì tita makgir andəi. À nə̀ karəki ka, à ɗi ama ɓə̀ ləmndəia wia gir'ləmndəa nə ban Ɓakuli, mənana nə̀ ləmndə rəcandəa male ka.

12Pələa Yesu tusə ɓāləi kpəm aɓa bangŋo male, sə na ama, “Palang sə aɓwana mənana a nza man kə earce sən gir'ləmndəa mə'pa ndali? Ən nggə na wun məsəcau, pa mə nə pe aɓwana mənana a nza man kə gir'ləmndəa ɗang.”

13Pələa ɗekia, eauwe a waru, nyare a kusəì o a ɓe nkaring nggeamur.

Yis mala amə Farisi andə mala Hirədus

(Matiu 16:5-12)

14Alaggana ka ɓaləia lorəo à yiu nə girlina abuia ɗang, kə gbatali bəredi mwashat na à ndanəi aɓa waru ka.

15Lang à ndarə o aɓa waru ka, Yesu nun kiria ama, “Wu par kir wun arə yis mala amə Farisi andə mala Hirədus.”

16À tita naki ce a rəarəia ama bangŋa anggo acemənana à yiu nə bəredi a buia raka.

17Yesu sələna rə cau mənana à nakiyi ka, pələa ɗia ama, “Palang sə wu kə naki acau arəarə wun ama wu twal bəredi a bu wun ɗang? Nggearə wun ngga, wu kə gandə surə gir ko wu bwalta gir mbo? Ɓabum wun na piu aɓa cande, kə gandə twal cau ɗang?

18Aməsə wun andə akir wun girki le? Ɓalə wun kasə arə kə cau re?

19Mənana ən linə́ aɓwana á-tongno nə agbatali bəredi tongno ka, cili mənana ueo, wu tarki ka, wu pwano arə ago shen ɗe?” À ear ama, “Lum nong-ɓari.”

20Yesu nyare ɗia ama, “Sə mənana ɗəm ən linə́ aɓwana á-ine nə agbatali bəredi tongno-nong-ɓari ka, cili mənana ueo, wu tarki ka, wu pwan arə ago shen?” À eare ama, “Tongno-nong-ɓari.”

21Pələa ɗia ama, “Ado ka wu surə gir mənana ən banggi cau amuri ka re?”

Yesu mənmbi nte məsəì a Beseda

22À yì bik Beseda. Aɓea aɓwana yiu nə ɓe nte. À yì zəmbəi Yesu ama ɓə̀ tsək bui a rəì, ɓə̀ mənmbi wi məsəì.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

23Yesu bwal nte a garabui pusəì anzəm la. Pələa tapi ntara a məsəì sə tsək bui a muri, sə ɗi ama, “A kə sən kəgir ado le?”

24Pələa nte man loasə muri a kuli, na ama, “E, ən nggə sən aɓwana, sə ən nggə sənia pepe ɗang. À nda kəla anggun mənana à kə ging ngga.”

25Yesu nyare tsək abui a məsə nte məno ɗəm, kara aməsəì mən gamama, kə sənban gəraɗau.

26Yesu tasə te ama ɓè o a la, ne wi ama, “Ce a kar nə ɓa mənia yì muna-la ka ɗang, ɓè a nə o ka.”

Cau mana pur a kun Bitərus amur Yesu ka

(Matiu 16:18-20; Luka 9:18-21)

27Yesu lo andə alaggana male à nying bu-nzali Galili, à o arə amuna-là tu nə ban la Kaisariya Filipi. Amur njar ka, Yesu ɗia ama “Aɓwana kə bangŋa ama mə nda yana?”

28À eari wi ama, “Aɓea ɓwana kə na ama, a nda Yohana Məbatisəma, aɓea ɓwana ka ama, a nda Iliya, sə aɓea ɓwana ka ama a nda ɓe kə məɓangna mala Ɓakuli.”

29Pələa ɗia ama, “Sə wun ngga, wu na ama mə nda yana?” Bitərus eare ama, “A nda Kərəsti, Mə'amsəban.”

30Yesu nunkiria ama ɓəa kəa ne kəɓwa cau amuri ɗang.

Yesu na cau amur lú male

(Matiu 16:21-28; Luka 9:2-27)

31Pələa tita banggia wia gir mənana nə kumi ka. Na ama, “Muna mala Ɓwa ka nə nu tanni ɗàngɗáng. Aɓwana-məgule andə agbani pəris, andə amaləm Nggurcau mala Musa nə ɓinə məsəì, à nə wal-lui. Sə a tāruia nongŋo ka, nə lo nə yiləmu.”

32Banggia wia mənia yì cau ka bwāng. Pələa Bitərus tunəi a nkanggariban, gimbi arə cau mənana ne ka.

33Yesu pələ rəi sən alaggana male, pələa sà arə Bitərus ama, “Gəshi banam, we Shetan! Ɓenyicau mo ka mala Ɓakuli na ɗang, mala ɓwapəndəa na!”

34Pələa tunə ɓwabunda, andə alaggana male, nea wia ama: Ɓè ɓwa twal ama nə duk məkpatam ngga, dumənа púp ɓwe nə nying kpata agir mala ɓamuri. Ɓwe nə twal takusəam aɓa gandərəu mala nutanni andə lú ulang mem amur nggun-gangndi, sə nə yiu atam arə aban kat mənana mə nə ká akàm ngga.

35Acemənana ɓwa mana kə earce amsə yiləmi ka, nə ɗwanyi banì, sə ɓwa mənana turta yiləmi acem andə ce Cau Amsəban ngga, nə kumi.

36Mana nə puri ɓwa yì mənana ɓè kum girbunda mala ɓanza kat, sə turta yiləmi ka?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

37Mana gir nì na ɓwa na nəi nə̀ pe Ɓakuli ace mənana ɓə̀ kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka?

38 Wu kəa pak kəsəkyem andə cau mem aɓa mənia yì ɓanza mə ɗwanyi do nə məsəcau aban Ɓakuli, andə mənana lumsə nə cauɓikea ka ɗang. Ɓə̀ kəɓwa pak kəsəkyem ngga, mim Muna mala Ɓwa ka, mə nə pak kəsəkye gbal a pwari mənana mə nə nyar nəi aɓa ɓoarɓwa mala Tárram, andə aməturonjar məfele male ka.

Markus 9

1Yesu lidəmbəa ne na cau ama: Ɓafo, ən nggə bangga wun, aɓalə wun mənia wu cam ngga, aɓea aɓwana nakam mənana à pà nə̀ wu raka, she ɓəa səna Domurəm mala Ɓakuli yina nə rəcandəa ka.

Nggurə Yesu nggaɗì
(Matiu 17:1-13; Luka 9:28-36)

2Anzəm nongŋo tongno-nong-mwashat ka, Yesu tunə Bitərus, sə Jemis, sə Yohana. Pələa um nəia amur nkono mədāre, nəmurəia. Akano ka rə Yesu twalo nggaɗì àkə̀ ɓaməsəia.

3Anggurbyau rəì pwasə tyal-tyal mənana kəɓwa pà kàm a ɓanza mənia ka nə̀ gandə lak gir nə̀ fa anggo raka.

4Kara Iliya, andə Musa, à pusərəia à kə na cau nə Yesu.

5Bitərus ne Yesu ama, “Maləm, yàwá, mənana ado səm ndakani ka. Səm nə̀ kar gumli tārú, mwashat ka nda aceo, mwashat ka nda ace Musa, sə man mwashat ka nda ace Iliya.”

6Yì andə aɓi ka ɓangciu bwalia kərkər, yale surə gir mənana nakiyi cau amuri ka ɗang.

7Pələa pərɓang puro yi gir muria. Gi Ɓakuli pur nə ɓa pərɓang ama, “Mənia ka nda Munem mənana ən earkiyi ace raka. Wu oki wi.”

8À nə̀ loasə məsəia ka, ko à sən kəɓwa ɗang, kə Yesu na nəmurəì.

9À nda aban suləi mur nkono ka, Yesu nunkiria nea wia ama, “Wu kəa ne kəɓwa ce gir mənana wu sən ngga ɗang, she ɓə̀ Muna mala Ɓwa longŋəni ɓembe ka.”

10Pələa à bwal ce gbal àkə̀ rəarəia, à kutio amur naki acau amur, “Loapi ɓembe ka ɓāləi nda mana?”

11Pələa à ɗì Yesu ama, “Palang sə amaləm Nggurcau mala Musa bangŋa ama, Iliya nə̀ aki Kərəsti dəmbəa yiu?”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Yesu earia wia ama, “E, Iliya nè yiu a dəmbəa, nè yia giləki agir kat ɓəa duk pepe. Sə Maləmce ka, na gbal mbo ama, Muna mala Ɓwa ka nè tanni kərkər sə à nè ginəi?

13Səa ma ən nggə bangga wun, Iliya angŋəna dəmbəa yina, sə à pangŋəni koya gir mənana yia ka à earce ka, kəla mənana à giləì amuri ka.”

Yesu pusə kukwar arə muna

(Matiu 17:14-21; Luka 9:37-49)

14Lang à nyarəna aban acili alaggana ka, à sən ɓwapəndəa kərkər rambəa a rəia, sə aɓea amaləm Nggurcau mala Musa na aban makgir andəia.

15Lang ɓwabunda nè sən Yesu ka, à ndali kərkər, sə à swar a mire à yì makki wi kun.

16Yesu ɗi ka laggana male ama, “Mana gir ni wu makkiyigir wunəia amuri?”

17Ɓe ɓwa aɓa ɓwabunda kasəa ama, “Maləm, ən yiu nə munem abano ace mənana wu twali ban rəkwana ka. Ndanə kukwar a rəì, mənana kə eari wi nacau raka.

18Ɓà loarəi ka, nè me a nzali, ntara nè gupi a kuni, nè nggə go minəì, sə nè shiuri kwanggong. Nda ən ne alaggana mo nəma ɓəa pusəì sə à gandəi ɗang.”

19Yesu nea wia ama, “Wun amə ɗwanyi earnə Ɓakuli! Banem nè sau lang ata wun sə wu nè kani earnə cau? Banem nè sau lang aban twal gandəa nə wun? Wu yinəam nə mune!”

20À pələa à yiu nə muna. Lang kukwar nè sən Yesu ka, kara kàr muna dəkərəki kàrkár, turi a nzali. Muna camarə ɗənggəliki, ntara kə gupi a kuni.

21Yesu ɗi tar muna ama, “Aya pwari sə mənia yì gir ka tiki te?” Pələa eare ama, “Tiki te a muntulo.

22A ɓe pwari ka kə me a bəsa ko a mùr, ama nè wal-lui. Səa ma ɓà a nə gandəi ka, sən məsəswatər ma'səm, bwala səm nggam!”

23Yesu ɗi ama, “Ace mana sə a na ama, ‘ɓà a nə gandəi ka?’ Ko man ngga nè gandə pa aban ɓwa mənana earnə cau mala Ɓakuli nə ɓabumi kat ka.”

24Tar muna ear nə rəɓəla ama, “Ən earəna ən pana ɓamuram, bwalam nggam ɓà ən limurəm amur ɗwanyi paɓamuru mem!”

25Lang Yesu sən ɓwapəndəa nè nggə kana aban yiu ka, kara sà arə kukwar ama, “We kukwar mala kir ara andə mala talasəɓunna, ən nggə banggo nəma, wu puri rəi, cea nyare a kuti kam ɗəm ɗang!”

26Kukwar mak'zwalo, pūrəki muna wak, sə puri nyami. Muna nong kpoklyak, kəla wu nə wú, gandəa aɓea aɓwana bangŋa ama, “Wuna!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

27Yesu bwali a garabui, loasəi amur akusəi, pələa lo came.

28Anzəm mana Yesu nyarəna a ɓala ka, alaggana male ɗi a səmbərəa, ama, “Palang sə səm gandə pusə məno yì kukwar ka ɗang?”

29Yesu nea wia ama, “Ulang mənia yì kukwar ka, kə hiwi andə gilmur na nə̀ pusəì ka.”

Yesu bangce lú male
(Matiu 17:22-23; Luka 9:43-45)

30À ɗeki ban məno à ara aɓa bu-nzali Galili. Yesu ear ama ɓə̀ kəɓwa surə ban mənana à ndakam ngga ɗang,

31acemənana nda aban kani alaggana male gir. Nea wia ama, “Muna mala Ɓwa ka, à nə̀ kurakuro nəi aban aɓwana. À nə̀ wal-lui, sə a tāruia nongŋo ka nə̀ lo nə yiləmu.”

32Sə ko à bwalta gir mənana banggiyi ka ɗang, sə ɓangciu pakkia wia ɓəa ɗi amuri.

Yana gulo kutiban kat?
(Matiu 18:1-5; Luka 9:40-48)

33Pələa à yiu a Kapanahum. Yi dumənа a ɓala ka, Yesu ɗi ka laggana male ama, “Mana wu makkiyigir amuri a tanjar aban yiu?”

34Pələa à do kunia ɗəong, acemənana a njargula ka, à makgir amur ko yana aɓaləia nda ɓwaməgule kat.

35Lang Yesu dumənа nə do ka, pələa tunə alaggana male lum nong-ɓari nea wia ama, “Ɓə̀ ɓwa earce duk mədəmbəa ka, dumənа púp ɓwe nə̀ duk mə'nzəmo, sə nə̀ duk guro mala aɓi kat.”

36Pələa loasə muna məkyauwe tamsəi a ɓadəmbəia. Núnní a nkanggari rəi, sə nea wia ama,

37“Ɓwa mənana ak muna kəla mənia aɓa lulləam ngga, Mə nda akiyiam ngga. Sə ɓwa mənana em ngga, Mə nda akiyiam nəmurəam ngga ɗang, nda ban ak Tárram mənana tasəam ngga.”

Ɓwa mənana ɓinə səm raka nda ata səm
(Luka 9:49-50)

38Yohana ne wi ama, “Maləm, səm sən ɓe ɓwabura aban pusəki akukwar aɓa lulləo, sə səm pərki, acemənana yì ka, pa aɓalə səm ɗang.”

39Yesu ne wi ama: Ce wu pərki ɗang. Kəɓwa pà kàm nə̀ pak gir'ndali aɓa lulləam, sə nyar tu nə̀ bang məɓane a muram ɗang.

40Ɓwa mənana kat ɓinə ce səm raka, nda ata səm.

41Ɓafo ən nggə bangga wun, ɓə̀ koyana sə pà wun murnuna aɓa lulləam, acemənana wu ndaka mala Kərəsti ka, pà nə̀ ɗwanyi tangnakusəi ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Tsək ɓwa ɓə̀ pak cauɓikea
(Matiu 18:9-10; Luka 19:1-2)

42 Ɓə̀ koyana sə tsək mwashat aɓalə amuna mənana à earnə mim, sə pak
cauɓikea ka, nə̀ ɓoari ɓəa ɗurri wi nggea taligo a meali, sə ɓəa turi aɓa
nggeamur.

43-44 Ace mani ka, ɓə̀ buo kə cio a kə pak cauɓikea ka, kasəi kpat. Nə̀ ɓoaribani
wu kutio a yiləmu mana málá male pà kàm raka nə bu mwashat, amur mana a
nə dum nə abuo ɓari sə à nə̀ turo aɓa lu-bəsa, aban mənana bəsa male kə linggi
raka.

45-46 Ɓə̀ kusəo na kə cio a kə pak cauɓikea ka, kasəi kpat. Nə̀ ɓoaribani wu kutio
a yiləmu mana málá male pà kàm raka nə kusəu-kasəa, amur mana a nə dum
nə akusəu ɓari sə à nə̀ turo aɓa lu-bəsa ka.

47 Sə ɓə̀ məsəo na kə cio a kə pak cauɓikea, pusəì turi! Nə̀ ɓoaribani wu kutio a
domurəm mala Ɓakuli nə məsəu mwashat, amur mana a nə dum nə aməsəu
ɓari sə à nə̀ turo aɓa lú-bəsa ka.

48 Akano ka "nggwaso mana nə̀ nggə lia ka, pà nə̀ wu ɗang, sə bəsa mana nə̀ nggə
pisəkia ka, pà nə̀ linggi ɗang."

49 Koyan ngga nə bəsa sə à nə̀ ci nə̀ ɓoarnsari.

50 Tuɓamur ka ɓoaro, sə ɓə̀ cyauwe male purini wi ka, nə mana sə à nə̀ ci nə̀
cyau ɗəm? Wu dum nə ɓealəu kəla tuɓamur arəarə wun, wu dum nə dorəpwala
arəarə wun.

Markus 10

Kanigir amur gau doɓala
(Matiu 19:1-2; Luka 16:8-20)

1 Yesu ɗeki Kapanahum, wario a bu-nzali Yahudi, a nkaring Mur Jodan.
Ɓwabunda yi ram ɗəm abani à kàrəì aɓaləu, pələa kania wia gir kəla mənana
pàkkiyi ka.

2 Aɓea amə Farisi yiu à yì karəki nə ɗiban ama, "Nggurcau eare ama ɓə̀ ɓwa ɓə̀
pər mami le?"

3 Yesu pələa earia wia nə ɗiban ama, "Mana ɗe Musa bangŋa aɓa nggurcau amur
gau-doɓala?"

4 À eare ama, "Musa eare ama, ɓə̀ ɓwa ɓə̀ giləî mɓwama takada gau doɓala, sə
ɓə̀ tasə takwari ɓə̀ o."

5 Yesu nea wia ama, "Nda ace murcandəa ma'wun sə Musa giləa wun mənia yì
nggurcau ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6Sə məno ka nda njar mala Ɓakuli ɗang. A tita pusə ɓanza ka, ‘Ɓakuli pusə ɓwapəndəa, ɓwabura andə mɓwama,’ kəla mana Maləmce na ka.

7‘Ace mani ka, ɓwabura nə̀ nying tarrí andə ngge, nə̀ yia lanzəa arə mami.

8Yia ɓari ka à dumənа nggūrəu mə'mwashati.’ À pa ɗəm ɓari ɗang, à nda mwashat.

9Ace mani ka, gir mənana Ɓakuli dapi ka, ɓə̀ ɓwa ɓə̀ kəa gauwi ɗang.”

10Lang à nyarəna a ɓala ka, alaggana mala Yesu ɗi amur mənia yì cau ka.

11Pələa nea wia ama, “Ɓə̀ koyana sə pər mami sə al ɓe mɓwama ka, nda rə pakki mɓwama mədəmbe cauɓikea mala nongnəban a nza nə doɓala nə ɓaria mɓwama.

12Sə ɓə̀ mɓwama na gbal nying burri, sə kya al ɓe ɓwabura ka, nda rə pak cauɓikea mala nongnəban a nza nə doɓala.”

Yesu tsəki amuna bu

(Matiu 19:13-15; Luka 18:15-17)

13Aɓea ɓwana yiu nə amuna aban Yesu ɓə̀ tsəkia bu, pələa alaggana male lo à sà a rəia.

14Lang Yesu nə̀ sən mənia yì gir ka, bumi lullo arə alaggana male. Pələa nea wia ama, “Wu ɗekia amuna ɓəa yiu abanam, wu kəa pəria ɗang. Acemənana domurəm mala Ɓakuli ka, nda ace aɓwana mənana à nda kəla amənia yia amuna ka.

15Ən nggə bangga wun ɓafo, ɓwa mənana pà nə̀ ak domurəm mala Ɓakuli kəla muna məkyauwe raka, pà nə̀ kuti kam ɗang.”

16Pələa twal amuna a kikili, sə tsək bui a ɓamur koyan atea ka, sə tsəkia wia bu.

Lagga məkume

(Matiu 19:16-30; Luka 18:18-30)

17Lang Yesu longŋəna nə̀ o ka, ɓeɓwa ɓangŋa ate kya kūndəo a ɓadəmbəi, sə zəmbəi wi ama, “Maləm məɓoarne, mana gir ni mə nə pa sə mə nə kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka?”

18Yesu ɗi ama, “Palang sə a tunəam ama Maləm məɓoarne? Kəɓwa pà kàm məɓoarne na ɗang, kə Ɓakuli na nəmurəì ɓərɓər.

19A surə anzongcau mənia ka: ‘Kəa wal lú ɗang, kəa pak cauɓikea nongnəban a nza nə doɓala ɗang, kəa iun'i ɗang, kəa na nyir ɗang, kəa ɓəmbəriban ɗang, gusələ tárro andə nggo.’ ”

20Pələa ɓwabure na ama, “Maləm, yale mə nda muna sə ən bwal amənia yì anzongcau ka.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

21Yesu səni sənban earcearəu, pələa ne wi ama, “Gir mwashat sə a ɗwanyi, o, kya mak girkuma mo kat, sə wu gaki amətər boale, a nə kum gəna a kuli. Sə wu yiu wu yi kpa atam.”

22Lang nè ok mənia yì cau ka, nun nggur a dəmbəi. Pələ rəì o nə ɓabumkiɗikea, acemənana yì ka, ndanə kume kərkər.

23Yesu pələ rəì sənban, pələa ne alaggana male ama, “Aməkume ka, nə kwanbia wia sə à nè kutio a domurəm mala Ɓakuli!”

24Cau male pakki alaggana male ndali. Pələa Yesu nea wia ama, “Wun amuna, kutio a domurəm mala Ɓakuli ka kwano na a gir nì ɗang fa!

25Kutio mala məkume aɓa domurəm mala Ɓakuli ka kwano kuti kutio mala kalakadambi a tūli nlerəman.”

26Alaggana ndali kərkər. À ɗiki rəarəia ama, “Sə yana ado nè au le?”

27Yesu sənia kyap-kyap, sə na ama, “Ɓè mala ɓwapəndəa na ka, mə gandəe pà kàm ɗang, səa ma pa anggo aban Ɓakuli ɗang. Aban Ɓakuli ka koman ngga nè gandə pa.”

28Bitərus pələa kasəi ama, “Səni, səm ɗekina koyagir ka, səm yiu a kpato!”

29Yesu pələi wi ama, “Ɓafo na, ən nggə na wun ngga, ɓè ɓwa ɗeki ɓala, ko amə'eambəi amuna-burana, andə amuna-mamənа, ko ngge ko tarrí, ko amuna, ko aɓaban acem andə ce hamnə Cau Amsəban ngga,

30nè kum tangnakusəi. A ɓanza mənia ka, nè kum aɓala, amə'eambu aburana andə amamənа, anggeau, amuna, andə aɓaban; amənana lakki malea nè ká kusə gbəman mala amənana ɗekia ka. Nè kumia a tarəia andə nutanni gbal. Sə a ɓanza mənana kə yiu ka nè kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka.

31Aɓwana pas mənana à nda tyang-tyang ado ka, à nè ngga buricea, sə amənana à buricea ado ka, à nè ngga duk tyang-tyang.”

Yesu na cau ɗəm amur lú male

(Matiu 20:17-19; Luka 18:30-32)

32À nda aban o a Urəshalima ka, Yesu ak dəmbəa kə ká sə alaggana male na ate. Alaggana male ndali kərkər, sə acili aɓwana mənana à kə yiu atea ka ɓangciu pakkia wia, acemənana a Urəshalima ka, aɓwana na kam pas mənana à ɓinəməsəì ka. Pələa Yesu tunə alaggana male lum-nong-ɓari a giriban, sə banggia wia koyagir mənana nè ngga kumi ka.

33Nea wia ama, “Səm ndya səm kə eauwe aban o a Urəshalima ka. Muna mala Ɓwa ka à nè ngga kurna kuro nəi, aban agbani pəris andə aməkani Nggurcau mala Musa. À nè kasəi wi ɓashi lú, sə à nè tasəi a bu aɓwana mənana amə Yahudi na raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

34Yia ka à nə̀ oali, à nə̀ tapi ntara a rəì, à nə̀ kwe, sə à nə̀ wal-lui. Səa ma anzəm anongŋo tārú ka nə̀ lo nə yiləmu."

Zəmbəa mala Jemis andə Yohana
(Matiu 20:20-28)

35À nə̀ nggə ká a njar ka, Jemis andə Yohana, amuna mala Zabadi, à yiu abani tu à yì ne wi ama, "Maləm, səm nggə earce ama wu pakka səm gir mənana səm nə̀ zəmbəo wu pak ka!"

36Yesu pələa ɗia ama, "Mana wu earkiyice mə pakka wun?"

37À eari wi ama, "Pwari mənana a nə do a bunomurəm məɓoarɓwe mo ka, ɓə̀ mwashat ata səm ɓə̀ do a buo məli, sə ɓeɓwa ɓə̀ do a buo mənggare aɓa ɓoarɓwa mo."

38Yesu earia wia ama, "Wu surə gir mənana wu zəmnggiyi ka ɗang. Wu nə̀ gandə nu aɓa kwap mala tanni mənana mala mə nə nu kam ngga, ko wu nə̀ gandə ak batisəma mala walban lú kəla mənana dumənam púp à nə̀ wal luem ngga le?"

39À pələa à eare ama, "Səm nə̀ gandəi." Yesu nea wia ama, "Ɓafo na wu nə̀ nu aɓa kwap mənana dupənam púp mə nə nu kam ngga, sə à nə̀ pakka wun batisəma mənana dumənam púp à nə̀ pakkam ngga.

40Səa ma, pa aɓa buam ɓən tsək ɓwa ɓə̀ do ata buam məli ko a buam mənggare ɗang. Ɓakuli giləki aməno yì aban ngga ace aɓwana mənana tarkia ka."

41Lang acilia alaggana mana lum nə̀ ok gir məno Jemis andə Yohana alkite ka, bumia lullo.

42Pələa Yesu tunəia à yì rambəa, sə nea wia ama, "Kəla mana wu sələ ka, aɓwana mənana à surəia ama à nda ka murəma ko à nda ka ɓwana-məgule a ɓanza man ngga, à kə ləmndə rəcandəa amur aɓwana mana à nda aɓatea ka.

43Səa ma ata wun ngga pà nə̀ pa anggo ɗang. Ɓwa mənana kə earce nə̀ duk ɓwaməgule ata wun ngga, dumənа púp nə̀ duk rítǎu mala acilia.

44Sə ɓwa mənana earce ama nə̀ duk mə dəmbəa ka, dumənа púp nə̀ duk guro mala aɓi kat.

45Ko nggearə Muna mala Ɓwa ka yiu ace mənana nə̀ do sə ɓə̀ aɓwana pakki wi turo ka ɗang. Yì ka, yiu ace mənana nə̀ pakki aɓwana turo, sə ɓə̀ pa yiləmi ace amsə ɓwabunda pas."

Nte Bartimawus kum sənban
(Matiu 20:29-34; Luka 18:35-43)

46Yesu andə alaggana male yi bik Jeriko. Lang a nda aban puri ɓa Jeriko ka, aɓwana pas kana atea. Ɓe nte na kam lulləi ama Bartimawus, muna mala Timawus, dumənа a girəi njargula aban zəmnggi agir.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

47Lang nè ok ama Yesu Ɓwa Nazarat na kə kuti ka, tita loasə gi kə na ama, “Yesu, Məkà Dauda, sən məsəswatər mem!”

48Aɓwana pas loarəi, à pyau wi ɓè pwalo. Kara nyare loasə gi kam kpəm ama, “Məkà Dauda, sən məsəswatər mem!”

49Lang Yesu oe ka, pələ rəì sə came, na ama, “Wu tunəi ɓè yiu.” Pələa à tunəi yì nte, à ne wi ama, “Ɓè banɓoaro, lo, nda kə tunəo ka.”

50Kara túr girkumsəo male anggo, lo pərpər yiu aban Yesu.

51Yesu ɗi ama, “Mana a earce ama mə pakko?” Nte man pələa ne wi ama, “Maləm, ən nggə earce sənban!”

52Yesu ne wi ama, “Kyane, guliarəu mo arə Ɓakuli twaləno ban rəkwana.” Àkà banì kara sənban, pələa kpata Yesu aban o a njargula.

Markus 11

Aɓwana gingsə Yesu nə ɓwangsəban a Urəshalima

(Matiu 21:1-11; Luka 19:28-40; Yohana 12:12-19)

1Lang Yesu andə alaggana male mala à nè bik Urəshalima ka, à yì bwal ban ala Betafaji andə Betani, amur Nkono mala anggun Olif. Yesu tasə ɓari aɓalə alaggana male,

2nea wia ama, “Wu kyane a muna-la mənana a dəm wun ngga. Wu nè kuti kam ani ka, wu nè kum məndambəritso mənana kəɓwa malaká eau a nzəmi raka. Wu panzəi wu yiu nəi kani.

3Ɓè kəɓwa ɗi wun ama palang sə wu kə panzəi le ka, wu ne wi ama, ‘Ɓwaməgule ma'səm kə earce. Banì pà nè sau ɗang nè nyesəi.’ ”

4Pələa alaggana mənia ɓari ka à wario à kya kum məndambəritso à kùrni a kun ɓala a girəi njargula.

5À nda ban panzəe ka, aɓea aɓwana mənana à ndakam aban came ka, à ɗiban ama, “Mana wu pakkiyia, wu nda ban panzə məndambəritso məna?”

6Pələa à nyesəia wia cau kəla mənana Yesu nea wia ka. Pələa à nyinggia wia məndambəritso, à um nəi.

7Lang à yina nə məndambəritso aban Yesu ka, à makki adaura malea a nzəmi, pələa Yesu eauwe do amuri.

8Aɓwana pas ata ɓwabunda sarəki adaura malea a tanjargula, sə aɓea ɓwana ka, malea ka ambu ka nggun na à kasəkya, à sarəkia a tanjargula ka.

9Aɓwana mənana a ɓadəm Yesu andə aɓwana mənana a nzəmi aban ká ka, à loasə gia ama, “Wu ɓwangsə Ɓakuli! Tsəkbu ɓə do amur ɓwa mana kə yiu aɓa lullə Mətalabangŋo ka!

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

10Ɓà tsəkbu do amur domurəm mana kə yiu, mala kà-səm Dauda ka! Ɓwangsəban aban Ɓakuli kano a kuli!”

11Anggo sə Yesu kutio aɓa Urəshalima, pələa wario aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli. Loasə məsəì sən koman ngga, sə acemənana pwari kutina ka, pələ kusəì puro, o a Betani andə alaggana male mana lum nong-ɓari ka.

Yesu sú nggun vwari
(Matiu 21:18-22)

12Ban fa ka, à nying Betani à nyare a Urəshalima. Yesu ka ok nzala.

13Lang nə̀ sən nggun vwari a ɓadəmbəi nə ambui ka, kyangye aban ká abani ama yakəla nə̀ kum ɓəle kam. Yiu ka yi kum kəgir ɗang, kə mbui na nəmurəì, acemənana kunɓəla mala vwari malaká karə ɗang.

14Pələa Yesu ne ngguní ama, “Kə ɓwa pà nə̀ li ɓəleo ɗəm ɗang!” Alaggana male ok mənia yì cau ne ka.

Yesu pər aɓwana aɓa Ndàməgule
(Matiu 21:12-17; Luka 19:45-48; Yohana 2:18-22)

15Anzəm mana Yesu andə alaggana male yi bwaləna Urəshalima ka, pələa kutio aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli, kara tita pər aɓwana mənana à kə kurkuro andə makki agirkuro aɓa Ndàməgule ka. Ramnggi ta atebəl mala amə nggaɗi boalo andə abenci mala amə makki akutumurəm.

16Sə eare ɓə̀ kəɓwa kuti nə girkuro aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli ɗang.

17Pələa tita kania wia gir. Nea wia ama, “À gilə mbo a Maləmce ama, ‘Ɓala mem ngga, à nə̀ tunəi ama ɓala hiwi ace aɓwana arə anzali kat,’ sə wu ngga, wu nyesəi pələ npu mala amə'ɓəmbəriban!”

18Agbani pəris andə amaləm Nggurcau mala Musa ok mənia yì cau ka. Pələa à tita alta njar mənana à nə̀ wal-lui nəi ka. Sə yia ka, ɓangciu kə pakkia wia a rəì, acemənana ɓwapəndəa kat ka ndali nə kanigir male.

19Lang pwari kpana ka, Yesu andə alaggana male puri ɓa nggeala.

Nggun vwari wuli
(Matiu 21:20-22)

20Ban fana nə dəmbari à nə̀ nggə kuti nə ban nggun vwari mənana Yesu suí ka, kara à səni ka iməna, yi bwal a nlerəe.

21Ɓalə Bitərus kasəa arə cau mənana Yesu banggi ngguní ka, pələa ne Yesu ama, “Maləm, səni! Nggun vwari mənana a suí ka iməna!”

22Yesu ear ama, “Wu pà ɓabum wun arə earnə Ɓakuli.

23Ən nggə bangga wun məsəcau, koyana sə ne nkono man ama, ‘Lo o, kya kpa aɓa nggeamur’ sə ɓə̀ earnəi a yiləmi, sə ɓabumi tuti amur cau mənana bang ngga raka, cau mənana bang ngga nə̀ yia pa.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

24Ace mani ka ən nggə bangga wun, ɓə̀ mana wu zəmbəa aɓa hiwi ka, wu ear ama wu kuməni. Anggo ka sə nə̀ duk ma'wun.

25 “Ɓə̀ wu came aban pak hiwi, sə wu ndanə kəgir a bum wun arə kəɓwa ka, wu twalbani, ace mənana Tar wun mənana a kuli ka ɓə̀ twala wun ban acauɓikea ma'wun.

26Sə ɓə̀ wu twalbani raka, anggo sə Tar wun mənana a kuli ka, pà nə̀ twala wun ban acauɓikea ma'wun ɗang.”

Ɗiban amur rəcandəa mala Yesu

(Matiu 21:23-29; Luka 20:1-8)

27Sə à nyare à yiu ɗəm a Urəshalima. Lang Yesu na aban gya aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli ka, agbani pəris andə amaləm Nggurcau mala Musa, andə aɓwana-məgule yiu abani.

28À yì ɗì ama, “Nə́ ya rəcandəa nani sə a kə pakki amənia yì agir ka, sə yana mənana po rəcandəa mala pakkia ka?”

29Yesu eari wia ama, “Mə nə ɗì wun, ɗiban mwashat. Ɓə̀ wu bangŋənam gir mənana ən ɗì wun ngga, sə mə nə bangga wun rə ɓwa mənana pam mənia yì rəcandəa sə ən nggə pakki amənia yì agir ka.

30Wu banggam, batisəma mala Yohana ka, pur nə kuli le ko nə ban ɓwapəndəa?”

31À pələki ce a rəarəia ama, “Ɓə̀ səm bangŋa ama, pur nə kuli ka, nə̀ ɗì səm mana tsəa sə səm ginə earnə Yohana.

32Sə pa səm nə̀ na gbal ama pur nə ban ɓwapəndəa ɗang.” Ɓangciu pakkia wia arə bangŋa anggo, acemənana koyan ngga twali ama Yohana ka məɓangna mala Ɓakuli məɓafoe na.

33Pələa à nyesəi Yesu cau ama, “Səm surəì ɗang.”

Yesu nea wia ama, “Mim gbal ka pà mə nə na wun rə ɓwa mənana pam mənia yì rəcandəa ən nggə pakkina agir nəi ka ɗang.”

Markus 12

Kanicau arə amə'rya məɓealɓike

(Matiu 21:33-46; Luka 20:9-19)

1Yesu tita kania wia gir nə kanicau ama: Ɓe ɓwa tsək ɓaban nggun anap. Kàrəì nə nkandan, sə təm tūli aɓa tali ace kambə mur ɓəlanggun anap. Ɓak ban mədāre mənana à nə̀ nggə cam amuri aban yal ɓaban ngga. Pələa nyesə ɓaban nì pana haya nəi a bu amə'rya, sə kutio o a bəri a ɓe nzali.

2 Kunɓəla mala anap karna ka, pələa tasə ɓe məturo ɓala male aban amə'rya ɓəa kya aki wi ɓəla anap a ɓaban.

3Sə amə'rya bwal məturo ɓala man, à walki, sə a tasə takwari o nə ɓabui.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

4 Nyare mətala ɓaban tasə ɓe məturo ɓala abania. À yì wali à tsəki pengye a ɓamuri, à pe kəsəkya kərkər.

5Nyar ɗəm tu tasə ɓe məturo ɓala. Mənia ka à yì wal-lui. Pələa tasə aɓea aməturo ɓala pas, aman ngga à kwea, acilia ka à wal-luia.

6 Kə ɓwa mwashat mənana ueo mətala ɓaban nə̀ tur ka, muna male mana earkiyi ace raka nda. Turi a nggea tankwang kat, ne ɓamuri ama, “À nə̀ pe munem gulo.”

7Kara amə'rya ne a rəia ama, “Muna mala mətala ɓaban, mənana nə̀ liɓala ka nda man. Wu ɗeki ɓə̀ yiu, səm nə̀ yia wal-lui, sə mənia yì ɓaban ngga nə̀ duk ma'səm!”

8Pələa à bwali à wali wú, à twali à turi anzəm ɓaban.

9 Sə mana ado mətala ɓaban nə̀ pa? Nə̀ yiu nə̀ yia wal lú ka amə'rya məno ka, sə nə̀ nyesə ɓaban nə̀ pea aɓea aɓwana.

10Wun ngga wu ɓal mənia yì ban ngga mbo aɓa Maləmce, mənana ama: “Tali mənana aməɓa ginəi ka, nda ɗəm yi bwal kusəɓa kàngkàng ngga.

11 Mənia yì gir ka Mətalabangŋo na pe ka, sə gir ndali na aban səm? ”

12Pələa aɓwana-məgule mala amə Yahudi alta njargula mənana à nə̀ bwali nəi ka, acemənana à sələna ama bang mənia yì kanicau ka a rəia. Səa ma acemənana àkə̀ ɓanggi ɓwabunda ka, à ɗeki à pələ rəia, à o.

Mbwe boalo-cemi aban Kaisar

(Matiu 22:15-22; Luka 20:20-25)

13Anzəm man ngga, à tasəî Yesu aɓea amə Farisi andə aɓwana mala Hirədus ace mənana ɓəa bwali aɓa nacau male ka.

14À yiu abani à yì na ama, “Maləm, səm sələna ama we ka a kə came amur məsəcau. Kəɓwa pà kàm nə̀ pūrəo ata bui male ka ɗang, acemənana ɓwapəndəa kat abano ka à twalia à nda mwashat. A kə kani njargula mala Ɓakuli nə məsəcau. Səm ngge earce wu bangga səm; nggurcau eare ama ɓə̀ səm mbwe boalo-cemi aban Kaisar, yì murəm məgule mala amə Roma le, ko pa a njari ɗang?

15Ɓə̀ səm mbwe le ko ɓə̀ səm ngga mbwe ɗang?” Yesu ka sələna kutan malea, pələa ɗia ama, “Palang sə wu kə earce tambam? Wu yinəam nə məsəboalo ma'wun mə səni!”

16À pələa à yinəi wi nə məsəboalo, sə ɗia ama, “Foto ɓaməsə yana mənia, sə parbu mala yana mana amuri ka?” À eari wi ama, “Mala Kaisar na.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

17Pələa Yesu nea wia ama, “Wu pe Kaisar gir mənana mala Kaisar na ka, sə wu pe Ɓakuli gir mənana mala Ɓakuli na ka.” Kara yia ka à ndali kərkər nə nyesəcau male.

Ɗiban amur doɓala andə loapi ɓembe nə yiləmu

(Matiu 22:23-33; Luka 20:27-40)

18Pələa amə Saduki, mənana à bangŋa ama loapi ɓembe pa kàm raka, à yiu abani nə ɗiban.

19À na ama, “Maləm, Musa giləa səm ama ɓə̀ mə'eam ɓwa wu sə ɗeki mami amuna pa abui raka, ɓwa məno ka dupi wi púp ɓə̀ twal mala lú, ɓə̀ ɓəli mə'ambəi amuna.

20Aɓea amə'eambu nakam tongno-nong-ɓari. Mədəmbe al mɓwama, sə wu, ɗeki kə muna ɗang.

21Ɓwa mənana kpa nzəmi ka twal mala lú, a do andə yi. Yì gbal ka yi wú, ɗeki kə muna ɗang. Anggo gbal nə tāruia.

22Yi mal muria kat, yia mənia tongno-nong-ɓari ka, ko kəɓwa kum muna ɗang. A masələate ka mɓwame yi wu gbal.

23Ado ka, à pwari mənana aɓwana nə̀ loapi ɓembe nəi ka, mɓwame ka nə̀ duk mala yana aɓaləia, yi mənana yia kat à dum nəi ka?”

24Yesu earia wia ama: Ɓwarkio ma'wun ngga nda mənana ama wu surə Maləmce andə rəcandəa mala Ɓakuli ɗang.

25A pwari lo mala alú a ɓembe ka, alban pà kàm ɗang. Aɓwana nə̀ do kəla aməturonjar a kuli.

26Sə amur cau mala lo mala alú ka, wu ɓal mbo aɓa maləmce mala Musa, amur mə'ndanggun mənana kə earki bəsa ka? Nda anzəm mənana a Ibərayim andə Ishaku andə Yakupu wukina, sə apələkia pas yi kutikina ka, sə Ɓakuli yi bangcau nə Musa ama, “Mə nda Ɓakuli mala Ibərayim, andə Ɓakuli mala Ishaku, andə Ɓakuli mala Yakupu.”

27Mənia ka ləmndə ama yì ka, Ɓakuli mala alú na ɗang; mala aɓwana mənana nə yiləmu ka nda. Wun ngga, wu ɓwarki kərkər!

Nzongcau məgule kat

(Matiu 22:34-40; Luka 10:25-28)

28Ɓe maləm Nggurcau mala Musa na aban came abani kə ok cau məno amə Saduki kə makgir amuri andə Yesu ka. Lang səni Yesu nyesənia wia cau pepe ka, pələa ɗi Yesu ama, “Aɓalə anzongcau kat ka, məyani na kuti aɓea kat?”

29Yesu eare ama, “Məgule mənana kutiban kat ka nda mənia ka: ‘Wu kwaki kir wun, wun amə Isərayila, Mətalabangŋo Ɓakuli ma'səm ngga, nda mwashat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

30Earce Mətalabangŋo Ɓakuli mo nə ɓabumo kat, andə yiləmo kat, andə ɗenyicau mo kat, andə rəcandəa mo kat.’

31Ɓaria nda mənia: ‘Earce ɓeo mə'murkala kəla mənana a earce ɓamuro ka.’ Kə ɓe nzongcau pà kàm kuti amənia ka ɗang.”

32Maləm Nggurcau mala Musa eari Yesu ama, “Kə ndo a bangŋi ka, Maləm! A ɓwarki ɗang, yi mana a na ama, Ɓakuli ka nda mwashat, kə ɓe pà kàm ɗang. Kə Yì na nəmurəì.

33Ɓà ən earce nə ɓabumam kat, nə sələe mem kat, nə rəcandəa mem kat, sə ɓà ən earce ɓiam mə'murkala kəla mənana ən earce ɓamuram ngga. Mənia ka kə pwasə bum Ɓakuli kuti pāki aɓoro mala pisəki agir andə pa agir nkila.”

34Lang Yesu səni ɓwabure nyesəna cau aɓa sələe ka, pələa ne wi ama, “We ka, a pa kuko nə ban domurəm mala Ɓakuli ɗang.” Anzəm məno ka, kəɓwa nyare ɗi ɓe kə cau ɗang.

Yesu Kərəsti ka muna mala yana?

(Matiu 22:41-46; Luka 20:41-44)

35Lang Yesu na aban kanigir a Ndàməgule mala Ɓakuli ka, ɗiban ama, “Palang sə amaləm Nggurcau mala Musa kə bangŋa ama Kərəsti ka muna mala Dauda na?

36Dauda nə nggearəì ka, na cau aɓa Bangŋo Məfele ama: “Mətalabangŋo ne Mətalem ama, ‘Do a buno gulo, ata buam məli she ɓà ən nyesəna aɓeo aməbura a ɓakusəo ka.’

37 Yi mənana Dauda nə ɓamuri tunə Kərəsti ama, ‘Mətalabangŋo’ ka, lang sə Kərəsti nà duk muni?” Ɓwabunda kwaki kiria a rəì nə banɓoarnado.

Yesu pusəta aməkani Nggurcau mala Musa

(Matiu 23:1-36; Luka 11:37-54; Luka 20:45-47)

38Yesu aɓa kanigir male ka, nea wia ama: Wu parkir wun arə aməkani Nggurcau mala Musa! Acemənana yia ka, à earce gya aɓalə anggea daura aban ak makkun aɓa limo.

39Yia ka, à kə earce ban-do məɓoarne aɓalə andakpapi andə aban-pakiɗire.

40Yia na à kə ɓəmbəri aman-lú arə agirkuma malea, sə à nà ɓosəki aɓwana nə pakki ahiwi məsauwe mala ləmndə ɓamuria ama yia ka amə fele na. Ace məno ka ɓashi malea nà gul kərkər.

Pa ɓoro mala ɓe man-lú

(Luka 21:1-4)

41Yesu na aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli, do nə ban mana à kə turki boalo kam ngga. Məsəì ueo arə ɓwapəndəa mənana kə turki boalo aɓa kwar ak boalo ka. Aməkume pas turki aboalo kpəm.

42Ɓe mətər man-lú yiu yi tsək anini ɓari, mənana bwalta kwapo mwashat raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

43Yesu tunə alaggana male abani, sə nea wia ama, “Ən nggə na wun ɓafo, mənia yì man-lú mətər man ngga, nda tur gir mana kuti ban kat aɓa kwar ak boalo ka.

44Acemənana acili aɓwana kat ka, à tù nə tú aɓa kume malea, sə yì ka, kəgir mana ueo nè linali nəi ka, nda yi turi kat ka.”

Markus 13

Agir-ndali mala masələata doɓanza andə tanni

(Matiu 24:1-14; Luka 21:5-19)

1Lang Yesu na aban puri ɓa Ndàməgule mala Ɓakuli ka, ɓeɓwa ata alaggana male ne wi ama, “Maləm, sən sələcame andə gulo mala ɓah mənia! Sən ɓoarjam mala anggea tali mənana à ɓe nəi ka!”

2Yesu ear ama, “Wu sən aɓah məgulke mənia ka re? À nè yia arkia kat à nè sukkia a nzali. Kə ɓe tali pà kàm mənana nè nongŋo amur ɓi ka ɗang!”

3Nə nzəmo, lang Yesu dumənа amur Nkono Olif, mənana ɓangŋaban na gau nrea andə Ndàməgule mala Ɓakuli ka, Bitərus, andə Jemis, andə Yohana, sə Andəru, à yiu abani nəmurəì sə à ɗì cau.

4À na ama, “Bangga səm, aya pwari sə amənia yì agir ka à nè pa? Sə mana nda gir'ləmndəa ama amənia yia agir kat ka à malá à nè lumsəo?”

5Yesu nea wia ama: Wu tsək kir wun ɓè kəɓwa ɓè kəa ɓosəki wun ɗang.

6Aɓwana pas nè yiu à nè nggə bangŋa ama, “Mə nda Kərəsti.” À nè pakturo nə lulləam à nè ɓosəki aɓwana pas.

7 Ɓè wu ok ce a'lwa ko na'ongŋale amur cau mala a'lwa ka, ɓè ɓalə wun ɓè kəa kasəki ɗang. Amənia yì agir ka dumənа púp à nè pa, sə masələata ɓanza ka nda peatu, nè yiu.

8Ɓe kun nè lo nə lwa arə ɓe kun, sə nzalimurəm nè lo nə lwa arə ɓe nzalimurəm. Dəurəo mala nzali nè pa arə aban ɗàngɗáng aɓa ɓanza, sə nzala gbal ka nè kpa. Səa ma, amənia ka tita gir'murmwana na peatu.

9 Wu do nə yal ɓamur rə wun! À nè oasəki mur wun aban amə ɓashi, à nè kwak wun arə andakpapi. Sə acemənana wu nda ka amə kpatam ngga, à nè kánə wun a ɓashi a ɓadəmbəa anggwamna andə amurəma. Aɓa məno anggo ka wu nè kumo wu nè duk amə'nakunam abania.

10Sə Cau Amsəban ngga, nda gir mana dumənа púp à nè hamnəi atadəmbe arə anzali kat ka.

11 Sə ɓəa bwal wun, à warinə wun aɓa ɓashi ka, ɓè ɓalə wun ɓè kəa akdəmbəa kasəkya arə cau mənana wu nè na ka ɗang. Kə cau mənana à nè pa wun a ɓabum wun àkà banì ka, nda wu nè na ka. Acemənana wu nda wu nè na ce ka ɗang, Bangŋo Məfele na.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12 Mə'eambəu nə pà mə'eambəi ɓəa wal-luí. Tarrû nə pà muni. Amuna nə lo arə atárria andə anggea à nə tsəa ɓəa wal-luia mak.

13Ɓwapəndəa kat nə ɓinəməsə wun acemənana wu ndaka amə kpatam ngga, sə ɓwa mana shak minəì kàngkàng, aɓa guli a rəam aban ká a masələate ka, ɓwe nə auwa.

Nggea tanni məgule

(Matiu 24:15-18; Luka 21:20-24)

14 A pwari məno ka ɓə̀ wu səna "yì gir mɓeami mənana nə yinə pəndəkea mala Ndàperi, sə nə tsəa aɓwana nə ginəki kutio kam," yi kutina caməna aban məfele, ban mana ɓoaro ɓə̀ came abanì raka, mə ɓalgir ka ɓə̀ sələa! Aɓwana mana à ndanə do a nzali Yahudi ka, ɓəa ɓangŋa ɓəa o amur ankono.

15Ɓwa mənana amur kurəm male ka, ɓə̀ sulə ka, ɓə̀ kəa na ama nə kuti a ɓala nə twal kəgir sə nə ɓang ɗang.

16Ɓwa mənana nda a ɓabondo ka, ɓə̀ kəa nyare ama nə twal nggea-daura male ɗang.

17Caukwanban na, aɓalə anonggeo məno, nə amaməna mana nə amuna a bumia andə amənana nə amuna a kun kiura ka!

18Wu pak hiwi ama amənia yia agir ka ɓəa kəa pak nə kun mbulo ɗang.

19Acemənana aməno yia anongge ka, a mala tanni na kərkər mənana ulangyi pà kàm àkə̀ baku raka, twalo a shareta ɓanza mənana Ɓakuli pusəna ɓanza ka, yi bwal ado məno ka, sə à pà nə kum ulangyi gbal a dəmbəa ɗang.

20Ɓə̀ Mətalabangŋo kasə ma acilia nonggeo məno raka, kəɓwa pà kàm nə au ɗang. Sə ace aɓwana male mana tarkia nə nggearəì ka, amsəna acili anongge.

21 Aɓalə aməno yia apwari ka, ɓə̀ ɓwa bangga wun ama, "Wu səni, Kərəsti nia ka!" Ko, "Wu səni, ndako ka!" Wu kəa ear ɗang.

22Acemənana akərəsti mə'nyirì andə amə'ɓangna mə'nyirì à nə purkio, à nə pakki agir-ləmndəa andə agir-ndələki ɗàngɗáng, ace ɓosəki aɓwana mənana Ɓakuli tarkia ka, ɓəa à nə gandəi ka.

23Ace mani ka, wu tsəkir wun, ən angŋa dəmbəa ən bangŋəna wun kaniama ɓəa pa.

Nyare yiu mala Muna mala Ɓwa

(Matiu 24:29-35; Luka 21:25-38)

24 Aɓalə aməno yia anonggeo anzəm nggea tanni ka, À nə kongsə pwari aɓa pəndəa. Sə zongŋo ka pà nə ta ɗang.

25 Anlero nə pur a kuli à nə sukkio. Agir məgulke mənana a kuli ka, à nə dəurəkya.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

26 A nzəm məno ka sə ɓwapəndəa nè sən Muna mala Ɓwa aban yiu aɓalə apərɓang nə rəcandəa məgule andə ɓoarɓwa.

27Sə nè tasə aməturonjar male ɓəa yi ramnggi aɓwana male mənana tarkia ka aɓa ɓanza kat; nə takuli, nə njarnzali, nə njartamur, sə nə njarnza, arə aban kat, aban ká a nzong kun ɓanza andə kuli.

Kanicau arə nggun vwari
(Matiu 24:32-35; Luka 21:29-33)

28 Wu kànì gir arə nggun vwari. Ɓà ambui tinata pələ pwale sə à nè nggə to lolloapì ambui ka, wu sələ ama mbulo malanə suləo.

29Ana gbal ɓà wu sən amənia yia agir à nè nggə pakki ka, wu sələ ama yiu mem gbashina, nda a nggearə kunɓala.

30Ən nggə bangga wun ɓafo, nza man ngga, pà nè kuti ɗang, she ɓà amənia yia agir pangŋəna ka.

31Nzali andə kuli ka tea nè malâ, sə cau mem ngga te pà nè mal ɗang.

Wu dum nə giləkirəu
(Matiu 24:36-44; Luka 21:26-34)

32 Kə ɓwa surə pwari ko bu-pwari mənana agir mənia nè ngga pang nəi ka ɗang. Aməturonjar mənana a kuli gbal ka, à surəì ɗang. Nggearə mim Muna mala Ɓakuli ka, ən surəì ɗang. Kə Tárram nəmurəì nda mana sələ ka.

33Wu do aɓa gilərəu, wu dum nə məsə wun; acemənana wu surə pwari mənana bu-pwari məno nè yiu nəi ka ɗang.

34Yiu mala Muna mala Ɓwa ka à nè kànì arə ɓwa mənana lo nè o a bəri ka. Nè ɗeki ɓala ka, nying turo a bu aguro male, koyan ngga nə turo mənana nè nggə pak ka. Sə ne məyal kunɓala ɓà kundəmur nyare male.

35Ace mani ka, wu do aɓa gilərəu, acemənana wu surə pwari mənana Mətala ɓala nè nyar nəi ka ɗang. Ko nə pwarikpana, ko nə ɓadu, ko nə ɓua mala nggu, ko nə dəmbari.

36Sə ɓà yiu nə gya yasələban ngga, ɓà kəa kum wun a ntulo ɗang.

37Mə ndarə na wun cau mana ən nggə ne koyana le ka, wu dum nə məsə wun aɓa gilərəu!

Markus 14

À soapi Yesu muru a Betani
(Matiu 26:6-13; Yohana 12:1-8)

1Anongŋo ɓari a dəm Lamsan mala Yalimuru andə Lamsan mala Bəredi mənana Yis pa a rəì raka, agbani pəris andə amaləm Nggurcau mala Musa ka, à nda ban alta njar aɓa səmbərəa, mənana à nè bwaləna Yesu nəi à nè wal-luí ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2À eare ama, “Ɓà kəa pa a pwari pakiɗire ɗang, ɓà ana raka ɓwapəndəa nà lo arə səm.”

3Aɓa məno anggo ka Yesu na aɓa Betani, nda aban lili a ɓala mala Shiman mənana mədakali na ɗiɗyal ka. Ɓe mɓwama kutio nə muna-bang mənana à ɓe nə tali alabasta ka, nə muru mə'rəmɓoarne a ɓaləi, mənana boale pa bəti raka. Muruì ka nard na nəmurəì à zurəi andə kəgir ɗang. Mɓwama man yi ɓun girkun muna-bang pələa soləì Yesu muruì a ɓamuri.

4Aɓea aɓwana mənana ata Yesu aban li ka, bumia kiɗiki, à ne a rəarəia ama, “Ace mana sə à kiɗiki muru mənia ka anggo?

5Acemənana mənia yì muru ka à nà gandə me amur gir mənana kuti boalo dinari gbəman tārú, sə boale ka à nà gakia amətər!” À munəki arə mɓwama məno kərkər.

6Sə Yesu ka na ama: Wu ɗeki mɓwama man ɗəong. Ace mana sə wu kə peki le? Yì ka, pangŋənam gir məɓoarne.

7Wu nda a tarə wun wunə amətər pwari-pwari. Wu nà gandə pakkia wia pepe ko aya pwari bum wun kànì ka. Sə mim ngga, pà wu nà kumam ko aya pwari ka ɗang.

8Yì ka, pangŋəna gir mənana gandəi ka, ak dəmbəa soapam muru a nggūrəam, acau mala cem a ɓembe.

9Ɓafo, ən nggə bangga wun, ɓà aya ban a ɓanza kat mənana à nà hamnə Cau Amsəban nggam ngga, gir mənana mənia yì mɓwama pe ka, à nà ɗenyi nəi, à nà na ce.

Yahuda mak Yesu

(Matiu 20:14-16; Luka 22:3-6)

10Pələa Yahuda Iskariyoti, mwashat aɓalə alaggana mana lum-nong-ɓari ka, puro wario aban agbani pəris, nà ngga mak Yesu.

11Banɓoaria agbani pəris nə ok mənia yì cau ka, pələa à eare ama à nà pe wi boalo. Yì gbal ka tita alta njar mənana nà pea wia Yesu nəi ka.

Yesu li girlina Paska andə alaggana male

(Matiu 26:17-25; Luka 22:14-23; Yohana 13:21-30)

12Nda a pwari mənana à tinata Lamsan mala Bəredi mana Yis pa a rəì raka, kə pwari mənana à kasəkiyi meal məgam mala Lamsan Yalimuru nəi ka. Alaggana mala Yesu ɗi ama, “Aya ban sə a kə earce ɓà səm nggea giləkio ban ace li girlina Yalimuru?”

13Pələa tasə aɓea alaggana male ɓari, nea wia ama, “Wu kya a nggea-la, ɓà wu nà ngga kuti ka, wu nà gasə wunə ɓe ɓwabura nə bàng-mùr a kwari, wu kya ate.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Ɓè aya ɓala sə kuti ka, wu ne mətala ɓalae ama, ‘Maləm kə ɗiban ama, kurəm mala abəri mənana mə nə li girlina Yalimuru kam sənəa alaggana mem ngga ndake?’

15Nè ləmndəa wun kurəm kuli məgule, mana à giləkina ɓāləi pepe ka. Wu kya pakka səm girlina kam.”

16Pələa alaggane o, à kya kutio a nggeale, sə à kya kum agir kəla mənana Yesu nea wia ka, sə à pak girlina Yalimuru kam.

17Nə pwari kpəra ka, Yesu yiu andə alaggana male mana lum-nong-ɓari ka.

18Lang à yì dumənа aban li ka, Yesu na ama, “Ɓafo, ən nggə bangga wun, ɓwa mwashat aɓalə wun aban li atam, nè ngga mem.”

19Bumia kiɗiki, sə koyan aɓaləia ka ɗì ama, “Mə nda le?”

20Yì ka, earia wia ama, “Mwashat aɓalə wun lum-nong-ɓari, mənana kə oasə bui atam ado a kwar ka, nda.

21Muna mala Ɓwa ka nè wu púp, kəla mana à giləì amuri aɓa Maləmce ka. Səa ma, caukwanban na nə ɓwa mənana nè mak Muna mala Ɓwa ka! Nè ɓoaribanì, yi mənana mənia yì ɓwa ka à ɓəli raka!”

Nu jibi mala Mətalabangŋo

(Matiu 26:26-30; Luka 22:14-23; 1 Amə Korinti 11:23-25)

22Lang à nda amur li girlina ka, Yesu twal bəredi, sə pak yàwá, sə ɓwani, pea alaggana male, nea wia ama, “Wu é wu she, nggūrəam ma.”

23Pələa twal kwap, pak yàwá, sə pea wia, à nu àkè ɓāləi yia kat.

24Pələa nea wia ama, “Mənia ka nda nkilem mana à sukki ace aɓwana pas ka. Nda nkila mana tsəkiyi bəsa kurcau mənana Ɓakuli pangnə aɓwana male, aɓa turo ka.

25Ən nggə na wun ɓafo, pa mə nə nu mur ɓəlanggun anap man ɗəm ɗang, she a pwari məno, mə nə nui bəshe a domurəm mala Ɓakuli ka.”

26Anzəm mana à tuna nggyal ka, à puro à o a Nkono Olif.

Yesu bangŋa ama Bitərus nè təmce surəe

(Matiu 26:31-35; Luka 22:31-34; Yohana 13:36-38)

27A njar aban o ka Yesu nea wia ama, “Wun kat wu nè ɓangŋa wu nè nyem, acemənana à giləa a muram aɓa Maləmce ama, “ ‘Ɓakuli nè wal yalgir, sə anzur ka à nè mesəke.’

28 Səa ma anzəm mənana ən longŋəni ɓembe nə yiləmu ka, mə nə aka wun dəmbəa aban ká a Galili, səm nè ngga je kam.”

29Bitərus pələi wi ama, “Ko ɓəa aɓwana kat à nè ɓangŋa à nè nyio ka, mem ngga pà mə nə ɓang ɗang!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

30Yesu ne wi ama, “Ɓafo, ən nggə no ama, yalung, nə bu du mənia ka, kaniama ɓə̀ nggu ɓua kuni ɓari ka, we nə nggearəo a nə makgirem kusə tārú ama, a surəam ɗang.”

31Bitərus ɓinəcau kpekpe ama, “Ko ɓəa na ama dupənam púp ama mə wu sənə we ka, pà mə nə makgir surəo ɗang.” Acilia alaggana kat gbal ka à na kə cau mə'mwashati.

Yesu pak hiwi a Gefsemani

(Matiu 26:36-46; Luka 22:39-46)

32Pələa Yesu andə alaggana male o a ɓe kə ban nakam à tunəki ama Gefsemani aɓalə anggun olif. Yesu ne alaggana male ama, “Wu duk kani, mə nə ngga pak hiwi.”

33Twal Bitərus, andə Jemis, andə Yohana ate, sə tita bumkiɗikea kərkər, ban pakki wi ɓa.

34Pələa nea wia ama, “Yiləmem na aɓa tanni kəla ɓə̀ puri rəam. Wu duk kani nə məsə wun atam.”

35Kutio o a dəmbəa anggo, kya kpa nzali, sə pak hiwi ama ɓə̀ nə̀ gandənə pa ka, pwari tanni mənana kə yiu ka ɓə̀ sharibani.

36Na ama, “Dâ, gir kat abano ka kə gandə pa. Ən nggə zəmbəo, gəsham mənia yì kwap mala tanni ka. Kat andə amani ka, ɓə̀ kànì mala ɓabumo ɓə̀ pa, mem na ɗang.”

37Pələa nyare yiu aban alaggana male yi kumia ka à nda a ntulo. Ne Bitərus ama, “Shiman, a nda ntulo le? A pà nə gandə do nə məsəo atam ko bu-pwari mwashat ɗang?

38Wu dum nə məsə wun, wu pak hiwi, ace mənana ɓə̀ wu kəa kutio aɓa karəkiban ɗang. Bangŋo ka earəna, sə nggūrəu ka, yauwiki.”

39Yesu nyar ɗəm a kusəì, o kya pak hiwi; ɓəsələ kə cau mə'mwashati.

40Lang nyare yiu aban alaggana male ka, yi kumia ɗəm a ntulo, acemənana məsəia dəmbərikina. À surə cau mənana à nə̀ ne wi ka ɗang.

41Lang nyar abania tāruia ka, banggia wia ama, “Wu nda a ntulo piu aban usələo le? Karəna! Pwari pangŋəna! Wu səni, Muna mala Ɓwa ka à mangŋəni aban amə'cauɓikea.

42Wu lo, ɓə̀ səm o! Mə'mem ngga, ndya kə yiu ka!”

À bwal Yesu

(Matiu 26:47-56; Luka 22:47-53; Yohana 18:3-12)

43Anggo kun Yesu malaká pwal ɗang, Yahuda, mwashat aɓalə aman lum-nong-ɓari ka nə̀ yia tusəo. Ndanə aɓwana ate pas nə akafe andə agbəlang gara abuia,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

aƀwana mana agbani pəris, andə amaləm Nggurcau mala Musa andə aƀwana-məgule tasəia ka.

44Ɓwa mənana me, yì Yahuda ka, angŋa dəmbəa kanənìa wia ama, "Ɓwa mənana mə nə kùrrì zəp ka, nda kə ƀwe. Wu bwali, wu ta bui kàngkàng, wu um nəi."

45Yiu mala Yahuda ka yi kuti nə kutio aban Yesu, ne wi ama, "Maləm!" Sə kùrrì zəp.

46Pələa acilia aƀwana məno yi gbami Yesu à bwali taptap.

47Sə ƀeƀwa mwashat aƀalə aƀwana mənana ata Yesu ka, kwetə kafe male, kwarəna guro mala pəris məgule nəi, kasə kiri kpat.

48Pələa Yesu nea wia ama, "Wu yiu nə akafe andə agbəlang gara ace bwalam kəla mə nda məƀəmbəriban?

49Ko aya pwari ka mə nda sənəa wun, aban kanigir aƀa Ndàməgule mala Ɓakuli, mana tsəa sə wu bwalam ɗang? Səa ma mənia ka pa anggo acemənana ƀəa lumsə cau mala Maləmce."

50Pələa alaggana male ƀangŋa, à ɗeki.

51Ɓe lagga nakam kə kpa atea a nzəmo, yì ka, daura pa a rəì ɗang, she kə girkumsəo na mənana a rəì ka. Aburana məno ƀariki ama à nə̀ bwali,

52kara panzə lagir, ƀangŋa, um nə ƀate.

À warinə Yesu aban ƀashi

(Matiu 26:57-68; Luka 22:54-55; Yohana 18:13-24)

53À warinə Yesu a ƀala mala pəris məgule, ban mənana agbani apəris, andə akapana, andə amaləm Nggurcau mala Musa, yi ram nggam ngga.

54Bitərus ka kpate kuko, kya kutio chatchat aƀa ƀala mala Pəris Məgule. A kam ngga, kya do ata aməyalban aban dandə rəì a kun bəsa.

55Akano a ƀaləi ka, agbani pəris andə aməƀashi mala amə Yahudi kat, à nda aban alta cau mənana nə̀ pur a kun Yesu mənana à nə̀ pangŋəna turo nəi ace wal-luí ka, sə ko à kum ɗang.

56Aƀwana pas yi naki anyir amuri, sə kat andə amani ka, kunia yiu mwashat ɗang.

57A masələate ka, aƀea aƀwana lo a came, a na mənia yì nyir ka amur Yesu, ama,

58"Səm oe bangŋa ama, 'Mə nə arki Ndàməgule mala Ɓakuli mənana a ƀe nə bu ka, sə anzəm nongŋo tārú ka, mə nə ƀak ƀe mənana à ƀe nə bu raka.' "

59Ko a nggearə ƀa mani məno ka, kunia yiu ɗàngɗáng.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

60Pələa pəris məgule lo came amuria, sə ɗi Yesu ama, “A pà nə bəl kuno re? A panə cau mana a wu nə na amur acau mana à nakiyi a muro ka re?”

61Sə Yesu ka duk kuni piu, na kə cau ɗang. Nyare pəris məgule ɗi ama, “A nda Kərəsti, yì Muna mala Ɓakuli le?”

62Yesu ear ama, “Mə nda! “Sə pà nə̀ sau ɗang wu nə̀ sən Muna mala Ɓwa aban do, a buno mala rəcandəa, a bu-məli mala Ɓakuli, aban yiu aɓalə apərɓang nə kuli.”

63Pəris məgule kara bwal daura male sanni kər, ace ləmndə karmuru male, sə ɗiban ama, “A yá ulang amənakun ɗəm səm alkiyi tea?

64Wu ongŋəna cauɓana mənana ne amur Ɓakuli ka, sə mana wu na?” Yia kat ka à kasəi ɓashi lú, ama karəna ɓə̀ wú.

65Aɓea aɓwana atea à tita takki wi ntara a rəì, à kur aməsəì, sə à tulki nə abuia, à na ama, “Bangga səm, ko yana walo!” Sə aməyalban bwali à kwe a takiri, aban umne.

Bitərus təmce surə Yesu

(Matiu 26:67-75; Luka 22:56-62; Yohana 18:15-18,26-27)

66Bitərus ka nda piu nə nzali a banfana aɓa ɓala. Ɓe muna mɓwama, muna-ɓala mala pəris məgule, yiu.

67Lang nə̀ sən Bitərus aban do a kun bəsa ka, səni kyap-kyap, sə ne wi ama, “We gbal ka a nda ata Yesu Ɓwa Nazarat!”

68Bitərus pələ̀a təmce, na ama, “Ən surə gir mənana a nakiyi cau amuri ka ɗang.” Pələ kusəì ka puro nə kunɓala. Kara nggu ɓua.

69Lang muna mɓwama, muna-ɓala səni kano ka, ne aɓwana mənana à cam abanì ka ama, “Mənia yì ɓwa ka, nda atea!”

70Bitərus nyare təmce ɗəm. Zuku ka aɓwana mənana à cam abanì ka, à ne Bitərus ama, “Məsəcau, a nda aɓaləia, acemənana a nda ɓwa Galili!”

71Bitərus ka kutia kángir ama, “Ɓə̀ suban yiu a muram ɓə̀ nyir na ən nakiyi ka; mənia yì ɓwa wu nakiyi ce ka ən surəì ɗang!”

72Banì sau ɗang, nggu ɓua ɓaria kuni. Kara ɓalə Bitərus kasə arə cau mənana Yesu ne wi ama, “Kaniama ɓə̀ nggu ɓua kuni ɓari ka, a nə bang kusə tārú ama a surəam ɗang.” Sə Bitərus kpa ɓua.

Markus 15

À yinə Yesu a ɓadəm Bilatus

(Matiu 27:1-2,11-19; Luka 23:1-5; Yohana 18:20-38)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1Nə dəmbari ɗiɗyal ka, agbani pəris andə akapana, andə amaləm Nggurcau mala Musa, andə aməɓashi kat, à yì ear amur cau mwashat. À ta bu Yesu, à um nəi aban Bilatus.

2Bilatus ɗi Yesu ama, “A nda murəm mala amə Yahudi le?” Yesu eari wi ama, “E, kə ndo a ne ka.”

3Agbani pəris yiu nə acau ɗàngɗáng amuri.

4Pələa Bilatus nyare ɗi ama, “A pa wu nə na kuno re? Mana a wu nə na amur mənia yì acau ɗàngɗáng à kə nea a muro ka!”

5Yesu nyare loasə kuni ɗəm ɗang. Gir nî pe Bilatus ndali.

À kasəi Yesu ɓashi lú

(Matiu 27:15-27; Luka 23:13-25; Yohana 18:39–19:16)

6A koya Lamsan Yalimuru ka, Bilatus kə panzə pursəna mwashat mənana aɓwana zəmbəa ace ka.

7Ɓe pursəna nakam lulləi ama Barabbas, à kùrrì acemənana yì andə aɓea amə'candəmuru ka, à wal lú a pwari zunggəli mala la.

8Ɓwabunda kutio aban Bilatus, à yì zəmbəi wi ama, ɓè pak gir mənana pakkiyia wia ka.

9Bilatus ɗiban ama, “Wu earce mə panzəa wun Murəm mala amə Yahudi le?”

10Yì ka, sələna ama, ace mwararəu sə agbani pəris yiu nə Yesu abani.

11Sə agbani pəris soakita ɓwapəndəa ama ɓəa ne Bilatus ɓè panzə Barabbas a kun Yesu.

12Bilatus pələa ɗia ama, “Sə mana ado mə pakki man yì ɓwa wu tunəki ama murəm mala amə Yahudi ka?”

13A lo gəu ama, “Gballì a nggun-gangndi!”

14Bilatus ɗia ama, “Ace mana? Ya cauɓikea na pak le?” À nyare à loasə gia kərkər ama, “Gballì a nggun-gangndi!”

15Sə acemənana Bilatus earce ama nè pwasə bumia ka, pələa panzəia wia Barabbas. Tsəa à kwak Yesu, pələa pea asoje mala amə Roma ɓəa kya gballì a nggun-gangndi.

Asoje oal Yesu

(Matiu 27:27-31; Yohana 19:2-3)

16Asoje um nə Yesu a palta a ban-məgule mala nggwamna, pələa à yì rambə acili asoje kat.

17À makki wi daura murəm a rəì, à marə mbulan nə zwe, à oasəi wi a ɓamuri.

18Pələa à tita tunəki ama, “Ɓè rəo pwalo, murəm mala amə Yahudi!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

19À walki a ɓamuri nə gara. À tapi ntara, à kūndəo amur ankunia kəla à nda ban pe wi gulo.

20Anzəm mənana à pangŋəni wi amənia yia agir oalban ngga, à swár daura murəm mana à oasəi wi ka, pələa à turi wi amale yì adaura. Sə à pusəì aban ká gballe.

À gballì Yesu

(Matiu 27:32-44; Luka 23:26-43; Yohana 19:17-27)

21Ɓe ɓwa Sayirin na ban kutio, lulləi ama Shiman, tar a Alizanda andə Rufus, pur nə muna-la aban yiu a nggeala. Asoje ci púp ɓə̀ twal nggun-gangndi mala Yesu.

22À warinə Yesu aban mənana à tunəki ama Golgota, ɓāləi ama, “Ban mənana nda kəla nkpoula Ɓamuru” ka.

23À pe wi mùr-anap mana à zurəì andə mər ka ama ɓə̀ nu, sə ginəki.

24Pələa à gballì amur nggun-gangndi. À ko caca, à gaki agir-nggurəu male.

25A bu-pwari tongno-nong-ine mala dəmbari sə à gballì.

26Cauɓikea mana à bangŋa ama pak ka, à giləì a kuli amuri arə nggun-gangndi ama: “MURƏM MALA AMƏ YAHUDI”

27-28À gballì a tarəia andə amə'ɓəmbəriban ɓari, man a bui məli sə man a bui mənggare.

29Aɓwana, aməgya kutio kə sanggì, à kə piki muria, à kə na ama, “Kui! We ɓwa mənana a nə arki Ndàməgule mala Ɓakuli, sə a nə ɓe aɓa nongŋo tārú ka.

30Suləî mur nggun-gangndi, amsə ɓamuro!”

31Ana gbal sə agbani pəris andə amaləm Nggurcau mala Musa, à kə nakia rəia akun oalban arə Yesu ama, “Amsə aɓwana, sə gandə amsə ɓamuri ɗang!

32Ɓə̀ yì nda Kərəsti, Murəm mala amə Isərayila ka, ɓə̀ suləi mur nggun-gangndi adyan! Ɓə̀ səm səni, sə səm nə̀ paɓamur səm abani.” Aɓwana mənana à gballia andəia ka, yia gbal ka à sanggì.

Lú mala Yesu

(Matiu 27:45-56; Luka 23:44-49; Yohana 19:28-30)

33Lang pwari zəkina ka, pəndəa yi gir ban kat bwal bu-pwari tārú mala pwarikpəra.

34Nə bu-pwari tārú mala pwarikpəra ka, Yesu mən kuni bang ama, “Eloi, Eloi, lama sabatani?” Ɓāləi ama, “Ɓakuli mem, Ɓakuli mem, palang sə a turam nzəmo?”

35Lang aɓea aɓwana mana à cam abanì, à oe ka, à na ama, “Wu oe, nda ban tunəki Iliya.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

36Ɓe ɓwa ɓangŋa kya par soso aɓa mur-anap məhangŋe, sə ci a kun tondong, pələa ləmndəì Yesu ama ɓə̀ nu. Pələa ɓwe bangŋa ama, “Ɗeki, səm nə̀ səni, yakəla Iliya nə̀ yiu nə̀ yia suləi.”

37Yesu mak'zwalo bang-bang, pələa yiləmi puro.

38Kara lagir mətangŋe mənana à kasəna ban məfele nəi, mana aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli ka, san aɓaləu ɓari, twal a kuli yi zur a nzali.

39Ɓwaməgule mala asoje mənana came pələ ɓaməsəi nə ban Yesu ka, lang ok ɓua mala Yesu, sə sən wu male ka, bangŋa ama, “Ɓafo, mənia yì ɓwa ka, Muna mala Ɓakuli na!”

40Aɓea amaməna cam abanì zak, à kə sənban. Maryamu Ɓwa Magdala, Maryamu nggea Jemis məkyauwe andə Yisəfu, sə Salomi à nda aɓalə amaməne.

41A Galili ka, amənia yia amaməna ka, à nda à pakki Yesu gbasha ka. Aɓea amaməna mənana à yiu a tarəia a Urəshalima ka à ndakam gbal.

Tsəkban mala Yesu

(Matiu 27:57-61; Luka 23:50-56; Yohana 19:38-42)

42Agir mənia ka, à yì pa a pwari Jumma, mənana nda pwari gilərəu ace pwari Sabbat, pwari usələo ka, nə pwarikpəre.

43Yisəfu ɓwa Arimatiya, mana nda aɓalə aməkurcau mala amə Yahudi, sə yì nə ɓamuri ka, ndaban kundə yiu mala domurəm mala Ɓakuli ka, wario nə məsəkang-kangŋa aban Bilatus, kya zəm lú Yesu.

44Lang Bilatus ongŋəna ama Yesu wuna ka, gir nî pe wi ndali. Pələa tunə ɓwaməgule mala asoje ɗi ko Yesu wuna.

45Lang ongŋəna a kun ɓwaməgule mala asoje ama Yesu wuna ka, pələa pe Yisəfu lú Yesu.

46Yisəfu pələa kúr anggurbyau tsəkban, yiu yi sulə lú, marəki nə anggurbyau, sə ci a ɓembe mənana à təmi a bum tali ka. Ramta tali girna kuni nəi.

47Maryamu Ɓwa Magdala andə Maryamu nggea Yisəfu sən ban mənana à ci kam ngga.

Markus 16

Yesu loapi ɓembe

(Matiu 28:1-10; Luka 24:1-12; Yohana 20:1-10)

1Lang Sabbat, pwari usələo kutina ka, Maryamu Ɓwa Magdala, andə Maryamu nggea Jemis, andə Salomi, à kúr muku ɓəlanggun məɓoarne ace mənana à nə̀ ká à nə̀ hasəi lú Yesu ka.

2Nə dəmbari ɗiɗyal a pwari Ladi, pwari nə̀ eau ani ka, à bwaləna njargula aban ká a ɓembe.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

3Pələa à kə ɗiki rəarəia ama, “Yana nə gəsha səm tali mənana a girna kun ɓembe nəi ka?”

4Lang à nə loasə məsəia ka, kara à sən nggea tali məgule man ngga à gəshini.

5À nə kutio a ɓembe ka, à sən ɓe lagga nə daura məpwasəe dumənа ata bu-məli. Ɓangciu pakkia wia.

6Pələa nea wia ama, “Wu kəa ɓang ɗang. Wu nda ban sənban Yesu Ɓwa Nazarat, mənana à gballì ka. Longŋəna! Pa kani ɗang. Wu sən ban mənana à nongsəi kam ngga.

7Ado ka wu kyane wu kya ne alaggana male andə Bitərus ama nda nə aka wun dəmbəa ká a bu-nzali Galili. Akano ka wu nə ngga səni, kəla mənana na wun ngga.”

8Amamənа man puro à nying ɓembe nə mire aban o nə rəɓəla, ban pakkia wia ɓa. À ne kəɓwa ce ɗang, acemənana ɓangciu pakkia wia.

Yesu pusərəi aban Maryamu ɓwa Magdala

(Matiu 28:9-10; Yohana 20:11-18)

9[Lang Yesu longŋəna nə yiləmu a pwari Ladi ka, yi pusərəi aban Maryamu Ɓwa Magdala mənana pusə akukwar tongno-nong-ɓari a rəì ka.

10Pələa wario kya ne aɓwana mənana à nda te ɗiɗyal, lang à nda ban ɓua, à nda rə pak bumkiɗikea ka.

11Səa ma lang à o ama Yesu na nə yiləmu, sə yì, yì Maryamu ɓwa Magdala sənəni ka, à ear ɗang.

Yesu pusərəi aban alaggana ɓari

(Luka 24:13-35)

12Anzəm man ngga, Yesu yi pusərəi aban aɓea alaggana male ɓari nə ɓaməsəu mənana à surəì nəi raka, aban ká aɓe muna-la.

13À nyare à yì ne aɓea, sə yia gbal ka à eare ama məsəcau na ɗang.

Yesu pusərəi aban alaggana male lum-nong-mwashat

(Matiu 28:16-20; Luka 24:36-49; Yohana 20:19-23)

14Nə nzəmo ka Yesu yi pusərəi aban alaggana man lum-nong-mwashat ka aban li girlina a tarəia. Pələa nunkiria ace ɗwanyi earnə cau andə murcandəa malea mənana à ɓinə akcau mala aɓwana mənana à səni anzəm loapi ɓembe male ka.

15Pələa nea wia ama: Wu kyane aɓa ɓanza kat, wu hamnə Cau Amsəban aban ɓwapəndəa kat.

16Ɓwa mənana ak Cau Amsəban, paɓamuri, sə à pakki wi batisəma ka, nə auwa, sə ɓwa mənana ɓinə ak Cau Amsəban, paɓamuri raka, ɓashi nə sulə amuri.

17Aɓwana mənana à paɓamuria abanam ngga, amənia yia agir'ləmndəa ka à nə kpatea: Aɓa lulləam à nə pusə akukwar, à nə nakia cau nə abəsa kun.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

18À nə̀ kpa an'yau nə buia, sə ɓəa nu barya ka, pà nə̀ pakkia wia kəgir ɗang. À nə̀ tsək buia amur aməkwano, sə aməkwano ka rəia nə̀ kum rəcandəa.

À twal Yesu aban ká kuli

(Luka 24:50-53; Amə Mishan 1:9-11)

19Anzəm mənana Mətalabangŋo Yesu nania cau ka, kara à twali à um nəi a kuli, kya do a bu-məli mala Ɓakuli.

20Pələa alaggana male puro à oa hamnə cau a koya ban ngga. Mətalabangŋo pak turo nəia sə tsəa aɓwana earnə cau malea nə agir-ndali mənana à kə gyata ce ka.]

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Luka

Luka 1

Tita cau

1Aɓwana pas twalî ɓamuria à nə̀ gilə cau amur agir mənana Ɓakuli pea aɓalə
səm ngga.

2Cau mənana à gilə ka nda kə̀ mənana à oe a kun aɓwana mənana à sən agir nì
nə məsəia a nggea dəmbe, sə à hamnə ce ka.

3Ace mani ka, we Ɓwaməgule Tiyofulus, ən bəl atə́r ace pepe, sə ən səni ka
ɓoaro ɓə̀ ən giləo wia kəla mənana à kwadî rəia ka.

4Ən pak mənia ka ace mənana wu surə məsəcau mala agir mənana à kanio ka.

Məturonjar bangcau amur ɓəl Yohana Məbatisəma

5A do'nza mala Hirədus, murəm mala nzali Yahudi ka, ɓe pəris nakam lulləi ama
Zakariya a bui mala Abija. Mami ka lulləi ama Alisabatu; yì gbal ka nda a tau
mala Haruna.

6Yia kəm ngga amə'ɓealɓoarna na a ɓadəm Ɓakuli. À kə kpata anzongcau andə
angguracau mala Mətalabangŋo, à eare ama à nə̀ ɓwarkio àkə̀ ɓè ɗang.

7Sə yia ka ko à pànə muna ɗang, acemənana Alisabatu ka nkombi na, sə yia kəm
ngga à ena.

8A ɓè pwari mwashat Zakariya na ban pak turo male mala Pəris a ɓadəm Ɓakuli,
aɓalə anonggeo mənana tau malea na nə turo ka.

9A kane mala kuncau mala turo pəris ka, Zakariya na twalban kpa amuri nə̀
kutio aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli nə̀ loasə yele-mə'rəm-ɓoarne, ace pa ɓoro
aban Ɓakuli ka.

10Lang pwari loasə yele ace pa ɓoro aban Ɓakuli karəna ka, ɓwapəndəa rambəa
a nza aban pak hiwi.

11Məturonjar mala Ɓakuli yi pusərəi abani, cam nə bu-məli mala gyangŋan
mala loasə yele-mə'rəm-ɓoarne.

12Lang Zakariya loasə məsəì səni ka, ɓangciu pakki wi, yàl hərkit.

13Pələa məturonjar ne wi ama: Zakariya, ce a ɓang ɗang! Ahiwi mo ka Ɓakuli
ongŋənia, mamo Alisabatu nə̀ ɓəlô muna sə a wu nə pe wi lulləu ama Yohana.

14Bumo nə̀ pwasəo, a nə dum nə banɓoarnado, sə aɓwana pas ka bumia nə̀
pakiɗire ace ɓəle.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Mənia yì muna ka, nè duk ɓwaməgule a ɓadəm Mətalabangŋo. Ɓè kəa nu mba ko ɓe kəgir mənana nè walban ngga ɗang. Yì ka, nè lumsə nə Bangŋo mala Ɓakuli, a bum ngge.

16Nè tsək amə Isərayila pas à nè nyare aban Mətalabangŋo Ɓakuli malea.

17Nè aki Mətalabangŋo dəmbəa, nè pak turo aɓa bangŋo andə rəcandəa, ulang mala Iliya məɓangna mala Ɓakuli. Nè yinə dotarəu mala atárru andə amunia. Nè nyesə amə'mgbikiru ɓəa kum sələe mala amə ɓealɓoarna, ace tsək aɓwana ɓəa giləki rəia ace yiu mala Mətalabangŋo.

18Pələa Zakariya ɗì məturonjar ama, "Lang sə mə nə sələ ama gir mənana a bang ngga anggo sə nè pa? Acemənana mim ngga ən ena, sə mamam gbal ka ena."

19Məturonjar eari wi ama, "Mə nda Jibərayilu mənana camnggiyi a ɓadəm Ɓakuli ka. Ɓakuli tasəam ɓè ən yi banggo mənia yì cau məɓoarne ka.

20Sə ado ka, acemənana a earnə cau mem raka, mənana nè yia duk məsəcau a pwari male ka, kuno girna; a pa wu nə na cau ɗang, she pwari mənana amənia yì agir dumənа məsəia ka."

21Anggo ka, ɓwapəndəa na arə kundə Zakariya, à kə ndali, lang sə banì sauwa anggo kərkər aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli.

22Lang purna ka, gandə nea wia cau ɗang. Kara à sələ ama sənəna gir aɓa bangŋo, aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli. Acemənana camarə ləmndəkia wia cau nə bui, sə ko gandə mən kuni na kə cau ɗang.

23Lang anonggeo mala turo mala Zakariya maləna ka, pələa nyare a ɓala.

24Anzəm man ngga mami Alisabatu kum muna a bumi. Zongŋo tongno ko sən nza ɗang, kə na ama,

25"Mətalabangŋo nè pakkam mənia ka. Aɓalə anonggeo man ngga ləmndənam ɓwamuru male, sə twalnam ban kəsəkya aɓalə aɓwana."

Məturonjar bang cau mala ɓəl Yesu

26Aɓa tongno-nong-mwashatia zongŋo mala kum muna-bum mala Alisabatu ka, Ɓakuli tur məturonjar Jibərayilu a ɓè la aɓa nzali Galili mənana à tunəki ama, Nazarat ka.

27Turi nə cau aban ɓe nsari lulləi ama Maryamu, mənana ɓeɓwa lulləi ama Yisəfu, Məkà Dauda pur amuri nè ali ka.

28Məturonjar kutia bani ne wi ama, "Ɓè rəo pwalo! We mənana a ndanə ɓwamuru mala Ɓakuli ka, Mətalabangŋo na to."

29Mənia yì cau məturonjar ne ka, pe Maryamu ɗenyicau kərkər, kara kutia ndali ama, ya ulang makkun na man.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

30Pələa məturonjar ne wi ama, “Maryamu, ɓangciu ɓə̀ kəa pakko ɗang, a kuməna ɓwamuru aban Ɓakuli.

31A wu nə kum muna a bumo, a nə ɓəl muna ɓwabura, sə a nə tsəki wi lulləu ama Yesu.

32Nə̀ duk ɓwaməgule, sə à nə̀ tunəi ama Muna mala Ɓakuli mana Karban nə Gulo kat ka. Mətalabangŋo Ɓakuli nə̀ pe wi bunomurəm mala kè Dauda.

33Nə̀ duk gbani amur amə Isərayila tatək, sə domurəm male ka masələate pà kàm ɗang.”

34Pələa Maryamu ne məturonjar ama, “Lang sə mənia ka nə̀ pă, yi mənana mə nda nsari, ən surə ɓwabura raka?”

35Məturonjar eari wi ama, “Bangŋo mala Ɓakuli nə̀ sulə a muro. Rəcandəa mala Ɓakuli mana Karban nə Gulo kat ka, nə̀ yia zuppi a muro, sə Muna Məfele mənana a nə ɓəli ka, à nə̀ tunəi ama, Muna mala Ɓakuli.

36Nggearə ɓəla mo Alisabatu ka, ndanə muna a bumi aɓa ě male. Yì mənana nkombi na ka, gongŋəna nə azongŋo tongno-nong-mwashat.

37Kəgir pà kàm mənana Ɓakuli pa nə̀ pè raka.”

38Maryamu eari wi ama, “Mə nda guro mala Mətalabangŋo. Ɓə̀ ce ɓə̀ do kəla mənana a na ka.” Məturonjar pələa o ɗeki.

Maryamu waria sən Alisabatu

39Anzəm anonggeo bəti ka Maryamu lo tsuk-tsuk aban o a ɓè la aɓalə ankono mala nzali Yahudi.

40Kya kutio a ɓala mala Zakariya, pələa makki Alisabatu kun.

41Lang Alisabatu ok makkun mala Maryamu ka, muna mənana a bumi ka yàl hərkit, sə Alisabatu lumsə nə Bangŋo Məfele.

42Sə loasə gi kərkər, banɓoarnado ci na ama: A ndanə tsəkbu mala Ɓakuli aɓalə amaməna, sə muna mənana a nə ɓəl ka, ndanə tsəkbu mala Ɓakuli gbal!

43Lang sə múrɓoarna mem yipam anggo, yi mənana nggeau mala Mətalem yiu a banam ngga.

44Lang ən ok makkun mo ka, muna mənana a bumam ngga yàl nə banɓoarnado.

45A ndanə tsəkbu mala Ɓakuli, ace eare mənana a ear ama, cau mala Mətalabangŋo abano ka, nə̀ yia lumsəo.

Nggyal mala Maryamu mala ɓwangsəki Ɓakuli

46Maryamu na ama: “Yiləmem ngga kə ɓwangsəki Mətalabangŋo;

47sə ɓabumam kə pak banɓoarnado ata cau mala Ɓakuli Mə'amsəam,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

48acemənana yì ka, ɗenyina nə mim, guro male kat andə amani ama ən pa a kun kəgir raka! Twal ado aban o a dəmbəa ka, aɓwana arə anza kat à nə̀ tunəam ama mə'kúm tsəkbu mala Ɓakuli.

49Acemənana Ɓakuli mana Karban kat ka, pangŋənam agir məgulke. Lulləi ka nda Ɓwa Məfele.

50Kə ləmndə məsəswatər male aban aɓwana mənana à kə ɓanggi wi ka, twal a do'nza aban ká ɓe.

51Pangŋəna aturo məgulke nə murbui, sə mesəkina amə'gusələ muru andə aɗenyicau malea kat.

52Yi suləna amurəma amur abuno-murəm malea, sə loasəna amə nyesəmuru.

53Amə'nzala ka ɗəmsənia nə agir məɓoarne, sə aməkume ka tasəna takwaria ɓəa o nə ɓabuia.

54Bwaləni guro male Isərayila kam, aɓa ɗenyi nə məsəswatər male,

55kəla mənana pàcau aban aká səm, à Ibərayim andə aməkè, málá male pà kàm ɗang!"

56Maryamu do ata Alisabatu zongŋo tārú, nda sə nyarəna umna a la ka.

À ɓəl Yohana mə Batisəma

57Lang pwari gbashi mala Alisabatu karəna ka, yi gbashi muna ɓwabura.

58Aɓi aməkunɓala, andə aɓəla ok ama, Mətalabangŋo ləmndəni Alisabatu ɓwamuru məgule, gbashina muna ka, à yì bwali wi pak banɓoarnado.

59A tongno-nong-tāruia nongŋo ka, à yiu ace kasəî muna ɓate. À earce ama à nə̀ tsəki wi lullə tarrí Zakariya.

60Sə nggè kasəa ama, "Awo, ɓəa tunəi ama, Yohana."

61Sə à ne wi ama, "Kəɓwa pà kàm aɓalə aɓəla ma'wun nə məna yì lulləu ka ɗang."

62Pələa à ne tar muna cau nə bu, ɓə̀ na ko ya lulləu na nə̀ tunəna muna nəi.

63Sə zəmbəa ama, ɓəa yinəi wi nə kpamgbang giləgir. Koyan ngga ndali, mənana gilə ama "Lulləi nda Yohana" ka.

64Anggo ka, kara kun Zakariya mənna, lasəi panzəa, pələa tita na cau, kə ɓwangsəki Ɓakuli.

65Aməkunɓala kat ka muria kàrria. Sə aɓwana mənana arə ala mənana amur ankono mala nzali Yahudi ka, à camarə naki ce amənia yì agir ka.

66Ɓwa mənana kat ok ce ka, ndali sə ɗîban a ɗenyicau male ama, "Mənia yì muna ka, nə̀ yia duk ya ulangyi nani? Acemənana bu Ɓakuli na muri."

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Zakariya ɓwangsəki Ɓakuli

67Zakariya, tar Yohana ka lumsə nə Bangŋo Məfele. Pələa ɓangnə ɓangna, bangcau mala Ɓakuli, ama:

68Nokiban ngga dumənа mala Mətalabangŋo Ɓakuli mala amə Isərayila. Acemənana yina ace bwali aɓwana male kam, sə angŋəna muria, pusənia a gung.

69Yi pa səm Mə'amsəban mənana ndanə rəcandəa ka, a tau-murəm mala guro male Dauda.

70Pe kəla mənana bangŋa a kun amə'ɓangna male məfele ɓara-ɓara ka.

71Pe anggo ace mənana ɓə̀ amsə səm a bu aɓi səm aməbura, andə aɓwana mənana kat à ɓinə məsə səm ngga.

72Pak mənia ka ace ləmndəì atár səm məsəswatər, sə ɓə̀ ɗenyi nə kurcau male məfele.

73-74Nə mənia yì kurcau ka kánmbi tár səm Ibərayim ama nə̀ amsə səm a bu aɓi səm aməbura, ace mənana ɓə̀ səm pak turo male nə məsəkang-kangŋa,

75aɓa do məfele andə ɓealɓoarna a ɓadəmbəi a do yiləmu ma'səm kat.

76Sə we munem ngga, à nə̀ tunəo ama məɓangna mala Ɓakuli mana Karban nə Gulo kat ka. A nə aki Mətalabangŋo dəmbəa, ace giləki wi atanjar male,

77ace pe aɓwana male surə amsəban nə njar mala kum twalbani mala acauɓikea malea.

78Ace məsəswatər andə ɓuɓɓuka mala Ɓakuli ma'səm ngga, nə̀ tsək kwaro mala ban ɓə̀ mənna amur səm nə kuli,

79ace pà tălaban aban aɓwana mənana à do aɓa pəndəa andə yinggəli lú ka, ace yal kusə səm aɓa ká tanjar mala dorəpwala.

80Muna, yì Yohana ka, camarə gulo sə dumnə rəcandəa aɓa bangŋo. Do male ka nda a ɓabondo kya bwal a pwari pusərəi aban amə Isərayila.

Luka 2

Ɓəlban mala Yesu

1Aɓalə aməno yì anonggeo ka, Kaisar Agusta pa nzongcau ama, ɓəa ɓal aɓwana mənana aɓa nzali Roma ka kat ɓəa gilə lulləia.

2Mənia ka nda tita ɓalban arə abaku mənana Karniyus nda nggwamna mala bu-nzali Suriya ka.

3Sə koyan ngga o a la male, ace mənana ɓəa kya gilə lulləi ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

4Yisəfu ka, lo a Nazarat ɓe la a bu-nzali Galili, aban ká a bu-nzali Yahudi, a la mala Dauda mana à tunəki ama Betalami ka, acemənana yì Yisəfu ka muna lá na, a tau mala Dauda.

5O kano andə Maryamu mansari male mənana gongŋəna ka, ace mənana ɓəa kya gilə lulləia.

6À nda kano piu a Betalami ka, pwari gbashi male yi kārəa.

7Pələa gbashi muna dəmbəa male, muna-ɓwabura. Mbúɓɓəkì aɓa nggurbyau sə nongsəi aɓa kpamgbang-girlina mala agirkusəu, acemənana à pànə ban nongŋo aɓa nda a ban-suləo ɗang.

Ayalgir andə məturonjar

8Tu nə bania aɓa mənia yì bu-nzali ka, aɓea yalgir do a takuri aban ɗenyi nə agirkusəu malea nə du.

9Pələa ɓe məturonjar mala Mətalabangŋo pusərəi abania, ɓoarɓwa mala Mətalabangŋo ta gumbəlia. Ɓangciu bwalia kərkər.

10Məturonjar banggia wia ama, “Ɓangciu ɓə̀ kəa pakka wun ɗang. Wu səni, ən ndya yina wun nə bəsa Cau Məɓoarne mə'pwasə ɓabumì kərkər mənana nda ace ɓwapəndəa kat ka.

11Yalung aɓa nggeala mala Dauda ka, à ɓələ́na wun Mə'amsəban; yì nda Kərəsti Mətalabangŋo.

12Gir mənana nə̀ ləmndə ama mənia yì cau ka məsəcau na ka ndya ka. Wu nə̀ ngga kum bangna-muna à mbuɓɓə́kini aɓa nggurbyau sə à nongsəi aɓa kpamgbang-girlina mala agirkusəu.”

13Anggo ka kara aɓea aməturonjar pas sulə nə kuli aban məturonjar mana yiu a dəmbe ka. À kə ɓwangsə Ɓakuli à kə na ama:

14“Nokiban aban Ɓakuli akano a kuli, sə a ɓanza ka dorəpwala aban aɓwana mənana à kə pwasə ɓabumi ka!”

15Lang aməturonjar nyingŋənia à nyarəna à umna kuli ka, ayalgir məno nea rəia ama, “Wu fani səm nə̀ ká a Betalami, səm nə̀ ngga sən mənia yì gir mana kumban, mənana Mətalabangŋo na səm ce ka.”

16Pələa à lo a kaurəa à kya kum Maryamu andə Yisəfu sə bangna-muna aban nongŋo aɓa kpamgbang-girlina mala agirkusəu.

17Lang à sənəni ka, pələa à mesə cau mənana məturonjar banggia wia amur mənia yì muna ka.

18Aɓwana kat mənana à ok ka à ndali nə cau mənana ayalgir banggia wia ka.

19Sə Maryamu ka bwal amənia yì acau, kə ɗenyi amuria nə ɓabumi.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

20Ayalgir nyare à kə gusələ Ɓakuli, à kə ɓwangsəki ace agir mənana kat à o sə à səni, kəla mənana à banggia wia ka.

À tsəki Yesu lulləu sə à wari nəi a Ndàməgule mala Ɓakuli

21A tongno-nong-tāruia nongŋo, pwari mənana à nə̀ kasəi wi ɓate ka, à tsəki wi lulləu ama Yesu, lulləu mənana məturonjar pe wi sə yi kpa a bum ngge ka.

22Lang apwari mala lak rəia aɓa ɓoarnsari a ɓadəm Ɓakuli yi lumsəna, kəla mənana Nggurcau mala Musa na ka, Yisəfu andə Maryamu twal Yesu à um nəi a Urəshalima ace mənana ɓəa kyan nəi a ɓadəm Mətalabangŋo ka.

23Nggurcau mala Mətalabangŋo na ama, “Koya muna-dəmbəa mənana muna-ɓwabura na ka, à nə̀ ká nəi ɓə̀ duk mala Mətalabangŋo.”

24À wari gbal ace pàɓoro nə gir'nkila kəla mənana Nggurcau mala Mətalabangŋo bangŋa ama ɓəa pà ka: “akutu ɓari, ko amuna-kutumurəm ɓari.”

25A baku məno ka ɓeɓwa nakam nə do a Urəshalima lulləi ama Shimiyan. Yì ka, mə ɓealɓoarna, mə ɓanggi Ɓakuli na. Nda ban kundə amsəban mala amə Isərayila, sə Bangŋo Məfele na amuri

26Bangŋo Məfele ləmndəni wi ama pà nə̀ wu ɗang, she ɓə̀ sənəna Kərəsti Mə'amsəban mənana Mətalabangŋo turi ka.

27Bangŋo mala Ɓakuli loasəi wari nəi a Ndàməgule mala Ɓakuli. Maryamu andə Yisəfu yiu nə Yesu a Ndàməgule mala Ɓakuli, ace mənana ɓəa pakki wi gir mənana Nggurcau mala Musa kani ka.

28Shimiyan yi ak muna a bui sə ɓwangsə Ɓakuli na ama:

29“A dyan ngga we Mətalabangŋo mənana a Karban kat ka, nying guro mo ɓə̀ o aɓa rəpwala, kəla mana a bang ngga.

30Acemənana aməsəam sənəna amsəban mo,

31mana a giləkice a ɓaməsə aɓwana mala anzali kat ka.

32 Tălaban na ace mən məsə aɓwana mala acili anzali, sə aban aɓwana mo amə Isərayila ka gulo na.”

33Tár muna andə ngge ka à ndali nə cau mənana à bangŋa amuri ka.

34Pələa Shimiyan tsəkia wia bu sə ne ngge Maryamu ama, “Kwaki kiro pepe: Mənia yì Muna ka Ɓakuli tsəngŋəni ama nə̀ duk tər kpa andə lo mala ɓwapəndəa pas a Isərayila. Yì ka, nə̀ duk gir'ləmndəa mənana pur nə ban Ɓakuli, mənana aɓwana pas nə̀ na məɓane amuri ka.

35Nə̀ pusəta ɗenyicau ɓabum mala aɓwana pas. Sə we ka, kpakpak məkwanbanì mənana aɓwana nə̀ pakki wi ka nə̀ soa ɓabumo kəla soaban mala nggeabyau.”

Anna bangcau amur muna

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

36Ɓe ɓwagula məɓangna mala Ɓakuli nakam gbal lulləi ama, Anna, muna mala Fanuwel, a tau mala Asha. Anzəm isəban ngga, à do andə burri pələa tongno-nong-ɓari sə burri wu.

37Anggo sə do man-lú apələa lumi-tongno-nong-tārú nə məsəì ine. Gapiyi tarəia andə Ndàməgule mala Ɓakuli ɗang, du andə pwari nda aban peri aban Ɓakuli nə gilmur andə hiwi.

38Yiu yi karə nə mənia yì gir ka, pələa kutia pakki Ɓakuli yàwá andə bangcau amur muna aban aɓwana mənana à kə kundə akmúrú mala Urəshalima ka.

Yisəfu andə Maryamu nyare a la malea a Nazarat

39Lang Yisəfu andə Maryamu maləna gir mənana kat Nggurcau mala Mətalabangŋo kani ka, à nyare a nzali Galili, a la malea a Nazarat.

40Muna gulo, kum rəcandəa, lumsə nə sələe, ɗəm ngga ɓwamuru mala Ɓakuli na amuri.

Yesu, a muntulo aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli

41 Koya pələa nani ka tar Yesu andə ngge kà o a Urəshalima ace Lamsan Yalimuru.

42Lang Yesu lumsəna apələa lum-nong-ɓari ka à wario a Lamsan Yalimuru, kəla mənana à pakkiyi ka.

43Lang Lamsan Yalimuru maləna sə tarrí andə ngge na aban nyare à nè o a la ka, Muna yì Yesu ka akrəi a Urəshalima, sə yia ka à sələ ɗang.

44À twali ama nda aɓalə acilia aɓwana mənana à twal gya andəia ka, nda à gya aban o ba pwari kpana. Nə nzəmo ka à tita alte aban aɓəla malea andə agyajam.

45Lang à səni raka, à nyare a kusəia aban ká Urəshalima à nè ngga sənbani.

46Anzəm nongŋo tārú ka à kya kumi a Ndàməgule mala Ɓakuli aban do ata aməkanigir, nda rə kwaki kiri aban oea, sə kə ɗìkia acau.

47Ɓwa man kat oe ka, ndali kərkər nə sələgir male andə acau mənana kə nyesəia wia aɓa pa eare ka.

48Lang a tarrí andə ngge səni ka, à ndali. Sə ngge ɗi ama, “Munem, palang sə a pakka səm ani? Mim sənə tarró səm came arə alto nə rəɓəla.”

49Yesu ɗia ama, “Ace mana sə wu altam? Wu sələ mbak ama dumənam púp mə pa a ɓala mala Tárram a kun turo male?”

50Sə yia ka à bwalta mənia yì cau nea wia ka ɗang.

51Pələa lo atea à nyare aban o a Nazarat. Kə okia wia. Sə ngge ka bwal amənia yì acau ka a ɓabumi.

52Yesu gulo aɓa sələe andə nggunrəu, nə earmuru aban Ɓakuli, andə aɓwana.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Luka 3

Hama mala Yohana Məbatisəma

1Nda aɓa lum-nong-tongnoea pələa mala do murəm mala Kaisar Tiberiya, murəm məgule mala amə Roma. Buntu Bilatus nda nggwamna mala bu-nzali Yahudi. Hirədus nda murəm mala bu-nzali Galili, sə mə'eambəi Filip nda murəm mala abu-nzali Ituriya andə Tərakonitis. Lisaniyas nda murəm mala bu-nzali Abilini.

2Annas andə Kayafas ka à nda ka apəris məgule. A baku məno ka cau mala Ɓakuli yiu aban Yohana muna mala Zakariya a ɓabondo.

3Yohana ka kutio arə ala mənana a kun Nggeasala Jodan ngga, kə hamnə cau ama, "Wu pwanzali, wu ɗeki bu wun arə acauɓikea ma'wun, ɓəa pakka wun batisəma, ace mənana Ɓakuli ɓə̀ twala wun ban acauɓikea ma'wun ngga."

4Kəla mənana à giləì aɓa Maləmce mala Ishaya məɓangna mala Ɓakuli ɗiɗyal ama: "Gi ɓeɓwa kə tunəban a ɓabondo ama, 'Wu giləki tanjar mala Mətalabangŋo; Wu tsək atanjar ɓəa cam pərapəra ace.

5Koya ɓatuliban ngga à nə̀ lumsəí, koya nkono andə muna nkono ka à nə̀ bəbbərəki. Atanjar məkarke ka à nə̀ sārəia, aban mana gwangɗing- gwangɗing ngga à nə̀ giləkia ɓəa nong pàling.

6Sə ɓwapəndəa kat ka nə̀ sən amsəban mala Ɓakuli!' "

7Yohana ne aɓwabunda mənana à kə yiu abani ɓə̀ pakkia wia batisəma ka ama, "Wun amuna baffu, yan sangsə kir wun ama ɓə̀ wu ɓanggi nggea bumlulla mala Ɓakuli mənana kə yiu ka?

8Wu pusə ɓealəu mənana nə̀ ləmndə ama wu pwanəna'nzali, wu nyingŋəna acauɓikea ma'wun ngga. Wu kəa twali ama do ma'wun kəla aməkau mala Ibərayim ngga nə̀ amsə wun ɗang. Ən nggə na wun ama aɓalə atali man ngga, Ɓakuli nə̀ gandə loasəi Ibərayim aməkau.

9Ko ado ka kun bero na a tərta anggun. Koya nggun mənana pà nə̀ pusə ɓəle məɓoarne raka à nə̀ kasəi à nə̀ turi a bəsa."

10Ɓwabunda pələa ɗi Yohana ama, "Sə mana ado səm nə̀ pa?"

11Yohana earia wia ama, "Ɓwa mənana kat ndanə adaura ɓari ka, ɓə̀ nyesə ɓe ɓə̀ pè ɓwa mənana pa nəi raka. Ɓwa mənana nə girlina ka, ɓə̀ pè aɓwana mənana à pa nəi raka."

12Amə'ak boalo-cemi gbal ka à yiu ama ɓəa pakkia wia batisəma. Pələa à ɗi ama, "Maləm, mana səm nə̀ pa?"

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Yohana pələa nea wia ama, “Wu kəa ak gir mənana kuti mana à kasəa wun ngga ɗang.”

14Aɓea soje ɗi ama, “Sə səm ngga, mana səm nə̀ pa?” Pələa nea wia ama, “Wu kəa kumsə kun kəɓwa ɗang, wu kəa ɓumbi kəɓwa cau ɓà a rəì ɗang. Wu do amur kə boalo zongŋo ma'wun.”

15Ɓwapəndəa kwaki kiria, nə tsəkɓaləu, à kə ndali nə ɓabumia ko Yohana nda Kərəsti Mə'amsəban.

16Pələa Yohana earia wia kat ama, “Ən nggə pakka wun batisəma nə mur. Sə ɓeɓwa nakam kutiam nə gulo, nda nə̀ yiu ka. Anggur-nkura male ka, ən kārəa mə nə panzəia ɗang. Yì ka, nə̀ yia pakka wun batisəma nə Bangŋo Məfele andə bəsa.

17Kwar sarəgir male na bui. Nə̀ yia esəki katəra, nə̀ ram məsəsa a bah male, sə kwá ka nə̀ pisəì nə bəsa mənana pà nə̀ linggi raka.”

18Anggo nə aɓea cau pas sə Yohana kwarkir ɓwapəndəa sə hamnə Cau Amsəban abania.

19Sə lang Yohana gim murəm Hirədus ace twal Hirədiya, mala mə'eambəi, andə acilia ɓealɓikea mənana pakkia ka,

20Hirədus tsəa à bwal Yohana à oasəi a ndàkurban. Məno ka ɓe cauɓikea na Hirədus pa amur amənana angŋa dəmbəa pangŋənia ka.

À pakki Yesu Batisəma

21Lang à ndarə pakki aɓwabunda kat batisəma, sə Yesu gbal ka à pangŋəni wi batisəma sə nda ban pak hiwi ka, kara kuli mənna,

22Bangŋo Məfele sulə amuri nə nggunrəu kəla kutu. Gi Ɓakuli pur nə kuli na ama, “A nda Munem mənana ən nggə earceo ka, ban kə ɓoaram a rəo kərkər.”

Tau mənana Yesu pur kam ngga

23Yesu ka ndanə pələa kəla lumi-tārú sə tita turo mala Ɓakuli. Aɓwana twali ama yì ka, nda muna mala Yisəfu. Yisəfu ka nda muna mala Heli,

24Heli nda muna mala Matat, Matat nda muna mala Lawi, Lawi nda muna mala Melki, Melki nda muna mala Janayi, Janayi nda muna mala Yisəfu.

25Yisəfu nda muna mala Matatiyas, Matatiyas nda muna mala Amos, Amos nda muna mala Nahum, Nahum nda muna mala Esəli, Esəli nda muna mala Naggai.

26Naggai nda muna mala Ma'af, Ma'af nda muna mala Matatiyas, Matatiyas nda muna mala Semeyi, Semeyi nda muna mala Yosek, Yosek nda muna mala Joda.

27Joda nda muna mala Yoanan, Yoanan nda muna mala Resa, Resa nda muna mala Jerubabel, Jerubabel nda muna mala Shaltiyel, Shaltiyel nda muna mala Neri.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

28Neri nda muna mala Melki, Melki nda muna mala Addi, Addi nda muna mala
Kosam, Kosam nda muna mala Elmadam, Elmadam nda muna mala Er.

29Er nda muna mala Jesəwa. Jesəwa nda muna mala Eliaza. Eliaza nda muna
mala Jorim. Jorim nda muna mala Matat. Matat nda muna mala Lawi.

30Lawi nda muna mala Shimiyan. Shimiyan nda muna mala Yahuda. Yahuda nda
muna mala Yisəfu. Yisəfu nda muna mala Yonam. Yonam nda muna mala
Iliyakim.

31Eliyakim nda muna mala Meliya. Meliya nda muna mala Menna. Menna nda
muna mala Matata. Matata nda muna mala Natan. Natan nda muna mala Dauda.

32Dauda nda muna mala Jeshi. Jeshi nda muna mala Obet. Obet nda muna mala
Boaza. Boaza nda muna mala Salmon. Salmon nda muna mala Nashon.

33Nashon nda muna mala Aminadap. Aminadap nda muna mala Adəmin.
Adəmin nda muna mala Arni. Arni nda muna mala Hezəron. Hezəron nda muna
mala Parisa. Parisa nda muna mala Yahuda.

34Yahuda nda muna mala Yakupu. Yakupu nda muna mala Ishaku. Ishaku nda
muna mala Ibərayim. Ibərayim nda muna mala Tera. Tera nda muna mala Naho.

35Naho nda muna mala Saru. Saru nda muna mala Reu. Reu nda muna mala
Pele, Pele nda muna mala Eba. Eba nda muna mala Shela.

36Shela nda muna mala Kenan. Kenan nda muna mala Arfakza. Arfakza nda
muna mala Shem, Shem nda muna mala Nuhu. Nuhu nda muna mala Lamek.

37Lamek nda muna mala Metusela. Metusela nda muna mala Inok. Inok nda
muna mala Jared. Jared nda muna mala Mahalale. Mahalale nda muna mala
Kenan.

38Kenan nda muna mala Enosh. Enosh nda muna mala Set. Set nda muna mala
Adamu,

sə Adamu nda muna mala Ɓakuli.

Luka 4

Shetan karəki Yesu

1Yesu lumsə nə Bangŋo Məfele, nyari Nggeasala Jodan ngga, Bangŋo mala
Ɓakuli um nəi a ɓabondo.

2Akano ka Shetan camarə karəkì nongŋo lumi-ine. Aɓalə aməno yì anonggeo ka
li kəgir ɗang. A masələata anongge ka nzala wali.

3Shetan ne wi ama, “Bə̀ a nda Muna mala Ɓakuli ka, ne mənia yì tali ka ɓə̀ pələ
nɗəmo.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

4Yesu nyesəi wi ama, "À gilə a Maləmce mala Ɓakuli ama, 'Ɓwa pà nè au nə girlina nəmurəì ɗang.'"

5Shetan loasəi um nəi a nggea ban mədāre, sə ləmndəì wi anzali-murəm mala ɓanza kat aɓa kuɓiməsəu.

6Pələa Shetan ne wi ama, "Mə nə po arəcandəa malea andə ɓoarɓwa malea kat, acemənana à panamia. Mə nə gandə pe ko yan mənana ən earce pe wi ka.

7Sə ɓəa kūndəo, a gusələam ngga, agir man nè duk amo yia kat."

8Yesu nyesəi wi ama, "À gilə a Maləmce mala Ɓakuli ama, " 'Peri aban Mətalabangŋo Ɓakuli mo, sə wu kpate yì nəmurəì.'"

9Shetan nyare loasəi um nəi a Urəshalima, kya tamsəi a ɓwang Ndàməgule mala Ɓakuli, sə ne wi ama, "Ɓè a nda Muna mala Ɓakuli ka, ta zurro a nzali.

10-11Acemənana Maləmce mala Ɓakuli bangŋa ama, " 'Ɓakuli nè tsək aməturonjar male aceo ɓəa yalo caca; à nè mbaləkio a ɓabuia ace mənana wu kəa tul kusəo arə tali raka.' "

12Yesu nyesəi wi ama, "À gilə aɓa Maləmce mala Ɓakuli ama, 'Ce a karəki Mətalabangŋo Ɓakuli mo ɗang.' "

13Lang Shetan maləna karəki Yesu ka, pələa gəshì banì zuku.

14Yesu nyare a Galili aɓa rəcandəa mala Bangŋo mala Ɓakuli. Cau male akiban kat aɓa nzali məno.

15Kanigir arə andakpapi malea, sə koyan ngga ɓwangsəki.

À ɓinə Yesu a Nazarat

16Yesu kutio a Nazarat la mənana gul kam ngga. A pwari Sabbat, pwari usələo mala amə Yahudi ka, Yesu kutio a ndakpapi kəla mənana pakki ka. Lo came nè ɓal cau aɓa Maləmce.

17Pələa à pe wi Maləmce mala Ishaya Məɓangna mala Ɓakuli. Lang mənni ka pələa kum ban mənana à giləa ama,

18 "Bangŋo mala Mətalabangŋo na a muram, acemənana tarnam ɓən hamnə Cau Məɓoarne aban amətər. Tasəam ɓèn yi hamnə cau mala panzəban aban aɓwana mənana à kùria ka. Ɓəa nyesəi ante məsəu sənban, sə ɓəa pusə aɓwana mənana à nda aɓata parban ngga a gung.

19 Ɓən hama ama pwari mana Ɓakuli nè amsə aɓwana male nəi ka yina."

20Pələa kar Maləmce pe mə ɗenyi nəia, ɓunte do. Məsə ɓwapəndəa mənana a ndakpapi ka kar a rəì kat.

21Pələa tita nea wia ama, "Mənia yì cau ɓa Maləmce mala Ɓakuli kir wun oe ka, lumsəna yalung."

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

22Ko yan ngga bang cau məɓoarne amuri, sə à pak ndali arə sələ nacau male məɓuɓɓuki. Pələa à ɗîban ama, “Nggearəì ka, muna mala Yisəfu na man re?”

23Yesu nea wia ama: Ɓafo ka wu nə̀ nam mənia yì kun-nacau ka, ama, “Məsonzəo, sonzə ɓamuro!” Ɗəm ngga wu nə̀ nam ama, “Agir mənana səm ok ama a pakkia a Kapanahum ngga, pea kani a là mo.”

24 Ən nggə bangga wun məsəcau, kə məɓangna mala Ɓakuli pà kàm mənana à earnəi a là male ka ɗang.

25Ən nggə na wun məsəcau ama, aman-lú nakam pas a nzali Isərayila a nza mala Iliya məɓangna mala Ɓakuli a baku mənana mbulo came pələa tārú nə cili, sə nggea nzal-gula kpa a nzali kat ka.

26Kat anggo ka Ɓakuli tasə Iliya aban kəɓwa atea ɗang, she aban ɓe man-lú a Zarefat, a bu-nzali Sidon kano kuko.

27Amədakali nakam pas a nzali Isərayila a nza mala Elisha məɓangna mala Ɓakuli, kat anggo ka Ɓakuli sonzə kəɓwa atea ɗang, she kə Naaman, bəri ɓwa Suriya.

28Aɓwana mənana kat a ndakpapi ka bumia lullo lang à ok amənia yì acau ka.

29Pələa à lo à ramnggi ta Yesu, à pusəì anzəm la, à um nəi amur muna-nkono mənana la malea cam amuri ka, ama à nə̀ ramte ɓə̀ kpa.

30Kara gya kutio a nre ɓwabunda, bwal njar male aban o.

Yesu pusə akukwar

31Pələa Yesu suləo aban ká Kapanahum, ɓe la aɓa bu-nzali Galili. A pwari usələo ka tita kani aɓwana gir.

32À ndali nə kanigir male acemənana cau male ka ndanə rəcandəa.

33Aɓa ndakpapi ka, ɓeɓwa nakam nə kukwar a rəì. Lo mak zwalo bang-bang kə na ama,

34“Oi! Mana a alkite arə səm, we Yesu Ɓwa Nazarat. A yiu ace wal səm le? Ən surəna rəo, a nda Ɓwa Məfele mala Ɓakuli.”

35Yesu sà a rəì ama, “Gir kuno piu! Puri rəì!” Pələa kukwar loasəi me a nzali a ɓadəm ɓwapəndəa kat, pələa puri rəì, tsəki wi pengye ɗang.

36Ɓwapəndəa kat ndali, à kə nea rəia ama, “Ulang ya kanigir na man? Nə nacau sàrəban andə rəcandəa məgule sə kə pusə akukwar!”

37Kara cau mala Yesu akiban kat a bu-nzali malea.

Yesu twalia aɓwana pas ban rəkwana

38Yesu pələa puri Ndakpapi kutio a ɓala mala Shiman. Nkil Shiman ngga ɓauwa gandəi nongsəi. Pələa à zəmbəi Yesu ɓə̀ sonzəi.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

39Yesu kūndəo amuri sə gim ɓauwa, pələa ɓauwa suləi rəì. Kara long nə lo àkà banì pea wia girlina.

40Lang pwari na rə kpa ka, ɓwapəndəa yinə aməkwano ɗàngɗáng, pələa tsək bui amur koyan aɓaləia ka, twalia wia ban rəkwana kat.

41Ɗəm ngga akukwar puri rə aɓwana pas, à kə loasə gia ama, "A nda Muna mala Ɓakuli." Yesu gimbia, eare ama ɓəa na kə cau ɗang, acemənana à sələna ama yì ka, nda Kərəsti Mə'amsəban.

Yesu hamnə cau mala Ɓakuli arə andakpapi

42Nə tadəmbari ka Yesu lo o aban mənana kəɓwa pà kàm raka. Ɓwapəndəa camarə alte. Lang à kuməni ka, à ɓariki à nə̀ kasəkuni acemənana ɓə̀ kəa nyia ɗang.

43Pələa nea wia ama, "Dumənam púp mə hamnə Cau Amsəban mala Domurəm mala Ɓakuli arə aɓea lá gbal, acemənana àkà ce sə à turam."

44Pələa kutio aban hamnə cau arə andakpapi, a nzali Yahudi.

Luka 5

Yesu tunə alaggana mədəmbe male

(Matiu 4:18-22; Markus 1:16-20)

1 Ɓe pwari mwashat Yesu naban came a kun Garang Jenasaret, ɓwapəndəa nggiki kàrəì aɓaləu aban ok cau mala Ɓakuli.

2Məsəì kpa arə awaru ɓari a kun mur. Amətalea kpashia, à ndaban laki andámbú malea.

3Pələa Yesu eauwe aɓa waru man mwashat ka, mala Shiman. Ne wi ama ɓə̀ tasə ta waru a ɓa mùr bəti nə kunmur. Pələa dum nə do a waru sə kə kani aɓwana gir.

4Lang maləna cau ka, pələa ne Shiman ama, "Soa waru ɓə̀ kya ban məlime a mùr, sə wu tur ndámbú ace bwal nji."

5Shiman eari wi ama, "Ɓwaməgule, səm mal du aban tanni, sə ko səm bwal kəgir ɗang. Sə acemənana a wu nə na ka, mə nə tur ndámbú."

6Lang à turna ndámbú ka, à bwal nji lumsə ndámbú, gandəa ndámbú tita sana.

7Pələa à tunə aɓia mənana aɓa ɓe waru ka, ɓəa yi bwalia wia. À yì lumsə amənia yì awaru ɓari ka nə nji, gandəa awaru tita ko a mùr.

8Lang Shiman Bitərus sən mənia yì gir ka, kpa a ɓadəm Yesu sə na ama, "Mə nda yan sə a wu nə came abanam, Mətalabangŋo, mim ngga mə nda mə'cauɓikea."

9Yì andə aɓi ka à ndali nə lakki mala nji mənana à bwal ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

10Anggo gbal sə aɓi aməturo mala Shiman, yia Jemis andə Yohana, amuna mala Zabadi ndali. Yesu pələa ne Shiman ama, “Ɓangciu ɓə̀ kəa pakko ɗang, twal ado ka, aɓwana na a nə nggə bwalia ɓəa yiu abanam ngga, anji na ɗang.”

11Pələa à yì kpashi awaru a nza, sə à nying koya gir ka, à o ata Yesu.

Yesu twali mədakali ban kwano male

(Matiu 8:1-4; Markus 1:40-45)

12A ɓe kə pwari ka Yesu na a ɓe la. Ɓe ɓwa mənana nə kwano dakali ka yiu abanì. Lang sən Yesu ka, kara yi ɓun a ɓadəmbəi, sə zəmbəi wi ama, “Mətalabangŋo, ɓə̀ a nə ear ka, a nə gandə twalam ban dakali mənia a rəam ngga, ɓən ɓoarnsari.”

13Yesu ləmndə bui je, ne wi ama, “Ən earəna, dakali mo ka à langŋəni, ɓə̀ rəo mala.” Àkə̀ banì kara dakali mala.

14Yesu pələa ne wi ama, “Kəa ne kəɓwa ce ɗang, bwal njar kyane aban pəris ɓə̀ peləkio; sə wu pa ɓoro mənana Musa tsəa ama ɓəa pa ka, ace mənana ko yan ngga ɓə̀ sələ ama rəo sonzəna.”

15Kat andə amani ka cau amur Yesu akiban, gandəa ɓwabunda yiu ace ok cau male andə kum twalban akwano mənana a rəia ka.

16Sə pak ka Yesu kə o arə ban mənana kəɓwa pà kàm raka ace pak hiwi.

Yesu twali ɓeɓwa ban rəkwana mala rəwuna

17Ɓe pwari mwashat Yesu ka nda ban kanigir, amə Farisi andə amaləm Nggurcau mala Musa mənana à purkio arə amuna-là ɗàngɗáng aɓalə abu-nzali Galili andə Yahudi, andə Urəshalima ka, à ndakam aban do. Sə Bangŋo mala Ɓakuli ka nda te ace sonzə amə rəkwana.

18Aɓea ɓwana yiu nə məkwano rəwuna, à twali a kala. À ɓariki à nə̀ kuti nəi a ɓala, à nə̀ ngga nongsəi a ɓadəm Yesu.

19Lang à kum njar mənana à nə̀ kuti nəi raka, ace lakki mala ɓwabunda ka, à pələa à eauwe amur kurəm, à mən ban, sə à suləi andə kala male a ɓadəm Yesu aɓalə aɓwana.

20Lang Yesu sən guliarəu malea ka, pələa ne məkwano ama, “Ɓiam, à twaləno ban acauɓikea mo.”

21Amaləm Nggurcau andə amə Farisi tita ndali nə ɓabumia ama, “Yana mənia yì ɓwa kə ak bancame mala Ɓakuli ka! Ɓə̀ Ɓakuli nəmurəì raka, yana nə̀ twalban cauɓikea!”

22Yesu surə ɗenyicau malea pələa ɗia ma, “Ace mana sə wu kə ɗikiban a ɓabum wun amur man yì cau ka?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

23Mə ye na kwano kuti ɓi, ɓəa na ama, ‘À twaləno ban acauɓikea mo le’ ko ɓəa na ama, ‘Lo, wu gya?’

24Sə ace mənana ɓè wu sələ ama Muna mala Ɓwa ka ndanə rəcandəa amur ɓanza nè twalban cauɓikea ka, mə nə ləmndəa wun.” Pələa ne məkwano rəwuna ama, “Lo, twal kala mo o a ɓala!”

25Anggo ka kara lo cam nə came a ɓadəmbəia, twal kala mənana nongŋo amuri ka, o a ɓala, kə ɓwangsəki Ɓakuli.

26Koyan ngga ndali, sə à kə ɓwangsəki Ɓakuli. Muria kàrria kərkər, à na ama, “Səm sənəna agir gyamiban yalung.”

Yesu tunə Lawi

27Anzəm man ngga Yesu puro pələa sən mə'ak boalo-cemi, lulləi ama Lawi, dumənа aɓa mədanki cemi. Yesu ne wi ama, “Lo, yiu a tam.”

28Lawi par bui lo, nying girbunda kat o a te.

29Pələa Lawi tunə pakiɗire mala li girlina ace Yesu a ɓala male. Sə pas aɓalə aɓwabunda mənana aban li atea ka amə'ak boalo-cemi na.

30Sə aɓea amə Farisi andə amaləm Nggurcau malea nggwani aban alaggana mala Yesu ama, “Palang sə wu kə lili, wu kə nuki agir wunə amə'ak boalo-cemi andə amə'cauɓikea, aɓwana mənana à kə kpata Nggurcau mala Musa raka.”

31Yesu earia wia ama, “Aɓwana mənana rəia bang ngga à alkiyita məsonzəo ɗang, amə rəkwana na à alkiyita məsonzəo ka.

32Ən yiu ace tunə amə'cauɓoarna ɗang, ən yiu ace amə'cauɓikea ɓəa nyare aban Ɓakuli.”

Amə Farisi andə amaləm Nggurcau ɗi Yesu amur gilmur

(Matiu 9:14-17; Markus 2:18-22)

33Aɓea ɓwana ne Yesu ama, “Alaggana mala Yohana ka à kə gilmur, sə à kə pak hiwi tutu. Anggo gbal sə alaggana mala amə Farisi kə pa. Sə amo yì alaggana ka à came arə li sə à kə nu.”

34Yesu earia wia ama, “Wu nè tsək agyajam mala bura-manfela ɓəa gilmur yi mənana nda tea piu ka le?

35Pwari na kə yiu ka, mənana à nè twal bura-manfela a rəia ka. Aməno yì pwari ka sə à nè gilmur.”

36Pələa nea wia mənia yì kanicau ka, ama: Kəɓwa pà nè san kum nggurbyau məbəshe, sə nè mbakina mə'e nəi ɗang. Ɓè pè anggo ka, sanəna nggurbyau məbəshe, sə mbaki mana sanni arə nggurbyau məbəshe ka pà nè ak rəarəia andə mə'e ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

37 Sə kəɓwa pà nə̀ so mur anap məbəshe aɓa du mə'e nə̀ funyi kuni ɗang. Ɓə̀ pè anggo ka mùr-anap məbəshe məno ka nə̀ ar du, nə̀ sukkio, sə du ka nə̀ ueɓà.

38 Mùr-anap məbəshe ka aɓa du məbəshe sə à nə̀ soé.

39 Sə kəɓwa pà nə̀ nu mur anap mə'e, sə nə̀ earce məbəshe ɗang. Acemənana nə̀ na ama, "Mə'e ɓoaro kuti məbəshe."

Luka 6

Ɓiban amur pwari Sabbat

(Matiu 12:1-8; Markus 2:23-28)

1 A ɓe pwari Sabbat, pwari usələo mala amə Yahudi, Yesu ar aɓalə aɓaban-məsa. Alaggana male kə harki kir məssa sə à kə bik a ɓabuia à kə she.

2 Aɓea amə Farisi bangŋa ama, "Palang sə wu kə pak gir mənana ɓoaro ɓəa pe a pwari usələo raka?"

3 Yesu earia wia ma, "Wu malaká ɓal gir mənana murəm Dauda pe, yi mənana yì andə aɓwana mana ate nzala walia ka re?

4 Mənana Dauda kutio a Nda mala Ɓakuli, twal bəredi məfele, mənana nzongcau tsəa ama kə apəris na nəmurəia à nə̀ li ka, pələa li sə pe aɓwana mənana ate ka à li."

5 Pələa Yesu nea wia ama, "Muna mala Ɓwa ka Mətalabangŋo na amur Pwari Sabbat."

Ɓwa mənana bui wu ka

(Matiu 12:9-14; Markus 3:1-6)

6 A ɓe pwari Sabbat ɗəm ngga Yesu kutio a Ndakpapi aban kanigir. Ɓe ɓwa nakam mənana bui məli wu ka.

7 Amə Farisi andə amaləm Nggurcau mala Musa camarə alta cau mənana à nə̀ tsəki Yesu a rəì ka. À tsəki wi məsəu à nə̀ səni ko nə̀ twalban rəkwana a pwari Sabbat, pwari usələo.

8 Sə Yesu ka surəna rə ɗenyicau malea, pələa ne məbuwuna ama, "Lo, yiu cam a ɓadəm ɓwapəndəa kat." Nda lo came abanì.

9 Pələa Yesu nea wia ma, "Ən nggə ɗì wun, mə ye na Nggurcau mala Musa eara səm ɓà səm pe a pwari Sabbat? Ɓəa pak məɓoarne le ko ɓəa pak məɓane, ɓəa amsə yiləmu le ko ɓəa kiɗiki?"

10 Pələa sənia kàrìban kat sə ne məbuwuna ama, "Sarə buo." Pələa sarə bui, kara bui sonzə àkà banì.

11 Səa ma amə Farisi andə amaləm Nggurcau mala Musa ka bumia lul kərkər, à tita banggia rəia gir mənana à nə̀ pak nə Yesu ka.

Yesu tàr alaggana lum-nong-ɓari

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Aɓalə anonggeo məno ka, Yesu o a bum nkono nə ká pak hiwi. Bankwari aban hiwi aban Ɓakuli.

13Ban fana ka tunə alaggana male rambəia pələa tàr lum-nong-ɓari mənana tunəia ama amə'mishan ngga.

14À nda ka Shiman (mənana tsəki wi lulləu ama Bitərus ka), andə Andəru (mə'eam Bitərus), andə Jemis, andə Yohana, andə Filip, andə Batalomi,

15andə Matiu, andə Toma, andə Jemis (muna mala Alfiyus), andə Shiman (mənana à tunəki ama ɓwa mana earkiyi ace la male raka),

16andə Yahuda (muna mala Jemis), sə Yahuda Iskariyoti (mənana yi kurkuro nə Yesu ka).

Aɓwana ok cau mala Yesu sə twalia wia ban arəkwana.

(Matiu 4:23-25)

17Lang à suləni mur nkono ka, Yesu yi came a ɓe palban. Aɓea alaggana male nakam pas aban rambəa. Aɓwabunda pas mənana à purkio aɓa nzali Yahudi, andə Urəshalima andəa mənana a bu-nzali mala amə Taya andə Sidon mana a kun nggeamur ka, à ndakam gbal.

18À yiu ace ok cau male andə kum sonzəban mala arəkwana malea. Amənana gbal akukwar kə pea wia tanni ka, akukwar puri rəia kat.

19Aɓwana kat ɓariki ama à nə je rəì, acemənana rəcandəa kə puro a rəì kə sonzəia kat.

Tsəkbu andə caukwanban

(Matiu 5:1-12)

20Yesu loasə məsəì sən aməte sə nea wia ama: Wu ndanə tsəkbu mala Ɓakuli wun amə'tər, acemənana Domurəm mala Ɓakuli ka ma'wun na.

21 Wu ndanə tsəkbu mala Ɓakuli, yì wun mənana wu kə ok nzala ado ka, acemənana à nə ɗəmsə wun. Wu ndanə tsəkbu mala Ɓakuli, wun man wu kə ɓua ado ka, acemənana wu nə ngga oalo.

22 Wu ndanə tsəkbu mala Ɓakuli, wun mana ɓwapəndəa kə ɓinə məsə wun, à kə tar wun kəla aməɓane, à kə sanggi wun, à kə tunəa wun ɓealɓikea, ata cau mem ngga!

23 Wu pak bumpwasəa a məno yì pwari ka, wu yalke nə banɓoarnado, acemənana a kuli ka tangnakusə wun ngga məgule na. Anggo sə atárria pakki amə'ɓangna mala Ɓakuli.

24 Səa ma caukwanban na nə wun, wun aməkume, acemənana wu angŋa dəmbəa wu kuməna ma'wun yì girikiban!

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

25 Caukwanban na nə wun mənana wu ɗəmna ado ka, acemənana nzala nə̀ wal wun. Caukwanban na nə wun mana wu kə oal ado ka, acemənana wu nə̀ keban, wu nə̀ ɓua.

26 Caukwanban na nə wun mənana koyan ngga kə ɓwangsə wun ngga, acemənana anggo sə akea a pwaryan ɓwangsə amə'ɓangna mə'nyir nì.

Wu earce aɓi wun aməbura
(Matiu 5:38-48; 7:12a)

27 Səa ma ən nggə bangga wun, wun mənana wu kə oem ngga: Wu earce aɓi wun aməbura, aɓwana mənana à kə ɓinə məsə wun ngga, wu pakkia wia məɓoarne.

28 Aɓwana mənana à kə su wun ngga, wu tsəkia wia bu. Aɓwana mənana ce wun kə shiria ka, wu pakkia wia hiwi.

29 Ɓə̀ ɓwa kweo a takiro ka, pələi wi ɓe takiro gbal. Sə ɓə̀ ɓwa ak nggea daura mo a rəo ka, ce a ginəi wi ɓə̀ twal muna-daura mo ɗang.

30 Ɓwa mənana kat zəmbəo ka, pe wi. Sə ɓə̀ koyan twalgir mənana mona ka, kəa na ama a nə é ɗang.

31 Pakki aɓwana gir mənana a kə earce ama ɓəa pakko ka.

32 Sə ɓəa aɓwana mənana à kə earce wun, à nda wu earki cea ka, ya tsəkbu na wu nə̀ kumo a ɓaləi? Ko nggearə "amə'cauɓikea" ka à kə earce aɓwana mənana amə'earcea na ka.

33 Sə ɓə̀ kə aɓwana mənana à kə pakka wun pepe, à nda wu nə̀ pakkia wia məɓoarne ka, ya tsəkbu na wu nə̀ kumo a ɓaləi? Ko nggearə "amə'cauɓikea" ka anggo sə à kə pa.

34 Sə ɓəa aɓwana mənana wu pākia wia tangna ka, à nda kə amənana wu kə tsəkɓalə wun a rəia ama à nda à nə̀ gandə mbwe wun tangne ka, ya tsəkbu na wu nə̀ kumo a ɓaləi? Ko nggearə "amə'cauɓikea" ka à kə pea "amə'cauɓikea" tangna acemənana ɓəa yi mbwea kat gir mənana à pa ka.

35 Wun ngga, wu earce aɓi wun aməbura, wu pakkia wia məɓoarne. Wu pea wia tangna, sə wu kəa tsəkɓaləu ama à nə̀ mbwe wun ɗang. Sə tangnakusə wun nə̀ gulo, sə wu nə̀ duk amuna mala Tar wun Ɓakuli mənana Karban nə Gulo kat ka. Acemənana yì ka, kə ləmndə ɓwamuru male, ko aban amətəmbu andə amə'ɓealɓikea.

36 Wu duk amə sən məsəswatər, kəla mənana Tar wun ngga ndanə məsəswatər ka.

Wu kəa tsəki kəɓwa cau a rəì ɗang
(Matiu 7:1-5)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

37 Wu kəa wu sən cauɓikea mala aɓwana ɗang, sə wun gbal ka à pà nè sən cauɓikea ma'wun ɗang. Wu kəa ɓashi aɓwana ɗang, sə à pà nè ɓashia wun gbal ɗang. Wu twalbani, sə à nè twala wun banì.

38Wu pă, sə à nè pa wun gbal. Kārè məɓoarne mənana à pàrrí, sə à dəkəri kə sukki ka, nda à nè sola wun ngga. Acemənana tasau mana wu kārəia aɓwana nəi ka nda à nè kārəa wun nəi ka.

39Yesu nyare nea wia mənia yì kanicau ka: Nte nè gandə bwali nte gara le? Yia kəm ngga à pà nè kpa a tūli re?

40Mə'eauləki gir ka kuti maləm male ɗang. Sə ɓwa mənana à kanənì wi gir pepè ka, nè pa kəla maləm male.

41 Palang sə məsəo ueo arə kəkar mənana a məsə ɓeo ka, sə a tsəkiro arə gbəlang nggun mənana a mo yì məsəu ka ɗang?

42Palang sə a wu ne mə'eambəo ama, “Mə'eambəam, came mə pyaupo kəkar mənana a məsəo ka,” yi mənana a gandə sən gbəlang nggun mana a mo yì məsəu raka? We məswarki ɓamuru! Pusə gbəlang nggun mənana a məsəo ka peatu, sə a nə gandə sənban pepè mənana a nə pyau kəkar mənana a məsə ɓeo ka.

À kə surə nggun arə ɓəle

(Matiu 7:16-20; 12:33-35)

43 Nggun məɓoarne pà nè pusə ɓəle məɓane ɗang. Sə nggun məɓane pà nè pusə ɓəle məɓoarne gbal ɗang.

44Koya nggun ngga à kə surəì arə ɓəle. Aɓwana kə tūki ɓəla-vwari arə nggun-zwe ɗang, ko ɓəla-nɓau aɓaləa ankwarki ɗang.

45Ɓwa məɓoarne ka, məɓoarne mənana lumsə ɓabumi ka, nda kə puro a kuni ka. Sə ɓwa məɓane ka kə pusə məɓane mənana lumsə ɓabumi ka. Gir mənana lumsə ɓabum ɓwa ka, nda kə pur a kuni ka.

Kanicau arə aməɓa ɓari

(Matiu 7:24-27)

46 Ace mana sə wu kə tunəam ama, “Mətalabangŋo, Mətalabangŋo,” sə wu kə pak gir mənana ən bangga wun ngga ɗang?

47Ɓwa mənana kə yiu abanam, kə kwaki kiri arə cau mem, sə kə tsəi aɓa turo ka, mə nə ləmndəa wun lang sə ɓwe pa.

48Yì ka, nda kəla ɓwa mənana nè ɓak ɓala male ka, təm tūli məlime, sə kwakita kusəɓă amur tali. Lang mur longŋa yiu akiban ngga, murɓangŋa yi wal ɓă man, sə ko dəurə ɗang, acemənana à kwakite amur tali.

49Sə ɓwa mənana ok cau mem sə tsəi aɓa turo raka, nda kəla ɓwa mənana ɓak ɓala amur sala, ko təm kusəì raka. Lang murɓangŋa yi wal mənia yì ɓala ka, kara ɓala kanggea kpa gbərərəm.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Luka 7

Guliarəu mala ɓwaməgule soje
(Matiu 8:5-13)

1Lang Yesu maləna banggi aɓwana amənia yì acau ka, pələa kutio o a Kapanahum.

2Aɓa mənia yì la ka guro mala ɓe ɓwaməgule soje mala amə Roma, mənana earkiyi ace raka, nong kwano yi bwal kun-lú.

3Sə lang ɓwaməgule soje man ok ce Yesu, tur aɓwana-məgule mala amə Yahudi abani, ɓəa zəmbəi wi ɓè yiu ɓè yi twali guro male ban rəkwana.

4À yiu aban Yesu à yì zəmbəi wi nə ɓabumia mwashat ama, "Mənia yì ɓwa ka ɓoaro wu bwali wi kam!

5Yì ka, kə earce nzali ma'səm, ɗəm ngga ɓakka səm Ndakpapi."

6Yesu pələa bwal njargula aban ká andəia. Gbashina ban ɓala ka, ɓwaməgule soje man tur agyajam male ɓəa ne Yesu ama, "Mətalabangŋo, kəa pe ɓamuro tanni ɗang, acemənana ən kārəa wu kutio a ɓala mem ɗang.

7Sə ən səni ka ən kārəa mə nə ká a bano ɗang. Bangcau àkè ban mənana a ndakam ngga sə guro mem nè kum rəcandəa.

8Acemənana mim nə ɓamuram ngga mə nda aɓata ɓwa, nə asoje a ɓatam. Ɓè ən ne man ama, 'O' ka, nè ká, sə ɓè ən ne ɓwa məno ama, 'Yiu' ka, nè yiu gbal. Ɓè ən ne guro mem ama, 'Pak mənia ka' nè pè."

9Lang Yesu ok man yì cau ka, ndali kərkər, pələ rəì aban ɓwabunda mənana à kə yiu ate ka, nea wia ama, "Ən nggə na wun, ən malaká kum guliarəu məgule ulang man aɓa nzali Isərayila ɗang!"

10Lang aɓwana mənana à turia à nyarəna a ɓala ka, à kya kum guro man, rəì bǎng.

Yesu loasə lú-muna mala man-lú

11A nzəmi bəti ka, Yesu o a la mənana à tunəki ama Nayi ka. Alaggana male andə aɓwabunda kərkər o ate.

12Lang gbashina kun la ka, à je andə aɓea ɓwana mənana à twaləna lú-məlagga à nè nggə purni ka. Yì lú ka ndà kè muna-ɓwabura mwashat a bu ngge. Sə ngge ka man-lú na. Ɓwabunda pas mənana a le ka à puro ate.

13Lang Mətalabangŋo sən mɓwama man ngga, məsəswatər male bwali, pələa ne wi ama, "Ce a ɓua ɗang!"

14Pələa kutio tsək bui arə kal-lú. Amə twal lú pələa à cam gəs. Sə Yesu na ama, "Lagga, ən nggə no ama wu lo!"

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Lú kara lo dum nə do, tita na cau, pələa Yesu nyesəi pe ngge.

16Ko yan ngga gir nî karmuri, pələa à ɓwangsə Ɓakuli, à kə na ama, "Ɓe məɓangna məgule pusəna rəì aban səm. Ɓakuli yina ace amsə aɓwana male!"

17Cau mala gir mənia Yesu pe ka, akiban aɓa nzali Yahudi andə acili ala mənana à kàrəì banì ka.

Yohana Məbatisəma turban ata Yesu

(Matiu 11:2-19)

18Alaggana mala Yohana yi banggi wi agir kat mənana Yesu pea ka. Pələa Yohana tunə aɓwana ɓari atea,

19sə tasəia aban Mətalabangŋo ɓəa kya ɗì ama, "A nda Kərəsti Mə'amsəban, mənana səm nggə kundə ka le, ko ɓà səm kundə ɓeɓwa ɗàng?"

20Lang aɓwana man yina aban Yesu ka, à yì na ama, "Yohana Məbatisəma tur səm abano, ɓà səm yì ɗio ama, 'A nda Kərəsti Mə'amsəban mənana səm nggə kundə ka le, ko ɓà səm kundə ɓeɓwa ɗang?' "

21Àkà banì Yesu twalia aɓwana pas ban akwano andə arəpangŋa malea, pusəki akukwar arə aɓwana, sə mən məsə ante.

22Pələa ne aɓwana mənana Yohana turia ka ama, "Wu nyare wu kya banggi Yohana agir mənana wu sən andə mənana wu ok ka. Ante kə sənban, aman à gbakəri a kusəia ka à lo à kə gya, aməkwano-dakali ka à kə twalia wia ban dakali malea, aməkir'ara kə okban, à kə loasə alú, sə Cau Amsəban ngga à kə hamnəi aban amətər.

23Ɓwa mənana makgir cau mem raka ndanə tsəkbu mala Ɓakuli!"

24Anzəm o mala aɓwana mənana Yohana turia ka, Yesu tita nea ɓwapəndəa acau amur Yohana ama, "Lang wu puro wu wario aban Yohana a ɓabondo ka, mana gir nì na wu waria səne? Ndərdangŋa mənana gung kə dəurəki ka nda le? Awo!

25Sə ɓà nda raka, mana wu waria səne? Ɓe ɓwa na mənana makki adaura məɓoarne a rəì ka le? Awo! Aɓwana mənana à makkiyi adaura məɓoarne sə à nda aɓa banɓoarna mala kume ka, à nda malea a palta.

26Sə mana wu waria səne? Məɓangna mala Ɓakuli na le? E, ən nggə na wun, yì ka, kuti məɓangna mala Ɓakuli.

27Yohana nda ɓwa mənana Maləmce bangŋa amuri ama: " 'Mə nə tasə məturonjar mem ɓà ako dəmbəa, mənana nə giləkio njargula sə a nə yiu ka.'

28 Ən nggə na wun, aɓalə aɓwana mənana kat à ɓəlia a ɓanza man ngga, kəɓwa pà kàm kuti Yohana nə gulo ɗang. Səa ma ɓwa mənana nda məkyauwe kat aɓata Domurəm mala Ɓakuli ka ndanə gulo kuti."

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

29Ɓwapəndəa kat, ko nggearə amə'ak boalo-cemi, lang à oangŋa cau mala Yesu ka, à ear kat ama, njargula mala Ɓakuli ka məɓoarne na, acemənana Yohana nə̀ pakkia wia batisəma.

30Sə amə Farisi andə amaləm nggurcau ka à ginə kane mala Ɓakuli mənana acea ka, acemənana à ɓinə ama ɓə̀ Yohana ɓə̀ kəa pakkia wia batisəma ɗang.

31Yesu lidəmbəa nə cau ama: Arə man sə mə nə kànì aɓwana mənana a nza man ngga? À nda kəla mana?

32À nda kəla amuna mənana à do a kun limo, à kə akia rəia cau ama: "Səm twangga wun ntetu, sə wu tanggwam ɗang; səm tuka wun nggyal ɓua-lú, sə wu ɓua ɗang!"

33 Yohana Məbatisəma ka yiu kə li nɗəmo ɗang, kə nu mùr-anap ɗang. Sə wu na ama, "Ndanə kukwar ate."

34Muna mala Ɓwa yiu kə li, kə nu, nyare wu na ama, "Wu sən nggea məligula, mə nukiagir, gyajam mala amə'ak boalo-cemi andə 'amə'cauɓikea.' "

35Kat andə amani ka sələ̀e mala Ɓakuli ka, yi ləmndə rəì məsəcau na aɓalə aturo mala aɓwana mənana à é ka.

Yesu a ɓala mala Shiman ɓwa Farisi

36Ɓe ɓwa aɓalə amə Farisi tunə Yesu arə girlina pwarikpəra. Pələa Yesu wario a ɓala mala ɓwa Farisi man kya do aban li.

37A la məno ka ɓe mɓwama na kam mənana à surəì nə do aɓa cauɓikea, man-gung na ka. Lang ok ama Yesu na ban li a ɓala mala ɓwa Farisi ka, yiu nə muna-du məɓoarjami mana à lumsəì nə muru mə-rəmɓoarne, mana kure candə ka.

38Yiu yi kūndə nə ban akusə Yesu a nzəmi, sə kə ɓua; liu anzəm kusə Yesu nə mərəm, esəkia nə nyang muri, sə kùria a rəì nə abui; camarə jeki akusə Yesu tutu nə mburkuni, sə kə hasəia nə muru mə-rəmɓoarne.

39Ɓwa Farisi mənana tunə Yesu arə girlina ka sən mənia ka. Pələa na nə ɓabumi ama, "Ɓə̀ ɓwa man ngga məɓangna mala Ɓakuli na ka, ɓə́ surəna rə ɓwa mənana jekiyi rəì ka, sə koya ulang mɓwama na man, acemənana mə'cauɓikea na."

40Yesu eari wi ama, "Shiman, mə ndanə cau mənana mə nə no ka." Pələa pe eare ama, "Nam ce, Maləm."

41Yesu ne wi ama, "Ɓe ɓwa kə kpata aɓwana ɓari tangna. Ɓwa mwashat ka ak məsəboalo gbəman-tongno, sə ɓeɓwa ka lumi-tongno na ak ka.

42Yia kəm ngga à gandə mbwe ka tangna man ɗang. Məpa-tangna pələa twalia wia ban məno yì atangna ka. Sə ado ka yana aɓaləia nə̀ earce nə̀ kutibanì?"

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

43Shiman eari wi ama, “A səne mem ngga ɓwa mənana tangna male kpəm sə à twali wi banì ka.” Yesu ne wi ama, “Yàwá! A nani pepe.”

44Pələa pələ rəì aban mɓwama man, sə ne Shiman ama, “A sən mənia yì mɓwama ka? Ən kutio a ɓala mo, a pam mur laki akusəu ɗang. Sə mɓwama man ngga liupam akusəam nə mərəm male. Sə kə esəkia nə nyang muri.

45A gingsəam nə nu kunam ɗang, sə mənia yì mɓwama ka, kutio mem məni ɗār ka, ko auləa tù kuni arə nu ka kusəam ɗang.

46A hasəam muru a ɓamuram ɗang, sə yì ka, hasəam muru mə'rəmɓoarne arə akusəam.

47Ace mani ka, ən nggə banggo, earcearəu male mana gul kpəm ngga, ləmndə ama, acauɓikea məgule male ka à twaləni wi bania kat. Sə ɓwa mənana à twali wi banì bəti ka, earcearəu male gbal ka nda bəti.”

48Yesu pələa ne mɓwama məno ka ama, “À twaləno ban acauɓikea mo.”

49Acili aɓwana mənana aban li ka, a tita nea rəia ama, “Man yì ɓwa ka nda yana, mənana kə gandə twalban cauɓikea ka?”

50Pələa Yesu ne mɓwama məno ama, “Paɓamuru mo amsəno; o ata dorəpwala mo.”

Luka 8

Amaməna mana à pe Yesu gbasha ka

1Tu anzəm man ngga Yesu gya arə ala məgulke andə amuna-là ɗàngɗáng aban hamnə Cau Amsəban mala Domurəm mala Ɓakuli. Alaggana male man lum-nong-ɓari ka, à nda ate.

2 Aɓea maməna mənana à pusə akukwar a rəia sə à twalia wia ban arəkwana ka, à nda gbal ate. Amənia yì amaməna ka à ndaka Maryamu (mənana à tunəki ama Ɓwa Magdala), mana à pusə akukwar tongno-nong-ɓari a rəì ka,

3andə Joana mālá Kuza, mənana kə ɗenyi nə ɓala mala Murəm Hirədus ka, sə Suzana andə acilia pas. À kə pakki Yesu andə alaggana male gbasha nə girkuma malea.

Kanicau arə məɓeale

(Matiu 13:1-9)

4Lang ɓwabunda na arə rambəa sə aɓwana na rə purki arə ala ɗàngɗáng aban yiu aban Yesu ka, Yesu pələa nea wia mənia yì kanicau ka:

5 Ɓe mə'rya wario a ɓeale. Nda ban kok məsəɓeale ka, aɓea sukkio amur njargula. Aɓwana parkia a ɓakusəia sə amuna-nyal mana a kuli ka à yì tarkia.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6Aɓea sukkio amur tali, lang à purna ka kara à ime, acemənana à kum banpwala ɗang.

7Aman sukkio aɓalə azwe, sə à gulo andəia ka, kara zwe sorəkia.

8Sə aman ngga à sukkio amur nzali məɓoarne. À puro, à gulo, à kya ɓəla, ko məyani ka pusə ɓəle kuti mənana à ɓeali ka kusə gbəman. Yesu bangŋəna mənia yì cau ka, pələa loasə gi na ama, "Ɓwa mənana ndanə kir okban ngga ɓà o."

Yesu mənggi ɓa kanicau mala məɓeale

(Matiu 13:10-12,18-23; Markus 4:13-20; 13:18-23)

9Alaggana mala Yesu ɗi ama, mana nda ɓa mənia yì kanicau ka.

10Pələa nea wia ama: Wun ngga à pana wun surə gir ɓa səmbərəa mala Domurəm mala Ɓakuli. Sə mala acili aɓwana ka, ən nggə nea wia nə kanicau ace mənana ɓəa lumsə cau ɓa Maləmce mənana ama: "À nə sənban, sə à pà nə sən kəgir ɗang; À nə okban, sə ce pà nə kpakia wia ɗang."

11 Mənia ka ndà ɓa man yì kanicau: Məsəɓeale ka nda cau mala Ɓakuli.

12Aməsəɓeale mənana à kpa mur njargula ka, à ndaka aɓwana mənana a o, sə Shetan yiu yi pwan cau mənana a ɓabumia ka, ace mənana ɓəa kəa pà ɓamuria ɓəa kum auwa ɗang.

13Amənana amur tali ka, à ndaka aɓwana mənana à ok cau ka, à é nə bumpwasəa, sə cau kum kutio a ɓabumia ɗang. Paɓamuru malea ka banì sau ɗang, pwari karəkiban yiu ka kara à kpa.

14Aməsəɓeale mənana à kpa aɓalə azwe ka, à ndaka aɓwana mənana à ak cau mala Ɓakuli, sə nə nzəmo ka aɗenyicau mala doɓanza andə alta kume, sə bumpina arə kum banɓoarnado mala gir ɓanza, yi tsəa ko à ɓəl ɗang.

15Sə aməsəɓeale mənana a nzali məɓoarne ka, à ndaka aɓwana mənana à ok cau sə à bwali nə ɓabum məɓoarne məɓafoe ka. À lidəmbəa aɓa gandərəu, sə cau pusə ɓealəu məɓoarne aɓaləia.

Kanicau arə pitəla

(Markus 4:21-25)

16 Ɓwa pà nə tsək bəsa a pitəla sə nə kùmsəi wi nkenye amuri, ko nə oasəi a təta gado ɗang. Nə gyari a kuli ace aɓwana mənana à nə kuti ka ɓəa sən tălaban.

17 Kəgir pà kàm a səmbərəa mənana à pà nə pusə ce raka, sə kəgir pà kàm mənana à nə gir ce, mənana à pà nə surəì ko tè pà nə pur raka.

18 Wu tsəkiru arə gir mənana wu kə ok ka. Ɓwa mənana ndanəi ka, à nə tsəki wi ɓe amuri. Sə ɓwa mənana pànəi raka, ko mənana kə səni kəla ndanəi ka, à nə é a rəì.

Nggea Yesu andə amə'eambəi

(Matiu 12:46-50; Markus 3:31-35)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

19Pələa nggea Yesu andə amə'eambəi yiu abani, sə ace lakki mala aɓwana ka à bwal bani ɗang.

20Pələa ɓeɓwa ne Yesu ama, “Nggo andə amə'eambəo ka, à nda ban came a nza, à kə earce səno.”

21Yesu nea wia ama, “Nggem andə amə'eambəam ngga, à ndaka ɓwana mənana à kə ok cau mala Ɓakuli sə à kə tsəi aɓa turo ka.”

Yesu tamsə nggea gung

(Matiu 8:23-27; Markus 4:35-41)

22A ɓe pwari mwashat Yesu ne alaggana male ama, “Wu fani səm nə̀ eauwe a ɓe nkaring nggeamur.” Pələa à eauwe a waru aban ká.

23À nda rə o ka, Yesu koa ntulo. Kara nggea gung məcande longŋəna ɓua a nggeamur, ɓə́ kongsəna waru. Yia ka à nda aɓa nggea tanni məgule.

24Alaggana wario à kya loasəkì a ntulo ama, “Ɓwaməgule, Ɓwaməgule, səm ndo səm nə̀ ko!” Yesu lo pələa sà arə gung andə mur mənana gung kə loasəki ka. Kara gung kur kəkəs, ban nyare pwal ɗəong.

25Yesu pələa ɗi alaggana male ama, “Guliarui ma'wun na ke?” Ɓangciu pakkia wia, à ndali pələa à ɗi rəarəia ama, “Ya ɓwa nda man, mənana sa arə gung andə mur, pələa à oki wi ka!”

Yesu pusə kukwar arə ɓeɓwa

(Matiu 8:28-34; Markus 5:1-20)

26Yesu andə alaggana male samsəa à yàllî nggeamur Galili à kya kpasha a bu-nzali mala amə Gerasin.

27Lang Yesu nə̀ eauwe anza ka, kara ɓe ɓwabura nia, mənana nə́ akukwar a rəì ka. Ɓwabure pur aməno yì la ka. Ɓwabure ka banì sauwuna oasə agir-nggurəu a rəì ɗang, sə dukiyi a ɓala ɗang, akiyi rəì aɓalə aɓembe.

28Lang nə̀ sən Yesu ka, kara mak zwalo bang-bang, yi kpa a ɓadəmbəi, loasə gi kərkər ama, “Mana ən pakko, Yesu, Muna mala Ɓakuli mana Karban kat ka? Ən nggə zəmbəo, kəa pam tanni ɗang!”

29Ne anggo acemənana Yesu angŋəna dəmbəa sàrənà amənia yì akukwar ka ɓəa purî rə mənia yì ɓwa ka. Kusə pas ka abangŋo məɓane man kə lo a rəì. Sə kat andə amani ama aɓwana nə̀ taka akusəi andə abui nə anko andə ansolo, sə à nə̀ tamsə aɓwana ɓəa yallí ka, nə̀ kasəki ansolo, nə̀ ɓunggia anko. Pələa akukwar nə̀ um nəi a ɓabondo.

30Yesu ɗi ama, “Lulləo a mana?” Pələa eare ama, “Lulləam nda Pas.” Bangŋa anggo acemənana akukwar pas sə à kutia rəì.

31Akukwar nì camarə zəmbəi Yesu ama ɓə̀ kəa tasəia aɓa tuli-tàtəkətè, yì tuli-bəsa ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

32A girəi bania anggo ka, nggea domwan mala atəmbərəm-ɓala nakam, aban likiali a bum-nkono. Akukwar nì zəmbəi Yesu ama ɓə̀ earia wia ɓəa kya kutio arə atəmbərəm-ɓala məno, pələa earia wia ɓəa kyane.

33Lang akukwar purî rə mənia yì ɓwa ka, à kya kutio arə atəmbərəm-ɓala. Kara domwan man kat giɓi nə mire a pal nkono à kya ɓunno a kun gwanyi mədāre, à sukkio aɓa anggeamur, à ko kat à wu mbətəp.

34Lang aməyal atəmbərəm-ɓala sən gir mənana kumban ngga, à sarəa mire aban o, à kya bangce a la andə acilia ban aɓa bu-nzali məno.

35Ɓwabunda puro aban ká sən gir mənana kumban ngga. Lang à yina aban Yesu ka, à yì kum mənia yì ɓwa mənana akukwar purî rəì ka, aban do a ɓadəm Yesu nə agir-nggurəu a rəì, ɗenyicau male nyarəna a rəì, sə ɓangciu pakkia wia.

36Aɓwana məno à sən gir nî nə məsəia ka, à kanî aɓwana ce pusəo mənana à pusə akukwar arə mənia yì ɓwa ka.

37Ɓwabunda kat mənana a bu-nzali məno mala amə Gerasin ngga, à zəmbəi Yesu ama ɓə̀ upi nzali malea, acemənana ɓangciu pakkia wia kərkər. Lang Yesu eauwe a waru, nə̀ nyare nə̀ o ka,

38ɓwa mənana akukwar purî rəì ka zəmbəi wi ama, nə̀ o a te. Sə Yesu ɓine, ne wi ama,

39“Nyare a la ma'wun kya na ce nggea gir məgule mənana Ɓakuli pakko wi ka.” Pələa mənia yì ɓwa ka nyare o a la malea, camarə bang ce gir mənana Yesu pakki wi ka.

Muna Jarus andə mɓwama mə rəkwana

(Matiu 9:18-26; Markus 5:21-43)

40Lang Yesu nyarəna ka, ɓwabunda gingsəi, acemənana à nda aban kundəe.

41Pələa ɓeɓwa, lulləi ama Jarus, ɓwaməgule mala Ndakpapi, yiu yi kpa a ɓadəm Yesu, kə ɓuakia rəì ama ɓə̀ yiu ate a ɓala male,

42acemənana kə məɓoarnsarile mwashat ɓərɓər, mənana ndanə apələa lum-nong-ɓari ka, kuni mala nə̀ kumsəo. Yesu bwaləna njargula aban ká, ɓwabunda mənana lo a te ka nggiki kərkər.

43Ɓe mɓwama na aɓaləia, mənana pak apələa lum-nong-ɓari nkila na aban sukkio a rəì. Mal girkuma male aban amə sonzəo, sə kəɓwa gandə sonzəe ɗang.

44Ɓwama man kar nə nzəm Yesu, je kun daura male, anggo ka kara sukkio mala nkila male came.

45Yesu ɗiban ama, “Yana ɓwe jem?” Koyan ngga na ama ndà ɗang. Pələa Bitərus na ama, “Ɓwaməgule, ɓwabunda kārəio aɓaləu, sə à kə ramnggio, sə a kə ɗiban ama, ‘Yana ɓwe jem?’ ”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

46Sə Yesu ka bangŋa ama, “Ɓe ɓwa jenam, ən sələ̀a, acemənana ən ok rəcandəa puro a rəam.”

47Lang mɓwama man sənəni te no nə̀ pur ka, puro rəì kə ɓəla, yi kpa a ɓadəm Yesu. A ɓaməsə ɓwabunda kat, bang tər gir mana tsəi sə je Yesu, andə kumo mənana kum rəpwala àkə̀ banì ka.

48Sə Yesu ne wi ama, “Ɓoarnsarilem, guliarəu mo twaləno ban rəkwana mo, o aɓa rəpwala.”

49Yesu na arə na cau piu ka, ɓeɓwa pur nə ɓala mala Jarus, yì ɓwaməgule mala Ndakpapi. Yi ne Jarus ama, “Ɓoarnsarileo pangŋəna lú. Kəa pe Maləm tanni ɓà ɗang.”

50Lang Yesu ok ce ka, ne Jarus ama, “Ɓangciu ɓə̀ kəa pakko ɗang, we ka tamsə ɓabumo, rə munio nə̀ malâ.”

51Lang à yì bwaləna ɓala mala Jarus ka, Yesu eari kəɓwa kutio ate ɗang, she kə Bitərus, sə Yohana andə Jemis, sə tár muna andə ngge.

52Anggo ka ɓwapəndəa kat à nda rə ɓua sə à kə keban ace. Yesu nea wia ama, “Wu kəa ɓua ɗang, muna ka wu ɗang, nda a ntulo!”

53Kara à oali oalo kyauwikiban, acemənana à sələ̀na ama muna ka wu na.

54Pələa Yesu bwal muna a garabui, sə na ama, “Munem, lo!”

55Yiləmi muna kara nyare, sə par bui lo cam nə came. Yesu pələa nea wia ama, ɓəa pe wi girlina ɓe li.

56Atár muna andə ngge ndali kərkər. Pələa Yesu nunkiria, ama ɓəa kəa ne kəɓwa ce gir mənana kumban ngga ɗang.

Luka 9

Yesu tur alaggana male lum-nong-ɓari

(Matiu 10:5-15; Markus 6:7-13)

1Yesu tunə amə'mishan male mənana lum-nong-ɓari ka, sə pea wia rəcandəa andə gara amur akukwar kat sə ɓəa twalban rəkwana.

2Pələa tasəia ɓəa kya hamnə ce Domurəm mala Ɓakuli, sə ɓəa twali aɓwana ban rəkwana.

3 Nea wia ama, “Wu kəa twal kəgir a bu wun ace gya ma'wun ɗang. Wu kəa twal gara-gya, ko luru, ko girlina, ko boalo, ko aɓea agir-nggurəu ɗang.

4Koya ɓala wu sulə kam ngga, wu kəa ɗeki ɓalae ɗang, she ɓə̀ wu nyingŋəna le ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

5Sə ɓà aɓwana ak wun raka, ɓà wu nà nying le ka wu kətəri tu mənana a kusə wun ngga, acemənana ɓà nakun wun amuria."

6Pələa à lo à ara arə amuna-là aban hamnə Cau Amsəban andə twali aɓwana ban rəkwana a koya ban.

Hirədus ndali nə acau mana oki ka

(Matiu 14:1-12; Markus 6:14-29)

7Hirədus, murəm Galili ok ce agir mənana à kə pak kat ka, muri zurəì, acemənana aɓea aɓwana kà na ama, Yohana na à loasəi a ɓembe ka.

8Aɓea ɓwana ka à kə na ama Iliya məɓangna mala Ɓakuli na yi pusərəi ka, nyare aɓea ka ama, ɓe kə məɓangna mala Ɓakuli mənana a pwaryan ngga nda long nə yiləmu ka.

9Hirədus ka bangŋa ama, "Yohana ka ən tsəa à kasə meali, sə yana ɓwe nda mənia ɗəm ən nggə oki amənia yia acau amuri ka?" Pələa alta sən Yesu.

Yesu li nə aɓwana á-tongno

(Matiu 14:13-21; Markus 6:30-44; Yohana 6:1-14)

10Lang amə'mishan nyarəna ka, à yì banggi Yesu agir kat mənana à pak ka. Pələa umia, yia nəmurəia, a ɓe la mənana à kə tunəi ama Beseda ka.

11Ɓwabunda ok ce, kara à pwan rəia à o ate. Yesu gingsəia, sə nea wia cau amur Domurəm mala Ɓakuli, sə aɓwana mənana à yiu sə à nda aɓa rəkwana ka, twalia wia ban arəkwana malea.

12Lang pwari mala nà kpa ka, alaggana mala Yesu man lum-nong-ɓari ka, à sung abani à yì ne wi ama, "Ɗeki ɓwabunda ɓəa o arə amuna-là, ɓəa kya alta girlina andə ban nongŋo, acemənana ban mənia səm ndakam ngga ɓabondo na."

13Sə Yesu ka nea wia ama, "Wu pea wia girlina ɓəa li." Pələa à ne Yesu ama, "Kəgir mənana səm ndanəi ka, kə bəredi tongno na andə amənji ɓari. She ɓà do ama ɓà səm kya kur girlina ace ɓwabunda man kat ka."

14Aburana mənana abanì ka à bwal á-tongno. Pələa Yesu ne alaggana male ama, "Wu tsəia ɓəa do mbop-mbop lumi-tongno-tongno."

15Anggo sə alaggana tsəia, koyana le ka dum nə do.

16Yesu twal abəredi mənia tongno andə anji ɓari ka, pələa loasə muri a kuli pak yàwá, sə ɓwanggia, pe alaggana male ɓəa gaki ɓwabunda.

17Ya kat à li à ɗəmnggya. Alaggana pwan cili aɓwanggine mənana à ueo ka arə ago lum-nong-ɓari.

Cau mənana Bitərus na amur Yesu ka

(Matiu 16:13-19; Markus 8:27-29)

18Ɓe pwari nakam Yesu ka nda ban pak hiwi nəmurəì, sə alaggana male yiu ate, pələa ɗia ama, "Ɓwabunda kə na ama, Mə nda yana?"

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

19À eari wi ama, “Aɓea ɓwana ama a nda Yohana Məbatisəma, aɓea ka ama a nda Iliya, məɓangna mala Ɓakuli, sə aɓea ka ama a nda ɓe məɓangna mala Ɓakuli ata mənana a pwaryan ngga, mənana nyare yiu nə yiləmu ka.”

20Yesu nyare ɗia ama, “Sə wun, a bangŋe ma'wun ngga, mə nda yana?” Bitərus eare ama, “A nda Kərəsti Mə'amsəban mənana Ɓakuli turi ka.”

Yesu na ce tanni andə lú male

(Matiu 16:20-28; Markus 8:30–9:1)

21Yesu nunkiria nə rəcandəa ama, ɓəa kəa ne kəɓwa ɗang.

22Pələa na ama, “Dumənа púp Muna mala Ɓwa nè kum tanni arə agir pas, sə akapana, andə agbani pəris, andə amaləm Nggurcau ka à nè ginəi. À nè wal-lui, sə aɓa tāruia nongŋo ka nè lo nə yiləmu.”

23Pələa nea aɓwana kat ama, “Ɓwa mənana kat kə earce yiu atam ngga, nè ɓinə ɓamurì, nè twal nggun-gangndi male ko aya pwari ka nè kpatam.

24Ɓwa mənana kə earce amsə yiləmi ka, nè ɗwanyibanì, sə ɓwa mənana turta yiləmi acem ngga, nè amsəi.

25Mana gir nì nè puri ɓwa yi mənana ɓè kum ɓanza kat, sə ɗwanyi yiləmi ko yiləmi kiɗiki ka?

26Ɓè kəsəkya kə pakki ɓwa a rəam andə cau mem ngga, kəsəkya nè pakki Muna mala Ɓwa a rəì, a pwari mənana nè yiu nəi, aɓa ɓoarɓwa male andə ɓoarɓwa mala Tarrí andə mala aməturonjar məfele ka.

27Ən nggə bangga wun məsəcau, aɓea ɓwana mənana à nda ban came kani ka, à pà nè wu ɗang, she ɓəa sənəna Domurəm mala Ɓakuli ka.”

Nggaɗirəu mala Yesu

(Matiu 17:1-8; Markus 9:2-8)

28 Kəla anzəm nongŋo tongno-nong-tārú, mənana Yesu nakiyi acau man ngga, tunə Bitərus andə Yohana andə Jemis, pələa à eauwe amur ɓe nkono ace pak hiwi.

29Lang nda rə pak hiwi ka, ɓaməsəi twalo nggaɗi, sə agir-nggurəu male ka à pwasə tyal-tyal, kəla tălaban mala linzama.

30Kara aɓwana ɓari, Musa andə Iliya yiu, à kə na cau nəi.

31À pusə rəia aɓa ɓoarɓwa mala kuli, aban na cau andə Yesu. À bang cau amur lú male, mənana nè yia lumsəo a Urəshalima ka.

32Sə Bitərus andə aɓi ka à kongŋa malea a nggea ntulo. Lang məsəia nè sa ka, à sən ɓoarɓwa mala Yesu andə aɓwana mənia ɓari aban came andəi ka.

33Lang amənia yì aɓwana na ban nying Yesu à nè o ka, Bitərus pələa ne wi ama, “Ɓwaməgule, ndanə ɓoaro mənana səm nda kani ka. Səm nè gilə agumli tārú,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

mwashat ka nda aceo, mwashat ace Musa, sə mənia mwashat ka nda ace Iliya.”
Sə yì ka, surə cau mənana nakiyi ka ɗang.

34Nda aban na cau piu ka, pərɓang suləo gir muria, pələa ɓangciu pakkia wia
mənana pərɓang yi gir muria ka.

35Gi Ɓakuli pur nə ɓa pərɓang na ama, “Mənia ka Munem na, nda mənana ən
tarì ka, wu kwaki kir wun a rəì.”

36Lang giu nanacau ka, kara à sən Yesu nəmurəì. Alaggana man bwal ce a
rəarəia, à ne kəɓwa ce gir mənana à sən aɓalə anongge ka ɗang.

Yesu pusə kukwar arə muna

(Matiu 17:14-18; Markus 9:14-27)

37Ban fana ka, lang Yesu andə alaggana mənia tārú suləni mur nkono ka,
ɓwabunda yiu rambəa aban Yesu.

38Ɓe ɓwa aɓa ɓwabunda loasə gi ama, “Maləm! Ən nggə zəmbəo, ɓwamur
munem, kà nda kà munem mwashat!

39Ɓe bangŋo məɓane kə lo à rəì, sə kə ci kə yasələban nə mak zwalo bang-bang.
Kə turi aɓa dəurəki rəì wak gandəa ntara nè gupi a kuni. Kani lo a rəì anggo, pà
nè eare nè nyi ɗang she ɓè sokkina te pà nî tanni kèrkár ka.

40Ən zəmbəi alaggana mo ɓəa pusəì, sə à gandəi ɗang.”

41Sə Yesu pələia wia ama, “Wun a nza man ngga wu nda wu pak murcandəa sə
wu ɗwanyi paɓamuru aban Ɓakuli ka! Banem nè sau lang aban do sənəa wun
sə wu nè kànì pak ɓe kəgir? Nè ngga ká a ya pwari sə mə nə nggə twal gandərəu
nə wun?” Pələa ne ɓwabure ama, “Yinə munio kani.”

42Lang muna longŋəna aban yiu ka, kara kukwar loasəi gwarrì a nzali, turi aɓa
məɓulɓul məkərkər nì. Pələa Yesu pyau kukwar, kukwar puri rə muna, sə Yesu
nyesəi pe tarrí.

43Yia kat ka à ndali nə gulo mala rəcandəa mala Ɓakuli.

Yesu na ce lú male ɗəm

(Matiu 17:22-23; Markus 9:30-32)

Lang ɓwabunda kat nda rə ndali nə agir mənana Yesu pe ka, ne alaggana male
ama,

44“Wu kwaki kir wun arə cau mənana mə nə bangga wun ado ka: Muna mala
Ɓwa ka à ndo à nè me a ɓabu aɓwana aməɓinə məsəì.”

45Sə alaggana ka à surə ɓa mənia yì cau ka ɗang. Ceì səmbərəia wia à gandə
bwalte ɗang, sə ɓangciu pakkia wia ɓəa ɗì amuri.

Yana nda ɓwaməgule kat?

(Matiu 18:1-5; Markus 9:33-37)

46Makgir lo aɓalə alaggana mala Yesu amur koyana aɓaləia nda ɓwaməgule kat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

47Yesu surəna ɗenyicau malea, pələa loasə ɓe muna tamsəi a nkanggari,

48sə nea wia ama, “Koyana sə ɓà ak muna kəla mənia ace lulləam ngga, angŋənam, sə ɓwa mənana em ngga, angŋəna Tárram mənana tasəam ngga. Ɓwa mənana kutibanì kat a nongsəmuru aɓalə wun ngga, nda ɓwaməgule ma'wun kat.”

Ɓwa mana camba wun a nggaro raka ma'wun na
(Markus 9:38-40)

49Pələa Yohana ne wi ama, “Ɓwaməgule, səm sən ɓeɓwa aban pusə akukwar nə lulləo sə səm ne wi ɓà came, ɓà kəa pe ɗang, acemənana pà aɓalə səm ɗang.”

50Yesu ne wi ama, “Wu kəa tamsəi ɗang, ɓwa mənana pà a nggaro nə wun raka, ma'wun na.”

Amə Samariya ɓinə ak Yesu

51Lang pwari mənana Yesu nà nyarni aban o a kuli gbashina ka, Yesu tsək muri aban ká a Urəshalima.

52Pələa tasə amə'na-turban à aki dəmbəa aban ká a ɓe muna-la mala amə Samariya ɓəa kya giləki ban-suləo.

53Sə àkà la məno ka kəɓwa gingsəi ɗang, acemənana yì ka, tsək muri aban ká nə Urəshalima.

54Alaggana male, Jemis andə Yohana, à səni anggo ka pələa à ɗiban ama, “Mətalabangŋo, ɓà səm tunə bəsa a kuli ɓà yi pisə aɓwana mənia ka le?”

55Yesu pələ rəì sà arə Jemis andə Yohana.

56Pələa à kutio à o a ɓe muna-la.

Aməkpata Yesu nə mburkun
(Markus 8:19-22)

57À nda ban ká a njargula ka, ɓeɓwa ne Yesu ama, “Mə nə kpato ko ayaban a nə ká kam ngga.”

58Yesu ne wi ama, “Amə'nzəgban ngga à ndanə atuli malea, sə amuna-nyal mənana a kuli ka à ndanə anda, sə Muna mala Ɓwa ka pànə ban mənana nà usələ kam ngga ɗang.”

59Pələa ne ɓeɓwa ama, “Yiu atam.” Sə ɓwe ne wi ama, “Mətalabangŋo, cam peatu, mə kya tsəkban tárram.”

60Yesu ne wi ama, “Ɗeki alú ɓəa tsək alú malea, sə we ka kyane kya hamnə Domurəm mala Ɓakuli.”

61Nyare ɓeɓwa bangŋa ama, “Mə nə kpato, Mətalabangŋo, səa ma cam peatu mə nyare mə kya tsək aməɓala mem a ndà.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

62Yesu ne wi ama, “Ɓwa mənana nda ban rya nə andá, sə kə kar məsəi a nzəmi ka, kārəa nə̀ kum Domurəm mala Ɓakuli ɗang.”

Luka 10

Yesu tur aməkpate lumi tongno-nong-ɓari nə məsəì ɓari

1Anzəm mənia ka, Mətalabangŋo twal aɓea ɓwana lumi-tongno-nong-ɓari nə məsəì ɓari ata aməkpate, sə tasəia ɓari-ɓari ɓəa aki dəmbəa o arə ala andə aban mənana yì ka, nə̀ ká kam ngga.

2Nea wia ama: Turo pwan gir ɓaban ngga ndakam kərkər, sə aməturo ka à lakki ɗang. Ace mani ka, wu zəmbəi Mətala ɓaban ɓə̀ tasə aməturo a ɓaban.

3Wu kyane! Ən nggə tasə wun kəla amuna-nzur aɓalə anvwa-bondo.

4 Wu kəa twal boalo, ko luru gya, ko ankura, a bu wun ɗang, sə wu kəa makki kəɓwa kun a njargula ɗang.

5Ko ya ɓala na wu kuti kam ngga, wu tite nə na ama, “Ɓə̀ dorəpwala suləo a ɓala man.”

6Ɓə̀ mə'earce dorəpwala na a ɓalae ka, makkun ma'wun ɓə̀ do amuri. Sə ɓə̀ pà kàm raka, makkun ma'wun ɓə̀ nyare ata wun.

7Wu do a ɓalae, wu li, wu nu koya gir à pà wun kam ngga, acemənana məturo ka ɓoaro ɓə̀ kum tangnakusəi. Wu kəa wu turkio arə aɓala ɗang.

8 Ɓə̀ ya la wu kuti kam, sə à ak wun ngga, wu li ko mana à pà wun ngga.

9Wu twalia wia ban arəkwana mənana abanì ka, sə wu nea wia ama, “Domurəm mala Ɓakuli yina aban wun tu.”

10 La mənana wu kuti kam, sə à ak wun raka, wu puro arə akula malea wu na ama,

11“Ko nggearə tu la ma'wun mənana a kusə səm ngga, səm nggə kətərikia wuni. Sə wu sələ ama: Domurəm mala Ɓakuli ka yina aban wun tu!”

12Ən nggə na wun, a pwari ɓashi ka, ɓashi mala Ɓakuli amur məno yì la ka nə̀ cande nə̀ kuti mala amə Sodom.

Ala mana à earnə Cau Amsəban raka

(Matiu 11:20-24)

13 Caukwanban nə we, Korazin! Caukwanban ne we gbal Beseda! Ɓəa agir-ndələki mənana à pakkia aɓalə wun, à pangŋənia a Taya andə Sidon ngga, ɓə à pwanəna nzali ɗiɗyal, à makkina agir keban a rəia, nə tapì aɓa tu.

14Gir kwanrəu mana nə̀ yiu amur wun a pwari ɓashi ka, nə̀ ɓike nə̀ kuti mənana nə̀ yiu amur amə Taya andə amə Sidon ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Sə we Kapanahum ngga! A ká səni kəla à nə loasəo aban ká kuli le? Awo! À nə turo a nzali àkà ɓa tuli-lú!

16 Wun amə kpatam, ɓwa mənana kwaki kiri arə wun ngga, nda ban kwaki kiri a rəam, ɓwa mənana ginə wun ngga, ginənam, sə ɓwa mənana ginəam ngga, ginəna Tárram mənana tasəam ngga.

Nyare mala amə kpata Yesu mana turia ka

17Aməkpata Yesu mənana lumi-tongno-nong-ɓari məsəì ɓari ka à nyar nə bumpwasəa à yiu à yì na ama, "Mətalabangŋo, nggearə akukwar ka à kə oka səm aɓa lulləo!"

18Pələa Yesu pea wia eare ama, "Ən sən Shetan pur a kuli aban kpa kəla linzama mala mbulo.

19Ən pana wun rəcandəa wu parki an'yau andə agenye sə wu limurəm amur bangŋo mala ɓi'wun məbura, kəgir pà nə kum wun ɗang.

20Sə ban ɓə̀ kəa ɓoara wun ama akukwar kə oka wun ɗang, wu pak bumpwasəa ama alullə wun ngga à gilənia a kuli."

Bum Yesu pwasəo

(Matiu 11:25-27; 13:16-17)

21Aməno yì pwari ka, Yesu lumsə nə bumpwasəa aɓa Bangŋo Məfele sə bangŋa ama, "Ən ɓwangsəkio we Dâ, Mətala kuli andə nzali, acemənana a səmbərə amənia yì agir ka arə amə'səle andə aməsurəe, sə a ləmndəia aban amuna məkeke. E, Dâ, mənia ka nda gir mənana pwasə bumo ka."

22 "Girbunda kat ka Tárram nyingŋənam mia a buam. Kəɓwa surə koyan nda Muna ɗang, she kə Ɓakuli Tarrû nəmurəì, sə kəɓwa pà kàm surə koyan nda Tarrû ɗang, she kə Muni, andə aɓwana mənana Muni tarkia ama nə ləmndəi abania ɓəa surəì ka."

23Pələa pələ rəì aban alaggana male, nea wia zàng ama, "Aməsəu mənana à kə sən gir mənana wu kə səni ka, à ndanə earmuru aban Ɓakuli!

24Ən nggə na wun ama, amə'ɓangna mala Ɓakuli andə amurəma ka, à kə earce ama à nə sən gir mənana wu kə səni ka, sə à kumo à səni ɗang. À kə̀ earce ok cau mənana wu kə oe ka, sə à kumo à oe ɗang!"

Kanicau arə ɓwa Samariya ɓwa məɓoarne

25 A ɓe kə pwari ka, ɓe məsələ Nggurcau mala Musa lo nə karəki Yesu. Pələa ɗì ama, "Maləm, mana mə nə pa sə mə nə kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka?"

26Yesu eari wi ama, "Mana ɗe à giləa aɓa Nggurcau? Lang sə a kə ɓalli?"

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

27Ɓwe eare ama, “ ‘Earce Ɓakuli mo nə ɓabumo kat, nə yiləmo kat, nə rəcandəa mo kat, nə ɗenyicau mo kat’; sə wu ‘earce ɓeo məkunɓala kəla mənana a earce ɓamuro ka.’ ”

28Yesu eari wi ama, “A bangŋa məsəcau. We ka, pa anggo, a wu nə auwa.”

29Sə yì ka, earce nè ləmndə ama ɓwarki raka, pələa ɗi Yesu ama, “Yana nda ɓeam?”

30Yesu ne wi ama: Ɓe ɓwa lo a Urəshalima aban ká Jeriko, kara amə'ɓəmbəriban kasəa akuni. À swarki agir-nggurəi, à walki ueo bəti ɓə wuna, sə à o à ɗeki.

31Anggo ka ɓe Pəris twaləna kə njargule aban ká. Məsəì nè yia kpa a rəì ka, kara kyanggi wi o a o male.

32Sə anggo gbal ka ɓeɓwa Lawi twal kə njari, lang yiu yi bik banì ka məsəì kpa a rəì, kara twal ɓe njar ɗang.

33 Ɓe məkunɗangna, ɓwa Samariya kar àkè njargule, nè yia sən ɓwa man ngga, məsəswatər bwali.

34Pələa kyang abani, soapi wi muru andə mùr-anap amur anpenye, sə marəki wi anpenye nə bugir. Twali ci anzəm məndambəritso male. Warini a ban-suləo kya ɗenyi nəi.

35Ban fana ka pusə boalo, dinari ɓari pe məɗenyi nə ban-suləo, ne wi ama, “Ɗenyi nə mənia yì məkwano ka. Gir mənana kat a kasəi amuri kuti mənia ka mə nə yia mbweo ɓən nyarəna ka.”

36A masələate ka Yesu ɗi ama, “Ata aɓwana mənia tārú ka, məyani a ɗenyicau mo, nda ləmndə dokunɓala arə ɓwa mənana kpa a bu amə'ɓəmbəriban ngga?”

37Məsələ Nggurcau eare ama, “Ɓwa mənana ləmndəì wi ɓwamuru ka.” Yesu ne wi ama, “Kyane kya pa anggo.”

Yesu wario a ɓala mala Marta andə Maryamu

38 Lang Yesu andə alaggana male bwaləna njar ka, à yì bik ɓe muna-la aban mənana ɓe mɓwama, lulləi ama Marta, gingsəia, ea a ɓala male ka.

39Marta ka ndanə mə'eambəi muna-ɓwama lulləi ama Maryamu, yi do a ɓadəm Mətalabangŋo Yesu aban ok kanigir male.

40Sə Marta ka nyesə ɗenyicau male arə aturo mənana ɓoaro ɓəa pea ka. Pələa yiu aban Yesu yi ɗi ama, “Mətalabangŋo, kəgir oasəo arə aturo mənana mə'eambəam nyinggam a kikilam ngga re? Ne wi ɓə̀ bwalàm.”

41Mətalabangŋo Yesu ne wi ama, “Marta, Marta, ɓabumo pi sə a kə pe rəo tanni arə agir pas.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

42Sə kəgir mwashat na à earkiyi ce ka, nda kə məɓoarne mənia Maryamu twali ka, sə kəɓwa pà nə́ é a rəì ɗang.”

Luka 11

Kanigir mala Yesu amur hiwi

(Matiu 6:9-13; 7:7-11)

1Ɓe pwari mwashat Yesu na ban pak hiwi a ɓe ban. Lang maləna ka, ɓeɓwa ata alaggana male ne wi ama, “Mətalabangŋo, kania səm pak hiwi, kəla mənana Yohana kani alaggana male ka.”

2Yesu nea wia ama, “Ɓə̀ wu nə̀ pak hiwi ka, wu na ama: “ ‘We Tar səm mənana a kuli ka, lulləo ka ɓəa gusələi, Domurəm mo ɓə̀ yiu.

3 Pà səm girlina mala yalung andə mala koya pwari ka.

4 Twala səm ban acauɓikea ma'səm, kəla mana səm gbal ka səm nggə twali aɓwana mənana à kə pakka səm cauɓikea, banì ka. Kəa ká nə səm aɓa karəkiban ɗang.’ ”

5Pələa Yesu nea wia ama: Ɓəà bangŋa ama ɓeɓwa ata wun ngga ndanə gyajam, sə wario abani nə ɓadu kya ne wi ama, “Ɓeam, pam tangna bəredi tārú.

6Ɓe gyajam mem twal bəri yiu abanam, sə ən panə kəgir mə nə pe wi ɗang.”

7 Sə gyajam male eari wi nə ɓakurəm ama, “Kəa tāki kiram ɗang! Kunkurəm ngga à gìrnì, sə mim sənə amunem ngga səm nongŋa nə nongŋo, pà mə nə gandə lo mə nə po kəgir ɗang.”

8Ən nggə na wun ama, ko ɓə̀ pà nə̀ gandə lo nə̀ pe wi bəredi, acemənana yì ka, gyajam male na ka, raka, sə ace pitau mala ɓwa məno ka, nə̀ lo nə̀ pe wi gir mənana earce nə̀ kārəí ka.

9 Ace mani ka ən nggə na wun ama: Wu zəmbəa, à nə̀ pa wun. Wu alte, wu nə̀ kumo. Wu wal kunkurəm, à nə̀ mənba wuni.

10Acemənana ɓwa mana kat zəm ngga, à nə̀ pe wi, ɓwa mana alte ka, nə̀ kumo. Sə ɓwa mənana gbal kat wal kunkurəm ngga, à nə̀ mənmbi wi.

11 Wun aɓwana mənana wu nda ka tárru ka, yana aɓalə wun mənana ɓə̀ muni zəmbəi wi nji, nə̀ pe wi n'yau ka?

12Ko ana raka, ɓə̀ zəmbəi wi nki-nggu ka, kara nə̀ pe wi genye?

13Sə ɓə̀ wun, amə'ɓealɓikea, wu sələ pe amuna ma'wun aɓoro məɓoarne ka, sə koshi Tar wun mana a kuli ka! Yì ka, aɓa njar mənana wori məno ka nə̀ pea aɓwana mənana à zəmbəi wi ka, Bangŋo Məfele!

Rəcandəa mala Yesu ka pur nə kəshe?

(Matiu 12:22-30; Markus 3:20-27)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14A ɓe kə pwari ka, Yesu na rə pusə kukwar arə ɓeɓwa mənana kə gandə na cau raka. Lang kukwar nì purna ka, ɓwa mənana kə na cau raka, kara na cau, ɓwabunda ndali.

15Sə aɓea aɓwana aɓaləia na ama, “Kwei, yi mənana gbal nə Baalzabul, murəm mala akukwar sə kə pusə akukwar ka.”

16Aɓea ɓwana kə earce tambi Yesu gbəli, pələa à ne wi ama ɓə̀ ləmndəia wia gir'ndali mənana nə̀ ləmndə ama yì ka, pur nə ban Ɓakuli ka.

17Sə Yesu sələ̀na rə ɗenyicau malea, pələa nea wia ama: Nzali murəm mənana kat gaki ka, pà nə̀ cam ɗang, sə ɓala mənana gaki ka, pà nə̀ cam ɗang.

18Sə ɓə̀ Shetan gau rəì ka, palang sə domurəm male nə̀ came? Ən bangŋa anggo, acemənana wu na ama nə Baalzabul sə ən nggə pusə akukwar.

19Sə ɓə̀ ən nggə pusə akukwar nə Baalzabul ka, aməkpata wun ngga, nə mana sə à kə pusəia? Ɓə̀ nda ana ka, à dumə̀na wun aməɓashi nə ɓamuria.

20Sə ɓə̀ nə rəcandəa mala Ɓakuli sə ən nggə pusə akukwar ka, Domurəm mala Ɓakuli yina aban wun.

21 Ɓə̀ ɓwaburaɓwa mənana kùrna rəì nə girbura na kə yal ɓala male ka, kəgir pà nə̀ je ɓala male ɗang.

22Sə ɓə̀ ɓeɓwa mənana kuti nə rəcandəa yiu a rəì, yi gandəi ka, nə̀ ak agirbura mənana gulikiyi a rəia ka, sə nə̀ pwan girkuma a rəì.

23 Ɓwa mənana pà atam raka, ɓiam-məbura na, sə ɓwa mənana bwalam ramngge raka, nda aban mesəki.

24 Ɓə̀ kukwar puri rə ɓwa ka, kə gali arə aban ima, ace alta ban usələo. Sə ɓə̀ kum raka, nə̀ ne ɓamuri ama, “Mə nə nyare a ɓala mənana ən ɗeki ka.”

25Sə ɓə̀ yi kumi à esəkini, ɓoarnansari gəraɗau ka,

26pələa nə̀ nyare nə̀ ngga yiu nə aɓea kukwar tongno-nong-ɓari mənana à kuti nə ɓealɓikea ka, à nə̀ yia kutio à nə̀ dukam. Do mala ɓwe adyan ngga nə̀ ɓiki kərkər nə̀ kuti mədəmbe.

27Yesu na rə naki amənia yì acau ka, kara ɓe mɓwama aɓa ɓwabunda loasə gi ama, “Tsəkbu mala Ɓakuli na amur nggeau mənana ɓəlo sə à nu kiure ka!”

28Yesu pa eare ama, “E, ɓafo, səa ma, tsəkbu pwala mala Ɓakuli ka nda amur aɓwana mənana à kə ok cau male, sə à kə kpate ka!”

Gir'ləmndəa məpandali mala Yunana

(Matiu 12:38-42; Markus 8:12)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

29Lang ɓwabunda nə̀ nggə lakki ka, Yesu na ama: Nza mənia ka məɓealɓike na, kə earce sən gir'ndali. Sə kə gir'ləmndəa məpandali pà kàm à nə̀ pe wi ɗang she kə gir'ləmndəa mala Yunana.

30Kəla mənana Yunana duk gir'ləmndəa aban amə Nineva ka, anggo sə Muna mala Ɓwa nə̀ do aban mənia yì nza ka.

31A pwari ɓashi ka, mamurəm mala amə Sheba nə̀ came andə aɓwana mənana a nza man ngga, sə nə̀ yinə kasə-ɓashi amuria, acemənana yì ka, lo a masələata nzali ɓanza kuko sə yiu ace sən sələe mala Solomon. Sə ado ka Ɓwa mənana kuti Solomon ngga ndya ka.

32A pwari ɓashi mala Ɓakuli ka amə Nineva nə̀ came andə aɓwana mənana a nza man ngga, sə à nə̀ yinə kasə-ɓashi amuria. Acemənana yia amə Nineva ka à pwanzali à ɗeki buia arə acauɓikea malea, nə hama mala Yunana, sə ado ka Ɓwa mənana kuti Yunana ka ndya ka!

Alta tălaban mə'məsəcau nì

(Matiu 5:15; 6:22-23)

33 Ɓwa pà nə̀ tsək bəsa a pitəla sə nə̀ səmbərəi, ko nə̀ kumsəi wi nkenye ɗang. She nə̀ gyari a kuli, ace mənana aɓwana mənana à kə kuti a ɓala ka ɓəa sən tălaban.

34Məsəo nda pitəla mala rəo. Ɓà məsəo na bang ngga, rəo kat ka nə̀ lumsə nə tălaban. Sə ɓà aməsəo ɓoar raka, rəo kat ka lumsəna nə pəndəa.

35Sə we ka, tsək kiro, ɓà tălaban mo ɓà kəa duk pəndəa ɗang.

36Sə ɓà rəo kat ka lumsə nə tălaban, kə pəndəa pa kàm ko bəti raka, nə̀ ta kat kəla mənana pitəla kə po tălaban ngga.

Yesu pusəta aɓwana-məgule mala amə Yahudi

(Matiu 23:1-36; Markus 12:38-40)

37Anzəm mənana Yesu maləna naki acau ka, ɓeɓwa Farisi tunəi arə girlina. Pələa Yesu wario kya do nə̀ li girlina.

38Lang ɓwa Farisi sən Yesu tita li girlina sə lak bui kəla mənana nggurcau malea bang raka, kara ndali kərkər nə mani.

39Pələa Mətalabangŋo ne wi ama: Wun amə Farisi ka wu kə lak nzəm kwar andə nzəm tasau, sə ɓabum wun ngga lumsə nə mɓali andə ɓealɓikea.

40Wun amə ɗwanyi sələe! Nggearə Ɓakuli mənana pak ɓāləi ka nə̀ pak nzəmi mbo?

41Ɓe wu nə̀ pe amətər agir mənana wu ndanəia ka, ko mana ma'wun kat ka nə̀ dupa wun nə ɓoarnsari.

42 Caukwanban nə wun, amə Farisi! Acemənana wu kə pa mwashat aɓa lum mala ambuzang andə ambulara andə acilia agirpwala, sə wu burice kpata gir

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

aɓa məsəcau andə earce Ɓakuli. Amənia ka à ndaka agir mənana wu nə̀ pa rəcandəa a rəia ka, sə acili agir məno ka wu nə̀ pea gbal.

43 Caukwanban nə wun, amə Farisi! Acemənana wu kə earce aban-do məɓoarne aɓalə andakpapi andə makkun aɓalə alimo.

44Caukwanban nə wun! Acemənana wu nda kəla aɓembe mənana à ɓəa raka, gandəa aɓwana kə gya amuria, à kə pəndəkea, aɓa ɗwanyi sələ̀e.

45Ɓe ɓwa aɓalə amə'sələ̀gir Nggurcau mala Musa eari wi ama, “Maləm, ɓə̀ a bangŋa ana ka, a sangŋa səm gbal!”

46Yesu pa eare ama: Wun aməsurə Nggurcau mala Musa, caukwanban nə wun! Acemənana wu kə parì aɓwana twalo mənana à pà nə̀ gandə twale raka, sə wun nə ɓamurə wun ngga, ko munabu wun mwashat ka wu pà nə̀ loasəi ama wu nə̀ tsəkia wia ɗang.

47 Caukwanban nə wun! Acemənana wu giləki ce aɓembe mala amə'ɓangna mala Ɓakuli, sə aká wun na à wal-luia.

48Anggo ka wu earəna nə gir mənana aká wun pe ka. Yia na à wal-lú amə'ɓangna mala Ɓakuli ka, sə wu nda wu giləki ɓak aɓembe malea ka.

49Mənia ka nda cau mənana Ɓakuli bangŋa amur wun ngga, “Mə nə tura wun ban nə amə'ɓangna andə amə'mishan, aɓea ka wu nə̀ wal-luia sə acilia ka wu nə̀ pea wia tanni.”

50Ace mani ka, nkila mala amə'ɓangna mala Ɓakuli mənana à sukki ɗiɗyal, twal a tita ɓanza ka, à nə̀ ɗice a bu aɓwana mənana a nza man ngga.

51Tite nə nkila mala Habila yi bwal ban nkila mala Zakariya, mənana à wali anre gyangŋan andə Ban Məfele ka. Ɓafo ən nggə bangga wun, à nə̀ ɓashia aɓwana mənana a nza man ngga acea kat!

52 Caukwanban nə wun, wun amaləm Nggurcau! Wu ak kunɓala mala sələ̀gir. Wun nə ɓamur rə wun ngga wu kuti ɗang, sə wu kasəkun aɓwana mənana à kə earce kutio ka!

53Lang Yesu nyingŋəna banì ka, amə Farisi andə amaləm Nggurcau mala Musa tita ɓinə məsəì, à cam a rəì nə ɗike amur acau pas.

54À kə̀ alta bwale aɓa cau mənana nə̀ pur a kuni ka.

Luka 12

Nunkiru andə ɓakɓabum
(Matiu 10:26-31)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1Anggo ka, lang ɓwabunda mənana lakki malea na á-pas à yì raməna aban Yesu gandəa à kə parki rəarəia ka, Yesu tita na cau peatu nə alaggana male ama: Wu par kir wun arə yis mala amə Farisi. Mə nda ban na cau amur kúnɓárína malea.

2Kə gir pà kàm mənana gire sə à pà nə̀ ndəli raka, sə ko ya gir'səmbəra ka à nə̀ pusə ce.

3Ace mani ka, cau mənana wu ne a pəndəa ka, à nə̀ ok ce bwāng, sə mənana wu sheri aɓa kiru aɓa ndà-nongŋo ka, à nə̀ hamnə ce amur akurəm.

4 Ən nggə na wun, wun agyajam mem, wu kəa ɓanggi aɓwana mənana à nə̀ wal lú ɓwa, sə anzəmi ka à pànə kəgir mənana à nə̀ pak ka ɗang.

5Mə nə ləmndəa wun rə ɓwa mənana wu nə̀ ɓanggi wi ka. Wu ɓanggi Ɓakuli, mənana ɓə̀ walna ɓwa ka, ndanə rəcandəa mənana nə̀ ramta ɓwa a lu-bəsa ka. Ɓafo, ən nggə na wun, wu ɓanggi wi!

6 Nggearəì ka aməpuɗeng tongno mbo sə à kə kúria kwapo ɓari? Kat andə amani ka kə ɓe pà kàm mənana Ɓakuli lorəi ka ɗang.

7Wu səni! Ko nggearə anyang ɓamuru wun ngga à ɓalnia kat. Ace mani ka, ɓangciu ɓə̀ kəa pakka wun ɗang, wu kuti aməpuɗeng kat nə ɓoarɓwa.

Bang paɓamuru mo amur Yesu a ɓadəm ɓwapəndəa

(Matiu 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 Ən nggə bangga wun, ɓwa mənana kat bang paɓamuru male a rəam a ɓadəmbə aɓwana ka, mim Muna mala Ɓwa ka mə nə bangce gbal ama yì ka, mem na a ɓadəmbə aməturonjar mala Ɓakuli.

9Sə ɓwa mənana kat makgir surəam a ɓadəm ɓwapəndəa ka, mə nə makgir surəe gbal a ɓadəm aməturonjar mala Ɓakuli.

10 Ɓwa mənana kat bangcau məɓane amur Muna mala Ɓwa ka, à nə̀ twali wi banì, sə ɓwa mənana na cau kyauwikiban amur Bangŋo Məfele ka, à pà nə̀ twalbani ɗang.

11 Ɓəà wari nə wun aɓalə andakpapi, a ɓadəmbə aməɓashi andə amurəma ka, ɓə̀ ɓalə wun ɓə̀ kəa kasəkia arə pələcau, ko mana wu nə̀ na ka ɗang.

12Acemənana àkə̀ banì Bangŋo Məfele nə̀ kania wun cau mənana wu nə̀ na ka.

Kanicau arə məkume mə ɗwanyi sələ̀e

13Ɓe ɓwa aɓa ɓwabunda ne Yesu ama, “Maləm, ne mə'eambəam ɓə̀ səm gau gəna mənana tar səm nyingga səm ngga.”

14Yesu pələi wi ama, “Ɓwabura, yana ciem məɓashi ko məgaugir anre wun?”

15Pələa ne ɓwabunda ama, “Wu parkir wun, wu yal rə wun arə koya ulang kikil ka, acemənana lakki mala agirkuma mala ɓwa ka, nda yiləmi ɗang.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

16Pələa nea wia mənia yì kanicau ka ama: Ɓaban mala ɓe məkume pusə girlina kərkər.

17Pələa ne ɓamuri ama, “Mana do mə nə pa? Ən panə ban mənana mə nə ram girlina mem kam ngga ɗang.

18 “Mənia ka nda gir mənana mə nə pak ka, mə nə arki abá mem sə mə nə ɓakki aməgulke, mə nə so girlina andə acili agirkuma mem kam.

19Sə mə nə ne yiləmem ama, ‘A ndanə gəna kərkər aban rambəa mənana nə̀ twalki apələa pas ka, panzə rəo, lili, nu, sə wu pak banɓoarnado.’ ”

20Sə Ɓakuli ne wi ama, “We gəm ɓwa! Àkə̀ bu du mənia ka, à nə̀ twal yiləmio a rəo. Sə agirbunda mənia a rambəi ɓamuro ka, à nə̀ duk mala yana?”

21A masələate ka Yesu bangŋa ama, “Anggo sə nə̀ kum ɓwa mənana rambəi ɓamuri gəna, sə yì ka, mətə̀r na aban Ɓakuli ka.”

Ɓabum wun ɓə̀ kəa kiɗiki ɗang wu guli arə Ɓakuli

(Matiu 6:25-34)

22Yesu pələa ne alaggana male ama: Ən nggə na wun ama ɓabum wun ɓə̀ kəa pi ace gir mənana wu nə̀ li ace do nə yiləmu, andə mənana wu nə̀ oasəo a rə wun ngga ɗang.

23Acemənana yiləmu ka kuti girlina, sə nggurəu gbal ka kuti agir-nggurəu.

24Wu səna arə agang'lang pe! À kə̀ ɓealɓeale ɗang, à kə ram girɓaban ɗang, ko nggearə ban tsək girlina ko bà ka à pànəi ɗang. Kat andə amani ka Ɓakuli kə linəia. Sə ɓoarɓwa ma'wun aban Ɓakuli ka kuti mala amuna-nyal!

25Sə yana aɓalə wun ɗe mənana ɗenyicau mala ɗwanyi nə̀ tsək yiləmi nə̀ sauwa a ɓanza nə bu-pwari mwashat ka? Kəɓwa pà kàm ɗang.

26Sə ɓə̀ pà wu nə̀ gandə pak gir məkyauwe kəla mənia raka, palang sə wu kə pisə ɓalə wun arə acilia?

27 Wu səni, lang sə apwasəo-bondo kə gulo! À kə̀ pak turo ko à kə pyau nkonggur ɗang. Sə ən nggə na wun ama, nggearə Murəm Solomon aɓa kume andə gulo male kat ka oasə agir-nggurəu kəla malea ɗang.

28Sə ɓə̀ anggo sə Ɓakuli kə ɗenyi nə abondo mənana à ndya à kə sənia yalung, sə li ka à turnia a bəsa ka, sə nə wun? Pà nə̀ pakka wun mənana kuti malea ka re? Guliarəu ma'wun kyau fat!

29 Ɓə̀ ɓabum wun ɓə̀ kəa pi ace agir mənana wu nə̀ li ko wu nə̀ nu ka ɗang, wu kəa pak ɗenyicau amuri ɗang.

30Aməɓanza ka à kə ɓangŋa ata mənia yì agir kat ka. Sə Tar wun sələna ama wu kə earce amənia yì agir ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

31Wu alta Domurəm mala Ɓakuli a dəmbəa nə ko man ngga, sə amənia yì agir ka à nə̀ pa wunia gbal.

Kume aɓa bangŋo
(Matiu 6:19-21)

32 Domwan məkyauwe, ɓangciu ɓə̀ kəa pakka wun ɗang, acemənana Tar wun ngga ban kə ɓoari wi ɓə̀ pa wun agir məɓoarne mala Domurəm male.

33Wu makki agirkuma ma'wun, wu pe amətər boale. Wu kumbi ɓamur rə wun andaboalo mənana à kə sanggi raka, sə wu tsək kume ma'wun a kuli aban mənana pà nə̀ amsəa, sə amən'i pa nə̀ gbashì, ko tatəmdi nə̀ kiɗìki raka.

34Acemənana ban mana kume mo nakam ngga, akàm sə ɓabumo nə̀ pa.

Amuna-ɓala mənana à dum nə tsəkiru ka
(Matiu 24:45-51)

35 Wu kur rəwun ace turo, apitəla ma'wun ɓəa kə ta.

36Kəla aɓwana mənana à kə kundəmur mətala-ɓala malea ɓə̀ nyari ban isəban ngga. Acemənana ɓə̀ nyarəna sə yi walkina kunɓala ka, à nə̀ lo a kaurəa, à nə̀ mənmbi wi.

37Ban nə̀ ɓoari aməno yia amuna-ɓala ka, yì mənana ɓə̀ mətala-ɓala yiu yi kumia andə aməsəia ka. Ən nggə na wun ɓafo, nə̀ kur rəì, nə̀ nea wia ɓəa do, sə nə̀ pea wia girlina.

38Ban nə̀ ɓoari aməno yì amuna-ɓala ka, yì mana mətala-ɓala malea yi kumia aɓa giləkirəu ka, ko ɓə̀ yiu nə ɓadu ko ɓə̀ nggu mala nə̀ ɓua ka.

39 Wu sələ ama, ɓə̀ mətala-ɓala sələna rə bu-pwari mənana mən'i nə̀ yiu nəi ka, pà nə̀ eare mən'i nə̀ kutio a ɓala male ɗang.

40Sə wun gbal ka, wu do nə kur-rəu, acemənana Muna mala Ɓwa nə̀ yiu a bu-pwari mənana wu tsək ɓaləu ama nə̀ yiu nəi raka.

Muna-ɓala mə'məsəcau nì andə mana pànə məsəcau raka
(Matiu 24:45-51)

41Bitərus ɗìban ama, “Mətalabangŋo, səm nda a nakiya səm mənia yì kanicau ka le ko a ndaban ne aɓwana kat?”

42Mətalabangŋo Yesu eare ama: Yana nda muna-ɓala mənana məsəle na, à nə̀ earnəi ka? Yì ka, nda ɓwa mənana mətala-ɓala male nyinggi wi ɓala a bui, ɓə̀ pe acilia amuna-ɓala girlina ɓə̀ pwari malea pangŋəna ka.

43Məno yì muna-ɓala ka ndanə banɓoarnado yi mənana ɓə̀ mətala-ɓala male nyare yi kumi ndaban pak turo mənana à pe wi ka.

44Ən nggə na wun ɓafo, mətala-ɓala male nə̀ yia ci amur girkuma male kat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

45Sə ɓə̀ muna-ɓala ne ɓamuri ama, “Mətala-ɓala mem ngga pà nə̀ nyar tu ɗang.” Sə ɓə̀ kutia wal amuna-ɓala, aburana andə amaməna, kə li, kə nu, sə kə wal wale ka,

46mətala-ɓala mala məno yì muna-ɓala ka, nə̀ nyare a bu-pwari mənana muna-ɓalae tsəkbum raka, a pwari mənana pànə sələ̀e raka. Nə̀ yia kwe, nə̀ kasəki wi anpenye, sə nə̀ nyesəi aɓalə amə'ɗwanyi kpata məsəcau.

47 Muna-ɓala mənana surə kani mala mətala-ɓala male, sə kur rəi ace, ko pak kəgir ace raka, à nə̀ kwe kərkər.

48Sə ɓwa mənana sələ ɗang sə pak gir mənana ɓoaro ɓəa kwe ace ka, à nə̀ kwe bəti. Ɓwa mənana à pe wi kpəm ngga, à nə̀ alte a bui kpəm. Sə ɓwa mənana à pe wi kpəm ngga, à nə̀ ɗice a bui gbal kpəm.

Yesu nda tər gakia
(Matiu 10:34-36)

49 Ən yiu ace soa bəsa a ɓanza. Eare mem ngga ɓə́ bəshe ka ndaban earke!

50Mə ndanə batisəma mala tanni mənana à nə̀ pakkam ngga, ado ka ndaban pisəam a ɓaləam, she ɓəa pangŋəni ka.

51Wu kə səni kəla ən yiu ace yinə dorəpwala a ɓanza le? Awo! Ən nggə na wun, gakia na ən yiu nəi ka.

52A dəmbəa ka, àkə ɓala mə'mwashati mənana aɓwana kam tongno ka, à nə̀ gaki rəia. Aman tārú ka à nə̀ ɓinə məsə aman ɓari ka, amənana ɓari ka à nə̀ ɓinə məsə amənana tārú ka.

53Tarrû nə̀ ɓinə məsə muna-ɓwabura male, sə muna-ɓwabura gbal ka nə̀ ɓinə məsə tarrí. Nggeau nə̀ ɓinə məsə muna-ɓwama male, sə muna-ɓwama gbal ka nə̀ ɓinə məsə ngge. Nggeau nə̀ ɓinə məsə málá muni, sə mɓwama nə̀ ɓinə məsə nggea burri.

Surə agir-ləmndəa mala məsələata apwari
(Matiu 16:2-3)

54Yesu ne ɓwabunda ama: Ɓə̀ wu sən pərɓang aban eauwe, nə njarnzali ka, wu kə na ama, “Mbulo no nə̀ nya,” sə nə̀ nya gbal.

55Sə ɓə̀ gung njarkunmur ɓua ka, wu na ama “Ban no nə̀ pi yalung,” sə ban nə̀ pi gbal.

56Wun amə'kunɓarina! Wu surə kusəpa mala agir mənana a nzali andə bumkuli ka, sə palang sə wu gandə surə kusəpa mala agir-ləmndəa mala nza ma'səm man ɗang?

Giləki nre wun wunə ɓeoməbura
(Matiu 5:25-26)

57 Palang sə wu gandə gakita məɓoarne andə məɓane ɗang?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

58Ɓə̀ a ndaban o a ndaɓashi wunə ɓeoməbura ka, ɓariki wu giləki cau wunəi amur njargula, ɓə̀ ana raka nə̀ nunggio aban ká aban məɓashi, sə məɓashi nə̀ tasə takwaro aban amə'munagara, sə à nə̀ ramto a ndàkurban.

59Ən nggə na wun, a pà wu nə puri ban məno ka ɗang, she ɓəa kpərina ta ləpan mo ka.

Luka 13

Pələ nzəmo arə cauɓikea ko wu kiɗiki

1A pwari məno ka, aɓea ɓwana nakam àkə̀ banì, à ne Yesu cau mala amə Galili mənana à ndarə gir'nkila aban Ɓakuli sə Bilatus tsəa à wal-luia ka.

2Pələa Yesu nea wia ama: Wu kə səni kəla amənia yì amə Galili à walia ka à nda ka amənana à kuti acili amə Galili nə cauɓikea ka le?

3Awo! Ən nggə na wun, ɓə̀ wu nying pakki acauɓikea, wu nyare aban Ɓakuli raka, wu nə̀ wú kat gbal.

4Ko aɓwana mənana lum-bwamndə-tongno-nong-tārú mənana ndakuli mədāre kpa a muria à wú a Silowam ngga, wu kə səni kəla à kutiban nə cauɓikea a Urəshalima kat le?

5Awo! Ən nggə na wun, ɓə̀ wu nying pakki acauɓikea wu nyare aban Ɓakuli raka, wu nə̀ wú kat gbal.

Kanicau arə vwari mana kə ɓəl raka

6Pələa Yesu nea wia mənia yì kanicau ka ama: Ɓe ɓwa na nə nggun vwari a ɓaban male. Waria alta ɓəle sə ko kya kum ɗang.

7Sə ne ɓwa mənana kə yal ɓaban ngga ama, “Pələa tārú yalung mə ndarə nyarki kani ace alta ɓəla vwari mənia ka, sə ko ən kum ɗang. Kasəi turi! Ace mana sə nə̀ nggə kiɗiki nzali ɓà?”

8 Sə məyal ɓaban ne wi ama, “Mətala-ɓala, ɗeki ɓə̀ pələa mənia ka ɓə̀ malâ, mə nə kwarki nzali mənana a təte ka, sə mə nə soapi wi ciunda.

9Ɓə̀ pusə ɓəle aɓa pələa mənana kə yiu ka, yàwá! Ɓə̀ ɓəl ɗəm raka, sə wu kasəi.”

Yesu twalban rəkwana a pwari Sabbat

10A pwari usələo mala amə Yahudi ka, Yesu na aban kani aɓwana gir aɓa ɓe ndakpapi.

11Ɓe mɓwama nakam kukwar gbakəri pələa lum-bwamndə-tongno-nong-tārú. Kàrrì kàngkàng, gandə sarə rəì ɗang ko bəti.

12Lang Yesu nə̀ səni ka, pələa tunəi ama ɓə̀ yiu a dəmbəa, sə ne wi ama, “Mɓwama, à panzəno a bu mənia yì kwano mo ka.”

13Pələa tsək abui a rəì, anggo ka, kara sarə pərapəra, kə ɓwangsəki Ɓakuli.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Sə ɓwaməgule ndakpapi ka bumi lullo, acemənana Yesu twalban rəkwana a pwari usələo ka. Ne aɓwana mana à ram ngga ama, “Anongŋo nakam tongno-nong-mwashat ace turo. Wu yiu ɓəa twala wun ban arəkwana ma'wun aɓalə aməno yì apwari ka, wu kəa yiu a pwari usələo ɗang.”

15Mətalabangŋo pələi wi ama, “Wun amə'kunɓarina! Ko yan aɓalə wun ngga kə panzə jamnda ko məndambəritso male a domwan kə um nəi a pe wi mur a pwari usələo re?

16Sə ado ka, mənia yì mɓwama, Məkà Ibərayim, mənana Shetan kùrrì pələa lum-bwamndə-tongno-nong-tārú ka, à pà nə̀ panzəi a pwari usələo re?”

17Lang bangŋəna anggo ka, kara kəsəkya pakki aɓiməbura. Sə aɓwana ka banɓoaria wia nə agir-ndələki mənana pea ka.

Kanicau arə məsə musta andə yis

(Matiu 13:31-33; Markus 4:30-32)

18Pələa Yesu ɗiban ama, “Domurəm mala Ɓakuli ka nda kəla mana? Mə nə kani arə mana?

19Nda kəla məsə musta mənana ndya məní bəti, mənana ɓeɓwa twali kya ɓeali a ɓaban male ka. Gulo kya pələa nggun sə amuna-nyal mana a kuli ka à yì bwal ndà arə abuí.”

20Nyare ɗiban ama, “Arə mana sə mə nə kani Domurəm mala Ɓakuli?

21Nda kəla yis mənana ɓe mɓwama twal bəti, sùrəì andə muku alkama tasau tārú, pələa loakio aki ɓāləi kat ka.”

Kunkurəm məɓweari

(Matiu 7:13-14,21-23)

22Yesu kutio arə ala andə amuna-là aban kani aɓwana gir, dəshi muri aban ká Urəshalima.

23Pələa ɓeɓwa ɗi ama, “Mətalabangŋo, aɓwana bəti na à nə̀ amsəia ka le?” Yesu nea wia ama:

24 Wu ɓariki wu kutio a kunkurəm mənana ɓwear ka, ən nggə na wun, acemənana aɓwana pas à nə̀ ɓariki ama à nə̀ kutio, sə à pà nə̀ gandəi ɗang.

25Sə ɓà mətala-ɓala longŋəna sə girəna kunɓala ka, wu nə̀ cam nə nza sə wu nə̀ nggə walki kunɓala aban zəmbəa ama, “Ɓwaməgule, mənba səm kunɓala!” Sə yì ka, nə̀ eare ama, “Ən surə wun ɗang, sə ən surə ban mənana wu pur kam ngga ɗang!”

26 Sə wu nə̀ na ama, “Səm li, sə səm nu, sənəa wun, sə a kanì aɓwana gir arə anreɓala ma'səm.”

27 Sə nə̀ eara wun ama, “Ən surə wun ɗang, sə ən surə ban mənana wu pur kam ngga ɗang. Wu upi banam, wun amə'ɓealɓikea!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

28 Akàm wu nè nggə ɓua nə nəmnggi munabu wun, ɓè wu səna Ibərayim, andə Ishaku andə Yakupu andə amə'ɓangna mala Ɓakuli kat aɓa Domurəm mala Ɓakuli, sə wun ngga à ɗekina wun nə nza ka.

29Ɓwapəndəa nè pur nə njartakuli, nə njarnzali, nə njarnza andə njarkunmur, à nè yia do aban lili a Domurəm mala Ɓakuli.

30A pwari məno ka, aɓea aɓwana mənana à kə gusələ cea ado ka à nè kyauwikia, sə aɓea aɓwana mənana à kə kyauwikia ado ka à nè gusəlia.

Yesu pak bumkiɗikea amur Urəshalima

(Matiu 23:37-39)

31Anggo ka aɓea amə Farisi yiu aban Yesu à yì ne wi ama, “Nying ban mənia ka, o a ɓe ban ɗàng. Hirədus kə earce wal-luio.”

32Pələa Yesu nea wia ama: Wu kyane wu kya ne məno yì mə'nyamshaminu ka ama, “Mə nə pusə akukwar, mə nə twali aɓwana ban rəkwana yalung andə li, sə a tāruia nongŋo ka, mə nə masələta turo mem.

33Kat andə amani ka, mə nda amur gya yalung andə li sə liawo. Məsəcau ka à nè wal-lú kə məɓangna mala Ɓakuli sə pà aɓa Urəshalima ɗang re!”

34 Wun amə Urəshalima! Wun amə Urəshalima! Wun mənana wu kə wal-lú amə'ɓangna mala Ɓakuli ka. Aɓwana mənana à turia aban wun ngga wu kə ɓukkia nə atali, ɓəa wu. Kusə shen Mə nda ban earce ram wun aban mə'mwashati, kəla mənana nggu kə ramnggi amuni aɓa mkpamtari ka, sə wu ear ɗang.

35Wu səni, Ndàməgule ma'wun ngga, Ɓakuli ginəkina wuni, nongŋəna a tarəì. Ən nggə na wun, pà wu nè nyare wu nè sənam ɗəm ɗang. She pwari mənana wu nè bangŋa ama, “Ɓwangsəban mala Ɓakuli na amur ɓwa mənana kə yiu aɓa lullə Mətalabangŋo ka!”

Luka 14

Yesu twalban rəkwana a pwari Sabbat

1Aɓe Sabbat, pwari usələo mala amə Yahudi ka, Yesu kutio aban lili a ɓala mala ɓe ɓwaməgule Farisi. Kara aɓwana tsəki wi məsəu.

2Àkə ɓadəmbəi ka ɓeɓwa nakam, nə kwano tú.

3Yesu ɗi amə Farisi andə aməsurə Nggurcau ama, “Nggurcau mala Musa eare ama ɓəa twalban rəkwana a pwari Sabbat le, ko ɓəa kəa twal ɗang?”

4Ban pwal atea ɗəong. Pələa Yesu tsək bui arə ɓwabure, twali wi ban rəkwana, sə tasəi ɓè o.

5Pələa ɗia ama, “Yan aɓalə wun mənana ɓè muni ko jamnda male kpa a tūli a pwari Sabbat ka, pà nè pusəì a kaurəa raka?”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6Sə yia ka ko à kum cau na amur mənia ka ɗang.

Kanigir amur nongsəmuru

7Lang Yesu sən aɓea abəri mənana à tunəia aban li girlina à nè nggə alta ban-do məɓoarne ka, pələa nea wia mənia yì kanicau ka. Ɓangŋa ama:

8 Ɓè ɓwa tunəo aban pakiɗire isəban ngga, kəa alta buno məɓoarne ɗang, acemənana yakəla à tunəna ɓeɓwa mənana kutio nə ɓoarɓwa ka.

9Sə ɓè nda anggo ka, ɓwa mənana tunə wun kəm ngga nè yia no ama, "Lo, nyinggi mənia yì ɓwa ka ban." Nə kəsəkya sə a nə nyare aban yiu a ban-do mənana a nzəmo ka.

10Ɓəa tunəo ka, kya do a buno mənana a nzəmo ka. Ɓwa mənana tunəo ka ɓè yiu sə ɓè yi no ama, "Gyajam, lo kya dəmbəa." Anggo ka a nə kum gulo aban aɓeo abəri mənana à tunə wun wunəia ka.

11Acemənana koya ɓwa na mana twal ɓamuri ka, à nè nyesəi ɓà, sə ɓwa mənana nongsə ɓamuri ka, à nè gusələi.

12Yesu pələa ne ɓwa mənana tunəban ngga ama: Ɓè a tunəban ace ligirlina banɓoarnado ko pakiɗire ka, ce a tunə agyajam mo, ko amə'eambəo, ko aɓəla mo, ko aɓeo amə murkala amə kume ɗang. Ɓè a pa anggo ka, yia ka à nè tunəo gbal a malea, sə anggo ka ləmndəna ama à mbweno a kuni.

13Ɓè a nə tunəban ace ligirlina banɓoarnado ka, tunə amətər, aməkusəu-wuna, agbakəre, andə ante.

14Anggo sə a nə kum tsəkbu mala Ɓakuli. Acemənana à pà nè gandə mbweo raka, a nə ngga kum mbweban mo a pwari mənana amə'ɓealɓoarna nè loapi ɓembe nəi ka.

Kanicau arə kpapi mala ligirlina banɓoarnado məgule

(Matiu 22:1-10)

15Lang ɓeɓwa mənana ata Yesu aban lili nè ok ana ka, ne Yesu ama, "Ɓwa mənana nè lili banɓoarnado a Domurəm mala Ɓakuli ka, ndanə tsəkbu!"

16Yesu eari wi ama: Ɓe ɓwa nakam pak girlina banɓoarnado məgule. Turkiban arə aɓwana pas.

17Lang pwari ligirlina karəna ka, tasə guro male ɓè kya ne aɓwana mana à tunəia li ka ama, ɓəa yiu, ko mana le ka à maləna pe.

18 Sə yia kat ka à alkita anjar puro. Mədəmbəa na ama, "Ən nggə loa kur ɓaban, mə nə ká səne. Pà mə nə bwal ɗang, pakkam munyi."

19 Ɓe ɓwa ka na ama, "Ən kur anda-rya lum, ən nggə um nə o a mwamia, pà mə nə bwal ɗang, ida pakkam munyi."

20 Ɓe ɓwa na ɗəm ama, "Ən loa isə mɓwama, pà mə nə gandə ká ɗang."

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

21 Guro nyare yi ne mətala-ɓala male acau məno kat. Mətala-ɓala ka bumi lullo, pələa banggi guro male ama, “Nyare o amur anjargula andə anreɓala, kyane kya tunəki amətər, amə kusə-wuna, ante andə agbakəre.”

22 Pələa guro nyare yi ne wi ama, “Ɓwaməgule, gir mənana a na ce ka à pangŋəni, sə cili ban nakam.”

23 Pələa mətala-ɓala ne guro ama, “Puro o amur anjargula məgulke andə aməkeke, kya ɓuaki arə aɓwana ɓəa yiu, ace mənana ɓala mem ɓè yi lumsə ka.

24Ən nggə na wun, aɓwana mənana à turia ban ngga, kəɓwa pà kàm atea nè ok girlina mem a kuni ɗang!”

Kwanrəu mala do kpata Yesu

(Matiu 10:37-38)

25Aɓwabunda pas na ban ká andəa Yesu, sə pələ rəì nea wia ama:

26 Ɓwa mənana kat kə earce kpatam, sə ginə tarrí andə ngge, andə mami, andə amuni, andə amə'eambəi aburana andə amaməna raka, pà nè gandə duk məkpatam ɗang. E, ɓwa pà nè duk məkpatam ɗang ɓè ɓwe ginə ce nggearə yiləmi acem raka.

27Sə ɓè ɓwa twal nggun-gangndi male yiu atam raka, pà nè gandə duk məkpatam ɗang.

28 Yana ata wun mənana earce nè ɓak ndakuli mədāre, sə pà nè do peatu nè ɓalbumi nè səni ko ndanə boalo mənana nè maləna məno yì turo nəi ka ɗang?

29Ɓè pa anggo raka sə kwakina ta kusəɓă, sə gandə masələe raka, ko yana sə səni ka, nè oali.

30À nè nggə bangŋa ama, “Mənia yì ɓwa ka tita ɓă sə gandə male ɗang.”

31 Ya murəm nani nə asoje á-lum, nè ká lwa arə ɓe murəm mənana nə asoje á-lumi-ɓari ka, sə pà nè do peatu nè ɓalbumi nè səni ko nè gandə came a kun ɓi, mənana nə asoje á-lumi-ɓari ka ɗang?

32Sə ɓè pà nè gandəi raka, ɓè ɓì na kuko ka, nè gbara nè turban ɓəa zəmbəa ace giləki cau.

33Anggo gbal ɓè koyan aɓalə wun sə nying girbunda male kat raka, pà nè gandə duk məkpatam ɗang.

34 Tuɓamur ka gir məɓoarne na, sə ɓè cyauwe male purini rəì ka, mana nè ci sə nè cau ɗəm?

35Pànə ɓoaro ko a ɓaban ko a gigi ɗang; ueo sukkio mənana à nè sukki ka.

Ɓwa mənana ndanə kir okban ngga, ɓè o!

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Luka 15

Kanicau arə nzur mana ɓwàr ka
(Matiu 12:1-14)

1Aɓe fara ka aməcemi andə amə'cauɓikea na aban rambəa kat à nə̀ kwaki kiria arə Yesu.

2Sə amə Farisi andə amaləm Nggurcau mala Musa ka à kə nggwani ama, “Mənia yì ɓwa ka kə do ata amə'cauɓikea, kə lili andəia.”

3Pələa Yesu nea wia mənia yì kanicau ka:

4 Ɓəa twali ama ɓe kəɓwa aɓalə wun ndanə anzur gbəman. Ɓə̀ mwashat atea ɓwàr ka, ɓwe pà nə̀ ɗeki amənia lumi-tongno-nong-ine nə məsəi tongno-nong-ine ka aban likiali nə̀ ká alta məno mwashat ɓwàr ka, she ɓə̀ kuməni ka re?

5Sə ɓə̀ kuməni ka, nə banɓoarnado sə nə̀ twali a kwari,

6aban o a la. Nə̀ tunə agyajam male andə aməkunɓala, sə nə̀ nea wia ama, “Wu bwalam pak banɓoarnado, ən kuməna nzur mem mənana ɓwàr ka!”

7Ən nggə na wun ama, anggo gbal a kuli ka bumpwasəa na kam kərkər ace mə'cauɓikea mwashat mənana nying acauɓikea male nyare aban Ɓakuli ka. Məno yì bumpwasəa ka kuti mana ndakam amur amə'cauɓoarna mənana lumi-tongno-nong-ine nə məsəi tongno-nong-ine mana à ɓwarki tanjar raka.

Kanicau arə məsəboalo mana ɓwàr ka

8 Ko ɓəa twali ama ɓe mɓwama na nə aməsə-boalo lum, sə ɓə̀ mənia mwashat ɓwar a rəì ka, pà nə̀ tsək bəsa a pitəla nə̀ esəki ɓala, sə nə̀ alban pepe she ɓə̀ kuməni ka re?

9Sə ɓə̀ kuməni ka, nə̀ tunə agyansari male andə aməkunɓala nə̀ nea wia ama, “Wu bwalam pak banɓoarnado! Ən kuməna boalo mem mənana ɓwàr ka.”

10Ən nggə na wun ama anggo gbal, bumpwasəa nakam aban aməturonjar mala Ɓakuli ace mə'cauɓikea mwashat mənana ginəki acauɓikea male, nyare aban Ɓakuli ka.

Kanicau arə muna-ɓwabura mana ɓwàr ka

11Pələa Yesu lidəmbəa aban na ama: Ɓe ɓwabura nakam nə amuna-burana ɓari.

12Məkyauwe mala ɓi ne tarrí ama, “Dâ, pam kāmbe mem mala kume mo.” Pələa tarrí gapia wia kume male aɓaləu.

13 Anzəm anonggeo shen ngga, ɓwa məkyauwe kùr twalo male kat, kara twal bəri o a ɓe la a bansauwa. Akano ka kya kasə kume male aɓa do məɓane.

14Anzəm mənana kiɗikina kume male kat ka, nggea nzala yi kpa a məno yì nzali ka, kara kutio aɓa tə̀r məcande.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Pələa o kya alta turo aban ɓeɓwa a la məno ka. Sə ɓwa məno ka tasəi a domwan mala agirkusəu male ɓà kə pea atəmbərəm-ɓala girlina.

16Rəi ɓəl pərpər arə nggunì girlina mənana atəmbərəm-ɓala kə li ka ama nà li, sə kəɓwa pe wi ɗang.

17 Yi nyare a ɗenyicau male ka na ama, “Aməturo mənana à kə li a ɓabu tárram ka girlina gandəia ɓà, sə mə ndya nzala kə wal-luem ngga!

18Mə nə nyare, mə nə o aban tárram, mə nə ne wi ama, ‘Dâ, ən pangŋəni Ɓakuli cauɓikea sə ən pangŋəno cauɓikea.

19Ən kārəa ɓəa tunəam ama mə nda munio ɗəm ɗang, nyesəam kəla ɓe məturo-ɓala mo.’ ”

20 Pələa lo nyare aban o aban tarrí. Nda kuko malaká bik ban tarrí ɗang, məsə tarrí kpa a rəì, kara məsəswatər male bwali. Lo nə mire aban ká aban muni, kya kurrì zəp.

21 Muni ne wi ama, “Dâ, ən pangŋəni Ɓakuli cauɓikea, sə ən pangŋəno. Ən kārəa ɓəa tunəam ama munio ɗəm ɗang.”

22 Sə tarrí ka ne amə'turo-ɓala male ama, “Wu yinəi wi nə daura məɓoarjami mənana kuti a ɓi ka, wu turi wi a rəì. Wu oasəi wi girmunabu, wu oasəi wi ankura a kusəì.

23Wu bwal muna-jamnda mə'nyane, wu wali. Səm nà lili, səm nà pangŋəni banɓoarnado.

24Acemənana mənia yì muna-ɓwabura mem ngga wú, sə lo; ɓwaro, sə à kumi.” Pələa à tita pakiɗire.

25 Anggo ka, muni məgule na a ɓabondo. Nyarna nà yia gbashi rə ɓala ka, ok walki anggwam andə nggyal andə tāki'anggwam.

26Pələa tunə ɓe məturo-ɓala ɗì, mana à pakkiyia.

27Məturo-ɓala eari wi ama, “Mə'kyauweo na yiu ka, nda tárro wal jamnda mə'nyane, acemənana nyarəna yina bǎng, yi kuməni.”

28 Sə muna məgule ka bumi lullo, ginə kutia ɓala. Tarrí puro yi kumi, camarə ɓuakia rəì.

29Sə ne tarrí ama, “Sən apələa mənia pas mə nda ban pakko turo kəla guro, ko ən mgbikio kiru arə cau mo àkà pwari ɗang. Kat andə amani anggo ka, ko kə muna-mbul mənana a nə pam ama ɓà ən twani ɓà səm pakiɗire sənə agyajam mem ngga, pà kàm ɗang!

30Lang munio mənana kiɗiki gəna mo arə aməgyatarəu nyarəna ka, a yi wali wi muna jamnda mə'nyane!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

31 Pələa tarrí ne wi ama, “Munem, səm nda a tarə səm sənə we, sə gir mənana kat mem na ka, mo na.

32Ɓoaro ɓə̀ səm pak banɓoarnado andə bumpwasəa, acemənana mənia yì mə'kyauweo ka wú, sə adyan ngga longŋəna nə aməsəì; ɓwaro, sə à kuməni.”

Luka 16

Kanicau arə məɗenyi nə agirkuma məkutani

1Yesu ne alaggana male ɓe kanicau ɗəm ama: Ɓe məkume na nə ɓwa mənana kə ɗenyi nə agirkuma male ka. À kya oasəki muri ama mənia yì ɓwa ka kə kiɗiki kume male.

2Pələa tunəi ɗi ama, “Ya cau na man ən nggə o a muro ka? Bəlam ɓa turo mo, acemənana a pà nə duk məɗenyi nə agirkuma mem ɗəm ɗang.”

3Məɗenyi nə agirkuma pak ɗenyicau ama, “Mana ado mə nə pa? Mətala-ɓala mem no nə̀ pəram arə turo. Ən panə rəcandəa mə nə rikrya ɗang, sə kəsəkya kə pakkam arə zəmnggi agir.

4Ado ka, ən surəna rə gir mənana mə nə pak ka, ace mənana ɓəa pərnam arə turo ka, aɓwana nə̀ em arə aɓala malea ka.”

5Pələa tunə amətangna mala mətala-ɓala male mwashat-mwashat. Ɓi mədəmbəa ama, “Shen na mətala-ɓala mem kə kpato?”

6Pələa eari wi ama, “Du muru gbəman tongno-nong-tārú na.” Məɗenyi nə agirkuma ne wi ama, “Twal maləmce tangne, do a kaurəa gilə gbəman ine.”

7Pələa ɗi ɓaria ama, “Shen sə à kə kpato?” Yì ka, eare ama, “Məssa tasau á-mwashat.” Oaso ne wi ama, “Twal maləmce tangne, nyesəi gilə gbəman-tongno-nong-tārú.”

8Mətala-ɓala ɓwangsə məɗenyi nə agirkuma mə'ɗwanyi məsəcau nì məno ace kutan male. Acemənana aɓwana aməkpata ɓanza mənia ka à ndanə kutan aɓa do malea a rəarəia à kuti aɓwana mənana aməkpata Ɓakuli na ka.

9Yesu lidəmbəa nə cau ama: Ən nggə bangga wun, wu pak turo nə gəna mala ɓanza, wu bwal agyajam nəi, ace mənana ɓə̀ gəne umna ka, Ɓakuli nə̀ ak wun gbal arə aɓala mənana à pà nə̀ kiɗiki raka.

10Ɓwa mənana à gandə earnəi arə gir məkyauwe ka à nə̀ earnəi arə məgule gbal. Sə ɓwa mənana pànə məsəcau arə məkyauwe raka, pà nə̀ dum nə məsəcau arə məgule gbal ɗang.

11Sə ɓəà pà nə̀ earnə wun nə bwal gəna ɓanza raka, yana nə̀ earnə wun arə gəna məɓafoe?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Sə ɓəà earnə wun nə kume mala ɓeɓwa raka, yana nè pà wun kume mənana ma'wun na ka?

13Kə muna-ɓala pà nè pakki amətala-ɓala ɓari turoɓala ɗang. Ko nè ginəməsə man mwashat ka sə nè earce ɓe, ko ana raka, nè pa ɓamuri ata ɓwa man mwashat ka, sə nè burice ɓe. Pa wu nè pa ɓamur wun aban Ɓakuli andə boalo yia kəm ɗang.

14Sə yia amə Farisi mənana amə earce boalo na ka, à nè ok mənia yì acau ka, à sonzəkì Yesu ngge.

15Pələa Yesu nea wia ama: Wu ndaka aɓwana mənana wu kə ləmndəì acili aɓwana ama wu ndaka aməɓoarne, sə Ɓakuli ka surəna ɓabum wun. Gir mənana ɓwapəndəa gusələi kərkər ka məɓeami na aban Ɓakuli.

Aɓea kanigir mala Yesu

(Matiu 11:12-13; 5:31-32)

16Nggurcau mala Musa andə amaləmce mala amə'ɓangna mala Ɓakuli ka à nè bwalkiyia wun gara ba yiu mala Yohana Məbatisəma. Lo arə abaku məno ka sə à camarə hamnə cau Məɓoarne mala Domurəm mala Ɓakuli, sə ko yan ngga kə ɓariki kərkər nə kutio kam.

17Ndərmya mala kuli andə nzali ka, nda halku amur mənana ɓe kəcau ndok ɓà ndərmi aɓa Nggurcau mala Ɓakuli.

18Ɓwa mənana pər mami sə al ɓe ka nda rə pak cauɓikea nongnəban a nza nə doɓala, sə ɓwa mənana al mɓwama mana à pəri ka nda rə pak cauɓikea nongnəban a nza nə doɓala.

Məkume andə Liazaro

19Ɓe məkume nakam mənana agir-nggurəu male ka boalea candə kərkər, sə koya pwari ka kə do aɓa rəpwala.

20À kà nongsə ɓe mətər a kunɓala male, lulləi ama Liazaro, mənana npenye aki rəì kat ka.

21Rəi kə ɓəla arə li gir mənana ɓwano kpa a ɓadəm məkume ka. Nggearə anvwa ɗəm à yiu à kə lenzəki anpenye male.

22A masələate ka mətər man yi wú, aməturonjar mala Ɓakuli yi twali à um nəi aban Ibərayim. Məkume gbal ka wú pələa à tsəkbani.

23Akano a ɓanza mala alú, aban mana kya kuti kam aɓa kwanban mala tanni məkərkər nì ka, loasə məsəì sən Ibərayim kuko andə Liazaro a kanggari.

24Pələa tunə Ibərayim ama, “Dâ Ibərayim, sən məsəswatər mem sə wu tasə Liazaro ɓà oasə munabui a mùr ɓà lipam ta'mealam nəi, acemənana mə nda aɓa tanni kərkər aɓa bəsa mənia!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

25Sə Ibərayim eari wi ama, “Munem, ɗenyi ama do mo a ɓanza ka a kum agir mo aməɓoarne, sə Liazaro ka kum agir məɓane, sə ado ka ndya kum banɓoarnado kani ka, sə we ka a nda aɓa tanni məkwanbanì kərkər.

26Ko ɓə̀ cè mənia na raka, nre səm sənəa wun ngga nggea tūli nakam, acemənana aɓwana mana à earce lo kani à nə̀ ká aban wun ngga, ɓəa kəa gandəi ɗang. Sə aɓwana mana gbal à nə̀ lo kano aban yiu aban səm ngga ɓəa kəa gandəi ɗang.”

27Məkume na ama, “Sə ɓə̀ nda na ka ən nggə zəmbəo, Dâ tur Liazaro a ɓala mala tárram,

28acemənana mə ndanə amə'eambu tongno. Ɓə̀ kya nunkiria, ace mənana ɓəa kəa yiu a mənia yì ban tanni nggea məɓike ka ɗang.”

29Ibərayim eari wi ama, “A Musa andə amə'ɓangna mala Ɓakuli na kano abania, ɓəa kwaki kiria a rəia.”

30Məkume ne wi ama, “Awo, Dâ Ibərayim, ɓə̀ ɓwa lo a ɓembe sə wario abania ka, à nə̀ pwanzali, à nə̀ ɗeki buia arə acauɓikea malea.”

31Pələa Ibərayim ne wi ama, “Ɓəa ok à Musa andə amə'ɓangna mala Ɓakuli raka, ko ɓə̀ ɓwa lo a ɓembe ka à pà nə̀ oe ɗang!”

Luka 17

Yesu na cau amur twalban cauɓikea

(Matiu 18:6-7,21-22; Markus 9:42)

1Yesu ne alaggana male ama: Agir mənana à nə̀ tsək aɓwana à nə̀ kpa aɓa cauɓikea ka dumənа púp à nə̀ yiu. Səa ma caukwanban nə́ ɓwa mənana amənia yì agir à pur nə bani ka.

2Ɓə̀ ɓwa nə̀ tsək mwashat ata amənia yì amuna ɓə̀ pak cauɓikea ka, kəpəna ɓəa ɗurri ɓwe taligo a meali sə ɓəa ramte aɓa nggeamur.

3Ace mani ka wu tsək kir wun. Ɓə̀ mə'eambəo pakko cauɓikea ka, gimbi, sə ɓə̀ vwaki bui arə cauɓikea male pwanzali ka, twali wi banì.

4Ko ɓə̀ pakko cauɓikea kusə tongno-nong-ɓari aɓa pwari mə'mwashati, sə nyar kusə tongno-nong-ɓari abano yi pwanmbo nzali ka, twali wi banì.

5Pələa Amə'mishan ne Mətalabangŋo ama, “Tsək paɓamuru ma'səm ɓə̀ gulo.”

6Mətalabangŋo pea wia eare ama: Ko ɓə̀ guliarəu ma'wun kyauwe kəla məsə musta ka, wu nə̀ gandə banggi nggea nggun mənia ka ama, “U, kya kpa aɓa nggeamur!” Sə yì ka, nə̀ kpata cau ma'wun.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Ɓəà twali ama ɓeɓwa na kam aɓalə wun mana ndanə muna-ɓala mənana wario a rya a ɓaban ko a yal anzur ka. Ɓà mənia yì muna-ɓala ka ndo kə nyari ɓabondo nə nyare ka, mətala-ɓala male nà ne wi ama, “Faro, yiu do lili le?”

8Pa nà ne wi ama, “Pakkam girlina peatu, wu yi tsəkami a ɓadəmbəam, ɓà ən linali sə ən nuna mur ka, sə a wu nə lili, a wu nə nu mur re?”

9Nà pakki muna-ɓala man yàwá, acemənana kpata cau mana ne wi ɓà pe ka le?

10Anggo gbal sə nà pang nə wun: ɓà wu pangŋəna agir mənana kat à bangga wun ama ɓà wu pea ka, wu nà na ama, “Səm nda ka məturo-ɓala mənana səm pà a kun kəgir raka. Kə turo ma'səm na səm pak ka.”

Yesu twali amə dakali lum ban kwano malea

11Yesu nà o a Urəshalima ka, kar nə nzong-nzali mala amə Samariya andə amə Galili.

12Nda ban kutio aɓa ɓe muna-la ka, aɓea burana lum amədakali na, à yì kasəa akuni. À cam zak,

13sə à loasə gia à tunəban ama, “Ɓwaməgule! Yesu! Sən məsəswatər ma'səm!”

14Yesu pələ məsəì sənia sə nea wia ama, “Wu kyane, wu kya ləmndə rə wun aban apəris.” À nda ban o ka, kara dakali mali rəia.

15Lang ɓwa mwashat aɓaləia səni rəì maləna ka, kara soaɓunu nyare aban yiu, loasə gi, kə ɓwangsəki Ɓakuli.

16Yi kpa a ɓadəm Yesu aban pakki wi yàwá. Sə yì ka, ɓwa Samariya na.

17Yesu ɗìban ama, “Aɓwana lum mbo sə à twalia wia ban dakali? Aman tongno-nong-ine ka à nda malea aya là?

18Kə ɓwa pà kàm atea nà nyare nà ɓwangsə Ɓakuli ka ɗang, she kə ɓwa-kúnɗangna mənia ka?”

19Pələa ne wi ama, “Lo o, guliarəu mo amsəno.”

Yiu mala Domurəm mala Ɓakuli

(Matiu 24:23-28,37-41)

20Amə Farisi ɗì Yesu ama, “A ya pwari sə Domurəm mala Ɓakuli nà yiu le?” Yesu earia wia ama, “Yiu mala Domurəm mala Ɓakuli ka gir na mənana à nà səni nə məsəu ka ɗang.

21Kəɓwa pà nà na ama, ‘Ndya ka, wu səni’ Ko ana raka, ‘Ndako ka’ ɗang. Acemənana Domurəm mala Ɓakuli ka nda àkà ɓalə wun.”

22Pələa ne alaggana male ama: Pwari na kə yiu ka yi mənana rə wun nà ɓəla arə sən pwari mwashat aɓalə apwari mala Muna Mala Ɓwa ka, sə pà wu nà səni ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

23Ɓwapəndəa nə̀ na wun ama, “Ndako ka!” Ko ana raka, “Ndya ka!” Wu kəa ɓangŋa atea ɗang.

24Kəla mənana ɓə̀ mbulo linzama pəlilip ka, nə̀ tá amur ɓanza a bui man nə̀ ngga bwal ɓe bui ka, anggo sə Muna Mala Ɓwa nə̀ pa a pwari nyare male.

25Səa ma peatu ka, Muna mala Ɓwa nə̀ nu tanni kərkər arə agir pas, sə aɓwana mənana a nza man ngga à nə̀ ɓinə məsəì.

26Kəla mənana kumban a nza mala Nuhu ka, anggo sə nə̀ pa aɓalə anonggeo mənana Muna Mala Ɓwa nə̀ nyare nə̀ yiu nəi ka.

27Ɓwapəndəa kə lili, kə nu, à kə al rəarəia, à kə isə amunia ba pwari mənana Nuhu kuti nəi a nggea-waru ka. Pələa mùrgula yiu yi twal tea kat.

28 Kə nda anggo a nza mala Lotu. Ɓwapəndəa kə li, à kə nu, à kə kurkuro, à kə makkiagir, à kə rikrya, à kə ɓakki aɓah.

29A pwari mənana Lotu purî ɓa Sodom ngga, bəsa andə aməsətali bəsa nya nə kuli amur amə Sodom twaltea kat.

30Anggo sə nə̀ kumban a pwari mənana Muna Mala Ɓwa nə̀ yia pusəna rəì nəi ka.

31A məno yì pwari ka, ɓwa mənana nda amur kurəm male sə agirkuma male ka à nda aɓa kurəm ngga, ɓə̀ kəa na ama nə̀ sulə púp nə̀ ngga pwania ɗang. Anggo sə ɓwa mənana nda a ɓabondo ka, ɓə̀ kəa nyare a ɓala ace twal kəgir ɗang.

32Wu ɗenyi nə málá Lotu!

33Ɓwa mənana kə earce nə̀ amsə yiləmi ka nə̀ turte. Sə ɓwa mənana kə turta yiləmi ka nə̀ amsəi.

34Ən nggə na wun, a məno yì du ka, aɓwana ɓari nə̀ pa aban nongŋo a kala mə'mwashati, à nə̀ twal man mwashat ka, à nə̀ nying ɓe.

35À nə̀ kum amaməna ɓari aban go aban mə'mwashati, à nə̀ twal mwashat à nə̀ nying man mwashat ka.

36[À nə̀ kum aburana ɓari a ɓaban, à nə̀ twal man mwashat ka, à nə̀ nying ɓe.]

37Pələa alaggana male ɗi ama, “Aya ban le, Mətalabangŋo?”

Yesu earia wia ama, “Ban mənana lugir pak kam ngga, abanì sə adəkəlaki nə̀ rambəa.”

Luka 18

Kanicau arə hiwi

1Yesu ne alaggana male ɓe kə kanicau mənana nə̀ ləmndə ama yia ka ɓəa kə pak hiwi cala rəia wuki ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2Na ama: Aɓe kə la, ɓe murəm-ɓashi nakam mənana kə ɓanggi Ɓakuli ɗang, sə kəgir oasəi arə kəɓwa raka.

3Sə ɓe man-lú nakam àkà le, mənana camarə nyarke aban məɓashi nə ɓua ama, “Kutio anre səm sənə məɓinə muram.”

4Ata dəmbe ka gine. Nə nzəmo ka ne ɓamuri ama, “Ko kat andə amani ama ən nggə ɓanggi Ɓakuli ɗang, sə kəgir oasəkiam arə kəɓwa raka,

5mə nə pak ɓashi mə'məsəcau nì ace mənia yì man-lú mənana kùrram mwacang ngga. Acemənana ɓən pak raka, nà yauwam nə nyarke male tutu abanam!”

6Pələa Yesu Mətalabangŋo na ama: Wu ok cau mənana murəm-ɓashi mə'ɗwanyi məsəcau man na ka!

7Wu kə səni kəla Ɓakuli ka pà nà pak ɓashi mə'məsəcau nì ace aɓwana male mənana tària, mənana à kə ɓua a ɓadəmbəi, du andə pwari ka re? Nà dəndi arə bwalia wia kam le?

8Ən nggə na wun ama, nà pea wia gir mənana malea na ka a kaurəa. Səa ma ɓà Muna Mala Ɓwa yiu ka, nà yia kum paɓamuru a ɓanza le?

Kanicau arə ɓwa Farisi andə məcemi

9Yesu na mənia yì kanicau ka arə aɓwana mənana à twali ɓamuria ama yia ka à ndaka amə'cauɓoarna, sə à ɓəsəki acili aɓwana à nyesəia amə'cauɓikea na ka, ama:

10Aɓwana ɓari à wario a Ndàməgule mala Ɓakuli ace pak hiwi. Mwashat ka ɓwa Farisi na, sə ɓe ka məcemi na.

11Pələa ɓwa Farisi lo came pak hiwi amur ɓamuri. Na ama, “Ɓakuli, ən pakko yàwá, acemənana mə nda mə'cauɓikea kəla acili aɓwana ɗang. Ən pa kəla amə'ɓəmbəriban, amə ɗwanyi do amur məsəcau, amə'nongginəban a nza mala doɓala, ko kəla mənia yì məcemi ka ɗang.

12Ən nggə gilmur kusə ɓari a nre-limo mwashat, sə ən nggə pe Ɓakuli kāmbe mwashat aɓa lum mala koya girkuma mem.”

13Sə mala məcemi ka cam kuko. Eare ama nà loasə muri a kuli ɗang, wal kikili na ama, “Ɓakuli, sən məsəswatər mem, mim ngga mə nda mə'cauɓikea!”

14Ən nggə na wun ama, mənia yì ɓwa ka, nyare aban o ɓala male ka, mə'cauɓoarna na a ɓadəm Ɓakuli, pa kəla mala ɓwa Farisi ɗang. Acemənana koyana sə kə twalɓamuri ka, à nà kyauwiki, sə ɓwa mənana kə nongsə ɓamuri ka, à nà gusələi.

Yesu tsəkbu amur amuna

(Matiu 19:13-15; Markus 10:13-16)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Ɓwapəndəa na arə yiu nə amuna aban Yesu ama ɓə̀ yi tsəkia wia bu. Alaggana male səni anggo ka, à lo à sà a rəia.

16Sə Yesu ka tunə amuna abani oaso na ama, “Wu ɗeki amuna ɓəa yiu abanam, wu kəa pərkia ɗang, acemənana Domurəm mala Ɓakuli ka nda ace a ulang amənia ka.

17Ən nggə na wun məsəcau ama koyana sə pà nə̀ ak Domurəm mala Ɓakuli kəla muna məkyauwe raka, pà nə̀ gandə kuti kam ɗang.”

Ɓe ɓwaməgule mala amə Yahudi məkume

(Matiu 19:16-30; Markus 10:17-31)

18Ɓe ɓwaməgule mala amə Yahudi məkume ɗi ama, “Maləm məɓoarne, mana gir ni na mə nə pa sə mə nə kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka?”

19Yesu eari wi ama, “A bangŋa ama mə nda ɓwa məɓoarne? Kə ɓwapəndəa pà kàm məɓoarne na ɗang, she Ɓakuli nəmurəì.

20We ka, à surəna rə anzongcau mala Ɓakuli mənana ama: ‘Kəa kuti aɓa cauɓikea nongnəban a nza nə doɓala ɗang, kəa wal-lú ɗang, kəa iun'i ɗang, kəa ɓun-nyir amur ɓwa ɗang, pe tárro andə nggo gulo.’ ”

21Pələa ɓwe na ama, “Amənia ka, yale mə nda muntulo sə ən bwalia.”

22Lang Yesu ok mənia ka, ne wi ama, “Ɓe gir mwashat na a ɗwanyi ka. Maki agir mənana kat a ndanəia ka, gaki amətər, a wu nə kum gəna a kuli, sə wu yiu, wu yi kpatam.”

23Lang nə̀ o ana ka bumi kiɗiki, acemənana yì ka, məkume na kərkər.

24Yesu səni kyap-kyap, sə na ama, “Nə̀ kwano sə məgəna nə̀ kutio a Domurəm mala Ɓakuli!

25Ɓafo ka, kutio mala məgəna a Domurəm mala Ɓakuli ka kwano kuti kutio mala kalakadambi a təta nlerəman.”

26Aɓwana mənana à ok mənia ka à ɗiban ama, “Sə yana ado nə̀ auwa?”

27Yesu eare ama, “Gir mənana pà nə̀ gandə pa aban ɓwapəndəa raka, nə̀ gandə pa aban Ɓakuli.”

28Pələa Bitərus ne wi ama, “Səni, səm nyingŋəna agirkuma ma'səm kat səm yiu a kpato!”

29Yesu nea wia ama, “Ən nggə na wun məsəcau, kəɓwa pà kàm mənana ɗeki ɓala, ko mɓwama, ko amə'eambu, ko tarrû andə nggeau, ko amuna ace Domurəm mala Ɓakuli,

30sə nə̀ ɗwanyi kum agir kərkər a nza mənia ka. Sə ɗəm ngga a nza məno kə yiu ka, nə̀ kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Yesu nyare na cau amur lú male
(Matiu 20:17-19; Markus 10:32-34)

31Yesu tunə alaggana male, aman lum-nong-ɓari ka a giriban, sə nea wia ama: Wu səni səm ndo səm nə̀ ká a Urəshalima, sə agir mənana kat amə'ɓangna mala Ɓakuli gilə̀i amur Muna Mala Ɓwa ka à nə̀ lumsəo.

32À nə̀ nyesəi à nə̀ pea aɓwana mənana amə Yahudi na raka, à nə̀ oali, oalban zaləkiban, à nə̀ sanggì, à nə̀ tapi wi ntara, à nə̀ kwe, sə à nə̀ wali nə̀ wu,

33sə a tāruia nongŋo ka, nə̀ loapi ɓembe.

34Sə ko alaggana male bwalta kəgir aɓa mənia yì acau ka ɗang. À səmbərəia wia ɓāləi, ko à surə gir mənana kə na cau amuri ka ɗang.

Yesu mən məsə nte məzəmnggi agir nì
(Matiu 20:29-34; Markus 10:46-52)

35Yesu gbashina Jeriko ka, ɓe nte nakam aban do a girəi njargula aban zəmnggi agir.

36Lang nə̀ ok gəshi ɓwabunda mənana kə kuti ka, ɗìban ama, mana kumban le?

37À pələa à ne wi ama, “Yesu ɓwa Nazarat na kə kuti ka.”

38Pələa tunəban bang-bang ama, “Yesu! Muna mala Dauda! Sən məsəswatər mem!”

39Aɓwana mənana à ak dəmbəa ka à sà a rəì ɓwam, ama ɓə̀ duk kuni ɗəong. Sə yì ka, kara loasə gi kpəm ama, “Muna Mala Dauda, sən məsəswatər mem!”

40Yesu go kusəì came, sə na ama, ɓəa yinəi abani. Lang yina abani tu ka, Yesu ɗì ama,

41“Mana a earce mə pakko?” Pələa nte man eare ama, “Mətalabangŋo, ən nggə earce sənban.”

42Yesu ne wi ama, “Kum sənban! Paɓamuru mo amsəno.”

43Àkə̀ banì gbal kara kum sənban, sə kpa ata Yesu aban o, kə ɓwangsəki Ɓakuli. Lang ɓwapəndəa mənana kat səni ka, yia gbal ka à ɓwangsə Ɓakuli.

Luka 19

Zaka kum sən Yesu

1Yesu ara aɓa nggeala Jeriko, ndaban kuti a ɓaləi.

2Ɓe ɓwa nakam lulləi ama Zaka, ɓwaməgule mala aməcemi na sə yì ka, məkume na.

3Yì ka, ɓariki nə̀ səni ko yana nda Yesu. Ɓwabunda na kam pas mənana yia gbal ka à kə̀ earce sən Yesu ka. Sə yi Zaka, acemənana nkpandal na ka, gandə sənban aɓa ɓwabunda ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

4Pələa ɓangŋa, ak dəmbəa, kya eauwe a nggun vwari nè səni, acemənana àkà banì sə Yesu nè pələa.

5Lang Yesu yi bwaləna banì ka, loasə məsəì a kuli sə ne wi ama, “Zaka, fa rəo suləi nggun! Yalung ngga, she mə nə sulə a ɓala mo.”

6Pələa suləo a kaurəa gingsə Yesu nə bumpwasəa.

7Ɓwapəndəa mənana kat sən mənia ka, tita nggwani ama, “Ɓwabura man ngga kya suləna a ɓala mala mə'cauɓikea!”

8Zaka pələa lo sə ne Mətalabangŋo ama, “Mətalabangŋo, səni, mə nə gau girkuma mem aɓaləu, mə nə pe amətər kāmbe mwashat, sə ɓà ən mbərina kəɓwa ka, mə nə nyesəi ɓwe gir nî kusə ine.”

9Pələa Yesu ne wi ama, “Yalung ngga amsəban yina a ɓala mənia ka, acemənana mənia yì ɓwa gbal ka mə'kà Ibərayim na.

10Muna mala Ɓwa ka, yiu àkà ce alta gir mənana ɓwàr ka, nè amsəi.”

Kanicau arə pak turo nə boalo

(Matiu 25:14-30)

11 Lang à nè nggə kwaki kiria arə mənia yì acau ka, Yesu lidəmbəa nə nea wia ɓe kanicau, acemənana anggo ka à gbashina ban Urəshalima, sə à kə səni kəla Domurəm mala Ɓakuli ka ndo nè yiu àkà dyadyan məno ka.

12Pələa na ama: Ɓe mətaumurəm wario a ɓe nzali məsauwe nè ngga ak garamurəm, sə nè nyare.

13Kaniama nè o ka tunə ata aməturo male lum, gakia wia məsəboalo zənariya luru lum sə nea wia ama, “Boalo mənia ka wu kə nggaliki nəi, she ɓən nyarəna ka.”

14 Sə aɓwana male ka à ɓinəi, pələa à tasə aɓea aɓwana ate ɓəa kya na ama, “Səm earce mənia yì ɓwa ka ɓà duk murəm ma'səm ɗang.”

15 Kat andə amani ka, mənia yì ɓwa ka à kya pe wi garamurəm, sə nyare a kusəì yiu. Pələa turban ata amə'turo-ɓala mənana pākia wia boalo ka, acemənana nè surə gir mana à kum aɓa nggaliki ka.

16 Mədəmbəa yiu yi na ama, “Ɓwaməgule, luru məsəboalo mo ka, ən kuməna luru lum amuri.”

17 Pələa mətala-ɓala male ne wi ama, “Yàwá, məturo mem məɓoarne! Acemənana a ləmndə məsəcau amur mənia bəti ka, a nə duk məla amur anggea-là lum.”

18 Ɓaria ɓwa yiu yi na ama, “Ɓwaməgule, luru məsəboalo mo ka, ən kuməna luru tongno amuri.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

19 Mətala-ɓala male ne wi ama, “We ka, a nə bwal anggea-là tongno.”

20 Pələa ɓe guro yiu yi na ama, “Ɓwaməgule, luru məsəboalo mo nia ka, ən karrì aɓa bugir ən səmbərəi pepe.

21Ɓangciu pakkam a rəo, acemənana cau mo kwano na ɗang. A kə twalgir mənana a wu nè tsək raka, a kə wal gir mənana a wu nè ɓeal raka.”

22 Mətala-ɓala male eari wi ama, “Mə nə kùrro nə acau mənana à pur a kuno ka, we məturo-ɓala məɓealɓike! A sələna she ama cau mem kwano na ɗang, ən nggə twal gir mənana mə nə tsək raka, sə ən nggə pwan agir mənana mə nə ɓeal raka?

23Sə palang sə a ɓinə ká tsəkam boalo mem a banki, ace mənana ɓən nyare yiu ka, mə nə yia é nə mur amuri?”

24 Pələa nea aɓwana mana à came abanì ka ama, “Wu ak luru məsəboalo mənana a bui ka, wu pe ɓwa mənana ndanə luru lum ngga.”

25 Sə à ne wi ama, “Ɓwaməgule, yì ka, ndanə male yì luru lum mala məsəboalo zənariya!”

26 Pələa eare ama, “Ən nggə na wun ama, ɓwa mənana ndanəi ka, à nè tsəki ɓi amuri, sə ɓwa mənana pa nəi raka, nggearə məno bəti a bui ka à nè é a rəì.

27Sə aməno yì aməɓinə muram mənana à ear ama mə duk murəm amuria raka, wu yinəia kani, wu yi wal-luia a ɓadəmbəam!”

Aɓwana zəkice kutio mala Yesu a Urəshalima

(Matiu 21:1-11; Markus 11:1-11; Yohana 12:12-19)

28Anzəm mana Yesu bangŋəna mənia yì acau ka, pələa dupia wia a dəmbəa aban ká a Urəshalima.

29Lang gbashina Betafaji andə Betani aban nkono Olif ka, pələa tasə aɓea alaggana male ɓari.

30Nea wia ama, “Wu kya a muna-la mənana a dəm wun ngga. Kutio ma'wun ngga wu nè kum məndambəritso à kùrni, mənana kəɓwa malaká eauwe a nzəmi raka. Wu panzəi, wu yinəi.

31Ɓè kəɓwa ɗi wun ama ace mana sə wu kə panzəi le ka, wu nè ne wi ama Ɓwaməgule ma'səm kə earce.”

32Yia mənana à turia ka à wario à kya kumi kəla mənana Yesu nea wia ka.

33À ndarə panzə məndambəritso ka, amətale ɗia ama, “Ace mana sə wu kə panzə məndambəritso?”

34À eare ama, “Mətalabangŋo kə earce.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

35À yiu nə məndambəritso aban Yesu. À makki agir-koarəu malea a nzəmi, pələa à eamsə Yesu amuri.

36Nda ban o ka, ɓwapəndəa sarəki agir-koarəu malea amur njargula.

37Lang yi bwaləna ban mənana njargula dili kam aban ká Nkono Olif ka, bundo mala aməkpate mənia ka, à tita loasə gia nə bumpwasəa aban ɓwangsəki Ɓakuli, ace agir-ndələki mənana à sən ngga.

38À kə bangŋa ama, "Ɓwangsəban ɓə pa aban murəm mənana kə yiu aɓa lullə Mətalabangŋo ka!" "Dorəpwala na kam a kuli sə gulo ka aban Ɓakuli!"

39Aɓea amə Farisi mənana aɓa ɓwabunda ka à ne Yesu ama, "Maləm, sà arə alaggana mo ɓəa pwalo!"

40Yesu nea wia ama, "Ən nggə bangga wun, ɓəà duk ɗəong ngga, atali nə akia wia ɓwangsəkiban."

Yesu ɓua ace Urəshalima

41Lang Yesu yi gbashina Urəshalima məsəì nə kpa a rəì ka, kara túr kuni a ɓua ace,

42na ama, "Eare mem ngga, we Urəshalima, yalung ngga a surəna rə gir mənana nə yipo nə dorəpwala ka. Sə ado ka à səmbərəni, məsəo pà nə gandə səne ɗang.

43Aɓea pwari na à kə yiu ka, mənana aɓeo aməbura nə yia ɓak nggea zəkì məcande, à nə gumbəlio aɓaləu, sə à nə gìr a muro a ko ya bui ka.

44À nə yia arkio, à nə sukkio a nzali, we wunə aɓwana mənana a ɓaləo ka. À pà nə ɗeki kə tali aban came amur ɓe ɗang, acemənana a surə pwari mənana Ɓakuli yiu nəi ace amsəo ka ɗang."

45Pələa Yesu kutio, pər aməkurkuro a Ndàməgule mala Ɓakuli.

46Nea wia ama, "À giləni ama, 'Ɓala mem ngga nə duk ɓala hiwi'; 'sə wun ngga wu nyesəi duk npu mala amə'ɓəmbəriban!' "

47Ko aya pwari ka Yesu na aban kanigir aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli. Agbani Pəris andə amaləm Nggurcau mala Musa sə akapana mənana aɓa ɓwapəndəa ka, à kə alte à nə wal-lui.

48Sə à kumbi ban ɗang, acemənana acau male pwan ɗenyicau mala ɓwapəndəa kat.

Luka 20

À ɗiban amur Bangŋo mala Yesu

(Matiu 21:23-27; Markus 11:27-33)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1A ɓe kə pwari Yesu naban kani aɓwana gir a Ndàməgule mala Ɓakuli, sə kə hamnə Cau Amsəban, agbani pəris andə amaləm Nggurcau mala Musa andə akapana yia kat à yiu abani.

2À yì ne wi ama, “Bangga səm, nə ya rəcandəa sə a kə pakki amənia yì agir, sə yana po mənia yì gara mala pea ka?”

3Yesu pələia wia ama, “Mə nə ɗi wun gbal. Wu banggam,

4batisəma mala Yohana ka, pur nə kuli le, ko pur nə ban ɓwapəndəa?”

5Pələa à pələki ce a rəarəia ama, “Ɓè səm bangŋa ama ‘Pur nə kuli ka,’ nè ɗi səm ama, ‘Sə palang sə wu pa ɓamur wun a rəì ɗang?’

6Sə ɓè səm na ama, ‘Pur nə ban ɓwapəndəa ka, aɓwana mənia kat ka à nè ɓukki səm, acemənana yia ka à earəna ama Yohana ka məɓangna mala Ɓakuli na.’ ”

7Pələa à eare ama, “Səm surə ban mənana pur kam ngga ɗang.”

8Pələa Yesu nea wia ama, “Mim gbal ka pa mə nə bangga wun nə koya rəcandəa sə ən nggə pakki amənia yì agir ka ɗang.”

Kanicau arə ɗenyi nə ɓaban

(Matiu 21:33-46; Markus 12:1-12)

9Yesu lidəmbəa aban ne aɓwana mənia yì kanicau ka ama: Ɓe ɓwa tsək ɓaban nggun anap, sə nyesəi pe aɓea aməturo rya, sə kutio o a bəri banì kya sau kam.

10Kun pwan ɓəlanggun anap karəna adyan ngga, pələa tur ɓe məturo-ɓala male aban aməturo ɓəa kya aki wi ɓəlanggun. Kara aməturo yi walki məturo-ɓala man, sə à pərì um nə ɓabui.

11Nyare tur ɓe məturo-ɓala, yì gbal ka à walki à ləmndəì wi gir kəsəkya sə à pəri um nə ɓabui.

12Nyar ɗəm tur tāruia, à yì tsəki wi anpenye à ramte à turi nə nza.

13 Pələa mətala ɓaban na ama, “Mana ado mə nə pa? Mə nə tasə munem mənana ən earkiyi ace raka, yakəla à nè pe wi gulo!”

14 Lang aməturo nè yia səni ka, à kur kunarəia amuri ama, “Yauwa! Mənia ka nda məliɓala. Səm nè wal-lui, sə ɓaban ngga nè duk ma'səm!”

15Pələa à yasəli à turi nə nzəm nkandan, sə à kar ate à kya wali wu. Pələa Yesu ɗiban ama, “Mana ado wu kə səni mənia yì mətala ɓaban ngga nè yia pakkia wia?

16Nè yiu nè yia wal-lú aməturo mənia sə nè nyesə ɓaban nè pe aɓea aɓwana!” Lang ɓwapəndəa nè ok mənia ka à na ama, “Ɓè Ɓakuli twalban mani!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

17Pələa Yesu sənia kyap-kyap sə na ama, “Sə mana ɗe nda tərcau mənana maləmce bangŋi ama: “ ‘Tali mənana aməɓa ginəi ka, nda à nyesəi yi bwal ɓă kàngkàng ngga.’

18 Ɓwa mənana kat sə kpa amur məno yì tali ka nè arkya nè mesəke mwashat-mwashat, sə ɓwa mənana tali man kpa amuri ka, nè betəki.”

19Amaləm Nggurcau mala Musa andə agbani Pəris alta njargula mənana à nè bwali nəi tsuk-tsuk ka, acemənana à səlena ama mənia yì kanicau ka nda a rəia. Səa ma ɓangciu kə pakkia wia arə aɓwana.

À ɓariki à nè tsəki Yesu gbəli

(Matiu 22:15-22; Markus 12:13-17)

20Aɓiaməbura tsəki wi məsəu, pələa à tasə amə'iucau, mənana à ləmndəa kəla amə'məsəcau na ka. A ɗenyicau malea ka à nè bwal Yesu aɓa cau mənana pur a kuni ka, sə à nè ká nəi a ɓabu mətala-nzali, yì nggwamna mala amə Roma.

21Pələa amə'iucau ɗi Yesu ama, “Maləm, səm sələ ama cau mo andə kanigir mo ka məsəcau na kat. Aɓwana kat abano ka amə'mwashati na. A kə kani njargula mala Ɓakuli nə məsəcau.

22Nggearəì ka ɓoaro ɓè səm mbwe Kaisar, murəm məgule mala amə nzali Roma boalo-cemi le, ko ɓè səm ká pe wi ɗang?”

23Yì ka, surəna ɓa kutan malea pələa nea wia ama,

24“Wu ləmndəam məsəboalo dinari. Ɓaməsə ɓwa andə gir mənana à giləa rəì ka mala yana?” À eari wi ama, “Mala Kaisar na.”

25Pələa nea wia ma, “Wu pe Kaisar gir mənana mala Kaisar na ka, sə Ɓakuli ka wu pe wi gir mənana male na ka.”

26À gandə kume nə ɓwarkio aɓa cau male a ɓadəm ɓwapəndəa ɗang. À ndali nə cau male, kara à do kunia ɗəong.

Ɗiban amur loapi ɓembe

(Matiu 22:23-33; Markus 12:18-27)

27Sə aɓea amə Saduki, mənana à na ama aɓwana pà nè lo anzəm lú raka, à yiu aban Yesu nə ɗiban.

28À na ama: Maləm, Musa giləa səm ama, “Ɓè mə'eam ɓwa wú sə ɗeki mami amuna pà kàm raka, ɓwe ka nè al man-lú ace mənana ɓè ɓəli mə'ambəi amuna.”

29Sə a pwaryan ngga aɓea aɓwana nakam yia tongno-nong-ɓari à nda amə'eambu. Mədəmbəa al mɓwama yi wu à pànə muna ɗang.

30Sə ɓaria ka anggo gbal, al ɓwame sə yi wu pànə muna ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

31Tàruia gbal ka yi twal ɓwame, anggo sə yia mənia tongno-nong-ɓari ka à yì wú à ɗeki mɓwama, ko kə muna pa kàm ɗang.

32A masələate ka, mɓwama gbal ka yi wu.

33Sə ado ka, a pwari loapi ɓembe ka nè duk mala yana atea le, acemənana yia mənia tongno-nong-ɓari ka à dumənа nəi?

34Yesu earia wia ama: Aɓwana mənana a ɓanza man ngga à kə al rəia sə à kə isə amunia.

35Sə aɓwana mənana à sənia à karəna à nè lo a ɓembe sə à nè kum kutio a ɓanza məno kə yiu ka, à pà nè al rəia ko à nè isə amunia ɗang.

36Sə à pà nè wu ɗəm ɗang, acemənana à nda kəla aməturonjar. Amuna mala Ɓakuli na. Yia ka à ndaka ɓwana mənana à loapi ɓembe ka.

37Sə amur cau mala loapi ɓembe ka, nggearə Musa ka ləmndə ama alú nè loapi ɓembe. Aɓa cau mənana à gilə amur mə'ndanggun mənana kə earki bəsa ka, bangŋa ama Mətalabangŋo ka nda, "Ɓakuli mala Ibərayim, Ɓakuli mala Ishaku, sə Ɓakuli mala Yakupu."

38Yì ka, Ɓakuli mala alú na ɗang, nda Ɓakuli mala aɓwana mənana nə yiləmu ka, acemənana sələna ama yia kat ka à ndanə yiləmu.

39Aɓea amaləm Nggurcau mala Musa pələi wi ama, "Maləm, cau mo ka məsəcau na!"

40Anggo ka kəɓwa nyare loasə kuni ama nè ɗì ɓe kə cau ɗəm ɗang.

Kərəsti, Mə'amsəban ngga muna mala yana na?

(Matiu 22:41-46; Markus 12:35-37)

41Yesu pələa turia wia ɓe ɗiban ama, "Mana tsəa sə à kə na ama Kərəsti ka Muna mala Dauda na?

42Dauda nə nggearəì ka bangŋa aɓa maləmce mala Anggyal ama, " 'Ɓakuli, Mətalabangŋo, ne Mətalem ama, Do a buam məli

43 she ɓən nyesəna aɓeo aməbura à pələna muna-buno tsək kusəu a ɓakusəo ka.'

44 Dauda ka tunə Kərəsti ama 'Mətalem.' Sə palang ado sə Kərəsti duk muni ɗəm?"

Yesu nunkir amətе arə amaləm Nggurcau mala Musa

(Matiu 23:1-36; Markus 12:38-40; Luka 11:37-54)

45Lang aɓwana kat na arə kwaki kiria à nè nggə oe ka, Yesu pələa ne alaggana male ama,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

46“Wu tsəkir wun arə amaləm Nggurcau mala Musa. À earce gya nə anggea-daura, sə à earce ɓəa kə makkia wia kun aɓalə alimo, à earce aban-do məɓoarne arə andakpapi andə abuno mala aɓwana-məgule arə aban pakiɗire lili.

47À kə ɓəmbəri aman-lú arə agirkuma malea, sə à kə ɓosəki aɓwana nə pakki ahiwi mə'sake. A ulang yia ka à nə̀ pakkia wia ɓashi məcande.”

Luka 21

Man-lú mana pa gir mana ndanəi kat ka

(Markus 12:41-44)

1Lang Yesu loasə məsəì ka, sən amə kume à nda rə turki aɓoro malea aɓa akwati boalo mənana aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli ka.

2Ɗəm ngga məsəì kpa arə ɓe man-lú, mətər, aban tur aməsə-boalo məkeke ɓari.

3Pələa Yesu na ama, “Məsəcau, ən nggə bangga wun ama mənia yì man-lú mətapwasəa ka, nda tur gir mənana kuti malea ka kat.

4Acemənana aɓwana mənia kat ka à tu aɓa kume malea mənana kpəm ngga, sə yì ka, aɓa tər male sə pa gir kat mənana ndanəi ace do male ka.”

Agir-ləmndəa mala masələata ɓanza

(Matiu 24:1-2; Markus 13:1-2)

5Aɓea alaggana male na aban naki acau amur ɓoarjam mala Ndàməgule mala Ɓakuli mənana à giləki nə atali məɓoarkijami, andə aɓoro mənana à tàrria ace pe Ɓakuli ka. Pələa Yesu na ama,

6“Ɓə̀ mala agir mənana wu kə sənia à nda ka, ɓe pwari nə̀ yiu mənana kə ɓe tali pa kàm à nə̀ ɗeki aban came amur ɓe ka ɗang. Ko məyani ka à nə̀ rambəi à nə̀ turi a nzali.”

Nunkiru amur atanni mana à kə yiu ka

(Matiu 24:3-14; Markus 13:3-13)

7Pələa à ɗì Yesu ama, “Maləm, amənia yì agir ka a ya pwari sə à nə̀ kumban? Ɗəm ngga mana gir nì nə̀ ləmndə ama à mala à nə̀ kumban?”

8Sə Yesu pələia wia ama: Wu parkir wun ɓəa kəa swarki wun ɗang. Acemənana aɓwana pas à nə̀ yiu aɓa lulləam, à nə̀ nggə bangŋa ama, yia ka à nda ka Kərəsti, ɗəm ngga à nə̀ na ama, “Pwari gbashina!” Wu kəa kpata cau malea ɗang.

9Ɓə̀ wu ok cau mala a'lwa andə amunəo ka, cala ɓangciu pakka wun ɗang. Amənia yì agir ka dumənа púp à nə̀ ak dəmbəa kumban, sə masələata ɓanza malaká yiu peatu ɗang.

10Pələa lidəmbəa aban nea wia ama: Nzali nə̀ lo nə lwa arə ɓe nzali, sə domurəm nə̀ lo arə ɓe domurəm.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

11Agəggəli məcande mala nzali nə̀ kumban, nzala nə̀ kpa, akwano ɓanza ɗàngɗáng nə̀ puro arə aban pas. Agir karmuru andə agir-ləmndəa məgulke à nə̀ pur nə kuli.

12 Sə kaniama amənia yì agir nə̀ kumban ngga, à nə̀ bwalki wun, à nə̀ pa wun tanni. À nə̀ ká nə wun a ɓashi arə andakpapi, à nə̀ kur wun arə andakurban, à nə̀ ká nə wun aban amurəma andə anggwamna, acemənana wu nda ka amə kpatam ngga.

13Mənia ka nə̀ pa wun dəmbəu hamnə Cau Amsəban mem.

14 Wu twali a ɓabum wun ama, pa wu nə̀ do nə ɓalə kasəkya arə cau mənana wu nə̀ na aban ɓashi ka ɗang.

15Acemənana mə nə pa wun acau andə sələe mənana kəɓwa pà kàm ata aməɓinə múr wun mənana nə̀ gandə cam a kun wun, ko nə̀ makgir cau ma'wun ngga ɗang.

16Nggearə aɓwana mənana à ɓəl wun, andə amə'eam wun, aɓəla andə agyajam ma'wun, à nə̀ pa wun nzəmia, à nə̀ wal-lú ka aɓea ɓwana aɓalə wun.

17Aɓwana kat nə̀ ɓinəməsə wun acemənana wu ndaka aməkpatam ngga.

18Sə ko nyang múr wun mwashat ka pà nə̀ kpa a nzali ɗang.

19Məsəkang-kangŋa ma'wun na nə̀ amsə wun, nə̀ pa wun yiləmu mənana málá male pà kàm raka.

Yesu bangcau ama à nə̀ kiɗíkí Urəshalima

(Matiu 24:15-28; Markus 13:14-23)

20 Ɓə̀ wu sənəna asoje à yì karina Urəshalima ka, wu sələ ama kpa male gbashina.

21Sə anggo ka aɓwana mənana a nzali Yahudi ka ɓəa ɓangŋa ɓəa eauwe amur ankono, aɓwana mənana aɓa là ka ɓəa puro, sə aɓwana mənana a bondo ka ɓəa kəa kutio aɓa là ɗang.

22Acemənana mənia yì pwari ka mala mbweban nutanni na, ace lumsə agir mənana kat à gilə̀ì aɓa Maləmce mala Ɓakuli ka.

23Aɓalə apwari məno ka, gir məsəswatər na nə amaməna mənana nə amuna a bumia, andəa mənana à kə pea muna kiura ka! Nggea tanni kərkər nə̀ yiu amur mənia yì nzali, sə bumlulla mala Ɓakuli nə̀ suləo amur amənia yì aɓwana ka.

24À nə̀ wal-lú aɓea ɓwana atea nə nggeabyau, sə aɓea ɓwana ka à nə̀ bwalia guro à nə̀ umnəia arə anzali kat mala ɓanza. Aɓwana mana amə Isərayila na raka à nə̀ parki Urəshalima aɓata rəcandəa malea, à nə̀ pak ce acau male ɓà, ba lumsəo mala apwari mana Ɓakuli kasəa acea, yia aɓwana mana amə Isərayila na raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Ɓaria yiu mala Muna Mala Ɓwa
(Matiu 24:29-31; Markus 13:24-27)

25 Agir-ləmndəa nə purkio aɓa pwari, andə zongŋo andə anlero. A ɓanza ka
ɓwapəndəa kat nə do nə ɓaləkasəkya andə gakia mala ɗenyicau, à nə pələ nə
ɓaləia ɓà nə ɓangciu arə songnəo mala nggeamur andə eaki-nkono male.

26Ɓwapəndəa nə wukiaban ace ɓangciu, ɓaləia nə kasəkya arə gir mənana nə
suləo amur ɓanza ka, acemənana à nə dəurəki anggea gir məgulke mənana a
kuli ka.

27Anggo ka à nə sən Muna Mala Ɓwa aban yiu aɓa pərɓang nə rəcandəa andə
ɓoarɓwa məgule.

28Ɓəa mənia yì agir tinata kum ban ngga, wu lo, wu loasə mur wun a kuli,
acemənana pwari akmúr wun gbashina.

Kanicau arə nggun vwari
(Matiu 24:32-35; Markus 13:28-31)

29Pələa Yesu nea wia mənia yì kanicau ka: Wu sən nggun vwari andə acili
anggun.

30Ɓəa tinata to mbuia ka, wun nə ɓamur rə wun ngga wu nə səni sə wu nə sələ
ama mbulo gbashina.

31Anggo gbal, ɓà wu sənəna amənia yì agir à ndaban pakki ka, wu sələ ama
Domurəm mala Ɓakuli ka gbashina.

32 Ən nggə na wun məsəcau ama, tà mənia yì nza ka pà nə mal ɗang she ɓà
amənia yì agir ka ɓəa kumənа ban ngga.

33Kuli andə nzali ka tea nə mala, sə Cau mem ngga te pà nə mal ɗang ko bəti.

34 Wu parkir wun wu kəa eare ɓà ɗenyicau ma'wun lumsə nə likiagir, wal-wale
andə pisə ɓaləu arə alta agir ɓanza, gandəa məno yì pwari ka nə yia yasələ wun
ngga ɗang.

35Kəla gbəli, nə yiu amur aɓwana mənana a ɓanza kat ka.

36Wu dum nə məsə wun ko aya pwari, nə́ pak hiwi ace mənana ɓà wu api
amənia yì agir mana à mala à nə kumban, sə ɗəm ngga ɓà wu kum kusəu came
a ɓadəm Muna mala Ɓwa ka.

37Ko aya pwari ka Yesu na aban kanigir aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli, sə nə
pwarikpana ka nə o a múr mə'nkono mənana à tunəki ama Nkono Olif ka nə
ngga nong nggam.

38Sə nə bu dəmbari ka aɓwana kat kə yiu a ok kanigir male a Ndàməgule mala
Ɓakuli.

Luka 22

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Aƀwana aməgule kurkunarəia à nè wal Yesu
(Matiu 26:1-5; Markus 14:1-2; Yohana 11:45-53)

1Ado ka, pwari Ɗire mala Bəredi mana kə lo raka, mənana à tunəki ama "Ɗire Yalimuru" ka gbashina.

2Agbani pəris andə amaləm Nggurcau mala Musa came arə alta njargula mənana à nè walna Yesu nəi aƀa səmbərəa ka, acemənana ƀangciu kə pakkia wia arə aƀwana malea.

3Pələa Shetan kutio arə Yahuda mənana à tunəki ama Iskariyoti ka. Yì ka, nda aƀalə alaggana mala Yesu mana lum-nong-ƀari ka.

4Yahuda wario aban agbani pəris andə aƀwana-məgule mala amə yal Ndàməgule mala Ɓakuli, à na cau andəia, amur njar mənana nè pana Yesu nəi a buia ka.

5Banƀoaria wia, kara à eare ama à nè pe wi boalo.

6Yì ka, eare, pələa kutio a alta njar mənana nè kumo sə nè pea wia Yesu nəi a pwari mənana ƀwabunda pà kàm raka.

Masələata li girlina mala Yesu andə alaggana male
(Matiu 26:17-25; Markus 14:12-21; Yohana 13:21-30)

7Lang Lamsan mala Bəredi mana kə lo raka tinate, a pwari walki anzur mala Ɗire Yalimuru ka,

8Yesu tasə Bitərus andə Yohana, nea wia ama, "Wu kyane wu kya giləkia səm girlina mala Ɗire Yalimuru mənana səm nè li ka."

9À ɗi ama, "A ya ban sə ƀè səm kya pak turo girline?"

10Nea wia ama, "Kutio ma'wun a nggeala ani ka, wu nè je wunə ƀe ƀwabura nə bàng-mùr amuri. Wu kya ate a ƀala mənana nè kuti kam ngga.

11Wu ne mətala-ƀalae ama, 'Maləm nè tur səm ƀè səm ɗio ama: Bansuləo mənana nè li girlina Ɗire Yalimuru kam andə alaggana male ka, nda a ya ban?'

12Nè ləmndəa wun rə ƀe ndakuli məgule, à giləkina ƀāləi. A kam sə wu nè pak turo girlina."

13Pələa à wario à kya kum girbunda kəla mənana Yesu nea wia ka. Pələa à pak turo girlina Ɗire Yalimuru.

Girlina pwarikpəra mala Mətalabangŋo
(Matiu 26:26-30; Markus 14:22-26; 1 Amə Korinti 11:23-25)

14Lang pwari karəna ka, Yesu andə amə'mishan male do aban li girlina.

15Pələa nea amə'mishan male ama, "Ən earəna ce li girlina Ɗire Yalimuru mənia ka kərkər sənəa wun, sə ƀən kutio a tanni!

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

16Sə ən nggə na wun, pa mə nə li ɗəm ɗang, she ɓə̀ kya lumsəna a Domurəm mala Ɓakuli ka.”

17Pələa Yesu twal kwap mala mur ɓəlanggun anap, sə pakki Ɓakuli yàwá, sə na ama, “Wu ak mənia ka, wu gaki arə wun.

18Ən nggə na wun ama, twal ado ka pà mə nə nu mur ɓəlanggun anap ɗəm ɗang, she ɓə̀ Domurəm mala Ɓakuli yina ka.”

19Pələa twal bəredi, pakki Ɓakuli yàwá, ɓwani, sə pea wia, nea wia ama, “Mənia ka nda nggūrəam, mənana ən pa ace wun ngga, wu kə pak mənia ka, ace ɗenyi nə mim.”

20Anzəm girlina ka, twal ɓe kwap mala mùr ɓəlanggun anap a bui, sə na ama, “Kwap mənia ka, nda bəsa kurcau a nre Ɓakuli andə aɓwana male, mənana à kurrì nə nkilem mana à sukki ace wun ngga.

21Sə wu səni! Ɓwa mənana nə̀ kurkuro nə mim ngga nda aɓalə səm aban li kani atam!

22Lú mala Muna mala Ɓwa ka nə̀ pa kəla mənana Ɓakuli kani ka, sə caukwanban na nə ɓwa mənana me ka!”

23Alaggana tita ɗìki rəarəia ko yana ɓwe na aɓaləia mənana nə̀ pak mənia yì gir ka.

Makgir amur gulo

24Makgir pələa lo a nrea amur ko yana aɓaləia nda ɓwaməgule malea kat.

25 Yesu nea wia ama: Amurəma mala aməɓanza ka à kə ləmndə rəcandəa amur aɓwana, sə amə'ləmndə gulo amur aɓwana ka à kə tunə ɓamuria ama, “agyajam mala ɓwapəndəa.”

26Sə wun ngga, anggo sə wu nə̀ pak ɗang. Ma'wun ngga, ɓwa mənana gula wun kat ka nda nə̀ dupa wun kəla muna kat ka, gbani gbal ka nda rítǎu.

27Yana nda ɓwaməgule, ɓwa mənana do aban li ka le, ko ɓwa mənana kə gaki girlina ka? Nda ɓwa mənana do aban li ka re? Sə mim ngga ən do aɓalə wun kəla mə gau girlina.

28 Wu ndaka aɓwana mənana wu came a nzəmam aɓa karəkiban mənana kumam ngga.

29Ace mani ka, ən pana wun garamurəm, kəla mənana Tárram pam ngga.

30Wu nə̀ li sə wu nə̀ nu atam a Domurəm mem, sə wu nə̀ do amur abuno-murəm aban ɓashia atau mala Amə Isərayila mənia lum-nong-ɓari ka.

Yesu bangŋa ama Shiman nə̀ yia təmce surəe

(Matiu 26:31-35; Markus 14:27-31; Yohana 13:36-38)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

31Yesu banggi Bitərus ama, “Shiman, Shiman! Kwaki kiro! Shetan kə alte ama nə̀ sarəki wun kəla sarə məsəsa.

32Sə mim ngga ən pangŋa hiwi aceo we Shiman, ace mənana paɓamuru mo ɓə̀ kəa kpa ɗang. Sə ɓəa longŋa ka, ɓak ɓabum amə'eambəo.”

33Bitərus eari wi ama, “Mətalem, ən shamna bumam mə nə o ato a ndàkurban, sə mə nə wu ato!”

34Yesu pələi wi ama, “Ən nggə no we Bitərus, yalung mənia ka kaniama nggu nə̀ ɓua ka, a nə təmcem kusə tārú ama a surəam ɗang!”

Wu alita ɓamur rə wun ndaboalo andə luru andə nggeabyau

35Yesu pələa ɗi alaggana male ama, “A pwari məno ən tur wun wu kya hamnə cau mem, sə wu pànə ndaboalo, ko luru-gya, ko ankura raka, wu ɗwanyi kəgir le?” À eare ama “Awo!”

36Pələa nea wia ama, “Sə ado ka, koyana sə ndanə ndaboalo ko luru ka, ɓə̀ twali. Sə ɓwa mənana pànə nggeabyau raka, ɓə̀ mak daura-murɓe ɓə̀ kuro.

37Mə ndaban bangga wun ama cau mənana à gilə̀i aɓa Maləmce ama, ‘À oasəi ata amə'cauɓikea’ ka, nə̀ lumsəo a muram pup. E, gir mənana à gilə̀i a muram ngga nda kə yiu a lumsəo ka.”

38Pələa alaggana male ne wi ama, “Mətalabangŋo! Səni! Anggea-byau nia ɓari ka.” Pələa Yesu banggia wia ama, “Karəna ana!”

Yesu pak hiwi amur Nkono Olif

(Matiu 26:36-46; Markus 14:32-42)

39Yesu lo o amur Nkono Olif kəla mənana pakkiyi pwari-pwari ka. Pələa alaggana male o a te.

40À kya bwaləna banì ka, Yesu nea wia ama, “Wu pak hiwi, ace mənana ɓə̀ wu kəa kpa aɓa karəkiban raka.”

41Pələa upia wia zak, kya kūndəo pak hiwi,

42ama, “Dâ, ɓə̀ a wu nə ear ka, twalam mənia yì kwap mala tanni ka: sə mənia ka kane mem ma ɗang, ɓə̀ do ama kane mo na.”

43Kara məturonjar suləo abani, ɓak ɓabumi.

44Sə acemənana nda aɓa bumkiɗikea məgule ka, kutio arə hiwi nə rəcandəa. Piban mənana pur a rəì ka kə surkio kəla nkila.

45Lang Yesu loapi ban hiwi ka, nyare aban alaggana male kya kumia a ntulo, acemənana à nda aɓa bumkiɗikea, mənana ɓunggi rəia ka.

46Pələa nea wia ama, “Mana tsəa sə wu kutia nong'ntulo? Wu lo, wu pak hiwi, ace mənana ɓə̀ wu kəa kpa aɓa karəkiban ɗang.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

47Kuni malaká pwal arə cau ɗang, kara ɓwabunda yi tusəna. Yahuda, mwashat aɓalə alaggana Lum-nong-ɓari ka, nə̀ yinəia. Pələa sung aban Yesu, mən abui kùrrì nui a nki.

48Yesu pələa ɗì ama, “Yahuda, a ndarə kurkuro nə Muna Mala Ɓwa nə nuban a nkiu?”

49Lang alaggana mala Yesu mənana ate sən gir məno nə̀ kumban ngga, pələa à ɗì ama, “Ɓə̀ səm pak turo nə anggea-byau ma'səm le, Mətalabangŋo?”

50Kara mwashat aɓalə alaggana mala Yesu kwar guro mala Pəris Məgule, kasə kiri məli kpat.

51Pələa Yesu na ama, “Ɓə̀ go anggo!” Pələa je kir ɓwabure, twali wi banì.

52Yesu pələa ne agbani pəris andə aɓwana-məgule mala aməyal Ndàməgule mala Ɓakuli, mənana à yiu a rəì ka ama, “Wu yiu a rəam nə anggea-byau andə agara-kwalta kəla mə nda ɓwaməgule mala amə'soakitau?

53Ko aya pwari ka mə nda ata wun aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli, sə wu loasə kun wun a rəam ɗang. Sə bu-pwari man she ka ma'wun na, andə mala rəcandəa mala pəndəa.”

Bitərus təmce surə Yesu

(Matiu 26:57-58,69-75; Markus 14:53-54,66-72; Yohana 18:12-18,25-27)

54À bwal Yesu, sə à dəshina ɓala mala Pəris Məgule nəi. Sə Bitərus ka, tarəte kə o atea.

55Aməyal palta ka à bwaləna bəsa a cengge à dumənа akuni. Pələa Bitərus yi do atea.

56Ɓe muna-ɓwama, məturo-ɓala səni aban do a kun bəsa. Səni kyap-kyap sə na ama, “Mənia yì ɓwa ka, nda ate.”

57Bitərus pələa təmce ama, “Mɓwama, ən surə ɓwe ɗang.”

58Zuku ka, ɓeɓwa sən Bitərus sə na ama, “We ka, a nda tea!” Bitərus eare ama, “Ɓwabura! Mə nda ɗang!”

59Anzəm kəla bu-pwari mwashat ka, ɓeɓwa cam kingging ama, “Ɓafo, mənia yì ɓwa ka nda ate, acemənana yì gbal ka ɓwa Galili na.”

60Bitərus ama, “Ɓwabura! Ən surə cau mənana a banggiyi ka ɗang!” Kuni malaká pwal ɗang, kara nggu ɓua.

61Mətalabangŋo pələ məsəì sən Bitərus. Ɓalə Bitərus kasəa arə cau mənana Mətalabangŋo ne wi ama: “Kaniama nggu nə̀ ɓua a bu du man yalung ngga, a nə təmce surəam kusə tārú.”

62Pələa puro a nza kya ɓwa kərkər.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Aməyalban oal Yesu, sə a walki
(Matiu 26:67-68; Markus 14:65)

63Aɓwana mənana à cia ɓəa yal Yesu ka, à oali, oalban kyauwikiban sə à walki.

64À kur aməsəì; pələa à tullì sə à ɗì ama, “Na səm, yana mənana tullo ka, we məɓangna?”

65À naki wi acau məkwanrui sə à kə sanggì.

À warinə Yesu a ɓadəmbə aməkurcau
(Matiu 26:59-66; Markus 14:55-64; Yohana 18:19-24)

66Lang ban fana ka, aɓwana-məgule, aməkurcau mala amə Yahudi, agbani pəris andə amaləm Nggurcau mala Musa, yi rambəa, pələa à yinə Yesu a ɓadəmbəia.

67À ne wi ama, “Ɓà a nda Kərəsti, Mə'amsəban mənana Ɓakuli turi ka, na səm.” Yesu earia wia ama, “Ɓà ən bangga wun ngga, pà wu nà earnə mim ɗang.

68Sə ɓà ən ɗì wun ngga, pà wu nà pam eare ɗang.

69Twal ado aban ká ka, Muna Mala Ɓwa nà do a bu-məli mala Ɓakuli mənana Karmur gulo kat ka.”

70Pələa yia kat à sàrəi ama, “A ndarə bangŋa ama a nda Muna mala Ɓakuli le?” Pələa pea wia eare ama, “Kə ndo wu na ka, Mə nda.”

71Pələa à na ama, “Ya cau ɗəm səm alta oe? Səm ongŋəni àkà mburkuni!”

Luka 23

A warinə Yesu a ɓadəm nggwamna Bilatus ɓwa Roma
(Matiu 27:1-2,11-14; Markus 15:1-5; Yohana 18:28-38)

1Yia kat ka à lo à warinə Yesu a ɓadəm Bilatus.

2Pələa à tita tsəki wi acau a rəì ama, “Səm kum mənia yì ɓwa ka aban soakita aɓwana, ama ɓəa kəa pe Kaisar, murəm məgule mala amə Roma, boalo-cemi ɗang. Ɓəm ngga kə na ama, yì ka, nda Kərəsti, Mə'amsəban mənana Ɓakuli turi ka, sə kə ne rəì ama murəm na.”

3Pələa Bilatus ɗì Yesu ama, “A nda murəm mala amə Yahudi le?” Yesu eare ama, “Nda kəla mənana à na ka.”

4Pələa Bilatus ne agbani pəris andə aɓwana ama, “Ən kum kəgir məɓane arə mənia yì ɓwa ka ɗang.”

5Pələa à ginə kpekpe ama, “Kanigir male aɓa nzali Yahudi kə tsək aɓwana ɓəa loasə munəo arə amə'talanzali Roma. Tita mənia yì gir ka a Galili, ndya yi bwaləna ban man kat.”

6Lang Bilatus nà o anggo ka, pələa ɗiban ama, “Ɓwe ka ɓwa Galili na le?”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Lang sələna ama Yesu ka puro a nzali mənana aɓata yalban mala murəm Hirədus ka, pələa tasəi aban Hirədus, mənana yì gbal ka nda a Urəshalima àkà ɓalə anongge məno ka.

8Lang Hirədus sən Yesu ka, banɓoari wi kərkər, acemənana banì sauwuna nda ban alta sən Yesu. Aɓa cau mənana oa amuri ka, tsəkbumi ama nà sən Yesu aban pak gir'ndali.

9Pələa ɗiki nə aɗiban pas, sə kə do mala Yesu kuni piu.

10Agbani pəris andə amaləm Nggurcau mala Musa mənana abanì ka, à lo nə rəcandəa aban tsəki Yesu acau a rəì ɗàngɗáng.

11Hirədus andə asoje male pak ceì ɓa, à nyesəi gir oalo na. À makki wi adaura murəm a rəì pələa à nyesəi aban Bilatus.

12Àkà bu-pwari məno ka Hirədus andə Bilatus ka à duk agyajam, acemənana ɗìɗyal ka à earki məsəarəia ɗang.

À kasəi Yesu ɓashi lú

(Matiu 27:5-26; Markus 15:6-15; Yohana 18:39–19:16)

13Bilatus tunə agbani pəris, andə aɓwana-məgule, andə acilia aɓwana.

14Nea wia ama, “Wu yinə mənia yì ɓwa ka abanam, wu na ama kə soakita aɓwana ɓəa lo munəo. Ən ɗiki kani aməsə wun, sə aɓalə acau mənana wu bangŋa amuri ka, ən kum ko kəcau mwashat mənana məsəcau na ka ɗang.

15Hirədus gbal ka kumi nə kə cauɓikea ɗang, ndya nyesəi aban səm ngga, kəla mənana ado wu kə səni ka, kə ɓe gir pà kàm pè mənana ɓoro ɓəa wal-lui ace ka ɗang.

16Ace mani ka mə nə kwe sə mə nə ɗeki ɓà o.”

17[A koya Pwari Lamsan Yalimuru ka, dumənа púp Bilatus nà panzəia wia ɓwa mwashat ata aɓwana mənana à kùrria ka.]

18Ɓwabunda kat loasə gia ama, “Wal-lú mənia yì ɓwa ka! Panzəa səm Barabbas!”

19(Barabbas ka ɓeɓwa na à oasəi a ndàkurban ace loasə munəo mənana kumban aɓa Urəshalima, sə ace wal-lú ɗəm.)

20Bilatus ka kə earce ama nà nying Yesu ɓà o, nda sə nyare zəmbəia wia.

21Kara à came arə loasə gia ama, “Ɓəa gballì a nggun! Ɓəa gballì a nggun!”

22Bilatus nyar tāruia ka nea wia ama, “Ace mana le? Ya cauɓikea na mənia yì ɓwa ka pa? Ən kum kə məɓane mənana ɓəa wal-lui ace ka ɗang. Ace mani ka mə nə kwe sə mə nə nyi ɓà o.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

23Kara à loasə gia kərkər ama she ɓəa gballì Yesu a nggun, gandəa cau malea kya parban.

24Bilatus gandəa eare ama ɓəa pakkia wia gir mənana bumia kani ka.

25Panzəia wia ɓwa mənana à earce ka ɓè o, yì ɓwa mana à turi a ndàkurban ace loasə munəo andə wal-lú ka. Sə twal Yesu pea wia ɓəa pakki wi gir mənana bumia kànì ka.

À gballì Yesu amur nggun-gangndi

(Matiu 27:32-44; Markus 15:21-32; Yohana 19:17-27)

26Lang à nunggina Yesu aban o ka, à kya kum Shiman ɓwa Sayirin, pur nə ɓabondo nə ká aɓa là. À bwali à parri wi nggun-gangndi a muri, sə à ci ɓè twali, ɓè kpa nəi ata Yesu.

27Ɓwabunda kərkər kpate aban o andə amaməna mənana à kə ɓua, à kə keban ace ka.

28Yesu pələ rəì nea wia ama: Wun amaməna mala amə Urəshalima, wu kəa ɓua acem ɗang, wu ɓua ace ɓamur rə wun andə amuna ma'wun.

29Acemənana ɓe pwari nə yiu mana wu nə na ama, “Tsəkbu na amur amaməna mənana à nkombi na, mənana à ɓəl àkə muna raka, andə akiura mənana kə muna nuia àkà pwari raka!”

30A pwari məno ka, “Aɓwana nə ne ankono mədārike ama, ‘Wu kpa amur səm!’ Sə à nə ne amuna nkono ama, ‘Wu kumsəo amur səm!’ ”

31 Ɓè ɓwapəndəa kə pak amənia yì agir, mənana nggun na andəa pwale ka, lang sə nə pa, yi mənana ɓè iməna ka?

32Aɓea aɓwana ɓari, yia kəm ngga amə'ɓealɓikea na, à warinia à nə ngga wal-luia andə Yesu.

33Lang à yì bwaləna ban mənana à tunəki ama, Nkpoula Ɓamuru ka, pələa à gballì Yesu kam amur nggun-gangndi, a tarəia andə amə'ɓealɓikea mənia ɓari ka, mwashat ata bui məli, sə man mwashat ka, ata bui mənggare.

34Pələa Yesu na ama, “Dâ, twalia wia banì, acemənana à surə gir mana à pakki ka ɗang.” Pələa à ko caca amur agir-nggurəu male, à gakia rəia.

35Ɓwapəndəa came aban sənban, sə aɓwana-məgule oali, ama, “Kə amsə aɓea aɓwana, ɓè amsə ɓamuri, ɓè yì ka, nda Kərəsti, Mə'amsəban mənana Ɓakuli tarì ka!”

36Nggearə asoje gbal ka, à oali, sə à lo à yì pe wi mùr ɓəlanggun anap məhangŋe.

37Sə à na ama, “Ɓè a nda murəm mala amə Yahudi ka, amsə ɓamuro.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

38Amuri a kuli arə kpamgbang ngga, à gilə amənia yì acau ka: “ƁWA MƏNIA KA NDA MURƏM MALA AMƏ YAHUDI.”

39Mwashat ata amə'ɓealɓikea mənana à gballia a kano ka, lo ne Yesu cau kyauwikiban gbal ama, “A nda Kərəsti mbak? Amsə ɓamuro sə wu amsə səm!”

40Ɓi məɓealɓikea gimbi ne wi ama, “We ka, a ɓanggi Ɓakuli re, yi mənana kə ɓashi mə'mwashati mala lú na à kasəo ka?

41Ma'səm ngga à kasəa səm ɓashi amur məsəcau gir mənana səm pe ka. Sə mənia yì ɓwa ka pak kə məɓane ɗang.”

42Pələa na ama, “Yesu, ɗenyi nə mim ɓəa kutina a Domurəm mo ka.”

43Yesu eari wi ama, “Ɓafo na ən nggə no ka, yalung ngga a nda atam a la do banɓoarna mala Ɓakuli.”

Lú mala Yesu

(Matiu 27:45-46; Markus 15:33-41; Yohana 19:28-30)

44Lang pwari bwaləna ɓongnwu ka, pəndəa yi gir ban, ba bu-pwari tārú mala pwari kpana.

45Lagir mənana à kasəna ban Məfele nəi a Ndàməgule mala Ɓakuli ka, kara zanza a ɓaləu.

46Pələa Yesu loasə gi bang-bang ama, “Dâ! A ɓabuo sə ən nggə pa bangŋo mem!” Lang bangŋəna anggo ka, kara yiləmi puro.

47Ɓwaməgule soje sən gir mənana kum ban ngga, ɓwangsə Ɓakuli, na ama, “Ɓafo na, mənia yì Ɓwa ka Məɓealɓoarna na.”

48Lang ɓwabunda mənana rambəa ace sən gballì Yesu, sən gir mənana kum ban ngga, à wal kikilia, à pələ nzəmia à o nə bumkiɗikea.

49Sə aɓwana mənana à surə Yesu, andə amaməna mənana à pur andəi a Galili ka, à cam zak, sə à kə sən amənia yì agir ka.

Tsəkban mala Yesu

(Matiu 27:57-61; Markus 15:42-47; Yohana 19:38-42)

50-51Ɓe kəɓwa nakam lulləi ama, Yisəfu, ɓwa Arimatiya mala nzali Yahudi. Yì ka, nda aɓalə amə kurcau mala amə Yahudi, ɓwa mə'ɓealɓoarne na. Yì ka, gir mənana aɓwana-məgule mala amə Yahudi pak ka, earnə kə ɓe atea ɗang. Yì ka, ndarə kundə yiu mala Domurəm mala Ɓakuli.

52Yì nda mana wario aban Bilatus kya zəm lú Yesu ka.

53Pələa kya sulə lú, marəki aɓa nggurbyau pwasəa, sə ci a ɓembe mənana à təməni aɓa tali, yi mənana à malaká tsək kəɓwa kam raka.

54Pwari məno ka nda pwari giləkirəu ace Sabbat, mənana mala nə̀ tite ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

55Amaməna mana à yiu andə Yesu nə Galili ka à o ata Yisəfu, à kya sən ɓembe andə nongsəo mənana à nongsə luí a ɓembe ka.

56Pələa à nyare à o a la, à kya alta amuru andə amuku agir mə'rəmɓoarne. Sə à usələo a Pwari Sabbat, acemənana ɓəa kpata Nzongcau ka.

Luka 24

Yesu loapi ɓembe

(Matiu 28:1-10; Markus 16:1-8; Yohana 20:1-10)

1A pwari Ladi, pwari mədəmbe anzəm pwari Sabbat nə budəmbari ɗiɗyal, amaməna twal muku agir mə'rəmɓoarne mənana à giləkicea ka, sə a o a ɓembe.

2À kya kum tali ka à gəshini a kun ɓembe.

3Sə lang à kuti ka, à kum lú Mətalabangŋo Yesu ɗang.

4À ndaban ndali nə mənia yì gir ka, kara aɓwana ɓari nə agir-nggurəu mənana à kə tànzama pəlilip ka, à came abania.

5Nə ɓangciu a rəia amaməna man timuria a nzali. Sə aɓwana məno nea wia ama, “Ace mana sə wu kə alta ɓwa mənana nə yiləmu ka aɓalə alú?

6 Pa kani ɗang, longŋəna! Wu ɗenyi nə cau mənana bangga wun yì mana nda a Galili ka

7ama, ‘À nə̀ pà Muna mala Ɓwa a bu amə'cauɓikea, à nə̀ gballì a nggun, sə a tāruia nongŋo ka nə̀ lo nə yiləmu.’ ”

8Pələa ɓalə amaməna man kasəa arə acau male.

9Lang à nyarni ɓembe ɓa-tali ka, à kya ne alaggana mana lum-nong-mwashat ka andə acili aməkpate kat.

10À Maryamu Ɓwa Magdala, andə Joana, andə Maryamu nggea Jemis, andə aɓea amaməna, à nda à yì banggi amə'mishan male ce ka.

11Sə yia ka à earnə cau mala amaməne ɗang, abania ka cau məɓane na à banggi ka.

12Sə Bitərus ka lo ɓangŋa aban ká ɓembe; kya kūndəó sə kə anggurbyau-mur lú na sən aban nongŋo ka. Pələa nyare aban o kə ndali nə gir mənana kumban ngga.

Yesu ləmndə rəì amur njargula ká Imawus

(Markus 16:12-13)

13Àkə̀ pwari məno ka aɓwana ɓari ata aməkpata Yesu puro aban ká muna-la mənana à tunəki ama Imawus, mana nre andə Urəshalima ka mel tongno nong-ɓari na ka.

14À ndarə naki acau amur gir mənana kumban ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Lang à nda aɓa naki acau andə ɗiki rəarəia amur amənia yì agir ka, Yesu nə nggearəì ka yiu bwal tea sə kə gya andəia aban ká.

16À səni, sə ko à gandə surəe ɗang.

17Pələa Yesu ɗia ama, “Mana gir nì na wu nakiyia, nə pələki ce arə wun aban ká ɗe?” À go kusəia à cam piu, ɓaməsəia kiɗiki.

18Ɓwa mwashat aɓaləia, lulləi ama Kəliyopas, ɗì ama, “A nda kə bəri nəmurəo a Urəshalima mənana a sələce agir mənana à kumban aɓalə anonggeo mənia ka ɗang?”

19Pələa ɗia ma, “A ya gir nani?” À eari wi ama, “Agir mənana à kum Yesu Ɓwa Nazarat. Yì ka, məɓangna mala Ɓakuli na, sə ndanə rəcandəa aɓa cau andə turo a ɓadəm Ɓakuli andə ɓwapəndəa kat.

20Agbani pəris andə amurəma ma'səm ramte ama ɓəa kya kasəi wi ɓashi lú, pələa à gballì a nggun.

21Səm ndanə tsəkɓaləu ama nda ɓwa mənana nə̀ yia amsə amə Isərayila ka! Ɓəm ngga tāruia nongŋo nia yalung mənana mənia yì agir kumban ngga.

22Nyar ɗəm ngga, aɓea amaməna aɓalə səm yi na səm cau ndali. Yalung nə dəmbari ka à wario a ɓembe,

23sə à kya kum luí ɗang. À nyare à yì na səm ama à sən causəna mala aməturonjar, mənana à bangŋa ama ndanə yiləmu ka.

24Sə aɓea aɓwana aɓalə səm wario a ɓembe à kya kum gir nî anggo kəla mənana amaməna na ka, sə yì ka, à səni ɗang.”

25Pələa Yesu nea wia ama, “Wu gəmi fat, sə ɓamur wun dəmbəri arə bwalta acau mənana kat amə'ɓangna mala Ɓakuli na ka!

26Wu sələ mbo ama dumənа púp Kərəsti ka nə̀ nu tanni nə̀ amənia yì agir ka, sə nə̀ kutio aɓa gulo male?”

27Pələa tite nə Nggurcau mala Musa andə Kanigir mala amə'ɓangna mala Ɓakuli kat, bəlkia wia ɓalə acau mənana à giləia aɓalə Amaləmce amuri ka.

28Lang à gbashina ban muna-la mənana à kə ká kam ngga, Yesu pa kəla nə̀ kutio a dəmbəa,

29sə à ne wi ama, “Nongŋo aban səm, pwari kpana, sə du mala nə̀ pəndəa.” Pələa o atea.

30À yì dumənа amur girlina ka, yi twal bəredi, pakki Ɓakuli yàwá, sə ɓwani pea wia.

31Anggo ka, kara məsəia mənna sə à sələ ama yì na, kara ndərmi a rəia.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

32Sə à ɗi rəarəia ama, “Ashe pa ɓa sə ɓabum səm kə pi mənana nda ban na səm acau a tanjargula, sə kə bəlkia səm ɓalə Amaləmce mala Ɓakuli ka ɗang.”

33Pələa à lo à nyare a kusəia aban ká Urəshalima. À kya kum alaggana male mana lum nong-mwashat ka andə acilia à dapina abanɓwáná,

34aban na ama, “Məsəcau na! Mətalabangŋo longŋəni ɓembe nə yiləmu, yi pusərəi aban Shiman Bitərus!”

35Amənia ɓari ka à na ce gir mənana kumia a njargula Imawus ka, andə surəo mənana à yì surə Yesu anzəm mana ɓwanəna bəredi ka.

Yesu pusərəi aban alaggana male

(Matiu 28:16-20; Markus 16:14-18; Yohana 20:19-23; Amə Mishan 1:6-8)

36Kunia malaká pwal arə acau mənana à nakiyi ka ɗang, kara Yesu pusərəi aɓaləia, sə nea wia ama, “Ɓà rə wun pwalo!”

37À ndali, ɓangciu pakkia wia, à twali kəla lú na à sən ngga.

38Pələa nea wia ama, “Palang sə ɓangciu bwal wun anggo, sə wu do nə tuti a ɗenyicau ma'wun?

39Wu sən abuam andə akusəam, mə nda nə ɓamuram! Wu jem, sə wu səni, acemənana lú pà ná nyama andə amú kəla mənana wu səni mə ndanəia ka ɗang.”

40Lang nania wia anggo ka, pələa ləmndəia wia abui andə akusəi.

41Sə à nda piu aɓa ɗwanyi earnə cau a ɓabumia, ata cau mala bumpwasəa andə ndali ka, Yesu pələa ɗia ama, “Wu ndanə kə girlina kani le?”

42À twal nji mətwane à pe wi.

43Pələa é sə she, àkà məsəia.

44Pələa nea wia ama, “Mənia ka nda cau mənana ən bangga wun, mana səm nda a tarə səm ngga. Koya gir mənana à gilèi a muram aɓa Nggurcau mala Musa andə amaləmce mala Amə'ɓangna mala Ɓakuli andə Anggyal ka, dumənа púp à nə̀ lumsəo.”

45Pələa mən ɗenyicau malea ace mənana ɓəa surə Amaləmce mala Ɓakuli.

46Nyare nea wia ama, “Mənia ka nda gir mənana à gilə ka: Kərəsti Mə'amsəban, nə̀ nu tanni, nə̀ wu, sə nə̀ loapi ɓembe nə yiləmu, a tāruia pwari.

47Sə cau mala pwanzali a mala vwaki bu arə cauɓikea, andə twalban cauɓikea ka, à nə̀ hamnəi aɓa lulləi, arə anzali kat, à nə̀ tite a Urəshalima.

48Wu nda ka amənakun mala mənia yì agir ka aban aɓwana.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

49Ado ka, mə nə tasəa wun Bangŋo Məfele mənana Tárram bangŋa ama nə̀ pa wun ngga. Səa ma wu nə̀ kundəo a Urəshalima, she ɓə̀ rəcandəa mənana pur nə kuli suləna amur wun ngga.”

À twal Yesu aban ká kuli

(Markus 16:19-20; Amə Mishan 1:9-11)

50Pələa puro andəia à kya bwal Betani. Loasə bui a kuli sə tsəkia wia bu.

51Nda rə tsəkia wia bu ka, kara nyia, pələa à twali aban ká a kuli.

52À peri abani, sə à nyare aban ká a Urəshalima nə bumpwasəa kərkər.

53Ko ya pwari ka à kə wario aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli, à kə mal pwari malea kam aban ɓwangsəki Ɓakuli.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Yohana

Yohana 1

Cau duk ɓwa

1Kaniama Ɓakuli nə̀ pusə ɓanza ka, Cau ni na kam, sə məno yì Cau ka à nda tàrəia andə Ɓakuli; sə yì, yì Cau ka Ɓakuli na.

2A tite ka à nda andə Ɓakuli.

3Nə yi sə Ɓakuli pusə agir kat. Kəgir pà kàm mwashat mana à pusəì mənana nə yi sə à pusəì raka.

4Yì nda tər yiləmu, sə mənia yì yiləmu ka yiu nə tălaban aban ɓwapəndəa.

5Sə yì tălaban ngga kə ta aɓa pəndəa sə pəndəa ka gandə bwalte ɗang!

6 Ɓe ɓwa yiu, mənjar mənana Ɓakuli turi ka, lulləi ama Yohana.

7Yiu yi ne ɓwapəndəa cau amur mənia yì tălaban ngga, ace mənana ɓə̀ ɓwapəndəa kat ok mənia yì cau ka, ɓə̀ é.

8Yohana nə ɓamuri ka nda tălabanì ɗang; yì ka, yiu ace na cau amur tălabanì.

9Tălaban mə'məsəcau nì, mənana kə ta aban ɓwapəndəa kat ka, ndo kə yiu a ɓanza ka.

10Yì Cau ka nda a ɓanza, sə kat andə amani ama nə yi sə à pusə ɓanza ka, ɓanza surəì ɗang.

11Yiu aban aɓwana mənana amale na ka, sə amale é ɗang.

12Sə aɓwana mənana kat à é, à pa ɓamuria abani ka, pania wia rəcandəa ɓəa duk amuna mala Ɓakuli.

13Ɓəlban malea ka, mala nkila na andə nggūrəu ɗang. Pa aɓa kpapi mala mɓwama andə ɓwabura ɗang. Mənia ka pe mala Ɓakuli na.

14Mənia yì Cau ka yi duk ɓwaməpənde, sə yi duk zuku aɓalə səm. Səm səna gulo male, gulo mala kə̀ Muna mwashat ɓərɓər, mana pur nəban Tarrí Ɓakuli ka, lumsəo nə ɓwamuru andə məsəcau.

15Yohana ne aɓwana cau amuri nə giu məcande ama, “Mənia ka nda ɓwa mənana ən na wun cau amuri nəma nda ban yiu a nzəmam ngga, sə yì ka, kutiam nə gulo, acemənana yì ka, ndakam ɗìɗyal sə à yì ɓəlam.”

16Aɓa ɓwamuru andə mənbu male sə tsəka səm bu kat, kə pa səm agir məɓoarne a nzəmarəia.

17Ɓakuli pa səm Nggurcau nə bu Musa, sə nə bu Yesu Kərəsti sə pa səm ɓwamuru andə məsəcau.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

18Kə ɓwa sən ma Ɓakuli àkà pwari ɗang, she kə Muni mənana à nda mwashat andə yi, sə nda a nkanggari ka. Yì na tsəa sə səm surə Tarrí ka.

Yohana Məbatisəma nda Kərəsti ɗang

(Matiu 3:1-12; Markus 1:1-18; Luka 3:1-18)

19Aɓwana-məgule mala amə Yahudi mənana a Urəshalima ka à túr apəris andə amə'lawi ɓəa kya ɗì Yohana ama, yì ka, nda yana le?

20Yohana səmbərəia wia kəgir ɗang, banggia wia məsəcau ama, "Mə nda Kərəsti ɗang."

21À ɗì ama, "Sə we ka a nda yana? A nda Iliya le?" Yohana earia wia ama, "Awo, mə nda yì ɗang." Sə à ɗì ama, "A nda məɓangna mala Ɓakuli mənana səm nggə kundəmuri ka le?" Earia wia ama, "Awo."

22A masələate ka à ɗì ama, "Na səm cau mənana ɓà səm nyesəi aɓwana mənana à tur səm ngga. A kə twali ɓamuro ama a nda yana?"

23Yohana earia wia nə cau mala Ishaya məɓangna mala Ɓakuli ama, "Mə nda gìu mənana kə hama a ɓabondo ka, ama, 'Wu tsək njargula ɓə cam kporong ace Mətalabangŋo.' "

24Aɓea amə Farisi mənana à turia ka,

25à ɗì Yohana ama, "Sə ɓà a nda Kərəsti, ko Iliya, ko məno yì məɓangna mala Ɓakuli raka, palang sə a kə pakki aɓwana batisəma?"

26Yohana earia wia ama, "Ən nggə pakki aɓwana batisəma nə múr, sə ɓeɓwa na came aɓalə wun mənana wu surəì raka,

27yì ka, nda ɓwa mənana kə yiu a tam tu ka, ən kārəa mə nə panzə anggur-nkura male ɗang."

28Mənia yì gir ka à pè a Betani, a nkaring Nggeasala Jodan, àkà ban mənana Yohana pakkiyi batisəma kam ngga.

Yesu nda Məgam mala Ɓakuli

29Ɓe ban fana ka, Yohana sən Yesu aban yiu nə bani, sə pələa na ama, "Wu sən Məgam mala Ɓakuli, mənana twalkiyi cauɓikea mala ɓanza ka!

30Mənia ka nda ɓwa mənana ən na ce ama, 'Ɓe ɓwa na kə yiu a tam ngga. Yì ka, kutiam nə gulo, acemənana yì ka, ndakam ɗìɗyal sə à yì ɓəlam.'

31Nggearə mim ngga ən surəì ɗìɗyal ɗang, sə tər yiu mem mənana ən nggə pakki aɓwana batisəma nə mur ka nda ace mənana ɓəa ləmndəì amə Isərayila rəì ka."

32Pələa Yohana bang gir mənana surəì amuri ka ani: "Ən sən Bangŋo mala Ɓakuli kəla kutu, sulə nə kuli yi do amuri.

33Ɓá pà mə nə surəì ɗang, ɓà Ɓakuli mənana tasəam ama ɓən yi pakki aɓwana batisəma nə múr ka na nam raka. Nam ama, 'Ɓwa mənana a səni Bangŋo mem

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

suləo yi do amuri ka, nda ɓwa mənana nè pakki aɓwana batisəma nə Bangŋo Məfele ka.’

34Ən səni sə ən bangcau amuri ama, yì ka, nda Muna mala Ɓakuli.”

Alaggana mana Yesu tita tunəia ka

35Ɓe ban fana ka, Yohana na kano ɗəm andə aɓea alaggana male ɓari.

36Lang nè sən Yesu aban kutio ka, na ama, “Wu sən Məgam mala Ɓakuli!”

37Lang alaggana mənia ɓari à ongŋəni náná anggo ka, kara à o ata Yesu.

38Yesu nè pələ rəì ka, kara sənia aban yiu ate, sə ɗìa ama, “Mana wu earki ce?” À eare ama, “Rabbi a ya ban sə a pa?” (Rabbi ka ɓāləi nda Maləm.)

39Yesu earia wia ama, “Wu yiu wu yi səni.” À pələa à wario à kya sən ban-do male. Sə à kya do ate ba du. Anggo ka bu-pwari ine nə pwarikpəra na.

40Ɓe ɓwa mwashat ata mənia yì aɓwana ɓari mənana à ok cau mənana Yohana na ka nda Andəru, mə'eam Shiman Bitərus.

41Andəru pələa kum mə'ambəi Shiman, sə ne wi ama, “Səm kuməna Mezaya (Tər Mezaya nda Kərəsti, Mə'amsəban mənana Ɓakuli bangŋa ama nè tasəi ka.)”

42Sə yinə Shiman aban Yesu. Yesu səni kyap-kyap, sə na ama, “A nda Shiman muna mala Yohana. À nè tunəo ama, Kefas.” (Tər Kefas nda Bitərus, ɓāləi ama, Tali.)

Yesu tunə Filip andə Nataniyel

43Ɓe ban fana ka, Yesu twali a ɓabumi ama nè o a Galili. Yi kum Filip sə ne wi ama, “Yiu atam.”

44Filip ka ɓwa Beseda na, la mala Andəru andə Bitərus.

45Filip alta Nataniyel yi kumi sə ne wi ama, “Səm kuməna ɓwa mənana Musa giləgir amuri aɓa maləmce Nggurcau mala Musa, andə mənana à giləa aɓa maləmce mala amə'ɓangna mala Ɓakuli ka, yì Yesu ɓwa Nazarat, muna mala Yisəfu.”

46Nataniyel na ama, “A Nazarat! Kə gir məɓoarne nè pur a Nazarat gbal?” Filip ne wi ama, “Yiu səni.”

47Lang Yesu sən Nataniyel aban yiu ka, na cau amuri ama, “Mənia ka ɓwa Isərayila məɓafoe na, mənana pànə nyir a rəì raka.”

48Nataniyel ɗi Yesu ama, “A pak lang sə a surəam?” Yesu eari wi ama, “Mənana a nda a təta nggun vwari ka, ən angŋa dəmbəa ən sənə no, sə Filip tunəo.”

49Pələa Nataniyel ne Yesu ama, “Rabbi, a nda Muna mala Ɓakuli! A nda Murəm mala amə Isərayila!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

50Yesu ne Nataniyel ama, “A earnə mim acemənana ən banggo nəma, ən səno a təta nggun vwari ka le? A nə sən agir məgulke mənana à kuti man ngga.”

51Yesu nyare nea wia ama, “Ən nggə na wun məsəcau, wu nə̀ sən kuli nə mənna, andə aməturonjar mala Ɓakuli aban eauwe andə suləo amur Muna mala Ɓwa.”

Yohana 2

Yesu tsək mur pələ murɓəla-nggun anap

1A tāruia nongŋo ka, à ndanə isəban a Kana a nzali Galili, sə nggea Yesu nakam abanì.

2À tunə Yesu andə alaggana male aban isəbanì.

3À nda ɓa pakiɗire ka, mùr ɓəlanggun anap málá a rəia. Nggea Yesu yi ne wi ama, “Mùr ɓəlanggun anap malea maləna.”

4Pələa Yesu eari wi ama, “Nnâ, palang sə a oasəam aɓa ce? Bu-pwari mala ləmndərəu mem malaká karə peatu ɗang.”

5Nggea Yesu ne amə gau girlina ama, “Wu pak gir mənana kat bangga wun ngga.”

6Àkə̀ banì ka, aganggəlang mənana à kwária aɓa tali ka à ndakam abanì, yia tongno-nong-mwashat; amənana amə Yahudi kə soak mùr aɓaləia à kə lakina rəia nəi andə agir ace peri a ɓadəm Ɓakuli ka. Ko mə ye ka kə twal amunabang-mùr lumi-ɓari ko lumi-tārú.

7Yesu ne amə gau girlina ama, “Wu to mùr wu lumsəki aganggəlang.” Sə à lumsəkia kat nə mur.

8Sə nea wia ama, “Adyan ngga wu ɗarəa wu kya pe ɓwaməgule mala pakiɗire isəban.” Pələa à ɗarəa à warini wi nəi.

9Sə ɓwaməgule mala pakiɗire isəban o mùr mənana à nyesəi pələna mùr ɓəlanggun anap ka. Sə yì ka, surə ban mənana à pusə mənia yì mùr ɓəlanggun anap kam ngga ɗang (sə amə gau girlina mənana à ɗarə mùr nəi ka à sələna). Sə pələa tunə bura-manfela a giriban.

10Sə na ama, “Aɓwana pak ka à kə yinə mùr ɓəlanggun anap məɓoarne a dəmbəa, ɓə̀ abəri nuna karənia ka, sə à kə yiu nə mənana twal te ka; sə mo ka a tsək məɓoarne a nzəmo!”

11Gir'ndələki mənia Yesu pe a Kana, a nzali Galili ka, nda mədəmbe mala agir-ndali male mənana ləmndə gulo male ka. Sə alaggana male səni à pa ɓamuria abani.

12Anzəm man ngga, Yesu andə ngge andə amə'eambəi andə alaggana male o a Kapanahum sə à kya nonggi kam zuku.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Yesu pər amə kurkuro a Ndàməgule mala Ɓakuli

(Matiu 21:12-13; Markus 11:15-17; Luka 19:45-46)

13Lang pwari Lamsan Yalimuru mala amə Yahudi gbashina ka, Yesu o a Urəshalima.

14Kya kum amə makki andá, andə anzur andə akutu, andə aɓwana mənana à dumənа nə do aban nggaɗi boalo ka, aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli.

15Pələa Yesu peau nkamso nə nggur sə pəria kat, andə anzur, andə andá, ɓəa puri Ndàməgule mala Ɓakuli. Sə ndələkí agir, mesəki aməsə-boalo mala amə nggaɗi boalo.

16Sə ne amə makki akutu ama, "Wu pusə agir mənia ka aban man! Wu kəa nyesə Ɓala mala Tárram ɓə̀ duk limo ɗang!"

17Sə ɓalə alaggana male kasəa arə cau mənana Maləmce na ama, "Rəɓəla mem arə Ɓala mo we Ɓakuli ka, nə̀ earke a ɓaləam kəla bəsa."

18Aɓwana-məgule mala amə Yahudi ɗi Yesu ama, "Ya gir'ndələki na ado a wu nə pa, mənana nə̀ ləmndəa səm ama, Ɓakuli pano rəcandəa mala pak mənia yì gir ka?"

19Yesu earia wia ama, "Wu arki man yì Ndàməgule mala Ɓakuli ka, sə aɓa nongŋo tārú ka mə nə loasəi ɗəm."

20Pələa amə Yahudi ne wi ama, "Ndàməgule mala Ɓakuli mənana twal amə̀ɓa pələa lumi-ine-bwamndə tongno-nong-mwashat sə à ɓè ka, a na ama a wu nə ɓè aɓa nongŋo tārú?"

21Sə Ndàməgule mala Ɓakuli mənana Yesu nakiyi ce ka, nda nggūrəì.

22Anzəm mənana Yesu longŋəni ɓembe ka, sə ɓalə alaggana male kasəa ama, Yesu nania wia. Pələa à earnə Maləmce andə acau mənana Yesu nea wia ka.

Yesu surə ɓabum ɓwapəndəa

23Mənana Yesu na a Urəshalima a pwari Lamsan Yalimuru ka, aɓwana pas à sən agir-ndələki mənana pea ka, pələa à pà ɓamuria abani.

24Sə Yesu ka earnəia ɗang, acemənana surəna rə ɓwapəndəa kat.

25Yesu pà aban alte ɓə̀ kəɓwa ɓə̀ ne wi cau amur ɓwapəndəa ɗang, acemənana yì nə ɓamuri ka surəna rə ɓabum ɓwapəndəa.

Yohana 3

Yesu bəli Nikodimus ɓa ɓaria ɓəlban

1Ɓe ɓwa nakam ata aɓwana-məgule, amə kurcau mala amə Yahudi, mənana lulləi ama Nikodimus ka. Nda aɓalə amə Farisi.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2Nikodimus yiu aban Yesu nə dú, sə yi ne wi ama, “Maləm, səm sələna ama a nda məkanigir mənana Ɓakuli turi ka. Kə ɓwa pà kàm nè gandə pakki agir-ndələki mənana a pakkiyi ka ɗang, yi mənana ɓè Ɓakuli pa ate raka.”

3Yesu eari wi ama, “Mə nda ban no məsəcau, ɓəà ɓəsələ ɓəl ɓwa raka, pà nè kutio aɓa domurəm mala Ɓakuli ɗang.”

4Nikodimus ɗiban ama, “Lang sə à nè ɓəsələ ɓəl ɓwa mənana gulna ka? Nè kuti a bum ngge ɗəm sə à nè ɓəsələ ɓəle le?”

5Yesu ne wi ama, “Mə nda ban no məsəcau, kəɓwa pà nè kuti aɓa domurəm mala Ɓakuli ɗang, she ɓəà ɓələni nə mur andə Bangŋo mala Ɓakuli ka.

6Tarrû andə nggeau na à ɓəlkiyi ɓwapəndəa ka, sə ɓəlban ɓa Bangŋo ka, turo mala Bangŋo mala Ɓakuli na.

7Kəa ndali nə cau mənana ən banggo nəma, ‘Dumənа púp à nè basə ɓəl wun ngga’ ɗang.

8Gung kə ɓua kə o aban mənana earce nè ká kam ngga. Wu kə ok gəshi, sə wu surə ban mənana purkiyi kam andə ban mənana kákiyi kam ngga ɗang. Anggo sə ɓwa mənana à basə ɓəle aɓa Bangŋo mala Ɓakuli ka pa.”

9Nikodimus ɗi ama, “Lang sə mənia yì ɓəlban ngga nè gandə pa?”

10Yesu pələa eari wi ama, “Nggearə we ka a nda ɓwaməgule aɓa kanigir a nzali Isərayila, sə a surə mənia yì gir ka ɗang?

11Mə nda ban no məsəcau, gir mənana səm surəì, andə mənana səm sən ngga, nda səm nakiyia wun ce ka. Kat andə amani ka wu ɓinə ak cau mənana səm kə na wun ngga.

12Ən na wun cau mala agir mənana a ɓanza man ngga, sə wu earnə mim ɗang, lang sə wu nè earnə mim yì mənana ɓè ən na wun cau mala agir mənana a kuli ka?

13Kə ɓwa malaká eau a kuli ɗang, she kə yì Muna mala Ɓwa mənana sulə nə kuli ka.

14 “Kəla mənana Musa loasə n'yau amur gara ɓabondo ka, anggo sə à nè loasə Muna mala Ɓwa a kuli,

15acemənana koya ɓwa mənana kat pa ɓamuri abani ka ɓè kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka.

16 “Ɓakuli ka earce ɓanza kərkər, sə yi pâ kè Muna male mwashat ace mənana ɓwa mana kat pà ɓamuri abani ka ɓè kəa kiɗiki ɓè ueɓà ɗang, ɓè kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka.

17Ɓakuli tasə Muni ɓè yì ɓashì ɓanza ɗang, tasəì ɓè yì amsə ɓanza.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

18 “Ɓwa mənana kat pa ɓamuri aban Muna mala Ɓakuli ka, pà aɓata ɓashi ɗang. Sə ɓwa mənana kat ɓinə pà ɓamuri ka, à angŋa dəmbəa à kasəna ɓashi ɓə̀ suləo amuri, acemənana ɓinə paɓamuri aban Muna mwashat ɓərɓər mala Ɓakuli ka.

19Tə́r ɓashi mala Ɓakuli ka nda mənana ama, tălaban yiu a ɓanza, sə ɓwapəndəa earce pəndəa kuti tălaban, acemənana aturo malea ka aməɓealɓike na.

20Ɓwa mənana kat məɓealɓikea na ka, kə ginə tălaban, sə pà nə̀ yiu aban tălaban ɗang, ace mənana ɓə̀ tălaban ɓə̀ kəa ləmndə aturo ɓealɓikea male ɗang.

21Sə ɓwa mənana kə pak gir aɓa məsəcau ka, kə yiu aban tălaban, ace mənana ɓə̀ tălaban ləmndə aturo male, mənana pea nə́ ɓanggi Ɓakuli ka.”

Cau mana Yohana Məbatisəma bangŋa amur Yesu ka

22Anzəm man ngga, Yesu andə alaggana male nying Urəshalima sə à o arə aɓea muna-la aɓa nzali Yahudi. À kya pakkia anonggeo kam, aban pakki aɓwana batisəma.

23 Yohana gbal ka nda aban pak batisəma a Ainon mənana aban Salim ngga, acemənana mur na abanì kpəm. Ɓwapəndəa camarə yiu abani, sə kə pakkia wia batisəma.

24(Anggo ka à malaká oasə Yohana a ndàkurban peatu ɗang.)

25Aɓea alaggana mala Yohana andə ɓeɓwa Yahudi, à lo makgir amur kuncau mala laki rəu andə laki agir ace peri aban Ɓakuli.

26Sə alaggana mala Yohana yiu abani à yì ne wi ama, “Rabbi, ɓaləo kasəa arə ɓwa mənana wu nda wunəi a nkaring Nggeasala Jodan, yì mənana a bangga səm cau amuri ka? Nda kə̀ pakki aɓwana batisəma ka, sə aɓwana pwanəna rəia kat aban ká abani.”

27Pələa Yohana na ama: Ɓakuli na kə pe ɓwa turo mənana nə̀ pak ka.

28Wun, nə ɓamur rə wun ngga, wu nə̀ nakunam mənana ən bang nəma, “Mə nda Kərəsti, Mə'amsəban ɗang. À turam nə turo ɓən aki wi dəmbəa yiu.”

29Manfela ka mala bura-manfela na; sə murəm gyajam mala bura-manfela mənana cam aban kundəe kə kwakikiri a rəì ka, ban kə ɓoari wi arə ok gi bura-manfela. Mim gbal ka, ban kə ɓoaram arə cau məno wu banggam ngga.

30Duməna púp ama, nə̀ nggə lidəmbəa nə gulo, sə mim ngga mə nə nggə amsəa.

Ɓwa mənana sulə nə kuli ka

31Ɓwa mənana pur nə kuli ka, nda mənana ndanə gulo kuti acili aɓwana kat ka. Ɓwa mənana ndakani a ɓanza ka, mala ɓanza na, sə acau male ka a mala ɓanza na. Sə ɓwa mənana sulə nə kuli ka, ndanə gulo kuti aɓwana kat.

32Yì ka, yiu, yi bəlkuni amur gir mənana səna sə ok ka, sə kəɓwa ak cau male ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

33Sə ɓwa mənana kat ak cau male ka earəna ama cau mala Ɓakuli ka məsəcau na.

34Ɓwa mənana Ɓakuli turi ka, kə na gì Ɓakuli, acemənana Ɓakuli soapi wi Bangŋo male pupup.

35Ɓakuli earce Muni sə nyinggi wi girbunda kat a bui.

36Koya ɓwa na sə pà ɓamuri aban Muna mala Ɓakuli ka, ndanə yiləmu mənana málá male pà kàm raka. Sə ɓwa mənana kat ɓinə Muna mala Ɓakuli ka pà nè kum yiləmu ɗang, bumlulla mala Ɓakuli ka nè ueo amuri.

Yohana 4

Yesu na cau andə ɓe mɓwama Samariya

1Yesu sələ ama amə Farisi ongŋəna ce ama yì ka, nda arə kum amə kwaɗi te pas sə nda arə pakkia wia batisəma kuti mala Yohana.

2(Aɓa məsəcau ka, Yesu nə ɓamuri ka pakki kəɓwa batisəma ɗang, alaggana male na à pakkiyi ka.)

3Lang Yesu yi sələ ama amə Farisi ongŋəna ama amə kpate nè nggè lakki ka, nying nzali Yahudi, nyare o ɗəm a nzali Galili.

4O male ka duməni wi púp nè ara aɓa nzali Samariya.

5Lang yina a nzali Samariya ka, pələa yiu a ɓe la mənana à tunəki ama Saika ka; banì sapi nzali mənana Yakupu pe muni Yisəfu a pwaryan ngga ɗang.

6Tūli-mùr mala Yakupu ka, nda abanì. Yesu auləna nə gya nə pwari zəkia ka, yi do a kun tūli-mùrî nè usələo.

7Ɓe mɓwama Samariya yiu a to mùr, sə Yesu ne wi ama, "Ɓarəam mur mə nu."

8(Anggo ka alaggana male warina a kúr girlina aɓa là.)

9Sə mɓwame pələa ne Yesu ama, "A nda ɓwa Yahudi, sə mə nda ɓwa Samariya. Lang sə a nə zəm murnuna a buam yi mənana kəgir kə kpapi amə Yahudi andə amə Samariya raka?"

10Yesu eari wi ama, "Ɓà a surəna rə ɓoro mənana Ɓakuli ndanəi aceo, andə ɓwa mənana zəmnggiyio mùr nuna ka, ɓə a zəmni wi mùr mənana pākiyi yiləmu ka, sə yì ka, nè po."

11Mɓwame na ama, "Ɓwaməgule, a panə gir nun mur ɗang sə tūli ka məlime na. Ake sə a nə kum mənia yì mur mənana kə pa yiləmu ka?

12A kuti kà səm Yakupu mənana pà səm mənia yì tūli, mənana yì nə nggearəì, andə amuni, andə agirkusəu malea à nu mur kam ngga le?"

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Pələa Yesu ne wi ama, “Ɓwa mənana kat nu mùr man ngga nè ok məsamur ɗəm.

14Sə ɓwa mana kat nè nu mùr mənana mə nə pe wi ka, pà nè ok məsamur ɗəm ɗang. Mùr mənana mə nə pe wi ka, nè duk mgbeaɗe mùr a bumi mana nè nggə pe wi yiləmu mənana te pà nè mal raka.”

15Mɓwame banggi wi ama, “Ɓwaməgule, pam mənia yì mur ka, ace mənana məsamur ɓà kəa walam ɗəm ɗang, sə ɓən ngga nyarki kani aban toki mur raka.”

16Yesu ne wi ama, “Kyane kya tunə burrio wu yiu.”

17Mɓwame ne Yesu ama, “Ən panə burra ɗang.” Yesu banggi wi ama, “A bangŋa məsəcau yì mənana a na ama, a panə burra raka.

18Məsəcau ka nda mənana ama, a dumənа nə aburana tongno, sə ɓwa məno ado a nda te ka burrio na ɗang. Cau mənana a ne ka məsəcau na.”

19Mɓwame na ama, “Ɓwaməgule, ən nggə səni kəla we ka a nda məɓangna mala Ɓakuli.

20Aká səm peri aban Ɓakuli amur nkono Gerizim man, sə wun amə Yahudi ka, wu na ama Urəshalima nda ban mənana duk pup səm nè peri kam ngga.”

21Yesu eari wi ama, “Mɓwama, earnə cau mənana ən nggə banggo ka. Pwari na kə yiu ka mənana peri aban Ɓakuli ka, pà nè pa amur nkono man ko aɓa Urəshalima ka ɗang.

22Wun amə Samariya ka, wu kə peri aban ɓwa mənana wu surəì raka, sə səm, amə Yahudi ka, səm surəna rə ɓwa mənana səm nggə peri abani ka. Acemənana amsəban ngga pur nəban amə Yahudi.

23Sə pwari na kə yiu ka, yale pwari nì yina, mənana aməperi mə'məsəcau nì nè ngga peri aban Ɓakuli nə ɓabumia kat nə məsəcau. Yia ka à nda ka ulang aməperi mənana Ɓakuli earkiyi cea ka.

24Ɓakuli ka Bangŋo na, sə amə peri abani ka, dumənа púp, à nè peri nə ɓabumia kat nə məsəcau.”

25Pələa mɓwame ne Yesu ama, “Ən sələnа ama, Mə'amsəban mənana à kə tunəi ama Kərəsti ka nè yiu. Ɓè yina ka, nè yia mənggia səm ɓalə agir kat.”

26Sə Yesu banggi wi ama, “Mim ɓwa mənana ado nakiyi cau nə we ka, Mə nda kə yì.”

27Anggo ka, alaggana mala Yesu yi tusəo, à ndali mənana à yì kumi aban na cau andə mɓwama ka. Sə kəɓwa ɗi mɓwame ama, mana a alkite ka ɗang. Sə kəɓwa ɗi gbal ama, ace mana sə a kə na cau nə ɓwame ka ɗang.

28Sə mɓwame nying bàng-mùr male nyare o a la kya ne aɓwana ama,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

29“Wu yiu, wu yi sən ɓwa mənana nam koya gir nani ən pa aɓa do mem ngga! Ko ɓwa man nda Kərəsti Mə'amsəban le?”

30Pələa ɓwapəndəa puri la à yiu aban Yesu.

31Anggo ka, alaggana mala Yesu zəmbəi wi ama, “Rabbi, yiu li girlina.”

32Yesu pələa nea wia ama, “Mə ndanə girlina mənana wu surə kəgir amuri raka.”

33Sə alaggana male kutia ɗiki rəia ama, “Kə ɓwa yinəì wi nə girlina le?”

34Yesu nea wia ama: Girlina mem nda ɓən pak gir mənana Tárram mana turam ngga earkiyi ce, sə ɓən masələta turo male mənana pam ɓən pe ka.

35Wun nə̀ naki mbak ama, ueo zongŋo ine à nə̀ pwan girɓaban? Sə ən nggə na wun, wu loasə aməsə wun, wu sən agirɓaban, à ɓəlna, à karəna pwano.

36 Ɓwa mənana nda ban pwan girɓaban ngga, Ɓakuli na arə pe wi tangnakusəi, sə ndarə pwan girɓaban mala yiləmu mənana pà nə̀ te mal raka; ace mani ka mə ɓeale andə mə pwan girɓaban ngga ban nə ɓoaria wia a tarəia.

37Anggo ka cau mənana à kə ne ama, “Ɓe ɓwa ɓeale, sə ɓeɓwa pwan” ngga, dumənа məsəcau.

38Ən tasə wun, wu kya pwan girɓaban mənana wu nda wu ɓeal raka; aɓea aɓwana na à ɓeale, sə wun ngga wu kya kum tangnakusə turo mənana à pak ka.

39Amə Samariya pas a məno yì là ka à pa ɓamuria aban Yesu ata cau mala mɓwama mənana banggia wia ama, “Nam koya gir nani ən pa aɓa do mem ngga.”

40Lang amə Samariyi yiu aban Yesu ka, à yì zəmbəi wi ɓə̀ do atea, pələa Yesu do pak nongŋo ɓari abania.

41Ɓwaməpənde pas ɗəm à yì pa ɓamuri aban Yesu ace cau male.

42Pələa yia ka à ne məno yì mɓwama ka ama, “Ado ka pa ace cau mo sə səm pà ɓamur səm abani ka ɗang, nggearə səm ngga səm ongŋəni nə kir səm. Səm sələna ama, aɓa məsəcau ka, yì nda Mə'amsə ɓanza.”

Yesu twalban rəkwana mala muna mala ɓe mətamurəm

(Matiu 8:5-13; Luka 7:1-10)

43Anzəm mənana Yesu pangŋəna nongŋo ɓari abanì ka, lo o a Galili.

44Yesu nə ɓamuri ka bangŋəna ama, “À kə pê məɓangna mala Ɓakuli gulo a la male ɗang.”

45Lang yi bwaləna Galili ka, ɓwapəndəa gingsəi à é nə bu ɓari, acemənana yia ka à warina a Urəshalima aban Lamsan Yalimuru, sə à sənəna agir mənana Yesu pea abanì kat ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

46Aɓa gya mala Yesu aɓa nzali Galili ka kya kuti ɗəm a Kana, la mənana tsək mùr pələ mùr ɓəlanggun anap kam ngga. Ɓe mətamurəm na kam a Kapanahum, muni ka məkwano na.

47Lang mənia yì ɓwa ongŋəna ama Yesu nyingŋəna Yahudi yina a Galili ka, pələa wario abani kya zəmbəi wi ɓà yiu a Kapanahum ɓà kya twalban rəkwana mala muni mənana nda kúnlú ka.

48Sə Yesu ne wi ama, "Ɓà wu sən gir-gyambəliban andə gir'ndələki raka pà wu nà earnə mim ɗang."

49Mətamurəmi pələa ne Yesu ama, "Ɓwaməgule, yiu atam tu, ce munem masələa a rəam ɗang."

50Yesu ne wi ama, "Kyane, munio pà nà wu ɗang." Ɓwabura man earnə cau mala Yesu, pələa nyare aban o.

51Nda ban o ka, amuna-ɓala male yi kasəi a njar à ne wi ama, "Munio ka auna, rəì maləna."

52Sə ɗia ama, "Nə ya bu-pwari sə rə muna tita mala?" Sə à ne wi ama, "Nda yilung nə bu-pwari mwashat mala pwari, sə ɓauwa nyi."

53Pələa ɓalə tár muna kasəa ama, nda aɓa kə bu-pwari mənana Yesu ne wi nəi ama, "Kyane, munio pà nà wu ɗang." Pələa yì andə amə ɓala male pà ɓamuria aban Yesu.

54Mənia ka nda ɓaria gir'ndələki mənana Yesu pe ka. Pe anzəm mənana nyingŋəna Yahudi yina a Galili ka.

Yohana 5

Yesu twali gbakəre ban rəkwana

1Anzəm man ngga, Yesu wario a Urəshalima a ɓe lamsan mala amə Yahudi.

2Aɓa Urəshalima ka, ɓe guguri nakam a Kun njar mala anzur mənana à tunəki nə kun mala amə Yahudi ama Beseda ka. À gumbəli nə atara tongno.

3Aɓalə amənia yì atara ka sə amə rəkwana pas, ante, andə agbakəre andə aɓwana mənana aɓea barea wu ka, à kə nongŋo [aban kundə zurəì mùr.]

4Acemənana arə aɓea apwari ka, məturonjar mala Mətalabangŋo kə zurəi mùr. Anzəm zurəi mùr ka, məkwano mənana ak dəmbəa kutio a mùr ka, ɓà ya ulang kwano ndanəi ka, nà mal kat.

5Ɓe ɓwabura nakam abanì, pangŋəna apələa lumi-tārú-bwamdə-tongno-nong-tārú aban nongŋo nə rəkwana.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6Yesu səni aban nongŋo, sə sələna ama sauwuna aɓa rəkwana male, pələa ɗi ama, “A ká earce ɓəa twalo ban rəkwana mo le?”

7Məkwano ear ama, “Ɓwaməgule, ən panə kəɓwa a muram, mənana ɓəa zurina mùr ka nè ramtam aɓa guguri ka ɗang. Ɓè mə nda ban ɓariki mə nə kuti ka, kara ɓeɓwa nè akàm dəmbəa.”

8Yesu ne wi ama, “Lo, twal kala mo o!”

9Àkè banì rəkwana male malâ, lo twal kala male aban o. Pwari mənana à pak mənia yì gir ka pwari Sabbat na, pwari usələo mala amə Yahudi.

10Pələa aɓwana-məgule mala amə Yahudi ne ɓwa mənana à twali wi ban rəkwana ka ama, “Yalung ngga pwari usələo na, Nggurcau ma'səm eare ama wu twal kal nongŋo mo a pwari usələo ɗang.”

11Pələa nea wia ama, “Ɓwa mənana twalam ban rəkwana ka nè nam ama, mə twal kala mem mə o.”

12Sə à ɗi ama, “Yana ɓwe na no ama wu pak mənia yì gir ka?”

13Ɓwa mənana à twali wi ban rəkwana ka surə yana nda Yesu ɗang, acemənana ɓwapəndəa lakki pas abanì, sə Yesu kongŋəna aɓalə aɓwana.

14Anzəm mani ka Yesu kumi aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli, sə ne wi ama, “Səni ado ka à twaləno ban rəkwana, nying pakki acauɓikea, ɓè ana raka gir məɓane mənana kuti məno ka nè kumo.”

15Pələa ɓwe o kya ne aɓwana-məgule mala amə Yahudi ama Yesu nè twali wi ban rəkwana male.

16Pələa yia amə Yahudi ka à tsək Yesu a dəmbəa, acemənana twalban rəkwana a pwari Sabbat, pwari usələo.

17Yesu banggia wia ama, “Ko aya pwari ka Tárram na mur turo, ace mani ka duməna púp ama, mim gbal ka mə nə pak turo.”

18Ace mani ka, aɓwana-məgule mala amə Yahudi ɓariki kərkər ama à nè wal-lú Yesu, acemənana yàl nzongcau mala Sabbat nəmurəì ɗang, tunə Ɓakuli ama Tarrí. Anggo ka ndaban karə ɓamuri arə Ɓakuli.

Rəcandəa mala Yesu Muna mala Ɓakuli

19Yesu earia wia ama: Ən nggə na wun məsəcau, pà mə nə pak kəgir aɓa ɓamuram ɗang. Kə gir mənana ən sən Tárram Ɓakuli pak ka, nda ən pakkiyi ka. Gir mənana kat Tárram pak ka, nda mana ən pakkiyi ka.

20Ɓakuli Tarrû ka kə earcem mim Muni, sə kə ləmndəam agir mənana kat yì nə nggearəì pakkiyi ka. Yale nə ləmndəam agir məgulke mənana à kuti man ngga, sə wun kat wu nè nggə ndaləki.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

21Kəla mənana Ɓakuli Tárram kə loasə alú sə kə pea wia yiləmu ka, anggo sə mim Muni ka mə nə pea aɓwana mənana ən earce mə nə pea wia ka yiləmu.

22Tárram nə ɓamuri ka kə ɓashi kəɓwa ɗang, panam mim Muni rəcandəa mala ɓashi kat,

23ace mənana ɓə̀ aɓwana kat pam gulo kəla mənana à pe Tárram Ɓakuli ka. Ɓwa mənana kat pam gulo raka, pà aban pê Tárram mənana tasəam ngga gulo ɗang.

24Mə nda ban na wun məsəcau, ɓwa mənana kat kə ok cau mem, sə kə pa ɓamuri aban Tárram mənana tasəam ngga, ndanə yiləmu mənana masələate pà kàm raka. Ɓashi pà nə̀ suləo amuri ɗang, yì ka, angŋəna dəmbəa yàlə́nì lú, kutina a yiləmu.

25Mə nda ban na wun məsəcau, pwari na ban yiu, yale pwari nì pangŋəna, mənana aɓwana mana alú na ka à nə̀ ok gi Muna mala Ɓakuli, sə aɓwana mənana à o ka, à nə̀ long nə yiləmu.

26Kəla mənana Tárram Ɓakuli nda tər yiləmu ka, anggo gbal panam mim Muni ɓə̀ ən duk tər yiləmu.

27Sə ɗəm ngga panam rəcandəa mala ɓashi, acemənana mə nda Muna mala Ɓwa.

28Wu kəa ndali arə man ɗang, pwari na kə yiu ka, mənana alú mana aɓalə aɓembe malea ka, à nə̀ ok gi Muna mala Ɓwa

29sə à nə̀ puri ɓalə aɓembe. Aɓwana mənana à pak məɓoarne ka, à nə̀ lo à nə̀ kutia yiləmu, sə aɓwana mənana à pak məɓane ka, à nə̀ lo sə à nə̀ kum ɓashi.

30Pa mə nə pak ɓe kəgir aɓa rəcandəa mem ɗang. Ən nggə pak ɓashi mem à pě mənana Ɓakuli banggam ɓən nggə pe ka. Ace mani ka, ɓashi mem na amur njari, acemənana ən pa aban ɓariki mə nə pak gir mənana ən earkiyice ka ɗang. Kə nggearə məsərə gir mənana Tárram mana turam ngga earkiyi ce ka, nda ən nggə pe ka.

31Ɓə̀ ən na cau amur ɓamuram ngga, cau mem ka, à pà nə̀ é kəla məsəcau ɗang.

32Səa ma ɓeɓwa na kam mənana kə nakunam ngga, sə ən sələna ama acau mənana nea a muram ngga məsəcau na.

33Yohana Məbatisəma nda ɓwa mənana wu tasə aməturonjar ma'wun abani, sə na wun məsəcau a muram ngga.

34Kat andə amani ka, ən pa aban came amur nakun mala ɓwaməpənde ɗang; mə nda ban na anggo ace mənana wun ngga ɓə̀ wu kum auwa.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

35Yohana ka nda kəla pitəla mana kə earke sə kə ta ka, sə wun ngga wu eare wu nə̀ pak banɓoarnado zuku arə tălaban male.

36Sə mə ndanə mem yi nakun a muram mənana kuti mana Yohana na a muram ngga. Agir mənana ən nggə pakkia ka, aturo mənana Tárram pam ama ɓən pakkia ka à nda. À kə̀ nakunam, sə à kə̀ ləmndə ama Tárram nə turam.

37Sə Tárram mənana tasəam ngga náná kunam. Wu malaká ok gi àkə̀ pwari ɗang, sə wu malaká sən ɓaməsəi gbal ɗang.

38Sə wun ngga nggearə cau male pa a ɓabum wun ɗang, acemənana wu earnə mim mənana Ɓakuli tasəi ka ɗang.

39Wu kə ɓalla andə mənggi ɓa Maləmce, acemənana wu kə səni kəla a ɓaləi sə wu nə̀ kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka, sə aman yì acau wu ɓalkiyi ka, mə nda à nakiyi cau a muram ngga.

40Kat andə amani ka, wu ɓinə yiu a banam ace kum yiləmu.

41Ɓwangsəban mala ɓwapəndəa na ən alkite ka ɗang.

42Sə mim ngga ən surəna rə wun, ɗəm ngga ən sələna nəma wu pànə earce Ɓakuli a ɓabum wun ɗang.

43Ən yiu aɓa lullə Tárram, sə wun ngga wu em ɗang, sə ɓə̀ ɓeɓwa yiu aɓa rəcandəa male ka wu nə̀ earnəi, wu nə̀ é.

44Lang sə wun nə̀ earnə mim, yi mənana wu kə earce ak ɓwangsəban arəarə wun, sə wu kə ɓariki ama wu nə̀ kum ɓwangsəban aban ɓwa mənana yì mwashat nda Ɓakuli ka ɗang?

45Wu kəa səni kəla mə nda ɓwa mənana nə̀ oasəkimur wun aban Tárram ka ɗang. Musa mənana wu tsəkɓalə wun a rəì ka, nda kə ɓwa mənana nə̀ oasəki mur wun ngga.

46Ɓə̀ kàngkàng wu earəna nə Musa ka, ɓə́ wu earəna nə mim, acemənana mə nda ɓwa mənana Musa gilə cau a muram ngga.

47Sə mənana wu ginə earnə gir mənana Musa gilə ka, lang sə wu nə̀ earnə gir mənana ən na ka?

Yohana 6

Yesu linə́ aɓwana á-tongno

(Matiu 14:13-21; Markus 6:30-44; Luka 9:10-17)

1A ɓe pwari anzəm man ngga Yesu eauwe a nkaring Garang Galili, mənana à tunəki gbal ama, Garang Tiberiya ka.

2Ɓwabunda məlake o ate, acemənana à sən agir-ndələki mənana twalban rəkwana ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

3Yesu pələa eauwe amur nkono sə do andə alaggana male.

4Anggo ka pwari Lamsan Yalimuru mala amə Yahudi gbashina.

5Lang Yesu loasə muri sən nggea lakki mala ɓwapəndəa aban yiu abani ka, pələa ɗì Filip ama, “Ake sə səm nə̀ kúr girlina mənana aɓwabunda man kat nə̀ lì ka?”

6Yesu na mənia yì cau ka nə̀ mwam Filip; aɓa məsəcau ka surəna rə gir mənana nə̀ pak ka.

7Filip eari wi ama, “Ko ɓə̀ dinari na à nə̀ walo ace kúr girlina mənana ɓə̀ ko ya ɓwa nani ka ɓə̀ li ka, pà nə̀ karə ɗang.”

8Sə ɓeɓwa mwashat aɓalə alaggana male, Andəru mə'eam Shiman Bitərus, ne Yesu ama,

9“Ɓe məlagga nia a kani nə agbatali nɗəmo muku-bale tongno andə anji ɓari, sə məno ka, nə̀ karə man aban mənia yì lakki mala ɓwabunda ka.”

10Yesu ne alaggana male ama, “Wu ne aɓwana ɓəa dumnədo.” Pələa yia kat à do amur munabondo abanì. (Laki mala aburana nəmurəia ka bwal á-tongno.)

11Yesu pələa twal akuro-nɗəmo, pakki Ɓakuli yàwá, sə gaki aɓwana məno à dumnədo ka. Anggo sə pang nə anji. Yia məno kat ka à lili girlina kárəìa.

12Anzəm mənana à ɗəmnggina kat ka, pələa Yesu ne alaggana male ama, “Wu ramnggi acili girlina mənana à ué ka ace mənana kəgir ɓə̀ kəa kìɗìkì ɗang.”

13Pələa à ramnggi ɓwanggine girlina mənana ɓwapəndəa li sə à nying cili aɓa kuro-nɗəmo muku-bale tongno ka, à lumsəki andakade lum-nong-ɓari nəia.

14Lang aɓwana məno nə sən gir'gyambəliban mənana Yesu pe ka, à na ama, “Məsəcau, mənia yì ɓwa ka nda məɓangna mala Ɓakuli mənana səm kundəkiyi yiu male a ɓanza ka!”

15Sə lang Yesu yi sələ̀na ama, à ndo à nə̀ yia bwali à nə̀ ci ɓə̀ dupia wia murəm púp ka, pələa nyar zàng amur nkono nəmurəì.

Yesu gya amúr mùr

(Matiu 14:22-33; Markus 6:45-52)

16Lang pwari kpana ka, alaggana mala Yesu kuti aban ká a kun garang.

17À kya eauwe aɓa waru à nə̀ nyare aban o a nkaring garang a Kapanahum. Anggo ka ban bwaləna sə Yesu malaká yiu abania ɗang.

18Banì sau ɗang nggea gung məcande lo ɓua sə nda rə eaki nkono amúr mùr.

19Anzəm mənana à samsəna, à bwaləna kəla mel tārú ko ine ka, kara à sən Yesu aban gya amúr mùr, kə yiu nə ban waru, sə yia ka ɓangciu pakkia wia kə̀rkə́r.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

20Sə Yesu banggia wia ama, “Mə nda, ɓə̀ ɓangciu ɓə̀ kəa pakka wun ɗang.”

21Pələa à eare à twali atea aɓa waru, sə zuku ka waru yi kpashina a kún múr aban mənana à tsək muria kam ngga.

Aɓwana alta Yesu

22Ban fana ka, ɓwabunda mənana ueo a nkaring mur mənana Yesu nyi ka, à yì sələ ama, kə waru na mwashat abanì, sə à sələna ama Yesu eauwe ata alaggana male ɗang, sə o malea ka pà atea ɗang.

23Aɓea waru mənana à pùr a Tiberiya ka à yiu à kya kpashi tu nə́ ban mənana Mətalabangŋo pak yàwá amur girlina sə pè ɓwapəndəa à li kam ngga.

24Lang ɓwabunda səni ka Yesu andə alaggana male pà abanì raka, à kutiki aɓalə awaru məno sə à o a Kapanahum, aban alta Yesu.

Yesu nda girlina mala yiləmu

25Lang à yì kuməni a ɓe nkaring garang ngga, à ɗì ama, “Rabbi, a ya pwari sə a yiu kani?”

26Yesu earia wia ama, “Mə nda ban na wun məsəcau, wu pà aban altam acemənana wu sən agir-ndələki ka ɗang, nda ace girlina mənana wu li wu ɗəmnggi ka.

27Sə wu kəa wu pak turo ace girlina mənana kə kiɗìki ka ɗang; wu pak turo ace girlina mənana nə̀ pà wun yiləmu mənana málá male pà kàm raka. Mənia ka nda girlina mənana Muna mala Ɓwa nə̀ pà wun ngga, acemənana Tarrû, yì Ɓakuli ka, tsəngŋəna bui ama earəna nəi.”

28Pələa à ɗì Yesu ama, “Mana səm nə̀ pa ace mənana ɓə̀ səm pak gir mana Ɓakuli earce ama ɓə̀ səm pak ka?”

29Yesu earia wia ama, “Gir mənana Ɓakuli earkiyice ama ɓə̀ wu pak ka, nda mənana ama, wu pa ɓamur wun aban ɓwa mənana turi ka.”

30À ɗì Yesu ama, “Sə, ya ulang gir pa-ndələki na a nə pa ace mənana ɓə̀ səm səni sə ɓə̀ səm earnə we ka? Mana a wu nə pa?

31Aká səm li girlina mənana à tunəki ama ‘Manna’ ka aɓa gya malea a ɓabondo. Maləmce na ama, ‘Musa pea wia girlina mənana pur nə kuli ka ɓəa li.’ ”

32Yesu nea wia ama, “Mə nda ban bangga wun məsəcau, Musa nə̀ pa wun girlina mənana pur a kuli ka ɗang, Tárram na pà wun ngga. Sə adyan ngga ndya kə pà wun girlina mə'məsəcau nì mənana pur a kuli ka.

33Girlina mə'məsəcau nì mənana Ɓakuli pākiyi ka nda Ɓwa mənana sulə nə kuli sə kə pe ɓanza yiləmu ka.”

34À ne Yesu ama, “Ɓwaməgule, wú kə̀ pa səm mənia yì girlina ka pwari-pwari.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

35Pələa Yesu bangŋa ama: “Mə nda girlina mala yiləmu. Ɓwa mənana kat yiu abanam ngga pà nə̀ ok nzala ɗəm ɗang, sə ɓwa mənana kat pàɓamuri abanam ngga pà nə̀ ok məsamur ɗang ko bəti.

36Sə ado ka ən bangga wun ama wu sənə nam nə aməsə wun sə kat andə amani ka wu earnə mim ɗang.

37Ɓwa mənana kat Tárram pam ngga nə̀ yiu abanam, sə ɓwa mənana kat yiu abanam ngga pà mə nə ɓínəì ɗang.

38“Ən sulə nə kuli ace pak gir ɓamuram ɗang, ən yiu ace pak turo mala Tárram mənana tasəam ngga.

39Sə mənia ka nda kànì mala Tárram mənana tasəam ngga, ama ɓən ngga turta kəɓwa aɓalə aɓwana mənana pam ngga ɗang, sə a kun mani ka ɓən loasəia kat nə yiləmu a masələata apwari.

40Gir mənana Tárram earkiyice ka, nda mənana ama ɓwa mana kat sən Muni sə paɓamuri abani ka, ɓə̀ kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka, sə mim gbal ka mə nə loasəi nə yiləmu a masələata apwari.”

41Ace məno yì cau ka aɓwana-məgule mala amə Yahudi tita nggwani acemənana Yesu bangŋa ama yì ka, nda girlina mənana sulə nə kuli ka.

42À bangŋa ama, Yesu ka nda muna mala Yisəfu, mənana à surə tarrí andə ngge ka. Sə palang, adyan sə nə̀ na ama, sulə nə kuli?

43Pələa Yesu earia wia ama: “Wu ɗeki nggwani a rəarə wun.

44Kəɓwa pà nə̀ yiu abanam, mənana ɓə̀ Tárram mana turam ngga nə̀ nunni a rəam raka. Sə mim ngga mə nə loasəi nə yiləmu a masələata apwari.

45Kəla mənana à gilə̀ì aɓa Maləmce mala amə'ɓangna ka: ‘Yia kat ka, Ɓakuli na nə̀ kania wia gir ka.’ Ləmndə ama, ɓwa mənana kat kə kwaki kiri arə Ɓakuli Tarrû sə kə kànì abani ka, nə̀ yiu abanam.

46“Mənia ka pa aban ləmndə ama, ɓe kə ɓwaməpənde ka sənəna Ɓakuli ɗang; kə mim ɓwa mənana pur nəban Ɓakuli ka, nda kə mana sən Ɓakuli Tarrû ka.

47Mə nda ban bangga wun məsəcau, ɓwa mənana paɓamuri abanam ngga, ndanə yiləmu mənana málá male pà kàm raka.

48“Mə nda girlina mala yiləmu.

49Aká wun li girlina mənana à tunəki ama ‘Manna’ ka a ɓabondo, sə kat andə amani ka à wu.

50Sə girlina mənana pur nə kuli ka ndya ka. Ɓwa mənana kat li mənia yì girlina ka pà nə̀ wu ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

51Mə nda girlina mala yiləmu mənana sulə nə kuli ka. Ɓwa mənana kat li mənia yì girlina ka nə̀ dumnə yiləmu mənana málá male pà kàm raka. Sə mənia yì girlina ka nyam nggūrəam na, mənana mə nə pa ace mənana ɓə̀ ɓanza kum yiləmu ka."

52Pələa amə Yahudi kutia makgir a rəarəia, sə à na ama, "Lang sə ɓwa man nə̀ pà səm nyam nggūrəi ama ɓə̀ səm li?"

53Yesu banggia wia ama: "Mə nda ban bangga wun məsəcau, ɓə̀ wu li nyam nggurə Muna mala Ɓwa sə wu nu nkile raka, wu pànə yiləmu aɓalə wun ɗang.

54Ɓwa mənana kat li nyamam sə nu nkilem ngga, ndanə yiləmu mənana málá male pà kàm raka, sə mə nə loasəi nə yiləmu a masələata apwari.

55Acemənana nyam nggūrəam ngga girlina mə'məsəcau nì na, sə nkilem ngga gir nuna mə'məsəcau nì na.

56Ɓwa mənana kat li nyam nggūrəam, sə nu nkilem ngga, nda aban do a ɓaləam, sə mim gbal mə ndanə do a ɓaləi.

57"Kəla mənana Tárram mana nə yiləmu ka turam, sə àtàcau male sə ən dum nə yiləmu ka, anggo gbal ɓwa mənana li nyam nggūrəam ngga nə̀ dum nə yiləmu àtàcau mem.

58Mənia ka nda girlina mənana sulə nə kuli ka. Pà kəla 'Manna' mənana aká wun li sə nə nzəmo ka à yì wuki ka ɗang. Sə ɓwa mənana li nyam nggūrəam ngga pà nə̀ wu ɗang, nə̀ kum yiləmu mənana pà nə̀ mal raka."

59Yesu banggí amənia yì acau ka, mənana nda aban kanigir aɓa ndakpapi mala amə Yahudi aɓa Kapanahum ngga.

Acau Yiləmu mənana málá male pà kàm raka

60Aməkpate pas ok man yì cau ka sə à na ama, "Man yi kanigir ka kwanəna, yana nə̀ gandə é?"

61Kəɓwa ne wi ɗang, sə Yesu ka sələna ama alaggana male na aban nggwani amur man yì kanigir ka, pələa nea wia ama, "Kanigir man tsək wun bum wun kiɗiki le?

62Mana nə̀ duk ɗenyicau ma'wun yi mənana ɓə̀ wu sən Muna mala Ɓwa aban o a kuli aban mənana pur kam ngga?

63Bangŋo mala Ɓakuli na pākiyi yiləmu ka; ɓariki mala ɓwapəndəa pa nə̀ pà yiləmu ɗang. Acau mənana ən bangga wun ngga a mala bangŋo na andə yiləmu.

64Sə aɓea aɓwana ata wun ngga à earnə cau mem ɗang." Yesu ka angŋəna dəmbəa surəna rə aɓwana mənana à earnəi raka, andə ɓwa mənana nə̀ ngga me ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

65Pələa nea wia ama, “Mənia ka nda gir mənana tsəa sə ən na wun ama, kəɓwa pà nə̀ gandə yiu abanam ɗang, she ɓə̀ Tárram earənì wi ka.”

66Ace cau mənana Yesu na ka, twal àkə̀ pwari məno ka, aməkpate pas nyari te, à o à ɗeki.

67Yesu pələ rəi aban alaggana male mana lum-nong-ɓari ka sə ɗia ama, “Sə wun ngga, wu nə̀ o gbal le?”

68Shiman Bitərus eari wi ama, “Mətala səm, aban yan sə səm nə̀ ká le? A nda mənana nə cau mala pà yiləmu mənana pà nə̀ mal raka.

69Sə adyan ngga səm pànà ɓamur səm, sə səm sələna ama a nda kə Məfele mənana pur aban Ɓakuli ka.”

70Pələa Yesu pa eare ama, “Ən tar wun, wun lum-nong-ɓari. Sə ɓeɓwa ata wun ngga shetan na!”

71Yahuda muna mala Shiman Iskariyoti, nda ɓwa mənana Yesu nakiyi cau amuri ka. Kat andə amani ama nda aɓalə alaggana male mənana lum-nong-ɓari ka, yì nda ɓwa mənana nə̀ ngga me ka.

Yohana 7

Amə'eam Yesu earnəi ɗang

1Anzəm man ngga, Yesu gya aɓa nzali Galili; eare kutio aɓa bu-nzali Yahudi ɗang, acemənana aɓwana-məgule mala amə Yahudi mənana akano ka, à nda ban alte à nə̀ wal-lui.

2Sə lang Lamsan Doagumli, mala amə Yahudi gbashina ka,

3amə'eam Yesu ne wi ama, “Kyane a bu-nzali Yahudi, ace mənana ɓə̀ alaggana mo ɓəa kya sən agir-ndali mənana a kə pea ka.

4Kəɓwa pà kàm mənana kə earce ɓə̀ aɓwana surəì, sə nə̀ nggə pakki aturo aɓa səmbərəa ka ɗang. Sə acemənana a kə pakki amənia yì agir ka, puro ləmndə rəo ɓə̀ ɓanza surəo.”

5Nggearə amə'eam Yesu nə ɓamuria ka, à earnəi à paɓamuria abani ɗang.

6Pələa Yesu nea wia ama, “Pwari mem mənana mə nə pur nəi a banfana ka, malaká karə peatu ɗang, sə ma'wun ngga koya pwari ka ma'wun na.

7Ɓanza pa nə ɓinə məsə wun ɗang, sə mim ngga kə ɓinə məsəam, acemənana ən nggə bang aɓealɓikea mənana kə pak ka.

8Wu kyane. Mim ngga pà mə nə ká ado ɗang, acemənana pwari mem malaká karə ɗang.”

9Anzəm mənana Yesu bangŋənia wia cau anggo ka, pələa akrəi zuku a Galili.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Yesu wario aban Lamsan Doagumli

10Anzəm mənana amə'eambəi umna aban Lamsan ka, Yesu gbal ka wario ɗəong, pusərəi ɗang.

11Aɓwana-məgule mala amə Yahudi camarə alte aban Lamsan, à kə ɗikiban ama, "Ɓwe na ake le?"

12Aɓwabunda kə na cau nggùr-nggùr amur Yesu. Aɓea ɓwana ama, "Yì ka, ɓwa məɓoarne na." Sə aɓea ɓwana gbal ka ama, "Awo, yì ka, məswarkiban na."

13Sə kəɓwa puro na cau bwāng amuri ɗang, acemənana à kə ɓanggi aɓwana-məgule mala amə Yahudi.

14Lang à warina ɗār aɓa Lamsan, à gauwuni a tsuru ka, Yesu kutio aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli, pələa tita kani aɓwana gir.

15Sə aɓwana-məgule mala amə Yahudi ka à ndali kərkər, à na ama, "Lang sə ɓwa man surə gir ani kərkər, yi mənana kəɓwa kani wi raka?"

16Pələa Yesu nea wia ama: Agir mənana ən nggə kania wun ngga à mem na ɗang, à pur aban Ɓakuli mənana tasəam ngga.

17Ɓwa mənana kat earəna ama nə̀ pak gir mənana Ɓakuli earkiyi ce ka, nə̀ sələa ko kanigir mem ngga pur nə ban Ɓakuli, ko mala ɓamuram na ən nggə na ka.

18Ɓwa mənana kə na cau aɓa ɓamuri ka, gulo mala ɓamuri na alkiyite ka, sə ɓwa mənana kə pak gir ace gulo mala ɓwa mənana turi ka, ɓwa mə'məsəcau nì na, ɓe kəgir nyir pa a ɓaləi ɗang.

19Musa nə̀ pa wun Nggurcau re? Sə kəɓwa ata wun kpate ɗang. Ace mana sə wu kə earce ama wu nə̀ wal-luem?

20Ɓwabunda mənana ram ngga ne wi ama, "We ka, kukwar na a rəo. Yana alkiyito ama nə̀ wal-luio?"

21Pələa Yesu earia wia ama, "Ən pak gir'ndələki mwashat ɓərɓər a pwari Sabbat, sə wun kat ka wu pak ndali.

22Musa pà wun Nggurcau mala kasə-ɓatau kat andə amani ama yì nə̀ tite raka, aká wun nə̀ tite. Ace mani ka wu kə kasəi muna ɓate a pwari Sabbat, pwari usələo.

23Ɓə̀ pwari mana à tsəa ace kasəi muna-ɓwabura ɓate, kpa a pwari Sabbat, pwari usələo ka, wu kə lidəmba nə pe, ace mənana ɓəa kəa yàl Nggurcau mala Musa raka. Palang sə bum wun lullo a rəam acemənana ən twali ɓwa ban rəkwana a pwari Sabbat ka?

24Wu kəa wu pak ɓashi ace sən ɓaməsəu ɗang. Wu pak ɓashi amur gir mənana məsəcau na ka."

Yesu ka, nda Kərəsti, Mə'amsəban le?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

25Pələa aɓea amə Urəshalima na ama, “Nggearə ɓwa mənia na mbak aɓwana-məgule mala amə Yahudi alkiyite ama à nə̀ wal-lui ka re?

26Sə ndya came kə na cau a banfana ka, sə kəɓwa loasə kun a rəì ɗang. Ko aɓwana-məgule ka, à earəna adyan ama məsəcau yì ka, nda Kərəsti, yì ɓwa mənana Ɓakuli tarrì ka le?

27Màlà mənia yì ɓwa ka səm surəna rə ban mənana pur kam ngga. Sə ɓə̀ Kərəsti yiu ka, kəɓwa pà nə̀ surə ban mənana pur kam ngga ɗang.”

28Mənana Yesu na ban kanigir aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli ka, loasə gi kpəm na ama, “Kàngkàng wu surəam andə ban mənana ən pur kam ngga? Mim ngga ən yiu ace cau mala ɓamuram ɗang. Tárram mənana tasəam ngga mə'məsəcau na. Wun ngga wu surəì ɗang.

29Mim ngga ən surəì, acemənana abani sə ən puro, sə yì nə̀ turam.”

30Lang Yesu bangŋəna cau man anggo ka, aɓwana-məgule mala amə Yahudi ɓariki ama à nə̀ bwali, sə kəɓwa tsək bu a rəì ɗang, acemənana pwari male malaká pak ɗang.

31Sə aɓa məno anggo kat ka aɓwana pas aɓalə aɓwana mənana à ram ngga à pà ɓamuria aban Yesu. À kə na ama, “Ɓə̀ Kərəsti, yì ɓwa mənana Ɓakuli tarrì, yiu ka, nə̀ yia pakki agir-ndələki mənana à kuti mana mənia yì ɓwa ka pakkia ka le?”

À tasə amə yalban ɓəa kya bwal Yesu

32Amə Farisi ok ɓwabunda aban sherə amənia yì acau ka amur Yesu, pələa yia andə agbani pəris tasə aməyal Ndàməgule mala Ɓakuli ama ɓəa kya bwali.

33Yesu nea wia ama, “Mə ndakani ado ata wun zuku, sə mə nə nyare mə nə o aban Tárram mənana tasəam ngga.

34Wu nə̀ altam, sə pa wu nə̀ kumam ɗang; sə ban mənana mə ndakam ngga pa wu nə̀ gandə ká kam ɗang.”

35Sə aɓwana-məgule mala amə Yahudi nacau a rəarəia ama, “Nggearəì ka, ake sə nə̀ ká le, mənana pa səm nə̀ səni raka? Ko nə̀ ká aban aɓwana ma'səm mənana à mesəkea arə ala mala amə Gərik ka, sə nə̀ ngga kania amə Gərik agir gbal le?

36Sə ɓāləi aman, yi mənana na ama, səm nə̀ alte sə pà səm nə̀ kumi ɗang; sə ɗəm ngga na ama, ban mənana ndakam ngga pà səm nə̀ gandə ká kam ɗang?”

Mùr mənana kə pa yiləmu ka

37A masələata pwari, mənana ndà pwari məgule mala Lamsan ngga, Yesu lo came sə loasə gi kpəm na ama, “Ɓwa mənana kat kə ok məsamur ka ɓə̀ yiu abanam ɓə̀ yi nu.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

38Ɓwa mənana kat pà ɓamuri abanam ngga, a bumi sə amealmur mala mur məpà yiləmu nə puro, à nə nggə ɓangŋa, kəla mənana Maləmce na ka."

39Yesu naban na cau amur kə Bangŋo mənana aɓwana mana à pà ɓamuria abani ka, à nə ngga kum ngga. Sə a pwari məno gbal anggo ka à malaká pà Bangŋo ni ɗang, acemənana Yesu malaká loapi ɓembe kutia aɓa gulo male peatu raka.

Kun aɓwana gaki amur Yesu

40Lang à nə ok cau mənana Yesu na ka, aɓea ɓwana na ama, "Məsəcau na, mənia yì ɓwa ka nda Məɓangna mala Ɓakuli mənana səm kundəkiyi ka."

41Sə aɓea ɓwana na ama, "Kə yì nda Kərəsti, Mə'amsəban." Aɓea ɓwana bangŋa ama, "Palang sə Kərəsti ka nə pur a Galili?

42Maləmce na ama, Kərəsti Mə'amsəban ngga nə pur a tau mala Dauda, sə à nə ɓəli a Betalami, la mənana Dauda dukam ngga."

43Kara kun aɓwana gakina amur Yesu.

44Aɓea aɓwana ka eare malea ka à nə bwal Yesu, sə kəɓwa gandə tsək bu a rəì ɗang.

Ɗwanyi pa ɓamuru mala aɓwana məgule mala amə Yahudi

45Sə lang aməyal Ndàməgule nyarəna ka, agbani pəris andə amə Farisi ɗia ama, "Palang sə wu bwali wu yinəi ɗang?"

46Aməyalban banggia wia ama, "Kəɓwa pà kàm mənana kə nacau kəla mala mənia yì ɓwa ka ɗang."

47Sə amə Farisi pələa à nea wia ama, "Wun gbal ka yi ɓosəkina ta kun wun le?

48Wu ok àkà pwari ama kəɓwa aɓalə aɓwana-məgule mala amə Yahudi ko amə Farisi, pà ɓamuri abani le?

49Sə ɓwabunda mənia à kə gyate ka, à surə Nzongcau mala Musa raka, à nda a ɓata suban mala Ɓakuli!"

50Nikodimus nakam abanì. Yì ka, nda aɓalə amə Farisi, amə kurcau, sə nda ɓwaməgule mənana wario aban Yesu ɗiɗyal ka. Ɗiban ama,

51"Nggearəì ka, Nggurcau ma'səm eara səm ama ɓà səm kasə ɓashi amur ɓwa mənana à ok kəcau a kuni, sə səm surə gir mənana pak raka le?"

52Sə à pe wi eare ama, "Tino, we gbal ka a pur nə Galili le? Kyane kya bəlki ɓa Maləmce ɓukɓuk sə a wu nə sələ ama kə məɓangna pa nə pur a Galili ɗang."

53[Sə koyan le ka nyare o a ɓala male.

Yohana 8

Yesu twali ɓe mɓwama ban cauɓikea male

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1Yesu ka, eau amur Nkono mala anggun Olif.

2Ban fana nə tadəmbari ka, nyare wario a Ndàməgule mala Ɓakuli. Sə ɓwapəndəa yiu rambəa abani, pələa do tita kania wia gir.

3Amaləm Nggurcau mala Musa andə amə Farisi yiu nə ɓe mɓwama mənana à bwalia amur rəarəia andə ɓe ɓwabura ka, sə à yì tamsəi a ɓadəm ɓwapəndəa.

4À ɗì Yesu ama, "Maləm, mɓwama man ngga à bwali amur rəarəia andə ɓwabura.

5 Nggurcau mala Musa bangŋa ama mɓwama mənana pak ulang man yì gir ka, ɓəa ɓukki nə atali ɓà wú. Sə ado ka, mana a na amuri?"

6Cau mənia à ne ka, gbəli na à dambi Yesu ka, acemənana ɓà na ɓe kə cau sə à nà bwali nəi ka. Sə Yesu ka kūndəo kə giləgir a nzali nə munabui.

7Lang à came arə ɗike ka, pələa loasə muri sə nea wia ama, "Ɓwa mənana ata wun pànə cauɓikea raka, ɓà tita tur tali."

8Sə nyare kūndəo aban giləgir a nzali.

9Lang amaləm nggurcau andə amə Farisi ongŋəna cau mənana Yesu na ka, kara à purki banì mwashat-mwashat, tite aban ɓwaməgule. Sə à nying Yesu nəmurəì andə mɓwame aban came aɓalə aɓwana.

10Yesu lo cam nə came, sə ɗì mɓwame ama, "Aɓwana mənana à yinə we ka, à nda ke le? Kəɓwa pà kàm atea mənana ueo nà pakko ɓashi-lú ka re?"

11Pələa eare ama, "Awo, Ɓwaməgule, kəɓwa pà kàm ɗang." Yesu banggi wi ama, "Nggearə mim gbal ka ən kasəo ɓashi-lú ɗang. Kyane, sə kəa pak cauɓikea ɗəm ɗang."]

Yesu nda tălaban mala ɓanza

12Yesu nyar ɗəm banggi aɓwana ama, "Mə nda tălaban mala ɓanza! Ɓwa mənana kat kpatam ngga, pà nà gya a pəndəa ɗang, nà kum tălaban mala yiləmu."

13Amə Farisi ne wi ama, "Ado ka a ban nakun ɓamuro, cau mo ka à pà nà é ama məsəcau na ɗang."

14Sə Yesu nea wia ama: Ko ɓà ən nakun ɓamuram ngga, cau mem ngga à nà earnəi, acemənana ən surəna rə ban mənana ən pur kam ngga, sə ən surəna rə ban mənana mə nə ká kam ngga. Sə wun ngga, wu surə ban mənana ən pur kam, andə ban mənana mə nə ká kam ngga ɗang.

15Wu kə pak ɓashi aɓa nggūrəu, sə mim ngga ən nggə ɓashi kəɓwa ɗang.

16Sə ɓəa na ama ən nggə pak ɓashi ka, ɓashi mem ngga məsəcau na, acemənana ən pa nəmurəam ata ɓashi ɗang, Tárram mənana tasəam ngga nda atam.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

17Nggurcau ma'wun bangŋa ama, ɓə̀ kun aɓwana ɓari yiu mwashat amur cau ka, ce ka məsəcau na.

18Sə mim ngga, ən nakun ɓamuram, sə Tárram mənana tasəam ngga nakunam gbal.

19Sə à ɗi ama, “Tarró na ake?” Pələa Yesu earia wia ama, “Wu surəam ɗang, sə wu surə Tárram ɗang. Ɓə̀ wu surəna rəam ngga, ɓə̀ wu surəna rə Tárram gbal.”

20Yesu naki amənia yì acau ka mənana nda rə kanigir a buban mənana à kə tsək boalo kam andə agir məɓoarne aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli ka. Sə kəɓwa bwali ɗang, acemənana pwari male malaká karə ɗang.

21Yesu nea wia ɗəm ama, “Mə ndo mə nə o; ɓən umna ka, wu nə̀ altam, sə wu nə̀ wú aɓalə acauɓikea ma'wun. Pa wu nə̀ gandə ká aban mənana mə nə ká kam ngga ɗang.”

22Pələa aɓwana-məgule mala amə Yahudi ɗìban ama, “Nggearəì ka nda ban earce nə̀ wal ɓamuri le? Mana tsəa sə na ama, pà səm nə̀ gandə ká aban mənana nə̀ ká kam ngga ɗang?”

23Yesu ear ama, “Təta wun ngga a ɓanza mənia a nzali ka sə pa, sə mim ngga ən pur nə kuli. Wu nda ka mala ɓanza man, sə mim ngga mə nda mala ɓanza man ɗang.

24Nda gir mənana tsəa sə ən na wun ama wu nə̀ wú aɓalə acauɓikea ma'wun ngga; ɓə̀ wu earnə mim ama Mə Nda ɓwa mənana ən na nəma Mə Nda ka raka, wu nə̀ wú aɓalə acauɓikea ma'wun.”

25Pələa à ɗi Yesu ama, “A nda yana?” Sə Yesu earia wia ama, “Mə nda kə ɓwa mənana ən na wun a dəmbe nəma mə nda ka.

26Mə ndanə acau pas amur wun, mənana mə nə ɓashia wun nəia ka, sə pa mə nə pe ɗang. Tárram mənana tasəam ngga mə'məsəcau na, sə ən nggə ne ɓanza gir mənana ən o a kuni ka.”

27Sə kəɓwa sələ̀a atea ama Yesu na ban nea wia cau amur Tarrí Ɓakuli ɗang.

28Ace məno ka, Yesu nea wia ama, “A pwari mənana wu loasəna Muna mala Ɓwa a kuli amur nggun-gangndi ka, akano sə wu nə̀ sələ ama Mə Nda ɓwa mənana ən na wun nəma Mə Nda ka. A pwari məno sə wun nə̀ sələ gbal ama ən nggə pak kəgir aɓa rəcandəa mem ɗang. Kə gir mənana Tárram kaniam ngga kə nda ən nggə na ka.

29Ɓwa mənana tasəam ngga nda atam; nyem nəmurəam ɗang. Acemənana koya pwari ka ən nggə pak gir mənana kə pwasəbumi ka.”

30Pas ata aɓwana mənana à ok Yesu aban na amənia yì acau ka à pà ɓamuria abaní.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Kə məsəcau na nə panzə wun ngga

31Yesu ne aƀwana mənana à pà ƀamuria abaní ka ama, “Ɓà wu kpata kanigir mem ngga, wu nda ka aməkpatam amə'məsəcau nì.

32Sə wu nà surə məsəcau, sə məsəcau ka nà panzəki wun.”

33Pələa à eari wi ama, “Səm ngga, səm nda ka aməkau mala Ibərayim, səm duk aguro mala kəƀwa àkà pwari ɗang. Lang sə a nə na səm ama à nà panzə səm?”

34Yesu nea wia ama: Mə nda ban na wun məsəcau, ƀwa mənana kat kə pak cauƀikea ka, guro mala cauƀikea na.

35Guro pà nà do a ƀala nà ue kam ɗang, sə muna ka, mala ƀala na, do male a ƀala ka pà nə masələate ɗang.

36Ɓà Muna mala Ɓakuli nà panzəo ka, panzəban mo ka mə'məsəcau nì na.

37Ən sələna ama wu ndaka aməkau mala Ibərayim, səa ma wu kə earce walam, acemənana wu eari cau mem ƀà kum ban-do a ƀabum wun ɗang.

38Mim ngga ən nggə bang gir mənana ən səni aban Tárram ka. Sə wun ngga wu kə pak gir mənana tár wun kə na wun ngga.

39Sə à eare ama, “Ibərayim nda kà-səm.” Yesu nea wia ama, “Ɓà kàngkàng wu ndaka aməkau mala Ibərayim ngga, wu nà pak agir mənana Ibərayim pea ka.

40Wu kə earce ama wu nà wal-luem, acemənana ən bangga wun məsəcau mənana ən o a kun Ɓakuli ka. Sə Ibərayim pak kəgir anggo ɗang.

41Wu nda rə pak gir mənana nggearə tár wun pakkiyi ka.” Amə Yahudi ne wi ama, “Ɓakuli nda kə Tár səm, səm ndaka muna tà-jam ɗang.”

42Sə Yesu nea wia ama: Ɓà tar wun nda Ɓakuli ka, wu nà earcem, acemənana ən pur aban Ɓakuli, sə ado ka mə ndakani. Ən yipi ƀamuram ɗang, Ɓakuli nà turam.

43Man tsəa sə wu bwalta acau mənana ən nggə na wun ngga ɗang? Nda ace mənana wu gandə ok cau mem ɗang.

44Wun ndaka muna mala tár wun yì Shetan, sə wu kə earce lumsəî tár wun a kun aturo male. Yì ka, tita walki-alú ɗìɗyal, sə kə earce məsəcau ɗang, acemənana məsəcau pa a ƀaləi ɗang. Ɓà ndarə na nyir ka nda ban ləmndə girbui, acemənana yì ka, mə nyira, sə nda tár amə nyir kat.

45 Sə acemənana ən nggə na məsəcau ka wu earnə mim ɗang.

46Yana ata wun nà ləmndə bui arə kə cauƀikea mənana ən pe ka? Sə ƀà məsəcau na ən nggə bang ngga, mana tsəa sə wu ginə earnə mim?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

47Ɓwa mənana mala Ɓakuli na ka kə kwaki kiri arə cau mala Ɓakuli. Sə wun ngga wun ndaka mala Ɓakuli ɗang, nda gir mənana tsəa sə wu kə kwaki kir wun a rəì raka.

Yesu akì Ibərayim dəmbəa

48Sə aɓwana-məgule mala amə Yahudi ɗì Yesu ama, “Cau mənana səm na ama a nda ɓwa Samariya sə kukwar na a rəo ka məsəcau na re?”

49Pələa Yesu nea wia ama, “Ən panə kukwar a rəam ɗang. Ən nggə pe Tárram gulo sə wu kə nyesəam ɓà.

50Ən pa aban alita ɓamuram gulo ɗang. Tárram na kə alamta gulo ka, sə yì nda ɓwa mənana pakkiyi ɓashi mə'məsəcau nì ka.

51Mə nda ban bangga wun məsəcau, ɓwa mənana kə kpata cau mem ngga pà nə̀ wu ɗang.”

52Pələa aɓwana-məgule mala amə Yahudi ne wi ama, “Ado sə səm sələa aɓa məsəcau ama, a ndanə kukwar a rəo! Nggearə Ibərayim ngga wŭ, sə amə'ɓangna mala Ɓakuli wú, pələa a nə yia na səm ama, ‘Ɓə̀ ɓwa kpata cau mem ka pà nə̀ wu ɗang.’

53A kuti kà-səm Ibərayim le? Yì ka, wŭ, sə amə'ɓangna mala Ɓakuli gbal ka à wŭ. Sə we ka a kə səni kəla a nda yana?”

54Yesu earia wia ama, “Ɓə̀ ən pe ɓamuram gulo ka, gulê pà a kun kəgir ɗang. Sə Tárram mənana wu twali ama nda Ɓakuli ma'wun ngga, nda mənana pākiyam gulo ka.

55Wun ngga wu surəì ɗang, sə mim ngga ən surəì. Ɓə̀ ən na ama ən surəì raka, mə nda mə'nyir kəla wun. Sə mim ngga ən surəì, sə ən nggə kpata cau male.

56Kà wun Ibərayim ngga, pak banɓoarnado ama nə̀ sən pwari yiu mem, pələa səni sə bumi pwasəo.”

57Pələa amə Yahudi banggi Yesu ama, “A malaká bwal pələa lumi-tongno ɗang, sə lang sə a nə na ama a sən Ibərayim?”

58Yesu earia wia ama, “Mə nggə bangga wun məsəcau, kaniama à nə̀ ɓəl Ibərayim ngga, ‘Mə ndakam.’”

59À nə̀ ok məno yì cau ka, kara à pwan atali ama à nə̀ ɓukki, sə Yesu gbar rəì, pələa puro nying Ndàməgule mala Ɓakuli.

Yohana 9

Yesu mən məsə ɓwa mana à ɓəlì nte na ka

1Yesu na ban kutio pələa sən ɓeɓwa mənana à ɓəlì nte na ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2Alaggana male ɗi ama, “Maləm, cauɓikea mala yana tsəa sə à ɓəl ɓwa mənia ka nte? Cauɓikea male na le, ko mala angge na andə tarrí?”

3Yesu nea wia ama, “Pà ace cauɓikea male, ko mala tarrí andə ngge sə à ɓəlì nte na ka ɗang. À ɓəlì anggo ace mənana ɓəa ləmndə turo mala Ɓakuli amuri.

4Ado mənana pwari nakam ngga, dumənа púp səm nè pak turo mala Tárram mənana tasəam ngga. Dù na kə yiu ka, mənana kəɓwa pà nè pak turo raka.

5Ado mənana mə nda a ɓanza ka, mə nda tălaban mala ɓanza.”

6Lang Yesu naná cau anggo ka, pələa tau ntara a nzali sə torəi pələ dəɓang, sə hasəì ɓwabure arə aməsəì.

7Sə ne wi ama, “Kyane kya lak ɓaməsəo a guguri Silowam.” (Silowam ngga ɓāləi nda “Mənana à tàsəì ka.”) Pələa ɓwabure wario, kya lak ɓaməsəi. Nè nyar ka aməsəì longŋəna à nè nggə sənban.

8Aɓi amə njarmurkala andə aɓwana mənana à surəi ama mə zəmnggi agir na ɗiɗyal ka, à ɗi rəia ama, “Ɓwa mənia na mbo dukiyi kani aban zəmnggi agir ka?”

9Aɓea ɓwana na ama, “Kə nda.” Sə aɓea ɓwana bangŋa ama, “Awo, nda ɗang, à pur rəia nə puro.” Ɓwabure nə ɓamuri pələa nea wia ama, “Mə nda kə ɓwe.”

10Pələa à ɗi ama, “Sə kar lang, sə a kə sənban?”

11Earia wia ama, “Ɓwa mənana à tunəki ama Yesu ka, nda torə dəɓang sə hasəami arə aməsəam, sə nam ama, ɓè ən kya Silowam mə lak ɓaməsəam nggam. Pələa ən wario, ən lak məsəam, nda sə ən tita sənban ngga.”

12À ɗi ama, “Ɓwe ka nda a ke?” Pələa nea wia ama, “Ən sələ ɗang.”

Amə Farisi bəlkusə twalban rəkwana mala nte

13Pələa à twal ɓwabura mənia mənana nte na ɗiɗyal ka, à wari nəi aban amə Farisi,

14acemənana pwari məno Yesu torəna dəɓang nəi sə hasəi ɓwabure arə aməsəì, sə aməsəì mən ngga, pwari Sabbat na, pwari usələo mala amə Yahudi.

15Pələa amə Farisi nyare à ɗi ɓwabure lang sə kum sənban male. Pələa nea wia ama, “Hasəam dəɓang arə aməsəam, ən lak ɓaməsəam, sə ado ka ən nggə sənban.”

16Aɓea amə Farisi na ama, “Mənia yì ɓwa yì Yesu ka, pur nə ban Ɓakuli ɗang, acemənana gusələ Sabbat ɗang.” Sə aɓea ɓwana ɗiban ama, “Lang sə mə'cauɓikea nə pak a'ulang amənia yì agir-ndələki ka le?” Kara aɗenyicau malea ginggia rəia ɗàngɗáng.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

17Anzəm man ngga pələa à nyare aban ɓwabure à dì dəm ama, “We ado ka, mana a na amur məno yì ɓwa mənana mənmbo aməsəo ka?” Pələa earia wia ama, “Yì ka, məɓangna mala Ɓakuli na.”

18Aɓwana-məgule mala amə Yahudi ka, à ear ama mənia yì ɓwa ka nte na dìɗyal sə ado ka kə sənban ɗang. Pələa a turban ɓəa tunə tarrí andə ngge.

19Sə à dìa ama, “Mənia yì muna ka wun nə̀ ɓəlì le? Wu na ama à ɓəlì ka nte na? Sə kar lang ado sə kə sənban?”

20A tarrí andə ngge eare ama, “Səm sələna ama muna ka ma'səm na, sə səm sələna gbal ama səm ɓəlì ka nte na.

21Sə cau mala sənban male andə ɓwa mənana mənmbi wi aməsəì ka, səm sələ ce ɗang. Wu dì, karəna ɓwa, nə̀ gandə na kuni.”

22Atarrí andə ngge ka à na mənia yì cau ka anggo acemənana à kə ɓanggi aɓwana-məgule mala amə Yahudi. Amənia yì aɓwana-məgule ka à bangŋəna a dəmbəa ama, ɓwa mənana earnə Yesu ama nda Kərəsti Mə'amsəban ngga, à nə̀ pəri pà nə̀ nggə yiu aɓa ndakpapi dəm ɗang.

23Nda gir mənana tsəa sə à na ama, “Wu dì, acemənana yì ka, karəna ɓwa” ka.

24Aɓwana-məgule nyar ɓaria à tunə ɓwa məno nte na dìɗyal ka, sə à ne wi ama, “Pe Ɓakuli gulo, na səm məsəcau! Səm sələna ama ɓwabura mənana mənmbo aməsəo ka mə'cauɓikea na.”

25Ɓwabure earia wia ama, “Ən sələ ɗang ko mə'cauɓikea na, ko mə'cauɓikea na ɗang. Gir mənana ən sələ ka nda mənana ama, dìɗyal ka mə nda nte, sə ado ka ən nggə sənban.”

26À dì dəm ama, “Pakko lang sə mənmbo aməsəo?”

27Sə earia wia ama, “Ən nanà wun məni, sə wu ginə kwaki kir wun. Ace mana sə wu kə earce oe dəm? Wu kə earce wu nə̀ pələ aməkpate gbal le?”

28Kara à lo a rəi nə sanggiban, à ne wi ama, “A nda mənana a kpakiyi ata məno yì ɓwa ka, səm ngga səm ndaka aməkpata Musa.

29Səm sələna ama, Ɓakuli na cau nə Musa, sə mala ɓwabura məno ka, yale səm surə ban mənana pur kam ngga ɗang!”

30Sə ɓwabure banggia wia ama, “Kúk! Wu okam kəcau. Wu surə ban mənana pur kam ngga ɗang, sə gandə mənmbam aməsəam!

31Səm sələna ama, Ɓakuli pakkiyi gir mənana amə'cauɓikea na ama ɓə̀ pakkia wia ka ɗang; səa ma ɓə̀ kəɓwa kə pe Ɓakuli gulo sə kə kpata gir mənana kə earce ama ɓəa pe ka, Ɓakuli nə̀ kwaki kiri nə̀ oki wi.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

32Twal a share ta ɓanza ka, səm o àkə pwari ama kəɓwa gandə mən məsə kəɓwa mənana à ɓəli nte na ka ɗang.

33Ɓà man yì ɓwa ka pur aban Ɓakuli raka, pà nà gandə pe ɗang.”

34Pələa à ne wi ama, “We mənana gbal à ɓəlo aɓa cauɓikea, sə à gulo aɓa cauɓikea ka, a kə ɓariki ama, a wu nə kania səm gir?” Kara à pəri puri ɓa ndakpapi.

Do nte aɓa bangŋo

35Lang Yesu ok ce gir mənana à pakki ɓwabure ka, kya kum ɓwabure sə ɗì ama, “A earəna nə Muna mala Ɓwa le?”

36Ɓwabure eari wi ama, “Ɓwaməgule, banggam, yana ɓwe nda Muna mala Ɓwa, ace mənana ɓən earnəi ɓà ən pà ɓamuram abani?”

37Yesu ne wi ama, “A angŋa dəmbəa a sənəni, mə nda kə ɓwe mənana ado ən nakiyio cau ka.”

38Kara ɓwabure kūndəo a ɓadəm Yesu peri, sə na ama, “Mətalem, e, ən earəna, ən panà ɓamuram abano.”

39Pələa Yesu na ama, “Ən yiu aɓa ɓanza man ace ɓashi, ace mənana ɓà ante kum sənban, sə aɓwana mənana à kə sənban ngga, ɓəa pələ ante.”

40Aɓea amə Farisi mana aban came tù abanì ka, ok cau mənana Yesu na ka, pələa à ɗì ama, “A nda ban na ama, səm nda ka nte le?”

41Sə Yesu pələia wia ama, “Ɓà wu nda ka nte ka, ɓə́ mur wun pà nà haləki wun arə acauɓikea ma'wun ɗang. Sə məno ado wu ne nə ɓamurə wun ama wun nà nggə sənban ngga, ləmndəna ama, cauɓikea ma'wun na kam amur wun piu.”

Yohana 10

Yalgír məboarne andə anzur male

1Yesu na ama: Mə nda ban bangga wun məsəcau, ɓwa mənana kuti aɓa domwan mala anzur nə kun-nda raka, sə kuti nə ɓe kə njar ɗàng ngga, mən'i na sə məɓəmbəriban na.

2Sə ɓwa mənana kuti nə kun-nda ka, nda məyal anzur.

3Mətsəkkir kun-nda nà mənmbi wi kun-nda; anzur nà ok gi məyalia ɓà tunəia nə lulləia ka, sə nà kà nəia a nza.

4 Anzəm mənana pusəna anzur male kat a nza ka, kə upia wia a dəmbəa, sə anzur kə kpate acemənana à surəna rə gi.

5Anzur pa nà gya ata bəriɓwa ɗang; à nà ɓanggi wi, acemənana à surə gi ɗàng.

6Yesu nea wia man yì cau aɓa ɓi, sə yia ka à bwalta gir mənana nakiyi ka ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Ace məno ka Yesu bəlia wia ɓāləi ama: Mə nda ban na wun məsəcau, mə nda kun-nda mala anzur.

8Acili aɓwana mənana kat à akàm dəmbəa à yiu ka, amən'i na andə amə'ɓəmbəriban. Anzur mə'məsəcau nì okia wia ɗang.

9Mə ndà kun-nda. Ɓwa mənana kat kuti nə banam ngga nè kum auwa; nè kutio sə nè puro, sə nè kum girlina.

10 Mən'i ka kə yiu ace iun'i, ace wal-lú, andə kiɗìki gir. Sə mim ngga ən yiu ace pea aɓwana yiləmu, andə do məɓoarne mənana lumsə a koya njari ka.

11Mə nda yalgír məɓoarne. Yalgír məɓoarne ka kə pa yiləmi, nè wu ace anzur male.

12Sə ɓwa mənana à twali à kə mbwe, ace tsəkir anzur, sə yì ka, yalgír na ɗang, sə anzur ka a male na raka, ɓè sən nvwa-bondo aban yiu ka, nè nying anzur nè ɓangŋa, sə nvwa-bondo nè bwal ata anzur sə nè mesəkea.

13Ɓwa mənana à twali a turoboalo ace yal agir ka, nè ɓangŋa acemənana yì ka, turo boalo na pakkiyi ka, kəgir oasəi arə anzur nì ɗang.

14 Mə nda yalgir məɓoarne; ən surə anzur mem, sə yia gbal ka à surəam,

15kəla mənana Tárram surəam, sə ən surə Tárram ka. Ən pa yiləmem ace anzur mem.

16Mə ndanə aɓia anzur mem mənana à pà aɓa domwan man raka. Duməna púp mə nə yinəia gbal. À nè kwaki kiria à nè ok giem, sə domwan ngga nè duk mwashat, nə yalgir mwashat.

17 Tárram kə earcem acemənana ən eare mə nə pà yiləmem mə nə wu, ace mana ɓən é ɗəm ɓən lo nə yiləmu ka.

18Kəɓwa pà nè twal yiləmem a rəam ɗang. Ən nggə pa yiləmem nə eare mem. Mə ndanə rəcandəa mə nə pà yiləmem, sə mə ndanə rəcandəa mənana mə nə é ɗəm ngga. Mənia ka nda nzongcau mənana Tárram pam ama ɓè ən pak ka.

19Lang Yesu banggina acau mənia ka, kara ɗenyicau mala amə Yahudi a rəi gakya.

20Aɓea aɓwana pas aɓaləia à bangŋa ama, “Yì ka, ndanə kukwar a rəì! Pà aɓa ɗenyicau male ɗang! Ace man sə wu kə kwaki kir wun a rəì?”

21Sə acili aɓwana ka à bangŋa ama, “Ɓwa mənana nə kukwar a rəì ka, pà nè bang amənia yì acau ka ɗang! Lang sə kukwar nè mən məsə ante?”

Aɓwana-məgule mala amə Yahudi ginəki Yesu

22Nda nə kunɗwal, sə yi karə nə kuni Hanuka, yì Lamsan ace ɗenyi nə baku mənana à tàr Ndàməgule nəi ace Ɓakuli, aɓa Urəshalima ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

23Be pwari ka, Yesu gya kə kutio aɓa ɓe bui mala Ndàməgule mala Ɓakuli, mənana à tunəki ama Tara mala Solomon ngga.

24Aɓwana-məgule mala amə Yahudi yi rambəa abani, sə à ɗi ama, “Lang sə a nə nying səm anggo aɓa pəndəa? Ɓà a nda Kərəsti ka, Pura səm bwāng, bangga səm.”

25Yesu nyesəia wia ama: Ən angŋa dəmbəa ən nanà wun, sə wun ngga, wu earnə mim ɗang. Aturo mənana ən nggə pea aɓa rəcandəa mala Tárram ngga, à nda à ləmndə ko yan nda mim ngga.

26Sə wun ngga wu earnə mim ɗang, acemənana wu ndaka nzur mem ɗang.

27Anzur mem kə ok giem; ən surəia, sə à kə kpatam.

28Ən nggə pea wia yiləmu mənana málá male pà kàm raka, sə à pà nə̀ kiɗiki à nə̀ ueɓà ɗang. Kəɓwa pà nə̀ fea a buam ɗang.

29Tárram mənana pam mia ka kuti koyan ngga nə rəcandəa. Kəɓwa pà nə̀ gandə ea a rəì ɗang.

30Mim sənə Tárram ka səm nda mwashat.

31Amə Yahudi pwan atali ɗəm ama à nə̀ ɓukki.

32Sə Yesu nea wia ama, “Ən pakkina agir məɓoarne pas, a ɓadəm wun, mənana Tárram turam ama ɓən pea ka. Nda ace məye mwashat aɓaləia sə wu kə earce wu nə̀ ɓukkiam?”

33Pələa à eari wi ama, “Pà ace kə agir məɓoarne mənana à pea, sə səm earce ama səm nə̀ ɓukkio ka ɗang. Nda ace cau ɓəsəki Ɓakuli mənana a na ka. We ka, a nda ɓwaməpənde sə a kə twal ɓamuro a nda Ɓakuli!”

34Yesu earia wia ama: Pà akàm à gilə̀e aɓa Maləmce Nggurcau ma'wun mbo, mənana Ɓakuli bangŋa ama, “Wu nda ka aɓakuli” ka re?

35Wu sələ̀na ama cau mənana Maləmce bang ngga makgir pà a rəì ɗang, camə̀na anggo pà nə̀ nggaɗi ɗang. Sə ɓəa aɓwana məno à ak cau məno, à tunəia ama “aɓakuli” ka,

36ace mana sə wu twali ama cau ɓəsəki Ɓakuli na ən na ka, mənana ən bang nəma “Mə nda Muna mala Ɓakuli,” yì mim mənana Ɓakuli taram sə tasəam a ɓanza ka?

37Wu kəa earnə mim ɗang ɓà aturo mənana ən pakkiyi ka a mala Tárram Ɓakuli na raka.

38Sə ɓà aturo male na ən pakkiyi ka, ɓà pà wu nə̀ earnə mim raka, wu earnə agir-ndali mənana ən pea ka, ace mənana ɓà wu sələ̀a, sə ɓà kpaka wun ama, Tárram ngga nda a ɓaləam, sə mim ngga mə nda aɓa Tárram.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

39Nyar ɗəm ngga, à ɓariki ama à nə̀ bwal Yesu, kara puri ɓabuia.

40O kya yàl a nkaring Mur mala Jodan, yi pur aban mənana Yohana pakkiyi batisəma kam ata dəmbe ka. Akano sə kya do.

41Aɓwana pas yiu abani, à kə bangŋa a rəarəia ama, “Yohana pak kə gir'ndələki ɗang, səa ma acau mənana ne amur man yì ɓwa ka, à yì pur a məsəcau.”

42Pas ata aɓwana mənana abanì ka à pà ɓamuria aban Yesu.

Yohana 11

Lo mala Liazaro a ɓembe

1Ɓə̀ ɓwabura na kam lulləi ama Liazaro. Rəi pakki wi. Yì andə amə'eambəi amuna-mamənа ɓari, Maryamu andə Marta ka, à ndanə do a Betani.

2Mənia yì Maryamu mə'eambəi Liazaro nong nə rəkwana ka, nda kə mɓwama mənana nə nzəmo yiu soapi Mətalabangŋo Yesu muru mə'rəmɓoarne arə akusəi, sə esəki wi nə nyang-múrí ka.

3Amə'eambu amamənа mənia ɓari ka, à turban ata Mətalabangŋo Yesu ɓəa ne wi ama, gyajam male, mənana earkiyi ace raka, rəì eari wi ɗang.

4Lang Yesu yi ok ce ka, na ama, “Rəkwana mala Liazaro ka pà nə̀ ká nəi a lú ɗang, nda ace ləmndə gulo mala Ɓakuli, sə àkà ce gbal sə Muna mala Ɓakuli nə̀ kum gulo.”

5Yesu ka earce Marta andə amə'eambəi Maryamu andə Liazaro.

6Kat andə a mani ka, lang ok ce rəkwana mala Liazaro ka, akrəi pak aɓea nongŋo ɓari aban mənana ndakam ngga.

7Anzəm mani ka pələa banggi alaggana male ama, “Wu fa səm nə̀ nyare a Yahudi.”

8Sə alaggana male ne wi ama, “Maləm, àkà dyan tu, sə amə Yahudi lo ama à nə̀ ɓukkio nə atali, sə a kə na ama a nə nyar kano ɗəm le?”

9Pələa Yesu earia wia ama, “Abúpwari mala tălaban aɓa pwari mwashat ka à nda lum-nong-ɓari. Nə pwari ka ɓwa nə̀ gandə gya pà nə̀ anndə ɗang, acemənana kə sən tălaban mala ɓanza man.

10Sə nə dú ka, à nə̀ gandə annda, acemənana à pànə tălaban ɗang.”

11Pələa nea wia ama, “Gyajam ma'səm yi Liazaro ka kongŋəna a ntulo, sə ado ka mə nə ká kam mə nə ngga loasəi.”

12Sə alaggana male na ama, “Mətalabangŋo, ɓə̀ nda a ntulo ka, ləmndə ama rəì nə̀ malâ.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Yia ka à twali ama məsərə ntulo na Yesu nakiyi ce ama Liazaro nonggi ka, sə Yesu ka nda arə na ama Liazaro wuna.

14Pələa Yesu puria wia kwas, banggia wia ama, “Liazaro ka wuna.

15Sə ace wun ngga, ban kə ɓoaram mənana ən pa abanì raka, acemənana ado wuni sə wun nə̀ pà ɓamur wun a banam pepe. Wu lo, səm nə̀ o abani.”

16Toma (mənana à tunəki ama Pasa ka) ne aɓi alaggana ama, “Wu longŋi kat səm nə̀ o ata Maləm, ace mənana ɓə̀ səm kya wu ate!”

Yesu nda lo mala lú andə yiləmu

17Lang Yesu bwaləna Betani ka, à banggi wi ama, Liazaro pangŋəna nongŋo ine a ɓembe.

18Betani ka sapi Urəshalima ɗang, nda abani tu, yale bwal mel ɓari ɗang,

19sə amə Yahudi pas yiu aban Marta andə Maryamu, à yiua girikia ace lú mala mə'eambəia.

20Lang Marta ongŋəna ama Yesu na kə yiu ka, puro nə̀ ngga kuli. Sə Maryamu ka ueo a ɓala.

21Marta ne Yesu ama, “Mətalabangŋo, ɓə̀ pələ ama a ndakani ka, ɓə́ mə'eambəam pa nə̀ wu ɗang!

22Sə ən sələna ama, ko ado ka Ɓakuli nə̀ po gir mənana kat a zəm ngga.”

23Yesu pələa banggi wi ama, “Mə'eambəo nə̀ lo nə yiləmu ɗəm.”

24Marta na ama, “Ən sələna ama nə̀ lo nə yiləmu a lo mala alú a masələata apwari.”

25Yesu ne wi ama, “Mə nda lo mala alú andə yiləmu. Ɓwa mənana kat pà ɓamuri a banam ngga, ko ɓə̀ wu ka, nə̀ lo nə yiləmu.

26Sə ɓwa mənana kat ndanə yiləmu sə pà ɓamuri a banam ngga, pà nə̀ wu ɗang. A earəna nə cau man le?”

27Pələa Marta eari wi ama, “E, Mətalabangŋo, ən earəna nə we, ama a nda Kərəsti Mə'amsəban, Muna mala Ɓakuli, mənana Ɓakuli bangŋa ama nə̀ yiu a ɓanza ka.”

28Marta pələa nyare kya tunə mə'eambəi Maryamu a giriban, sə ne wi ama, “Maləm yina, sə kə earce səno.”

29Lang Maryamu nə̀ ok anggo ka, kara lo a kaurəa, wario abani.

30Yesu ka malaká bwal là peatu ɗang, nda àkə̀ ban mənana Marta kumi kam ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

31Lang aɓwana mənana ata Maryamu a ɓala, aban girike, səni lo pur tsuk-tsuk ka, à lo ate. À twali ama kə um nə o a ɓembe nə̀ ngga ɓua abanì.

32Maryamu yi bwal ban Yesu. Lang məsəì nə̀ kpa arə Yesu ka, yi kūndə a ɓadəmbəi, kə na ama, “Mətalabangŋo, ɓə̀ pələ ama a nda kani ka, ɓə́ mə'eambəam wu ma ɗang!”

33Lang Yesu səni aban ɓua, sə sən aɓwana mənana à yiu ate ka aban ɓua gbal ka, gir nî je Yesu a ɓabumi kərkər.

34Pələa ɗìa ama, “Ake ɗe sə wu ci?” Sə à ne wi ama, “Mətalabangŋo, yiu səni.”

35Yesu sukki mərəm.

36Aɓwana mənana aban came abanì ka à na ama, “Wu sən ɓe kə earcearəu mənana ndanəi a rəì ka!”

37Sə aɓia aɓwana na ama, “Mənia yì ɓwa ka gandə mən məsə nte, anggo re? Man tsəa sə gandə tamsə lú mala Liazaro ɗang?”

Yesu loasə Liazaro a ɓembe

38Nə́ cê kùlkùl a ɓabumi piu ka, Yesu yi bik ban ɓembe. Ɓembe ka à gwami aɓa tali, sə à gir kuni nə tali.

39Yesu na ama, “Wu gəshi talî!” Sə Marta mə'eam lú ne Yesu ama, “Mətalabangŋo, lú ka à ci pangŋəna nongŋo ine adyan. Rəmban məɓike nə̀ akiban!”

40Yesu banggi wi ama, “Ən no nəma ɓə̀ a earnə mim ngga a nə sən gulo mala Ɓakuli re?”

41Pələa aɓea ɓwana mənana abanì ka à gəshi talî. Yesu loasə məsəì a kuli sə na ama, “We Dâ, ən pakko yàwá mənana a ongŋənam ngga.

42Ən sələna nəma ko aya pwari ka a kə oem, sə ado ka ən na mənia yì cau ka ace aɓwana man kani ka, ace mənana ɓəa ear ama a nə̀ turam.”

43Lang bangŋəna anggo ka, sə tunəban nə giu məcande, ama, “Liazaro, puro!”

44Pələa Liazaro mənana lú na ka puro, abuí andə akusəi ka, à marəkia nə bugir, sə ɓaməsəi ka, à marəi nə nggurbyau. Yesu banggia wia ama, “Wu panzəi, sə wu nyi ɓə̀ o!”

Kurkun amur Yesu

(Matiu 26:1-5; Markus 14:1,2; Luka 22:1,2)

45Pas ata aɓwana mənana à yiua makki Maryamu kun, sə à sən gir mənia Yesu pe ka, à pà ɓamuria abani.

46Sə aɓea atea ka à o aban amə Farisi à kya banggia wia gir mənana Yesu pe ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

47Pələa amə Farisi andə agbani pəris tunə do mala aməkurcau. À ɗì rəia ama, “Mana ado səm nə̀ pa? Aɓa məsəcau ka, ɓwa mənia nà kə pakki agir-ndələki pas ka!

48Ɓə̀ səm ɗeki sə lidəmbəa anggo ka, muna-ɓwapəndəa kat nə̀ earnəi. Sə amə lwa mala amə Roma nə̀ yia kiɗìki Ndàməgule mala Ɓakuli ma'səm andə nzali ma'səm!”

49Mwashat aɓaləia, mənana à tunəki ama Kayafas, mənana nda Pəris Məgule a baku məno ka, bangŋa ama, “Wu surə cau mənana wu nakiyi ka ɗang!

50Wu sələ mbo ama nə̀ ɓoaribanì ɓə̀ ɓwa mwashat wu ace aɓwana, amur mənana amə Roma ɓəa yi twalta aɓwana mala nzali Yahudi ma'səm ngga?”

51Mənia yì cau Kayafas ne ka, bangŋe mala ɓamuri na ɗang. Acemənana yì nda Pəris Məgule a məno yì pələa ka, nda ɓangnə-ɓangna ama, Yesu nə̀ yia wu ace aɓwana mala nzali Yahudi ka.

52Sə pà ace amə Yahudi nəmurəia ɗang, nda gbal ace acilia aɓwana kat arə anzali aɓa ɓanza, amənana à nə̀ yia pà ɓamuria aban Ɓakuli, sə nə̀ kpapi ɓamuria kat ɓəa yi duk mwashat ka.

53Twal aməno yì pwari ka, aɓwana məgule mala amə Yahudi kutia alkita anjar mənana à nə̀ wal-lú Yesu ka.

54Ace mani ka Yesu nyare ging ɗəm bwāng aɓalə amə Yahudi ɗang. Nying Urəshalima sə o a muna-la Ifərem, mənana nda nə ɓabondo, tu aban kpawanban ngga. Akano sə kya do andə alaggana male.

55Lang pwari Lamsan mala Yalimuru gbashina ka, amə Yahudi pas purkio arə aɓea aban aɓa nzali Yahudi sə à o a Urəshalima, ace mənana ɓəa kya giləki rəia aɓa peri ace man yì Lamsan ngga.

56À camarə alta Yesu. À yì came aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli sə à kə ɗìki rəarəia ama, “Lang sə wu səni? Nə̀ yiu a man yì Lamsan ngga le?”

57Anggo ka agbani Pəris andə amə Farisi angŋa dəmbəa à haməna ama, ɓə̀ kəɓwa surəna rə ban mənana Yesu na kam ngga, ɓwe ɓə̀ yì na ce, ace mənana à nə̀ bwali ka.

Yohana 12

Maryamu soapi Yesu muru-mərəmɓoarne

(Matiu 26:6-13; Markus 14:3-9)

1Lang Lamsan Yalimuru ueo nongŋo tongno-nong-mwashat ka, Yesu wario a Betani, muna-la mala Liazaro, ɓwa mənana wu, sə Yesu loasəi nə yiləmu ka.

2À lam girlina mala pwarikpəra ace pe Yesu gulo. Marta na gaki girlina ka, sə Liazaro na aɓalə aɓwana mənana à li girlina andə Yesu ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

3Pələa Maryamu twal muna-du muru mə'rəmɓoarne, mənana à pe nə nard məɓoarnsari, sə kure pa bəti raka, soe arə akusə Yesu, sə hasəkia nə nyang muri. Kara rəm muru məɓoarne man aki ɓala kat.

4Sə Yahuda Iskariyoti, mwashat ata alaggana mənana nə̀ ngga mak Yesu ka, na ama,

5“Mana tsəa sə à ginə mak man yì muru ka a kun dinari gbəman-tārú, sə boale ka à pe mia amətər ɗang?”

6Yahuda ka bangŋa anggo, pà acemənana kə ɓuàce amətər ka ɗang, nda acemənana yì ka, mən'i na ka; sə acemənana yì nda məbwal ndaboalo mala alaggana mala Yesu ka, pak ka kə iu aɓa boale ace ɓamuri.

7Sə Yesu na ama, “Wu nying mɓwama man zàng! Gir mənana pe ka nda ace giləki luem ace pwari tsəkban mem.

8Wun ngga, wu nda a tarə wun wunə amətər ko aya pwari ka, sə mim ngga ən pa ata wun koya pwari ɗang.”

Kurkun amur Liazaro à nə̀ wali

9Amə Yahudi pas ongŋəna ama Yesu warina a Betani. Pələa à waria səne andə Liazaro mənana Yesu loasəi nə yiləmu a ɓembe ka.

10Pələa agbani Pəris kurkunarəia, à nə̀ wal Liazaro gbal,

11acemənana nda ace loasəe nə yiləmu a ɓembe sə pas aɓalə amə Yahudi kə ginəkia, sə à kə pa ɓamuria aban Yesu.

Kutio limurəm mala Yesu aɓa Urəshalima

(Matiu 21:1-11; Markus 11:1-11; Luka 19:28-40)

12Ban fana ka, aɓwana pas mənana à yiu ace Lamsan Yalimuru ka, à yì ok ama Yesu na njar aban yiu a Urəshalima.

13Pələa à twalki ambu nkangga a buia sə à puro à nə̀ ngga kuli. À kə mak-gawan, à kə na ama, “Wu ɓwangsəki Ɓakuli! Tsəkbu mala Ɓakuli na amur ɓwa mənana kə yiu aɓa lullə Mətalabangŋo Ɓakuli ka! Tsəkbu mala Ɓakuli na amur Murəm mala amə Isərayila!”

14Yesu kum muna məndambəritso sə eauwe do a nzəmi, kəla mənana Maləmce na ama,

15“Wun amə Siyona, ɓangciu ɓə̀ kəa pakka wun ɗang! Murəm ma'wun nia kə yiu anzəm muna məndambəritso ka!”

16A dəmbe ka alaggana mala Yesu bwalta amənia yì agir ka ama lumsəo mala ɓangna na ɗang. Anzəm mənana Ɓakuli loasəna Yesu nə yiləmu a ɓembe, sə Yesu kutina aɓa ɓoarɓwa male ka, nda sə ɓaləia kasəna arə gir mənana kumban

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

ngga, sə à yì sələ ama agir mənia kat ka, à nda kam à gilə̀e amur Kərəsti aɓa Maləmce.

17Ɓwabunda mənana à nda ata Yesu a pwari mənana tunə Liazaro ɓə̀ puri ɓembe, sə loasəi nə yiləmu ka, à camarə banggia aɓwana cau mala gir mənana à sən ngga.

18Gir mənana tsəa sə ɓwabunda puro waria kuli Yesu ka, nda acemənana à ongŋəna ama pak mənia yì gir'ləmndəa ka.

19Pələa amə Farisi ne a rəarəia ama, “Wu səni, turo məɓane na səm pakkiyi ka. Ɓanza pwana rəì kat umna kpate!”

Yesu nacau amur lú male

20Aɓea amə Gərik na aɓalə aɓwana mənana à waria peri a Urəshalima a Lamsan Yalimuru ka.

21À yiu aban Filip, mənana yì gbal ka pur a Beseda aɓa Galili ka, sə à zəmbəa ama, “Ɓwaməgule, səm nggə earce sən Yesu.”

22Pələa Filip wario kya banggi Andəru, sə yia kəm à kutio à kya banggi Yesu.

23Yesu nyesəia wia ama: Ado ka pwarî yina, yì mənana Ɓakuli nə̀ ləmndə gulo mala Muna mala Ɓwa ka.

24Mə nda ban bangga wun məsəcau, ɓə̀ məsə məssa kpa a nzali sə wu raka, nə̀ ueo anggo nəmurəì mwashat. Sə ɓə̀ wu ka, nə̀ pusə aməsəì pas.

25Ɓwa mənana kat kə earce yiləmi ka, nə̀ ɗwanyibanì, sə ɓwa mənana ginəki yiləmi a man yì ɓanza ka, nə̀ kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka.

26Ɓwa mənana kat earce nə̀ do a ɓatam ngga, dumənа púp nə̀ yiu atam, ace mənana ban mənana kat mə nda kam ngga, àkə̀ banì sə guro mem nə̀ pa. Sə Tárram gbal ka nə̀ gusələ ɓwa mənana kat pà ɓamuri kə pak turo a ɓatam ngga.

27 Ado ka ɓabumam kə pi, sə aman sə mə nə na? Mə nə na nəma, “Dâ, amsəam aɓa mənia yì tanni ka ɓə̀ kəa sulə a muram ɗang” le? Awo! Mənia ka nda tər yiu mem, acemənana ɓən kutio aɓa mənia yì bu-pwari mala tanni ka.

28We Dâ, yinə gulo ace lulləo! Kara Ɓakuli na cau nə kuli ama, “Ən angŋa dəmbəa ən gusələna lulləam, sə Mə nə gusələi ɗəm.”

29Lang ɓwabunda mənana à cam abanì à ok man yì giu ka, cilia twali ama mgbarangce na. Aɓea ɓwana ka à bangŋa ama, “Məturonjar mala Ɓakuli na ne wi cau ka!”

30Pələa Yesu nea wia ama, “Man yì giu ka pà acem sə yiu ɗang, nda ace wun.

31Pwari mala pakkî mənia yì ɓanza ɓashi ka, karəna; ado sə Ɓakuli ak murəm arə Shetan, yì murəm mala ɓanza man.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

32Sə anzəm mənana à loasənam amur nggun-gangndi ka, mə nə nun ɓwapəndəa kat abanam.”

33Yesu na anggo acemənana ɓè ləmndə ulang lú mənana nə wu ka.

34Ɓwabunda pələa ne Yesu ama, “Səm ok aɓa Nggurcau mala Musa ama, Kərəsti ka nè dum nə yiləmu mənana málá male pà kàm raka. Sə lang sə a na ama, ‘Dumənа púp, à nè loasə Muna mala Ɓwa amur nggun-gangndi?’ Yana ɓwe nda man yì ‘Muna mala Ɓwa’ ka?”

35Yesu earia wia ama, “Tălaban ngga nda aban wun ado, sə banì pà nè sau ɗang. Wu gya aɓa mənia yì tălaban ado mənana nda aban wun ngga, ace mənana ɓè pəndəa ɓè kəa gir amur wun ɗang. Aɓwana mənana à kə gya aɓa pəndəa ka, à kə gandə sən ban mənana à káki kam ngga ɗang.

36Wu guli arə tălabanì ado mənana nda aban wun ngga, ace mənana ɓè wu duk amuna mala tălaban.” Anzəm mana Yesu naná man yì cau ka, pələa upia wia, à səni ɗəm ɗang.

37Kat andə agir-ndələki mənana ləmndə bu Ɓakuli, mənana Yesu pea a ɓadəmbəia ka, à pà ɓamuria abani ɗang.

38Mənia ka, nda ace lumsə ɓangna mala Ishaya mənana bangŋa ama, “Mətalabangŋo, yana ɓwe na earnə cau mənana səm bang ngga, sə aban yan sə à ləmndə rəcandəa mala Mətalabangŋo?”

39Ace mani ka à ginə earnə Yesu, acemənana Ishaya angŋa dəmbəa bangŋəna ama,

40Mətalabangŋo girkina aməsəia, ɗəm ngga girkina ɓabumia. Girkia ace mənana aməsəia ɓəa kəa sənban ɗang, sə ɓabumia ɓè kəa kum sələe ɗang, sə à pà nè nyàr abanam ace mənana ɓən sonzəia ka raka.

41Ishaya na man yì cau ka, acemənana ak dəmbəa sən gulo mala Yesu ɗiɗyal, sə bangcau amuri.

42Kat andə amani ama pas ata aɓwana-məgule mala amə Yahudi, pà ɓamuria aban Yesu ka, à bang ce aban aɓwana bwāng ɗang, acemənana à kə ɓanggi amə Farisi ɓəa kəa pəria aɓa ndakpapi ɗang.

43Yia ka à kə earce ɓwangsəban mala ɓwaməpənde amur ɓwangsəban mala Ɓakuli.

Cau mala Yesu nè ɓashi aɓwana

44Pələa Yesu loasə gi kpəm sə na ama: Ɓwa mənana kat guli a rəam, mə nda gulikiyi a rəam nəmurəam ngga ɗang, ndaban guli gbal arə Tárram mənana tasəam ngga.

45Ɓwa mənana kat sənam ngga səna Tárram mənana tasəam ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

46Ən yiu kəla tălaban ace pa tălaban aɓa pəndəa mala ɓanza man, ace mənana ɓwa mana kat pà ɓamuri abanam ngga, ɓə̀ kəa ueo aɓa pəndəa ɗang.

47 Ɓwa mənana kat ok kanigir mem, sə kpate raka, mə nda mə nə ɓashi wi ka ɗang. Pa ace ɓashi sə ən yiu a ɓanza ɗang, ən yiu ace amsə ɓanza.

48Aɓwana mənana kat à ginəam sə à ginə ak cau mem ngga, à ndanə məɓashi mənana nə̀ ɓashia wia ka. Acau mənana ən nea ka, à nə̀ mea a ɓashi a masələata apwari!

49Agir mənana kat ən nggə kania ka, à pà aɓa rəcandəa mem ɗang, Tárram mənana tasəam ngga, nə̀ pam nzongcau arə mana ɓən na sə lang sə mə nə ne.

50Sə ən sələna ama anzongcau male ka à nə̀ kánə ɓwa aɓa yiləmu mənana málá male pà kàm raka. Gir mənana ən naki ka nda gir mənana Tárram banggam mə na ka.

Yohana 13

Yesu lakki akusə alaggana male

1Ué bəti à nə̀ tita Lamsan Yalimuru, sə Yesu sələna ama bu-pwari male yina mənana nə̀ nying ɓanza nə̀ o aban Tarrí ka. Yì ka, earnace aɓwana male mənana à nda a ɓanza man ngga, sə ado ka ləmndəia wia earcearəu mənana malkiyi raka.

2Yesu andə alaggana male ka à nda ban lí nə pwarikpəra. Shetan angŋa dəmbəa tsəngŋəna ɗenyicau mala mak Yesu a ɓabum Yahuda Iskariyoti muna mala Shiman.

3Yesu sələna ama Ɓakuli Tarrû pani wi rəcandəa amur agir kat, sə sələna gbal ama pur nəban Ɓakuli, sə ndo nə̀ nyare nə̀ o abani ka.

4Ace mani ka loapi mur girlina, swár nggea-daura male, sə kùr nggurbyau esəki rəŭ a taɓuni.

5Pələa solə mur a nkenye, sə tita lakki akusə alaggana male sə kə esəkia nə nggurbyau esəki rəŭ mənana a taɓuni ka.

6Lang Yesu yiu aban Shiman Bitərus ka, Bitərus ɗi ama, “Mətalabangŋo, a nda a nə lakkam akusəam ngga le?”

7Pələa Yesu eari wi ama, “A pà nə surə gir mənana ado ən pakkiyi ka ɗang, sə nə nzəmo ka a nə ngga sələa.”

8Shiman Bitərus banggi wi ama, “Awo, a pà nə lakkam akusəam ɗang!” Sə Yesu ne wi ama, “Ɓən lakko akusəo raka, a pà nə duk məkpatam ɗəm ɗang.”

9Sə Shiman Bitərus pe eare ama, “Mətalabangŋo, akusəam na nəmurəia a nə lak ka ɗang, lakkam abuam andə ɓamuram gbal!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

10Pələa Yesu na ama, “Ɓwa mənana sussəna ka, akusəi na à nè na ce lea ka. Sə wu fànà kat, kə ɓwa mwashat na ueo ata wun ngga.”

11Yesu ka angŋa dəmbəa surəna rə ɓwa mənana nè ngga me ka. Nda gir mənana tsəa sə bangŋa ama, “Wun kat sə wu fà ɗang.”

12Anzəm mənana langŋənia wia akusəia ka, pələa nyesə daura male oasəi a rəì, sə nyare kya do a ban-do male. Pələa nea wia ama: Wu surə gir məno ado ən pakka wun ngga le?

13Wu kə tunəam ama Maləm, sə Mətalabangŋo. Sə wu ɓwarki ɗang, anggo sə ən pa.

14Sə mənana mim Mətala wun andə Məkania wun gir, ən lakka wun akusə wun ngga, wun gbal ka dumənа amur wun, wu nè lakki arə wun akusəu.

15Ado ka, gir mənana ən pe ka, kusəu na ən tsəka wun ngga, ace mənana ɓè wu kə pakkia rə wun anggo ka.

16Mə nda ban bangga wun məsəcau, kə guro pà kàm gulo kuti mətala-ɓala male ɗang, sə kə məturonjar pà kàm ná gulo kuti ɓwa mənana turi ka ɗang.

17Məno ado wu surəna rə mənia yì məsəcau ka, ɓè wu ci aɓa turo ka Ɓakuli nè tsəka wun bui!

18 Ən pa aban na cau amur wun kat ɗang, acemənana ən surəna rə aɓwana mənana ən tarkia ka. Sə cau mənana Maləmce mala Ɓakuli bangŋa ama, “Kə yì, yì ɓwa mənana oasə bui atam a kwar ka nda pələ a rəam ngga,” dumənа púp nè lumsəo.

19 Mə nda aban na wun man yì cau ka ado sə ɓè yi lumsəo, ace mənana ɓè yi lumsəna ka, wun nè earnə mim ama “Mə Nda kə ɓwe mənana ən na nəma Mə nda ka.”

20Sə mə nda ban bangga wun məsəcau: ɓwa mana kat ak ɓwa mənana ən turi ka, mə nda akiyiam gbal ka, sə ɓwa mana kat em ngga, nda rə ak Tárram mənana tasəam ngga.

Yesu sələna ama Yahuda nè ngga me

(Matiu 26:20-25; Markus 14:17-21; Luka 22:21-23)

21Anzəm mana Yesu bangŋəna man yì cau ka, bumkiɗikea ɓákì kərkər aɓa bangŋo, sə ne bwāng ama, “Mə nda ban bangga wun məsəcau, ɓeɓwa na aɓalə wun nè ngga mem.”

22Kara alaggana male sənggi rəarəia, à kə ndali ko yana atea nakiyi cau amuri.

23Ɓe lagga mənana Yesu earkiyi ace raka nda a ban-do a nkanggari Yesu.

24Pələa Shiman Bitərus ləmndəì cau nə bui ama ɓè ɗi Yesu, ɓè na ɓwa mənana nakiyi cau amuri ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

25Pələa lagga məno pələ rəi aban Yesu sə ɗi ama, “Mətalabangŋo, yana ɓwe ata səm a nakiyi cau amuri le?”

26Yesu pa eare ama, “Nda ɓwa mənana ado mə nə oasə nɗəmo a mbú mə nə pe wi ka.” Pələa Yesu ɓwan nɗəmo, ɗarə mbú, sə pe Yahuda muna mala Shiman Iskariyoti.

27Lang Yahuda ak nɗəmo she ka, kara Shetan kutia rəì. Sə Yesu ne wi ama, “Lo tsuk-tsuk, kya pak gir mənana a nə pak ka.”

28Sə kəɓwa pà kàm atea a ban-li mənana surə gir mənana tsəa sə Yesu ne wi man yì cau ka ɗang.

29Sə acemənana Yahuda nda məbwal boalo malea ka, aɓea laggana kə səni kəla Yesu na ban ne wi ɓà kyane ɓà kya kur gir mənana à nà pangŋəna turo nəi ace Lamsan ngga. Ko a na raka, ɓà kya pe amətər aɓa boalo mənana a bui ka.

30Anzəm mana Yahuda shekina nɗəmo ka, pələa lo tu puro. Sə du pəndəna.

Bəsa nzongcau

31Anzəm mana Yahuda nyingŋəna banì ka, Yesu na ama: Ado ka pwari karəna mənana Muna mala Ɓwa nà kutio aɓa gulo male ka, sə Ɓakuli ka, nà kum gulo ata kusəì.

32Sə acemənana Ɓakuli nà kum gulo ata kusə Muni ka, banì pà nà sau ɗang, Ɓakuli nà pe Muni gulo.

33 Wun amunem, mə nda mə nə do ata wun zuku. Wu nà altam, sə kəla mənana ən banggi aɓwana-məgule mala amə Yahudi ka, ban mənana ən kákiyi kam ngga, pa wu nà gandə ká kam ɗang.

34 Sə ace məno ka mə ndarə pa wun bəsa nzongcau: Wu earce rəarə wun. Kəla mənana ən earce wun ngga, anggo sə wu nà dum nə earcea rə wun.

35Ɓà wu ndanə earcea rə wun ngga, aɓwana kat nà sələ ama wu ndaka aməkpatam.

Yesu sələna ama Bitərus nà makgir surəe

(Matiu 26:31-35; Markus 14:27-31; Luka 22:31-34)

36Shiman Bitərus ɗi Yesu ama, “Mətalabangŋo, a nə ká a ke le?” Yesu eari wi ama, “Ado ka a pà nə gandə ká atam aban mənana mə nə ká kam ngga ɗang, sə nə nzəmo ka a nə gandə yiu atam.”

37Pələa Bitərus ɗi ama, “Mətalabangŋo, ace mana sə pà mə nə gandə ká ato ado ɗang? Ən earəna mə nə wu aceo.”

38Yesu ear ama, “A na ama a nə pa yiləmio, a nə wu acem ɓafo? Mə nda ban banggo məsəcau, kaniama nggŭ nà ɓua ka, a nə makgirem kusə tārú ama a surəam ɗang.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Yohana 14

Yesu nda njargula ká aban Ɓakuli

1 "Ɓə ɓabum wun ɓə kəa kiɗiki ɗàng. Wu pà ɓamur wun aban Ɓakuli, sə wu pà
ɓamur wun gbal abanam.

2 Aɓa ɓala mala Tárram ngga aban-do na kam pas. Ɓə pa anggo raka ɓən
bangŋəna wun. Mə ká mə nə ngga giləki ban-do ace wun.

3 Sə ɓə ən warina ən nggea giləkina wun ban-do ka, mə nə nyare mə nə yia kúllí
wun, ace mənana ban mana mə nda kam ngga, abanì sə wu nə pă.

4 Wu surəna rə njargula ká aban mənana mə nə ká kam ngga."

5 Toma ne wi ama, "Mətalabangŋo, səm surə ban mənana a nə ká kam ngga ɗang,
sə lang sə səm nə surə njar ká abanì le?"

6 Yesu eari wi ama, "Mə nda njargula, Mə nda məsəcau, sə Mə nda yiləmu; kəɓwa
pà nə ká aban Ɓakuli Tarrû ɗang she nə banam.

7 Ɓə wu surəna rəam ngga, wu surəna rə Tárram. Sə twal ado aban ká a dəmbəa
ka wu surəna rəì, sə wu sənə nəi."

8 Pələa Filip ne wi ama, "Mətalabangŋo, ləmndəa səm yì Tarrû; mani ka karəna
səm."

9 Yesu ne wi ama: Filip, ən sauwuna nə do ata wun, sə ba ado ka a malaká surəam
ɗang? Ɓwa mənana sənənam ngga sənəna Tárram. Sə palang sə a kə na ama mə
ləmndəa wun rəì?

10 A ear mbo ama mə nda aɓa Tárram, sə Tárram ngga nda a ɓaləam? Acau
mənana ən nggə na wun ngga à pur nə banam ɗang, Tárram mənana dukiyi a
ɓaləam ngga nə pakkiyi turo male nə mim.

11 Wu earnə mim ama mə nda aɓa Tárram, sə Tárram ngga nda a ɓaləam. Sə ɓə
ana raka, wu earnə mim ace aturo mənana wu sənam ən nggə pea ka.

12 Mə nda ban bangga wun məsəcau, ɓwa mənana pà ɓamuri abanam ngga, nə
pak agir-ndali kəla amənana ən pea ka. Yale nə pakki agir məgulke mənana à
kuti amənana ən pea ka, acemənana mə ndo mə nə o aban Tárram.

13 Sə mə nə pak gir mənana kat wu zəmbəa aɓa lulləam ngga, acemənana Muna
ka ɓə yinì Tarrí nə gulo.

14 Wu zəm gir mənana kat wu earkiyi ce ka aɓa lulləam, mə nə pe.

Yesu pa cau mala Bangŋo Məfele

15 Ɓə wu kə earcem ngga, wu nə kpata anzongcau mem.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

16Sə mə nə zəmbəi Tárram, sə nè pa wun Məbwala wun nggam, mənana nè yia do ata wun ba málá male ka.

17Yì nda kə Bangŋo mana kə ləmndə məsəcau amur Ɓakuli ka. Amə kpata ɓanza pa nè gandə é ɗang, acemənana à kə səni ɗang, sə à surəì ɗang. Sə wun ngga wu surəì, acemənana ndanə do ata wun ado, sə nənzəmo ka nè ngga do a ɓabum wun.

18 Ɓè ən umna ka, pà mə nə nying wun kəla akawa ɗang, mə nə yiu aban wun.

19Banì pà nè sau ɗang, ɓanza pà nè sənam ɗəm ɗang, sə wun ngga wu nè sənam. Sə acemənana mə ndanə yiləmu ka, wun gbal ka wu nè dum nə yiləmu.

20Ɓè pwarî məno yina ka, wu nè sələ ama mə nda aɓa Tárram, sə wun ngga wu nda a ɓaləam, sə mə nda aɓalə wun.

21Ɓwa mənana kat ak anzongcau mem sə kə kpatea ka, nda ɓwa mənana kə earcem ngga. Sə ɓwa mənana kə earcem ngga, Tárram nè earce ɓwe, sə mim gbal ka mə nə earce, mə nə ləmndə ɓamuram abani.

22Pələa Yahuda (mənana nda Yahuda Iskariyoti raka) banggi wi ama, “Mətalabangŋo, mana tsəa sə a nə ləmndə ɓamuro aban səm, sə a pà nə ləmndəì ɓanza kat ɓamuro ɗang?”

23Yesu eari wi ama: Ɓwa mənana kat earcem ngga, nè kpata kanigir mem, Tárram nè earce, sə mim sənə Tárram ka, səm nè yiu abani səm nè do ate.

24Ɓwa mənana kə earcem raka, pà nè kpata kanigir mem ɗang. Sə acau mənia wu kə oea ka, à mem na ɗang, à pur nə ban Tárram mənana tasəam ngga.

25 Amənia yì acau ka, ən nggə bangga wunia acemənana mə nda aban wun ado.

26Sə Mə pa wun gbasha, yì Bangŋo Məfele, mənana Tárram nè tasəi aɓa lulləam ngga, nè yia kania wun agirbunda kat, sə nè kasə ɓalə wun arə agir mənana kat, ən bangga wun ngga.

27 Mə ndya ən nggə nying wun nə dorəpwala ka. Sə mənia yì dorəpwala ən pākiyi ka, ɓanza pànəi nè pà ɗang. Ace mani ka, ɓè ɓabum wun ɓè kəa kiɗìki ɗang, sə ɓangciu ɓè kəa pakka wun ɗang.

28 Wu ɗenyi nə cau mənana ən bangga wun ama, mə nə o, sə mə ngga nyar aban wun ɗəm ngga. Ɓè məsəcau wu earəna cem ngga, ban nè ɓoara wun ace o mem aban Tárram, mənana kutiam nə gulo ka.

29 Ən nanà wun ce amənia yì agir ka ado sə ɓəa yì lumsəo, ace mənana ɓəa yì lumsəna ka, wu nè ear ama cau mem ngga məsəcau na.

30Pà mə nə samsə ban cau mənana mə nə na wun ngga ɗəm ɗang, acemənana murəm mala ɓanza man ndya kə yiu ka, sə pànə rəcandəa a muram ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

31Mə nə pak gir mənana Tárram banggam ɓè ən pak ka, ace mənana ko yan a ɓanza ka ɓè sələ ama ən nggə earce Tárram.

Wu lo, ɓè səm o.

Yohana 15

Yesu nda nggun anap mə məsəcau nì

1 Mə nda nggun anap mə'məsəcau nì, sə Tárram nda mətsəkkir ɓaban.

2Ko ya bu-nggun a ɓaləam mənana kə pa ɓəle raka, kə kasəi kə turi a nzali, sə abu-nggun mənana à kə pa ɓəlea ka, kə giləkicea ace mənana ɓəa ɓoaro ɓəa pa ɓəlea kpəm ngga.

3Cau mənana ən kania wun ngga giləkina wun, wu fànà.

4 Wu do a ɓaləam sə mim ngga mə nə do aɓalə wun. Kəla mənana bu-nggun anap pà nè gandə pa ɓəle nəmurəì raka, she ɓè dumənа aɓa nggea ngguni ka, anggo gbal sə wun ngga pà wù nè gandə pa ɓəla wun ɗang, she ɓè wu dumənа a ɓaləam ngga.

5 Mə nda nggun-anap, sə wu nda ka bu-nggun. Ɓè ɓwa do a ɓaləam, sə ən do a ɓāləi ka, nè pusə ɓəle kpəm. Ɓè ná mim raka pà wù nè gandə pak ɓe kəgir ɗang.

6Ɓè ko ya ɓwa na sə do a ɓaləam raka, nda kəla bu-nggun mənana à turi sə im ngga; a'ulang abu-nggun məno ka aɓwana kə ramnggia, à nè soea aɓa bəsa à nè pisəia.

7 Sə ɓè wu do a ɓaləam, sə cau mem do aɓalə wun ngga, wu zəmbəi Ɓakuli gir mənana kat wu earkiyice ka, sə nè pa wun gir nî.

8Ɓè wu pusə aɓəla wun kpəm ngga, nda ləmndə ama wu ndaka laggana mem ngga. Sə məno gbal ka nda nè yinì Tárram ná gulo ka.

9 Kəla mənana Tárram kə earcem ngga, anggo sə ən nggə earce wun. Wu do aɓa earcearəu mem.

10Ɓè wu kpata anzongcau mem ngga, wu nè do aɓa earcearəu mem, kəla mənana ən kpata anzongcau mala Tárram sə ən do aɓa earcearəu male ka.

11 Ən bangga wun agir mənia ka, ace mənana ɓè bumpwasəa mem do aɓalə wun, sə ɗəm ngga, ɓè bumpwasəa ma'wun ɓè lumsəo.

12Mənia ka nda nzongcau mem: Wu earce rəarə wun kəla mənana ən earce wun ngga.

13Earcearəu məgule kat mənana ɓwa nè ləmndəì agyajam male ka, nda mənana ɓè pà yiləmi acea ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Ɓə̀ wu kə pak gir mənana ən bangga wun nəma wu pak ka, wu ndaka gyajam mem.

15Pa mə nə tunə wun ɗəm ama aguro ɗang, acemənana guro ka surə gir mənana mətala-ɓala male kə pak ka ɗang. Ado ka, wu ndaka gyajam mem, acemənana ən nanà wun gir mana kat ən ok a kun Tárram ka.

16 Wun nə̀ taram ɗang, mə nə̀ tár wun, sə ən pa wun turo nəma wu kya pâ ɓəla wun, ulang ɓəle mənana pà nə̀ kiɗiki raka. Anggo ka sə Tárram nə̀ pa wun gir mənana kat wu zəmbəi wi aɓa lulləam ngga.

17Mənia ka nda nzongcau mənana ən pa wun ngga: Wu earce rəarə wun.

Ɓinəməsəu mala ɓanza arə aməkpata Yesu

18 Ɓə̀ ɓanza ɓinəməsə wun ngga, wu sələ ama, ɓinəna məsəam gbal a dəmbəa.

19Ɓə̀ wu ndaka mala ɓanza ka, ɓanza nə̀ earce wun kəla amale. Sə ado ka wu ndaka mala ɓanza ɗang. Acemənana ən tarki wun ɓə̀ wu puri ɓa ɓanza ka, nda tsəa sə ɓanza kə ɓinəməsə wun ngga.

20Wu ɗenyi nə cau mənana ən bangga wun nəma, “Kə guro pà kàm gulo kuti mətala-ɓala male ɗang.” Ɓəa pam tanni ka, à nə̀ pa wun tanni gbal. Sə ɓə̀ pələa ama à kpanata kanigir mem ngga, à nə̀ kpata kanigir ma'wun gbal.

21 À nə̀ pakka wun amənia yì agir kat ka ata cau mem, acemənana à surə Tárram mənana tasəam ngga ɗang.

22Ɓə̀ ən yiu ma ən yi namia cau raka, ɓə́ cauɓikea pa a ɓamuria ɗang. Sə ado ka à pànə kun na cau ace acauɓikea malea ɗang.

23 Ɓwa mənana kat ɓinə məsəam ngga, ɓinəna məsə Tárram gbal.

24Ɓə̀ ən pakki ma agir mənana kəɓwa malaká pea aɓaləia raka, ɓə a pà nə̀ kumia nə cauɓikea ɗang. Sə ado ka à sənəna amənia yì agir-ndali ən pea ka, sə kat andə məno ka, à ɓinə məsəam sənə Tárram.

25Mənia ka nda yi lumsə gir mənana à gilə̀ì aɓa Maləmce mala Ɓakuli ama: “À ɓinə məsəam ɓà, təri pà kàm ɗang.”

26 Nə nzəmo ka mə nə tasəa wun Məbwali aɓwana, yì Bangŋo mala məsəcau mənana nə̀ pur nəban Tar səm aban yiu aban wun ngga, nə̀ yia bang kuni kat a muram.

27Sə wun gbal ka dumənа ama wu nə̀ nakunam aban aɓwana, acemənana tita turo mem ngga səm nda a tarə səm sənəa wun.

Yohana 16

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1 Ən na wun amənia yì acau ka, ace mənana wu kəa vwaki bu wun arə paɓamuru ma'wun abanam ɗang.

2À nə pər wun arə yiu aɓalə andakpapi, sə pwari na kə yiu ka, mana ɓwa mənana wal-lú wun ngga nə twali ama nda ban pakki Ɓakuli turo.

3À nə pakka wun amənia yì agir ka acemənana à malaká surə Tárram ɗang, sə à malaká surəam gbal ɗang.

4Mə nda arə bangga wun agir mənia ka ado, ace mənana ɓə pwari nì yi karəna, sə à tinata pa wun tanni ka, ɓə ɓalə wun kasəa ama ən nunna kir wun. Ən bangga wun agir mənia ka atadəmbe ɗang, acemənana banem nə sauwa ata wun.

Turo mala Bangŋo mala Ɓakuli

5 Ado ka, mə ndo mə nə nyare aban Tárram mənana tasəam ngga, sə kəɓwa aɓalə wun ɗiem ban mənana mə nə ká kam ngga ɗang.

6Sə acemənana ən bangga wun ngga, kara wu lumsə nə bumkiɗikea.

7Sə aɓa məsəcau ka, o mem ngga nda ace ɓoaro ma'wun. Ɓən u raka, Ɓwa mənana nə kwarkir wun, yì Bangŋo mala Ɓakuli ka, pà nə yiu ɗang. Sə ɓən u ka, mə nə ngga tasəi ɓə yiu aban wun.

8 Sə ɓə yina ka, nə yia pusəta aɓwana a ɓanza, nə ləmndəia wia ɓwarkio mala ɗenyicau malea amur cauɓikea, andə gir mana nda anjari, sə amur ɓashi mala Ɓakuli mana kə yiu ka.

9Nə ləmndəì aɓwana ama cauɓikea malea ka, nda mənana ama à ginə pa ɓamuria abanam ngga.

10Nə ləmndəìa wia ɓwarkio malea amur gir mana nda pepè a njari ka, acemənana mə ndo mə nə nyare mə nə o aban Tárram, sə pà wu nə sənam ɗəm.

11Ɓəm ngga nə ləmndəì aɓwana ama ɓashi na amuria acemənana Ɓakuli angŋa dəmbəa kasəna ɓashi amur Shetan, yì murəm mala Ɓanza mənia ka.

12 Mə ndanə agir kam pas mənana ən earce na wun ngga, sə pà wu nə gandə ea ado ɗang.

13Sə ɓə Bangŋo, mənana kə ləmndə məsəcau amur Ɓakuli, yina ka, nə yia kania wun ɓə wu surə məsəcau kat mənana kə pur aban Ɓakuli ka. Pà nə ɓun cau a ɓamuri ɗang, kəgir mənana o a kun Ɓakuli ka, kə nda nə bang ngga. Sə nə bangga wun ce agir mənana à malaká yiu peatu raka.

14Yì ka, nə yinəam nə gulo, acemənana nə twal cau mana ən ne ka sə nə mənggia wun ɓaləi.

15Agir kat mənana mala Tárram na ka amem na. Nda gir mana tsəa sə ən na wun nəma, Bangŋo ni nə twal cau mənana mem na ka sə nə mənggia wun ɓaləi.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

16 Zuku ka pà wu nè sənam ɗəm ɗang. Sə zuku anzəmi ka wu nè sənam ɗəm.

Bumkiɗikea mala alaggana male nè pələ bumpwasəa

17Aɓea alaggana male ɗiki rəarəia ama, “Mana nda ɓacau male mənana ama, ‘Zuku ka pà wu nè sənam ɗang, sə zuku anzəmi ka wu nè sənam.’ Sə ɗəm ngga ama, ‘Mə ndo mə nə o aban Tárram’ ka?

18Sə ‘Zuku’ mənana nakiyi ce ka, ɓāləi aman le? Səm surə gir mənana nakiyi ka ɗang!”

19Yesu sələna ama à kə earce à nè ɗi amuri, pələa nea wia ama: Wu ndarə ɗiki rəarə wun amur man nda ɓacau mənana ən na nəma, “Zuku ka pa wu nè sənam ɗang, sə zuku anzəmi ka wu nè sənam ɗəm” ngga le?

20Mə ndarə na wun məsəcau: Wu nè ɓua nə mərəm, andə keban, amur gir mənana nè kumam ngga, sə amə ɓanza ka à nè pak bumpwasəa. Wu nè pak bumkiɗikea, sə bumkiɗikea ma'wun nè yia pələ bumpwasəa.

21 Ɓè mɓwama malanə gbashi ka kə kutio aɓa tanni kwanban mala gbashi acemənana pwari male yina; sə ɓè yi gbashina ka, ɓāləi lorəna kwanban mala gbashi, acemənana ban na ban ɓoari wi ná ɓəl bəsa muna a ɓanza.

22Anggo sə wu pa: Adyan ngga wu ndanə bumkiɗikea, sə ən nggə na wun ama, mə nə ngga sən wun ɗəm, sə ɓabum wun ngga nè pakiɗire, ulang bumpwasəa mənana kəɓwa pà nè é arə wun raka.

23 A pwari məno ka, pà wu nè zəm kəgir ɗəm abanam ɗang. Ən nggə bangga wun məsəcau, Tárram nè pa wun gir mənana kat wu zəmbəa aɓa lulləam ngga.

24Yale ado ka wu malaká zəm kəgir aɓa lulləam ɗang: wu zəmbəa sə à nè pà wun, sə bumpwasəa ma'wun nè lumsəo.

Yesu nè limurəm amur ɓanza

25 Ən na wun amənia yì acau ka nə cauɓaɓi, sə pwari na kə yiu ka mənana pà mə nə na wun cau ɗəm nə cauɓaɓi raka. Mə nə pusəa wun cau a banfana amur Tárram.

26Sə wu nè zəmbəa aɓa lulləam. Ən pa aban na nəma mə nə zəmbəi Tárram amur wun ɗang.

27Tárram nə ɓamuri ka kə earce wun kərkər, acemənana wu kə earcem, sə acemənana wu earnə mim ama ən pur nə bani ka.

28Ən pur aban Tárram sə ən yiu a ɓanza, sə ado ka, mə ndo mə nə nying ɓanza mə nə nyar aban Tárram.

29Pələa alaggana male banggi wi ama, “Ado wuni sə a kə pusəa səm cau a banfana. Cauɓaɓe na a banggiyi ɗəm ngga ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

30Adyan ngga səm sələna ama we ka a surə agir kat, ɓwa pà nè na ama nè ɗio kə cau ɗang. Ace məno ka səm earəna ama we ka a pur nəban Ɓakuli."

31Yesu pələa eare ama:

Ado ka, wu earəna nə mim le?

32Wu səni, pwari na kə yiu ka, yale nggearə pwari nì yina, yì mənana wun kat ka, wu nè mesəke, ko yan ngga nè bwal njar male, wu nè ɗekiam nəmurəam. Sə ən pa gbal nəmurəam ɗang, acemənana Tárram na atam.

33Ən bangga wun amənia yì acau ka, acemənana a ɓaləam ngga wu nè kum dorəpwala. Aɓa mənia yì ɓanza ka, wu nè kum patanni, Səa ma ɓabum wun ɓè kəa ɓunggi ɗang! Ən linamurəm amur ɓanza!

Yohana 17

Yesu pak hiwi ace aməkpate

1Anzəm mənana Yesu maləna naki acau mənia ka, pələa loasə məsəì a kuli, sə pak hiwi ama: Dâ, adyan ngga bu-pwarî yina. Gusələ Munio ace mənana ɓè Munio po gulo mo ka.

2A panì wi rəcandəa amur ɓanza kat, ɓè pea aɓwana mənana a yinəia abani ɓəa duk aməkpate ka, yiləmu mənana málá male pà kàm raka.

3Sə mənia ka nda njar kum yiləmu mənana pà nè mal raka, ɓəa surəo, kə we Ɓakuli Mə'məsəcau nì, andə Munio Yesu Kərəsti mənana a turi aɓa ɓanza ka.

4Ən yinəno ná gulo a ɓanza man, acemənana ən maləna turo mo mana a pam ama ɓən pe ka.

5Sə ado ka, Dâ, nyesəam gulo a ɓadəmbəo, gulo mənana mə ndanəi sənə we ɗiɗyal sə a yi pusə ɓanza ka.

6 Ən ləmndəni aɓwana mənana a pam mia a ɓanza ka rəo. Yia ka amo na. A nè pam mia, sə à kpanata cau mo.

7Yia adyan ngga à sələna ama koya gir mə ndanəi ka kə pur nə bano.

8Ən pania wia cau mənana a pam ngga, sə yia gbal ka à angŋəni; à sələna ama məsəcau na ən pur abano, sə à earəna ama a nè turam.

9 Hiwi mem ngga, pà ace ɓanza ɗang, nda kə cea, aɓwana mənana a pam ngga, acemənana yia ka amo na.

10Aɓwana mənana kat mə ndanəia ka amo na, sə a nda a pamia ka, ace mənana ɓəa ləmndə gulo mem aɓaləia ka.

11 Ado ka mə ndo mə nə nying ɓanza, mə nə nyare abano, sə yia ka à ndakani a ɓanza piu. Dâ Ɓakuli Məfele! Yalia, nə rəcandəa mala lulləo mənana a pam ngga,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

acemənana yia ka ɓəa duk mwashat kəla mənana səm nda mwashat sənə we ka.

12A do mem sənəia ka, ən yalia, sə ən bwalia nə rəcandəa mala lùlləo mənana a pam ngga. Kə ɓe ɓwàr atea ɗang, she kə yì ɓwa mənana dupi ká kìɗìkì ka, acemənana cau mo mana à giləì aɓa Maləmce ka, ɓə̀ lumsəo.

13 Adyan ngga mə ndya ən nggə ká abano ka. Ən nggə banggia wia amənia yia cau mənana mə ndakani piu amənia yì ɓanza ka, acemənana ɓəa lumsə nə bumpwasəa mem.

14Ən pania wia cau mo, sə ɓanza kə ɓinə məsəia, acemənana yia ka à ndaka mala ɓanza ɗang, kəla mənana mim ngga mə nda mala ɓanza raka.

15 Ən pa aban zəmbəa nəma wu pusəia, ɓəa nying ɓanza ɗang. Mə nda aban zəmbəa ama, wu bwalia, ɓəa ká kuti a ɓabu Shetan, məɓealɓikea ɗang.

16Yia ka à mala ɓanza mənia na ɗang kəla mənana mim ngga mə nda mala ɓanza raka.

17Tària ɓəà duk amo nə məsəcau mo; cau mo ka nda kə məsəcau.

18Kəla mənana a turam aɓa ɓanza ka, anggo gbal sə ən nggə turia aɓa ɓanza.

19Sə àkə̀ cea sə ən tar ɓamuram ɓən duk mo, acemənana yia gbal ka, ɓəa tar ɓamuria aceo ɓəa duk amo aɓa məsəcau.

20 Hiwi mem ngga pa ace alaggana mem mənia nəmurəia ɗang, nda gbal ace aɓwana mənana à nə̀ yia ak Cau Amsəban mənana aməkpatam nə̀ hamnəi abania ka.

21Ən nggə pak hiwi nəma yia kat ka ɓəa duk mwashat, kəla mənana mim sənə we, səm nda mwashat ka. Dâ, kəla mənana a nda a ɓaləam, sə mə nda a ɓaləo ka, yia gbal ka ɓəa do aɓalə səm, ace mənana ɓanza ɓə̀ eare ama a nə turam ngga.

22 Ən pania wia gulo mənana a pam ngga, acemənana ɓəa duk mwashat, kəla mənana mim sənə we səm nda mwashat ka.

23Mim sənəia ka səm nda mwashat, sə mim sənə we ka səm nda mwashat. Cia, ɓəa kum ulang mənia yì dotarəu məɓoarne ka aɓaləia, ace mənana aməɓanza ɓəa sələ ama a nə turam, sə ɓəa sələ gbal ama a kə earcea kəla mənana a kə earcem ngga.

24 Dâ! Ən nggə earce nəma aɓwana mənana a pamia ka, ɓəa do atam aban mənana mə nda kam ngga; sə ɓəa sən gulo mem mənana a pam, acemənana a kə earcem sə a yi pusə ɓanza ka.

25We Dâ Mə'cauɓoarna! Ɓanza surəo ɗang, sə mim ngga ən surəo, sə amənia yì alaggana mem ngga, à sələna ama a nə turam.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

26Ən ləmndənia wia rəo, sə mə nə lidəmbəa nə ləmndəia wia rəo ɗəm, ace mənana earcearəu mana a ndanəi a rəam ngga ɓə̀ do aɓaləia, sə mim ngga mə nə duk gbal aɓaləia.

Yohana 18

À bwal Yesu

(Matiu 27:47-56; Markus 14:43-50; Luka 22:47-53)

1Anzəm mənana Yesu maləna hiwi ka, pələa lo andə alaggana male a eauwe a nkaring mala Ɓangŋaban Kidəron. À kya kutio a ɓe ɓaban mala anggun olif.

2Yahuda, mənana mak Yesu ka, surəna rə banì, acemənana kusə pas Yesu kə kpapi kam andə alaggana male.

3Agbani Pəris andə amə Farisi tasə aməyal Ndàməgule mala Ɓakuli andə aɓea soje mala amə Roma, ɓəa kyane ata Yahuda aban mənana Yesu nakam ngga. À kur rəia nə agirbura, sə à bwal bəsa arə aɓukan, andə apitəla, pələa à puro à yì tusəo a ɓabanì.

4Sə Yesu ka angŋa dəmbəa sələna gir mənana nə̀ kumi ka, pələa puro cam a ɓadəmbəia, sə ɗia ama, “Yana ɓwe na wu alkite?”

5À eare ama, “Yesu ɓwa Nazarat.” Banggia wia ama, “Mə Nda.” Yahuda, yì ɓwa mənana mak Yesu ka, nda aban came atea.

6Lang Yesu banggia wia ama, “Mə Nda” ka, kara à nyar nə nzəmia à sukki a nzali.

7Pələa Yesu nyare ɗia ama, “Yana ɓwe na wu alkiyite le?” À eare ama, “Yesu Ɓwa Nazarat.”

8Yesu eare ama, “Ən nanà wun nəma Mə Nda. Sə ɓə̀ mə nda wu alkiyitam ngga, wu ɗeki alaggana mem mənia ka ɓəa o.”

9Mənia ka pa anggo ace mənana cau mana pur a kuni ka ɓə̀ lumsəo, mənana ama, “Dâ, aɓalə aɓwana mənana a pam ngga, ən turta kəɓwa mwashat ɗang.”

10Shiman Bitərus kwetə nggeabyau, kwarəna guro mala Pəris Məgule nəi, kasə kiri məli kpat. (Lullə məno yì guro nda Malchus.)

11Yesu banggi Bitərus ama, “Nyesə nggeabyau mo oasəi a nde! A kə səni kəla pa mə nə nu kwap mala tanni mənana Tárram pam ama ɓən nu ka re?”

Yesu a ɓadəm Annas Pəris Məgule

(Matiu 26:57-58; Markus 14:53-54; Luka 22:54)

12Pələa asoje andə məsarəban malea, andə amə munagara mala amə Yahudi, bwal Yesu, sə à taka abui.

13A tadəmbe ka à umnə Yesu a ɓadəm Annas, nkil Kayafas, yì Pəris Məgule a məno yì pələa ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Kə Kayafas məno na kwarkir aɓwana-məgule mala amə Yahudi ama ndanə ɓoaro ɓə̀ ɓwa mwashat wú a kun aɓwana mala amə Yahudi ka.

Shiman Bitərus makgir surə Yesu

(Matiu 26:69-70; Markus 14:66-68; Luka 22:55-57)

15Shiman Bitərus andə ɓe lagga mala Yesu wario aban mənana à kuti nə Yesu kam ngga. Mənia yì lagga ka Pəris Məgule surəì pepe, nda sə à eari wi kutio aɓa ɓala mala Pəris Məgule ka.

16Bitərus ka ueo aban came a kun-ɓala nə nza. Sə mənia yì lagga mana pəris məgule surəì ka, nyare yiu yi na cau nə muna-ɓwama mənana tsəkiyikir kun-ɓala ka, pələa eari Bitərus ɓə̀ kutio.

17Muna mɓwame ɗi Bitərus ama, “A nda gbal aɓalə aməkpata ɓwa məno à bwali ka le?” Bitərus eari wi ama, “Awo, ən pa aɓaləia ɗang.”

18Ɗwal na kam kərkər, pələa aməturo palta andə amə munagara bwal bəsa, à kə dandə rəia. Sə Bitərus yiu, yi cam abania a kun bəsa.

Pəris Məgule ɗiki Yesu

(Matiu 26:59-66; Markus 14:55-64; Luka 22:66-71)

19Pələa Pəris Məgule tita ɗiki Yesu amur alaggana male andə kanigir male.

20Yesu banggi wi ama, “Acau mem ngga ən nea bwāng a ɓadəm ɓwapəndəa kat. Sə ko aya pwari ka mə ndaban kanigir arə ndakpapi andə Ndàməgule mala Ɓakuli, ban rambəa mala amə Yahudi. Ən na kə cau aɓa səmbərəa ɗang.

21Sə ace man sə à kə ɗikiam? Ɗi ka aɓwana mənana à ok cau mana ən na ka. Yia ka à surəna rə cau mənana ən na ka.”

22Lang Yesu bangŋəna anggo ka, ɓeɓwa aɓalə amə yal Ndàməgule, mənana came abanì, kwak Yesu a takiri, sə bangŋa ama, “Anggo sə a nə pələì Pəris Məgule cau?”

23Pələa Yesu ear ama, “Bə̀ ən na cau mənana məɓane na ka, banggam ɓa ɓwarke, sə ɓə̀ məsəcau na ən na ka, mana nda tər kwem a takiram?”

24Anggo, andəa kə tá bu mənana à taka abu Yesu ka, sə Annas tasəte aban Kayafas, yì Pəris Məgule.

Ɓaria andə tāruia təmce surə Yesu mala Bitərus

(Matiu 26:71-75; Markus 14:69-72; Luka 22:58-62)

25Aɓa məno anggo ka, Shiman Bitərus na àkə̀ bancame a kun bəsa, aban dandə rəì. Sə aɓwana abanì ɗi ama, “We ka, a pa aɓalə alaggana mala ɓwa məno re?” Pələa yì ka, təmce, na ama, “Awo, ən pa aɓaləia ɗang.”

26Sə ɓeɓwa mwashat aɓalə aguro mala Pəris Məgule, ɓəla mala ɓwa mənana Bitərus kasə kiri ka, na cau ama, “Ən səno məni ata Yesu akano a ɓaban re?”

27Bitərus nyare təmce, ama, “Awo mə nda ɗang.” Anggo ka, kara gwakurok ɓua.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

A warinə Yesu a ɓadəm Bilatus

(Matiu 27:1-2,11-14; Markus 15:1-5; Luka 23:1-5)

28Nə dəmbari ɗiɗyal ka à pusə Yesu a ɓala mala Kayafas, à um nəi aban məgule mala Nggwamna, ɓwa Roma. Sə aɓwana-məgule mala amə Yahudi, mənana à tsəki Yesu cau ate ka, à ɓinə kutio aɓa palta mala Nggwamna, acemənana ɓəa kuti ka, à nè pəndəki ɓamuria, mənana nè tsəa à pà nè kumo à nè li girlina Lamsan Yalimuru raka.

29Ace məno ka, Bilatus pur abania, sə ɗia ama, "Ya cau na wu yiu nəi amur mənia yì ɓwa ka le?"

30Pələa à eare ama, "Ɓè ɓwa mənia ka, mə'ɓealɓikea na raka, ɓə́ pa səm nè yiu nəi abano ɗang."

31Bilatus pələa banggia wia ama, "Ɓè nda anggo ka, wu um nəi, wu kya ɓashi wi nə nggurcau ma'wun la." Pələa amə Yahudi eare ama, "Səm pà nə́ rəcandəa mala kasə ɓashi lú amur kəɓwa ɗang."

32Mənia ka lumsə cau mənana Yesu bangŋa amur ulang lú mənana nè wu ka.

33Pələa Bilatus nyare aɓa palta male sə turban ɓəa kuti nə Yesu abani. Ɗi Yesu ama, "A nda murəm mala amə Yahudi le?"

34Yesu eari wi ama, "Mənia yì ɗiban ngga, a twali a mala ɓamuro le ko aɓea ɓwana na à no cau a muram ngga?"

35Bilatus ne wi ama, "Mim ngga mə nda ɓwa Yahudi le? Aɓwana mo andə agbani pəris ma'wun na à yiu nə we a ɓashi abanam ngga. Mana ɗe a pa?"

36Yesu eare ama, "Domurəm mem ngga mala ɓanza mənia na ɗang. Ɓè pələ ama mala ɓanza man na ka, ɓə́ aməkpatam nè munəo acem, à pà nè eari aɓwana-məgule mala amə Yahudi ɓəà bwalam ɗang. Awo, domurəm mem ngga mala ɓanza man na ɗang."

37Bilatus pələa ne Yesu ama, "Ashe a nda murəm!" Yesu eari wi ama, "A bangŋa ama mə nda murəm. Ace kə mani sə à ɓəlam, sə yiu mem a ɓanza ka nda ace na məsəcau, sə ɓwa mənana kat kə camata məsəcau ka, kə kwaki kiri kə ok giem."

38Pələa Bilatus ɗi ama, "Mana nda məsəcau?"

Bilatus pà Yesu ɓəa wal-lui

(Matiu 27:15-31; Markus 15:6-20; Luka 23:13-25)

Bilatus nyare puro aban amə Yahudi sə banggia wia ama, "Mim ngga ən kumi nə ɓe kə cauɓikea ɗang!

39Sə wun amə Yahudi ka, ko aya pələa sə ɓè yi karə nə Lamsan Yalimuru ka, pak ka wu kə earce ama ɓən panzəa wun ɓwa mwashat ata ɓwana mənana à kùria a ndàkurban ngga. Ado ka, wu earce ɓən panzəa wun mənia yì 'Murəm mala amə Yahudi' ka le?"

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

40Sə à nyesəi wi nə loasəban ama, “Awo, ɓwa mənia na à nə̀ panzəa səmi ka ɗang! Panzəa səm Barabbas!” (Barabbas ka à bwali acemənana yì ka, mə'mgbicau na.)

Yohana 19

1Bilatus pələa tsəa à kwak Yesu nə kamso.

2Asoje marəki zwe kəla mbulan-murəm sə à oasəi Yesu a ɓamuri. À turi wi daura ulang mala amurəma a rəì,

3sə à kə nyarke a ɓadəmbəi à kə ne wi cau ɓangginəban ama, “Ɓə̀ rəo pwalo, we murəm mala amə Yahudi!” Sə à nə̀ koe a ɓaməsəi nə ɓabuia.

4Bilatus pələa pur ɗəm aban aɓwana-məgule mala amə Yahudi sə nea wia ama, “Wu kwaki kir wun! Mə ndo mə nə pusəì, mə nə yinəi aban wun, səa ma wu sələ ama mim ngga ən kumi nə ɓe kə cauɓikea ɗang.”

5Pələa Yesu pur abania anza, nə mbulan zwe a muri andə daura mala amurəma a rəì. Sə Bilatus nea wia ama, “Ɓwe nia ka!”

6Lang agbani pəris andə aməyal Ndàməgule nə̀ səni ka, à loasə gia a kuli à na ama, “Gballì a nggun-gangndi! Gballì a nggun-gangndi!” Bilatus na ama, “Wu twali la, wu kya gballì a nggun-gangndi nə ɓamur rə wun! Acemənana mim ngga ən kumi nə ɓe kə cauɓikea ɗang.”

7Pələa aɓwana-məgule mala amə Yahudi eari wi ama, “Aɓa nggurcau ma'səm ngga, ɓoaro ɓə̀ wú, acemənana twal ɓamuri ama yì ka, Muna mala Ɓakuli na!”

8Lang Bilatus nə̀ ok man yì cau ka, gir nî pe wi ɓangciu kərkər.

9Pələa nyesə Yesu wari nəi aɓa palta ɗəm sə ɗì ama, “We ka, a pur a ya ban le?” Sə Yesu ka duk kuni piu, pələi wi kə cau ɗang.

10Bilatus banggi wi ama, “A pà nə nam cau ɗang? A sələ mbak ama mə ndanə rəcandəa mə nə panzəo, ko mə nə tsəa ɓəa gballio a nggun-gangndi?”

11Yesu eari wi ama, “A pà nə kum rəcandəa a muram ɗang, yi mənana ɓə̀ Ɓakuli pa mo raka. Ace məno ka, ɓwa mənana tasəam aɓa buo ka, cauɓikea male gulo kuti mo.”

12Lang Bilatus ok mənia yì cau ka, pələa ɓariki nə̀ alta njargula mənana nə̀ pusəna Yesu nəi ka. Sə aɓwana-məgule mala amə Yahudi ka, à loasə gia bang-bang ama, “Ɓə̀ a panzə ɓwa mənia sə au ka, ləmndə ama a nda gyajam mala Kaisar, Mətala nzali ɗang! Acemənana ɓwa mana kat twal ɓamuri ama yì ka, murəm na ka, ɓwe ka mə'mgbicau na arə Mətala nzali!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Lang Bilatus nè ok cau məno ka, pələa pusə Yesu a banfana sə eauwe do amur buno ɓashi mənana à kə tunəi ama, “Ban múr tali” ka. (Nə kun Ibəru ka à kə tunəi ama, “Gabbata.”)

14Anggo ka pwarizəkia gbashina a pwari gilərəu ace Lamsan Yalimuru. Pələa Bilatus banggi amə Yahudi ama, “Wu səni, murəm ma'wun nia ka!”

15Kara yia kat à lo a rəì gəu ama, “Wali ɓè wu! Wali ɓè wu! Gballì a nggun-gangndi!” Bilatus ɗia ama, “Mana! Wu earce ɓè ən gballì murəm ma'wun a nggun le?” Pələa agbani pəris malea ear ama, “Kə murəm pa a bu səm ɗang, she kə Kaisar Mətala nzali mala amə Roma!”

16Gandəa Bilatus pea wia Yesu, ɓəà kya gballì amur nggun-gangndi ka. Sə à bwal Yesu à um nəi.

À gballì Yesu amur nggun-gangndi

(Matiu 27:32-44; Markus 15:21-32; Luka 23:26-43)

17À tsəki wi nggun-gangndi mənana à nè ká gballì amuri ka, a meali, sə pur aban ká aban mənana à kə tunəi ama “Ban kpouloɓamuru” ka. Nə kun Ibəru ka, à tunə banì ama, “Golgota.”

18Àkè banì sə à gballì Yesu amur nggun-gangndi. À gballì aɓea ɓwana ɓari gbal andə Yesu, mwashat ata bui məli sə ɓe ka ata bui mənggare, sə Yesu na aɓa ɓaləu.

19Bilatus giləgir arə gbəlang kpamgbang sə tsəa à gballì arə nggun-gangndi amur Yesu. Cau mənana gilə ka nda, “Yesu Ɓwa Nazarat, Murəm Mala Amə Yahudi.”

20Ban mənana à gballì Yesu kam ngga, sau nə la ɗang, aɓwana pas ɓal mənia yì gir à gilə̀ì ka, acemənana à gilə̀ì nə kun mala amə Ibəru, andə kun mala amə Latin, andə kun mala amə Gərik.

21Sə agbani pəris wari aban Bilatus à kya banggi wi ama, “Kəa gilə ama, ‘Yì ka, nda Murəm mala amə Yahudi’ ɗang. Ɓoaro male ka à nè gilə ama, ‘Ɓwa mənia ka bangŋa ama, yì nda Murəm mala amə Yahudi.’ ”

22Bilatus nyesəia wia ama, “Awo! Gir mənana ən giləna ka dumənа anggo.”

23Anzəm mənana asoje gballìna Yesu amur nggun-gangndi ka, à pwan agir-nggurəi à gauwia banì ine, sə koya soje ka twal banì mwashat. Sə nggea-daura male mənana à te nə nggurbyau mwashat kunkpakəri pa a rəì raka, à twali gbal.

24Pələa à nea rəia ama, “Ɓè səm ngga na ama səm nè sanggi daura man ɗang, a kun mani ka ɓè səm kocàca amuri, ɓwa mənana li ka ɓè twali.” Mənia yì gir ka yi pa anggo ace mənana ɓè lumsə cau mala Ɓakuli mənana bangŋa ama, “À gakia rəia adaura mem sə à kocàca ace nggea-daura mem.” Mənia ka nda gir mənana asoje pe ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

25Nggea Yesu, andə mə'eam ngge məmɓwame, andə Maryamu mālá Kilobas, andə Maryamu Ɓwa Magdala ka, à ndaban came tu aban nggun-gangndi mənana à gballì Yesu amuri ka.

26Yesu sən ngge andə ɓe lagga male mənana earkiyi ace raka aban came abanì; pələa banggi ngge ama, “Nnâ, munio nia ka.”

27Sə ne mənia yì lagga male ka ama, “We ka, nggo nia ka.” Twal a pwari məno ka, mənia yì lagga mala Yesu ka, um nə nggea Yesu a ɓala male.

Lú mala Yesu

(Matiu 27:45-56; Markus 15:33-41; Luka 23:44-49)

28Yesu sələna ama ado ka agir mənana kat Ɓakuli turi ɓə̀ yi pea ka, maləna pea, sə ace mənana ɓə̀ cau mala Maləmce mala Ɓakuli ɓə̀ lumsə ka, bangŋa ama, “Ən nggə ok məsamur.”

29Kwar nakam abanì, mənana lumsə nə mùr ɓəlanggun anap məhangŋe ka, pələa asoje par soso aɓaləi sə à loasəi a kun gara à tsəki wi a kuni ɓə̀ nu.

30Lang Yesu sonzə mur anap nì ka, na ama, “Maləna!” Pələa dili muri sə pa yiləmi.

À zuɓi Yesu nə kaɗa a məsənkanggari

31Pwari məno ka pwari gilərəu na acemənana ɓə̀ ban fana ka pwari Sabbat na. Sə aɓwana-məgule mala amə Yahudi ka à pà nə̀ earce ɓəa lú ueo akano aban gyare amur anggun-gangndi, ɓəa bwal ɓe pwari məno kə yiu ka ɗang. Ace mani ka à banggi Bilatus ama, ɓə̀ earia wia ɓəa ɓunggi akusə aɓwana mana à gballia amur anggun-gangndi ka. À earce pe anggo ace mənana ɓəa wu tu à nə̀ sulə nggūrəia a nzali. À zəmbəa anggo acemənana mənia yì pwari Sabbat ka, pwari məfele na aban amə Yahudi, sə ɗəm ngga pwari məgule na acemənana yi karə nə Pwari Lamsan ngga.

32Asoje pələa à wario à kya ɓunggi akusə aɓwana mənana à gballia a bu məli andə bu mənggare mala Yesu ka.

33Lang à yiu aban Yesu ka, à səni ka Yesu angŋa dəmbəa wuna, sə à ɗeki, a ɓunggi akusəi ɗang.

34Səa ma, mwashat aɓalə amənia yì asoje ka, zuɓi Yesu a nkanggari nə kaɗa, kara nkila andə mur puro aban sukkio.

35Ɓwa mənana sən mənia yì gir ka, nda bang ce ka, sə cau mənana na ka məsəcau na, ace mənana wun gbal ka ɓə̀ wu ak ce sə ɓə̀ wu pa ɓamur wun.

36Mənia yì gir ka pa anggo ace mənana ɓə̀ lumsə cau mala Ɓakuli mənana à gilèi aɓa Maləmce ama, “À pà nə̀ ɓun mu kə bare ɗang.”

37Sə ɓe ban ɗəm aɓa Maləmce mala Ɓakuli bangŋa ama, “Aɓwana nə̀ sən ɓwa mənana à zuɓi nə kaɗa ka.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

À tsək Yesu a ɓembe

(Matiu 27:57-61; Markus 15:42-47; Luka 23:50-56)

38Nə nzəmo ka, Yisəfu, ɓwa Arimatiya zəmbəi Bilatus ama, nə̀ twal lú Yesu. (Yì Yisəfu ka məkpata Yesu na aɓa səmbərəa, acemənana kə ɓanggi aɓwana-məgule mala amə Yahudi.) Bilatus pələa eari wi ɓə̀ twali. Nda sə Yisəfu wario kya twal lú Yesu um nəi ka.

39 Nikodimus, ɓwabura mənana ɗiɗyal yiu aban Yesu nə du ka, wari ata Yisəfu. Yiu nə muru mə'rəmɓoarne, a bui, ace hasəi lú. Muruì ka à pe nə myang nggun mər mana à zurəì andə muku nggun-alus ka. Dəmbərya male na kəla dəmbərya mala məssa tasau lumi-tārú.

40Aburana mənia yia kəm ngga à twal lú Yesu sə à marəki aɓa nggurbyau pwasəa andə muru mə'rəmɓoarne, kəla mənana amə Yahudi kə pang nə lú sə à nə̀ ci ka.

41Aban mənana à gballì Yesu kam ngga, ɓe ɓaban na kam nə ɓembe a ɓaləi, mənana à kwari aɓa sorotali ka, bəshe na, à malaká tsək kəɓwa kam ɗang.

42Sə acemənana pwari məno ka pwari giləkirəu na ace Sabbat andə Lamsan Yalimuru mala amə Yahudi ka, sə acemənana gbal məno yì ɓembe ka nda abania tu ka, à tsək lú Yesu a ɓaləi.

Yohana 20

Lo mala Yesu a ɓembe nə yiləmu

(Matiu 28:1-8; Markus 16:1-8; Luka 24:1-12)

1Anzəm pwari Sabbat nə tadəmbari ɗiɗyal, ban na mbul-mbul piu, Maryamu Mɓwama Magdala wario a ɓembe, sə kya səni ka tali mənana à girna kun ɓembe nəi ka, à gəshini.

2Pələa nyar nə mire aban ká aban Shiman Bitərus andə ɓe lagga, mənana Yesu kə earce kərkər ka, sə banggia wia ama, “À pusəna Mətala səm Yesu a ɓembe, sə səm surə ban mənana à wari nəi kam ngga ɗang!”

3Pələa Bitərus andə məno yì ɓe lagga ka, à puro à dəshi ɓembe.

4Yia kəm ngga à nda aban ká nə mire, sə məno yì ɓe lagga ka ɓangŋa aki Bitərus dəmbəa yi bik ban ɓembe.

5Pələa dili muri a kun ɓembe, sən anggurbyau-mur lú aɓa ɓembe sə kuti ɗang.

6Lang Shiman Bitərus yiu nə nzəmo ka, kara kuti nə kutio aɓa ɓembe. Yì gbal ka kə anggurbyau-mur lú na sən ngga,

7sə nggurbyau mənana à marəkina ɓamur Yesu nəi ka, pà aban acili anggurbyau mənana à tsəngŋəna ban Yesu nəia ka ɗang; male ka à kàrrì à nongsəi ɗàng.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

8Sə lagga mənana akdəmbəa ɓangŋa yiu a kun ɓembe ka, kuti gbal aɓa ɓembe; sən agir nì kat, sə ear ama məsəcau na, Yesu longŋəni ɓembe.

9Kania ama gir mənia ka nə̀ yia kumban ngga, yìa ka, à bwalta cau mala Maləmce mala Ɓakuli mənana bangŋa ama, Yesu nə̀ loapi ɓembe nə yiləmu ka ɗang.

10Pələa alaggana məno nyare à o a la.

11Sə Maryamu ka came a nza a kun ɓembe aban ɓuá. Nə́ ɓuá a kuni, sə dìlì muri nə sən ɓa ɓembe.

12Kara sən aməturonjar mala Ɓakuli ɓari nə agir pwasəa a rəia, aban do, aban mana à nongsə lú Yesu kam ɗiɗyal ka. Mwashat ka do nə ban ɓamuri, sə ɓe mənia mwashat ka nda a bu ban akusəi.

13Sə à ɗi Maryamu ama, "Mɓwama, mana pur a rəo sə a kə ɓuá le?" Pələa Maryamu earia wia ama, "Aɓwana twaləna Mətalem à umna nəi, sə ən surə ban mənana à ci kam ngga ɗàng!"

14Sə pələ rəì, nə̀ u ka, kara sən Yesu aban came abani, sə sələ ama Yesu na ɗang.

15Pələa Yesu ɗi ama, "Mɓwama, mana pur a rəo sə a kə ɓua? Yana ɗe a alkite?" Maryamu kə səni kəla yì ka, mətala ɓaban na, pələa ne wi ama, "Ɓwaməgule, ɓə̀ a nda a twali ka, banggam ban mənana a ci kam ngga, ace mənana ɓən kyane ɓə̀ nggea twali ka."

16Pələa Yesu tunəi nə lulləi ama, "Maryamu!" Pələa pələ rəì abani sə na ama, "Rabbonai!" (Mənia nə kun Ibəru ka nda "Maləm.")

17Yesu ne wi ama, "Ce a kúr a rəam ɗang, acemənana ən malaká nyar aban Tárram a kuli peatu ɗang. Ado ka, kyane aban amə'eambəam, alaggana mem, kya banggia wia ama, Mə ndo mə nə nyare aban Tárram, mənana nda Tárria ka, aban Ɓakuli mem, mənana nda Ɓakuli malea ka."

18Anggo sə Maryamu Mɓwama Magdala wario kya kum alaggana mala Yesu sə banggia wia ama, "Ən sənəna Mətalabangŋo Yesu!" Pələa banggia wia cau mənana Yesu banggi wi ka.

Yesu pusərəi aban alaggana male

(Matiu 28:16-20; Markus 16:14-18; Luka 24:36-49)

19Nə pwarikpəra a məno yì pwari a nzəm pwari Sabbat ka, alaggana mala Yesu na a tarəia aɓa kurəm. À girki akunkurəm acemənana à kə ɓanggi aɓwana-məgule mala amə Yahudi. Ɓaləia ama nə̀ kasə ka, kara à sən Yesu purna, camənа aɓaləia, sə nea wia ama, "Ɓə̀ rə wun pwalo."

20Lang bangŋəna anggo ka, pələa ləmndəia wia anpenye mənana arə abui andə nkanggari ka. Alaggane lumsə nə banɓoarnado acemənana à sənəna Mətalabangŋo ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

21Yesu banggia wia ɗəm ama, “Ɓà rə wun pwalo. Kəla mənana Tárram turam ngga, anggo gbal sə ən nggə tur wun.”

22Pələa pyaupia wia lin'ueo amuria sə na ama, “Wu ak Bangŋo Məfele.

23Ɓà wu twali aɓwana ban acauɓikea malea ka, à twalənia wia banì. Sə ɓà wu twalia wia banì raka, yia ka à twalia wia banì gbal ɗàng.”

Yesu ləmndə ɓamuri aban Toma

24Toma, mwashat aɓalə alaggana lum-nong-ɓari, mənana à kə tunəi ama Pasa ka, pa aɓaləia, a pwari məno Yesu yiu abania ka ɗang.

25Pələa aɓi alaggana banggi wi ama, “Səm sənəna Mətalabangŋo!” Sə Toma banggia wia ama, “Mim ngga pà mə nə earnə məno ka ɗang, she ɓən sənəna akun anpenye mala akūsà mənana arə abui, sə ən jena kun anpenye nə munabuam, sə ən tsəngŋəna buam arə pengye mənana a nkanggari ka.”

26Anzəm nongŋo tongno-nong-tārú ka, alaggana na ɗəm a tarəia a ɓala andə Toma, sə akunakurəm ngga à girkinia kat; kara Yesu yi cam ɗəm aɓaləia sə bangŋa ama, “Ɓà rə wun pwalo.”

27Pələa ləmndəì Toma abui sə ne wi ama, “Sən abuam; sə wu tsək munabuo kani; sarə buo ci a rə pengye mana a məsə nkanggariam ngga. Ɗeki ɓabum tuti mo, earnə cau!”

28Toma pələa eari Yesu ama, “Mətalem andə Ɓakuli mem!”

29Yesu pələa ne wi ama, “Nda acemənana a sənənam ngga, sə a nə earnə mim le? Aɓwana mənana à sənam raka, sə à ak cau mem nə ɓabumia kat ka, à ndanə tsəkbu mala Ɓakuli!”

Gir mənana tsəa sə à gilə mənia yì maləmce ka

30Yesu pakki aɓea agir-ndələki pas a məsə alaggana male, mənana à giləia aɓa maləmce mənia raka.

31Sə amənia à giləia ka, nda ace mənana ɓà wu earnəi ama Yesu nda Kərəsti, Mə'amsəban, Muna mala Ɓakuli; sə aɓa paɓamuru ma'wun abani ka, wu nà kum yiləmu aɓa rəcandəa mala lulləi.

Yohana 21

Yesu pusərəi aban alaggana male a Galili

1Nə nzəmo ka, Yesu nyar ɗəm pusərəi aban alaggana male a kun Garang Tiberiya. Ani sə gir nî pa.

2Shiman Bitərus, sə Toma mənana à tunəki ama Pasa ka, andə Nataniyel ɓwa Kana mala Galili, andə amuna-burana mala Zabadi, andə aɓea alaggana mala Yesu ɓari, à nda a tarəia kat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

3Pələa Shiman Bitərus banggi aɓi ama, “Mim ngga mə ndo mə nə o a taula.” Sə aɓi banggi wi gbal ama, “Səm nə̀ ká ato.” Pələa yia kat à eauwe a waru malea aban ká taula. Sə a bu du məno ka à bwal kəgir ɗang.

4Ban kwarəna, pwari nə̀ nggə eau ka, Yesu yiu yi came a kun mur sə yia alaggana ka à sələ ama Yesu na ɗang.

5Pələa tunəban ɗia ama, “Wun alaggana, wu bwal kə nji le?” À ear ama, “Awo!”

6Pələa Yesu banggia wia ama, “Wu túr ndámbú ma'wun ata bu məli mala waru, wu nə̀ bwal nji!” Pələa à túr ndámbú a mùr sə à bwal nji kərkər, yale à gandə nun ndámbú, à eamsəi aɓa waru ɗang, acemənana anji lakki pas aɓa ndámbú.

7Sə lagga mənana Yesu earkiyi ace raka ne Bitərus ama, “Mətalabangŋo na!” Lang Shiman Bitərus oe ama Mətalabangŋo na ka, kara twal daura male mənana swárí sə kuti a turo ka, oasəi a rəì, tă zurro a mur sə oakio aban ká a kun mur.

8Acili alaggana ueo aɓa waru aban nunggi ndámbú mənana lumsə nə nji ka, aban ká a nza. Ban mənana waru na kam aɓa mur ka sau nə nza ɗang; sauwa male na kəla kusəu gbəman-tārú.

9Lang à nə̀ yia eau a nza ka, à sən nkalang bəsa aban earke nə anji-twana amuri andə bəredi abanì.

10Yesu banggia wia ama, “Wu yiu nə aɓea anji aɓalə amənana wu bwal adyan ngga.”

11Pələa Shiman Bitərus eauwe aɓa waru sə kya nun ndámbú eamsəi a kun nza. Ndámbú lumsə nə anji məgulke gbəman-nə-lumi-tongno nə məsəì tārú (153), sə kat andə lakki mala anji məno ka, ko bəti ndámbú san ɗang.

12Yesu pələa tunəia ama, “Wu yiu wu lili!” Sə kəɓwa pà kàm ata alaggana male, mənana gandə ɗi ama, a nda yana le ka ɗang, acemənana yia kat ka, à sələna ama Mətalabangŋo na.

13Pələa Yesu twal bəredi pea wia, anggo gbal sə pang nə anji.

14Mənia ka nda tāruia pusərəu mala Yesu aban alaggana male anzəm loapi ɓembe male.

Yesu andə Bitərus

15Anzəm mənana à lina girlina ka, Yesu pələa ɗi Shiman Bitərus ama, “Shiman muna mala Yohana, a earcem kuti amənia ka le?” Bitərus eare ama, “E, Mətalabangŋo, a sələna ama ən nggə earceo.” Yesu banggi wi ama, “Ɗenyi nə amuna-nzur mem.”

16Yesu ɗi ɗəm ama, “Shiman muna mala Yohana, a earcem le?” Shiman ama, “E, Mətalabangŋo, a sələna ama ən nggə earceo.” Yesu ne wi ama, “Tsəkir anzur mem.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

17Yesu nyare ɗi Shiman Bitərus tāruia ɗiban ɗəm ama, “Shiman muna mala Yohana, a kə earcem le?” Bum Bitərus kiɗiki nə mənia yì tāruia ɗiban ngga. Nda sə ne Yesu ama, “Mətalabangŋo, a surə agir kat. A sələ̀na ama mim ngga ən nggə earceo!” Pələa Yesu banggi wi ama, “Tsəkir anzur mem.

18Mə nda ban banggo məsəcau: mənana a kə long-nə-lo ka, a kə gandə oasə agir a rəo sə a kə wari aban mənana kat a earce a nə ká kam ngga. Sə ɓə̀ a enà ka, a nə sarə abuo, sə aɓea ɓwana ɗang na à nə̀ oasəo agir a rəo, sə à nə̀ ká nə we, aban mənana a earce ká kam raka.”

19Yesu na anggo ace mənana ɓə̀ ləmndə ulang njar mənana Bitərus nə̀ wù nəi ka, mənana nə̀ gusələ lullə Ɓakuli ka. Pələa Yesu ne wi ama, “Yiu atam.”

Yesu andə lagga mana earkiyi ce ka

20Bitərus pələ rəì sə sən lagga mənana Yesu earkiyi ace raka a nzəmia, aban yiu atea. Yì nda kə lagga mənana eangnə arə Yesu a masələata ligirlina malea, sə ɗikiyi Yesu ama, “Mətalabangŋo, yana ɓwe na nə̀ meo ka?”

21Lang Bitərus nə̀ səni ka, pələa ɗi Yesu ama, “Mətalabangŋo, sə lagga man ngga, mana nə̀ kumi?”

22Yesu eari wi ama, “Ɓə̀ ən eare nəma yì ka, ɓə̀ do nə yiləmu ba nyare mem ngga, mana oasəo a ɓaləi? We ka, kpatam!”

23Kara cau akban aɓalə acili aməkpata Yesu ama mənia yì lagga ka, pà nə̀ wu ɗang. Sə anggo sə Yesu na ɗang. Yesu ka bang nə bangŋa ama, “Ɓə̀ ən eare nəma yì ka, ɓə̀ do nə yiləmu ba nyare mem ngga, mana oasəo?”

24Mənia yì lagga ka nda mənana bang cau amur agir mənia, sə giləia aɓa Maləmce ka. Sə səm sə̀lə̀na ama cau mənana na ka, məsəcau na.

Masələata cau

25Aɓea agir nakam pas mənana Yesu pea ka, yale ɓəa na ama, à nə̀ kpatea mwashat-mwashat à nə̀ giləia kat ka, ən nggə səni nəma ɓanza kat ka, pà nə̀ gandə bwal amaləmce mənana à nə̀ giləia ka ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Amə Mishan

Amə Mishan 1

Cau mala turban nə Bangŋo Məfele

1We Tiyofulus, aɓa Maləmce mem mədəmbe ka, ən angŋa dəmbəa ən giləno agir mənana kat Yesu tita pea andə kane,

2ba pwari mənana à twali nəi aban ká kuli ka. Sə kaniama nè o a kuli ka, kwarkir amə'mishan male mənana tàrkia ka, nə rəcandəa mala Bangŋo Məfele.

3Anzəm tanni andə lú mala Yesu ka, yi long nə yiləmu ɗəm. Aɓalə anongŋo lumi-ine, pusərəi kusə pas aban alaggana male, arə anjar ɗàngɗáng mənana ləmndəia wia ama kàngkàng longŋəna ndanə yiləmu ka. À səni nə məsəia sə bangcau nəia amur Domurəm mala Ɓakuli.

4Sə nda peatu abania ka, banggia wia ama: Wu kəa nying Urəshalima ɗang. Wu kundəo, she ɓè Tárram pana wun Bangŋo Məfele mənana wu oem ən na nəma, bangŋa ama nè pa wun ngga.

5Yohana ka pakki aɓwana batisəma nə múr, sə banì pà nè sau ɗang aɓalə anonggeo bəti ka, à nè pakka wun batisəma nə Bangŋo Məfele.

À twal Yesu aban o a kuli

(Markus 16:19-20; Luka 24:50-53)

6Lang amə'mishan yi dapina aban Yesu ka, pələa à ɗì ama, “Mətalabangŋo, ado sə a nə nyesə domurəm aban amə Isərayila le?”

7Pələa Yesu banggia wia ama, “Kə Tárram na nəmurəì mənana ndanə rəcandəa mala tsək aməno yì apwari andə abaku ka, sə à pa ace wun ɓè wu surəia ka ɗang.

8Səa ma, wun ngga wu nè kum rəcandəa, yi mənana ɓè Bangŋo Məfele suləna amur wun ngga. Wu nè duk amə na cau mem a Urəshalima, andə ɓa nzali Yahudi, andə nzali Samariya, andə ɓanza kat.”

9Anzəm mənana Yesu naná cau anggo ka, àkè məsəia à nda rə səne, kara à twali aban ká o a kuli. Kya ko aɓa pərɓang, à gandə səne ɗəm ɗang.

10Lang à nda rə tsək məsəia piu a kuli aban sən o male ka, kara aɓwana ɓari nə agirkuro məpwasəe, à pusə rəia aban came abania.

11Sə à bangŋa ama, “Wun amə Galili, palang sə wu cam kani aban sənban a kuli? Mənia yì Yesu à twali arə wun aban ká kuli ka, nè ngga nyare kəla məno wu səni aban o a kuli ka.”

À twal Matəyes ɓè ak ban came mala Yahuda

(Matiu 27:3-10)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Pələa amə'mishan mənia nyari Nkono Olif, mənana sauwa mala nrei andə Urəshalima ka, nda kəla mêl mwashat.

13Lang à bwaləna ɓala ka, pələa à kutio a kurəm kuli, ban mənana à duki kam ngga. Aɓwana mənana à nda abanì ka, à nda ka Bitərus, andə Yohana, andə Jemis, andə Andəru, andə Filip, andə Toma, andə Batalomi, andə Matiu, andə Jemis muna mala Alfiyus. À nda ata rəia andə Shiman mənana earkiyi ace la male raka, andə Yahuda muna mala Jemis.

14Yia a ɓinado malea ka, à uekiyi kpapi nə ɓabumia mwashat a tarəia aban pak hiwi ɗang, andə amaməna, andə Maryamu nggea Yesu, andə amə'eam Yesu.

15Aɓalə anongŋo məno ka, aməkpata Yesu yiu à yì rambəa abanɓwáná, lakki malea kat ka nda gbəman nə lumi-ɓari. Pələa Bitərus lo came na cau ama:

16Wun amə'eambəam, dumənа púp ama à nə̀ lumsə cau Maləmce mala Ɓakuli mənana Bangŋo Məfele bangŋi ɗiɗyal nə kun Murəm Dauda amur Yahuda ka. Yahuda ka nda ɓwa mənana ləmndə njar aban ká nə́ aɓwana mənana à bwal Yesu ka.

17Ɗiɗyal ka nda aɓalə səm, sə ndanə kāmbe male gbal mənana à pe wi aɓa turo mishan ngga.

18(Nə boalo mala turo məɓane, sə Yahuda kúr nzali, pələa a ɓaləi sə kpa, sok muri wŭ, bumi ara, alungŋe sukkio a nza.

19Aɓwana mənana à do a Urəshalima kat ka, à ok ce, nda tsəa sə à tunə banì nə kun malea ama, Akeldama ka, ɓāləi nda "Nzali Nkila.")

20Acemənana à giləa aɓa Maləmce mala Anggyal ama, "Ɓala male ka ɓə̀ do nə ɓāləi atarəì, kəɓwa pà nə̀ duk kam ɗang." Ɗəm ngga à giləa ama: "Ɓə̀ ɓeɓwa ɗàng ɓə̀ ak banturo male."

21Ado ka dumənа púp ama səm nə̀ twal ɓeɓwa ɓə̀ ak bancame mala Yahuda. Səm nə̀ twal aɓalə aɓwana mənana à nda ata səm aɓalə apələa kat mənana səm nda a tarə səm sənəa Mətalabangŋo Yesu ka.

22Ɓə̀ twal a pwari mənana Yohana pakki Yesu batisəma nəi, yi bwal a pwari mənana à twali nəi arə səm aban o a kuli ka. Ɓə̀ yana sə à twali ka, nə̀ duk mwashat ata səm aban hamnə cau mala loapi ɓembe mala Yesu.

23Pələa à pa lullə aɓwana ɓari: Yisəfu, mənana à kə tunəi ama Barsabas (Sə à surəì gbal nə Yustus ka) andə Matəyes.

24Pələa à pak hiwi ama, "We Mətalabangŋo, mənana surə ɓabum koyan kat ka, ləmndəa səm yana a twalo aɓalə aɓwana mənia ɓari ka,

25ɓwa mənana nə̀ twal banturo mishan a kuni Yahuda, mənana nying səm o aban mənana dupi wi ka."

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

26Pələa à túr məsəboalo a kuli, à nè sən ɓwa mənana nè li ka, sə yi kpa, ləmndə ama Matəyes na li ka; nda à twal Matəyes yi lumsə kun lakki mala amə'mishan mala Yesu mənana à ueo lum-nong-mwashat ka.

Amə Mishan 2

Yiu Mala Bangŋo Məfele

1A pwari mala Lamsan mala Pentikos ka, aməkpata Yesu na a tarəia aban mə mwashati.

2Zuku ka, kara à ok gəshi gir pur a kuli kəla gəshi gung-mbulo məcande aban ɓua. Yi lumsə ɓala mənana à ndakam aban do ka.

3Pələa à sən gir mənana nda kəla alasə bəsa, yi sulə amur koyan atea ka kat.

4Aɓwana mənana kat abanì ka, à lumsəia nə Bangŋo Məfele, sə à tita na cau nə aɓea kún ɗàngɗáng, mənana Bangŋo Məfele pea wia rəcandəa mala ne ka.

5A baku məno ka, amə Yahudi mənana amə ɓanggi Ɓakuli na, mənana à purkio arə anzali mala ɓanza kat sə à yiu ka, à ndakam nə do aɓa Urəshalima.

6Lang à ok mənia yì loasəban ngga, ɓwabunda ɓangŋa yiu yi rambəa. À ndali acemənana koyan atea ok aməkpata Yesu aban na cau nə akún malea.

7Gir nî pea wia ndali sə dupia wia gir-gyambəliban kərkər, sə à kə na ama: Amənia yì aɓwana kat ka, amə Galili na re?

8Sə lang sə səm oea aban na cau nə a kun la səm?

9Səm ngga səm purki arə anzali Pataya, andə Medes, andə Elam, andə Mesopotamiya, andə Yahudi andə Kapadosiya. Sə aɓea ɓwana ata səm ngga à purki arə anzali Pwantus andə Asiya,

10andə Firigiya, andə Pamfiliya, andə Masar, andə abuban mala amə Libiya mənana tù nə Sayirin ngga, andə anzali Roma,

11andə Kəreti, andə Arabiya. Aɓea aɓwana ata səm ngga amə Yahudi na, sə acili səm ngga aɓwana na mənana à pələ aməkpata peri mala amə Yahudi ka. Səm kat ka, səm ok aɓwana man aban na cau nə a kun la səm amur agir-ndələki mənana Ɓakuli pea ka!

12Yia kat, à cam abanì aban ndaləki, muria zuriki, à kə ɗìki rəia ama, “Mana nda ɓa mənia yì gir ka?”

13Sə aɓea ɓwana aɓalə aɓwabunda ka à nyesə ce gir oalban na, à kə na ama, “Mùr-ɓəlanggun anap na à nu sə kə walia ka!”

Bitərus hamnə cau mala Ɓakuli a pwari Pentikos

14Pələa Bitərus lo cam nə came andə acilia amə'mishan mala Yesu lum-nong-mwashat gbal ate, loasə gi a kuli bangcau nə ɓwabunda ama: Wun aɓwana

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

ma'səm, amə Yahudi andə aɓwana mənana kat à ndanə do kani aɓa Urəshalima ka! Wu kwaki kir wun pale wu o, wun kat, ɓə̀ ən bəla wun ɓa mənia yì gir ka.

15Aɓalə wun ngga, aɓea aɓwana na ban bangŋa ama, aɓwana mənia ka mùr-ɓəlanggun anap na à nu, kə walia ka. Ən nggə bangga wun, anggo sə pak ɗang. Wu sələ ama, ado ka dəmbari na. Mùr-ɓəlanggun anap pà nə̀ wal aɓwana a bu-pwari tongno-nong-ine mala dəmbari ɗang.

16Awo, gir mənana ado wu səni ka, à angŋa dəmbəa à naná ce, a pwaryan, a kun məɓangna mala Ɓakuli kəla Joyel, ama:

17"Ɓakuli bangŋa ama, a masələata apwari ka, Mə nə sulə Bangŋo mem amur ɓwapəndəa kat. Amuna-burana andə amuna- mamənа ma'wun, à nə̀ na gì Ɓakuli. Alaggana ma'wun nə̀ sən sənа aɓa bangŋo, sə aɓwana-məgule nə̀ lorə alorəo.

18Arə apwari məno ka, mə nə sulə Bangŋo mem amur aguro mem, aburana andə amamənа, sə à nə̀ na gì Ɓakuli.

19Mə nə pakki agir- gyambəliban a kuli andə agir-ndali a nzali. À nə̀ sən nkila, andə bəsa, andə apərɓang-yelebəsa.

20Pwari nə̀ pələ pəndəa, sə zongŋo nə̀ pələ məbangŋe kəla nkila, sə Pwari Məgule andə Məɓoarɓwe mala Mətalabangŋo nə̀ yia tusəo.

21Sə ɓwa mənana kat ɓua aban Mətalabangŋo ka, nə̀ kum auwa."

22Wun amə Isərayila, wu kwaki kir wun, wu ok acau man. Yesu ɓwa Nazarat ka, ɓwa na mənana Ɓakuli earnəi, sə ləmndə ama yì nə̀ turi ka, sə pe wi rəcandəa mala pakki agir-ndələki andə agir-gyambəliban, andə agir-ləmndəa aməgulke. Wun nə ɓamur rə wun ngga, wu sələna, acemənana akani aɓalə wun, àkə̀ məsə wun sə pea.

23Ɓakuli surəna rə gir mənana nə̀ kumban ngga, sə nə kani male, sə wu mak Yesu aban aɓwana mənana amə Yahudi na raka, amə ɗwanyi kpata Nggurcau, mənana à yì gballì amur nggun-gangndi, à wal-lui ka.

24Səa ma Ɓakuli panzəi aɓa bu rəcandəa mala lú, pələa loasəi a ɓembe, acemənana lú kārəa nə̀ bwali a ɓembe ɗang.

25Dauda bangcau amuri ama: "Ən nggə sən Mətalabangŋo a koya pwari ka abanam; ɓangciu pà nə̀ pakkam ɗang, acemənana nda a girem.

26Ace mani ka, ɓabumam nə̀ pakiɗire, sə lasəam ngga lumsə nə bumpwasəa; sə amur məno ka, nggūrəam nə̀ usələo aɓa tsəkɓaləu.

27We ka, a pà nə nying yiləmem ɓə̀ ueo aɓalə alú ɗang, sə a pà wu nə nying guro mo Məfele ɓə̀ rəmbəo a ɓembe ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

28A ləmndənam anjar mala yiləmu, sə do mo abanam ngga ndá nè lumsəam nə
banɓoarnado ka.”

29Wun amə'eambəam, mə nə gandə na wun nə rəcandəa ama, kà-səm Dauda ka
wú, sə à cì a ɓembe, sə ba yalung, ɓembe male nia aban səm ngga.

30Sə acemənana yì ka, məɓangna mala Ɓakuli na ka, surəna rə cau mənana
Ɓakuli banggi wi nə kángir ama, nè tsək mwashat ata aməkè ɓè do a
bunomurəm male ka.

31Dauda ka sənəna gir mənana Ɓakuli nè ngga pa a dəmbəa ka, nda gir mənana
tsəa sə na cau amur loapi ɓembe mala Kərəsti ka. Yi mənana bangŋa ama,
Ɓakuli nyi a ɓembe ɗang, sə nggūrəi gbal ka rəm raka.

32Ɓakuli loasə Yesu a ɓembe, səm kat ka, səm səni nə məsə səm anzəm lo male.

33Ado ka à loasəni, à tsəngŋəni a buno-gulo a bu-məli mala Ɓakuli Tarrí. Sə
Ɓakuli pani wi Bangŋo Məfele, kəla mənana bangŋa ama nè pà ka. Gir mənana
ado wu səna sə wu ok ka, nda ɓoro male mənana yi soapa səm amur ngga.

34Dauda ka eauwe wari a kuli ɗang, ace mani ka pà aban na cau amur ɓamuri
ɗang mənana yi na ama: “Mətalabangŋo banggi Mətalem ama: ‘Do akani a buam
məli,

35she ɓən tsəngŋəna aɓeo aməbura à pələna abuno tsək kusəu a ɓakusəo ka.’ ”

36Ace mani ka, aɓwana mala amə Isərayila kat, ɓəa sələ nə məsəcau ama, Yesu
mənana wu gballì amur nggun-gangndi ka, nda ɓwa mənana Ɓakuli ci ɓè do nda
Mətalabangŋo, sə nda Kərəsti, Mə'amsəban ngga!

37Lang amənia yia aɓwana ok anggo ka, cau təmia a ɓabumia kərkər, sə à ne
Bitərus andə acilia amə'mishan ama, “Amə'eam səm, mana ɓoaro ɓè səm pa?”

38Pələa Bitərus earia wia ama, “Koyan aɓalə wun ngga, ɓè pwanzali ɓè vwaki
bui arə cauɓikea. Ɓəa pakki wi batisəma aɓa lullə Yesu Kərəsti, ace mənana ɓè
Ɓakuli twala wun ban acauɓikea ma'wun, sə wu nè kum ɓoro mala Bangŋo
Məfele.

39Mənia yì ɓwamuru Ɓakuli bangce ka, nda ace wun andə amuna ma'wun, andə
aɓwana mənana amə Yahudi na raka, andəa mənana Mətalabangŋo Ɓakuli
ma'səm nè ngga tunəia ka.”

40Pələa Bitərus banggia wia aɓea acau pas sə nunkiria ama, “Wu amsə ɓamur
rə wun aɓa nza məɓike mənia ka!”

41Aɓwana mənana à akcau mala Ɓakuli ka, à pakkia wia batisəma. Laki mala
mənia yì aɓwana, à tsəa amur lakki mala aməkpata Yesu a pwari məno ka à nda
á-tārú.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

42Pələ̀a yia ka à paɓamuria aban ak kanigir aban amə'mishan, andə do a tarəia, andə ligirlina a tarəia, andə pakki ahiwi.

Dotarəu mala aməkpata Yesu

43Ɓwapəndəa kat ka do nə ɓanggi Ɓakuli, acemənana Ɓakuli kə pakki agir-ndələki, andə agir-gyambəliban nə abu amə'mishan.

44Sə aməkpata Yesu kat ka, à kpapi ɓamuria, a do a tarəia, à kə gau agirbunda malea a tarəia.

45À makki agirkuma andə agəna malea, sə à pe koya ɓwa nani ka gir mənana karə arə təle male ka.

46Koya pwari ka, à kə yiu a kpapi a tarəia, aban peri aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli. À kə kpapiki arə aɓala malea aban li girlina. À kə li girlina a tarəia nə banɓoarnado, nə ɓabumia mwashat.

47À camarə ɓwangsəki Ɓakuli, sə aɓwana kat ka banɓoaria wia a rəia. Sə koya pwari ka, Ɓakuli kə tsəa amur lakki malea nə aɓwana mənana à kə kum amsəban ngga.

Amə Mishan 3

À twalî gbakəre ban kwano male

1Aɓe pwari mwashat, Bitərus andə Yohana ka à ndaban eauwe aban ká a Ndàməgule mala Ɓakuli, a bu-pwari tārú mala pwari, a pak hiwi.

2Ɓe ɓwa nakam, mənana à ɓəli ka gbakəre na. Koya pwari ka à kə twali à kə ci a giriban, a kun Ndàməgule mala Ɓakuli, mənana à tunəki ama, Kunɓala Məɓoarjami, acemənana ɓə̀ kə zəmnggi agir a bu aɓwana mana à kə kuti aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli ka.

3Lang nə̀ sən Bitərus andə Yohana aban kutio aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli ka, zəmbəia wia boalo.

4Pələ̀a Bitərus andə Yohana soaki wi məsəu, sə Bitərus banggi wi ama, “Sən səm!”

5Pələ̀a gbakəre-ɓwa tsək məsəì a rəia, kə səni ama à nə̀ pe wi ɓoro.

6Sə Bitərus banggi wi ama, “Ən panə boalo mə nə po ɗang. Səa ma gir mənana mə ndanəi ka nda ən nggə po ka. Aɓa lullə Yesu Kərəsti ɓwa Nazarat, lo sə wu gya!”

7Pələ̀a Bitərus bwal bui məli, loasəi tamsəi. Nə̀ pa anggo ka, kara akusə ɓwabura man andə ankpalkusəi kum rəcandəa,

8sə yàl a kuli came amur akusəi, sə tita gya! Kə gya, kə yàl a kuli, aban ɓwangsəki Ɓakuli. Pələ̀a kutio atea a Ndàməgule mala Ɓakuli.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

9Aɓwana kat səni aban gya, sə kə ɓwangsəki Ɓakuli.

10Lang à yì surəì ama, nda kə gbakəre, mə'zəmnggiagir mənana dukiyi a kunɓala Məɓoarjami mala Ndàməgule mala Ɓakuli ka, à pak ndali kərkər nə gir mənana à pakki wi ka!

Bitərus hamnə cau aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli

11Lang mənia yì ɓwa na ban kur arə Bitərus andə Yohana aban mənana à tunəki ama, Tara mala Solomon ngga, aɓwana kat mana aban nì ka, à ɓangŋa à yiu à yì came abania aban pak ndaləki nə mənia yì gir ka.

12Lang Bitərus sən ɓwabunda yi ram ka pələa banggia wia ama: Wun amə Isərayila, palang sə wu kə pak ndali, sə palang sə wu kə soa məsə wun arə səm? Wu kə səni kəla nə rəcandəa ma'səm andə cauɓoarna ma'səm sə mənia yì ɓwa ka kə gya ado le?

13Ɓakuli mala Ibərayim, andə Ishaku andə Yakupu, Ɓakuli mala aká səm, nda pe guro male yì Yesu gulo nə mənia yì gir ka. Sə wun ngga wu nə̀ twali sə wu pea aɓwana ɓəa wali. Wu ɓinəkì a ɓadəm Bilatus, anzəm mənana yì ka, earəna ama nə̀ panzəi ɓə̀ o ka.

14Wu ginəki Ɓwa Məɓoarne, Guro Məfele mala Ɓakuli, sə wu banggi Bilatus ama, ɓə̀ panzəa wun mə walki alú.

15Wu wal-lú ɓwa mənana nə̀ pākiyi yiləmu ka, sə pələa Ɓakuli loasəi a ɓembe. Sə səm ngga səm sənəni nə məsə səm, nda səm nggə na cau male ka.

16Nə guliarəu aɓa lullə Yesu, sə mənia yì gbakəre ka kum rəcandəa. Sə wun ngga, wu sələna rə ulang gbakəri male ɗiɗyal. Sə paɓamuru aban Yesu nə̀ yinəi wi nə rəcandəa mala nggūrəi, kəla məno ado wun kat wu səni ka.

17Ado ka, wun amə'eamrəarəu, ən sələna ama gir mənana wun, wunəa aɓwana-məgule ma'wun pakki Yesu ka, wu pe aɓa ɗwanyi sələe.

18Sə Ɓakuli ka, nda aban lumsə agir mənana bangce nə kun amə'ɓangna male ama, Kərəsti nə̀ nu tanni ka.

19Wu pwanzali ado, wu pələ nzəm wun arə acauɓikea ma'wun. Wu nyare aban Ɓakuli, ace mənana ɓə̀ twala wun ban acauɓikea ma'wun.

20Sə Mətalabangŋo ka nə̀ pa wun apwari mala kum bəsa rəcandəa, sə nə̀ tasəa wun Kərəsti Yesu, Mə'amsəban mənana turí ace wun ngga.

21Dumənа púp ama Yesu ka nə̀ ueo kano a kuli, ba pwari mənana Ɓakuli nə̀ nyesə agir kat ɓəa pələ bəshe, kəla mənana bangce nə kun amə'ɓangna male aməfele a pwaryan ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

22Musa bangŋa ama, “Mətalabangŋo Ɓakuli ma'wun, nə̀ loasə ɓe məɓangna, kəla mim aɓalə aɓwana ma'wun. Wu tsək kir wun arə agir mənana kat nə̀ bangga wun ngga.

23Sə ɓwa mənana kat pà nə̀ oki mənia yì məɓangna mala Ɓakuli raka, à nə̀ pusəì aɓalə aɓwana mala Ɓakuli ɓə̀ kiɗikea.”

24Tite aban Samuyila, amə'ɓangna mala Ɓakuli kat, amənana Ɓakuli bang cau nəia ka, à bangŋa cau amur agir mənana à kə kumban yalung ngga.

25Wu nda ka amuna mala aməno yia amə'ɓangna mala Ɓakuli ka, sə wu nda aɓa kurcau mala Ɓakuli mənana pakki aká wun ngga. Acemənana Ɓakuli banggi Ibərayim ama, “Nə́ bú məkeo sə mə nə tsəki aɓwana a ɓanza kat buam.”

26Lang Ɓakuli loasəna guro male Yesu ka, tasəi aban wun, wun amə Isərayila peatu, ace mənana ɓə̀ tsəka wun bu, a njar mala pələ koyan ata wun ngga, ɓə̀ nying ɓealɓikea male.

Amə Mishan 4

Bitərus andə Yohana a ɓadəmbə aməkurcau

1Bitərus andə Yohana ka, à ndaban nea aɓwana cau piu, sə apəris andə ɓwaməgule mala aməyal Ndàməgule mala Ɓakuli andə amə Saduki pələa à yì tusəo.

2Yia ka bumia lul kərkər, acemənana Bitərus andə Yohana na ban kani aɓwana gir ama, nə ban Yesu sə aɓwana nə̀ kum lo a ɓembe.

3Pələa à bwal Bitərus andə Yohana à oasəia a ndakurban, ɓəa nongŋo she ɓə̀ ban fana ka, acemənana pwari kpana.

4Kat andə amani ka, aɓwana pas mənana à ok cau mala Ɓakuli ka à paɓamuria, sə mənia ka yi tsək lakki mala aburana mənana à paɓamuria ka, yi bwal á-tongno (5,000).

5Ban fana ka, amətala la, andə aɓwana-məgule mala amə Yahudi, andə amaləm Nggurcau mala Musa, à yì kpapi a Urəshalima.

6Annas Pəris Məgule ka ndakam, andə Kayafas, andə Yohana, andə Alizanda, andə aɓea aɓwana amətau mala Pəris Məgule.

7Pələa à yinə alaggana mala Yesu mənia yia ɓari ka, à came a ɓadəmbəia, sə à ɗia ama, “Nə ya rəcandəa, sə aɓa lullə yana sə wu pak mənia yì gir ka?”

8Sə Bitərus ka, lumsə nə Bangŋo Məfele, pələa nea wia ama: Wun amətala la andə aɓwana-məgule ma'səm!

9Ado ka, wu ndaban ɗi səm ace turo məɓoarne mənana à pakki gbakəre man ngga le? Wu kə earce wu nə̀ surə njar mənana pələ kam sə kum rəcandəa ka le?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

10Came ɓə̀ ən bangga wun bwāng, wun, wunəa amə Isərayila kat ama, nda aɓa lullə Yesu Kərəsti ɓwa Nazarat, yì ɓwa mənana wu gballì amur nggun-gangndi, sə Ɓakuli loasəi a ɓembe ka, sə mənia yì ɓwa ka kum rəcandəa.

11Yesu ka nda ɓwa mənana Maləmce na cau amuri, ama, “Tali mənana wun aməɓa wu nyesəi ɓà ka, nda yi duk kə tali mənana kuti aɓea kat nə ɓoaro ka.”

12Amsəban ngga à kə kumi aban Yesu nəmurəì, Ɓakuli pa ma ɓe kə lulləu aɓa ɓanza, mənana nə yì sə aɓwana nə̀ kum amsəban ngga ɗang.

13Sə aɓwana-məgule man kat ka, à pak ndaləki nə məsəkang-kangŋa mala Bitərus andə Yohana, acemənana à sənia ka aɓwana na anggo, à kum ɓe kə kanigir aɓa Maləmce ɗang. Pələa gir nî yi kpakia wia ama Bitərus andə Yohana ka ado a tarəia andə Yesu.

14Sə aɓwana-məgule man ngga à pànə cau mənana ɗəm à nə̀ na ka ɗang, acemənana à sən ɓwa mənana à twali wi ban rəkwana ka, aban came aban Bitərus, andə Yohana abanì.

15Pələa à nea wia ama, ɓəa nying ndakpapi ɓəa pur a nza, sə yia ka à lidəmbəa nə na cau a rəarəia.

16Sə à ɗì rəarəia ama, “Lang sə səm nə̀ pang nə aman yia aɓwana ka? Acemənana koyan a Urəshalima ka sələna ama à nda à pak mənia yì gir'ndələki ka, sə pa səm nə̀ təmce ɗang.

17Sə ace mənana səm nə̀ tamsə mənia yì cau ɓə̀ kəa lidəmbəa nə mesəe aɓalə aɓwana ɗəm raka, ɓə̀ səm nunkiria, ɓəa kəa na ama à nə̀ nyare à nə̀ ne kəɓwa cau ɗəm aɓa lullə Yesu ɗang.”

18Pələa à tunəia, sə à nea wia ama, ɓəa kəa na ama à nə̀ nyare à nə̀ na cau, ko à nə̀ kanigir nə lullə Yesu ɗəm ɗang.

19Sə Bitərus andə Yohana nea wia ama, “Nggearə wun nə ɓamur rə wun ngga, wu gau mənia yì ɓashi ka a ɓadəm Ɓakuli, amur mana ɓoaro ɓəa pa; ɓəa oka wun le, ko ɓəa oki Ɓakuli?

20Acemənana pa səm nə̀ tamsə nacau amur gir mənana səm səni, sə səm ok ka ɗang.”

21Pələa aɓwana-məgule nyare nunkiria nə rəcandəa, sə à nyia à o. Acemənana à səni ka, nə̀ kwano sə à nə̀ pea wia tanni, acemənana ɓwapəndəa na rə ɓwangsəki Ɓakuli, nə gir'ndali mənana à pe ka.

22Mənia yì ɓwa mənana à pakki wi gir'ndələki mala twalban rəkwana ka, apələa male a ɓanza kuti lumi-ine.

Hiwi mala aməkpata Ɓakuli ace məsəkang-kangŋa

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

23Lang à nyingŋənia ka, Bitərus andə Yohana nyar aban aɓea aməkpata Yesu, sə à yì banggia wia cau mənana agbani pəris andə aɓwana-məgule mala amə Yahudi na ka.

24Lang aməkpata Yesu o anggo ka, kara à loasə gia a tarəia aban Ɓakuli aban pak hiwi ama: We Mətalabangŋo mənana Karban kat ka, a nda ɓwa mənana a pusə kuli, andə nzali, andə nggeamur, andə agir mənana aɓaləia kat ka!

25A bang cau nə Bangŋo mo, nə kun kà-səm Dauda, yì guro mo, ama: “Palang sə bum aɓwana mala anzali ɓanza lullo, palang sə aɓwana mala amə Isərayila kə kur kunarəia ɓà?

26Amurəma ɓanza kur rəia, sə amə'talanzali rambəa, arə Mətalabangŋo Ɓakuli, andə Kərəsti male.”

27Acemənana anggo sə Hirədus andə Buntu Bilatus kpapi kunarəia aɓa mənia yì la ka. À kpapi kunarəia andə aɓwana mənana à surə Ɓakuli raka, andə amə Isərayila kat, nə ɓibura arə Yesu, yì guro mo Məfele, yì ɓwa mana a ci nda Kərəsti Mə'amsəban ngga.

28Sə gir mənana yia à pak kat ka, nda gir mənana we, aɓa rəcandəa andə kane mo ka, a tsəa ama anggo sə nə̀ yia pa.

29Sə adyan ngga, Mətalabangŋo, ok cau ɓunggi ɓabum malea, pa səm sənəa guro mo, rəcandəa mala bang cau mo nə ɓabumcandəa.

30Ləmndə buo nə rəcandəa mala twalban rəkwana, pakki agir-ndələki andə agir-gyambəliban nə lullə guro mo Məfele yì Yesu.

31Lang à nə̀ mal pak hiwi ani ka, kara ban mənana à ram nggam ngga dəurəkio. Sə yia kat ka, à lumsə nə Bangŋo Məfele, sə à hamnə cau mala Ɓakuli nə ɓabumcandəa.

Aməkpata Yesu gapia rəia agir

32Aməkpata Yesu kat ka à dum nə ɓabumia andə ɗenyicau malea mwashat. Acemənana kəɓwa ɓaləia twal girkuma male ka, male na nəmurəì raka, à gaki agir kat a rəarəia.

33Amə'mishan lidəmbəa aɓa rəcandəa nə banggi aɓwana cau mala loapi ɓembe mala Mətalabangŋo Yesu, sə ɓwamuru mala Ɓakuli sulə amuria kərkər.

34Kə ɓwa pà kàm aɓaləia mənana ɗwanyi kəgir ka ɗang, acemənana aɓwana mana à ndanə agirkuma kəla anzali ko aɓala ka, à mea,

35sə à yiu nə boale aban amə'mishan, acemənana ɓəa pe koyan ngga gir mənana pak təle ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

36Səm nə̀ gandə sən arə Yisəfu, mənana amə'mishan pe wi ɓe lulləu ama Barnabas ka (ɓa lulləuî nda, Ɓwa mənana kə ɓakɓabum aɓwana ka). Yì ka, ɓwa tau mala Lawi na, mənana pur a Luran mana à tunəki ama Sayipərus ka.

37Yì Barnabas ka, yiu yi mak nzali male, pələa yinə boale kat aban amə'mishan.

Amə Mishan 5

Hananiya andə Safira

1Sə ɓeɓwa nakam lulləi ama Hananiya. Yì andə mami Safira ka à mak nzali malea.

2Sə nə eare mala mami, sə san boalo mənana à mangŋa nzali nəi ka, sə warinə cili aban amə'mishan, kya pea wia.

3Pələa Bitərus banggi wi ama, “Hananiya, palang sə a eare Shetan lumsə ɓabumo, gandəa a ne Bangŋo Məfele nyir, sə a tsək cili boalo mənana a kumo aɓa mak nzali ka a pangŋəna mo nəi?”

4Nzali nî ka, mona sə a me re? Sə anzəm mənana a mangŋəni ka, boale kat ka mona a nə pangŋəna gir mana kat a earkiyice ka nəi. Palang sə a pak ɗenyicau mala pak mənia yì gir ka? Sə səm nda mənana a bangga səm nyir ka ɗang. Ɓakuli na mənana a ne wi nyir ka.

5Lang Hananiya nə̀ ok cau məno ka, kara kpa a nzali, wu. Sə aɓwana mana kat à ok cau mənia ka, gir nî pea wia ɓangciu kərkər.

6Pələa alaggana marəki luí, à kya ci a tūli.

7A nzəmi kəla abúpwari tārú ka, mami yiu, pànə sələe mala gir mənana kum burri ka ɗang.

8Bitərus pələa ɗi ama, “Banggam, mənia ka nda kə boalo kat mənana à pa wun ace nzali mənana wu me ka le?” Pələa pa eare ama, “E, anggo sə səm me.”

9Pələa Bitərus banggi wi ama, “Palang sə wun kəm wu eare, wu pak ɗenyicau mala karəki Bangŋo mala Ɓakuli? Səni, kusə alaggana mənana à tsək burrio a tūli ka, à nda à cam a kunɓala ka, à nə̀ yia twalo gbal!”

10Àkə̀ banì, kpa a ɓadəm Bitərus wu. Pələa alaggana man kutio, sə lang à yì kumi wu na ka, à twali à kya ci abanarəia andə burri.

11Pələa ɓangciu məgule sulə amur ikəlisiya kat, andə aɓwana kat mənana à ok ce mənia yì gir ka.

Amə'mishan pakkia agir-ndali andə agir-gyambəliban

12Amə'mishan pakki agir-ndali andə agir-gyambəliban pas aɓalə aɓwana. Sə aməkpata Yesu kat pak ka à kə kpapi a Ndàməgule mala Ɓakuli a buban mənana à kə tunəi ama Tara mala Solomon ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Acili aɓwana ka, ɓangciu pakkia wia, à gandə kutio aɓalə aməkpata Yesu ɗang, sə aɓwana kat ka à twal aməkpata Yesu nə gulo kərkər.

14Kat andə məno ka, aburana andə amaməna pas camarə paɓamuria aban Mətalabangŋo. Mənia ka tsəa amur lakki malea.

15Nda gir mənana tsəa, sə aɓwana pusə aməkwano à nongsəia a girəi anjar aɓalə aleso andə akala, ace mənana ɓə̀ Bitərus nə̀ yia kuti ka, ɓə̀ yiləmi ɓə̀ sulə amur aɓea aɓwana atea.

16Aɓwabunda purki arə amuna la pas mala Urəshalima, à yiu nə aməkwano andə aɓwana mənana akukwar na a rəia ka. Sə yia kat ka à kum twalban mala akwano malea.

À pe amə'mishan tanni.

17Pələa Pəris məgule andə aɓwana mənana ate, mənana à nda bui mala amə Saduki ka, à lo nə mɓali kərkər arə amə'mishan.

18Pələa à bwal amə'mishan, à oasəia a ndàkurban.

19Sə nə dú məno ka, məturonjar mala Mətalabangŋo mən a kun ndàkurban, pusə amə'mishan a nza, sə banggia wia ama,

20“Wu kyane, wu kya came a Ndàməgule mala Ɓakuli, wu banggi aɓwana kat cau mala mənia yì bəsa yiləmu ka.”

21Pələa amə'mishan ongŋəna anggo ka, à kutia Ndàməgule mala Ɓakuli nə budəmbari, sə à tita kanigir. Lang Pəris Məgule andə aɓwana ate yina ka, à tunə aməkurcau mala amə Yahudi aɓa kpapi, sə à tasə ban a Ndàkurban ace mənana ɓəa kya yiu nə amə'mishan a ɓadəmbəia ka.

22Lang aɓwana mana à turia ka à yiu a ndàkurban ngga, à yì kum amə'mishan a ndàkurban ɗang. Pələa à nyare aban kpapi a kya bangce, ama,

23“Lang səm warina a ndàkurban ngga, səm nggea kum akun ndàkurban ngga à kumlənia, sə à ɓun kə ɓe atea ɗang. Sə aməyal ndàkurban gbal ka, à nda aban came malea, sə lang səm loasə kunakurəm ngga, səm kum kəɓwa a ɓaləi ɗang!”

24Lang agbani pəris andə ɓwaməgule mala aməyal Ndàməgule mala Ɓakuli o anggo ka, gir nî pea wia ndali, nə gir mana kum amə'mishan ngga, andə gir mana nə̀ kpate ka.

25Pələa ɓeɓwa yiu abania sə yi banggia wia ama, “Wu kwaki kir wun! Aɓwana mana wu oasəia a ndàkurban ngga, à nda a Ndàməgule mala Ɓakuli aban kani aɓwana gir!”

26Pələa ɓwaməgule mala aməyal Ndàməgule mala Ɓakuli puro wario andə amətе, à kya yiu nə amə'mishan. À pakkia wia ɓe kəgir nə rəcandəa ɗang, acemənana ɓangciu kə pakkia wia ama, aɓwana nə̀ ɓukkia nə atali.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

27Pələa à kuti nə amə'mishan à yì tamsəia a ɓadəm aməkurcau, sə Pəris Məgule pakkia wia ɗiban,

28ama, “Səm nunkir wun nə rəcandəa ama, wu kəa na ama, wu nə̀ kanigir nə lullə ɓwa man ɗəm ɗang. Ado ka wu tsəngŋəna kanigir ma'wun akina ban kat aɓa Urəshalima, nyar ɗəm ngga, wu kə earce tsəa ɓəa na ama, səm nda səm wal Yesu ka!”

29Pələa Bitərus andə aɓea amə'mishan eare ama: Səm ngga, səm nə̀ oki Ɓakuli, amur mənana səm nə̀ oki ɓwapəndəa ka.

30Ɓakuli mala aká səm na loasə Yesu a ɓembe, anzəm mənana wu gballì amur nggun-gangndi, wu wal-luí

31Nda Ɓakuli loasəi, dumsəi a buno mala gulo, a bui məli, nda sə duk Ɓwaməgule andə Mə'amsəban ngga. Ɓakuli pak mənia yì gir ka ace pe amə Isərayila dəmbəu mala pwanzali ɓəa pələ nzəmia arə acauɓikea malea, sə nə̀ twalia wia banì.

32Səm nda ka aɓwana mənana səm səni nə məsə səm, nda səm nggə nakun amənia yì agir ka, sə anggo gbal sə Bangŋo Məfele, mənana Ɓakuli pani aɓwana mənana à kə kpata cau male ka.

33Lang aməkurcau kat ongŋəna məno yì cau ka, bumia lul kərkər, sə à lo ama, à nə̀ wal-luia.

34Pələa ɓeɓwa nakam aɓaləia, ɓwa Farisi, mənana à tunəki ama Gamaliyel, maləm Nggurcau mala Musa, mənana ɓwapəndəa kat kə pe wi gulo ka. Lo came aɓaləia, sə tsəa ɓe amə'mishan pur a nza bəti.

35Pələa banggi kpapi ama: Wun amə'eambəam, amə Isərayila, wu ɓal ɓabum wun nə gir mənana wu kə earce wu nə̀ pakki aɓwana man ngga.

36Wu nə̀ gandə ɗenyi ama, ɓwa kəla Tiudas, pur a pwaryan kə na ama, yì ka, ɓwaməgule na, yi mənana aɓwana gbəman-ine pələ aməkpate ka. Sə à yì wali wŭ, amə kpate gbal ka à mesəke, sə cau male yi wú anggo.

37A nzəmi ka, Yahuda, ɓwa Galili yi lo gbal, a baku mala ɓalban. Yi nun aɓwana pas ate, yì gbal ka à yì wali wŭ, sə amətе mesəki kat.

38Ace mani ka, mə ndaban bangga wun, wu kəa na ama, wu nə̀ pakki aɓwana man ɓe kəgir ɗang. Wu nyia anggo! Acemənana gir mana yia ka à ne, sə à pè ka, ɓə̀ pè mala ɓwapəndəa na ka, nə̀ kuti anggo,

39sə ɓə̀ pè mala Ɓakuli na yinə gir man ngga, wu pa wu nə̀ gandəia ɗang, ɓəa na raka, wu nə̀ ngga kum ɓamur rə wun aban munəo arə Ɓakuli! Pələa kpapi kat kpata kwarkiru mala Gamaliyel,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

40sə a tunə amə'mishan ɓəa kutio abania, sə à nunkiria, à kwea. Pələa à nea wia ama, ɓəa kəa na ama à nè ɓəsələ na cau nə lullə Yesu ɗəm ɗang. Pələa à nyia ɓəa o anggo.

41Lang amə'mishan nying bania ka, à pak banɓoarnado, acemənana Ɓakuli sənənia ama à karəna nutanni ace lullə Yesu.

42Nda do ama ko aya pwari ka, ko a Ndàməgule mala Ɓakuli, ko arə aɓala, amə'mishan ngga, à lidəmbəa nə kanigir andə hama nə Cau Amsəban ama, Yesu nda Kərəsti, Mə'amsəban.

Amə Mishan 6

À tarki aməturo tongno nong-ɓari

1Aɓalə aməno yì anonggeo, lang lakki mala aməkpata Yesu nè nggə lidəmbəa ka, nggwani kutio a nre ka amə Yahudi mənana à kə na kun Gərik, andə amana à kə na kun Ibəru ka. Amənana à kə na kun Gərik ka, à na ama à kə tsəkir aman-lú malea aban gau girlina mala koya pwari ka ɗang.

2Pələa amə'mishan mana lum-nong-ɓari ka, à tunə amə kpata Yesu kat aban kpapi, à na ama, “Pa nè ɓoaro ɓè səm bwaki bu səm arə turo hamnə cau mala Ɓakuli, ɓè səm nyare a gaki girlina ɗang.

3Ace mani ka, wun amə'eamrəarəu, wu tarki aɓwana tongno-nong-ɓari aɓalə wun, amənana à kə ɓwangsəia, ɗəm ngga à lumsə nə Bangŋo mala Ɓakuli, andə sələe, mənana səm nè pea wia mənia yì turo ka.

4Sə səm ngga, səm nè pa rəcandəa ma'səm arə pakki Ɓakuli turo nə hiwi andə hamnə cau.”

5Mənia yì cau à bang ngga, banɓoari koyan ngga a rəì. Pələa à twal Itəfanu, ɓwa mənana lumsə nə paɓamuru aban Ɓakuli andə Bangŋo Məfele ka, andə Filip, andə Pərokorus, andə Nikano, andə Timon, andə Pamena, andə Nikolas. Nikolas ka ɓwa nggeala Antiyok na, mənana kuti a kpata peri mala amə Yahudi ka.

6Amənia yia aɓwana ka, nda à yì tamsəia a ɓadəmbə amə'mishan, à pakkia wia hiwi, sə à tsəkia wia bu ka.

7Anggo sə cau mala Ɓakuli lidəmbəa kə akiban. Aməkwaɗi mənana a Urəshalima ka, à lidəmbəa nə lakki. Sə apəris pas paɓamuria aban kpata Yesu.

À bwal Itəfanu

8Itəfanu ka, lumsə nə ɓwamuru andə rəcandəa mala Ɓakuli, kə pakki agir-gyambəliban andə agir-ndali məgulke aɓalə aɓwana.

9Sə aɓea amə Yahudi mənana à pur nə anggea-là Sayirin andə Alizandəriya, mənana à nda ɓalə amə ndakpapi mənana à tunəki ama Ndakpapi mala aɓwana

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

mənana à panzəia ka, à mgbicau a rəi. Yia andə aɓea mənana à pur arə abu-nzali mala amə Səlisiya andə Asiya ka, à lo nə makgir a rəi.

10Sə Bangŋo mala Ɓakuli pe Itəfanu sələe mənana ɓə̀ na cau ka, kəɓwa atea gandə makgirì ɗang.

11Pələa à soakita aɓea aɓwana aɓa səmbərəa ama ɓəa na ama, "Səm oe aban kyauwiki Musa, sə kə na cau məɓane amur Ɓakuli."

12Anggo sə à soa bum amə Yahudi andə aɓwana-məgule andə amaləm Nggurcau mala Musa. À lo à bwal Itəfanu à um nəi aban aməɓashi.

13Pələa à loasə aɓea aɓwana ɓəa na nyir amuri ama, "Mənia yì ɓwa ka, koya pwari ka nda mur na məɓane amur Ndàməgule mala Ɓakuli andə Nggurcau mala Musa.

14Səm oe bangŋa ama, mənia yì Yesu, Ɓwa Nazarat ka, nə̀ arki Ndàməgule mala Ɓakuli, sə nə̀ nggaɗì akuncau mənana Musa nyingga səm mia ka!"

15Məsə ɓwapəndəa mənana kat a ndaɓashi ka, ueo arə Itəfanu aban səne kyap-kyap. Sə à sən ɓaməsəi ka, nda kəla mala məturonjar mala Ɓakuli.

Amə Mishan 7

Cau mala Itəfanu

1Pələa Pəris Məgule ɗì Itəfanu ama, "Acau mənia à nea a muro ka, ɓafo na le?"

2Itəfanu eare ama: Wun amə'eambəam andə atarram, wu kwaki kir wun a rəam! Ɓakuli məɓoarɓwe pusərəi aban ká səm Ibərayim a nzali Mesopotamiya peatu, kaniama ɓə̀ o a dola a Haran.

3Sə ne wi ama, "Ɗeki aɓwana mo andə nzali ma'wun, o a nzali mənana mə nə ləmndəo wi ka."

4Anggo sə Ibərayim ɗeki Chaldi, nzali malea, kutio o kya do a Haran. Anzəm lú mala tarrí ka, Ɓakuli loasəi aban yiu a nzali mənia wu nda kam ado ka.

5Sə Ɓakuli ka, pe Ibərayim kə ban aɓa nzali nì ama liɓala na ace ka ɗang, ko məɓakusəu mwashat. Səa ma yi pàcau ama nə̀ nzəmo ka, nə̀ pe wi nzali nì ɓə̀ duk male andə aməkè ate, kat andəa mani ama anggo ka Ibərayim malaká kum muna ɗang peatu.

6Mənia ka nda cau mana Ɓakuli ne wi ka: "Aməkeo nə̀ ngga do kəla abəri a ɓe nzali mənana malea na raka. Amə nzali məno nə̀ cia à nə̀ duk aguro, à nə̀ pea wia tanni arə apələa gbəman-ine."

7Səa ma Ɓakuli bang ama, "Mə nə ɓashia aɓwana mala nzali məno mənana à nə̀ cia a guro ka. A nzəmi ka, à nə̀ puri məno yì nzali ka, à nə̀ yia peri abanam àkə̀ ban mənia ka."

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

8Pələa Ɓakuli pe Ibərayim kurcau mala kasə ɓatau. Anggo, lang Ibərayim ɓəlna Ishaku ka, kasəi wi ɓate a tongno-nong-tāruia nongŋo. Ishaku ɓəl Yakupu, sə Yakupu yì ɓəl aká səm mənana lum-nong-ɓari ka.

9Aká səm ngga à mwar arə mə'eambəia yì Yisəfu, sə à me, ɓə̀ kya duk guro a Masar. Sə Ɓakuli na ate,

10amsəi aɓalə atanni male. Pe wi múrɓoarna andə sələ̀e a ɓadəm Firona, Murəm Masar, pələa murəm Masar tsək Yisəfu ɓə̀ duk nggwamna mala nzali Masar, sə amur ɓala male kat yì Murəm.

11Sə nzala yi kpa aɓa nzali Masar andə nzali Kan'ana kat, mənana yiu nə tanni kərkər ka. Aká səm gandə kum girlina ɗang.

12Sə lang Yakupu yi ok ama məsəsa na a nzali Masar ka, pələa tur amuni, yia aká səm. Mənia ka nda tita ká malea a Masar.

13Ɓaria ká malea ka, Yisəfu ləmndə ɓamuri aban amə'eambəi, pələa Firona yi surə aməɓala mala Yisəfu.

14Anzəm məno ka, Yisəfu pələa tasəban aban tarrí Yakupu ɓəa ne wi ama, kə earce yì andə aməɓala male mənana ɓwaməpənde lumi tongno-nong-ɓari bwamdə-tongno ka, yia kat ɓəa yiu a Masar.

15Pələa Yakupu o a Masar, akàm sə yì andə amuni, yia aká səm, à kya wukio.

16À pwan aluia à um nəia a Shekem, akano sə à kya cia a ɓembe mənana Ibərayim kur a bu amuna mala Hamo nə boalo ka.

17Lang pwari mənana Ɓakuli nə̀ lumsə gir mənana pàcau ace aban Ibərayim yi gbashina ka, aɓwana ma'səm yi lakìna a Masar kərkər.

18Pələa ɓe Murəm mənana surə kəgir amur Yisəfu raka, yi eau a bunomurəm a Masar.

19Mənia yì murəm ngga təpəri aká səm, pea wia tanni kərkər mənana kwan rəia ka. Kə tsəa ama ɓəa nying abangna-muna malea a nza ace mənana ɓəa kəa au raka.

20Àkə ɓa baku məno ka, nda à ɓəlna Musa nəi ka, muna na nə ɓoarɓwa kərkər a məsə Ɓakuli. À iuli zongŋo tārú a ɓala mala tarrí.

21Lang à kya nyingŋəni a nza ka, ɓoarnsari mala Firona twali, yi ləsəi kəla muni.

22À kanî Musa sələ̀e mala amə Masar kat, pələa dum nə rəcandəa aɓa nacau andə turo.

23Lang apələa mala Musa lumsəna lumi-ine ka, ɗenyicau yipi wi a ɓabumi ama ɓə̀ kyane, ɓə̀ kya sən aɓwana male, yia amə Isərayila.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

24Kya sən ɓe ɓwa-Masar aban pakki ɓe ɓwa-Isərayila gir mənana ɓoar raka, ɓà. Nda sə lo kya cama ta ɓwa-Isərayila, ak munəo, pələa wal-lú ɓwa-Masar.

25Musa twali ama aɓwana male, yì amə Isərayila, à nè sələ ama Ɓakuli na aban pangŋa turo nəi ɓà amsəia, sə ko à surə mani ɗang.

26Ban fana ka yi kuməna amə Isərayila ɓari aban munəo, pələa kutia gakia. Nea wia ama, “Wu ndaka amə'eamrəarəu amə Isərayila wun kəm, sə palang sə wu kə munəo a rəarə wun?”

27Sə ɓwa mənana kə pe ɓi tanni ka, jambərə Musa, ne wi ama, “Yana cio ɓwaməgule andə məɓashi amur səm?

28A kə earce wal-luem kəla mənana a wal lú ɓe ɓwa-Masar yilung ngga le?”

29Lang Musa nè ok ana ka, kara ɓangŋa o a nzali Medes, kya duk bəri ɓwa kam. Abanì sə kya ɓəl amuna-burana ɓari.

30Anzəm apələa lumi-ine ka, məturonjar mala Ɓakuli pusərəi aban Musa aɓa lasəbəsa mənana kə earke aɓa nkwarki ka, a njarnza aban Nkono Saina.

31Lang Musa nè sən mənia yì gir ka, ndali kərkər nə gir mənana sən ngga. Twal kusəì aban ká, nè ngga peləki pepe, kara ok gi Mətalabangŋo ama:

32“Mə nda Ɓakuli mala akeo, Ɓakuli mala Ibərayim, andə Ishaku, sə Yakupu.” Rə Musa twal ɓəla nə ɓangciu, gandə loasə məsəì nè sənban ɗang.

33Pələa Mətalabangŋo ne wi ama, “Swar ankura mənana a kusəo ka, acemənana ban mana a cam kam ngga, nzali məfele na.

34Ɓafo na, ən sənəna tanni mala aɓwana mem a Masar. Ən ongŋəna ɓua malea, sə ən suləo mə nə yia panzəia. Ado ka, Mə nə turo, nyare, kya Masar.”

35Mənia ka nda kə Musa mənana à ɓinəki, à ne wi ama, “Yana cio ɓwaməgule andə məɓashi amur səm?” Nda kə ɓwe mənana Ɓakuli tasəi, ɓà duk ɓwaməgule amuria andə mə'amsəia, nə bu məturonjar mala Ɓakuli mənana pusərəi abani aɓa lasəbəsa mənana kə earke aɓa nkwarki ka.

36Yi amsəia à puri ɓa nzali Masar nə pakki agir-gyambəliban andə agir-ndələki aɓa nzali Masar, andə Nggeamur Nzuno, sə aɓalə apələa lumi-ine a njarnza.

37Mənia ka nda kə Musa mənana nea amə Isərayila ama, “Ɓakuli nè loasə ɓe məɓangna male kəla mim àkà ɓalə aɓwana ma'wun.”

38Yì Musa ka, nda ata amə Isərayila aban rambəa a njarnza; ndakam akano ata aká səm a tarəia andə məturonjar mala Ɓakuli mənana na cau nəi a Nkono Saina, sə ak acau məpà yiləmuì, ace yinəia aban səm.

39Sə aká səm ngga, à ɓinə oki Musa; à ginəki, sə aɓa ɗenyicau malea ka, à earce ama à nè nyare a Masar.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

40À ne Haruna ama, “Pakka səm ankúl mənana à nə̀ dupa səm kəla aɓakuli, ɓəa aka səm dəmbəa aban gya. Acemənana mənia yì Musa pusə səm a nzali Masar ka, səm surə gir mənana kumi ka ɗang.”

41A baku məno ka à ɓak ɓə̀nzál kəla muna jamnda. À yiu nə agirkusəu, à ɗarə nkilia abani, sə à pak banɓoarnado nə mənia yì gir à pe nə buia ka.

42Sə Ɓakuli ka pələia wia nzəmi, nyia ɓəa kutia peri aban anlero mənana a kuli ka, kəla mənana à gilə̀i aɓa Maləmce mala amə'ɓangna mala Ɓakuli ama: “Wun amə Isərayila! Mə nda wu yinəam nə agir-nkila andə aɓoro aɓalə apələa lumi-ine a njarnza ka ɗang.

43Ndàkalú mala ɓə̀nzál Molek, andə nlero mala ɓə̀nzál ma'wun yì Rifan, à nda wu twalo wu kə ging nəia ata wun ngga. Amənia ka à nda ka ankúl mənana wu pakki ɓamur rə wun ace peri abania ka. Ace mani ka, mə nə tsəa à nə̀ pwan wun, à nə̀ umnə wun arə anzali kuko, a dəmbəa nə Babila.”

44Aɓa gya mala aká səm a njarnza ka, à ndanə Taragula mala Ɓakuli mənana ləmndə do male atea ka. Mənia yì Taragula ka à pe kəla mənana Ɓakuli kani Musa ama ɓə̀ pè ka.

45Nə nzəmo ka, aká səm yì ak mənia yì Taragula ka a bu atárria. À yinəi a buia a nza mənana Jesəwa yiu nəia aban mənia ka. À ak nzali mənia ka a bu aɓea akún mənana à ndakam ɗiɗyal sə Ɓakuli pəria, aban ká munəo mala aká səm a rəia ka. Taragula ka ueo kano abania ba nza mala murəm Dauda.

46Dauda ka kum earmuru mala Ɓakuli, pələa zəmbəi Ɓakuli ama, nə̀ ɓakki wi ɓala aɓalə aɓwana male amə Isərayila.

47Səa ma Solomon na yi ɓakki Ɓakuli ɓalae ka.

48Kat andə amani ka, Ɓakuli mana Gulo Karban kat ka, kə do a ɓala mənana ɓwapəndəa nə̀ ɓak ka ɗang. Kəla mənana mə ɓangna mala Ɓakuli bangŋa ama,

49“Mətalabangŋo na ama, ‘Kuli ka nda bunomurəm mem, sə ɓanza ka ban tsək akusəam na. Sə ya ulang ɓala na ɗəm wu nə̀ ɓakkam? Ko ana raka, aya ban nani sə wu nə̀ ɓakkam ɓala mənana nə̀ kārəam ngga?

50Nə buam sə ən pak kuli andə nzali re?’ ”

51Wun amə murcandəa, andə amə ɗwanyi surə Ɓakuli aɓa ɗenyicau ma'wun! Kir wun dəmbəri aban ok cau mala Ɓakuli fat! Wu nda kəla aká wun gbal, wu camarə mgbiki Bangŋo Məfele kiru!

52Kə ɓe məɓangna mala Ɓakuli nakam mənana aká wun pe wi tanni raka le? Amə'ɓangna mala Ɓakuli mana a pwaryan à bangce yiu mala Məɓealɓoarna ka, aká wun wal-luia. Sə ado ka wu kurkuro nəi, nyare wu wali wú,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

53yì wun mənana wu ak Nggurcau mala Ɓakuli mənana à pa wun nə́ bu aməturonjar, sə wu kpate raka.

À ɓukki Itəfanu à wali wu

54Lang aməkurcau nə̀ ok ana ka, kara ce nì lul bumia kərkər, à nəm munabuia a rəì nə bumlulla.

55Sə Itəfanu ka, lumsə nə Bangŋo Məfele, pələa loasə məsəì a kuli, sən ɓoarɓwa mala Ɓakuli andə Yesu aban came a bu məli mala Ɓakuli.

56Pələa na ama, “Wu səni! Ndo ən sən kuli à mənni, sə Muna mala Ɓwa no cam nə came a bu məli mala Ɓakuli ka!”

57À nə̀ ok ana ka, kara à girki akiria nə abuia, sə nə zwalo a kunia bang-bang, à ndashi aban ká a rəì.

58À bwali à nunggi, à pusəì anzəm nggeala, sə à tita ɓukki nə atali. Anggo ka, aɓwana mənana à tsəki wi cau a rəì ka, à nongsə anggea-daura malea aban ɓe mə̀lagga lulləi ama Sawul.

59Lang à ndarə ɓukki ka, Itəfanu loasə gi pak hiwi ama, “Mətalabangŋo Yesu, ak yiləmem.”

60Pələa ɓun amur ankuni loasə gi nə rəcandəa ama, “Mətalabangŋo, kəa bwalia nə mənia yì cauɓikea ka amuria ɗang.” Lang bangŋəna anggo ka, kara kuni kumsəo.

Amə Mishan 8

Sawul pe aməkpata Yesu tanni

1Sawul ka ban ɓoari wi arə wal-lú Itəfanu. Àkə̀ pwari məno ka pàtanni lo arə ikəlisiya mana a Urəshalima ka. Aməkwaɗi kat à mesəki arə aban ɗàngɗáng aɓa nzali Yahudi andə Samariya, kə amə'mishan na nəmurəia à ueo aɓa Urəshalima ka.

2Aɓea amə'ɓanggi Ɓakuli na à yì tsəkban Itəfanu ka. À ɓua ace kərkər.

3Pələa Sawul lo wuni adyan aban pe ikəlisiya tanni, kə kutikio arə aɓala, kə bwalki aburana andə amaməna, kə um nəia a ndàkurban.

Filip hamnə cau amsəban a Samariya

4Aməkwaɗi mənana à mesəki ka, à camarə hamnə Cau Amsəban a koya ban mənana à wari kam ngga.

5Filip ka wario a ɓe nggeala aɓa nzali Samariya, kya camarə hamnə cau mala Kərəsti, Mə'amsəban aban aɓwana.

6Ɓwabunda kwaki kiria aban ok cau mənana Filip kə na ka nə ɓabumia kat, lang à sən agir-ndələki mənana kə pea ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Abangŋo məɓane kə purki rə aɓwana pas, nə zwalo bang-bang. Sə aɓwana mənana ɓe barea wú, andə agbakəre ka, à twalia wia ban akwano malea.

8Ace mani ka, banɓoarnado sulə kərkər a məno yì nggeala ka.

Shiman mədɗikalu

9A məno yì nggeala ka, ɓeɓwa na kam lulləi ama Shiman, yì ka, mədɗikalu na. Kə pe aɓwana mənana a Samariya ka ndali. Kə twali ɓamuri ama yì ka, nggea ɓwa məcande na.

10Ɓwapəndəa kat, muna andə ɓwaməgule kə kwakikiru a rəì. À kə bangŋa ama, "Yì ka, ndanə rəcandəa mala Ɓakuli mənana à tunəki ama 'Rəcandəa Məgule' ka."

11Yia ka à nyesə ɗenyicau malea abani acemənana banì sauwuna, nda aban pea wia ndali nə kutan male.

12Sə lang aɓwana yi ak cau amsəban mənana Filip kə hamnəi amur Domurəm mala Ɓakuli andə lullə Yesu Kərəsti ka, à kya pakkia wia batisəma, aburana andə amaməna.

13Sə Shiman nə nggearəì gbal ka, paɓamuri, pələa à pakki wi batisəma. Pələa yì ka, akrəi ata Filip, à kə gya andəi a koya ban mənana wari kam ngga. Kə ndali kərkər lang sən agir-ndələki andə agir-gyambəliban məgulke mənana Filip kə pea ka.

14Lang amə'mishan mənana a Urəshalima, ongŋəna ama amə Samariya angŋəna cau mala Ɓakuli ka, à tasə Bitərus andə Yohana abania.

15À yì bwaləna ka, pələa à pakkia aɓwana mənia mənana à loa ak cau mala Ɓakuli ka hiwi, ace mənana ɓəa kum Bangŋo Məfele ka.

16Sə Bangŋo Məfele ka, malaká suləo amur kəɓwa atea ɗang peatu; kə batisəma na nəmurəì à pakkia wia aɓa lullə Mətalabangŋo Yesu ka.

17Pələa Bitərus andə Yohana tsək buia amuria, sə à kum Bangŋo Məfele.

18Lang Shiman sənəna amə'mishan à tsək buia amur aɓwana sə à kum Bangŋo Məfele ka, pələa yinəia wia nə boalo,

19sə na ama, "Wu pam mənia yì rəcandəa gbal, ace mənana koyana ən tsək buam amuri ka, ɓə̀ kum Bangŋo Məfele."

20Sə Bitərus banggi wi ama, "We wunə boalo mo ka, wu kya bəsa, acemənana a kə səni kəla ɓoro mala Ɓakuli ka, à nə̀ kúrí nə boalo!

21Kə gir oasəo aɓa mənia yì turo ka ɗang, acemənana ɓabumo pa pepe a ɓadəm Ɓakuli ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

22Ado ka, pwanzali, pələ nzəmo arə mənia yì ɓealɓikea ka, sə wu pak hiwi aban Mətalabangŋo. Ear ka yì ka, nə̀ twalo ban mənia yì ɗenyicau mala bumo ka.

23Acemənana ən səni ka a lumsə nə mwararəu məɓike kərkər, sə cauɓikea marəkino."

24Pələa Shiman ear ama, "Ida, zəmbəi Mətalabangŋo acem, ace mənana ɓə̀ ɓe kəgir mwashat aɓalə acau mənana a na ka, ɓə̀ kəa kumam ɗang!"

25Anzəm mana Bitərus andə Yohana bangŋəna cau mənana à surəì amur Yesu, sə à haməna nə cau mala Mətalabangŋo ka, à nyare a Urəshalima. Amur njar aban o ka, à camarə hamnə Cau Amsəban arə amuna-là mala amə Samariya pas.

Filip andə Ɓwaməgule Itiyopiya

26Ɓe məturonjar mala Mətalabangŋo ne Filip ama, "Lo, tsək muro nə njartamur, kyane a njargula njarnza, mənana sulə a Urəshalima aban ká Gaza ka."

27Nda Filip lo, bwal njargula aban ká. Kya je andə ɓeɓwa Itiyopiya, bedəran na. Yì ka, nggea ɓwaməgule na, mənana bwalkiyi ban tsək boalo mala Kandis, mamurəm mala amə Itiyopiya ka. Mənia yì ɓwa ka, wari a peri aban Ɓakuli a Urəshalima.

28Sə nda rə nyare aban o a la ka, do aɓa waru male mənana pə̀r nə̀ nunggiyi ka, sə kə ɓalgir aɓa maləmce mala Ishaya məɓangna mala Ɓakuli.

29Pələa Bangŋo mala Ɓakuli ne Filip ama, "Kyane, bwalta məno yì waru ka."

30Filip pələa ɓangŋa wario, kya ok məno yì ɓwa ka nda aban ɓalgir aɓa maləmce mala Ishaya məɓangna mala Ɓakuli. Sə Filip ɗì ama, "A bwalta gir mənana a ɓalkiyi ka le?"

31Pələa eari Filip ama, "Lang sə mə nə bwalte, yì mənana kəɓwa bəlam ɓāləi raka?" Pələa tunə Filip ne wi ama ɓə̀ eauwe ɓə̀ do ate a waru.

32Ban mənana Bedəran ɓalkiyi aɓa Maləmce ka ndya ka: "À nunni kəla nzur aban ká pwan meali. Kəla muna nzur a bu amə'mwa nyang nzur, loasə kuni ɗang.

33À nyesə ce ɓà, à gìrì nə məsəcau. Yana nə̀ gandə bang cau amur aməkè? Acemənana yiləmi a ɓanza ka, à kasəi mgbeatuk."

34Pələa bedəran man ɗì Filip ama, "Banggam, yana ɓwe məɓangna mala Ɓakuli nakiyi cau amuri, ɓamur rəì na le, ko ɓeɓwa ɗàng?"

35Filip tite nə́ kə mənia yì ban aɓa Maləmce ka, pələa banggi wi Cau Amsəban mala Yesu.

36À nda ban ká a njargula ka, à yì bwal ɓe ban mənana nə mur ka. Pələa bedəran na ama, "Səni! Mur nia ka! Mana nə̀ tsəa sə à pà nə̀ pakkam batisəma ɗang?"

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

37[Filip ne wi ama, “Ɓà a paɓamuro nə ɓabumo mwashat ka, à nà gandə pakko.”
Pələa bedəran eari wi ama, “Ən earəna nəma Yesu Kərəsti ka Muna mala Ɓakuli
na.”]

38Pələa bedəran ne məkwak waru ama ɓà tamsə waru. Filip andə bedəran suləo
à kutio a mùr, sə Filip pakki wi batisəma.

39Lang à eapini mùr ka, kara Bangŋo mala Mətalabangŋo twal Filip um nəi.
Bedəran nyare səni ɗəm ɗang. Səa ma bwal njargula male aban o nə
bumpwasəa.

40Sə Filip, nə nzəmo ka, kya kum ɓamuri a ɓe la mana à tunəki ama Azotus ka.
Pələa camarə hamnə Cau Amsəban arə ala aban ká a Kaisariya.

Amə Mishan 9

Sawul pələ məkpata Yesu

1Aɓa məno anggo ka, Sawul na arə lidəmbəa nə nabura arə aməkpata
Mətalabangŋo, kə earce ama nà wal-luia. Wario aban Pəris Məgule,

2kya zəmbəi wi ɓà pe wi acautera aban ká aban aɓwana-məgule mala
andakpapi mala amə Yahudi, mana a nggeala Damaska ka. Pa anggo ace mənana
ɓəa eari wi, ɓà wario sə kum koya ɓwa, mana kə kwaɗi Njar mala
Mətalabangŋo, ko aburana ko amaməna ka, nà bwalkia, nà tākia abuia nà um
nəia a Urəshalima.

3Lang Sawul mala nà bwal Damaska ka, kara nggea tălaban pur nə kuli yi ta,
kàrəì aɓaləu.

4Sawul puro kpa a nzali, pələa ok giu ne wi ama, “Sawul, Sawul, ace mana sə a
kə pam tanni?”

5Sə Sawul ɗiban ama, “A nda yana le, ɓwaməgule?” Giu eari wi ama, “Mə nda
Yesu mənana a pākiyi wi tanni ka.

6Sə ado ka lo, kutio a nggeala, à nà ngga banggo gir mənana a wu nə pak ka.”

7Aɓi aməgya mala Sawul ka, à go gəs, nacau pà kàm ɗang. À ok gi ɓwa na cau,
sə à sən kəɓwa ɗang.

8Sawul loapi nzali, lang mən məsəì ka, ko kə sən ban ɗang. Pələa à bwali wi gara
à kuti nəi a Damaska.

9Nongŋo tārú sənban ɗang, lili ɗang, sə nu kəgir gbal ɗang.

10Ɓe məkwaɗi nakam a Damaska lulləi ama Hananiya. Mətalabangŋo tunəi a
lorəo ama, “Hananiya!” Pələa eare ama, “Mə ndya ka, Mətalabangŋo.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

11Pələa Mətalabangŋo ne wi ama, “Kyane a nreɓala mənana à tunəki ama Pərapəra ka, ɗice ɓeɓwa Tarsus nakam a ɓala mala Yahuda, lulləi ama Sawul. Ndaban pak hiwi.

12Ən ləmndəni wi, aɓa sənsəna ɓeɓwa lulləi ama Hananiya yiu, yi tsək abui amuri ace mənana ɓà sənban ɗəm ngga.”

13Sə Hananiya eare ama, “Mətalabangŋo, ən ongŋəna cau mala mənia yì ɓwa ka a kun aɓwana pas, andə gir'murmwana mənana ləmndəia aɓwana mo mana a Urəshalima ka.

14Səni ado, yiu male mana akani ka, agbani pəris nə pe wi rəcandəa ɓà yi bwalki aɓwana kat mana à kà peri abano ka.”

15Mətalabangŋo ne Hananiya ama, “Kyane, mənia yì ɓwa ka, ən tarì girturo mem na, ɓà kyan nə lulləam aban aɓwana arə anzali, andə amurəma, andə ban amə Isərayila.

16Mə nə ləmndəì wi agir mənana nà tanni a rəia kat ace lulləam ngga.”

17Pələa Hananiya lo kya kutio a ɓala mənana Sawul ndakam ngga. Tsək bui amur Sawul, sə na ama, “Mə'eamrəarəu Sawul, Mətalabangŋo Yesu mana pusərəi abano amur njargula mənana a yiu nəi ka, turam ace mənana wu kum sənban ɗəm, sə wu lumsə nə Bangŋo Məfele.”

18Kara anggo ka, ɓe kəgir kəla anggwato nji puro aɓalə aməsə Sawul à kpa, kara kə sənban ɗəm. Pələa lo, à pakki wi batisəma.

19Anzəm man ngga, ak girlina li, nda sə kuməna rəcandəa ka.

Sawul hamnə Cau Amsəban a Damaska

Sawul pakki anonggeo bəti ata aməkwadî a Damaska.

20Anggo kara tita hamnə cau amur Yesu arə andakpapi ama, “Ɓafo, Yesu ka muna mala Ɓakuli na!”

21Aɓwana mənana kat à kwaki kiria a rəì ka à ndali, gandəa à ɗîban ama, “Mənia yì ɓwa ka, nda mana mbak kə ləmndəì aməkpata Yesu gir'murmwana a Urəshalima ka? Sə nggearə yiu male akani ka, pa ace mənana nà yia bwalkia nà um nəia aban agbani pəris a Urəshalima ka re?”

22Hama mala Sawul ka dum nə rəcandəa, yale amə Yahudi mənana a Damaska ka, à gandə makgir məsəcau mənana ləmndəia wia ama Yesu ka nda Kərəsti Mə'amsəban ngga ɗang.

Sawul nyare a Urəshalima

23Anzəm anonggeo pas ka, amə Yahudi kurkun a rəia ama à nà wal lú Sawul.

24À camarə yal kunɓala mala nggeala du andə pwari, ace mənana à nà wal-lui ka. Pələa ce kpa kir Sawul.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

25Nə du, alaggana male twali aɓa go, à suləi nə nza, a ferang arə sheran mana kàrəì nggeala ka.

26Lang Sawul yina a Urəshalima ka, ɓariki ama nə̀ kutio aɓalə aməkwaɗî. Sə yia ka à ɓanggi wi, acemənana à ear ama yì ka, məkwaɗî mə'məsəcau nì na ɗang.

27Pələa Barnabas wari nəi aban amə'mishan, kya bəlia wia səna mənana Sawul sən Mətalabangŋo Yesu amur njargula, andə cau mənana Mətalabangŋo banggi Sawul ka. Ɗəm ngga banggia wia ce hamnə Cau Amsəban mənana Sawul hamnəi a Damaska nə rəcandəa aɓa lullə Yesu ka.

28Sawul adyan ngga do ata amə'mishan, makrəi aɓaləia a Urəshalima, kə hamnə Cau Amsəban nə məsəkang-kangŋa aɓa lullə Mətalabangŋo.

29Sə ɗəm ngga kə na cau nə amə Yahudi mənana à kə na kun Gərik ka, à camarə makgir andəia kərkər. Səa ma à kutia alte ama à nə̀ wal-lui.

30Lang ce nə̀ kpa kir amə'eamrəarəu ka, kara à ɓang nə Sawul à um nəi a Kaisariya, à kya tasə te aban ká Tarsus, a la malea.

31Anggo sə ikəlisiya aɓa nzali Yahudi kat, andə Galili andə Samariya ka, dum nə rəpwala. Ná pa gbasha mala Bangŋo Məfele, aməkwaɗî kum rəcandəa, sə à kə lakki, à do nə ɓanggi Mətalabangŋo.

Bitərus twali Eniyas ban rəkwana a Lida

32Aɓa gya mala Bitərus arə ala ɗàngɗáng aban sən ta aməkwaɗî ka, wario aban aɓwana mala Ɓakuli mənana nə do Lida ka.

33Akano ka kya kum ɓeɓwa lulləi ama Eniyas, gbakəre na kə dəurə rəì ɗang. Twalna apələa tongno-nong-tārú nda aban nongŋo a kala.

34Bitərus ne wi ama, “Eniyas, Yesu Kərəsti twaləno ban kwano mo. Lo, kar kalnongŋo mo.” Anggo kara Eniyas lo.

35Aɓwana mənana kat a Lida andəa mənana a Sharon ngga, à sən Eniyas pələa à paɓamuria aban Mətalabangŋo Yesu.

Bitərus loasə Tabita nə yiləmu

36Aɓa nggeala Jopa ka, ɓe ɓwama nakam, məkwaɗî na, lulləi ama Tabita. (Lulləi nə kun Gərik ka nda Dokas, ɓāləi nda: mbamba). Yì ka, aulə a pakkiyi aɓwana gir məɓoarne ɗang, kə bwali amətər kam.

37Aɓalə aməno yì anonggeo ka, rəì pakki wi pak lú. Lang à sussəna lú ka, pələa à nongsəi aɓa ndakuli.

38Lida ka nda aban Jopa tu. Lang aməkwaɗî o ama Bitərus yiu, nda a Lida ka, pələa à tasə aɓwana ɓari, ɓəa kya zəmbəi wi ama ɓə̀ ɓangŋa abania a kaurəa.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

39Pələa Bitərus lo o atea. À yiu à yì bwaləna ka, à kuti nəi aɓa ndakuli. Aman-lú kat à kàrəì aɓaləu à kə ɓua, sə à kə ləmndəki wi adaura andə acili agir-nggurəu mənana Dokas pakkia wia mana malaká wu raka.

40Bitərus pusəia a nza kat, pələa kūndəo amur ankuni sə pak hiwi. Pələa pələ rəì aban lú, sə bangŋa ama, “Tabita, lo!” Sə Tabita mən aməsəì, sə lang sən Bitərus ka, par bui lo dum nə do.

41Bitərus bwali a garabui, loasəi tamsəi amur akusəi. Pələa tunə aməkwaɗì andə aman-lú, sə pea wia Tabita nə yiləmu.

42Mənia yì gir ka ceì aki ɓa Jopa kat, sə ɓwapəndəa pas pa ɓamuria aban Mətalabangŋo.

43Bitərus pakki anonggeo a Jopa pas, a ɓala mala ɓe məturo bangsəki anggû mana à kə tunəi ama Shiman ngga.

Amə Mishan 10

Karnilus turban ata Bitərus

1A Kaisariya ka ɓeɓwa nakam lulləi ama Karnilus. Yì ka, ɓwaməgule soje na, amur asoje mala amə Roma mana à tunəkia ama, “Asoje Italiya” a ɓinalea ka.

2Yì andə ɓala male kat à kə peri aban Ɓakuli, à kə gusələi, sə mə'ɓanggi Ɓakuli na. Kə pe amətər ɓoro kərkər, sə usələkiyi pak hiwi ɗang.

3Ɓe kə pwari nakam, a bu-pwari tārú mana pwari pələna ka, səni kəla lorəo, sə lorəo na ɗang. Sən məturonjar mala Ɓakuli aban yiu abani, yi ne wi ama, “Karnilus!”

4Yì ka, pələ məsəì aban məturonjar nə rəɓəla, sə ɗìban ama, “Mana gir ni na, Ɓwaməgule?” Məturonjar ne wi ama, “Ahiwi mo andə aɓoro mo mənana a kə pe amətər ka, Ɓakuli angŋənia.

5Ado ka, tur aɓwana a Jopa, ɓəa kya tunəo ɓeɓwa nakam lulləi ama Shiman, mənana à tunəki ama Bitərus ka.

6Yì ka, suləo aɓala mala Shiman məbangsə-nggu, ɓala male na a kun nggeamur.”

7Lang məturonjar mənana ne Karnilus cau umna ka, Karnilus tunə ata aməturo ɓala male ɓari, sə ɓe soje mwashat məgusələ Ɓakuli, aɓalə aməgya ate.

8Anzəm mana bələnia wia ɓacau kat mənana məturonjar banggi wi ka, sə tasəia a Jopa.

Bitərus o aban Karnilus a Kaisariya

9Ban fana ka, aɓwana mana Karnilus tasəia ka, à nda njar aban ká. À gbashina ban lê ka, pwari malanə yiu a ɓamuru. Bitərus gbal ka eauna a kurəm murɓe nè pak hiwi.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

10Nzala yi wali, kə earce nə̀ li girlina, sə lang à nda arə pak girlina ka, kara Ɓakuli mən məsəì.

11Sən kuli mən bwāng, sə sən ɓe kəgir kəla nggea lagir mətangŋe à suləni aban yiu a nzali nə anggur arə akuni ine.

12Aɓa mənia yì nggea lagir ka, koya mbalang girkusəu ka, ndakam; amana à kə gya amur kusəia ine ka, andə amana à kə nun bumia a nzali ka, andə anyal mana a bumkuli ka.

13Pələa ok giu aban ne wi ama, “Bitərus, lo, walo, sə wu she!”

14Pələa Bitərus bangŋa ama, “Awo, Mətalabangŋo! Ən malaká li kəgir mənana Nggurcau nyesəi məpəndəke na ko gir-ɓeami na ka ɗang.”

15Giu nyar ɓaria ama, “Gir mənana Ɓakuli giləkini ɓoarnansari ka, ce a tunəi ama gir-ɓeami ɗang.”

16Mənia yì gir ka pa anggo kusə tārú, kara à nyesə nggea lagir məno a kuli.

17Lang Bitərus na aban ndali amur mana nda ɓa mənia yì gir mənana Ɓakuli mən məsəì səni ka, aɓwana mana Karnilus tasəia ka, à yina à ɗîna ce ɓala mala Shiman, à yì camənа a kunɓala.

18À pak kou, sə à ɗîban ko Shiman mənana à tunəki ama Bitərus ka, a ɓalae sə suləo.

19Sə lang Bitərus na piu aban pak ɗenyicau amur mənia yì gir Ɓakuli mən məsəì səni ka, Bangŋo mala Ɓakuli ne wi ama, “Shiman, aɓwana tārú à nda kə sən banio ka.

20Lo, suləo, wu kyan wunəia, ce a ɓukibumo ɗang, acemənana mə́ nə̀ tasəia.”

21Pələa Bitərus suləo kya kumia, sə nea wia ama, “Mə nda ɓwa mənana wu sənggiyi banì ka. Mana yiu nə wun ɗe?”

22À eare ama, “Ɓwaməgule soje, yì Karnilus nə̀ tur səm. Ɓwa məɓafoe na, kə ɓanggi Ɓakuli. Aɓwana aɓa nzali mala amə Yahudi kat kə na məɓoarne amuri. Məturonjar mala Ɓakuli ne wi ama ɓə̀ no wu yiu a ɓala male, ace mənana ɓə̀ kya ok cau mənana a nə bang ngga.”

23Bitərus pələa warinia a ɓala, à pak abəri male. Ban fana ka, lo andəia. Aɓea məkwadî mana a Jopa ka, à lo atea.

24Ɓe ban fana ka, à kya bwal Kaisariya. Karnilus ka nda aban kuli muria, angŋəna dəmbəa tunəna aɓəla andə agyajam-nda male, à yina à yì rəmənа.

25Lang Bitərus nə̀ kutio a ɓala ani ka, Karnilus kara lo kya kpa kūndəo a ɓadəmbəi, aban pe wi gulo.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

26Pələa Bitərus loasəi, ne wi ama, “Lo, mim gbal ka mə nda ɓwaməpənde.”

27Bitərus na mur ne wi cau, sə kutio a ɓala kum ɓwapəndəa ramna kərkər.

28Pələa nea wia ama, “Wun ngga wu sələna ama, nggurcau ma'səm eare ama ɓwa Yahudi ɓə̀ kutio a ɓala mala aɓwana mana amə Yahudi na raka, ko ɓə̀ kəgir dapia ɗang. Sə Ɓakuli ləmndəam ama, mə ngga tunə kəɓwa ama ɓwa məɓane ko məɓeami ka ɗang.

29Nda gir mənana tsəa, sə lang à turban atam ngga, ən yiu, ən ɓinə ɗang. Ado ka wu banggam, mana nda ɓa turban atam?”

30Karnilus eare ama: Nongŋo tārú məno kuti ka, pwari na anggo kəla mənia ka, a bu-pwari tārú mala pwarikpəra, mə nda ban pak hiwi a ɓala mem, kara ɓeɓwa mana oasə agir-nggurəu məlinzame ka, puro yi came a ɓadəmbəam.

31Na ama, “Karnilus, Ɓakuli ongŋəna hiwi mo sə sənəna aɓoro mənana a kə pe amətər ka.

32Turban a Jopa ata Shiman mana à tunəki ama Bitərus ka. Nda a ɓala mala Shiman məbangsə-nggu, a kun nggeamur.”

33Nda sə ən gbara ən turban a to ka, sə ndya gbal a pê pepè a yiu ka. Ado ka səm ndya kat səm nggə kundəo a ɓadəm Ɓakuli, səm nə̀ ak cau mana Mətalabangŋo no ama wu na səm ngga.

Bitərus na cau a ɓala mala Karnilus

34Pələa Bitərus tita na cau ama: Ado ka ən sələna ama ɓafo na Ɓakuli ka earce kəɓwa kuti ɓe ɗang.

35A koya kun ngga, kə ak aɓwana mənana à kə peri abani, sə à kə pak gir mana kə pwasə bumi ka.

36Wu surəna cau mənana Ɓakuli tasənaban nəi aban amə Isərayila, kə nea wia Cau Amsəban andə dorəpwala nəban Yesu Kərəsti, yi mənana nda Mətalabangŋo kat ka.

37Wu sələna ce gir mana kum ban a nzali Yahudi, tite a nzali Galili anzəm mana Yohana tinata hamnə cau male mala batisəma ka.

38Wu sələna ɗəm ama Ɓakuli tsək bui amur Yesu Ɓwa Nazarat nə Bangŋo Məfele, andə rəcandəa. Kə gya aban pakki agir məɓoarne, sə kə twalban rəkwana mala aɓwana mənana à nda aɓata rəcandəa mala Shetan ngga, acemənana Ɓakuli na ate.

39Sə səm, amə'mishan ngga, səm ndaka amənakun mala agir mana səm sən Yesu pea kat a nzali mala amə Yahudi andə ɓa Urəshalima ka. À wal-lui nə gbaliban amur nggun-gangndi.

40Sə Ɓakuli loasəi a tāruia nongŋo, sə nyinggi dəmbəu ɓə̀ pusərəi ɓəa səni.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

41Pusərəi aban ɓwapəndəa kat ɗang, kə səm mana Ɓakuli ak dəmbəa tarki səm ama ɓə̀ səm duk amənakun male, yì səm mana anzəm loapi ɓembe male, səm lili sənəia, səm nu sənəia ka, səm nda.

42Pələa tsək səm ɓə̀ səm hamnə Cau Amsəban aban aɓwana sə ɓə̀ səm ləmndəia wia ama yì ka, nda mənana Ɓakuli twali ɓə̀ do məɓashi mala aɓwana mana nə yiləmu andə amana à wuna ka.

43Yì nda mana amə'ɓangna mala Ɓakuli kat ka, à nakun ace ama, koyana kat sə paɓamuri abani ka, nə̀ kum twalban cauɓikea aɓa lulləi.

Bangŋo mala Ɓakuli suləo amur aɓwana mana amə Yahudi na raka

44Kun Bitərus malaká pwal ɗang, kara Bangŋo Məfele suləo amur aɓwana mənana kat à kə ok cau mana nakiyi ka.

45Amə Yahudi mənana aməkwaɗi na, mana à yiu andə Bitərus nə Jopa ka, à ndali nə suləo mala Bangŋo Məfele amur aɓwana mana amə Yahudi na raka.

46Sə à oea aban naki acau nə aɓia kún sə à kə ɓwangsəki Ɓakuli. Bitərus pələa na ama,

47“Aɓwana mənia ka à kuməna Bangŋo Məfele kəla mana səm kum ngga, kəɓwa nakam nə̀ gine ama ɓəa kəa pakkia wia batisəma aɓa lullə Yesu raka le?”

48Pələa tsəa ama ɓəa pakkia wia batisəma aɓa lullə Yesu Kərəsti. Sə Karnilus zəmbəi wi ama ɓə̀ pakki aɓea anongŋo abania.

Amə Mishan 11

Bitərus bəli aməkpata Yesu kuni a Urəshalima

1Amə'mishan andə aɓea aməkwaɗi mana a nzali Yahudi ka à o ama aɓwana mana amə Yahudi na raka à angŋəna cau mala Ɓakuli gbal.

2Lang Bitərus wario a Urəshalima ka, amə Yahudi mana a paɓamuria aban Yesu ka à loarəi nə cau ama,

3“Palang sə a waria ɓala mala aɓwana mənana amə Yahudi na raka, nyare a li girlina wunəia!”

4Pələa Bitərus bəlia wia ɓa gir mana kat pak ka, twal a tite, ama:

5Mə nda aɓa nggeala Jopa, lang mə nda ban hiwi ka, kara Ɓakuli mən məsəam. Ən sən ɓe kəgir aban suləo a nzali kəla nggurbyau məgule mana à mənni, à kə suləi nə kuli nə abui mana ine ka, pələa yiu yi came abanam.

6Ən sən ɓāləi pepe, kara ən sən ambalang agirkusəu-ɓala, andə anyam ɓabondo, agir-nzali, andə anyal ɓabondo.

7Pələa ən ok ɓe giu banggam ama, “Bitərus lo, walo she!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

8Sə ən na nəma, “Pa nè pa anggo ɗang, Mətalabangŋo! Acemənana kə girlina məɓeami ko mana Nggurcau nyesəi məpəndəke na ka malaká kutia kunam ɗang.”

9Pələa giu nî nyare na cau ɗəm nə kuli ama, “Kəa nyesə gir mənana Ɓakuli langŋəni ɓoarnansari ka ama məpəndəke na ɗang.”

10Mənia pa anggo kusə tārú, sə a masələate ka à yì nyesə gir ni a kuli.

11Aɓa məno anggo ka, aɓwana tārú mənana à pur a Kaisariya, à turia abanam ngga, à yì tusəna a ɓala mana mə nda kam nə do ka.

12Pələa Bangŋo banggam ama mə ngga ɓukibumam ɗang, ɓè səm o sənəia. Pələa aməkwaɗi mənia tongno-nong-mwashat a Jopa ka à lo atam aban ká Kaisariya, səm kat səm wario a ɓala mala Karnilus.

13Pələa bangga səm cau mala məturonjar mala Ɓakuli mənana səni aban came a ɓala male, sə banggi wi ama, “Tasə ɓwa a Jopa aban ɓwa mana lulləi ama Shiman Bitərus ka.

14Yì nda ɓwa mənana nè banggo cau mana nè amsəo andə aməɓala mo kat ka.”

15Lang ən tinata na cau ka, kara Bangŋo Məfele suləo amuria, kəla mənana suləo amur səm a dəmbe ka.

16Pələa ɓaləam kasə arə cau mana Mətalabangŋo bangŋa ama, “Yohana pak batisəma nə mur, sə ma'wun ngga à nè pakka wun batisəma nə Bangŋo Məfele.”

17Sə acemənana Ɓakuli pea aɓwana mana amə Yahudi na raka, ɓoro mə'mwashati andə mana pa səm, səm mənana səm pana ɓamur səm aban Mətalabangŋo Yesu Kərəsti ka, mə nda yana sə mə nə ginə pě mala Ɓakuli!

18Lang à nè o ana ka, à pànə kun nacau ɗəm ɗang, kara à tita ɓwangsəki Ɓakuli. À na ama, “Səm sənəni ado, Ɓakuli pani aɓwana mənana amə Yahudi na raka gbal njargula mala pwanzali a mala pələ nzəmia arə acauɓikea malea, ɓəa kum yiləmu!”

Ikəlisiya mana a Antiyok mala amə Suriya ka

19Aɓea aməkwaɗi mənana pàtanni mesəkea anzəm lú mala Itəfanu ka, à gali à kya bwal bareban Fonishiya, andə Luran Sayipərus, andə nggeala Antiyok aɓa bu-nzali Suriya. À kə hamnə Cau Amsəban, sə kə amə Yahudi na nəmurəia à hambia wia ka.

20Səa ma aɓea aməkwaɗi mana à pur nə luran Sayipərus andə nggeala Sayirin ka, à kutio à wario a Antiyok, à kya tita hamnə Cau Amsəban mala Mətalabangŋo Yesu aban aɓwana mala aɓea anzali.

21Rəcandəa mala Mətalabangŋo ka nda tea, sə aɓwana mala aɓea anzali pas à earnə Cau Amsəban à paɓamuria aban Mətalabangŋo.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

22Cau mala mənia yì gir ka yi bwal ban aməkwaɗi a Urəshalima, pələa à tasə Barnabas a Antiyok.

23Lang yiu yi bwaləna Antiyok sə sənəna tsəkbu mala Ɓakuli amur aɓwana ka, bumi pwasəo, camarə kwarkiria ɓəa cam kàngkàng aɓa paɓamuru malea sə ɓəa do nə məsəcau aban Mətalabangŋo.

24Barnabas ka ɓwa məɓoarne na, lumsə nə Bangŋo Məfele andə paɓamuru. Aɓwana pas à ak Mətalabangŋo.

25Pələa Barnabas wario a Tarsus a sən ban Sawul.

26Lang kuməni ka, twali wari nəi a Antiyok. Yia kəm à pak pələa mwashat aban aməkwaɗi aban kani aɓwana pas cau mala Ɓakuli. Àkà Antiyok sə à tita tunə aməkwaɗi ama a Kərəsta.

27Àkà ɓalə anongge məno ka aɓea amə'ɓangna mala Ɓakuli pur a Urəshalima sə à wario a Antiyok.

28Mwashat aɓaləia, à tunəki ama Agabus, lo came aɓa rəcandəa mala Bangŋo mala Ɓakuli bangŋa ama, nzala məgule na nà yia kpa a bu ɓanza məno ka kat. (Anggo sə gir nî yi lumsəo, nzala kpa a baku mana Kəlaudiyus nda murəm məgule ka).

29Pələa aməkwaɗi nea rəia ama, koyan aɓaləia ka ɓà pa ɓoro mana nà gandəi ka, ɓəa tasəi ace pa gbasha aban amə'eamrəarəu mana a nzali Yahudi ka.

30Anggo sə à pa, à tasə boale aban aɓwana-məgule mala aməkwaɗi nə bu Barnabas andə Sawul.

Amə Mishan 12

À wal lú Jemis sə a oasə Bitərus a ndàkurban

1A baku məno ka Murəm Hirədus mənana à tunəki ama Agəripa ka tita pea aɓea aməkwaɗi aɓa ikəlisiya tanni.

2Bwal Jemis, mə'eam Yohana, kasə meali nə nggeabyau.

3Lang sən mənia yì gir pe ka pwasə bum aɓwana-məgule mala amə Yahudi ka, nyartu bwal Bitərus gbal. (Mənia ka pe a pwari Lamsan mala Bəredi mənana yis pa'ari raka.)

4Lang bwaləna Bitərus ka pələa tsəa à kya oasəi a ndàkurban. Tamsə asoje arə abanì ine ɓəa yallí, sə koya banì ka ndanə asoje ine. Kànì mala Hirədus ka nda mənana ama nà pakki Bitərus ɓashi lú a ɓaməsə ɓwapəndəa anzəm Lamsan Yalimuru.

5Anggo ka, Bitərus na a ndàkurban, sə aməkwaɗi ka à came arə pak hiwi nə ɓabumia kat aban Ɓakuli ata cau male.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Gir'ndələki nə́ puro mala Bitərus a ndàkurban

6Àkə̀ bu du mənana ɓə̀ ban fana ka Hirədus nə̀ pakki Bitərus ɓashi ka, Bitərus na ntulo, abuí andə akusəi ka à tākia nə ansolo, sə nda a nre ka asoje ɓari. Aɓea asoje came à kə yal kun ndàkurban.

7Ɓaləu ama nə̀ kasə ka, nggea tălaban karara yi angŋəna ɓa ndàkurban, sə məturonjar mala Mətalabangŋo puro yi came a ɓadəm Bitərus. Pələa dəurəki Bitərus a mkpamtari, loasəi a ntulo, sə ne wi ama, “Lo a kaurəa!” Ƙara ansolo puri bu Bitərus à sukkio a nzali.

8Pələa məturonjar ne wi ama, “Oasə agir a rəo, sə wu oasə ankura.” Bitərus pakki anggo kat. Məturonjar ne wi ama, “Ado ka, mak nggea-daura murɓe mo sə yiu atam.”

9Bitərus lo puri ɓa ndàkurban aban ká ata məturonjar. Amənо anggo kat ka, kə twali kəla lorəo na, ko panə sələe ama məsəcau na ɗang.

10À kya kuti ban aməyal kun nda mədəmbe, à kya kuti ɓaria. À nə̀ ngga bwal nggea kunɓala-bolo mənana soa nggeala ka, kara kunɓala-bolo man mənbia wia nə ɓamuri. Pələa à puro aban o amur njarməgule, ɓāləi ama nə̀ kasə ka, məturonjar ndərmina.

11Anzəm man ngga Bitərus nyare aɓa sələe male, sə na ama, “She ado sə kə kpakam ama məsəcau na! Mətalabangŋo tasə məturonjar male ɓə̀ amsəam a bu Hirədus sə aɓalə agir mənana kat aɓwana-məgule mala amə Yahudi kuro a muram ngga!”

12Lang mənia ka kpani wi ka, kara soa ɓala mala Maryamu, nggea Yohana Markus. Akàm sə aməkwaɗi pas rambəa aban pak hiwi.

13Pələa Bitərus wal kunɓala, sə muna-ɓala mənana à tunəki ama Roda ka, yiu aban loasəi wi kun ɓala.

14Lang ongŋəna gi Bitərus na ka, kara nying mən kun ɓala, nyar nə mire, nə banɓoarnado, kya ne ko ya ɓwa ka ama Bitərus na aban came a nza a kunɓala.

15À banggi wi ama, “Ɓamuro pələ nə pələa!” Sə lang muna ɓine, cam kingging ama Bitərus na ka, nda à na ama, “Ɓə̀ nda na ka, məturonjar mala Ɓakuli mənana yálkiyi ka nda.”

16Sə Bitərus camarə walki kunɓala. Lang à yì mənəni wi kunɓala sə à səni ka, à pak ndali.

17Bitərus pələa nea wia nə bui ama ɓəa duk kunia piu, pələa bəlia wia ɓāləi lang sə Mətalabangŋo pusəì, pur nəi a ndàkurban ngga. Nea wia ama, ɓəa banggi Jemis andə amə'eamrəarəu amənia yì agir ka, pələa nyia kutio o a ɓe ban.

18Nə dəmbari ka, asoje amə yalban ngga ban twalo zurəì a rəia, à pələ ɓaləia ɓà amur mana kumban sə Bitərus ka à səni raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

19Hirədus tsəa ɓəa alte, sə a kumi ɗang. Mgbi ka asoje aməyalban nə ɗikiban, pələa tsəa ama ɓəa wal-luia. Anzəm man ngga, Hirədus nying nzali Yahudi kutio o kya do a Kaisariya zuku.

Lú mala Hirədus

20Hirədus ka bumi lullo arə amə Taya andə amə Sidon, nda sə à wario a tarəia aban yi à nè ngga giləki cau, acemənana kə girlina mana a nzali mala Hirədus ka nda à akiyi kam ngga. Lang à kuməna gbasha aban Bəlastus, muna ɓala mənana murəm earnəi ka, pələa à zəm cau mala dotarəu aɓa dorəpwala.

21A pwari mənana Hirədus kasəi à nè dum nəi ka, oasə adaura murəm-ɓwa male, pələa eauwe do a bunomurəm sə na cau nə aɓwana mənana à ram ngga.

22Aɓwana loasə gia à kə noki ama, “Man ngga gi ɓe kə ɓakuli na, gi ɓwapəndəa na ɗang!”

23Àkè banì, məturonjar mala Ɓakuli kwak Hirədus turi a nzali, acemənana twal gulo Ɓakuli ka. Anggwaso li, kara wu.

24Sə cau mala Ɓakuli ka came arə lidəmbəa, ɓwapəndəa pas pələ aməkwaɗi.

25Lang Barnabas andə Sawul maləna turo mishan malea a Urəshalima ka, pələa à nyare a tarəia andə Yohana, mana ɓe lulləi ama Markus ka.

Amə Mishan 13

À tasə Barnabas andə Sawul a turo Mishan

1Aɓa Ikəlisiya mənana a Antiyok mala bu-nzali Suriya ka amə'ɓangna mala Ɓakuli nakam, andə amə kanigir. À nda ka Barnabas, andə Shimiyan (mənana à tunəki ama Məpəndəe ka), andə Lukiyus (ɓwa Sayirin), andə Maneyan (mənana lo a tarəia andə murəm Hirədus ka), sə Sawul.

2A ɓe pwari lang à nè nggə peri aban Mətalabangŋo andə gilmur ka, Bangŋo Məfele na ama, “Wu taram Barnabas andə Sawul wu cia ɗàng ace turo mənana ən tunəia à nè pakkam ngga.”

3Anzəm gilmur andə hiwi ka, pələa à tsək abu amuria sə à tasəia aban o a turo mishan.

Sawul andə Barnabas pak turo mishan a Sayipərus

4Yia kəm mana Bangŋo Məfele turia ka, à pur a Antiyok sə à wario a Selusiya, la a kun múr. Abanì ka à kutia waru aban ká a nggeala Salamis aɓa luran Sayipərus.

5Lang à kya bwaləna Salamis ka, à hamnə cau mala Ɓakuli arə andakpapi mala amə Yahudi. Yohana Markus wario atea ace mənana ɓè bwalia wia turo mishan ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6À gya arə aban pas aɓa luran, à yì bwal la mana à tunəki ama Pafos ka. Abanì sə à kum ɓeɓwa Yahudi məmonzəe, à tunəki ama Ba-Yesu, mənana twal ɓamuri aɓa nyir ama yì ka, məɓangna mala Ɓakuli na.

7Yì ka, mətamurəm mala nggwamna, Sajiyos Polus na. Sə nggwamna ka, ɓwa na ndanə sələe, pələa turban arə Barnabas andə Sawul acemənana kə earce ok cau mala Ɓakuli.

8Sə məɓangna mə nyirì məno, mana gbal à tunəki ama Elimas ka, camarə zurəì kusəcau, kə ɓariki nə̀ tsək nggwamna ɓə̀ kəa surə məsəcau ɓə̀ paɓamuri ɗang.

9Sə Sawul, mana à tunəki ama Buləs ka, lumsəna nə Bangŋo Məfele, sən Elimas kyap-kyap, sə banggi wi ama,

10“We muna mala Shetan! A nda ɓiməbura mala gir mana kat məɓoarne na ka! We ka, a lumsə nə aɓealɓikea ɗàngɗáng mala swarkiban andə ɓosəkia aɓwana. A pà nə nying buo arə pūrəki məsəcau mala Mətalabangŋo ama ɓə̀ pələ nyir ɗang?

11Ado ka, ən nggə banggo, bu Mətalabangŋo nə̀ suləo a muro. We ka, a nə duk nte, a nə pakki anonggeo pas a pà nə sən tălaban mala pwari ɗang.” Àkə̀ banì kara aməsə Elimas twal mbərəm-mbərəm, pəndəa suləo amuri, came arə harəkiban aban alta ɓwa mana nə̀ bwali wi gara ka.

12Lang nggwamna nə̀ sən man yì gir kumban ngga, kara paɓamuri aban Mətalabangŋo. Yì ka, ndali kərkər nə mənia yì kanigir amur Mətalabangŋo ka.

Buləs hamnə cau a Antiyok mala bu-nzali Pisidiya

13Buləs andə aɓwana mana andə yì ka, à nying Pafos, à kutio a waru à samsəa aban ká Parga a bu-nzali Pamfiliya. Yohana Markus ɗekia kano nyare o a Urəshalima.

14À puri Parga, à eauwe a nza aban ká a Antiyok mala bu-nzali Pisidiya. A pwari Sabbat, pwari usələo mala amə Yahudi ka à kutio aban peri a ndakpapi mala amə Yahudi, à kya do.

15Anzəm ɓalgir aɓa Nggurcau mala Musa andə maləmce mala amə'ɓangna mala Ɓakuli ka, aɓwana-məgule mala ndakpapi tasə cau abania ama, “Wun amə'eamrəarəu, ɓə̀ wu ndanə kəcau kwarkiru ace aɓwana ka, wu yiu, wu yi ne.”

16Buləs pələa lo came, loasə bui ama ban ɓə̀ pwal ka, sə na ama: Wun amə Isərayila andə aɓwana mala aɓea anzali, mana wu kə peri aban Ɓakuli ka, wu kwaki kir wun wu oem!

17Ɓakuli mala amə Isərayila tarki aká səm, sə cia à lakki sə à gul nə rəcandəa a nzali Masar. Nə rəcandəa male məgule sə yi pusəia aɓa do guro mənana a məno yì nzali ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

18Twal gandərəu nə aɓealəu malea aɓalə apələa lumi-ine mala gya malea a ɓabondo.

19Lang à bwal nzali Kan'ana ka, twalta aɓea kun tongno-nong-ɓari, pələa ak anzali malea pea amə Isərayila ɓè pələ malea.

20Amənia yì agir ka à twal apələa gbəman-ine nə lumi-tongno (450). Anzəm man ngga, Ɓakuli pea wia aməla amuria ba baku mala Samuyila məɓangna mala Ɓakuli.

21Pələa aɓwana nə ɓamuria à zəmbəa ama ɓəà pea wia murəm. Pələa Ɓakuli pea wia Sawul muna mala Kishi, a tau mala Benjami, mana duk murəm amuria pələa lumi-ine ka.

22Anzəm mana Ɓakuli suləna Sawul ka, pələa twal Dauda ɓè dupia wia murəm. Sə bangŋa amur Dauda ama, “Ən kum muna mala Jeshi yì Dauda ka, ɓwa na mənana kə pwasə ɓabumam ngga. Kə kpata gir mənana ən ear ce nəma ɓè pak ka.”

23Nəban tau mala Dauda sə Ɓakuli yi pea amə Isərayila Mə'amsəban, yì Yesu, kəla mana bangŋa ama nè pak ka.

24Kaniama Yesu ɓè yiu ka, Yohana Məbatisəma haməna ama amə Isərayila kat ɓəa pələ nzəmia arə acauɓikea, ɓəa pwanzali, sə ɓəa pakkia wia batisəma.

25Lang Yohana na rə mal turo mana Ɓakuli pe wi ɓè pak ka, bangŋa ama, “Wu kə səni kəla mə nda Kərəsti, yì ɓwa mənana Ɓakuli tarrì ka le? Mim ngga mə nda yì ɗang. Yì ka, nda kə yiu atam tu ka, sə anggur ankura male ka ən kārəa mə nə panzəia ɗang.”

26Ado ka wun amə'eambəam amə Isərayila, amə kau mala Ibərayim, andə aɓwana mala acili anzali mənana à kə ɓanggi Ɓakuli ka, aban səm sə à turban nə mənia yì cau amsəban ngga!

27Aɓwana, mana nə́ do a Urəshalima andə aɓwana-məgule aməyalban malea ka, à surə Yesu ama yì nda Mə'amsəban mənana amə'ɓangna mala Ɓakuli gilə cau amuri ka ɗang. A kun mani ka, à kasəi wi ɓashi wal-lui, sə aɓa pě anggo ka à lumsəna acau mala amə'ɓangna mala Ɓakuli mana à kə ɓalli a koya pwari Sabbat, sə a bwalte raka.

28Kat andə amani ama à kumi nə cauɓikea mana à nè wali nəi raka, à gine, à ne Bilatus ama ɓəa wal-lui.

29Lang à lumsəna gir mana kat à gilə amuri ama à nè pakki wi ki ka, pələa à suləi nggun-gangndi, à kya ci a ɓembe.

30Sə Ɓakuli ka loasəi nə yiləmu!

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

31Aɓalə anongŋo pas kə pusərəi aban aɓwana mənana à kə gya andəia ɗiɗyal, a Galili aban ká Urəshalima ka. Yia a dyan ngga, à nda ka amə nakuni aban amə Isərayila.

32Sə ado ka, səm ndya səm yina wun nə mənia yì Cau Amsəban ngga. Mənia ka nda gir mana Ɓakuli bangŋa ama nè pakki aká səm ngga.

33Sə ado ka, Ɓakuli lumsəna səmi, səm mənana səm ndaka aməkea ka, yi mana loasə Yesu a ɓembe ka. Mənia ka nda cau mana à bangŋa amur Yesu aɓa ɓaria kure mala Anggyal ama: “We ka, a nda Munem; yalung ngga ən duməna Tarró.”

34Ɓakuli ka bangŋəna ama nè loasəi, pà nè ɗeki ɓè rəmbəa a tūli ɗang. Mənia ka bangŋi aɓa Maləmce ama: “Mə nə po atsəkbu məfele, amə'məsəcau nì mənana ən pacau acea aban Dauda ka.”

35Anggo sə Maləmce mala Ɓakuli bang ɗəm a ɓe ban ama: “A pa nə eare a nə nying Ɓwa mo Məfele ɓè rəmbəo a tūli ɗang.”

36Mənia ka Dauda na à nakiyi cau amuri ka ɗang, acemənana anzəm mana Dauda pangŋəna gir mana kànì mala Ɓakuli na, a nza male ka, pələa wu, à ci a ɓembe ata ake, nggūrəi ka rəmbəo.

37Səa ma Ɓwa mənana Ɓakuli loasəi a ɓembe ka, nggūrəi rəm ɗang.

38Ace mani ka, wun amə'eambəam, wu kwaki kir wun! Wu sələ ama nə bu Yesu sə wu nè kum twalban cauɓikea ma'wun.

39Ɓwa mənana paɓamuri abani ka, à pusəni aɓata kùrban mala cauɓikea, mənana Nggurcau mala Musa pa nè gandə pe raka.

40Wu tsək kir wun, ace mənana cau mana amə'ɓangna mala Ɓakuli na ka, ɓè kəa lumsə amur wun ɗang, mənana ama:

41“Wu səni, wun amə ɓangginə cau mala Ɓakuli! Wu ndali, wu kya lú, wu ueɓà! Acemənana gir mana ado ən nggə pe yalung ngga, gir na mənana pà wu nè earnəi raka, ko ɓəa bangŋa ama ɓeɓwa bangga wun ce ka.”

42Lang Buləs andə Barnabas à nda ban nying ndakpapi ka, ɓwapəndəa zəmbəia wia ama ɓəa nyare a pwari Sabbat mana kə yiu ka, ɓəa nea wia cau ɗəm amur amənia yì agir ka.

43Anzəm mana ɓwapəndəa mesəna ka, amə Yahudi pas andə aɓwana mana à paɓamuru aɓata kwaɗi mala amə Yahudi ka, à akrəia ata Buləs andə Barnabas. Sə Buləs andə Barnabas ka, à kwarkiria ama ɓəa lidəmbəa nə guli arə ɓwamuru mala Ɓakuli.

Buləs nyare aban aɓwana mana amə Yahudi na raka

44Pwari Sabbat yi karəna ka, la pur kat à yì rambəa aban okcau mala Mətalabangŋo.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

45Lang aƀwana-məgule mala amə Yahudi nè sən aƀwabunda ka, kara mƀali pakkia wia, à kə makgir nə cau kat mənana Buləs bang ngga, à kə sanggì.

46Pələa Buləs andə Barnabas nea wia nə məsəkang-kangŋa ama: Wun amə Yahudi, wun nda mənana ƀoaro səm nè bangga wun cau mala Ɓakuli peatu ka. Sə acemənana wu ƀinəkini, sə wu ləmndəna ama wu gattini kum yiləmu mana málá male pà kàm raka, adyan ngga səm ɗekina wun, səm nè o aban aƀwana mana amə Yahudi na raka.

47Acemənana mənia ka nda nzongcau mənana Mətalabangŋo tsəka səm ama: "Ən tsəngŋəna wun, wu ndaka tălaban aban aƀwana a ƀanza, acemənana ƀè ƀanza kat kum amsəban."

48Lang aƀwana mana amə Yahudi na raka nè o a na ka, kara banƀoaria wia, à kə ƀwangsəki Mətalabangŋo ace cau male. Sə aƀwana mana kat Ɓakuli tàrria ace yiləmu mana pà nè mal raka, à paƀamuria, à duk aməkwaɗì.

49Cau mala Mətalabangŋo məsəe akiban a nzali məno ka.

50Pələa aƀwana-məgule mala amə Yahudi soakita aƀwana-məgule mala nggeala, andə aƀea amaməna aməgulo mala aƀwana mənana amə Yahudi na raka, mana à kə peri aban Ɓakuli ka. A tita pe Buləs andə Barnabas tanni, pələa à pəria à puri ƀa nzali malea.

51Sə yia amə'mishan ngga à kətəri tu kusəia, ƀè ləmndəia wia ama à pusəkina abuia, ƀè mana kumia le ka nda amuria, pələa à kutio aban ká a Ikoniya.

52Aməkpata Yesu mana a Antiyok ka, à lumsə nə banƀoarnado andə Bangŋo Məfele.

Amə Mishan 14

Buləs andə Barnabas aƀa Ikoniya

1A nggeala Ikoniya a bu-nzali Likoniya ka Buləs andə Barnabas kutio aƀa ndakpapi mala amə Yahudi, kəla mana à pakkiyi ka. À bang cau mala Ɓakuli kam nə rəcandəa, sə mənia ka tsəa amə Yahudi andə aƀwana mənana amə Yahudi na raka pas, à paƀamuria, à pələ aməkwaɗì.

2Sə amə Yahudi mana à paƀamuria raka, à soakita aƀwana mana amə Yahudi na raka, ƀəa pələ arə aməkwaɗì, ƀəa ƀinə məsəia.

3Sə Buləs andə Barnabas ka à akrəia abanì, a sau kam, aban hamnə cau ƀwamuru mala Mətalabangŋo nə rəcandəa. Ɓakuli lumsə cau malea, nə pea wia rəcandəa mala pakkia agir-ndələki andə agir-gyambəliban, ləmndəia aƀwana ama, cau male mana à banggia wia ka, məsəcau na.

4Sə aƀwana mana a mənia yì nggeala ka, à gau banì ƀari: aƀea ƀwana ka à nda ta amə Yahudi, sə acilia ka à nda ta amə'mishan.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

5Pələa aɓea aɓwana mana amə Yahudi na raka, andə aɓea amə Yahudi, nə pu'nzəm mala aɓwana-məgule mala nggeala ka, à kurkunia amur amə'mishan, à nè pakkia wia məɓane, à nè ɓukkia nə atali.

6Lang ce nè yia kpa a kir amə'mishan ngga, kara à ɓangŋa à o arə anggea-là Listəra andə Dabe mala amə Likoniya, andə cili bum-ban mana kàrəì ban məno ka.

7Akano ka, à lidəmbəa nə hamnə Cau Amsəban.

Buləs andə Barnabas aɓa Listəra andə Dabe

8A Listəra ka, ɓeɓwa nakam gbakəri arə akusəi, anggo sə à ɓəli, mwam gya àkə̀ pwari ɗang.

9Yì ka, do kə kwaki kiri arə cau mana Buləs kə na ka. Buləs səni kyap-kyap, kara sələ ama ɓwabure ka, ndanə paɓamuru mana karəna ɓəa twaliban rəkwana ka,

10pələa Buləs loasə gi kpəm, ne wi ama, “Lo cam amur akusəo!” Anggo, sə ɓwa man lo yàl a kuli, pələa tita gya.

11Lang ɓwabunda sənəna gir mana Buləs pe ka, kara à tita mak zwalo nə kun Likoniya malea ama, “Aɓakuli pələna aɓwapəndəa, ndya à suləo aban səm ngga!”

12Pələa à eare ama Barnabas ka nda məɓakuli mala amə Gərik mana à tunəki ama Zəyos ka. Sə Buləs ka à pe wi lulləu ama Hamis, acemənana yì ka, nda murəm nacau ka.

13Sə pəris mala Zəyos, mana ndàperi male na tu anzəm la ka, yiu nə ajamnda andə anlang pwasəobondo a kun njar kutio aɓa nggeala. Yinəia ace mənana yì andə ɓwabunda ka, à kə earce ama à nè pwan meal ajamnda məno ka, à nè ɗarəna amə'mishan nəia.

14Lang ɓa ce yi kpa akir amə'mishan, yì Barnabas andə Buləs ka, kara à sànggi agir-nggurəu malea, à kutia mire aɓalə aɓwabunda, nə zwalo a kunia ama:

15Wun aɓwana, palang sə wu kə pak mənia yì gir ka? Səm gbal ka səm ndaka ɓwapəndəa kəla wun. Səm yina wun nə Cau Amsəban mala Ɓakuli. Cau mənana ama ɓà wu nying kpata amənia yì agir məɓane mənana à panə yiləmu raka. Wu nyare aban Ɓakuli mana nə yiləmu, yì ɓwa mənana pusə kuli, andə nzali, andə nggeamur andə agir mənana aɓaləia kat ka.

16A pwaryan ngga, ɗeki aɓwana a ɓanza ɓəa pak gir mana bumia kania wia ka,

17sə kat andə aməno ka, nying ɓamuri aɓa ɗwanyi gir mana nè nakuni aban aɓwana ama yì ka, ndakam, andə ləmndə pĕ məɓoarne male abania ka ɗang. Kə̀ pa wun mbulo andə agir-soro məɓoarne, ɓà kunì karəna ka. Sə kə pa wun girlina andə ɓabum banɓoarnado.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

18Sə kat andə aməno yì acau a Barnabas andə Buləs banggia wia ka, kwanbi ɓwabunda sə à nying ɗárəia.

19Aɓea amə Yahudi pur nə Antiyok (a bu-nzali Pisidiya) andə Ikoniya, à yì nun ɓwabunda a bui malea. Pələa à ɓukki Buləs nə atali, à nunggi, à pusəì, à kya turi anzəm nggeala, à kə səni kəla wuna.

20Lang aməkwaɗi yi karəì aɓaləu ka, kara par bui lo nyare kutio aɓa nggeala. Ɓe banfana ka, yì andə Barnabas, à lo, à kutio a Dabe.

Amə'mishan nyare aban ka Antiyok mala Suriya

21Buləs andə Barnabas hamnə Cau Amsəban a Dabe. À kum aɓwana kam pas mana à pələ aməkpata Yesu ka. Pələa à nyare a Listəra, andə Ikoniya, à kya kutio a Antiyok mana aɓa bu-nzali Pisidiya ka.

22À camarə pe aməkwaɗi rəcandəa, à kə kwarkiria ama, ɓəa lidəmbəa nə paɓamuru malea. À kə kasə ɓaləia nə mənia yì cau ka ama, “Duməna pup səm nə̀ nu tanni ɗàngɗáng, sə səm nə̀ kutio a Domurəm mala Ɓakuli.”

23Buləs andə Barnabas twal aɓwana-məgule mənana à cia amur aməkwaɗi a koya ikəlisiya ka. Nə hiwi andə gilmur, à tsək aɓwana-məgule mənia aɓata yalban mala Mətalabangŋo mana à guli a rəi ka.

24Pələa a Buləs andə Barnabas nyar nə nzəmia nə ɓa bu-nzali Pisidiya, à yì puri wi a kutio a bu-nzali Pamfiliya.

25À yì hamnə Cau Amsəban a Parga, pələa à suləo aban ká Ataliya.

26À nying Ataliya ka, à kutia waru sə à samsəa aban ká a Antiyok mala bu-nzali Suriya, aban mənana à tita gya malea kam ngga, àkə̀ ban mənana à cia aɓata ɓwamuru mala Mətalabangŋo, ɓəa kya turo məno ado à kə nyari pe ka.

27Lang à bingŋəna ka, pələa à rambəa aməkwaɗi abanɓwáná, sə à banggia wia agir mənana kat Ɓakuli pe nə ta buia, andə njar mala paɓamuru mənana Ɓakuli mənmbi aɓwana mana amə Yahudi na raka gbal.

28Pələa à do, bania sau kano a tarəia andə aməkwaɗi.

Amə Mishan 15

Dokpapi mala aməkurcau a Urəshalima

1Aɓea aməkwaɗi pur a nzali Yahudi à yiu à Antiyok a bu-nzali Suriya. À tita kani aməkwaɗi ama, “Ɓəa kasəa wun ɓata wun, kəla mana Nggurcau mala Musa kànì raka, pa wu nə̀ kum amsəban ɗang.”

2Buləs andə Barnabas ka à earnə mənia yì kanigir ka ɗang, à makgir kərkər andə aməno yì amə Yahudi ka. A masələate ka, à yì eare ama ɓəa tasə Buləs, sə Barnabas, andə aɓea aməkwaɗi ɓəa kya Urəshalima ɓəa kya kum amə'mishan andə aɓwana-məgule amur ikəlisiya, ɓəa ok kunia amur mənia yì cau ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

3Pələa ikəlisiya, yì aməkwaɗi tasəia aban ká. À ara aɓalə abarìban Fonishiya andə Samariya à kə nea aməkwaɗi cau mala pələa mala aɓwana mənana amə Yahudi na raka aban Ɓakuli. Bum aməkwaɗi pwasəo nə ok mənia yì cau ka.

4Lang à yina a Urəshalima ka, aməkwaɗi andə amə'mishan andə aɓwana-məgule amur aməkwaɗi gingsəia. Pələa yia ka à twal gir mənana kat Ɓakuli pak nəia aɓa gya malea ka, à banggia wia.

5Sə aɓea aməkwaɗi amə Yahudi mana à nda bui mala amə Farisi ka, à lo à came, à na ama, “Aɓwana mana amə Yahudi na raka, mana à pələ aməkwaɗi ka, dumənа púp à nə̀ kasəia ɓatea, sə à nə̀ kpata Nggurcau mala Musa.”

6Pələa amə'mishan andə aɓwana-məgule amur aməkwaɗi yi do ace sənggi ɓa mənia yì cau ka.

7Anzəm naki acau pas ka, Bitərus lo came, sə nea wia ama: Wun amə'eamrəarəu, wu sələna ama aɓea apwari məno a kuti ka, Ɓakuli twalam aɓalə wun mə hamnə Cau Amsəban aban aɓwana mana amə Yahudi na raka. Ɓakuli tasəam ace mənana yia gbal ka, ɓəa o, ɓəa paɓamuria aban Yesu.

8Ɓakuli mana surə ɓabum koyan ngga, yi ləmndəna ama, yì ka, angŋənia, acemənana pea wia Bangŋo Məfele kəla mana pa səm ngga.

9Ɓakuli ləmndəa səm earmuru sə ɓinə məsəia ɗang, twalia wia aban acauɓikea malea, lak ɓabumia, acemənana à paɓamuria abani ka.

10Sə palang ado, sə wu kə earce ama wu nə̀ karəki Ɓakuli, nə tsəki aɓwana mənia amə Yahudi na raka sə à pələ aməkwaɗi ka, twalo mədəmbəre mana nggearə aká səm, ko səm nə ɓamurə səm ngga, səm gandə twale raka?

11Mənia ka pà nə̀ pa anggo ɗang! Səm pa ɓamur səm sə Ɓakuli amsə səm nə ɓwamuru mala Mətalabangŋo Yesu, kəla mana yia gbal ka à paɓamuria ka.

12Koyana ka duk ɗəong, lang Barnabas andə Buləs kutia nacau mala agir-ndələki andə agir-gyambəliban mana Ɓakuli pea nə buia aɓalə aɓwana mana amə Yahudi na raka.

13Lang à maləna na cau ka, Jemis pələ cau ama: Wu kwaki kir wun abanam, wun amə'eamrəarəu!

14Shiman Bitərus no bəl ɓa lang sə Ɓakuli ɗenyi nə aɓwana mana amə Yahudi na raka ka, mana ləmndəia wia ɓwamuru, twal aɓwana aɓaləia ɓəa duk amale ka.

15Mənia yì paɓamuru mala aɓwana mana amə Yahudi na raka, nda kə ɓangna mənana amə'ɓangna mala Ɓakuli bangŋəni ka. Kəla mana à gilə̀i aɓa Maləmce ama:

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

16“Anzəm man ngga mə nə nyare sə mə nə yia ɓak ɓala mala Dauda mana kpa ka. Kat andəa mani ama arki ka, mə nə ɓè ɗəm, mə nə nyesəi a kusəì kəla mana ɗiɗyal ka,

17ace mənana aɓwana arə acilia nzali ka, ɓəa alta Mətalabangŋo, yia aɓwana mana amə Yahudi na raka, mana ən tunəia ɓəa duk amem ngga.

18Mənia ka Mətalabangŋo nè bangŋa, yì ɓwa mana pusə amənia yì agir a banfana ɗiɗyal ka.”

19Jemis lidəmbəa nə cau, na ama: A səne mem ngga, ɓè səm ngga pea aɓwana mana amə Yahudi na raka, mana à kə pələ aban Ɓakuli ka, tanni ɗang.

20Gir mana kutibanì ka, səm nè gilə cautera, səm nè banggia wia ama ɓəa kəa li girlina mana à pea alú ata ankúl ka ɗang. Ɓəa puri ɓa kìɗìkì mala nongginəban. Ɓəa kəa li nyam girkusəu mana à pūrə meali nə pūrəo ka ɗang, sə ɓəa kəa li nkila ɗang.

21Ɓè səm ɗenyi ama twal arə anza mana a pwaryan ngga, Nggurcau mala Musa ka, à haməna nəi arə andakpapi mala amə Yahudi a koya nggeala ka, a koya Pwari Sabbat.

Cautera aban ká aban aməkwaɗi mana amə Yahudi na raka

22Pələa amə'mishan, andə aɓwana-məgule amur aməkwaɗì, andə cili ikəlisiya mana a Urəshalima ka, səni ka ɓoaro ɓəa twal aɓwana aɓaləia ɓəa tasəia à Antiyok, a tarəia andə a Buləs andə Barnabas. À twal aɓwana ɓari ata aɓwana-məgule amur aməkwaɗì mana aməkwaɗì kə pea wia gulo ka; ɓwa kəla Yahuda mana à tunəki ama Barsabas ka, sə Silas.

23À tasəia nə mənia yì cautera ka: Cau mənia ka pur aban səm, amə'mishan andə aɓwana-məgule amur aməkwaɗì, amə'eam wun. Səm nggə tasə makkun aban amə'eamrəarəu kat, mana amə Yahudi na raka, mana à ndanə do a Antiyok, andə acilia aban aɓalə abu-nzali Suriya, andə Səlisiya ka.

24Səm o ama aɓea aɓwana mana səm nè turia raka, à pur aɓalə səm à yiu aban wun à yì zurəi mur wun, à zunggəli ɓabum wun nə acau mana à bang ngga.

25Ace mani ka səm yì kpapi, sə ná eare ma'səm kat sə səm twal aɓwana səm turia aban wun, a tarəia andəa Barnabas andə Buləs, yia mana səm earkiyi acea raka.

26Yia ka aɓwana na mənana à pa yiləmia a cau mala turo mala Mətala səm Yesu Kərəsti ka.

27Səm ndya səm nggə tasəa wun Yahuda andə Silas, mana à nè bangga wun nə kunia yì cau mala agir mənana kat səm cia aɓa giləe ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

28Nə́ eare mala Bangŋo Məfele ka səm səni ka ndanə ɓoaro ɓə̀ səm ngga tsəka wun twalo amur wun nə anzongcau pas mala amə Yahudi ama ɓə̀ wu kpatea ka ɗang. Kə amənia na wu nə̀ ɗenyinia ka:

29Wu kəa li girlina mənana à pea alú ka ɗang; wu kəa li nkila ɗang; wu kəa li nyam girkusəu mana à pūrə meali nə puro ka ɗang; wu kəa kutia pakkiagir kìɗìkì mala nonggi nə rəarəu ɗang. Ɓə̀ wu yal ɓamur rə wun arə amənia ka, wu pangŋa məɓoarne. Ɓə̀ rə wun pwalo.

30Aɓwana mana à tasəia ka, à wario a Antiyok, à kya rambəa aməkwaɗì mana abanì ka kat, sə à pea wia cautera mana à turia nəi ka.

31Lang à ɓalni ka, aməkwaɗì lumsə nə banɓoarnado, nə cau ɓak ɓabum mana a turia wia ban nəi ka.

32Pələa Yahuda andə Silas, yia mənana nə ɓamuria ka amə'ɓangna mala Ɓakuli na ka, à sau kam aban kwarkir aməkwaɗì, à kə ɓak ɓabumia nə acau pas.

33Anzəm mana à pakkina anonggeo zuku abania ka, aməkwaɗì tsəktea aban nyare a Urəshalima, aban aɓwana mana à tasəia ka, nə rəpwala.

34-35Sə Buləs andə Barnabas ka à akrəia a Antiyok, yia andə aɓea aɓwana pas à kania aɓwana gir sə à hamnə cau mala Mətalabangŋo.

Buləs gapi tarəia andə Barnabas

36Nə nzəmo ka, Buləs ne Barnabas ama, “Fa səm nə̀ nyare arə ala mənana səm hamnə Cau Amsəban mala Mətalabangŋo kam ngga, səm ngga sən lidəmbəa mala aməkwaɗì mana à kə loa paɓamuria adyan tu ka.”

37Barnabas ka earnə ce, sə earce ama à nə̀ o andəa Yohana Markus.

38Sə Buləs ka, ɓinə ce kpekpe, ama ɓə̀ kəa ká atea ɗang, acemənana Yohana Markus ka ɗekia, nyare a Pamfiliya, lidəmbəa nə turo atea ɗang.

39Kunia ɓua amur mənia yì cau kərkər, gandəa à gau njar, à ginggia rəia ɗàngɗáng. Barnabas twal Yohana Markus, a kutio a waru à o a luran Sayipərus.

40Sə Buləs twal Silas à o andəi. Aməkwaɗì cia aɓata ɓwamuru mala Mətalabangŋo nə hiwi.

41Pələa Buləs lidəmbəa nə gya a tarəia andə Silas aɓalə abu-nzali Suriya andə Səlisiya, kə kwarkir aməkwaɗì aban pea wia rəcandəa.

Amə Mishan 16

Timoti o ata Buləs andə Silas

1Buləs andə Silas wario a nggeala Dabe, sə à kya kutio à o a nggeala Listəra. Abanì ka ɓe məkwaɗì na kam lulləi ama Timoti. Ngge yì Timoti gbal ka məkwaɗì na, ɓwa Yahudi, sə tarrí ka ɓwa Gərik na.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2Aməkwaɗì mana a Listəra andə Ikoniya ka, à kə ɓwangsəi yì Timoti.

3Buləs earce nə̀ o a tarəia andə Timoti aban turo, pələa kasəi wi ɓate. Pe anggo ace mənana amə Yahudi mana à ndanə do arə abanì ka, à sələna ama tar Timoti ka ɓwa Gərik na.

4Aɓa gya malea arə ala ka, à kə banggia aməkwaɗì anzongcau mənana amə'mishan andə aɓwana-məgule mana a Urəshalima earəna amuria ace aɓwana mala acilia anzali ɓəa kə kpatea ka.

5Anggo sə aməkwaɗì kum rəcandəa aɓa paɓamuru malea, sə à kə lakki koya pwari ka.

Buləs kum səne aɓa bangŋo ace ká Masədoniya

6Buləs andə aɓi aməgya à o arə abu-nzali Firigiya andə Galati, acemənana Bangŋo Məfele earia wia ama ɓəa hamnə cau a bu-nzali Asiya ɗang.

7Lang à yina a nzong-nzali mala amə Misiya ka, à ɓariki ama à nə̀ kutio a bu-nzali Bitiniya, nyare Bangŋo mala Yesu ɓinəia wia,

8pələa à ara aɓa bu-nzali Misiya, à dili aban ká a Təros.

9A bu məno yì du ka, Buləs kum sənə aɓa Bangŋo; sən ɓeɓwa mala bu-nzali Masədoniya aban came, aban zəmbəi wi ama, “Yiu a Masədoniya, yiu bwala səm!”

10Pələa səm lo aban ká a Masədoniya, acemənana səm sələna ama Ɓakuli na aban tunə səm ɓə̀ səm hamnə Cau Amsəban aban aɓwana mana a bu-nzali Masədoniya ka.

A Filipi ka Lidiya ak Yesu

11Səm nying Təros a waru-mur aban ká a luran Samotəres. Lang ban fana ka, səm yì bwal Niyapolis, la a kun nggeamur.

12Akano ka səm eauwe a nza aban ká a Filipi, ɓe nggeala məgule mala bu-nzali Masədoniya aɓa nzali domurəm mala amə Roma. Səm pakki aɓea anonggeo akano.

13A pwari Sabbat ka səm puri ɓa nggeala, səm wario a kun nggeasala, aban mana səm nggə səni kəla akàm sə amə Yahudi kə kpapi ace pak hiwi ka. Abanì sə səm do, səm na cau nə amaməna mənana səm kumia aban rambəa abanì ka.

14Ɓe mɓwama mwashat aɓalə amaməna mənana ok səm ngga, lulləi ama Lidiya, ɓwa nggeala Tiyatəra, mə makki anggurbyau məcande na. Yì ka, mɓwama na mana kə peri aban Ɓakuli pepe ka. Lang kwaki kiri aban ok səm ngga, Mətalabangŋo mən ɓabumi ɓə̀ ak cau mana Buləs kə na ka.

15Anzəm mana à pangŋəni batisəma andə amə ɓala male ka, pələa tunə səm ɓə̀ səm yiu a ɓala male; na ama, “Ɓə̀ wu earnə mim ama mə nda məkwaɗì məɓafoe

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

aban Mətalabangŋo ka, wu yiu, wu suləo a ɓala mem.” Cam arə ɓuaki arə səm gandəa səm eare.

Buləs andə Silas aɓa ndàkurban a Filipi

16A ɓe pwari, səm nda rə o aban pak hiwi ka, səm je sənə ɓe nsari, guro na. Ndanə kukwar a rəì mənana kə pe wi səne, nə̀ gandə na gir mənana nə̀ kumban a dəmbəa ka. Yì ka, kə kumbi amətale gəna kərkər nə ɓangnə-ɓangna.

17Nsari man kə gya ata səm sənəa Buləs, kə loasəban, kə na ama, “Aɓwana mənia ka, à ndaka ɓwana mala Ɓakuli mana Karban kat ka! À nda aban hamba wun njar mana wu nə̀ kum auwa nəi ka!”

18Twal anonggeo pas camarə na cau mə'mwashati; gandəa bum Buləs lullo sə pələa arə banggi kukwar mənana arə nsari ka ama, “Aɓa lullə Yesu Kərəsti sə ən banggo, puri rə nsari man!” Kara kukwar puri rə nsarì àkà banì.

19Lang amətala guro-nsari man sələna ama ta kume malea kasəna ka, kara à bwal Buləs andə Silas, à nunggia aɓalə aɓwana aban ká aban amə'talanzali a bankpapi mala la.

20Lang à yina nəia a ɓadəmbə aməɓashi ka, à kya na ama, “Aɓwana man ngga amə Yahudi na, sə à nda à kə yiu nə loasəban aɓa la məgule ma'səm ngga!

21À kə kania aɓwana agir mənana à nda ɗàng andə anzongcau ma'səm, səm mana səm ndaka amə Roma ka.”

22Ɓwabunda yi ramənа a rəia amur Buləs andə Silas aban walkia. Pələa aməɓashi tsəa à sanggia agir-nggurəu mənana arə Buləs andə Silas ka, sə à kwea nə nkamso.

23Anzəm mana à kwangnia kərkər ka, à kya turia aɓa ndàkurban, sə à tsək məyal ndàkurban ɓə̀ tsək kiri a rəia pepe.

24Məyal ndàkurban pa kəla mənana à banggi wi ka, ram tea a tərta ndàkurban, pələa taka akusəia arə agbəla-nggun amədəmbəre.

25Nə ɓadu ka Buləs andə Silas camarə pak hiwi, sə à kə tukia anggyal aban Ɓakuli, sə acili aɓwana mana à girria andəia ka, à kwaki kiria à kə oea.

26Anggo ka kara, nzali gəggəliki, tsək kusə ndàkurban dəkəri kərkər. Akunakurəm mənggi kat, sə ansolo mana arə akusəu andə abu koyan kat a ndàkurban ngga, à ɓunggio à sukki kat.

27Məyal ndàkurban lo ndəring, lang nə̀ sənban ngga, akunakurəm kat ka, à mənggina. Aɓa ɗenyicau male ka twali ama, aɓwana mana à girria a ndà ka, à ɓangŋəna à mesəkina. Nda kwetə nggeabyau nə̀ wal ɓamuri.

28Sə Buləs sà a rəi ɓwam ama, “Came, kəa wal ɓamuro ɗang! Səm ndakani kat!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

29Məyal ndàkurban tunəban ɓəa yinəi wi nə bəsa. Pələa ɓangŋa kutio aɓa ndàkurban, kya kpa a ɓadəm Buləs andə Silas, rəì kə ɓəla.

30Pələa pusəia à puro anza, sə ɗia ama, “Aɓwana-məgule, mana gir ni na mə nə pa sə mə nə kum amsəban?”

31À eari wi ama, “Paɓamuro aban Mətalabangŋo Yesu, sə a wu nə kum amsəban, we wunə aɓwana mana aɓala mo ka.”

32Pələa Buləs andə Silas ne wi Cau Amsəban mala Mətalabangŋo, yì andə aɓwana mana aɓa ɓala male ka.

33Àkə̀ məno yì bu du ka, məyal ndàkurban ɗenyi nəia, lakki wia anpenye malea; sə yì andə koyana aɓa ɓala male ka, à pakkia wia batisəma.

34Pələa wari nə Buləs andə Silas a ɓala male, sə yi pea wia girlina. Yì andə amə ɓala male kat ka à lumsə nə bumpwasəa, acemənana yia kat ka à angŋəna Ɓakuli.

35Ban fana ka, aɓwana-məgule mala la tur amə'munagara ɓəa kya banggi məyal ndàkurban ama, “Ɓəa nying aməno yì aɓwana ka ɓəa o.”

36Pələa məyal ndàkurban ne Buləs ama, “Aɓwana-məgule mala la turban, ama ɓəa na wun ama, wu o. Ace mani ka wu kyan caca!”

37Sə Buləs pələa nea amə'munagara ama, “À kwak səm a məsə ɓwapəndəa bwāng, sə à pakka səm kə ɓashi ɗang, sə à nyare à oasə səm a ndàkurban, səm mənana səm nda ka amə Roma ka! Sə ado ka, à kə earce ama à nə̀ nying səm a səmbərəa? Mənia ka pà nə̀ pak ɗang! Ɓəa yiu nə nggearəia, ɓəa yi panzə səm!”

38Lang amə'munagara kya banggia aɓwana-məgule mala la mənia yì cau, sə à yì sələ ama Buləs andə Silas ka, amə Roma na ka, ɓangciu bwalia.

39Pələa aɓwana-məgule mala la lo à yiu a ndàkurban nə nggearəia, à yiu a pwanmbi Buləs andə Silas nzali. Pələa à pusəia, sə à zəmbəia wia ama ɓəa o, ɓəa nying nggeala.

40Lang Buləs andə Silas nyingŋəna ndàkurban ngga, à nyare a ɓala mala Lidiya. A kam ngga, à kya kum aməkwaɗì, sə à ɓak ɓabumia. Anzəm man ngga, sə à nying lê.

Amə Mishan 17

Tanni lo aɓa Tasalonika

1Buləs andə Silas yi gya arə ala Amfipolis andə Apoloniya, à yì bwal Tasalonika, ban mənana ɓe ndakpapi mala amə Yahudi nakam ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2Kəla mana pakkiyi ka, Buləs pələa kutio a ndakpapi mala amə Yahudi. Abanì ka, twal apwari Sabbat tārú, à camarə sənggi acau aɓa Maləmce mala Ɓakuli andə aɓwana,

3kə mənggi ɓalə acau, kə ləmndəia wia ama, Kərəsti Mə'amsəban ngga dumənа púp nè nu tanni sə nè loapi ɓembe nə yiləmu. Ɓəsələi banggia wia ama, “Yì Yesu mana ən nggə hamnə ce ka, nda kə Kərəsti Mə'amsəban.”

4Aɓea amə Yahudi kum jeban mala Ɓakuli a ɓabumia pələa à kpapi muria andəa Buləs andə Silas. Anggo gbal sə aɓwana-məgule amaməna andə aɓwana pas amə Gərik, mana à kə peri aban Ɓakuli ka, à pu ata Buləs andə Silas.

5Səa ma, aɓea amə Yahudi ka mɓali pakkia wia, pələa à kum aɓwana aməɓane aɓa limo, à rambəia, sə à kutia zunggəliban aɓa nggeala. À wari nə munəo a ɓala mala Jasən, acemənana à nè bwal Buləs andə Silas à nè yinəia a nza aban ɓwabunda ka.

6Sə lang à kum Buləs andə Silas raka, à nunggi Jasən andə aɓea aməkpata Yesu, à yiu nəia aban aməkurcau mala la. À camarə loasəban nə gia a kuli ama, “Aɓwana mənia ka, à nda à kə yinə zunggəli a bum ɓanza kat ka! À ndya ɗəm à yiua zurəi nggeala ma'səm ngga,

7sə Jasən angŋənia a ɓala male. Aɓwana mənia kat ka à nyesə anzongcau mala Kaisar, yì murəm məgule mala amə Roma ɓà, à kə na ama ɓe kə murəm nakam, lulləi ama Yesu.”

8Lang amətala nggeala andə aɓwabunda nè ok anggo ka, kara bumia lullo à lo aban loasəban.

9Amətala nggeala tsək Jasən andə acili aməkwaɗì à mbwe boalo mana à kasə ace panzəia ka, nda sə à nyingŋənia ɓəa o ka.

Buləs andə Silas a Biriya

10Lang du pəndəna ka, aməkpata Yesu tasə ta Buləs andə Silas a Biriya. À yì bwaləna ka, à kutio a ndakpapi mala amə Yahudi.

11Amə Biriya ka ɓealəia ɓoaro kuti mala amə Tasalonika, acemənana à akcau nə rəɓəla. À kè bəlki ɓa Maləmce a koya pwari ka, ace mənana à nè səni ko cau mana Buləs bang ngga, nda kə məsəcau.

12Aɓwana pas aɓalə amə Yahudi akcau mala Ɓakuli; sə pas ata aɓwana-məgule, amaməna andə aburana mala amə Gərik gbal ka, à paɓamuria à pələ aməkwaɗì.

13Lang amə Yahudi mana a Tasalonika ongŋəna ama a Buləs na ban hamnə cau mala Ɓakuli a Biriya ka, à yiu abanì à yì soakita aɓwana kam pas, à lo loasəban.

14Aməkpata Yesu lo tu, à tasə ta Buləs a kun nggeamur, sə Silas andə Timoti ka à ueo a Biriya.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Aɓwana mana à waria tsəkta Buləs ka, à wari nəi a la mana à tunəki ama Atina ka, sə à nyare à yiu a Biriya. Buləs banggia wia ɓəa ne Silas andə Timoti ama, ɓəa lo tu, ɓəa kya kumi a Atina.

Buləs a Atina

16Lang Buləs na ban kundə Silas andə Timoti a Atina ka, bumi kiɗiki kərkər arə sən mənia yì nggeala ka, lumsə nə ankúl.

17Pələa kuti arə andakpapi aban bangcau nə amə Yahudi andə amə Gərik mana amə ɓanggi Ɓakuli na ka. Sə koya pwari gbal ka, kə bangcau a bankpapi mala la, nə aɓwana mənana kat à kə yiu abanì ka.

18Aɓea amə sələe mala amə Epikiuriya andə amə Stoyik kutia makgir arə Buləs, acemənana Buləs nea wia Cau Amsəban amur Yesu andə loapi ɓembe ka. Aɓea aɓwana aɓaləia à ɗiban ama, “Mana gir ni na mə'loasəban mənia kə earce ama nə̀ na le?” Sə aɓea aɓwana atea na ama, “Yì ka, səm nggə səni kəla nda aban hamnə cau amur ankúl mala aɓea nzali.”

19Pələa à twal Buləs, à yiu nəi a ɓadəmbə aɓwana-məgule, aməkurcau mala lê, a ban mana à tunəki ama, Ariyopagus ka, sə à ne wi ama, “Səm nggə earce ama səm nə̀ surə cau mala bəsa kanigir mana a nakiyi cau amuri ka.

20Aɓea agir mənana səm oeo a na cau amuria ka, səm surəia ɗang. Aceì dupa səm abəshe a kir səm, sə səm nggə earce ama səm nə̀ surə ɓaləia.”

21À bangŋa anggo acemənana amə Atina kat andə abəri mana à nda aɓa mənia yì la ka, à kə mal pwari malea amur naki acau andə oki abəsa acau.

22Buləs pələa lo came a ɓadəmbə aɓwana-məgule, aməkurcau mala la, a Ariyopagus, sə bangŋa ama: Ən səni ama, wun, amə Atina ka, wu nda ka amə peri kərkər.

23Lang mə ndaban gya aɓa la ma'wun ngga, ən sən aban peri ma'wun pas. Ən sən ɓe gyangŋan mana à gilə cau kam a rəì ama, “Mənia ka Nda Ace Pagulo Aban Ɓakuli Mana Səm Surəì Raka.” Ado ka, məno yì Ɓakuli wu kpakiyi ate sə wu surəì raka, nda mənana mə nə na wun cau amuri ka.

24Ɓakuli mənana pusə ɓanza andə agir mana a ɓaləi kat ka, nda Mətala kuli andə nzali, sə yì ka, dukiyi a ndàperi mana à ɓe nə bu ɓwapəndəa ka ɗang.

25Sə yì ka, alkiyita kəgir a bu ɓwapəndəa mənana à nə̀ pe wi aɓa pakki wi turo ka ɗang, acemənana kə yì nda ɓwa mənana pākiyi yiləmu, andə lin'ueo, andə agirbunda kat aban aɓwana ka.

26Aɓa ɓwa mwashat sə pusə aɓwapəndəa ɗàngɗáng, amana à lumsə ɓanza kat ka. Kə yì na ɓara-ɓara kasə tite andə masələata anza malea, andə abu-ɓanza mana à nə̀ do kam ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

27Ɓakuli pa anggo, ace mənana ɓə̀ ɓwapəndəa alte, nə tsəkɓaləu ama aɓa
harəkiban aban alte ka à nə̀ kumi. Kat andə amani ka, Ɓakuli ka nda tu aban ko
yan ata səm ngga.

28Acemənana "A ɓaləi sə səm do nə yiləmu, səm nggə gya, sə səm pa." Kəla mana
aɓea amənggyal ma'wun bang ngga ama, "Səm gbal ka, səm ndaka muna male"
ka.

29Sə acemənana səm ndaka muna mala Ɓakuli ka, ɓə̀ səm ngga səni ama Ɓakuli
na kəla ɓə̀nzál mana à ɓeì nə bolo, ko tali, aɓa nyoule ko sələpe mala ɓwapəndəa
ka ɗang.

30Adó-ɗwanyi surə Ɓakuli mana ɗiɗyal ka, Ɓakuli tsək kir cea ɗang, sə a dyan
ngga, kə bangŋa ama tsəngŋəna nzongcau, ɓəa ɓwana kat a koya aban, ɓəa
nying acauɓikea malea, ɓəa pwanzali abani.

31Acemənana yì ka, tsəngŋəna pwari mana nə̀ ɓashi ɓanza nəi aɓa məsəcau, nə
bu ɓwa mənana ci ka. Ləmndəna mənia yì ɓwa ka aban aɓwana kat, nə loasəo
mana loasəi a ɓembe nə yiləmu ka.

32Lang à ok Buləs na cau mala loapi ɓembe nə yiləmu ka, aɓea aɓwana aɓaləia
nyesə cau mənana Buləs bang ngga cau oalban na. Acilia ka à na ama, "Səm nggə
earce ama she a ɓe kə pwari sə wu yi bangga səm cau ɗəm amur mənia yì gir
ka."

33Anggo sə Buləs nying ɓaləia, bwal njar nə̀ o,

34sə aɓea aɓwana ka, à o ata Buləs, à paɓamuria aban Mətalabangŋo. Aɓalə
amənia yì aɓwana à paɓamuria ka, mwashat ka nda aɓalə aməkurcau, à kə tunəi
ama, Diyonisiyos. Ɓe mɓwama na kam gbal aɓaləia, lulləi ama, Damaris, andə
aɓea aɓwana.

Amə Mishan 18

Buləs a Korinti

1Anzəm məno ka, Buləs nying Atina pələa wario a Korinti.

2Abanì sə kya kum ɓeɓwa Yahudi à kə tunəi ama Akila, mənana à ɓəli a bu-nzali
Pwantus ka. Yì andə mami Pərisəla ka, à pur a nggeala Roma, a nzali Italiya sə à
yiu a dyan tu, acemənana Kəlaudiyus, yì murəm məgule mala amə Roma, pər
amə Yahudi kat ɓəa nying Roma. Buləs wario a sən a Akila andə Pərisəla.

3Sə acemənana turobu malea mala pakkia gumli na mwashat ka, Buləs do
andəia, à kutia pakki aturo a tarəia.

4A koya pwari Sabbat, pwari usələo mala amə Yahudi ka, Buləs kə wario a
ndakpapi kə na cau nə amə Yahudi andə amə Gərik ace mənana nə̀ kumo nə̀
nunnia ɓəa sələ ama Yesu ka, nda Mə'amsəban.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

5Lang Silas andə Timoti nyingŋəna bu-nzali Masədoniya, à yì bwaləna ka, Buləs kara pa ɓamuri kat ace hamnə cau mala Ɓakuli. Camarə banggi amə Yahudi ama, Yesu nda Kərəsti Mə'amsəban.

6Amə Yahudi ka à ɓinəna à pa nə̀ ak cau mala Buləs ɗang. À camarə banggi wi acau məɓane. Buləs pələa kətəri tu mana arə agir-nggurəu male ka, ace mənana ɓə̀ ləmndəia wia ama yì ka, pusəkina abui. Sə banggia wia ama, "Ɓə̀ nkila ma'wun, ueo amur wun. Ɓə̀ wu kutio a lu-bəsa ka, wu nə̀ ɓua nə ɓamur rə wun! Mim ngga ən pusəkina abuam. Twal ado aban ká a dəmbəa ka, mə nə o a hamnə cau aban aɓwana mana amə Yahudi na raka."

7Pələa Buləs nying ɓa ndakpapi, sə o kya do a ɓala mala ɓe məkpata Ɓakuli, à tunəki ama Titiyus Yustus. Ɓala male ka sau nə ndakpapi ɗang.

8Kərispus, ɓwaməgule ndakpapi ka, paɓamuri aban Mətalabangŋo, yì andə aməɓala male kat. Sə aɓwana pas a Korinti, mənana à ok cau mala Buləs ka, à paɓamuria aban Mətalabangŋo, pələa à pakkia wia batisəma.

9Aɓe fara nə du ka, Mətalabangŋo na cau nə Buləs aɓa sənə aɓa Bangŋo ama, "Ɓangciu ɓə̀ kəa pakko ɗang, sə kəa na ama a nə nying hamnə cau mala Ɓakuli ɗang,

10acemənana mə nda to. Kə ɓwa pà kàm nə̀ pakko kəgir ɗang. Aɓa nggeala mənia ka, mə ndanə aɓwana kam pas mənana à nə̀ paɓamuria abanam ngga."

11Nda Buləs lidəmbəa nə do a Korinti pəla-mwashat nə cili, aban kania wia cau mala Ɓakuli ka.

12Lang à tsəngŋəna Galiyo, ɓwa Roma a Nggwamna mala bu-nzali Akaya ka, aɓea amə Yahudi mana à ndanə do abanì ka, à kur kunarəia à bwal Buləs, à wari nəi a ɓadəm Nggwamna ace ɓashi.

13A na ama, "Ɓwabura man ngga ndaban ɓariki nə̀ pwan bum aɓwana ɓəa kpata Ɓakuli a njar mana nda ɗàng andə gir mənana nggurcau ma'səm na ka!"

14Buləs nə̀ mən kuni nə̀ na cau ka, kara Galiyo pələa arə amə Yahudi mana à warinə cau ka. Nea wia ama, "Wun amə Yahudi, ɓəa pələ ama wu yiu nə ɓwa mənia ka ace ɓe kə cau mala gir məɓane mənana pa, ko nzongcau na ɓun ngga, ɓə́ ɓoaro mə nə pak munyi, mə nə kwaki kiram arə wun.

15Sə acemənana ce ka nda amur aɗikiaban amur acau, andə alulləu, andə anggurcau ma'wun ngga, wu mal nə ace nə ɓamur rə wun. Pa mə nə do məɓashi amur ulang agir kəla amənia ka ɗang!"

16Pələa tsəa à pusəia aɓa ndaɓashi.

17Sə yia kat ka à pələ amur Sosətins, məyal mur ndakpapi, à bwali, à walki àkə̀ kun ndaɓashi. Sə ko kəgir dəurə Galiyo ɗang, ko bəti.

Buləs nyare o a Antiyok mala amə Suriya

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

18Buləs do andə aməkpata Yesu mana aɓa Korinti ka arə anonggeo pas. Pələa nyia, nə o a bu-nzali Suriya. À kpapi gya a tarəia andəa Pərisəla andə Akila. Lang à yì bingŋəna Sənkəriya, la a kun nggeamur ka, Buləs mwa muri ace mənana ɓə̀ ləmndə ama yì ka, lumsəna nzongcau mala amə Yahudi mənana twalo a ɓadəm Ɓakuli nə̀ pe ka. Pələa à kutio a waru-mur aban ká.

19Lang à yì bwal nggeala Afisu ka, Buləs nying a Pərisəla andə Akila aɓa waru. Sə kutio wario a ndakpapi aban naki acau andə amə Yahudi.

20Aɓea aɓwana aɓaləia à zəmbəi Buləs, ɓə̀ pak anonggeo pas, sə ɓine.

21Ndo nə̀ u ka, pələa nea wia ama, "Ɓə̀ Ɓakuli earəna ka, mə nə nyare mə nə yiu aban wun." Anggo sə kutio a waru nying Afisu, aban o.

22Lang waru yi kpashina a kun mur a Kaisariya ka, Buləs suləo nə̀ kar a Urəshalima aban makki aməkwadî kun. Pələa bwal njar nyare o a Antiyok aɓa bu-nzali Suriya.

23Anzəm anonggeo bəti a Antiyok ka, Buləs bwal njar, o arə aban aɓalə abu-nzali mala amə Galati andə amə Firigiya, kə ɓak ɓabum aməkwadî kat mana arə abanì ka.

24A baku məno ka, ɓeɓwa Yahudi mana à tunəki ama Apolo, mənana pur nə nggeala Alizandəriya ka, yiu a Afisu. Yì ka, ɓwa na ndanə sələ nacau, sə surə Maləmce mala Ɓakuli kərkər.

25Acemənana yì ka, kum kanigir kərkər aɓa Njar mala Mətalabangŋo ka, nə ɓabum pina məgule sə kə hama andə kani aɓwana məsərə məsəcau amur Yesu. Sə kat andə a mani ka, kə cau mala pa batisəma mala Yohana na surə ce ka.

26Pələa Apolo tita nacau nə rəcandəa a ndakpapi. Lang Pərisəla andə Akila okcau mana kə na ka, à tunəi à o andəi a ɓala malea, à kya mənggi wi ɓa njar mala Ɓakuli pepe.

27Lang Apolo bangŋəna ama nə̀ o a Akaya ka, aməkpata Ɓakuli ɓak ɓabumi ɓə̀ kyane. Pələa à gilə cautera aban ká aban aməkwadî mənana a Akaya ka, ace mənana ɓəa ak Apolo pepe ka. Lang bwaləna Akaya ka, kya duk nggea gbasha məgule abanì, mənana aɓwana kum ɓwamuru mala Ɓakuli, à pələ aməkpate ka.

28Yì ka, gandə amə Yahudi mənana à lo makgir nəi ka nə cau, aɓalə aɓwana mana à ram kat ka. Kə ləmndəia wia aɓa Maləmce mala Ɓakuli ama, Yesu nda Kərəsti Mə'amsəban.

Amə Mishan 19

Buləs aɓa Afisu

1Mənana Apolo na aɓa Korinti ka, Buləs twal bəri gya arə abuban, kya puro a Afisu. Abanì sə kum aɓea aməkpata Yesu,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2sə ɗia ama, “Mənana wu pələ amə kpata Yesu ka, wu angŋəna Bangŋo Məfele le?” À pe wi eare ama, “Awo, yale səm malaká ok ama Bangŋo Məfele nakam ɗang.”

3Buləs ɗia ama, “Sə ya ulang batisəma nani à pakka wun?” À pe wi eare ama, “Batisəma mala Yohana.”

4Pələa Buləs banggia wia ama, “Batisəma mənana Yohana pak ka nda ace aɓwana mana à pwanzali, à nying acauɓikea malea ka. Sə ne amə Isərayila ama ɓəa paɓamuria aban ɓwa mənana kə yiu a nzəmi ka, mənana à tunəki ama, Yesu ka.”

5Lang à ongŋəna anggo ka, pələa à pakkia wia batisəma aɓa lullə Mətalabangŋo Yesu.

6Pələa Buləs tsək bui amuria, kara Bangŋo Məfele suləo amuria, à nacau nə akún-takuli, sə à hamnə cau mala Ɓakuli.

7Laki mala amənia yì aɓwana ka nda lum-nong-ɓari.

8Anzəm məno ka, Buləs twal zongŋo tārú kə wario aɓa ndakpapi, camarə ne aɓwana cau nə məsəkang-kangŋa. Aɓa nakia cau andə aɓwana ka, kə ɓariki nə̀ nyesə ɓabumia arə do murəm mala Ɓakuli amur aɓwana.

9Sə aɓea aɓwana ka à candəkicau à ɓinə paɓamuria, à kə naki acau məɓane amur Njar kpata Mətalabangŋo, a ɓadəmbə aɓwana. Pələa Buləs ɗekia, pwan aməkpata Yesu à o andəia, sə a koya pwari ka kə sənggi ɓalə acau andəia aɓa ndà-kanigir mala Tiranus.

10Buləs lidəmbəa nə kanigir a məno yì ndà-kanigir ka, kya bwal pələa ɓari, sə ace məno ka aɓwana kat mana nə do a bu-nzali mala Asiya ka, amə Yahudi andə amə Gərik, à ok cau mala Mətalabangŋo.

Amuna-burana mala Səkeva

11Ɓakuli pak agir-ndələki məgule kərkər nə bu Buləs.

12Ko nggearə ahankici andə agir-nggurəu mənana à je nggurə Buləs ka, à twalia à wari nəia aban amə rəkwana, sə akwano malea kara à mala, sə akukwar puri rəia.

13Aɓea amə Yahudi na kam mənana à kə gya arə aban, aban pusəkia kukwar arə aɓwana ka. À ɓariki gbal ama à nə̀ pak turo nə lullə Yesu à nə̀ pusə akukwar pale, nə nea wia cau ama, “Ən nggə sa arə wun aɓa lullə Mətalabangŋo Yesu mənana Buləs kə hamnəi ka, wu puro.”

14Amuna-burana tongno-nong-ɓari mala Səkeva, Pəris Məgule mala amə Yahudi, à nda à pakki mənia yì gir ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Sə a ɓe fara à nda aban pa anggo, pələa kukwar nea wia ama, “Ən surə Yesu, sə ən sələna ce Buləs; sə wun ngga, wu ndaka yana?”

16Sə ɓwa mənana nə kukwar a rəì ka, yàlle kpa kwaria, walkia nə walo ana, nə rəcandəa mana kuti malea ka. Kara à tur kusəia a mire à nying ɓala male, nə anpenye a rəia, nə ɓārəia.

17Aɓwana kat mənana à ndanə do a Afisu ka, amə Yahudi andə amə Gərik, à ok ce mənia yì gir ka, kara ɓangciu bwalia kat, sə lullə Mətalabangŋo Yesu kum gulo kərkər.

18Pas aɓalə aɓwana mana à paɓamuria, à pələ aməkpata Yesu ka, à yiu à yì bang ce pakkia gir ɓealɓikea malea kwas.

19Aɓwana pas mənana ɗiɗyal ka à kə pakki agir swarkiban nə aɓuri ka, à yiu nə amaləmce mala agir monzəo malea, à yì pisəia a bəsa a ɓadəmbə aɓwana kat. Lang aɓwana yi kpapiki aboalo agir məno à pisəia kat ka, boale lumsə məsəboalo azərfa á-lumi-tongno.

20Anggo nə rəcandəa sə cau mala Mətalabangŋo gulo, akiban kərkər.

Loasəban aɓa Afisu

21Anzəm aməno yì agir ka, Buləs kum ɗenyicau a ɓabumi ama ɓà kar aɓalə abu-nzali Masədoniya andə Akaya sə ɓà kutio ɓà kyane a Urəshalima. Na ama, “Anzəm mana ɓà ən warina a Urəshalima ka, dumənam púp mə nə kutio, mə ká gbal a Roma.”

22Nda gir mana tsəa sə tasə Timoti andə Arasətus a Masədoniya, yia ɓari aɓalə aɓwana mana à kə bwali wi turo ka. Sə yì ka, do a bu-nzali Asiya banì ɓine sau zuku.

23Àkà ɓalə anonggeo məno ka, nggea loasəban lo kərkər aɓa Afisu amur cau mala kpata Njar mala Mətalabangŋo.

24Mənia yì loasəban ngga tite nə ɓe məntul mana lulləi ama Demitərəyus, mə tulki amuna kurəm mana à nda kəla ndàperi mala ma-ɓènzál Atimis, nə bolo-ntul azərfa ka. Mənia yì nggali ka kə yinəia aməturoe boalo kərkər.

25Pələa Demitərəyus tunə kpapi mala aɓwana kat mənana à nda aɓa ulang məno yì turobu malea ka, sə nea wia ama: Wun aburana, wu sələ ama kume ma'səm ngga àkà ban mənia yì turo sə səm nggə kumi.

26A dyan ngga, wu nda wu kə səni sə wu kə oe nə akir wun, gir mənana mənia yì ɓwa à tunəki ama Buləs kə pe ka. Nda ban na ama agir mənana aɓwapəndəa pe nə buia sə à kə peri abania ka, agir na à nà peri abania ɗang ko bəti, sə nda kà pwan ɓabum ɓwapəndəa ka. Tsəngŋənia à ɓwarkini tanjar akani aɓa Afisu andə bu-nzali Asiya kat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

27Ɓangciu ma'səm ngga nda mənana ama, limo ma'səm no nə̀ kum lulləu məɓane. Sə nggearə məno na nəmurəì ɗang, ndàperi mala ma-ɓə̀nzál məgulo mənana à kə peri abani, yì Atimis gbal ka, nə̀ duk gir məɓane; sə Atimis, yì ma-ɓə̀nzál mənana ko yan a Asiya andə ɓanza kat kə peri abani ka, gulo male nə̀ kpa!

28Lang à ongŋəna cau man ngga, kara bumia lul kərkər, à loasə gia a kuli à kə na ama, “Atimis mala amə Afisu ka, məgulo na!”

29Zuku ka, loasəban məno akinaban, ɓa nggeala kat lo cam nə kusəì. Ɓwabunda nyāri, à pur nə mire aban ká a bankpapi mala nggeala. À bwal aburana ɓari, Gayus andə Aristakus, aɓi amə gya mala Buləs, mənana à pur a Masədoniya sə à yiu ka. À nunggia à um nəia a bankpapi.

30Buləs nə ɓamuri ka earce ama nə̀ ká a ɓadəmbə aɓwabunda aban kpapi nə̀ bangcau nəia, sə amə̀kpata Ɓakuli pərki.

31Nggearə aɓwana-məgule mala la, mana à gyajam mala Buləs na ka, à teri wi cau ama, ɓə̀ kəa na ama nə̀ kutio aɓa ban-kpapi ɗang.

32Ɓwabunda mana ram ngga, à twalo à zurəki nə loasəban: aɓea aɓwana ka à kə na cau bang-bang amur ɓe gir, sə aɓea aɓwana gbal ka à kə na malea ɗang. Yale banggulea ka à surə gir mənana tsəa sə à yiu à yì ram ngga ɗang.

33Aɓea amə Yahudi ramta Alizanda a dəmbəa a ɓadəm ɓwabunda ɓə̀ bəlia wia ɓa ceì. Pələa Alizanda ləmndəì ɓwabunda bu ɓəa duk kunia piu, sə ɓariki nə̀ na kuni, amur tər gir mana kumban ngga.

34Lang amə Gərik mənana aɓa ɓwabunda yi sələ ama yì ka, ɓwa Yahudi na ka, kara à loasə gia kpəm kunia mwashat aban na cau mə'mwashati ama: “Atimis mala amə Afisu ka, məgulo na!” Twalia bu-pwari ɓari à ndarə na mənia yì cau ka.

35A masələate ka, məgiləgir mala nggeala ɓariki tsək ɓwabunda à do kunia piu. Pələa na ama: Wun aməla səm amə Afisu, ɓanza kat ka sələ ama nggeala məgule Afisu ka nda məyal ndàperi mala Atimis məgule andə tali rəì mənana pur nə kuli sə yi kpa a nzali ka.

36Kəɓwa pà kàm nə̀ təmce amənia yì agir ka ɗang. Ace mani ka, wu nyesə ɓabum wun, wu kəa pak kəgir amur mire ɗang.

37Wu yina nə amənia yì aburana ɓari ka akani, kat andə amani ama, à ɓun kun ndàperi ma'səm, à iu kəgir kam ɗang, ko à na məɓane amur ma-ɓə̀nzál ma'səm raka.

38Ɓə̀ Demitərəyus andə aməturo male ndanə cau mana à nə̀ na amur kəɓwa ka, səm ndanə aməɓashi andə apwari do ɓashi; ɓəa ndanə ɓe kəgir mana kwania arə kəɓwa ka, à nə̀ gandə yinə ce.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

39Sə ɓə̀ ɓe kəgir na kam ɗàng mənana wu earce wu nə̀ yinəi ka, dumənа púp à nə̀ na ce aban amə ɓashi, a ban-kpapi mala aməla kat.

40Kəla mənana nda kam ado ka, mənia yì gir mənana kumban yalung ngga, tsəngŋəna səm aɓa ɓangciu ama, amətala nzali nə̀ gandə tsəka səm cau mala loasə munəo mala ɓwabunda. Acemənana səm pànə kun nacau səm nə̀ na tər gir mana yinə mənia yì came mala la andə zurəki ka ɗang.

41Lang məgiləgir mala nggeala maləna na cau man ngga, pələa mesə aɓwana mana à ram ngga à o.

Amə Mishan 20

Gya mala Buləs arə abu-nzali Masədoniya andə Akaya

1Anzəm mana loasəkiaban maləna ka, Buləs tunə aməkwaɗi à yì rambəa abanarəia, pələa ɓak ɓabumia nə cau mala Ɓakuli, pea wia rəcandəa sə cia a ndà. Pələa nying banì kutio o a bu-nzali Masədoniya.

2Lang gingna arə abumban aɓa məno yì bu-nzali aban ɓak ɓabum aməkwaɗi nə cau mala Ɓakuli ka, pələa kutio wario a Gəris mənana gbal à tunəki ama bu-nzali Akaya ka.

3Abanì sə kya do pak azongŋo tārú. Lang Buləs mala nə̀ twal gya a waru nə̀ o a Suriya ka, yi ok ama aɓea amə Yahudi kùrna kunia amuri à nə̀ wal-lui a njar. Nda gir mənana tsəa sə nyar a kusəì twal nza, pələ nə njar ɓa bu-nzali Masədoniya ka.

4Aɓea burana mənana à o ate ka à ndaka Sopata, muna mala Pirus ɓwa Biriya, andə Aristakus andə Sekundus amənana à pur nə nggeala Tasalonika ka. Gayus ɓwa Dabe, andə Tikikus andə Tərofimus, amana à pur a bu-nzali mala Asiya ka, à o ate gbal, yia andə Timoti.

5Yia mənia tongno-nong-ɓari ka, à aka səm dəmbəa, mim Luka sənə Buləs, à o a waru-mur à kya kundə səm a Təros.

6Sə səm twal gya nə kwar-nza səm o a nggeala Filipi. Akano anzəm Lamsan mala Bəredi mana Yist pa a rəì raka, səm nggea kutio a waru-mur aban o a nggeala Təros. Anzəm anongŋo tongno ka səm nggea kumia a Təros. Abanì sə səm pak limo mwashat.

Masələata pak bəri mala Buləs aban ká Təros

7Nə pwari kpəra a pwari Ladi ka, səm yì rambəa a tarə səm aban li girlina. Buləs tita hami aɓwana cau, sə acemənana ɓə̀ ban kwarəna ka nə̀ bwal njar nə̀ o ka, camarə na cau kya bwal ɓadu.

8Apitəla nakam pas à kə pa tălaban aban mənana səm kpapiyi kam a ndakuli ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

9Mə lagga mənana lulləi ama Yutikus ka, nda ban do a ferang mala ndakuli. Sə lang Buləs camarə na cau ba ka, Yutikus ka ntulo kə aiki, yi kongŋəna a ntulo kərkər, nda kara pur kano a ferang, a bu tāruia ndakuli məno ɓong-ɓong, yi kpa a nzali. À nə̀ yiu à nə̀ yia twali ka, lú na.

10Pələa Buləs sulə a nzali, kya kūndəo amur mə lagga, sə kùrrì a rəì nə abui, na ama, "Ce ɓalə wun zuriki ɗang, ndanə yiləmu!"

11Pələa Buləs andə acili aɓwana nyare à o a ndakuli ɗəm. Anzəm mənana à lina girlina a tarəia ka, Buləs lidəmbəa nə nea wia cau ba kwaro mala ban. Pələa bwal njar kutio o.

12Sə à twal mə lagga à um nəi a ɓala nə banɓoarnado kərkər, acemənana yiləmi nyarəna a rəì ka.

Buləs lo a Təros aban ká a Miletus

13Pələa səm o amuria səm kya eauwe a waru səm samsəa aban ká a Asos, aban mənana səm nggea twal Buləs a waru kam ngga. Yì Buləs ka eau ata səm a waru a Təros ɗang acemənana earce nə̀ kàr nə nza aban ká Asos.

14Lang yiu yi kum səm a Asos ka, səm twali a waru səm kutio aban o a Mitəlin.

15Səm nying ban məno səm samsəa aban o. Ba ɓe ban fana ka, səm yì bwal ban luran Kiyos. Ɓe ban fana ɗəm ngga, səm samsəa səm yì pur a luran Samos. Səm nying Samos ka, twal səm pwari mwashat sə səm yì bik là Miletus.

16Amur njar aban ká Miletus ka, waru samsəa yi kuti nə ban nggeala Afisu. Buləs ka angŋəna dəmbəa twaləna a ɓabumi ama pà nə̀ came a Afisu ɗang, ace mənana ɓə̀ kəa kiɗìki pwari kərkər aɓa bu-nzali Asiya raka. Yì ka, nda mur larri nə̀ ngga bwal Urəshalima, ɓə̀ nə̀ gandə pa ka ɓə̀ yi kum pwari Pakiɗire Pentikos.

Buləs tsək aɓwana-məgule mala ikəlisiya a Afisu a ndà.

17A Miletus sə Buləs turban ata aɓwana-məgule mala ikəlisiya mana a Afisu ɓəa yiu ɓəa yi kumi a Miletus.

18Lang à yina ka, pələa nea wi ama: Wun ngga wu surəna ulang do mem andə turo mənana ən pa aɓalə apwari məno kat mə nda aban wun ngga, tite àkə̀ pwari mənana ən yiu nəi a bu-nzali Asiya ka.

19Nə nyesəɓamuru andə mərəm a məsəam sə ən pakki Mətalabangŋo turo, acemənana mə nda məguro male. Ən do nə gandərəu aɓa nutanni mala agir mənana à yipam nə kurkunarəu mala amə Yahudi mənana aməkwaɗì na raka.

20Wun ngga wu sələna ama aɓa hamnə cau mala Ɓakuli bwāng, mənana ən pe aɓalə aɓwana, andə kanigir arə aɓala ma'wun ngga, ən nying kəgir mənana ɓoaro ɓə̀ ən bangga wun, mənana nə̀ bwala wun nggam ngga ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

21Ən banggi amə Yahudi andə aɓwana mana amə Yahudi na raka, nə nunkiru nəma, dumənа púp ɓəa nyare aban Ɓakuli. Ɓəa pələ nzəmia arə acauɓikea malea, ɓəa pwanzali, sə ɓəa paɓamuri aban Mətalabangŋo Yesu.

22Sə ado ka, mə ndo mə nə ká a Urəshalima acemənana Bangŋo Məfele ləmndə nam a banfana ama dumənа púp ɓən kyane. Ən surə gir mənana nə ngga kumam akano ka ɗang.

23Kə gir mənana ən sələ ka nda mənana ama, a ko ya nggeala ən kuti kam ngga, Bangŋo Məfele kə nunkiram ama oasəban a ndàkurban andə tanni na à kə kundəam ngga.

24Sə amur mani ka, ən twal yiləmem a kun ɓe kəgir ɗang. Mim ngga, gir mənana ən tsək muram a rəì ka nda mənana ama ɓə̀ ən mal turo mənana Mətalabangŋo Yesu pam ɓə̀ ən pe ka, yì turo hamnə Cau Amsəban mala ɓwamuru mala Ɓakuli.

25Ən sələna ama wun mənana ən camarə gya aɓalə wun, aban hamnə cau mala Domurəm mala Ɓakuli ka, kəɓwa pà kàm aɓalə wun nə sənam ɗəm ɗang.

26Ace mani ka, mə nda ban na wun yalung ama, kə nkila mala kəɓwa aɓalə wun pa a muram ɗang.

27Acemənana kane kat mənana Ɓakuli ndanəi a ɓabumi, sə kə earce ama ɓə̀ wu surəì ka, ən nyar nə tam arə hamnə ce aban wun ɗang.

28Wu yal ɓamur rə wun andə aɓwana mala Ɓakuli mənana Bangŋo Məfele pa wun a bu wun ɓə̀ wu ɗenyi nəia ka. Wu do kəla ayalgir amur domwan mala Ɓakuli, yì ikəlisiya male, aməkpate mənana kúria nə nkila mala Muni, mənana sukki amur nggun-gangndi ace amsəia ka.

29Ən sələna ama anzəm mənana ən nyingŋəna ban wun ngga, aməkanigir-nyir, kəla anvwa bondo məɓealɓike, à nə̀ yiu aɓalə wun, ace mənana à nə̀ kiɗiki domwan mala Ɓakuli, aməkwaɗi ka.

30Sə a nggearə ɓalə wun ngga, aɓea aɓwana nə̀ lo à nə̀ ɓosəki kusə məsəcau. À nə̀ kutia kanigir-nyir ace mənana à nə̀ kum aɓea aɓwana mənana à nə̀ swarkia ɓəa pələ aməkpata tea ka.

31Ace mani ka, wu tsəkir wun pepe! Wu ɗenyi ama, nə amərəm a məsəam, du andə pwari, mə nda aban kani ko yan ata wun ngga cau mala Ɓakuli kat ba apələa tārú.

32Ado ka, ən nggə nying wun aɓa bu Ɓakuli ɓə̀ bwal wun sə ɓə̀ tamsə wun aɓa paɓamuru arə cau mala ɓwamuru male, mənana nə̀ gandə ɓak wun, nə̀ pa wun atsəkbu mənana Ɓakuli ndanəi ace aɓwana mana twalnia à dumənа amale na ka.

33Ən sham ma kə boalo mala ɓwa ko agir-nggurəu male ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

34Sə wun, nə́ ɓamur rə wun ngga, wu sələ̀na ama, nə́ abuam mənia ka, sə ən nggə kum girlina mənana mə nə li sənə aɓwana mana səm nda sənəia ka.

35Aɓa koya gir ən nggə pak ka, mə nda ban ləmndəa wun ama, aɓa pak turo mənana nkundər pa a rəì raka sə səm nə̀ bwali aɓwana mana à pànəi raka. Ɓə̀ səm ɗenyi nə acau mala Mətalabangŋo Yesu, mənana na nə ɓamuri ama, “Tsəkbu mala Ɓakuli mana amur amə pa ɓoro ka nda kpəm kuti do kúndəo ɓəa po.”

36Lang Buləs maləna na cau ka, pələa kūndəo amur ankuni andəia kat, sə à pak hiwi.

37Yia kat à kutia ɓua nə mərəm, à mən abuia à kə kurki Buləs a rəia, sə à kə jeki nki nə kunia aban tsəe a ndà.

38Gir mənana pea wia ɓabumkiɗikea kərkər ka nda cau mənana Buləs banggia wia ama, à pà nə̀ səni ɗəm raka. Anggo sə à kya tsəkte a kun-waru mur.

Amə Mishan 21

Buləs wario a Urəshalima

1Anzəm mana səm tsəngŋəna aɓwana-məgule mala amə Afisu à ndà ka, səm twal waru səm sarəa aban ká a luran Kos. Ban fana ka, səm lo kano səm yì bwal luran Rodis, pələa səm yì kutio, səm wario a ɓe la a tunəi ama Patara.

2Abanì sə səm yì kum ɓe waru, mənana nə̀ ká a bareban Fonishiya, nda səm eau kam aban o ka.

3Səm nda aban samsəa aɓa nggeamur aban o ka, məsə səm yi kpa arə luran mala Sayipərus kuko, səm yi turi nə bu səm mənggare, səm lidəmbəa aban o. Səm yì kpashi a kunmur mala nggeala Taya, aɓa bu-nzali Suriya. Abanì sə amə̀turo ɓa-waru sulə twalo.

4Səm nggea alta amə̀kwaɗì mənana abanì ka səm do atea limo mwashat. Bangŋo mala Ɓakuli ləmndəì amə̀kwaɗì məno ka ama ɓəa ne Buləs ɓə̀ kəa na ama nə̀ ká Urəshalima ɗang.

5Səa ma lang pwari o ma'səm yi karəna ka, səm lo sə bwal njar aban o. Amə̀kwaɗì məno kat, aburana andə amaməna andə amuna malea, à puro à tsəkta səm a kunmur. Akano sə səm kat, səm kūndəo səm pak hiwi.

6Pələa səm tsək rə səm à ndà. Buləs andə səm, aɓi aməgya ka, səm kutio a waru; sə yia ka à nyare a la.

7Səm loapi Taya ka, səm yì came a nggeala Tolemayas. Səm makki amə'eamrəarəu kun, sə səm nong-mwashat abanì.

8Ban fana ka, səm lidəmbəa aban o a nggeala Kaisariya. Akano ka, səm yì suləo a ɓala mala Filip mə hamnə Cau Amsəban. Yì ka, nda mwashat aɓalə aburana

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

tongno-nong-ɓari, mənana aməkwaɗì twalia a Urəshalima ace bwal ban turo gau girlina ka.

9Yì ka, ndanə ansarina ine mənana ko yana atea ka ndanə ɓoro mala ɓangna; à kə bang cau mala Ɓakuli mənana Bangŋo Məfele ləmndəia wia ka.

10Anzəm mənana səm pakkina anonggeo pas akano a ɓala mala Filip ka, ɓe məɓangna mala Ɓakuli mənana à tunəki ama Agabus ka, puro a bu-nzali Yahudi yi kum səm.

11Yiu sə yi twal nggur-ɓunu mala Buləs, pələa kùr akusə ɓamuri andə abui nəi. Pələa bangŋa ama, "Bangŋo Məfele na aban na ama, 'Anggo sə amə Yahudi nə̀ ngga kùr mətala nggur-ɓunu mənia ka a Urəshalima, sə à nə̀ twali à nə̀ pea aɓwana mənana amə Yahudi na raka.' "

12Lang səm ok mənia yì cau anggo ka, səm kat mənana abanì ka, səm zəmbəi Buləs ama ɓə̀ kəa na ama nə̀ ká a Urəshalima ɗang.

13Sə yì ka, na ama, "Mana wu pakkiyi anggo, wu tsək mərəm a məsə wun, wu nə̀ ɓunggi ɓabumam? Yale kùrban na ən nakiyi ce ka ɗang, ko nggearə lú ka ən earəna mə nə ngga wu, acau mala Mətalabangŋo Yesu."

14Lang səm yì sənəni ama pa səm nə̀ gandə tamsəe raka, nda səm ɗeki, səm na ama, "Ɓə̀ kànì mala Mətalabangŋo ɓə̀ lumsəo."

15Anzəm aɓea anonggeo ka, səm pwan atwalo ma'səm aban o a Urəshalima.

16Aɓea aməkwaɗì mənana à pur a Kaisariya ka, à o ata səm gbal. À yì tsəkta səm aban mənana səm nə̀ duk kam ngga, a ɓala mala Manason, ɓwa Sayipərus. Yì ka, mwashat na aɓalə aməkwaɗì amədəmbe.

Buləs wario aban amə'eamrəarəu a Urəshalima

17Lang səm yì bwaləna Urəshalima ka, amə'eamrəarəu ak səm nə bumpwasəa.

18Ban fana ka, səm sənəa Buləs səm wario aban Jemis, ace nacau nəi. Aɓwana-məgule mala ikəlisiya kat ka, à nda abanì.

19Anzəm makkun ngga, Buləs bəl ɓalə agir mwashat-mwashat, mənana Ɓakuli pea nə bu turo mishan male aɓalə aɓwana mənana amə Yahudi na raka.

20À nə̀ ok mənia yì cau ka, à ɓwangsəki Ɓakuli. Pələa à ne Buləs ama: Mə'eam səm Buləs, a sələna ama amə Yahudi mənana à pànà ɓamuria à angŋəna Yesu ka, lakki malea na á-pas. Sə aɓa lakki malea məno kat ka, à ndanə bumpina arə kpata Nggurcau mala Musa.

21Aɓea ɓwana yiu à yì banggi amə Yahudi aməkwaɗì mənana akani a Urəshalima ka cau amuro. À bang ama, we ka a kə kania amə Yahudi kat mənana a do a nzali mala aɓwana mənana amə Yahudi na raka, ɓəa ɗeki kpata Nggurcau

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

mala Musa. À na ama, weama ɓəa kəa kasə ɓata amunia ɗang, sə ɓəa kəa kpata kuncau mala amə Yahudi ɗang.

22Mənana ado à nə̀ yia ok ama a yina ka, mana səm nə̀ pa?

23Gir mənana ado səm nggə earce ama wu pak ka, ndya ani ka. Səm ndanə aɓwana ine kani mənana à twaləna kana a ɓadəm Ɓakuli ka.

24O atea aɓa Ndàməgule, wu kpapi wunəia aban pakki agir mala lak rəŭ, agir mənana à kana à nə̀ pea ace mənana ɓə̀ Ɓakuli ea ka. Ɓə̀ pwari ɗarəa mənana à nə̀ pe ace swaria wia muria yina ka, mbwekia wia boalo agir ɗarəa mənana à nə̀ kasəa abanì ka. Anggo sə ko yan ngga nə̀ sələ ama cau mənana yia à ok a muro ka, nyir na. À nə̀ sələa ama nggearə we ka a kə kpata Nggurcau mala Musa.

25Ma mala aɓwana mənana amə Yahudi na raka, sə à pələa aməkpata Yesu ka, səm tasənia wia cautera aban banggia wia gir mənana səm eare amuri ka. Səm bangŋəna ama ɓəa kəa li girlina mənana à ɗarəna alú nəi ka ɗang, ɓəa kəa li nkila ɗang. Ɓəa kəa li nyam girkusəu mənana à wali nə pūrəki meali ka ɗang. Ɗəm ngga ɓə̀ ɓwa ɓə̀ kəa nong nə ɓwa mənana à malaká al rəia andəi raka ɗang.

26Anggo sə Buləs, ban fana ka, twal aburana məno ine ka ate, sə yia a tarəia à lak rəia. Anzəm məno ka, Buləs kutio aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli sə banggi apəris mala ɓa Nda anonggeo shen mənana nə̀ twali a cau mala giləki rəia ka. Banggia wia pwari mana gbal à nə̀ yia pa ɓoro mala agirkusəu mənana apəris nə̀ ɗarəna Ɓakuli nəia, ace koya ɓwa nani atea ka.

À bwal Buləs aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli

27Anonggeo tongno nong-ɓari mala məno yì giləki rəia ka a malanə mala, sə aɓea amə Yahudi mənana à pur a bu-nzali Asiya ka, à sən Buləs aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli. Pələa à swarkita ɓwabunda kat, kara à bwal Buləs.

28À mak gawan bang-bang aban na ama, “Wun amə Isərayila! Wu bwala səm! Mənia yì ɓwa ka nda mənana kə kania aɓwana arə aban kat ɓəa ɓəsəki amə Isərayila ka. Kə kania wia ɓəa kəa kpata Nggurcau mala Musa ɗəm ɗang, sə ɓəa kəa pa gulo arə Ndàməgule mənia ka ɗəm ɗang. Ndya yina nə aɓwana mənana amə Yahudi na raka aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli, yi pəndəkina ce ban məfele mənia ka!”

29(Yia ka à bangŋa anggo, acemənana à sən Tərofimus ɓwa Afisu a tarəia andə Buləs aɓa nggeala, nda sə à twali ama Buləs warina nəi aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli ka.)

30Ban zunggəli aɓa nggeala kat, sə ɓwapəndəa purkio nə mire, à yì rambəa. À yì gbami Buləs, à nunggi à pusəì a nza nə Ndàməgule mala Ɓakuli, pələa à girki akun-nda a kaurəa.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

31Amənia yì aɓwana ka, à nda ban ɓariki à nə̀ wal lú Buləs, səa ma cau yi bwal ban məsarəban mala asoje mala amə Roma. À banggi wi ama, Urəshalima kat ka gəggəlina.

32Kara məsarəban mala asoje lo tu, pwan asoje andə aɓea aɓwana-məgule malea, à ɓangŋa à yiu aban ɓwabunda. Lang aɓwana mənia sən məsarəban mala asoje andə asoje mənana ate ka, kara à came, à nying buia arə walki Buləs.

33Məsarəban mala asoje yi bwal Buləs, bangŋa ama ɓəa ta abui nə ansolo ɓari. Pələa ɗiban ama, “Yana nda man, sə mana ɗe pa?”

34Aɓea ɓwana aɓalə aɓwabunda loasə gia aban na man, sə aɓea aɓwana kə na malea gbal ɗang. Sə acemənana məsarəban mala asoje bwalta kəgir mwashat mənana Buləs pak raka, pələa na ama ɓəa um nə Buləs a banməcande mala asoje.

35À yì bwaləna ban-eauwe mənana à nə̀ eau nəi aban ká aɓa banməcande ka, ɓwabunda twalo zunggəli kərkər. À san rəia aban ká arə Buləs à nə̀ wali, gandəa asoje imsəi a kwaru ace amsəe a bu ɓwabunda mana nyāri a rəi ama à nə̀ wal-lui ka.

36Ɓwabunda məno kpatea nə zwalo, à kə na ama, “Ɓəa wali ɓə̀ wu!”

Buləs bəl kuni

37Lang asoje mala nə̀ kuti nə Buləs aɓa ndà a banməcande malea ka, pələa ne məsarəban mala asoje ama, “Mə nə gandə kum njar mə na cau nə we le?” Sə məsarəban mala asoje ɗì, nə ndaləki ama, “A kə ok kun Gərik le?

38A nda ɓwa Masar mənana mbo lo aɓalə apwari məno nə mgbicau arə nggwamnati, pwan amə walki-alú á-ine ate nə agirmunəo, um nəia a ɓabondo ka re?”

39Buləs na ama, “Awo, Mim ngga mə nda ɓwa Yahudi, a ɓəlam a Tarsus, nggeala aɓa bu-nzali Səlisiya. Mə nda muna nggeala məɓoarne. Ən nggə zəmbəo nyinggam njar mə nea aɓwana mənia ka cau.”

40Məsarəban mala asoje pələa nyinggi wi njar ɓə̀ na cau. Buləs pələa came amur ban-eauwe, sə loasəi aɓwabunda bui ama ɓəa pwalo. Lang ban pwaləna atea piu ka, Buləs pələa nea wia cau nə kun Ibəru.

Amə Mishan 22

1Buləs na ama, “Wun amə'eambəam amə Yahudi andə aɓwana-məgule ma'səm, wu kwaki kir wun wu ok cau mem!”

2Lang à oe aban na cau nə kun malea, kun Ibəru ka, kara ban nyare pwal atea piu-piu. Sə Buləs lidəmbəa nə na cau ama:

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

3Mim ngga mə nda ɓwa Yahudi. À ɓəlam a nggeala Tarsus aɓa bu-nzali Səlisiya, səa ma ən gulo, sə à kaniam gir akani a Urəshalima aɓata Gamaliyel. À kaniam Nggurcau mala aká səm nə kwarkiru pepe, ɓən kpata anzongcau kat ko məye na ka. Ən pa ɓamuram gbal nə rəɓəla məgule ace pe Ɓakuli gulo aɓa ko mana ən pak ka, kəla mənana wu pa, wun mənana ado kat akani ka.

4Ən pea amə kpata Njar mala Mətalabangŋo tanni kərkər. Aɓea atea ka ən walia à wu tam-tam. Sə aɓea, aburana andə amaməna ka, ən bwalkia ən turia aɓa ndàkurban.

5Nggearə Pəris məgule andə aɓwana male ka à nə̀ earnə mim ama mə ndaban na məsəcau. Acemənana a buia sə ən nggə ak acautera aban ká aban aɓwana-məgule aməla-səm amə Yahudi mənana a Damaska ka. Tər wario mem ngga nda mənana ama, ɓən bwalki amə kpata Yesu, ɓən kurkia nə ansolo, ɓən yiu nəia a Urəshalima ace mənana ɓəa yi pea wia tanni ka.

Buləs bangcau amur je male andə Yesu andə ê

6A ɓe fara mə nda mur njar aban ká, ən gbashina nggeala Damaska, nə pwari zəkia. Kaniama ɓaləam nə̀ kasə ka, kara nggea tălaban karara, pur nə kuli yi tá gumbələem.

7Ən kasəa ən kpa a nzali, sə ən ok giu aban nam ama, “Sawul, Sawul! Ace mana sə a kə pam tanni?”

8Sə ən ɗiban nəma, “A nda yana le, ɓwaməgule?” Pələa nam ama, “Mə nda Yesu ɓwa Nazarat, mənana a kə pe wi tanni ka.”

9Aɓwana mənana atam ngga, à sən tălaban sə à bwalta ɓa gir mənana giu nakiyiam ngga ɗang.

10Sə ən ɗi ama, “Mana mə nə pak le Mətalabangŋo?” Pələa Mətalabangŋo nam ama, “Lo, o aɓa Damaska, akàm sə à nə̀ ngga no gir mənana kat a wu nə́ pak ka.”

11Məno yì tălaban ngga kara ciem aməsəam duk nte. Aɓwana mənana səm nda sənəia ka, à bwalam a buam à warinə mim aɓa nggeala Damaska.

12Aɓa məno yì laməgule ka, ɓe kə ɓwabura na abanì à tunəki ama, Hananiya; mə'ɓanggi Ɓakuli na, bwal nggurcau mala amə Yahudi nə paɓamuru tam-tam. Amə Yahudi mənana a Damaska kat ka, à kə pe wi gulo.

13Yiu yi came a nkanggariam sə nam ama, “Mə'eambəam Sawul, ak sənban mo!” Anggo àkə̀ banì aməsəam mənna, kara ən səni.

14Pələa na ama, “Ɓakuli mala aká səm tàrrŏ ace mənana wu surə kànì male. Tàrno wu sən Ɓwa male Məɓealɓoarna, yì Mə'amsəban, sə wu ok gi aban na cau.

15Kə earce ama we ka, a wu nə duk mə'nakuni. A wu nə ne koya ɓwa ka gir mənana a o sə a sən ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

16Sə adyan ngga, mana ɗəm a kundəkiyia? Lo, ɓəa pakko batisəma, pwanzali aban Mətalabangŋo ɓè twalo ban acauɓikea mo.”

Ɓakuli tunə Buləs ɓè hamnə cau aban aɓwana arə anzali

17Anzəm man ngga ən nyare a Urəshalima, sə mə nda ban pak hiwi aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli ka, kara ən sən səna aɓa bangŋo.

18Ən sən Mətalabangŋo Yesu nda rə banggam ama, “Lo, faro nying Urəshalima, acemənana aɓwana man kani ka à pà nè ak cau mənana a wu nə na a muram ngga ɗang.”

19Pələa ən ne wi nəma, “Mətalabangŋo, kəla yia ka à sələna ama, a koya ndakpapi ka ən wario ən nggə bwalki amə kpato, ən nggə pea wia tanni.

20Sə a pwari mənana à wal-lú mə'nakuno yì Itəfanu ka, ən ear nə məno yì wal-lú ka pepe. Mə nda kam aban came ən nggə tsəkir anggea-daura mala aɓwana mənana à ɓukki à wali wu ka.”

21Pələa Mətalabangŋo nam ama, “Kyane, acemənana mə nə turo kuko aban aɓwana mənana amə Yahudi na raka.”

22Ɓwapəndəa kwaki kiri, yi bwal ban mənana Buləs na mənia yì cau ka, pələa à lo loasəban nə giu kpəm aban na ama, “Wu wali ɓè wu! Yì ka, kārəa ɓè dum nə yiləmu ɗang!”

23Lang à ndaban makki'zwalo kərkər, à kə yasələki anggea-daura malea a kuli, à kə loasə tú a gung ka,

24məsarəban mala asoje tsəa à kuti nə Buləs aɓa banməcande malea. Pələa bangŋa ama ɓəa kwe ace mənana ɓəa surə tər gir mənana tsəa sə amə Yahudi lo nə zwalo a rəì anggo ka.

25À kurkina Buləs nə nggur ama à nè kwe. Pələa ɗì soje məgulo mənana came abanì ka ama, “Nggearəì ka, nggurcau mala nzali eara wun ama ɓè wu kwak ɓwa nzali Roma mənana à malaká ɓashi wi, a kumi nə ɓe kə cauɓikea raka le?”

26Lang soje məgulo man ok man yì cau ka, kara o aban məsarəban mala asoje, kya ɗì ama, “Mana a kə earce ama a wu nə pa? Ɓwa məno ka, ɓwa nzali Roma na!”

27Pələa məsarəban mala asoje wario aban Buləs kya ɗì ama, “Nam, we ka, a nda ɓwa nzali Roma le?” Buləs eari wi ama, “E, mə nda ɓwa Roma.”

28Məsarəban mala asoje banggi wi ama, “Mim gbal ka, mə nda ɓwa Roma, ən mbwe boalo kərkər ace.” Pələa Buləs ne wi ama, “Sə mem ngga, mə nda ɓwa Roma a ɓəlban.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

29Kara asoje mənana àkà earce pe Buləs tanni ka, à gbara à pusəki abuia à nyi. Sə məsarəban mala asoje ka, ɓangciu pakki wi lang ongŋəna ama Buləs ka ɓwa Roma na, anzəm mənana tsəngŋəna à kùrni ka.

Aməkurcau pakki Buləs ɓashi

30Ban fana ka, məsarəban mala asoje tsəa ama agbani pəris andə aməkurcau mala amə Yahudi kat ɓəa yi kpapi. Kə earce surə məsərə gir mana tsəa sə à tsəki wi cau a rəì ka. Ace mani ka, tsəa a panzə nsolo mənana à kùrna Buləs nəi ka, sə tamsəi a ɓadəmbəia.

Amə Mishan 23

1Buləs soa məsəì arə aməkurcau sə na ama, “Wun amə'eambəam amə Isərayila! Mim ngga ən lumsəna turo mem aban ká aban Ɓakuli, nə ɓabumam pwapwat yi puro a yalung.”

2Kara Pəris Məgule mənana à tunəki ama Hananiya ka, nea aɓwana mənana à cam tu aban Buləs ka ama ɓəa kwe a takiri.

3Pələa Buləs ne wi ama, “Ɓakuli nə̀ kweo a takiro, yì we mənana a kə ləmndə ɓamuro ama a nda məɓoarne sə aɓa məsəcau ka a nda raka! A ndà ya ulang məɓashi nani, mənana à duk kana a kə pakkam ɓashi amur Nggurcau, sə we nə nggearəo ka a kə yàl Nggurcau nə pa nzongcau ama ɓəa kwem a takiram!”

4Aɓwana mənana à came aban Buləs tu ka à banggi wi ama, “A sələ ama a ndaban sang Pəris Məgule mala Ɓakuli!”

5Buləs pələa earia wia ama, “Ace rəwun, wun amə'eambəam, ən sələ nəma yì ka, Pəris Məgule na ɗang. Acemənana Maləmce na ama, ‘A pa wu nə na məɓane amur murəm mala aɓwana ma'wun ɗang.’”

6Lang Buləs yi sələ ama aɓea aɓwana ata aməkurcau məno ka amə Saduki na sə acilia ka amə Farisi na ka, pələa loasə gi a kuli na ama, “Wun amə'eambəam! Mə nda ɓwa Farisi, kəla mənana akêm ngga amə Farisi na ka. À kə pakkam ɓashi yalung acemənana tsəkɓaləu mem ngga nda aɓa lo mala alú nə yiləmu!”

7Lang bangŋəna anggo ka, kara amə Farisi andə amə Saduki tita munəo a rəarəia, sə kpapi gau banì ɓari.

8Amə Saduki ka à kə na ama ɓwapəndəa pa nə̀ loapi ɓembe anzəm lú ɗang, aməturonjar ko abangŋo gbal ka à pà kàm ɗang. Sə amə Farisi ka à ear ama aməno kat ka à ndakam.

9Loasəban lo kərkər a rəarəia, sə aɓea amaləm nggurcau mənana à nda ata amə Farisi ka, à lo, à kutia makgir məcande. À bangŋa ama: “Səm sən kəgir məɓane mənana ɓwa man pe ka ɗang! Ear ka bangŋo, ko məturonjar na ne wi cau ka!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

10Lang məsarəban mala asoje sən cau kə gulki ka, ɓangciu bwali, acemənana à kə nunggi Buləs, ndo à nə̀ tsəki wi pengye. Pələa tsək asoje ɓəa suləo ɓəa kya amsəi a ɓabuia nə rəcandəa, ɓəa nyesəi a banməcande mala asoje.

11Àkə̀ bu du məno ka, Mətalabangŋo ləmndərəi aban Buləs sə na ama, "Ɓə̀ ɓangciu ɓə̀ kəa pakko ɗang! Kəla mənana a na cau mem a Urəshalima ka, duməna ama anggo sə a wu nə ngga nakunam a Roma gbal."

À kurkun à nə̀ wal-lú Buləs

12Ban nə fa ka, aɓea amə Yahudi yi kurkunarəia à na ama, à pà nə̀ li girlina ko à nə̀ nu kəgir ɗang, she ɓəa walna lú Buləs ka.

13Aɓwana mənana à kurkunia ka lakki malea kuti lumi-ine.

14Nda à wario aban agbani pəris andə aɓwana-məgule à bangŋa ama, "Səm kanagìr ama pa səm nə̀ tsək kəgir a kun səm ɗang she ɓə̀ səm walna lu Buləs ka.

15Ace mani ka, wun andə aməkurcau wu turban nə cau aban məsarəban mala asoje Roma ɓə̀ yiu nə Buləs aban wun ɗəm. Wu ləmndəì wi kəla wu ndaban earce wun nə̀ sənggi cau male kam pepe. Sə səm ngga səm nə̀ kumsəi wi a njar səm nə̀ wal-lui."

16Lang məkina Buləs ok ce gir mənana à earce à nə̀ pakki Buləs ka, pələa wario a banməcande mala asoje kya ne Buləs ce.

17Buləs pələa tunə ɓe soje məgulo ne wi ama, "Kyan nə lagga man aban məsarəban mala asoje, ndanə ɓe cau mənana nə̀ ne wi ka."

18Pələa soje məgulo man twali, sə wari nəi aban məsarəban malea kat, kya ne wi ama, "Buləs mənana à kùrrì ka, nə̀ nam ama ɓən yiu nə lagga man a bano, acemənana ndanə ɓe cau mənana ɓoaro ɓə̀ banggo ka."

19Məsarəban mala asoje pələa bwali um nəi a nkanggariban, sə ɗi ama, "Mana a kə earce nam ɗe?"

20Məkina Buləs pələa ne wi ama, "Aɓwana-məgule mala amə Yahudi kùrna kunarəia, à nə̀ yiu a zəmbəo li ama wu kyan nə Buləs aban aməkurcau. À nə̀ ləmndəa kəla aməkurcau kə earce à nə̀ ɗiki à nə̀ ok məsəcau pepe a kuni.

21Ce a earcau malea ɗang, acemənana aɓwana kuti lumi-ine mənana à nə̀ kumsəi wi ka. À kanagìr ama à pà nə̀ tsək kəgir a kunia ɗang, she ɓəa walna lú Buləs ka. Ado ka, à giləna rəia, eare mo na ado a kundəki ka."

22Məsarəban mala asoje pələa ne lagga ama, "Ce a eare a ne kəɓwa ama a na nam man yì cau ka ɗang." Pələa tasə ta lagga bwal njar o.

À tasəta Buləs aban Nggwamna Felis

23Pələa məsarəban mala asoje tunə ɓari ata asoje aməgulo male sə nea wia ama, "Wu twal asoje gbəman ɓari mənana à nə̀ o a Kaisariya ka. Wu twal atea aməpàr

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

lumi-tongno-nong-ɓari andə aməkusəu gbəman ɓari nə ankongŋo a buia. Wu nying ban man nə bu-pwari tongno-nong-ine mala bu du man yalung ngga.

24Wu pe Buləs pər mənana nə̀ eauwe a nzəmi ka. Wu um nəi jam a ɓadəm Nggwamna Felis."

25Pələa məsarəban mala asoje gilə man yì cautera ka, sə terî mətala-nzali ama:

26Makkun pur a buam mim Kəlaudiyus Lisiyas, aban ká aban mətala-nzali Felis.

27Amə Yahudi bwal man yì ɓwa ka, ama à nə̀ wal-lui. Lang ən yi sələa ama yì ka, ɓwa Roma na ka, pələa ən wario sənəa asoje mem ən nggea amsəi, ən é a buia.

28Ən wari nəi a ɓadəmbə aməkurcau malea ace mənana ɓə̀ ən kya ok gir mənana pakkia wia ka.

29Sə ən yi sələ ama ce ka, cau mala nggurcau mala kwaɗì malea na; sə ce ka, kārəa ɓəa kùr ɓwa ko à nə̀ wal-lú ɓwa ace ɗang.

30Lang à yì banggam ama à kùrnakun amuri à nə̀ wal-lui ka, nda ən gbara ən tasəi ɓə̀ yiu a bano. Ən nani aɓwana mənana nə cau a rəì ka ama ɓəa yiu nə cau malea a bano.

31Anggo aɓa du məno ka asoje kpata nzongcau mənana à pea wia ka, à twal Buləs à um nəi a nggeala Antipatəris.

32Ban nə fa ka, asoje nying aməpər̀ a kutio a um nə Buləs aban ká a Kaisariya, sə yia ka à nyare a banməcande malea.

33Lang aməpər̀ yi bwaləna Kaisariya ka, à pe Nggwamna cautera sə à nyinggi wi Buləs a bui.

34Nggwamna pələa ɓal cautera sə ɗì Buləs aya buban sə puro. Lang yì ka, ongŋəna ama Buləs pur a bu-nzali Səlisiya ka,

35Nggwamna pələa ne wi ama, "Mə nə ok cau mo nə nggearəam ɓəa aɓwana mənana à ndanə cau a rəo à yina ka." Pələa na ama ɓəa nying Buləs ɓə̀ do a fadan mala Nggwamna Hirədus.

Amə Mishan 24

Buləs a ɓadəm Felis

1Anzəm nongŋo tongno ka, Hananiya Pəris Məgule yiu a Kaisariya andə aɓea aɓwana-məgule mala amə Yahudi andə ɓe lauya mənana à tunəki ama Tatulus ka. À yiu a ɓadəm Felis mənana nda Nggwamna ka. À yiu nə acauɓashi mənana à ndanəi arə Buləs ka.

2Pələa à tunə Buləs yiu yi kutio, sə Tatulus sarə acau mənana à tsəki Buləs ate ka a ɓadəm Felis, ama: Ɓə̀ rəo pwalo, Nggwamna! Səndəmba mo aɓa yalban amur aɓwana ka nda yina səm, amə Yahudi nə li banɓoarnado məsauwe aɓa

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

rəpwala yalung ngga. A nyesə agir pas à pələa aməɓoarne, mənana à yiu nə lidəmbəa a nzali ma'səm ngga.

3Səm earəna nə amənia yì agir ka kat, a koya ban ngga sə a koya pwari ka, sə səm nggə walo bu pepe.

4Səa ma ən earce nəma mə nə po auləa ɗang, ace mani ka, ən nggə zəmbəo, twal gandəa nə səm, ok cau mənana səm nə̀ na bəti ka.

5Man yì ɓwa ka səm kumi ka məzunggəliban na, mənana kə yiu nə loasəban aɓalə amə Yahudi aɓa ɓanza kat ka. Yì nda gbani mala aməkpata Yesu, mənana à tunəkia ama amə Nazarin ngga.

6Yi ɓariki nə̀ pakki aɓea agir aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli nə̀ nyesə ce ɓà; nda səm bwali ka.

7Ɓə́ səm pangŋəni wi ɓashi nə nggurcau ma'səm səa ma Lisiyas, məsarəban mala asoje yiu yi é a bu səm nə rəcandəa. Pələa tsək səm ɓə̀ səm yiu nə acau mənana səm ndanəi arə mənia yì ɓwa ka aɓa ndaɓashi mo.

8Ɓə̀ a ɗíkí ka, we nə ɓamuro a nə gandə surə məsəcau amur acauɓashi mənia səm nggə yinəia a rəì ka.

9Amə Yahudi mənana abanì ka, pələa à ear kat ama anggo sə ce pa.

Buləs na kuni a ɓadəm Felis

10Nggwamna pələa ləmndəì Buləs bu ɓə̀ na cau. Buləs pələa pələ cau ama: We ɓwaməgule, ən sələna nəma arə apələa pas a ndaban pak ɓashi a nzali man, ace mani ka mə ndanə banɓoarnado ɓə̀ ən bəl kunam a ɓadəmbəo.

11A nə gandə bəlta məsəcau nì ama, kuti anongŋo lum nong-ɓari mənana à kuti ka ɗang sə ən yiu a Urəshalima ace peri a Ndàməgule mala Ɓakuli.

12Aɓwana man ngga à kumam aban makgir sənə kəɓwa aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli, ko ən tsək ɓwabunda à loasəban arə andakpapi ko a ɓe kəban aɓa la məgule ka ɗang.

13Sə aman yì aɓwana ka, à pà nə̀ gandə ləmndəo kəgir mənana nə̀ pà rəcandəa arə agir mənana à kə tsəkam cau a rəia ka ɗang.

14Ən earəna mbak ama ən nggə kpata Ɓakuli mala aká səm, aɓa kpata Njar mənana yia ka à twali ama məɓafoe na raka. Sə mim ngga ən earnə agir kat mənana à giləa aɓa Nggurcau mala Musa andəa mənana aɓaləa Maləmce mala amə'ɓangna mala Ɓakuli ka.

15Tsəkɓaləu mem arə Ɓakuli ka mə'mwashati na andə mənana aɓwana man ndanəi arə Ɓakuli ka, ama nə̀ loasə amə cauɓoarna andə amə cauɓikea a ɓembe.

16Ace mani ka, ən nggə ɓariki a koya pwari ka ama ɓən ngga dum nə ɓamur haləkya a ɓadəm Ɓakuli andə aɓwana ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

17Anzəm apələa pas mənana ən ɗekina Urəshalima nəi ka, ən nyare ən wario abanì ace mənana ɓè ən nggea pe aɓwana mem aɓoro ace amətər, sə ɓè ən pâ gir-ɗarəa aban Ɓakuli.

18Mə ndaban pak mənia ka sə à yì kumam a Ndàməgule mala Ɓakuli, ən maləna pakkiagir mala lak rəŭ, kə ɓwabunda pa atam ɗang, sə loasəban pa abanì ɗang.

19Sə aɓea amə Yahudi mənana à pur a bu-nzali Asiya ka, à ndakam abanì. Ɓə́ ɓoaro à ndakani, mənana ɓəa ndanə ɓe kəcau a muram ngga.

20Ko ana raka, ɗìkam aman yia aɓwana ka, ɓəa nam cauɓikea mənana aməkurcau mala amə Yahudi bwalam nəi ka.

21Kə cau mwashat mənana à nè yiu nəi a rəam ngga nda mənana ama ən loasə giem aɓa ndaɓashi aban na ama: “Mə ndaban cam ɓashi a ɓadəm wun yalung ace earnə cau mənana mə ndanəi ama alú nè lo a ɓembe nə yiləmu ka!”

22Pələa Felis, mətala-nzali mənana sələna cau mala kpata Njar mala Yesu ka, gìr cau, bangŋa ama, “Ɓè məsarəban mala asoje, yì Lisiyas yina ka, sə mə nə kasə cau ma'wun.”

23Pələa Nggwamna tsəa ɓe soje məgulo ɓè yal Buləs, ɓè panzə nsolo mənana à kùrrì nəi ka, ɓè nyi atarəì, sə ɓè kəa na ama nè ɓinəì agyajam mala Buləs yiu abani ɓəa kə ɗenyi nəi ɗang.

24Anzəm aɓea anonggeo ka Felis nyare yiu andə mami, Durəsəla mənana ɓwa Yahudi na ka. Pələa turban à tunə Buləs, yi kwaki kiri oe na cau amur paɓamuru aban Kərəsti Yesu.

25Sə lang Buləs kutia na cau amur ɓealɓoarna, andə bwalɓamuru, andə ɓashi mala Ɓakuli mənana nè yiu ka, Felis ka nggea ɓangciu pakki wi, nda na ama, “Karəna anggo, a nə gandə o ado. Mə nə nyare mə nə tunəo ɗəm ɓè ən kuməna dəmbəu ka.”

26Yì gbal ka tsək ɓaləi ko Buləs nè pe wi boalo. Nda gir mənana tsəa, pak ka nè tunə Buləs nè yiu à kə na cau andəi.

27Anzəm mənana apələa ɓari kutina ka, ɓe bəsa Nggwamna Posiyos Festus yi aki Felis turo do Nggwamna. Sə acemənana Felis earce pwasəbum amə Yahudi ka, nying Buləs a ndàkurban.

Amə Mishan 25

Buləs alta kádəmbəa nə cau aban Kaisar

1Anzəm anongŋo tārú mənana Festus yiu nəi a bu-nzali Kaisariya sə ak buno mala Nggwamna ka, kutio wario a Urəshalima.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2Akano ka agbani pəris andə aɓea aɓwana-məgule mala amə Yahudi wario abani nə acauɓashi mənana à ndanəi arə Buləs ka.

3À zəmbəi Festus ama ɓə̀ pakkia wia gir mənana nə̀ pwasəbumia ka, ɓə̀ eare ɓəa tusə Buləs a Urəshalima ɓəa yi pakki wi ɓashi kam. À earce anggo acemənana yia ka à kùrnakun a rəia à nə̀ wal-lui amur njargula.

4Pələa Festus nea wia ama, “Buləs ka nda a ndàkurban a Kaisariya, sə mim ngga banì pà nə̀ sau ɗang mə nə nyare abanì.

5Ɓə̀ nə̀ ɓoar ka, ɓəa aɓwana-məgule ma'wun yiu, səm nə̀ o a tarə səm sənə yia, ɓəa kya na gir mənana kwania ka, amur man yì ɓwa ka.”

6Anzəm mənana Festus pakkina anonggeo tongno-nong-tārú aban ká lum, abania ka, sə kutio wario a Kaisariya. Ban fana ka, pələa do amur buno ɓashi sə turban ama ɓəa yiu nə Buləs a ɓadəmbəi.

7Lang Buləs yina ka, amə Yahudi mənana à pur a Urəshalima sə à yiu ka, à yì kàrəì a ɓaləu. À kə naki acau mala agir məɓane amuri kərkər, a ɓadəm Festus, sə à gandə bang kəgir mənana nə̀ ləmndə ama acau mənana à nakia amuri ka, məsəcau na ka ɗang.

8Pələa Buləs bəl kuni na ama: “Mim ngga ən pak ma kəgir məɓane arə Nggurcau mala amə Yahudi, ko arə Ndàməgule mala Ɓakuli, ko arə Nggwamnati mala Roma ka ɗang.”

9Sə acemənana Festus kə earce pwasəbum amə Yahudi ka, pələa ɗì Buləs ama, “A nə eare a nə ká a Urəshalima ace mənana ɓəa kya pakko ɓashi akano a ɓadəmbəam amur amənia yia acau ka le?”

10Buləs na ama, “Awo! Mim ngga mə ndya ən cam aɓa ndaɓashi mala Murəm məgule mala amə Roma, ban mənana ɓoaro ɓəa pakkam ɓashi kam ngga. We nə ɓamuro, a sələna pepe ama ən pak mi amə Yahudi ɓe kəgir məɓane ɗang.

11Məni ɓəa na ama ən parna nggurcau, ən pangŋəna gir mənana duməna à nə̀ wal luim a rəì ka, pa mə nə zəmbəa ama ɓəa kəa wal luem ɗang. Sə ɓə̀ məsəcau pa aɓa cau mənana a ne a muram raka, kəɓwa kārəa nə̀ tasəam a ɓabu amənia yia aɓwana ka ɗang. Ado ka, ən nggə alte ama ɓəa um nə cau mem a dəmbəa aban Kaisar.”

12Anzəm mənana Festus ongŋəna kun aməkurcau male ka, nda sə pa eare ama, “A zəmna ama ɓəa kyan nə we aban Kaisar, anggo aban Kaisar sə a wu nə ká.”

Buləs na cau a ɓadəm Murəm Agəripa

13Anzəm anonggeo bəti ka, Murəm Agəripa andə Banayis à yiua makki Festus kun a Kaisariya ace gulo mənana kum ka.

14Aɓalə anonggeo mənana à nda kano ka, Festus bəl ɓa cau mala kùrban mala Buləs aban murəm ama: Ɓe ɓwa na kani mənana Felis nyi a ndàkurban ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Sə lang ən warina a Urəshalima ka, agbani pəris andə aɓwana-məgule mala amə Yahudi yiu nə acauɓashi amuri. À nam ama ɓə̀ ən pakki wi ɓashi mənana nə̀ mé ɓəa wal-lui ka.

16Sə ən nea wia nəma, səm amə Roma ka, səm nggə mak ɓwa mənana à yiu nə cau amuri ka ɗang, she ɓə̀ səm yì kpapina ɓaməsəa rəia andə aɓi aməbura, à pani wi dəmbəu náná kuni ka.

17Lang à yina kani ka, ən dəndi arə ce ɗang. Ban fana ka ən kutio a ndaɓashi, ən tsəa à yiu nə ɓwe, yì Buləs a ɓadəmbəam.

18Lang aɓi aməbura lo à nə̀ na cau ka, ko à na kəcau məɓane amuri ulang mənana ən twali nəma nda à nə̀ na ka ɗang.

19Kəcau mənana à kutio aban ne ka, nda mənana kunia came arə ɓua amur cau kpata Ɓakuli malea andə ɓeɓwa mənana à kə tunəi ama Yesu, mənana wuna, sə Buləs kə na ama longŋəna ndanə yiləmu.

20Sə mim ngga ce nì kùr muram, ən ɗwanyi njar mənana mə nə kar kam sə mə nə kum agir mənana ɓoaro ɓən surəia amur ce nì ka. Nda gir mənana tsəa sə ən ɗi Buləs ko nə̀ eare nə̀ ká a Urəshalima, ace mənana ɓəa kya pakki wi ɓashi amur amənia yì acau ka kam.

21Sə Buləs ka bangŋəna ama awo, ɓəa kyan nə cau a dəmbəa, Kaisar ɓə̀ kya kasə cau male. Nda sə ən tsəa ɓəa nyi aɓa ndà a bu asoje ɓəa kə yallí ba pwari mənana mə nə tasə te aban Kaisar ka.

22Agəripa pələa banggi Festus ama, “Ən nggə earce mə nə ok cau a kun man yì ɓwa ka nə ɓamuram.” Pələa Festus na ama, “Li ka, a wu nə oe.”

23Ban fana ka, Agəripa andə Banayis pur a puro mala amurəma aɓa ləmndə jali mala gulo, à yiu à yì kutio aɓa ndà mənana ɓwabunda ram nggam ngga, a tarəia andə aɓwana-məgule mala asoje andə aɓwana-məgule mala nggeala. Pələa Festus bangŋa ama ɓəa yinə Buləs.

24Sə na ama: Murəm Agəripa andə aɓwana mənana kat akani ata səm ngga, mənia yì ɓwa wu səni ka nda ɓwa mənana amə Yahudi kat, aman kani andə aman a Urəshalima ka, à yiu nə cau amuri abanam, nə mak'zwalo a kunia. À earce ama, ɓəa kəa nyi ɓə̀ auwa ɓə̀ do nə yiləmu ɗəm ɗang.

25Sə mim ngga ən kumi nə kə cau məɓane mənana à nə̀ ɓashi wi, ɓashi lú nəi ka ɗang. Sə acemənana yì, ná ɓamuri alta o a dəmbəa nə cau aban Kaisar, yì murəm məgule ka, ən náná, nəma mə nə tasə te.

26Sə mim ngga, ən panə ɓe kəgir mənana mə nə gilə amuri aban ká aban Kaisar ka ɗang. Nda gir mənana tsəa sə ən yiu nəi a ɓadəm wun, a nggearə ɓadəmbəo, we Murəm Agəripa ka! Anzəm mənana səm ongŋəna, à bəlkina ɓa cau male ka, mə nə gandə kum gir mənana mə nə giləa amuri ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

27Nda acemənana pà nè ɓoaro ɓè ən tasə ta pursəna aban ká aban Murəm Məgule a Roma, sə kə cau pà kàm ən giləa, mənana nè ləmndə acauɓashi mənana amuri ka ɗang.

Amə Mishan 26

Buləs bəl kuni a ɓadəm Murəm Agəripa

1Pələa Agəripa ne Buləs ama, "À pàno dəmbəu wu na kuno." Pələa Buləs loasə bui sə kuti aban bəl kuni ama:

2Murəm Agəripa, mə ndanə dəmcauwa kərkər mənana ama nda a ɓadəmbəo sə ən came mə nə nakunam yalung, amur agir mənana amə Yahudi tsəkam a rəam ama ən pea ka.

3Nggeamurəmi ata agir mənana ɓoar nəi ka, nda mənana ama we ka, a surəna rə cau mala akuncau andə akunɓuana mala amə Yahudi. Ace mani ka ən nggə zəmbəo, kwaki kiro oem, nə munyi.

4Amə Yahudi kat ka, à sələna rə do mem, lo a muntulo mem aɓa nzali mem andə mənana a Urəshalima nə nzəmo ka.

5À surəna rəam ɗiɗyal, ɓəà nè na ama à nè na məsəcau ka, ama, a tite ɗiɗyal a do mem ngga, mə nda aɓa nggəsanyi mala amə Farisi, aɓwana mənana à kə kpata akuncau andə anzongcau mala peri ma'səm kat, nə tsək kiru pepe ka.

6Sə a dyan ngga, mə ndya ən came à kə ɓashiam ace tsəkɓaləu mənana mə ndanəi arə lumsəo mala cau mala Ɓakuli mənana banggi aká səm ngga.

7Mənia ka nda kə gir mənana atau ma'səm lum-nong-ɓari mala amə Isərayila tsək ɓaləia aban kúndəo à nè sən lumsəo male ka. Nda tsəa sə à kə peri a ɓadəm Ɓakuli du andə pwari nə rəɓəla ka. Ɓè rəo pwalo Murəm, kat andə məno ka, à tsəkam acau a rəam, à yinə mim aban ɓashi ace bwal mənia yì tsəkɓaləu ka!

8Palang sə dupa wun nə kwano, wun aɓwana mənia kani ka, mənana wu nè earnəi ama Ɓakuli nè loasə alú ka?

9Ɓiɗyal ka mim nə ɓamuram, ən nggə səni nəma mə nə pak agir kat mənana nè tamsə lidəmbəa mala lullə Yesu, ɓwa Nazarat ka.

10Mənia ka nda gir mənana ən pê a Urəshalima ka. Ən kum rəcandəa aban agbani pəris, ən nggea bwalki aɓwana mala Ɓakuli, ən oasəia a ndàkurban. Anzəm mənana ɓəa kasənia wia ɓashi mala lú ka, ən pu anzəm amə wal-luia.

11Kusə pas ən tsəa à pea wia tanni arə andakpapi, ən nggə cia ɓəa makgir kpata Yesu. Acemənana ən ɓinə məsəia kərkər ka, ən zuppi atea arə aɓea anggea-là ace ká pea wia tanni.

Buləs bangcau mala ak Yesu male

(Amə Mishan 9:1-9; 22:6-16)

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Ace kə pak məno yì turo ka, a ɓe pwari ən puro mə nə ká a Damaska. Agbani
pəris mənana a Urəshalima ka à panam rəcandəa sə à turam.

13Amur njargula aban ká, nə pwari zəkia, Ɓè rəo pwalo Murəm, ən sən tălaban
mənana tă male kuti mala pwari ka, pur a kuli yi ta kàriam a ɓaləu sənəa
aɓwana mənana səm nda a tarə səm sənəia ka.

14Səm kat ka səm kpa a nzali, sə ən ok giu ɓeɓwa aban nam cau nə kun Ibəru
ama, "Sawul, Sawul! Palang sə a kə pam tanni le? Walki rəŭ mo arə nkpako ka
nda ɓà."

15Sə ən ɗîban nəma, "A nda yan le, ɓwaməgule?" Pələa Mətalabangŋo ear
ama, "Mə nda Yesu, mənana a pākiyi wi tanni ka.

16Sə ado ka, lo cam nə came amur akusəo. Ən pusə rəam abano, acemənana ən
twaləno a dumənа guro mem, mə nakunam. We ka, a nə ngga ne aɓwana gir
mənana kat a səni andəa mənana mə nə ləmndəo a dəmbəa ka.

17Mə nə amsəo a bu amə Isərayila andə aɓwana mala acili anzali mənana ən
nggə turo abania,

18ace mənana wu mənbia wia məsəia, ɓəa puri ɓa pəndəa, ɓəa yiu aɓa tălaban
ngga. Mə ndarə túrŏ abania ace mənana ɓəa pələa ɓəa puri ɓata parban mala
Shetan, sə ɓəa yiu aban Ɓakuli. Anggo ka à nə̀ twalia wia ban acauɓikea malea,
sə ná paɓamuru malea abanam ngga, à nə̀ kum ban-do aɓalə aɓwana mənana
Ɓakuli tàrria ɓəa duk amale ka."

Buləs na cau amur turo male

19Anggo, We Murəm Agəripa, ən kpata mənia yì səne aɓa Bangŋo ən səni nə kuli
ka.

20A tite ka, ən hamnə cau a Damaska andə Urəshalima andə anzali mala amə
Yahudi kat. Sə ən hamnəi gbal aɓalə aɓwana mənana amə Isərayila na raka. Ən
nea wia nəma ɓəa pələ nzəmia arə cauɓikea ɓəa pwanzali, ɓəa nyare aban
Ɓakuli, ɓəa kə pak agir mənana nə̀ ləmndə ama yia ka à nyingŋəna acauɓikea
malea ka.

21Nda ace kə mənia yì gir ka, sə amə Yahudi mənia à bwalam aɓa Ndàməgule
mala Ɓakuli, à ɓariki ama à nə̀ wal-luim.

22Sə ba yalung ngga, Ɓakuli ka bwalàm nggàm, nda gir mənana tsəa ado sə ən
kumo ən came akani, ən nggə nakunam aban aɓwana kat, ɓwa məkyauwe andə
ɓwaməgule. Sə gir məno ado ən nggə na ka nda kəgir mənana amə'ɓangna mala
Ɓakuli andə Musa bangŋa ama nə̀ yia pur ka.

23À bangŋa ama Kərəsti, yì ɓwa mənana Ɓakuli turi ka, nə̀ nu tanni sə nda ɓwa
mənana nə̀ tita loapi ɓembe nə yiləmu ka, nə̀ hamnə cau mənana nə̀ pa tălaban
mala amsəban aban amə Yahudi andə aɓwana arə acilia anzali.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

24Lang Buləs na ban bəl kuni anggo ka, kara Festus sàrəi ama, “Buləs, we ka muro pələna! Ɓalgir mo məkərkər nì tsəngŋəno ɓamuro pələna!”

25Buləs ne wi ama, “Mim ngga, muram pələ ɗang, Ɓà Rəo Pwalo, məgulo Festus! Kə məsəcau na məno ən nggə na ka.

26Murəm Agəripa! Mə nə gandə no cau ɓangciu pa a rəam ɗang, acemənana we ka a surəna cau mala amənia yì agir ka. Mə ndanə sələe kàngkàng ama kə mwashat pà kàm aɓalə agir mənia ka, mənana api sələ mo kà, acemənana à pea a kanggari ban ɗang.

27Murəm Agəripa, a earnə acau mala amə'ɓangna mala Ɓakuli mənana a gilə ka le? Ən sələna nəma a ear nəia!”

28Pələa Agəripa ne Buləs ama, “Aɓa do mənia mgbeatuk ka nda a kə səni kəla a nə nunam ɓən duk kərəsta ka le?”

29Buləs ne wi ama, “Ko aɓa do mgbeatuk ko məsauwe, hiwi mem aban Ɓakuli ka, nda mənana ama, we andə acili aɓwana mənana ado à kə oem yalung ngga, wu nà do kəla mim, səa ma, ɓà kəa pa andə ansolo man ɗang!”

30Pələa murəm, sə nggwamna yì Festus, andə Banayis, andə acili aɓwana kat, à lo à came.

31Sə kaniama à nà puri ban ɓashi ka, à ne a rəia ama, “Mənia yì ɓwa ka, pak ma kəgir mənana à nà wal-lui ace, ko à nà kùrrì a ndàkurban ace ka ɗang.”

32Pələa Agəripa ne Festus ama, “Ɓà a pələa ama mənia yì ɓwa ka almata ká a dəmbəa nə cau aban Kaisar raka, ɓá à nà panzəi.”

Amə Mishan 27

Buləs kutio a waru aban ká a Roma

1Cau yi dumənа ama səm nà kutio a waru-mur səm nà ká a Italiya. Pələa à pa Buləs andə aɓea aɓwana mənana à kùria ka a bu Juliyos, ɓe soje məgulo amur ɓe nggəsanyi mala asoje Roma, à tunəia ama, “Nggəsanyi asoje mala Mətala Nzali.”

2Pələa səm kutio aɓa waru mənana puro a nggeala Adərametiyom, sə lo gya nà ngga karkya arə aban-kpashia mala awaru akun nggeamur mala bu-nzali Asiya ka. Səm lo gya səm puro aɓa nggeamur. Aristakus, yì ɓwa mənana pur nə nggeala Tasalonika aɓa bu-nzali Masədoniya ka, nda ata səm.

3Ban fana ka, səm kya bwal nggeala Sidon. Juliyos yì soje məgulo ka, ləmndəì Buləs pê məɓoarne. Eari wi ɓà kya sən agyajam male mənana à ndanə do akano ka, ɓəa pe wi gir mənana kat ɗwanyi ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

4Səm nying ban məno aban o aɓa nggeamur ɗəm. Sə acemənana ɓua mala gung soa səm ngga, səm yì kwaki nə kunmur mala luran Sayipərus, ban mənana nda gbar səm arə ɓua mala gung məcande ka.

5Səm yi kasəa aɓa nggeamur, səm mgbali kunmur mala abu-nzali mala amə Səlisiya andə Pamfiliya ata bu səm məli. Waru yi tusəo a kunmur mala nggeala Mera, a bu-nzali Lisiya.

6Abanì sə ɓwaməgule soje kum waru mənana pur a Alizandəriya nə ká Italiya ka, pələa tsək səm a ɓāləi.

7Səm pakki anonggeo pas, waru kə ging kpəm ɗang. Nə tanniki kərkər sə səm nggea bwal bu la mala amə Kənidus. Lang səm səni gung pà nə eara səm ká kporong a dəmbəa raka, kara səm pələ múr-waru səm samsə aɓa mùr səm yì kuti Salmone, la a kun mur a luran Kəreti. Səm yi pələa arə kun gwanyi, a bui mala yì luran mənana gbar səm arə ɓua mala gung ka.

8Səm ging nə waru arə gwanyi, nə tanni məgule sə səm yì bwal ban mənana à kə tunəi ama, Ban Auwa-mùr, mənana nda tu nə ɓe la à tunəki ama Lasi ka.

9Pwari kuti səm kərkər, sə ado ka gya amur mùr dumənа gir ɓangciu, acemənana anggo ka Pwari Lamsan Twalban Cauɓikea kutina. Ace mani ka, Buləs banggi aɓwana-məgule mala turo ɓa waru mənia yì cau-sənggia ka ama:

10“Wun aburana, ən nggə səni ka gya mənia səm nggə ká nəi ka, tanni na kam. Lo mala gung-ɓá-nggeamur ka, nə yiu nə kiɗìkì arə waru, bangula twalo nə ueɓà sə earka nə ngga ká-məɓane mala ɗwanyi yiləmi səm.”

11Sə ɓwaməgule soje ka, kə cau mənana mətala waru andə məkwak waru na ka, kə nda kpate ka, ɓinə cau mala Buləs.

12Abanì məno waru kpashi kam ngga, gung ɓa-nggeamur məcande kə ɓua kam tutu nə kunɗwal. Banì pànə ɓoaro à nə duk kam nə kunɗwal ɗàng. Ace mani ka, bangula aɓwana kat mənana aɓa waru ka, à na ama, kəpəna ɓə̀ səm lidəmbəa nə o aɓa nggeamur. À tsəkɓaləia ama ɓə̀ nə gandə pa ka, ɓəa ɓariki ɓəa kya bwal Fonis, ban mənana à nə ngga usələo à nə mal kunɗwal kam ngga. Fonis ka ban kpasha mala awaru na a luran Kəreti, banì kə sən rəarəia andə ɓa nggeamur arə anjari ɓari; nə njartamur a bui mala njarnzali andə njarnza a bui mala takuli, səa ma gbarî ban mənana gung məcande kə yiu nəi ka.

Gung məcande aɓa nggeamur

13Lang gung mə ɓukɓuki tita ɓua bəti-bəti nə njartamur ka, aburana man kə səni kəla, à nə gandə lidəmbəa aban o a waru. Pələa à eamsə tali mənana tamsə waru ka aɓa waru, à loasə shel aban o, à kə samsə tu nə kun gwanyi mala luran Kəreti.

14Səa ma banì sau ɗang, nggea gung məcande kərkər mənana pur nə mur-nza mala luran, à tunəki ama “Gung Njarnza-Njartakuli” ka, kara lo suləo amur səm.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Gung ɓua kə mgbali mur waru nə̀ nyesəi nə te. Sə acemənana səm gandə soa gung raka, kara səm ɗeki waru, kpata gung aban keale.

16Waru keal nə səm nə̀ ngga kuti muna luran mənana à tunəki ama Kauda ka, pələa səm ɓariki səm kyang a rəì a bui mənana gbar səm arə ɓua mala gung ngga. Abanì ka səm tanniki kərkər sə səm nun muna-waru səm amsəi, səm yinəi aban nggea-waru.

17Amə samsə waru eamsəna muna-waru aɓa nggea-waru ka, pələa à marəki nggea-waru nə anggur-waya sə à kurki ace mənana ɓə̀ kumo ɓə̀ bwali kam pepe. Ɓangciu pakkia wia ama, à ndo à nə̀ ngga gorə a tukio mala Sərtis. Nda à sulə shel məgule mala aɓi ace amsə mire mala waru, sə à ɗeki ɓə̀ keale ata gung.

18Lang gung məkərkər nì lidəmbəa nə loasəki nggeamur aban walke arə waru, yi puro a ɓe banfa ka, kara aməturo ɓa-waru tita amsə atwalo mənana a waru ka, à sukkia aɓa nggeamur.

19A tāruia nongŋo mala ɓua məkərkər nì mala gung ngga, à pwan aɓea agir samsə waru à sukkia a nggeamur.

20Twal anonggeo pas, ko səm sən pwari ko anlero ɗang, sə gung lidəmbəa nə ɓua wak, gandəa səm twali ama pà səm nə̀ au ɗang.

21Twal anonggeo pas kəɓwa ata səm a waru li girlina ɗang. Nda Buləs lo came a ɓadəm səm, na ama: Ɓə̀ wu ongŋəna cau mənana ən bangga wun ngga, ɓə́ wu nying ma luran Kəreti aban yiu ɗang. Ləmndə ama ɓə́ səm auwuni mənia yì kiɗikea mala waru andə ɗwanyi agir ka.

22Sə ado ka, ən nggə zəmbəa wun, wu cam kàngkàng! Kə ɓwa pà aɓalə wun nə̀ ɗwanyi yiləmi ɗang. Kə waru na à nə̀ ɗwanyi ka.

23Aɓa bu du mənia kuti ka, məturonjar mala Ɓakuli mem mənana ən nggə peri abani ka, yiu abanam,

24na ama, “Ɓə̀ ɓangciu ɓə̀ kəa pakko ɗang, Buləs! Dumənа pup a nə came a ɓadəm Kaisar. Sə Ɓakuli, nə ɓwamuru male abano ka, amsəna yiləmi aɓwana mənana wu nda wunəia a waru ka.”

25Ace mani ka, wu cam kàngkàng, wun aburana! Mim ngga, mə ndanə guli arə Ɓakuli ama, nə̀ pă anggo kəla mənana à nam ngga.

26Kat andə mani ka, dumənа pup waru nə̀ ngga wal arə kunmur mala ɓe luran nə̀ arkia.

27A lum-nong-inea du, anzəm mənana gung tinata ɓua sə nda rə keal nə səm aɓa nggeamur Meditaraniya ka, nə ɓadu, amə samsə waru səni ka səm ndarə gbashi ban kun nza.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

28Pələa à tur nggur məsauwe mənana à kurri wi gir mədəmbəre ka a mùr, à sən lime mala mùr ka kusəu gbəman nə lumi ɓari na. Banì sau ɗang à nyare à tur nggur ɗəm, sə à sən lime male ka kusəu lumi tongno-nong-ine na.

29Amə samsə waru ka ɓangciu bwalia acemənana à kə səni kəla waru no nə̀ ngga tul amur atali kun-gwanyi a tamur səm nə̀ lingge. Nda à sulə atali tamsə waru, yia ine a mùr, nə təta waru, waru pələa came sə à zəmbəa ɓə̀ ban fa.

30Pələa amə samsə waru ɓariki ama à nə̀ ɓangŋa, à nə̀ nying waru, à nə̀ o. À sulə muna-waru a mùr, à pă kəla à ndaban sulə aɓea atali tamsə nggea-waru a mùr.

31Pələa Buləs ne ɓwaməgule soje andə asoje ama, "Ɓə̀ amə samsə waru nyare à do aɓa waru raka, wu pa wu nə̀ au ɗang."

32Kara asoje kasəki anggur mənana à bwal muna-waru ka, sə à nyi kpa aɓa nggeamur.

33Lang ban malanə fa ka, Buləs zəmbəia wia ama ɓəa li girlina. Na ama, "Anongŋo lum-nong-ine adyan, wu ndaban kúndəo aɓa ɓaləkasəkya, sə aɓalə anonggeo məno kat ka, wu li kəgir ɗang.

34Ən nggə zəmbəa wun, ado, wu li girlina, ace kum rəcandəa mala yiləmi wun. Kə ɓwa pà ata wun nə̀ ɗwanyi ko nyang ɓamuri mwashat ɗang."

35Anzəm mənana Buləs bangŋəna cau anggo ka, pələa twal bəredi, sə pak yàwá aban Ɓakuli a ɓadəmbəia kat, ɓwan bəredi, sə tita she.

36Pələa yia kat ka à kum rəcandəa, ko yana aɓaləia gbal ka, twal girlina li.

37Laki ma'səm kat aɓa waru ka nda, gbəman ɓari nə lumi tongno-nong-ɓari nə məsəì tongno-nong-mwashat (276).

38Lang ko yana ka linali karəni ka, pələa à amsə dəmbərya mala waru, à sukki abuku məsəsa a nggeamur.

Waru arkya a nggeamur

39Lang ban fana ka, aməturo ɓa-waru sən kunmur sə ko à surə banì ɗang. Sə a kunmur nì she ka à sən ban kpashi awaru kam a kun sala, nda à pak ɗenyicau ama, à nə̀ gandə ká, à nə̀ kwak waru arə nza abanì.

40Pələa à kasəkia ansolo mala atali mənana à tamsəna waru nəia ka, à nyia, à ko a tamur. Ata rəia andə məno ka, à panzəki anggur mənana à kùrkina apelapele nəia ka. Pələa à loasə shel mənana à dəm waru ka, ace mənana ɓə̀ gung twal waru aban ká, a kun nza ka.

41Kara waru yi eauwe amur sala a tamur, cam kingging; múr waru gorəo ɓinə puro, sə eaki-nkono mala nggeamur mənana gung məcande kə loasəki ka, camarə walki təta waru, arki mesəki mwashat-mwashat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

42Kane mala asoje ka nda mənana ama, à nè wal-lú apursəna kat mənana aɓa waru ka, ace mənana ɓè kəɓwa aɓaləia ɓè kəa kpa a mùr, ɓè oakio, ɓè eau a nza, ɓè ɓwaro a rəia ka ɗang.

43Sə ɓwaməgule soje ka, kə earce nè amsə Buləs, ace mənana ɓəa kəa wal-lui raka, pələa tamsə asoje ama ɓəa kəa pa anggo ɗang. Nda sə tsəa ama, ko yana mənana sələmur ka ɓè ta ɓè zurro a nggeamur, ɓè oakio ɓè eauwe a nza.

44Acili aɓwana ka, ɓəa damnggia arə akpamgbang ko agbəlang waru mənana à sànggì ka, ɓəa o a rəia aban ká a nza. Anggo sə ko yan ngga auwa, eauwe a nza.

Amə Mishan 28

Kunmur mala amə Malta

1Lang səm eauna jam a nza ka, səm yì sələ ama banì ka luran mənana à tunəki ama Malta ka nda.

2Amə'nzali mala məno yì luran ka, amə earce aɓwana na. À ak səm nə bumpwasəa. Acemənana mbulo tita nya sə ɗwal na kam kərkər ka, kara à bwal bəsa sə à tunə səm kat ɓè səm kya dandə rə səm.

3Buləs ram məsə'nggun, ndaban cie amur bəsa ka, kara n'yau ɓanggi pi mala bəsa puro marəki a garabui.

4Lang amə luran ni sən n'yau aban gyare a bui ka, pələa à ne a rəia ama, "Ɓwa man ngga duməna mə walki alú na, sə 'Pepe mala Məsəcau' pà nè ɗeki ɓè api lú ɓà ɗang, kat andə amani ama api lú a nggeamur ka."

5Sə Buləs ka, kətəri bui, n'yau puro kpa aɓa bəsa, sə ko kəgir bəti kumi ɗang.

6Sə yia ka, à twali ama Buləs nè vwali, ko nè kpa a nzali, mənana nè wu ka. Sə lang à kúndəna zuku sə à sən ɓe kəgir kumi raka, kara à nggaɗì ɗenyicau malea, à na ama, "Mənia yì ɓwa ka yakəla ɓe ɓakuli mala amə Gərik na!"

7Lullə ɓwaməgule amur mənia yì luran ngga nda Pubəliyus. Ndanə aɓea aɓaban akano tu nə ban mənana à bwala səm bəsa kam ngga. Yì ka, ak səm nə bumpwasəa, pa səm ban nongŋo, səm pakki anonggeo tārú a ɓala male.

8Səm yì ok ama tar Pubəliyus ka nda a kurəm aban nongŋo nə rəkwana ɓauwa andə bumɓangna. Pələa Buləs kutio a kurəm abani, pak hiwi, tsək bui amuri, kara twali wi ban rəkwana.

9Lang gir nî pangŋəna anggo ka, kara acilia ɓwana mənana aɓa luran nə arəkwana gbal ka, à yiu à yì twalia wia ban arəkwana malea.

10Aɓwana məno ləmndəa səm gusələban arə anjargula ɗàngɗáng. Səm nè lo o ka, à pākia səm agir mənana kat ɓoaro ɓè səm pang nəia amur gya ka.

Buləs yi bik Roma

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

11Anzəm azongŋo tārú ka səm lo gya aɓa nggeamur a ɓe waru mənana yi mal kundwal a məno yì luran ngga. Waru mala amə Alizandəriya na. Ndanə aɓènzál ɓari mala agirperi mala amə Gərik, “Kasto andə Poluks” mənana à shàrria a kundəmbəi ka.

12Səm nggea bik ɓe la ama Sirakiyus, aɓa luran mala amə Sisili. Səm pak anongŋo tārú kam.

13Twal abanì ka səm samsəa səm kya bwal ban kpasha mala awaru a Regiyom aɓa nzali Italiya. Ban fana ka kara ɓe gung lo ɓua nə nzəm səm a njartamur. Ace məno ka, kə nongŋo ɓari na twal səm sə səm yì bik la mənana à tunəki ama Putiyoli ka.

14Akàm ngga, səm yì kum aɓea amə'eamrəarəu mənana à zəmbəa səm ama ɓè səm do abania limo mwashat ka. Anggo sə səm yiu səm yì bwal Roma.

15Aməkwadì mənana a Roma ka, à okce yiu ma'səm, sə à purkio arə aban məsauwe, kəla ala mənana à tunəkia ama Limo mala Apiyus andə Aɓala Bansuləo Tārú, à yiu à yì kum səm. Lang Buləs nè sənia ka, kara ɓwangsəki Ɓakuli sə kum rəcandəa.

Buləs a Roma

16Lang səm bwaləna Roma ka, à nying Buləs ɓè do aɓa ɓamuri a ɓe ɓala. À tsəki wi ɓe soje mwashat ɓè kə yallí.

17Anzəm anongŋo tārú ka, Buləs tunə aɓwana-məgule mala amə Yahudi mənana aban məno ka à kpapi. Lang à yì rambəna ka, pələa banggia wia ama: Wun amə'eambəam amə Isərayila, kat andə amani ama ən pak kəgir məɓane aban aɓwana mem ko arə acau mala do kpata kuncau mala aká səm raka, à bwalam à kùrram a Urəshalima. Sə à yiu nə mim à yì pe amə Roma.

18Anzəm mənana aməɓashi mala amə Roma dìkìnam amur ace ka, à earəna ce ama à nè dekiam, acemənana à kumam nə kə cau mənana à nè wal-luem ace ka dang.

19Səa ma lang amə Isərayila ɓinəna ama ɓəa kəa dekiam raka, gir nî ciem ən zəm nəma ɓəa tusə ɓashi mem ɓəa kyan nə mim a ɓadəm Kaisar, kat andə amani ama ən panə ɓe kə cau arə aɓwana mem raka.

20Nda gir mənana tsəa sə ən na nəma ɓəa tunə wun mə nə na cau nə wun ngga. Aɓa məsəcau ka, nda ace gir mənana amə Isərayila tsək ɓaləia a rəì ka, sə à kùrram nə ansolo man.

21Pələa aɓwana-məgule nì banggi wi ama, “Səm ngga səm kum kə cautera mənana puro a nzali Yahudi aban yiu aban səm a muro ka dang. Sə kəɓwa pa aɓalə amə'eam səm mənana pur kano nə ɓe kè cau məɓane a muro ka dang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

22Səa ma səm ngga səm nggə earce surə gir mənana a ndanəi a bumo ka, acemənana səm sələna ama arə aban kat aɓwana kə naki acau məɓane amur mənia yì njargula kpata Yesu ka.”

23Pələa à tsək pwari mənana à nə̀ yia dum nəi andəa Buləs ka. Aɓwana pas yiu a pwari məno aban mənana Buləs duk kam ngga. Twal a dəmbari yi bwal a pwarikpəra, Buləs bəlia wia ɓa cau male amur Domurəm mala Ɓakuli. Buləs ɓariki nə̀ cia ɓəa paɓamuria aban Yesu, nə̀ nun ɗenyicau malea arə acau mənana Nggurcau Mala Musa andə agir mənana amə'ɓangna mala Ɓakuli gilə ka.

24Pələa aɓea aɓwana aɓaləia earnə cau male, sə aɓea ka, à earnəi ɗang.

25Pələa à tita nying banì, nə makgir a rəarəia. Buləs ka angŋa dəmbəa bangŋənia wia mənia yì cau ka ama: Bangŋo Məfele banggi aká wun məsəcau nə kun Ishaya, məɓangna mala Ɓakuli. Nea wia ama:

26“Kyane kya nea aɓwana man ama, Wù nə̀ ok cau nə kir wun, sə ceì pà nə̀ kpaka wun ɗang. Wu nə̀ sənban, nyare wù nə̀ sənban, sə pà wù nə̀ sən kəgir ɗang,

27acemənana ɓabum mənia yì aɓwana ka à candəkina, sə yia ka à girkina akiria sə à kùmsəkina aməsəia. Ɓə̀ a na raka, aməsəia nə̀ sən ban, akiria nə̀ ok ban, ɓabumia nə̀ kum sələe, sə à nə̀ nyare a banam, sə mə nə nyesəia a bancame məɓoarne malea.”

28-29Pələa Buləs masələ cau ama, “Ado ka, wu sələ ama, Cau Amsəban mala Ɓakuli ka, à tasəni aɓwana mənana amə Yahudi na raka. Yia ka à nə̀ kwaki kiria à nə̀ o!”

30Arə apələa ɓari Buləs bwal ɓala dukam, abanì sə kə ak aɓwana mənana à kə yiu abani a səne ka.

31Kə hamnə cau mala Domurəm mala Ɓakuli sə kə kanigir amur Mətalabangŋo Yesu Kərəsti. Kə na cau nə rəcandəa kat, ko ɓangciu pà a rəì ɗang. Kə ɓwa tamsəì ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Amə Roma

Amə Roma 1

Makkun mala Buləs

1Mənia yì cautera ka pur nəban Buləs, guro mala Kərəsti Yesu, mənana Ɓakuli tunəi ɓə̀ duk mə'mishan, sə tarrì ace turo hamnə bəsa Cau Məɓoarne mala Ɓakuli ka.

2Ɓakuli pacau ace mənia yì Cau Amsəban ngga, ɓara-ɓara nəban amə'ɓangna male aɓa Maləmce Məfele.

3Cau Amsəban ngga, ndá amur Muni, mənana do ɓanza male ka à ɓəli a tau mala Dauda.

4Sə à yì ləmndəí, Muna mala Ɓakuli na, nə loasəo mənana à loasəi a ɓembe nə rəcandəa mala Bangŋo Məfele ka. Yì nda Yesu Kərəsti Mətala səm.

5Nə ban Kərəsti sə Ɓakuli pa səm ɓwamuru andə ɓoro mala do mə'mishan, ɓə̀ səm ne aɓwana arə anzali a koya ban ngga, gir mənana Ɓakuli pa acea ka, ace mənana ɓəa paɓamuria, ɓəa oki wi sə anggo ka lulləi ɓə̀ kum gulo.

6Wun ngga, wu nda aɓalə aɓwana mənana à tunəia ɓəa duk amala Yesu Kərəsti ka.

7Ən nggə giləa wun, wun kat a Roma, mənana Ɓakuli earce wun sə tunə wun ɓə̀ wu duk amale ka. Ɓə̀ Ɓakuli Tar səm andə Mətalabangŋo Yesu Kərəsti, pa wun ɓwamuru andə dorəpwala.

Buləs earəna ce ká Roma

8A tite ka, ən nggə pakki Ɓakuli mem yàwá nəban Yesu Kərəsti ace wun kat, acemənana paɓamuru ma'wun abani ka, ɓanza kat ongŋəna ce.

9Ɓakuli mənana ən nggə pakki wi turo nə ɓabumam kat, aɓa hamnə Cau Amsəban mala Muni ka, nda mə'nakunam ama ən nggə pak hiwi ace wun tutu.

10Aɓa hiwi mem koya pwari ka, ən nggə zəmbəa ɓə̀ Ɓakuli ear ka, ko ɓə̀ lang ngga ɓə̀ ən kum njar a masələate ɓə̀ ən kya aban wun.

11Mim ngga ən earce kərkər a ɓabumam ɓə̀ ən kya sən wun, ɓə̀ ən pa wun aɓoro ɓa Bangŋo mənana nə̀ pa wun rəcandəa ka.

12Gir mana ən nakiyi nda mana ama, ən nggə earce ɓak ɓabum wun nə paɓamuru mem, sə mim gbal ka mə kum ɓakɓabum nə ma'wun yì paɓamuru.

13Wun amə'eambəam, ən nggə earce ɓə̀ wu sələ ama ən kànì a ɓabumam kusə pas mə nə ká a sən wun, sə ən kum njar ɗang, ba ado. Ən nggə earce yinə aɓwana aɓalə wun aban Yesu, kəla mənana ən kum aɓea aɓwana aɓalə akún arə aɓea anzali ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Dumənam pup ɓə̀ ən pakki amə Gərik andə aɓwana mənana amə Gərik na raka turo, amə sələ̀e andə amə ɗwanyi sələ̀e.

15Ace mani ka, ɓabumam kə pi arə ká aban wun gbal, wun mənana aɓa Roma ka, ɓə̀ ən kya hamnə Cau Amsəban.

Rəcandəa mala Cau Amsəban mala Ɓakuli

16Mim ngga kəsəkya kə pakkam arə Cau Amsəban mala Kərəsti ɗang, acemənana mənia ka rəcandəa mala Ɓakuli na ace amsə aɓwana mana à paɓamuria ka, tite nə ɓwa Yahudi, sə ɓwa mənana ɓwa Yahudi na raka.

17Yì Cau Amsəban ngga, ndá kə̀ ləmndəa səm lang sə Ɓakuli kə nggaɗì səm, ɓə̀ səm pələ aɓwana aməɓoarne a ɓadəmbəi. Mənia ka kə pa anggo nə guli arə Kərəsti, twal a tite kya pur a masələate, kəla mənana Maləmce na ka ama: "Ɓwa mənana kumənа akban aban Ɓakuli ka, nə̀ dumnə yiləmu aɓa guli arə Ɓakuli."

Bumlulla mala Ɓakuli amur cauɓikea

18Ɓakuli kə ləmndə bumlulla male nə kuli amur amə'cauɓikea andə amə'ɓealɓikea mənana à kə par məsəcau nə aɓealɓikea malea ka,

19acemənana gir mana ɓoaro ɓəa surəì amur Ɓakuli ka, səmbərəia wia ɗang. Ɓakuli ka ləmndənia wia a banfana.

20Diɗyal mənana Ɓakuli pusə ɓanza ka, ɓwapəndəa sənəna nzali andə kuli. Nə agir mənana Ɓakuli pea ka, à sənəna aɓəaləu male bwāng, kəla rəcandəa male mana kə mal raka, andə pă male mala Ɓakuli. Ace mani ka, à pànə kun nacau ace ɗwanyi surə Ɓakuli ɗang ko bəti!

21E, à surəna Ɓakuli, sə à ɓinə peri abani kəla Ɓakuli, à kə pakki wi yàwá ɗang. A kun mani ka, ɗenyicau malea pələ məɓane, sə ɓabumia do a pəndəa.

22A ne malea ka, à nda ka amə'səle, səa ma yia ka, à kwar ɗang.

23Amur mənana ɓəa peri aban Ɓakuli məɓoarɓwe mənana nə yiləmu málá male pà kàm raka, à kara à kutia peri aban aɓə̀nzál mənana à pea kəla ɓwapəndəa andə anyal, andə agirkusəu andə agir-nzali ka.

24Ace mani ka, Ɓakuli vwaki bui a rəia aɓa pakkia agir mɓeami malea mala nonggi nə rəarəu, mənana ɓabumia earkiyi ce ka, sə à kutia pakkia agir kəsəkya a rəarəia.

25Yia ka à nggaɗì məsəcau mala Ɓakuli nə nyir, sə à kə peri aban agir mənana Ɓakuli pusəia ka, à ɗeki nggearə Ɓakuli mənana pusə agir kat, mənana ɓoaro ɓəa kpate, ɓəa ɓwangsəi ba ka! Amin.

26Acemənana à pa anggo ka, nda Ɓakuli nyia aɓalə anpel mala agir kəsəkya malea. Nggearə amaməna malea ka à nying dolabura, à kə pak mɓwama nə rəarəia.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

27Anggo gbal sə aburana nying nongŋo nə amālea, à kuti aban nonggi nə rəarəia. Aburana kə pak agir kəsəkya nə rəarəia. Nda gir mənana tsəa sə à nunmbi ɓamuria ɓashi andə tanni, ata cau mala məno yì agir məɓane mənana à kə pakkia ka.

28Acemənana aməno yì aɓwana ka à ɓinə pak turo nə sələe mala Ɓakuli ka, Ɓakuli nyia gbal andə aɗenyicau məɓane malea, ɗekia ɓəa pakkia agir mənana ɓoaro ɓəa pea raka.

29Yia ka, do malea lumsə nə koya ulang turo ɓealɓikea, andə mɓali, andə ɓinəmuru andə mwararəu, andə walki-alú, andə munəki-amunəo, andə swarkiban, andə ce'shiria, andə twal lulləú.

30Yia ka à kə na cau məɓane anzəm aɓwana, aməɓinə mur Ɓakuli na, à kə okban ɗang, à ndanə twalmuru, andə nggori. Ɗenyicau malea ka nda aɓa pusəki abəsa njar mala pakkia agir məɓane, sə à kə oki aməɓəlia ɗang.

31À pànə ɓabum ɗang, à kə lumsə cau malea mənana à ne ka ɗang. Yia ka à ləmndəkiyi pe məɓoarne ɗang, sə à pànə məsəswatər arə aɓwana ɗang.

32À sələna ama nzongcau mala Ɓakuli bangŋa ama, aɓwana mənana à kə pakkia ulang amənia yì agir ka, à nə̀ ká lú. Sə kat andə sələe məno ka à go amur pakkia agir nì nəmurəia ɗang, à kə earnə aɓwana mənana à kə pakkia agir nì ka.

Amə Roma 2

Ɓashi məɓafoe mala Ɓakuli amur cauɓikea

1We ka, a kə twali ama a nə́ pakki aməno yì aɓwana ka ɓashi, sə a nda kəla yia nə ɓealɓikea, a panə kun nacau ɗang! Ɓə̀ we ka a na ama yia ka amə'ɓealɓikea na ɓəa pea wia tanni ka, a ndaban pakki ɓamuro ɓashi, acemənana we mana a kə ɓashi aɓea ɓwana ka, kə àkə̀ gir nì na gbal a pakkiyi ka.

2Səm sələna ama Ɓakuli aɓa pe male mala kpata məsəcau ka, nə̀ ɓashi koyana mənana pakkiyi a'ulang agir mənana ani ka.

3Mənana a kə ɓashi aɓwana ace pakki amənia yì agir ka, a kə səni kəla a nə api ɓashi mala Ɓakuli le, yi mana kə àkə̀ gir nì na a pakkiyi gbal ka?

4We ka, a sən nggea ɓwamuru, andə twal gandəa, andə munyi mala Ɓakuli mənana ndanəi a rəo raka re? Mənia ka kəgir na abano re? A sələ ado ama ɓwamuru male ka nda ace mənana nə̀ nyesəo wu pwanzali abani, wu nying buo arə cauɓikea ka re?

5Sə acemənana we ka a ndanə murcandəa, a ɓinə nying buo arə cauɓikea ka, a nda rə rambəi ɓamuro candəna tanni. Acemənana pwari mala bumlulla na kə yiu ka, mənana ɓashi məɓafoe mala Ɓakuli nə̀ ləmndə rəì ka.

6Ɓakuli nə̀ ɓashi koyana le ka amur gir mənana pak ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Aɓwana mənana à lidəmbəa nə pe məɓoarne sə à kə alta ɓoarɓwa, andə gulo, andə do api-lú nəban Ɓakuli ka, Ɓakuli nè pea wia yiləmu mənana málá male pà kàm raka.

8Sə bumlulla andə bumpina male ka nè suləo amur amə'earce ɓamuria, andə aməɓinə kpata məsəcau ace gya ata ɓealɓikea.

9Nggea tanni nakam andə rəpina amur aɓwana mənana à lidəmbəa nə gya aɓa ɓealɓikea ka. Nè tite nə ɓwa Yahudi sə ɓwa mənana ɓwa Yahudi na raka.

10Sə aɓwana mənana à kə pak məɓoarne ka, ɓoarɓwa andə gulo andə dorəpwala mala Ɓakuli nè suləo amuria. Tite nə ɓwa Yahudi sə ɓwa mənana ɓwa Yahudi na raka.

11Mənia ka nda acemənana Ɓakuli ka, kə tàrban ɗang.

12Aɓwana mənana amə Yahudi na ɗang sə à surə Nggurcau mala Ɓakuli mənana pe Musa raka, ɓəa pak cauɓikea ka à nè kiɗikea. Ɓashi malea ka, pà nè pang nə Nggurcau mala Ɓakuli mənana à giləì nə giləe ka ɗang. Sə aɓwana mənana à surə Nggurcau ka, à nè ɓashia wia nə gir mənana Nggurcau na ka.

13Sə pa ace ok Nggurcau nəmurəì sə ɓwa nè duk məɓoarne aban Ɓakuli ɗang, nda a tarəia andə pak agir mənana Nggurcau bang ngga.

14Ko nggearə aɓwana mənana amə Yahudi na ɗang, mənana à pà nə́ Nggurcau mala Ɓakuli raka, à kè ləmndəa ama Nggurcau mala Ɓakuli nakam a ɓabumia. Acemənana ɓè ɗenyicau malea ləmndəia wia gir sə à pe, sə karə nə cau mənana Nggurcau bang ngga, yia ka à dumənа nggurcau mala ɓamuria, kat andə amani ama à pànə Nggurcau raka.

15À ləmndəi aɓa pe ama Nggurcau mala Ɓakuli ka à giləni a ɓabumia, sə ɓabumia andə ɗenyicau malea ka, à kə ləmndəia wia ko à ɓwarkina, ko à nda ban pak məɓoarne.

16Sə mənia ka nda Cau Amsəban mənana ən nggə hamnəi ka, ama pwari na kə yiu ka, mana Ɓakuli nè ɓashi aɓwana amur aɗenyicau ɓa-səmbərəa malea nə bu Yesu Kərəsti.

Amə Yahudi andə Nggurcau mala Musa

17We mənana a kə tunə ɓamuro ama a nda ɓwa Yahudi, a kə guli arə Nggurcau sə a kə nggori nə Ɓakuli.

18A surəna rəgir mənana Ɓakuli earkiyi ce ama wu pak ka; a surəna rə məsəcau acemənana à kanino anggurcau male.

19A ndanə sələe kàngkàng ama a nda məbwalgara mala ante, sə a nda tălaban mala aɓwana mənana à do aɓa pəndəa ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

20A kə səni kəla a nə duk məkwarkir amə ɗwanyi sələe andə məkania amuna gir aɓa njar mala Ɓakuli, acemənana surəgir andə məsəcau kat ka ndakam aɓa Nggurcau ka.

21We mənana a kə kani aɓwana gir ka, palang sə a pà nə́ kani ɓamuro ɗang? A banggi aɓwana ama ɓəa kəa iun'i ɗang, sə we nə ɓamuro ka, a kə iun'i re?

22A na ama ɓəa kəa nongnəban a nza nə doɓala ɗang, sə we ka a kə pak cauɓikea nongnəban a nza nə doɓala re? A kə ɓinəce peri ata ankúl, səa ma a kə pakturo nə agir mənana à iuwia nə iuwe a ndà mala alú ka re?

23A kə nggori ama a surəna rə Nggurcau mala Ɓakuli, səa ma à kə pe wi gulo ɗang, acemənana à kə pár Nggurcau male.

24Pà ɓà sə Maləmce bangŋa ama, “Ace cau ma'wun, wun amə Yahudi sə aɓwana mənana arə acili anzali ka à kə pak ce Ɓakuli ɓà” ɗang.

25Kasə-ɓatau ka ndanə gir məɓoarne ate ɓà wu kə kpata Nggurcau mala Ɓakuli ka. Sə ɓà wu kə pár Nggurcau mala Ɓakuli ka, wu dumənа kəla weama à kasəa wun ɓatau ɗang.

26Sə aɓwana mənana amə Yahudi na raka, ɓəa kpata Nggurcau mala Ɓakuli ka, Ɓakuli pa nə̀ twalia kəla weama à kasənia wia ɓatau re?

27Məsəcau ka, nda mənana ama aɓwana mənana à kasə ɓatea raka, mana à bwal Nggurcau mala Ɓakuli ka, à nə̀ mak wun nə ɓashi, wun amə Yahudi mana à kasə ɓata wun, wu ndanə Nggurcau mala Ɓakuli, sə wu kə kpate raka.

28Duk ɓwa Yahudi məɓafoe ka, pà acemənana ɓwa ka à ɓəlì a tau mala amə Yahudi, ko acemənana à kasəi wi ɓate ka ɗang.

29Awo pa anggo ɗang, ɓwa Yahudi məɓafoe ka, nda ɓwa mənana ɓabumi ka à nggaɗini, nrě giləkina andəa Ɓakuli; sə məno ka turo mala Bangŋo mala Ɓakuli na, kpata Nggurcau na ɗang. Ɓwa kəla məno ka, ɓwangsəban male kə pur aban ɓwapəndəa ɗang, kə pur nəban Ɓakuli.

Amə Roma 3

Ɓakuli ka kə nggaɗi ɗang

1Nə mana sə duk ɓwa Yahudi ka kutina ban nəi le? Ko a na raka, kasə-ɓatau ka kəgir na le?

2E, duk ɓwa Yahudi ka agir məɓoarne nakam kpem a ɓaləi! A tite ka Ɓakuli pea amə Yahudi acau male a buia.

3Məsəcau ka, aɓea ɓwana aɓaləia ka à kpata cau mala Ɓakuli kəla mənana à bangŋa ama à nə̀ pak ka ɗang. Sə ɗwanyi kpata cau malea kâ, nggaɗi doməsəcau mala Ɓakuli le?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

4Ko bəti! Sə ɓà koyan ngga mə'nyir na ka, Ɓakuli ka mə'məsəcau na. Kəla mənana Maləmce bang ngga: “À nà kumo nə məsəcau, aɓa cau mana a na ka, sə ɓəa wulio ka, a nə li ɓashi.”

5Sə ɓà ɓealɓikea ma'səm kə ləmndə cauɓoarna mala Ɓakuli ka, aman sə səm nà na? Səm nà na ama Ɓakuli pangŋəna kpak, yì mənana ɓà so bumlulla male amur səm ngga le? (Mənia ka nê mala ɓwapəndəa na.)

6Ko bəti! Ɓà Ɓakuli ka mə'cauɓoarna na raka, palang sə nà karə pakki ɓanza ɓashi?

7Sə ɓà ɓwa nà gandə na ɗəm ama, “Palang sə Ɓakuli nà ɓasham ama mə nda mə'cauɓikea, yi mənana ɗwanyi na məsəcau mema, ləmndə məsəcau male a banfana, sə kárəì wi ɓoarɓwa məgule ka?”

8Pələa aɓea ɓwana tsəka səm cau, ama səm na ama, “Lidəmbəa ma'səm aɓa cauɓikea ka, nà ngga yinə gir məɓoarne!” Aɓwana mənana à na mənia yì cau ka, ɓoaro ɓəa kasəia wia ɓashi mənana karə a rəia ka.

Ɓwapəndəa kat ka amə cauɓikea na

9Səm amə Yahudi ado ka, səm nà ne ɓamur rə səm ama səm kuti acili aɓwana le? Awo, səm kutia ɗang ko bəti! Acemənana səm angŋəna dəmbəa səm ləmndəna ama ɓwapəndəa kat, amə Yahudi andə aɓwana mənana amə Yahudi na raka, à nda aɓata rəcandəa mala cauɓikea.

10Kəla mənana Maləmce na ka: “Kəɓwa pà kàm mana mə'cauɓoarna na ka ɗang, ko kəɓwa mwashat pà kàm ɗang.

11Kəɓwa pà kàm nə́ sələe ɗang, kəɓwa pà kàm mwashat kə alta Ɓakuli ɗang.

12Yia kat ka à pələni Ɓakuli nzəmia; yia kat ka à uena ɓa. Kəɓwa pà kàm mənana kə pak gir məɓoarne ka ɗang, ko ɓwa mwashat pà kàm ɗang.”

13“Acau malea ka aməɓike na, kəla rəmban mənana kə puro aɓa ɓembe mana à gìrì raka. Lasəia ka lumsə nə nyir.” “Barya mala n'yau kə surkio a kunia.”

14“Kunia lumsə nə suban andə nggaro-cau.”

15“À kà kaurəa aban sukki nkila.

16Kiɗìki andə bumkpəmna ka, nda atea a koya ban.

17Yia ka à surə njar mala dorəpwala ɗang.”

18“À pànə ɓangciu mala Ɓakuli ɗang, ko bəti.”

19Səm sələna ama gir mənana kat Nggurcau na ka, nda aban ne aɓwana mənana à nda aɓata Nggurcau ka, ace mənana ɓà ɓwa ɓà kəa kum kún nacau ɗang, sə ɓanza kat ka à nà yinəi a ɓadəm ɓashi mala Ɓakuli.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

20Kə ɓwa pà kàm nə̀ duk mə'cauɓoarna a ɓadəm Ɓakuli acemənana bwal Nggurcau ka ɗang. Gir mənana Nggurcau pakki ka, nda ləmndəa səm ulang do cauɓikea ma'səm.

Kərəsti twaləna atanni ma'səm

21Sə a dyan ngga Ɓakuli ləmndəna njargula mənana aɓwana nə̀ duk aməɓoarne abani nəi ka, pa a tarəia andə pak gir mənana Nggurcau bang ngga ɗang, kəla mənana Nggurcau mala Musa andə amə'ɓangna mala Ɓakuli nakun amuri ɗiɗyal ka.

22À nə̀ pələ səm, səm nə̀ duk amə'cauɓoarna aban Ɓakuli ace paɓamur səm aban Yesu Kərəsti. Mənia ka anggo sə pa nə koyana mənana paɓamuri aban Kərəsti ka, tàrban pa kàm ɗang.

23Acemənana koyan ngga pangŋəna cauɓikea, səm kat ka səm gattì doɓoarɓwa mala Ɓakuli.

24Kat andə amani ka, Ɓakuli nə ɓwamuru male, nyesə səm, səm duk amə'cauɓoarna. Yì ka, pak mənia ka nə bu Kərəsti Yesu, mənana akmúr səm ngga.

25Ɓakuli pa Yesu ɓə̀ sukki nkile ace mənana nə məno ka, aɓwana nə̀ kum twalban cauɓikea. Aɓwana mənana à paɓamuria aban Yesu ama pa yiləmi, sukki nkile acea ka, Ɓakuli nyesənia amə'cauɓoarna na abani. Mənia yì nkila à sukki ka, ləmndə ama Ɓakuli ka mə'cauɓoarna na, acemənana arə anza mənana ɗiɗyal ka, pak munyi nə aɓwana, tsək kir ce acauɓikea malea ɗang.

26Pak mənia ka ace ləmndə do məsəcau male a nza mənia adyan ngga, ace mənana yì nə ɓamuri ka, ɓə̀ duk mə məsəcau, sə nə̀ tsək amə'cauɓikea kat mənana à pà ɓamuria aban Yesu ka, ɓəa duk amə'cauɓoarna abani.

27Səm nə̀ nggori ado ama səm pangŋəna kəgir mənana tsəa sə Ɓakuli ak səm ngga le? Awo, nggori pà kàm ɗang! Sə́ nda ace mana sə Ɓakuli ak səm? Nda acemənana səm kpata Nggurcau male ka le? Awo! Ɓakuli ak səm acemənana səm earnəi, səm pa ɓamur səm aban Kərəsti ka.

28Ace mani ka, səm duk amə'cauɓoarna aban Ɓakuli acemənana səm pa ɓamur səm ngga, pa ace bwal Nggurcau ɗang.

29Sə ana raka, Ɓakuli ka, mala amə Yahudi na nəmurəia le? Yì ka, Ɓakuli mala acili anzali na kat gbal re? E, nda acea.

30Sə acemənana Ɓakuli na mwashat amur aɓwana kat ka, kə tsək aɓwana ɓəa pələ amə'cauɓoarna, yi mana ɓəa pà ɓamuria aban Kərəsti ka, ko amə Yahudi, ko aɓwana mənana amə Yahudi na raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

31Sə acemənana səm darrina arə pa ɓamuru aban Kərəsti ka, ləmndə ama Nggurcau ka səm turni le? Awo, ko bəti! Aɓa məsəcau ka, səm puna anzəm Nggurcau.

Amə Roma 4

Paɓamuru mala Ibərayim

1Mana ado səm nə̀ na amur Ibərayim, yì kà-aɓwana ma'səm aɓa nggūrəu? Mana gir nì na yi sələa amur cau mala do mə'cauɓoarna aban Ɓakuli?

2Ɓəa aturo məɓoarne male, mənana pea ka nda tsəa sə Ɓakuli é mə'cauɓoarna na ka, ɓə́ ndanə kəgir mənana nə̀ nggori nəi ka. Sə Ibərayim ngga pà nə̀ gandə nggori aban Ɓakuli ɗang.

3Acemənana Maləmce bangga səm ama, “Ibərayim ngga earnə Ɓakuli, sə Ɓakuli é mə'cauɓoarna na ace paɓamuru male.”

4Ɓə̀ ɓwa pak turo sə à mbwe ka, ɓoro na à pe wi ka ɗang, tangnakusəu turo male na kum ngga.

5Sə Ɓakuli ka kə twal ɓwa ɓə̀ do mə'cauɓoarna na, sə pa ace aturo male ɗang, nda ace paɓamuru male aban Ɓakuli, mənana twalkiyiban cauɓikea mala amə'cauɓikea ka.

6Dauda na cau amur mənia gbal. Cau male ləmndə ulang tsəkbu mənana nda amur ɓwa mana Ɓakuli nyesəi mə'cauɓoarna na, kat andə amani ama pak kə turo ace raka. Na ama:

7“Tsəkbu mala Ɓakuli na amur aɓwana mənana à twalənia wia ban amgbikiru malea, sə à esəkinia wia acauɓikea malea ka.

8E, tsəkbu na amur ɓwa mənana acauɓikea male ka Mətalabangŋo pà nə̀ cia a bumi raka.”

9Nggearə mənia yì tsəkbu mənana Dauda nakiyi ce ka, nda ace amə Yahudi nəmurəia le ko nda gbal ace aɓwana mənana amə Yahudi na raka? Səm bang ama à gìləì aɓa Maləmce ama, “Ibərayim ngga earnə Ɓakuli, pà ɓamuri abani, sə Ɓakuli é mə'cauɓoarna na.”

10Sə lang sə Ɓakuli é? Ɓakuli é mə'cauɓoarna na anzəm mənana à kasəni wi ɓate ka le, ko Ɓakuli é anggo sə ɓəa yi kasəi wi ɓate? Ɓakuli ak Ibərayim sə à yì kasəi wi ɓate nə nzəmo!

11Yì kasə-ɓatau mənana à kasəi Ibərayim ngga nda gir mənana ləmndə ama, nə́ paɓamuru male aban Ɓakuli ka, Ɓakuli earəna angŋəni, ama yì ka, mə'cauɓoarna na abani, sə à yì kasəi wi ɓate. Ace mani ka, Ibərayim nda tar aɓwana kat mənana à pà ɓamuria aban Ɓakuli sə Ɓakuli kə ea amə'cauɓoarna na, kat andə amani ama à kasəia wia ɓatea raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Sə Ibərayim ɗəm ngga, nda tar aɓwana mənana à kasəia wia ɓatea, yia mənana kasə-ɓatau na à kasəia wia nəmurəì ka ɗang, yia gbal ka à twalkusə ulang paɓamuru mala Ibərayim, mənana ndanəi sə nə nzəmo à yì kasəi wi ɓate ka.

13Mənana Ɓakuli pacau aban Ibərayim andə aməkè ama nə̀ tsəkia wia bu sə ɓanza kat nə̀ duk malea ka, pa acemənana Ibərayim bwal Nggurcau mala Ɓakuli ka ɗang. Nda acemənana yì ka, earnə Ɓakuli, guli a rəì ama nə̀ pak gir mənana bang ngga. Sə ace məno ka Ɓakuli é mə'cauɓoarna na.

14Ɓə̀ pàcau mala Ɓakuli ka nda ace aɓwana mənana à bwal Nggurcau male mana pe Musa ka, ləmndə ama guli a rə Ɓakuli ace mənana ɓə̀ nyesə səm ɓə̀ səm duk amə'cauɓoarna ka nda ɓà. Sə ɗəm ngga nə̀ ləmndə ama guli a rəì gbal ace kum gir mənana pàcau ace ka nda ɓà.

15Yàl Nggurcau kə nun bumlulla mala Ɓakuli amur aɓwana mənana à kə ɓariki ama à nə̀ bwali ka. Sə ɓə̀ Nggurcau pà kàm raka, yàl Nggurcau gbal ka, pà kàm ɗang!

16Ace mani ka, nə́ guli a rə Ɓakuli sə ɓwa nə̀ kum gir mənana Ɓakuli pàcau ace ka. Ɓakuli pe anggo ace mənana ɓəa sələ ama kàngkàng gir mənana pàcau ace ka nə̀ ɓwamur aɓwana nəi, yia aɓwana kat mənana amuna mala Ibərayim na ka. Məno yì ɓwamuru ka pa ace amə Yahudi mənana à kpakiyi ata Nggurcau ka nəmurəia ɗang, nda gbal ace aɓwana mənana à earnə Ɓakuli, à guli a rəì kəla mala Ibərayim ngga. Ibərayim ngga nda tar səm kat.

17Kəla mənana à giləì aɓa Maləmce ka, Ɓakuli ne wi ama, “Mim ngga ən tsə́ngŋəno a dumə̀na tarrû amur aɓwana arə anzali pas.” Mənia ka pa anggo, acemənana Ibərayim earnə Ɓakuli mana kə loasə alú nə yiləmu sə kə pusə agir məbəshe aban mənana kəgir pà kàm raka.

18Kat andə amani ama kəgir pà kàm mana nə̀ pe Ibərayim tsəkɓaləu ama nə̀ kum muna raka, lidəmbəa nə tsəkɓaləu. Pa eare ama nə̀ duk tarrû amur aɓwana arə anzali pas, acemənana Ɓakuli bangŋəni wi ama, “Anggo sə lakki mala aməkeo nə̀ pa.”

19Ibərayim ngga apələa male málá à nə̀ lumsə gbəman mwashat. Yi səni ka ena a nggūrəi, mənana à nə̀ twali ama yì ka, lú na. Sə ɗəm ngga yi sən mami Saratu ka ena, sə gandə ɓəli wi muna ɗang. Kat andə aməno ka, paɓamuru mala Ibərayim aban Ɓakuli ka, gatti ɗang.

20Pa eare mala Ibərayim nə́ gir mənana Ɓakuli na ama nə̀ pe ka, dəurə ɗang. Aɓa məsəcau ka, paɓamuru male aban Ɓakuli lidəmbəa nə rəcandəa, andə gusələ Ɓakuli.

21Yì ka, earəna nəi nə ɓabumi kat ama Ɓakuli nanə rəcandəa nə̀ lumsə gir mənana bangŋəna ama nə̀ pè ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

22Sə ace paɓamuru male yì Ibərayim ngga, “Ɓakuli é mə'cauɓoarna na.”

23Cau məno à bangŋi ama, “Ɓakuli é mə'cauɓoarna na” ka, pa ace Ibərayim nəmurəì sə à giləì ɗang.

24Nda gbal ace səm sə à giləì, səm mənana Ɓakuli nè ak səm kəla amə'cauɓoarna, acemənana səm pa ɓamur səm abani, yì ɓwa mana loasə Yesu Mətala səm a ɓembe ka.

25À twali à pea aɓwana ɓəà wal-luí ace acauɓikea ma'səm, sə à yì loasəi nə yiləmu ace mənana ɓəà pələ səm ɓè səm duk amə'cauɓoarna aban Ɓakuli.

Amə Roma 5

Guli arə Kərəsti kə yinə dorəpwala andə banɓoarnado

1Acemənana ado ka səm kuməna akban aban Ɓakuli ata cau mala paɓamuru ka, səm ndanə dorəpwala a nre səm sənəa Ɓakuli nə bu Mətala səm Yesu Kərəsti.

2Ndá àkà ce guliarəu ma'səm arə Kərəsti sə yinə səm aɓa ɓwamuru mala Ɓakuli mənana ado səm do a ɓaləi ka. Nda gir mənana tsəa səm nggə nggori nə tsəkɓaləu mənana səm ndanəi mala kum kāmbe aɓa gulo mala Ɓakuli ka.

3Ban kə ɓoara səm gbal, yi mənana ɓè səm kuti aɓalə atanni ka. Acemənana səm sələna ama tanni ka, nè yina səm nə do gandərəu,

4sə do gandərəu ka, kə yinə ɓealəu məɓoarne, sə ɓealəu məɓoarne kə tsəa tsəkɓaləu ma'səm mala kum amsəban kə dəurə ɗang.

5Sə mənia yì tsəkɓaləu ka, pà nè tsəa səm nè nu kəsəkya ɗang, acemənana Ɓakuli pana səm ɓoro male, yì Bangŋo Məfele, ɓè lumsə ɓabum səm nə earcearəu male.

6Mənana səm nda piu aɓa ɗwanyi rəcandəa sə səm pànə ban auwa raka, Kərəsti yi wú ace səm amə'cauɓikea, a pwari mənana Ɓakuli kànì ka.

7Ndanə kwano aban aɓwana pas mənana ɓwa nè wú ace mə'cauɓoarna ka, earka ɓwa nè gandə wú ace məpagbasha.

8Sə Ɓakuli ka ləmndəa səm earcearəu male ani: Mənana səm ndaka amə'cauɓikea piu ka, Kərəsti yi wú ace səm.

9Acemənana ado ka à angŋəna səm, səm duməna amə'cauɓoarna aban Ɓakuli nə nkila mala Kərəsti ka, ləmndə ama kàngkàng aɓa pe mənana kuti məno ka, səm nè kum auwa a ɓabu bumlulla mala Ɓakuli nə bani!

10Kat aɓa do ma'səm ɗiɗyal mənana səm ndaka aɓibura mala Ɓakuli ka, à yì giləki nre səm sənəa Ɓakuli nə lú mala Muni mana yi wú ace səm ngga. Ɓè məno ka yi pa anggo ka, ləmndə ama kàngkàng aɓa pe mənana kuti məno ka, səm nè

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

kum auwa, mənana ado ka à yina nə səm aɓa dotarəu sənəa Ɓakuli ka. Acemənana yì Muna mala Ɓakuli ka ndakam nə yiləmu.

11Sə məno na nəmurəì ɗang; səm nda aɓa banɓoarnado ace bəsa dotarəu ma'səm sənəa Ɓakuli ace gir mənana pè nə bu Mətala səm Yesu Kərəsti ka. Yì Kərəsti ka, nda ɓwa mənana pələ səm ado, nre səm giləki sənəa Ɓakuli ka.

Gir mənana gau Adamu andə Kərəsti ka

12Lang Adamu pangŋəna cauɓikea ka, kara cauɓikea kutio a ɓanza. Cauɓikea mala Adamu nə yinə lú, sə lú pələa məsəe amur koyan ngga, acemənana koyan ngga pangŋəna cauɓikea.

13Kaniama à nə̀ pa Nggurcau ka, cauɓikea nakam ɗìɗyal a ɓanza. Sə duk cauɓikea ɗang, acemənana à malaká pa Nggurcau peatu mənana à nə̀ yàlli wi ka ɗang.

14Kat andə amani ka, ɓwapəndəa kə wú, twal a nza mala Adamu yi bwal a nza mala Musa, kpapi andə nggearə aɓwana mənana cauɓikea malea ka yàl nzongcau na kəla mənana Adamu pak ka raka, lú do amuria kat. Yì Adamu ka gir'ləmndəa na, kə ləmndə Kərəsti mənana nə̀ ngga yiu peatu ka.

15Sə cauɓikea mala Adamu andə ɓoro mala Ɓakuli ka, à nda ɗàngɗáng. Acemənana cauɓikea mala mənia yì ɓwa mwashat, yì Adamu ka, yinə lú amur aɓwana pas. Sə ɓwamuru mala Ɓakuli ka gulo kuti məno kuko, anggo gbal sə ɓoro male mala twalban cauɓikea aban aɓwana pas pa, yì ɓoro mənana yiu nə bu mənia yì ɓwa mwashat, yì Yesu Kərəsti ka.

16Sə gir mənana ɓwamuru mala Ɓakuli pusə ka, ndá ɗàng andə gir mənana cauɓikea mala mənia yì ɓwa mwashat, pusə ka. Acemənana cauɓikea mala Adamu ka yinəban aɓa kasə ɓashi-lú, sə ɓoro mala Ɓakuli ka kə warinə səm a kum kutio aban Ɓakuli, ko kat andəa mənana ama səm kpa aɓalə acauɓikea pas ka.

17Cauɓikea mala ɓwa mwashat, yì Adamu, tsəa lú do amur aɓwana kat. Sə gir mənana kar mur məno ka nda, kum ɓwamuru məgule mala Ɓakuli andə pa ɓoro mala duk aɓwana amə'cauɓoarna nə bu ɓwa mwashat, yì Yesu Kərəsti. Sə aɓwana mənana kat à kum mənia yì ɓwamuru andə ɓoro ka, à nə̀ duk amurəma aɓa do malea nə bu Yesu Kərəsti.

18Ace mani ka, kəla mənana cauɓikea mwashat mala Adamu yinə kasə ɓashi-lú amur aɓwana kat ka, anggo gbal sə turo cauɓoarna mwashat mala Kərəsti kə yinə akban aban Ɓakuli andə yiləmu ace aɓwana kat.

19Sə kəla mənana nə mgbikiru mala ɓwa mwashat ka, aɓwana pas pələ amə'cauɓikea ka, anggo gbal ata cau mala okiru mala ɓwa mwashat ka, aɓwana pas nə̀ duk amə'cauɓoarna.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

20À pà Nggurcau mala Ɓakuli, ace mənana ɓəa ɓwana sən lime andə gulo mala
cauɓikea malea. Sə lang ɓwapəndəa camarə lidəmbəa aɓa cauɓikea ka,
ɓwamuru mala Ɓakuli kə gulo kə tur a dəmbəa kərkər.

21Kəla mana cauɓikea do amur ɓwapəndəa kat a njar mala lú ka, anggo gbal
ɓwamuru mala Ɓakuli ɓà duk murəm. Mənia yì ɓwamuru mala Ɓakuli ka kə
yinə aɓwana ɓəa kum akban abani, sə aɓa məno ka ɓəa kum yiləmu mənana
málá male pà kàm raka, nə bu Yesu Kərəsti Mətala səm.

Amə Roma 6

Wuki cauɓikea andə do nə yiləmu aɓa Yesu Kərəsti

1Mana ɗəm səm nə̀ na? Səm nə̀ lidəmbəa aɓa cauɓikea, ace mənana ɓà
ɓwamuru ɓà gul ka le?

2Awo! Ɓakuli twalbani! Lang sə səm mənana səm angŋa dəmbəa səm wunî
cauɓikea ka, səm nə̀ lidəmbəa nə do ɗəm a ɓaləi le?

3Wu sələ mbak ama batisəma mənana à pakka səm aɓa Yesu Kərəsti ka, ləmndə
ama səm dumənа mwashat sənəia, aɓa lú male?

4Səm ngga, səm wú, sə à tsək səm a ɓembe sənəa Kərəsti nə batisəma mənana
à pakka səm ngga. Kəla mənana Kərəsti loapi ɓembe nə yiləmu aɓa rəcandəa
mala Ɓakuli Tárru ka, səm gbal ka, səm nə̀ dukdo bəsa yiləmu.

5Sə acemənana səm dumənа mwashat sənəa Kərəsti aɓa lú male ka, səm gbal
ka, səm nə̀ loapi ɓembe nə yiləmu kəla yì.

6Səm sələna ama, ɓeal səm mə'e ka, à gballìni amur nggun-gangndi andəa
Kərəsti, ace mənana ɓà rəcandəa mala kpata ɓamur rə səm mə'cauɓike ka ɓà
kiɗikea, sə anggo ka ɓà səm ngga duk aguro aɓata cauɓikea ɗəm ɗang.

7Sə ɓwa mənana wuna andəa Kərəsti ka, à panzəni, cauɓikea pa nə rəcandəa
amuri ɗəm ɗang.

8Sə ɓà səm wuna sənəa Kərəsti ka, səm pana eare ama səm nə̀ dum nə yiləmu
sənəia.

9Səm sələna ama acemənana Kərəsti ka à loasəi a ɓembe ka, pa nə sən lú ɗəm
ɗang; lú panə rəcandəa amuri ɗəm ɗang.

10Lú male mənana wu ka, wuki cauɓikea kusə mwashat ɓərɓər, sə do male ka,
dupi Ɓakuli.

11Anggo gbal, wu sən ɓamur rə wun ado, wu nda ka alú aban cauɓikea, sə aban
Ɓakuli ka, wu ndanə yiləmu aɓa Kərəsti Yesu.

12Wu kəa eari cauɓikea ɓà do amur nggurə wun mənana kà ká nə ká a lú ka, ɓà
tsək wun a kpata anpel male ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Wu kəa pà abare nggurə wun aban cauɓikea ɓəa duk agirturo mala ɓealɓikea ɗang. A kun mani ka, wu pe Ɓakuli rəwun, kəla aɓwana mənana à loasənia a lú à kuməna yiləmu ka; sə wu pà abare wun aban Ɓakuli ɓəa duk agirturo ace turo cauɓoarna.

14Cauɓikea ka pà nə̀ duk gbani amur wun ɗang, acemənana wu pa ɗəm aɓata Nggurcau ɗang, wu nda aɓata ɓwamuru mala Ɓakuli.

Aguro mala cauɓoarna

15Lang sə wu səni ado ɗe? Səm nə̀ lidəmbəa nə pak cauɓikea, acemənana səm pa aɓata Nggurcau ɗang, səm nda aɓata ɓwamuru mala Ɓakuli ka le? Awo, pà nə̀ pak ɗang!

16Wu sələ mbak ama, ɓwa mənana wu pa ɓamur rə wun, wu kə oki wi kəla aguro ka, wu dumənа aguro male, ko mala cauɓikea na, mənana nə̀ kánə wun a lú, ko mala okiru mənana nə̀ kánə wun a docauɓoarna ka?

17Ɓə̀ səm pakki Ɓakuli yàwá ama, wun mənana ɗiɗyal, wu nda ka aguro mala cauɓikea ka, adyan ngga, wu kpana ata məsəcau mənana wu kumi aɓa kanigir ka, nə ɓabum wun kat.

18Adyan ngga, à panzəna wun a bu cauɓikea, ado ka, wu dumənа aguro mala cauɓoarna.

19Ən bangga wun cau nə kanicau arə duk guro aɓa nggūrəu ata cau mala gattya mala ɗenyicau ma'wun arə bwalta agir mala bangŋo. Kəla mənana ɗiɗyal, wu pà ɓamur rə wun kəla aguro, wu lidəmba nə lime aɓa pakki agirɓana andə aturo ɓealɓikea ka, anggo gbal ado ka, wu nə̀ pà ɓamur rə wun kat, wu duk aguro mala cauɓoarna aban ká do məfele.

20Mənana ɗiɗyal wu nda ka aguro mala cauɓikea ka, kəgir oasə wun arə do cauɓoarna ɗang.

21Sə ya gir məɓoarne na wu kumo aɓa pakki aməno yì agir ɗiɗyal, mənana adyan ngga à dupa wun agir kəsəkya ka? Masələata məno yì agir ka, nda lú!

22Sə ado ka, à panzəkina wun a bu cauɓikea, wu dumənа aguro mala Ɓakuli, gir mənana wu nə̀ kum a ɓaləi ka nda do məfele, sə masələate ka nda yiləmu mənana málá male pà kàm raka.

23Tangnakusə cauɓikea ka, lú na, sə ɓoro mala Ɓakuli ka, nda yiləmu mənana málá male pà kàm raka, nə bu Kərəsti Yesu Mətala səm.

Amə Roma 7

Cau mənana Nggurcau mala Musa bangŋa amur doɓala ka

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1Sə wun amə'eambəam mənana wu surə Nggurcau ka, wu sələ mbak ama Nggurcau ka ndanə rəcandəa amur ɓwa yi mənana ɓə̀ ɓwe ka ndanə yiləmu piu ka?

2Wu səni ani: à nê mala Nggurcau ka, mɓwama pa nə̀ nying burri ɗang, yi mana ɓə̀ burri nanə yiləmu ka. Sə ɓə̀ burri wu ka, mɓwame purni məno yì Nggurcau mala doɓala ka.

3Ace mani ka, ɓə̀ mənia yì mɓwama puro al ɓe ɓwabura sə burri na nə məsəì ka, nda aɓa pak cauɓikea nongnəban a nza nə doɓala. Sə ɓə̀ burri pak lú ka, mɓwame purni məno yì Nggurcau ka, nə̀ gandə al ɓe ɓwabura, sə ɓə̀ pa anggo ka, pa aɓa pak cauɓikea nongnəban a nza nə doɓala ɗang.

4Anggo gbal, wun amə'eambəam, wun gbal ka wu wunî Nggurcau, acemənana wu nda aɓa nggurə Kərəsti a lú male. Ado ka, wu nda ka mala Kərəsti, mana à loasəi a ɓembe ka, ace mənana ɓə̀ səm pusə aturo məɓoarne ace Ɓakuli.

5Aɓa do ma'səm ɗiɗyal mənana nggurə səm na kə gingnə səm ngga, anpel mala cauɓikea mana Nggurcau loasəia aɓa nyam səm ngga, à ndarə pak turo, sə ko man səm pak kat ka, mala ká lú na.

6Sə adyan ngga, səm purnì Nggurcau, acemənana səm wuna aban agir mənana ɗiɗyal à bwal səm a guro ka. Səm ado ka, səm nggə pak turo ɗəm a njar mə'e mala Nggurcau mana à giləì nə́ giləa ka ɗang; turo ma'səm a dyan ngga, nda a njar məbəshe mala Bangŋo.

Nggurcau mala Ɓakuli kə ləmndə turo cauɓikea ma'səm

7Sə mana ado səm nə̀ na? Nggearə Nggurcau ka, cauɓikea na le? Awo! Pa anggo ɗang! Ɓə̀ pà ace Nggurcau raka, ɓə́ pà mə surə cauɓikea ɗang. Ɓə́ pa mə nə sələ ce cauɓikea mala sham gir mala ɓwa ɗang, mənana ɓə̀ Nggurcau bang ma ama, “Kəa sham gir raka” ɗang.

8Sə cauɓikea ka, pak turo nə mənia yì nzongcau ka, pələa loasə ambalang shamgir ɗàngɗáng a ɓaləam! Sə ɓə̀ pa ace cau mala nzongcau raka, ɓə́ cauɓikea ka lugir na.

9Mənana ən malaká sələ ce nzongcau raka, mə ndanə yiləmu; sə lang nzongcau yina ka, cauɓikea long nə yiləmu, sə ən pələ lú.

10Nggearə nzongcau mənana ɓoaro ɓə̀ ləmndəam njargula yiləmu ka, pələa wal-luem.

11Cauɓikea kara kum njar ata nzongcau, pələa swarkiam, sə pakturo nə nzongcau, wal luim.

12Ace mani ka, Nggurcau ka məfele na, sə nzongcau ka məfele na, sə nda pepè, sə məɓoarne na.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Ado ka, gir məɓoarne yinəam nə lú le? Awo, pa anggo ɗang! Kə cauɓikea na pak turo nə gir məɓoarne, sə yinəam nə lú, ace mənana cauɓikea ka, ɓəa surəì ama cauɓikea na. Sə ata cau mala nzongcau ka, cauɓikea nə̀ ləmndə ɓike male kərkər.

14Səm sələna ama Nggurcau ka, gir mala Bangŋo na, sə mim ngga mə nda ɓwa aɓa nggūrəu, guro aɓata cauɓikea.

15Ən bwalta agir mənana ən pakki ka ɗang, acemənana gir mənana ən earkiyi ce pe ka nda ən pakkiyi ka ɗang. Sə gir mənana ən ɓinəce ka, nda ən pakkiyi ka.

16Sə ɓə̀ ən nggə pak gir mənana ən earkiyi ce pe raka, ən earəna ama Nggurcau ka, ndanə ɓoaro.

17Ace mani ka, mə nda mənana ɗəm ən pakkiyi mənia yì gir məɓane ka ɗang, kə cauɓikea mənana do a ɓaləam ngga, nda pakkiyi ka.

18Ən sələna nəma kəgir məɓoarne pa a ɓaləam, aɓa nggūrəam ɗang. Ən nggə earce pak gir mənana pepè ka, sə ən gandə pe ɗang.

19Ən gandə pak məɓoarne mənana ɓoaro ɓə̀ ən pe ka ɗang, kə məɓike mənana ən earkiyi ce pe raka, nda ən nggə pak ka.

20Sə ɓə̀ ən nggə pak gir mənana ən earkiyi ce pe raka, mənia ka ləmndə ama, mə nda ɗəm ən pakkiyi mənia yì gir ka ɗang, kə cauɓikea mənana do a ɓaləam ngga nda pakkiyi gir nì ka.

21Anggo sə yi dupam nggurcau, mənana ɓə̀ ən earce nəma mə nə pak məɓoarne ka, ən gandə pe ɗang, kara ən kum ɓamuram aban pak məɓike.

22Aɓa yiləmem ngga ban kə ɓoaram arə Nggurcau mala Ɓakuli.

23Səa ma ən nggə sən ɓe kə rəcandəa a ɓaləam aban munəo arə ɓabumam, kə ciem mə duk guro aɓata nggurcau mala cauɓikea mənana do a ɓaləam ngga.

24Ya ulang dotanni nda mem! Yana nə̀ amsəam aɓa mənia yì nggūrəu mənana kə ká nə mim a lú ka le?

25Səm pakki Ɓakuli yàwá, ace amsəban mənana ndakam nə bu Yesu Kərəsti, Mətala səm ngga!

Məno ka nda gir mənana ado mə nda ɓāləi ka: a ɓabumam ngga, ən earnace kpata Nggurcau mala Ɓakuli, sə nə nggūrəam ngga, mə nda guro mala turo cauɓikea.

Amə Roma 8

Do ɓa Bangŋo

1Adyan ngga ɓashi pà kàm ɗəm amur aɓwana mənana à nda aɓa Kərəsti Yesu ka ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2Acemənana, nggurcau mala Bangŋo mənana yinəa səm yiləmu aɓa Kərəsti Yesu ka, panzəkina səm a bu nggurcau mala cauɓikea andə lú.

3Gir mənana Nggurcau mala Musa gandə pe raka, ata cau mala gatti mala nggurə ɓwapəndəa mə'cauɓike ka, Ɓakuli yi pe. Yi tasə Muni ɓà yiu aɓa nggūrəu mənana nda kəla nggurə səm aɓwapəndəa mə'cauɓike ka, ɓà yi pa ɓamuri kəla gir'nkila ace twal cauɓikea. Aɓa pe mənia anggo ka Ɓakuli yinə kasə-ɓashi amur cauɓikea, kiɗìki rəcandəa male aɓa məno yì nggūrəu mala ɓwapəndəa ka.

4Ɓakuli pe anggo ace mənana nzongcau mala Nggurcau male, arə anjari kat ka, ɓà kum lumsəo cikcik kəla mana earkiyice ka, aɓalə səm, səm mənana do ma'səm ngga nggūrəu na səm ginggiyi ate raka, Bangŋo na ka.

5Aɓwana mənana do malea ka, à kə kpata gir mana nggūrəu kə banggia wia ka, ɓabumia nà pa arə gir mənana nggurə earkiyi ce ka. Sə aɓwana mənana do malea ka Bangŋo na kə gingnəia ka, ɓabumia nà pa arə gir mənana Bangŋo earkiyi ce ka.

6Ɓà nggūrəu na kə gingnə ɗenyicau ma'wun, masələate ka lú na. Sə ɓà Bangŋo na kə gingnə ɗenyicau ma'wun, masələate ka yiləmu na andə dorəpwala.

7Ləmndə ama aɓwana mənana à dum nə ɓabum mala kpata nggūrəu ka, à dumənа aɓibura mala Ɓakuli; yia ka à kə kpata nzongcau mala Ɓakuli ɗang, sə aɓa məsəcau ka, à pà nà gandə kpate ɗang.

8Aɓwana mənana nggūrəu na kə gingnəia ka, à pà nà gandə pwasəbum Ɓakuli ɗang.

9Sə wun ngga, nggūrəu mala cauɓikea na ginggi nə wun ngga ɗang, Bangŋo na, ɓà Bangŋo mala Ɓakuli na dukiyi a ɓabum wun ngga. Ɓwa mənana pànə Bangŋo mala Kərəsti a ɓabumi raka, ɓwe ka màlà Kərəsti na ɗang.

10Sə ɓà Kərəsti na a ɓabum wun, kat andə amani ama nggurə wun ngga lú na ata cau mala cauɓikea ka, Bangŋo kə tsəa ɓà wu dum nə yiləmu, acemənana à giləkina nre wun wunəa Ɓakuli.

11Ɓà Bangŋo mala Ɓakuli mənana loasə Yesu a ɓembe ka, nda aban do a ɓabum wun ngga, anggo gbal ɓwa mənana loasə Kərəsti a ɓembe ka, nà pe nggurə wun mənana dupi lú ka yiləmu, nə bu Bangŋo male mənana dukiyi a ɓabum wun ngga.

12Ace mani ka, wun amə'eambəam, tangna na amur səm, sə tangne ka nda mənana ama ɓà səm ngga dukdo kpata gir mənana nggūrəu earkiyi ce ka ɗang.

13Ɓà wu kə dukdo kpata nê mala nggūrəu ka, wu nà wú. Səa ma ɓà aɓa rəcandəa mala Bangŋo, wu tamsə pakkia aturo cauɓikea mala nggūrəu, ɓəa wu mak ka, wu nà dum nə yiləmu.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Aƀwana mənana Bangŋo mala Ɓakuli na kə gingnəia ka, à nda ka muna mala Ɓakuli.

15Bangŋo mənana à pa wun ngga, nda mənana nə̀ tsək wun a guro aban ká do ƀangciu ɗəm ngga ɗang. Bangŋo mala pələ wun ƀə̀ wu duk amuna mala Ɓakuli na. Sə nə́ rəcandəa mala Bangŋo ka, ko yan ata səm ngga nə̀ ƀua aban Ɓakuli, nə̀ tunəi ama, “Dâ!”

16Bangŋo mala Ɓakuli nə ƀamuri ka, kə bangga səm a ƀabum səm ama kàngkàng məsəcau na səm nda ka amuna mala Ɓakuli.

17Sə acemənana səm nda ka amuna male ka, səm nə̀ kum banì ma'səm mala liƀala male, mənana ci ace aƀwana male ka. Ɗəm ngga, səm nə̀ kum sənəa Yesu, gir mənana kat Ɓakuli ci ace ka. Ɓə̀ kàngkàng səm nu tanni ata Kərəsti ulang mənana nu ka, səm nə̀ kum gbal aƀa male yì gulo.

Gulo mənana nə̀ yiu ka

18Ən nggə səni, atanni məno səm nggə nu ado ka, à kārəa à nə̀ kārəia arə gulo mənana à nə̀ ngga ləmndəa səmi nə nzəmo ka ɗang.

19Agirbunda mənana Ɓakuli pusəia ka, à nda rə kúndəo, nə rəƀəla, arə pwari məno Ɓakuli nə̀ ləmndə rə amuna male aməƀafoe nəi ka.

20Girbunda kat mana Ɓakuli pusəì ka kum ƀamuri aƀata do ɗwanyi kum-lumsəo mala kane male, kə pələki nə ƀāləi ƀà. Sə mənia ka pà acemənana eare male na ka ɗang, pě mala Ɓakuli mana ci a ƀaləi ka nda. Kat andə amani ka, tsəkƀaləu na kam

21ama ƀanza nə ƀamuri ka, nə̀ ngga kum amsəban a bu kùrban mala kìɗìkì male, sə à nə̀ yinəi aƀa kum-ƀamuru məƀoarƀwe mala amuna mala Ɓakuli.

22Səm sələna ama agir mənana à pusəia a ƀanza kat ka, à nda ban ingge aƀa kwanban, kəla mƀwama mənana nda aƀa kwanban mala gbashi ka, ba yalung.

23Sə yìa agir ka, à nda mənana nəmurəia à kə inggi ka ɗang; nggearə səm mənana səm kuməna Bangŋo Məfele mana ndà mədəmbe mala aƀoro mənana Ɓakuli nə̀ pa səm ngga, səm nggə ingge aƀa ƀalə səm. Sə aƀa ingge anggo ka, səm nggə kundə arə Ɓakuli nə̀ rəƀəla, ƀə̀ yinə səm aƀa kum lumsəo ma'səm abani mala duk amuna male, mənana anggurə səm nə̀ kum panzəban a bu cauƀikea, andə tanni, andə lú ka.

24Àkə̀ ƀa mənia yì tsəkƀaləu sə səm kum auwa. Səa ma tsəkƀaləu mənana ado à nə̀ gandə səni nə məsəu ka, à pà nə̀ na ama tsəkƀaləu na ɗang. Lang sə ƀwa nə̀ tsəkƀaləi ado arə gir mənana ndanəi a bui kə səni ka?

25Sə ƀə̀ səm ndanə tsəkƀaləu arə gir mənana ado səm pa nəi peatu, səm səni raka, səm nə̀ kundə gir nî nə domunyi.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

26Anggo gbal, Bangŋo ka kə bwala səm nggam aɓa gatti ma'səm. Acemənana
səm ngga, səm surə lang sə səm nə̀ pak hiwi, kəla mənana ɓoaro ɓə̀ səm pak ka
ɗang, səa ma Bangŋo mala Ɓakuli nə nggearəì ka, kə pak hiwi ace səm, nə ingge
mənana à pà nə̀ gandə cie aɓa cau raka.

27Sə Ɓakuli mənana sənggiyi ɓabum ngga, surəna rə ɗenyicau mala Bangŋo.
Acemənana Bangŋo kə zəmbəa ace aɓwana mala Ɓakuli, amur gir mənana nê
mala Ɓakuli na ka.

Səm kuti amə limurəm

28Sə səm sələna ama Ɓakuli kə tsək agir kat ɓəa pang nə ɓoaro, ace lidəmbəa
mala aɓwana mənana à kə earce ka, aɓwana male mənana tunəia ace kpata
kane male ka.

29Aɓwana mənana Ɓakuli angŋa dəmbəa twalənia ka, nda gbal tària ɓəa do kəla
Muni, ace mənana ɓə̀ Muni duk muna-dəmbəa aɓalə amə'eambəi mənana pas
ka.

30Sə aɓwana mənana Ɓakuli tària ka, à nda ka amənana gbal tunəia ka, sə
aɓwana mənana tunəia ka, angŋənia, à dumənа aɓwana amə'cauɓoarna abani,
sə aɓwana mənana angŋənia ka, à nda gbal yinəia aɓa kum gulo male ka.

Earcearəu mala Ɓakuli

31Sə mana ado səm nə̀ na, amur amənia yì agir ka? Ɓə̀ Ɓakuli ka nda ata səm
ngga, yana ɓwe nə̀ lo arə səm?

32Ɓakuli ka girban nə Muni ɗang, pa Muni ace səm kat! Sə ɓə̀ pa Muni ace səm
ngga, pà nə̀ gandə pa səm ɓoro nə agir gbal kat re?

33Yana ɓwe na nə̀ wuli aɓwana mənana Ɓakuli tària ka? Kə ɓwa pà kàm ɗang!
Acemənana Ɓakuli nə́ ɓamuri nə̀ cia sə à duk amə'cauɓoarna!

34Yana ɓwe na ado kasəkiyi ɓashi amur səm? Yesu Kərəsti na le, yì ɓwa mənana
yi wú, sə lo nə yiləmu, nda a bu-məli mala Ɓakuli, kə zəmbəa ace səm ngga le?

35Sə, yana nə̀ gau səm sənəa earcearəu mala Kərəsti? Tanni na nə̀ tsək ka le, ko
do məkwane, ko pàtanni, ko nzala na, ko tər na, ko kum ɓamuru aɓa ká-məɓane
na, ko a na raka, lú na le?

36Kəla mənana Maləmce na ka, “Nda aceo, we Mətalabangŋo sə səm nggə sən
tanni, a koya pwari ka, mana nə̀ kánəban a lú ka. Səm ado ka səm nda kəla anzur
mənana à nə̀ ngga pwanggi mealia ka.”

37Awo! Aɓalə amənia yì agir kat ka səm kuti amə limurəm, nə bu Kərəsti
mənana earce səm ngga!

38Ən earəna nəi a ɓabumam ama kəgir pà nə̀ gau səm sənəa earcearəu mala
Ɓakuli ɗang. Ko ɓə̀ lú na, ko auwa, ko aməturonjar, ko arəcandəa mala akukwar,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

ko ɓə̀ ya rəcandəa nani ka, à karəa à nə̀ gau səm ɗang. Ko ɓə̀ agir mənana à kə kumban a nza man, ko a nza məno nə̀ yiu ka,

39ko agir mənana a kuli, andəa mənana ata nzali ka, à karə ɗang. Kəgir pà kàm aɓa ɓanza man, mənana nə̀ gandə gau səm sənəa earcearəu mala Ɓakuli, mana aɓa Kərəsti Yesu Mətala səm ngga ɗang.

Amə Roma 9

Ɓakuli andə aɓwana male

1Mim ngga məsəcau na ən nggə na aɓa Kərəsti ka. Giu-ɓabumam mənana Bangŋo Məfele na ginggiyi nəi ka, kə ləmndəam ama kàngkàng nyir na ən nakiyi ka ɗang ɓən na wun nəma

2mə ndanə bumkiɗikea kərkər andə pi mala ɓabum koya pwari

3ace aɓwana mem, amə'eambəam aɓa nggūrəu ka. Ən earəna ɓəa suem, ko ɓəa gau səm sənəa Kərəsti, ɓə̀ məno ka nə̀ kánia ɓəa kum amsəban ngga.

4Yia ka à ndaka amə'kau mala Isərayila; Ɓakuli tárìa ɓəa duk amuna male; Ɓakuli ləmndə gulo male kəla Ɓakuli abania. Kurcau andəia, sə pea wia Nggurcau male. Pea wia peri mala ɓa-ndàməgule andə apacau male.

5A Ibərayim, andə Yakupu, andə Ishaku ka à ndaka keà mənana nə bania sə tau ɓəlban aɓa nggūrəu mala Kərəsti pur ka. Ɓwangsəban mənana málá male pà kàm raka ɓəa pè Ɓakuli mənana nda amur aɓwana kat ka! Amin.

6Ado ka mə nda rə na ama Ɓakuli ka gandə lumsə pàcau male aban Isərayila ɗang le? Awo pa anggo ɗang, acemənana aɓwana mənana à ɓəlia a Isərayila ka, kat sə à nda ka ɓwana mala Ɓakuli ɗang!

7Sə ɗəm ngga aɓwana na kat mənana tea pur nə Ibərayim ngga, sə à ndaka amuna mala Ɓakuli ka ɗang. Ɓakuli ka bangŋəni Ibərayim ama, “Aɓa Ishaku sə aməkeo mənana ən po cau acea, ka à nə̀ puro.”

8Mənia ka ləmndə ama amuna mənana à ɓəlia aɓa nggūrəu a tau mala Ibərayim ngga, à nda mənana à nda ka muna mala Ɓakuli ka ɗang. Kə amuna mənana à ɓəlia ata cau mala kurcau mala Ɓakuli ka, à nda ka mənana à surəia kəla aməkau mala Ibərayim ngga.

9Ani sə Ɓakuli bang pàcau male aban Ibərayim: “Pələa mənia nə̀ yia kar ka, mə nə nyare, sə Saratu nə̀ ɓəl muna-ɓwabura.”

10Sə məno na nəmurəì ɗang, Rabeka gbal ka ɓəl amuna-burana ɓari. Sə aməno yì amuna ka tárrìa mwashat, yì kà-səm Ishaku.

11-12Sə lang Rabeka málá nə̀ gbashi amənia yì apasa ka, Ɓakuli ne wi ama, “Muna-dəmbəa nə̀ do aɓata ɓwaməkyauwe.” Ɓakuli bang mənia ka kaniama à nə̀ ɓəlia, sə kaniama à nə̀ surə məɓoarne ko məɓane ka. Mənia ka ləmndə ama

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Ɓakuli ka, nda rə pak gir mənana ɓabumi kànì nə̀ pe ka, twal a tite; pa ace ɓe kəgir mənana amuna mənia pak ka ɗang, nda ace gir mənana Ɓakuli earce sə twal ka.

13Kəla mənana Maləmce na ama, "Yakupu ka ən earəna ce, sə Isəwa ka ən ɓinəna məsəì."

14Sə aman sə səm nə̀ bangŋa amur məno? Ɓakuli ka pak məɓike le? Awo! Pak məɓike ɗang!

15Acemənana Ɓakuli banggi Musa ama, "Mim ngga, mə nə ləmndə ɓwamuru aban ɓwa mənana mə nə ləmndəì wi ɓwamuru ka. Sə mə nə sən məsəswatər mala ɓwa mənana kat mə nə sən məsəswatər male ka."

16Ace mani ka, Ɓakuli na twalkiyi ɓwa mənana nə̀ ləmndəì wi ɓwamuru ka. Sə twalban male ka kə kpata gir mənana aɓwana earce ko à ɓariki pe ka ɗang.

17Aɓa Maləmce ka, Ɓakuli banggi Murəm mala amə Masar ama, "Ən dumsəo a bunomurəm, ace ləmndə rəcandəa mem a ɓaləo, sə ɓanza kat ɓə̀ ok ce lulləam."

18Ace mani ka, Ɓakuli kə ləmndə ɓwamuru male amur ko yana eare nə̀ ləmndəì ɓwamuru ka, sə kə candə mur ɓwa mənana eare nə̀ candə muri ka.

Bumlulla andə ɓwamuru mala Ɓakuli

19Sə anggo ka, wun nə̀ gandə nam ama, "Ɓə̀ ko man kat ka nda a bu Ɓakuli sə yì na ginggi nəi ka, ace mana sə kə sən məɓane arə acauɓikea ma'səm piu? Yana ɓwe na ɗe nə̀ gandə ɓinə kane male?"

20Sə a nda yana, we ɓwapəndəa, yì mənana a wu nə pələcau a kun Ɓakuli ka? "Gir mənana à pè nə́ pa ka, nə̀ gandə banggi ɓwa mənana pè ka ama, 'Palang sə a pem ani' le?"

21Məɓaki-ankwaring ngga, pà nə́ rəcandəa mənana nə̀ ɓak nkwaring ace turo məgule andə nkwaring ace ko ya turo nani ka, aɓa ɗuro-dəɓang mə'mwashati re?

22Anggo gbal, ɓə̀ Ɓakuli earce ka, nə̀ gandə ukki bumlulla male amur aɓwana, sə nə̀ ləmndə rəcandəa male. Səa ma yì ka, pak munyi nə gandərəu nə aɓwana mənana ɓoaro ɓə̀ ləmndəia wia bumlulla ka, yia mənana à dupi ká kìɗìkì ka.

23Pak munyi ace mənana ɓə̀ ləmndə kume mənana ndakam aɓa gulo male ace aɓwana mənana ɓwamuria ka, yia amənana akdəmbəa tàriá ɓəa kum kāmbe mala ɓoarɓwa male ka.

24Səm nda ka məno yì aɓwana tàr səm ace ɓwamuru ka, səm mənana tunə səm aɓalə amə Yahudi, sə aɓalə aɓwana mala acili anzali gbal ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

25Kəla mənana bangŋa aɓa Maləmce mala Hosiya ama: “Aɓwana mana amem na raka, mə nə tunəia ama, ‘Aɓwana mem.’ Aɓwana mənana ən earcea raka, mə nə tunəia ama, ‘Aɓwana mem mənana ən earkiyi acea raka.’ ”

26Ɗəm ngga, “Aban mana à banggia wia ɗiɗyal ama, ‘Wun ndaka aɓwana mem raka,’ àkà banì sə à nè tunəia ama, ‘Amuna mala Ɓakuli məyiləmui.’ ”

27Ishaya ɓua ace amə Isərayila ama: “Ko ɓəà na ama lakki mala amə Isərayila ka nda kəla sala a kun nggeamur ka, kə bəti aɓaləia nda à nè kum auwa ka.

28Ɓakuli ka nè yia sulə ɓashi male mənana kasəni ka pupup amur ɓanza. Banì pà nè sau ɗang, nè yia pe tsuk-tsuk.”

29Kəla mənana Ishaya ak dəmbəa bangŋa ama: “Ɓè Mətalabangŋo mana Kar múr gulo kat nyingma səm aməkau raka, ɓə́ səm dumənа kəla amə Sodom, ɓə́ səm pələna kəla amə Gomora.”

Ɓinə earnə cau mala Isərayila arə Cau Amsəban

30Sə aman sə səm bangŋa? Aɓwana mala acili anzali mənana à kə kpata Nggurcau mala Ɓakuli raka, Ɓakuli nyesənia à pələna amə'cauɓoarna abani, ata cau mala guliarəu malea arə Kərəsti.

31Sə amə Isərayila, mənana à ɓariki kərkər à nè kpata Nggurcau mənana ɓə́ nè kánia aɓa kum do cauɓoarna aban Ɓakuli ka, ko à kumi ɗang.

32Palang ado sə à gandə kume ɗang? À gandə kume ɗang acemənana à kpate aɓa guli arə Ɓakuli ɗang, yia ka à guli amur ɓariki malea arə agir mənana à pea ka. Nda gir mənana tsəa sə à annda amur “Tali annda” ka.

33Kəla mənana à giləì aɓa Maləmce ama: “Səni, mə ndya ən nggə tsək muna-tali a Siyona, mənana nè tsək aɓwana à nè anndə́ ka, andə nggea-tali mənana nè cia à nè kpa ka. Səa ma ɓwa mənana é guli a rəi ka,

pà nè kum kəsəkya ɗang.”

Amə Roma 10

1Wun amə'eambəam, ɓabumam andə zəmbəa mem aban Ɓakuli ka, nda ace amə Isərayila ɓəa kum auwa.

2Mə nda rə nakunia aɓa məsəcau ama yia ka à ndanə bumpina arə kpata Ɓakuli, sə bumpina malea ka, pa aɓa sələe ɗang.

3Acemənana yia ka à bwalta njargula mənana Ɓakuli akiyina aɓwana nəi ɓəa duk amə cauɓoarna abani ka ɗang, sə ɗəm ngga à kutia kwakita malea yì njar mala kum akban aban Ɓakuli, nə ɓariki malea arə bwal Nggurcau. Ace mani ka, à pa ɓamuria arə njar mala Ɓakuli mənana kə pələna aɓwana nəi ɓəa duk amə'cauɓoarna ka ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

4Kərəsti ka yi maləna turo mala nê mənana Ɓakuli pà Nggurcau ace ka. Ace məno ka aɓwana kat mənana à earnəi à paɓamuria abani ka, à nyesənia amə'cauɓoarna na aban Ɓakuli.

Amsəban ngga nda ace ko yana ka

5Amur njar mala do mə'cauɓoarna aban Ɓakuli, mənana à kumnggiyi nə bwal Nggurcau ka, Musa gilə ama, "Ɓwa mənana kat kpata Nggurcau lumsə agir mənana kat nzongcau male na ka, ɓwe na nə̀ kum yiləmu ka."

6Sə ɓwa mənana pàɓamuru male aɓa guli arə Kərəsti na yinəi wi kum akban aban Ɓakuli ka, pà nə̀ ɗiban a ɗenyicau male ama, "Yana nə̀ eau a kuli, ace mənana nə̀ ngga sulə Kərəsti a nzali ka" ɗang?

7Pa nə̀ ɗiban gbal ama, "Yana nə̀ sulə a tanzali, ace mənana nə̀ ngga loasə Kərəsti a ɓembe ka" ɗang?

8Cau mala Amsəban mənana à nə̀ kumi nə guli arə Kərəsti, mana nda cau mənana səm nggə hamnəi ka, pa kuko ɗang. Yale Maləmce mala Ɓakuli ka bangŋa ama: "Ceì ka nda abano tù, nda a mburkuno, sə nda a ɓabumo."

9Ɓə̀ a wu nə na nə kuno ama, "Yesu ka Mətalabangŋo na," sə a nə earnəi nə məsəcau a ɓabumo ama Ɓakuli loasəi a ɓembe ka, a nə kum amsəban.

10Acemənana nə ɓabum sə ɓwa nə̀ eare nə̀ pà ɓamuri aban Kərəsti, sə aɓa pě anggo ka Ɓakuli angŋəni mə'cauɓoarna na; sə ɗəm ngga nə kûn sə ɓwa nə̀ bang paɓamuru male aban Kərəsti, sə aɓa pě anggo ka kumənа amsəban.

11Kəla mənana Maləmce na ka, "Ɓwa mənana kat paɓamuri abani ka, pà nə̀ nu kəsəkya ɗang."

12Aɓa mənia ka kəgir gakita ɓwa Yahudi andə ɓwa mənana ɓwa Yahudi na raka ɗang. Yia kat ka, à ndanə Mətalabangŋo mwashat mənana nda Mətalabangŋo amur aɓwana kat, sə atsəkbu male mənana nyangsang ngga kə soapia aɓwana mənana kat à kə warinə ɓua malea abani ka.

13Kəla mənana Maləmce bang ngga: "Ɓwa mənana kat kə ɓua aban Mətalabangŋo kə tunə lullə Mətalabangŋo ka, nə̀ kum amsəban."

14Səa ma lang sə à nə̀ tunəi ɓə̀ amsəia, yi mənana ɓəa pa ɓamuria abani raka? Sə lang sə à nə̀ paɓamuria abani, yi mənana à malaká ok kəcau amuri raka? Sə lang sə à nə̀ ok cau amuri, yi mənana kəɓwa hambia wia ce raka?

15Sə lang sə aɓwana nə̀ hamnə cau, yi mənana Ɓakuli turia raka? Kəla mənana à gilə̀ì ka: "Yiu mala aɓwana mənana à kə hamnə Cau Amsəban ngga gir məɓoarne na kə̀rkə́r!"

16Səa ma aɓwana kat sə ak man yì Cau Amsəban ngga ɗang. Acemənana Ishaya, məɓangna mala Ɓakuli nə ɓamuri ka, bangŋa ama: "Mətalabangŋo, ya ɓwa na earnə cau mana səm hamnəi ka?"

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

17Ace mani ka, paɓamuru ka kə yiu aɓa ok cau mala Ɓakuli, yì Cau Amsəban mala Kərəsti mənana à hamnəi ka.

18Sə ən ɗîban nəma: nggearəì ka, à ok ce re? E, à ongŋa. Maləmce ka bang ama: “Cau ka angŋəna ɓanza kat, acau malea kutikina arə aban, kya bwal masələata ɓanza.”

19Sə ən nggə ɗîban ɗəm nəma: “Nggearəì ka, amə Isərayila bwalta ce re? E, à bwalte, acemənana a nza mala Musa ka, Ɓakuli bangŋa ama, “Mə nə tsəa, wu nə̀ pak mɓali arə aɓwana mənana à karə kəgir raka. Mə nə tsəa, bum wun nə lullo, arə cili anzali mənana à surə kəgir raka.”

20Ɗəm ngga Ishaya na cau nə rəcandəa ama, “Aɓwana mənana à altam raka, à nda à kumam ngga. Ən ləmndə ɓamuram aban aɓwana mənana à ɗî cem raka.”

21Sə amur amə Isərayila ka, Ɓakuli na ama, “Ən mən abuam aɓa pwari kat ace ak amənia yì amə'mgbikiru

andə amə'murcandəa” ka.

Amə Roma 11

Ɓwamuru mala Ɓakuli amur Isərayila

1Ən ɗîban ama, nggearəì ka, Ɓakuli ginəna aɓwana male lè? Awo, ginəia ɗang! Nggearə mim nə ɓamuram ngga, mə nda ɓwa Isərayila, Məkà Ibərayim, a tau mala Benjami.

2Awo, ko bəti, Ɓakuli ginə aɓwana male mənana tària a tita ɓanza ka ɗang. Ɓalə wun kasə mbo arə ɓua mala Iliya aban Ɓakuli amur amə Isərayila? Na ama,

3“Mətalabangŋo, à walna lú ka amə'ɓangna mo, sə à arkina abanperi mo; kə mə nda nəmurəam ən ueo ka, sə à ndo à kə alta yiləmem gbal ka.”

4Sə a man sə Ɓakuli pələ wi ɗe? Ne wi ama, “Mə ndanə aɓwana á-tongno-nong-ɓari (7,000) mənana à ɓumbi Ba'al raka.”

5Kə nda anggo yalung, aɓwana na kam kpakyok mənana ɓwamuru mala Ɓakuli tària ka.

6Sə ɓə̀ nda ace ɓwamuru mala Ɓakuli ka, ləmndə ama pà ace aturo-ɓoarna mənana aɓwana pak ka ɗang. Ɓə̀ ana raka, ɓə́ ɓwamuru mala Ɓakuli ka pà nə̀ duk ɓwamuru ɓafo ɗang.

7Sə ado ka mana səm bang le? Ani sə ce pa, bangula amə Isərayila ka, à kum ɓwamuru mala Ɓakuli mənana à alkiyite ka ɗang. Aɓwana aɓaləia mənana Ɓakuli tàrria ka, à nda à kum ngga. Acilia ka ɓabumia təra, à mgbikiru arə tunəban mala Ɓakuli.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

8Kəla mənana Maləmce na ka, “Ɓakuli cia a ntulo mədəmbəre, pea wia aməsəu mənana à pà nə̀ sənban ɗang, andə akiru mənana à pà nə̀ okban raka, ba yalung.”

9Nyar ɗəm ngga Dauda na ama, “Likiali malea ɓə̀ dupia wia gir'swarban aban ká kpa aɓa gbəli, ɓə̀ dupia wia tali annda, sə ɓəà kum məɓane mana kārəa rəia ka!

10Pəndəa ɓə̀ gir aməsəia, ace mənana ɓəa kəa sənban ɗang, sə ɓəa ueo aɓata dəmbərya mala atanni malea, málá male pà kàm ɗang.”

Aɓwana mənana amə Isərayila na raka à kum amsəban

11Ən ɗiban ɗəm nəma, nggearə annda mənana amə Isərayila annda sə à kpa ka, à kpana anggo à pà nə̀ lo re? Awo, pa anggo ɗang! Ata cau mala cauɓikea malea ka, amsəban yina aban aɓwana mala acili anzali mana amə Isərayila na raka, ace mənana yia amə Isərayila ka ɓəa dum nə mɓali arə aməno yia ɓwana ka.

12Pě məɓane mala amə Isərayila, mana à ginəki amsəban mana Ɓakuli yinəia wia nəi ka, yinəi ɓanza kume. Sə aɓwana arə acili anzali gbal ka à kuməna auwa, ata cau mala kpa malea, yia amə Isərayila ka. Ɓə̀ nda anggo ka, ɗenyi nə ulang gulo mala atsəkbu mənana à nə̀ yiu amur ɓanza, ace nyare malea, yia amə Isərayila kat aban Ɓakuli ka!

13Mə nda rə na wun cau ado, wun aɓwana mənana amə Yahudi na raka. Acemənana mə nda mə'mishan mana à tasəam aban wun ngga, ən nggə gusələ ce turo mem.

14Aɓa məno anggo ka, ən nggə earce nəma, ɓə̀ nə̀ gandə pa ka, mə nə tsək amə Isərayila, aɓwana mem aɓa nggūrəu, ɓəa dum nə mɓali mala kum gir mana wu ndanəi ka, acemənana ɓə̀ ən amsə aɓwana aɓaləia.

15Ɓə̀ ginəban mənana Ɓakuli ginəia ka yiu nə amsəban aban acilia aɓwana a ɓanza ka, lang sə ea nə̀ pa? Nə̀ duk pa yiləmu aban aɓwana mənana à wuna ka!

16Ibərayim andə acilia akáu mana a pwaryan ngga Ɓakuli tària à duk amale. Anggo gbal sə aməkea nə̀ pa, à nə̀ duk a mala Ɓakuli. Kəla mənana ɓə̀ dyar bəredi andəa kəringyi ka məfele na ka, ɓwanne gbal ka nə̀ do məfele na. Sə ɓə̀ anlerə nggun ngga aməfele na ka, nggearə abuí gbal ka aməfele na.

17Ɓakuli ginəkina pas ata amə Yahudi kəla mənana à kə kpaləki abu nggun ngga. Sə wun aɓwana mənana amə Yahudi na raka, wun mənana Ɓakuli angŋəna wun ngga, wu nda kəla abu-nggun muru-bondo mənana à zwaɓia arə nggun-ɓala ka. Wu angŋa ban came mala aɓea bu-nggun mənana à kpaləkia arə nggun-muru-ɓala ka. Ace mani ka, wu ongŋəna banɓoarna tsəkbu mala Ɓakuli mənana pa ace Ibərayim andə aməkè ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

18Ace mani ka, wu kəa nggori ace zwaɓi mənana à zwaɓi wun, wu akban came mala abu-nggun mənana à kpaləkia ka ɗang. Wu nda mənana wu bwalkiyi nlerə nggun ngga ɗang, nlerə nggun nə̀ bwalkiyi wun.

19Sə wun ngga, wu nə̀ na ama, “E, abu-nggun ngga à kpaləkia ace mənana ɓəa zwaɓiam a rəì ka.”

20E, mənia ka məsəcau na, à kpaləki abu nggun məno ace ɗwanyi paɓamuru malea nə məsəcau aban Kərəsti. Sə pələa à zwaɓi wun acemənana wu pa ɓamur wun ngga. Sə paɓamuru ma'wun ɓə̀ kəa tsək wun, wu dum nə twalɓamuru ɗang, wu dum nə ɓanggi Ɓakuli.

21Sə ɓə̀ Ɓakuli ka kpaləki abu nggun mənana a lo andə nggun ngga, sə nə wun mənana à zwaɓi wun nə zwaɓio ka le?

22Wu sən peməɓoarne andə ɓinəce məɓane mala Ɓakuli. Ɓashi male na hakərak arə aɓwana mənana à pak məɓane ka, sə wun ngga kə pakka wun məɓoarne, ɓə̀ wu lidəmbəa aɓa peməɓoarne male ka. Ɓə̀ ana raka, wun gbal ka nə̀ kpali wun.

23Sə ɓəa amə Isərayila nə̀ ɗeki mgbikiru malea, à nə̀ paɓamuria ka, à nə̀ nyare à nə̀ zwaɓia ɗəm, acemənana Ɓakuli na nə rəcandəa nə̀ nyesəia, nə̀ lanzəia arə nggun mənana à kasəia a rəì ka.

24A masələate ka, wun aɓwana mənana amə Isərayila na raka, wu nda kəla abu-nggun muru-bondo mənana à kasəia, à yì zwaɓia arə nggun muru-ɓala, mənana ɓoaro ɓəa pe anggo raka. Sə amə Isərayila ka, à nda kəla nggun-muru-ɓala; sə pà nə̀ kwanbi Ɓakuli ɗang, mana nə̀ nyesəia, kəla abu-nggun mənana à kasəia ka, nə̀ cia ɗəm aban came malea ka.

Ɓwamuru mala Ɓakuli amur aɓwana kat

25Wun amə'eamrəarəu, Ən nggə earce ɓə̀ wu surə mənia yì cau mana nda ɓa səmbərəa ɗiɗyal sə adyan ngga, Ɓakuli pusəni a banfana ka, ace mənana wu kəa dum nə twalɓamuru raka. Murcanda mənia yipi amə Isərayila ka, nə̀ ngga malâ, ɓə̀ lakki mala aɓwana mənana amə Isərayila na raka, mənana à nə̀ kum amsəban mala Ɓakuli, yi lumsəna ka.

26Sə ɓə̀ məno yi pangŋəna anggo ka, amə Isərayila kat ka à nə̀ kum auwa. Kəla mənana Maləmce na ka: “Mə'amsəban ngga, nə̀ pur a Urəshalima; nə̀ pələ mur amə Isərayila ɓəa puri ɓa ɗwanyi surə Ɓakuli.

27Sə mənia ka nə̀ duk kurcau mem sənəia ama, mə nə twalia wia ban acauɓikea malea.”

28Acemənana amə Isərayila ɓinə ce Cau Amsəban ngga, à duməna aɓiməbura mala Ɓakuli, sə məno ka, nda ace ɓoaro ma'wun, wun aɓwana mənana amə Isərayila na raka. Sə ata cau mala twalban mala Ɓakuli mənana tàr akea ɓəà duk aɓwana male ka, kə earcea piu.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

29Acemənana Ɓakuli ka nggaɗikiyi ma ɗenyicau male arə aɓoro male aban aɓwana, mana nə̀ ea a rəia ɗəm ngga ɗang, sə aɓwana mana tunəia sə tària ka, pà nə̀ ginəkia ɗang.

30Ɓiɗyal ka, wun aɓwana mənana amə Isərayila na raka, wu ndaka amə mgbikiru aban Ɓakuli; sə adyan ngga wu kuməna ɓwamuru, acemənana amə Isərayila ləmndəì Ɓakuli mgbikiru ka.

31Aɓa njar mə'mwashati gbal ka, yia amə Isərayila a dyan ngga à nda ɓa mgbiki Ɓakuli kiru, ace mənana kəla mənana à ləmndəa wun ɓwamuru ka, yia gbal ka, à nə̀ kum ɓwamuru.

32Ɓakuli ka, tsək aɓwana kat aɓata kùrban mala mgbikiru, acemənana nə̀ ləmndə ɓwamuru male aban koyana le ka.

Ɓwangsəban aban Ɓakuli

33E, gulo mala kume mala Ɓakuli, andə sələ̀e, andə surəe male ka, kàné pà kàm ɗang! Yana nə̀ gandə mənggi ɓalə anê male! Yana ɓwe nə̀ gandə surə anjar male!

34“Yana surə ɓabum Mətalabangŋo? Yana ɓwe nə̀ gandə pe wi kwarkiru?”

35“Sə yana ɓwe pe Ɓakuli kəgir, mənana kə earce ɓə̀ Ɓakuli mbwe ka?”

36Agirbunda kat ka, à pur nə bani, sə nə rəcandəa male sə agir kat pa, sə à nda ace gulo male. Gulo kat ka, ɓə̀ duk male masələate pà kàm ɗang!

Amin.

Amə Roma 12

Turo mala aməkwaɗì aban Ɓakuli andə aɓwana

1Ace mani ka, wun amə'eambəam, ən nggə ɓuakia rə wun, nə ɓwamuru mala Ɓakuli, wu pa rəwun aban Ɓakuli, kəla aɓoro məyiləmui, mənana wu nə̀ duk amale, sə nə̀ pwasəbumi ka. Mənia ka nda peri ma'wun məɓafoe abani.

2Wu kəa kpata ɓealəu andə kuncau mala mənia yì ɓanza ka ɗang. Wu ɗeki Ɓakuli ɓə̀ nggaɗì wun nə tsək ɗenyicau ma'wun ɓə̀ duk bəshe. Anggo sə wu nə̀ gandə surə nê mala Ɓakuli, mənana məɓoarne na, andə mənana nə̀ duk gir-á abani, sə nda pepè ka.

3Nə ɓwamuru mənana à pam ngga, ən nggə zəmbəi koyan ata wun ngga, ɓə̀ kəa twal ɓamuri kərkər ɓə̀ kuti bancame male ɗang. Ɓə̀ ɗenyicau mala koya ɓwa ka, ɓə̀ karə arə paɓamuru male mənana Ɓakuli pe wi ka.

4Kəla mənana nggunrəu ka abare na pas, sə koya bare ka turo male na ɗàng ngga,

5anggo, aɓa Kərəsti ka, səm mənana səm nda pas ka, səm dumənа nggūrəu mwashat, sə səm nda ace rəarə səm.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6Səm ndanə aɓoro ɗàngɗáng aɓa ɓwamuru mənana Ɓakuli pa səm ngga. Ɓà mo yì ɓoro nda na gì Ɓakuli ka, pe anjari mənana karə arə paɓamuru mo ka.

7Ɓà pakkia aɓwana turo nda mo yì ɓoro ka, wu kə pe aɓa məsəcau. Ɓà mo ka kanigir na ka, wu kə kania aɓwana gir.

8Ɓà mo ka ɓakɓabum aɓwana na ka, wu kə pak turo ɓakɓabum. Ɓà pabu nda mo yì ɓoro ka, wu kə pè nə ɓabumo mwashat. Ɓà mo ka turo lidəmbəa nə aɓwana na ka, wu kə pe nə ɓabumpina. Sə ɓà ləmndə ɓwamuru nda mo ka, wu kà ləmndəi nə banɓoarnado.

Do mala məkpata Ɓakuli aɓa earcearəu

9Earcearəu ka, ɓəà pè nə məsəcau. Wu ginəki ɓealɓikea, sə wu bwal gir mənana məɓoarne na ka kàngkàng.

10Wu earce rəarə wun nə earceban mə'məsəcau nì. Ɓà ban ɓoara wun arə pe rəarə wun gulo.

11Ce wu duk amənkundər, amə'ɗwanyi rəɓəla arə turo ɗang, wu duk amə bumpina aɓa pakki Mətalabangŋo turo nə ɓabum wun kat.

12Wu dum nə banɓoarnado aɓa tsəkɓaləu ma'wun; wu dum nə munyi aɓa tanni; wu do aɓa pak hiwi ko ya pwari.

13Wu kə gau gir ma'wun ace bwalia aɓwana mala Ɓakuli mənana à nda aɓa təle ka; wu kànì ak abəri.

14Wu tsəki aɓwana mənana à kə pa wun tanni ka bu; wu tsəkia wia bu, ce wu suia ɗang.

15Wu pak banɓoarnado wunə aɓwana mənana à kə pak banɓoarnado ka; wu ɓua wunə aɓwana mənana à kə ɓua ka.

16Wu do aɓa dotarəu mala amə'eamrəarəu; wu kəa twal ɓamur wun ɗang; wu dum nə earce kpapi ɓamuru wunə aɓwana mənana acili aɓwana twali à pà kun ɓe kəgir raka. Wu kəa twali kəla wu kuti aɓwana nə sələ ɗang.

17Ce wu nyesəi kə ɓwa ɓealɓikea ace ɓealɓikea ɗang. Wu pak gir mənana nà ləmndəì aɓwana kat peməɓoarne ma'wun ngga.

18Ɓà nà gandə pa ka, wu dukdo aɓa dorəpwala wunə aɓwana kat.

19Wun amə'eambəam mənana ən earkiyicea ka, wu kəa pak məɓane a kun məɓane mənana à pakka wun ngga ɗang. Wu nyinggi Ɓakuli mbwe tangnakusəu aɓa ɓashi male. Acemənana Mətalabangŋo bangŋa aɓa Maləmce ama, “Mbweban a kuni ka mem na, mə nə mbwe.”

20A kun mani, kəla mana Maləmce na ka, “Ɓà ɓio məbura na aɓa nzala ka, pe wi girlina; ɓà məsamur wali ka, pe wi mur ɓà nu. Aɓa pě anggo ka, a nə rambəi wi nkalang bəsa mə earke amuri.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

21Wu kəa eari ɓealɓikea ɓà li murəm amur wun ɗang, wu li murəm amur ɓealɓikea nə peməɓoarne.

Amə Roma 13

Pagulo aban aɓwana mana a cia amur wun ngga

1Ko ya ɓwa ka ɓà nyesə ɓamuri aɓata aɓwana mənana à pea wia gara yalban ngga, acemənana ɓe kə garamurəm pà kàm mənana pur nə ban Ɓakuli raka ɗang; sə aɓwana mənana à bwalkiyi garamurəm ado ka, Ɓakuli nà cia.

2Ace mani ka, ɓwa mənana kat mgbicau a rəia, ndarə mgbicau arə gir mənana Ɓakuli nà kwaki te ka. Sə aɓwana mənana kat à mgbicau a rəia ka, à nà nunmbi ɓamuria ɓashi.

3Ayalban ngga à cia ace pa ɓangciu aban aɓwana mənana à kə pak məɓoarne ka ɗang, she aban amə'ɓealɓikea. Ɓà a ká earce ama a pà nə dum nə ɓangciu a rəia raka, pak gir mənana məɓoarne na ka, sə yia ka à nà ɓwangsəo.

4Amə'yalmuru ka, aɓwana na mənana Ɓakuli nà cia ace pakko gir məɓoarne ka. Sə ɓà a ká pak məɓane ka, dumənа pup ɓangciu nà pakko, acemənana à pania wia rəcandəa mala pàtanni. Yia ka aməturo na mənana Ɓakuli cia ace pea amə pak məɓane tanni ka.

5Ace mani ka, wu pa ɓamur rə wun aɓatea. Ko ɓà pa ace ɓanggi kum pàtanni raka, wu pè ace mənana ɓabum wun ɓà kəa mak wun raka.

6Ɓəm ngga, nda gir mənana tsəa sə wu kə mbwe boalo-cemi ka, acemənana yia ayalban ngga Ɓakuli nà cia aɓa turo, sə boalo ka nda mənana nà bwalia kam ɓàà pa rəcandəa andə bumia arə turo mənana à pakkiyi kat ka.

7Wu pea aɓwana kat, agir mənana à kə kpani ata wun ngga: wu pea wia boalo-cemi mala ɓamur rə wun andə boalo-cemi mala agirkuma ma'wun. Wu kə ləmndəia wia gusələban andə pagulo kat.

Ləmndəi arəu earcearəu

8Wu kəa eare ɓà kəɓwa kpata wun tangna nə kəgir ɗang. She earcearəu mənana dumənа pup wu nà ləmndəia rə wun ngga. Ɓwa mənana kə earce ɓi mə'murkala ka, lumsəna Nggurcau mala Ɓakuli.

9Anzongcau mənana ama, “Kəa nongnə ɓwa mana wu pa doɓala wunəi raka ɗang.” “Kəa wal-lú ɗang.” “Kəa iun'i ɗang.” “Kəa sham gir mala ɓwa ɗang,” andə aɓea mənana kat à ndakam ngga, à nda à kpapia aɓa nzongcau mwashat ama, “Earce ɓeo mə'murkala kəla mənana a earce ɓamuro ka.”

10Earcearəu pa nà pakki kəɓwa məɓane ɗang. Ace mani ka, ɓwa mənana ndanə earcearəu arə aɓwana ka, nda rə lumsə anzongcau kat mənana aɓa Nggurcau mala Ɓakuli ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

11Dumənа pup wu nə̀ pa anggo, acemənana wu surəna rə nza mənia səm nda a ɓaləi ka. Pwari pangŋəna mənana wu nə̀ loapi ntulo ka, acemənana amsəban ma'səm yina ado tu, amur mənana səm tita pana ɓamur səm nəi ka.

12Du málá nə̀ mala; ban málá nə̀ kwaro. Ɓə̀ səm nying pakki agir mala pəndəa, ɓə̀ səm oasə agirbura mala tălaban.

13Ɓə̀ səm dukdo ɓealəu ɓoarnsari kəla aɓwana mənana à nda aɓa tălaban mala pwari ka. Pà aɓa nukiagir ko wal wale, andə kiɗîki mala nonggi nə rəarəu ko alta banɓoarnado mala pakki agir kəsəkya, andə munəki-amunəo ko mɓali ka ɗang.

14A kun mani ka wu oasə Mətalabangŋo Yesu Kərəsti arə wun, sə wu kəa ká nə́ ɗenyicau ma'wun arə alita nggūrəu njar mala loasə anpel male ɗang.

Amə Roma 14

Kəa ɓashì mə'eambəo ɗang

1Məkwaɗî mənana pànə rəcandəa aɓa paɓamuru male aban Ɓakuli raka, wu é, sə wu kəa kutia makgir andəi amur agir mənana aɓwana kat sə à eare amuri raka ɗang.

2Paɓamuru mala ɓeɓwa ka, eari wi ɓə̀ li gir mənana kat səni girlina na ka, sə ɓwa mənana gatti aɓa paɓamuru male ka, kə mbúgir na likiyi ka.

3Ɓwa mənana kə li koya gir ka, ɓə̀ kəa ɓəsəki ɓwa mənana kə li raka ɗang. Sə ɓwa mənana gbal kə li koya gir raka, ɓə̀ kəa ɓəsəki ɓwa mənana kə li ka ɗang; acemənana Ɓakuli ka, angŋənia yia kəm.

4Sə a nda yan, mənana a nə ɓashì məturo-ɓala mala ɓeɓwa ka? Məturo-ɓala ka mətala-ɓala male na nə̀ kasəi ɓashi mənana nə̀ ləmndə kpa ko came male ka. Sə yì ka, nə̀ kum kusəu-came, acemənana Mətalabangŋo nə̀ gandə ci ɓə̀ came.

5Ɓəm ngga, ɓeɓwa kə twal ɓe pwari nə gulo amur acilia apwari, sə ɓeɓwa ka kə twal apwari kat ka à nda mwashat. Koyan ngga ɓə̀ sələ ama ko ɓə̀ məye na twalo a səne male ka, ɓə̀ kpate anggo.

6Aɓwana mənana à gusələ ɓe pwari ace peri aban Mətalabangŋo ka, à pa anggo ace pe Mətalabangŋo gulo. Aɓwana mənana à nə̀ gandə li ko ya ulang girlina nani ka, à pè ace gusələ Mətalabangŋo, acemənana à kə pakki Ɓakuli yàwá ace girline. Sə aɓwana mənana à ɓinə li ka aɓea girlina ka, à pa anggo gbal, ace pe Mətalabangŋo gulo, andə pak yàwá aban Ɓakuli.

7Kəɓwa pà aɓalə səm mənana dupi ɓamuri, ko a na raka, nə̀ wuki ɓamuri ka ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

8Ɓə̀ səm ndanə yiləmu ka, nda ace gusələ Mətalabangŋo, sə ɓə̀ səm wu gbal ka, nda ace gusələ Mətalabangŋo. Ləmndə ama, ko səm ndanə yiləmu, sə ko səm wu ka, səm nda ka mala Mətalabangŋo.

9Nda àkə̀ ce mənia sə Kərəsti wú, sə lo nə yiləmu, acemənana ɓə̀ duk Mətalabangŋo amur aɓwana mənana à wuna ka, andə aɓwana mənana à ndanə yiləmu ka.

10Sə we ado ka, palang sə a kə ɓashì mə'eambəo? Palang sə a kə nyesə mə'eambəo ɓà? Səm kat ka, səm nə̀ ngga came a ɓadəm buno ɓashi mala Ɓakuli.

11Maləmce bangŋa ama, " 'Mətalabangŋo kə na ama, Kəla mənana kàngkàng mə ndakam nə yiləmu ka,' 'koya nkūnu ka, nə̀ ɓun a ɓadəmbəam, sə koya lasəu ka nə̀ bangŋa ama Mə nda Ɓakuli.' "

12Məno ka ləmndə ama ko yana ata səm ngga, nə̀ bəl kuni nə ɓamuri aban Ɓakuli.

Kəa tsək mə'eambəo ɓə̀ anndə ɗang

13Ace mani ka, ɓə̀ səm nying ɓashì rəarə səm. Ɓoaro male ka, ɓə̀ səm twali a ɓabum səm ama pà səm nə̀ pak ɓe kəgir mənana nə̀ tsəki amə'eamrəarəu gir annda, ko nə̀ tamsəia aɓa kwaɗì malea ka ɗang.

14Tārú mem sənə Mətalabangŋo Yesu ka, ən yi sələa, sə ən earəna ama, kə girlina pa kàm mənana məɓane na nə ɓamuri ka ɗang; səa ma ɓə̀ ɓwa səni sə na ama girlina ka ɓoaro ɓə̀ li raka, abani ka dumənа məɓane.

15Ɓə̀ a tsək mə'eambəo sə banɓiki wi nə girlina mənana a li ka, ləmndə ama a kə pak gir aɓa earcearəu ɗang. Kəa eare girlina mənana a kə li ka, ɓə̀ tsək mə'eambəo mənana Kərəsti wú ace ka, ɓə̀ kiɗiki ɗang!

16Kəa nying gir mənana a twali məɓoarne na ka, ɓəa ɓwana na məɓane amuri ɗang.

17Acemənana Domurəm mala Ɓakuli ka, cau mala li girlina na andə nuki agir ɗang. Nda ace do nə cauɓoarna, andə dorəpwala, andə banɓoarnado aɓa Bangŋo Məfele.

18Ɓwa mənana kat kə pakki Kərəsti turo nə ulang mənia yì ɓealəu ka, nə̀ kum akban mala Ɓakuli, sə aɓwana nə̀ earnəi gbal.

19Ace mani ka, ɓə̀ səm ɓariki arə pakki agir mənana à nə̀ yinə dorəpwala andə dotarəu mala ɓak rəarə səm ngga.

20Wu kəa kiɗiki turo mala Ɓakuli nə cau mala girlina ɗang. Agirlina kat ka aməɓoarne na, sə ɓoaro ɓə̀ ɓwa li girlina mənana nə̀ tsək ɓeɓwa ɓə̀ kpa aɓa cauɓikea ka ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

21Nè ɓoaribanì wu nying li nyama andə nu mùr ɓəlanggun anap, andə koya gir nani kat mənana nè tsək mə'eambəo nè kpa aɓa cauɓikea ka.

22Ace mani ka, ɓè ko mana sə nda gir mənana a earnəi amur aməno yì agir ka, ɓè do a nre wun wunə Ɓakuli. Tsəkbu mala Ɓakuli na amur ɓwa mənana panə múr-haləkia arə pak gir mənana səlena ama nda pepe ka ɗang.

23Sə ɓwa mənana ɗenyicau male kə tuti arə li gir, sə kutia li gir nî ka, pangŋəna cauɓikea, acemənana məno yì pĕ male ka, panə ɓabum mə'məsəcau nì ɗang, sə gir mənana kat ɓwa pe, pa aɓa məsəcau raka, cauɓikea na.

Amə Roma 15

Wu pwasəbum aɓwana

1Səm mənana səm ndanə rəcandəa ka, ɓoaro ɓè səm bwali aɓwana mənana à gatti ka, ce səm ləmndə earce ɓamuru ɗang.

2Koyan aɓalə səm ngga ɓè kè ɗenyi nə ɓi mə'murkala, sə ɓè kè pakki wi məɓoarne mənana nè loasəi aɓa paɓamuru ka.

3Ko nggearə Kərəsti ka dukdo pwasəbum ɓamuri ɗang. Kəla mənana Maləmce bang ngga, “Asangban mala aɓwana mənana à sangŋo ka, We Ɓakuli, à suləna a muram.”

4Agir mənana à giləia kat aɓa Maləmce ɗiɗyal ka, à giləia ace kwarkir səm, ace mənana nə ɓakɓabum andə munyi mənana səm nè kumo aɓa cau mala Maləmce ka, səm nè dum nə tsəkɓaləu.

5Sə Ɓakuli mənana pākiyi gandərəu andə girikiban ngga, ɓè pa wun ɓabum dotarəu arəarə wun, wu kə kpata ulang pe mala Kərəsti Yesu.

6Sə anggo ka, wun a tarə wun kat ka, wu nè ɓwangsə Ɓakuli, yì Tar Mətala səm Kərəsti Yesu, nə giu mwashat.

Cau Amsəban ace aɓwana mala anzali kat

7Ace mani ka, wu ak rəarə wun, kəla mənana Kərəsti ak wun ngga, ace mənana mənia ka, nè yinəì Ɓakuli gulo.

8Mə nda aban bangga wun ama, turo mala Kərəsti mənana yi pak ka, pè ace amə Yahudi ace ləmndə ama Ɓakuli ka mə'məsəcau na arə apacau male mənana pa aban akea ka.

9Ɓəm ngga Kərəsti pak ture ace mənana aɓwana mala acili anzali ka, à nè ɓwangsə Ɓakuli ace ɓwamuru male. Maləmce ka bangŋəna ama, “Ace mənia ka mə nə ɓwangsəo aɓalə aɓwana mala acili anzali. Mə nə tukia anggyal ɓwangsə lulləo.”

10Maləmce ɗəm ngga bangŋa ama, “Wun aɓwana mala acili anzali, wu pak banɓoarnado a tarə wun, wunə aɓwana mala Ɓakuli.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

11Nyar ɗəm ngga bangŋa ama, “Wun aɓwana mala acili anzali kat, wu ɓwangsəki Mətalabangŋo. Wun aɓwapəndəa kat, wu ɓwangsəkì!”

12Ɗəm ngga, Ishaya bangŋa ama, “Məkà Jeshi nè yiu; nè yia duk murəm, amur aɓwana mala acili anzali. Aɓwana mənana amə Isərayila na raka, à nè tsək ɓaləia a rəì.”

13Ɓè Ɓakuli məpà tsəkɓaləu lumsə wun nə banɓoarnado, andə dorəpwala, aɓa paɓamuru ma'wun abani, ace mənana ɓè wu lumsə nə tsəkɓaləu nə bu rəcandəa mala Bangŋo Məfele.

Turo Mishan mala Buləs aban aɓwana arə anzali

14Wun amə'eambəam, mim nə ɓamuram ngga ən sələna nəma wu lumsəna nə pe məɓoarne, wu ndanə sələ kat, wu nè gandə kania rəwun.

15Mim ngga aɓa cautera mənia ka, ən bangga wun cau bwāng amur aɓea gir, ɓangciu pa a rəam ɗang, ace kasəɓalə wun. Ən gilə mənia ka ace ɓwamuru mala Ɓakuli mənana ləmndəam sə twalam

16mə duk məturo mala Kərəsti Yesu aban aɓwana mala acili anzali ka. Ɓakuli twalam ace mənana mə pak turo kəla pəris, aban hamnə bəsa Cau Məɓoarne male. Sə aɓa məno anggo ka aɓwana mala acilia nzali ka ɓəa duk ɓoro mənana gir-á na aban Ɓakuli, yia aɓwana mənana Bangŋo Məfele tarnia ace Ɓakuli ɓəa duk amale ka.

17Ace mani ka, ən nggə nggori nə Kərəsti Yesu aɓa turo mem aban Ɓakuli.

18Amuri ka, ən nggori nə kəgir ɗang, she kə gir mənana Kərəsti pe nə buam aban yinə aɓwana mala acili anzali, aban oki Ɓakuli nə cau mənana ən hamnəi andə turo mənana ən pe aɓaləia ka.

19Amur məno ka, mə nə nggori nə agir-ndələki andə agir-gyambəliban mənana Kərəsti pea aɓa rəcandəa mala Bangŋo mala Ɓakuli ka. Anggo sə ən hamnə Cau Amsəban mala Kərəsti pupup aɓa gya mem kat, twal a Urəshalima kya bwal a Ilirikum.

20Mənia ka nda cau mənana ən twal a ɓabumam ngga, ɓè ən hamnə Cau Amsəban mala Kərəsti aban mənana à malaká oe kam raka, ace mənana mə ngga ɓakɓa amur kusəɓă mala ɓe kə ɓwa ɗang.

21Sə, kəla mənana à gìləì aɓa Maləmce ka: “Aɓwana mənana à malaká banggia wia cau male raka, à nè sən məsəcau male, sə aɓwana mənana à malaká ok raka, à nè bwalte.”

22Ɓafo ka, ən gandə kum dəmbəu ən yiu aban wun ɗang, acemənana mə nda aban hamnə cau arə amənia yia aban ngga.

Buləs tsəa a ɓabumi nè ká a Roma

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

23A dyan ngga, ɓe kəgir uekam mənana mə nə pe a bu ka anzali mənia ka ɗang. Səa ma mə ndanə ɗenyi a ɓabumam arə apələa pas nəma mə nə yiu aban wun.

24Ən kanìna mə nə pələa aban wun, ɓə̀ mə nə kutio aban ká a Səpen ngga. Mə nə sən wun, yale wu nə̀ tsəktam aban ka abanì, anzəm mənana ən dumənа aban wun zuku ka.

25Sə ado ka, mə nda amur njar aban ká Urəshalima nə gbasha aban aməkpata Yesu mənana abanì ka.

26Acemənana aməkpata Ɓakuli mənana a Masədoniya andə Akaya ka, à pa ɓoro nə banɓoarnado, ɓəa kya pea amətər mənana à nda aɓalə aməkpata Ɓakuli a Urəshalima ka.

27Ban ɓoaria wia nə pâ mənia yì ɓoro ka, acemənana à sələna ama dumənia wia kəla tangna mənana à nə̀ mbwe ka. Sə ɓəa aɓwana mənana amə Yahudi na raka, à yì kum kāmbe ata amə Yahudi aɓalə atsəkbu aɓa bangŋo ka, dumənia wia gbal ama ɓəa pakki amə Yahudi turo nə agirkuma malea.

28Ɓə̀ ən pana mənia yì boalo, ən lumsəna turo məɓoarne malea, sə ɓə̀ mə nə ká a Səpen ngga, mə nə kyangye mə nə sən wun peatu.

29Ən sələna nəma ɓə̀ mə nə yiu aban wun ngga, mə nə yina wun nə tsəkbu məgule mala Kərəsti.

30Ən nggə zəmbəa wun, wun amə'eambəam, aɓa lullə Mətalabangŋo Yesu Kərəsti sə nə̀ earcearəu mənana Bangŋo kə pa ka, wu bwalam nggam aɓa pak hiwi nə ɓabum wun kat aban Ɓakuli acem.

31Wu pak hiwi ama, ɓə̀ ən api turo məɓike mala amə mgbikiru aɓa nzali Yahudi. Wu pak hiwi ɗəm ama aməkpata Ɓakuli mənana a Urəshalima ka, ɓəa kum ɓabum ak ɓoro mənana ən nggə kánia wia nəi ka.

32Anggo, nə eare mala Ɓakuli, mə nə yiu aban wun nə banɓoarnado məgule, sə səm nə̀ do a tarə səm kat nə bumpwasəa.

33Adyan ngga, yì Ɓakuli, mətala dorəpwala ɓə̀ do ata wun. Amin.

Amə Roma 16

Makkiakun

1Ən nggə ləmndə mə'nggaula səm Fibi aban wun, acemənana yì ka, mə bwalturo ɓa ndahiwi na a Sənkəriya.

2Wu gingsəi, wu é aɓa lullə Mətalabangŋo, kəla mənana ɓoaro ɓəa pakki məkpata Ɓakuli ka. Wu bwali wi kam aɓa gir mənana kat nə̀ earce ka. Acemənana yì ka, nggea gbasha məgule na aban ɓwapəndəa a là, sə nggearə mim ngga pangŋənam məɓoarne.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

3Ən nggə tasə makkun mem aban Pərisəla andə Akila, aɓeam aməturo, aban turo mala Kərəsti Yesu.

4Yia ka à pa yiləmia, ɓə́ à wuna acem. Ən pakkia wia yàwá. Nggearə mim nəmurəam ɗang, a'ikəlisiya kat mala acili anzali, à kə pakkia wia yàwá.

5Wu makki Ikəlisiya mənana kə kpapi a ɓala malea ka kun. Wu makki Epenetus, gyajam mem mənana ən earkiyi ace raka kun. Yì ka, nda ɓwa mənana tita ak Kərəsti a bu-nzali Asiya ka.

6Wu makki Maryamu kun, yi mənana pak turo kərkər ace wun ngga.

7Wu makki Andəronikus andə Juniya kun, aɓəla mem mənana səm nda a ndàkurban sənəia ka. Yia ka, amə'mishan surəia pepè, sə yia ka, à akàm dəmbəa ak Kərəsti.

8Wu makki Ampəliyatus kun, ɓwa mem aɓa kpata Mətalabangŋo.

9Wu makki Urəbanus kun, ɓi səm məturo mala Kərəsti, andə Sətakis gyajam mem məgule.

10Wu makki Apele kun, yì ɓwa mənana à mwaməni sə à earəna nə paɓamuru male aɓa Kərəsti ka. Wu makki amə ɓala mala Aristobulus kun.

11Wu makki ɓəla mem, Hirədiyon kun. Wu makki aɓwana mala Mətalabangŋo mənana a ɓala mala Narkisus ka, kun.

12Wu makki Tərafena andə Tərafosa, amaməna məno à pakki Mətalabangŋo turo kàrkár ka kun. Wu makki Pasis kun yi ɓeam mənana ən earkiyi ace raka, sə yì ɗəm ngga mɓwama na mənana pakki Mətalabangŋo turo nə rəcandəa male kat ka.

13Wu makki Rufus kun, yi mənana Mətalabangŋo tàrì ɓə̀ duk male ka. Wu makki ngge kun, acemənana yì ka, bwalam kəla muni gbal.

14Wu makki Asənkəritus, andə Filigon, andə Hamis, andə Patrobas, andə Hamas andə amə'eambəia mənana abania ka kun.

15Wu makki Filologus, andə Juliya, andə Nerius andə mə'nggaule, andə Olimpas andə acilia aməkpata Ɓakuli mənana abania ka kun.

16Wu makki arə wun kun, nə kur rəarəu mala aməkpata Ɓakuli. Aməkwaɗì mənana arə a'ikəlisiya mala Kərəsti kat à kə makka wun kun.

Masələata amakkiakun mala Buləs

17Ən nggə zəmbəa wun ɗəm, wun amə'eambəam, wu tsək kir wun arə aɓwana mənana à kə yinə gakia aɓalə wun, sə à nə̀ tsək wun a ɓwarki tanjar, nə akanigir mənana à nda ɗàng andə mənana à kania wun ngga. Wu nyia zak, ce wu sung abania ɗang!

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

18Acemənana à ulang aɓwana məno ka, à pà aban pakki Mətala səm Kərəsti turo ɗang, turo nzal kunia na à nakiyi ce ka. Nə kunɓoarna andə nacau məɓukɓuki sə à kə ɓosəki ɗenyicau mala aɓwana mənana à surə kəgir raka.

19Ɓwapəndəa kat ongŋəna ce okiru ma'wun, sə ban kə ɓoaram ace mani. Ən nggə earce nəma wu duk amə sələe arə gir mənana məɓoarne na, sə ɓə̀ wu dum nə ɗwanyi cau a rəŭ arə gir mənana məɓike na ka.

20Ɓakuli mə pà dorəpwala ka malanə parki Shetan aɓa kusə wun. Ɓə̀ ɓwamuru mala Yesu Mətala səm do ata wun.

21Timoti, ɓeam məturo, kə makka wun kun. Anggo gbal sə Lukiyus, andə Jasən, andə Sosipata, aɓəla mem, à kə makka wun kun.

22Mim Tatiyus, mənana ən gilə̀i Buləs mənia yì cautera aban ká aban wun ngga, ən nggə makka wun kun, kəla mwashat ata aməkpata Mətalabangŋo.

23Gayus, ɓwa mənana ən suləo a ɓala male, sə a ɓala male sə aməkpata Ɓakuli mana akani kə̀ kpapi ka, kə̀ makka wun kun. Arasətus, mə'tsək boalo mala nggeala, andə mə'eam səm Kwartus, à kə makka wun kun.

24[Ɓə̀ ɓwamuru mala Yesu Kərəsti Mətala səm, do ata wun. Amin.]

Masələata hiwi nə ɓwangsəkiban

25Ɓə̀ səm pe Ɓakuli gulo! Acemənana nə̀ gandə tsək wun, wu nə̀ cam nə rəcandəa aɓa paɓamuru ma'wun, kəla mənana ən nggə hamnəi aɓa Cau Amsəban ngga. Mənia yì cau amur Yesu Kərəsti ka, yi ləmndə kane male Ɓakuli, yì kane male mənana à səmbərə ce ɓara-ɓara.

26Sə adyan ngga, mənia yì kane ka, amaləmce mala amə'ɓangna mala Ɓakuli mənana à giləia ka, à yì pusəna ce a banfana. Ado ka, aɓa nê mala Ɓakuli mənana te malkiyi raka, mənia yì cau ka à yì bələna ɓāləi aban acili akún mala ɓanza kat, à surəni, ace mənana yia gbal ka ɓəa paɓamuria, ɓəa kpate.

27Aban kə Ɓakuli nəmurəì, mənana kə yì mwashat nda məsəle kat ka, ɓə̀ gulo pa, nə bu Yesu Kərəsti, málá male pà kàm ɗang! Amin.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1 Amə Korinti

1 Amə Korinti 1

Makkun andə Ɓwangsəkiban

1Mənia yì cautera ka, pur nə ban Buləs, yì ɓwa mənana nə kani mala Ɓakuli ka, tunəi ɓà duk məturo mishan mala Kərəsti Yesu. Yì Buləs andə mə'eam səm Sosətins na à kà tasə mənia yì cautera ka.

2À tasəi aban ká aban ikəlisiya mala Ɓakuli mana a Korinti, yia aɓwana mənana à tària ɓəa duk aɓwana mala Ɓakuli aɓa Kərəsti Yesu ka. Yia andə aɓwana kat arə aban kat mənana à kə tunə lullə Mətalabangŋo Yesu mənana nda Mətalea andə Mətala səm ngga.

3Ɓà Ɓakuli Tar səm, andə Mətalabangŋo Yesu Kərəsti pa wun ɓwamuru andə dorəpwala.

Kum tsəkbu mala Kərəsti

4A koya pwari ka, ən nggə pakki Ɓakuli mem yàwá ace ɓwamuru male mana pa wun nə bu Kərəsti Yesu ka.

5Aɓa kpapi ma'wun wunəa Yesu ka, Ɓakuli pa na wun tsəkbu aɓa koya njari kat, aɓa na cau ma'wun andə kum sələe ma'wun kat,

6kəla mənana cau ma'səm amur Kərəsti, yi lumsəna aɓalə wun ngga.

7Ace mani ka, wu ɗwanyi kum ɓe kə ɓoro mala Bangŋo ɗang, aɓa do ma'wun mala kundə Mətala səm Yesu Kərəsti ɓà ləmndə rəì.

8Yì ka, nà bwala wun nggam, wu nà dum nə rəcandəa ba masələate, ace mənana ɓəa kəa kum wun nə ɓe kə cau arə wun a pwari yiu mala Mətala səm Yesu Kərəsti ɗang.

9Ɓakuli mənana tunə wun aɓa dotarəu wunəa Muni Yesu Kərəsti, Mətala səm ngga, mə məsəcau na.

Do gakitarəu aɓalə amə kpata Yesu

10Ən nggə zəmbəa wun, wun amə'eambəam, aɓa lullə Mətalabangŋo Yesu Kərəsti, wu oaki arə wun, sə wu kəa duk do gakitarəu ɗang; a kun mani ka wu duk mwashat aɓalə wun andə ɗenyicau ma'wun.

11Wun amə'eambəam, aɓea amə ɓala mala Kuliwi bangŋənam ama, kúnɓuana na aɓalə wun.

12Ceì nda mənana ama, koyan aɓalə wun ngga, kə na gir mənana nda ɗàng ngga. Ɓe ɓwa ka kə na ama, “Mim ngga Buləs na ən nggə kpate ka.” Man kə na ama, “Mim ngga Apolo na ən nggə kpate ka,” Man ngga ama, “Mim ngga Bitərus na ən nggə kpate ka.” Sə ɓeɓwa ka kə na ama, “Mim ngga Kərəsti na ən nggə kpate ka.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Nggearəì ka, Kərəsti kə gau mur aɓwana le? Sə Buləs ka à gballì a nggun ace wun le? Sə à pakka wun batisəma aɓa lullə Buləs le?

14Mim ngga, ən pakki Ɓakuli yàwá, acemənana ən pakki kəɓwa ata wun batisəma ɗang. Kə Kərispus andə Gayus na mənana ən pakkia wia batisəma ka.

15Kəɓwa pà nə̀ na, ado ama à pakki wi batisəma aɓa lulləam ɗang.

16E, nyar ɗəm ngga, ən pakki Sətifanas andə aməɓala male batisəma. Sə kə yia məno raka, ɓaləam kasə arə kəɓwa mənana ən pakki wi batisəma ɗəm ngga ɗang.

17Mim ngga Kərəsti turam ace pakkia batisəma ɗang. Yì ka, turam ɓə̀ ən yi hamnə Cau Məɓoarne mala yiləmu. Sə cau mala Ɓakuli mənana ən nggə hamnəi ka, pà nə sələ'nacau mala ɓwapəndəa ɗang, ace mənana ɓəa kəa nyesə lú mala Kərəsti amur nggun-gangndi ɓà ɗang.

Kərəsti na kə ləmndə sələe andə rəcandəa mala Ɓakuli ka

18Cau mala lú mala Kərəsti amur nggun-gangndi ka, cau məɓangge na aban aɓwana mənana à kə ká kìɗìkì ka. Sə səm mənana Ɓakuli na rə amsə səm ngga, aban səm ngga rəcandəa mala Ɓakuli na.

19Maləmce bangŋa ama, “Mim ngga mə nə kiɗiki sələe mala aɓwana mənana à twal ɓamuria ama à ndaka amə'səle ka; sə mə nə tsək surəgir mala amə ɓalgir ɓə̀ ueɓà.”

20Sə ake sə amə'səle pa? Sə aməɓalgir ka à nda ke? Amə sələ makgir amur acau mala ɓanza man ngga à nda ke? Ɓakuli ləmndə ma ama sələe mala ɓanza ka gəmi na re?

21Ɓakuli aɓa sələe male ka, tsəa ɓanza gandə surəì nə malea yì sələe ɗang. Kəcau mənana səm hamnəi, sə aɓwana nyesəi gəmi na ka, kə nda Ɓakuli amsəna aɓwana mənana à pà ɓamuria abani nəi ka.

22Amə Yahudi ka à na ama, she ɓəà sənəna agir-ndələki à pangŋənia ka sə à nə̀ pa ɓamuria, sə amə Gərik ka, à kə alte à nə̀ səni ko cê ka sələe na a ɓaləi.

23Sə ma'səm ngga, səm nggə hamnə bəsa Cau Amsəban mala Kərəsti mənana à gballì a nggun-gangndi ka. Mənia yì bəsa cau ka tali annda na aban amə Yahudi, sə cau məɓangge na aban aɓwana mala acili anzali.

24Sə aban aɓwana mənana Ɓakuli tunəia ka, kəm amə Yahudi andə aɓwana mənana amə Yahudi na raka, mənia yì cau yiləmu ka Kərəsti na, yì mənana nda rəcandəa andə sələe mala Ɓakuli ka.

25Sə gir mənana aɓwana səni kəla ɗwanyi sələe mala Ɓakuli na ka, nda mənana kuti sələe mala ɓwapəndəa ka. Sə gir mənana ɗəm aɓwana səni rəwukya mala Ɓakuli na ka, nda rəcandəa mənana kuti mala ɓwapəndəa ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

26Wun amə'eambəam, wu ɗenyi nə do ma'wun mənana wu duk ɗiɗyal sə Ɓakuli yi tunə wun ngga. Pas aɓalə wun ngga à pànə sələ̀e mala ɓanza ɗang; pas aɓalə wun ngga à pànə gulo mala ɓanza ɗang; pas amə tau-murəm na ɗang.

27Nə́ eare mala Ɓakuli sə twal aɓwana mənana ɓanza nyesəia à kwar raka, ace mənana ɓə̀ pe amə'səle kəsəkya ka. Ɓəm ngga, yi twal aɓwana mənana ɓanza nyesəia à pànə rəcandəa raka, ace mənana ɓə̀ pe amə rəcandəa kəsəkya ka.

28Ɓakuli twal agir mənana ɓanza nyesəia ɓà ka, andə agir mənana à kə ɓəsəkia ka, andə agir mənana à pà kun ɓe kəgir raka, ace mənana ɓə̀ nyesə agir mənana ɓanza twalia nə gulo ka ɓà.

29Anggo ka kəɓwa ɓə̀ kəa nggori a ɓadəm Ɓakuli ɗang.

30Àkə̀ ce gir mənana Ɓakuli pe ka sə wu kum kpapi wunəa Kərəsti Yesu, yì mənana Ɓakuli tsəngŋəni nda sələ̀e ma'səm, sə yì nda ɓwa mənana giləki nre səm andəa Ɓakuli, sə tàr səm, səm duk amale, sə yi akmúr səm aɓalə acauɓikea ma'səm ngga.

31Ace mani ka, kəla mənana Maləmce na ka, "Ɓwa mənana kat nə̀ nggori ka, ɓə̀ nggori nə Mətalabangŋo."

1 Amə Korinti 2

Cau amur Kərəsti andə nggun gangndi

1A pwari məno ən yiu nəi aban wun, wun amə'eambəam, ace hamnə məsəcau ɓa səmbərəa mala Ɓakuli mana ləmndəa mi ka, ən pak turo nə sələ̀ne andə surəgir məgule ɗang.

2Acemənana ən twal a bumam nəma ən earce surə ɓe kəgir aɓalə wun ɗang, she kə Yesu Kərəsti, kə yì mənana à gballì amur nggun-gangndi ka.

3Sə yiu mem aban wun ngga, nda aɓa ɗwanyi rəcandəa andə do nə ɓangciu, andə rəɓəla məkərkər nì.

4Sə kanigir mem andə nacau mala Ɓakuli mem ngga, pà aɓa kunɓoarna andə nacau sələ̀e mala ɓwapəndəa ɗang. Nda aɓa ləmndə rəcandəa andə Bangŋo mala Ɓakuli,

5ace mənana paɓamuru ma'wun ngga, ɓə̀ kəa do amur sələ̀e mala ɓwapəndəa ɗang, ɓə̀ do amur rəcandəa mala Ɓakuli.

Sələ̀e mala Ɓakuli

6Səm ngga, səm nggə hamnə cau mala sələ̀e aban aɓwana mənana à karəna ɓwa aɓa Bangŋo ka. Sə mənia ka sələ̀e mala ɓanza man na ɗang, ko sələ̀e mala aɓwana mənana amurəma na a ɓanza man, amənana rəcandəa malea na ban mal ka ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Sələe mənana səm nggə hamnəi ka, sələe mala Ɓakuli na, mənana səmbərəi ɗiɗyal ka. Sə mənia yì sələe ka, Ɓakuli pe ace ɓoaro ma'səm, twal a share ta ɓanza.

8Kəɓwa pà kàm aɓalə amurəma mala nza man mənana surə mənia yì sələe ka ɗang. Ɓəa pələa ama à surəni ka, ɓə́ à gballì ma Mətalabangŋo mənana nə gulo kat ka ɗang.

9Kəla mənana Maləmce bang ngga, "Kə məsəu malaká sən ɗang, kiru malaká ok ɗang, yale malaká kutio aɓa ɗenyicau mala kəɓwa ɗang, gir mənana Ɓakuli giləkini ace aɓwana mənana à kə earce ka."

10Sə Ɓakuli ka, ləmndəna səm mənia nə Bangŋo male. Sə Bangŋo mala Ɓakuli ka, nda sənggiyi ɓalə agir kat ka, ko nggearə acau məlime mala Ɓakuli.

11Yana surə gir mənana nda a ɓabum ɓwa ka? Kə bangŋo mala ɓwa mənana nda a ɓaləi ka, nda surə agir male ka re? Anggo gbal, kə Bangŋo mala Ɓakuli na surə agir male kat ka.

12Səm ngga, səm ak bangŋo mala ɓanza ɗang, kə Bangŋo mala Ɓakuli mənana turabani ka nda səm ak ka, ace mənana ɓə̀ səm surə agir mənana kat Ɓakuli pa səm mia ɓà ka.

13Ace mani ka, aɓa nacau ma'səm ngga, səm nggə pakturo nə gir mənana à kania səm nə sələe mala ɓwapəndəa ka ɗang. Cau ma'səm nda kə mənana Bangŋo mala Ɓakuli kania səm ngga. Kə nda səm nggə mənggi ɓa mənia yì məsəcau mala Bangŋo ka, aban aɓwana mənana gbal à ndanə Bangŋo mala Ɓakuli ka.

14Sə ɓwa mənana pànə Bangŋo mala Ɓakuli raka, pà nə̀ gandə ak aɓoro mənana à pur aban Bangŋo mala Ɓakuli ka ɗang. Məno yì ɓwa ka pà nə̀ gandə surə amənia yì agir ka ɗang, acemənana agir məɓane na abani, sə pà nə̀ surəia ɗang, acemənana agir ka nə bu Bangŋo mala Ɓakuli sə à nə̀ surəia.

15Sə ɓwa mənana kat ndanə Bangŋo mala Ɓakuli ka, dumənа ama nə̀ gandə gakita məɓoarne andə məɓane mala koya gir, sə kəɓwa pà kàm nə̀ ɓashi wi ɗang.

16Kəla mənana Maləmce bang ngga, "Yana ɗe surə ɗenyicau mala Mətalabangŋo? Yana ɗe nə̀ gandə pe wi cau nə̀ kwarkiri?"

Sə səm ngga, səm ndanə ulang ɓabum mala Kərəsti.

1 Amə Korinti 3

Aməturo mala Ɓakuli

1Wun amə'eambəam, aɓa məsəcau ka, ən gandə na wun cau kəla mənana mə nə nea aɓwana mana ən sələna nəma à ndanə Bangŋo mala Ɓakuli ka ɗang. Ən

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

na wun cau kəla mənana mə nə ne aməɓanza ka, acemənana wun ngga, wu kə pak gir kəla abangna-muna aɓa kpata Kərəsti.

2Nda gir mənana tsəa, kə kiura mala abangna-muna, nda mənana ən pa wun ngga. Ən gandə pa wun girlina mala aɓwana mənana à karəna ɓwa ka ɗang, acemənana wu ləmndə ama wu karəna ɓwa ɗang. Sə ko ado ka, wu malaká karə ɗang,

3acemənana gir mana nggūrəu earkiyice ka nda wu ginggi ate ka piu. Yi mənana mɓali na kam arəarə wun andə ɓikido ka, məno ka ləmndə ama wu ndaka mala ɓanza re? Wu pa aɓa do ulang do mala aməɓanza re?

4Ɓà ɓeɓwa aɓalə wun kə na ama, “Mim ngga Buləs na ən nggə kpate ka,” sə ɓeɓwa ka ama, “Mim ngga Apolo na ən nggə kpate ka,” məno ka ləmndə ado ama wu pa kəla aməɓanza re?

5Sə nggearəì ka, yana nda Buləs? Sə yana nda Apolo? Yia ka, kə aməturo mala Ɓakuli mənana à hamnə cau male sə wu yi é, kəla mənana Ɓakuli pe koyan ngga turo male mənana nə̀ pak ka re?

6Mim ngga ən ɓeal məsəɓeale, sə Apolo ka mur na pà ka, sə Ɓakuli na tsək agir sə à gul ka.

7Ləmndə ama məɓeale andə məpà mur ka à nda à sənggiyi ka ɗang, kə Ɓakuli mənana tsəa sə agir gul ka, nda à nə̀ sən ngga.

8Sə məɓeale andə məpà mur ka à nda mwashat, sə koyan aɓaləia ka, Ɓakuli na nə̀ pe wi tangnakusəi amur gir mənana ɓwe pak ka.

9Səm ngga səm ndaka aməturo sənəa Ɓakuli. Sə wun ngga, wu nda ka ɓaban mala Ɓakuli mənana rikiyi ka. Ɗəm ngga, wu nda ka ɓah mala Ɓakuli mənana ɓakkiyi ka.

10Nə ɓwamuru mala Ɓakuli mənana ləmndəam ngga, ən pak turo a pe mala məsələɓa, ən tsək kusəɓă, sə ɓeɓwa yiu kə ɓak ɓa amuri. Sə koyan aɓalə səm ngga ɓà tsək kiri, ɓà ɗenyi nə ulang ɓa mənana kə ɓak ka.

11Sə kə ɓe kusəɓa pà kàm ɓe kə ɓwa nə̀ kwakite mənana nda ɗàng andə mana à angŋa dəmbəa à kwakinate ka ɗang, mənana nda Yesu Kərəsti ka.

12Koya ɓwa nani sə ɓak ɓa amur mənia yì tita kusəɓă ka, ko nə zənariya, ko azərfa, ko nə atali gəna, ko nggun mə ime, ko oazo, ko kùrí ka,

13turo mala ko ya ɓwa ka nə̀ pusərəi, acemənana a Pwari mala Kərəsti ka, tea nə̀ puro. Bəsa na nə̀ pusə tea ka. Sə bəsa na nə̀ karəki koya turo nani ɓwa pè ka.

14Sə ɓà turo mala ɓwa, mənana ɓak amur yi kusəɓa camənа ka, ɓwe nə̀ kum tangnakusəi.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Sə ɓə̀ turo mala kəɓwa pi ka, ɓwe nə̀ ɗwanyi tangnakusəi, kat andə amani ka, nə̀ kum auwa, kəla ɓwa mənana pur aɓa bəsa api pibəsa ka.

16Wun ngga wu sələ mbak ama wu ndaka Ndàməgule mala Ɓakuli, sə Bangŋo mala Ɓakuli ka ndanə do aɓalə wun?

17Ɓə̀ kəɓwa kiɗiki Ndàməgule mala Ɓakuli ka, Ɓakuli nə̀ kiɗikì. Acemənana Ndàməgule mala Ɓakuli ka nda àkə̀ ce yì, sə wu nda ka Ndàməgule mala Ɓakuli.

18Ɓə̀ kəɓwa ɓə̀ kəa swarki ɓamuri ɗang. Sə ɓə̀ ɓe kəɓwa aɓalə wun kə səni kəla ndanə sələe mala ɓanza man ngga, yì ka, ɓə̀ kpata njar mənana aməɓanza twali ɓanggea na ka, sə yì ka, nə̀ duk məsəle aɓa məsəcau.

19Acemənana gir mana ɓanza man kə səni kəla nda sələe ka, nda ɗwanyi sələe aban Ɓakuli. Kəla mənana Maləmce bang ngga, "Ɓakuli kə bwal amə sələe aɓa kutan malea."

20Sə ɓe banì cau mala Ɓakuli bangŋa ama, "Yì Mətalabangŋo ka, sələna ama aɗenyicau mala amə'səle mala ɓanza man ngga, aməɓane na."

21Kəɓwa pà kàm ado mənana nə̀ na cau nə̀ nggori amur gir mənana ɓwapəndəa nə̀ gandə pe ka ɗang. Aɓa məsəcau ka, agir kat à dumənа a ma'wun.

22Buləs, andə Apolo, andə Bitərus ka, a ma'wun na. Ɓanza mənia ka, ko aɓa do nə yiləmu, ko lú, andə agir mənana adyan andə amənana à nə̀ yiu a dəmbəa ka, yia kat ka a ma'wun na.

23Sə wun ngga, wu ndaka mala Kərəsti, sə Kərəsti ka, mala Ɓakuli na.

1 Amə Korinti 4

Amə'mishan mala Kərəsti

1Səm ngga, wu sən səm kəla aməturo mala Kərəsti mana tsək səm, ɓə̀ səm bəlia aɓwana ɓalə agir məsəcau mala Ɓakuli mənana səmbərə cea ɗiɗyal sə adyan ngga ləmndənia ka.

2Sə gir mwashat ɓərɓər mənana à earkiyi ce arə ɓwa mənana Ɓakuli nyinggi wi turo a bui ka, nda mənana ama, ɓəa kumi nə məsəcau.

3Sə kəgir oasəam ko bəti nə ɓashi ma'wun, ko mala ɓwapəndəa a muram ɗang. Yale mim ngga, ən nggə ɓashi ɓamuram ɗang.

4Sə mim ngga, ən panə sələe nəma ən pangŋəna ɓe kəgir məɓane ɗang, kat andə amani ka ən pa aban bangŋa ama mə nda aban pusə ɓamuram raka. Acemənana kə Ɓakuli na mwashat mənana nə̀ ɓasham ngga.

5Ace mani ka, wu kəa ak dəmbəa pakki kəɓwa ɓashi sə pwari nì bwal ɗang. Wu kundəo she pwari mənana Mətalabangŋo nə̀ yiu nəi ka. Yì nə nggeari, nə̀ pusə a banfana agir mənana aɓwana kə pakkia aɓa pəndəa ka; nə̀ pusəta agir ɓa-

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

səmbərəa mənana a ɓabum aɓwana ka. A pwari məno sə aɓwana mənana kat à pak məɓoarne ka, à nè kum ɓwangsəban aban Ɓakuli.

6Ace ɓoaro ma'wun, wun amə'eambəam, sə ən kanigir arə Apolo andə ɓamuram səm ɓari, ace mənana ɓè wu kànì arə səm yì ɓa cau mənana ama, "Wu kəa twal aɓwana kpəm ɓəa kuti gir mənana à gilə ka ɗang." Anggo ka pa wun nè nggori nə ɓeɓwa sə wu nè ɓəsəki ɓeɓwa ɗang.

7We ka, a nda ɗàng andə acili aɓwana le? Mana gir nì a ndanəi mənana à po nə pa raka? Sə ɓəa po nə pa ka, man tsəa sə a kə nggori kəla a pak turo ace?

8Ado ka, wu kumənа agir mənana kat wu earkiyi cea ka! Wu angŋa dəmbəa wu dumənа aməkume! Wun ngga, wu dumənа amurəma sə pà nə pĕ ma'səm ɗang rə? E, ɓè do ama, wun ngga wu duk amurəma, ace mənana səm gbal ka, ɓè səm duk amurəma ata wun!

9Ən nggə səni kəla Ɓakuli tsək səm, səm amə'mishan, a masələata agir kat, səm duk agir səna. Səm do kəla aɓwana mənana à kasəia wia ɓashi-lú a ɓaməsə ɓwapəndəa kat andə aməturonjar ka.

10Ace cau mala Kərəsti ka, səm dumənа amə'ɓanggia, sə wun ngga wu twali ɓamur rə wun ado ama wu ndanə sələe, acemənana wu ndaka mala Kərəsti ka! Səm ngga, səm pànə rəcandəa ɗang, sə wun ngga wu ndanə rəcandəa! Səm ngga à nyesə səm ɓà, sə wun ngga à kə pa wun gulo!

11Ko ado ka, səm dum nə nzala andə məsamur; kə asangginagir nda səm oasəo arə səm ngga; kusə pas səm nggə kum walban; səm nggə sokki kun səm arə aban ɗàngɗáng.

12Səm pak turo nə bu səm kərkər. Lang aɓwana sang səm ngga, səm tsəki wia bu; lang à pà səm tanni ka, səm bwal bum səm.

13Ɓè aɓwana tsəka səm cau arə səm ngga, səm nyesəia wia nə cau məɓukɓuki. Səm ado ka, səm nda ka gir ɓeami mala ɓanza, səm ndaka agir mənana à sukkia a gigi a ɓanza, ko ado ka!

14Mim ngga, ən pa aban giləa wun mənia ka ace mənana ɓè ən tsək wun, wu kum kəsəkya ka ɗang. Ən pa anggo ace mənana ɓè ən kwarkir wun kəla amuna mem mənana ən earkiyi acea raka.

15Sə ko ɓè wu ndanə aɓwana aɓa Kərəsti mənana à kə ɗenyi nə wun, lakki malea bwal á-lum ngga, kat andə amani ka, wu ndanə tárrú mwashat. Acemənana aɓa do kpata Kərəsti Yesu ma'wun ngga, mə nda kə ɓwa mənana ən duk tár wun ngga, mənana yina wun nə Cau Məɓoarne mala Kərəsti Yesu ka.

16Ace mani ka, ən nggə zəmbəa wun, wu twal kusəam.

17Nda gir mənana tsəa sə ən tasə Timoti aban wun, yì muna mem aɓa kpata Mətalabangŋo, yì munem mana à nè earnəi, sə ən earkiyi ace gbal raka. Yì ka,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

nə̀ kasə ɓalə wun amur do mem aɓa Kərəsti mənana nda mwashat andə kanigir mem mənana ən nggə kani amur Kərəsti, arə a'ikəlisiya mənana kat ən wari kam ngga.

18Aɓea aɓwana aɓalə wun ngga à nda à dum nə twal ɓamuru ka, acemənana à kə səni kəla pà mə nə yiu a sən wun ɗəm ɗang.

19Ɓə̀ Mətalabangŋo ear ka, banì pà nə̀ sau ɗang, mə nə yiu aban wun. Sə mə nə yia sələ cau mənana amə twalɓamuru mənia banggiyi ka, andə man nda rəcandəa mənana kàngkàng a ndanəi ka.

20Sə Domurəm mala Ɓakuli ka, pà ace nê nə kun ɗang, nda ace pě nə rəcandəa mala Ɓakuli.

21Mə ye na ado wu earkiyi ce? Ɓə̀ ən yiu aban wun nə nkamso le, ko ɓə̀ ən yiu nə earcearəu andə ɓukɓuka?

1 Amə Korinti 5

Kìɗìkì mala nonggi nə rəarəu aɓalə amə kpata Yesu

1À bangŋənam ce ama məsəcau kìɗìkì mala nonggi nə rəarəu na kam aɓalə wun, ulang mənana ko aɓwana mənana à surə Yesu Kərəsti raka, à kə pak ulang gir nî ɗang, mənana à bangŋa ama ɓeɓwa na aɓalə wun kə nong nə mālá tarrí ka!

2Sə aɓa məno anggo ka wu kə jali, a kun mənana ɓə́ wu lumsəna nə bumkiɗìkea ka. Sə ɓwa mənana pak mənia yì gir ka, wu pəri aɓalə wun.

3Sə kat andə amani ama ən pa aɓalə wun ado raka, ɗenyicau mem na ata wun. Sə nggearə ɓwa mənana pak gir məɓane man ngga, ən kasəna ɓashi amuri kəla mə nda aban wun ado.

4Aɓa lullə Yesu Kərəsti, wu tunə kpapi mala aməkwaɗì, sə mim ngga ɗenyicau mem nakam aɓalə wun, sə rəcandəa mala Mətalabangŋo Yesu gbal ka, nda kam aɓalə wun. Aban mənia yì kpapi ka,

5wu pusə mənia yì ɓwa ka, wu turi a ɓabu Shetan, ace mənana ɓəa kiɗìki nggūrəi mənana pakkina cauɓikea nəi ka, sə yiləmi ka ɓə̀ kum auwa a Pwari nyare yiu mala Mətalabangŋo.

6Nggori ma'wun nə mənia yì gir ka ɓoar ɗang! Wu sələ mbak ama mənia yì cauɓikea ka nda kəla məsə yis mənana bəti ka, nə̀ aki ɓa muku nə̀ ci ɓə̀ vwali?

7Dumənа ama wu nə̀ pusə mənia yì ɓwa məɓane ka aɓalə wun, ace mənana ɓə̀ yis mə'e mala cauɓikea ɓə̀ kəa pa aɓalə wun ɗang, ɓə̀ wu do aɓa ɓoarnsari. Anggo ka, wu nə̀ do kəla bəsa muku pak bəredi mənana yis pa a rəì raka, kəla mənana wu pak ka. Acemənana Kərəsti, məgam ma'səm mala Lamsan Yalimuru ka, à walni ace səm.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

8Ace mani ka, ɓə̀ səm pakiɗire mala amsəban ma'səm nə bəredi mənana yis pà
a rəì raka, bəredi məɓoarnsari andə mə'məsəcau nì. Ɓə̀ səm ngga pe nə yis mə'e
mala ce'shiria andə ɓealɓikea ɗang.

9Aɓa ɓe cautera mem mənana ən giləa wun ngga, ən na wun nəma wu kəa kpapi
do a tarə wun wunə aɓwana mənana à nda aɓa do kiɗìkì mala nongginə rəarəia
ka ɗang.

10Səa ma ən pa aban na cau amur amə ɗwanyi kpata Yesu mənana amə nonggi
nə rəarəu na, ko amə sham gir mala ɓwa na, ko amə ɓəmbəriban na, ko amə
peri aban ankúl na ka ɗang. Ɓə̀ nda anggo ka, ləmndə ama wu nə̀ puri ɓanza.

11Ɓa cau mənana ən nggə na ka nda mənia ka. Wu pa wu nə̀ kpapi do a tarə wun
wunə ɓwa mənana tunə ɓamuri ama yì ka, mə kpata Yesu na, sə do aɓa cauɓikea
nongginə aban, ko do mɓali, ko mə kpata alú na ka ɗang. Sə pà wu nə̀ kpapi do
gbal wunə ɓwa mənana mə do na'nyir amur aɓwana na, ko mə walki a walo
mba na, ko məɓəmbəriban na ka ɗang. Wu kəa na ama wu nə̀ do wu nə̀ li girlina
a tarə wun wunə ulang mənia yì ɓwa ka ɗang.

12Man oasə səm arə pakki amə ɓanza ɓashi? Aɓwana mənana aɓa ikəlisiya ka
nda wu nə̀ pakkia wia ɓashi ka.

13Ɓakuli nə̀ pakki aɓwana mənana amə ɓanza na ka ɓashi. Sə kəla mənana
Maləmce bang ngga, “Dumənа púp wu pər ɓwa mənana mə ɓealɓikea na ka, ɓə̀
puri ɓalə wun.”

1 Amə Korinti 6

Wu kəa wúlí rəarə wun ɗang

1Ɓə̀ kəɓwa aɓalə wun ndanə gir mənana kutio a nrea andə ɓi məkpata Yesu ka,
palang sə nə̀ ká nə ce aban amə ɓashi mala ɓanza le? Mana tsəa sə pà nə̀ ká nə
ce aban amə kpata Kərəsti Yesu ɗang?

2Wun ngga, wu sələ ama aɓwana mala Ɓakuli na à nə̀ ɓashi ɓanza ka re? Sə ɓə̀
ndo anggo ka, yi mənana wu nda wu nə̀ ɓashi ɓanza ka, palang ado sə wu gandə
pak ɓashi mala acau məkeke ɗang?

3Wu sələ mbo ama səm nda mənana səm nə̀ pakki aməturonjar ɓashi ka? Sə nə
koshi agir mala ɓanza mənia ka!

4Ɓə̀ ulang acau məno kum wun ngga, palang sə wu nə̀ ngga twal aceì wu nə̀ ká
nəia a ɓadəmbəa aməɓashi mənana ikəlisiya kə twalia nə gulo raka?

5Cau kəsəkya nə wun! Lang ado sə à nə̀ bangŋa ama kəɓwa pà kàm aɓalə wun
mwashat mənana ndanə sələ̀e, nə̀ gandə giləki nre ka amə'eamrəarəu raka
ɗang?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6Sə məkpata Ɓakuli pələa twal ɓi məkpata Ɓakuli aban ká aban amə ɓashi mala ɓanza!

7Ká ma'wun a ndaɓashi ace wuli rəarə wun ngga, ləmndə ama wu kpana amur abu wun. Pà nè ɓoaribanì wu li ce arə wun re? Pà nè ɓoaribanì ɓəa təpəri wun re?

8Sə wun, nə ɓamur rə wun ngga, wu kə təpəriban, wu kə pak məɓane, sə amə'eam wun na wu pakkiyia wia amənia yì agir ka!

9Wu sələ mbak ama amə'ɓealɓikea pa nè kutio a Domurəm mala Ɓakuli ɗang? Wu kəa swarki ɓamur rə wun ɗang! Aɓwana mənana à kə dukdo kiɗìkì mala nonggi nə rəarəu, ko à kə peri ata ankúl andə nongginə amālá aɓea andə abura aɓea ka, à pà nè kuti a domurəm mala Ɓakuli ɗang. Sə kəɓwa pà kàm ata amə kìɗìkì mala nongginəban, ko aburana a rəarəia, ko amamənа gbal a rəarəia, mana à nè kum kutio a domurəm mala Ɓakuli ka ɗang.

10Kat andə amən'i, andə amə'mɓali, andə amə wal walo mba, andə amə tsəki aɓwana cau a rəia, andə amə ɓəmbəriban ngga, à pà nè kutio a Domurəm mala Ɓakuli ɗang.

11Sə aɓalə wun ngga, anggo sə aɓea aɓwana pak ɗiɗyal. Sə adyan ngga à langŋəna wun, à tarna wun ace Ɓakuli, wu dumənа amə'cauɓoarna aɓa lullə Mətalabangŋo Yesu Kərəsti, sə nə Bangŋo mala Ɓakuli ma'səm.

Nggurə wun ngga nda ace ɓwangsəki Ɓakuli

12Ɓe ɓwa nè na ama, “Agir kat ka, à earənam ɓè ən pea.” Səa ma agir kat sə à ndanə ɓoaro ace pakko gbasha ɗang. E, sə ko ɓəà earənam ɓè ən pak koya gir nani ka, pa mə nə eare, mə nə duk guro mala kəgir ɗang.

13“Girlina ka nda ace bum, sə bum ngga nda ace girlina.” Sə yia kəm ngga Ɓakuli nè kiɗikia. Nggūrəu ka pà ace do kìɗìkì mala nonggi nə rəarəu ɗang, nda ace pakki Mətalabangŋo turo; sə Mətalabangŋo ka kə ɗenyi nə nggūrəu.

14Ɓakuli loasə Mətalabangŋo Yesu Kərəsti nə yiləmu a ɓembe, anggo gbal, sə nè loasə səm nə rəcandəa male.

15Wu sələ mbak ama anggurə wun ngga, abare rə Kərəsti na? Sə ado ka, mə nə twal bare rə nggurə Kərəsti, mə nə kpapi andə mala məgyatarəu le? Ko bəti, pà nè pa anggo ɗang!

16Wun ngga, wu sələ mbak ama, ɓwa mənana kat nong nə məgyatarəu ka, nggūrəia dumənа mwashat andəi? Maləmce bangŋa ama, “Yia mənana à nda ɓari ka, à nè duk mwashat.”

17Sə ɓwa mənana à kpapini andə Mətalabangŋo ka, à dumənа mwashat andəi a ɓa bangŋo.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

18Wu ɓanggi aturo mala kìɗìkì mala nongginə rəarəu. Acemənana acilia acauɓikea mana kat ɓwa kə pea ka, à kumsə nggūrəi ɗang, sə ɓwa mənana kat pak cauɓikea nongginə rəarəu ka, pangŋəni nggūrəi cauɓikea.

19Sə wun ngga, wu sələ mbak ama nggurə wun ngga Ndàməgule mala Bangŋo mala Ɓakuli na, mənana do a ɓabum wun, mana Ɓakuli pa wun ngga? Wun ngga, wu dupi ɓamur rə wun ɗang,

20Yesu kúr wun nə gəna məkərkər nì. Ace mani ka, wu gusələ Ɓakuli nə nggūrə wun.

1 Amə Korinti 7

Acau amur càu mala doɓala

1A dyan ngga, amur agir mənana wu giləa ama ɓəa sənggia ka. Wu bangŋa ama, “Ndanə ɓoaro yì mənana ɓè ɓwa al mɓwama raka.”

2Sə acemənana a dyan ngga, do-kidìkì angŋəna ban ngga, koya ɓwabura nani ka, ɓè al male yì mɓwama, sə koya mɓwama nani gbal ka, ɓè al male yì bura.

3Ɓwabura ka, duməni wi púp ɓè lumsə turo-ɓwabura male aban mami, sə mɓwama gbal ka, anggo nè lumsə turo-mɓwama male aban burri.

4Sə mɓwama a dyan ngga, yì nda mətala nggūrəì ɗang, burri na. Sə ɓwabura gbal ka, rəì ka male na ɗang, mala mami na.

5Wu kəa ɓinəia rə wun nongŋo-nda ɗang, she ɓè do ama nə eare ma'wun arəarə wun, ace mənana ɓè wu kum dəmbəu mala pak hiwi ka. Anzəm mani ka, wu nè nyare a tarə wun. Anggo ka pà wu nè kpa aɓa karəkiban mala Shetan ace ɗwanyi bwalrəu ma'wun ɗang.

6Ən pa aban tsəka wun nzongcau ama ɓè wu dukɓala ɗang. Mə nda ban bangga wun ama, ɓè ɓwa earce ka nè gandə dukɓala.

7Aɓa məsəcau ka, ən nggə earce ɓəa pələa ama, wun kat ka wu nda kəla mim mənana dukɓala raka. Səa ma koyan ngga ndanə male yì ulang ɓoro mənana Ɓakuli pe wi ka; ɓeɓwa ka male yì ɓoro ka ndya ani ka, sə ɓeɓwa gbal ka, ndo anggo ka.

8Adyan ngga, mə nda aban na cau nə aɓwana mənana à malaká dukɓala raka, andə aman-lú; ndanə ɓoaro ɓəa lidəmbəa nə do nəmurəia kəla mənana ado ən dum nəmurəam ngga.

9Sə ɓəà pà nè gandə bwal ɓamuria raka, kəpəna dukɓala. Nè ɓoaribanì amur mənana à nè do nə suno nongnəban ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

10Sə aɓwana mənana à dumənа ɓala ka, mə ndanə nzongcau, sə mənia yì nzongcau ka, mala ɓamuram na ɗang, nzongcau mala Mətalabangŋo na: Dumənа púp ama, mɓwama pà nə̀ nying burri ɗang.

11Sə ɓə̀ do ama nə̀ nying burri ka, ləmndə ama nə̀ do anggo nəmurəì, ko à nə̀ bəlí nə̀ nyare aban burri. Sə ɓwabura gbal ka, pà nə̀ pər mami ɗang.

12Aban cili wun ngga, ən nggə na wun (mim nə ɓamuram, Mətalabangŋo nə̀ na ɗang) ama, ɓə̀ ɓwabura məkwadì ndanə mɓwama mənana paɓamuri raka, sə mɓwame earəna ama nə̀ do andəi ka, dumənа púp yì ka, ɓə̀ kəa pəri ɗang.

13Sə mɓwama mənana məkwadì na, sə ndanə ɓwabura mənana paɓamuri raka, sə ɓwabure earəna ama nə̀ lidəmbəa nə do andəi ka, dumənа púp ɓə̀ kəa nying ɓwabure ɗang.

14Acemənana ɓwabura mənana məkwadì na raka, pələna ɓwa mənana Ɓakuli nə̀ é ka ata cau mala mami. Anggo gbal mɓwama mənana məkwadì na raka, pələna ɓwa mənana Ɓakuli nə é ka ata cau mala burri. Ɓə̀ anggo raka, amuna malea ka Ɓakuli pà nə̀ ea kəla amale ɗang. Səa ma ado ka, Ɓakuli angŋənia à dumənа kəla amuna mala aməkwadì.

15Sə ɓə̀ ɓwabura ko mɓwama mənana məkwadì na raka, earəna ce ama nə̀ nying ɓi mənana məkwadì na ka, nə̀ gandə o. Aɓa mənia ka, ɓwabura ko mɓwama məkwadì ka, à panzəkini, pa aɓa kùrban ɗang. Acemənana Ɓakuli ka tunə wun, wu yi do aɓa dorəpwala.

16We mɓwama ka, a sələa ko earka nə buo sə burrio nə̀ kum amsəban? Sə we ɓwabura ka, a sələa ko earka nə buo sə mamo nə̀ kum amsəban?

Wu do kəla mənana Ɓakuli tunə wun ngga

17Koyan aɓalə wun ngga, ɓə̀ duk ulang do mənana Mətalabangŋo tsəki wi ka, sə ɓə̀ do anggo kəla mənana tunəi amuri ka. Mənia ka nda nzongcau mənana ən ci amur a'ikəlisiya kat mala aməkwadì ka.

18Ɓwa mənana angŋəna dəmbəa à kasəni wi ɓate sə yi kum tunəban mala Ɓakuli ka, ɓə̀ kəa na ama nə̀ səmbərə ce ɗang. Sə ɓwa mənana gbal à kasəi wi ɓate ɗang, sə kum tunəban mala Ɓakuli ka, ɓə̀ kəa na ama nə̀ alta kasə ɓatau ɗang.

19Acemənana ko à kasəi ɓwa ɓate, ko à kasəi wi ɓate ɗang, mənia ka kə ləmndə ɓe kəgir ɗang. Gir mənana à nə̀ na ce ka, nda cau mala bwal anzongcau mala Ɓakuli.

20Koyan aɓalə wun ngga, ɓə̀ do kəla mənana pak ɗiɗyal, sə tunəban mala Ɓakuli yi kumi ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

21A nda guro ɗiɗyal sə a yi kum tunəban le? Mənia yì gir ka ɓà kəa zunggəli ɗenyicau mo ɗang. Sə ɓà a nə kum njargula mənana a nə pusə ɓamuro ka, pangŋəna turo nəi.

22Ɗenyi ama ɓà a nda guro ɗiɗyal sə Ɓakuli tunəo wu duk məkwaɗi ka, Mətalabangŋo panzəkino aɓa bu kùrban mala Shetan. Anggo gbal, ɓà a ndá doɓamuro, sə Ɓakuli tunəo wu duk mə kwaɗì ka, a duməna guro mala Kərəsti, sə pup a nə nggə pak gir mənana Kərəsti banggo ka.

23Kərəsti ka kúrna wun nə boalo məgule; ace mani ka wu kəa duk aguro mala aɓwapəndəa ɗəm ɗang.

24Wun amə'eambəam, koyan aɓalə wun ngga, ɓà do kəla do mənana nda a ɓaləi ɗiɗyal sə Ɓakuli tunəi ka.

25A dyan ngga, mə nə na wun cau amur agir mənana wu giləa amur ansarina mənana à malaká dukɓala raka. Ən panə ɓe kə nzongcau mənana pur nəban Mətalabangŋo ka ɗang, she kə gir mənana ən nggə pà ado a twale mem kəla ɓwa mənana nə ɓwamuru mala Mətalabangŋo, à nè earnəi ka.

26Aɓa dotanni mənana ndakam ado ka, ən nggə səni kəpəna ɓà ɓwa do anggo kəla mənana nda a ɓaləi ka.

27Ɓà a duməna ɓala ka, kəa na ama a nə pər mamo ɗang. Ɓà a malaká duk ɓala raka, kəa na ama a nə al mɓwama ɗang.

28Kat andə amani ka, ɓà a al mɓwama a dukɓala ka, a pak cauɓikea ɗang. Sə ɓà nsari al bura ka, pak cauɓikea ɗang. Mim ngga mə ndaban bangga wu anggo, ace mənana ɓà wu usələi kutio aɓalə atanni mala acau mala doɓala.

29Ɓalə cau mənana ən nggə na wun ngga, wun amə'eambəam, nda mənana ama: pwari ueo ɗəm kpəm ɗang, twal a dyan ngga aburana mənana à duməna ɓala ka, ɓəa do kəla aɓwana mənana à panə amaməna raka.

30Sə aɓwana mənana à kə ɓuà ado ka, ɓəa do kəla aɓwana mana à dum nə bumkiɗikea raka. Aɓwana mənana à dum nə oalo ka, ɓəa do kəla aɓwana mənana ban kə ɓoaria wia raka. Aɓwana mənana à ndanə boalo, à kə kurki agir ka, ɓəa pa kəla aɓwana mənana agir mana à kur ka, à malea na raka.

31Aɓwana mənana à ndanə agir-ngāli ka, ɓəa do kəla à pànəi ɗang. Acemənana ɓanza mənia ka, banì pà nè sau ɗəm ɗang, kə yiu nə yiu a masələate.

32Ən earce nəma wu kəa wu ɓuanəbum wun amur agir mala do ɓanza ɗang. Ɓwa mənana dukɓala raka, ɗenyicau male ka nda amur turo mala Mətalabangŋo, ace mənana ɓà pwasə bumi ka.

33Sə ɓwa mənana duməna ɓala ka, ɗenyicau male ka nda amur agir do ɓanza, acemənana kə earce nè pwasə bum mami ka;

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

34mənia ka tsək ɗenyicau male gakia. Sə mɓwama ko nsari mənana malaká dukɓala raka, kə tsək ɓamuri arə turo mala Mətalabangŋo, acemənana kə earce ɓə̀ do ama, pana rəì andə ɓabumi kat. Sə mɓwama mənana dumənа ɓala ka, kə ɗenyicau arə agir do ɓanza, acemənana kə earce pwasə bum burri.

35Ən nggə na mənia ka ace mənana ɓə̀ ɓoara wun ngga, ən pa ban pərki wun ɗang. Ən earce ɓə̀ wu pak gir mənana ɓoaro nda a njari ka, andə pa ɓamur wun kat aban Mətalabangŋo nəmurəì, pa a tarəia andə gakia mala ɓabum wun ɗang.

36Ɓə̀ ɓwabura səni kəla pà nə̀ gandə bwal rəì aɓa do male andə mansari male raka, sə mɓwama ka apələa male kə lakki nə lakkya ka, kəpəna ɓə̀ ali, cauɓikea pa a ɓaləi ɗang.

37Sə ɓwa mənana twaləni ɓamuri, mənana à ci nə tsəa púp ama ɓə̀ pe raka, nə eare male andə bwalrəu, pà nə̀ dukɓala andə nsari mana pur amuri raka, pangŋəna pe məɓoarne.

38Ləmndə ama ɓwa mənana al mansari male ka, pangŋəna məɓoarne. Sə ɓwa mənana pur amur nsari, sə na ama pà nə̀ dukɓala raka, pangŋəna pĕ məɓoarne, mənana kuti məno ka.

39Mɓwama ka, nda ɓata kùrban mala nzongcau mala doɓala, ɓə̀ burri nanə yiləmu piu ka. Sə ɓə̀ burri pak lú ka, yì ka, nə̀ gandə al ɓe ɓwabura mənana kat earkiyice ka. Sə dumənа púp, ɓwa mənana kat nə̀ eare nə̀ ali ka, nə̀ do ama məkwadî na.

40Sə yì ka, yale ɓoaribanì mənana ɓə̀ do anggo ka. Mənia ka, səne mem na, sə səni, mim gbal ka mə ndanə Bangŋo mala Ɓakuli.

1 Amə Korinti 8

Girlina mənana à pe alú ka

1A dyan ngga, amur cau mala girlina mənana à pe alú ata ankúl ka: Məsəcau na, kəla mənana wu bang ngga ama, “Səm kat ka səm ndanə surəgir.” Səa ma surəgir ka kə yinə gusələ ɓamuru, sə earcearəu ka, nda kə ɓak ɓwa ka.

2Ɓwa mənana kə səni kəla surəna rə gir ka, ɓə̀ sələ ama malaká surə kəgir kəla mənana ɓoaro ɓə̀ surəì ka ɗang.

3Sə ɓwa mənana earce Ɓakuli ka, Ɓakuli surəna rəì.

4Ace mani ka, amur cau mala li girlina mənana à ɗarəna ankúl nəi ka, səm sələna ama kə nkúl pà kàm a ɓanza mənia mənana à nə̀ na kàngkàng ama ndanə yiləmu ka ɗang. Sə Ɓakuli ka, kə nda mwashat, kə ɓe pà kàm ɗang.

5Agir andə abangŋo na kam pas mənana aɓwana kə peri abania ka. Aɓea ka à nda a bumkuli sə aɓea ka à nda a nzali.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6Ma'səm ngga, kə Ɓakuli na mwashat səm nggə peri abani, yì Tarrû mənana abani sə agir puro, sə àkà ce sə səm pak ka. Mətalabangŋo ka nda mwashat, yì Yesu Kərəsti, mənana nə bui sə agir kat puro, sə nə yì sə səm pa.

7Sə aməkwaɗì kat sə à surə mənia yì məsəcau ka ɗang. Aɓea aɓwana ka, à lo malea ka, à kə twali ama ankúl ka agir na nə yiləmu. Ace mani ka, ɓəa li girlina mənana à ɗarəna ankúl nəi ka, à kə səni kəla à ɗarəna ankúl nə nggearəia. Sə acemənana ɓabumia pànə rəcandəa raka, à kə səni kəla à pangŋəna gir məɓane.

8Sə girlina ka ndá nə̀ yinə səm tu aban Ɓakuli ka ɗang. Kəgir pà nə̀ amsəa arə səm ɗang, yi mənana ɓə̀ səm lì raka, sə pà səm nə̀ kum ɓe kəgir gbal ɗang, yi mənana ɓə̀ səm lì ka.

9Kat andə amani ka, wu tsək kir wun, ɓə̀ sələe mala do kum-ɓamuru ma'wun, ɓə̀ kəa tsək aɓwana mənana à pànə rəcandəa aɓa paɓamuru malea raka, ɓəa kpa ɗang.

10Ɓə̀ ɓwa mənana pànə rəcandəa aɓa paɓamuru raka, səno, we ɓwa mənana a ndanə surəgir, aban li girlina ata ankúl ka, pà nə̀ kum rəcandəa mala li girlina mənana à ɗarəna ankúl nəi ka re?

11Anggo sə mə'eambəo mənana pànə rəcandəa aɓa paɓamuru raka, yì ɓwa mənana Kərəsti wu aceì ka, nə̀ ɓwarkî njar, ata cau mala “surəgir” mo!

12Aɓa pakki amə'eamrəarəu cauɓikea anggo ka, wu nda ban pakki Kərəsti cauɓikea, yi mənana wu cia à pak gir mənana à earəna nəi ama pà a njari raka.

13Ace mani ka, ɓə̀ girlina mənana ən nggə li ka, nə̀ tsək mə'eambəam nə̀ kpa aɓa cauɓikea ka, pà mə nə li ulang məno yì nyama ɗəm ɗang, acemənana mə ngga ci ɓə̀ kpa ka ɗang.

1 Amə Korinti 9

Buləs ɓinə pakturo nə bancame male

1Mim ngga, ən pa mbak ata rəam mə nə duk ulang do mənana ən earkiyi ce ka? Mim ngga mə nda mə'mishan re? Ən sən ma Yesu Mətala səm nə məsəam re? Do mənana wu duk aməkwaɗì ka, pà ace turo mem mənana ən pakki Mətalabangŋo ka re?

2Ko ɓə̀ ndo ama aɓea aɓwana em ama mə nda mə'mishan raka, dumənа ama wun ngga, wu nə̀ em! Acemənana wun ngga, wu nda ka gir'ləmndəa aɓa məsəcau mala turo mishan mem aban Mətalabangŋo.

3Mənia ka nda kunam aban aɓwana mənana à kə earce surə rəcandəa mala duk mə'mishan mem ngga.

4Nggearə səm ngga, səm kārəa ɓəa pà səm girlina andə girnuna re?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

5Aɓea amə'mishan, andə amə'eam Mətalabangŋo andə Bitərus ka, à kə twal amālea atea aban kà turo. Səm ngga, pà səm nə̀ gandə pa kəla yia re?

6Ko mim sənə Barnabas ka, səm nda ka kə aɓwana mənana duk púp səm nə̀ nggə pak turo ace linə́ ɓamur rə səm ngga le?

7Ya soje nani mənana à kə mbwe aɓa turo soje male raka? Ya mə'rya nani mənana pà nə̀ li ɓəlanggun mala ɓaban male raka? Sə ya yalgir nani mənana pà nə̀ nu kiura mala agirkusəu male raka?

8Məno ka nê mala ɓamuram na le? Nggearə Nggurcau mala Musa bangŋa anggo re?

9Nda kam à gìləì aɓa Nggurcau mala Musa ama, “Kəa na ama a nə kùr kún nda-rya mənana a kə pangŋəna turo nəi aban nya məssa ka ɗang.” Ado ka, wu kə səni kəla Ɓakuli na aban na cau amur ɗenyi nə anda-rya le?

10Pa aban na cau ace səm re? Məsəcau, nda ace səm sə à gilə mənia yì cau ka. Ləmndə ama ɓwa mənana kat kwár ban-rya, sə ɓwa mənana nya məssa ka, yia kəm ngga, à tsək ɓaləia à nə̀ li aɓa mənia yì məssa à pakkiyi ture ka.

11Mənana səm ɓealna məsəɓeale cau mala Ɓakuli a ɓabum wun ngga, ɓoaro ɓə̀ səm kum girlina aban wun re?

12Ɓə̀ wu pea aɓea aɓwana mana à hamnə cau mala Ɓakuli aban wun ngga gbasha aɓalə agirkuma ma'wun ngga, səm ngga ɓoaro ɓə̀ səm kumo ɓə̀ kuti malea re? Səa ma anggo ka, səm pak turo nə mənia yì bancame ka ɗang. A kúnì ka, səm bwal rə səm aɓalə agir kat, acemənana ɓə̀ səm ngga pak kəgir mənana nə̀ tsəa ɓwapəndəa nə̀ ɗwanyi ok Cau Amsəban mala Kərəsti ka ɗang.

13Wun ngga, wu sələ mbo ama aɓwana mənana à kə pak turo aɓa Ndàməgule mala Ɓakuli ka, àkə̀ banì sə à nə̀ kum girlina? Sə aɓwana mənana à kə pak turo mala ɗarəa amur gyangŋan nə́ agir mənana à yinəia ka, àkə̀ ɓāləi sə à nə̀ li re?

14Anggo gbal, Mətalabangŋo tsəngŋəna nzongcau ama aɓwana mənana à kə hamnə Cau Amsəban ngga, àkə̀ ɓāləi sə à nə̀ kum gir dola malea.

15Sə yale ən pak turo nə kə kina aɓalə aməno yì agir ka ɗang. Sə ən pa aban giləa wun acemənana ɓə̀ wu pakkam anggo ado ka ɗang. Ɓoaribani ɓə̀ ən wú, amur mənana ɓeɓwa ɓə̀ tamsəam arə nggori nə turo hama mənana alta mbweban ace pà kàm raka.

16Kat andə amani ka, pà mə nə jali ace hamnə Cau Amsəban ɗang, acemənana dumənam púp ɓə̀ ən hamnəi. Ɓə̀ ən hamnə Cau Amsəban raka, mə nda aɓa ká gir'murmwana!

17Ɓə̀ twale mala ɓamuram na sə ən nggə hamnə cau ka, à nə̀ mbwem; sə ən nggə pe, acemənana gir na mənana Ɓakuli nə̀ pam ama ɓə̀ ən pe ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

18Mana nda tangnakusəam? Kə gir mənana nda tangnakusəam ngga, nda njar mana Ən kumo mala hamnə Cau Amsəban mənana pà a tarəia andə mbweban raka. Nda gir mana tsəa sə pà mə nə alta gir mənana nəma à nə̀ pakkam ace turo hamnə Cau Amsəban mənana ən nggə pak ka ɗang.

19Mim ngga mə nda ata rəam, mə nda guro mala kəɓwa ɗang. Mə nda mənana ən tsək ɓamuram, ən duk guro mala koyan ngga, ace mənana ɓə̀ ən yinə aɓwana pas aban Kərəsti.

20Aɓalə amə Yahudi ka, ən do kəla ɓwa Yahudi, ace mənana ɓə̀ ən yinə amə Yahudi aban Yesu ka. Aɓalə aɓwana mənana a nda aɓata Nggurcau mala Musa ka, ən do kəla yia, kat andə amani ama dupam pup ɓə̀ ən kpata Nggurcau mala Musa raka. Ən pa anggo ace mənana ɓə̀ ən yinəia aban Yesu.

21Anggo gbal, ɓə̀ mə nda aban pak turo aɓalə aɓwana mana à surə Nggurcau mala Musa raka, ən mgbali cau mala Nggurcau a giriban, ən do kəla yia, ace mənana ɓə̀ ən yinəia aban Yesu. Mənia ka ləmndə ama ən ɓinə kpata Nggurcau mala Musa ɗang; mim ngga məsəcau ka, mə nda aɓata Nggurcau mala Kərəsti.

22Aɓalə aɓwana mənana à panə rəcandəa raka, ən do kəla mwashat aɓaləia, ace mənana ɓə̀ ən nunnia aban Yesu. A masələate ka ən duk koya gir ka aban aɓwana kat, ace mənana ɓə̀ ən amsə aɓwana aɓaləia a koya njar mənana nə̀ gandə pak ka.

23Mim ngga ən pak amənia yia agir kat ka, ace məsərə Cau Amsəban, ace mənana ɓə̀ ən kum kāmbe mem aɓalə atsəkbu mana à ndakam a ɓaləi ka.

24Wu sələ mbak ama aɓa ɗîre ɓanggi-amire ka, aɓwana pas sə à nə̀ ɓangŋa, sə ɓwa mwashat na nə̀ li, nə̀ kum tangnakusəi ka? Wun ngga, wu nə̀ ɓangŋa anggo gbal, ace mənana ɓə̀ wu kum tangnakusə wun.

25Aɓwana mənana kat à nə̀ kutio aɓa pakiɗîre ɓanggi-amire ka, dumənа ama à nə̀ pa rəia ace kwar rəŭ mala ɓangmire. Yia ka à kə pa anggo ace mənana à nə̀ kum tangnakusəu mana nə̀ mal ka; sə ma'səm ngga, səm nggə pe ace tangnakusəu mənana pà nə̀ mal raka.

26Nda gir mənana tsəa sə ən nggə ɓangmire nə məsəam jik aban ká masələate ka; mə nda kəla mə'ta dambe mənana kə tāban ɓà raka.

27Ən kani nggūrəam gir, ən ci ɓə̀ tanni ace mənana ɓə̀ okam; ən nggə pa anggo ace mənana, anzəm mana ən haməni aɓwana Cau Amsəban ngga, mim nə ɓamuram ngga, ɓəa kəa ginəam, à girəam nə tangnakusəam ɗang.

1 Amə Korinti 10

Nunkiru arə peri aban ankúl

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1Wun amə'eambəam, ən nggə earce nəma ɓə̀ wu ɗenyi ama aká səm kat ka, à gya aɓata pərɓang, sə à kuti kat nə ɓa Nggeamur Nzuno.

2Kutio məno à kutio aɓa pərɓang andə nggeamur ka, nda kəla batisəma na à pakkia wia kat à duk aməkpata Musa ka.

3Yia kat ka, à li girlina mə'mwashati mənana Ɓakuli suləia wia ka,

4sə yia kat ka, à nu mur mə'mwashati mənana Ɓakuli pea wia ka. À nu mur mənana Ɓakuli pusəia wia aɓa tali ka, sə məno yì Tali ka, nda Kərəsti mənana giggiyi atea ka.

5Kat andə amani ka, Ɓakuli ka bumi pwasəo arə bangulea ɗang; nda sə à wukio, sə aluia ka à mesəke arə abumban a kpawanban a ɓabondo ka.

6Aməno yia gir mənana kumia ka, à dumənа səm agirkani yalung, ace mənana ɓəa nun kir səm, ɓə̀ səm ngga tsək ɓabum arə agir məɓike, kəla mənana yia ka à pak ka ɗang.

7Wu kəa duk amə peri aban ankúl, kəla mənana aɓea ɓwana aɓaləia pak ka ɗang. Kəla mənana Maləmce bang ngga, “Aməno yia aɓwana ka, à do aban lili andə nuki agir, sə à lo aban pakiɗire tāki'anggwam walo-mba mala amə ɓanza.”

8Ɓə̀ səm ngga eare, ɓə̀ səm kutia pakki acauɓikea nongginə rəarəu, kəla mənana aɓea ɓwana atea pak ka ɗang; nda gir mənana tsəa sə aɓa nongŋo mwashat, aɓwana aɓaləia, á-lumi-ɓari-nong-tārú, à wu kat ka.

9Ce səm eare, səm mwam Kərəsti, kəla mənana aɓea ɓwana atea pa, sə an'yau wal-luia ka ɗang.

10Ɓə̀ səm ngga nggwani, kəla mənana aɓea aɓwana atea pa, sə Məturonjar mala lú, yi twaltea ka ɗang.

11Amənia yì agir kumia ka, à dumənа səm agirkani, sə à giləia ace nunkir səm, səm mənana ado masələata anza yina amur səm ngga.

12Ace mani ka, ɓə̀ a ká səni kəla a camənа kàngkàng ngga, tsək kiro pepe, ace mənana wu kəa kpa ɗang!

13Kə karəkiban pà kàm nə̀ kumo mənana kə kum ɓwapəndəa raka. Ɓakuli ka mə'ɓwamuru na, pà nə̀ eare wu kum karəkiban mənana nə̀ kuti rəcandəa mo ka ɗang. Sə ɓə̀ karəkiban kumo ka, yì ka, nə̀ po rəcandəa mənana a nə cambi wi, sə nə̀ mən njargula mana a nə puri ɓāləi ka.

Ligirlina ata ankúl andə likwar mala Mətalabangŋo

14Ace mani ka, wun amə'eambəam, wu ɓanggi peri aban ankúl.

15Cau mənia ən nggə ne ka, mə nda arə amə'dəmkwara; wu sənggi ɓaləi nə ɓamur rə wun.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

16Nggearə kwap mənana səm nggə nu aban likwar mala Mətalabangŋo, səm nggə pak yàwá ace kă, nda tsəa sə səm duk mwashat aɓa nkila Kərəsti ka re? Sə bəredi mənana səm nggə ɓwano səm nggə she a tarə səm nggă, nda tsəa səm duk mwashat aɓa nggurə Kərəsti ka re?

17Sə kat andə amani ama səm nda pas ka, səm shak kat aɓa kə bəredi mənia mwashat ka; mənia ka nda ləmndə ama səm nda mwashat aɓa nggūrəu mə'mwashati ka.

18Wu ɗenyi nə amə Isərayila. Aɓwana mənana à kə li gir'nkila mənana à pànà ɓoro nəi amur gyangŋan ngga, à ndanə kāmbe aɓa turo mana à pakki Ɓakuli amur gyangŋan ngga.

19Sə mana ado ən nggə earce bangŋa? Mə nda aban bangŋa ado ama girlina mənana à kə ɗarəna ankúl nəi ka kəgir na le? Sə nggearə ankúl ka, à ká gir na le?

20Awo! Ɓarə agir mala aɓwana mənana à kə kpata Yesu raka, à kukwar na à pakiyia wia girlina ka, Ɓakuli na ɗang. Sə mim ngga, ən earce nəma ɓə̀ wu oasə bu wun aɓa pakkiagir wunə akukwar ɗang.

21A pà nə nu kwap mala Mətalabangŋo sə a nə ngga nu kwap mala akukwar ɗəm ɗang; sə a pà nə li aɓa kwár mala Mətalabangŋo sə a nə ngga li aɓa kwár mala akukwar gbal ɗang.

22Ko səm nggə earce loasəì Mətalabangŋo mɓali le? Səm nggə səni ka, səm kutì nə rəcandəa le?

Kum ɓamuru mala amə kpata Ɓakuli

23Aɓwana kə bangŋa ama, “À earəna səm ɓə̀ səm pak koya gir ka.” Sə agir kat, sə səm nə̀ kum ɓoaro malea ɗang. “Koya gir ka, à earəna səm ɓə̀ səm pe.” Sə koya gir na, nə̀ ɓak ɓwa ka ɗang.

24Ɓə̀ ɓwa ɓə̀ kəa pak gir ace ɓoaro mala ɓamuri ɗang, ɓə̀ pe ace ɓoaro mala aɓea ɓwana.

25A nə gandə li gir mənana kat à kə me a limo-nyama ka, kəa na ama a nə ɗiban ɗang, ace mənana ɓə̀ ɓaləo ɓə̀ kəa kasəo ɗang.

26“Ɓanza andə agir mənana a ɓaləi kat ka, a mala Mətalabangŋo na.”

27Ɓə̀ ɓwa mənana məkwaɗì na raka, tunəo arə girlina sə a earəna a warina ka, li gir mənana kat à po amə wu li ka, kəa na ama a nə ɗiban ɗang, ace ɓaləo.

28Sə ɓə̀ ɓeɓwa banggo ama, “Mənia yì girlina ka à ɗarəna agir nəi” ka, kəa li məno yì girlina ka ɗang. A pa anggo, ace ɓwa mənana banggo ka, andə ce giu-ɓabum.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

29Ən pa aban na ce giu-ɓabumo ɗang, nda ace giu-ɓabum mala məno yì ɓwa ka.
“Sə palang sə panzəban mem nə̀ kum ɓashi ace cau mala giu-ɓabum ɓeɓwa le?

30Ɓə̀ ən pakki Ɓakuli yàwá amur girlina sə ən kutia li ka, palang sə ɓwa nə̀
ɓasham amur girlina mənana ən pak yàwá amuri ka?”

31Sə ko ɓə̀ girlina na a nə li, ko a nə nu ka, ko ɓə̀ mana a nə pak kat ka, pe ace
gusələ lullə Ɓakuli.

32Kəa duk tər annda mala kəɓwa ɗang, ko amə Yahudi, ko aɓwana mənana amə
Yahudi na raka, ko ikəlisiya mala Ɓakuli.

33Wu pa kəla mənana ən nggə pak ka; ən ɓariki mə nə pwasəbum ko yan ngga,
aɓalə agir mənana kat ən nggə pak ka. Ən nggə pa ace ɓamuram ɗang, ən nggə
pa ace aɓwana kat, ace mənana ɓəa kum auwa ka.

1 Amə Korinti 11

Gir ɓamuru aban peri

1Wu sən a rəam, kəla mənana ən nggə sən arə Kərəsti ka.

2Ən nggə ɓwangsə wun, acemənana wu kə ɗenyi nə mim aɓa koya gir, sə wu kə
kpata gir mənana kat ən kania wun ngga.

3Ado ka ən nggə earce ɓə̀ wu sələ ama, múr koya ɓwabura ka, nda Kərəsti, múr
koya mɓwama ka, nda ɓwabura, sə múr Kərəsti ka, nda Ɓakuli.

4Ɓə̀ ɓwabura nə pak hiwi, ko nə hamnə cau mala Ɓakuli, sə gir ɓamúrí ka,
ɓəsəkina múrí.

5Sə mɓwama mənana kə pak hiwi, ko kə hamnə cau mala Ɓakuli, sə gir ɓamúrí
raka, ɓəsəkina múrí; nda kəla mɓwama mənana swár múrí ka.

6Sə ɓə̀ ɓine ama pà nə̀ gir ɓamúrí raka, nə̀ kasəki nyang muri. Sə acemənana gir
kəsəkya na ɓə̀ mɓwama kasəki nyang múrí ka, yì ka, nə̀ pəti múrí.

7Ɓwabura pa nə̀ gir ɓamúrí aban peri ɗang, acemənana à pè pur Ɓakuli, sə kə
ləmndə ɓoarɓwa mala Ɓakuli. Sə mɓwama ka, ləmndə ɓoarɓwa mala ɓwabura.

8À pusə ɓwabura arə mɓwama ɗang. Mɓwama na à pusəì arə ɓwabura ka.

9Sə ɓwabura ka à pusəì ace mɓwama ɗang, kə mɓwama na mənana à pusəì ace
ɓwabura ka.

10Àkə̀ ce mənia ka, sə ace aməturonjar ka, ɓoaro ɓə̀ mɓwama pəti ɓamuri ace
mənana ɓə̀ ləmndə ama yì ka, nda aɓata yalban mala ɓuri.

11Sə aɓa do ma'səm, aɓwana mala Mətalabangŋo ka, mɓwama andə ɓwabura
ka à dupi rəarəia.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Kat andə amani ama mɓwama mədəmbe pur nə rə ɓwabura ka, acilia aburana kat ka mɓwama nə̀ ɓəlia, sə agirbunda kat ka, à pur nə bu Ɓakuli.

13Wu kasə mənia yì cau ka nə nggearə wun: Ɓoaro ɓə̀ mɓwama pak hiwi aban Ɓakuli nə ɓamúrí atarəì le?

14Sə aɓa səne mala ɓwa ka, ɓə̀ ɓwabura nying nyang-múrí dāri buktuk ka, gir kəsəkya na re?

15Sə dārya mala nyang amúr mɓwama ka, gir jali na andə ɓoarɓwa male re? Nyang mədāre ka à pe mɓwama ace gir múrí.

16Sə ɓə̀ ɓwa na ama nə̀ yinə makgir amur mənia ka, kəgir mənana mə nə gandə ne ka nda mənana ama, səm pànə ɓe kə kuncau ɗang, ko a'ikəlisiya mala Ɓakuli ka, à pa nəi gbal ɗang.

Likwar mala Mətalabangŋo

(Matiu 26:26-29; Markus 14:22-25; Luka 22:14-20)

17Aɓalə amənia yì akwarkiru ka, pà mə nə ɓwangsə wun ɗang, acemənana akpapíkí ma'wun a tarə wun ngga, à kə kiɗiki agir kə kuti giləke.

18A tite ka, ən o ama ɓə̀ wu yiu abanarə wun ngga, kun wun kə gakì tàrəia, sə mim ngga, ɓə́ mə nə eare ama anggo sə ce pa.

19Dumənа púp kun wun nə̀ gakia, ace mənana aɓwana mənana aɓalə wun nə məsəcau mala Ɓakuli ka, ɓəa surəia.

20Yale yiu ma'wun abanarə wun ngga, wu pànə ɗenyicau mala likwar mala Mətalabangŋo a bum wun ɗang.

21Acemənana koyan ngga ɓə̀ yiu ka, kpa nə kpa amur girlina, ko kundərəu pà kàm ɗang. Gir nî tsəa, aɓea ɓwana kə dum nə nzala, sə aɓea ɓwana ka, à ɗəmnggya, gandəa à kə wal-wale.

22Wu pànə aɓala mənana wu nə̀ lili, wu nə̀ nu kàm ngga re? Ko wu kə earce wu nə̀ nyesə ikəlisiya mala Ɓakuli ɓà, sə wu nə̀ pe amətər kəsəkya? Mana ado mə nə bangga wun? Wu kə earce ama ɓə̀ ən ɓwangsə wun le? Pà mə nə ɓwangsə wun ace mənia ka ɗang, ko bəti!

23Kanigir mənana ən ak a bu Mətalabangŋo nə nggearəì ka, nda ən kania wun ngga ama: Àkə̀ bu du mənana à mangŋa Mətalabangŋo Yesu nəi ka, twal bəredi,

24sə pak yàwá aban Ɓakuli. Pələa ɓwani, sə bangŋa ama, “Mənia ka nggūrəam na, mənana à pà ace wun ngga. Wu kə pak mənia ka ace ɗenyi nə mim.”

25Anggo gbal, anzəm mənana à shangna bəredi ka, pələa twal kwap mala mùr ɓəlanggun anap, sə bangŋa ama, “Mənia yì kwap ka nda bəsa kurcau a nre Ɓakuli andə aɓwana male, mənana à earəna nəi nə nkilem ngga. Ko aya pwari wu nda aban nue ka, wu pè ace ɗenyi nə mim.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

26Mənia ka ləmndə ama, pwari mənana kat wu nda ban shak mənia yì bəredi, sə wu nda aban nu aɓa mənia yì kwap ka, wu nda ban hamnə ce lú mala Mətalabangŋo ba nyare yiu male.

27Ace mani ka, ɓə koyana sə shak mənia yì bəredi, ko sə nu aɓa mənia yì kwap aɓa do kyauwiki Mətalabangŋo ka, pangŋəna cauɓikea arə nggūrəu andə nkila mala Mətalabangŋo.

28Ace mani ka, ɓə ɓwa ɓə peləki ɓamuri peatu, sə ɓə shak bəredi, ɓə nu aɓa mənia yì kwap ka.

29Ɓwa mənana kat she sə nu, sə pe nggurə Kərəsti gulo raka, nda ban nunmbi ɓamuri ɓashi.

30Nda gir mənana tsəa sə aɓwana pas aɓalə wun ngga, à nda aɓa rəwukya andə rəkwana, sə aɓea wukina ka.

31Sə ɓə səm peləkina ɓamur rə səm ngga, pà səm nə kutio aɓata ɓashi mala Ɓakuli ɗang.

32Ɓə Mətalabangŋo na ɓasha səm ngga, nunkiru na, ace mənana ɓə ɓashi-lú ɓə kəa suləo amur səm sənəa amə ɓanza ɗang.

33Ace mani ka, wun amə'eamrəarəu, ɓə wu yiu a dapi aban likwar mala Mətalabangŋo ka, wu kundə rəarə wun.

34Ɓə kəɓwa kə ok nzala ka, ɓə lili a ɓala, ace mənana ɓə ɓashi mala Ɓakuli ɓə kəa suləo amur wun aɓa dapi ma'wun ɗang.

Acili acau ka, ɓə ən yina ka, mə nə yia bangga wun agir mənana wu nə pak ka.

1 Amə Korinti 12

Aɓoro mala Bangŋo

1Adyan ngga wun amə'eamrəarəu, ən eare nəma ɓə wu dum nə ɗwanyi sələ amur aɓoro mala Bangŋo Məfele mənana à pà səm ngga ɗang.

2Wun ngga, wu sələ na ama ɗiɗyal mənana wu nda ka aɓwana aɓa do ɗwanyi surə Ɓakuli ka, à ɓosəki kusə wun aban peri ata ankúl mənana à kə na cau raka.

3Ace mani ka, ən nggə earce nəma ɓə wu sələ ama, kəɓwa pà kàm nə́ Bangŋo mala Ɓakuli a rəì, sə nə pur a kuni ama, “Suban na amur Yesu” ɗang. Sə kəɓwa pà nə na gbal ama, “Yesu ka Mətalabangŋo na” ɗang she nə Bangŋo Məfele.

4 Aɓoro mala bangŋo na kam ɗàngɗáng, səa ma təria ka pur nəban Bangŋo Məfele.

5Aturo nakam ɗàngɗáng, sə Mətalabangŋo amuria ka nda mwashat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6Anjargula turo nakam ɗàngɗáng, səa ma kə Ɓakuli mə'mwashati na kə pak turo nə səm kat ka.

7Sə koyana ka à pàni wi ɓoro mala bangŋo, ace bwali acilia aɓwana kam.

8Ɓe ɓwa ka, Bangŋo pe wi cau mənana lumsə nə sələe ka, sə ɓè ɓwa ka, Bangŋo pe wi cau mənana lumsə nə surəe ka.

9Kə Bangŋo mə'mwashati mənia ka, pe ɓeɓwa guli arə Ɓakuli, sə ɓeɓwa ka, pe wi ɓoro mala twalban rəkwana.

10Ɓe ɓwa ka, Bangŋo pe wi rəcandəa mala pakki agir-ndələki; ɓeɓwa ka, pe wi na gi Ɓakuli. Ɓe ɓwa ka, pe wi sələe mala gau nre bangŋo məɓafoe andə mə'nyirì. Ɓe ɓwa ka, pe wi nacau nə aɓea a kun, sə ɓeɓwa ka, pe wi sələ mala mənggi ɓalə acau mənana à ne nə aɓea a kun ngga.

11Rəcandəa mala amənia yì aɓoro ka kə pur nə ban Bangŋo mənia mwashat ka, sə kə Bangŋo mə'mwashati na kə gaki amənia yì aɓoro ka kəla mənana ɓabumi kànì ka, ace mənana koyana ka, ɓè kum ɓoro mənana kum ngga.

Nggūrəu mwashat sə abare pas

12Nggurə ɓwapəndəa ka ndanə abare pas, sə amənia yì abare pas ka, à yì dapi à duk nggūrəu mə'mwashati. Anggo gbal sə Kərəsti pa.

13Səm kat ka, à pakka səm batisəma nə Bangŋo mə'mwashati ɓè səm duk nggūrəu mwashat, amə Yahudi andə aɓwana mənana amə Yahudi na raka, aguro sə aɓwana mənana aguro na raka. Sə səm kat ka, à tsəa səm nu aɓa Bangŋo mə'mwashati.

14Sə nggūrəu ka, bare mwashat na ɗáng, abare na pas.

15Sə ɓè kusəu nə bangŋa ama, “Mə nda bu ɗang, ace mani ka ən pa aɓa nggūrəu ɗang,” məno ka, pà nè ci nè puriɓa nggūrəu ɗang.

16Sə ɓè kiru nè na ama, “Acemənana mə nda məsəu raka, ən pa gbal aɓa nggūrəu ɗang,” məno ka nè ci nè puri ɓa nggūrəu le?

17Ɓəà na ama nggūrəu kat ka məsəu na ka, ɓwa nè okban nə mana? Ko a na raka, ɓè nggūrəu kat ka kiru na ka, ɓwa nè ok rəmban nə mana?

18Sə Ɓakuli ka nə eare male sə tsək koya bare ɓwa aɓa nggūrəu, aban mənana bumi earce ka.

19Sə ɓè yia kat ka, barəu mwashat na ka, nggūrəu ka nè pa ake?

20Abarəu nakam pas, səa ma nggūrəu ka, nda mwashat ɓərɓər.

21Məsəu pa nè banggi bu ama, “Kəgir oasəam a rəo ɗang!” Sə ɓamuru pa nè ne kusəu gbal ama, “Kəgir oasəam a rəo ɗang!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

22Ɓafo ka, aɓea abarəu mala nggūrəu mənana à twalia kəla à pa a kun kəgir raka, ɓəa pà kàm raka nggūrəu pa nə̀ lumsə turo male ɗàng.

23Abare nggūrəu mənana à twalia ama à karə kəgir raka, səm nggə tsək kiria kərkər. Sə abarəu mənana à ɓoarsəna raka, səm nggə ɗenyi nəia pepe.

24Sə abarəu mənana amə ɓoarsəne na ka, səm nggə tsək kiria pepe ɗang. Ɓakuli ka, tsək nggūrəu abanɓwáná, acemənana ɓəa tsək kir abarəu mənana à gatti ka.

25Pè anggo ace mənana gakya ɓə̀ kəa pa aɓa nggūrəu ɗang, sə abare yì nggūrəu ka à nə̀ nggə ɗenyi nə rəarəia.

26Ɓə̀ ɓe barəu mwashat nanə tanni ka, acili abarəu ka, à kutina aɓa tanni gbal kat ate. Sə ɓə̀ ɓe mwashat kum gulo ka, abarəu kat ka, ban nə ɓoaria wia ate.

27A dyan ngga, wun kat ka, wu nda ka nggurə Kərəsti, sə koyana ata wun ngga, bare na.

28Aɓa ikəlisiya ka Ɓakuli tsəngŋəna aɓwana arə abancame. A bancame mədəmbe ka amə'mishan na. A ɓaria bancame ka, amə'ɓangna mala Ɓakuli na. A tāruia bancame ka, aməkanigir na. Acilia mənana à kpatea ka à nda ka amə'pakki agir-ndələki, andə amənana à pea wia rəcandəa mala twalban rəkwana ka. Aɓea ɓwana ka, gandərəu mala bwali aɓwana na, andə amənana malea ka yal aɓwana na ka, sə aɓea ɓwana ka, amə na akún-takuli ɗàngɗáng na.

29Yia kat ka, amə'mishan na le? Yia kat ka, amə'ɓangna mala Ɓakuli na le? Yia kat ka, aməkanigir na le? Sə yia kat ka, à ndanə rəcandəa mala pakki agir-ndələki le?

30Yia kat sə à ndanə ɓoro mala twalban rəkwana le? Yia kat sə à kə na cau nə akún-takuli le? Sə yia kat sə à ndanə ɓoro mala bəlki ɓalə akún-takuli le? À nda kat ɗang!

31Ɓə̀ rə wun ɓəla arə kum aɓoro mənana à nda dəmbəa nə acilia ka.

Sə ado ka mə nə ləmndəa wun njar mənana ɓoaro kutibanì kat ka.

1 Amə Korinti 13

Earcearəu

1Ɓə̀ mə gandə na cau nə akún mənana a ɓanza kat andə akún mala aməturonjar, sə ən panə earcearəu raka, ən dumənа gonggwang mə loasəbani, ko ana raka, ən dumənа kuli mala amə'ntul.

2Ɓəa bangŋa ama, mə ndanə ɓoro mala na ɓabum Ɓakuli, ko ən bwalta acau ɓa-səmbərəa kat, sə ən surə koya gir ka, ko mə ndanə guli arə Ɓakuli, ulang mana nə̀ gandə gəshi ankono, sə ən panə earcearəu raka, mə nda kəgir ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

3Ɓə̀ mə nə pe amətər agirkuma mem kat, mə nə pà nggūrəam ɓəa pisəì ace nggori, sə ən panə earcearəu raka, mani pà nə̀ puram kəgir ɗang.

4Earcearəu ka ndanə munyi, andə pe məɓoarne. Earcearəu ka kə pak mɓali ɗang, kə nggori, ko gusələ-muru ɗang.

5Earcearəu kə pa arkikun ɗang, panə earce-ɓamuru ɗang, sə kə kaurəa arə pak bumlulla ɗang. Earcearəu kə bwal ɓwa a bum ɗang.

6Ban kə ɓoari wi arə ɓealɓikea ɗang, ban kə ɓoari wi arə məsəcau.

7Earcearəu kə bwaki bui arə ɓwa ɗang. Earnəɓwa male, andə tsəkɓaləu male, andə gandərəu male aɓalə agir kat ka kə kpa ɗang.

8Earcearəu ka masələate pà kàm ɗang, kə makban ɗang. Na ɓabum Ɓakuli ka nə̀ ngga came. Anakiacau nə akún-takuli ka à nə̀ ngga came. Ko sələe ka nə̀ ngga kutio.

9Surəe ma'səm ngga lumsə ɗang, sə səm surə ɓabum Ɓakuli kat ɗang.

10Səa ma ɓə̀ gir mana lumsə ka, yina ka, amənana à lumsə raka, à nə̀ ndərmi.

11Mənana mə nda muna ka, ən nggə na cau, ən nggə ɗenyicau sə ən nggə səngir a səne mala amuna. Lang adyan ən karəna-ɓwa ka, ən bwaki buam arə pakkia agir mala amuntulo.

12Adyan ngga, səm nggə sənban mbərəm-mbərəm, kəla yiləmi gir aɓa tapwari məpəndəke, sə a dəmbəa ka, səm ne sənban ɓaməsəu andə ɓaməsəu. Ado ka, surəe mem ngga lumsə ɗang, sə a dəmbəa ka, mə nə surə koman ngga, kəla mənana Ɓakuli surəam ɗəɗak ka.

13Ado ka, amənia yì agir tārú, à nda à ue ka: paɓamuru, andə tsəkɓaləu, andə earcearəu; sə məgule malea kat ka,

nda earcearəu.

1 Amə Korinti 14

Aɓoro bangcau mala Ɓakuli andə nacau nə aɓea akún

1Ɓə̀ earcearəu duk gir mənana nda wu nə̀ ɓangŋa ate amur acili agir ka, sə ɓə̀ rə wun ɓəla arə kum aɓoro mala Bangŋo, nggeamurəmi ka ɓoro mala na gì Ɓakuli.

2Ɓə̀ ɓwa na arə na cau nə aɓea akún ngga, cau male ka nda andə Ɓakuli. Kə ɓwapəndəa pa nə̀ ok ɓāləi ɗang; yì ka, nda aban na cau mala agir-səmbərəa nə rəcandəa mala Bangŋo.

3Sə ɓwa mənana kat kə na gi Ɓakuli ka, nda ban ne aɓwana ɓəa kum ɓakban andə rəcandəa andə girikiban.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

4Ɓwa mənana kə na cau nə akún-takuli ka, nda ban ɓak ɓamuri, sə ɓwa mənana kə na gi Ɓakuli ka, nda ban ɓak ikəlisiya kat.

5Eare mem ngga, koyan ata wun ngga ɓə̀ na cau nə akún-takuli; sə gir mana ən earce kutibanì ka, nda mənana ama koyan ata wun ngga ɓə̀ na gi Ɓakuli. Acemənana na gi Ɓakuli ka, kuti nacau nə akún-takuli, she ko ɓə̀ do ama ɓeɓwa na abanì, mənana nə̀ bəl ɓa cau məno à ne nə kún-takuli ka, ace ɓak ikəlisiya.

6Wun amə'eamrəarəu, ɓə̀ ən yiu aban wun, sə ən nggə na wun cau nə akún-takuli ka, mana wu nə̀ kumo a ɓaləi? Sə ɓə̀ ən yiu nə səne mala Bangŋo, ko surəgir, ko na gi Ɓakuli, ko kanigir ka, amənia ka à nə̀ bwala wun nggam.

7Ko nggearə agir-nggwam mənana à pànə yiləmu raka, kəla antetu ko zangŋan, sə ɓəa walia ko à twangŋia, sə gia waria rəia ɗàngɗáng raka, kəɓwa pà nə̀ bwalta ɓoaro mala gia ɗang.

8Sə ɓə̀ mətwang njawe-lwa twangŋi a nzongŋi raka, palang sə à nə̀ sələ ama njawe-lwa na à twang ngga?

9Anggo gbal, ɓə̀ ɓwa ne aɓwana cau nə kún mənana à bwalte raka, palang sə à nə̀ surə cau mənana nakiyi ka? Cau məno ne ka umna andə gung.

10Akún na kam ɗàngɗáng a ɓanza, sə ko məyani ka ɓāləi na kam.

11Sə ɓə̀ ən bwalta kún mənana à kə ne raka, ən dumənа ɓwa-kúnɗangna aban ɓwa məno nakiyi cau ka, sə yì gbal ka dumənа ɓwa-kúnɗangna abanam.

12Anggo gbal sə pa aban wun. Acemənana rə wun kə ɓəla arə kum aɓoro mənana Bangŋo nə̀ pākiyi ka, wu ɓariki wu kwaro aɓalə amənana à nə̀ ɓak ikəlisiya kat ka.

13Ace mani ka, ɓwa mənana kat kə na cau nə aɓea akún-takuli ka, ɓə̀ pak hiwi gbal ama ɓə̀ kum bəl ɓacau mənana ne ka.

14Sə ɓə̀ ən pak hiwi nə ɓe kún mənana ən surəì raka, bangŋo mem na pakkiyi hiwi ka, ɗenyicau pà aɓa gir mənana ən nakiyi ka ɗang.

15Sə ado ka, mana mə nə pa? Mə nə pak hiwi nə bangŋo mem, sə mə nə pak hiwi nə ɗenyicau mem gbal. Mə nə tu'nggyal nə bangŋo mem, sə mə nə tu'nggyal gbal nə acau mənana ən bwalta ɓaləia ka.

16Sə ɓəa kə ɓwangsə Ɓakuli nə bangŋo nəmurəì ka, lang sə aɓwana mənana à oeo sə à bwalta cau mo raka à nə̀ ear ama ɓə̀ do anggo? Palang sə à nə̀ bwalo kam arə pak yàwá yi mənana yia ka à surə cau mənana a nakiyi raka?

17Ɓafo ka, hiwi ɓwangsəban mo aban Ɓakuli ka ndanə ɓoaro, sə aɓwana mənana à kə oeo ka, à kum ɓakban ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

18Ən pakki Ɓakuli yàwá, acemənana ən kuti koyana ata wun ngga nə nacau nə akún-takuli.

19Səa ama aban rambəa mala ikəlisiya ka, kəpəna mə na cau tongno mənana aɓwana nə̀ bwalte, à nə̀ kani kəgir kam ngga, amur mənana mə nə nakia acau á-lum nə akún-takuli ka.

20Wun amə'eamrəarəu, wu kəa pələ amuntulo aɓa ɗenyicau ma'wun amur surə amənia yì agir ka ɗang. Wu duk amuntulo arə ɓealɓikea, sə wu gul aɓa ɗenyicau ma'wun.

21Aɓa Nggurcau mala Musa ka Mətalabangŋo bangŋa ama: "Mə nə ne aɓwana mem cau nə amə'kunɗangna. Mə nə na cau nə mburkun abəri. Kat andə amani ka, à pà nə̀ okam ɗang."

22Kə ndo ka, nacau nə akún-takuli ka gir'ləmndəa na ace aɓwana mənana aməkwaɗi na raka, pà nə̀ duk gir'ləmndəa aban aməkwaɗi ɗang. Ɓoaro mala na gi Ɓakuli ka, nda ace aməkwaɗi, pa ace aɓwana mənana aməkwaɗi na raka ɗang.

23Ɓə̀ yi do ama ikəlisiya yi ramənа kat, sə koyana ka lo aban na cau nə akún-takuli. Ɓə̀ aɓwana mənana à bwalta ce ɗang, ko aməkwaɗi na raka, à yiu ata wun, à yì ok koyana aban na cau nə akún-takuli ka, à pà nə̀ twali ama múr wun pələ nə pələa re?

24Ɓəa na ama koyan ngga nda rə na gi Ɓakuli, sə aɓwana mənana aməkwaɗi na ɗang, ko à bwalta ce raka, à yiu ata wun ngga, cau mala Ɓakuli mənana à ok ka, nə̀ soea a ɓabumia, nə̀ ləmndəia wia acauɓikea malea.

25Ɓə̀ à ndarə oe ka, aɗenyicau ɓa-səmbərəa malea ka, à nə̀ pusərəia a banfana. Sə à nə̀ ɓun amur ankunia, à nə̀ peri aban Ɓakuli, à nə̀ nggə na ama, "Ɓafo na, Ɓakuli ka ndakani aɓalə wun!"

Nzongcau mala peri

26Wun amə'eamrəarəu, ɓa cau mənana ən nakiyi ka ndya ka. Ɓə̀ wu yi dapina abanɓwáná aban peri ka, aɓea ɓwana ka nggyal na à nə̀ tù ka. Aɓea ka gir na à ndanəi à nə̀ kani ikəlisiya ka. Aɓea ɓwana man ngga causəna na Ɓakuli ləmndəia wia aɓa bangŋo à nə̀ ne ikəlisiya ka. Aɓea aɓwana ka à nə̀ bangcau nə akún-takuli. Aɓea ɓwana ka à nə̀ bəlki ɓalə acau mənana à nea nə akún-takuli ka. Səa ma koya gir à pe kat ka, ɓəa pe ace ɓak ikəlisiya.

27Ɓə̀ aɓwana ɓəa kəa kútì ɓari ko tārú, mənana à nə̀ na cau nə akún-takuli ka ɗang. À nə̀ na gbal ka, à nə̀ nggə oasəki a rəia, sə dumənа púp ama ɓeɓwa nakam mənana nə̀ bəlki ɓalə ace ka.

28Sə ɓə̀ kəɓwa pà kàm mənana nə̀ bəl ɓa cau raka, yì mə'nacau nə kún-takuli ka ɓə̀ duk kuni ɗəong aban kpapi mala ikəlisiya, nacau male ɓə̀ do a nre andə Ɓakuli.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

29Aɓwana ɓari ko tārú mənana Ɓakuli pea wia cau male ka, ɓəa na cau, sə acili ɓwapəndəa ka ɓəa peləki ɓa cau mənana à bangŋi ka.

30Ɓà kə ɓwa aban do, kum bəsa causəna mənana Ɓakuli ləmndəì wi aɓa bangŋo, sə ɓeɓwa na ban na cau ka, ɓwa məno kə na cau ka ɓà tamsə nacau male.

31Aɓa oasəke a rəarəia ka aɓwana mənana à ndanə cau mala Ɓakuli à nà bang ngga, à nà gandə na cau kat, ace mənana koyan ngga ɓà kum gir kania, ɓəa kum ɓakban.

32Abangŋo mala na gi Ɓakuli mənana amə'ɓangna nani ka à nda aɓata yalban mala amə'ɓangna.

33Acemənana Ɓakuli ka, Ɓakuli mala zuriki gir na ɗang, mala nongsə cau a tarəia na andə dorəpwala. Kəla mənana ndakam arə abankpapi mala aɓwana mala Ɓakuli ka,

34amaməna ɓəa do kunia ɗəong aban koya dapi mala ikəlisiya, acemənana à earia wia ɓəà na cau ɗang. Akuni ka ɓəà do aɓa nyesəmuru kəla mənana Nggurcau mala Musa kànì ka.

35Ɓà ɓe kəgir nakam à kə earce surəì ka, ɓəa ɗì ka aburria a ɓala, acemənana gir kəsəkya na ɓà mɓwama na cau aɓa ndahiwi.

36Nggearəì ka, wu kə səni kəla cau mala Ɓakuli tite aban wun le? Ko ana raka, wu kə nda mənana bwal ban wun nəmurə wun ngga le?

37Ɓà kə ɓwa kə səni kəla yì ka, mə na gì Ɓakuli na, ko ndanə ɓe kə ɓoro mala Bangŋo ka, ɓà sələ ama cau mənia ən giləa wun ngga, nzongcau na, pur nə ban Mətalabangŋo nə nggearəì.

38Ɓà ɓwa burice mənia ka, yì nə nggearəì ka à nà burice.

39Ace mani ka, wun amə'eamrəarəu, ɓà rə wun ɓəla arə bang cau mala Ɓakuli, sə wu kəa pərki amə'nacau nə akún-takuli ɗang.

40Wu tsək kir wun ama ko mana le ka, ɓəa pè pepe a njargula male.

1 Amə Korinti 15

Loapi ɓembe mala Kərəsti

1Adyan ngga, wun amə'eamrəarəu, ən nggə kasəɓalə wun arə Cau Amsəban mənana ən hamba wunì a dəmbəa ka. Sə wu angŋəni gbal, wu tamsəna kusə wun amuri kàngkàng.

2Mənia yì Cau Yiləmu ka nda mənana nà amsə wun, ɓà wu bwal kàngkàng arə cau mənana ən hamba wun ngga, she ko ɓəa bangŋa ama paɓamuru ma'wun pa amur məsəcau raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

3Ən pana wun gir mənana kutibanì kat ka, yì gir mənana à pami gbal ka ama:
Kərəsti wu ace acauɓikea ma'səm, kəla mana Maləmce na ka.

4À lumsəi a ɓembe, sə à yì loasəi nə yiləmu aɓa tāruia nongŋo, kəla mana
Maləmce na ka.

5Kefas səni nə məsəì, sə Alaggana mana Lum-nong-ɓari ka à səni gbal.

6Anzəm man ngga, amə'eamrəarəu mənana lakki malea kuti gbəman-tongno
ka, à səni àkà tarəia, banggulea ka à ndanə yiləmu, kat andə amani ama cilia
wukina ka.

7Nyare pusərəi aban Jemis, nə nzəmo ka, yi pusərəi aban amə'mishan yia kat.

8A masələate ka, mim mənana kəla pwari ɓəlam karə raka sə a ɓəlam ngga, yi
pusərəi abanam gbal.

9Mim ngga, mə nda rítǎu aɓalə amə'mishan. Ɓafo ka, ən kārəa ɓəa ɓallam aɓalə
amə'mishan ɗang, ace kə pàtanni mənana ən pe ikəlisiya mala Ɓakuli ka.

10Ɓà mana gir nì mə nda ado ka, nda acemənana ɓwamuru mala Ɓakuli nà cem
sə ən duk gir nì, sə mənia yì ɓwamuru à ləmndəam ngga yi duk ɓà ɗang. Yale ən
pak turo ən kuti koyan ata amə'mishan ngga, sə mənia ka səlǝpe mem na ɗang,
ko bəti, ɓwamuru mala Ɓakuli mana nda atam ngga, nà pak mani kat.

11Sə ace mani ka, ko mə nda ən hamba wun nə cau, ko yia na à hamba wunì ka,
kəcau mə'mwashati mənana wu earna nəi ka nda.

Loapi ɓembe mala alú

12Cau mənana səm hamnggiyi nəi ka nda mənana ama, Kərəsti ka à loasəi a
ɓembe nə yiləmu, sə palang ado sə aɓea aɓwana aɓalə wun kə na ama lo mala
alú a ɓembe pa kàm ɗang?

13Sə ɓà alú pa nà loapi ɓembe raka, nggearə Kərəsti gbal ka, à loasəi a ɓembe
ɗang.

14Sə ɓàà loasə ma Kərəsti a ɓembe raka, hamnə cau ma'səm dumənа məɓane,
sə nggearə paɓamuru ma'wun ngga, gir məɓane na.

15Ɓà məsəcau na ama alú kə loapi ɓembe nə yiləmu raka, ləmndə ama, səm kat
amə'mishan ngga, səm nda aban na nyir amur Ɓakuli, yi mənana səm bangŋa
ama Ɓakuli loasə Kərəsti a ɓembe, sə aɓa məsəcau ka loasəi raka.

16Sə ɓà loapi ɓembe mala alú pa kàm raka, ləmndə ama Kərəsti ka à loasəi a
ɓembe ɗang.

17Sə ɓà Kərəsti ka à loasəi ɓembe nə yiləmu raka, paɓamuru ma'wun ngga
dumənа gir məɓane, sə wu nda àkà banì aɓalə acauɓikea ma'wun.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

18Nyar ɗəm ngga, nə ləmndə ama aɓwana mənana à wú aɓa paɓamuru malea aban Kərəsti ka, à uena malea ɓa!

19Ɓə tsəkɓaləu ma'səm arə Kərəsti ka nda àkə ce doɓanza mənia nəmurəì ka, səm nda ka aɓwana mənana caukwanban ma'səm kuti mala koyan ngga a ɓanza kat.

20Sə ɓafo ka, nda mənana ama, à loasəna Kərəsti a ɓembe nə yiləmu. Ləmndə ama yì nda mədəmbəa loapi ɓembe aɓalə aɓwana mənana à nongŋəna ntulo mala lú, à nə loasəia nə yiləmu ka.

21Kə ndo ka, kəla mənana lú yiu nə ban ɓwa ka, loapi ɓembe ka, tinate gbal ado nə ban ɓeɓwa.

22Kəla mənana koyana ka kə wú acemənana səm kat ka, səm nda ka mala Adamu ka, anggo gbal ɓwa mənana mala Kərəsti na ka, nə kum bəsa yiləmu.

23Sə mənia yì loapi ɓembe nə yiləmu ka, nzongŋi nakam, ko yan ngga ndanə banì male aɓa tsaɗi atarəu: Kərəsti nda mənana a dəmbəa à tita loasəe ka; sə a pwari nyare yiu male ka, nə loasə aɓwana mənana amale na ka.

24Anzəm məno ka, sə masələate nə yiu; anggo ka, Kərəsti nyesəna domurəm pani Ɓakuli Tarrû, anzəm mənana kiɗikina koya yalmuru, andə koya garamurəm, andə koya rəcandəa ka.

25Acemənana dumənа púp, Kərəsti nə duk murəm, she ɓə Ɓakuli nyesəna aɓiməbura kat a ɓakusəi ka.

26Ɓiməbura mənana à nə masələta limurəm amuri ka nda lú.

27Acemənana Maləmce bangŋa ama, "Ɓakuli tsək girbunda kat a ɓakusə Kərəsti." Sə bangŋe məno ama, "Girbunda kat" ka, oasə Ɓakuli a ɓaləi ɗang acemənana Ɓakuli nə nggearəì na nyesəkiyi girbunda kat aɓata Kərəsti ka.

28Sə ɓəa nyesəna agir kat aɓata domurəm mala Kərəsti ka, pələa yì nə nggearəì, yì Muna mala Ɓakuli ka, nə nyesə ɓamuri aɓata Ɓakuli. Acemənana Ɓakuli mana pe Muni gara amur girbunda kat ka, nə duk murəm amur girbunda kat sə a koya ban kat.

29Sə ɓə alú pa nə lo nə yiləmu raka, mana nda ɓa pakki aɓwana batisəma akuni aɓwana mənana à wuna ka? Mana tsəa sə à nə pè, yi mənana ɓə tsəkɓaləu pà kàm ama a ɓe kə pwari ka alú nə loapi ɓembe nə yiləmu raka?

30Sə nggearə səm ngga, mana gir nì na tsəa sə səm nggə oasə ɓamur rə səm aɓa ká-məɓane koya pwari?

31Ən nggə na wun ɓafo, wun amə'eamrəarəu, koya pwari ka mə nda aɓa ká lú! Mənia ka makgir pa a rəì ɗang kəla mənana nggori mem nə gir mənana Kərəsti Yesu Mətala səm pe aɓalə wun pak ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

32Ɓà munəo mem arə aɓwana məno a Afisu, mənana à soem kəla anyam-
ɓabondo ka, nda ace alta gir ɓanza ka, mana gir nì na mə nə kumo a ɓaləi, yi
mənana ɓà loapi ɓembe nə yiləmu pà kàm raka? Sə ɓà loapi ɓembe pà kàm raka:
"Ɓà səm fani arə likiali, andə nukiagir, acemənana li ka səm nà wu."

33Wu kəa eare ɓəà swarki wun ɗang: "Gya a tarəu andə amə'ɓealɓikea ka, kə
kiɗìki ɓealəu məɓoarne."

34Wu nyare aɓa ɗenyicau ma'wun, sə wu bwaki bu wun arə cauɓikea. Aɓea
ɓwana ata wun, à surə Ɓakuli ɗang. Ən bang mənia ka ace ɓà wu kum kəsəkya.

Nggūrəu mənana à nà loapi ɓembe nəi ka

35Sə ɓeɓwa nà ɗìban ama, "Lang ngga sə à nà loasə alú le? Ya ulang nggūrəu na
à nà long nəi?"

36A nda ɓanggi ka! Məsəɓeale mənana à oasəi a nzali ka, pà nà pur nə yiləmu
ɗang, she ɓà rəmənа peatu ka.

37Gir mənana à oasəi a nzali ka məsəɓeale na; nà do ama məsəɓeal yare na, ko
məsəɓeal ɓe girpwala na; girpwala na andəa kəringyi à oasə a nzali ka ɗang.

38Ɓakuli na nà pè məno yì məsəɓeale ka ngguni mənana earce ɓà gul nəi ka;
koya məsəɓeale ka, Ɓakuli tsəki wi ngguni male.

39Anggo gbal, anggūrəu ka à nda ɗàngɗáng. Nggurə ɓwapəndəa na ɗàng, nggurə
agirkusəu na ɗàng, mala anyal na ɗàng, sə mala anji na ɗàng.

40Anggūrəu na kam mala kuli na, sə a mala nzali nakam. Ɓoarɓwa mala
anggūrəu mənana nə kuli ka, nda ɗàng andə ɓoarɓwa mala anggūrəu mənana
a ɓanza ka.

41Pwari ka ndanə male yì ɓoarɓwa ɗàng, sə zongŋo na nə male ɗàng. Sə anlero
gbal ka, à ndanə malea. Aɓalə anlero ka, ko məyani ka ndanə male yì ɓoarɓwa
ɗàng.

42Anggo sə loapi ɓembe mala alú nə yiləmu nà pa. Nggūrəu mənana à lumsəi
ka, mənana nà kiɗìki ka nda; nggūrəu mənana à loasəi nə yiləmu ka, mənana pà
nà kiɗìki raka nda.

43À nà lumsəì a tūli ka, nda yaklak sə ɓoar səna ɗang; ɓà à nà loasəi ka, nà pa
aɓa rəcandəa andə ɓoarɓwa.

44À nà oasəi a nzali ka, nggūrəu mənana à nà je ka nda; à nà ngga loasəi ka,
nggūrəu mala ɓabangŋo na. Nggūrəu mənana à nà je ka ndakam, sə nggūrəu
mala bangŋo nakam gbal.

45Maləmce ka bangŋa ama, "Ɓwa mədəmbe yì Adamu ka, yi pələ ɓwa
məyiləmuì." Sə Adamu mə'nzəmoe, yì Kərəsti ka, Bangŋo na, mənana kə pa
yiləmu ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

46Gir mənana akiyi dəmbəa yiu ka, nda nggūrəu mənana à nè je ka, a nzəmi ka, sə nggūrəu mənana a ɓabangŋo ka kə kpate.

47Adamu, ɓwa mədəmbe ka, pur nə nzali, à pe nə dəɓang; Kərəsti, yì ɓaria Ɓwa ka, sulə nə kuli.

48Aɓwana mənana à nda ka mala ɓanza ka, à nda kəla ɓwa mənana pur a nzali ka; sə aɓwana mənana a mala kuli na ka, à nda kəla Ɓwa mənana pur nə kuli ka.

49Kəla mənana ado səm nda kəla ɓwa mənana pur a nzali ka, ɓe pwari na kə yiu ka, səm nè ngga pa kəla Ɓwa mənana pur nə kuli ka.

50Wun amə'eamrəarəu, cau mənana ən nakiyi ka ɓāləi nda mənana ama, nggūrəu mənia mala nyama andə nkila ka, à pà nè kutio a Domurəm mala Ɓakuli ɗang. Anggo gbal, gir mənana nè wu ka, pà nè liɓala mala gir mənana pà nè wu raka ɗang.

51Wu kwaki kir wun mə ara wun ɓe cau ɓa-səmbərəa: səm kat sə səm nè wu ɗang, səa ma səm kat sə à nè nggaɗi səm.

52Nè yia pa aɓa yasələban, a kaurəa kəla kuɓiməsəu, yi mənana à nè twang masələata njawe ka. Ɓè masələata njawe man ɓuana ka, aɓwana mənana à wuna ka, à nè loapi ɓembe, à pà nè wu ɗəm ɗang. Sə səm mənana ado nə yiləmu, sənəia kat ka, à nè nggaɗi səm.

53Acemənana nggurə səm mənia kə rəm ngga, à nè nggaɗi nə mənana pà nè rəm raka, sə nggūrəu mənana nè wu ka, à nè nggaɗi nə mənana pà nè wu raka.

54Sə ɓè nggūrəu mənana nè rəm ngga, à nggaɗini nə mənana pà nè rəm raka, sə mənana nè wu ka à nggaɗini nə mənana pà nè wu raka, sə mənia yì cau à gilèi aɓa Maləmce ka, nè yia lumsəo ama: “Lú ka à parni aɓata limurəm!”

55“We lú, limurəm mo ka nda ke? We lú, barya mo ka nda ke?”

56Barya mala lú ka nda cauɓikea, sə Nggurcau nda mənana kə pe cauɓikea rəcandəa ka.

57Səa ma səm pakki Ɓakuli yàwá mənana pākiyia səm limurəm amur cauɓikea andə lú nə ban Mətala səm Yesu Kərəsti ka!

58Ace mani ka, wun amə'eambəam, wu cam kàngkàng. Ɓè kəgir ɓè kəa gəshi wun ɗang. Wu pita turo mala Mətalabangŋo koya pwari ka, acemənana wu sələna ama ɓe kə turo pà kàm wu nè pe ace Mətalabangŋo, sə ture na ɓà ka ɗang.

1 Amə Korinti 16

Ramnggi ɓoro ace aɓwana mala Ɓakuli

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1Amur cau mala ramnggi ɓoro ace bwali aɓwana mala Ɓakuli mənana a Urəshalima ka: Wu pa kəla mənana ən kania a'ikəlisiya mənana a Galati ka.

2A tita pwari mala koya nre-limo ka, koyan ata wun ngga, ɓə̀ san nkanggari boalo mənana kumo sə kārəa arə kume male ka ɓə̀ ci. Wu kəa kúndəo ama she mə yina ka sə wu nə̀ yia ramnggi a kun-bu wun ɗang.

3Ɓə̀ ən yina ka, mə nə yia gilə acautera amur aɓwana mənana wu earnəia ama ɓəa kyan nə ɓoro ma'wun a Urəshalima ka.

4Sə ɓə̀ yi dumənа ama ɓoaro male ka mə kyan ngga, səm nə̀ ongsə sənəia.

Kànì mənana a ɓabum Buləs ace gya male ka

5Mə nə ká a makka wun kun, anzəm mənana ɓən karna aɓa nzali Masədoniya ka. Acemənana kànì mem ngga, nda mənana ama mə nə pələa aɓa Masədoniya.

6Earka mə nə duk zuku aban wun, ko yakəla mə nə mal mbulo kat aban wun, anzəm man ngga sə wu nə̀ pusəkwar-muram aban lidəmbəa nə gya mem.

7Eare mem ngga, nəma pa mə nə sən wun a murkuli ɗang, nəma ɓə̀ banem sauwa aban wun, ɓə̀ Mətalabangŋo ear ka.

8Sə ado ka, mə nə ngga duk zuku a Afisu she ɓə̀ Lamsan Pentikos karəna ka.

9Anjar mala pakki aturo na pas kani, səa ma aɓibura gbal ka, à cambam kingging.

10Ɓə̀ Timoti yina ka, wu é nə banɓoarnado. Yì ka, turo mala Mətalabangŋo na pakkiyi, kəla mənana ən pakkiyi ka.

11Wu kəa eare ɓə̀ kəɓwa nyesəi ɓà ɗang. Ɓə̀ nə̀ nyare aban yiu abanam ngga, wu pusəbəri pepe. Mə nda aban kundəmuri andə amə'eamrəarəu.

12Mala mə'eam səm kəla Apolo ka, ən camarə ne wi nəma yì andə aɓea amə'eamrəarəu ka, ɓəa kya ban wun. Sə ado ka, kə ear ama nə̀ ká ɗang. Nə̀ ká nə nzəmo ɓə̀ kumənа dəmbəu ka.

13Wu tsək kir wun. Wu tamsəkusə wun kàngkàng aɓa paɓamuru. Wu pak aburana. Wu dum nə rəcandəa.

14Ko man wu nə̀ pak ka wu pe aɓa earcearəu.

15Wu sələna ama Sətifanas andə ɓala male ka, à nda ka amədəmbəa ak cau mala Ɓakuli a nzali Akaya, sə à pana ɓamuria arə turo ace aɓwana mala Ɓakuli. Ən nggə zəmbəa wun, wun amə'eambəam,

16wu okia aɓwana kəla amənia, andə koya ɓwa na mənana kə pak turo, sə kə pa rəcandəa aɓa kpapi ata turo ka.

17Banɓoaram nə yiu mala Sətifanas, sə Fotunatus, sə Akaikus. À yì lumsəna kun turo mənana nongŋo acemənana wu pa kani raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

18Yia ka, à nongsəam ɓabumam andə ɓabum wun gbal. Aɓwana mənana à kə pak turo mə'məsəcau nì kəla amənia ka, ɓalə wun ɓə̀ kəa lorəia ɗang.

Masələata makkun mala Buləs

19A'ikəlisiya mənana a bu-nzali Asiya ka, à kə makka wun kun. Akila andə Pərisəla, andə ikəlisiya mənana kpapiyi a ɓala malea ka, à kə makka wun kun, nə earcearəu mala Mətalabangŋo.

20Amə'eamrəarəu mənana a kani kat ka, à kə makka wun kun. Wu makki arə wun kun kat nə earcearəu məfele mala aməkwadî.

21Mim Buləs, mə nda ən giləa wun mənia yì makkun ngga nə buam.

22Ɓə̀ kəɓwa kə earce Mətalabangŋo raka, ɓə̀ suban suləo amur ɓwe! *Marana tha* - Mətala səm, yiu!

23Ɓə̀ ɓwamuru mala Mətalabangŋo Yesu, do ata wun.

24Ən nggə makka wun kun nə earcearəu aɓa lullə Kərəsti Yesu. Amin.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2 Amə Korinti

2 Amə Korinti 1

Makkun pur nəban Buləs

1Mənia yì cautera ka, pur nə bu Buləs mənana nə eare mala Ɓakuli sə tàri, ama ɓə̀ duk mə'mishan mala Kərəsti Yesu ka, andə mə'eam səm Timoti. Səm nda ban giləì ikəlisiya mala Ɓakuli mənana a Korinti, andə aɓwana mala Ɓakuli kat mənana a nzali Akaya ka.

2Ɓə̀ Tar səm Ɓakuli andə Mətalabangŋo Yesu Kərəsti pa wun ɓwamuru andə dorəpwala.

Ɓakuli ka nda mə girikiban

3Ɓwangsəban ɓə̀ o aban Ɓakuli mənana nda Tar Yesu Kərəsti Mətala səm ngga, mənana nda Tar səm mə'sən məsəswatər nî, andə mə'pa girikiban kat ka.

4Kə giriki səm aɓalə atanni ma'səm kat, ace mənana ɓə̀ səm giriki aɓea aɓwana, mənana à nda aɓa tanni ka, nə ulang girikiban mə'mwashati mənana Ɓakuli girikina səm nəi ka.

5Sə kəla mənana səm nggə nu tanni kpəm ata Kərəsti ka, anggo gbal sə səm nə̀ kum girikiban kpəm nə bu Kərəsti.

6Ko ɓə̀ səm kutio aɓalə atanni mala do məkwane ka, nda àkə̀ ce girikiban andə amsəban ma'wun. Sə ɓə̀ səm kum girikiban ngga, nda ace mənana ɓe wu kum girikiban andə rəcandəa mala do nə munyi aɓa gandərəu aɓalə atanni mə'mwashati mənana səm nggə nu ka.

7Tsəkɓaləu ma'səm arə came ma'wun kàngkàng ngga kə dəurə ɗang, acemənana səm sələna ama, kəla mənana wu kə nu tanni ata səm ngga, anggo gbal sə wu nə̀ kum girikiban ata səm.

8Wun amə'eamrəarəu, səm nggə earce ama, wu kəa dum nə ɗwanyi sələe amur tanni mənana kum səm a nzali Asiya ka ɗang. Acemənana səm kutio aɓata parban mala tanni məgule mənana kuti rəcandəa ma'səm, yale kəla pà səm nə̀ au ɗang.

9Ɓafo ka, lú nda kəgir mənana səm twali ama ueka səm ngga. Səa ma məno ka pa anggo ace mənana ɓə̀ səm ngga guli arə ɓamur rə səm ɗang, ɓə̀ səm guli arə Ɓakuli nəmurəì, mənana loasəkiyi alú ka.

10Amsəna səm aɓalə amənia yì anggurlú ka, sə nə̀ amsə səm ɗəm. Tsəkɓaləu ma'səm ngga, nda àkə̀ rəì, sə yì ka, nə̀ lidəmbəa nə amsə səm.

11Wu kə bwala səm nggam nə hiwi, ace mənana ɓəa aɓwana pas pak yàwá a kunì səm ace ɓwamuru mənana səm kumo nə hiwi mala aɓwana pas ka.

Buləs bəl ɓa ce nggaɗì akánì male

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Nggori ma'səm ngga, nda mənana ama, giu-ɓabum səm kə bangga səm ama aɓa məsəcau ka səm duməna do ɓanza nə ɓabum ɓoarnsari. Səm duməna gbal nə ɓabum səm mwashat mənana kə pur nəban Ɓakuli ka, nggeamurəmi ka, mənana ləmndəa aɓa dotarəu ma'səm sənəa wun ngga. Sə məno ka səm pè aɓa kpata sələe mala ɓwapəndəa ɗang, nda nə ɓwamuru mala Ɓakuli.

13Gir mənana səm giləa wun ngga nda kə mənana wu nè gandə ɓallè, wu nè bwalte ka. Sə tsəkɓaləu mem ngga nda mənana ceì nè kpaka wun pepe.

14Sə kəla mənana ado ka wu surəna səm bəti ka, wu nè ngga surə səm pepe, ace mənana a pwari yiu mala Mətala səm Yesu ka, wu nè nggori nə səm, kəla mənana səm nè ngga nggori nə wun ngga.

15Acemənana mə ndanə makɓaləu arə məno kat ka sə ən yi kani a ɓabumam ama mə nə ká aban wun atadəmbe, ace mənana ɓè wu yi kum tsəkbu kusə ɓari.

16Kànì mem məno ka, nda mənana ama anjar aban ká a Masədoniya ka, mə nə kar aban wun. Sə ɓè mə nə nyari Masədoniya ka, mə nə kar ɗəm aban wun, ace mənana ɓè wu pusəkwar-bərem ace gya mem aban ká a nzali Yahudi.

17Məno ka nda ɗenyicau mem. Sə lang ən kani mə nə pa anggo ka, ən do kəla ən panə ɗenyicau re? Ko ən nggə twal akani mem kəla pe mala aməɓanza ace mənana mə nə na ama, “E, e” sə, “Awo, awo” a tarəia ka le?

18Kəla mənana Ɓakuli nggaɗikiyi bumi arə cau male raka, cau mem aban wun ngga, “E” andə “Awo” na a tarəia ɗang.

19Acemənana Yesu Kərəsti Muna mala Ɓakuli, mənana mim sənə Silas andə Timoti, səm hamnə cau male aban wun ngga, “E” na andə “Awo” a tarəia ɗang. A ɓaləi ka, “E” na, a koya pwari ka.

20Acemənana apacau mala Ɓakuli kat ka à lumsəna aɓa Kərəsti nə eare ama “E.” Nda gir mənana tsəa sə nə ban Yesu Kərəsti sə səm nggə na ama, “Ɓè do anggo” ace gusələ Ɓakuli ka.

21Sə ado ka, Ɓakuli na tsək səm sənəa wun, ɓè səm kum kusəu-came kàngkàng aɓa tārəù ma'səm sənəa Kərəsti. Kə yì nda mənana tàr səm ngga.

22Yi canba səm nyouləa male arə səm, mənana ləmndə ama səm nda ka amale ka. Sə məno yì nyouləa ka nda Bangŋo male mənana tsəka səmi a ɓabum səm, ɓè ləmndəa aɓa məsəcau ama nə nzəmo ka, nè yia pà səm agir kat mənana bangŋa ama nè pà ka.

23Ɓakuli nə nakunam ama məsəcau na ən banggiyi ka. Gir mənana tsəa sə ən nyare a Korinti raka, nda àkà ce mənana ama mə ngga yiu mə kpaki arə wun raka.

24Səm pa aban ɓariki ama səm nè tsək wun ɓè wu kpata gir mənana səm earkiyice amur paɓamuru ma'wun ngga ɗang; a kun mani ka səm ndarə pak

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

turo sənəa wun ace banɓoarnado ma'wun. Acemənana paɓamuru ma'wun na tsəa sə wu cam kàngkàng ngga.

2 Amə Korinti 2

1Ace məno ka, ən twali a ɓabumam nəma pà mə nə kiɗìki ɓabum wun ɗəm nə kà mem aban wun ɗang.

2Ɓə̀ ən kiɗìki ɓabum wun ngga, sə à yana ɗe à nə̀ pwasə bumam? Kə wun mənana ən kiɗìki ɓabum wun ngga, kə wu nda re?

3Ən giləa wun məno yì cautera ka ace mənana, mə ngga yiu mə pak bumkiɗìkea nə aɓwana mənana à nda à nə̀ pam bumpwasəa ka ɗang. Mə ndanə məsəkang-kangŋa arə wun kat ama ɓə̀ ɓabumam pwasə ka, wun kat ka ɓabum wun nə̀ pwasə gbal.

4Ən giləa wun məno yì cautera ka aɓa bumkiɗìkea məgule andə bumpina nə mərəm a məsəam; sə məno ka pà ace kiɗìki ɓabum wun ɗang, nda ace ləmndəa wun earcearəu məlime mənana mə ndanəi ace wun ngga.

Twalbani ace ɓwa mənana pak cauɓikea

5Ɓə̀ kəɓwa yinə bumkiɗìkea ka, mə nda nə́muràm kiɗìki ɓabumam ngga ɗang, wu nda mənana kat kiɗìki ɓabum wun ngga. (Məno ka dumsəkicau na ɗang).

6Tanni mənana bangula wun pe wi ka, karəna.

7Sə adyan ngga, ɓoaro wu twali wi banì, sə wu giriki, ace mənana bumkiɗìkea ɓə̀ kəa kuti rəcandəa male gandəa ɓə̀ ɓunggi ɓabumi ka ɗang.

8Ən nggə zəmbəa wun, wu ləmndəì wi ɗəm ama wu ndanə earcearəu a rəì.

9Ən giləa wun ace karəki wun, sə mə sələa ko wu ndanə okiru arə acau mem aɓa ko ya gir kat.

10Ɓwa mənana wu twaləni wi banì ka, mim gbal ka, ən twaləni wi banì. Sə gir mənana kat ən twaləna banì (ɓə̀ ɓe kəgir nakam mənana ɓoaro ɓəa twalbani ka) ən twaləna banì nə rəcandəa mala Kərəsti ace wun.

11Ən pak mənia yì gir ka ace mənana Shetan ɓə̀ kəa kum njar arə səm ɗang. Acemənana səm ngga, səm surəna rə akutan male.

Bumpina mala Buləs a Təros

12Lang ən bingŋəna Təros, ace kə hamnə Cau Amsəban mala Kərəsti ka, ən yi səni ka Mətalabangŋo angŋa dəmbəa mənəna njar mala turo akano.

13Sə ko bumam nong ɗang, acemənana ən kum mə'eam səm Titus akano ɗang, nda sə ən tsək aɓwana məno ka a ndà sə ən kuti aban ká a Masədoniya.

14Səa ma ɓəa pakki Ɓakuli yàwá! Acemənana ko aya pwari, aɓa dotarəu ma'səm sənəa Kərəsti ka, kə ging nə səm aɓa limurəm. Kə pakturo nə səm ace mesə

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

məsəcau mənana nè tsək aɓwana ɓəa surə Kərəsti a koya ban, kəla rəm muru-mərəmɓoarne.

15Səm ngga səm nda kəla muru-mərəmɓoarne mənana Kərəsti kə pana ɓoro nəi aban Ɓakuli, sə rəmbi kə məsəe aɓalə aɓwana mənana à kə kum auwa, sə aɓalə aɓwana mənana à nda aɓa ká kiɗikea ka.

16Aban aɓwana mənana à nda aɓa ká kiɗikea ka, rəm muru mənia ka məɓike na, mənana nè ká nəia a lú murmwana ka; sə aban aɓwana mənana à kə kum auwa ka, rəm muru mənia ka mala pa yiləmu na. Sə yana ɓwe kārəa nè pak mənia yì turo ka?

17Səm pa kəla acilia aɓwana, mənana à twal cau mala Ɓakuli gir nggaliki na ka ɗang. Səm, aɓa tárəu ma'səm sənəa Kərəsti ka, səm nggə hamnə cau nə ɓabum səm mwashat a ɓadəm Ɓakuli, kəla aɓwana mənana Ɓakuli nè turia ka.

2 Amə Korinti 3

Aməturo mala Bəsa Kurcau mala Ɓakuli

1Səm nda ban tita ɓwangsə ɓamur rə səm ɗəm le? Ko dumənа ama səm ngga ɓè səm pang nə acautera mənana à nè ləmndə ayana nda səm aban wun, ko ɓè səm alte ɓè wu gilə amənana à nè ne acilia aɓwana cau amur səm, kəla mənana a ɓea ɓwana pakkiyi ka le?

2Wun nə ɓamur rə wun ngga wu nda ka cautera ma'səm mala ləmndə ayana nda səm, mənana à giləì a ɓabum səm, mənana koyana le ka, nè gandə ɓallè, sə nè surə aturo ma'səm məɓoarne aɓalə wun.

3Nda a banfana ama, wu nda ka cautera mənana Kərəsti nə nggearəì nè giləì ka. Sə yì cautera ka nda gir mənana pur aɓa turo-mishan ma'səm ngga. À giləì nə biro ɗang, nda nə Bangŋo mala Ɓakuli məyiləmuì sə à giləì. Pà amur akpamgbang tali sə à giləì ɗang, nda a ɓabum ɓwapəndəa.

4Səm bang mənia ka, acemənana səm ndanə məsəkang-kangŋa a ɓadəm Ɓakuli nə ban Kərəsti.

5Səm pa aban bang ama səm karəna a mala pak mənia yì turo aɓa rəcandəa ma'səm ɗang. Kārəa ma'səm ngga, pur nəban Ɓakuli.

6Yì na nyesə səm, səm duk aməturo-mishan mala bəsa kurcau ka. Mənia ka, kurcau mala Nggurcau mala Musa mənana à giləì nə giləe ka na ɗang, mala Bangŋo mala Ɓakuli na. Kpata kurcau mə'e, mənana à giləì nə giləe ka, kə kánəban a lú, sə mala bəsa kurcau, mənana kpate nda kpata gi Bangŋo ka, nè kánəban a kum yiləmu.

Gulo mala kurcau məbəshe

7Kurcau mə'e mana anggurcau male ka Ɓakuli giləia a nzəm kpamgbang tali sə pe Musa ka, yiu nə pàcau mala lú, kat andə amani ka yiu a tarəia andə tá mala

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

ɓoarɓwa mala Ɓakuli. Lang Musa nə̀ yinəi aban aɓwana ka, ɓoarɓwa male tsəa ɓaməsə Musa kə tá karara, amə Isərayila gandə came à nə̀ sən ɓaməsəi ɗang, ace ɓiki tá male. Nə nzəmo ka məno yì tá ka twal amsəa yi ndərmia.

8Ɓə̀ kurcau mə'e kum ɓoarɓwa anggo ka, lang sə ɓoarɓwa mənana à nə̀ kumo aɓata kurcau məbəshe ka nə̀ pa, ado mənana Bangŋo Məfele kə pa yiləmu ka?

9Ɓə̀ kurcau mə'e, mənana kə kasə ɓashi-lú amur ɓwa, ndanə ɓoarɓwa anggo ka, ɓoarɓwa mala kurcau məbəshe, mənana kə pa yiləmu ka, pà nə̀ kuti məno kpəm nə gulo re?

10Məsəcau, ɓoarɓwa mala kurcau mə'e mənana ndakam ɗiɗyal ka, adyan ngga ɓoarɓwa na ɗang ko bəti, ɓəa kārəí arə ɓoarɓwa mala bəsa kurcau, mənana karmuri nə gulo ka.

11Sə ɓə̀ kurcau mə'e mənana te maləna ka, yiu nə ɓoarɓwa ka, mala kurcau məbəshe mənana te pà nə̀ mal raka, ɓoarɓwa male nə̀ kutibanì kərkər.

12Sə acemənana kurcau məbəshe kə pa səm ulang məno yì tsəkɓaləu ka, səm ndanə məsəkang-kangŋa.

13Pà səm nə̀ kumsə lagir a ɓaməsə səm kəla mana Musa pak ka ɗang. Musa gìr ɓaməsəi nə lagir ace mənana amə Isərayila ɓəa kəa sən málá mala ta mala ɓoarɓwa mənana a ɓaməsəi ka ɗang, kat andə amani ama ɓoarɓwe na arə mal ka.

14Sə amə Isərayila ka ɓabumia girkina, ba yalung ko aya pwari sə à ndarə ɓal amaləmce mala kurcau mə'e ka, məno yì lagir ka nda kam piu a ɓaməsəia. Yì lagir ka, à kə gandə pusəe ɗang, she ɓə̀ ɓwa pànà ɓamuri aban Kərəsti ka.

15E, ko yalung sə ɓəa ɓal Nggurcau mala Musa ka, məno yì lagir ka, girəna ɓabumia, à pà nə̀ bwalte ɗang.

16Sə ɓə̀ nda a ya pwari sə ɓwa pələ rəì aban Mətalabangŋo ka, məno yì lagir ka à pusəni!

17Mətalabangŋo andə Bangŋo ka à nda mwashat, sə ban mənana Bangŋo mala Mətalabangŋo na kam ngga, panzəban na kam.

18Səm mənana kat səm panə lagir a ɓaməsə səm raka, sə səm ndarə ləmndə ta mala ɓoarɓwa mala Ɓakuli ka, à nda rə nggaɗi səm ɓə̀ səm pa kəla yì, nə ɓoarɓwa mənana kə ká nə ká a dəmbəa ka. Mənia yì ɓoarɓwa ka pur nəban Mətalabangŋo mənana nda Bangŋo ka.

2 Amə Korinti 4

Agir-ɓoarna mala Ɓakuli aɓalə ankwaring dəɓang

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1Sə acemənana Ɓakuli, aɓa sən məsəswatər male sə pà səm mənia yì turo mishan ngga, ɓabum səm pà nè ɓunggi ɗang.

2Səm nyingŋəna bu səm arə agir kəsəkya mənana à kə pea aɓa səmbərəa ka, sə səm ginəce ɓealəu mala swarkiban. Pà səm nè na cau mala Ɓakuli nə nyir ɗang. Səm nè dukdo məsəcau aɓa tălaban a ɓadəm Ɓakuli, sə səm nè ɓariki aban ləmndə ɓamur rə səm a njar məɓoarne aban aɓwana kat mənana à kə gandə gakita məɓoarne andə məɓane aɓa ɗenyicau malea ka.

3Sə ɓè Cau Amsəban mənana səm nggə hamnəi ka, səmbərəa anzəm lagir ka, səmbərəi aɓwana mənana à kə ká kiɗiki ka.

4Shetan, mənana ginggiyi nə nza man ngga songŋəna pəndəa aɓa ɗenyicau mala amə ɗwanyi earnə Cau Amsəban, ace mənana ɓəa kəa kum sən tălaban mala Cau Amsəban amur ɓoarɓwa mala Kərəsti, mana ndà purban mala Ɓakuli ka, ɗang.

5Yì Yesu Kərəsti Mətalabangŋo ka, nda mana səm nggə hamnəi ka, ɓamur rə səm na səm nggə hamnəi ka ɗang. Səm ngga, səm nda ka aməturo ma'wun à kə ce Yesu.

6Ɓakuli mənana na ama, “Ɓè tălaban ta aɓa pəndəa” ka, tana a ɓabum səm ace pà səm tălaban mala surə ɓoarɓwa mala Ɓakuli mənana à nè səni a ɓaməsə Yesu Kərəsti ka.

7Mənia yì turo mishan Ɓakuli pa səm ngga nda kəla gəna məɓoarne mana à nè tsəkce pépè ka. Sə nggearə səm mənana à pa səm mənia yì gəna ka, səm nda kəla ankwaring dəɓang, ace ləmndəa səm ama rəcandəa məgule mana karmur ban kat ka, pur nəban səm ɗang, pur nəban Ɓakuli.

8À tsək səm aɓa do məkwane a koya bui ka, sə məno ka ɓunggi səm ɗang. À zurəì ɓabum səm, sə səm pələki nə ɓalə səm ɗang.

9À pà səm tanni, sə Ɓakuli ka nying səm ɗang; à ram səm a nzali, sə səm par bu səm, səm lo.

10Səm dukdo mala aɓwana mənana à wuna aɓa nggūrəu səm sənəa Yesu ko aya pwari ka, ace mənana do male nə yiləmu gbal ka à nè səni aɓa nggurə səm.

11Aɓa do ma'səm kat ka, səm do aɓa ká-məɓane mala lú ko aya pwari ata cau mala Yesu, ace mənana do male ɓè ləmndəa aɓa nggurə səm mənana dupi lu ka.

12Mənia ka ləmndə ama səm amə'mishan ngga, səm nda aɓa wara sənəa lú, səa ma məno ka ndarə yinə wun aɓa kum yiləmu.

13Maləmce bang ama, “Ən earəna nəi, ace mani ka ən na cau.” Nə məno yì bangŋo mala paɓamuru ka, səm gbal ka səm earnəi, nda səm na cau ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Səm pa anggo acemənana səm səlena ama Ɓakuli, mənana loasə
Mətalabangŋo Yesu ka, nə loasə səm gbal sənəa Yesu, sə nə ká nə səm, sənəa
wun a ɓadəmbəi.

15Məno kat ka, nda à kə ce ɓoaro ma'wun, ace mənana ɓwamuru mala Ɓakuli
mənana nda aban lidəmbəa aban ká aban aɓwana pas ka, nə yinə pak yàwá
məgule, sə nə lidəmbəa nə yinə gulo aban Ɓakuli.

16Ace mani ka, ɓabum səm ɓunggi ɗang. Ko ɓə do ama nggurə səm mənana à kə
səni nə məsəu, nda ban ká kìɗìkì ka, bangŋo ma'səm ngga kə duk bəshe a koya
pwari.

17Amənia yì atanni ma'səm məkeke mana bania pà nə sau raka, à nda ban giləki
səm ace kum ɓoarɓwa mənana málá male pà kàm ɗang, sə gulo male ka kə ɓe
pà kàm à nə kani a rəi ɗang.

18Agir mənana à kə sənia nə məsəu ka, à kə sau ɗang, sə agir mənana à kə sənia
nə məsəu raka, málá malea pà kàm ɗang. Nda gir mənana tsəa sə səm nggə soa
məsə səm arə agir mənana à kə gandə sənia raka.

2 Amə Korinti 5

Ban-do ma'səm mənana a kuli ka

1Anggurə səm ngga à nda kəla agumli mənana səm dukiyi aɓaləia akani a ɓanza.
Səa ma ɓə amənia yì agumli sanggina ka, səm səlena ama Ɓakuli nə pe ko yan
ata səm ngga ɓala a kuli, nggūrəu mənana malkiyi raka, mənana Ɓakuli nə
nggearəì giləki ace səm, bu ɓwapəndəa nə pè raka.

2Aɓa mənia yì gumli ka, səm nggə ingge, rə səm kə ɓəla ace kutia ɓala mənana
a kuli ka, kəla oasə bəsa agir-nggurəu.

3Acemənana ɓə səm oasəni ka, pà səm nə duk gbərangtang ɗang.

4A do ma'səm aɓa mənia yì gumli a ɓanza ka, səm nggə ingge aɓata dəmbərya
mala atanni. Ingge ma'səm ngga pà acemənana səm nggə earce swár nggūrəu
mala ɓanza ka ɗang, nda acemənana səm nggə earce oasə nggūrəu mala kuli,
ace mənana nggurə səm mənana kə wu ka, à nə nggaɗì nə mənana pà nə wu
raka.

5Ɓakuli nə nggearəì nda mənana giləki səm ace mənia yì nggaɗì ka, sə pà səm
Bangŋo Məfele male acemənana ɓə ləmndə ama anggo sə nə yia lumsəo.

6Ace mani ka, səm ndanə məsəkang-kangŋa ko aya pwari, kat andə amani ama
səm səlena ama, ɓə səm ndakani nə yiləmu aɓa nggūrəu a ɓanza ka, səm pà la
aban Mətalabangŋo ɗang.

7Do ma'səm ngga, do guli arə Ɓakuli na, mala səngir nə məsəu na ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

8E, səm ndanə məsəkang-kangŋa, ɓə́ eare ma'səm ngga, ɓə̀ səm gapi tarə səm sənə mənia yì nggūrəu mala ɓanza ka, ɓə̀ səm do aban Mətalabangŋo.

9Sə ado ka, tsəkdəmbəu ma'səm ngga, nda mənana ɓə̀ səm pwasə bumi, ko səm ndakani aɓa mənia yì nggūrəu, ko səm purini ɓaləi.

10Acemənana səm kat ka, dumənа púp səm nə̀ ngga came, sə do ma'səm nə̀ ləmndə kwas, a ɓadəm buno pak ɓashi mala Kərəsti. Ko yan ata səm ngga nə̀ kum gir mana kārəa arə gir mənana pè aɓa mənia yì nggūrəu a ɓanza ka, ko məɓoarne ko məɓike.

Səm ndaka amə'pwantu mala Ɓakuli

11Səm ngga səm surəna rə mana nda ɓanggi Mətalabangŋo, sə səm nggə ɓariki səm nə̀ nun ɗenyicau mala aɓwana abani. Ɓakuli ka surəna rə səm pepe, sə tsəkɓaləu mem ngga nda mənana ama wun ngga wu surəna rə səm gbal anggo aɓa ɗenyicau ma'wun.

12Səm pà aban ɓariki ɗəm ama səm nə̀ ɓwangsə ɓamur rə səm aban wun ɗang. Awo, səm nda ban pà wun tər gir mənana wu nə̀ jali nə səm nəi ka, ace mənana ɓə̀ wu kum cau mənana wu nə̀ ne aɓwana mana à kə nggori nə puro mala ɓwa aɓa nggūrəu sə à fali nə ɓealəia raka.

13Ɓə̀ ləmndəa kəla dəm səm kwar raka, nda àkə̀ ce gulo mala Ɓakuli. Sə ɓə̀ səm kwar nə kwaro ka, nda àkə̀ ce ɓoaro ma'wun.

14Ɓə̀ nda a koya nkanggari ka, earcearəu mala Kərəsti kə yal səm. Acemənana səm pana eare ama, Kərəsti wu ace ɓwapəndəa kat ka, səm pana eare gbal ama səm kat ka, səm nda te aɓa lú male.

15Yi wu ace koyana le ka, ace mənana aɓwana mana à ak yiləmu məbəshe male ka, ɓəa kəa dupi ɓamuria ɗang, ɓəa dupi Kərəsti, mənana wu sə à loasəi acea ka.

16Ace mani ka, twal adyan aban ká dəmbəa ka, səm nggə sən ɓwapəndəa ɗəm nə səne mala ɓanza aɓa nggurəu ɗang. Kat andə amani ama ɗìɗyal ka, səm twal Kərəsti aɓa səne mala nggūrəu ka, adyan ngga, anggo sə səm twali ɗang.

17Ace mani ka, ɓwa mənana kat dumənа mala Kərəsti ka, pələna bəsa ɓwa. Do mə'e kutina, do məbəshe tinate.

18Mənia yì agir kat ka, ɓoro na nəban Ɓakuli, mənana nyesə səm a dotarəu andəi nə bu Kərəsti, sə pa səm turo bəlban, mala nyesə aɓwana abani ka.

19Ɓakuli ka nda aban bəl ɓanza nə̀ nyesəi abani nə bu Kərəsti, bwal acauɓikea malea a ɓabumi ɗang. Sə yì ka, pana səm a bu səm yì cau bəlban ace nyesə aɓwana abani.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

20Ace mani ka, səm nda ka mə'pwantu mala Kərəsti; Ɓakuli na rə ɓuaki arə wun nə kun səm ama wu kwaki kir wun arə cau ma'səm. Səm nggə ɓuaki arə wun a kuni Kərəsti ama, wu giləki nre wun wunəa Ɓakuli.

21Ɓakuli tsək Kərəsti, mənana panə cauɓikea raka, pələ cauɓikea ace səm, ace mənana a ɓaləi ka, səm nè pələ amə'cauɓoarna aban Ɓakuli.

2 Amə Korinti 6

1Acemənana səm nda ɓituro sənəa Ɓakuli ka, səm nggə zəmbəa wun, wu kəa ak ɓwamuru mala Ɓakuli mənana pa wun ngga ɓa, wu pangŋəna turo nəi ɗang.

2Ɓakuli ka, kə bangŋa ama:

"Àkè bu-pwari mala ləmndə earmuru mem ngga, ən oeo. Lang pwari mala amsəo yina ka, ən dupo gbasha." Səni! Ado məno ka ndà pwari mənana Ɓakuli kə ləmndə earmuru male ka; yalung ndà pwari amsəban.

Atanni mala Buləs

3Səm ngga, səm nggə dukdo a njar mənana ɓè səm ngga dupi kəɓwa tər annda raka, ace mənana kəɓwa ɓè kəa kum məɓane aɓa turo mishan ma'səm ɗang.

4Akuni ka, aɓa koyagir səm pak ka səm nggə ləmndəa ama səm nda ka amətur-mishan mə'məsəcau nì mala Ɓakuli. Səm nggə pe nə shakminəu kərkər aɓalə atanni, aɓa rəpina, andə doməkwane.

5À walki səm, à ramta səm a ndàkurban, aɓwabunda lo arə səm aɓa bumlulla; səm pak turo aɓa auləa, səm dum nə gandərəu aɓa ɗwanyi ntulo andə nzala.

6Səm nggə ləmndə ɓamur rə səm nə doɓoarnsari, andə sələe, andə munyi, andə pe məɓoarne, nə bu Bangŋo Məfele mənana aɓalə səm ngga, sə nə earcearəu məɓafoe.

7Səm nggə hamnə məsəcau nə ɓabum kat, sə nə rəcandəa mala Ɓakuli aban pakturo aɓalə səm. Səm nggə pakturo nə ɓealɓoarna ma'səm kəla agirbura a bu səm məli ace ká nə munəo, sə a bu səm mənggare ace mgbali agirbura.

8Səm nggə pakki Ɓakuli turo, ko aɓwana gusələ səm, ko à burice səm, ko à twal lullə səm, ko à ɓwangsə səm. Aɓwana twal səm kəla amə swarkiban, səa ma səm nggə pak agir nə ɓabum səm mwashat.

9Səm do kəla à surə səm ɗang, sə à surəna rə səm pepe. Səm do kəla səm nda kun lú, sə səm ndanə yiləmu. À walki səm, sə à wal-lú səm ɗang.

10Kat andə amani ama à tsək səm aɓa bumkiɗikea ka, səm nda aɓa bumpwasəa ko aya pwari. Ko ɓè ndo ama səm nda ka amətər ka, səm nggə tsək aɓwana pas à duk aməkume. Məsəcau na ama səm pànə kəgir ɗang, səa ma girbunda kat ka ma'səma.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

11Wun aɓi səm mənana a Korinti ka! Səm səmbərəa wun kəcau ɗang, səm na wun a banfana, səm mən ɓabum səm bwāng aban wun.

12Səm ləmndə earcearəu aban ká aban wun, sə wun ngga, wu pànə earcearəu arə səm ɗang.

13Ən nggə na wun cau kəla amunem. Ace earcearəu mənana səm ndanəi arə wun ngga, pa wu nè ləmndəa səm earcearəu gbal re? Wu mən ɓabum wun aban yiu aban səm.

Andaməgule mala Ɓakuli məyiləmuì

14Wu kəa kpapi ɓamur rə wun wunə aɓwana mənana à pa ɓamuria aban Kərəsti raka ɗang. Mana dapi ɓealɓoarna andə ɓealɓikea? Sə tălaban ngga, lang sə à nè do andə pəndəa?

15Sə ya dotarəu na dapi Kərəsti andə Shetan? Sə mana dapi məkwaɗì andə ɓwa mənana məkwaɗì na raka?

16Sə mana dapi Ndàməgule mala Ɓakuli andə nda ka lú? Səm ngga, səm nda ka ndàməgule mala Ɓakuli Məyiləmui. Kəla mənana Ɓakuli na ka: “Mə nə do aɓalə aɓwana mem, mə nə gya aɓaləia, Mə nə duk Ɓakuli amuria, sə yia ka, à nè duk aɓwana mem.”

17“Ace mani ka, wu puri ɓalə amə'ɓealɓikea, wu duk zak! Wu kəa gbashi rəia ɗang, anggo sə Mətalabangŋo na. Wu kəa je kəgir mənana mim Ɓakuli ən ginəce ka ɗang, sə mə nə gingsə wun.”

18“Mə nə duk Tar wun, sə wu nè duk amunem. Mənia ka nda cau mənana Mətalabangŋo mana Karban kat

bang ngga.”

2 Amə Korinti 7

1Wun amə'eamrəarəu, acemənana səm ndanə amənia yì apacau ka, ɓè səm lak ɓamur rə səm arə agir kat mənana à nè ká nə nggurə səm ko bangŋo ma'səm aɓa pě mənana Ɓakuli ginəce ka. Ɓè səm nggə pa anggo ka, səm nè kum lumsəo nə doməfele aɓa ɓanggi Ɓakuli.

Banɓoarnado mala Buləs

2Wu ləmndəa səm earcearəu a ɓabum wun. Səm pakki kəɓwa məɓane ɗang; səm tsək kəɓwa a njargula ɓwarkio ɗang, sə səm ɓəmbəri kəɓwa ɗang.

3Ən pa aban na mənia yì cau ka ace ɓəsəki wun ɓà ɗang. Sə kəla mənana ən bangŋa a dəmbəa ka, wun ngga wu nda a ɓabum səm, ko aɓa lú ko aɓa yiləmu.

4Mə ndanə məsəkang-kangŋa arə wun, sə ən nggə nggori nə wun. Wu ɓàngnà ɓabumam kərkər; aɓalə atanni ma'səm kat ka ən lumsə nə banɓoarnado kərkər.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

5Lang səm yì bwaləna Masədoniya ka, ko səm kum usələo a nggurə səm ɗang. A koya ban səm pələ ka, kə tanni na. Nə nza ka, kúnɓuana na, nə ɓaɓaləu ka, ɓaləkasəkya na.

6Sə Ɓakuli mənana kə giriki amə ɓabum ɓunggia ka, nda yi giriki səm nə yiu mala Titus ka.

7Sən ɓaməsəi na pa səm bumpwasəa nəmurəì ka ɗang, nda andə cau mənana yi na ama, wu ɓak ɓabumi ka. Yi bangga səm ce rəɓəla ma'wun acem, andə bumkiɗikea ma'wun arə gir mənana kumban ngga, andə pu anzəm ma'wun acem; sə məno ka ciem banɓoaram kərkər.

8Ko ɓəa na ama ən kiɗikea wun ɓabum wun nə məno yì cautera ən tasəa wuni ka, ən pak ɓənsələma ɗang. Kat andə amani ka ən yi pak ɓənsələma, lang ən yi sələ ama ce kwan rə wun zuku ka.

9Sə ado ka, ban kə ɓoaram, pa acemənana ama ən kiɗiki bum wun ngga ɗang, nda acemənana ama kiɗiki mala ɓabum wun tsək wun, wu pwanzali, wu nggaɗi aɓeal wun. Məno ka nda ulang bumkiɗikea mənana Ɓakuli earkiyice ama ɓə̀ aɓwana male ɓəa kə pak ka. Ace mani ka, səm pakka wun gir-kwanrəu ɗang.

10Ulang bumkiɗikea mənana Ɓakuli earkiyice ɓə̀ səm kutio a ɓaləi ka, nda mənana kə tsək səm, ɓə̀ səm nying cauɓikea, aban ká kum amsəban. Ɓənsələma pa kàm aɓa ulang məno yì bumkiɗikea ka ɗang. Səa ma bumkiɗikea mənana mala ɓanza na ka, pələì cauɓikea nzəm pa a ɓaləi ɗang, sə kə ká nə ɓwa a lú.

11Wu sən gir mənana bumkiɗikea mala ɓanggi Ɓakuli pusə aɓalə wun ngga! Tsək wun arə kum ɓabumpina mala pě. Tsək wun a ləmndə do kunpwasəa ma'wun. Tsək wun a bumlulla arə pě məɓane. Tsək wun a ɓaləkasəkya. Tsək wun a rəuɓəla ace sən ɓaməsəam. Tsək wun a ɓabumpina arə pakki agir mala Ɓakuli, sə pà wun ɓabum mala nunkir amə'cauɓikea. Wu ləmndəna arə anjar kat ama wu pangŋəna gir mənana kat ɓoaro ɓəa pe ka.

12Tər giləa wun məno yì cautera ka, pa ace ɓwa mənana pak cauɓikea, ko ɓwa mənana à pakki wi cauɓikea ka ɗang. Ən giləa wun ace mənana, a ɓadəm Ɓakuli ka, wun nə ɓamur rə wun ngga, wu nə̀ sən lime mala pu a nzəm ma'wun arə səm.

13Mənia ka ɓakɓabum səm kərkər.

Kpapi andə məno yì ɓakɓabum ngga, banɓoara səm arə sən bumpwasəa mala Titus ace akban mənana wun kat wu é sə wu ci ɓabumi nong ngga.

14Ən bangŋəni wi nəma, ən nggə nggori nə wun, sə ado ka wu pam kəsəkya ɗang. Sə kəla mənana ko man kat səm bangga wun ngga məsəcau na ka, anggo gbal sə nggori ma'səm aban Titus ka, dumənа məsəì!

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15A dyan ngga earcearəu male aban wun ngga, kuti rəcandəa, yi mana ɓè ɗenyi nə okiru ma'wun kat abani andə akban mənana wu é nə rəɓəla andə pagulo ka.

16Adyan ngga, mə ndanə banɓoarnado, acemənana mə ndanə məsəkang-kangŋa arə wun.

2 Amə Korinti 8

Wu pà ɓoro nə eare mala ɓabum

1 Wun amə'eamrəarəu, səm nggə earce ɓè wu surə gir mənana Ɓakuli, aɓa ɓwamuru male ka, pè aɓalə a'ikəlisiya mənana a nzali Masədoniya ka.

2À kum karəkiban kərkər nə atanni mənana yiu amuria ka; səa ma à lumsə nə banɓoarnado kərkər mənana yinəia à mən buia kpəm aɓa paɓoro malea, kat andə amani ama, yia ka amətapwasəa na ka.

3Mə nə gandə bangŋa amuria ama, à pà gir mənana kume malea bwal ka, yale à pà gir mənana kuti kume malea ka nə eare mala ɓabumia.

4À camarə ɓuaki arə səm ama ɓè səm nyinggia wia njar mala pabu ace bwalia aɓwana mala Ɓakuli.

5À pak gir mənana ɗenyicau ma'səm bwal banì raka. À tite ka, à pà ɓamuria aban Mətalabangŋo, sə à pà aban səm kəla mənana Ɓakuli earce ama ɓəa pak ka.

6Ace mani ka, səm ɓuaki arə Titus, yì māna nda ɓwa mənana tita ɓak ɓabum wun arə pabu ka, ɓè nyare aban wun, ɓè ɓak ɓabum wun, ɓè wu kyan nə mənia yì turo pabu ka a masələate.

7Wun ngga wu nda dəmbəa aɓa koya gir ka. Wu nda dəmbəa aɓa paɓamuru, andə sələ nacau, andə surəgir, andə rəɓəla arə turo, sə earcearəu ma'wun ace səm. Anggo sə ən nggə earce ɓè wu pa a dəmbəa gbal aɓa mənia yì ɓwamuru wu ndanəi mala pabu ka.

8Ən pa aban tsək wun pup ɓè wu pè anggo ɗang. Mə nda aban karəki came nə məsəcau mala earcearəu ma'wun arə ɓabumpina mala pĕ mənana aɓea ikəlisiya nani ka.

9Wu sələna nə ɓwamuru mala Mətala səm Yesu Kərəsti; mənana kat andə amani ama yì ka, məkume na ka, yi duk mətàr ace wun, ace mənana wun, aɓa dotàr male ka, ɓè wu pələa aməkume.

10Sə kwarkiru mem nia ka: Nda à kə ce ɓoaro ma'wun ɓè wu masələata gir mənana wu tite nə bəān ngga. Nə bəān ngga, wu nda ka amədəmbəa mənana wu bang ce pe ka, sə kə wun na mənana wu tita pa ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

11Ado ka, wu masələata gir mənana wu tite ka. Rəɓəla mənana wu ləmndəi a dəmbe ka, ɓə̀ pusərəi ado aɓa pàbu ma'wun. Wu pă ɓə̀ kārəa arə gir mənana wu ndanəi ka.

12Ɓoro mənana ɓwa earəna nə ɓabumi mwashat nə̀ pà ka Ɓakuli nə̀ é, sə yì pa ɓoro ka, ɓwa ɓə̀ kārəi arə gir mənana ndanəi ka, pà a kun gir mənana ɓwa panəi raka ɗang.

13Ən pa aban bang mənia ka ace mənana ɓən usələ aɓea ɓwana sə wun ngga mə nə para wun tanni amur wun ɗang. Eare mem ngga, ɓə̀ wu karə kat.

14Ado ka, kume ma'wun kpəm ngga nə̀ gandə bwalia wia kam aɓa təle malea, ace mənana aɓe fara ka kume malea kpəm ngga nə̀ gandə bwala wun kam gbal aɓa təle ma'wun, sə anggo ka, wu nə̀ karə kat.

15Kəla mənana Maləmce bang ngga: "Ɓwa mənana ram kpəm ngga, kəgir eapi wi amuri ɗang. Sə ɓwa mənana ram bəti ka, kəgir shingnəi wi ɗang."

À tasə Titus a Korinti

16Ən nggə pakki Ɓakuli yàwá, ace pe Titus ɓabum ulang mənana mə ndanəi ace wun ngga.

17Titus ear nə zəmbəa ma'səm abani ɓə̀ kya sən wun ɗəm. Yale yì nə nggearəì ka, ndanə rəɓəla mala sən wun.

18Səm ndya səm nggə tasə ɓe mə'eamrəarəu ate ka, mə'eamrəarəu mənana a'ikəlisiya kat mənana akani ka, à kə ɓwangsəi ace turo male aɓa hamnə Cau Amsəban.

19Ɓəm ngga, aməno yì a'ikəlisiya ka à twaləna mənia yì mə'eamrəarəu ka ɓə̀ duk ɓi səm məturo aɓa gya ma'səm. Yì ka, ɓəà angŋa dəmbəa à warina a Korinti ka, səm nə̀ ngga o sənəia a Urəshalima nə ɓoro, ace gusələ Mətalabangŋo, andə ləmndə pà ɓamuru ma'səm arə bwaliarəu kam.

20Səm nə̀ yia o a tarə səm, ace mənana ɓəa kəa tsəka səm kun, amur njar mənana səm nggə kar nə mənia yì ɓoro ma'wun ngga ɗang.

21Səm ngga, səm nggə earce pak gir mənana nə̀ pwasə bum Mətalabangŋo ka, andə mənana ɓwapəndəa nə̀ səni nda a nzongŋi ka.

22Ɓəm ngga, ɓe mə'eamrəarəu nakani mənana səm nggə turi aban wun andə aɓwana məno ɓari ka. Aɓa məsəcau ka, ləmndəna səm kusə pas ama kə earce nə̀ bwala wun nggam. Sə ado ka, ɓabum mənana ndanəi ace bwala wun ngga, kuti mənana ɗiɗyal ka, acemənana yì ka, earnə wun pepe.

23Ɓə̀ kə ɓwa nə̀ ɗìban amur Titus ka, wu ne wi ama ɓiam na mənana səm nggə pak turo sənəí aɓalə wun ngga. Sə ɓə̀ à nə̀ ɗìban amur amə'eamrəarəu mana ate ka, wu nea wia ama, yia ka a'ikəlisiya nə̀ turia ace gusələ Kərəsti.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

24Ace mani ka, wu ləmndəì aɓwana man a banfana a ɓadəmbəa a'ikəlisiya, earcearəu ma'wun andə tər jali ma'səm nə wun.

2 Amə Korinti 9

Pàɓoro ace aməkwaɗi a Urəshalima

1Pà nə ɓoaro mə giləa wun cau amur mənia yì turo bwali aməkwaɗi mənana a Urəshalima ka ɗang,

2acemənana ən sələna ce rəɓəla mənana wu ndanəi a ɓabum wun arə mənia yì bwaliarəu ka. Ən nggə jali nə wun aban ikəlisiya mənana a Masədoniya ka, ama wun mənana a Akaya ka, nəbəān sə wu gilə rə wun ace paɓoro. Nggearə ɓabumpina ma'wun nə soa ɓabum abangula aməkwaɗi mənana a Masədoniya ka arə paɓoro.

3Sə mə nda aban tasə amənia yì amə'eamrəarəu ka aban wun, ace mənana mə dumnə sələe ama wu giləna rə wun, kəla mana ən nea wia ama wu raməna aɓoro ma'wun abanɓwáná ka. Ən earce nəma nggori ma'səm amur wun ngga ɓà kəa ɗwanyi məsəcau a ɓaləi ɗang.

4Səm nə̀ kum kəsəkya, sə ma'wun yì kəsəkya ka nə̀ gul kpəm, yì mana ɓəa aɓea aməkwaɗi mənana a Masədoniya, yiu atam sə à yì kum wun ngga, wu kur rə wun kəla mana ən nea wia nə makɓaləu ka, raka.

5Nda gir nì sə ɓoaro mə tasə amənia yì amə'eamrəarəu ka, ɓəa akàm dəmbəa, ɓəa kya sələ ama ɓoro mənana wu eare wu nə̀ pà ka, wu tsəngŋəni abanɓwáná. Sə eare mem ngga, nəma ɓà pagir ma'wun ɓà duk eare mala ɓabum wun, ɓà kəa do ama, wu pàbu nə nggwani ɗang.

Ɓealɓeale nə eare mala ɓabum

6Ɓà ɓalə wun kasəa arə mənia ka: Ɓwa mənana ɓeal məsəɓeale watsəkərak ka, nə̀ ngga pwan watsəkərak; sə ɓwa mənana ɓeal aɓa mənbu kpəm ngga, nə̀ pwan gbal kpəm.

7Koyan ngga ɓà pà gir mənana kasəi a ɓabumi nə̀ pà ka. Wu kəa pà nə ɓukibum, ko kəla à tsək wun pup ɗang, acemənana Ɓakuli kə earce ɓwa mənana kə pabu nə bumpwasəa ka.

8Ɓakuli nə pa wun gir mənana kuti mana kat wu alkiyite ka, ace mənana a koya pwari ka, wu nə̀ pang nə gir mənana kat wu earkiyice ace ɓamur rə wun ngga, nə ɓe kam kpəm amuri ace pak ko ya turo məɓoarne ka.

9Kəla mənana Maləmce bang ngga: “Kə mesə ɓoro aban amətər, Aturo məɓoarne male ka, à pà nə̀ mal ɗang.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

10Ɓakuli mənana pākíyì mə'rya məsəɓeale andə girlina ka, nə̀ pà wun
məsəɓeale mənana wu earkiyi ce ka, sə nə̀ gusələ gir mənana wu nə̀ pwano
aɓalə aturo məɓoarne ma'wun, mənana wu pà nə ɓabum wun mwashat ka.

11Ɓakuli nə̀ pà wun kume a koya njari ka, acemənana ɓə̀ wu dum nə mənbu aɓa
paɓoro a ko ya pwari. Sə ɓə̀ səm warina nə aɓoro ma'wun aban aɓwana mənana
à pa nəi raka, à nə̀ pakki Ɓakuli yàwá.

12Mənia yì turo məɓoarne wu pè ka nə̀ tsəa təle mala aməkwaɗi mənana a
Urəshalima ka nə̀ mala, sə yàwá nə̀ alí aban Ɓakuli nə bumpwasəa.

13Sə ace mənia yì gir məɓoarne turo ma'wun ləmndəi ka, aɓwana nə̀ pe Ɓakuli
gulo. Mənbu ma'wun aɓa gaugir wunəia andə acili aɓwana ka, nə̀ ləmndə pa
ɓamuru ma'wun aɓata Cau Amsəban mala Kərəsti, mənana wu bangce a
ɓadəmbə aɓwana ka.

14Sə à nə̀ pak hiwi ace wun, nə nzal wun a bumia ace ɓwamuru məkərkər nì
mənana Ɓakuli pa wun ngga.

15Ɓəa pakki Ɓakuli yàwá ace ɓoro male mənana à pà nə̀ gandə bəlɓaləi raka.

2 Amə Korinti 10

Buləs nakuni amur turo mishan male

1Mim Buləs ən nggə zəmbəa wun ace nongsəmuru andə ɓukɓuka mala Kərəsti,
ən sələna wu kə twali ama, ɓə̀ mə nda aban wun ngga, ən loasəki kunam ɗang,
sə ɓə̀ mə nda zak ka, ən nggə na wun cau nə rəcandəa aɓalə acautera.

2Ən nggə zəmbəa wun adyan, wu kəa ciem ɓən yiu ka, mə yi na cau nə pekiban
ɗang; acemənana mə nə gandə peki aɓwana mənana à kə na ama səm nggə
pakkia agir a pĕ mala aməɓanza ka.

3Kat andə amani ama səm ndanə do aɓa ɓanza ka, səm nggə munəo kəla
mənana ɓanza munəkiyi ka ɗang.

4Agirbura mənana səm munəkiyi nəia ka, agirbura mala ɓanza na ɗang;
agirbura ma'səm ngga à ndanə rəcandəa mala Ɓakuli ace kiɗiki akanggərang-
ban mala aɗenyicau məɓane mala ɓwapəndəa, andə amakgir mə'nyirì.

5Səm nggə kiɗiki koya ne mala ɓwapəndəa aɓa gusələ-muru male mənana à kə
kasəkun aɓwana ɓəa kəa surə Ɓakuli raka. Səm nggə kurki aɗenyicau mala
mgbikiru, sə səm nggə cia ɓəa oki Kərəsti.

6Sə anzəm mənana ɓə̀ okiru ma'wun yi lumsəna ka, səm nə̀ kur rə səm ace
kwarkir ko ya ɗwanyi okiru nə pa tanni.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Wun ngga, wu kə twal agir a səne mala məsəu. Ɓà à kə ɓwana kə twali ɓamuria ama à ndaka mala Kərəsti ka, yia ka ɓəa ɓəsələ pak ɗenyicau, acemənana səm gbal ka, səm nda ka mala Kərəsti kəla yia.

8Sə ɓà ən nggə nggori kərkər nə rəcandəa mənana Mətalabangŋo pa səm ace ɓak wun, pà ace kiɗiki wun raka, kəsəkya pa nà pakkam arə nggori ɗang.

9Ən pa aban ɓariki mə nə pa wun ɓangciu nə acautera mem ɗang.

10Acemənana aɓea aɓwana kə na ama, “Acautera mala Buləs dəmbərya sə à ndanə rəcandəa, sə ɓà nda nə ɓaməsəi aban səm ngga, mə'rəwukea na sə aɓa nacau ka sələ tsək acau ɗang.”

11Aməno yì aɓwana ka, ɓəa sələ ama pwari mənana səm warina nə ɓamur rə səm ngga, səm nà pang nə rəcandəa kəla cau ma'səm mənana səm giləa aɓalə acautera aban sauwa ka.

12Səm ngga, səm kārəa səm nà karə rə səm sənə aɓwana mənana à kə ɓwangsə ɓamuria, ko ana raka, səm nà na ama, səm nà twal ɓamur rə səm mwashat sənəia ka ɗang. Sə ɓəà kà karəki rəia a rəarəia, sə à kə sən purki rəŭ malea ka, à nda aɓa ɗwanyi sələe!

13Nggori ma'səm ngga pà nà yàllî ban mənana rəcandəa mala turo ma'səm go kam ngga ɗang. Səm nə nggori amur agir mənana à kumban aɓa nzong mala turo mənana Ɓakuli pà səm, mənana kpapi turo ma'səm aɓalə wun ngga.

14Sə acemənana wu nda aɓa ban mənana turo man go kam ngga, ká ma'səm aban wun nə Cau Amsəban mala Kərəsti ka, səm yàl nzong ɗang,

15Sə səm yàl nzong gbal nə nggori nə turo mənana aɓea ɓwana pè ka ɗang. Tsəkɓaləu ma'səm ngga, nda mənana ama ɓà paɓamuru ma'wun gulo, ace mənana nzong turo ma'səm aban wun ngga, ɓà turo a dəmbəa.

16Anggo ka səm nà gandə o arə aɓea ban mənana à nda a dəmbəa nə wun, aban mənana kəɓwa malaká pak turo kam raka. Səm nə ngga hamnə Cau Amsəban nggam, sə kəcau pà nà lo ɗəm ama, səm nggə nggori nə turo mana à pè aban turo mala ɓeɓwa ka ɗang.

17Kəla mənana Maləmce na ka, “Ɓà kə ɓwa nà nggori ka, ɓà nggori nə turo mənana Mətalabangŋo pangŋəni ka.”

18Acemənana ɓwa mana ɓwangsə ɓamuri ka nda à nà earnəi ka ɗang, she ɓwa mənana Mətalabangŋo ɓwangsəi ka.

2 Amə Korinti 11

Buləs andə amə'mishan mə'nyirì

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1Ən nggə earce nəma ɓə̀ wu twal gandəa nə mim, nə ɓwaɓana mem bəti. Ida, wu twal gandəa nə mim!

2Mə ndanə mɓali amur wun, ulang mɓali mala Ɓakuli, acemənana, ən pana wun kəla nsari ace alban aban ɓwabura mwashat, yì Kərəsti nə ɓamuri.

3Səa ma, ɓangciu kə pakkam, ɓə̀ kəa do ama, kəla mənana n'yau ɓosəki Hawawu nə swarkiban male ka, ɓə̀ ɓosəki ɗenyicau ma'wun, gandəa wu nə̀ nying paɓamuru ma'wun mə'məsəcau nì andə məɓoarnsari arə Kərəsti ɗang.

4Ən bangŋa anggo acemənana wun ngga, wu kə kaurəa ata earnə ko ya ɓwa na mənana yiu aban wun sə yi hamnə ɓe Yesu mənana nda'ɗàng andə mənana səm hamnəi ka. Sə ɗəm ngga, wu kə ak ɓe bangŋo andə ɓe cau ama “cau amsəban” na, mənana nda'ɗàng andə mənana wu angŋa dəmbəa wu angŋəni ka.

5Sə a səne mem ngga, aɓwana məno wu tunəkia ama, “akanggərang amə'mishan” ngga, à kutiam nə kəgir ɗang!

6Ko ɓə̀ do ama aɓa nacau ka, ən sələ tsək acau mem raka, a bui mala surəgir ka, ən gatti ɗang; səm ləmndəna wun mənia ka a banfana a koya pwari aɓa koya njari.

7Ən ɓwarkí nə́ ɓwarkio, yi mənana ən nyesə muram a nzali, sə ən loasə wun a kuli nə hamba wun bəsa Cau Məɓoarne mala Ɓakuli ɓà, wu mbwem kəgir raka le?

8Nə̀ gandə do ama mə nda aban ɓəmbəri aɓea ikəlisiya yi mana ən ak boalo a buia ace mənana mə pakka wun turo ka!

9Mənana mə nda aban wun sə mə nda aɓa təle ka, ən duk twalo amur kəɓwa ɗang. Amə'eamrəarəu mənana à pur nə Masədoniya ka, à yinəam nə gir mənana ən earkiyi ce ka kat. Ən yal ɓamuram, ən eare mə duk twalo amur wun aɓa koya kə njari ka ɗang, sə pa mə nə duk ɗang.

10Nə məsəcau mala Kərəsti mana a ɓaləam ngga, kəɓwa kārəa aɓa bu-nzali Akaya kat, mənana nə̀ tamsəam arə mənia yì nggori ka ɗang.

11Mana tsəa sə ən nggə bangŋa anggo? Nda acemənana ən earce wun raka le? Ɓakuli ka sələna ama ən earce wun!

12Mə nə lidəmbəa nə pak agir mənana ən pakkiyi ado ka, ace mənana mə tamsə aɓwana mənana à ndaban alta njar à nə̀ bangŋa ama turo mishan malea arə agir mana à kə nggori nəia ka mə'mwashati na andə ma'səm ngga.

13Amənia yì aɓwana ka, amə'mishan mə'nyirì na. Yia ka, aməɓosəkiban na, mənana à ɓosəki rəia kəla amə'mishan məɓafoe mala Kərəsti ka.

14Sə gir'ndali na ɗang. Ko nggearə Shetan nə ɓamuri ka, kə ɓosəki rəì kəla məturonjar mala tălaban.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Sə pà nè duk gir'ndali ɗang, yi mənana ɓəa aguro male ɓosəki rəia kəla aguro mala ɓealɓoarna ka. A masələate ka, à nè kum tangnakusəu ɓealɓikea malea.

Buləs jali nə atanni male

16Mə nə ɓəsələi ɗəm ama: ɓè ɓwa ɓè kəa twali kəla ən kwár raka ɗang. Sə ɓè wu twalam anggo ka, wu em kəla mənana wu nè ak ɓwa mənana dəmbəi kwar raka, ace mənana mə kum gir mana mə nə nggori nəi gbal ka.

17Aɓa mənia yì ulang nggori ka, ən pa aban na cau kəla mənana Mətalabangŋo nè na ka ɗang. Ən nggə na cau kəla mə'ɗwanyi sələe.

18Sə acemənana aɓwana pas kè nggori ulang mala ɓanza ka, mim gbal ka, mə nə nggori.

19Wu kə twali ɓamur rə wun ama, wu ndanə sələe, səa ma ban kə ɓoara wun arə twal gandəa nə amə'ɗwanyi sələe.

20Ɓafo, wu kə twal gandəa nə ko ya ɓwa mənana kə pak guro nə wun, kə pwan agirkuma ma'wun, ko kə təpəri wun, ko kə ləmndəa wun ama kuti wun, ko kə pakka wun gir kyauwikiban aɓa ɓwa ka.

21Kəsəkya pakkam mə eare ama səm ndanə rəwukya mənana pa səm nè gandə pak məno raka! Mə ndo mə nə na cau kəla dəmbam kwar ɗang: Ɓè ɓe kəgir nakam mənana ɓwa nè nggori nəi ka mə ndanə məsəkang-kangŋa mala nggori nəi gbal.

22Ɓè yia ka, amə Ibəru na ka, mim gbal ka mə nda ɓwa Ibəru. Ɓè yia ka, amə Isərayila na ka, mim gbal ka mə nda ɓwa Isərayila. Ɓəa nda ka aməkau mala Ibərayim ngga, anggo gbal sə ən pa.

23Mə nə na cau kəla dəmbam kwar ɗang: Ɓè yia ka, à nda ka aguro mala Kərəsti, ən ɓoaria wia aɓa pakki Kərəsti turo məcande! Ən kum kùrban kusə pas ən kutia. Ən kum kwakban mənana à pà nè gandə ɓallè raka. Ən api lú kusə pas.

24Kusə tongno ən kum kwakban a bu aɓwana-məgule mala amə Yahudi, sə koya pwari kwakban ngga, nkamso lumi-tārú nə məsəi tongno-nong ine na.

25Kusə tārú à walkiam nə agara, à ɓukkiam nə atali kusə mwashat, ən lingge amur kusə tārú, ən pak nongŋo mwashat, du andə pwari, mə nda aban kyalle aɓa nggeamur.

26Kusə pas mə nda rə twalbəri məsauwe. Sə arə aməno yì agya ka, ən kum ɓamuram aɓa ká-məɓane arə anggeasala a mùr-longŋa, ká-məɓane a bu amə'ɓəmbəriban, ká-məɓane a bu aɓwana mem amə Yahudi andə aɓwana mənana amə Yahudi na raka. Ən kum ɓamuram aɓa ká-məɓane a bu amə loasə munəo aɓa nggeala; ɓən wuna a ɓabondo; ɓən wuna aɓa nggeamur, sə ɓən wuna a bu amə'eamrəarəu amə'nyir nì.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

27Ən do aɓa pak turo məkwane andə auləa, aɓa ɗwanyi ntulo arə adú pas, aɓa nzala andə məsamur. Kusə pas ən do aɓa təla girlina, aɓa ɗwal andə təla agir-nggurəu.

28Ko ɓə̀ mala amənia na raka, ko aya pwari ka, ɓaləam kə pi ace ɗenyi mem amur a'ikəlisiya kat.

29Yana rəì ɓunggio sə mem ɓunggi ɗang? Yana kpa aɓa cauɓikea, sə ce kwan rəam raka?

30Ɓə̀ mə nə nggori ka, ɓoaro mə nggori nə agir mənana à ləmndə rəwukya mem ngga.

31Yì, yì Ɓakuli Tar Mətalabangŋo Yesu, mənana ɓwangsəe pà nə̀ mal raka, sələna ama nyir na ən nakiyi ka ɗang.

32Mənana mə nda a Damaska ka, nggwamna mənana aɓata Murəm Aritas ka, tsək aməyal la arə akunla ama ɓəa bwalam.

33Gir mənana amsəam aɓa bui ka, nda ən do aɓa ndakade, sə agyajam mem suləam nə anggur a ferang mala sheran mənana à gumbəlina la nəi ka.

2 Amə Korinti 12

Agir mənana Yesu ləmndəi Buləs aɓa səna ka

1Dumənam ama mə nggori, ko kat andə amani ama pà nə̀ pur kəgir raka. Sə ado ka, mə nə na cau amur asənsəna andə acausəna mənana Mətalabangŋo ləmndəamia ka.

2Ən surə ɓeɓwa aɓa Kərəsti pələa lum-nong-ine məno kuti ka, mənana à fwe à um nəi a tāruia kuli ka. Ko nda aɓa nggūrəu, ko pa aɓa nggūrəu ɗang, ən sələ məno ka ɗang, kə Ɓakuli na surəì ka.

3Earka nda aɓa nggūrəu, ko pa aɓa nggūrəu ɗang. Mim ngga, ən sələ ɗang, kə Ɓakuli na sələ ka, ama mənia yì ɓwa ka,

4à twali à um nəi a paradayis a kuli. Kya ok acau məcandəke, agir mənana ɓwapəndəa pa nə̀ gandə nea nə kuni raka.

5Mə nə nggori nə mənia yì ɓwa ka, pa mə nə nggori nə ɓamuram ɗang. Mə nə nggori nə rəwukya mem.

6Ko ɓə̀ ən earce nəma mə nə nggori ka, pa mə nə duk ɓwaɓana ɗang, acemənana məsəcau na mə nə na ka. Sə pa mə nə nggori ɗang, acemənana ən earce nəma kəɓwa ɓə̀ kəa ɓwangsəam, ɓə̀ kutiban gir mənana à səni a ɓaləam, ko à kə̀ oe a kunam ngga ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Ɓakuli ləmndəam asənsəna aməpa ndali, sə ace mənana mə ngga pak nə twal ɓamuru ace raka, à oasəam zwe aɓa nyamam, ɓè do kəla məturonjar mala Shetan, ɓè kə param.

8Kusə tārú mə nda ban zəmbəi Mətalabangŋo nəma ɓè pusəami.

9Sə koya zəmbəa ka, kə earam ama, "Ɓwamuru mem nda kəgir mənana à kə earce ka. Rəcandəa mem kə pak turo pepe aɓa rəwukya." Ace mani ka, ban kə ɓoaram, mə nə nggori nə rəwukya mem ace mənana ɓè rəcandəa mala Kərəsti ɓè pakturo nə mim ngga.

10Nda gir nî sə ban kə ɓoaram arə rəɓunggia mem, andə sanggiban, andə doməkwane, andə pàtanni, andə atanni mənana ən nggə kutio aɓaləia ace Kərəsti ka. Acemənana ɓè mə nda aɓa rəɓunggia ka, sə mə nè kum rəcandəa.

Ɓabum Buləs pi ace amə Korinti

11Ən kutia pakkiagir kəla ɓwaɓana. Sə wu nda wu ciem a ɓaləi ka, a kun mənana ɓə́ wu nè nggə ɓwangsəam ngga. Acemənana aməno yì "akanggərang amə'mishan" ma'wun ngga, à kutiam nə kəgir ɗang, kat andə amani ama mə nda kəgir gbal raka.

12Mənana mə nda aban wun ngga, wu sənəna agir mənana à ləmndə ama mə nda mə'mishan ngga; agir-ləmndəa, andə agir-gyambəliban, andə agir-ndali mənana à pea aɓa turo mem aɓalə wun nə gandərəu ka.

13Mana gir nì na ən pakki acilia a'ikəlisiya sə ən pakka wun ɗang? Kəgir mənana ən pakka wun raka nda mənana ama ən dupa wun twalo a bui mala boalo raka. Ida wu twalam ban mənia yì ɓwarkio ka!

14Ado ka, mə ndo ən nggə na ce tāruia ká mem aban wun ngga, sə pà mə nə dupa wun twalo ɗang. Agirkuma ma'wun na ən alkiyite ka ɗang. Kə wun na ən earkiyi ce ka. Ko ɓè mani na raka, amuna na à nè rambəi aməɓəlia gəna ka ɗang, aməɓəlban na à kə rambəi amuna gəna ka.

15Ace mani ka, bumam nə pwasəo mə kiɗiki koya gir nani mə ndanəi ka, andə nggearə ɓamuram, ace yiləmi wun. Sə nggearəì ka, acemənana ən earce wun kpəm ngga nda tsəa sə wu earcem bəti ka le?

16Aɓea aɓwana aɓalə wun earəna ama mə nda twalo aban wun ɗang. Sə aɓea aɓwana ka à kə na ama, mə nda nggea-məkutan, ən liməsə wun nə swarkiban.

17Sə lang sə məno ka pa? Aɓwana mənana ən tasəia aban wun ngga, kə ɓwa atea təpəri wun le?

18Ən ɓuaki arə Titus ɓè kyane aban wun, sə ən tasə ɓe mə'eamrəarəu ɓəa kyan andəi. Titus kya təpəri wun le? Kè bangŋo mə'mwashati na pak turo nə səm, sə kè njargula mə'mwashati na səm kpate ka re?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

19Yakəla wu kə səni kəla acau mənia səm nggə nea ka, nda ace pusə ɓamur rə
səm. Awo! Səm nggə bangga wun mənia ka kəla aguro mala Kərəsti, sə Ɓakuli
nda mə'nakún səm. Koya gir səm pak ka, wun amə'eamrəarəu, nda ace pa wun
rəcandəa.

20Ɓangciu kə pakkam ama ɓè ən yiu ka, yakəla mə nə yia kum wun pà kəla
mənana mə nə earce ɓè wu pak ka ɗang, sə wun ngga, yakəla wu kumam pa
kəla mənana wu nè earcem mə pak ka ɗang. Ɓangciu kə pakkam ama, mə nə yia
kum kúnɓuana, andə mɓali, andə bumlulla, andə earce-ɓamuru, andə
kiɗìkiɓwa, andə twal-lulləu, andə candəmuru, andə zuriki nre-rəarəu.

21E, ɓangciu kə pakkam ama ɓè ən yiu aban wun ɗəm ngga, Ɓakuli mem nè
kyauwikiam a ɓadəm wun. Sə ɗəm ngga ən nggə ɓangŋa ama mə nə kum
bumkiɗìkea amur aɓwana pas ata wun. Aɓwana mənana à malaká nying buia
arə acauɓikea mə'e malea mala pəndəki rəarəu, andə kiɗìkì mala nongginə-
rəarəu, andə do-kiɗìkì mala gyatarəu raka.

2 Amə Korinti 13

Masələata acau nunkiru

1Mənia nə duk tāruia ká mem aban wun. Sə kəla mənana Maləmce na ka: "À nè
bwalta məsəcau mala koya gir ka, a kun amənakun ɓari ko tārú."

2A ɓaria yiu mem aban wun ngga, ən angŋa dəmbəa ən nunna kir aɓwana
mənana à pak cauɓikea ɗìɗyal ka. Ado ka, ən nggə nun kiria ɗəm andə acilia
aɓwana, kəla mənana ən pak ɗìɗyal ka. Ɓən yina ɗəm ngga pà mə nə pərtea nə
mbumbu ɗang.

3Agir mənana kat wu earkiyice surəe amənana à nè ləmndəa wun ama Kərəsti
kə na cau nə mim ngga, mə nə pa wunia. Kərəsti ka, mə'rəwukea na ɗang, aɓa
pak turo nə wun. Yì ka, kə ləmndə rəcandəa male aɓalə wun.

4Kat andə amani ama à gballì a nggun-gangndi aɓa rəwukya ka, ado ka, ndanə
yiləmu nə rəcandəa mala Ɓakuli. Səm gbal ka, səm ndanə rəwukya, səa ma aɓa
do ma'səm aɓa Kərəsti ka, səm ndanə rəcandəa mala Ɓakuli mənana səm nggə
pakka wun turo nəi ka.

5Wu peləki ɓamur rə wun, wu səni ko paɓamuru ma'wun ngga, məɓafoe na. Wu
karəki ɓamur rə wun, wu dum nə sələe ama Yesu Kərəsti ka, nda aɓalə wun, ɓè
pa ana raka, wu kpana a bui mala paɓamuru məɓafoe.

6Tsəkɓaləu ma'səm ngga, nda ɓè wu sələ ama səm ngga, səm gatti a bui mala
turo ma'səm ɗang.

7Hiwi ma'səm ado aban Ɓakuli ka, nda mənana ama wu kəa pak kəgir məɓane
ɗang. Pà ace mənana səm nè ləmndə ɓamur rə səm ama səm pangŋəna pepe ka

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

ɗang, nda ace mənana ɓə̀ wu pak gir mana məɓoarne na ka, ko ɓə̀ ndo ama səm ngga səm kpana ka.

8Səm ngga, pà səm nə̀ gandə munəo arə məsəcau ɗang. Dumənа pup səm nə̀ camata məsəcau.

9Banɓoara səm, mana ɓə̀ rə səm ɓunggio sə wu ndanə rəcandəa ka. Hiwi ma'səm ace wun ngga nda ɓə̀ wu kum lumsəo pepe.

10Mə nda aban giləa wun amənia yia agir ka, ado məno ən pà aban wun raka, nə tsəkɓaləu ama ɓə̀ ən yina ka, pa mə nə yia peki wun ɗang. Acemənana rəcandəa mənana Mətalabangŋo pam ngga nda ace ɓak ɓabum wun, pà ace arki wun ɗang.

Masələata makkun

11A masələate ka, wun amə'eamrəarəu, ən nggə tsək wun a ndà nə amənia yì acau ka: Wu dum nə bumpwasəa. Wu gulo wu kya bwal ban mənana wu karəna ɓwa ka. Wu earnə rəarə wun. Wu do aɓa rəpwala. Anggo ka, sə Ɓakuli mə'earcearəu nì andə mala dorəpwala ka, nə̀ do ata wun.

12Wu makki arə wun kun nə earcearəu mala aɓwana mala Ɓakuli.

13-14Amə̀kpata Yesu mənana akani kat ka, à kə makka wun kun.

Ɓə̀ ɓwamuru mala Mətalabangŋo Yesu Kərəsti, sə earcearəu mala Ɓakuli andə dotarəu mala Bangŋo Məfele do ata wun kat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Amə Galati

Amə Galati 1

1Mənia yì cautera ka, pur a banam, mim Buləs mə'mishan. Twalban mem a turo mishan ngga pur nəban ɓwapəndəa ɗang, pur nə bu Yesu Kərəsti andə Ɓakuli Tarrû, mana loasəi yì Kərəsti a ɓembe ka.

2Amə'eamrəarəu mənana səm nda kani sənəia ka, səm nggə dapi bu aban tasə mənia yì cautera ka, aban ká aban a'ikəlisiya mənana a bu-nzali Galati ka.

3Ɓè Ɓakuli Tar səm andə Mətalabangŋo Yesu Kərəsti, ləmndəa wun ɓwamuru andə dorəpwala.

4Yesu pa yiləmi ace acauɓikea ma'səm, kəla mənana Ɓakuli Tar səm kani ka, ace mənana ɓè amsə səm, a bu mənia yì nza məɓealɓike səm nda a ɓaləi ka.

5Ɓwangsəban kat ka, mala Ɓakuli na, mənana málá male pà kàm raka! Amin.

Cau Amsəban mə'məsəcau nì ka nda mwashat ɓərɓər

6Ən nggə ndali nə kaurə ndəli ma'wun arə Ɓakuli, mənana tunə wun nə ɓwamuru mala Kərəsti, sə wu pələa wu kə kpata ɓe kə cau ɗàng ngga.

7Wu nda ban kpata ɓe "cau amsəban" mənana a məsə səm ngga, kə cau amsəban na raka. Aɓea aɓwana na, à kə earce zurəì mur wun, à nè ɓosəki ta Cau Amsəban mala Kərəsti ka.

8Ɓè suban mala Ɓakuli suləo amur ko ɓè ya ɓwa nani, ko ɓè səm nda, ko ɓè məturonjar mənana a kuli na ka, yi mənana ɓè hamnə ɓe cau amsəban ɗàng andə mənana səm haməna wunì ɗìɗyal ka.

9Kəla mənana səm na wun a dəmbe ka, ən nggə ɓəsələi ɗəm ama: Ɓè ɓwa hamba wun nə ɓe kə cau ama "cau amsəban" na, sə nda ɗàng andə Cau Amsəban mənana wu angŋəni ka, ɓè suban mala Ɓakuli suləo amur ɓwe.

10Ado ka, ɓwangsəban mala ɓwapəndəa na ən alkiyite ka le, ko mala Ɓakuli? Ɓè mə nda ban ɓariki mə nə pwasəbum ɓwapəndəa ka, ɓé pa mə nə duk guro mala Kərəsti ɗang.

Ɓakuli na tunə Buləs ɓè duk məturo mishan ngga

11Wun amə'eamrəarəu, ən nggə earce nəma ɓè wu sələ ama, Cau Amsəban mənia ən nggə hamnəi ka, ɗenyicau mala ɓwapəndəa na ɗang.

12Ən ak cau mem a bu ɓwapəndəa ɗang, sə kəɓwa nè kaniam gbal ɗang. Mənia yì cau ka, Yesu Kərəsti nè mənmbam ɓāləi nə ɓamuri.

13Wu surəna rə pa mem ɗìɗyal, mənana mə nda ban peri, peri mala amə Yahudi ka, yi mənana ən pe ikəlisiya mala Ɓakuli tanni kərkər, yale eare mem ngga nəma ɓəa mesəkea ɓəa ueɓà.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Ən kutì aɓeam aməlo kat aɓa peri mala amə Yahudi, sə mə ndanə ɓabumpina kərkər arə kuncau mala aká səm.

15Sə kani ama à nə ɓəlam ngga, Ɓakuli taram, sə tunəam aɓata ɓwamuru male. Banɓoari wi

16ɓə̀ ləmndəam Muni ace mənana ɓə̀ ən hamnə Cau Amsəban male aban aɓwana arə aɓea nzali. Sə mim ngga ən alta kwarkiru mala kəɓwa ɗang

17Yale ən wari ma a Urəshalima nəma mə nə ngga ok ɓe kəcau a kun aɓwana mənana à akàm dəmbəa aɓa turo mishan ngga ɗang. A kun mani ka, ən o kporong aɓa nzali Arabiya, sə nə nzəmo ka, ən nyare a nggeala Damaska.

18Anzəm apələa tārú ka, ən wario a Urəshalima, nəma mə nə ngga sən Bitərus. Ən nggea pakki anonggeo lum-bwamdə-tongno abanì.

19Kə ɓe mə'mishan mənana ən sən ɗəm aməno yì apwari ka, nda Jemis mə'eam Mətalabangŋo.

20Mənia ka, məsəcau na ən nakiya wun a ɓadəm Ɓakuli ka, nyir pa a ɓaləi ɗang.

21Anzəm məno ka ən wario arə aɓea ban aɓalə abu-nzali Suriya andə Səlisiya.

22Kat andə amani ka, a'ikəlisiya mənana à nda aɓa Kərəsti a bu-nzali Yahudi ka, à surəam a ɓaməsəam ɗang.

23Kəgir mənana à surəì ka nda kə cau mənana aɓwana kə na ama: "Ɓwa mənana ɗìɗyal kə pa səm tanni ka, adyan ngga nda kə hamnə ce paɓamuru mənana ɓariki nə̀ kiɗìki ka."

24Pələa à ɓwangsə Ɓakuli ata cau mem.

Amə Galati 2

Amə'mishan ak Buləs

1Anzəm apələa lum-nong-ine ka, ən nyare ən o a Urəshalima ɗəm sənə Barnabas, səm wari nə Titus ata səm.

2Ən wari kano, acemənana Ɓakuli nə̀ ləmndəam ama ɓə̀ ən kyane. Akano ka, səm nggea do nə murə səm, sənə aɓwana mənana à twalia ama à nda ka aɓwana-məgule mala Ikəlisiya ka. Pələa ən bəlia wia ɓa Cau Amsəban mənana ən nggə hamnəi aban aɓwana mala acili anzali ka. Eare mem nda mənana kun səm ɓə̀ duk mwashat, ace mənana ɓə̀ turo mem mənana ən pangŋəni andə mənana ado mə nda rə pe ka, ɓəa kəa ue ɓa ɗang.

3Sə yia ka, à earnə mim. Titus mənana ɓwa Gərik na ka, kəɓwa ci púp ama ɓəa kasəi wi ɓate ɗang.

4Məno yì cau ka lo, ace aɓea ɓwana mənana à na ama à nda ka amə kpata Yesu, sə ɓafo à nda raka. Yia ka, à kutio aɓalə səm zàng, à kə shenzəki səm, à kə earce

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

iu panzəban mənana səm ndanəi aɓa Kərəsti Yesu ka. À kə ear ama à nə̀ nyesə səm ɓə̀ səm duk guro mala anggurcau mala amə Yahudi.

5Sə səm ɓinə gbal kpekpe, səm nyinggia wia njargula ko bəti ɗang. Eare ma'səm ngga, ɓə̀ səm yal məsəcau mala Cau Amsəban ace wun.

6Sə aməno yì aɓwana à twaliá ama à nda ka aɓwana aməgule mala ikəlisiya ka, à pànə kə kaɓe cau mənana à nə̀ tsəa amur cau mənana ən nggə hamnəi ka ɗang. Kat andə amani ama à ndaka aɓwana aməgule aɓa dəmbam ngga, ən eari məno ɓə̀ ciem ɓən nying kpata gir mənana Ɓakuli ləmndəam ngga ɗang, ko bəti, acemənana Ɓakuli ka, kə ləmndə tàrban ɗang.

7Gir mənana ndakam ngga, nda mənana ama, Ɓakuli panam turo hamnə Cau Amsəban aban aɓwana arə aɓea anzali, kəla mənana Ɓakuli pe Bitərus hamnə Cau Amsəban aban amə Isərayila ka.

8Kə Ɓakuli mə'mwashati, mənana pak turo nə Bitərus, ci mə'mishan na aban ká aban amə Isərayila ka, nda mənana pak turo nə mim, ciem mə'mishan aban ká gbal aban aɓwana mala acili anzali ka.

9Ɓafo, nggearə Jemis, sə Bitərus, sə Yohana, mənana à twalia ama à ndaka atanggea-nggun mala Ikəlisiya ka, à sənəna ɓwamuru mənana Ɓakuli pam mala turo mənia ka; pələa à ak səm sənə Barnabas, səm duk aɓia aməturo. À pu nzəm səm aban hamnə cau aban aɓwana mala aɓea anzali, sə yia ka à kutio ata turo aban amə Isərayila.

10Kə cau mənana à tsəka səm a kir səm ngga nda mənana ama ɓə̀ səm nggə tsəkir amətər, sə məno ka, nda kəgir mənana mə ndanə bumpina ace ka.

Buləs ɓinə ce gir mana Bitərus pe

11Lang Bitərus yina a Antiyok ka, ən loa rəì a ɓaməsə ɓwapəndəa, acemənana gir mana pe ka ɓoar ɗang.

12A yiu male a dəmbəa ka kə lili andə aɓwana aməkwaɗì mənana amə Yahudi na raka, aɓwana mənana kəgir oasəia arə cau mala kasə ɓatau raka. Sə nə nzəmo ka, lang aɓea amə Yahudi, agyajam mala Jemis yina ka, pələa yì, yì Bitərus ka, tamsə li girlina andə amə'eamrəarəu mana amə Yahudi na raka, tar ɓamuri zak nə yia. Yì ka, kə ɓanggi amə Yahudi mana à kə na ama ɓəa kasəi koya məkwaɗì ɓate ka.

13Gir nî tsək aɓea aməkwaɗì mənana amə Yahudi na ka, à twal kusə ulang ɓua-kun-ɓari mala Bitərus, gandəa à ɓosəki kusə Barnabas nə ulang ɓealəu məno.

14Lang ən səni à kə̀ kpata ɓafo mala Cau Amsəban raka, pələa ən ne Bitərus a ɓaməsə ɓwapəndəa bwāng ama: We ka, a nda ɓwa Yahudi, sə a kə duk ulang do mala aɓwana mənana amə Yahudi na raka. Sə palang adyan, sə a kə earce tsək aɓwana mənana amə Yahudi na raka, ɓəa duk ulang do mala amə Yahudi?

Ɓwapəndəa kat kə duk amə cauɓoarna aban Ɓakuli nə Paɓamuru

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Mim sənə we, à ɓəl səm ngga, səm nda ka amə Isərayila, səm nggə ɓəsəki nggurcau mala Musa kəla aɓwana mənana amə Isərayila na raka, yia amə pakki acauɓikea ka ɗang.

16Kat andə amani ka, səm sələna ama, nə paɓamuru nəmurəì aban Yesu Kərəsti, sə ɓwa nə̀ duk mə cauɓoarna aban Ɓakuli, pa ace kpata anggurcau ɗang. Nggearə səm gbal ka, səm pa ɓamur səm nə pa aban Yesu Kərəsti ace mənana ɓə̀ səm duk pepe, səm sənəa Ɓakuli, a ta cau mala guli arə Kərəsti. Pa ace kpata nggurcau ɗang. Nda acemənana kpata nggurcau ka, pà nə̀ tsək ɓwa ɓə̀ duk pepe a ɓadəm Ɓakuli ɗang.

17Sə mənana ɓəa bangŋa ama səm nda aban alta do məɓoarne aɓa Kərəsti, sə à yì kum səm ngga, səm nda ka mə'cauɓikea ka, mənia ka, nə̀ do ama Yesu pu nzəm cauɓikea le? Awo, pa anggo ɗang!

18Səa ma ɓə̀ ən nyare ən kutia kani aɓwana njar mala nggurcau mala Musa mənana ən angŋa dəmbəa ən nyingni ka, ən dumənа mə yàl Nggurcau mala Ɓakuli.

19Ɓə̀ ən ɓariki nəma mə nə kpata nggurcau ka, ən yi səni ka, məno ka pà nə̀ pwasə bum Ɓakuli ɗang. Pələa ən wuki nggurcau, ən tamsə kpata nggurcau, ace mənana mə dupi Ɓakuli.

20À gballìnam amur nggun-gangndi sənə Kərəsti. Mə nda mənana ɗəm nə yiləmu ka ɗang, Kərəsti nda mənana ado dukiyi a ɓaləam ngga. Do mem aɓa nggūrəu mala ɓanza ka, ən dum nə paɓamuru aban Muna mala Ɓakuli mənana earcem, sə paɓamuri acem ngga.

21Ən burice ɓwamuru mala Ɓakuli ɗang. Acemənana ɓə̀ kpata nggurcau nə̀ tsək səm, səm nə̀ duk pepe sənəa Ɓakuli ka, lú mala Kərəsti ka nda ɓa.

Amə Galati 3

Njar mana ɓwa nə̀ duk mə'cauɓoarna nəi a ɓadəm Ɓakuli ka

1Wun amə Galati mənana wu gəmi ka. Yana ɓwe pyauta wun? Nda àkə̀ ɓaməsə wun sə à bəlki ce lú mala Yesu Kərəsti amur nggun-gangndi.

2Mə ɗi wun pe: Wu ak Bangŋo Məfele a njar mala kpata Nggurcau mala Musa le, ko nda acemənana wu pa ɓamur wun arə cau mənana wu ok amur Kərəsti ka?

3Palang sə wu ɓanggea anggo? Anzəm mənana wu tinata do kpata Yesu aɓa Bangŋo mala Ɓakuli ka, wu kə earce ado ama wu nə̀ masələte aɓa nggūrəu le?

4Nggea tanni mənana wu nu aɓalə agir pas aban kpata Yesu ka, nda ɓà le? Kàngkàng nda ɓà le?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

5Mə nə ɗi wun ɗəm ngga, Bangŋo Məfele mənana Ɓakuli pa wun, sə pakki agir-
ndələki aɓalə wun ngga, nda acemənana wu kpata Nggurcau mala Musa ka le,
ko nda acemənana wu pa ɓamur wun arə Cau Amsəban mana wu ok amur
Kərəsti ka?

6Wu səni ani arə cau mala Ibərayim. Maləmce mala Ɓakuli ka bang ama,
“Ibərayim earnə Ɓakuli, sə ata cau mala məno yì guliarəu male arə Ɓakuli ka,
Ɓakuli nyesəi mə'cauɓoarna na.”

7Ɓoaro ɓə̀ wu sələ ama amuna mala Ibərayim ngga, à nda ka aɓwana mənana à
paɓamuria aban Ɓakuli, à earnəi ka.

8Maləmce ak dəmbəa bang ɗiɗyal ama, Ɓakuli nə̀ ak aɓwana mala acili anzali, à
nə̀ pələ amə'cauɓoarna, ace paɓamuru malea abani. Nda sə ak dəmbəa ne
Ibərayim mənia yì bəsa cau məɓoarne ama, “Aɓwana arə anzali kat ka, à nə̀ kum
tsəkbu mem nə bano.”

9Nda gir mənana tsəa sə aɓwana mana à paɓamuria aban Kərəsti ka, à kum
lumsəo mala tsəkbu mə'mwashati mənana Ibərayim kumo, nə́ paɓamuru male
aban Ɓakuli ka.

10Sə aɓwana mənana à makɓaləia arə bwal Nggurcau ace kum akban a ɓadəm
Ɓakuli ka, à nda aɓata suban. Maləmce ka na ama, “Suban na amur ɓwa mənana
kat pà nə̀ kpata anzongcau kat mənana à giləia aɓa Maləmce Nggurcau mala
Ɓakuli raka.”

11Ado ka, pusəna rəì a banfana ama kəɓwa pà nə̀ kum akban a ɓadəm Ɓakuli nə
ɓariki mala bwal Nggurcau ɗang. Acemənana Maləmce na ama, “Ɓwa mənana
duk mə'cauɓoarna aban Ɓakuli nə́ paɓamuru abani ka nda nə̀ kum yiləmu ka.”

12Turo mala Nggurcau ka à kwakite amur guliarəu ɗang. Akun mani ka cau male
ka na ama, “Ɓwa mana bwal Nggurcau, kpata anzongcau male kat ka, nda nə̀ au
ka.”

13Səa ma do mana Kərəsti yi duk su-ɓwa ace səm ngga, angŋəna mur səm a
ɓabu suban mənana Nggurcau yinəi ka. Acemənana à giləa aɓa Maləmce ama,
“Suban na amur koya ɓwa mənana à gyari a nggun ngga.”

14Kərəsti akmúr səm ace mənana tsəkbu mə'mwashati mənana Ɓakuli banggi
Ibərayim ama nə̀ tsəki wi ka, ɓə̀ yiu amur aɓwana arə anzali kat, nə bu Kərəsti
Yesu. Acemənana səm mana səm ndaka aməkwaɗì ka, səm nə̀ gandə ak pacau
mala Bangŋo Məfele nə paɓamuru.

Kurcau mala Ɓakuli kuti Nggurcau mala Musa

15Wun amə'eamrəarəu, mə mənba wun ɓa mənia yì cau ka arə do mala
ɓwaməpənde: Kəla mana ɓwa pà nə̀ gandə yâl cau mənana à earəna amuri, ko
nə̀ yiu nə ɓe kə cau ɗàng ama nə̀ tsəa amuri nə̀ nggaɗì raka, anggo sə mənia pa.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

16Ƀakuli pacau male aban Ibərayim andə muni. Səni pepe, Maləmce ne ma ama, “andə amuni” ɗang, mənana nə̀ ləmndə ama à nda pas ka. Awo, bangŋa ama “andə muni”, mənana ləmndə ama nda aban na cau amur ɓwa mwashat. Sə ɓwa mwashat mənia ka, nda Kərəsti.

17Mənia ka nda gir mənana ən nggə earce ne ka: Ƀakuli kurcau aban Ibərayim, sə bangŋəna ama cau male ka nə̀ lumsəì. Nggurcau mənana Ƀakuli yi pa, nə bu Musa a nzəm mana apələa gbəman ine nə lumi-tārú (430) kutikina ka, pà nə̀ kasə məno yì kurcau, sə nə̀ nyesə pacau mala Ƀakuli ɓə̀ duk ɓà ka ɗang.

18Ƀenyi ama ɓə̀ nda acemənana səm bwal nggurcau mala Ƀakuli sə kə pa səm liɓala mənana pàcau ace ama nə̀ pa səm ngga, à pà nə̀ bang ɗəm ama nda acemənana pàcau ka sə nə̀ pa səm liɓala ka ɗang. Səa ma, Ƀakuli aɓa ɓwamuru male ka, pe Ibərayim mənia yì liɓala pàcau ace ka acemənana bangŋəna ama nə̀ pe wi.

19Sə mana ɗe nda tər pa Nggurcau? Ƀakuli pa Nggurcau nə nzəmo, ace mənana ɓə̀ ləmndəì ɓwapəndəa acauɓikea malea. Sə Nggurcau ka à ci ama ɓə̀ pak turo ɓə̀ kya bik pwari yiu mala məno yì muna mala Ibərayim, mənana Ƀakuli pacau ace ka. Ƀakuli pa Nggurcau male nə bu aməturonjar aban Musa, mənana do a nre ka aɓwana andə Ƀakuli ace banggia wia cau mala Nggurcau ka.

20Ƀə̀ aɓwana ɓari kurcau ka, à kə alta ɓwa mənana nə̀ cam a nrea ka. Sə Ƀakuli mana nda mwashat ka, alta kəɓwa ate aɓa pàcau male aban Ibərayim ɗang.

21Sə ado ka, à nə̀ na ama Nggurcau Mala Musa andə kurcau mala Ƀakuli ka à ɓinə rəarəia le? Awo, ko bəti! Ƀə̀ Nggurcau nə̀ gandə pa səm bəsa yiləmu ka, ɓə́ kpate ka nə̀ nyesə səm, ɓə̀ səm duk amə'cauɓoarna aban Ƀakuli.

22Sə Maləmce ka, bangŋa ama səm kat ka, səm nda aɓata kùrban mala cauɓikea. Kə njargula mənana səm nə̀ kum panzəban nəi, mənana Ƀakuli pacau ace ka, nda mənana ama ɓə̀ səm pa ɓamur səm aban Yesu Kərəsti ka.

Səm nə̀ duk amuna mala Ƀakuli nə paɓamuru abani

23Kaniama njargula paɓamuru aban Kərəsti ɓə̀ yiu aban səm ngga, à bwal səm aɓata kùrban mala Nggurcau. À kasə kun səm ba yiu mala yì paɓamuru ɓə̀ yi ləmndə rəì ɓə̀ səm surəì.

24Mə nə ci a ɓe njar ani: Nggurcau nə̀ bwala səm gara aban ká aban Kərəsti. Yal səm ba pwari mənana à nyesə nre səm yi ɓoar sənəa Ƀakuli nə́ guli arə Kərəsti ka.

25Sə adyan mənana njar mala guli arə Kərəsti yina ka, səm pa aɓata yalban mala Nggurcau ɗəm ɗang.

26Ace mani ka, wun kat ka, wu ndaka muna mala Ƀakuli ace guli ma'wun arə Kərəsti Yesu.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

27Sə aɓwana mənana kat à kum kpapi andə Kərəsti aɓa batisəma ka, à turəna Kərəsti a rəia kəla tur bəsa daura a rəŭ.

28Kə cau pà kàm ɗəm ama ɓwa man ngga ɓwa Isərayila na ko ɓwa Isərayila na raka ɗang, ɓwa man ngga guro na ko guro na raka ɗang, ɓwa man ngga ɓwabura na ko mɓwama na ka ɗang. Wun ado ka, wu duməna mwashat aɓa Kərəsti Yesu.

29Sə ado mənana wu duməna a mala Kərəsti ka, wu nda ka amuna məɓafoe mala Ibərayim. Wu nda ka aməliɓala, sə pàcau mala Ɓakuli aban Ibərayim ngga, duməna ma'wun.

Amə Galati 4

1Wu səni ani: Ɓà tarrú wú, sə nyinggi amuni məkeke ɓala ka, aməno yì amuna ka kəgir gauwia andə guro-ɓala ɗang. À nda aɓata ɓwa mənana à pe wi yal ɓala ka, she ɓəa gulkina ka, kat andə amani ama, à ndaka amətala kume mala tarrìa kat ka.

2Dumənia wia púp ɓəa oki amə'ləsəban, she ɓəa kya bwaləna pələa mənana tarrìa kasə ka.

3Kani ama Yesu nà yiu ka, anggo gbal sə səm pa. Səm nda kəla amuna, aguro mala abangŋo mənana ado à bwal ɓanza mənia ka.

4Səa ma, lang pwari ni yi karəna ka, Ɓakuli tur Muni, mənana mɓwama nà ɓəli, a ɓata nggurcau mala Musa ka.

5Ɓakuli turi, ace mənana ɓà yi akmúr aɓwana mənana à nda ka aguro mala nggurcau ka, ace mənana səm ngga ɓà səm kum bancame mala duk amuna male.

6Sə acemənana səm nda ka amuni ka, Ɓakuli tasə Bangŋo mala Muni a ɓabum səm, mənana kə tsək səm, səm nggə tunəi ama, “Dâ, Tárram.”

7Ado ka, wu nda ka guro ɗəm ɗang, wu nda ka muna mala Ɓakuli. Sə acemənana wu nda ka muni ka, Ɓakuli tsəngŋəna wu duməna aməliɓala male.

Gir mənana kwan Buləs arə amə Galati ka

8Ɓiɗyal, mənana wu malaká surə Ɓakuli raka, wu nda ka aguro mala agir mənana aɓa məsəcau ka a Ɓakuli na raka.

9Sə ado mənana wu surəna rə Ɓakuli, ko a na raka, Ɓakuli surəna rə wun ngga, palang sə wu kə earce nyar nə ta wun, wu nà duk aguro mala alú andə akukwar mala ɓanza man, mənana à panə kə rəcandəa raka?

10Wu nda aban ɓariki wu nà alta dəmcauwa aban Ɓakuli nə kpata pakkia alamsan mala aɓea apwari, ko azongŋo, andə akunaban, andə apələa.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

11Wu kə pam ɓangciu, ɓəa kəa na ama nggea gandəa mem mana arə wun ngga nda ɓa ɗang.

12Wun amə'eamrəarəu, ən nggə zəmbəa wun, wu do ulang do mem, do gapitarəu nə amənia yì agir ka. Nggearə mim ngga, ən pələna kəla wun, wun aɓwana mənana wu nda ka amə Isərayila raka, mənana səm pa aɓata anggurcau raka. A dəmbe mənana ən hamnə Cau Amsəban aban wun ngga, wu pakkam kəgir məɓane ɗang.

13Wu sələ ama, a nggea dəmbe məno ən hamnə Cau Amsəban aban wun ngga, mə ndanə rəkwana a rəam.

14Kat andə gir mənana mə nda a ɓaləi aɓa nggūrəam, ɓə́ nə̀ tsək wun, wu nə̀ ginəam, wu nə̀ nyesə cem ɓà ka, wu ginəam ɗang. Yale, wu gingsəam, wu ɗenyi nə mim, kəla ɓe məturonjar mənana sulə nə ban Ɓakuli ka, sə wu em kəla mə nda Kərəsti Yesu nə nggearəì.

15Sə bumpwasəa mənana wu ndanəi ɗìɗyal ka, nda mə ye le? Ən sələna nəma ɓə̀ nə̀ gandə pa ka, ɓə́ wu nə̀ pusəki aməsə wun, wu nə̀ pam mia.

16Ado ka, ən pələna ɓi wun məbura acemənana ən nggə na wun məsəcau ka le?

17Aməno yì amə̀kanigir mə'nyir nì ka, à ndanə rəɓəla arə alta ɓabum wun, sə ɗenyicau malea aban wun ngga, məɓoarne na ɗang. À kə ɓariki ama ɓə̀ səm gau sənəa wun, ace mənana kə̀ yia na ɓə̀ wu kə okia wia ka.

18Ɓə̀ kə ɓwa na nə rəɓəla mala pakka wun məɓoarne ka, ɓoaro na gir nì ɗang, səa ma ɓəà kə̀ pe pwari-pwari. Ɓəà kəa na ama, she pwari mənana mə nda aban wun ngga, sə à nə̀ pakka wun ɗang.

19Wun amunem mənana ən earkiyi acea raka! Ən nggə ok kwanban a rəam ace wun, kəla mɓwama mənana nda aban gbashi ka, sə məno ka pà nə̀ mal ɗang she ɓə̀ Kərəsti lumsəna aɓalə wun ngga.

20Ən earənace nəma, ɓə́ mə nda ban wun ado, ace mənana mə ɓunmba wun giem. Sə ado ka, ən surə gir mənana mə nə pa ace wun ngga ɗang.

Kanicau arə amuna mala Ibərayim mənana yia ɓari ka

21Wun aɓwana mənana wu earce do aɓata Nggurcau mala Musa ka, kàngkàng wu surə gir mənana Nggurcau nakiyi ka?

22Maləmce na ama, Ibərayim ngga ndanə amuna ɓari, man mwashat ka, à ɓəla andə man-guro male, sə man mwashat ka, à ɓəla andə man-ala male, mənana guro na raka.

23Muni mənana nə bu man-guro ka, à ɓəli aɓa ɓariki mala ɓwapəndəa. Sə muni mənana nə bu man-ala male ka, à ɓəli kəla lumsəo mala pàcau mala Ɓakuli.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

24Amənia yì agir ka, à nə̀ twalia kun-ndunocau na. Amaməna mənia ɓari ka, à do a kun akurcau mala Ɓakuli mana ɓari ka. Mɓwama mədəmbe yì Haga ka, cam a kun kurcau mana à pà a Nkono Saina, mənana kə ɓəl amuna mənana aguro mala nggurcau na ka.

25Sə Haga, mənana cam a kunì Nkono Saina a nzali Arabiya ka, nda ləmndə nggeala Urəshalima mənana ado ka, acemənana yì andə aɓwana male ka, à nda ka guro, aɓata nggurcau.

26Sə ɓe mɓwama man yì Saratu ka, nda kəla Urəshalima, mənana a kuli ka. Yì ka, guro na ɗang. Sə Urəshalima mənana a kuli ka, nda nggea səm kat.

27Kəla mənana məɓangna mala Ɓakuli yì Ishaya na ama: “Pak banɓoarnado, we nkombi, mənana à kə ɓəl muna raka! Mak yalang, ace bumpwasəa, we ɓwan a ok kwanban mala gbashi raka! Acemənana mɓwama mana burri ginəki o ɗeki ka, adyan ngga ndanə amuna pas, à kutini mala mɓwama mana burri ɗeki raka.”

28Sə ado ka, wun amə'eambəam, wu nda ka amuna mala kurcau, kəla mana Ishaku pak ka.

29Muna mana à ɓəli nə ɓariki mala ɓwapəndəa ka, pe Ishaku, yì muna mənana à ɓəli nə rəcandəa mala Bangŋo mala Ɓakuli ka, tanni. Anggo gbal yalung ngga, aɓwana mənana à kə earce ama ɓə̀ wu kpata nggurcau ka, à kə pa wun tanni.

30Sə mana Maləmce na amuri ɗe? Na ama, “Pər man-guro andə muni, acemənana muna mala man-guro ka, pà nə̀ dapi ata liɓala andə muna mala mətala ɓala ɗang.”

31Ace mani ka, wun amə'eamrəarəu, səm ngga, səm nda ka amuna mala man-guro ɗang; səm nda ka amuna mala man-ala mana à ɓəli aɓa do ɓamuru ka.

Amə Galati 5

Panzəban aɓa Kərəsti

1A məsəcau ka, Kərəsti panzəna səm; ace mani ka, wu cam kàngkàng aɓa mənia yì panzəban ngga, wu kəa na ama wu nə̀ taɓəli rə wun aɓa doguro mala Nggurcau mala Musa ɗəm ɗang.

2Wu kwaki kir wun! Mim Buləs ən nggə na wun mənia yì cau ka: Ɓə̀ wu eare à kasəa ɓata wun ama, nda nə̀ tsək ɓwa ɓə̀ duk pepe a ɓadəm Ɓakuli ka, ləmndə ama Kərəsti ka nda ɓà aban wun.

3Ən nggə ɓəsələa wuni ɗəm ama, ɓwa mənana kpata nzongcau mala kasə-ɓatau ka, duməni wi púp ɓə̀ kpata anzongcau mala Musa kat.

4Acemənana ɓə̀ wu kə ɓariki ama, wu nə̀ kum akban aban Ɓakuli nə kpata Nggurcau ka, wu gauwuni tarə wun wunəi yì Yesu, wu purni ɓata ɓwamuru mala Ɓakuli.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

5Sə səm ngga, ace paɓamuru ma'səm aban Kərəsti ka, səm tsək ɓalə səm, səm nggə kúndəo nə rəɓəla ɓə̀ Ɓakuli ak səm, ɓə̀ nyesə səm ɓə̀ səm duk pepe a ɓadəmbəi nə Bangŋo male.

6Ɓə̀ ɓwa tsəngŋəna paɓamuru male aban Kərəsti Yesu ka, ɓe kə girkuma pà kàm aɓa kasə-ɓatau, ko ɗwanyi kasə-ɓatau ɗang. Gir mənana ɓoaro à nə̀ na ce ka nda kə paɓamuru mənana kə ləmndərəi aɓa earcearəu ka.

7Wu tite ka, wu nda arə lidəmbəa pepe. Sə yana yi tamsə wun ɗəm arə kpata məsəcau?

8Məno yì swarkiban ngga, à pà nə̀ na ama pur nəban Ɓakuli ɗang, acemənana yì nə̀ tunə wun sə yiu nə wun aɓa panzəban.

9Kanigir mə'nyir nì ka, nda kəla yist mənana bəti ka, nə̀ aki ɓa dyar bəredi kat, nə̀ ci ɓə̀ vwali ka.

10Mə ndanə makɓaləu arə Mətalabangŋo ama pa wu nə̀ ɓinə cau mem, wu nə̀ earnə ɓe kə cau ɗang. Ɓakuli nə̀ ɓashi məno yì ɓwa kə zurəki kusə wun ngga, ko ɓə̀ yì nda yan ngga.

11Wun amə'eamrəarəu, ɓəa bangŋa ama ado məno ka, cau mala kasə-ɓatau na ən nggə hamnəi piu ka, palang sə mə nda aɓa nutanni a bu amə Yahudi? Sə ɓə̀ nda anggo ka, hamnə Cau Amsəban mala Kərəsti Yesu mənana ən nggə hamnəi amur lú male a nggun-gangndi ka, ɓə́ pà nə̀ yinə bumkiɗikea aban amə Yahudi ɗang.

12Yale eare mem ngga nggearə aɓwana mənana à kə pa wun tanni, à kə zurəki kusə wun nə cau mala kasə-ɓatau ka, ɓəa jamsə ɓamuria, ɓəa duk abaran nə yia.

13Wun amə'eambəam, à tunə wun ace mənana ɓə̀ wu yi do aɓa panzəban. Səa ma wu kəa na ama wu nə̀ nyesə dopanzəban mənana wu kumo à panzə wun arə Nggurcau ka, ɓə̀ dupa wun njargula kpata anpel mala nggūrəu aban pakki acauɓikea ɗang. Akuni ka, wu kə pakkia rə wun turo aɓa earcearəu.

14Nggearə anggurcau kat mənana Ɓakuli pâ ka, à ci kat aɓa mənia yì nzongcau mwashat mana ama: “Earce ɓeo məkunɓala kəla mənana a earce ɓamuro ka.”

15Sə ɓə̀ akuni ləmndəì arə wun earcearəu, wu camarə munəo andə loasəban a rəarə wun ngga, wu parkir wun, ɓə̀ a na raka wu nə̀ kiɗiki rəarə wun.

Do aɓata rəcandəa mala Bangŋo

16Cau mənana ən nggə bang ngga ndya ani ka: Wu nyinggi Bangŋo Məfele ban ɓə̀ ging nə yiləmi wun. Anggo ka, pa wu nə̀ nggə pakki agir mala kpata suno mala nggūrəu ɗang.

17Gir mənana nggūrəu earkiyice ka nda a mgbasho nə gir mənana Bangŋo earkiyice ka. Sə Bangŋo ka, kə tsək səm arə earce agir mənana nggūrəu ginəki

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

cea ka. Amənia yì agir ɓari ka, à nda ɓibura. Yia ka, à kə munəo a rəarəia pwari-pwari. Nda gir mənana kə tsək wun sə wu kə gandə pak məɓoarne mənana wu kə earce pe ka raka.

18Sə ɓə̀ wu nying Bangŋo mala Ɓakuli ging nə wun ngga, wu pa aɓata pe-púp mala Nggurcau mala Musa ɗəm ɗang.

19Ɓə̀ wu kpata gir mənana nggurə wun mə'cauɓike earkiyi ce ka, ɓəlle ka kə pusərəi ani: kìɗìkì mala nongginə rəarəu, andə aturo pəndəki rəǔ, andə ɗwanyi bwalrəu arə pakkiagir kəsəkya,

20andə kpata agir mala alú, andə pakkia agir monzəo, andə ɓinə-məsəarəu, andə munəki arəarəu, andə mɓali, andə nggea bumlulla məɓane, andə earce ɓamuru, andə gakitarəu, andə tarki rəarəu,

21andə shamgir mala ɓwa, andə wal-walo gir, andə ká kpapí məɓane mala nukiagir andə nongginəban, andə acili acauɓikea kəla amənia ka. Mə ɓəsələa wuni ɗəm kəla mənana ən na wun a dəmbəa ka, ama ɓwa mənana kat kə do aɓata a'ulang mənia yì ado ka, pà nə̀ kutio a Domurəm mala Ɓakuli ɗang.

22Sə ɓə̀ Bangŋo Məfele na ginggi nə səm ngga, nə̀ pusə amənia yia aɓealəu ka aɓalə səm: earcearəu, andə bumpwasəa, andə dorəpwala, andə munyi, andə tsəkir ɓwa, andə peməɓoarne, andə do'amurməsəcau,

23andə ɓukɓuka, sə bwalrəu. Ɓe kə nggurcau pà kàm amur amənia yia agir ka ɗang.

24Aɓwana mənana à mala Kərəsti Yesu na ka, à gballìna ɓealəu mala ɓwapəndəa mə'cauɓike andə anpel andə asuno male, amur nggun-gangndi mala Yesu.

25Ɓə̀ səm nda ban do aɓata Bangŋo mala Ɓakuli ka, səm nə̀ kwaɗì ləmndəbu mala Bangŋo aɓa do ma'səm kat.

26Ɓə̀ səm ngga gusələ mur səm, ko ɓə̀ səm nggə altacau arəarə səm, ko ɓə̀ səm nggə pak mɓali arəarə səm ɗang.

Amə Galati 6

Wu bwalia rə wun twalo

1Wun amə'eamrəarəu, ɓə̀ mə'eamrəarəu na sə à kumi aɓa ɓe kəgir məɓane ka, wun mənana wu came aɓa Bangŋo ka, wu nyesəi amur njargula, nə ɓealəu məɓukɓuki. Sə we ɓwa mənana a nə pak turo nyesəban ngga, parkiro ace mənana wu kəa kpa aɓa məno yì karəkiban ɗang.

2Wu bwalia rə wun aɓa tanni; anggo ka, sə wu nə̀ lumsə nggurcau mala Kərəsti.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

3Ɓè kə ɓwa twalî ɓamuri ama ndanə gulo, sə pà nè nyesə ɓamuri nè bwali kə ɓwa kàm raka, ɓwe kə swarki ɓamuri nə swarkio. Yì ka, pà a kun ɓe kəgir ɗang.

4Kárəkí turo mo nə nggearəo wu səni, anggo sə a nə sələa ko turo məɓoarne na a pak ka, sə anggo ka a pà nə kani rəo arə kəɓwa ɗang.

5Ɗenyi ama koyan ngga nè ɓua nə́ ɓamuri nə ulang ɓealəu male.

6Aɓwana mənana à kə kania wia cau mala Ɓakuli ka, ɓoaro ɓəa kə pakkì amə kania wia gir mana nda pepe ka; ɓəa kə gau agir məɓoarne malea andəia ace mənana ɓəa kumo atea.

7Ɓəa kəa ɓosəki wun ɗang, kəɓwa pà nè ɓangginə Ɓakuli ɗang. Ko ɓè mana sə ɓwa ɓeal ka, kə gir nî na nè càn ngga.

8Aɓwana mənana do malea ka, kə nda ace lumsə sune mala nggūrəia mə'cauɓike ka, kə kìɗìkì nda mənana à nè càn ngga. Sə aɓwana mənana do malea ka, kə nda ace pwasəbum Bangŋo mala Ɓakuli ka, à nè kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka, nəban Bangŋo.

9Ace mani ka, ɓè səm ngga aulə nə pak gir mənana məɓoarne na ka ɗang. Ɓè pwari yi karəna ka, səm nè ngga kum tangnakusəu məɓafoe, yì mənana ɓè auləa pa ka səm, səm bwaki bu səm raka.

10Ace mani ka, ɓè səm kum dəmbəu ka, ɓè səm pakkî koyana le ka məɓoarne, nggeamurəmi ka, amə'eamrəarəu mənana səm nda aɓa paɓamuru mə'mwashati sənəia aban Kərəsti ka.

Masələata kwarkiru mala Buləs

11WU SƏN ATƏRGILE MƏGULKE MƏNANA ƏN NGGƏ GILƏA WUN MASƏLƏATA ACAU MEM NƏIA, NƏ NGGEARƏ BUAM NGGA.

12Aɓwana mənana à kə ɓariki ama à nè tsək wun púp wu kasə-ɓatau ka, à nda aban earce ama ɓè aɓwana sən sələpe malea. À eare ama à nè kum tanni ace nggun-gangndi mala Kərəsti ɗang. Nda gir mənana tsəa sə à kə ɓinə kanigir mana ama nə́ guli arə turo mənana Kərəsti maləna pe amur nggun-gangndi nəmurəì ka, sə aɓwana nè kum amsəban ngga.

13Ko nggearə aɓwana mənana à camnggiyi kingging arə cau mala kasə-ɓatau ka, yia nə nggearəia ka, à kə kpata nggurcau kat ɗang. Eare malea ka, ɓəa kasəa wun ɓatau sə à nè nggə nggori nə wun ama à nda à yinə wun aɓa kwaɗî mala amə Yahudi ka.

14Ma-mem ngga, pa mə nə nggori nə kəgir ɗang, she kə nggun-gangndi mala Mətala səm Yesu Kərəsti. Ace məno yì nggun-gangndi ka, kpata ɓanza man, mənana a ɓaləam ngga, à gballìni wuna, sə nggearə mim gbal aban ɓanza ka à gballìnam ən wuna.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Ko à kasəa səm ɓata səm, ko à kasəa səm raka, kəgir pa a ɓaləi ɗang. Gir mənana kutibanì kat ka nda nggaɗiban mənana ama à nda bəsa ɓwa ka.

16Ɓà dorəpwala andə ɓwamuru mala Ɓakuli do ata aɓwana mənana à kə kpata mənia yì nzongcau ka. Yia ka, à nda ka amə Isərayila məbəshe mala Ɓakuli.

17Adyan ngga, kəɓwa ɓà kəa na ama nà soaki ɓabumam nə amənia yì agir ka ɗang. Acemənana mə ndanə ayalenpenye a nggūrəam mənana à ləmndə ama mə nda mala Yesu ka.

18Wun amə'eamrəarəu, ɓwamuru mala Mətala səm Yesu Kərəsti ɓà do ata wun. Amin.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Amə Afisu

Amə Afisu 1

Makkun mala Buləs

1Mənia yì cautera ka pur nə bu Buləs, mənana à tàrì, à twali nə eare mala Ɓakuli ɓè duk mə'mishan mala Kərəsti Yesu ka. Gilə mənia yì cau ka aban ká aban aɓwana mala Ɓakuli, yì aməkwaɗì mənana à pa ɓamuria aban Kərəsti Yesu nə məsəcau, a nggeala Afisu ka.

2Ɓè Ɓakuli Tàr səm andə Mətalabangŋo Yesu Kərəsti ləmndəa wun ɓwamuru sə ɓè pa wun dorəpwala.

Ɓakuli tsəngŋəna səm bu kərkər aɓa Kərəsti

3Ɓè səm ɓwangsə Ɓakuli, Tár Mətala səm Yesu Kərəsti, mənana tsəngŋəna səm bu nə́ ko ya tsəkbu mala Bangŋo, mana kə yiu nə́ kuli ka, aɓa kpapi ma'səm sənəa Kərəsti.

4Kaniama nè pak ɓanza ka, Ɓakuli ak tadəmbəa tàr səm, ɓè səm duk amale, aɓa kpapi ma'səm sənəa Kərəsti, ace mənana ɓè səm tar ɓamur səm aceì, ɓe səm duk aɓwana amə ɗwanyi cau a rəŭ abani, sə ɓè səm dukdo earcearəu.

5Ɓakuli ak dəmbəa ɗìɗyal kànì a bumi ama, nè pa səm bancame mala duk amuni nə bu Yesu Kərəsti. Mənia ka nda earkiyi ce, sə ban kə ɓoari wi a rəì ka.

6Ace mani ka, səm nggə ɓwangsə Ɓakuli ace ɓwamuru male məgule mənana soapa səm mi amur səm, səm aɓwana mənana səm nda ka mala Muni mənana earkiyi ace raka.

7Yì ka, məsəswatər andə ɓwamuru male ka à gul kərkər, nda sə yi kúr panzəban ma'səm nə nkila mala Muni, pələa twala səm ban acauɓikea ma'səm ngga.

8Yi soapa səm pe məɓoarne male nyangsang amur səm, andə sələe andə surəe kat.

9Adyan ngga, Ɓakuli ləmndəna səm kane male mənana ləmndəi aban kəɓwa ɗìɗyal raka, mənana kani ace lumsə banɓoarnado male nə bu Kərəsti ka.

10Sə mənia ka nda kànì male: Ɓè pwarì yi karəna ka, Ɓakuli nè dapi koya gir mənana a kuli andəa mənana a nzali kat ka aɓata rəcandəa mala Kərəsti.

11Sə acemənana à dapina səm sənəa Kərəsti ka, səm angŋəna liɓala a bu Ɓakuli, acemənana ak dəmbəa tàr səm ɓè səm duk amale aɓa kpata kane male, sə yì nə nggearəì ka kə tsək koya gir ka ɓè pa kəla mənana ɓabumi earkiyice ka.

12Kànì mala Ɓakuli ka nda mənana ama, səm amə Yahudi mana səm nda ka amədəmbəa paɓamuru aban Kərəsti ka, ɓè səm yinə ɓwangsəban andə pagulo aban Ɓakuli.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Sə wun aƀwana mənana amə Yahudi na raka, wun gbal ka à yì nyesə wun wu
pələna aƀwana mala Ɓakuli, lang wu yi ok cau mə'məsəcau nì, yì Cau Amsəban,
sə wu paƀamur wun aban Kərəsti ka. Ɓakuli canba wun nyouləa male arə wun,
mənana ləmndə ama angŋəna wun kəla amale ka. Sə məno yì nyouləa ka nda
Bangŋo Məfele a ƀabum wun, mənana bangce a pwaryan ama nə pà ka.

14Sə yì Bangŋo Məfele ka nda ləmndəa səm aƀa məsəcau ama, agir kat mənana
Ɓakuli pàcau acea, ama tsəngŋənia nə pà səmia ka, nda anggo à dumənа
ma'səm, ba pwari akmúr aƀwana kat mana à ndaka mala Ɓakuli ka. Pak mənia
ka ace mənana ƀà səm ƀwangsəi, sə ƀà səm nggə pe wi gulo.

Buləs pak hiwi ace aƀwana mala Ɓakuli ƀəa kum sələ̀e

15Ace mənia ka, lang ən ongŋəna ce paƀamuru ma'wun aban Mətalabangŋo
Yesu andə earcearəu mana wu ndanəi aban aƀwana mala Ɓakuli a koya ban
ngga,

16ko ən usələki pakki Ɓakuli yàwá ace wun ɗang. Ən nggə pak hiwi ace wun
pwari-pwari.

17Ən nggə zəmbəi Ɓakuli məgulo, yì Tár Mətala səm Yesu Kərəsti, ƀà pa wun
sələe mala Bangŋo mala Ɓakuli andə səngir, ace mənana ƀà wu surə Ɓakuli kam
kpəm.

18Ən nggə pak hiwi gbal ama, ƀabum wun ƀà lumsə nə tălaban, ace mənana ƀà
wu surə tsəkƀaləu mana Ɓakuli tunə wun aƀaləi ka. Sə mənia yì tsəkƀaləu
mənana nda ace aƀwana male məfele ka, nda mənana ama, ƀəa kum agir
məƀoarne kəkər aƀa liƀala məgule, mənana Ɓakuli bangŋa ama nə pea wia ka.

19Ɓəm ngga, ən nggə pak hiwi ama ƀà wu bwalta gulo mala rəcandəa mala
Ɓakuli mana à pà nə gandə kane arə kə ƀe raka, mənana ndanəi ace səm, səm
mənana səm pa ƀamur səm abani ka. Mənia yì rəcandəa mana Ɓakuli kə
pangŋəna turo nəi aƀalə səm ngga, nda kə rəcandəa

20mənana loasəna Kərəsti nəi a ƀembe nə yiləmu, sə dumsəi a buno-gulo, a bu-
məli mala Ɓakuli a kano a kuli ka.

21Aban məno ka, ndanə rəcandəa kərkər amur ko ya murəma, andə amə'pagara,
andə amə'rəcandəa, andə amə'yalmuru, andə koya buno gulo nani ka; yale pa
amənia yì ƀanza nəmurəì ɗang, nda kat andə ƀanza məno gbal kə yiu ka.

22Ɓakuli nyesə koya gir ka aƀata rəcandəa mala Kərəsti, sə tsək Kərəsti amur
girbunda kat, ace ƀoaro mala ikəlisiya, yia aməkpate.

23Kərəsti ka nda Múr ikəlisiya, sə ikəlisiya, yia aməkpata Kərəsti ka, à ndaka
nggūrəì mənana à lumsə nə Kərəsti ka, sə yì nə nggearəì ka akiban lumsə ko
man kat ka, a ko ya njari.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Amə Afisu 2

Bəsa yiləmu aɓa Kərəsti

1Ɗiɗyal ka, wu nda ka alú ace mgbikiru andə acauɓikea ma'wun.

2Aməno yia apwari ka, wu kə dukiado ma'wun aɓa cauɓikea kəla mənana acili amə ɓanza kə pa, aban kpata Shetan, mana ginggi nə ɓanza mana à sənggiyi raka, sə bangŋo male na kə pak turo aɓalə aɓwana mənana à kə oki Ɓakuli raka.

3Səm kat ka, anggo sə səm duk ɗiɗyal aɓaləia aban kpata asuno mala nggurəu andə aɗenyicau mala ɓamurə səm, mə earce cauɓike. Sə mənia yì ɓealəu ma'səm ngga tsəa səm nda aɓata bumlulla mala Ɓakuli kəla mənana ɓwapəndəa kat pak ka.

4Sə acemənana məsəswatər mala Ɓakuli gul kpəm, sə earce səm kərkər ka,

5nda gir nî sə kat andə wú mənana səm wu aɓalə acauɓikea ma'səm ngga, yi pa səm yiləmu nə loasəo mənana loasə Kərəsti a ɓembe ka. Kə ɓwamuru mala Ɓakuli na nəmurəì amsə wun ngga.

6Ɓakuli loasə səm a lú a tarə səm sənəa Kərəsti, sə dumsə səm ate akano a kuli, acemənana səm nda aɓa kpapi sənəa Kərəsti Yesu ka.

7Ɓakuli pe anggo ace mənana arə anza mənana à kə yiu a dəmbəa ka, nə̀ ləmndə bui arə səm. Nə̀ na ama, səm ndaka turo mala ɓwamuru andə məsəswatər male məgule andə məɓoarne kərkər, mənana ləmndəa səmi ata cau mala gir mənana Kərəsti Yesu pè ka.

8Ɓwamuru mala Ɓakuli na amsə wun ngga, nə paɓamuru ma'wun abani. Mənia ka, pe ma'wun na ɗang, ɓoro mala Ɓakuli na,

9pa ace aturo ɗang, ace mani ka, kəɓwa ɓə̀ kəa nggori ɗang.

10Səm nda ka aturobu məgule mala Ɓakuli. Yì ka, pusə səm abəshe aɓa kpapi ma'səm sənəa Kərəsti Yesu, ace pakki aturo məɓoarne mənana ak dəmbəa cia ace səm ngga.

Do'mwashat andə dorəpwala aɓa Kərəsti

11Ace mani ka, wun aɓwana mənana à ɓəl wun ngga, wu ndaka amə Yahudi raka, wu ɗenyi ama ɗiɗyal ka, wu pa aɓalə amə Yahudi, aɓwana mana Ɓakuli kurcau nəia ka ɗang. Yia amə Yahudi mənana à kə jali nə kasə ɓatau ka, à kə tunə wun ama, “amə ɗwanyi kasə ɓatau,” kat andə amani ama kasə ɓatau malea ka mala nggūrəu na, je ɓabumia raka.

12Aɓa doe ɗiɗyal anggo ka, kəgir kpapi wun wunə Kərəsti ɗang. Wu nda ka abəri mənana à pa aɓalə amə Isərayila, aɓwana mənana Ɓakuli tàrria ka ɗang, sə wu panə kāmbe aɓa kurcau mala Ɓakuli mana kwakite amur apàcau male aban

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

aɓwana male ka ɗang. Wu dukiado ma'wun a ɓanza, wu panə Ɓakuli ɗang, sə wu panə tsəkɓaləu ɗang.

13Sə a dyan ngga, à dapina wun, wunə Kərəsti Yesu. Ɗiɗyal ka, wu tári Ɓakuli ta wun zak, sə adyan ngga, à nyesəna wun abani tu nə nkila mala Kərəsti.

14Kərəsti nə nggearəì ka, yina nə dorəpwala. Aɓa lú male amur nggun-gangndi ka, yi dapi amə Yahudi andə aɓwana mala acili anzali, à duk aɓwana mə'mwashati. Yi arki sheran mala ɓinə-məsəarəu mənana gau nre səm ngga.

15Nə́ lú andə lo male a ɓembe ka, yi wal nggurcau andə anzongcau, andə akuncau mala amə Yahudi. Yiu nə dorəpwala a nre ka amə Yahudi andə aɓwana mənana amə Yahudi na raka. Yiu nə aɓwana mala amənia yì akāmbe ɓari ka, ɓəa duk aɓwana mə'mwashati mala bəsa nzali.

16Nə́ lú male amur nggun-gangndi ka, Kərəsti yiu nə dotarəu mala amə Yahudi andə aɓwana mənana amə Yahudi na raka, aɓa nggūrəu mwashat andəa Ɓakuli. Anggo ka, yiu yi kiɗìki ɓibura mənana a nre rəia ka.

17Kərəsti yiu yi hamnə mənia yì cau məɓoarne mala dorəpwala ka aban wun, wun aɓwana mənana amə Yahudi na raka, mənana wu nda kuko nə Ɓakuli ka, andə səm amə Yahudi mənana abani tu ka.

18Adyan ngga, səm kat ka, səm nə̀ gandə yiu aban Ɓakuli Tarrû aɓa Bangŋo mə'mwashati nə bu Kərəsti.

Ɓala Məgule ace Mətalabangŋo

19Sə adyan ngga, wun aɓwana mənana wu ndaka amə Yahudi raka, wu nda ka abəri andə amə'kunɗangna ɗəm ɗang, wu nda ka aɓwana mala nzali mwashat wunə aɓwana mala Ɓakuli. Wu nda aɓalə aməɓala mala Ɓakuli.

20Səm dapi kat ka, səm dumənа ɓala male, mənana à ɓè amur kusəɓa mala amə'mishan andə amə'ɓangna mala Ɓakuli ka. Sə nggea tali mənana kùr kusəɓă ka, nda Kərəsti Yesu nə nggearəì.

21Kərəsti nda mənana tamsə mənia yì ɓă ka kat, bwali a rəarəia sə kə ci ɓə̀ gulo ɓə̀ duk Ɓala Məgule ace Mətalabangŋo.

22Nda aɓa kpapi ma'səm sənəa Kərəsti, sə wun, aɓwana mənana amə Yahudi na raka, à nda rə ɓak wun gbal wunə acili aməkwaɗì, amə Yahudi, ace duk ban-do mala Ɓakuli nə bu Bangŋo male.

Amə Afisu 3

Turo mishan mala Buləs

1Ace mənia, sə mim Buləs ka mə nda a kùrban ace Kərəsti Yesu, ace wun, wun aɓwana mana wu ndaka amə Yahudi raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2Ɓafo, wu ongŋəna ama Ɓakuli, aɓa ɓwamuru male ka, panam mənia yì turo, mə̀ pe ace wun.

3Kəla mənana ən ak dəmbəa ən giləa wun cau amuri mgbeatuk ka, Ɓakuli nə nggearəì, nə̀ mənggiam ɓa kane male mənana nda aɓa səmbərəa ka.

4Ɓə̀ wu ɓal gir mənana ən gilə ka, wu nə̀ gandə bwalta sələe mənana mə ndanəi aɓa mənia yì kane amur Kərəsti ka. Yì kane mənana Ɓakuli səmbərə ce ɗìɗyal,

5sə à pusəì a banfana aban aɓwana arə anza məno à kutikina raka. Səa ma adyan a nza man ngga, yi pusəni a banfana aban amə'mishan andə amə'ɓangna mala Ɓakuli, nə bu Bangŋo male.

6Sə mənia ka, nda kànì mala Ɓakuli, mana səmbərə ce ɗìɗyal ka. Aɓwana mala acilia anzali andə amə Yahudi, mənana à ak Cau Amsəban nə ɓabumia kat ka, à ndanə kāmbe mə'mwashati aɓa kum liɓala nə atsəkbu mənana Ɓakuli pàcau ace aban amuna male kat ka. Yia kəm ngga, abare nggūrəu mə'mwashati na, sə yia kəm, aɓa kpapi malea andəa Kərəsti Yesu ka, Ɓakuli nə̀ pea wia agir mənana bangŋa ama nə̀ pa ka.

7Paɓoro mala Ɓakuli na, a tarəia andə ɓwamuru male sə à yì pələam ən duk məturo mala mənia yì Cau Amsəban, nə rəcandəa male mana kə pak turo a ɓaləam ngga.

8Ko kat andə amani ama mə nda rítǎu mala aɓwana mala Ɓakuli kat ka, yi pam mənia yì ɓwamuru mala banggi aɓwana arə anzali cau male. Yì Cau Amsəban amur atsəkbu mənana à pà nə̀ gandə bwal maɗanyia raka, mənana à malea na aɓa kpapi malea andəa Kərəsti ka.

9Ɓakuli mənana pusə agir kat sə cia aɓa səmbərəa a tite ka, taram ɓən bəlkì koya ɓwa, mənia yì gir səmbərəa aɓa kane male ka.

10Kànì mala Ɓakuli aɓa mənia kat ka, nda mənana ama, adyan ngga nə̀ pak turo nə ikəlisiya, aməkpata Yesu, nə̀ ləmndə sələe male mənana ndakam arə anjari ɗàngɗáng ngga, aban amə yalmuru andə amə-gara aɓa ɓanza mala abangŋo.

11Mənia ka nda kànì male ɓara-ɓara arə anza kat, mənana yi lumsəì aɓa Kərəsti Yesu Mətala səm ngga.

12Aɓa kpapi ma'səm sənəa Kərəsti andə paɓamuru ma'səm abani ka, səm nə̀ gandə yiu a ɓadəm Ɓakuli nə məsəkang-kangŋa andə guliarəu.

13Ace mani ka, ən nggə zəmbəa wun, ɓabum wun ɓə̀ kəa ɓunggio ace tanni mənana mə nda ɓāləi akani ace wun ngga ɗang, nda àkə̀ ce gulo ma'wun.

Buləs pak hiwi ace aməkpata Yesu ɓəa gulo aɓa Bangŋo

14Ace mani ka, ən ɓun amur ankunam aban hiwi a ɓadəm Ɓakuli, yì Tarrû

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15mənana nə bani sə aməɓala male kat, amənana a kuli andəa mənana a nzali ka à kum lulləia ka.

16Ən nggə pak hiwi ama, aɓa kume male məgule kərkər, mənana malkiyi raka, ɓè pa wun rəcandəa mala ɓabum nə bu Bangŋo male.

17Anggo ka sə Kərəsti nè do a ɓabum wun, nə paɓamuru ma'wun abani. Sə wun ngga, wu nè cam kàngkàng aɓa earcearəu male, kəla mənana nlerə nggun ko kpəm aɓa nzali cam kàngkàng ngga.

18Ən nggə pak hiwi ɗəm ama, ɓè wu kum rəcandəa wunə acilia ɓwana mala Ɓakuli, wu bwalta tangŋa, andə sauwa, andə dārya, andə lime mala earcearəu mala Kərəsti.

19Ən nggə zəmbəa ama ɓè wu surə earcearəu mala Kərəsti, mənana gul kərkər, à pà nè gandə bwalte kat raka, ace mənana ɓè wu kum lumsəo pepe nə pa mala Ɓakuli arə anjari kat.

20Adyan ngga, gulo kat ka, ɓəa pe Ɓakuli, mənana nè gandə pak gir mənana kuti azəmba andə aɗenyicau ma'səm ngga, nə rəcandəa male mənana kə pak turo aɓalə səm ngga.

21Gulo ka male na aɓa ikəlisiya, yia aməkpata Kərəsti Yesu, sə aɓa kpapi malea andəi, aban ká arə anza kat, masələatea pà kàm ɗang. Amin.

Amə Afisu 4

Dotarəu aɓalə aməkpata Kərəsti

1Ace mani ka, mim mənana mə nda a kùrban ace turo mala Mətalabangŋo Yesu ka, ən nggə zəmbəa wun ɓè ɓeal wun, ɓè kārəa andə do mənana Ɓakuli earkiyi ce arə aɓwana mənana tària ɓəa duk male ka.

2Ko aya pwari ka, wu nyesəmur wun, wu duk ɓuɓɓuk nə pak munyi nə rəarə wun. Wu ləmndəì arə wun earcearəu andə do nə gandərəu.

3Wu ɓariki, wu dapi mur wun mwashat aɓa Bangŋo mala Ɓakuli, wu kur rəarə wun abanɓwáná nə dorəpwala.

4Səm kat ka səm nda aɓa nggūrəu mə'mwashati, sə Bangŋo mala Ɓakuli ka nda mwashat, kəla mənana à pa wun tsəkɓaləu mə'mwashati mala tunəban mana Ɓakuli tunə wun ɓè wu duk aɓwana male ka.

5Mətalabangŋo na mwashat, paɓamuru na mwashat, batisəma na mwashat,

6Ɓakuli na mwashat sə nda Tár ɓwapəndəa kat, nda amur girbunda kat, nda aɓa girbunda kat, sə ndanə do aɓalə səm kat.

7Sə ko yana aɓalə səm ngga, à pani wi ɓoro mala ɓwamuru mənana kārəa arə turo mənana Kərəsti pe wi ɓè pak ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

8Nda gir nî sə Maləmce na ama: “A pwari mənana eau nəi aban ká a kuli ka, nun ɓwabunda mənana limurəm amuria ka ate, sə pələa pāki aɓwana aɓoro.”

9(Mana nda ɓa mənia yì cau ama, “eau aban ká a kuli” ka? Ceì ləmndə ama, ɗìɗyal ka Kərəsti suləna a təta nzali mala ɓanza.

10Yì ɓwa mənana sulə a nzali ka, nda kə ɓwa mənana eau kano ɓong-ɓong amur agirkuli kat ka, ace mənana rəcandəa male ɓə̀ aki ɓanza andə kuli ka.)

11Kə yì na mənana pākiyi aɓwana aɓoro ka; aɓea ɓwana ka pea wia ɓoro mala turo mishan, aɓea aɓwana ka amə'ɓangna mala Ɓakuli, aɓea ɓwana ka aməham nə Cau Amsəban, aɓea ɓwana ka aməyal aɓwana, sə aɓea ɓwana ka aməkanigir.

12Pāki aməno yia aɓoro ka, acemənana ɓə̀ pea aɓwana male rəcandəa mala turo ɓak ikəlisiya, yì nggūrə Kərəsti.

13Mənia yì turo ka, nə̀ lidəmbəa, she ɓə̀ səm kat, səm kya bwaləna ban-do mə'mwashati aɓa paɓamuru andə surə Muna mala Ɓakuli ka; she ɓə̀ səm gulna, səm bwaləna bancame andə lumsəo mala Kərəsti kəla mənana Ɓakuli earce ka.

14Anggo ka, pa səm nə̀ duk amuna ɗəm ɗang. Pa səm nə̀ eare ɓə̀ səm nggə nggaɗiki ɗenyicau ma'səm arə gir mənana səm earəna nəi ka, nə koya bəsa kanigir mala aɓwana amə ɓosəkiban nə anyir aɓa kutan, mənana à kùrrì aɓa səmbərəa ace swarkiban ngga ɗang.

15Ma'səm ngga, səm nə̀ nggə bang məsəcau aɓa earcearəu, səm nə̀ nggə gulo a koya njari kat, aban ká pa kəla Kərəsti Yesu mana nda ɓamur nggūrəi, yì aməkpate ka.

16Yì nggūrəu ka, Kərəsti na tsəkiyi ɓə̀ duk pepe abanarəia ka. Koya barəu aɓa pak male yì turo ka, nda rə bwali aɓea abarəu ɓəa gulo, ace mənana nggūrəu kat ka, ɓə̀ kə gulo nə rəcandəa sə ɓə̀ lumsə nə earcearəu.

17Aɓa rəcandəa mala Mətalabangŋo sə ən nggə na mənia yì cau ka: Wu kəa nyare wu duk ulang do mala amə ɗwanyi surə Ɓakuli, mənana aɗenyicau malea ka, kəgir məɓoarne pa a ɓaləi raka ɗang.

18Ɓabumia ka lumsə nə pəndəa; à pa aɓa yiləmu mənana Ɓakuli kə pa ka ɗang, ace ɗwanyi sələ̀e andə murcandəa malea.

19À panə kəsəkya ɗang. À do ace npel mala nggūrəia, rəia kə ɓəla arə pak koya gir mɓeami ka.

20Sə məno ka, nda gir mənana à kania wun amur Kərəsti ka ɗang.

21Ɓafo wun ngga, wu ongŋəna cau amur Yesu Kərəsti, sə wu kanina məsətacau mənana pur nə bani ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

22Ace mani ka, wu sukki aɓealəu mə'e ma'wun mala cauɓikea, sə wu nying ado mə'ɗiɗyali ma'wun, mənana à kə kánə wun nə ká aɓa kìɗìkì nə swarkiban mala asuno məɓane ka.

23Wu nyinggi Bangŋo mala Ɓakuli njar ɓà pa wun bəsa aɗenyicau andə aɓealəu.

24Wu twal bəsa ɓealəu, mənana à pusəì ɓà do kəla Ɓakuli aɓa docauɓoarna, andə məsəcau, andə do məfele ka.

25Wu ɗeki bu wun arə na nyir. Ɓà səm nea rə səm məsəcau, acemənana səm kat ka, səm nda mwashat kəla mənana abare nggūrəu ɓwa pak ka.

26Ɓà bumlulla ma'wun ɓà kəa kánə wun a cauɓikea ɗang. Wu kəa eare ɓà pwari lime wu ndanə bumlulla piu ɗang.

27Wu kəa nyinggi Shetan njar ɗang.

28Ɓà a kə iun'i ɗiɗyal ka, nying buo a rəì. Pak turo məɓoarne nə abuo, ace mənana wu kumo wu pe aɓwana mənana à ɗwanyi ka.

29Wu kəa eare cau məɓane ɓà pur a kun wun ɗang. Wu kə na cau mənana nà ɓakban ngga, ace mənana ɓəa amə'oe ɓəa kum ɓwamuru a ɓaləi.

30Wu kəa lul bum Bangŋo Məfele mala Ɓakuli ɗang. Wu sələnа ama Bangŋo na kə ləmndə ama wu nda ka mala Ɓakuli, sə wu nà kum auwa a pwari amsəban ngga.

31Ace mani ka, wu ɗeki bumkpəmna, andə ukkio mala ɓabum andə bumlulla, andə kiɗìkiɓwa andə loasəkiaban, andə acili aɓealəu məɓike ɗàngɗáng.

32Wu ləmndəì arə wun pe məɓoarne andə ɓuɓɓuka, wu sən məsəswatər mala rəarə wun, wu twali arə wun banì, kəla mənana Ɓakuli twala wun banì aɓa kpapi ma'wun wunəa Kərəsti ka.

Amə Afisu 5

Ɓealəu mənana ɓoaro aməkpata Yesu ɓəa dum nəi ka

1Acemənana wu nda ka amuna mala Ɓakuli ka, ɓà mana wu nà pak ka wu kànì arə Ɓakuli.

2Do ma'wun ngga, ɓà lumsə nə earcearəu, kəla mana Kərəsti earce səm, sə pa yiləmi duk gir'nkila ace səm, mənana duk ɓoro məɓoarne mana pwasəbum Ɓakuli ka.

3Nongginəban, andə koya ulang ɓe kəgir məɓeami, ko nzumon ka, ɓəa kəa kumia aɓalə wun ɗang. Acemənana amənia yì agir ka, à kārəa arə do mala aɓwana mala Ɓakuli ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

4Naki acaubwena, andə ndoro məɓane, andə banggia cau məɓangge ka, ɓə̀ kəa pur a kun wun ɗang. Kə yàwá na wu nə̀ nggə pakki Ɓakuli ka.

5Wu nə̀ gandə sələ kàngkàng ama ɓwa mana kat mə nongginəban na, ko mə pakki agir ɓeami na, ko mə nzumon na ka, pà nə̀ kum kutio a Domurəm mala Kərəsti andə Ɓakuli ɗang. Acemənana nzumon ka, ndá mwashat andə peri aban agirkuncau.

6Wu kəa eare aɓwana mənana à kə ne ɓamuria ama amənia yì acauɓikea ka, à kəgir na raka, ɓəa swarki wun ɗang. Acemənana bumlulla mala Ɓakuli nə̀ sulə amur aɓwana mana kat à kə kwadî cau male raka.

7Wu kəa oasəki abu wun aɓalə agir mənana amənia yì aɓwana pakkiyi ka ɗang.

8Ɗiɗyal ka, wu nda aɓa pəndəa, sə a dyan ngga, wu kuməna tălaban a bu Mətalabangŋo. Ace mani ka, wu dukdo mala aɓwana mənana à nda aɓa tălaban ngga.

9Acemənana mənia yì tălaban aɓalə wun ngga, nda nə̀ pusə məɓoarne, andə mana pepe, andə mənana məsəcau na ka.

10Wu tsək ɗenyicau ma'wun arə pak agir mənana nə̀ pwasə bum Mətalabangŋo ka.

11Wu cam zak, wu kəa oasə abu wun aɓalə aturo məɓane andə amə ɓealɓike mənana aɓwana kə pea aɓa pəndəa ka ɗang. A kun mani ka, wu pusətea.

12Nggearə gir kəsəkya na ɓəa na cau mala agir mənana aməno yì aɓwana pakkiyi aɓa səmbərəa ka.

13Sə ɓə̀ tălaban yi tana amuria ka, aɗenyicau malea məɓane ka, à nə̀ pusə rəia a banfana.

14Acemənana tălaban ngga kə pusə koya gir ka a banfana. Nda gir nî sə à na ma, “Loapi ntulo, we mə'nong-ntulo, loapi ɓembe, sə Kərəsti nə̀ po tălaban.”

Wu guli arə rəcandəa mala Bangŋo mala Ɓakuli aɓa do ma'wun

15Ace mani ka, wu tsək kir wun arə do ma'wun, wu kəa dukdo mala aɓwazala ɗang, wu dukdo mala aməkwaro.

16Wu pak turo nə koya dəmbəu mənana wu ndanəi ado ka, acemənana apwari mana səm nda aɓaləia ka aməɓike na.

17Wu kəa pak gir mənana wu pak ɗenyicau amuri raka ɗang, wu bwalta kusə gir mənana Mətalabangŋo earkiyi ce ama wu pak ka.

18Wu kəa wal-walo mùr-anap ɗang, acemənana nə̀ ká nə wun a do kiɗìkì. Wu lumsə nə Bangŋo mala Ɓakuli akuni.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

19Wu kə nea arə wun cau nə anggyal peri aban Ɓakuli, andə anggyal ɓwangsəki Ɓakuli, andə anggyal nə Bangŋo mala Ɓakuli. Wu kə ɓwangsə Mətalabangŋo a ɓabum wun nə agí zangŋan.

20Wu kə pakki Ɓakuli Tarrû yàwá amur koya gir, a koya bu-pwari ka, aɓa lullə Mətala səm Yesu Kərəsti.

21Ɗəm ngga, wu kə nongsə meal wun aɓata rə wun, ace kə gusələ Kərəsti.

Buləs kə kwarkir amanɓala andə aburala

22Wun amaməna, wu nongsə meal wun aɓata abura wun, kəla mənana wu nə̀ nongsəî Mətalabangŋo ka.

23Acemənana ɓwabura ka, nda mur mami, kəla mənana Kərəsti ka, nda mur ikəlisiya, yia aməkpate, sə à nda ka nggūrəì, yì mənana nda Mə'amsəia ka.

24Kəla mənana ikəlisiya nongsə meali aɓata Kərəsti ka, anggo gbal sə wun amaməna ka, wu nə̀ nongsə meal wun aɓata abura wun aɓa koya gir ka.

25Wun aburana ka, wu earce amālá wun, kəla mənana Kərəsti earce ikəlisiya, yia aməkpate, sə pa yiləmi kat ace ka.

26Kərəsti pa yiləmi ace mənana ɓə̀ tar aɓwana male, yì ikəlisiya, ɓəa duk a mala Ɓakuli, nə̀ nggə lea nə mur lakban mala cau mala Ɓakuli.

27Pak mənia ka, ace mənana ɓə̀ yina ace twal ikəlisiya nə̀ pe ɓamuri ka, ɓəa kumi gəraɗau aɓa ɓoarnsari, mənana kəgir dung, ko kpami, ko kəgir məpəndəke pa a rəì raka; ɓə̀ kumi aɓa do tar ɓamuru ace Ɓakuli andə ɗwanyi cau a rəŭ.

28Kəla məno ka, duməna ama ɓəa burana ɓəa earce amālea, kəla mənana à kə earce nggūrəia ka. Nggearə ɓwabura mənana earce mami ka, nda aban ləmndəì ɓamuri earcearəu.

29Ɓwa pà nə̀ ɓinə ce nggūrəi ɗang, she nə̀ ɗenyi nəi, nə̀ li nəi, kəla mənana Kərəsti kə ɗenyi nə ikəlisiya, yia aməkpate ka.

30Sə səm ngga, səm nda ka abare nggūrə Kərəsti.

31Kəla mana Maləmce ne ka, “Ace mani ka, ɓwabura nə̀ ɗeki tarrí andə ngge, sə nə̀ lanzəa arə mami, sə yia kəm ngga, à dumənа nggūrəu mwashat.”

32Mənia ka, nggea gir səmbərəa məgule na, mənana à pusə ɓāləi aban aɓwana ɗìɗyal raka, səa ma mə ndarə bangŋa ama, mənia yì cau ka, à nda rə kani arə Kərəsti andə ikəlisiya.

33Kat andə amani ka, koya ɓwabura ka, dumənі wi pup ɓə̀ earce mami kəla mənana kə earce ɓamuri ka, sə mɓwama gbal ka, dumənі wi pup ɓə̀ pe burri gulo.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Amə Afisu 6

Buləs kwarkir amuna andə aməɓəlia

1Wun amuna, wu oki aməɓəl wun, acemənana wu nda ka mala Ɓakuli ka. Mənia ka nda gir məɓoarne mənana ɓəa pe ka.

2“Pe tarró andə nggo gulo.” Mənia ka nda nzongcau mədəmbe mənana ndanə pacau ate ka ama,

3“ɓəa pe tarró andə nggo gulo ka, koya gir ka nə̀ ginggo a kəkari, sə yiləmo nə̀ sau a ɓanza.”

4Wun atarrû, wu kəa wu pakki amuna ma'wun agir mənana nə̀ cia cau ma'wun nə̀ puri bumia ka ɗang, kəpəna wu kə kwarkiria nə kania wia cau mənana kə puro a kun Mətalabangŋo ka.

Buləs kwarkir aguro andə amətala-ɓala

5Wun aguro, wu oki amətala-ɓala ma'wun mənana a ɓanza ka, nə pagulo nə rəɓəla. Wu pakkia wia turo nə ɓabum wun mwashat, kəla Kərəsti na wu pakkiyi wi ka.

6Wu kə pwasə bumia a koya pwari ka, wu kəa wu pe acemənana məsəia na arə wun ngga ɗang. Wu kə pe acemənana wu ndaka aguro mala Kərəsti, wun mənana wu kə pwasə bum Ɓakuli nə pakki wi turo nə ɓabum wun ngga.

7Wu pak turo nə ɓabum wun mwashat kəla Mətalabangŋo na wu pakkiyi wi ka, ɓwapəndəa na wu pakkiyi wi ka ɗang.

8Wu sələ ama Mətalabangŋo nə̀ mbwe ko yana le ka tangnakusəi, ace turo məɓoarne mənana pak ka, ko a nda guro ko a ndanə doɓamuro.

9Wun amətala-ɓala, wu pakki aguro gbal anggo kəla mənana à banggia wia ama ɓəa kə pang nə wun ngga. Wu kəa pea wia ɓangciu ɗang. Wu sələ ama wun kat wunəia ka, mətala-ɓala ma'wun na a kuli, mənana kə tàrban raka.

Wu kur rə wun nə agirmunəo mala Ɓakuli kat

10A masələate ka, wu tamsə kusə wun kàngkàng aɓa do kpapi ma'wun wunə Mətalabangŋo andə ɓa rəcandəa male.

11Wu kur rə wun nə agirmunəo kat mənana Ɓakuli pa wun ngga, ace mənana ɓə̀ wu tamsə kusə wun kàngkàng arə aswarban ɓa kutan mala Shetan.

12Acemənana munəo ma'səm ngga, pa arə ɓwapəndəa ɗang. Munəo ma'səm ngga, nda arə amurəma ɓa bangŋo məɓike andə amə'yalmuru məɓike mala ɓanza mənana à sənggiyi raka, andə arəcandəa mala abangŋo ɓa pəndəa mənana à ginggi nə ɓanza man, andə akukwar məɓike mənana nə bumkuli ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Ace mani ka, wu oasə koya girbura mənana Ɓakuli pa wun ngga, ace mənana ɓə̀ wu cambi ɓi'səm məbura kàngkàng a pwari məɓike mənana nə̀ yiu ka. Sə anzəm munəo ka, wu nə̀ lidəmbəa nə tamsə kusə wun aban came kàngkàng.

14Ace mani ka, wu cam kàngkàng, wu kpata məsəcau kəla kur rəŭ nə nggur-ɓunu, sə wu yal rə wun nə cauɓoarna kəla daura-bolo mənana amə'lwa kə oasəo a kikilia ace mgbali aməsə-nta ka.

15Sə do gilərəu ace hamnə Cau Məɓoarne mala dorəpwala ka, ɓə̀ do kəla ankura mənana wu nə̀ oasəo a kusə wun ace turo ka.

16Tsəa amur amənia yì agir kat ka, wu twal paɓamuru aban Ɓakuli ɓə̀ do kəla ntongŋo, mənana wu nə̀ tamsəna amundi-bəsa mala Shetan mənana kə tura wu ngga.

17Ɓə̀ amsəban gir múr wun kəla sukuru-bolo mənana wu nə̀ oasəo ace yal ɓamur wun ngga, sə wu pak turo nə cau mala Ɓakuli, kəla nggeabyau mənana Bangŋo mala Ɓakuli kə pa wun, wu nə̀ twal a bu wun ace munəo ka.

18Wu pak hiwi aɓa Bangŋo a koya pwari, nə ko ya ulang hiwi andə zəmbəa amur koya gir kat. Wu dum nə tsəkiru, wu lidəmbəa nə hiwi ace amə kpata Ɓakuli mənana a koya ban ngga.

19Wu pak hiwi acem gbal. Wu zəmbəi Ɓakuli, ɓə̀ pam cau mənana mə nə na ka, ɓə̀ ən mən kunam mə nə bəlki ɓa məsəcau mənana Ɓakuli ləmndəa səmi aɓa Cau Amsəban ngga.

20Àkə̀ ce mənia yì cau ka sə mə nda a ndàkurban ado, səa ma ən lidəmbəa nə hamnə cau, acemənana Ɓakuli nə́ turam kəla mə'pwantu male. Wu pak hiwi acem ama mə camarə nakuni nə məsəkang-kangŋa, kəla mənana ɓoaro ɓə̀ ən ne ka.

Buləs masələta cau male nə makkun

21Gir mana mə nda ɓāləi ado, turo mənana ən pakkiyi ka, andə rəcandəa mala nggūrəam ngga, Tikikus nə yia bəla wun ɓāləi kat. Yì ka, mə'eamrəarəu na, mənana səm earkiyi ace raka, sə ɓwa na mənana dum nə məsəcau aɓa turo aban Mətalabangŋo ka.

22Ən tasəi aban wun àkə̀ ce bangga wun cau mala pă ma'səm, sə ɓə̀ ɓak ɓabum wun.

23Ɓə̀ rə wun pwalo, wun amə'eamrəarəu, sə ɓə̀ Ɓakuli Tarrû andə Mətalabangŋo Yesu Kərəsti, pa wun ɓabum earcearəu andə doməsəcau.

24Ɓə̀ ɓwamuru mala Ɓakuli do ata aɓwana mənana kat à earce Mətala səm Yesu Kərəsti ka nə earcearəu mənana malkiyi raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Amə Filipi

Amə Filipi 1

Makkun mala Buləs andə Timoti

1Cautera mənia ka, pur nəban Buləs andə Timoti, aguro mala Kərəsti Yesu. Aban ká aban aɓwana amə fele mala Ɓakuli a Filipi, yia mənana à nda aɓa dotarəu andəa Kərəsti Yesu ka, kat andə aɓwana-məgule andə amə'bwalturo ɓa ndahiwi.

2Ɓà Ɓakuli Tar səm andə Mətalabangŋo Yesu Kərəsti, pa wun ɓwamuru andə dorəpwala.

Yàwá andə hiwi mala Buləs

3Ɓà aya pwari sə ən ɗenyi nə wun ngga, ən nggə pakki Ɓakuli mem yàwá.

4Hiwi mem ace wun kat ko aya pwari ka, ən nggə pê nə bumpwasəa,

5acemənana wu pam gbasha aɓa hamnə Cau Amsəban mala Kərəsti, twalo a bu-pwari mənana wu tita oe ka, yi puro adyan.

6Mim ngga, mə ndanə makɓaləu ama Ɓakuli mənana tita mənia yì turo məɓoarne aɓalə wun ngga, nà lidəmbəa nəi aban ká masələe a Pwari mənana Kərəsti Yesu nà nyar nəi ka.

7Ɓà ən twal wun kat anggo ka, ən ɓwarki ɗang, acemənana ɓabumam na arə wun. Wun kat ka wu nda atam, wu nda arə bwalam arə mənia yì turo Ɓakuli pam aɓa ɓwamuru male ka, kat aɓa kùrban mem, andə bəl ɓa Cau Amsəban, andə ləmndəì aɓwana məsəcau mənana a ɓaləi ka.

8Ɓakuli surəna rə lime mala earcearəu mənana mə ndanəi ace wun, andə nzal wun kat mənana ən nggə oe, nə ulang earceban mənana Kərəsti Yesu ndanəi ace wun ngga.

9Sə hiwi mem ngga, nda mənana ama earcearəu ma'wun ɓà lidəmbəa nə gulo, sə ɓà wu lumsə nə surəe andə bwaltagir məlime.

10Acemənana ən nggə earce ama, ɓà wu bwalta gir mənana ɓoaro kutibanì wu nà twal ka, sə anggo ka wu nà dukdo ɓoarnsari andə ɗwanyi cau a rəŭ, ace Pwari nyare mala Kərəsti.

11Wu lumsə nə aɓealəu mala docauɓoarna, mənana Yesu Kərəsti pea aɓalə wun ngga. Mənia ka, nà pè Ɓakuli gulo andə ɓwangsəban.

Banɓoari Buləs ama à hamənа nə cau mala Yesu

12Ado ka ən nggə earce ɓà wu sələa, wun amə'eamrəarəu, ama agir mənana à kumam kani ka, à nda à tsək Cau Amsəban akiban ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Àkà ce sə aɓwana mənana akani, andə aməyal palta kat ka, à sələ ama mə nda aɓa nsolo ace Kərəsti.

14Sə ace kuro mənana à kùrram a ndàkurban ngga, bangula amə'eamrəarəu mənana akani ka, à kum ɓabumcandəa sə à bang cau mala Ɓakuli nə rəcandəa, ɓangciu pà kàm ɗang.

15Məsəcau na ama aɓea ɓwana kà hamnə cau mala Kərəsti ace mwararəu andə mɓali, sə aɓea ka, à kə hamnəi nə ɓabum məɓoarne.

16Amənia yia ɓwana nə nzəmo ka, à kə hama ace earcearəu mənana à ndanəi a rəam ngga. Acemənana à sələna ama Mətalabangŋo twalam ace bəl ɓa Cau Amsəban.

17Aɓea məno ka, à kə hamnə cau mala Kərəsti nə məsəcau ɗang, à kə hamnəi nə mwararəu, à kə səni kəla à nà tsəa ɓà rəam kwanam aɓa kùrban mənana mə ndakam ngga.

18Sə məno ka kiɗiki kəgir ɗang! Ko ɓà nda aɓa məsəcau ko aɓa nyir ka, à hamənа nə Kərəsti, sə aɓa məno ka ən nggə pak banɓoarnado. E, sə mə nə lidəmbəa nə pak banɓoarnado,

19acemənana ən sələna ama nə ahiwi ma'wun, andə gbasha mənana Bangŋo mala Yesu Kərəsti pam ngga, agir mənana à kumam ngga, à nà ngga duk panzəban mem.

20Ən nggə sən dəmbəa nə tsəkɓaləu ama pà mə nə nu kəsəkya ɗang ko bəti. A kuni ka mə nə kum məsəkang-kangŋa pepe, acemənana ado, kəla mənana a koya pwari ka, Kərəsti nà kum gulo a ɓaləam, ko nə yiləmu ko aɓa lú.

21A banam ngga, do nə yiləmu ka nda ace Kərəsti, sə ɓà ən wu ka, ɓoaro kutibanì.

22Səa ma ɓà ən dum nə yiləmu a nggūrəu ka, mə nə pak aturo məɓoarne kpəm ace Kərəsti. Mim ado ka, məsəcau, ən surə ko mə ye na ɓoaro kuti ɓi ka ɗang.

23Ɓabumam gau ɓari: Eare mem ngga, mə nə o mə nə ngga do sənəa Kərəsti, acemənana mənia ka nda nà ɓoaram nà kutibanì ka.

24Sə ace wun ngga, ndanə ɓoaro ɓà ən lidəmbəa nə yiləmu a nggūrəu.

25Sə acemənana ən earəna nə məno ka, ən sələna ama mə nə lidəmbəa nə do nə yiləmu ace mənana ɓà ən duk gbasha ma'wun kat, ɓà wu gulo, sə wu kum banɓoarnado mala paɓamuru.

26Sə ɓà ən yina aban wun ɗəm ngga, wu nà nggori nə Kərəsti Yesu kərkər ace gir mənana kə pe a ɓaləam ngga.

27Ado ka, gir mənana ɓoaribanì ka, nda mənana ama wu do kəla aɓwana mala Kərəsti, nə bwal ɓamur rə wun aɓa njar mala Cau Amsəban. Sə ko ɓà ən yiu ɗəm

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

a sən wun, ko ən yiu raka, mə nə ok ce came ma'wun kàngkàng aɓa Bangŋo andə ɓabum mə'mwashati andə ɓariki a tarə wun ace paɓamuru ma'wun arə Cau Amsəban.

28Wu kəa dum nə ɓangciu a ɓadəm aɓi wun aməbura ɗang. Məno ka, nda nè ləmndəia wia ama à nè ngga kiɗiki, sə wun ngga wu nè auwa. Mənia ka nda pe mala Ɓakuli.

29Acemənana dəmbəu mənana wu kumo arə pakki Kərəsti turo ka, pa ace paɓamuru nəmurəì abani ɗang, nda gbal acemənana ama wu nè nu tanni ace ka.

30Mənia yì wara ka səm nda ate sənəa wun. Wu sənəna ɓariki mem, sə wu ongŋəna ce məno ado mə nda a ɓaləi ka.

Amə Filipi 2

Nyesə ɓamuru kəla mala Kərəsti

1Ado ka ɓakɓabum na kam aɓa Kərəsti, sə girikiban na kam aɓa earcearəu male, sə Bangŋo mala Ɓakuli ka kə yinə dotarəu mwashat a rəarəu. Ɓakuli pana wun sən məsəswatər mala rəarəu andə ləmndə pe məɓoarne.

2Ace mani ka wu ciem ɓə̀ banɓoarnado mem lumsəo! Wu earnə rəarə wun. Wu ləmndəì arə wun earcearəu. Wu do aɓa kpapi ɓamuru aɓa ɗenyicau ma'wun, kəla wu nda mwashat ɓərɓər.

3Gir mənana kat wu nè pè ka, wu kəa pe nə earce-ɓamuru, ko twalɓamuru ɗang; wu nongsə ɓamur rə wun, wu twal aɓi wun kəla à kuti wun.

4Wu tsək kir aɓwana kəla mənana wu nè tsək kir ɓamur rə wun ngga.

5Ɓə̀ ɓabum wun pa kəla mala Kərəsti Yesu:

6Kat andə mani ama nda mwashat andə Ɓakuli ka, twali pup ama nè karə rəì arə Ɓakuli ɗang.

7Yale yì ka, sukki agir kat, nyesə ɓamuri kəla kəgir ɗang, sə pa ɓamuri kəla guro, yi pa kəla ɓwapəndəa aɓa nggūrəu.

8Sə lang pusəna rəì kəla ɓwapəndəa aɓa nggūrəu ka, yi nongsə muri kə oki Ɓakuli kiru ba lú, nggearə lú mana amur nggun-gangndi ka!

9Ace mani ka, Ɓakuli gusələi, ci a bancame mənana kuti aban kat ka. Sə pe wi lulləu mana kar mur alulləu kat,

10ace mənana nə lullə Yesu ka, koya nkūnu, mala agir mana a kuli, andəa mana a nzali, andəa mana a tanzali ka, à nè kūndəŏ.

11Sə koya lasəu ka, nè bang bwāng ama, “Yesu Kərəsti ka Mətalabangŋo na,” ace gusələ Ɓakuli Tarrû.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Ləmndə tălaban ace Kərəsti

12Wun agyajam mem mənana ən earkiyi acea raka, mənana mə ndá aban wun ngga, wu kə ok kiru pwari-pwari. Sə ado mənana ən pâ aban wun raka, ɓoaro ɓə̀ okiru ma'wun ɓə̀ kuti məno. Wu pak turo mala amsəban ma'wun nə ɓangciu andə rəɓəla.

13Ɓakuli ka, nda rə pak turo aɓalə wun, ɓə̀ pà wun rəcandəa andə ɓabum mala pak gir mənana nə̀ pwasəbumi ka.

14Wu pusə nggwani andə makgir aɓalə agir mənana kat wu pakkiyi ka.

15Anggo ka, wu nə̀ duk amuna mala Ɓakuli amə ɗwanyi cau a rəŭ, aməɓabum ɓoarnsari, andəa mənana à pà nə̀ kum kə məɓane a rəia raka. Wu nə̀ dukdo anggo aɓalə aɓwana mala nza mə ɗwanyi məsəcau andə mə kpata njar kiɗiki, mənana wu nə̀ nggə tă aɓaləi kəla anlero aɓa ɓanza ka.

16Sə aɓa doe anggo ɓə̀ wu kə bwal kàngkàng arə cau mənana pākiyi yiləmu ka. Ɓə̀ wu kə pa anggo ka, a pwari mənana Kərəsti nə̀ nyar nəi ka, mə nə nggori nə wun, sə mə nə sələ gbal ama turo mem andə ɓariki mem ngga, à pà ɓà ɗang.

17Paɓamuru andə aturo ma'wun aɓa kpata Mətalabangŋo ka, à ndà kəla pa ɓoro abani. Sə ko ɓə̀ yi do ama à nda rə ɗarə yiləmem kəla gir-ɗarəa amur mənia yì ɓoro mala paɓamuru ma'wun ngga, bumam nə̀ pwasəo, səm nə̀ pak banɓoarnado a tarə səm kat.

18Wun gbal ka, ban nə̀ ɓoara wun, wu nə̀ pakiɗire atam.

Buləs ɓwangsə Timoti andə Apafuroditus

19Ɓə̀ Mətalabangŋo Yesu ear ka, mə ndanə tsəkɓaləu ama mə nə tasəta Timoti aban wun, adyan tu, ace mənana ɓən yi kum ɓakɓabum arə cau mənana mə nə yia oe amur wun ngga.

20Ən panə kəɓwa kəla yì, Timoti, mənana kə tsəkir wun pepe aɓa məsəcau ka ɗang.

21Koyan ngga, gir mənana ɓabumi earkiyi ce ka nda pakkiyi ka, à tsəkir turo mala Yesu Kərəsti ɗang.

22Sə Timoti ka, wu sələna ama ləmndəna ɓamuri ama karəna ɓwa. Pangŋəna turo atam kəla muna andə tarrí. Yì ka, bwalam nggam aɓa turo hamnə Cau Amsəban.

23Ace mani ka, mə nda rə tsəkɓaləam ama ɓə̀ ən surəna rəgir mənana mə nda a ɓaləi ka, mə nə túrí aban wun.

24Mə ndanə tsəkɓaləu arə Mətalabangŋo ama mim nə nggearəam ngga mə nə ká aban wun, banì pà nə̀ sau ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

25Ən səni, ndanə ɓoaro ɓə̀ ən nyesəa wun Apafuroditus, mə'eambəam, ɓiam məturo andə ɓiam soje. Yì gbal ka nda ɓwa mənana wu turi ɓə̀ tsəkiram aɓa dotəle mem ngga.

26Ado ka, rəì kə ɓəla ace sən wun. Banɓoari wi ɗang, mənana sələ ama wu ongŋəna ce rəkwana male ka.

27Aɓa məsəcau ka, rəì kwani kərkər, yale ue bəti ɓə́ wuna. Sə Ɓakuli sən məsəswatər male andə mem gbal, sə amsəi, ace mənana bumkiɗikea mem ɓə̀ kəa gul kərkər ɗang.

28Bumam kə pi ɓə̀ ən tasəa wun tè ɗəm, acemənana ən sələna ama ɓə̀ wu səni ɗəm ngga, ɓabum wun nə̀ pakiɗire, sə mim gbal ka ɓabumam nə̀ nongŋo.

29Wu gingsəi nə earcearəu mala aməkwadi, nə banɓoarnado pepe, andə pagulo, kəla mənana ɓoaro ɓəa pea amə pakki Mətalabangŋo turo ka.

30Acemənana api lú bəti aban pakki Kərəsti turo. Twal yiləmi a kun kəgir ɗang aɓa pakkam turo mənana ɓə́ wu nda wu nə̀ pakkam ngga.

Amə Filipi 3

Kəa guli arə nggūrəu ɗang

1A masələate ka, wun amə'eambəam, ɓə̀ ban ɓoara wun ama, wu nda ka mala Mətalabangŋo. Ɓəsələ gilə agir mənana ən giləa wunia a dəmbəa ka, kwan rəam ɗang. Nda ace yal paɓamuru ma'wun.

2Wu tsək kir wun arə anvwa məno, amə'ɓealɓikea, mənana à cam kingging nə cau mala kasə-ɓatau ace kum amsəban ngga.

3Səm mənana səm nggə peri aban Ɓakuli aɓa Bangŋo ka, səm ndaka aɓwana mənana à kasəa səm ɓatau aɓa məsəcau ka. Səm ngga, səm nggə nggori nə Kərəsti Yesu, səm guli arə agir mənana à pe aɓa nggūrəu ka ɗang,

4kat andə amani ama mə nə gandə jali nə aməno yì agir ka. Ɓəa aɓwana nakam mənana à kə səni kəla à ndanə agir mənana à nə̀ jali nəia ka, mə ndanəia pas mənana à kuti malea ka.

5Acemənana à kasəam ɓatam a tongno-nong-tāruia nongŋo mem nə ɓəlam, mə nda ɓwa Isərayila, a tau mala Benjami, ɓwa Yahudi məɓafoe. Sə ɓə̀ nda ace kpata Nggurcau mala Musa ka, mə nda ɓwa Farisi, mənana à ndanə bumpina arə kpata Nggurcau ka.

6Ɓə̀ nda a cau mala pakki Ɓakuli turo nə bumpina ka, ɓafo ən pe ikəlisiya tanni kərkər. Sə ɓə̀ kàr a bui mala docauɓoarna aɓa kpata Nggurcau ka, ko ən yallì kə ɓe ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Agir mənana ɗiɗyal ən nggə twalia kəla agirkuma ka, adyan ngga, ən nyesəia ɓà, ace cau mala Kərəsti.

8Sə kəgir pà kàm à nè kani arə surə Kərəsti Yesu Mətalem ɗang. Ən nying girbunda kat ace cau male. Ən sukkinia, ən twalia à pà a kun kəgir ɗang, ace mənana ɓè ən kum Kərəsti,

9sə ɓè səm duk mwashat sənəi. Ən panə cauɓoarna mala ɓamuram mənana à kumnggiki ace kpata Nggurcau ka ɗang; she kə mənana à kumnggiki nə paɓamuru aban Kərəsti ka. Acemənana njar mana Ɓakuli nə tsək səm, səm nè duk aɓwana məɓoarne a kane male ka, ndă ɓè səm pa ɓamur səm aban Kərəsti ka.

10Ən nggə earce surə Kərəsti andə rəcandəa mənana loasəi a ɓembe ka. Ən earəna mə kum kāmbe mem aɓa nu tanni ate, mə nə wú a cau male,

11ná tsəkɓaləu ama, ko lang ngga mə nə kum lo a ɓembe.

Ɓariki aban ká lumsə turo

12Mim ngga ən twali ama ən bwaləna ban came ɗang, sə ən mala ká lumsə gbal ɗang. Mə nda aban ɓariki mə nə kum gir mənana Kərəsti Yesu ciem, ən duk male ace ka.

13Wun amə'eambəam, ən twali kəla ən kuməni ɗang. Gir mənana mwashat ən nggə pak ka, nda mə lorə gir mənana kutina ka, sə mə soa məsəu ata gir mənana nda a dəmbam ngga.

14Ən pa rəcandəa arə ɓangmire aban ká masələate, ace mənana mə kum tangnakusəu a kuli, mənana Ɓakuli tunəam ace nè pam aɓa Kərəsti Yesu ka.

15Səm kat mənana səm gulna aɓa Kərəsti ka, ɓè səm səni anggo. Sə ɓè aɓea ɓwana ata wun, à ndanə ɓe kə ɗenyicau ɗàng ngga, Ɓakuli nè mənggia wun ɓāləi.

16Səm ngga, ɓè səm bwal kàngkàng arə bancame mənana səm bingŋəna kam ngga.

17Wun amə'eambəam, wu twal kusəam, sə wu kani arə aɓwana mənana à kə twal kusəu mənana səm ləmndəa wun ngga.

18Kəla mənana ən nunkir wun tutu ɗiɗyal ka, sə adyan ngga, mə nda ban ɓəsələa wunì ɗəm nə mərəm a məsəam, ama aɓwana pas ka, aɓia aməbura mala nggun-gangndi mala Kərəsti na.

19Masələatea ka, kiɗiki na. Ɓakuli malea nda bumia, agir kəsəkya à nda ka agir jali malea, sə ɓabumia ka nda amur agir ɓanza.

20Sə ma'səm ngga, səm nda ka aɓwana mala kuli. Səm nda ban kundə nyare yiu mala Mə'amsə səm nə kuli, yì Mətalabangŋo Yesu Kərəsti.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

21Nə́ rəcandəa male mala gandə nyesə agir kat aɓata yalban male ka, nə̀ yia nggaɗi nggūrə səm mə ká lui ɓə̀ pâ kəla nggūrəi məɓoarɓwe.

Amə Filipi 4

1Ace mani ka, wun amə'eambəam, wu cam kàngkàng aɓa kpata Mətalabangŋo. Wun mənana ən earkiyi earce wun raka, sə ɓabumam kə pi ace sən wun ngga, wu nda ka banɓoarnado mem andə mbulan-gulo mem.

Buləs ɓakɓabum amə kpata Mətalabangŋo

2Ən nggə ɓuaki arə Yudiya sə ən nggə ɓuaki arə Səntəki, wu earnə rəarə wun, acemənana wun ngga, wu nda ka mala Mətalabangŋo.

3E, ən nggə zəmbəo gbal, we ɓiam məturo məɓafoe. Bwali amaməna mənia ka. Yia ka à pak turo kərkər atam aban hamnə Cau Amsəban, a tarə səm sənəa Kəlemen andə acili aɓiam aməturo, mənana alulləia ka, a nda aɓa Maləmce mala Yiləmu ka.

4Wu dum nə banɓoarnado aɓa dotarəu ma'wun wunəa Mətalabangŋo, a koya pwari ka. Nyare mə nə na wun ɗəm: Wu pak banɓoarnado!

5Ɓə̀ ɓwapəndəa sən domunyi ma'wun aɓa girbunda kat. Pà nə̀ sau ɗang, Mətalabangŋo nə̀ yiu.

6Ɓə̀ kəgir ɓə̀ kəa tsək wun a do-tiki nə muru ɗang. Aɓa koya gir ka, wu pak hiwi nə zəmbəa, wu ləmndəì Ɓakuli agir mənana wu earkiyi cea ka, sə wu kə pak yàwá.

7Sə dorəpwala mala Ɓakuli, mənana kəɓwa pà nə̀ bwalte raka, nə̀ bwal ɓabum wun andə ɗenyicau ma'wun aɓa Kərəsti Yesu.

8A masələate ka, wun amə'eamrəarəu, ɓə̀ ɗenyicau ma'wun ɓə̀ do amur gir mənana kat məsəcau na, nə̀ yinə gulo, à nə̀ pe aɓa kpate a njari, məɓoarnsari na, məɓoarne na, andə mənana à nə̀ earce ka. Gir mənana kat karban nə̀ ɓoaro, sə gir mənana kat nə̀ yinə ɓwangsəban ngga, wu tsək ɗenyicau ma'wun amuria.

9Agir mənana kat wu kani, wu oe, wu é, sə wu sən a rəam ngga, wu cia aɓa turo. Sə Ɓakuli mənana kə pa dorəpwala ka, nə̀ do ata wun.

Buləs ləmndə yàwá ace aɓoro mana à pe wi ka

10Ban kə ɓoaram kərkər nə Mətalabangŋo, ama wu ləmndəna ɗenyinəban ma'wun acem ɗəm. Ən sələ̀na ama wu kə ɗenyi nə mim koya pwari, sə banì sauwuna bəti mənana wu kum dəmbəu mala bwalam nggam raka.

11Ən pa aban bang mənia yì cau ka, acemənana mə nda aɓa təle ka ɗang. Mim ngga ən kánìna do ɗəmbəa nə gir mənana kat mə ndanəi ka,

12Ən surəna rə do aɓa təle andə kume. Ən kánìna do aɓa koya gir; ko aɓa ɗəmbəo, ko aɓa nzala, ko aɓa kume kpəm, ko aɓa ɗwanye.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Mə nə gandə pak koya gir ka, nə rəcandəa mənana Kərəsti kə pam ngga.

14Kat andə aməno ka, gbasha mənana wu pakkam aɓalə atanni mem ngga, ndanə ɓoaro.

15 Wun amə Filipi ka, wu sələ̀na ama aɓalə anonggeo mala tita turo hamnə Cau Amsəban mem, lang ən nying Masədoniya ka, kə wu nda, kə ikəlisiya mənana bwalam nggam, aɓa pa ɓoro ka. Kə ɓe ikəlisiya pa kàm anggo ɗang.

16Ko mənana mə nda a Tasalonika ka, wu turam ban nə aɓoro, ace pakkam gbasha, pa kusə mwashat ɗang.

17Ən pa aban bang mənia yì cau ka acemənana mə nda rə alta ɓoro aban wun ngga ɗang. Nda ace mənana ɓə̀ wu kum tangnakusəu mala pe məɓoarne ma'wun ngga.

18Ado ka, ən kumə̀na agir kat mənana ən earkiyi cea ka, yale nə mur amuri. Ən lumsə̀na nə agirbunda kərkər nə aɓoro mənana wu tasəam ban nəia nə bu Apafuroditus ka. À nda kə̀la aɓoro məɓoarne mənana agir'a na aban Ɓakuli sə à kə pwasəbumi ka.

19Ɓakuli mem nə̀ pa wun koya gir mənana wu kə pak tə̀le ka, aɓa kume male nggea mə'nyangsangŋi nə bu Kərəsti Yesu.

20Adyan ngga, ɓə̀ gulo o aban Ɓakuli, yì Tar səm, málá male pà kàm ɗang. Amin.

Masə̀ləata makkun

21Wu pà makkun mem aban aməkpata Kərəsti Yesu. Amə'eamrəarəu mənana səm nda a tarə səm ngga, à kə makka wun kun.

22Aɓwana mala Ɓakuli kat kə makka wun kun, nggeamurəmi ka amənana aɓa ɓala mala Kaisar ka.

23Ɓə̀ ɓwamuru mala Mətalabangŋo Yesu Kərəsti do ata wun kat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Amə Kolosi

Amə Kolosi 1

Makkun mala Buləs

1Mim Buləs, mənana mə nda mə'mishan mala Kərəsti Yesu, nə kani mala Ɓakuli ka, mim sənə mə'eam səm Timoti, səm gilə mənia yì Cautera ka.

2Aban ká aban aɓwana mala Ɓakuli mənana a nggeala mala amə Kolosi, yia amə'eamrəarəu aɓa Kərəsti mənana à dum nə məsəcau aban Ɓakuli ka. Tár səm Ɓakuli ɓà pa wun ɓwamuru andə dorəpwala.

Yàwá andə hiwi mala Buləs

3Aɓa hiwi ma'səm ace wun koya pwari ka, səm nggə pakki Ɓakuli, Tár Mətala səm Yesu Kərəsti yàwá,

4acemənana səm ongŋəna ce paɓamuru ma'wun aɓa Kərəsti Yesu andə earcearəu ma'wun aban aɓwana mala Ɓakuli kat.

5Məno yì paɓamuru andə earcearəu ma'wun ngga, pur aɓa tsəkɓaləu ma'wun arə agir mənana Ɓakuli tsəka wunì a kuli ka, mənana wu okce aɓa məsəcau mala Cau Amsəban

6mana à yinanəi aban wun ngga. Mənia yì Cau Amsəban ngga, nda ban məsəe a ɓanza kat. Nda ban pusə ɓealəu a koya ban, kə nggaɗi do mala aɓwana kəla mənana nggaɗi do ma'wun, a pwari mənana wu tita o sə wu bwalta məsəcau amur ɓwamuru mala Ɓakuli ka.

7Abafəras, ɓi'səm məturo mənana səm earkiyi ace raka, nda ɓwa mənana nə baní sə wu kum sələ amur mənia yì ɓwamuru ka. Yì ka, məturo mala Kərəsti na nə məsəcau, sə nda mənana kə bwala səm turo ace wun ngga.

8Yì ɗəm ngga, yi bangŋəna səm ce earcearəu ma'wun mənana Bangŋo Məfele pa wun ngga.

9Ace mani ka, twal a pwari mənana səm tita okce wun ngga, səm usələkiyi pak hiwi ace wun ɗang. Səm nggə zəmbəi Ɓakuli ɓà pa wun sələ mala surə gir mənana earkiyi ce kat ka, sə ɓà pa wun sələ mala Bangŋo andə bwalta kusə agir male kat.

10Səm nggə pak hiwi mənia ka acemənana ɓà do ma'wun, ɓà gusələ Mətalabangŋo, ɓà pwasə bumi a koya njar, nə pak koya turo məɓoarne. Anggo sə wu nà nggə gulo aɓa surə Ɓakuli pepe.

11Səm nggə pak hiwi ɗəm ama ɓà kusə wun ɓà candə aɓa rəcandəa mala gulo male mənana karban kat ka. Anggo sə wu nà kum gandərəu aɓalə agirbunda kat nə munyi, sə wu nà lumsə nə banɓoarnado.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Ko aya pwari ka wu nə̀ nggə pakki Tar səm Ɓakuli yàwá. Yì na tsəa sə wu duk aɓwana mənana wu karəna wu nə̀ kum kāmbe ma'wun aɓa liɓala ata aɓwana male mənana à do aɓa tǎlaban ngga.

13Acemənana amsəna səm aɓata parban mala Shetan, sə yina nə səm aɓa Domurəm mala Muni mənana earkiyi ace raka,

14mənana akmúr səm sə twalban acauɓikea ma'səm ngga.

Kərəsti gulo karban kat

15Kərəsti ka nda ɓwa mənana à kə səni, mana ləmndə Ɓakuli mənana à kə səni raka. Kaniama Ɓakuli nə̀ pusə agirbunda kat ka, yì ka, ndakam ata Ɓakuli kəla Muna-dəmbəa male, sə ndanə gulo karmur agir kat mənana Ɓakuli pusəia ka.

16Nə baní sə Ɓakuli pusə koya gir mənana a kuli andəa mənana a nzali ka. Yì nə̀ pusə agir mənana à kə sənia andəa mənana à kə sənia raka; kat andə abuno-murəm, andə adomurəm, andə amə'talanzali, andə amə bwal garamurəm. Nə yi sə à pusə koya gir ka, sə àkə̀ ce gulo male sə à pusəia.

17Kaniama à nə̀ pusə koya gir ka ndakam, sə yì nə̀ bwal agir mənana à pusəia ka abanɓwáná.

18Kərəsti ɗəm ngga nda múr aməkpate, yia amənana à nda ka nggūrəi ka. Yì ka, nda tər bəsa yiləmu mala aməkpate. Yì nda mədəmbəa loapi ɓembe, ace mənana aɓa ko man kat ka ɓe do nda mənana a dəmbəa amur agir kat ka.

19Ace mani ka, Ɓakuli aɓa pa male kat ka, banɓoari wi ɓə̀ ləmndə rəì aɓa Muni,

20sə nə ban Muni ka ɓə̀ giləki tárəu mala agirbunda kat andəi. Nə nkila mala Muni mənana sukki amur nggun-gangndi ka, yina nə dorəpwala, ace mənana agir kat mənana a kuli andəa mənana a nzali ka, à nə̀ nyesəia aban Ɓakuli.

21Ɗiɗyal ka wu cambi Ɓakuli zak. Wu duk aɓiubura mala Ɓakuli aɓalə aɗenyicau ma'wun, mana wu ləmndəi nə aturo ɓealɓikea ma'wun ngga.

22Sə adyan ngga, Ɓakuli nyesəna wun aɓa dotarəu andəi, nə lú mala Kərəsti aɓa nggūrəi mala ɓwapəndəa. Nyesə wun ace mənana ɓə̀ pələ wun, ɓə̀ wu duk aɓwana ace Ɓakuli, amə ɗwanyi cau a rəŭ a səne male, aɓwana mənana à pà nə̀ tsəkia wia kun raka.

23Səa ma dumənа púp wu nə̀ lidəmbəa nə earnə məno yì məsəcau ka, andə tamsə kusə wun kàngkàng amuri. Wu kəa tusə kusə wun arə tsəkɓaləu mənana wu oe aɓa Cau Amsəban ngga ɗang. Mənia yì Cau Amsəban ngga à haməna nəi a koya bum-ban a ɓanza, sə àkə̀ ce sə mim Buləs ka, ən duk guro mala Ɓakuli, ace hamnəi.

Turo mala Buləs ace aməkpata Yesu

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

24Sə ado ka ban kə ɓoaram arə tanni mənana ən nggə nu ace wun ngga. Acemənana aɓa tanni mem a nggūrəu ka, mə nda ban ɓariki mə lumsəkun gir mənana ueo aɓa tanni mala Kərəsti ace nggūrəi, yì aməkpate.

25Ɓakuli tsəngŋənami a buam ɓən pakki ikəlisiya, yia aməkpata Yesu turo, mə nggə hamnə cau male kat aban wun.

26Mənia yì cau ka à səmbərə ce arə apələa ɓara-ɓara andə anza məno à kutikina ka, sə adyan ngga à pusəni aban aɓwana mala Ɓakuli, ɓəa sələ ce.

27Ɓakuli earnace ɓəa aɓwana male sələ ce gulo andə kume mana aɓa mənia yì cau-ɓa-səmbərəa, mənana ndanəi ace aɓwana mana amə Yahudi na raka. Sə mənia yì cau-ɓa-səmbərəa ka nda mənana ama: Kərəsti na aɓalə wun, sə ace məno ka wu ndanə tsəkɓaləu mala kum kāmbe aɓa gulo mala Ɓakuli.

28Nda gir nî sə səm nggə banggi aɓwana cau mala Kərəsti, səm nggə nunkir koyan ngga. Səm nggə kani koyan ngga nə sələe mənana kat Ɓakuli pa səm ngga. Səm nggə earce ama səm nə̀ yinəia a ɓadəm Ɓakuli kəla aɓwana mənana à lumsəna aɓa do malea andə Kərəsti ka.

29Ace mani ka ən nggə pak turo, ən nggə ɓariki kərkər, nə guli arə rəcandəa məgule mala Kərəsti mənana pakkiyi turo a ɓaləam ngga.

Amə Kolosi 2

1Ən nggə earce ɓə̀ wu surə ulang tanni mənana ən nggə tanni ace wun, andə aməkpata Yesu mənana a Lawodisi, andə aməkpata Yesu kat mənana à malaká sənam à surəam raka.

2Ən nggə pak mənia ace mənana ɓəa kum ɓak ɓabum, sə ɓəa duk mwashat aɓa earcearəu. Ən nggə earce nəma ɓəa kum lumsəo mala ɓabumcandəa ama à bwaləna ta kane mala Ɓakuli mana səmbərə ce ɗiɗyal ka, yì Kərəsti nə ɓamuri.

3Aɓa Kərəsti sə gəna mala sələe andə surəe mala Ɓakuli kat səmbərəa.

4Ən nggə na wun mənia yì cau ka ace mənana ɓə̀ kəɓwa ɓə̀ kəa swarki wun nə kunɓoarna ɗang.

5Ko ɓə̀ do ama ən pa ata wun aɓa nggūrəu raka, mə nda ata wun aɓa bangŋo. Sə ban kə ɓoaram arə gya a tarəu ma'wun, andə came mala paɓamuru ma'wun nə rəcandəa aban Kərəsti.

Kum-ɓamuru andə bəsa yiləmu aɓa Kərəsti

6Sə adyan ngga, kəla mənana wu angŋəna Kərəsti Yesu, dumənа mətala wun ngga, wu lidəmbəa nə kpate.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Ɓə̀ nlerə wun ɓə̀ ko aɓa Kərəsti, sə ɓə̀ duk kusəɓa mala do ma'wun. Ɓə̀ paɓamuru ma'wun kum rəcandəa kəla mənana à kania wun ngga, sə wu lumsə nə pak yàwá.

8Wu kəa eari kəɓwa ɓə̀ swarki wun nə makgir amur surəe male məlime mana ɓe kə məɓoarne pà kàm a ɓaləi raka. Ulang məno yì amakgir ka à kə pur aɓa kanigir mana à kumi a bu ɓwapəndəa, andə abangŋo mala ɓanza man, mənana mala Kərəsti na raka.

9Acemənana lumsəo mala Ɓakuli kat aɓa nggūrəu ka, aɓa Kərəsti sə pa.

10Sə wun gbal ka, wu lumsəna ace dotarəu ma'wun wunəa Kərəsti, yì ɓwa mənana nda amur amə'yalmuru andə amə-gara kat ka.

11Kərəsti gbal ka twaləna wun ɓealəu mala cauɓikea, kəla mənana kasə-ɓatau pusə nggū arə nggūrəu ka.

12Wun ngga, à oasəna wun a ɓembe wunəa Kərəsti nə batisəma mənana à pakka wun ngga, sə aɓa batisəma ɗəm ngga à loasəna wun aɓa bəsa yiləmu, nə guli ma'wun arə rəcandəa mala Ɓakuli mənana loasə Kərəsti a ɓembe ka.

13Ɗiɗyal ka, wu wú ata cau mala acauɓikea ma'wun, andə aɓealəu mala cauɓikea ma'wun mənana à gau wun wunəia raka. Sə adyan ngga Ɓakuli pana wun yiləmu aɓa Kərəsti, lang yi twala səm ban cauɓikea ma'səm kat ka.

14Yi panzəki ɓashi mənana à giləì amur səm ngga, yi kasəki kat andə anzongcau mala nggurcau mənana à bwal səm nəi ka; twalia umia kya gballia a nggun-gangndi.

15Yi ak agirbura mala amurəma andə arəcandəa mala abangŋo. Pea wia kəsəkya a banfana bwāng, nə limurəm male amuria amur nggun-gangndi.

16Ace mani ka, wu kəa eari kəɓwa ɓə̀ tsəka wun nzongcau amur agir mənana wu nə̀ li ko wu nə̀ nu ka, ko amur cau mala pakki alamsan mala aɓea kunacau, ko mala came mala bəsa zongŋo, ko mala Pwari Sabbat ɗang.

17Amənia yì agir ka, ayiləmi agir məɓafoe mənana à nda rə yiu ka nda. Sə Kərəsti nə ɓamuri ka nda kə ɓafoe.

18Wu kəa eare ɓə̀ kə ɓwa mə'earce pakkiagir nyesəmuru mə'nyirì andə məperi aban aməturonjar nyesə ce wun ɓà nə na cau gula ama səna na sən amur amənia yì agir ka ɗang. Acau mala ɓwa kəla məno ka aməɓane na, acemənana yì ka, lumsə nə twalɓamuru, sə ɗenyicau male ka, mala earce gir mala ɓamuri na.

19Mənia yì ɓwa ka pa ɗəm aɓa kpapi andə Kərəsti, mənana nda mur nggūrəu kat, yia aməkpata Yesu ka ɗang. Acemənana Kərəsti ka nda kùr múr aməkpate

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

abanɓwáná, kəla mənana mazo kpakəri amú ka. Kə linəia, à kə gulo aɓa rəcandəa mala Ɓakuli.

20Wun ngga, wu wuna wunəa Kərəsti sə à panzəna wun a bu rəcandəa mala abangŋo mala mənia yì ɓanza ka. Sə ace mana sə wu kə dukdo kəla weama wu ndaka mala ɓanza ka? Man tsəa sə wu kə kpata anzongcau mala aməɓanza mənana ama:

21"Kəa bwal man ɗang. Kəa ok məno a lasəo ɗang. Kəa je amənia ka ɗang?"

22A'ulang amənia yì anggurcau ka, kə akanigir mala ɓwapəndəa na amur agir mənana, aɓa pakturo nəia ka, à pà nə̀ sau ɗang à nə̀ kiɗìki ka.

23A'ulang anggurcau man ngga à ləmndəa kəla sələe na aɓaləia, acemənana à kə earce ama ɓə̀ ɓwa ɓə̀ oasə ɓamuri aɓaləia ɓə̀ peri aban aməturonjar, ɓə̀ ɓinəì ɓamuri do aɓa ɓəlkya andə banɓoarnado, sə ɓə̀ pe nggūrəi tanni. Səa ma aməno ka à pà nə̀ tsək ɓwa nə̀ limurəm amur asuno məɓane mala nggūrəi ɗang.

Amə Kolosi 3

Do bəsa yiləmu

1Acemənana à loasəna wun nə bəsa yiləmu aɓa Kərəsti ka, wu tsək ɓabum wun arə agir mənana a kuli, aban mənana Kərəsti dukam abuno gulo a bu-məli mala Ɓakuli ka.

2Ɓə̀ ɗenyicau ma'wun ɓə̀ o amur agir mənana a kuli ka, ɓə̀ kəa nyare amur agir mənana a nzali ka ɗang.

3Acemənana wun ngga, wu wunî doɓanza man, sə məsərə yiləmi wun ngga à səmbərəni ata Kərəsti aban Ɓakuli.

4Sə ɓə̀ Kərəsti mənana nda tər bəsa yiləmu ma'wun, yi pusəna rəì aban ɓanza kat ka, wun gbal ka wu nə̀ yia pusə rə wun aɓa gulo male.

5Ace mani ka, wu wal lu koya ɓeal wun mala pakki agirɓana mala ɓanza. Yì aɓealəu kìɗìkì mala nongginə rəarəu, andə do-pəndəkya, andə nshawari, andə suno məɓane, andə shamgir mala ɓwa (acemənana shamgir mala ɓwa ka ɓe njari mala peri ata nkul na).

6Ace amənia yì acauɓikea ka sə bumlulla mala Ɓakuli nə̀ yia suləo amur amə'murcandəa.

7Aɓa do ma'wun mala gyata ɓanza ɗìɗyal ka wu pakkina amənia yì agir ka.

8Sə adyan ngga dumənа pup wu nə̀ bwaki bu wun arə agir kəla amənia ka: bumlulla, sə bumkpəmna, sə ɓwashiriɓe, sə nacau kiɗìki ɓwa, andə naki acauɓana.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

9Wu kəa nea rə wun nyir ɗang, acemənana wu swarə́na ɓeal wun mə'e andə aturo ɓealɓikea male

10sə wu twaləna ɓealəu mala bəsa ɓwa. Mənia ka nda bəsa ɓealəu, mana Ɓakuli mana pusəì ka, nda rə pakturo ace cie ɓə̀ twal ulang ɓealəu male, a koya pwari, ace mənana ɓə̀ wu surəi pepe ka.

11Aɓa mənia yì bəsa yiləmu ka, gakitacau pà kàm ɗəm ɗang ama mənia ka ɓwa Yahudi na, sə mənia ka ɓwa ɓe nzali na, mənia ka kasə ɓate sə mənia ka kasə ɓate ɗang. Kə cau pà kàm ɗəm ama mənia ka surəgir ɗang, ko mənia ka ɓwa kunɗangna na, ko man ngga guro na, ko məno ka ndanə do ɓamuri ka ɗang. Kərəsti ka nda ko mana le ka, sə nda mənana do a ɓabum səm kat ka.

12 Sə acemənana Ɓakuli tarna wun ɓə̀ wu duk aɓwana male mənana kə earcea ka, wu twal ɓealəu mala sən məsəswatər, andə peməɓoarne, andə nyesəɓamuru, andə doɓuɓɓuka, sə munyi.

13Wu kə twalban aɓwarkio mala rəarə wun nə gandərəu, sə wu kə twali koyana mənana pakka wun məɓane ka banì. Wu ɗenyi ama Mətalabangŋo twala wun banì, sə ace mani ka dumənа wun púp wu nə̀ twalia rə wun banì.

14Sə mənana kàrmuria kat ka nda, wu lumsə nə earcearəu, acemənana earcearəu na kùr komana kat ka a rəarəia aɓa lumsəo mala dotarəu məɓoarne.

15Sə wu nying dorəpwala mənana pur nəban Kərəsti ka, ɓə̀ ak ɓabum wun. Acemənana kəla nggūrəu mə'mwashati ka, à tunə wun ace dorəpwala. Koya pwari ka wu kə pak yàwá.

16Ɓə̀ cau mala Kərəsti, nə ɓoaro male kat ka, ɓə̀ lumsə ɗenyicau ma'wun. Wu kə kania rə wun gir sə wu kwarkir rəarə wun, nə sələe mənana kat Kərəsti pa səm ngga. Wu kə tuka anggyal ɓa Maləmce mala Anggyal, andəa mənana à cia nə tsəa ka, andə anggyal ɓabangŋo, aban Ɓakuli nə ɓabum mana lumsə nə pak yàwá ka.

17Sə ɓə̀ mana kat wu nə̀ pa, ko wu nə̀ na ka, wu pe nə ɗenyicau ama wu nda ban pe kəla amənakun Mətalabangŋo Yesu, wu kə pakki Tar səm Ɓakuli yàwá nə bani yì Kərəsti.

Anzongcau ace doɓala mala əmə̀kwaɗì

18Wun amanɓala ka, wu nyesə mur wun aɓata abura wun, kəla mənana ɓoaro əmə̀kwaɗì Mətalabangŋo ɓəa pak ka.

19Wun aburana, wu earce amālá wun, wu kəa wu pekia ɗang.

20Wun amuna ka, wu oki əmə̀ɓəl wun, acemənana mənia ka kə pwasəbum Mətalabangŋo.

21Wun atárru, wu kəa wu soaki ɓabum amuna wun ɗang, ɓəa a na raka wu nə̀ ɓunggi ɓabumia.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

22 Wun aguro ka, wu oki amətala-ɓala ma'wun a ɓanza aɓa koya gir wu nə̀ pak kat ka. Wu ɓariki wu pak turo mənana nə̀ pwasə bumia koya pwari ka. Wu kəa pe acemənana à nda ban sən wun ngga ɗang, wu pakkia wia turo nə ɓabum mwashat ace pagulo aban andə ɓanggi Mətalabangŋo.

23Ɓə̀ mana wu pakkiyi ka, wu pak ture nə ɓabum wun kat kəla Mətalabangŋo na wu pakkiyi wi ka, ɓwapəndəa na ɗang.

24Wu kə ɗenyi ama tangnakusəu mənana Mətalabangŋo nə̀ pa wun ngga nda liɓala, sə mətala-ɓala mənana wu pakkiyi wi turo ka, Kərəsti na.

25Sə ɓə̀ wu kə pak turo ɓealɓikea ka, à nə̀ mbwe wun nə tangnakusəu məkwanbanì. Acemənana ɓashi mala Ɓakuli aban aɓwana kat mə'mwashati na.

Amə Kolosi 4

Akwarkiru

1Wun amətala-ɓala, wu bwal aguro ma'wun nə məsəcau, wu kə pakkia wia məɓoarne. Wu ɗenyi ama wun gbal ka wu ndanə mətala-ɓala akano a kuli.

2Wu pa ɓamur rə wun arə pak hiwi, sə aɓa pe ka wu dum nə parkiru andə ɓabum mala pak yàwá aban Ɓakuli.

3Wu pakka səm hiwi gbal ama ɓə̀ Ɓakuli pa səm dəmbəu mala bang cau male, ɓə̀ səm hamnə cau-ɓa-səmbərəa male mənana amur Kərəsti ka. Àkə̀ ce mənia yì cau ka, sə mə nda a ndàkurban ado.

4Wu pak hiwi ama, mə hamnə mənia yì cau ka puret-puret, kəla mənana ɓoaro mə hamnəi ka.

5Wu dum nə kwaro a do ma'wun aɓalə aɓwana mənana à ak Cau Amsəban raka, sə koya dəmbəu mənana wu kum ngga, wu kəa kiɗìki ce ɓà ɗang.

6Cau mənana nə̀ puro a kun wun ngga, ɓə̀ pa aɓa ɓuɓɓuka mala ɗenyi nə ɓwa, sə ɓə̀ ɓoari ɓwapəndəa o, ace mənana anggo sə wu nə̀ surə lang sə wu nə̀ pələi koyan ngga cau, mana ɓəa ɗì wun ngga.

Masələata akwarkiru andə amakkun mala Buləs

7Gyajam məɓoarne ma'səm Tikikus nə̀ bəla wun ce gir mənana mə nda a ɓaləi ka kat. Yì ka, mə'eamrəarəu məɓafoe na aɓa turo, ɓwa na mənana à nə̀ guli a rəì ka, sə ɓi'səm guro na aɓa turo mala Mətalabangŋo.

8Ən tasəi aban wun, ace mənana ɓə̀ na wun gir mənana səm nggə pak kani ka, sə ɓə̀ ɓak ɓabum wun.

9Ndya ɗəm ən nggə tasə Onisəmu ka. Yì gbal ka, mə'eamrəarəu məɓafoe na mənana à nə̀ guli a rəì ka, nggearə yì ka, kə ɓwa ma'wun na. Yì andə Tikikus ka à nə̀ bangga wun gir mənana kat kə kumban kani ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

10Aristakus mənana nda kani atam a ndàkurban ngga, kə makka wun kun, anggo gbal sə Markus mənana kèa mwashat andə Barnabas ka, kə makka wun kun. Kəla mənana à bangŋəna wun cau amuri yì Markus ka, ɓə̀ yina ka wu gingsəi caca.

11Yesu mənana à tunəki ama Yustus ka, kə makka wun kun gbal. Kə amənia yì aburana ka, à nda ka amə Yahudi aɓalə aɓeam aməturo ace Domurəm mala Ɓakuli. À ɓak ɓabumam nə rəcandəa.

12Abafəras, mənana ɓi'wun na aɓa dotarəu mala amə'eamrəarəu akana aban wun, sə ɗəm ngga guro mala Kərəsti Yesu na ka, kə makka wun kun. Ko aya pwari ka kə pak hiwi ace wun nə məsəcau, kə zəmbəi Ɓakuli ɓə̀ pa wun rəcandəa, sə ɓə̀ wu lumsə nə məsə'kang'kangŋa, mənana wu nə̀ nggə kpata kani mala Ɓakuli kat ka.

13Mə nə gandə na kuni ama kə pak turo kərkər ace wun, sə ace aməkwaɗi mənana a Lawodisi andə Herapoli ka.

14Luka, məsonzəo mənana səm earkiyi ace raka, andə Dimas, à kə makka wun kun.

15Wu pa makkun mem aban amə'eamrəarəu mənana a Lawodisi ka, nggeamurəmi ka mə'nggaula səm Nimfa, andə aməkpata Yesu mənana à kə dapi a ɓala male ka.

16Anzəm mənana wu ɓalna mənia yì cautera ka, wu tasəia aməkpata Yesu mənana a Lawodisi ka ɓəa ɓalli gbal. Sə wun gbal ka wu ɓal malea mənana ən giləia wia ka.

17Sə wu banggi Arkipus mənia yì cau ka: “Tsəkiro arə turo mənana Mətalabangŋo po ka, masələte.”

18Mim Buləs, mə nda ən gilə mənia yì makkun ngga nə buam. Wu ɗenyi ama mə nda a ndàkurban.

Ɓwamuru mala Ɓakuli ɓə̀ do ata wun.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1 Amə Tasalonika

1 Amə Tasalonika 1

Makkun mala Buləs

1Mənia yì cautera ka pur nəban Buləs, andə Silas, andə Timoti. Aban ká aban ikəlisiya mala amə Tasalonika, aɓwana mala Ɓakuli Tarrû, andəa mala Mətalabangŋo Yesu Kərəsti. Ɓà ɓwamuru andə dorəpwala mala Ɓakuli do ata wun.

Paɓamuru mala aməkpata Yesu a Tasalonika ka

2A koya pwari ka, səm nggə pakki Ɓakuli yàwá ace wun, sə səm nggə pak hiwi tutu ace wun kat.

3Aɓa hiwi ma'səm amur wun aban Ɓakuli ma'səm yì Tarrú ka, səm nggə ɗenyi nə pé ma'wun aɓa paɓamuru, andə earcearəu ma'wun mənana tsəa wu pakturo kərkər, andə came mala tsəkɓaləu ma'wun arə Mətala səm Yesu Kərəsti.

4Wun amə'eam səm, səm sələna ama Ɓakuli earəna ce wun, nda sə tàr wun ace mənana ɓà wu duk aɓwana male ka.

5Cau Amsəban mənana səm yiu nəi aban wun ngga, pà aɓa ne anggo nəmurəì ɗang, nda gbal aɓa rəcandəa mala Bangŋo Məfele, andə pa'eare məkərkər nì mənana ləmndə ama cau mana səm na ka məsəcau na ka. Wu sələna rə ulang do mənana səm do aɓalə wun àkà ce ɓoaro ma'wun ngga.

6Wu yi duk amə twalkusə səm andə mala Mətalabangŋo; kat andə tanni ma'wun kərkər ka, wu ak cau mala Ɓakuli nə banɓoarnado mala Bangŋo Məfele.

7Ace məno ka, wu duməna aməkpata Yesu mənana aməkwaɗì aɓa nzali Masədoniya andə Akaya kat, à nə̀ səna arə wun sə à nə̀ twal kusə wun ngga.

8Sə ado, cau mala Mətalabangŋo ka, nda rə puro nə ban wun aban ká aban aɓwana aɓa nzali Masədoniya andə Akaya kat. Səa ma məno na nəmurəì ɗang, cau mala paɓamuru ma'wun gbal aban Ɓakuli ka, mesəna aban aɓwana a koya ban. Yale səm pànə cau mənana ɗəm səm nə̀ nea wia amur paɓamuru ma'wun ngga ɗang.

9Aɓwana nə ɓamuria na à cama rə na cau mala agir məɓoarne mana wu pak kat ace ak səm, mana səm waria sən wun ngga. À bang ce vwakibu ma'wun arə ankúl ace kpata Ɓakuli mə'məsəcau nì andə məyiləmuì.

10Ɓəm ngga à bang cau mala do kundəmuru ma'wun arə yiu mala Muna mala Ɓakuli nə kuli, yì muna male mana loasəi a ɓembe ka. Nda Yesu mana nda mə'amsə səm a bu tanni mala bumlulla məɓike mala Ɓakuli mənana kə yiu ka.

1 Amə Tasalonika 2

Turo mənana Buləs pa a Tasalonika ka

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1Wun amə'eam səm, wu sələna ama wario ma'səm aban wun ngga, yi duk ɓà ɗang.

2A dəmbe ka səm nu tanni sə à pakka səm gir kəsəkya a Filipi, kəla mənana wu sələ ka. Səa ma Ɓakuli ma'səm pakka səm gbasha səm dumnə məsəkang-kangŋa aɓa hamba wun Cau Amsəban male, kat andə amani ama aɓwana ləmndəa səm ɓinəcau məkərkər nì ka.

3Cau kwarkiru mənana səm yinəi aban wun ngga, pur aɓa ɓwarkio ɗang, ko nə ɓe a ɓaləi ɗang, sə səm pà aban swarki wun gbal ɗang.

4Səm ngga, səm nggə na cau kəla aɓwana mənana Ɓakuli earnə səm sə nyingga səm turo hamnə Cau Amsəban a bu səm ngga. Sə səm pà aban pe ace mənana ɓəa ɓwapəndəa ɓwangsə səm ngga ɗang; səm nggə pê ace pwasə ɓabum Ɓakuli mənana kə peləki ɓabum səm ngga.

5Sə wu sələna gbal ama, səm yiu aban wun nə kúnɓoarna, ko səm səmbərə ɓe kə ɓealəu mala kunligir nə acau ma'səm ɗang. Ɓakuli ka nda mə'nakún səm amur mani!

6Səm pà aban alta ɓwangsəban aban ɓwapəndəa, ko aban wun, ko a bu kəɓwa ɗang.

7Səm kəla aməturo mishan mala Kərəsti ka, ɓə́ səm pangŋəna turo nə rəcandəa mənana səm ndanəi ka ace alta gir aban wun. Səa ma səm ngga, səm duk ɓukɓuk aɓalə wun, kəla mənana nggea ka amuna kə pa ace ɗenyi nə amuna male ka.

8Ace earcearəu məkərkər nì mənana səm ndanəi arə wun ngga, rə səm kə ɓəla arə na wun bəsa Cau Məɓoarne mala Ɓakuli nəmurəì ɗang, səm ndanə earce gbal səm nə̀ pa yiləmi səm ace wun. Acemənana ce wun kə kwan səm kərkər!

9Wun amə'eamrəarəu, ɓalə wun kasəa arə nggea turo məcande mənana səm pe kərkər aɓalə wun ngga re? Du andə pwari, səm pak turo ace mənana ɓə̀ səm ngga duk twalo amur kəɓwa ata wun, yi mənana səm ndarə hamnə Cau Amsəban mala Ɓakuli aban wun ngga ɗang.

10Sə wun ngga, wu nda ka amə nakun səm, kəla mənana Ɓakuli kə nakun səm ama, do ma'səm aɓalə wun, wun aɓwana mənana wu pana ɓamur wun ngga, nda aɓa pa rəŭ aban Ɓakuli, andə pak pépè, andə mala ɗwanyi cau a rəŭ.

11Wun nə nggearə wun ngga wu sələna ama səm bwal ko yan ata wun ngga kəla mənana tár amuna kə bwal amuna male ka.

12Səm ɓuakia arə wun, səm ɓakɓabum wun, sə səm kwarkir wun ama, wu duk ulang do mənana ban nə̀ ɓoari Ɓakuli a rəì, yi mana nda ɓwa mənana tunə wun ɓə̀ wu yi do aɓata domurəm andə gulo male ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Sə ɗəm ngga səm nggə pakki Ɓakuli yàwá tutu. Acemənana, lang səm yinə́nà wun nə́ cau mala Ɓakuli ka, wu twali kəla cau mala ɓwapəndəa na ɗang. Wu oe, sə wu é cau mala Ɓakuli na, mə'məsəcau nì mənana ndaban pak turo a ɓabum wun, wun aɓwana mənana kat wu pa ɓamur wun abani ka.

14Wun amə'eam səm, gir mənana pur arə aməkwaɗì mənana arə a'ikəlisiya mala Ɓakuli mənana a nzali Yahudi, aɓa Kərəsti Yesu ka, purna arə wun. Acemənana kə̀ tanni mə'mwashati mənana à nu a bu amə Yahudi ace pà ɓamuru malea aban Kərəsti Yesu ka, àkə̀ nda wu kumo a bu aɓwana mala nzali ma'wun ngga.

15Yia amə Yahudi ka, à nda à wal-lú Mətalabangŋo Yesu andə amə'ɓangna mala Ɓakuli ka. Yia na à pa səm tanni gbal mənana pər səm ngga. Aɓa pakkiagir malea ka à kə kiɗiki ɓabum Ɓakuli. Ɗəm ngga à nda nggaro nə aɓwapəndəa kat

16acemənana à kə ɓariki ama à nə̀ mgbali kun səm, ɓə̀ səm ngga hamnə cau mala yiləmu aban aɓwana arə aɓea nzali ɗang. Yì cau mənana nda nə̀ yinəi aɓwana amsəban ngga. Sə anggo ka, kara à camarə gwaliki cauɓikea amur acauɓikea malea aban káne a lumsəo. Sə bumlulla mala Ɓakuli a masələate ka suləna amuria!

Buləs kə earce ɗəm nə̀ ngga sən aməkpata Yesu a Tasalonika

17Sə səm ngga, wun amə'eam səm, lang à gauwuna səm zuku sənəa wun ngga (gauwa mənana nda aɓa nggūrəu sə pà aɓa bangŋo raka) səm ɓariki kərkər, nə nzal wun a ɓabum səm ama səm nə̀ yia sən ɓaməsəarə səm ɗəm.

18Səm earənace nyare, səm nə̀ yiu aban wun. Mim Buləs nə ɓamuram ngga, ən ɓarikina kusə pas mə nə nyare mə nə yiu aban wun, sə Shetan mgbali kun səm.

19Ɓə̀ məno na raka, mana ɗe nda tsəkɓaləu ma'səm, andə banɓoarnado ma'səm, ko mana nda mbulan mənana səm nə̀ jali nəi a ɓadəm Mətala səm Yesu a pwari yiu male? Kə wu nda re?

20Wun nda ka gir jali andə banɓoarnado ma'səm!

1 Amə Tasalonika 3

1Nda, lang səm yì səni pà səm nə̀ gandə twal gandərəu ɗəm raka, səm yì ɗenyi ama nə̀ ɓoaro ɓəa nying səm nəmurə səm ɓə̀ səm do aɓa Atina,

2sə səm tasə Timoti ɓə̀ kyane ɓə̀ kya sən wun. Yì ka, mə'eam səm na andə ɓi'səm məturo mala Ɓakuli aɓa hamnə Cau Amsəban mala Kərəsti. Səm turi aban wun ace mənana ɓə̀ yi ɓakɓabum wun, ɓə̀ dupa wun gbasha aɓa paɓamuru ma'wun aban Kərəsti.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

3Səm pa anggo, ace mənana ɓè ɓeɓwa aɓalə wun, ɓè kəa dəurəo ata cau mala
amənia yì atanni ka ɗang. Sə wu sələna ama məno ka kàni mala Ɓakuli na ace
səm.

4Nda gir mənana tsəa, mana səm nda aban wun ngga, səm akdəmbəa səm
camarə bangga wun ama səm nè ngga kum pàtanni a bu aɓwana. Sə ndo gbal,
wu sənəni, kəla mənana wu sələ ka.

5Ace mani ka, lang ən səni, pa mə nə gandə twal gandəa ɗəm raka, nda sə ən
tasə Timoti, ɓè yiu ɓè yi sən tà wun aɓa do paɓamuru ma'wun aban Yesu.
Ɓangciu pakkam ama, ce wu earə́nì məkarəkiban, yì Shetan swarkina wun, wu
ɗekina kpata Yesu, sə turo mala Ɓakuli mənana səm pe aɓalə wun ngga, uena
ɓà!

Timoti yinə cau mala do lidəmbəa mala aməkpata Yesu a Tasalonika

6Sə a dyan ngga, Timoti nyarəna yina aban səm. Yi bangŋəna səm cau məɓoarne
mala paɓamuru ma'wun aban Ɓakuli andə earcearəu ma'wun. Ɗəm ngga,
bangga səm ama wu kə ɗenyi nə do məɓoarne ma'səm sənəa wun, wu kə pak
nzal sən səm, kəla mənana ado, səm nggə pak nzal sən wun ngga.

7Ace mani ka, wun amə'eamrəarəu, kat andə do məkwane andə pàtanni
mənana səm nda a ɓaləi ka, səm kum ɓakɓabum nə cau mənana səm ok amur
paɓamuru ma'wun aban Kərəsti ka.

8Adyan ngga mənia yì gir ka, loasəna səm ɗəm, acemənana səm sələna ama wun
ngga, wu nda aban came kàngkàng aɓa dotarəu ma'wun wunəa Mətalabangŋo
Yesu.

9Ya ulang yàwá na səm nè pakki Ɓakuli ace wun! Ata cau ma'wun ngga, səm
ndanə banɓoarnado kərkər a ɓadəm Ɓakuli ma'səm!

10Du andə pwari, səm nggə pak hiwi nə ɓabum səm kat kərkər aban zəmbəi
Ɓakuli, ɓè pa səm dəmbəu ɗəm, ɓè səm sən wun, ace mənana ɓè səm kania wun
aɓea agir mənana ɓoaro ɓè wu surəia aɓa paɓamuru ma'wun aban Ɓakuli ka.

11Ado ka səm nggə zəmbəa ama ɓè Ɓakuli ma'səm, yì Tar səm nə nggearəì, andə
Mətala səm Yesu, mənba səm njar ace yiu aban wun!

12Səm nggə pak hiwi ama ɓè Mətalabangŋo tsək earcearəu ma'wun arəarə wun
andə aɓwana kat, ɓè lidəmbəa nə gulo sə ɓè kə aliki, kəla mənana earcearəu
ma'səm aban wun kə pak ka.

13Anggo ka nè pa wun rəcandəa mala ɓabum ace do tár ɓamuru ace Ɓakuli,
andə ɗwanyi cau a rəŭ a ɓadəm Ɓakuli ma'səm mənana nda Tarrû ka, a pwari
mənana yì Mətala səm Yesu nè yiu nəi, andə aməturonjar male kat ka. Amin.

1 Amə Tasalonika 4

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Do mənana pwasəkiyi ɓabum Ɓakuli ka

1Sə ado ka, wun amə'eam səm, wu kuməna kwarkiru nə bu səm amur njar mənana ɓoaro wu nə̀ dukdo sə ɓabum Ɓakuli nə̀ pwasə a rəì ka. Sə ado mənana wu ndarə duk ulang məno yì do ka, səm nggə zəmbəa wun nə kwarkiru məcande aɓa lullə Mətalabangŋo Yesu, wu lidəmbəa nəi aɓa pe anggo andə mənana kuti məno ka ko aya pwari, aban káne a dəmbəa.

2Wun ngga, wu surəna rə akwarkiru mənana səm pà wun nə rəcandəa mala Mətalabangŋo Yesu ka.

3Mənia ka nda kani mala Ɓakuli aban wun, ama ɓə̀ wu tàr ɓamur rə wun aɓa do aceì, wu ɓanggi ɓealəu mala kìɗìkì mala nongginə rəarəu.

4Koyan aɓalə wun ngga, ɓə̀ surə lang sə nə̀ bwal ɓamuri aɓa do tár ɓamuru ace Ɓakuli andə do mənana nə̀ yiu nə gusələban ngga.

5Pà aɓa do nə npel mala nshawari məkərkər nì, kəla pe mala aməkpata ɓanza, aɓwana mənana à surə Ɓakuli raka ɗang.

6Aɓa mənia yì cau ka kəɓwa ɓə̀ kəa pakki ɓi məkwaɗì gir məɓane ko ɓə̀ ɓəmbəri aɓa kutio arə alta mami ko burri ɗang. Səm nanà wun ɗìɗyal nə nunkiru ama, Mətalabangŋo ka kə ɓashia aɓwana arə ulang aməno yì acauɓikea ka.

7Ɓakuli ka, tunə səm ace do ɓa pəndəkya ɗang, tunə səm ace do tar ɓamuru ace Ɓakuli.

8Ace mani ka, ɓwa mənana kat ɓinə mənia yì kanigir ka, pa aban ɓinə nzongcau mala ɓwapəndəa ɗang, nzongcau mala Ɓakuli na ɓinəkiyi ka, yì mənana kə pa wun Bangŋo Məfele male ka.

9Amur cau mala ləmndəia rə wun earcearəu ka panə ɓoaro mə giləa wun kəgir ɗang. Acemənana wun nə ɓamur rə wun ngga, Ɓakuli kánìna wun ɓə̀ wu earcea rə wun.

10Aɓa məsəcau ka, məno nda kə gir mənana wu kə ləmndəì amə'eamrəarəu kat mənana aɓa nzali Masədoniya ka. Səa ma, wun amə'eamrəarəu, səm nggə kwarkir wun, wu ləmndəi aɓa pě mənana kuti məno ka aban ká nəi a dəmbəa.

11Wu ɓariki wu soa məsə wun arə dukdo bwalrəu aɓa ɓukɓuka, wu kə tsək ɗenyicau arə aturo ma'wun, wu kəa kutiki aɓalə acau mala aɓwana ɗang; sə wu kə pak turo nə abu wun, kəla mənana səm bangga wun ɗìɗyal ka.

12Ɓə̀ wu kə pa anggo ka, nggearə aɓwana mənana aməkwaɗì na raka, à nə̀ sən wun pepe nə pagulo. Sə pa wu nə̀ kúndəo arə kəɓwa ace kum gir mənana wu pak təle ka ɗang.

Yiu mala Mətalabangŋo Yesu

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Wun amə'eamrəarəu, səm nggə earce ama wu kəa dumnə ɗwanyi sələ̈e amur
aməkwaɗi mənana à wuna ka, ko wu nə̀ dumnə bumkiɗikea, kəla aɓwana
mənana à pànə tsəkɓaləu raka ɗang.

14Səm ngga, səm earəna nəi ama Yesu wú, sə loapi ɓembe nə yiləmu. Ɓəm ngga
səm earəna nəi ama aɓwana mənana à wu aɓa paɓamuru malea aban Yesu
Kərəsti ka, Ɓakuli nə̀ loasəia nə yiləmu, nə̀ yinəia abani a tarəia andə Yesu.

15Mənia ka səm nggə bangga wun kəla mənana Mətalabangŋo bangga səm ama:
səm mənana à nying səm nə yiləmu, ba pwari yiu mala Mətalabangŋo ka, pà
səm nə̀ aki aɓwana mənana à wuna ka, dəmbəa o abani ɗang.

16Acemənana Mətalabangŋo nə ɓamuri ka, nə̀ sulə nə kuli, nə giu sàrəban
məcande mala gbani mala aməturonjar, andə ɓua mala njawe tunəban mala
Ɓakuli. Sə aɓwana mənana à wú aɓa Kərəsti ka, à nda à nə̀ tita loapi ɓembe nə
yiləmu ka.

17Sə səm, mənana səm ndanə yiləmu sə səm ndakam piu a pwari məno ka, à nə̀
fà səm a tarə səm sənəia aban o a kuli, aɓalə apərɓang, ace mənana ɓə̀ səm kya
je sənəa Mətalabangŋo a bumkuli ka. Anggo ka, səm nə̀ do a tarə səm sənəa
Mətalabangŋo, do mənana málá male pà kàm raka.

18Ace mani ka, wu kə ɓakɓabum arə wun nə amənia yia acau ka.

1 Amə Tasalonika 5

Wu dumnə giləkirəu ace nyare yiu mala Mətalabangŋo Yesu

1Ado ka, wun amə'eamrəarəu, amur cau mala apwari andə akúnnì mənana
aməno yì agir nə̀ yia lumsə nəi ka, ɓoaro mə giləa wun kəgir ɗang.

2Acemənana wun nə ɓamur rə wun ngga, wu sələ̈na ama pwari mənana
Mətalabangŋo ci nə̀ yiu nəi ka, nə̀ yiu kəla yiu mala mən'i nə du.

3Lang ɓə̀ ɓwapəndəa na aban na ama, “Ban pwaləna ɗəong, kəgir samban pà
kàm raka,” anggo sə kara tanni məkiɗikibanì nə̀ yia suləo amuria kat! Nə̀ yipia
wia nə yasələban, kəla mənana kwanban mala gbashi kə yipi mɓwama mənana
nə muna-bum ngga, sə à pà nə̀ au ɗang ko bəti.

4Sə wun amə'eambəam ngga, wu pa ɗəm aɓa pəndəa ɗang, mənana məno yì
pwari ka nə̀ yia yasələ wun kəla yiu mala mən'i ka ɗang.

5Acemənana wun kat, wun amə'eamrəarəu, wu nda ka aɓwana mala tălaban,
andəa mala pwari. Səm ngga, səm nda ka mala du ko mala pəndəa ɗang.

6Ace mani ka, wu tsəkir wun, wu kəa nong'ntulo kəla acili aɓwana ɗang. Ɓə̀ səm
dum nə məsə səm andə do aɓa kwaro mala dəmbəu.

7Nə́ du sə ɓwapəndəa kə nong'ntulo, sə nə du sə ɓwapəndəa kə wal-walo-agir.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

8Sə səm mənana səm nda ka aɓwana mala pwari ka, ɓà səm do aɓa kwaro mala dəmbəu. Ɓà səm oasə paɓamuru andə earcearəu kəla oasə daura bolo, sə tsəkɓaləu arə kum amsəban ngga, kəla sukuru bolo.

9Ɓakuli ka tunə səm ace mənana ɓà so bumlulla male amur səm ngga ɗang, yì ka, tunə səm, ace mənana ɓà səm kum amsəban nə bu Mətala səm Yesu Kərəsti ka.

10Kərəsti wú ace səm ace mənana ko ɓà səm nda andə məsə səm, ko aɓa lú ka, səm nà yiu aɓa yiləmu, səm nà do a tarə səm sənəi.

11Ace mani ka, wu kə pea rə wun rəcandəa, wu kə ɓak rəarə wun, kəla mənana ado wu kə pak ka.

Masələata kwarkiru mala Buləs

12Wun amə'eamrəarəu, səm nggə zəmbəa wun, wu kə pea aɓwana mənana à kə pak turo aɓalə wun ngga gulo, yia mənana à ndaka aɓwana-məgule amur wun andə amə'kwarkir wun aɓa dotarəu ma'wun wunəa Mətalabangŋo ka.

13Wu dəmbəri cea kərkər aɓa earcearəu ace turo mənana à pakkiyi ka. Wu dumnə rəpwala a rəarə wun.

14Wun amə'eambəam, səm nggə kwarkir wun, wu nun kir aɓwana mənana à ndanə nkundər ka. Wu ɓak ɓabum amə'ɓangciu, wu bwalia aɓwana mənana à pànə rəcandəa raka. Wu dum nə munyi arə aɓwana kat.

15Wu kəa eari kəɓwa aɓalə wun ɓà mbwe kəɓwa nə pe məɓike a kun məɓike ɗang. Ɓà do ama a koya pwari ka, wu kə ɓariki wu kə pakki arə wun pe məɓoarne andə aɓwana kat.

16Wu dumnə banɓoarnado a koya pwari,

17wu came arə hiwi,

18wu dumnə ɓabum yàwá aɓa ko man ngga; mənia ka nda kani mala Ɓakuli aban wun mənana wu ndaka mala Kərəsti Yesu ka.

19Wu kəa eare wu par Bangŋo Məfele ɗang.

20Wu kəa nyesə ce bang gi Ɓakuli nə kun aɓwana male ɓà ɗang.

21Wu karəki agir kat, wu peləkia pepe; wu bwal mənana məɓoarne na ka.

22Wu kəa sungŋo aban gir mənana kat pur məɓike ka ɗang.

23Adyan ngga, Ɓakuli mana pākiyi dorəpwala ka, nə ɓamuri ɓà tàr wun, ɓà wu duk amale arə anjari pupup. Ɓà yál bangŋo ma'wun, andə yiləmi wun, andə nggūrə wun kat ɓəa do aɓa ɗwanyi cau a rəŭ a pwari mənana Mətala səm Yesu Kərəsti nà nyar nəi ka.

24Yì Ɓakuli mənana tunə wun ngga, mə pĕ nə́ məsəcau na; nà pakka wuni.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

25Wun amə'eamrəarəu, wu pakka səm hiwi gbal.

26Wu makkia amə'eamrəarəu kun kat, nə makkun earcearəu ulang mala aməkpata Ɓakuli.

27Ən nggə tsəka wuni, aɓa lullə Mətalabangŋo, wu ɓal mənia yì cautera ka aban amə'eamrəarəu kat.

28Ɓwamuru mala Mətala səm Yesu Kərəsti, ɓə̀ do ata wun.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2 Amə Tasalonika

2 Amə Tasalonika 1

Makkun mala Buləs

1Mənia yì cautera ka, pur nəban Buləs andə Silas andə Timoti. Aban ká aban
ikəlisiya mala amə Tasalonika, aɓwana mala Ɓakuli Tár səm andə
Mətalabangŋo Yesu Kərəsti.

2Ɓè ɓwamuru andə dorəpwala mala Ɓakuli Tár səm andə Mətalabangŋo Yesu
Kərəsti, do ata wun.

Ɓakɓabum aɓa tanni

3Wun amə'eam səm, dumənа səm púp ɓè səm nggə ɓwangsə Ɓakuli a koya
pwari, ace wun, sə anggo ka ndanə ɓoaro acemənana paɓamuru ma'wun ngga,
nda rə lidəmbəa kərkər, sə earcearəu mənana wu ndanəi arəarə wun ngga
ndarə gulo.

4Ace mani ka, səm nə́ ɓamur rə səm ngga, səm nggə jali nə wun aban a'ikəlisiya
mala Ɓakuli. Səm nggə jali ace came ma'wun kàngkàng andə paɓamuru ma'wun
aɓalə apatanni mənana wu kə kumo, andə adoməkwane mənana wu kə dumnə
gandərəu aɓaləia ka.

5Amənia ka à ləmndə ama Ɓakuli kə pak ɓashi male nə məsəcau, sə a masələate
ka nè tsək wun wu nè duk aɓwana mənana à karəna à nè kutia Domurəm male
mənana wu kə nu tanni ace ka.

6Ɓakuli ka, mə'məsəcau na: Nè yia mbwe ka aɓwana mənana à kə pa wun tanni
ka, nə tanni,

7sə wun mənana wu kə nu tanni ka nè yia pa wun usələo sə nè pa səm gbal. Nè
yia pak mənia ka a pwari mənana Mətalabangŋo Yesu nè yia pusəna rəì nəi nə
kuli aɓa bəsa mə earke, nə aməturonjar məcande male ate.

8Nè yia ɓasha aɓwana mənana kat à surə Ɓakuli raka, andə amana à ɓinə kpata
Cau Amsəban mala Mətala səm Yesu ka.

9Yia ka, à nè pea wia tanni mala kiɗîkiban mənana málá male pà kàm raka. À
gauwuni tarəia andə Mətalabangŋo andə tá mala rəcandəa male

10a pwari məno nè yiu nəi ace ak gulo andə ɓwangsəkiban a bu aɓwana male
mənana tària andə amənana kat à pà ɓamuria abani ka. Wun gbal ka wu nè pa
aɓaləia, acemənana wu earnə cau mənana səm bangga wun amuri ka.

11Nda gir mənana tsəa koya pwari ka, səm nggə pakka wun hiwi. Səm nggə
zəmbəi Ɓakuli ɓè tsək wun, ɓè wu dukdo mənana karə arə ulang do mənana
tunə wun ace ka, sə ɓè pa wun rəcandəa mala lumsə pakki agir məɓoarne kat
mənana paɓamuru ma'wun tsək wun a pě ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Anggo ka, lullə Mətala səm Yesu nə̀ kum gulo nəban wun, sə wu nə̀ kum gbal nəbaní, nə ɓwamuru mala Ɓakuli ma'səm andə Mətalabangŋo Yesu Kərəsti.

2 Amə Tasalonika 2

Ɓwa mala Cauɓikea

1Səm nggə earce ləmndəa wun gir amur cau mala nyare yiu mala Mətala səm Yesu Kərəsti, andə dapi ma'səm abanɓwáná abani. Səm nggə zəmbəa wun, wun amə'eamrəarəu ama,

2wu kəa kaurəa arə dəurəo ɗang. Sə ɓə̀ ɓabum wun ɓə̀ kəa lo, nə cau mənana aɓea ɓwana na ama Pwari mala Mətalabangŋo angŋa dəmbəa yina pale ka ɗang. À nə̀ gandə bangŋa ama à səni aɓa bangŋo, ko à oe a kun ɓəɓwa, ko à ɓalli aɓa ɓə̀ cautera mənana à twali ama pur nəban səm ngga.

3Wu kəa eare ɓə̀ kəɓwa swarki wun ɗang ko bəti. Acemənana məno yì pwari ka pà nə̀ yiu peatu ɗang she ɓə̀ masələata Mgbicau arə Ɓakuli yina, sə Ɓwa mala Cauɓikea pusəna rəì, məno yì ɓwa mənana dupi ká kìɗìkì ka.

4Yì ka, nda ɓiuməbura mənana kə loasə ɓamuri amur Ɓakuli andə agir mənana kat aɓwana kə peri abania ka. Yale nə̀ kutio a Ndàməgule mala Ɓakuli nə̀ duk kam, nə̀ na ama yì nda Ɓakuli.

5Ɓalə wun kasə arə agir mənana mə nda ata wun ɗiɗyal ka, ən nggə bangga wun ngga re?

6Sə wu surəna rə gir mənana kə tamsəi arə pusərəi ado, she ɓə̀ pwari mənana à tsəki wi yi pangŋəna ka.

7Rəcandəa mala ɓealɓikea ka, angŋa dəmbəa nə̀ nggə pak turo aɓa səmbərəa, sə anggo ka, nə̀ ueo aɓa səmbərəa she ɓəa gəshina ɓwa mənana akiyì njar male ka.

8Sə à nə̀ yia ləmndəi, yì Ɓwa mala Cauɓikea, mənana Mətalabangŋo Yesu nə̀ wal-lui nə yálí kuni, sə nə̀ kiɗiki rəcandəa male nə̀ nyesəi ɓà, ná tă mala ɓoarɓwa mala yiu male ka.

9Yì Ɓwa mala Cauɓikea man ngga, nə̀ yiu nə rəcandəa mala Shetan, nə̀ yia pakki agir-ndələki, andə agir-ləmndəa, andə agir-gyambəliban mə'nyirì ɗàngɗáng.

10Yì ka, nə̀ pak turo nə koya nggaman swarkiban mənana ɓealɓikea kə yiu nəi ka, amur aɓwana mənana à kə ká nə ká kìɗìkì ka. Amənia yì aɓwana ka, à nə̀ kìɗìkì, acemənana à ginə ak məsəcau sə à ginə earce məsəcau a ɓabumia, mənana nda nə̀ yinəia ɓəa kum amsəban ngga.

11Ace mani ka, Ɓakuli nə̀ tasəia wia swarkiban məcande, à nə̀ earnə nyir.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Anggo ka aƀwana mənana kat à ginə earnə məsəcau, à pak banƀoarnado aƀa ƀealƀikea ka, à nə̀ kasəia wia ƀashi.

Wu tamsə kusə wun kàngkàng wun aməkpata Yesu

13Sə səm ngga, ndanə ƀoaro ƀə̀ səm nggə pakki Ɓakuli yàwá ace wun, wun amə'eamrəarəu mənana Mətalabangŋo earkiyi acea raka. Ɓakuli ka tarki wun kəla aƀəla agir mədəmbe ace amsə wun, ƀə̀ wu duk aƀwana male, nə rəcandəa mala Bangŋo male, sə nə paƀamuru ma'wun arə məsəcau ka.

14Yì nə̀ tunə wun, nə Cau Amsəban mənana səm hamnəi aban wun ngga, ace mənana ƀə̀ wu kum kāmbe aƀa gulo mala Mətala səm Yesu Kərəsti.

15Ace mani ka, wun amə'eamrəarəu, wu tamsə kusə wun kàngkàng, wu bwal məsəcau mənana səm kania wun kat aƀa bang cau, andə cautera ka.

16-17Səm nggə zəmbəa ama Mətalabangŋo Yesu Kərəsti nə ƀamuri, andə Ɓakuli Tar səm ƀə̀ ƀak ƀabum wun sə ƀə̀ pa wun rəcandəa mala pě andə nê məƀoarne. Ɓakuli ka ləmndəna səm earcearəu, sə aƀa ƀwamuru male ka, pana səm girikiban mənana málá male pà kàm raka, andə tsəkƀaləu məgule.

2 Amə Tasalonika 3

Buləs zəmbəa ama ƀəa ci aƀa hiwi

1A masələate ka, wun amə'eamrəarəu, wu tsək səm aƀa hiwi, ace mənana ƀə̀ Cau mala Mətalabangŋo ƀə̀ lidəmbəa, ƀə̀ akiban aban aƀwana kat nə mire, sə ƀəa é nə gusələban kəla mənana pa aƀalə wun ngga.

2Wu kə pak hiwi ɗəm ama, Ɓakuli nə̀ bwala səm nggam, nə̀ amsə səm a bu aƀwana aməƀane, amə'ƀealƀikea. Acemənana aƀwana kat sə à paƀamuria aban Mətalabangŋo Yesu ɗang.

3Sə Mətalabangŋo ka, à nə̀ guli a rəì. Nə̀ pa wun rəcandəa, nə̀ yal wun a bu yì Məƀealƀikea.

4Səm ndanə makƀaləu arə Mətalabangŋo amur wun ama, wu nda aban pak agir mənana səm bangga wun ngga, sə wu nə̀ lidəmbəa nə pea.

5Ən nggə zəmbəa ƀə̀ Mətalabangŋo kyan nə ƀabum wun arə ləmndə earcearəu ulang mala Ɓakuli, andə do gandərəu mana Kərəsti kə pâ ka.

Nunkiru arə do ƀà

6Wun amə'eamrəarəu, səm nggə na wun aƀa lullə Mətala səm Yesu Kərəsti ama, wu puri njar mala aƀwana mənana à na ama yia ka aməkpata Yesu na, sə à kə dukdo nkundər, à kə kpata agir mənana səm kania wun ngga raka.

7Wun nə ƀamur rə wun ngga, wu sələ̀na ama ƀoaro ƀə̀ wu twal kusə səm. Səm ngga, səm duk do nkundər aƀalə wun ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

8Səm li girlina mala kəɓwa sə səm ginə mbwe gir akuni ɗang. Səm pak turo nə rəcandəa ma'səm du andə pwari, ace mənana ɓə̀ səm ngga duk twalo amur kəɓwa ɗang.

9Səm ngga, səm ndanə rəcandəa mənana səm nə̀ na wun ɓə̀ wu pa səm girlina ka, sə səm pe anggo ɗang acemənana səm earce dupa wun girkani.

10Sə mənana səm nda aɓalə wun ɗiɗyal ka, səm nggə na wun ama, "Ɓwa mənana kat ɓine, pà nə̀ pak turo raka, ɓə̀ kəa li girlina gbal ɗang."

11Səm bangŋa anggo, acemənana səm nggə o ama, aɓea aɓwana na aɓalə wun mənana à kə duk do ɓana, à kə pak kə turo raka. Kə turo malea nda kutiki aɓalə acau mala aɓwana.

12Aɓa lullə Mətalabangŋo Yesu Kərəsti ka, səm nggə cia sə səm nggə zəmbəia wia, ɓəa dum nə hamírəu, ɓəa pələ buia, ace mənana ɓəa linə ɓamuria ka.

13Sə wun, amə'eambəam ngga, wu kəa aulə nə pe məɓoarne ɗang.

14Wu tsək kir wun arə ɓwa mənana ɓinə kpata cau mənana səm ne aɓa mənia yì cautera ka. Wu purî njargula male, ace mənana ɓə̀ kəsəkya kumi.

15Sə wu kəa twali kəla ɓi wun məbura ɗang, wu nunkiri, kəla mə'eam wun.

Masələata makkun mala Buləs

16Ado ka, ɓə̀ Mətala dorəpwala nə ɓamuri, pa wun dorəpwala ko aya pwari, a ko ya njargula kat. Mətalabangŋo ɓə̀ do ata wun kat.

17Mim Buləs ka, nə buam sə ən gilə mənia yì makkun ngga. Mim ngga, anggo sə ən nggə tsək buam arə koya cautera mem; anggo sə ən nggə giləgir.

18Ɓə̀ ɓwamuru mala Mətala səm Yesu Kərəsti, do ata wun kat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1 Timoti

1 Timoti 1

Makkun mala Buləs

1Mənia yì cautera ka, pur nə ban Buləs, mə'mishan mala Kərəsti Yesu nə tasəban mala Ɓakuli mə'amsə səm, andə mala Kərəsti Yesu mənana nda tsəkɓaləu ma'səm ngga.

2Mə nda ban giləì Timoti, yì munem məɓafoe aɓa paɓamuru aban Ɓakuli. Ɓà ɓwamuru, andə sən məsəswatər, andə dorəpwala nə ban Ɓakuli Tár səm andə Kərəsti Yesu Mətala səm do ato.

Nunkiru arə akanigir mə'nyirì

3Mana mə nə o a Masədoniya ka, ən no nə rəcandəa nəma wu came a Afisu, ace mənana wu tamsə aɓwana mənana akanigir malea ka, à nda ɗàng andə məsəcau ka.

4Kəa earia wia ɓəa kə kiɗiki do ace naki anjarnzəne andə makgir amur acau mala atau mala aɓwana a pwaryan ngga ɗang. Acemənana amənia yì agir ka, à pà nə̀ lumsə pe mala Ɓakuli ɗang, ko a na raka, à pà nə̀ bwali aɓwana kam aɓa do paɓamuru malea aban Ɓakuli ɗang.

5Tər mənia yì nzongcau ka nda mənana ama, amə kpata Ɓakuli kat ka, à nə̀ lumsə nə earcearəu mənana purkiyi a ɓabum məɓoarnsari, andə ɗenyicau məɓoarne, andə paɓamuru mə'məsəcau nì ka.

6Sə aɓea aɓwana ka à kyangŋəni mənia yì mugula cau ka. À ɓwarkini tanjar mala amənia yì agir ka, à kutina aban naki acau mənana ɓamuria pà kàm raka.

7À kə earce ɓəa surəia ama à ndaka amə kanî aɓwana Nggurcau mala Musa, sə à surə gir mənana à nakiyi cau amuri ka ɗang, kat andə amani ama à kə ne nə rəcandəa malea kat ka.

8Səm sələ̀na ama Nggurcau ka ndanə ɓoaro, yi mənana ɓəa pangŋəna turo nəi a njari ka.

9Sə ɗəm ngga səm sələ̀na ama nggurcau ka, à ci ace aɓwana mənana à kə pak məɓoarne ka ɗang. Nda ace amə yàl nzongcau, andə amə'mgbikiru, andə amə ɗwanyi ɓanggi Ɓakuli, andə amə'cauɓikea. Nda gbal ace amə ɗwanyi dukdo məfele, andə amə nyesə ce kpata Ɓakuli ɓà, andə amə wal-lú ka tárria andə nggea.

10Yì Nggurcau ka, nda ace amə nongginəban a nza nə doɓala, andə amə pak cauɓikea nongginə rəarəia, aburana arə aburana sə amaməna arə amaməna. Nda ace amə bwalban a guro, andə amənyir, andə amə kanná amur nyir, andə aɓwana mənana kat do malea ka nda ɗàng andə kanigir mə'məsəcau nì ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

11Mənia yì kanigir ka pur aɓa Cau Amsəban məɓoarne, mana Ɓakuli mənana ɓoaro ɓəa pe wi ɓwangsəban ngga, pam a buam ngga.

Ɓwamuru mala Ɓakuli aban Buləs

12Ən nggə pakki Kərəsti Yesu Mətala səm yàwá mana pam rəcandəa mala pak turo male ka. Ən pak yàwá acemənana earnə mim sə twalam ama ɓə̀ ən pakki wi turo,

13kat andə amani ama ɗiɗyal ka, ən zaləki nə kunam, ən pe aɓwana male tanni, sə ən ləmndəì wi ɓeal ɓəsəkiban ngga. Sə Ɓakuli ka sən məsəswatər mem, acemənana ən pe aɓa ɗwanyi sələ̀e andə ɗwanyi paɓamuru abanì.

14Sə Mətala səm soləam ɓwamuru male məkərkər nì a muram, a tarəia andə paɓamuru andə earcearəu mənana à nda aɓa Kərəsti Yesu ka.

15Mənia ka nda ne mə'məsəcau nì, mənana koyana ka, ɓə̀ earnə ce ka, ama "Kərəsti Yesu ka, yiu aɓa ɓanza ace amsə amə'cauɓikea," sə mə nda mana ən karmur aɓwana kat nə cauɓikea ka.

16Sə àkə̀ ce mənia ka Ɓakuli sən məsəswatər mem amsəam, ace mənana ɓə̀ Kərəsti Yesu pak turo nə mim, nggea mə'cauɓikea mana karban kat ka, ace ləmndə munyi male mənana maɗanyi pà kàm raka a rəam, ɓə̀ aɓwana səni. Sə anggo, acili aɓwana nə̀ sələ ama yia gbal ka, à nə̀ gandə paɓamuria abaní, à nə̀ kum yiləmu mana málá male pà kàm raka.

17Adyan ngga, gulo andə ɓoarɓwa kat ka, mala Ɓakuli na, mana málá male pà kàm raka. Yì mənana nda Murəm mala anza kat, sə pà nə̀ wu ɗang, yale ɓwapəndəa pa nə̀ gandə səne raka, kə yì mwashat nda Ɓakuli. Amin.

18We munem Timoti, mənia ka à nda ka kwarkiru mem abano, kəla mənana cauɓangna mala Ɓakuli bangŋa a muro ɗiɗyal ka. Mənia ka ɓə̀ po rəcandəa mala munəo pepe aɓalə a'lwa mala Mətalabangŋo.

19Bwal kàngkàng arə paɓamuru mo aɓa Kərəsti, nə ɗenyicau məɓoarne. Acemənana aɓea ɓwana ka, à ɓinəi oki ɓabumia, gandəa à kiɗikina paɓamuru malea.

20A ulang yia ka à nda ka Heməniyos andə Alizanda. Yia kəm ngga, ən tasənia a ɓabu Shetan; mənia ka nə̀ kania wia gir ace mənana ɓəa kəa zalə Ɓakuli raka.

1 Timoti 2

Kwarkiru amur peri aban Ɓakuli

1A dəmbəa nə agir kat ka, ən nggə pa kwarkiru ama, wu kə pak hiwi ace aɓwana kat. Wu kyan nə ɓua ma'wun aban Ɓakuli amuria, wu zəmbəi wi ɓə̀ bwalia wia kam kat nə ɓwamuru male, sə wu kə pakki wi yàwá acea.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2Wu kə pak hiwi anggo, ace amurəma andə aɓwana mənana à ndanə gulo a banturo nggwamnati ka, ace mənana ɓə̀ səm dukdo rəpwala, andə ɓanggi Ɓakuli andə bwalrəu.

3Mənia ka ndanə ɓoaro, sə kə pwasəbum Ɓakuli Mə'amsə səm,

4mənana eare male na koyan ngga, ɓə̀ kum auwa sə ɓə̀ surə məsəcau ka.

5Ɓakuli ka, nda mwashat ɓərɓər, sə Ɓwa mənana a nre ɓwapəndəa andə Ɓakuli ka, nda mwashat, yì Ɓwa kəla Kərəsti Yesu,

6mənana pa yiləmi, ace akmúr ɓwapəndəa kat ka. Mənia yì cau ka à yì pe ɓanza a kārəa mala pwari ama Ɓakuli ka earəna ce ama aɓwana kat ɓəa kum amsəban.

7Àkə̀ ce mani sə à taram kəla məhama andə mə'mishan, mə kani aɓwana mala acili anzali gir, amur paɓamuru andə məsəcau. Mənia ka nyir na ən nakiyi ka ɗang, nggearə məsəcau na ən nggə na ka.

8A koya ban peri ka, ən nggə earce aburana mənana à pana ɓamuria aban Ɓakuli ka, ɓəa pak hiwi nə loasə abuia məfele a kuli nə ɓabum məɓoarnsari, bumlulla andə makgir pà kàm ɗang.

9Anggo gbal sə amaməna ka ɓəa giləki rəia nə agir-nggurəu ulang amənana à nə̀ yinə pagulo ka. Giləkirəu malea ɓə̀ kəa yàl nzong ɗang sə ɓəa bwal ɓamuria. Pà nə ɓoləkia anyang, ko nə zənariya ko nə agir twal məsəu andə agir boalo ɗang.

10Giləkirəu malea ɓə̀ duk pakki agir-ɓoarna mənana dupi amaməna mana à bang ama à kə ɓanggi Ɓakuli ka.

11Amaməna ka, ɓəa kə kwaki kiria arə kanigir nə do ɗəong andə nongsəmuru.

12Ən eare nəma ɓəa amaməna duk aməkanigir amur aburana ko ɓəa dum nə rəcandəa amuria ɗang. Yia ka, ɓəa kə kwaki kiria nə do ɗəong.

13Acemənana Adamu na Ɓakuli tita pusəe sə nə nzəmo ka, yi pusə Hawawu.

14Sə Adamu na Shetan swarki ka ɗang, mɓwama na Shetan swarki, sə gir nî yi duk cauɓikea.

15Kat andə amani ka mɓwana ka, ɓə̀ lidəmbəa aɓa paɓamuru, andə earcearəu, andə doməfele, nə bwalrəu ka, à nə̀ yallí nə̀ pur jam aɓa gbashi.

1 Timoti 3

Ulang aɓwana mana ɓoaro ɓəa dum nə gulo bwal Ikəlisiya ka

1Mənia yì cau ka, məsəcau na, mənana ama: Ɓə̀ ɓwa earce buno mala ɓwaməgule mur ikəlisiya ka, earəna ce turo məɓoarne.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2Sə ɓwaməgule mur ikəlisiya ka, ɓə̀ duk do ɗwanyi cau a rəŭ. Yì ka, nə̀ duk bura mɓwama mwashat, andə do bwalrəu, andə kwaro aɓa ɗenyicau, sə ɓwa na mənana aɓwana kə pe wi gulo ka. Yì ka, nə̀ duk mə ak abəri a ɓala male, sə nə̀ duk məsələ kanigir.

3Yì ka, pà nə̀ duk mə'nuki agir andə wal-wale ɗang, pà nə̀ duk mə lullo ɗang, nə̀ pak ɓukɓuk, pà nə̀ earce loasəkiaban ɗang, sə pà nə̀ duk mə rufi ata boalo ɗang.

4Dumənа pup nə̀ bwal ɓala male pepe, sə nə̀ tsək amuni ɓəa kə oki wi nə pagulo.

5Sə ɓə̀ ɓwa pà nə̀ gandə bwal ɓala male raka, lang sə nə̀ gandə tsək kir ikəlisiya mala Ɓakuli?

6Ɓwaməgule mur ikəlisiya ka, ɓə̀ kəa duk ɓwa mənana loa paɓamuri aban Ɓakuli ka ɗang, acemənana nə̀ nggə twalɓamuri. Sə twalɓamuru nə̀ ci nə̀ kpa aɓa ulang ɓashi mənana à nə̀ pakki məɓealɓikea ka.

7Ndanə ɓoaro ɗəm ɓəa aɓwana mana amə'kwaɗì na raka, ɓəa kə na məɓoarne amuri, ace mənana ɓə̀ kəa kum kəsəkya, ɓə̀ kpa aɓa gbəli mala məɓealɓikea ɗang.

8Amə'bwal kun turo ndahiwi gbal ka, dumənа pup ɓəa kumia nə ɓealəu məɓoarne, ɓəa kəa duk amə'kunɓarina ɗang. À pà nə̀ duk amə ɓiki nu mùr ɓəlanggun anap, ko amə alta kume nə ɓəmbəriki aɓwana ɗang.

9Dumənа pup à nə̀ bwal gir mana à ləmndəi nda məsəcau məlime mala do paɓamuru mala aməkwaɗì nə ɗenyicau məɓoarnsari.

10Ɓəa sən gya malea peatu pepe, ɓəa kumia nə do məɓane raka, sə ɓəa bwalturo ndahiwi.

11Anggo gbal, sə duk pup ama, amamənа mənana amə'bwalturo ɓa ndahiwi na ka, ɓəa kumia nə ɓealɓoarna, ɓəa kəa duk amə twalki alulləu ɗang, ɓəa dum nə bwalrəu andə məsəcau aɓa koya gir.

12Mə'bwal kun turo ndahiwi ka, dumənа pup nə̀ duk bura mɓwama mwashat, nə̀ bwal amuna andə ɓala male pepe.

13Aɓwana mənana à pak turo malea pepe ka, à nə̀ kumbi ɓamuria lulləu məɓoarne, sə à nə̀ bang cau nə məsəkang-kangŋa amur paɓamuru malea aban Kərəsti Yesu.

14Mə ndanə tsəkɓaləu ama mə nə ká aban wun banì pà nə̀ sau ɗang. Sə mə ndaban giləa mənia yì gir ka, ace mənana ama,

15ɓə̀ ən wari tu raka, wu surə ulang do mənana koyan aɓalə amə'ɓala mala Ɓakuli nə̀ dum nəi ka. Acemənana ikəlisiya mala Ɓakuli məyiləmuì ka, nda nggun ɓaləu andə kusəɓa mala məsəcau.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

16Kə̀ makgir pà kàm ɗang, gir ɓa-səmbərəa mala cau paɓamuru ma'səm ngga lim kəkər: Kərəsti ka, yi pur aɓa nggūrə ɓwapəndəa, sə à ləmndəi mə'cauɓoarna na nə bu Bangŋo mala Ɓakuli. Aməturonjar səni, sə à hamnə cê aban aɓwana mala aɓea anzali. Aɓwana a ɓanza paɓamuria abani, sə à twali à um nəi a kuli aɓa ɓoarɓwa.

1 Timoti 4

À kwarkir Timoti

1Adyan ngga, Bangŋo Məfele kə na səm bwāng ama a masələata apwari ka, aɓea aɓwana nə̀ pələì paɓamuru mə'məsəcau nì nzəmia. À nə̀ kpata abangŋo mə'nyirì andə akanigir mənana à pur nə ban akukwar ka. 2Amənia yì aməkanigir ka, amə'kunɓarina na sə amənyir na. Ɓabum ɗenyicau məɓoarne malea wuna. 3À ndaka aɓwana mana à kə pərban arə doɓala andə lika aɓea agirlina, agirlina mənana Ɓakuli pusəia ace aɓwana mana à surəna rə məsəcau, à pana ɓamuria abani ka, ɓəa kə lia nə pak yàwá ka. 4Sə acemənana koya gir Ɓakuli pusəì ka məɓoarne na ka, ɓə̀ səm ngga na ama səm nə̀ ɓinə kə ɓe ɗang. Ɓə̀ səm e nə ɓabum yàwá, 5acemənana Ɓakuli tsəngŋəni dumənа məfele nə hiwi andə cau male.

6We ka, ɓə̀ a kə lidəmbəa nə bəli aməkpata Ɓakuli ɓalə amənia yì agir ka, a nə duk məturo məɓoarne mala Kərəsti Yesu, a nə ləmndə ama a gulna aɓalə acau mala do kwadi andə kanigir mə'məsəcau nì mənana a kpana te ka. 7Tārəto arə naki acauɓana andə anjarnzəne mala aɓwagula. We ka, pa rəcandəa mo arə pe ɓamuro kanigir mala do pepe aɓa Bangŋo. 8Songnə nggūrəu ka ndanə ɓoaro, səa ma ɓak ɓamuru aɓa do kpata Ɓakuli ka ndanə gir məɓoarne ate a koya njari ka, acemənana nda bwal kum do yiləmu məɓoarne mana adyan andə məno kə yiu ka.

9Mənia ka, nda məsəcau mənana ndanə ɓoaro ɓə̀ koyan ngga ɓə̀ é ka. 10Nda gir mənana tsəa sə səm nggə pak turo kərkər, səm nggə lidəmbəa nə ɓariki, acemənana tsəkɓaləu ma'səm ngga, nda amur Ɓakuli məyiləmuì, yì Mə'amsəban mala aɓwana kat, nggeamurəmi ka aɓwana mənana à paɓamuria abani ka.

11Kani aɓwana amənia yì agir ka, sə wu tsəa koyana ka ɓə̀ bwaltea. 12Kəa eare ɓə̀ kə ɓwa nyesəo ɓà, acemənana a nda lo-ɓwa ka ɗang. Duk girkani aban aməkwadi aɓa nacau, andə doməɓoarne, andə earcearəu, andə paɓamuru, andə doməɓoarnsari mo. 13Sə kaniama mə yiu ka, pa ɓamuro arə ɓallia aɓwana Maləmce mala Ɓakuli andə kania wia gir, ɓəa kum ɓakban. 14Ce a burice ɓoro mala Bangŋo mənana a ndanəi, mana à po nə

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

na gi Ɓakuli, a pwari mənana aməkurcau aɓwana-məgule amur ikəlisiya tsəko buia a muro ka.

15Tsək amənia yì agir ka aɓa turo, pa ɓamuro kat a rəia, anggo sə aɓwana kat nè sən lidəmbəa mo. 16Tsək kiro arə do andə kanigir mo. Lidəmbəa aɓa mənia ka, acemənana ɓè a pa anggo ka, a wu nə amsə ɓamuro andə aɓwana mənana à kə oeo ka.

1 Timoti 5

À kwar kir Timoti amur yal ikəlisiya

1Ce a pyau jamgula ɗang, ne wi cau ɓukɓuk nə pagulo, kəla mənana a nə ne tárro ka. Ne alaggana cau kəla mənana a nə ne amə'eambəo ka.

2Tsək kir aɓwagula kəla mənana a nə tsək kir anggeau ka. Sə ansarina ka, tsək kiria kəla amə'nggauləo, nə ɓabum məɓoarnsari.

3Ɗenyi nə aman-lú mənana kəɓwa pa muria raka, tsəkiria.

4Sə ɓè man-lú ka ndanə amuna ko aməkau ka, ɓəa tita kànì ləmndə do ɓanggi Ɓakuli nə ɗenyi nə aməɓala malea, anggo ka à nè mbwekia aməɓəlia andə akea nə pa gbasha. Mənia ka, nda gir mənana kə pwasəbum Ɓakuli kərkər ka.

5Man-lú məɓafoe, mənana nda nəmurəì, kəɓwa pà amuri a ɓanza man raka, kə tsək ɓaləi arə Ɓakuli, sə kə lidəmbəa du andə pwari, aban zəmbəi Ɓakuli ɓè bwali wi kam.

6Sə man-lú mənana ɗwanyi bwalrəu a do male, kə gyata pè ɓamuri banɓoarnado ka, wuna aɓa bangŋo, kat andə amani ama nda andə aməsəì a nggūrəu ka.

7Kwarkir ikəlisiya arə amənia yia agir ka, ace mənana ɓəa duk do ɗwanyi cau a rəŭ.

8Sə ko ɓè ya ɓwa na kat mənana kə tsək kir aɓəla male, nggeamurəmi ka aməɓala male raka, man yì ɓwa ka pangŋəna ce paɓamuru male ɓa, yale ɓwa mənana surə Ɓakuli raka, ɓoari wi.

9Man-lú mənana à nè ɓalli aɓalə aman-lú mana à nè tsək kiria ka, nda mana lumsəna apələa lumi-tongno-nong mwashat ka. Sə ɗəm ngga aɓa dolabura male ka ɓwabura mwashat na dum nəi ka.

10Ɓè duk ɓwa mənana aɓwana surəì pepe ace aturo-ɓoarna male, kəla tsək kir amuna andə ləsəia pepe, andə ak abəri, andə ɗenyi nə aməkwadî pepe, andə ɓwamur aɓwana mənana à nda aɓa tanni, andə do pa ɓabum arə pakkia koya turo məɓoarne ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

11Aman-lú mənana alo-ɓwa na ka, ɓəa kəa oasə lulləia ɗang, acemənana nzal dolabura nə̀ tsəa à pà nə̀ gandə do anggo nəmurəia aban pakki Kərəsti turo ɗang, à nə̀ nyare à nə̀ dukɓala ɗəm.

12Sə anggo ka à nə̀ yinì ɓamuria ɓashi, acemənana à yalni kurcau malea mənana à twal a dəmbe ɗìɗyal ka.

13Ɗəm ngga, à nə̀ ngga surə doɓàna, à nə̀ kutia gali aban kutiki arə aɓala. Sə amə'doɓana na nəmurəì à nə̀ pələ ka ɗang, à nə̀ duk amə'twalki alulləu andə amə'oasəkiacau, aban naki acau mənana ɓoaro ɓəa kə na raka.

14Ən nggə kwarkir amaməna mənana aburria pangŋəna lú, sə a malaká gul raka, ɓəa albura ɗəm, ɓəa ɓəl amuna, ɓəa tsək kir aɓala malea. Anggo sə ɓiuməbura pa nə̀ kum njar na məɓane amur səm ɗang.

15Acemənana pas aɓalə amənia yia aman-lú ka, à angŋa dəmbəa à ɓwarkina, à kpana ata Shetan.

16Ɓə̀ ɓe kə mɓwama məkwaɗì ndanə aɓəla mənana aman-lú na ka, ɓə̀ kə tsək kiria, ɓə̀ kəa na ama nə̀ nyinggi ikəlisiya mənia yì twalo ka ɗang, ace mənana ɓə̀ ikəlisiya tsək kiri arə aman-lú mənana kəɓwa pa amuria raka.

17Aɓwana-məgule mala ikəlisiya mənana à kə pak turo malea pepe ka, ɓəa kə pea wia gulo, ɓəa kə mbwea pepe, nggeamurəmi ka aɓwana mənana à kə pak turo kərkər aɓa hamnə cau andə kanigir ka.

18Acemənana Maləmce ka bangŋa ama, “Ce a kúr kun jamnda mənana kə nyaki məssa ka ɗang.” Sə aɓa ɓe ban ɗəm ngga, à bangŋa ama, “Aɓwana mənana à kə pak turo kat ka, ɓoaro ɓəa kə mbwea.”

19Ce a na ama a nə earnə cau-kiɗìkiban mənana à ne amur ɓwaməgule ikəlisiya ka ɗang, she ɓə̀ ce purna a kun aɓwana ɓari ko tārú ka.

20Aɓwana mənana à kumia aɓa cauɓikea ka, ɓəa nunkiria a ɓadəm a'ikəlisiya bwāng. Acemənana anggo sə à nə̀ pe acili aɓwana ɓangciu.

21Ən nggə kwarkiro a ɓadəm Ɓakuli andə Kərəsti Yesu, andə aməturonjar mənana à tària ka, kpata amənia yia anggurcau ka, kəa na ama a wu nə ləmndə tàrban, ko earməsu ɗang.

22Ce a kaurəa ata pe ɓwa gulo aɓa ikəlisiya ɗang. Sə kəa wu oasə ɓamuro aɓalə acauɓikea mala aɓea aɓwana ɗang. Yal ɓamuro aɓa doɓoarnsari.

23Kəa wu nu mùr bàng nəmurəì ɗang, kpapi andə mùr ɓəlanggun anap məhangŋe bəti ace bumo, andə nggūrəo mənana kə po tanni pwari-pwari ka.

24Ɗenyi ama, acauɓikea mala aɓea aɓwana ka, à nda banfana bwāng, koya ɓwa ka, sələna ama amənia yì aɓwana ka a nə pakkia wia ɓashi. Sə aɓea aɓwana nakam cauɓikea malea kə ləmndə ɗang, she nə nzəmo.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

25Àkə njar mə'mwashati, aturo məɓoarne mala aɓea aɓwana ka à nda banfana bwāng, sə aɓea ɓwana ka, aturo məɓoarne mənana à pakkiyia aɓa səmbərəa ka, pwari na kə yiu ka, à nè ləmndəia.

1 Timoti 6

Kanigir amur aguro

1Aməkwaɗì mənana à nda ɓata twalo mala doguro ka, ɓəa kə pe amətala-ɓala malea gulo pepe, ace mənana aɓwana ɓəa kəa na məɓane amur Ɓakuli andə kanigir ma'səm raka.

2Amuna-ɓala mənana amətala-ɓala malea ka aməkwaɗì na ka, ɓəa kəa ci ate ama amə'eambəu na à nè ɗwanyi pea wia gulo ɗang. Akuni ka, ɓəa pakkia wia turo anjar mənana ɓoaribanì ka, acemənana amətala-ɓala malea mana à kə li məɓoarne aɓalə aturo malea ka aɓia aməkwaɗì na, sə aɓwana na mənana Ɓakuli kə earcea ka. We Timoti ka, wu kə kani aɓwana mənia yì məsətacau ka, sə wu kə kwarkiria ɓəa kə kpatea.

3Ɓà kə ɓwa kə yinəi ɓe kanigir mana nda ɗàng andə mənia, sə earnə kanigir mə'məsəcau nì mala Mətalabangŋo Yesu Kərəsti, andə kanigir mala do məkpata Ɓakuli raka,

4ɓwe ka, twalɓamuru akini, sə surə kəgir ɗang. Ulang mənia yì ɓwa ka, ndanə ɓabum məɓane mala makgir andə loasəkiaban amur acau mana à kə yinə mɓali, andə kúnɓuana, andə kiɗìki ɓwa, andə nusəban nə məɓane.

5Amənia yia aɓwana ka à nda aɓa yinə do məɓike koya pwari ka. Ɓabumia pəndəkina nə ɓealɓikea andə ɗwanyi kpata gir a njari andə məsəcau. Abania ka, kpata Ɓakuli ka, njar mala ram gəna na.

6Sə yale kpata Ɓakuli a tarəia andə kum ɗəmsəban aɓa do nə mo'amurbuo ka, kum gəna məgule na.

7Acemənana səm ngga səm yinə kəgir a bu səm a ɓanza ɗang, sə pa səm nè umnə kəgir gbal ɗang.

8Ace mani ka, ɓà səm ndanə girlina andə agir-nggurəu ka, mənia ka karəna səm.

9Sə aɓwana mənana à kə alte ama à nè duk aməkume ka, à kə kpa aɓa karəkiban, andə gbəli, andə kum ɓamuria aɓalə azənda mala agir məɓane pas. À nè kum ɓamuria aɓalə agir mala yinə məɓike a rəia, mənana à nè ngga masələia aɓa kiɗìkiban andə lu-bəsa ka.

10Acemənana rufi ata boalo ka, nda nlerə koya ɓealɓikea. Aɓea aɓwana mana bumia kə pi ace alta gəna ka, gandəa à kpana, à ɗekina paɓamuru malea aban Ɓakuli, à soana ɓabumia nə agir bumkiɗìkea.

Masələata kwarkiru mala Buləs aban Timoti

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

11Sə we Timoti ka, a nda ɓwa mala Ɓakuli. Ace mani ka, ɓanggi agir məɓike mənia kat ka, sə wu kpata pakgir a njari andə pe məɓoarne, andə docauɓoarna, andə do ɓwa mala Ɓakuli, andə paɓamuru, andə earcearəu, andə bwalrəu, andə do ɓukɓuka.

12Munə munəo məɓoarne mala paɓamuru. Bwal kàngkàng arə yiləmu mənana málá male pà kàm raka, mana Ɓakuli tunəo ace, sə a náná paɓamuru mo a rəì a ɓadəmbə amənakun pas ka.

13Ado ka mə nda ban tsəko nzongcau a ɓadəm Ɓakuli mənana pākiyi ko man ngga yiləmu, sə a ɓadəm Kərəsti Yesu, mənana nakuni pepe a ɓadəm Buntu Bilatus ka.

14Kpata nzongcau mənia ka nə ɓabumo mwashat andə ɗwanyi cau a rəŭ, twal adyan ba pwari nyare yiu mala Mətala səm, Yesu Kərəsti.

15Ɓà pwari nì yi karəna ka, Ɓakuli mana ɓwangsəban kat abani sə pa, sə yì nəmurəì nda Məyalban, yì Murəm mala amurəma andə Gbani amur amə'talanzali ka, nà yia ləmndə Kərəsti nə kuli.

16Kə yì mwashat, nda mənana pà nà wu raka, sə ban-do male ka, nda aɓa tălaban məcande mana kəɓwa pà nà gandə sungŋo abani raka. Kə məsəu malaká səni ɗang, sə kə ɓe pà kàm nà səni ɗang. Abani kat, sə gulo andə rəcandəa mənana málá male pà kàm raka, pa! Amin.

17Kwarkir aməkume mənana a ɓanza man ngga, ɓəa kəa twalɓamuria ɗang, sə ɓəa kəa tsəkɓaləia arə agəna malea mənana à kə kuti nə kutio ka ɗang. Tsəkɓaləu malea ka, ɓà do amur Ɓakuli, yì ɓwa mənana kə pa səm nyangsang agir mənana kat səm nggə earce ace banɓoarnado ma'səm ngga.

18Nea wia ɓəa kə pak məɓoarne nə boalo malea. Ɓəa duk aməkume aɓalə aturo məɓoarne, sə ɓəa kə pabu aban aɓwana mənana à panəi raka. A koya pwari ka, ɓəa kə kumia nə gilərəu mala bwalia aɓwana kam, nə agir mənana kat Ɓakuli pea wia ka.

19Aɓa pe məno anggo ka, à nà nggə rambəi ɓamuria gəna mana nà dupia wia tər kum do məɓoarne a nza mənana kə yiu ka, sə do nə yiləmu məɓafoe ka à nà kumi nà duk malea.

20Timoti, tsək kir gir mənana Ɓakuli po a buo ka. Yal ɓamuro arə naki acauɓana mala agir mənana à kə yinəi Ɓakuli gulo raka, andə acau a mgbasho mənana aɓea ɓwana tunəi aɓa ɓwarkio ama “Sələe” ka.

21Aɓea ɓwana twali ama à ndanə məno yì “Sələe” ka, gandəa warinia à ɓwarkini tanjar mala dokwaɗì.

Ɓà ɓwamuru mala Ɓakuli do ata wun kat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2 Timoti

2 Timoti 1

Makkun mala Buləs

1Man yì cautera ka, pur nə banam Buləs, mənana Ɓakuli nə nggearəì twallam ɓən duk mə'mishan mala Kərəsti Yesu ka. Ɓakuli tasəam ɓən hamnə ce pàcau mala yiləmu mənana səm ndanəi aɓa kpapi ma'səm sənəa Kərəsti Yesu ka.

2Mə nda ban giləì Timoti munem mənana ən earkiyi ace raka. Ɓà Ɓakuli Tárrû, andə Kərəsti Yesu Mətala səm, ləmndəo ɓwamuru, ɓà sən tàr mo, sə ɓà cio wu kum dorəpwala.

Ɓakɓabum ace do nə məsəcau

3Du andə pwari ka, ən nggə ɗenyi nə we aɓalə ahiwi mem. Ən nggə pakki Ɓakuli yàwá, yì Ɓakuli mənana ən nggə kpate nə ɓabum məɓoarnsari, kəla mənana akêm pak ka.

4Ɓà ən ɗenyi nə mərəm mənana a sukki a pwari gauwa ma'səm ngga, nzal səno kə pakkam. Ban nà ɓoaram kərkər, yi mənana ɓà səm kum ɓamur rə səm a tarə səm ɗəm ngga.

5Ən nggə ɗenyi nə paɓamuru mo məɓafoe aban Mətalabangŋo kəla ulang pe mala keo mə'mɓwamae, yì Loyis andə nggo Yunis, sə ən sələna nəma a ndarə lidəmbəa aɓa məno yì paɓamuru ka nə rəcandəa.

6Ace mani ka ən nggə kasə ɓaləo ama, ɓoro mala Bangŋo mənana Ɓakuli po a pwari mənana ən tsək abuam a muro ka, lo ci aɓa turo nə pi mala ɓabum.

7Acemənana Bangŋo mana Ɓakuli pa səm ngga, mala ɓangciu na ɗang. Bangŋo mənana pa səm ngga, mala rəcandəa na andə earcearəu andə bwalɓamuru.

8Ace mani ka, ce kəsəkya pakko arə banggia aɓwana cau amur Mətalabangŋo ɗang. Sə ce kəsəkya pakko a rəam gbal ɗang, kat andə amani ama mə nda a ndàkurban ace Kərəsti ka. Nə rəcandəa mənana Ɓakuli po ka, dum nə kur rəŭ ace nutanni atam ace hamnə Cau Amsəban.

9Ɓakuli amsə səm, sə tunə səm ɓà səm duk aɓwana male amə fele. Pa ace aturo mənana səm pak ka ɗang, nda àkà ce male yì kani mana pusə səm ace ka, andə ɓwamuru male. Pa səm mənia yì ɓwamuru ka nə bu Kərəsti Yesu sə yi kwakita ɓanza.

10Sə ado ka, ləmndəna səmi bwāng nə yiu mala Kərəsti Yesu, Mə'amsə səm, mənana ɓun rəcandəa mala lú, pələa ləmndəa səm njar mala yiləmu mənana málá male pà kàm raka, aɓa Cau Amsəban.

11Sə Ɓakuli twalam ɓən duk mə hamnə cau male, andə mə'mishan, andə məkanigir mala mənia yì Cau Amsəban.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Nda gir mənana tsəa sə ən nggə nu tanni kəla məno mə nda a ɓaləi ka. Sə mim ngga, kəsəkya kə pakkam arə mani ɗang, acemənana ən surəna rə ɓwa mənana ən guli a rəì, sə ən sələna ama gir mənana ən nyingŋəni wi a bui ka, nè gandə bwale ba pwari nyare male.

13Bwal kanigir məɓafoe mənana a kanì abanam ngga, ɓè dupo girkani mənana a nə kpate ka, sə pè aɓa paɓamuru andə earcearəu mənana ndakam aɓa Kərəsti Yesu ka.

14Tsək kiro arə cau mə'məsəcau nì, mənana à po a buo, nə rəcandəa mala Bangŋo Məfele mənana do a ɓabum səm ngga.

15Kəla mənana a sələna ka, aɓwana mənana a bu-nzali Asiya ka, à pələna nzəmia a rəam kat à nyingŋənam. Ko nggearə Fijelus andə Hamojenis gbal ka, à nyingŋənam.

16Bè Bakuli ləmndəì Onisəforəs andə amə ɓala male ɓwamuru, acemənana kə yiu abanam tutu, sə kə ɓakɓabum, sə ko kəsəkya pakki wi a rəam acemənana mə nda aɓa nsolo ka ɗang.

17Yiu male a Roma ka, altam kərkər, gandəa yi kumam.

18Bè Bakuli ləmndəì wi ɓwamuru ɓè kum earmuru a pwari nyare yiu mala Kərəsti. Sə we ka a sələna rə ulang gbasha mənana pam a Afisu ka.

2 Timoti 2

Timoti ka məkpata Kərəsti Yesu na nə ɓabumi kat

1Sə we munem, Timoti ka, dum nə məsəkang-kangŋa aɓa ɓwamuru mənana səm ndanəi aɓa dotarəu ma'səm sənəa Kərəsti Yesu ka.

2Sə kanigir mənana a oe a kunam a ɓadəmbə amənakun pas ka, twali, kani aɓwana amə'məsəcau nì mənana à nè gandə tasəi aban ká aban aɓea aɓwana gbal ka.

3Dum nə gandərəu aɓa tanni atam kəla soje məɓoarne mala Kərəsti Yesu.

4Kə soje pâ kàm mənana nè oasə ɓamuri aɓa dukiado mala aɓwana mənana asoje na raka ɗang, acemənana kə earce nè pwasəbum ɓwa mənana twali a soje ka.

5Anggo gbal, ɓwa mənana nda aɓalə amə karəki amire ka, kə li ɗang, she ɓè ɓangŋəna mire masələna te pepe, kpana ata nggurcau mənana à tsəki amə mire ka.

6Mərya mana pak turo məcande ka, ɓoaro ɓè li tadəmbəa ɓəla agirɓaban məno tanniki aɓaləi ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Pak ɗenyicau amur agir mənana ən nggə banggo ka. Ɓakuli ka, nè mənggio ɓalə amənia yì agir ka kat, ace mənana wu bwaltea.

8Koya pwari ka, dum nə ɗenyicau ama, Yesu Kərəsti, Məkà Dauda ka, à loasəi a ɓembe. Mənia ka nda Cau Amsəban mana ən nggə hamnəi ka.

9Sə acemənana ən nggə hamnə mənia yì Cau Amsəban ngga, mə ndya ən nggə tanni, à kùrram nə ansolo kəla ɓwa mənana məɓealɓikea na ka. Səa ma cau mala Ɓakuli ka, à kùrrì ɗang.

10Ace mani ka, ən earəna mə dum nə gandərəu aɓa ko man, ace aɓwana mana Ɓakuli tària ka, ace mənana yia gbal ka ɓəa kum amsəban mana aɓa Kərəsti Yesu ka, a tarəia andə gulo mənana pà nè mal raka.

11Mənia yì cau ka, cau na à nè earnəi, mana ama: "Ɓè səm wu sənəi ka, səm nè dum nə yiləmu sənəi gbal.

12Ɓè səm twal gandərəu aɓa tanni ka, səm nè duk amurəma ate. Ɓè səm təmce surəe ka, yì gbal ka, nè təmce surə səm.

13Ɓè səm dum nə məsəcau raka, yì ka, dumənа nə məsəcau, acemənana pà nè təmce ɓamuri ɗang."

Məturo mənana Ɓakuli earnəi ka

14Wu kə kasə ɓalə aɓwana arə amənia yì agir ka, sə wu nunkiria a ɓadəm Ɓakuli, ɓəa ɗeki makgir amur acau. Aməno yì amakgir ka, à pànə ɓoaro ɗang, à nè kiɗiki aɓwana mənana à kə okia ace ka.

15Ɓariki nə pa rəcandəa arə turo kàngkàng, ace mənana wu ləmndə rəo a ɓadəm Ɓakuli ɓè earnə we. Duk məturo məɓoarne, mənana kəsəkya pa nè pakki wi arə ture raka, məturo mənana kə mənggi ɓa cau mə'məsəcau nì pépè ka.

16Tārəto arə naki acauɓana andə amənana à pà nè yinəi Ɓakuli gulo raka, acau ɓanggea mənana à kə tasəta aɓwana nə tasəa aɓa ɗwanyi surə Ɓakuli ka.

17Akanigir ulang məno ka à kə akiban kəla barya mpenye-gula mənana kə li ɓa'nyam ɓwa ka. Aburana ɓari mənana à yì kania aɓwana ulang aməno yì akanigir ka, à nda ka, Heməniyos andə Filetus.

18À ɗekini njar mala məsəcau, à kə na ama loapi ɓembe mala alú kutina. Nə ulang mənia yì kanigir ka, à tsəngŋəna aɓwana pas à ɗekina paɓamuru malea aban Ɓakuli.

19Kat andə amani ka, məsəcau mala Ɓakuli ka, camənа kàngkàng kəla kusəɓa mənana à kwaki sə pà nè dəurə raka. Amuri ka à nyoulə mənia yì cau ka ama: "Mətalabangŋo surəna rə aɓwana mənana à ndaka male ka," sə "Koya ɓwa mənana kat kə na ama mala Mətalabangŋo na ka, dumənа pup nè gapita rəia andə ɓealɓikea."

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

20Aɓa ɓala məgule ka, agirturo nakam ɗàngɗáng, aɓea ka, à pea nə zənariya
andə azərfa, sə aɓea ka, à pea nə nggun andə dəɓang. Amənana boalea gul ka, à
nda ace pwari lamsan məɓoarne, sə amana boalea gul raka, à nda ace turo ɓala
mala koya pwari ka.

21Ɓà ɓwa lak ɓamuri aɓalə aməno yì aɓealəu məɓane, do aɓa ɓoarnsari ka, nà
duk girturo ace turo məgule, mənana à tàrni ndanə ɓoaro aban mətala-ɓala, sə
à giləkini ace koya turo məɓoarne ka.

22Ɓanggi koya suno mala lo-ɓwa, sə wu ɓangŋa ata ɓealɓoarna, andə
paɓamuru, andə earcearəu, andə do rəpwala, ata re wun wunə aɓwana mənana
à kə tunə lullə Mətalabangŋo nə ɓabum məɓoarnsari ɓà ɓwalia wia kam ngga.

23Kəa kánə ɓamuri aɓalə agəmi makgir andə mana sələe pà aɓaləia raka ɗang,
acemənana we ka a sələnа ama, kə yinə munəo.

24Sə guro mala Ɓakuli ka, ɓoaro ɓà kə loasəban andə kəɓwa ɗang. Ɓoaro ɓà duk
ɓukɓuk nə aɓwana kat. Ɓà duk məsələ kanigir andə ɓwa nə munyi.

25Aɓa pê ɓukɓuk ka, kwarkir aɓwana mənana à kə ɓinə earnə məsəcau ka.
Yakəla ka, Ɓakuli nà nggaɗi ɓabumia, sə à nà vwaki buia arə cauɓikea à nà
pwanzali, ɓà kyan nəia aɓa surə məsəcau.

26Aɓa məno anggo ka, à nà nyare aɓa ɗenyicau malea, à nà puri ɓa gbəli mala
Shetan mənana bwalia guro, sə cia à kə kpata cau male ka.

2 Timoti 3

Ɓike mala ado a masələata apwari

1We ka, sələ ama, kwano mala ado nà ngga yiu a masələata apwari.

2Ɓwapəndəa nà duk amə earce ɓamuria, amə rufi ata boalo, amə nggori andə
amə twalɓamuru. À nà duk amə ɓəsəki Ɓakuli, andə amə mgbikiru aban atárria
andə anggea, andə amə ɗwanyi pak yàwá, à pà nà fali nə Ɓakuli ɗang.

3Ɓwapəndəa nà dum nə ɗwanyi earcearəu, à nà duk amə ɗwanyi twalbani, amə
twalki alullə aɓwana, amə ɗwanyi bwalrəu, amə bum təra, à pà nà earce gir
məɓoarne ɗang.

4Ɓwapəndəa nà duk amə mak aɓea, amə ɗwanyi tsəkiru, amə gusələ-muru,
andə amə earce banɓoarnado amur earce Ɓakuli.

5À nà ləmndəi a nza kəla yia ka aɓwana mala Ɓakuli na, sə à ɓinə pà ɓamuria
arə rəcandəa mala Ɓakuli mənana nà cia à nà duk do mala aməkwaɗi ka. A
ulang amənia yì aɓwana ka, wu ɓanggi bania.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6À ndaka aɓwana mənana à kə swár zàng, à kə kutiki arə aɓala mala aɓwana, à kə swár amaməna amə'ɗwanyi sələ̀e, mənana cauɓikea akina ɓabumia, sə à kə ɓangŋa ata koya ulang suno məɓane ka.

7A ulang amaməna məno ka, à kə kyal ata akanigir ɗàngɗáng koya pwari, sə ko à kə gandə bwalta məsəcau ɗang.

8Kəla mənana Janis andə Jambəris ɓinəì Musa à earnəi raka, anggo sə aman yì aɓwana ka, à ginəki məsəcau. Yia ka, aɓwana na mənana ɓabumia sharna aɓa cauɓikea, sə paɓamuru malea ka, məɓafoe na ɗang.

9Səa ama yia ka, à pà nə̀ ká ɗār ɗang, ɗwanyi sələ̀e malea nə̀ ləmndə rəì aban aɓwana kat, kəla mənana kum a Janis andə Jambəris ka.

Masələata kwarkiru mala Buləs aban Timoti

10Sə we Timoti ka, à surəna rə kanigir mem andə ɓealəam. À surəna rə kani mala ɓabumam aɓa do mem. À surə paɓamuru mem, andə munyi, andə earcearəu, andə gandərəu mem;

11kat andə atanni mem, andə apatanni mana à yiu amuram ngga. À surəna rə kanggərang tanni mənana à pam a Antiyok, andə Ikoniya andə Listəra ka. Kat andə amani ka, Mətalabangŋo amsəam aɓalə amənia yì agir ka kat.

12E, sə koya ɓwa na ear ama nə̀ duk do ɓealɓoarna aɓa Kərəsti Yesu ka, à nə̀ pe wi tanni.

13Sə amə'ɓealɓikea andə amə'swarkiban ngga, à nə̀ lidəmbəa nə ɓealɓikea aban ká kìɗìkì, à nə̀ nggə swarki aɓwana sə yia gbal ka à nə̀ nggə swarkia.

14Sə we ka, lidəmbəa aɓa məsəcau mənana à kanio, sə a earnəi ka, acemənana a surəna rə aɓwana mənana à kanio gir ka.

15Sə ɓə̀ ɓaləo kasə ama, lo mo a muntulo ka, a surə a Maləmce məfele mana à gandə po sələ̀e ace kum auwa nə paɓamuru aban Kərəsti Yesu ka.

16Maləmce məfele kat ka, ən'yali mala Ɓakuli na, sə ndanə ɓoaro ace kani məsəcau, andə ləmndə ɓwarkio, andə giləkiban aɓa ɓwarkio, andə kwarkiru ace pak məɓoarne.

17Ɓakuli kə pangŋəna turo nəi, ace giləki aɓwana male, ɓəa dum nə kur rəŭ ace pak koya gir məɓoarne.

2 Timoti 4

À kwarkir Timoti ɓə̀ tamsə kusəì ace lidəmbəa mala turo mala Ɓakuli

1Ən nggə nunkiro a ɓadəm Ɓakuli andə Kərəsti Yesu, mənana nə̀ yia ɓashì aɓwana mənana à ndanə yiləmu andə amənana à wuna ka, a pwari yiu male mənana nə̀ yiu a dumsə domurəm male ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2We ka, hamnə cau mala Ɓakuli. Do aɓa gilərəu ace mənia yì turo ka, ko njar na kam ko pà kàm ɗang. Ləmndəi aɓwana ɓwarkio malea, nunkiria, sə wu ɓak ɓabumia nə munyi məgule andə kwarkiru ɓukɓuk.

3Acemənana pwari na kə yiu ka, mənana ɓwapəndəa pa nè earnə kanigir məɓoarne raka. A kun mani ka, à nè rambəa aməkanigir a rəia mənana à nè pwasə bumia nə nea wia gir mənana kiria kə oākia a rəì, sə à earkiyi ce oe ka.

4À nè ɓinə məsəcau, à pànə earce oe ɗang, à nè o ata njarnzəne.

5Sə we ka, hami rəo aɓa koya ulang ɓealəu mala do, dumnə gandərəu aɓa nutanni, pak turo mala Məhama, lumsə turo mənana a pakkiyi ace Ɓakuli ka.

6Ma mem ngga, pwari karəna ɓè ən pa yiləmem kəla ɓoro mənana a pe Ɓakuli ka. Pwari nying ɓanza mem karəna.

7Ən munəna munəo məɓoarne, mire mem bwaləna masələate, sə ən camənа kàngkàng aɓa paɓamuru arə Kərəsti māna à pam a buam ngga.

8Sə ado ka, tangnakusəam, yì jeko mala turo-cauɓoarna ka, nda rə kundəam, mənana Mətalabangŋo, Məɓashi aɓa məsəcau nè pam a Pwari nyare male ka. Sə tangnakusəu man ngga pa acem nəmurəam ɗang, nda gbal acea aɓwana mənana kat à kə earce yiu male ka.

Masələata cau mala Buləs

9Timoti, ɓariki, yiu abanam a kaurəa.

10Acemənana Dimas ɗeki nam, ace earce mənia yì ɓanza ka, umənа a Tasalonika. Sə Kərəsen ngga, umənа a Galati, sə mala Titus ka, umənа a Dalmatiya.

11Kə Luka, nda mənana abanam ngga. Ɓè a nə yiu ka, wu yiu wunə Markus, acemənana nè yia bwalam nggam arə turo mem.

12Tikikus ka, ən turni a Afisu.

13Ɓè a nə yiu ka, yinəam nə nggea-daura mənana ən nyi a Təros, a ɓala mala Karpus ka. Sə wu yinəam nə amaləmce mem, andə anggu mənana à nè gilə gir aɓaləia ka.

14Alizanda məntul, pakkam gir kwan rəŭ kərkər. Ɓakuli nè ɓashi wi ace agir mənana pak ka.

15We gbal ka, tsək kiro a rəì, acemənana kə munə arə koya cau səm bang ngga.

16Tita ká mem a ɓadəm məɓashi ka, kəɓwa cam a nzəmam ɗang. Aɓwana mesəe, à nyem nəmurəam. Ɓakuli ɓè twalia wia banì, ɓè kəa ɓashia wia ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

17Səa ma Mətalabangŋo na atam sə pam rəcandəa ace mənana ɓə̀ ən hamnə Cau Amsəban kat ace aɓwana mana amə Yahudi na raka ɓəa oe. Nyar ɗəm ngga, amsəam a bu lú, a kuna im mənana ɓə́ à nə̀ turam aɓaləia ka.

18Yì, yì Mətalabangŋo ka, nə̀ amsəam aɓalə aɓealɓikea kat, sə nə̀ ká nə mim jam aɓa domurəm male mala kuli. Gulo ka, male na kat, masələate pà kàm ɗang. Amin.

Masələata makkun mala Buləs

19Makkia Pərisəla andə Akila kun, andə aməɓala mala Onisəforəs.

20Arasətus ka, nda piu a Korinti, sə Tərofimus ka, ən nyi nə rəkwana a Miletus.

21Ɓariki, yiu sə ɓə̀ kunɗwal suləo. Yubuləs kə makko kun, sə anggo gbal Pudem, andə Linos, andə Kəlaudiya, andə acilia amə'eamrəarəu kat.

22Ɓə̀ Mətalabangŋo do ata bangŋo mo. Ɓə̀ ɓwamuru male do ata wun kat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Titus

Titus 1

Makkun mənana pur nəban Buləs ka

1Cautera mənia ka pur nə banam Buləs, guro mala Ɓakuli andə mə'mishan mala Yesu Kərəsti. À turam aban aɓwana mala Ɓakuli mana tària ka ace ɓak paɓamuru malea abani, sə mə kania wia ɓəa surə məsəcau mənana kə ləmndəì aɓwana njar mala dokpata Ɓakuli ka.

2Məno yì paɓamuru andə sələe ka, nda mənana kə pea wia tsəkɓaləu ama à nə̀ kum yiləmu mənana málá male pà kàm raka, yì yiləmu mənana Ɓakuli mana kə na nyir raka, bangŋa a shareta ɓanza ama nə̀ pea wia ka.

3Anggo lang pwari male mənana tsək ka yi karəna ka, Ɓakuli yi ləmndəi a banfana aɓa cau male. Mənia yì cau ka, à pam sə ən yi hamnəi kəla mənana Ɓakuli Mə'amsə səm tasəam ngga.

4Ən nggə giləì Titus, munem mə'məsəcau nì aɓa paɓamuru mənana səm kat səm nda a ɓaləi ka. Ɓə̀ Tar səm Ɓakuli andə Kərəsti Yesu Mə'amsə səm, bwalo kam nə ɓwamuru andə dorəpwala!

Turo mala Titus aban amə Kəreti

5Gir mənana tsəa sə ən nyio a luran Kəreti ka, nda mənana ama wu masələata pakki aturo mənana ɓoaro ɓəa pea ka, sə wu twal aɓwana aɓa koya la, wu cia ɓəa duk aɓwana-məgule mala turo mala Ɓakuli. Kəla mənana ən banggo ka,

6ɓwaməgule aɓa turo mala Ɓakuli ka, dumənа púp ama nə̀ duk ɓwa mə'ɗwanyi cau a rəŭ. Yì ka, nə̀ duk bura mɓwama mwashat, sə amuna male gbal ka, aməkpata Ɓakuli na, mənana à surəia nə ɓealəu mala mgbikiru andə gandəban raka.

7Sə acemənana ɓwaməgule amur ikəlisiya ka, Ɓakuli panì wi turo ɗenyi nə aɓwana male yì Ɓakuli ka, dumənа púp ama nə̀ dukdo ɗwanyi cau a rəŭ. Pà nə̀ guləsəmuru andə kaurə pak bumlulla ɗang. Pà nə̀ duk mə'nu'mba andə mə'munəki amunəo ɗang, sə pà nə̀ duk mə rufi ata kume ɗang.

8A kun mani ka, dumənа púp ama nə̀ duk mə'ak aɓwana, andə mə'earce gir mənana məɓoarne na ka. Yì ka, nə̀ dum nə bwalɓamuru, andə came amur məsəcau, andə do tar ɓamuru ace Ɓakuli, andə hamírəu.

9Dumənа púp ama nə̀ bwal kàngkàng arə kanigir mana à nə̀ earnəi, kəla mənana à kani wi ka. Anggo sə nə̀ kumo nə̀ bwali aɓwana kam nə kanigir məɓoarne, sə nə̀ ləmndəì aɓwana mənana à kə ɓinə mənia yì kanigir ka, ɓwarkio malea.

10Aɓwana na kana pas mənana amə'mgbikiru na, sə amə'fekicau na andə amə swarkiban. Banggulea ka à nda ka amə Yahudi mənana à pələ aməkwaɗì sə à

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

ɓinə kingging nə kania aɓwana gir ama, ɓəa kasəo ɓato raka, we ka a malaká kum amsəban ɗang.

11Amənia yia aɓwana ka, ɓəa tamsəia arə kani aməkwaɗi gìr, acemənana nə akanigir məɓane malea ka, à nda ban tsək aməɓala kat ɓəa nying kpata kanigir mənana nda pepe ka. Tər kanigir mala amənia yì aɓwana ka, nda ace alta boalo mənana à nə̀ kumo a ɓaləi ka.

12Nggearə ɓe məɓangna aɓaləia ka bangŋa ama, "Amə Kəreti ka amənyir na ko a ya pwari, aɓwana na nə ɓealəu mala anyamɓikea, aməligula amənkundər ni."

13Cau mənia ka məsəcau na. Ace mani ka, gimbia nə rəcandəa, ace mənana ɓə̀ paɓamuru malea ɓə̀ duk məɓoarne.

14Anggo ka, à pà nə̀ tsək kiria ɗəm arə anjarnzəne mala amə Yahudi andə anzongcau mala aɓwana mənana à ɓinə məsəcau ka ɗang.

15Aban aɓwana mənana bumia pwatpwat ka, ko man ngga mə pwatpwati na. Sə aban ɓwana mənana amə bumpəndəkia na sə amə ɓinə ak cau na ka, kəgir pà kàm məɓoarne na ɗang. Yale ɗenyicau malea andə ɓabumia ka à pəndəkina.

16Amənia yia aɓwana ka, à kə bang nə mburkunia ama à surə Ɓakuli, sə pakkiagir malea ka ləmndə ama à surə Ɓakuli ɗang. Aɓwana na à nə̀ ɓinəia, amə ɗwanyi okiru na, à kārəa à nə̀ pak kəgir məɓoarne ɗang.

Titus 2

Ɓealəu mənana karə arə kanigir məɓoarne ka

1Sə we, Titus ka, dumənа púp a nə kànì gir mənana nda a tarəia andə kanigir məɓoarne mala dokpata Ɓakuli ka.

2Kania aburana mənana à gulna ka do-bwalɓamuru, ɓəa dum nə ɓealəu mənana nə̀ tsəa aɓwana kat nə̀ pea wia gulo ka. Kania wia ɓəa duk aɓwana mənana à ndanə ɓabum ɓaɗenyicau ka, ɓəa bwal kàngkàng arə paɓamuru mənana pà nə̀ kpa raka, andə earcearəu, andə do munyi aɓa məkwane.

3Anggo gbal, kanî amaməna mənana à gulna ka ɓəa duk nə aɓealəu mənana nə̀ pè Ɓakuli gulo ama à ndaka male ka. Ɓəa kəa duk amə naki acau mala kìdìki lullə aɓwana ɗang, sə ɓəa kəa duk aguro mala mba ɗang. Ɓəa kə kani aɓwana gir mənana nda pepe ka.

4Aɓa məno anggo ka sə à nə̀ kwarkir alongna maməna ɓəa dum nə earcearəu aban aburria andə amunia.

5Kania wia ɓəa dum nə bwalrəu aɓa do andə nacau malea, ɓəa kə gya aɓa ɓoarnsari, ɓəa duk amə bwal ɓala, andə amə turo-ɓoarna, andə amə oki aburria. Anggo ka, kəɓwa pà nə̀ ɓəsəki cau mala Ɓakuli ɗang.

6Anggo gbal, ɓakɓabum alaggana ɓəa dum nə bwalrəu aɓa koya gir.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Aɓalə agir kat ka, we nə nggearəo ka pak gir məɓoarne mənana yia ka à nè
səna a rəo ka. Aɓa kanigir mo ka, ləmndə məsəcau andə pe nə ɓabumo kat.

8Acau mənana à kə pur a kuno aɓa kanigir ka, ɓəa duk məsəcau, ɓwarkio pa a
rəì ɗang, ace mənana kə ɓwa ɓè kəa kum məɓane arə kanigir mo ɗang. Anggo
sə aɓwana mənana à kə ɓinəmuro ka, à nè kum kəsəkya, acemənana à pà nè
kum kə cau məɓane mənana à nè bangŋa amur səm ngga ɗang.

9Aɓwana mənana aguro na ka, kania wia ɓəa kə okia amətala-ɓala malea amur
agir kat. Ɓəa kəa na ama à nè nggəa pələcau a kunia,

10ko à nè nggə iki agir a rəia ɗang. Yia ka duməna púp à nè dum nə ɓealɓoarna,
mənana nè tsəa à nè earnəia ka. Anggo sə aɓwana kat nè ləmndə pagulo arə
kanigir amur Ɓakuli Mə'amsə səm.

11Ɓakuli ka, ləmndəna ɓwamuru male aban ɓwapəndəa kat, ace mənana nè
amsəia ka.

12Məno yì ɓwamuru ka, kə kania səm ɓè səm nying do ɗwanyi kpata Ɓakuli
andə gyata agir mala ɓanza, ɓè səm dum nə bwalrəu, andə do-ɓealɓoarna, andə
do pwasəbum Ɓakuli, aɓa mənia yì ɓanza ka.

13Ɓè do ma'səm pă anggo a pa mənana səm nda rə kundə məno yì tsəkɓaləu
mana nè yia lumsə səm nə bumpwasəa ka, yì tsəkɓaləu arə yiu mala Ɓakuli
ma'səm məgule, Yesu Kərəsti Mə'amsəban, aɓa tă mala ɓoarɓwa male.

14Yì nda ɓwa mənana yi pa yiləmi ace amsə səm aɓa ko ya ulang cauɓikea le ka,
sə ɓè lak səm, ace mənana ɓè tsək səm ɓè səm pələa àkè male, aɓwana mənana
à ndanə rəɓəla ace pakki aturo məɓoarne ka.

15Amənia ka, à ndaka gir mənana a nə kànì aɓwana ka. Ɓak ɓabumia ɓəa kpatea.
A ndanə rəcandəa mala kwarkir aɓwana, kəa eare ɓè kəɓwa ɓəsəkio ɗang.

Titus 3

Do mənana karə arə aməkwaɗì ka

1Kasə ɓalə aməkwaɗì ɓəa kə oki nggwamnati andə amə-gara, ɓəa kəa mgbikia
wia kiru ɗang. Ɓəa do aɓa gilərəu ace pak gir mənana kat məɓoarne na ka.

2Banggia wia, ɓəa kəa na kə cau məɓane amur kəɓwa ɗang. Yia ka, ɓəa dukdo
ɓukɓuka, ɓəa ɗeki munəki amunəo, ɓəa kə ak aɓwana a rəia, sə ɓəa kə ləmndə
nongsəmuru məɓafoe aban ko ya ɓwa.

3Səm ɗìɗyal gbal ka, səm ndaka aɓwana anggo səm kwar ɗang, amə'ɗwanyi
okiru, à swarki səm, səm duk aguro mala gyata asuno andə anpel ɗàngɗáng
mala nggūrəu. Səm do aɓa bumkpəmna andə mɓali. Aɓwana ɓinəməsə səm, sə
səm ɓinəməsə arə səm.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

4Sə lang Ɓakuli Mə'amsə səm yì ləmndəna ɓwamuru andə earcearəu male ka,

5yi amsə səm. Səa ma pa ace kəgir məɓoarne mənana səm pak ka ɗang, nda àkà ce məsəswatər male sə amsə səm. Lak səm, sə pà səm bəsa ɓəlban andə bəsa do, nə rəcandəa mala Bangŋo Məfele;

6Bangŋo Məfele male mənana soapa səmi aɓa paɓoro male, nə bu Yesu Kərəsti Mə'amsə səm ngga.

7Sə acemənana nə ɓwamuru male ka, sukkina acauɓikea ma'səm mənana à rambəa amur səm, sə nyesəna səm, səm pələna amə'cauɓoarna ka, səm yina aɓa tsəkɓaləu mala kum yiləmu mənana masələate pà kàm raka ɓà duk ma'səm.

8Mənia yì cau ka, cau na à nè guli a rəì. Ən nggə earce nəma wu cam nə rəcandəa amur amənia yì akanigir ka, acemənana aɓwana mana à nyingŋəna ɓabumia aban Ɓakuli kat ka, ɓəa pà ɓamuria arə pakki agir məɓoarne. Amənia yì akanigir ka nggea məɓoarne na, sə à ndanə mbweban mala bwali ko yana ka kam.

9Kəa kutio aɓa makgir məɓane amur bəlkikusə atau mala akáu mənana a pwaryan ngga, andə nunggirəu, andə munəki amunəo amur Nggurcau mala amə Yahudi ɗang. Aməno yì amakgir ka à nda ɓà, kəgir məɓoarne pà aɓaləia ɗang.

10Ɓwa mənana kə yinə gakia ka, kanì a nunkiri kusə mwashat, andə ɓaria, sə nggaɗi raka, nying buo arə ɓwe.

11We ka, a sələna ama məno yì ɓwa ka, sharna aɓa cauɓikea, sə yì nə nggearəì ka, ɓabumi mangŋəni ama gir mənana pàkkì ka cauɓikea na.

Masələata makkun mala Buləs

12Ən nggə earce nəma mə nə tasə Atimas ko Tikikus aban wun. Ɓà yana atea sə bingŋəna ka, ɓariki yiu abanam a Nikapolis, acemənana ən twalni a bumam mə nə ngga duk kano a kunɗwal.

13Ɓà lauya Zenas andə Apolo longŋa à nè twal bəri ka, ɓariki wu alia wia ta gir mənana à nè bwalo a buia a njar ka, ace mənana ɓəa kəa ɗwanyi kəgir raka.

14Aɓwana ma'səm ngga, ɓoaro ɓəa kə pakkia aturo məɓoarne ace kum girbu, ɓəa ɗeki do məɓane.

15Aɓwana mənana səm nda sənəia kat ka, à kə makko kun. Makki amə'eamrəarəu kun, yia mənana səm nda sənəia aɓa do kwaɗi ka. Ɓà ɓwamuru mala Ɓakuli do ata wun.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Filimon

Filimon 1

Makkun nə ban Buləs

1Cautera mənia ka pur nəban Buləs, ɓwa mənana ndă a ndàkurban ace hamnə
Cau Amsəban mala Kərəsti Yesu ka, andə mə'eam səm Timoti. Mə nda ban giləì
Filimon, gyajam ma'səm andə ɓi səm məturo,

2andə mə'nggaula səm Afiya, andə Arkipus ɓi səm soje, andə ikəlisiya mənana
kə kpapi a ɓala mo ka.

3Ɓà Ɓakuli Tar səm andə Mətalabangŋo Yesu Kərəsti pa wun ɓwamuru andə
dorəpwala.

Yàwá andə hiwi mala Buləs

4Ɓà aya pwari mə nə pak hiwi ka, ən nggə pakki Ɓakuli mem yàwá aceo.

5Acemənana ən nggə ok ce paɓamuru mo arə Mətalabangŋo Yesu andə
earcearəu mo arə aɓwana mala Ɓakuli kat.

6Hiwi mem ngga nda mənana ama dotarəu ma'səm sənə we kəla aməkwaɗì ka
nə̀ yinə bwaltagir məlime mala koya gir məɓoarne mənana səm ndanəi a do
ma'səm aɓa kpapi ma'səm sənəa Kərəsti ka.

7Earcearəu mo panam banɓoarnado kərkər andə girikiban, mə'eambəam,
acemənana pe məɓoarne mo yina nə bumpwasəa aban aɓwana mala Ɓakuli kat.

Buləs zəmbəa amur Onisəmu

8Nda gir mənana tsəa sə mə ndanə ɓabumcandəa, kəla mə'eambəo aɓa Kərəsti,
mənana mə nə cio wu pak gir mənana ɓoaro wu pe ka.

9Kat andə amani ka, mə nda rə zəmbəo ace earcearəu, mim Buləs, mənana ən
ena, sə ɗəm adyan ngga mə nda kuro ace Kərəsti Yesu ka.

10Mə ndarə zəmbəo, wu sən məsəswatər mala munem Onisəmu. Ən duk tarrí
aɓa bangŋo akani aɓa ndàkurban.

11Ɗiɗyal ka, ɓwa məɓane na abano, sə adyan ngga, dumənа ɓwa məɓoarne
aban səm kəm.

12Mə nda aban tasə te, ɓà nyare abano adyan. Ká male ka, ɓabumam na ate.

13A eare mem ngga, mə nə bwali akani abanam ɓà dupam gbasha a kunio, aɓa
kùrban mənia mə ndakam ace hamnə Cau Amsəban ngga.

14Sə ən earce pak kəgir mənana pa a tarəia andə eare mo raka ɗang, ace mənana
pe məɓoarne mo, ɓà pur nə ɓabumo, ɓà kəa do ama à cio pup ɗang.

15Pa kəla Onisəmu ka, a ɗwanyibanì aɓalə anonggeo bəti, ace mənana a nə ngga
kumi ɗəm gauwa pa kàm raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

16A dyan ngga, yì ka, pa kəla guro ɗəm ɗang. Kutini bancame mala guro. Abanam ngga, mə'eamrəarəu na mənana ən earkiyi ace raka, sə abano ado ka nə̀ kuti məno, dumənа kəla ɓwa sə kəla mə'eamrəarəu aɓa dotarəu sənəa Mətalabangŋo.

17Ace mani ka, ɓə̀ a twalam kəla ɓio məturo ka, e, kəla mənana a nə em ngga.

18Ɓə̀ pangŋəno məɓane aɓa kə njar, ko a kə kpate tangna ka, ɗi ce a buam.

19Mim Buləs ka, mə nə̀ giləkiyi mənia yì cau ka nə buam. Mə nə mbweo, yale ɓəa kəa bang cau mala yiləmio mənana ən nggə kpato tangne ka ɗang.

20E, mə'eambəam, ən nggə zəmbəo, ləmndəam mənia yì earmuru ka, ace Mətalabangŋo; kəla mə'eambəu aɓa Kərəsti ka, ciem ɓabumam ɓə̀ nongŋo.

21Acemənana ən earəna nə okiru mo ka, ən nggə giləo, nə sələe ama gir mənana ən ɗikiyice abano ka, a nə pak mənana kuti ka.

22Cau mwashat ɗəm ngga, ida, giləki ban-suləo acem, acemənana mə ndanə tsəkɓaləu ama Ɓakuli nə̀ ak ahiwi ma'wun, sə à nə̀ panzəam mə nyare aban wun, banì pà nə̀ sau ɗang.

Masələata makkun mala Buləs

23Abafəras, ɓiam pursəna aɓa Kərəsti Yesu, kə turban nə makkun male.

24Sə anggo gbal, sə Markus, andə Aristakus, andə Dimas andə Luka, aɓeam aməturo.

25Ɓə̀ ɓwamuru mala Mətalabangŋo Yesu Kərəsti do ata wun kat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Amə Ibəru

Amə Ibəru 1

Ɓakuli na cau nə mburkun amə'ɓangna male

1A pwaryan ngga, Ɓakuli na cau nə aká səm kusə pas arə anjargula ɗàngɗáng, nə mburkun amə'ɓangna male.

2Sə a masələata nza man ngga, yi na cau nə səm, nə mburkun Muni, mənana twali ɓà yì duk məliɓala na amur girbunda kat, sə nə́ yi sə pusə kuli andə nzali ka.

3Yì Muna mala Ɓakuli ka, nda tălaban mala ɓoarɓwa mala Ɓakuli, andə purban male yì Ɓakuli. Nə́ cau male mə'rəcande sə bwal agirbunda kat abanɓwáná. Anzəm mana yi langŋəna acauɓikea ma'səm ngga, pələa do a kuli a bu-məli mala Ɓakuli mənana Karban kat ka.

4Anggo sə Muna mala Ɓakuli ka yi kum gulo kuti aməturonjar, kəla mənana lulləu mana Tarrí pe wi ka, kuti malea ka.

Gulo mala Yesu amur aməturonjar

5Yana ɗe ata aməturonjar mala Ɓakuli, mənana Ɓakuli ne wi àkà pwari ama, "A nda Munem, yalung ngga, ən dumənа Tarró" ka? Ko báng gbal amur ɓe kə məturonjar ama, "Mə nə duk Tarrí, sə yì ka, nà duk Munem" ngga?

6Ɓəm ngga, mənana Ɓakuli yinə Muna-dəmbəa male a ɓanza ka, na ama, "Aməturonjar mala Ɓakuli kat ka, ɓəa peri abani."

7Aɓa cau male amur aməturonjar ka, Ɓakuli bangŋa ama, "Kə tsək aməturonjar male ɓəa pələ gung, sə aməturo male ka, kəla lasə bəsa."

8Səa ma amur Muni ka, bangŋa ama, "Domurəm mo we Ɓakuli ka, masələate pà kàm ɗang, sə garamurəm mala domurəm mo ka, nda do amur məsəcau.

9We ka, a earce cauɓoarna, sə a ɓinə ce ɓealɓikea; ace mani ka, Ɓakuli, yì Ɓakuli mo, loasəo cio amur aɓeo yì mənana yí ɗārəo nə muru mala bumpwasəa ka."

10Nyar ɗəm na ama, "We Mətalabangŋo, a tite ka, a nda a kwakita ɓanza, sə a pak kuli nə abuo ka.

11Yia ka, tea nà twalo, sə We ka, a nda àkà banì, a pà nə gəshi ɗang; yia ka, à nà tsəuri kəla eakəna lagir.

12We ka, a nə kàrria kəla kàr nggurbyau; à nà nggáɗiă kəla nggurbyau. Sə mo ka, a pà nə nggaɗì ɗang, apələa mo pà nà mal ɗang."

13Ata aməturonjar ka, yana Ɓakuli ne wi àkà pwari ama, "Do a buam-məlì, she ɓà ən nyesəna aɓeo-aməbura à pələna buno-tsək kusəu a ɓakusəo ka?"

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Nggearə aməturonjar kat ka, abangŋo na mənana à pakkiyi turo, à kə turia ɓəa kə ɗenyi nə aɓwana mənana à nə̀ kum amsəban ngga re?

Amə Ibəru 2

Nunkiru ace tsəkiru arə amsəban mənana Ɓakuli yina səm ngga

1Ace mani ka, səm nə̀ tsək kir səm pépè arə cau mənana səm ok ka, ace mənana ɓə̀ səm ngga kyanggi wi ɗàng.

2Ɓə̀ cau mənana aməturonjar ne ka, kum came kàngkàng, sə koya yàl nzongcau andə mgbicau ka, à kum tangnakusəu mənana karə a rəia ka,

3lang sə səm nə̀ auwa, yi mənana ɓə̀ səm burice mənia yì amsəban məgule ka? Mətalabangŋo bang ce a nggea dəmbe, sə aɓwana mənana a oe nə kiria ka, à na səm ama, kə nda anggo.

4Ɓakuli gbal ka, pu nzəm cau malea nə agir-ləmndəa, andə agir-gyambəliban, andə agir-ndələki ɗàngɗáng, andə aɓoro mala Bangŋo Məfele mənana gakia kəla mana bumi kani wi ka.

Yesu nda tər amsəban

5Ɓanza məno kə yiu səm nakiyi ce ka, Ɓakuli nyi a ɓabu aməturonjar ɗang.

6Maləmce bangŋa a ɓe ban ama: “Yana nda ɓwaməpənde mənana, We Ɓakuli, a kə ɗenyi nəi ka, ko muna ɓwapəndəa mənana a kə tsəkiri ka?

7A cî gatti aməturonjar bəti; a pəti muri nə ɓoarɓwa andə gulo,

8a cî do amur koya gir a pê ka.” Aɓa tsəa mənana Ɓakuli tsək ɓwapəndəa ɓə̀ do amur agir kat ka, ləmndə ama kəgir pà kàm mənana pà a ɓate raka ɗang. Sə ado məno ka, səm malaká sən ko man kat aɓata rəcandəa mala ɓwapəndəa ɗang.

9Gir mənana səm səni ka nda Yesu mənana à cì gatti aməturonjar bəti, ace mənana nə ɓwamuru mala Ɓakuli ka, ɓə̀ wú ace ko yan ngga. Sə adyan ngga, səm səni ka à pətina muri nə ɓoarɓwa andə gulo, acemənana nu tanni wu ace aɓwana ka.

10Ɓakuli ka nda mənana pusə agir kat ka. Sə agir kat ka àkə̀ ce ɓoarɓwa male sə à pa. Yi səni ka nda a njari ɓə̀ yinə amuna male mənana à nda pas ka, ɓəa kum kāmbe aɓa ɓoarɓwa male. Pələa tsək Yesu, yì ɓwaməgule malea, ɓə̀ kum lumsəo aɓalə agir kat kəla mənana Ɓakuli earkiyice ka nə njar mala nu tanni, ace mənana ɓə̀ duk ɓwa mənana karəna nə̀ yinəia aɓa amsəban malea ka.

11Sə ado ka, Yesu andə aɓwana mənana kə táría ɓəa duk mala Ɓakuli ka, Tárria mwashat. Nda gir mənana tsəa sə kəsəkya pakki Yesu arə tunəia ama, amə'eambəi raka.

12Yì ka, ne Ɓakuli ama, “Mə nə hamnə lulləo aban amə'eambəam; mə nə ɓwangsəo aɓalə aɓwana mo mənana à ram ngga.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Na ɗəm ama, “Mə nə guli a rəì.” Sə nyare na ɗəm ama, “Mə ndya sənə amuna mənana Ɓakuli pam ngga.”

14Sə acemənana amuna mala Ɓakuli ka, à pea nə nkila andə nyama ka, Yesu gbal ka duk nkila andə nyama, do kəla yia aɓwapəndəa. Nə́ lú male sə gandə kiɗìki rəcandəa mala məɓealɓikea mənana bwal rəcandəa mala lú ka.

15Anggo sə panzə aɓwana mənana à do malea kat ka, à nda ka aguro aɓata ɓangciu mala lú ka.

16Aɓa məsəcau ka, aməturonjar na Yesu falənia nə̀ bwalia wia kam ngga ɗang. Yiu male ka, nda ace bwalia aməkau mala Ibərayim.

17Ace mani ka, duməni wi ama she nə̀ nyesə ɓamuri kəla amə'eambəi a koya njargula, ace mənana ɓə̀ duk Pəris Məgule mənana ndanə məsəswatər aban aɓwana, à nə̀ earnəi aɓa turo male aban Ɓakuli ka. Anggo ka sə́ nə̀ pa gir'nkila ace twalban cauɓikea mala aɓwana mala Ɓakuli.

18Sə acemənana yì nə nggearəì ka, kutina aɓa tanni andə karəkiban ngga, nə̀ gandə bwali aɓwana mənana à kutio aɓa karəkiban ngga.

Amə Ibəru 3

Yesu ka kuti Musa

1Ace mani ka, wun amə'eamrəarəu mənana Ɓakuli tária ɓəa duk amale, sə à kum tunəban mə'mwashati ata aɓwana male ace ká kuli ka, ɓə̀ səm nyesə ɗenyicau ma'səm aban Yesu. Yì nda ɓwa mənana Ɓakuli tasəi ɓə̀ yì duk Pəris Məgule mala paɓamuru mənana səm bangŋəna ama nda səm kpakiyi ate ka.

2Yì ka, ndanə məsəcau aban Ɓakuli mana twali, kəla mənana Musa ka, ndanə məsəcau aɓa turo male aban aɓwana mala Ɓakuli kat ka.

3Səa ma Yesu ka, ndanə gulo mana kuti mala Musa ka, kəla mana ɓwa mənana ɓak ɓala ka, gulo kuti nggearə ɓah ka.

4Acemənana koya ɓala ka, ɓwa nə̀ ɓè, sə Ɓakuli ka, nda ɓak koya gir kat ka.

5Musa, kəla guro aɓalə aɓwana mala Ɓakuli kat ka, dum nə məsəcau, sə bangcau amur agir mənana Ɓakuli nə̀ yia nea a dəmbəa ka.

6Sə Kərəsti, kəla muna ka, dum nə məsəcau amur aɓwana mala Ɓakuli. Sə səm ngga, səm ndaka aməno yì aɓwana mala Ɓakuli, ɓə̀ səm bwal kàngkàng arə paɓamuru andə tsəkɓaləu ma'səm mənana səm nggə jali nəi ka.

Nunkiru arə ɗwanyi paɓamuru

7Ace mani ka, kəla mənana Bangŋo Məfele kə na ama: “Ɓə̀ yalung, sə wu ongŋa gi ka,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

8wu kəa na ama wu nè tər ɓabum wun, kəla mənana aká wun pâ a pwari mgbicau, a baku məno à karəkiam a ɓabondo ka ɗang.

9Aban məno ka, aká wun karəkiam, à mwamnggi munyi mem, kat andə səna mana à sən agir-ndali mana ən pea aɓa pələa lumi-ine ka.

10Nda gir mənana tsəa sə bumam lullo arə aməno yì aɓwana ka, sə ən bangŋa nəma, 'Ɓabum amənia yì aɓwana ka, pà a rəam ɗang, sə à earce kpata nggurcau mem ɗang.'

11Nda sə ən kángir aɓa bumlulla mem ama, 'À pà nè kutio aɓa usələo mem ɗang.' "

12Wun amə'eamrəarəu, wu tsəkir wun, ɓəa kəa kum kəɓwa aɓalə wun mənana ndanə ɓabum mala ɓealɓikea andə ɗwanyi earnə cau mana nè ci nè bwaki bui arə kpata Ɓakuli məyiləmuì ka ɗang.

13Dumənа ama wu nè nggə ɓak ɓabum arə wun a koya pwari mənana à nè tunəi ama "Yalung" ngga, ace mənana ɓè cauɓikea ɓè kəa swarki kè ɓwa ata wun, ɓè dum nə murcandəa arə Ɓakuli ɗang.

14Ɓè səm bwal kàngkàng arə guliarəu ma'səm mana səm tinate nəi sə kya bik masələate ka, gir mənana kat mala Kərəsti na ka, səm nè kumi ate.

15Kəla mənana Maləmce na ka: "Yalung, ɓè wu ongŋa gi ka, wu kəa tər ɓabum wun kəla mənana aká wun pa a pwari mgbicau ka ɗang."

16Sə à yana mənana ɗe à ok gi, sə à mgbicau ka? Kə aɓwana mənana Musa pusəia aɓa Masar ka, à nda re?

17Sə arə ayan sə bum Ɓakuli lullo, pələa lumi-ine? Pa arə aɓwana mənana à pak cauɓikea, yia mənana aluia sukkio a ɓabondo ka re?

18Sə nə ayan sə Ɓakuli kánna, ama à pà nè kutio aɓa usələo male raka? Kə amə mgbikiru məno na re?

19Nda səm yì səni ka, à kum kutio ɗang, ace kə ɗwanyi paɓamuru malea.

Amə Ibəru 4

Usələo ace aɓwana mala Ɓakuli

1Sə acemənana pàcau mala kutio aɓa usələo mala Ɓakuli na kam piu ka, ɓè səm parkir səm, ɓè kəa do ama à nè kum kəɓwa ata wun mənana nè ɗwanyi kutio ka ɗang.

2Səm ongŋəna Cau Amsəban mana à hamnəi, kəla mənana yia à oe ka. Sə cau mənana à ok ka, ko pusəia a gung ɗang, acemənana à dapì andə paɓamuru ɗang.

3Sə səm mənana səm pà ɓamur səm ngga, səm nda səm nè kutio aɓa usələo məno ka. Sə malea yì aɓwana mənana à pà ɓamuria raka, Ɓakuli na ama, "Pələa

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

ən kánna aɓa bumlulla mem, ‘À pà nə̀ kutio aɓa usələo mem ɗang.’ ” Bang mənia ka, kat andə amani ama maləna aturo male ɗiɗyal a shareta ɓanza ka.

4À giləa a ɓe kə ban aɓa Maləmce amur tongno-nong-ɓaria nongŋo ama: “À tongno-nong-ɓaria nongŋo ka, Ɓakuli usələo arə aturo male kat.”

5Amur kə cau mənia ka, Maləmce nyare bang ama, “À pà nə̀ kutio aɓa usələo mem ɗang.”

6Njar nakam piu mənana aɓea ɓwana nə̀ kum kutio aɓa məno yì usələo ka, sə aɓwana mənana à ok Cau Amsəban mənana à hamnəi a nggea dəmbe ka, à kutio ɗang ace mgbikiru malea.

7Ace mani ka, Ɓakuli nyare tsək ɓe kə pwari mala kutio aɓa usələo male, sə məno yì pwari ka, nda tunəi ama “Yalung ngga.” Ɓakuli na mənia yì cau ka, nə kun Dauda ɗiɗyal ama, “Ɓə̀ yalung sə wu ok gi ka, wu kəa na ama wu nə̀ tə́r ɓabum wun ɗang.”

8Ɓəa bangŋa ama Jesəwa pania wia mənia yì usələo ka, Ɓakuli pa nə̀ nyare nə̀ na ce ɓe kə pwari usələo ɗəm mənana nə̀ yiu ka ɗang.

9Ace mani ka, usələo na kam piu ace aɓwana mala Ɓakuli, kəla usələo mala Ɓakuli a tongno-nong-ɓaria nongŋo.

10Acemənana ɓwa mənana kat kutina aɓa usələo mala Ɓakuli ka, usələni aturo male, kəla mana Ɓakuli ka, usələ arə male yì aturo ka.

11Ace mani ka, ɓə̀ səm ɓariki, ɓə̀ səm kutio a məno yì usələo ka. Sə ɓə̀ səm mgbiki Ɓakuli kiru, kəla mənana amə Isərayila pak ka, pa səm nə̀ kuti kam ɗang.

12Cau mala Ɓakuli ka, ndanə yiləmu, sə ndanə rəcandəa. Cyauwe kuti koya ulang ya nggeabyau mənana kuni ɓari ka. Kə soaban, kə kutia ban gakya mala bangŋe ɓwa andə yiləmi. Kə kutio aban kpakəri mala mú andə girɓamu. Kə pusəta mana nda məɓoarne andə məɓane arə ɗenyicau andə kani mala ɓabum ɓwa.

13Kəgir pà kàm ata agir mənana à pusəia ka, mənana nə̀ səmbərəi Ɓakuli ka ɗang. Koya gir ka, nda gbərangtang sə nong kwas a ɓadəmbəi. Sə yì nda kə ɓwa mənana səm nə̀ ngga bəlki aturo ma'səm a ɓadəmbəi ka.

Yesu nda nggea Pəris Məgule

14Sə acemənana səm ndanə nggea Pəris Məgule mənana warina a kuli, yì Yesu Muna mala Ɓakuli ka, ɓə̀ səm bwal paɓamuru ma'səm kàngkàng, kəla mənana səm ne nə kun səm ngga.

15Mənia yì Pəris Məgule səm ndanəi ka, sələna nə́ arəwukia ma'səm, acemənana yì nə nggearəì ka, kutina aɓalə àkə̀ mənia yì akárəkiban mənana à kə kum səm ngga, a koya njari, kat andə amani ka, ko pak cauɓikea ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

16Ace mani ka, ɓə̀ səm sungŋo, nə məsəkang-kangŋa, aban bunomurəm mala Ɓakuli mə'ɓwamuru. Abanì sə səm nə̀ kum sən-məsəswatər, andə ɓwamuru mənana nə̀ bwala səm nggam, a pwari mənana kat səm nda aɓa təle ka.

Amə Ibəru 5

1Koya Pəris Məgule ka, Ɓakuli na twali aɓalə aɓwana, sə ci ɓə̀ cam acea a ɓadəmbəi, ɓə̀ pà aɓoro andə agir-nkila ace acauɓikea malea ka.

2Sə yì ka, nə̀ gandə bwali amə'ɗwanyi sələe andə aɓwana à ɓwarki ka, ɓukɓuk, acemənana yì nə nggearəì ka, ndanə rəwukya.

3Nda gir mənana tsəa sə yì ka, she nə̀ pa gir'nkila ace amale yì acauɓikea, sə ace acauɓikea mala aɓwana mala Ɓakuli ka.

4Kə ɓwa pà nə̀ gandə pe ɓamuri mənia yì gulo mala Pəris Məgule ɗang, she ɓə̀ Ɓakuli nə tunəi, kəla mənana tunə Haruna ka.

5Anggo gbal, Kərəsti pe ɓamuri gulo mala duk Pəris Məgule ɗang. Ɓakuli nə pe wi məno yì gulo ka sə ne wi ama, “A nda Munem! Yalung ngga, ən dumənа Tarró.”

6Aɓe ban ngga, banggi wi ɗəm ama, “A nda Pəris mana dobuno male pà nə̀ mal raka, kəla mala Melkizedek.”

7Arə abaku mənana Yesu na akani a ɓanza ka, pakki ahiwi andə azəmba, loasə gi ɓua kərkər nə mərəm, aban ká aban ɓwa mənana nə̀ gandə amsəi a bu lú ka. Ɓakuli pələa ok ahiwi male, ace pagulo male aban Ɓakuli.

8Ko kat andə amani ama Yesu ka, Muna mala Ɓakuli na ka, kani okiru aɓa tanni mənana yi kutio aɓaləia ka.

9Lang yi kum lumsəo nə bu məno yì njar mala tanni ka, yi duk tər amsəban mənana málá male pà kàm raka, ace aɓwana mənana à kə kwaɗi cau male ka.

10Sə Ɓakuli tunəi, tàrì ɓə̀ duk Pəris Məgule, kəla mala Melkizedek ka.

Nunkiru arə kyanggi paɓamuru

11Səm ndanə acau pas mənana səm nə̀ ne amur mənia ka, sə bəlki ɓāləi na kwan ngga, acemənana cau kə kaurə kpaka wun ɗang.

12Wu sauwuna aɓa kpata Yesu, ɓə́ ado ka, ɓoaro wu dumənа aməkani aɓea ɓwana gir. Sə ndo wu ndarə kundəarə ɓe ɓwa ɓə̀ kə̀ kania wun amunacau məkeke aɓa cau mala Ɓakuli. Wu nda kəla abangna-muna; mùr-kiura na wu earkiyi ce ka, wu gandə li girlina məcande ɗang.

13Ɓwa mənana ueo amur nu kiura ka, bangna-muna na, pànə ɓe kə sələe amur cau mala gir mənana nda a njari andə mənana pà a njari raka ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Girlina məcande ka, nda ace aɓwana mənana à gulna ka, amənana aɓa pě ka à kə gandə gakita məɓoarne andə məɓike ka.

Amə Ibəru 6

1Ace mani ka, ɓə̀ səm ɗeki akanigir mala tita eauləki acau amur Kərəsti. Ɓə̀ səm tùr a dəmbəa, ɓə̀ səm lumsə aɓa bwaltagir. Ɓə̀ səm ngga nyar ɗəm aban kwakita kusəɓă amur pwanzali andə vwaki bu arə aturo mənana à nə̀ kánəban a lú, andə paɓamuru aban Ɓakuli ɗang.

2Sə ɓə̀ səm ngga camarə ɓəsələki kanigir amur batisəma, andə tsəkbu amur aɓwana, andə lo mala alú, andə amur kasə ɓashi mənana masələate pà kàm raka ɗang.

3Ɓoaro səm nə̀ tùr a dəmbəa! Sə mənia ka nda gir mənana səm nə̀ pa, ɓə̀ Ɓakuli ear ka.

4Aɓwana mənana à purî ɓa paɓamuru malea arə Kərəsti ka, à pà nə̀ gandə nyesəia ɗəm ɓəa pwanzali ɗang. Lang sə mani ka nə̀ pa anzəm mana à kumənа tălaban a ɓabumia, à ongŋəna ɓoro mana yiu nə kuli, mana Ɓakuli kə pea aɓwana male, sə à kumənа kāmbe malea mala Bangŋo Məfele, sə à nyare à yì pələ nə nzəmia ka?

5Ɓəm ngga anzəm mana à ongŋəna ɓoro mala cau mala Ɓakuli andə arəcandəa mala nza mənana kə yiu ka,

6sə ɓəà yi nyare à purî njar mala paɓamuru malea aɓa Kərəsti ka, à nda rə ɓəsələ gballì Muna mala Ɓakuli amur nggun-gangndi. Nyar ɗəm ngga à nda rə pe wi kəsəkya a ɓaməsə ɓwapəndəa.

7Nzali mənana kə nu murmbulo mana kə nya amuri tutu, sə kə pusə agir-soro, ace pà girlina mala aɓwana mənana à kə rəì ka, nə̀ kum tsəkbu mala Ɓakuli amuri.

8Sə nzali mənana kə pusə azwe andə bondo məɓike ka, ɓe kə ɓoaro pa a rəì ɗang. Gbashina ban suban, a masələate ka, à nə̀ pìsəì.

9Wun amə'eamrəarəu mənana ən earkiyi cea ka, ko kat andə amani ama səm bangŋa ana ka, səm ndanə məsəkang-kangŋa ama, wu ndanə agir məɓoarne mənana à kə yiu a tarəia andə amsəban ngga.

10Ɓakuli ka mə'ɗwanyi məsəcau na ɗang; ɓāləi pà nə̀ lorə aturo ma'wun andə earcearəu mənana wu ləmndəi ace, nə ɗenyi mənana wu ɗenyi nə aɓwana male, sə wu ndarə lidəmbəa nəi ka ɗang.

11Səm nggə earce ama koyan ata wun ngga, ɓə̀ ləmndə ulang məno yì rəɓəla arə turo məɓoarne ka, ba masələate, ace mənana tsəkɓaləu ma'wun ngga, ɓə̀ kum lumsəo.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Səm earce ama ɓə̀ wu duk amənkundər ɗang. Səm ama, wu sən arə aɓwana mənana ace paɓamuru andə munyi malea ka, à yì kum gir mənana Ɓakuli na ce nə̀ pà ka.

Lumsəo mala gir mana Ɓakuli na ce nə̀ pàk ka

13Ɓakuli nə̀ pàcau male aban Ibərayim ngga, kan nə ɓamuri, acemənana kəɓwa pà kàm gulo kuti, mənana nə̀ kan nəi ka ɗang.

14Kan ama, "Ɓafo, mə nə tsəko bu, sə mə nə tsək aməkeo ɓəa lakki pas."

15Sə acemənana Ibərayim pak munyi, kundə ka, yi kum gir mənana Ɓakuli ne wi ama nə̀ pe wi ka.

16Aɓwana kə kan nə́ aɓwana mənana à kutia nə́ gulo ka, sə kángir ka, nda ləmndə ama gir ka məsəcau na, sə nda mənana nə̀ tamsə koya makgir ka.

17Ɓakuli pa cau nə kana, acemənana kə earce ama aɓwana mənana à nə̀ kum gir mənana pàcau ace ka, ɓəa dum nə sələ̀e ama, yì ka, pà nə̀ nggaɗi ɗenyicau male arə kane male ɗang.

18Ɓakuli pana pàcau andə kángir male yia kəm. Amənia yì agir ɓari ka, à kə gandə nggaɗia ɗang, acemənana Ɓakuli ka, pà nə̀ gandə na nyir ɗang. Ace mani ka, səm mana səm ɓangŋəna aban ká alta auwa abani ka, səm kumə̀na ɓakɓabum məgule ace bwal kàngkàng arə tsəkɓaləu mənana à tsəka səmi a dəm səm ngga.

19Mənia yì tsəkɓaləu səm ndanəi ka, nda rəcandəa mənana bwal yiləmi səm kàngkàng, dəurəo pa kàm raka. Yì tsəkɓaləu ka, nda mənana nə̀ ká nə səm anzəm lagir aɓa Ban Nggea Məfele ka.

20Yesu angŋa dəmbəa warina kam ace səm. Dumə̀na Pəris Məgule mənana dobuno-pəris male pà nə̀ mal raka, kəla mala Melkizedek.

Amə Ibəru 7

Melkizedek ka Pəris na

1Ɓwa mənia yì Melkizedek ka, murəm mala nggeala Salem na, sə ɗəm ngga, yì nda Pəris mala Ɓakuli mana karban kat ka. Anzəm mənana Ibərayim linamurəm a lwa amur amurəma, sə nda aban nyare ka, à yì je andəi, pələa tsəki Ibərayim bu.

2Ibərayim twal mwashat-aɓa-lum mala koya gir mənana kumo aban lwa ka, sə pe Melkizedek. Lulləu mənia ama Melkizedek ka, ɓāləi nda "murəm ɓealɓoarna"; sə ɗəm ngga, yì nda "murəm mala Salem", sə murəm Salem ngga ɓāləi nda "murəm dorəpwala."

3Yì Melkizedek ka, Maləmce ləmndəa ko yan nda tarrí ko ngge, ko a ya tau sə pùr ɗang. Sə à gilə kə gìr amur ɓəlban andə masələata do yiləmu male ɗang. Yì

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

ka, nda kəla Muna mala Ɓakuli, mənana do-pəris male ka masələate pà kàm raka.

4Wu sən ulang gulo mala mənia yì ɓwa mənana kà-səm Ibərayim pe wi mwashat-aɓa-lum mala agir mənana pwan a kun munəo ka.

5Nggurcau mala Musa ka, bangŋa ama, amə kau mala Lawi mənana à ak turo pəris ka, ɓəa ak mwashat-aɓa-lum, a bu acilia amə Isərayila, yia amə'eambəia. Yia apəris ka, à nə̀ ak məno ka, kat andə amani ama yia andə acilia amə Isərayila gbal ka, amə kau mala Ibərayim na ka.

6Sə Melkizedek, mənana pà a tau mala Lawi raka, ak mwashat-aɓa-lum a bu Ibərayim. Sə pələa tsəki Ibərayim bu, yì ɓwa mənana Ɓakuli ak dəmbəa pà acau male abani ka.

7Makgir pà kàm a rəì ɗang ama ɓwa mənana nə gulo ka, nda nə̀ tsəki ɓwa məkyauwe bu ka.

8Apəris mənana a tau mala Lawi, mənana à akiyi mwashat-aɓa-lum ngga, aɓwapəndəa na mənana à kə wu ka; sə mala Melkizedek mənana ak mwashat-aɓa-lum a bu Ibərayim ngga, à bangŋəna ama yì ka, ndakam nə yiləmu.

9Səm nə̀ gandə bangŋa ama Lawi mənana akiyi mwashat-aɓa-lum a bu aɓwana ka, pà mwashat-aɓa-lum aban Melkizedek nə bu Ibərayim.

10Ko kat andə amani ama, anggo ka, a malaká ɓəlì yì Lawi raka, nggearə tau mənana Lawi yi pur kam ngga, nda aɓa nkila mala Ibərayim, a baki məno Melkizedek akiyi kə mwashat-aɓa-lum a bu Ibərayim ngga.

Yesu ka, nda kəla Melkizedek

11Ɓakuli ka pani amə Isərayila Nggurcau ama dobuno-pəris ka nə̀ pur a tau mala Lawi. Sə aturo-pəris mala məno yì tau mala Lawi ka, yinə aɓwana, à kum lumsəo kəla mənana Ɓakuli earkiyi ce ka ɗang. Nda gir mənana tsəa sə Ɓakuli loasə ɓe pəris, a njari mala Melkizedek, sə pà a njari mala Lawi andə Haruna raka.

12Sə ɓəà nggaɗì dobuno-pəris ka, dumənа pup gbal ama à nə̀ nggaɗì nggurcau nì.

13Yì pəris mənana à nakiyi mənia yì acau amuri ka, pur a ɓe tau ɗàng, mənana kəɓwa pà kàm a məno yì tau male mana kutio aban pak turo mala pəris amur gyangŋan àkə̀ pwari ka ɗang.

14Puro mala Mətala səm a tau mala Yahuda ka, gbara arə kəgir ɗang. Sə Musa ka, kə cau pur a kuni ama tau mala Yahuda ka, apəris nə̀ pur kam ɗang.

15Gir mənana yi pusə ceì kam bwāng ngga nda yiu mala ɓe bəsa pəris, mənana nda kəla Melkizedek ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

16Yesu ka duk pəris, sə pà acemənana yì ka, lumsə kun gir mənana nggurcau mala Ɓakuli earkiyi ce amur ɓəlban a tau mala Lawi ka ɗang. Yi duk pəris nə rəcandəa mala yiləmu mənana à pà nə̀ gandə kiɗiki raka.

17Maləmce bangŋa amuri ama: “We ka, a nda pəris masələate pà kàm ɗang, aɓa njar mə'mwashati kəla mənana Melkizedek ka pəris na ka.”

18Nzongcau mala dobuno-pəris mə'e ka, à nyesəni a giriban, acemənana pà nə́ rəcandəa ɗang, sə gandə pak gir mənana ɓoaro ɓə̀ pak ka ɗang.

19Nggurcau mənana Ɓakuli pa nə bu Musa ka, gandə tsək kəgir ɓə̀ lumsəo kəla mənana Ɓakuli earkiyice ka ɗang. Sə adyan ngga, à yina nə́ bəsa tsəkɓaləu mənana ɓoaribanì, nə̀ nun səm aban Ɓakuli tù ka.

20Dobuno-pəris mala Kərəsti ka, Ɓakuli kwaki te nə kángir! Sə dobuno-pəris mala acili aɓwana a tau mala Haruna ka, kana pa a rəì ɗang.

21Sə mala Yesu ka, duk pəris nə kángir mənana Ɓakuli kánna aɓa cau male mənana ne wi ama: “Mətalabangŋo kánnəna, sə pà nə̀ nyar nə te ɗəm ɗang ama, ‘A nda pəris mana do mo kəla pəris pà nə̀ mal raka.’ ”

22Ace mənia yì kánna ka, Yesu dumənа ɓwa mənana nə̀ cam a kusə mənia yì bəsa kurcau, mənana ɓoari mə'e ka, ace mana ɓə̀ yi lumsəo.

23Apəris mənana aɓata məno yì dobuno-pəris mə'e ka, à yì duk pas, acemənana ko yan atea ka, lú tamsəì arə lidəmbəa nə turo mala pəris.

24Sə acemənana Yesu ka, lú gandə tamsəe raka, dobuno-pəris male ka, masələate pà kàm ɗang.

25Ace mani ka, nə̀ gandə amsə aɓwana mənana à yiu aban Ɓakuli nə bani ka, a koya njari, acemənana ko aya pwari ka ndakam nə yiləmu ace zəmbəa acea.

26Ulang mənia yì Pəris Məgule, yì Yesu ka, nda səm earkiyice ka. Acemənana yì ka, ɓwa məfele na, panə cau a rəì ɗang, kə pak cauɓikea ɗang, sə yì ka, Ɓakuli tarrì ci ɗàng nə amə'cauɓikea. Adyan ngga, Ɓakuli pani wi gulo amur agir kat a kuli.

27Yì ka, pà kəla acili apəris məgule mənana à camarə paki agir-nkila pwari-pwari ace acauɓikea malea ata dəmbəa, sə mala acili aɓwana ka ɗang. Yì ka, pà gir'nkila kusə mwashat ɓərɓər ace acauɓikea malea, yì mənana yi pa ɓamuri ka.

28Nggurcau mala Musa kə twal aɓwapəndəa aɓa gatti malea, ɓəa duk apəris məgule. Səa ma anzəm mənana à pana Nggurcau mala Musa ka, Ɓakuli yi twal Muni nə́ kánna ɓə̀ yì duk Pəris Məgule, mənana lumsəna aɓalə agir kat mana Ɓakuli earkiyi ce ɓə̀ duk ka, málá male pà kàm ɗang.

Amə Ibəru 8

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Pəris Məgule mala bəsa kurcau

1Mugula cau mənana səm nakiyi ka, nda mənana ama, səm ndanə məno yì Pəris
Məgule mənana nda aban do a bu məli mala bunomurəm mala Ɓakuli mənana
karban kat ka, a kuli.

2Akano sə kə pak turo male mala Pəris Məgule, aɓa Ban Nggea Məfele, yì
Taragula məɓafoe mənana Mətalabangŋo nə ɓè, ɓwapəndəa na raka.

3Sə acemənana koya Pəris Məgule ka, à twali ace mənana ɓè kə pà aɓoro andə
agir-nkila aban Ɓakuli ka, anggo gbal sə mənia yì Pəris Məgule ma'səm ngga,
dumənа ama she nə pang nə ɓe gir a bui, mana nə pà ka.

4Ɓəa bangŋa ama nda kani a ɓanza ka, ɓə́ pà nə duk pəris ɗang, acemənana
apəris na kam mənana à kə pāki aɓoro mana Nggurcau kani ka.

5Ban mənana apəris kə pak turo-pəris kam ngga, kanikigir na arə məɓafoe sə
yiləmi məɓafoe na mənana akano a kuli ka. Nda gir mənana tsəa sə lang Musa
nə loasə Taragula ka, Ɓakuli nunkiri ama: "Sələ ama koya gir ka a pangŋəni kəla
mənana ən ləmndəo amur nkono ka."

6Sə turo-pəris mənana à pè Yesu ka, karmur turo-pəris mə'e nə ɓoaro. Kəla
məno gbal ka, bəsa kurcau mənana Yesu yinəi nəban Ɓakuli aban aɓwana male
ka, kuti mə'e. Nda acemənana yì bəsa kurcau ka, à kwakite amur apacau ace
agir mənana à ɓoari mala kurcau mə'e ka.

7Ɓəa bangŋa ama kurcau mədəmbe ka, kə məɓane pà kàm a rəì raka, ɓə́ à pà nə
na ce nggaɗe nə́ ɓaria ɗang.

8Sə Mətalabangŋo Ɓakuli ka, kum amə Isərayila nə́ məɓane mala ɗwanyi kpata
nggurcau mədəmbe, sə na ama: "Ən bangŋəna, apwari na à kə yiu ka, mənana
mə nə kurcau məbəshe nə amə Isərayila, sə nə ɓala mala Yahuda.

9Pà nə pă kəla kurcau mənana ən pe sənə akea ka ɗang. Məno yì kurcau ka ən
pê a pwari mənana ən bwalia a garabuia, sə ən pusəia aɓa nzali Masar ka. Səa
ma à cam nə məsəcau amur kurcau mənana ən pangŋənia ka ɗang, nda sə ən
pələia wia nzəmam ngga." Mətalabangŋo nə nakiyi mənia yì cau ka.

10"Adyan ngga, mənia nda kurcau mənana mə nə pang nə ɓala mala Isərayila,
aɓalə apwari məno ka. Mətalabangŋo nə nakiyi mənia yì cau ka. Mə nə tsək
angguracau mem aɓa ɗenyicau malea, sə mə nə giləia a ɓabumia. Mə nə duk
Ɓakuli malea, sə yia ka, à nə duk aɓwana mem.

11Kə ɓwa pà nə kanî ɓi mə'murkala, ko mə'eambəi ama, 'Surə Mətalabangŋo'
ɗang, acemənana ko yana atea ka nə surəam, twalo aban ɓwaməkyauwe kya
bwal ban ɓwaməgule.

12Sə mə nə twalia wia ban aɓealɓikea malea, ɓaləam pà nə kasə ɗəm arə
acauɓikea malea ɗang."

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Tunəo mənana Ɓakuli tunə mənia yì kurcau ama “Məbəshe” ka, ləmndə ama mədəmbe ka, Ɓakuli tsəngŋəni pələna mə'e. Sə gir mənana nda rə e sə turo male pà kàm ɗəm raka, te mala nə̀ ndərmi.

Amə Ibəru 9

Peri aɓata kurcau mə'e

1Məno yì kurcau mədəmbe, mənana nda anre Ɓakuli andə amə Isərayila ka, ndanə angguracau male mala peri, andə ban məfele male gbal kani a ɓanza.

2À loasə Taragula nə a ɓaləi ɓari. A ɓāləi mədəmbe ka, gir tamsə pitəla na kam andə tebəl, sə agbatali bəredi mənana à tària ace Ɓakuli ka. Mənia yì ɓāləi ka, nda mənana à tunəki ama Ban Məfele ka.

3Anzəm lagir mənana gau nre ban ngga, ɓaria ɓāləi na kam mənana à tunəki ama Ban Nggea Məfele.

4Aɓa mənia yì ɓāləi ka, gyangŋan zənariya ace pisə muru mə'rəmɓoarne na kam, sə akwati mənana à tunəi ama Akwati mala Kurcau Mə'e ka. Yì akwati ka à tasə ɓāləi andə nzəmi kat nə zənariya məɓoarne. Aɓa mənia yì akwati ka, manna na kam aɓa muna bàng-zənariya, sə gara mala Haruna mənana tò mbui ka. Aɓa yì akwati ɗəm ngga akpamgbəlang tali na kam ɓari mənana Ɓakuli gilə Anzongcau Lum male amuria ka.

5Amur Akwati ka, à tsək aɓə̀nzál mala acerup, mənana à nda à ləmndə ɓoarɓwa mala Ɓakuli ka. Acerup mən ankpamtaria amur Akwati, à kùmsə mur ban-do mala ɓwamuru. Səa ma amənia yì agir ka pa səm nə̀ gandə bəlki ɓaləia mwashat-mwashat ado ɗang.

6Ɓə̀ à tsəngŋəna amənia yì agir kat anggo ka, apəris kə kutio aɓa ɓāləi mədəmbe mala Taragula pwari-pwari ace pakki aturo malea.

7Sə ɓaria ɓāləi, yì Ban Nggea Məfele kat ka, kə Pəris Məgule na nəmurəì kutikiyi kam ngga. Sə məno yì kutio mala Pəris Məgule ka, nda kusə mwashat ɓərɓər aɓa pələa mwashat. Ɗəm ngga, she nə̀ ká nə nkila a bui nə̀ ngga pā aban Ɓakuli ace acauɓikea male sə ace acauɓikea mala acili aɓwana, mənana à pak aɓa ɗwanyi sələ̀e ka.

8Bangŋo Məfele na ban pak turo nə́ amənia yì agir ka, ace ləmndəa səm ama njar kutio aɓa Ban Nggea Məfele ka, à malaká mənni peatu ɗang, à pà mənana Taragula mədəmbe na kam piu aban came ka.

9Amənia yì agir kat ka à nda ban ləmndəa səm gir arə nza mənia dyan ngga. Ɓāləi ka nda mənana ama aɓoro andə agir-nkila mənana apəris pākiyi ka, à gandə panzə aɓwana mənana à kə yiu a peri ka, arə múr-haləkya malea ɗang.

10Mənia ka nda acemənana yì njar mə'e ka nda àkə̀ ce akunacau mala agir mana nggurcau eari aɓwana ɓə̀a li ko ɓə̀a nu andə amana earia wia raka, andə

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

anzongcau ɗàngɗáng mala laki arəu andə agir. Sə aməno ka angguracau mala pakki agir mənana məsəu kə sənia ka nda, ba pwari mənana Ɓakuli yi kwakita bəsa njar ka.

Amsəban aɓa nkila mala Yesu Kərəsti

[11]Mənia ka ləmndə ama, Kərəsti yina kəla Pəris Məgule mala agir məɓoarne mənana à nda kani ado ka. Yì ka, kutina aɓa Taragula məno mənana kuti mədəmbe nə gulo andə lumsəo ka; Taragula mənana bu ɓwapəndəa nə pe raka, sə pà gbal aɓa ɓanza mənia Ɓakuli pusəì ka ɗang.

[12]Kərəsti kutio aɓa Ban Nggea Məfele kat kusə mwashat ɓərɓər. Pà nə́ nkila mala ambulpəndəa andə alo-nda ace pà gir-ɗarəa sə kuti ɗang. Nda nə́ nggearə nkila male sə kutio. Sə anggo sə yì nə́ ɓamuri ka, kumba səm panzəban aɓa cauɓikea andə tangnakusəu male. Panzə səm nə panzəban mənana pà nə̀ mal raka.

[13]Aɓata njar mə'e ka, aɓwana mana à pəndəkina a nê mala Nggurcau mala Musa ka, à karəa à nə̀ peri aban Ɓakuli ɗang. Kat andə amani ka ɓəa watsəkia nə nkila mala ambulpəndəa andə mala ajamnda, andə tú mala lo-nda mənana à pisəì kəring ngga, məno ka nə̀ lea à nə̀ kum ɓoarnsari a nggūrəu.

[14]Sə gir mənana kuti məno kuko ka, nkila mala Kərəsti nə̀ pè. Kərəsti mənana cauɓikea pa a rəì raka, pa ɓamuri kəla gir'nkila aban Ɓakuli, aɓa rəcandəa mala Bangŋo mənana tè malkiyi raka. Nkila male nə̀ lak ɓabum səm aɓalə aturo məpəndəke mənana à nə̀ ká nə səm a lú ka. Sə anggo ka, səm nə̀ peri aban Ɓakuli məyiləmuì.

[15]Nda gir mənana tsəa sə Kərəsti duk məkutio a nre-rəarəu mala bəsa kurcau a nre Ɓakuli andə aɓwapəndəa ka. Ado ka kə yinə aɓwana mana kat à tunəia ka, ɓəa ak liɓala mənana tè pà nə̀ mal raka, a bu Ɓakuli mənana angŋa dəmbəa náná ama nə̀ pea wia ka. Mənia ka nə̀ gandə pa acemənana Kərəsti wú ace panzəia aɓata ɓashi mala acauɓikea mənana à pea aɓata kurcau mə'e ka.

[16]Amur cau mala eare mala ɓwa ace liɓala mənana à kə giləì nə giləe ka, kaniama à nə̀ pangŋəna turo nəi ka, she à nə̀ ləmndə ama mətala-ɓala ka wuna pa andəa məsəi ɗang.

[17]Acemənana cau liɓala ka, à kə pangŋəna turo nəi ɗang, ɓə̀ mətala-ɓala na kam nə yiləmu ka.

[18]Nda gir mənana tsəa sə ko nggearə kurcau mədəmbe ka, à pangŋa turo nəi ɗang, she lang à sukkina nkila mala agirkusəu ka.

[19]Anzəm mənana Musa maləna banggi aɓwana kat koya nzongcau mala nggurcau ka, pələa twal nkila mala alo-nda andə mala ambulpəndəa, andə múr, sə watsəkia amur maləmce mala nggurcau. Watsəkia gbal amur aɓwana kat, nə́ ɗàndíng məbangŋe andə mbú bondo-hisop.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

20Sə na ama, “Mənia yì nkila ka, nda tsəkiyi kurcau mənana Ɓakuli tsəka wun ɓə̀ wu kpate ka, aɓa turo.”

21Anggo gbal sə watsəki nkila arə Taragula andə koya gir mənana à kə pangŋa turo nəi ace peri a ɓāləi ka.

22Məsəcau ka, nggurcau earce ama bangula agir kat ka, ɓəa lea nə ɗarəban nə nkila; sə ɓə̀ ɗarəban nə nkila pà kàm raka, twalban cauɓikea pa kàm ɗang.

Kərəsti pà ɓamuri ace twalban cauɓikea

23Amənia yì agir mənana à ndaka ayiləmi agir məɓafoe mənana a kuli ka, dumənа ama à nə̀ lea nə amənia yì agir-nkila ka. Sə agir məɓafoe mənana a kuli ka, dumənа pup ɓəa lea nə gir'nkila mənana kuti gir'nkila mala agirkusəu ka.

24Pà aɓa ban məfele mənana bu ɓwapəndəa nə pè ka sə Kərəsti kuti ɗang. Məno ka yiləmi gir məɓafoe na. Yì ka, kutio a nggearə kuli, ace ləmndə rəì ado a ɓadəm Ɓakuli a kúnì səm.

25Kutio male a kuli ka, pà ace mənana nə̀ nggə ɓəsələki pà ɓoro mala ɓamuri, kəla mənana Pəris Məgule a kani a ɓanza kə kutio aɓa Ban Nggea Məfele koya pələa, nə nkila mənana nkile na raka ɗang.

26Ɓə̀ nda anggo ka, ɓə́ Kərəsti camənа arə nu tanni tutu, twal a tita ɓanza yi bwal adyan. Səa ma ado ka, yi pusərəi kusə mwashat ɓərɓər a masələata anza, ace mənana ɓə̀ twalban cauɓikea, nə́ pa mənana pà ɓamuri duk gir'nkila ka.

27Sə kəla mənana à tsəngŋəna ama ɓwa nə wu kusə mwashat, sə anzəm man ngga nə̀ came a ɓadəm ɓashi ka,

28anggo gbal, Kərəsti wu kusə mwashat ɓərɓər ace mənana ɓə̀ twalban cauɓikea mala ɓwapəndəa pas ka. Nə̀ ngga yiu ɗəm, sə pà ace twalban cauɓikea ɗang, nda ace mənana nə̀ yia amsə aɓwana mənana à kə kundəi nə rəɓəla ka.

Amə Ibəru 10

Kərəsti pa gir'nkila nə nggūrəi kusə mwashat ace aɓwana kat

1Nggurcau ka, nda yiləmi agir məɓoarne mənana à nə̀ yiu ka; nda məsərə gir məɓafoe nə nggearəì ɗang. Ace mani ka, nə agir-nkila mənana à kə ɓəsələki pākia koya pələa ka, Nggurcau pà nə̀ gandə tsək aɓwana mənana à kə yiu a peri ka, ɓəa kum lumsəo kəla mənana Ɓakuli nə̀ earcea ɓəa lumsə ka ɗang.

2Ɓəa bangŋa ama Nggurcau nə̀ gandəi ka, ɓə́ aməno yì agir-nkila ka, à tamsənia, sə aməperi gbal ka à langŋənia, kusəia pura; muria pà nə̀ haləkya ɗəm arə cauɓikea ɗang.

3Səa ma aməno yì apaɓoro mala agir-nkila ka, à kə kasə ɓaləia arə acauɓikea malea koya pələa.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

4Acemənana nkila mala ajamnda andə ambulpəndəa ka, à pà nə̀ gandə twalban
cauɓikea ɗang.

5Nda gir mənana tsəa sə Kərəsti, lang yina a ɓanza ka, banggi Ɓakuli ama: “Agir-
nkila andə aɓoro ka, a éarceà ɗang, səa ma a pa nam nggūrəu.

6Pa ɓoro nə agirkusəu mənana à nə̀ pisəì kəring, andə pa ɓoro ace twalban
cauɓikea ka, bumo kə pwasə a rəia ɗang.

7Pələa ən na nəma, ‘Mə ndya ka, ən yiu ace pak gir mənana ɓabumo kànì ka, we
Ɓakuli, kəla mana à giləa a muram aɓa Maləmce ka.’ ”

8Kərəsti na a dəmbəa ama, “Agir-nkila andə aɓoro, andə apaɓoro nə agirkusəu
mənana à nə̀ pisəì kəring, andə aɓoro ace twalban cauɓikea ka, a earcea ɗang
sə bumo kə pwasə a rəia ɗang.” (Kat andə mani ka amənia ka Nggurcau nə̀ tsəa
ama ɓəa kə pea ka.)

9Pələa lidəmbəa na ama, “Mə ndya ka, ən yiu ace pak kànì mo.” Anggo ka Kərəsti
yi tamsə kurcau mədəmbe ace mənana nə̀ tsək ɓaria aɓa turo ka.

10Sə aɓa pĕ mala məno yì kànì mala Ɓakuli ka, səm dumənа amale nə pá
mənana Yesu Kərəsti pà ɓoro nə nggūrəì kusə mwashat ɓərɓər ace koyan ngga.

11Aɓata kurcau mə'e ka, ko ya pəris ka kə came a ɓadəm gyangŋan aban pak
turo male mala peri pwari andə pwari. Kə̀ camarə ɓəsələki pa ɓoro nə agir-nkila
mə'mwashati, agir-nkila mənana à pà nə̀ gandə twalban cauɓikea raka.

12Sə Kərəsti ka, pa ɓamuri kəla gir'nkila kusə mwashat ɓərɓər ace acauɓikea,
pàɓoro mənana karəna ace twalban cauɓikea, málá male pà kàm raka, pələa
ɓùn tè do a bu-məli mala Ɓakuli.

13Twal a pwari məno ka, nda kano aban kundə Ɓakuli she ɓə̀ ɓunggina
aɓiməbura, tsəngŋənia à pələna buno-tsək kusəu a ɓakusəi ka.

14Nə mənia yì pa ɓamuri mənana pa kusə mwashat ka, tsəngŋəna aɓwana
mənana kə tària ace Ɓakuli ka, à lumsəna kəla mənana Ɓakuli earkiyice ɓəa pak
ka, málá male pà kàm ɗang.

15Sə Bangŋo Məfele gbal ka, earəna nə mənia ka ama anggo sə pa. A tadəmbe ka
bangŋa ama:

16“Mənia ka, nda kurcau mənana mə nə pè sənəa aɓwana mem anzəm apwari
məno ka. Mətalabangŋo nə nakiyi mənia ka. Mə nə tsək anzongcau mem a
ɓabumia, sə mə nə giləia aɓalə aɗenyicau malea.”

17Nyare na ama: “Acauɓikea andə aɓealɓikea malea ka, pà mə nə ɗenyi nəia
ɗəm ɗang.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

18Ace mani ka, ɓə̀ Ɓakuli twaləni ɓwa ban amənia yì agir ka, à pà nə̀ na ce pà ɓoro nə agir-nkila ɗəm ace twalban cauɓikea ɗang.

Ɓak ɓabum andə nunkiru

19Ace mani ka, wun amə'eamrəarəu, səm nə̀ gandə kutio nə məsə kangkangŋa aɓa Ban Nggea Məfele kat, nə nkila mala Yesu.

20Yi mənba səm bəsa njar məpà yiləmui mənana kútí nə ɓa lagir aban ká aɓa Ban Nggea Məfele kat ka. Yì bəsa njar ka yi pang nə́ nggūrəi mənana pă ɓə̀ duk gir'nkila ka.

21Ləmndə ama səm ndanə Pəris Məgule amur aɓwana mala Ɓakuli.

22Ace mani ka, ɓə̀ səm sung tù aban Ɓakuli, nə guli kat a rəì, nə ɓabum mwashat, sə nə aɗenyicau mənana à langŋənia aɓa múr-haləkia mala cauɓikea ka. Ɓə̀ səm sung abani nə anggūrəu mənana à langŋənia nə mur məɓoarnsari ka.

23Ɓə̀ səm bwal kàngkàng arə tsəkɓaləu ma'səm mənana səm nggə bangce ka, acemənana Ɓakuli mənana pàcau aban səm ngga, à nə̀ gandə guli a rəì ama kə nggaɗi kuni ɗang.

24Ɓə̀ səm alta anjargula mala loasə rəarə səm aban ká ləmndə earcearəu andə pakki aturo məɓoarne.

25Sə ɓə̀ səm ngga burice kpapi ma'səm abanɓwáná, kəla mənana aɓea aɓwana na aɓa ɓealəu mala pê anggo ka ɗang. Ɓə̀ səm nggə ɓak ɓabuma rə səm, sə ɓə̀ səm pa rəcandəa arə pe kpəm, kəla mənana ado wu kə sən Pwari nyare yiu mala Mətalabangŋo no kə gbashi tu ka.

26Ɓə̀ səm gine sə səm lidəmbəa nə pak cauɓikea kpakpak, anzəm mənana səm sələna rə məsəcau ka, kə ɓe gir'nkila pà kàm mənana ueo ɗəm à nə̀ pa ace twalban acauɓikea ka ɗang.

27Kəgir mənana ueo ka, nda ɓaləkasəkya arə yiu mala ɓashi mala Ɓakuli andə bəsa mə'earke kərkər mənana nə̀ yia twalta aɓiməbura ka.

28Ɓə̀ ko yana sə par Nggurcau mala Musa ka, à wali wú, sən məsəswatər pà kàm ɗang, yi mənana ɓəa aɓwana ɓari ko tārú earəna ama anggo sə gir nî pak ka.

29Sə mala ɓwa mənana ɓəsəki Muna mala Ɓakuli, parki a ɓakusəi, sə nyesə ce nkila male ɓà, kəla gir məfele na raka, ɓashi male nə̀ ɓiki pa kərkər. Acemənana mənia yì nkila ka nda nkila mala kurcau mənana panzəi aɓalə acauɓikea male ɓə̀ duk mala Ɓakuli ka. Sə ɗəm ngga ɓə̀ məno yì ɓwa ka sanggi Bangŋo Məfele mənana kə yinə ɓwamuru mala Ɓakuli amur səm ngga, ɓashi mənana nə̀ suləo amuri ka, nə̀ ɓiki pa kərkər.

30Səm sələna ama Ɓakuli náná ama, “Mbwe tangnakusəu ka mem na; mə nə mbwekia wia a kúnì.” Ɓəm ngga na ama, “Mətalabangŋo nə̀ pakki aɓwana male ɓashi.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

31Nggea gir ɓangciu na kərkər ɓə̀ ɓwa kpa a ɓabu Ɓakuli məyiləmuì.

32Wu ɗenyi nə anonggeo mənana a pwaryan wu tita tǎlaban a ɓabum wun ngga. Wu tanni kərkər, sə wu eare tanni mak wun ɗang.

33Ɓe pwari ka, à sanggi wun a məsə aɓwana, à pà wun tanni; sə a ɓe pwari ka, wu came anzəm aɓwana mənana à kə pea wia tanni gbal ka.

34Aɓwana mənana à turia aɓa ndàkurban ngga, wu sən məsəswatər malea. Ko nggearə akume ma'wun mənana à ea arə wun nə rəcandəa ka, wu pak bumpwasəa nə məno, acemənana wu sələ̀na ama wu ndanə kume mana kuti məno ka, sə ɗəm ngga pà nə̀ mal raka.

35Ace mani ka, wu kəa turta məsəkang-kangŋa ma'wun ɗang, tangnakusəu məgule na ate.

36Ɓoaro wu dum nə munyi, ace mənana ɓə̀ wu lumsəna kun kànì mala Ɓakuli ka, wu nə̀ kum gir mənana na ama nə̀ pak ka.

37Acemənana, kəla mana Maləmce bang ngga, “Banì pà nə̀ sau ɗang, ɓwa mənana kə yiu ka, nə̀ yiu, sə pà nə̀ dəndi yiu ɗang.

38Səa ma məɓealɓoarna mem ngga, nə̀ dukdo paɓamuru; sə ɓə̀ kə ɓwa nyar nə nzəmi ka, bumam pà nə̀ pwasə a rəì ɗang.”

39Sə səm ngga, səm pa aɓalə aɓwana mənana à kə̀ nyar nə nzəmia aban ká kìɗìkì ka ɗang. Səm ndaka aɓwana mənana səm ndanə guliarəu aban ká kum amsəban ngga.

Amə Ibəru 11

Amə kanggərang paɓamuru aban Ɓakuli

1Adyan ngga, guli arə Ɓakuli ka, nda makɓaləu ama kàngkàng səm nə̀ kum agir mənana səm tsəkɓalə səm a rəia ka; nda məsəkang-kangŋa arə gir mənana səm nggə səni raka.

2Nda ace guliarəu mala aɓwana mənana a pwaryan ngga, sə Ɓakuli ɓwangsəia.

3Nda acemənana səm earnə Ɓakuli ka sə kpaka səm ama nə́ cau male sə ɓanza andə kuli à yì puro, sə ɗəm ngga ama agir mənana ado səm nggə sənia ka, Ɓakuli pusəia arə agir mənana à kə sənia raka.

4Habila pà ɓamuri aban Ɓakuli sə pè Ɓakuli gir'nkila məɓoarne mənana kuti mana Kayinu pà ka. Ace paɓamuru male sə Ɓakuli ɓwangsəi ama yì ka, mə'cauɓoarna na, lang yi na məɓoarne amur aɓoro male ka. Ko kat andə amani ama Habila wuna ka, kə bangga səm cau piu nə paɓamuru male.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

5Nda ace paɓamuru mala Inok sə à twali à um nəi a kuli, ace mənana ɓè kəa sən lú raka. Kə ɓwa kumi ɗang, acemənana Ɓakuli twali um nəi ate. Sə kani ama ɓəa twali ka, à surəì nə pwasə bum Ɓakuli.

6Ɓè paɓamuru pà kàm raka, kəɓwa pà nè gandə pwasə bum Ɓakuli ɗang, acemənana ɓwa mana nè yiu abani ka, she nè ear ama yì ka, ndakam, sə nda mənana kə pa tangnakusə aɓwana mənana à kə alte ka.

7Paɓamuru mala Nuhu aban Ɓakuli na ci sə kpata nunkiru mala Ɓakuli amur agir mənana à kə yiu a dəmbəa, gandə sənia raka. Lo nə ɓangciu mala pagulo aban Ɓakuli, gballì nggea waru ace amsə amə ɓala male. Nə mənia ka, yinə kasə-ɓashi amur ɓanza, pələa Ɓakuli é mə'cauɓoarna na, akban mənana à kə kumi nə paɓamuru ka.

8Paɓamuru mala Ibərayim aban Ɓakuli na ci sə oki Ɓakuli, yì mənana Ɓakuli tunəi ɓè purî nzali male, ɓè o a ɓe nzali mənana bangŋa ama nè ngga pe wi ɓè duk male ka. Sə nying nzali-lá male aban o, kat andə amani ama surə ban məno kákiyi kam ngga raka.

9Nə́ paɓamuru sə wario kya do a nzali mənana Ɓakuli pe wi cau ace ka, kəla bəri a nzali-nza. Do aɓalə agumli, a tarəia andə Ishaku, andə Yakupu, yia mənana à duk amə liɓala ate mala pàcau mə'mwashati ka.

10Ibərayim pak mənia yì gir ka, acemənana nda ban kundə nggeala mənana ndanə kusəɓa, sə ɓwa mənana nyoulə pa male sə ɓè ka, Ɓakuli na nə nggearəì.

11Nə́ paɓamuru sə Saratu kum rəcandəa mala kum muna, kat andə amani ama yì ka, nkombi na sə ena kərkər à màlà ɓəl muna ka. Ear nə Ɓakuli ama Ɓakuli nè lumsə cau male mənana pà ka.

12Yì burri Ibərayim ngga, kat andə amani ama è kərkər, mənana à nè twali ama yì ka, lú na ka, nə́ ban mənia yì ɓwa mwashat ka sə aməkau puro. Aməke yi lakki kəla lakki mala anlero a kuli andə məsəsala a kun nggeamur, mana à pà nè gandə ɓalli raka.

13Amənia yì aɓwana kat ka, à wu aɓa paɓamuru malea, yale à kum agir mənana Ɓakuli na ama nè pea wia ka ɗang. À sənia nə səna kuko, sə à gingsə yiu malea. À bangŋi bwāng ama à nda ka abəri andə aməgya-kutio aɓa ɓanza.

14Ləmndəa a banfana ama aɓwana mənana à kə na ulang amənia yì acau ka, à nda ban alta nzali mənana à nè tunəi ama malea na ka.

15Ɓəà bangŋa ama ɓabumia na piu arə nzali mənana à puri wi ka, ɓə́ à kuməna njar mala nyare kam.

16Sə yia ka, à nda ban alta nzali məɓoarne mənana kuti məno ka, nzali mənana a kuli ka. Nda gir mənana tsəa sə Ɓakuli ka, kəsəkya pakki wi, yi mana ɓəa tunəi ama nda Ɓakuli malea ka ɗang, acemənana giləkina nggeala acea.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

17Nə́ paɓamuru sə Ibərayim pà ɓoro nə muni Ishaku kəla gir'nkila, a pwari məno Ɓakuli karəki ka. Yì Ibərayim ngga Ɓakuli angŋa dəmbəa nani wi ama nə̀ pe wi muna, sə kat andə amani ka eare pà ɓoro nə kə muni məno mwashat ɓərɓər ka.

18Ɓakuli angŋa dəmbəa nani wi ama, “Nə́ ban munio Ishaku, sə a wu nə kum aməkau mo mənana ən po cau ace ka.”

19Ibərayim sənggi ce a ɓabumi ama, ɓə̀ Ishaku wu ka, Ɓakuli na nə rəcandəa mənana nə̀ pe wi yiləmu ɗəm ngga. Sə mənia ka à nə̀ twali kəla Ibərayim yi ak muni Ishaku a ɓembe.

20Nə́ paɓamuru sə Ishaku tsəkbu amur Yakupu andə Isəwa ace dəmbəa malea.

21Nə́ paɓamuru sə Yakupu, lang málá nə̀ wu ka, tsəki ko yana ata amuna mala Yisəfu ka bu, sə kūndəo arə gara male peri aban Ɓakuli.

22Nə́ paɓamuru sə Yisəfu, lang málá nə̀ wu ka, bang cau mala puro mala amə Isərayila mənana à nə̀ puri ɓa nzali Masar ka, pələa nea wia ama ɓəà pwan amuí a buia, ɓə̀ à nə̀ u ka.

23Nə́ paɓamuru sə lang à ɓəlna Musa ka, a tarrí andə ngge səmbərəi arə azongŋo tārú. Acemənana à sən muna ka ndanə ɓoarɓwa ka, nda gir nî sə ɓangciu pakkia wia arə nzongcau mala murəm raka.

24Nə́ paɓamuru sə lang Musa gulna ka, gine ɓəa kəa tunəi ama yì ka, nda muna mala muna-ɓwama mala Firona ɗang.

25Nə́ eare male sə kutio a tanni ata aɓwana mala Ɓakuli, amur mənana nə̀ kum banɓoarnado aɓa pəlpəl mala cauɓikea, mənana banì pà nə̀ sau raka.

26Abani ka, ɓangginəban ace Kərəsti ka, kuti kume mənana a Masar ka, acemənana tsək məsəì arə tangnakusəi mənana kə yiu ka.

27Nə́ paɓamuru sə Musa nying nzali Masar, ɓangciu pakki wi arə bumlulla mala murəm ɗang. Lidəmbəa aban o, ɓinə pələ məsəì a nzəmi, kəla ɓwa mənana tsəngŋəna məsəì jik arə Ɓakuli, yi mana à sənggiyi raka.

28Nə́ paɓamuru sə Musa tita Lamsan Yalimuru. Pà nzongcau ama ɓəa watsəki nkila arə akunakurəm, ace mənana məturonjar mala lú ɓə̀ kəa je amuna dəmbəa mala amə Isərayila raka.

29Nə́ paɓamuru sə amə Isərayila kuti nə ɓa Nggeamur Nzuno aban ká nkaring nə gya a nzəm nzali kəla à nda kwar-nza. Sə lang amə Masar ɓariki, à pa kəla malea ka, kara mùr ali amuria a wú mbətəp.

30Nə́ paɓamuru sə sheran mala nggeala mala amə Jeriko kanggia a nzali, lang amə Isərayila camarə gya aban kàrəkì aɓa nongŋo tongno-nong-ɓari ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

31Nda ace paɓamuru mala man-gung man yì Rahap ka, sə à amsəi à wali wú ata aməla malea, mənana à mgbiki Ɓakuli kiru ka raka. Kum auwa acemənana ak amə shenzə-nzali mala amə Isərayila nə akban dotarəu.

32Sə mana ɗəm mə nə bangŋa? Pwari pà nə̀ kārəam ɗang yi mənana mə nə na wun cau amur paɓamuru mala aɓwana kəla Gidiyon, andə Barak, andə Samsən, andə Jefta, andə Dauda, andə Samuyila, sə amə'ɓangna mala Ɓakuli ka.

33Nə́ paɓamuru sə amənia yì aɓwana ka à li ka anzali-murəm a lwa, à yal aɓwana aɓa məsəcau, sə à kum agir mənana Ɓakuli pàcau acea abania ka. À girki kun a-im,

34à linggi rəcandəa mala bəsa, sə à api lú mala nggeabyau. Rəwukya malea ka pələ rəcandəa. À duk aburana a kun-munəo sə à pər amə lwa mala aɓea nzali ɗàngɗáng.

35Nə́ paɓamuru sə amaməna ak alú malea à long nə yiləmu. Aɓea ɓwana ka, à pakkia wia gir murmwana acemənana à ginə eare à nə̀ makgir paɓamuru malea ace ak ɓamuria ka. À tsək ɓabumia arə kum yiləmu mənana ɓoaribanì anzəm loapi ɓembe.

36Aɓea ɓwana atea ka, à oalia oalban zaləban sə à kwea. Aɓea ka, à oasəia a nsolo sə à ramtea a ndàkurban.

37À ɓukki aɓea à wú. À zanzəki aɓea a ɓaləu nə byau zanzəki nggun. À wal-lú aɓea nə nggeabyau. Anggu-nzur andə anggu-mbulpəndəa à nda ka agir-nggurəu malea aban gya arə aban. À duk amətər, à paria aɓata tanni, à pakkia wia məɓane.

38Ɓanza kārəa ɓəa aɓwana man do aɓaləi ɗang. À camarə gali a njarnza andə mur ankono, andə do aɓalə agumi-ɓa-tali, andə atuli a təta nzali.

39Aɓwana mənia kat ka, à kum lulləu məɓoarne ace paɓamuru malea, kat andə amani ka, kəɓwa kam atea kum gir mənana Ɓakuli pàcau ama nə̀ pea wia ka ɗang,

40acemənana Ɓakuli ka, ndanə gir mənana ɓoaribanì ka aɓa kane mala ace səm. Kane mala Ɓakuli ka nda mənana ama, yia ka à pà nə̀ kum lumsəo kəla mənana earkiyice ɓəa pak ka ɗang she ɓə̀ səm ngga səm nda atea ka.

Amə Ibəru 12

Ɓakuli kə kwarkir amuna male

1Ado ka səm ndya nə ɓwabunda mə lakke kərkər mənana à ləmndə ama à guli arə Ɓakuli, à gumbəli səm aɓaləu, à kə sən səm ngga! Ace mani ka, ɓə̀ səm sukki agir kat mənana à kə eara səm raka, andə acauɓikea mənana à kwan a taɓələki

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

səm na raka. Ɓà səm ɓangmire nə gandərəu, yì mire mənana Ɓakuli tsəka səmi a dəm səm ngga.

2Ɓà səm soa məsə səm arə Yesu, yì ɓwa mənana kwakita paɓamuru ma'səm, sə nda mənana nə̀ yinə lumsəo male ka. Ace bumpwasəa mənana à tsəki wi a dəmbəi ka, shakminəi aɓa tanni mala gbaliban amur nggun-gangndi, burice kəsəkya mənana nə̀ kum ate ka, sə adyan ngga nda aban do a buno, aban gulo a bu-məli mala bunomurəm mala Ɓakuli.

3Wu ɗenyi nə məno yì nggea tanni mənana yi kumi a bu amə'cauɓikea ka, ace mənana rə wun ɓà kəa wuki arə wun, gandəa wu nə̀ bwaki bu wun ngga ɗang.

4Nggearə wara ma'wun arə cauɓikea ka, malaká ká nə wun aban sukki nkila wun ɗang.

5Ɗəm ngga, ɓalə wun lorəna cau ɓakɓabum mala Ɓakuli aban wun mənana kə tunə wun ama amuni ka le? Yi mənana ama: “Munem, kəa burice kwarkiru mala Mətalabangŋo ɗang, sə rəo ɓà kəa wuki ɗang, mənana ɓà cio a njar ka.

6Acemənana Mətalabangŋo kə kwarkir aɓwana mənana kə earcea ka, sə kə nunkir koya ɓwa mana kə e ama muni na ka.”

7Wu dum nə gandərəu ɓà wu kutia aɓa kwarkiru mala Ɓakuli ka, sə wu sələ ama Ɓakuli na aban na ama wu nda ka amuni. Ya muna na ɗe ado tarrí kə kwarkiri ɗang?

8Ɓà Ɓakuli kə kwarkir wun, kəla mənana kə pang nə amuna male kat ka, raka, ləmndə ama wu nda ka amuna-twala, wu nda ka amuni ɗang.

9Ɓà səm səni, atár səm mənana a nggūrəu ka, à kə kwarkir səm, sə səm nggə pea wia gulo ace. Palang ado sə pa səm nə̀ ɓun aɓata Tar səm mənana pusə abangŋo ma'səm, ace mənana ɓà səm dumnə yiləmu ka ɗang?

10Atár səm a ɓanza kə kwarkir səm aɓalə apwari bəti arə njar mənana à səni nda ɓoaria wia ka; sə Ɓakuli ka kə kwarkir səm ace mənana ɓà ɓoara səm ngga. Kə pe ace mənana ɓà səm duk aməfele kəla yì.

11Koya nunkiru ado ka pà pəlpəl ɗang, kə kwanrəu. Sə nə nzəmo ka, kə pusə ɓəle mala dorəpwala andə ɓealɓoarna aban aɓwana mənana à kum kanigir aɓa kwarkiruî ka.

12Ace mani ka, wu sarə abu wun mənana à kə aulə ka, sə wu candəki ankunə wun mənana à kə ɓunggi ka.

13“Wu tsək njar ma'wun ɓà sarə pərapəra,” ace mənana agbakəre ɓəa kəa kpa ɗang, ɓəa kum sonzəban.

Nunkiru arə ɓinəki Ɓakuli

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Wu ɓariki wu dukdo rəpwala wunə aɓwana andə do məfele; aɓwana mənana à kə dukdo məfele raka, à pà nə̀ sən Mətalabangŋo ɗang.

15Wu parkir wun, kəɓwa ɓə̀ kəa gatti kum ɓwamuru mala Ɓakuli ɗang. Ce wu eare nlerə bumkpəmna to aɓalə wun, mana nə̀ yinə tanni, sə nə̀ tsək aɓwana pas ɓəa pəndəki ka ɗang.

16Wu tsəkir wun, ce à kum kəɓwa ata wun nə ɓealəu kiɗìkì mala nonggi nə rəarəu, ko mənana kə ɓanggi Ɓakuli raka kəla Isəwa, mənana mak gulo ɓəlban male ace kwar girlina ka.

17Wu sələ̀na ama nə nzəmo ka, yi earce ama ɓəa pe wi tsəkbu mala tarrí; səa ma à ginəi wi, acemənana kum njar mala nggaɗì gir mənana ak dəmbəa pè ka ɗang, kat andə amani ama alta mənia yì tsəkbu nə mərəm a məsəì ka.

18Yiu ma'wun aban Ɓakuli ka, pà kəla yiu mala amə Isərayila a Nkono Saina ɗang. Yì Nkono Saina mənana à nə̀ gandə je nə bu sə kə earki nə bəsa ka. Sə yiu ma'wun pa gbal aban pəndəa, andə banzuppi, andə gung-mbulo ɗang.

19Sə pa gbal aban mənana à ok ɓua mala njawe, andə gi Ɓakuli aban nacau, mənana tsəa amə'oe zəmbəa ama ɓə̀ tamsə nacau ka ɗang.

20Acemənana à gandə twal gandəa nə nzongcau mənana ama, “Ko ɓə̀ girkusəu na sə je məno yì nkono ka, ɓəa ɓukki ɓə̀ wú” ka ɗang.

21Məno yì gir à sən ngga, kàrmuria kàrkə́r, gandəa Musa na ama, “Ɓangciu ciem rəam kə ɓəla.”

22Səa ma yiu ma'wun ngga, wu yina aban Nkono Siyona, a nggeala mala Ɓakuli məyiləmuì, a Urəshalima mənana a kuli, aban mənana á-pas amur á-pas mala aməturonjar nakam aban rambəa aɓa banɓoarnado ka.

23Wu yina aban rambəa mala amuna-dəmba mala Ɓakuli, mənana à gilə̀na alulləia a kuli ka. Wu yina aban Ɓakuli, məɓashi ɓwapəndəa kat. Wu yina aban abangŋo mala aɓwana mənana à dukdo ɓealɓoarna sə adyan ngga Ɓakuli ea à kumə̀na lumsəo ka.

24Wu yina aban Yesu, yì ɓwa mənana nda məkutio a nre-rəarəu mala bəsa kurcau a nre Ɓakuli andə aɓwana male ka. Wu yina aban yì nkila à watsəki, mənana kə bangcau məɓoarne kuti mala nkila mala Habila ka.

25Wu tsəkir wun, cala wu ginə oki Ɓakuli mənana kə na wun cau ka ɗang. Ɓə̀ amə Isərayila mənana à ginə oki Musa, lang nunkiria akani a ɓanza ka, à au raka, lang sə səm nə̀ auwa, ɓə̀ səm pələì Ɓakuli nzəm səm, məno ado kə nunkir səm nə kuli ka?

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

26Aməno yì pwari mana Ɓakuli nacau male ka, gì dəkəri ɓanza, sə adyan ngga pana cau male ama, “Ado ɗəm ngga, ɓanza na nəmurəì mə nə dəkəri ka ɗang, mə nə dəkəri kuli gbal.”

27Mənia yì cau ama “Ado ɗəm ngga” ləmndə ama gir mənana kat Ɓakuli nə pusəì ka, à nə̀ dəurəki, sə à nə̀ gəshi, ace mənana agir mana à pà nə̀ dəurə raka, à nda à nə̀ ueo ka.

28Sə acemənana à pana səm domurəm mənana pà nə̀ dəurə raka, ɓə̀ səm pak yàwá, sə ɓə̀ səm peri aban Ɓakuli nə ulang peri mənana gir-á na abani ka, nə pagulo andə ɓangciu;

29acemənana “Ɓakuli ma'səm ngga bəsa mətwalta gir na.”

Amə Ibəru 13

Masələata kwarkiru

1Wu lidəmbəa nə ləmndəia rə wun earcearəu kəla amə'eamrəarəu.

2Wu kəa aulə nə ak abəri ɗang. Acemənana anggo sə aɓea aɓwana mənana à kə ak abəri ka, à kumo à ak aməturonjar a ɓala malea, sə à sələ ɗang.

3Wu ɗenyi nə aɓwana mənana à nda a ndàkurban ngga, kəla wu ndakam atea, sə aɓwana mənana à ɓinə məsəia, à kə pakkia wia məɓane ka, wu ɗenyi nəia kəla gir nî ka nda rə wun.

4Ɓəa aɓwana kat gusələ doɓala, sə wu dum nə məsəcau a rəarə wun aɓa doɓala, acemənana Ɓakuli nə pakki amə'nshawari ɓashi andə amə'nonggi nə aɓwana mana à pa doɓala andəia raka.

5Wu kəa dum nə ɓealəu mala rufi ata boalo ɗang. Agir mənana wu ndanəia ka, ɓəa ɗəmsə wun. Acemənana Ɓakuli bangŋəna ama, “Pà mə nə ɗekio ɗang; pà mə nə nying buam a rəo ɗang.”

6Anggo ka, sə səm nə̀ na nə məsəkang-kangŋa ama, “Mətalabangŋo nda gbasha mem; ɓangciu pà nə̀ pakkam ɗang. Mana gir nì na ɓwa nə̀ gandə pakkam?”

7Wu ɗenyi nə aɓwana-məgule ma'wun mənana à kania wun cau mala Ɓakuli ka. Wu ɗenyi nə agir məɓoarne mənana à pur aɓa do malea ka, sə wu twal kusə kə paɓamuru malea.

8Yesu Kərəsti kə nggaɗì ɗang; kə mə'mwashati na yilung, andə yalung, sə málá male pà kàm ɗang.

9Ɓəa kəa ɓosəki wun nə ambalang abəri kanigir ɗang. Ndanə ɓoaro ɓə̀ rəcandəa mala ɓabum wun yiu nə ban ɓwamuru mala Ɓakuli, ɓə̀ kəa yiu nə ban kpata anzongcau mala liki agirlina ɗang; aɓwana mənana à kə kpata amənia yì anzongcau ka, à kə kum kəgir aɓaləi ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

10Səm ndanə gir'nkila amur gyangŋan, mənana apəris mana à pakkiyi turo aɓa Taragula kani a ɓanza ka, à earia wia ɓəa li kam raka.

11Aɓa pakkiagir aɓata kurcau mə'e ka, Pəris Məgule nə̀ yinə nkila mala agirkusəu aɓa Ban Nggea Məfele, mənana à nə̀ pànà ɓoro nəi kəla gir'nkila ace twalban cauɓikea ka, sə nyamia ka à nə̀ ngga pisəì anzəm agumli.

12Kəla məno gbal ka Yesu tanni anzəm nggeala, ace mənana ɓə̀ tàr aɓwana male ace Ɓakuli nə nkile.

13Ace mani ka, ɓə̀ səm puro abani anzəm agumli, ace mənana ɓə̀ səm kya twal məno yì gir kəsəkya mənana yiu amuri ka.

14Aɓa mənia yì ɓanza ka, səm pànə nggeala mənana pà nə̀ mal raka ɗang, səm nda ban kundə nggeala mənana kə yiu ka.

15Ɓə̀ səm lidəmbəa nə pê Ɓakuli ɓoro mala ɓwangsəkiban nəban Yesu, nə acau mənana à nə̀ ləmndə bwāng ama səm ndaka amale ka.

16Ɓə̀ ɓalə wun ɓə̀ kəa lorə ce pak məɓoarne, andə gau gir mənana wu ndanəi ka wunə aɓwana ɗang, acemənana nə ulang aməno yì aɓoro ka sə bum Ɓakuli kə pwasəo.

17Wu oki aɓwana mənana a múr wun ngga, wu pà ɓamur rə wun a ɓatea. Acemənana à ndaka aməyal wun, sə à ndaka aɓwana mənana Ɓakuli nə̀ ngga ɗia amur mənia yì turo pea wia ka. Ace mani ka, wu cia ɓəa pak ture nə bumpwasəa, pà aɓa bumkiɗikea ɗang. Ɓə̀ ana raka, pà nə̀ ɓoara wun ɗang.

18Wu pak hiwi ace səm. A ɓabum səm ngga səm sələ ama gir mənana səm pakki ka, nda pepe, sə səm nggə earce dukdo pak məɓoarne a koya pwari.

19Ən nggə pà zəmbəa mem aban wun nə ɓuakiarəu məcande ama wu pak hiwi ɓə̀ Ɓakuli tsəa mə nyar ɗəm tu aban wun.

20-21Ɓə̀ Ɓakuli mala dorəpwala, mənana loasə Mətala səm Yesu, a ɓembe ka, pà wun koya gir məɓoarne mənana ɓoaro ɓə̀ wu pang nəi ace pak kani male ka. Ɓə̀ pakturo male aɓalə wun, nə rəcandəa mala Yesu Kərəsti, ace pwasə bumi. Yesu ka nda nggea yalgir məgule mala anzur, mənana nə nkile sə Ɓakuli tita kurcau male mənana pè nə aɓwana male ka, yì kurcau mana pà nə̀ mal raka. Gulo kat ka male na mənana málá male pà kàm raka. Amin.

22Ən nggə zəmbəa wun, wun amə'eamrəarəu, wu tsək ɓalə wun arə mənia yì gbələm cau ɓakɓabum ən giləa wun ngga.

23Ən nggə earce wu sələ ama à pusəna mə'eam səm Timoti a ndàkurban. Ɓə̀ yina tu ka, səm nə̀ ká sənəi aban wun.

24Wu makki aɓwana-məgule ma'wun kun, andə acili aɓwana mala Ɓakuli kat. Aməkwaɗì mənana amə Italiya na ka à kə makka wun kun.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

25Ɓwamuru mala Ɓakuli ɓə̀ do ata wun kat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Jemis

Jemis 1

Makkun

1Mim Jemis, guro mala Ɓakuli andə mala Mətalabangŋo Yesu Kərəsti, mə nda ban terə cau aban ká aban aməkpata Kərəsti mənana aɓalə atau lum-nong-ɓari mala amə Isərayila, mənana à mesəkea arə anzali aɓa ɓanza ka. Ən nggə makka wun kun!

Do nə paɓamuru andə gandərəu

2Wun amə'eambəam, ɓə̀ wu kutio aɓalə akárəkiban ɗàngɗáng ngga, ɓə̀ ban ɓoara wun kərkər,

3acemənana ɓə̀ wu cam kàngkàng aɓa karəkiban ngga, paɓamuru ma'wun nə̀ lidəmbəa nə rəcandəa.

4Wu lidəmbəa nə came kàngkàng, wu kəa kpa ɗang, acemənana ɓə̀ ɓeal wun pa kəla mənana Ɓakuli kə earce kat ka, wu kəa gatti ɗang.

5Ɓə̀ kəɓwa aɓalə wun ɗwanyi sələe ace pak məɓoarne ka, ɓə̀ zəmbəa aban Ɓakuli mənana kə pa nə ɓabumi kat nggwani pà kàm raka. Sə à nə̀ pe wi.

6Ɓə̀ zəmbəi wi nə ɓabumi mwashat, ɓə̀ kəa pak nə ɓukibum ɗang, acemənana ɓwa mana ɓabumi kə ɗənggəli ka nda kəla gung nggeamur mənana kə came aban mə'mwashati raka.

7Ulang mənia yì ɓwa ka ɓə̀ kəa tsək ɓāləi ama nə̀ ak kəgir a bu Mətalabangŋo Ɓakuli ɗang;

8yì ka, ɓwa na, ɗenyicau male gakia, kə tamsə kusəì amur kəgir mwashat ɗang.

9Mə'eamrəarəu mənana mətər na ka ɓə̀ pak banɓoarnado acemənana Ɓakuli kə twali nə gulo kərkər.

10Sə mə'eamrəarəu mənana məkume na ka ɓə̀ jali aɓa kyamsəɓamuri, acemənana yì ka, nə̀ ime nə̀ sukkio kəla pwasəo bondo.

11Ɓə̀ pwari ta ka, kə pisə abondo sə pwasəia kə sukkio, ɓoarjam malea kə kiɗìkì. Anggo gbal, məkume nə̀ ueɓà andə aturo male.

Tsəkbu mana à kə kumi ace karəkiban ngga

12Ɓakuli nə̀ tsəkbu amur aɓwana mənana à dum nə məsəcau abani aɓa karəkiban mana yiu amur paɓamuru malea ka. Acemənana ɓəa camənа kàngkàng ngga, a masələate ka à nə̀ kum tangnakusəu mala yiləmu mənana Ɓakuli pacau ama nə̀ pea aɓwana mənana à ləmndəi wi earcearəu ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Ɓə̀ karəkiban yipi ɓwa ka ɓə̀ kəa na ama, Ɓakuli na kə karəki ka ɗang. Acemənana Ɓakuli ka à pà nə̀ karəki nə ɓealɓikea ɗang, sə yì ka, kə karəki kəɓwa gbal ɗang.

14Səa ma koyan ngga kə kutio a karəkiban yi mənana ɓə̀ suno male swarəni, ɓosəna kusəì ka.

15Sə ɓə̀ suno gongŋəna ka kə ɓəl aturo mala cauɓikea, sə ɓə̀ cauɓikea gulna ka nə̀ ɓəl lú.

16Wun amə'eamrəarəu mənana ən earkiyi acea raka, ɓə̀ ɓwa ɓə̀ kəa swarki wun ɗang.

17Koya ɓoro məɓoarne, məɓafoe ka, sulə nə kuli, nəban Ɓakuli Tarrû mənana pak atalaban ngga, mənana ɓə̀ pələa aya bui ka kə nggaɗì ɗang sə kə tur pəndəa raka.

18Aɓa kane male sə yi ɓəl səm nə cau mə'məsəcau nì; tàr səm ata dəmbe aɓalə aɓwana mənana pusəia kat ka.

Ok cau andə pe

19Wun amə'eambəam aɓa earcearəu, wu parkir wun arə mənia ka: koyan ngga ɓə̀ kaurəa ta okcau, ɓə̀ dəndi arə nacau, sə ɓə̀ dəndi arə pak bumlulla.

20Acemənana ɓə̀ bumo lul ka a pà nə gandə pak gir məɓoarne mənana Ɓakuli earce ɓəa pe ka ɗang.

21Ace mani ka wu bwaki bu wun arə anggaman aɓealɓikea kat sə wu ak cau mala Ɓakuli mənana à pandəa a ɓabum wun, mənana nə̀ amsə wun ngga, nə nyesəmuru.

22Wu duk aɓwana mənana à kə ok cau sə à kə ci aɓa turo ka, wu kəa duk amə oe nə kiru nəmurəì ɗang. Məno ka wu nda ban swarki ɓamur rə wun. Wu pak gir mənana ceì bang ngga.

23Ɓwa mənana kə ok cau mala Ɓakuli sə kə ci aɓa turo raka, nda kəla ɓwa mənana kə sən ɓaməsəi a tapwari ka,

24anzəm mənana sənəna ɓaməsəi sə kutina umna ka, kara ɓāləi lorəna ko lang sə ɓaməsəi pa.

25Sə ɓwa mənana kə tsəkiri pepe arə bəlki ɓalə anggurcau məɓafoe mala Ɓakuli mənana kə panzəban ngga, sə ɓə̀ lidəmbəa, ɓāləi lorə cau mənana ok raka, Ɓakuli nə̀ tsəki wi bu aɓa gir mənana pakkiyi ka.

26Ɓə̀ kəɓwa kə ne ɓamuri ama yì ka, məkpata Ɓakuli na, sə bwal kuni raka, ɓwarkina aɓa ɗenyicau male. Kpata Ɓakuli male ka məɓane na.

27Kwaɗì məɓoarnsari, məɓafoe mənana Ɓakuli Tár səm earkiyice ka, nda tsəkir akawa andə aman-lú aɓalə atanni malea, andə ɓanggi pəndəkiban mala ɓanza.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Jemis 2

Wu nying ləmndə tàrban

1Wun amə'eambəam mənana wu pana ɓamur wun aban Mətalabangŋo Yesu Kərəsti, mana lumsə nə tălaban ngga, wu nying ləmndə tàrban.

2Ɓəa twali ama ɓeɓwa kuti aban kpapi ma'wun, sə ɓwe ka oasə girmunabu zənariya andə agir-nggurəu məɓoarne a rəì. Sə ɓeɓwa man ngga kutio nə asanggina gir məpəndəke a rəì.

3Wu nə̀ tsəkir ɓwa mənana oasə agir-nggurəu məɓoarne ka, wu nə̀ pe wi ban-do məɓoarne, sə mala mətər ka wu ne wi ama, “Came akana” ko ana raka, “Duk kani a nzali” ka le?

4Ɓə̀ wu pa anggo ka, wu ləmndə ma tàrban aɓalə wun re? Sə ɗəm ngga ɓə̀ wu pa anggo ka, wu pa aban ləmndə ama wu nda ban ɓashi arə wun nə ɓabum məɓike re?

5Wu kwaki kir wun, wun amə'eamrəarəu mənana ən earkiyi acea raka, Ɓakuli twal aɓwana mənana aməɓanza nyesəia amətər na ka, ɓəa duk aməkume aɓa paɓamuru abani. Sə ɗəm ngga ɓəa kum domurəm mənana Ɓakuli pàcau ama nə̀ pe aɓwana mənana à kə earce ka.

6Sə wun ngga wu twal amətər a kun kəgir ɗang. Nggearəì ka aməkume na mənana à pakiyia wun tanni, à nunggiyi wun aban ká a ndaɓashi ka re?

7À ndaka kə aɓwana mənana à kə na məɓane amur lulləu məɓoarne mala Yesu Kərəsti mənana à tunəkina wun nəi ka re?

8Ɓə̀ ɓafo na wu bwaləna mənia yì nggurcau mala murəm Ɓakuli, mənana à gilə̀ì aɓa Maləmce ka, ama “Wu earce ɓio-mə'njarmurkala kəla mənana a earce ɓamuro ka,” wu nə̀ nggə pak məɓoarne.

9Səa ma ɓə̀ wu kə ləmndə tàrban ngga, wu nda re pak cauɓikea, sə wu yalni nggurcau məno.

10Acemənana ɓwa mana bwal anggurcau mala Ɓakuli kat, sə yàllî mwashat ka, yalni anggurcau kat.

11Ɓakuli mənana na ama, ɓəa kəa nongginə-rəarəu raka, kə nda na ama ɓəa kəa wal-lú raka. Ko ɓə̀ a nda mə'nongginə-rəarəu raka, sə a kə wal-lú ka, a dumənа məyàli nggurcau.

12Ace mani ka, ɓə̀ mana kat wu nə̀ na, ko wu nə̀ pak ka, wu ɗenyi ama à nə̀ pakka wun ɓashi nə nggurcau mənana kə panzə səm ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Ɓà yiua pak ɓashi ka, à pà nà sən məsəswatər mala aɓwana mənana à kə ləmndə məsəswatər aban acilia aɓwana raka ɗang; sə ɓwa mənana kə ləmndə məsəswatər ka Ɓakuli nà ləmndəì wi məsəswatər a pwari ɓashi!

Paɓamuru aban Yesu andə pakki aturo məɓoarne

14Mana nda ɓoaro male, wun amə'eamrəarəu, mənana ɓà ɓwa na ama pana ɓamuru aban Yesu, sə ləmndəi aɓa pakki aturo male raka? Məno yì paɓamuru ka nà amsəi le?

15Ɓà do ama ɓe mə'eamrəarəu ɓwabura ko ɓwama na aɓalə wun, sə pànə agir-nggurəu ko girlina ɗang.

16Ɓà ɓeɓwa ata wun ne wi ama, “Kyan jam, ɓà Ɓakuli tsəko bu, wu kum girkuroarəu sə wu ɗəmbəo,” sə pe wi gir mənana ɓoaro ɓà pangŋəni ace nggūrəi raka, mana nda ɓoaro male?

17Anggo gbal, ɓà paɓamuru pa a tarəia andə turo raka, nda ɓà.

18Səa ma ɓà ɓwa nà na ama, “A ndanə paɓamuru sə mə ndanə aturo.” Ləmndəam paɓamuru mo mənana pànə aturo ate raka, sə mə nə ləmndəo paɓamuru mem aban Ɓakuli nə aturo məɓoarne mem.

19A ear ama Ɓakuli na mwashat; a pangŋa pepe. Sə ko nggearə akukwar gbal ka à earəna nə mənia, sə rəia kə ɓəla ace ɓangciu.

20We gəm ɓwa, a kə earce ɓəa ləmndəo ama paɓamuru mənana aturo məɓoarne pa ate raka məɓane na le?

21Kà-səm Ibərayim ngga, pa ace turo mənana pa, mənana yi pa ɓoro nə muni Ishaku amur gyangŋan ngga, sə Ɓakuli twali mə'cauɓoarna na ka re?

22Wu səni ka, paɓamuru male andə aturo male ka à kə gya a tarəia. Nə aturo sə paɓamuru male lumsəo.

23Sə cau mənana Maləmce bangŋi ama, “Ibərayim earnə cau mala Ɓakuli, sə Ɓakuli ləmndəí mə'cauɓoarna na” ka, yi duk məsəcau, nda sə à tunəi ama gyajam mala Ɓakuli ka.

24Wu səni, Ɓakuli kə twal ɓwa mə'cauɓoarna na ace aturo male, pa ace paɓamuru nəmurəì ɗang.

25Anggo gbal sə Rahap man-gung ka, Ɓakuli e mə'cauɓoarna na ace aturo, acemənana ak Amə Isərayila mana à turia ace shenzə nzali ka a ɓala male, sə kya pusəia nə ɓe njar ɗang sə a au ka.

26Kəla mənana dəɓang'rəu mənana yiləmu pa a ɓaləi raka lú na ka, anggo gbal paɓamuru mənana kə ləmndə rəì aɓa turo raka lune na.

Jemis 3

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Bwal lasəu

1Wun amə'eamrəarəu, bangula wun ɓəa kəa duk aməkanigir aban kpapi mala aməkwaɗî ɗang, kəla mənana wu sələ̀na ka, səm aməkani cau mala Ɓakuli ka, ɓashi ma'səm aban Ɓakuli ka nə̀ cande nə̀ yalî mala acili aɓwana.

2Acemənana səm kat ka səm nggə ɓwarkio arə anjar pas. Ɓə̀ ɓwa kə ɓwarki aɓalə acau male raka, man yì ɓwa ka lumsəna ɓwa, mənana nə̀ gandəi nə̀ bwal ɓamuri a koya njar kat ka.

3Səm nggə oasəi apər nggwiandan a kunia ace mənana ɓə̀ səm cia ɓəa oka səm, sə səm nggə pələ muria aban mənana kat səm earce ɓəa pələ kam ngga.

4Səni, kat andə gulo mala waru-bəsa mənana nggea-gung məcande na kə ging nəi ka, məgara samsəa na à kə pūrəí nəi aban o aban mənana mətawaru earce nə̀ ká nəi kam ngga.

5Anggo gbal, lasəu ka gir məkyauwe na aɓa nggūrəu, sə kə gandə jali amur agir məgulke. Wu səni, məlasə bəsa bəti kə pisə nggea nda'nggun daləm.

6Nggearə lasə ɓwapəndəa gbal ka lasə bəsa na, ɓanza mala ɓealɓikea na aɓa nggurə səm, nyar ɗəm ngga kə kiɗîki ɓwa kəring. Lasəu ɗəm ngga kə kiɗîki ɓwa aɓa do male kat, sə yì ka, bəsa ɓa tuli-lú na kə earki nəi ka.

7Ɓwapəndəa nə̀ gandə bwalmúr agirkusəu kat; anyal, agir mənana à kə pūrə nə bumia a nzali, andə agir mənana nə yiləmu aɓa nggeamur ka. Ɓwapəndəa kə gandə ɓunggia sə nə̀ tsəia ɓəa oki wi.

8Sə kəɓwa pà kàm nə̀ gandə bwalmúr lasəu ɗang. Ndanə songnəo sə lumsə nə ɓealɓikea andə barya mənana nə̀ wal-lú ka.

9Nə́ lasə səm sə səm nggə ɓwangsə Mətalabangŋo mənana nda Tar səm ngga. Sə nə́ kə lasəuî sə səm nggə su aɓwana mənana Ɓakuli pea aɓa nggūrəi ka.

10Nə́ kun sə səm nggə ɓwangsəban, sə nə́ kun sə səm nggə suban. Wun amə'eambəam, ɓoaro ɓə̀ pa anggo ɗang!

11Məsəcau ka, mur məɓoarne andə mur mə'nkaunkauni kə pur a məsəmur mə'mwashati ɗang.

12Wun amə'eambəam, nggun vwari pa nə̀ pusə ɓəla mpandimuru ɗang, sə nggun ɓau pa nə̀ pusə vwari ɗang. Məsəmur mənana nda nkaunkaun ngga pa nə̀ pà mur məɓoarne ɗang.

Sələ̀e mənana pur nə kuli ka

13Ɓə̀ wu ndanə sələ̀e sə wu surəna rə anjargula mala Ɓakuli ka, wu ləmndəi aɓa do məɓoarne, wu kə pak aturo məɓoarne nə nyesəɓamuru mənana kə pur aɓa sələ̀e ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Sə ɓə̀ wu lumsə nə mɓali, andə ɓinəmuru, andə earce ɓamuru a ɓabum wun ngga, wu ɗeki nggori, wu kəa gìr məsəcau nə nyir ɗang.

15Acemənana mɓali andə earce ɓamuru ka à pa aɓa sələe mənana mala Ɓakuli na ka ɗang. Aməno yì agir ka à mala ɓanza na, mala Bangŋo mala Ɓakuli na ɗang; mala mgbərəm na.

16Ban mənana kat mɓali andə earce ɓamuru na kam ngga, abanì sə a wu nə̀ kum zurəki andə koya ɓealɓikea.

17Sə sələe mənana pur nə kuli ka məɓoarnsari na, sə ndanə earce dotarəu, nda ɓukɓuk aɓa pa male, kə ɗenyi nə aɓwana, lumsə nə məsəswatər andə aturo məɓoarne, kə ləmndə tàrban ɗang sə kə pak gir aɓa məsəcau.

18Aɓwana mənana amə yinə dotarəu na aɓa rəpwala ka, aturo malea nə̀ tsək aɓwana ɓəa kə pak agir məɓoarne mənana Ɓakuli earkiyicea ka.

Jemis 4

Pa ɓamuru aban Ɓakuli

1Mana gir nì na yiki nə munəo sə mana gir nì na yiki nə loasəkiaban aɓalə wun ɗe? Asuno ma'wun mala earce banɓoarnado mənana à kə munə a ɓabum wun ngga, à nə̀ yiki nəia re?

2Wu kə earce gir, sə wu kum gir nì ɗang, ace mani ka, wu kutia wal-lú; wu sham agir mala aɓwana kərkər, sə wu gandə kumia ɗang, ace mani ka wu kutia loasəban andə munəo ace mənana wu nə̀ ea arə amətalea ka. Wu kə kum gir mənana bum wun earce ka ɗang acemənana wu zəmbəi Ɓakuli ɗang.

3Andəa zəmbəa mənana wu zəm ngga, wu kum ɗang, acemənana wu zəm nə ɓabum məɓoarne ɗang. Wu zəmbəa acemənana ɓəa pa wun wu nə̀ lumsəna anpel mala ɓamur rə wun nəia ka.

4Wun amə ɗwanyi do nə məsəcau aban Ɓakuli andə doɓala! Wu sələ mbo ama duk gyajam mala ɓanza ka do ɓibura na arə Ɓakuli? Ace mani ka ɓwa mənana twalo nə̀ pa kəla mala amə'ɓealɓikea ka, dumənа ɓiməbura mala Ɓakuli.

5Mana ɗe wu twali nda ɓa mənia yì cau mənana Ɓakuli bangŋa aɓa Maləmce male ama: Bangŋo Məfele mənana ci a ɓabum səm ngga earce ɓə̀ səm kpapì andə ɓe kəgir ɗang.

6Sə Ɓakuli ka kə pa səm ɓwamuru kərkər. Nda gir mənana tsəa sə Maləmce na ama, “Ɓakuli kə ɓinə cau mala amə'twalɓamuru, sə kə ɓwamur amə'nongsəmuru.”

7Ace mani ka wu nyesə mur wun aban Ɓakuli! Wu ɓinəi Shetan, sə yì ka, nə̀ ɓanggi ban wun.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

8Wu sung aban Ɓakuli tu sə yì gbal ka nə̀ sung aban wun tu. Wu ɗeki pakki agir məɓane, wun amə'cauɓikea! Wu giləki ɗenyicau ma'wun ɓə̀ dum nə ɓoarnsari, wun aɓwana mənana ɓabum wun gaki ka!

9Ɓə̀ ɓabum wun kìɗìkì, wu ɓua, sə wu dukdo tímúrû. Ɓə̀ oalo ma'wun nyar a doatu, sə ɓə̀ banɓoarnado ma'wun nyar a tímúrû.

10Wu nongsəmur wun a ɓadəm Mətalabangŋo, sə yì ka, nə̀ gusələ wun.

11Wun amə'eambəam, wu nying twal-lulləarə wun. Ɓwa mənana kə na cau məɓane amur ɓi, ko kə kiɗìki ɓi ka, ndaban na məɓane amur, andə ɓashi nggurcau mala Ɓakuli. Sə ɓəa kə ɓashi nggurcau ka a ndarə ɓinə kpata nzongcau mala earcearəu. Anggo ka a ndarə na ama a ndanə rəcandəa mala ɓashi nggurcau mala Ɓakuli.

12Ɓakuli na nəmurəì pākiyi nggurcau ka, sə kə yì nda məɓashi, yì nda kə ɓwa mənana ndanə rəcandəa mala amsəban ko kiɗìkiban ngga. Sə we ka, a nda yana mənana a nə ɓashi ɓio ka?

Nunkiru mur nggori

13Wu kwaki kir wun, wun aɓwana mənana wu kə na ama, “Yalung ko li ka səm nə̀ ká a la mənia ko la məno, səm nə̀ ngga pak pələa mwashat abanì. Səm nə̀ nggali, səm nə̀ kum boalo kpəm” ngga.

14Mana gir nì na a surəi mənana nə̀ kumban li ka? Mana nda yiləmio, mənana à nə̀ na ama nda a ɓabuo ka? Nda kəla burambulo mənana à nə̀ səni ado sə zuku ka ndərmina ka.

15Cau mənana ɓoaro ɓə́ wu nə̀ na ka nda mənana ama, “Ɓə̀ Mətalabangŋo earəna, sə nying səm nə yiləmu ka, səm nə̀ pak mənia ka ko məno.”

16Sə ado ka wu kə arkikun wun sə wu kə nggori aɓa ɗenyicau ma'wun. Sə məno yì arkikun ngga məɓane.

17Ace mani ka, ɓwa mənana surəna rəgir məɓoarne mənana ɓoaro ɓə̀ pa sə pe raka, pangŋəna cauɓikea.

Jemis 5

Nunkiru amur aməkume

1Wu kwaki kir wun, wun aməkume! Wu ɓua, wu mak zwalo, ace akanggərang tanni mənana à kə yiu amur wun ngga.

2Agəna ma'wun rəməna, sə agir-nggurəu ma'wun ngga mburia linia.

3Agirkuma ma'wun mənana à pea nə azərfa andə zənariya ka, sásà linia. Sə məno yì sásà ka nda mana nə̀ yinə nakun ɓashi amur wun, sə nə̀ li nyam wun kəla bəsa ka. Wu raməni ɓamur rə wun gəna aɓa mənia yì ɓanza kə ká nə ká masələate ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

4Wu səni! Aɓwana mənana à pakka wun turo a ɓaban sə wu ginə mbwea ace ɓəmbəriban ma'wun ngga, ɓua malea bwaləna ban Ɓakuli. Aɓwana mənana à pakka wun turo pwan girɓaban ngga, ɓua malea warina a kir Mətalabangŋo mənana Karban kat ka.

5Wu dumənа a ɓanza aɓa məɓoarne mala kume andə liki agir meang'meang mana ɓabum wun earkiyice ka. Wu nda kəla andá-ləsəa mə'nyangge mənana à nè ngga pwan mealia ka.

6Wu kumsəna kun amə'kunpwasəa a ɓashi, wu walna luia, yia mənana à pànə kə cau arə wun raka.

Domunyi aɓa tanni

7Wun amə'eamrəarəu, wu dum nə munyi ba pwari mənana Yesu Mətalabangŋo nè yiu nəi ka. Wu sən domunyi mala mə'rya mənana kə pa aban kundə mbulo dəmbəa andə masələata mbulo ka. Kə dum nə tsəkɓaləu ace agir ɓaban ɓəa pa ɓəlea məɓoarne.

8Wun gbal ka, wu dum nə munyi sə wu cam kàngkàng aɓa ɗenyicau ma'wun, acemənana yiu mala Mətalabangŋo gbashina tu.

9Wun amə'eamrəarəu, wu kəa nggwani arəarə wun ɗang, acemənana Ɓakuli ɓà kəa ɓasha wun ɗang. Wu səni! Məɓashi na aban came a kunkurəm!

10Wun amə'eamrəarəu, wu ɗenyi nə amə'ɓangna mala Ɓakuli mənana à yì bang cau aɓa lullə Mətalabangŋo ka. Ɓà domunyi malea aɓa gandərəu aɓata tanni dupa səm gir kani.

11Kəla mənana wu sələ ka, yia mənana à lidəmbəa nə came kàngkàng aɓa paɓamuru malea ka, səm twalia amə'kúm tsəkbu mala Ɓakuli na. Wu ongŋəna ce came mala Ayuba aɓa məkwane, sə wu səna gir mənana Mətalabangŋo Ɓakuli pakki wi a masələate ka. Mətalabangŋo ka lumsə nə məsəswatər andə ɓwamuru.

12Wun amə'eambəam, a dəmbəa nə ko yia gir ka, wu kəa kángir ɗang, ko “nə kuli,” ko “nə nzali,” ko nə kəgir ɗang. Cau ma'wun ngga ɓà kəa kuti “E” ko “Awo” ɗang. Ɓà ana raka, ɓashi mala Ɓakuli nè bwal wun.

Rəcandəa mala hiwi

13Kə ɓwa aɓalə wun kə tanni le? Ɓwe ɓà pak hiwi. Kə ɓwa na aɓa bumpwasəa? Ɓwe ɓà tu nggyal ɓwangsəki Ɓakuli.

14Kə ɓwa ata wun rəì kə pakki wi le? Ɓwe ɓà tunə aɓwana-məgule mala aməkpata Ɓakuli, ɓəa pakki wi hiwi, sə ɓəa hasəi wi muru olif amuri aɓa lullə Mətalabangŋo.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

15Sə hiwi mənana à pe nə ɓabum mwashat ka, nè amsə mərəkwana ɓè nggūrəi ɓè pwalo. Mətalabangŋo ka nè loasəi aɓa rəpina male, sə ɓè pak cauɓikea ka à nè twali wi banì.

16Ace mani ka wu banggi arə wun acauɓikea ma'wun, sə wu pakki arə wun hiwi, ace mənana ɓəa twala wun ban arəkwana ma'wun ngga. Hiwi mala məɓealɓoarna mənana pe nə ɓabumi mwashat ka, ndanə rəcandəa sə kə pak turo.

17Iliya ka ɓwapəndəa na kəla səm. Pak hiwi a ɓe pwari nə ɓabumi kat ama mbulo ɓè kəa nya ɗang, sə à nya mbulo a ɓanza ɗang, pələa tārú nə zongŋo tongno-nong-mwashat.

18Ɗəm ngga yi pak hiwi ama mbulo ɓè nya, sə kuli nya mbulo, nzali pusə agirpwala, à pusə ɓəlea.

Nyesə aməɓwarkio a tanjar

19Wun amə'eambəam, ɓè kə ɓwa aɓalə wun ɓwarki tanjar mala Ɓakuli, wu nyesəi a tanjar.

20Wu sələ ama ɓwa mənana nyesə mə'cauɓikea a tanjar ka, nè amsə yiləmi mə'cauɓikea man aɓa lú, sə nè tsəa Ɓakuli nè twalban acauɓikea pas.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1 Bitərus

1 Bitərus 1

1Mənia yì cautera ka, pur nə́ bu Bitərus, mə'mishan mala Yesu Kərəsti. Aban ká aban aɓwana mala Ɓakuli mənana à tària ka, yia amənana à mesəke, à do kəla abəri arə abu-nzali mala amə Pwantus, andə Galati, andə Kapadosiya, andə bu-nzali Asiya, andə bu-nzali Bitiniya ka.

2Ɓakuli Tárru aɓa kane male ka tàr wun ɗìɗyal ɓə̀ wu duk aɓwana male nə́ turo mala Bangŋo ace oki Yesu Kərəsti, andə kum lakban aɓa nkila male. Ɓə̀ Ɓakuli hatəki wun nə ɓwamuru andə dorəpwala.

Tsəkɓaləu arə yiləmu mana málá male pà kàm raka

3Ɓwangsəban kat ka, ɓəa pe Ɓakuli, Tár Mətala səm Yesu Kərəsti! Ace məsəswatər male məgule ka yina nə səm aɓa bəsa ɓəlban. Səm kum mənia yì bəsa ɓəlban ngga acemənana Ɓakuli loasə Yesu Kərəsti a ɓembe ka. Ado ka səm ndanə do tsəkɓaləu məyiləmui,

4andə kum liɓala mənana pà nə̀ kìɗìkí ko nə̀ è, nə̀ mal raka; liɓala mənana à tsəngŋəna wuni kano a kuli ka.

5Sə ata cau mala paɓamuru ma'wun ngga, Ɓakuli na rə yal wun nə rəcandəa male ace kum amsəban mənana giləkini nə̀ yia ləmndəi, a masələata apwari ka.

6Mənia ka kə pa wun banɓoarnado kàrkár, kat andə amani ama adyan aɓa bu-pwari bəti ka, dumənа ama wu nə̀ kutio aɓa bumkiɗìkea ata cau mala akárəkiban ɗàngɗáng.

7Amənia yì akárəkiban ngga, à nda à nə̀ ləmndə ama paɓamuru ma'wun ngga, məɓafoe na ka. Ko nggearə zənariya mənana kə kiɗìki ka, à kə mwami nə bəsa; anggo gbal, paɓamuru ma'wun mənana doɓoaro male kuti mala zənariya ka, dumənа pup à nə̀ mwami, ace mənana ɓəa sən came male aɓa məkwane ka. Anggo ka sə wun nə̀ kum ɓwangsəban, andə ɓoarɓwa, andə gusələban aban Ɓakuli, a Pwari mənana Yesu Kərəsti nə̀ ləmndəna rəì nəi aban ɓwapəndəa kat ka.

8Kat andə amani ama wu malaká səni àkə̀ pwari raka, wu kə earce; sə kat andə amani ama wu kə səni ado raka, wu earnəi, sə wu kə pak banɓoarnado kərkər, ulang mənana gulo male ka mburkun pa nə̀ gandə bangŋe raka.

9Wu ndanə ulang man yì banɓoarnado ka acemənana wu nda rə kum tangnakusəu mala paɓamuru ma'wun abaní, yi amsəban mala ayiləmi wun.

10Mənia yì amsəban ngga, amə'ɓangna mala Ɓakuli sənggi pepe sə à bəlkusəi ɓukɓuk à nə̀ surə kəgir amuri, sə à bang cau mala ɓwamuru mana Ɓakuli nə̀ yia ləmndəa wun ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

11À alte à nə surə pwari mənana Bangŋo mala Kərəsti mana aɓaləia nakiyicau amuri ka. Bangŋo mala Kərəsti ak dəmbəa ləmndəia wia, atanni mənana Kərəsti nə yia nu sə nə kutia ɓoarɓwa male ka, sə lang sə mənia yì gir ka nə yia pă.

12Ɓakuli ləmndəi amənia yì amə'ɓangna male ka ama acau məno banggiyi nə kunia ka, à pà ace ɓamuria ɗang, à nda ace wun. Sə adyan ngga, mənia yì Cau Məɓoarne ka, à haməna nəi a banfana aban wun. Aɓwana mənana à hamnəi ka, à hamnəi aɓa rəcandəa mala Bangŋo Məfele mənana Ɓakuli tasəi nə kuli ka. Nggearə aməturonjar mala Ɓakuli ka, à tsək məsəia à nə səni lang sə amənia yì agir ka, à nə pa.

Tunəban ace do məfele

13Ace mani ka, wu nyesə aɗenyicau ma'wun aban mə'mwashati aɓa gilərəu ace pakturo. Wu hamí rə wun. Wu soa məsə wun nə tsək ɓabum wun kat arə ɓwamuru mənana à nə yinəi aban wun, a pwari mənana à nə ləmndəì ɓanza rə Yesu Kərəsti ka.

14Ado mənana wu nda ka muna mala Ɓakuli amə okiru ka, wu kəa eare ɓə̀ do ma'wun duk mala kpata anpel məɓane mənana wu ndanəia ɗiɗyal aɓa ɗwanyi sələ̀e ka ɗang.

15Wu duk do məfele aɓa koya gir wu nə pak ka, kəla mənana Ɓakuli mana tarki wun ngga məfele na ka.

16Acemənana Maləmce bangŋa ama, “Wu duk do məfele, acemana Mə nda məfele.”

17Wu ɗenyi ama, Tárru mənana a kuli, wu pakkiyi hiwi abani ka, kə ləmndə tarban ɗang. Yì ka, nə kasəi ɓwa ɓashi, ko nə pe wi tangnakusəi mənana karə arə gir mənana pè ka. Ace mani ka, wu masələ do yiləmu ma'wun kəla abəri akani a ɓanza, nə ɓanggi Ɓakuli.

18Wu sələna ama, gəna mənana Ɓakuli mbwe ace akmúr wun aɓa do kiɗìkì mənana wu kumo a bu aká wun ngga, pà nə́ agir mənana à kə̀ kiɗìkì, kəla azərfa ko zənariya ka ɗang.

19Nda nə nkila məɓoarne mala Kərəsti, Məgam mala Ɓakuli, mənana cauɓikea ko kəgir məɓane pa a rəì raka.

20Kaniama à nə kwakita ɓanza ka, Ɓakuli tarrì, ci male ɗang. Sə aɓa mənia yì masələata apwari ka, à yì ləmndəni a banfana àkə̀ ace wun.

21Nə́ bani yì Kərəsti, sə wu pa ɓamur wun aban Ɓakuli, mənana loasəi a ɓembe, sə pe wi nggea gulo ka; ace mani ka paɓamuru ma'wun, andə tsəkɓaləu ma'wun ngga, à kwakina amur Ɓakuli.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

22Məno ado wu langŋəna rə wun nə okiru ma'wun arə məsəcau, sə wu ndanə earcearəu arə amə'eamrəarəu nə ɓabum wun mwashat ka, wu lidəmbəa nə ləmndə məno yì earcearəu ka, nə ɓabum məɓoarnsari.

23Wun ngga, à ɓəsələna ɓəl wun a bəshe, sə mənia yì bəsa ɓəlban ngga, pur aɓa məsəɓeale mənana kə kìɗìkì ka ɗang, pur aɓa məsəɓeale mala cau məyiləmuì mala Ɓakuli, yì cau male mana te malkiyi raka.

24Amur mənia ka, à gilə ama, "Ɓwapəndəa kat ka, à nda kəla bondo, aɓoarɓwa malea kat ka, à nda kəla apwasəo-bondo; bondo kə wuli, sə pwasəe kə kpa,

25sə cau mala Mətalabangŋo ka, masələate pà kàm ɗang."

Sə mənia yì cau ka, nda Cau Amsəban mənana à hamba wunì ka.

1 Bitərus 2

1Ace mani ka, wu swár koya ulang ɓealɓikea, andə koya ulang kutan məɓane, andə kúnɓárína, andə mwararəu, andə koya ulang naki acau kiɗìki ɓwa.

2Wu pa kəla abangna-muna, rə wun ɓà kə ɓəla arə nu kiura məɓoarnsari mala cau mala Ɓakuli, ace mənana ɓà wu gulo a ɓaləi, ɓà kyan nə wun a amsəban,

3mənana ado "wu ongŋəna ɓoaro mala Mətalabangŋo ka."

Tali məyiləmuì andə aɓwana mənana Ɓakuli twalia ka

4Wu yiu aban Kərəsti, yì tali məyiləmuì, mənana aɓwana ginəki, sə Ɓakuli twali acemənana abani ka ndanə ɓoaro ka.

5Sə wun ado ka wu ndaka tali məyiləmuì, mənana Ɓakuli na arə ɓak ɓala male aɓa bangŋo nə wun ngga. Aɓa mənia yì ɓala ka, wu nè duk apəris mala Ɓakuli ace pà aɓoro mala bangŋo, mənana agir'a na abani, nə bu Yesu Kərəsti ka.

6Aɓa Maləmce ka à giləa ama: "Wu səni, ndya ən nggə tsək tali a Siyona ka, tali kwakita kusəɓa, mənana ən tarì, sə ɓoaro male ka à pà nè kani arə kəgir raka. Ɓwa mənana kat guli a rəì ka, pà nè kum kəsəkya ɗang."

7Sə wun mana wu guli a rəì ka, ɓoaro male aban wun ngga ulang yi pà kàm ɗang. Sə aban aɓwana mənana à earnəi raka dumənа, "Tali mənana aməɓa ginəki ka, nda yi duk Tali kwakita kusəɓa ka."

8Sə ɗəm ngga, "Nda tali mənana kə tsək ɓwapəndəa à kə anndə ka, tali mənana kə cia à kə kpa ka." À kə annda, acemənana à kpata cau mala Ɓakuli ɗang, sə mənia ka, nda gir mənana Ɓakuli tsəkia wia ka.

9Sə wun ngga, wu ndaka ɓwaməpənde mənana Ɓakuli tar wun ngga. Wu nda ka amurəma pəris, aɓwana ace Ɓakuli, andə agirkuma male. Tàr wun ace mənana ɓà wu hami aɓwana aɓealɓoarna male, yi mənana tunə wun aɓa pəndəa aban yiu aɓa tălaban male mə pà ndali ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

10“Diɗyal ka, wu nda ka kə aƀwana ɗang, sə adyan ngga, wu dumənа aƀwana mala Ɓakuli. Diɗyal ka, à sən məsəswatər ma'wun ɗang, sə adyan ngga, à sənəna məsəswatər ma'wun.”

11Wun amə'eamrəarəu mənana ən earkiyi acea raka, wun mənana wu nda ka aməgya-kutio andə abəri a ƀanza ka, ən nggə kwarkir wun, wu gapita re wun nə anpel mala nggūrəu, mənana à kə munəo arə yiləmi wun ngga.

12Do ma'wun aƀalə aƀwana mənana aməkwaɗi na raka ƀà dum nə ƀealƀoarna. Anggo ka ko ƀəa tsəka wun cau arə wun ama wu ndaka amə'ƀealƀikea ka, à nè sən aturo məƀoarne mənana wu pakki ka, sə à nè pè Ɓakuli gulo a pwari mənana nè yiu a ləmndə rəì ka.

Nyesəmuru aƀata aƀwana mana a buno-gulo ka

13Ace Mətalabangŋo ka, wu pà ƀamur rə wun aƀata aƀwana mənana à nda amur bunomurəm aƀa mənia yì ƀanza ka. Wu pà ƀamur rə wun aban mətala-nzali kəla ƀwa mənana nda mur aƀwana kat ka.

14Wu oaki aməyalban mənana à twalia sə tasəia ace kwarkir amə yàl nzongcau, sə ƀəa ƀwangsə aƀwana mənana à kə pak məƀoarne ka.

15Ɓakuli ka, kane male na ama nə́ pakki aturo cauƀoarna ma'wun ngga, ƀà wu gir kun amə'ɗwanyi-səle arə nakia acau məƀane.

16Wu dukdo kəla aƀwana mənana à panzənia à kumənа ƀamuria ka, sə ce wu pələ panzəban ma'wun, dupa wun njargula pakki aƀealƀikea ɗang; ƀà do ma'wun pa kəla aguro mala Ɓakuli.

17Wu pe koyana le ka gulo, sə wu earce amə'eamrəarəu. Wu kə ƀanggi Ɓakuli, sə wu kə pe murəm gulo.

Twal kusəu arə tanni mala Kərəsti

18Wun mənana wu nda ka amuna-ƀala ka, wu kə okia amətala-ƀala ma'wun nə pagulo. Ɓà kəa do ama, she ƀəa nda ka aƀwana mənana à kə pakka wun məƀoarne sə à nda ƀukƀuk ka ɗang; nggearə amənana ƀealia ƀiki ka, wu kə okia wia.

19Ɓakuli ka, bumi kə pwasə arə wun, ƀà wu pak gir mənana wu sələ ama məƀoarne na, sə wu kə shakminəu nə munyi aƀa məƀane mənana kə kum wun ata peməƀoarne ka.

20Ya gir məƀoarne na wu nè kum a ƀaləi yi mənana ƀà wu twal gandəa nə walban mana wu kumo ace məƀane mənana wu pak ka? Səa ma ƀà wu kum tanni ace pak məƀoarne, sə wu twal gandəa nəi ka, bum Ɓakuli nè pwasə arə wun.

21Nda àkà ce mənia ka sə Ɓakuli tunə wun, acemənana Kərəsti gbal ka, nu tanni ace wun sə nyingga wuni kəla girkani, ace mənana ƀà wu twal kusəì ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

22“Yì ka, pak kə cauɓikea ɗang, sə swarkiban pa a kuni ɗang.”

23Lang aɓwana sanggì ka, nyesəî kəɓwa nə sangban ɗang; sə lang à pe wi tanni ka, ɓalbura kəɓwa ama nè ɗì tangna a kúnì mənana à pakki wi ka ɗang. Tanni male ka, nyinggi Ɓakuli mənana kə pak ɓashi nə məsəcau ka, a bui.

24Yì nə nggearəì ka, twal acauɓikea ma'səm a nggūrəì amur nggun- gangndi, ace mənana ɓè səm wuki cauɓikea, sə ɓè səm duk do ɓealɓoarna. Nə́ anpenye male mana à tsəki wi ka sə wu kum twalban rəkwana.

25Ɗiɗyal ka, wu nda kəla anzur mənana à ɓwarki tanjar ka. Sə ado ka, wu nyarəna aban Yál wun andə

Mətsəkkir ayiləmi wun.

1 Bitərus 3

Amanɓala andə aburria

1Anggo gbal, wun amanɓala ka, wu pà ɓamur rə wun aɓata abura wun, ace mənana ɓè aɓea ɓwana nakam atea mənana à earnə Cau Amsəban raka, ɓeal wun nə nunia à nè pà ɓamuria. Pà nè do ama she ɓè wu naná kə cau ka ɗang,

2acemənana à nè sən pagulo, andə ɓealəu məɓoarne ma'wun.

3Ɓè giləki rəŭ ma'wun, ɓè kəa duk mala pakki agir arə nggurə wun, kəla aɓoləkia-nyaun, andə oasəki anlang, andə agirgarabu, ko mala agir-nggurəu mənana wu kə oasə ka ɗang.

4Giləki rəŭ ma'wun ngga, ɓè duk mala ɓabum wun, yì ɓoarnsari mənana pà nè mal raka, yì ɓoarnsari mala ɓealəu ɓukɓuka, andə do bwalrəu arə aloasəkiaban. Ulang mənia yì ɓealəu ka, nggea gir məgule na aban Ɓakuli.

5Amaməna mənana a pwaryan à dukdo yal ɓamuria ace Ɓakuli sə à guli a rəì ka, anggo sə à giləki ɓoarnsari malea. À nongsə muria aɓata aburria,

6kəla mənana Saratu oki burri Ibərayim, sə tunəi ama mətale ka. Wu nda ka amuni, ɓè wu kə pak gir mənana nda pepe sə ɓangciu kə pakka wun arə kəgir raka.

7Anggo gbal, sə wun aburala ka, wu ləmndə sələe aɓa doɓala ma'wun. Amālá wun ngga wu kə ɗenyi nəia kəla aɓwana mana rəcandəa malea bwalta ma'wun raka, sə wu bwalia nə pagulo acemənana yia ka, aɓiwun na aɓa ɓwamuru mala bəsa do mana Ɓakuli pà ka. Wu bwalia pepe, ace mənana kəgir ɓè kəa tamsə ahiwi ma'wun raka.

Tanni ace pak məɓoarne

8A masələate ka, wun kat ka, ɗenyicau ma'wun ɓè duk mwashat. Wu kə sən məsəswatər mala rəarə wun. Wu earce rəarə wun kəla amə'eamrəarəu. Wu dum nə ɓabum ɓukɓuka andə nyesəmuru.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

9Wu kəa wu mbweban nə ɓealɓikea a kun ɓealɓikea ɗang. Ɓà aɓwana sanggi wun ngga, ce wu nyesəia wia nə sanggiban ɗang; a kun mani ka wu tsəkia wia bu, acemənana nda àkà ce mani sə Ɓakuli tunə wun, ama ɓà wu kum tsəkbu.

10Maləmce ka, bangŋa ama: "Ɓwa mənana kat kə earce kum banɓoarnado mala yiləmu, sə nà sən anonggeo mala bumpwasəa ka, duməna púp nà bwal lasəi arə na məɓike, sə mburkuni ka, nà bwali arə na nyir.

11Duməna púp, nà pələ nzəmi arə ɓealɓikea sə nà pak məɓoarne; duməna púp, nà alta dorəpwala, sə nà ɓangŋa ate.

12Amásá Mətalabangŋo ka, à nda arə aɓwana mana à kə pak məɓoarne ka, sə akiri gbal ka, à ndarə ok hiwi malea. Sə ɓaməsə Mətalabangŋo ka, kə ɓinə məsə aməpak ɓealɓikea."

13Yana ɓwe na nà pakka wun kəgir, yi mənana rə wun nà nggə ɓəla arə pak gir məɓoarne ka?

14Sə ko ɓà wu kum tanni ace pak gir mənana nda a njari ka, wu ndanə tsəkbu mala Ɓakuli. Ace mani ka, "bum wun ɓà kəa zurəki ɗang, sə ɓangciu ɓà kəa pakka wun ɗang."

15Wun ngga, wu kə pe Kərəsti gulo a ɓabum wun, ɓà duk Mətala wun. Wu do aɓa gilərəu ko aya pwari ka, ace bəli ko ya ɓwa na ɗi wun ce tər tsəkɓaləu mənana wu ndanəi aɓa kwaɗi ma'wun ngga.

16Səa ma wu pe nə ɓukɓuka, andə pagulo a ɓaləi. Ɓà ɗenyicau ɓabum wun do nə ɓoarnsari, ace mənana ko ɓəa ɓwana kiɗiki wun nə kunia ka, kəsəkya nà pakkia wia, yi mənana ɓəa sən do ma'wun məɓoarnsari, acemənana wu nda ka mala Kərəsti ka.

17Nà ɓoaribanì ɓà ɓwa tanni ace pak gir məɓoarne, ɓà məno nda eare mala Ɓakuli ka, amur mənana ɓwa ɓà tanni ace ɓealɓikea ka!

18Kərəsti ka, wú ace acauɓikea ma'səm kusə mwashat ɓərɓər, mə'cauɓoarna ace amə'cauɓikea, ace mənana ɓà yinə wun a ɓala aban Ɓakuli ka. Yì ka, wú aɓa nggūrəu, səa ma dum nə yiləmu aɓa bangŋo.

19Sə aɓa pa male anggo aɓa bangŋo ka wario kya hama aban abangŋo mənana à nda kùrban ngga.

20Amənia ka, à ndaka abangŋo mənana à mgbiki Ɓakuli kiru a pwaryan a nza mala Nuhu, a baku mənana Nuhu na aban shar nggea waru male, sə Ɓakuli na arə kundəo ná munyi ka. Kə aɓwana tongno-nong-tārú na à amsəia aməno yì nggea-murgula ka.

21Sə məno yì mùrgula, mənana aɓwana tongno-nong-tārú api wi ka, nda kəla batisəma mənana kə amsə wun ado ka. Pà ace lak pəndəkea mala nggūrəu wun

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

ɗang, nda ace ləmndə eare ma'wun aban Ɓakuli nə ɓabum məɓoarnsari. Kə amsə wun acemənana Yesu Kərəsti lo a ɓembe nə yiləmu ka.

22Ado ka, Kərəsti uməna a kuli, nda a bu-məli mala Ɓakuli, sə aməturonjar, andə ayalban, andə arəcandəa kat ka, à nda a ɓate.

1 Bitərus 4

Do ace Ɓakuli

1Sə acemənana Kərəsti nu tanni aɓa nggūrəu ka, wu twal ulang məno yì ɓealəu ka, wu gilə rəwun ace tanni kəla male; acemənana ɓwa mana kat tanni a nggūrəu ka, maləna nə cauɓikea.

2Twal ado ka, cili do yiləmu male a ɓanza ka pà nè duk mala ɓangŋa ata anpel mala nggūrəu ɗəm ɗang. Nè dukdo mala lumsə kani mala Ɓakuli.

3Apwari mənana à kutikina ka, à karəna mala pakkia agir mənana aməɓanza earkiyice pe ka, kəla ɓiki do-kiɗìkì mala nongginə-rəarəu, andə npel, andə nukia agir aban wal-wale, andə dapi ace likiali-ɓana andə nongginə-rəarəu, andə akpapíkí mala nu mba andə loasəban, andə aturo məɓike mala peri aban ankúl.

4Ado ka, agyajam ma'wun mənana ɗìɗyal ka, à kə ndali acemənana wu kə kpapi wunəia ɗəm aɓa məno yì do-kiɗìkì andə ɗwanyi bwalrəu ka ɗang. Nda gir nî sə à kə sanggi wun,

5sə yia ka, à nè ngga bəl kunia aban Ɓakuli mənana angŋa dəmbəa giləna rəì ace pakki aɓwana mənana nə yiləmu andə alú ka ɓashi.

6Nda gir mənana tsəa sə à hamnə Cau Məɓoarne gbal aban aɓwana mənana à wuna ado ka, ace mənana yia ka, ɓəa ɓashia wia kəla aɓwapəndəa aɓa nggūrəu, sə ɓəa dum nə yiləmu aɓa bangŋo aban Ɓakuli.

7Masələata ɓanza ka, gbashina. Ace mani ka, wu shambum wun, nə gandərəu ace pak hiwi.

8Gir mənana kutibanì kat ka, wu lidəmbəa nə ləmndəì arə wun earcearəu məlime, acemənana earcearəu ka, kə gír múr acauɓikea pas.

9Wu ak rəarə wun arə aɓala ma'wun, nggwani ɓà kəa pàk kàm ɗang.

10Ɓakuli panì koyan ngga ɓoro mala sələ pak ɓe kəgir. Ace mani ka, ko yan ngga ɓà pakturo nə male yi ɓoro ace pakkia acilia ɓwana gbasha, ace mənana ɓà səm duk aɓwana mənana Ɓakuli earnəia arə tsəkir aɓoro male mənana à ndakam ɗàngɗáng ngga.

11Ɓà we ka, sələ nacau na à po ka, ne kəla Ɓakuli na nakiyi cau nə kuno ka. Ɓà mo yi ɓoro ka ndà pea aɓwana gbasha ka, pè nə rəcandəa andə rəɓəla mənana

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Ɓakuli po ka. Anggo ka, gir mənana kat a pe ka, nè yinəi Ɓakuli gulo nəban Yesu Kərəsti. Gulo andə rəcandəa kat ka amale na, málá male pà kàm ɗang! Amin.

Do munyi aɓa tanni acemənana a nda məkwadī ka

12Wun amə'eambəam, wu kəa ndali arə akárəkiban məkwane mənana wu kə tanni aɓaləia, kəla ɓe kəgir məbəshe na kə kum wun ngga ɗang.

13A kun mani ka, ɓè ban ɓoara wun ama wu ndarə nu tanni arə agir mə'mwashati mənana Kərəsti twal gandəa nəia ka. Wu pak bumpwasəa ado ace mənana ɓè wu kum banɓoarnado məgule a pwari mənana nè nyar nəi sə nè ləmndə ɓoarɓwa male ka.

14Ɓè aɓwana kə sang wun acemənana wu nda ka aməkpata Kərəsti ka, tsəkbu na amur wun, acemənana Bangŋo mala gulo andə mala Ɓakuli suləna amur wun.

15Ɓè ɓwa nè tanni ata wun ngga, ɓè kəa do ama nda ace wal-lú, ko iun'i, ko altacau, ko oasəkikun aɓalə acau mala aɓwana ɗang.

16Ɓè ɓwa nu tanni acemənana yì ka, mala Kərəsti na ka, gir kəsəkya na ɗang. Ɓwangsə Ɓakuli, acemənana à kə tunəo nə lulləi ka.

17Pwari mala ɓashi karəna, sə ndo nè tite nə ɓáɓala mala Ɓakuli; sə ɓè ɓashi tite arə səm ngga, lang sə masələate nè pangnə aɓwana mənana à mgbikiru nə Cau Amsəban mala Ɓakuli ka?

18Ɗəm ngga, "Ɓè nda bəti sə amə'ɓealɓoarna nè au ka, mana nè kum amə'ɗwanyi kpata Ɓakuli andə aɓwana mənana amə'cauɓikea na ka?"

19Ace mani ka, ɓè wu nda ban tanni aɓa kane mala Ɓakuli ka, wu lidəmbəa aɓa pak gir mənana nda a nzongŋi ka, sə wu nying ayiləmi wun a ɓabu Ɓakuli mənana pusə wun ngga, acemənana yì ka, pà nè pà wun kəsəkya ɗang.

1 Bitərus 5

Akwarkiru ace aɓwana-məgule andə alo-aɓwana

1Mə nda rə ɓakɓabum aɓwana-məgule mənana aɓalə wun ngga kəla ɓi'wun ɓwaməgule. Ən sən nutanni mala Kərəsti nə aməsəam, sə mim gbal ka, mə nə kum kāmbe mem aɓa ɓoarɓwa male, yi mənana ɓè yi pusəna rəì aban ɓanza ka.

2Wu yal domwan mala Ɓakuli mənana tsək wun a yale ka. Wu tsək məsə wun a rəì nə eare ma'wun, kəla mənana Ɓakuli earce ka, pa kəla à tsək wun púp ɗang. Wu pak ture sə wu kəa tsək ɓalə wun arə gir mənana wu nè kumo a ɓaləi ka ɗang, wu pe acemənana wu ndanə rəɓəla mala pakki Ɓakuli turo ka.

3Aɓwana mənana à tsək wun amuria ama wu ɗenyi nəia ka, wu kəa ləmndəia wia rəcandəa ɗang, wu duk girkani abania.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

4Sə ɓə̀ Gbani mala ayalgir yi pusəna rəì ka, wu nə̀ kum mbulan-gulo məɓoarne mənana pà nə̀ è raka.

5Sə wun alo-ɓwa gbal ka, wu kə nongsə mur wun aɓata aɓwana-məgule. Wun kat ka, wu do nə nyesəmuru a rəarə wun, acemənana Maləmce na ama: "Ɓakuli kə mgbali amə'gusələ-muru, sə kə ləmndəì amə nyesə muru ɓwamuru."

6Ace mani ka, wu nyesə mur wun aɓata rəcandəa məgule mala Ɓakuli, sə ɓə̀ pwari male karə ka, nə̀ loasə wun a kuli.

7Gir mənana kat kə pisə bum wun ngga, wu nyinggi Ɓakuli a bui, acemənana yì ka, kə ɗenyi nə wun.

8Wu do aɓa gilərəu, sə wu tsək kir wun. Ɓi wun məbura, yi Shetan ngga, nda rə galiki arə aban kəla im mənana nzala kə wali ka, aban alta ɓwa mənana nə̀ bwal ka.

9Wu tamsə kusə wun kàngkàng aɓa paɓamuru ma'wun, wu ɓinəi wi. Wu sələ ama aɓi wun aməkwaɗì aɓa ɓanza kat ka, à nda ban nu ulang tanni ma'wun.

10Ɓakuli ka nda mətala ɓwamuru kat. Yì nda mana tunə wun aɓa gulo male mənana málá male pà kàm raka, aɓa Kərəsti Yesu. Anzəm mənana wu nuna tanni aɓalə apwari bəti ka, nə̀ nyesə wun aban came məɓoarne, nə̀ pa'wun gbasha, andə rəcandəa. Ɗəm ngga nə̀ dumsə wun aɓa lidəmbəa mana pà wu nə̀ dəurə raka.

11Rəcandəa kat ka, abani sə pa, málá male pà kàm ɗang. Amin.

Masələata makkun mala Bitərus

12Nə́ bu Silas mənana ən earnəi kəla mə'eamrəarəu mə'məsəcau nì ka, sə ən nggə giləa wun mənia yì cau gbələm ngga. Ən nggə earce mə ɓak ɓabum wun, sə mə na wun ama, mənia yì gir wu nda ɓāləi ado ka, ɓwamuru mala Ɓakuli na kat ace wun. Wu cam kàngkàng a ɓaləi.

13Ikəlisiya kani a Babila, mənana Ɓakuli tár wun wunəia ɓe wu duk amale ka, kə makka wun kun. Sə munem, yì Markus ka, kə makka wun kun gbal.

14Wu makki arə wun kun nə earcearəu mala aməkwaɗì. Ɓə̀ rəpwala do ata wun kat, wun aɓwana mənana wu nda aɓa Kərəsti ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2 Bitərus

2 Bitərus 1

Makkun

1Makkun mənana pur nə bu Shiman Bitərus, guro sə mə'mishan mala Yesu Kərəsti. Aban ká aban aɓwana mənana à kuməna paɓamuru məɓoarne kəla mənana səm ndanəi ka, ata cau mala péməɓoarne mala Ɓakuli andə Mə'amsə səm Yesu Kərəsti.

2Ɓè Ɓakuli pa wun ɓwamuru andə dorəpwala kam kpəm nə lidəmbəa ma'wun aɓa surə Ɓakuli andə Yesu Mətala səm.

Do mala aməkpata Kərəsti

3Ɓakuli aɓa rəcandəa male ka pana səm koyagir mənana ɓoaro ɓè səm pang nəi ace do yiləmu andə do ɓanggi Ɓakuli ka. Amənia yia agir ka Ɓakuli pà səmia kat lang səm yì surə Yesu mənana tunə səm ɓè səm kum kāmbe aɓa gulo andə ɓoaro male ka.

4Sə ata cau mala gulo andə ɓoaro male ka, ɓwamur səm pà səm aɓoro aməgulke kərkər andə aməɓoarne mənana bangŋa ama nè pà ka. Pak mənia ka ace mənana nə amənia yia aɓoro ka, ɓè səm kum kāmbe aɓa pa male mala do Ɓakuli, sə ɓè səm api kiɗikiban mala ɓanza mənana suno məɓane kə yiu nəi ka.

5Ace mənia ka, wu ɓariki, wu lumsəkun paɓamuru ma'wun nə cauɓoarna; sə cauɓoarna ka wu gbashite nə surəgir;

6surəgir ka wu gbashite nə bwalrəu; bwalrəu ka wu gbashite nə gandərəu; gandərəu ka wu gbashite nə do ɓanggi Ɓakuli.

7Sə do ɓanggi Ɓakuli ka wu gbashite nə ɗenyi nə aɓwana kəla amə'eamrəarəu andə ləmndə earcearəu aban koyan ngga.

8Ɓè wu ndanə amənia yì aɓealəu, sə à nè nggə gul aɓalə wun ngga, pa wu nè gatti aɓalə aturo ɗang, sə surəgir ma'wun amur Mətala səm Yesu Kərəsti ka, nè duk gir məɓoarne andə gbasha aban aɓwana.

9Sə ɓwa mənana pànə amənia yì aɓealəu raka, dumənа nte, kə sənban kuko ɗang, sə ɓāləi lorəna ama à langŋəni wi acauɓikea male mə'ɗiɗyali.

10Ace mani ka, wun amə'eamrəarəu, wu pà rəcandəa arə ləmndəi ama ɓafo na wu nda aɓalə aɓwana mənana Ɓakuli tunəia, sə tarkia ka. Ɓè wu lidəmbəa nə do aɓalə aməno yì aɓealəu ka, pà wu nè kuti aɓa cauɓikea ɗang, sə paɓamuru ma'wun ngga nè kum kusəu came.

11Anggo ka, sə Ɓakuli nè mənba wun kunɓala wyang ace kutio aɓa Domurəm mala Mətala səm andə Mə'amsə səm yì Yesu Kərəsti, Domurəm male mənana masələate pà kàm raka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Tsəkiru arə cau mala Maləmce

12Ace mani ka, mə ndanəi a ɓabumam mə nggə kasəɓalə wun koya pwari arə amənia yì acau ka, kat andə amani ama wu surənia, sə wu tamsəna kusə wun kàngkàng amur məsəcau mənana wu angŋəni ka.

13Yale a səne mem ngga, aɓa do mem kat aɓa mənia yì nggūrəu ka, ɓoaro ɓən nggə kasəɓalə wun.

14Ən sələna ama pà nə̀ sau ɗang mə ndo mə nə ɗeki mənia yì do ɓanza ka, kəla mənana Mətala səm Yesu Kərəsti angŋəna dəmbəa ləmndənam ngga.

15Sə mə nə ɓariki a koya njar ka, mə nə pak gir mənana nə̀ tsəa anzəm mənana ən uməna ka, ɓalə wun ɓə̀ kə kasəa rə amənia yì agir ka ko aya pwari.

Cau amur ɓoarɓwa mala Kərəsti

16Cau mənana səm bangga wun amur rəcandəa andə yiu mala Mətala səm Yesu Kərəsti ka, səm pà aban bangga wun njarnzəne mənana ɓeɓwa pusəì aɓa kutan ngga ɗang. Nə nggearə məsə səm, səm sən tâ mala ɓoarɓwa male.

17Səm nda kam à kə banì mənana Ɓakuli Tarrû pe wi ɓoarɓwa andə gulo, pələa gi Ɓakuli pur nə ɓa məno yì tâ məgule mala ɓoarɓwa ka, yiu abani ama, “Mənia ka, nda Munem mənana ən nggə earce ka, kə pwasə bumam kərkər.”

18Nggearə səm ngga, səm ok məno yì giu pur nə kuli ka, acemənana səm nda kam ate amur nkono məfele.

19Amur mani ka, səm ndanə məsəkang-kangŋa mənana kuti məno ka ama, cau mənana amə'ɓangna hamnəi ka məsəcau na. Nə̀ dumnə ɓoaro, ɓə̀ wu tsək kir wun a rəì, kəla mənana wu nə̀ tsək kir wun arə pitəla mana kə tá aɓa pəndəa ba kwaro mala ban, sə nlero dəmbari yi tana a ɓabum wun ngga.

20Gir mənana kutibanì kat ka, wu sələ ama ɓe kə cau ɓangna pa kàm aɓa Maləmce mənana pur nə ɓa mənggicau mala məɓangna ka ɗang.

21Acemənana na gi Ɓakuli ka, kə pur aɓa kani mala məɓangna ɗang. Aməno yì amə'ɓangna ka, Bangŋo Məfele na gingnəia sə à na cau mənana pur nəban Ɓakuli ka.

2 Bitərus 2

Amə'ɓangna andə amaləm mə'nyirì

1Sə amə'ɓangna mə'nyirì gbal ka à lo aɓalə amə Isərayila, sə kəla məno ka aməkanigir mə'nyirì nə̀ ngga lo aɓalə wun. Aɓa kutan à nə̀ yiu nə akanigir mə'nyirì mənana à nə̀ kiɗìkina paɓamuru mala aɓwana nəia ka, yale à nə̀ təmce Mətalabangŋo mənana akmúr səm aɓalə acauɓikea ma'səm ngga. Anggo sə à nə̀ nunmbi ɓamuria kiɗìkiban a kaurəa.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2Aɓwana pas nə̀ kpata kusəia mala ɓiki do kìɗìkì mala nongginə-rəarəu, sə ace amənia yì aməkanigir mə'nyirì ka, aɓwana nə̀ ɓəsəki njar mala məsəcau.

3Nzumon malea nə̀ cea à nə̀ yiu nə acau swarkiban aɓa kutan, à nə̀ ɓəmbəri wun. Ɓakuli angŋəna dəmbəa ɗìɗyal kasənia ɓashi, sə kiɗìkea malea ka, ceì nong ɗang.

4Nggearə aməturonjar mənana à pak cauɓikea ka, Ɓakuli sən məsəswatər malea ɗang, ramtea aɓa nggea-tulibəsa, kurkia kam aban məpəndəe mənana kəlling-kəlling ngga, she ɓə̀ pwari pak ɓashi pangŋəna ka.

5Sə aɓwana mənana a ɓanza mana ɗìɗyal ka, Ɓakuli sən məsəswatər malea ɗang, she kə Nuhu mə hamnə cau mala do-ɓealɓoarna andə aɓea aɓwana tongno-nong-ɓari na. Ɓakuli amsəia a baku mənana yinə nggea-murgula amur ɓanza mala amə'cauɓikea ka.

6Ɗəm ngga Ɓakuli ɓasha anggea-là mala amə Sodom andə mala amə Gomora, pisəia à pələ agigi mala tú. Pələa cia à duk girkani arə gir mənana nə̀ kum amə ɗwanyi kpata Ɓakuli.

7Sə Lotu mənana məɓealɓoarna na ka Ɓakuli amsəi aɓa Sodom. Ɓakuli amsəi acemənana yì ka, kuti aɓa ɗwanyi banɓoarnado andə bumkiɗìkea arə do kìɗìkì mala nongginəban mala amə'ɓealɓikea.

8Aɓa do mala məno yì ɓwa məɓoarne yi Lotu, aɓalə amə'ɓealɓikea ka, kum tanni kərkər aɓa yiləmi nə ɓealɓikea mana kə səni nə məsəì, sə kə oe nə kiri a koya pwari ka.

9Sə acemənana Ɓakuli pak məno ka, yì ka, surəna njar mana nə̀ amsəna amə'ɓealɓoarna nəi aɓalə akárəkiban malea, sə amə'ɓealɓikea ka, nə̀ cia aɓata tanni, ba pwari mala ɓashi.

10Nggeamurəmi ka, nə̀ ɓashi amə gyata kìɗìkì mala anpel mala nggūrəu, andə amə burice yalban mala Ɓakuli amuria. Acemənana amənia yì aməkanigir mə'nyirì ka à ndanə gusələ-ɓamuru, andə candə-ɓamuru ɗəm ngga, ko ɓangciu kə pakkia wia arə na məɓane amur aməturonjar a kuli, mənana Ɓakuli pea wia tă aɓa ɓoarɓwa ka ɗang.

11Sə kat andə amani ama yia aməturonjar ka à kútì aɓwana mənia nə rəcandəa andə gulo ka, à kə loasə kunia ama à nə̀ na məɓane amuria aɓa ká nə cauɓashi a ɓadəm Ɓakuli ɗang.

12Amənia yì aməkanigir mə'nyirì ka, à kə gyata oe malea a rəŭ, kəla anyamɓikea mənana à pànə ɗenyicau raka, mana à pusəia ace mənana ɓəa bwalia ɓəa wallia ka. À kə na məɓane amur gir mənana à bwalta kusəì raka, sə acemənana à nda kəla agirkusəu ka, à nə̀ kiɗìkia.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Kiɗîkea malea ka, tangnakusəia na ace ɓealɓikea mənana à ləmndəi ka. Do kìɗîkì mala likiali andə nukiagir nə nggea pwari a kuli ka, à nyesəi banɓoarnado na abania. Aban likwar ata wun ngga à duk agir kəsəkya andə agir ɓəsəkiban aɓalə wun, à panzə rəia arə pak banɓoarnado nə pakkiagir ɓosəkiban malea.

14Rəia kə ɓəla nə suno nong nə amaməna ko aburana mənana à pà doɓala andəia raka, sə ko à kə aulə nə pak cauɓikea ɗang. À kə swár aɓwana mənana kusəia cam raka aban ká pak cauɓikea. Ɓabumia kwár aɓa nzumon. Yia ka aɓwana na aɓata suban mala Ɓakuli.

15À nyingŋəna njar mala məsəcau sə à ɓwarkini tanjar məɓoarne. À kpanata njar mala Balaam muna mala Beyo, mənana earce kum boalo nə njar gir mala cauɓikea ka.

16Sə yì ka, məndambəritso gimbi arə turo məɓike male; məndambəritso mənana girkusəu na kə na cau raka, bangcau nə gi ɓwapəndəa sə tamsə ɓanggya mala məɓangna.

17Amənia yì aɓwana ka, à dumənа agir məɓane kəla amgbeaɗe mənana à iməna ka, ko kəla burambulo mənana gung loasəi ka. Ɓakuli giləkina ban acea a nggea ɓa pəndəa məlime.

18Nə́ naki acau məɓangge mala twalɓamuru malea, à kə swár aɓwana mənana à ndarə puro à nə̀ api ɓalə aɓwana mənana a do aɓa ɓwarkio mala cauɓikea ka. À kə ɓariki à nə̀ nunnia aɓalə asuno məɓane mala nggurə ɓwapəndəa mə'earce kìɗîkì mala cauɓikea.

19Amənia yì aməkanigir mə'nyirì ka à kə nea aɓwana mənia ama à nə̀ pea wia kum-ɓamuru, sə yia nə ɓamuria ka, à nda ka guro mala aɓealəu mala kìɗîkì. Gir mənana kat limurəm amur ɓwa ka, ɓwe pələna guro aɓata gir nî.

20Sə ɓəa ɓwana apini aɓealɓikea mala ɓanza nə njargula surə Mətala səm andə Mə'amsə səm Yesu Kərəsti, sə à nyar ɗəm nə nzəmo à yì marəki rəia sə à ɓunggio aɓalə aɓealɓikea məno ka, zuriki mənana à nda a ɓaləi ado ka, ɓikina kutina mədəmbe.

21Ɓwanyi surə njar mala do ɓealɓoarna malea ka ɓə́ ɓoarəni banì amur mənana à surəni sə à pələ nzəmia arə nzongcau məfele mənana à pea wia ka.

22Yia ka, à ləmndəna məsəcau mala mənia yì kun-nacau mana ama, “Nvwa nyarəna a li gir mənana ukki ka.” “Təmbərəm ɓala mana à sussəi ka, nyarəna aban tapiki

a dəɓang.”

2 Bitərus 3

Nyare mala Mətalabangŋo

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1Wun amə'eamrəarəu, mənia ka nda ɓaria cautera mem aban ká aban wun. Aɓaləia kəm ngga, ən ɓariki mə nə kasəɓalə wun arə agir mənana wu surənia, sə mə loasə aɗenyicau məɓoarne aɓalə wun.

2Ən nggə earce nəma ɓə̀ wu ɗenyi nə acau mənana amə'ɓangna məfele mala Ɓakuli bangŋi a pwaryan, sə ɓalə wun ɓə̀ kəa lorə nzongcau mənana Mətalabangŋo, Mə'amsəban pá nə bu amə'mishan ma'wun ngga ɗang.

3Gir mənana wu nə̀ sələ̀a a dəmbe ka, nda mənana ama, a masələata apwari ka, amə'oalban nə̀ yia pusə rəia, à nə̀ nggə oal məsəcau, sə à nə̀ nggə kpata suno malea mə'cauɓike.

4À nə̀ na ama, "Mətalabangŋo pacau ama nə̀ nyare nə̀ yiu re? Sə nda ake? Twal a pwaryan ɓara-ɓara, aká səm yì wukio, sə agir kat ka à ndakam àkə̀ banì kəla mənana à pusəia atadəmbe ka, kəgir nggadî ɗang."

5Kpakpak sə à burice mənia yì məsəcau ama ɓara-ɓara Ɓakuli pusə kuli andə agir mənana a ɓaləi ka, andə nzali nə nzongcau male mənana ne ka, sə tsək nzali pur aɓa mùr, sə nə mùr sə pak nzali.

6Pələa pak turo nə mənia yì mùr, yì nggea mùrgula ka, sə kiɗîki ɓanza mə'e.

7Ná kə cau mə'mwashati ka, kuli andə ɓanza mana ado ndakam ngga, cia nə tsəa ace kiɗîkia nə bəsa. À cia nə tsəa ace pwari ɓashi mənana Ɓakuli nə̀ kiɗîki aɓwana mana à pànə ulang do male raka.

8Sə ce ɓalə wun lorə mənia yì gir mwashat ka ɗang, wun amə'eamrəarəu: Pwari mwashat aban Mətalabangŋo ka, nda kəla apələa á-mwashat, sə apələa á-mwashat ka, nda kəla pwari mwashat.

9Mətalabangŋo kə dəndi arə lumsə pacau male, kəla mana aɓea ɓwana kə twali ka ɗang. Awo, yì ka, ndanə munyi ace wun. Eare ama ɓə̀ kə ɓwa ɓə̀ kìɗîkì ɗang. Eare male ka koyan ngga, ɓə̀ pwanzali ɓə̀ pələ nzəmi arə acauɓikea male.

10Səa ma pwari mala Mətalabangŋo ka, nə̀ yiu kəla yiu mala mən'i. A pwari məno ka kuli nə̀ ndərmya nə gəggəli məcande, sə agir mənana a kuli ka à nə̀ pì kəring a bəsa, à nə̀ kiɗîkea, sə ɓanza andə aturo mənana a ɓaləi ka à nə̀ nong kwas.

11Sə acemənana koya gir nə̀ kiɗîki anggo ka, ya ulang aɓwana na ɓoaro ɓə̀ səm pă? Ɓoaro ɓə̀ səm do aɓa do məfele andə do ulang mənana Ɓakuli earkiyice ka!

12Ɓə̀ səm dukdo kundə pwari mala Ɓakuli, andə ɓariki arə turo ace tsək yiu male ɓə̀ pa a kaurəa. A məno yì pwari ka, à nə̀ kiɗîki abumkuli nə bəsa, sə agir mənana à nda a bumkuli ka, à nə̀ panzəa aɓa pì mala bəsa.

13Sə səm ngga, səm nda ban kundə kuli məbəshe andə ɓanza məbəshe mənana lumsə nə ɓealɓoarna mala Ɓakuli, kəla mənana bangŋa ama nə̀ yinəi ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Ace mani ka, wun amə'eamrəarəu, məno ado wu nda aban kundə amənia yì agir ɓəa yiu ka, wu ɓariki wu do aɓa ɓoarnsari, andə ɗwanyi cau a rəŭ, sə wu dukdo rəpwala.

15Wu ɗenyi ama, munyi mala Mətalabangŋo ka, nda rə pe ɓwapəndəa dəmbəu ɓə̀ kum amsəban. Mənia ka, nda gir mənana mə'eamrəarəu Buləs gbal ka giləa wun nə sələe mənana Ɓakuli pe wi ka.

16Kə na cau amur amənia yì agir ka aɓalə acautera male kat. Aɓea cau male ka, surəe kwan kərkər, sə aɓwana mənana à ɗwanyi sələe sə à kə came amur cau mə'mwashati raka, à kə pūrə acautera male nə mgbasho, kəla mənana à kə pak nə cili Amaləmce ka. Mənia ka, nda gir mənana nə̀ nunmbia wia nggea kiɗîkea məgule ka.

Masələata cau mala Bitərus

17Wun amə'eamrəarəu, məno ado wu surəna mənia ka, wu tsəkir wun, ɓə̀ ɓwarkio mala amə'ɓealɓikea mənia ka ɓə̀ kəa gəshi wun a bancame ma'wun, ɓə̀ kyan nə wun a kpa ɗang.

18Wun ngga, wu lidəmbəa nə gulo aɓa ɓwamuru andə surəe Mətala səm andə Mə'amsə səm Yesu Kərəsti. Gulo kat ka, male na, ado, andə mənana málá male pà kàm raka. Amin.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1 Yohana

1 Yohana 1

Yesu Cau yiləmu

1Səm hamba wun cau amur ɓwa mənana ndakam a tite ka. Yì nda mənana kir
səm ongŋəni, sə məsə səm sənəni ka. Səm peləkini sə səm jeni nə abu səm. Yì
ka, nda Cau mala Yiləmu.

2Mənia yì ɓwa mənana nda yiləmu nə nggearəì ka, yi pusərəi, sə səm sənəni. Sə
ado ka səm na ce sə səm hamba wun ama yì ka, nda yiləmu mənana málá male
pà kàm raka. Yì ka, à nda a tarəia andə Ɓakuli Tarrû, sə yi pusərəi aban səm.

3Səm nggə na wun ce gir mənana məsə səm səni, sə kir səm oe ka, ace mənana
wun gbal ka ɓè wu kum dotarəu nə səm. Sə dotarəu ma'səm ngga, səm nda andə
Ɓakuli Tarrû, andə Muni, Yesu Kərəsti.

4Səm nggə gilə amənia yì agir ka, ace mənana ɓè banɓoarnado ma'səm kat ɓè
lumsəo.

Do aɓa tălaban

5Mənia ka nda cau mənana səm oe abani, sə səm nggə hamnəi aban wun ama:
Ɓakuli ka tălaban na, sə kə pəndəa pa aɓaləi ɗang ko bəti.

6Ɓè səm na ama, səm ndanə dotarəu sənəia, sə səm lidəmbəa nə gya aɓa pəndəa
ka, səm naná nyir, sə səm pa aɓa kpata məsəcau ɗang.

7Səa ma ɓè səm gya aɓa tălaban, kəla mənana yì ka, nda aɓa tălaban ngga,
ləmndə ama səm ndanə dotarəu nə rəarə səm, sə nkila mala Muni Yesu kə lak
səm arə acauɓikea kat.

8Ɓè səm nggə ne ɓamur rə səm ama səm pànə cauɓikea raka, səm nda ban
swarki ɓamur rə səm, sə məsəcau pà aɓalə səm ɗang.

9Səa ma ɓè səm bang acauɓikea ma'səm ngga, yì ka, mə'məsəcau na,
məɓealɓoarna na, mənana nə twala səm ban acauɓikea ma'səm, sə nè lak səm
aɓalə aɓealɓikea ma'səm kat ka.

10Ɓè səm ne ɓamur rə səm ama səm pàk cauɓikea raka, səm nyesə Ɓakuli ama
yì ka, mə'nyir na, sə ləmndə ama cau male pà aɓalə səm ɗang.

1 Yohana 2

Kərəsti nda gbasha ma'səm

1Wun amunem mə keke, ən nggə giləa wun mənia yì cau ka ace mənana wu kəa
pak cauɓikea ɗang. Sə ɓè kəɓwa pak cauɓikea ka, səm ndanə mə pwan-nzali ace
səm aban Tár səm, Yesu Kərəsti Məɓealɓoarna.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2Yì nda gir'nkila mənana yinə twalban mala acauɓikea ma'səm ngga, sə acauɓikea ma'səm nəmurəia ɗang, nda andə mala ɓanza kat.

3Ani sə səm nə̀ səla ama səm surəna rə Ɓakuli, ɓə̀ səm nggə kpata anzongcau male ka.

4Ɓə̀ ɓwa twali ɓamuri ama: "Ən surəna rə Ɓakuli," sə kə kpata anzongcau male raka, mə'nyir na, sə məsəcau pa aɓa məno yì ɓwa ka ɗang.

5Sə ɓwa mənana kat kə kpata cau mala Ɓakuli ka, earcearəu mala Ɓakuli lumsəna a ɓaləi ɓafo. Anggo sə səm sələ ama səm nda aɓa dotarəu sənəa Ɓakuli.

6Ɓwa mənana bangŋa ama nda aɓa dotarəu andəa Ɓakuli ka, dumənа ama nə̀ dukdo mənana Yesu duk ka.

7Wun agyajam, ən pa aban giləa wun bəsa nzongcau ɗang, kə mə'e mənana wu ndanəi ɗiɗyal a tite ka nda. Mənia yì nzongcau mə'e ka, nda kə cau mənana wu oe ka.

8Kat andə amani ka, mə nda aban giləa wun bəsa nzongcau ado. Məsəcau mala nzongcau mənia ka, à sənəni aɓa Kərəsti sə à sənəni gbal arə wun. Acemənana pəndəa na aban o, sə tălaban mə'məsəcau nì ka, nda aban tá ado.

9Ɓwa mənana twali ɓamuri ama nda aɓa tălaban, sə kə ɓinə məsə mə'eambəi ka, nda aɓa kə pəndəa piu.

10Ɓwa mənana kə earce mə'eambəi ka, nda ban do aɓa tălaban, sə kəgir pà kàm a ɓaləi mənana nə̀ yinə annda ka ɗang.

11Sə ɓə̀ kəɓwa ɓinə məsə mə'eambəi ka, nda aɓa pəndəa; aɓa pəndəa sə kə gya, yale surə ban mənana kákiyi kam ngga ɗang, acemənana pəndəa dumsəni a nte.

12Ən nggə giləa wun, wun amunem, acemənana à twaləna wun ban acauɓikea ma'wun, ace gir mənana Kərəsti pè ka.

13Ən nggə giləa wun, wun atárru, acemənana wu surəna rə ɓwa mənana ndakam ɗiɗyal a tite ka. Ən nggə giləa wun, wun alo-ɓwa, acemənana wu lina murəm amur məɓealɓikea. Ən nggə giləa wun, wun amunem, acemənana wu surəna rə Ɓakuli Tarrû.

14Ən nggə giləa wun, wun atárru, acemənana wu surəna rə ɓwa mənana ndakam ɗiɗyal a tite ka. Ən nggə giləa wun, wun alo-ɓwa, acemənana wu ndanə rəcandəa, cau mala Ɓakuli na aɓalə wun, sə wu lina murəm amur məɓealɓikea.

Wu kəa earce ɓanza ɗang

15Ce wu earce ɓanza ko agir mənana a ɓanza ka ɗang. Ɓə̀ kəɓwa earce ɓanza ka, earcearəu mala Ɓakuli Tarrû ka, pà a ɓaləi ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

16Acemənana agir mana aɓa ɓanza ka: npel mala nggūrəu, suno ace kum gir mana məsəu səni sə earce , andə nggori nə agirkuma mala ɓanza ka, à pur nəban Ɓakuli Tarrû ɗang; a mala ɓanza na.

17Sə ɓanza ka, kə kuti nə kutio andə agir mənana ɓwapəndəa ɓanggiyi atea ka. Səa ma ɓwa mənana kə pakturo nə ne mala Ɓakuli ka, nè do nə yiləmu mənana málá male pà kàm raka.

Ɓiməbura mala Kərəsti

18Wun amunem, səm nda a masələata apwari ado; sə kəla mənana wu ok ama ɓiməbura mala Kərəsti na aban yiu ka, nda ado ka, aɓiaməbura mala Kərəsti pas yina. Anggo sə səm sələ ama səm yina a masələata apwari.

19Amənia yì aɓwana ka, à ma'səm na ɗang, nda gir mənana tsəa sə à nying səm ngga. Ɓè yia ka à ma'səm na ka, ɓə́ à dumənа ata səm. À nying səm ace mənana ɓè ləmndə bwāng ama yia ka à ma'səm na raka.

20Sə wun ngga, à ɗarəna wun nə Bangŋo Məfele, sə wun kat ka wu surəna rə məsəcau.

21Ən pa aban giləa wun acemənana wu surə məsəcau raka ɗang, wu surəna rəì, sə wu sələna ama məsəcau kə ɓəl nyir ɗang.

22Yana nda mə'nyir? Kə nda ɓwa mənana ginə eare ama Yesu nda Kərəsti, yì ɓwa mana Ɓakuli tarrì ka. Ɓwa mənana kat makgir Ɓakuli Tarrû andə Muni ka, nda kə ɓiməbura mala Kərəsti.

23Ɓwa mənana ginə eare ama Yesu nda Muna mala Ɓakuli ka, ginəna Ɓakuli Tarrû, sə ɓwa mənana earnəi ama Yesu nda Muna mala Ɓakuli ka, earəna nə Ɓakuli Tarrû gbal.

24Wun ngga, gir mənana wu ok ɗiɗyal a tite ka, ɓè do aɓalə wun. Ɓè pa anggo ka, wun gbal ka, wu nè do aɓa dotarəu wunə Muna mala Ɓakuli andə Ɓakuli Tarrû.

25Sə mənia ka, nda gir mənana Kərəsti pàcau ace ka ama nè pà səm yiləmu mənana málá male pà kàm raka.

26Mə nda ban giləa wun amənia yì agir ka, ace nunkir wun arə aɓwana mənana à kə earce à nè tsək wun, ɓè wu ɓwarki ka.

27Sə wun ngga, rəcandəa mala Bangŋo Məfele mənana wu kumo a bui ka, nda aɓalə wun. Pà nè ɓoaro ɓè ɓe kəɓwa kania wun ɗang, acemənana məno yì rəcandəa mala Bangŋo male ka kə kania wun agirbunda kat, sə yi rəcandəa ka, məɓafoe na, mə'nyirì na ɗang; sə kəla mənana kə kania wun ngga, wu do aɓa dotarəu andəi.

Amuna mala Ɓakuli

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

28Sə ado ka, wun amunem, wu lidəmbəa nə do aɓa dotarəu wunəa Kərəsti, ace mənana nyare male mənana nè pusəna rəì nəi ka, səm nè kum məsəkang-kangŋa mala sungŋo a ɓadəmbəi, sə pa səm nè kum kəsəkya ɗang.

29Sə acemənana səm sələna ama yì ka, mə'cauɓoarna na ka, səm nè sələ gbal ama aɓwana mənana à kə pak cauɓoarna ka, amuna male na.

1 Yohana 3

Aməkwaɗi ka amuna mala Ɓakuli na

1Wu sən ulang earcearəu mənana Tár səm nani arə səm, mənana à nè tunə səm ama, amuna mala Ɓakuli ka! Sə anggo sə səm pa! Sə aɓwana mənana amə ɓanza na ka, à pànə sələ ama səm ndaka muna mala Ɓakuli ɗang, acemənana à surəì ɗang.

2Wun agyajam, səm ado ka, səm ndaka amuna mala Ɓakuli, sə à malaká ləmndəa səm ulang pa mənana səm ngga pak ka ɗang. Səa ma səm sələna ama ɓè Yesu yi pusəna rəì ka, səm nè pa kəla yi, acemənana səm nè yia səni kəla mənana ndakam ngga.

3Sə ɓwa mənana kat ndanə mənia yì tsəkɓaləu ka, kə dukdo ɓoarnsari, kəla mənana Yesu ka məɓoarnsari na ka.

4Ɓwa mənana kə pak cauɓikea ka, ndarə yàl nggurcau, acemənana cauɓikea ka, nda yàl nggurcau.

5Sə wu sələna ama, Yesu ka yiu ace twal acauɓikea ma'səm, sə yì ka, cauɓikea pa a ɓaləi ɗang.

6Ace mani ka, ɓwa mənana nda aɓa dotarəu andə Kərəsti ka, pà nè lidəmbəa nə pak cauɓikea ɗang. Sə ɓwa mənana kat kə pak cauɓikea ka, ɓwe malaká səni, ko surəì ɗang.

7Wun amunem, wu kəa eare ɓè kəɓwa ɓè ɓosəki wun ɗang: Ɓwa mənana kat kə pak məɓoarne ka, mə'cauɓoarna na, kəla mənana Kərəsti ka mə'cauɓoarna na ka.

8Ɓwa mənana lidəmbəa aɓa cauɓikea ka, ɓwa mala Shetan na, acemənana twal a tite ka, Shetan ngga mə'cauɓikea na. Tər yiu mala Muna mala Ɓakuli ka, nda ace kiɗiki aturo mala Shetan.

9Ɓwa mənana kat ɓəlban mala Ɓakuli na ka, kə lidəmbəa aɓa cauɓikea ɗang, acemənana məsəɓeale mala Ɓakuli na a ɓabumi; pà nè lidəmbəa nə pak cauɓikea ɗang, acemənana yì ka, ɓəlban mala Ɓakuli na.

10Mənia ka, nda gir mənana gakita amuna mala Ɓakuli andə amuna mala Shetan ngga: Ɓwa mənana kat kə pak cauɓoarna raka, muna mala Ɓakuli na ɗang,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

anggo sə ɓwa mənana kə earce mə'embəi raka, yì gbal ka muna mala Ɓakuli na ɗang.

Wu earce arə wun

11Mənia ka, nda cau mənana wu oe a tite ka: Ɓà səm earce arə səm.

12Ɓà səm ngga pa kəla Kayinu mənana ɓwa mala məɓealɓikea na, sə wal-lú mə'embəi Habila ka ɗang. Ace mana ɗe sə wal-lui? Nda acemənana aturo male ka amə ɓike na, sə a mala mə'embəi ka aməɓoarne na ka.

13Ɓà kəa dupa wun gir'ndələki ɗang, wun amə'eamrəarəu, yi mənana ɓà amə ɓanza ɓinə məsə wun ngga.

14Səm sələna ama səm auwuni lú, səm kutina aɓa yiləmu, acemənana səm nggə ləmndəì amə'eamrəarəu earcearəu. Sə ɓwa mənana pànə earceban raka, ɓwe ka, lú-ɓwa na.

15Ɓwa mənana kat kə ginə məsə mə'embəi ka, mə'walki-alú na. Sə wu sələna ama kə mə'walki-alú pà kàm nə yiləmu mənana málá male pà kàm raka ɗang.

16Ani sə səm nà surə mana nda earcearəu, yi mənana Kərəsti pa yiləmi ace səm ngga. Səm gbal ka, ɓoaro ɓà səm pa yiləmi səm ace amə'eam səm.

17Ɓà kəɓwa nanə agirkuma mala ɓanza man, sə sən mə'embəi aɓa təle, sə ɓinə sən məsəswatər male ka, lang sə earcearəu mala Ɓakuli nà pa a ɓabum mənia yì ɓwa ka?

18Wun amunem, earcearəu ma'səm ngga, ɓà kəa ueo a mburkun ɗang, ɓà duk mə'məsəcau nì, mənana kə ləmndə rəì aɓa pě ka.

19Anggo ka sə səm nà sələ ama səm ndaka a mala məsəcau, sə səm nà kum rəcandəa mala ɓabum a ɓadəm Ɓakuli.

20Sə ko ɓà ɓabum səm mak səm ngga, Ɓakuli gulo kuti oě mala ɓabum səm, sə yì ka, surəna rə agir kat.

21Ace mani ka, wun agyajam, ɓà ɓabum səm mak səm raka, səm ndanə məsəkang-kangŋa a ɓadəm Ɓakuli.

22Sə gir mənana kat səm zəm abani ka nà pa səmi, acemənana səm nggə kpata anzongcau male, sə səm nggə pak gir mənana pwasə bumi ka.

23Mənia ka nda nzongcau male: Ɓà səm pa ɓamur səm aban Muni Yesu Kərəsti, sə ɓà səm earce rəarə səm kəla mənana bangga səm ngga.

24Aɓwana mənana à kə kpata anzongcau mala Ɓakuli ka, à nda aɓa dotarəu andəa Ɓakuli, sə Yì Ɓakuli ka nda aɓa dotarəu andəia. Ani sə səm sələ ama Ɓakuli ka nda aɓa dotarəu nə səm: Səm sələ̀a nə Bangŋo male mənana pa səm ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1 Yohana 4

Gakita abangŋo

1Wun agyajam mem, wu kəa earnə koya ɓwa mənana kat twali ɓamuri ama ndanə Bangŋo mala Ɓakuli ka ɗang. Wu karəkia, wu səni ko à pur nəban Ɓakuli. Acemənana amə'ɓangna mə'nyirì pas kutina a ɓanza.

2Ani sə wu nè sələa ko à ndanə Bangŋo mala Ɓakuli: Ɓwa mənana kat eare ama Yesu Kərəsti yiu aɓa nggūrəu ka, ndanə Bangŋo mənana pur nəban Ɓakuli ka.

3Sə ɓwa mənana kat earnə Yesu raka, ɓwe pànə Bangŋo mənana pur nəban Ɓakuli ka ɗang. Bangŋo mənana mənia yì ɓwa ndanəi ka, pur nəban ɓiməbura mala Kərəsti, mənana wu okce ama nè yiu a ɓanza, sə yale yina ado nda a ɓanza ka.

4Wun amunem ngga, wu nda ka mala Ɓakuli, sə wu lina murəm amuria, acemənana yi Ɓwa mənana aɓalə wun ngga, kuti ɓwa mənana a ɓanza ka.

5Yia ka, a mala ɓanza na, ace mani ka ɓanza kə oea, acemənana kə cau mala ɓanza na à nakiyi ka.

6Sə səm ngga, səm ndaka mala Ɓakuli. Aɓwana mənana a mala Ɓakuli na ka, à kə ok səm. Sə aɓwana mənana a mala Ɓakuli na raka, à kə ok səm ɗang. Anggo sə səm surə gir mənana gakita Bangŋo mə'məsəcau nì andə mə'nyirì ka.

Earcearəu mala Ɓakuli andə ma'səm

7Wun agyajam mem, ɓè səm nggə earce rəarə səm, acemənana earcearəu ka pur nəban Ɓakuli. Sə ɓwa mənana kat kə ləmndə earcearəu ka, ɓəlban mala Ɓakuli na, sə surə Ɓakuli.

8Ɓwa mənana kat kə ləmndə earcearəu raka, surə Ɓakuli ɗang, acemənana Ɓakuli ka earcearəu na.

9Ani sə Ɓakuli ləmndəa səm earcearəu, mənana tur Muni ɓərɓər a ɓanza, ace mənana ɓè səm kum yiləmu nəbani ka.

10Mənia ka, nda nggearə earcearəu: Səm nda mənana səm earce Ɓakuli ka ɗang, yì nè earce səm, sə tur Muni ɓè yi duk gir'nkila ace twal acauɓikea ma'səm.

11Wun agyajam mem, ɓè anggo sə Ɓakuli earce səm ngga, ɓoaro səm gbal ka, ɓè səm earce rəarə səm.

12Kəɓwa malaká sən Ɓakuli àkà fara ɗang. Səa ma ɓè səm ləmndəì arə səm earcearəu ka, Ɓakuli na aɓalə səm, sə earcearəu male lumsəna aɓalə səm.

13Sə Ɓakuli pana səm Bangŋo male, mənana ləmndə ama səm nda a ɓaləi sə yì ka, nda aɓalə səm ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Dəm ngga, səm sənəna Muna mala Ɓakuli nə məsə səm, sə ado ka səm ndarə banggi aɓwana ama, Ɓakuli Tár səm tur Muni ɓə̀ yi duk Mə'amsə ɓanza.

15Ɓwa mənana kat bang bwāng ama, Yesu ka Muna mala Ɓakuli na ka, nda aɓa dotarəu andəa Ɓakuli, sə Ɓakuli na aɓa dotarəu andəi.

16Sə səm nə́ ɓamur rə səm ngga, səm surəna rə ulang earcearəu mənana Ɓakuli ndanəi arə səm ngga, sə səm earəna nəi. Ɓakuli ka earcearəu na, sə ɓwa mənana kat do aɓa earcearəu ka, nda aɓa dotarəu andəa Ɓakuli, sə Ɓakuli ka nda aɓa dotarəu andəi.

17Ani ka, earcearəu kum lumsəo aɓalə səm, sə anggo ka, ɓangciu pà nə̀ pakka səm a Pwari Ɓashi ɗang, acemənana səm nda kəla Yì a mənia yì ɓanza ka.

18Ɓangciu pa aɓa earcearəu ɗang, sə earcearəu mə'məsəcau nì ka, kə pər ɓangciu. Acemənana ɓangciu kə pa tanni, sə ɓwa mənana ndanə ɓangciu ka, ləmndə ama earcearəu kum lumsəo a ɓaləi ɗang.

19Səm nggə ləmndə earcearəu, acemənana Ɓakuli na tita ləmndəa səm earcearəu ka.

20Ɓə̀ kəɓwa na ama: "Ən nggə earce Ɓakuli," sə kə ɓinə məsə mə'eambəi ka, mənia yì ɓwa ka, mə'nyir na. Acemənana ɓə̀ ɓwa pà nə̀ earməsə mə'eambəi mənana kə səni ado raka, pà nə̀ gandə earce Ɓakuli mənana kə səni raka ɗang.

21Sə Kərəsti ka, pana səm mənia yì nzongcau ka: Ɓwa mənana kat kə earce Ɓakuli ka, dumənа pup ɓwe nə̀ earce mə'eambəi gbal.

1 Yohana 5

Limurəm ma'səm amur ɓanza

1Ɓwa mənana kat ear ama Yesu nda Kərəsti ka, ɓəlban mala Ɓakuli na. Sə ɓwa mənana kat kə earce Ɓakuli Tarrú ka, nə̀ earce amuna mala Ɓakuli gbal.

2Ɓə̀ səm nggə earce Ɓakuli, səm nggə kpata anzongcau male ka, sə səm sələ ama səm nggə earce amuna mala Ɓakuli.

3Acemənana earce Ɓakuli ka nda kpata anzongcau male. Sə anzongcau male ka, kpatea kwan ɗang.

4Sə koya ɓwa mənana kat ɓəlban mala Ɓakuli na ka, kə limurəm amur ɓanza. Paɓamuru ma'səm aban Ɓakuli ka, nda limurəm ma'səm amur ɓanza.

5Sə yana ɓwe məno likiyi-murəm amur ɓanza ka? Nda kə ɓwa mənana earəna ama Yesu nda Muna mala Ɓakuli ka.

6Ɓwa mənana yiu nə múr andə nkila ka, nda Yesu Kərəsti. Pà nə múr nəmurəì sə yiu ɗang, ndà nə múr andə nkila. Sə Bangŋo mala Ɓakuli ka nda mənana banggiyi mənia yì cau ka, acemənana yì Bangŋo ka, nda məsəcau.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Agir nakam tārú mənana à kə nakun ama Yesu ka Muna mala Ɓakuli na ka:

8Bangŋo mala Ɓakuli, andə múr mala batisəma, andə nkila mənana à sukki ace səm ngga; yia mənia tārú ka, à earnə rəarəia.

9Ɓè səm earnə nakun mala ɓwapəndəa ka, nakun mala Ɓakuli gulo kuti məno, acemənana nda nakun mana Ɓakuli ne amur Muni ka.

10Ɓwa mənana kat paɓamuri aban Muna mala Ɓakuli ka, ndanə mənia yì nakun ngga a ɓabumi. Sə ɓwa mənana earnə mənia yì nakun raka, nda ban tunəi Ɓakuli nyir, acemənana ɓwe ka earnə nakun mənana Ɓakuli ne amur Muni ka ɗang.

11Mənia ka, nda nakun mənana Ɓakuli ne ka: Ɓakuli pana səm yiləmu mənana málá male pà kàm raka, sə mənia yì yiləmu ka, təri na nəban Muni.

12Ɓwa mənana ndanə Muna mala Ɓakuli ka, ndanə yiləmu, sə ɓwa mənana pànə Muna mala Ɓakuli raka, pànə yiləmu ɗang.

Sələe amur yiləmu mana málá male pà kàm raka

13Wun aɓwana mənana wu guli arə lullə Muna mala Ɓakuli ka, ən nggə giləa wun mənia yì cau ka, ace mənana ɓè wu səlləa aɓa məsəcau ama wu ndanə yiləmu mənana málá male pà kàm raka.

14Mənia ka nda məsəkang-kangŋa mənana səm ndanəi ace yiu a ɓadəm Ɓakuli ka, ama ɓè ko man kat sə səm zəmbəa aɓa eare male ka, kə ok səm.

15Sə acemənana səm sələna ama kə ok səm aɓalə azəmbəa ma'səm ngga, səm sələna gbal ama ɓè man sə ɓè səm zəmbəa abani ka səm kuməni.

16Ɓè ɓwa sən mə'eambəi aban pak cauɓikea mənana pà nè ká nəí a lú raka, ɓè pak hiwi, sə Ɓakuli ka nè pe wi yiləmu. Mə ndarə na cau amur aɓwana mənana cauɓikea malea pà nè ká nəia a lú raka. Cauɓikea nakam mənana nè ká nə ɓwa a lú ka. Ən pa aban bangŋa ama ɓàà pak hiwi amur ulang məno ka ɗang.

17Koya pĕ məɓane kat ka, cauɓikea na. Sə cauɓikea nakam mənana pà nè kánəban a lú raka.

18Səm sələna ama ɓwa mənana kat ɓəlban mala Ɓakuli na ka, pà nè lidəmbəa nə pak cauɓikea ɗang. Yì ka, Muna mala Ɓakuli nè dupi wi ntongŋo, Shetan pà nè gandə je ɗang.

19Səm sələna ama səm ndaka amuna mala Ɓakuli, sə səm sələna gbal ama acili aɓwana a ɓanza kat ka à nda ɓata rəcandəa mala Məɓealɓikea.

20Dəm ngga səm sələna ama Muna mala Ɓakuli yina, yi pana səm sələe, ace mənana ɓè səm surə Ɓakuli mə'məsəcau nì. Sə səm ngga səm nda aɓa dotarəu sənəia, yì ɓwa mənana nda Ɓakuli mə'məsəcau nì ka, andə Muni Yesu Kərəsti.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Yì Yesu ka, nda kə Ɓakuli mə'məsəcau nì, sə nda yiləmu mənana málá male pà kàm raka.

21Wun amunem, wu ɓanggi gir mənana kat nə̀ ak bancame mala Ɓakuli a ɓabum wun ngga.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2 Yohana

2 Yohana 1

Makkun

1Mənia yì cautera ka, pur nə banam, mim jamgula Yohana aban ká aban Nggeaka amuna mənana Ɓakuli tárì, andə amuni, mənana ən earcea nə məsəcau ka. Mə nda nəmurəam ən earkiyi ace wun ngga ɗang, səm nda kat sənə aɓwana mənana à surəna rə məsəcau ka.

2Səm nggə earce wun àkà ce məsəcau mənana nda aɓalə səm, sə nà do ata səm, málá male pà kàm raka.

3Ɓà ɓwamuru, andə məsəswatər, andə dorəpwala mala Ɓakuli Tarrû andə Yesu Kərəsti, Muna male, do ata səm aɓa məsəcau andə earcearəu.

4Banɓoaram kərkər, yi mənana ən kum aɓea amunio aban do aɓa məsəcau, kəla mənana Ɓakuli Tarrû tsəka səmi ka.

5Adyan ngga, we Nggeaka amuna, ən nggə zəmbəo, ɓà səm earce rəarə səm. Mənia ka bəsa nzongcau na ən nggə giləa wun ngga ɗang; nda kə nzongcau mənana səm ndanəi a tite ka.

6Mənia yì earcearəu ən nakiyi cau amuri ka ɓāləi nda mənana ama ɓà səm dumnə okiru arə anzongcau mala Ɓakuli. Kəla mənana wu ok a tadəmbe ka, nzongcau nì nda mənana ama, wu kə gya aɓa earcearəu.

7Ən bang mənia ka acemənana amə swarkiban pas mana à ear ama Yesu Kərəsti yiu aɓa nggūrəu raka, à kutina a ɓanza. Ɓwa kəla ulang aməno ka, məswarkiban na sə ɓiməbura mala Kərəsti na.

8Wu tsəkir wun, ace mənana wu kəa ɗwanyi tangnakusəu turo ma'wun ɗang. Wu ak tangnakusə wun ɗəɗak.

9Ɓwa mənana yàl-nzong aban ká dəmbəa, kpata mənia yì kanigir mala Kərəsti raka, surə Ɓakuli ɗang. Sə ɓwa mənana lidəmbəa aɓa kanigir mala Kərəsti ka, nda aɓa dotarəu andəa Ɓakuli Tarrû andə Muni.

10Ɓà kəɓwa yiu aɓa kpapi ma'wun, sə yinə mənia yì kanigir raka, wu kəa é arə aɓala ma'wun, ko wu cianda ɗang.

11Ɓwa mənana kat ak mənia yì ɓwa ka, oasəna bui aɓa turo ɓealɓikea male.

12Mə ndanə acau mənana ən earce mə nə na wun ngga, sə ən earce mə nə giləia nə giləe ɗang. Acemənana mə ndanə tsəkɓaləu mala yiu aban wun tù, sə mə nə yia na wun nə nggearəam, ace mənana ɓà banɓoarnado ma'səm lumsəo.

13Amuna mala mə'nggauleo mənana Ɓakuli tárì ka, à kə makko kun.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

3 Yohana

3 Yohana 1

Makkun

1Mənia yì cautera ka, pur nə banam, mim ɓwaməgule Yohana aban ká aban Gayus, gyajam mem mə'məsəcau nì, mənana ən earkiyi ace raka.

2We gyajam mem mənana ən earkiyice nə məsəcau ka, eare mem ngga nda mənana ama, koya gir ka nə̀ ginggo a kəkari sə wu dum nə rəpwala aɓa nggūrəo, kəla mənana a ndanəi aɓa do ɓa bangŋo mo ka.

3Ən pak banɓoarnado kərkər, nə cau mənana aɓea amə'eamrəarəu yiu à yì na amur do məsəcau mo kəla mana a kə gya aɓa məsəcau ni ka.

4Ɓe kə banɓoarnado pà kàm mənana nə̀ kuti mana ɓə̀ ən o ama, amunem ngga à nda aban gya aɓa məsəcau ka ɗang.

5Gyajam mem mənana ən earkiyi ace raka, a nda ban ləmndə do nə məsəcau aɓa gbasha mənana a ká pea amə'eamrəarəu aməgya-kutio ka, ko ɓə̀ do ama yia ka abəri na ka.

6À yì nani ikəlisiya mənia kani ka, ulang earcearəu mənana a ləmndəia wia ka. Ən nggə zəmbəo, nəma wu lidəmbəa nə pusəbəria aɓa njar mənana nə̀ pwasəbum Ɓakuli ka.

7Acemənana gya malea ka, nda àkə̀ ce turo mala Kərəsti, sə yia ka à kə ak kəgir a bu aɓwana mənana aməkwaɗi na raka ɗang.

8Səm aməkwaɗi ka, ndanə ɓoaro ɓə̀ səm nggə pakki a'ulang amənia yì aɓwana ka gbasha, ace mənana ɓə̀ səm kpapi bu səm aɓa turo mala hamnə məsəcau.

9Ən gilə̀i ikəlisiya ɓe cautera, sə mə'earce gulo man yì Diyotərifis ka, fali nə səm ɗang.

10Ɓə̀ ən yina ka, mə nə yia loasə acau mala agir mənana kə pea ka: acau kiɗiki ɓwa mənana kə nea amur səm sə təria pà kàm raka. Nggearə məno ka, kārəí ɗang, yì nə ɓamuri ka kə ɓinə ak amə'eamrəarəu. Sə aɓwana mənana à eare à nə̀ ea ka, kə pərkia, sə ɓəa ɓine à ea ka, kara nə̀ pusəia, ɓəa puri ɓa ikəlisiya.

11Gyajam mem mənana ən earkiyi ace raka, ce a twal kusəu mənana məɓike na ka ɗang, kpata gir mənana məɓoarne na ka. Ɗenyi ama ɓwa mənana kə pak məɓoarne ka, ɓwa mala Ɓakuli na. Sə ɓwa mənana kə pak məɓike ka, ɓwe malaká surə Ɓakuli ɗang.

12Ɓwapəndəa kat kə na məɓoarne amur Demitərəyus, ko nggearə do male ka kə ləmndə məsəcau a ko ya njari. Səm gbal ka, səm nggə bang məɓoarne amuri, sə wu sələna ama məsəcau na səm nggə na ka.

Masələata makkun

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13Mə ndanə acau pas mənana ən nggə earce mə nə no ka, sə ən earce mə nə giləia nə giləe ɗang.

14Mə ndanə tsəkɓaləu mə nə yiu abano banì pà nè sau ɗang, sə səm nè yia na cau a kunnarə səm.

15Ɓè rəo pwalo. Agyajam mo mənana a kani ka, à kə makko kun. Maki agyajam mənana a kana ka kun, mwashat-mwashat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Yahuda

Yahuda 1

Makkun mala Yahuda

1Mənia yì cautera ka pur nə bu Yahuda, guro mala Yesu Kərəsti, andə mə'eam Jemis, aban ká aban aɓwana kat mənana Ɓakuli Tarrû tunəia, sə earcea, sə dumsəia aɓa yálban mala Yesu Kərəsti ka.

2Məsəswatər, andə dorəpwala, andə earcearəu ka ɓəa aliki amur wun.

Ɓashi amur aɓwana mana à ɓinə Ɓakuli ka

3Wun agyajam mem mənana ən earkiyi acea raka, mə ndanəi a ɓabumam nə rəɓəla mə nə giləa wun cau amur amsəban mənana səm kat səm ndanəi ka. Sə ado ka ən nggə səni dumənam ama mə nə giləa, mə nə ɓakɓabum wun ɓə̀ wu munə ace yál dokwadî mana Ɓakuli pa kusə mwashat ɓərɓər ace anza kat, a ɓabu aɓwana male mənana tària ka.

4Ən bangŋa anggo acemənana aɓea aɓwana mana à kə ɓanggi Ɓakuli raka, à swarə́na zàng, à kutikina aɓalə wun. À nda ka ɓwana mənana à nyesə ɓwamuru mala Ɓakuli ma'səm pələia wia njar pakki agirɓana mala nonggi nə rəarəu, sə à kə ginəki kə Múr səm, Mətala səm, Yesu Kərəsti. Ɓashi mənana nda amuria ka Ɓakuli angŋa dəmbəa giləni ɓara-ɓara.

5Ən nggə earce kasə ɓalə wun, kat andə amani ama wu surəna rə agir mənia kat ka, ama, Mətalabangŋo amsə aɓwana male, pusəia aɓa nzali Masar, sə nə̀ nzəmo ka, yi twalta aɓwana mənana à guli a rəì raka.

6Ɓəm ngga wu sələna ama əmənturonjar mənana à turta gulo malea, à yàllî bancame malea ka, Ɓakuli kurkia nə ansolo, kùrban mənana málá male pà kàm raka, sə girkunia aɓa pəndəa, ba Pwari ɓashi məgule.

7Ɓəm ngga wu ɗenyi nə gir mənana kum amə Sodom andə Gomora, andə acili ala mənana abania tu, mənana à kuti aɓa do kìɗìkì mala nonggi nə rəarəu andə pakki agir suno nongnəban mənana kyanggi do məɓoarne ka, kəla mana əmənturonjar məno pe ka. Ɓakuli sok bəsa amuria, ace mənana ɓə̀ duk girkani aban aɓwana kat, mala pibəsa mənana malkiyi raka.

8Anggo gbal, amənia yì aɓwana à twali ɓamuria ama à kə sənsəna aɓa bangŋo ka, à kə pəndəki nggūrəia nə cauɓikea nonggi nə rəarəia; à burice yalban mala Ɓakuli amuria, sə à nyesə əmənturonjar məɓoarɓwe mala Ɓakuli ɓà.

9Ko nggearə Makel, yì gbani mala əmənturonjar mala Ɓakuli ka, twalki kə cau arə ne Shetan kə məɓane aban nunggirəu amur lú Musa ɗang. Ne wi nə na ama: “Mətalabangŋo Ɓakuli ɓə̀ peauó!”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

10Sə amənia yì aɓwana ka, à kə bangcau nə ɓəsəkiban amur agir mənana à bwaltea raka. Sə agir mənana à bwaltea nə gyata oe malea a rəŭ, andə ɗwanyi ɗenyicau kəla agirkusəu ka, à ndaka kə gir mənana à kə kiɗîkia ka.

11Gir'murmwana na amuria! À twaləna kusə Kayinu. Rufi malea ata boalo tsəngŋənia à kpana aɓa ɓwarkio mala Balaam. À mgbikiru kəla Kora, sə à kpana kìɗîkea kəla yì.

12Amənia yì aɓwana ka amə'kiɗîki agir na aɓalə wun aban kpapi likwar mala dotarəu ma'wun, sə à panə ɓangciu ko kəsəkya ɗang. À nda kəla ayalgir mənana à karə bumia à ɗenyi nəi ka. À nda kəla pərɓang mənana gung twali kə nya mbulo raka. À nda kəla anggun mənana ko nə kún gbangŋan ngga à kə pa ɓəlea raka, anggun mənana à ukkinia andə anlerəia sə à wuna mak ka.

13À nda kəla nggeamur mənana gung kə songnəki nə burabura, à kə gbanggəri agir kəsəkya malea kəla pupwalo. À nda kəla anlero mənana à cam aban mə'mwashati raka, sə ban mənana Ɓakuli ci acea ka nda nggea pəndəa məcikciki mənana málá male pà kàm raka.

14Sə Inok, mənana nda tongno-nong-ɓaria kau, twal a ɓəlban mala Adamu ka, ɓangnə-ɓangna amur a'ulang amənia yia aɓwana ka. Bangŋa ama: “Wu səni, Mətalabangŋo nia kə yiu andə aməturonjar male aməfele mənana à pà nə̀ gandə ɓaləia raka,

15ace yinə ɓashi amur ɓwapəndəa kat. Nə̀ yia mak aɓwana kat mənana à surə Ɓakuli raka nə ɓashi, ace agir mənana kat à pea aɓa do malea mala ɗwanyi surə Ɓakuli ka, andə acau məɓike mənana amə'cauɓikea, amə ɗwanyi surə Ɓakuli ne amuri ka.”

16Amənia yì aɓwana ka, amə sən ɓwarkio mala aɓwana na andə amə'nggwani, à kə pakki agir məɓike mənana kat à earkiyice ka. Yia ka, amə nggori na, andə amə'swarban nə kunɓoarna ace kum gir mənana à earkiyice ka, a bu aɓwana.

Kwarkiru ace tamsəkusəu kàngkàng

17Sə wun, agyajam mem ngga, wu ɗenyi nə agir mənana amə'mishan mala Mətala səm Yesu Kərəsti bang ɗiɗyal ama à nə̀ yia kumban ngga.

18À bangŋəna wun ama: “A masələata apwari ka, amə oalban arə njar dokwaɗî nə̀ yia puro, aɓwana mənana ɓa do malea ka nda kpata anpel malea mala ɗwanyi surə Ɓakuli.”

19Amənia yì aɓwana ka, à nda mənana à kə yinə gakia aɓalə wun ngga. À kə gya ata anpel mala nggūrəia, sə à panə Bangŋo mala Ɓakuli ɗang.

20Sə wun agyajam mem ngga, wu lidəmbəa nə ɓak rəarə wun aɓa dokwaɗî ma'wun nggea məfele. Wu kə pak hiwi aɓa rəcandəa mala Bangŋo Məfele.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

21Wu bwal ɓamur rə wun aɓa earcearəu mala Ɓakuli, yi mənana wu nda arə kundə məsəswatər mala Mətala səm Yesu Kərəsti, mənana nə̀ yinə wun aɓa yiləmu mana málá male pà kàm raka.

22Wu ləmndə məsəswatər, wu bwali aɓwana mənana paɓamuru malea cam raka.

23Wu amsə aɓea aɓwana nə faban aɓa bəsa. Sə aɓea aɓwana ka, wu sən məsəswatər malea nə tsəkiru, wu ɓinəki ce gir mənana kat a rəia nə̀ kánə wun a pəndəkea nə npel mala nggūrəu ka.

Masələata hiwi

24Adyan ngga, gulo ka ɓəa pe Ɓakuli, mənana nə̀ gandə bwal wun, wu kəa kpa raka, sə nə̀ yinə wun a ɓadəmbəi, mana lumsə nə ɓoarɓwa ka, nə banɓoarnado məgule andə ɗwanyi cau a rəŭ.

25Gulo kat ka, ɓəa pe wi, yì Ɓakuli mwashat, Mə'amsə səm nə bu Yesu Kərəsti Mətala səm. Nggearə ɓoarɓwa, andə gulo, andə rəcandəa, andə murəm ngga, male na ɓara-ɓara, arə anza mənana à kutikina ka, ba adyan, andə dəmbəa. Amin.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Səna

Səna 1

Cau mənana Yohana bangŋa amur mənia yì Səna ka

1Mənia ka nda səngir aɓa bangŋo nə bu Yesu Kərəsti mənana Ɓakuli pe wi acemənana ɓə̀ ləmndəì aguro male agir mənana duk púp à nə̀ yia kutio, banì pà nə̀ sau raka. Yesu túr məturonjar male ɓə̀ yì mənggi mənia yì girsəna aɓa bangŋo ka aban guro male, Yohana.

2Yohana yì bang gir kat mənana səna, amur Cau mala Ɓakuli, andə agir mənana Yesu Kərəsti pea sə nea ka.

3Ɓwa mənana kə ɓal mənia yì cau ɓangna, andə aɓwana mənana à kə oe, sə à kə kpata agir mənana à giləia a ɓaləi ka, à ndanə tsəkbu, acemənana pwari pa mala agir mənia ka gbashina tù.

Makkun mala Yohana aban ká aban a'ikəlisiya tongno nong-ɓari

4Cautera mənia ka pur abanam, Yohana, aban ká aban a'ikəlisiya tongno-nong-ɓari aɓa nzali Asiya. Ən nggə shamba wun ɓwamuru andə do rəpwala mənana à kə pur nəban Ɓakuli ka. Yì Ɓakuli ka nda mana ndakam ado, mənana ndakam a pwaryan, sə nda mənana nə̀ pàk kàm a dəmbəa ka. Ɗəm ngga ən nggə shamba wun ɓwamuru andə do rəpwala mənana à kə pur nəban abangŋo tongno-nong-ɓari mənana à nda a ɓadəm bunomurəm mala Ɓakuli ka.

5Sə ən nggə shamba wun ɓwamuru andə do rəpwala mənana à kə pur nəban Yesu Kərəsti ka. Yì Yesu Kərəsti ka nda mə'nakún mala Ɓakuli aɓa məsəcau, mədəmbəa mala aɓwana mənana à kə loapi ɓembe anzəm lú ka. Sə yì nda məyalban amur amurəma mala ɓanza. Yì nda mənana earməsə səm, sə panzəna səm aɓalə acauɓikea ma'səm nə nkila male,

6sə nyesə səm, səm pələna apəris a Domurəm mala Ɓakuli, yì Tarrí ka. Ɓə̀ gulo kat andə rəcandəa duk male, masələate pà kàm ɗang! Amin.

7Wu səni! Ndya kə yiu aɓalə apərɓang a kuli ka. Koya ɓwa ka nə̀ səni, kat andə aɓwana mənana à zuɓi nə kaɗa ka; sə akún mənana a ɓanza ka, à nə̀ ɓua ace. E, anggo sə ɓə̀ pa! Amin.

8Ɓakuli Mətalabangŋo na ama, “Mə nda Alfa, ən tita agir kat, sə mə nda Omega, mə nə masələata agir kat. Mə nda mənana mə ndakam ado, andə mənana a pwaryan, andə mənana kə yiu a dəmbəa ka. Mə nda mənana nə Rəcandəa ən Karmur Gulo kat ka!”

Yohana sən Mətala səm mənana loapi ɓembe ka

9Mim Yohana, mə'eam wun andə ɓi wun aɓa nutanni, sə aɓa Domurəm mala Ɓakuli, andə gandərəu, amənana à dumənа ma'səm aɓa Yesu ka, mə nda aɓa

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

luran mənana à tunəki ama Patmos ka. À twalam à yì turam akani acemənana ən hamnə cau mala Ɓakuli, sə ace nakun Yesu ka.

10A pwari mənana à tarì ace Mətalabangŋo ka, Bangŋo mala Ɓakuli em, kara ən ok ɓe kə giu məcande kəla ɓua mala njawe, a nzəmam.

11Kə na ama, “Gilə agir mənana a kə sənia ka aɓa maləmce. Sə wu teri aban a'ikəlisiya mənia tongno-nong-ɓari ka, amənana arə anggea-là Afisu, andə Səmirna, andə Pargamu, andə Tiyatəra, andə Sardis, andə Filadefiya, sə Lawodisi ka.”

12Lang ən pələa mə nə sən yana ɓwe nakiyiam cau ka, kara ən sən agir tamsə pitəla zənariya tongno-nong-ɓari.

13Aban came aɓalə agir tamsə pitəla ka, ɓeɓwa nakam “kəla Muna mala Ɓwa.” Ɓwe oasə daura məlime mənana yi suləo arə akusəi, sə marə bugir zənariya a kikili.

14Ɓamuri andə nyang-múrí ka aməpwasəe na kəla buke, à pwasə pwapwat kəla tali mbulo; sə aməsəì na kəla lasə bəsa mənana kə earki ka.

15Akusəi kə tànzama kəla bolo-ntul məbangŋe mənana nggangsəa aɓa bəsa-ntul ka, sə gəshi gi na kəla gəggəli mala nggeamur aɓa songnəo male.

16Bwal anlero tongno-nong-ɓari a bui-məli, sə nggeabyau mənana nə akuni məceauwe ɓari ka, pur a ɓakuni. Ɓaməsəi kə tànzama kəla ta mala pwari aɓa zəkia male.

17Lang mə nə yia səni ka, kara ən kpa a nzali a kusəì kəla ɓwa mənana wuna ka. Pələa yi tsək bui-məli a muram sə nam ama: Ɓangciu ɓà kəa pakko ɗang! Mə nda Mədəmbəa, ən tita agir kat, sə mə nda Mətankwang, mə nə masələ agir kat!

18Mə nda mənana nə yiləmu ka. Ɓiɗyal ka ən wú, sə səni, mə ndya nə aməsəam ngga, masələate pà kàm ɗang. Akyî mala Lú andə Domurəm mala Lú ka nda aɓa buam.

19 Gir mənana a səni ka giləì; amənana ado, andəa mənana à nə̀ yia pa anzəm amənia ka.

20Mənia ka nda ɓa cau ɓa-səmbərəa amur anlero tongno-nong-ɓari mana a sənia aɓa buam-məlì, andə ɓa cau ɓa-səmbərəa amur agir tamsə pitəla zənariya tongno-nong-ɓari ka. Anlero mənia tongno-nong-ɓari ka, à ndaka aməturonjar mala a'ikəlisiya tongno-nong-ɓari, yì akpapi mala aməkpata Yesu. Sə agir tamsə pitəla tongno-nong-ɓari ka, à ndaka yia a'ikəlisiya tongno-nong-ɓari.

Səna 2

Cautera aban ikəlisiya mənana a Afisu ka

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1 Giləî məturonjar mala ikəlisiya, mənana a Afisu ka, ama: Mənia ka nda cautera
mənana pur nəban Yì ɓwa mənana bwal anlero tongno-nong-ɓari a bui-məli, sə
kə gya aɓalə agir tamsə pitəla zənariya tongno-nong-ɓari ka.

2 Ən surəna rə aturo mo, andə məsəkang-kangŋa mo arə turo, andə munyi mo
aɓa tanni. Ən sələna ama we ka, a kə earnə aɓwana amə'ɓealɓikea ɗang.
Aɓwana mənana à bangŋa ama à ndaka amə'mishan, sə nda raka, a
mwamngginia, sə a kumia ka amənyir na.

3Ən sələna ama we ka, a cam kàngkàng, a dum nə gandərəu aɓa nutanni ace
lulləam, sə a aulə ɗang.

4 Səa ma mənia ka nda gir mənana ən earnəi a rəo raka: A pələni earcearəu mo
mədəmbe nzəmo!

5Ɗenyi nə bancame mo mənana a ndakam ɗiɗyal sə a yi kpa ka! Pələ nzəmo arə
acauɓikea mo sə wu nyare arə agir mənana a pakkiyi ɗiɗyal atadəmbe ka. Ɓà a
pələ nzəmo arə cauɓikea mo a pwanzali raka, mə nə yipo, sə mə nə yia twal gir
tamsə pitəla mo aban came male.

6Aɓa məno she ka gir mənana banɓoaram nəi a rəo ka nda mənia ka: A
ɓinəməsə pakkiagir ɓealɓikea mala amə Nikolata, amənana mim gbal ka ən
ɓinəia ka.

7 Ɓwa mənana ndanə kir ok ban ngga, ɓà ok cau mənana Bangŋo kə banggi
a'ikəlisiya ka! Koya ɓwa na kat mənana cam kàngkàng sə limurəm ngga, mə nə
eari wi ɓà li ɓəlanggun mala nggun yiləmu mənana a ɓaban mala Ɓakuli ka.

Cautera aban ikəlisiya mənana a Səmirna ka

8 Giləî məturonjar mala ikəlisiya mənana a Səmirna ka ama: Mənia ka nda
cautera mənana pur nəban Yì ɓwa mənana nda Mədəmbe andə Masələate,
mənana wŭ sə lo nə yiləmu ɗəm ngga.

9 Ən sələna rə ce tanni mənana a nda a ɓaləi ka. Sə ən sələna rə ce tèr mo, sə kat
andə məno ka, a nda məkume! Mə ndanə sələe mala acau kiɗiki ɓwa mənana
amə ɓinəməsəo bangŋa a muro ka; yia ka à ndaka aɓwana mənana à twali
ɓamuria ama à ndaka amə Yahudi, sə à nda raka. Aɓwana mala ndakpapi mala
Shetan na.

10Ɓangciu ɓà kəa pakko arə tanni mənana ndo nà kumo ka ɗang. Səni, Shetan
no nà ngga oasə aɓea aɓwana ata wun a ndàkurban ace mwam wun, sə ndo wu
nà kum tanni məkwane arə anongŋo lum. Wu bwal paɓamuru ma'wun abanam
pepe, ko ɓà nà ká lú ka, sə mim ngga mə nə pa wun tangnakusəu mala yiləmu.

11 Ɓwa mənana ndanə kir ok ban ngga, ɓà ok cau mənana Bangŋo kə banggi
a'ikəlisiya ka. Ɓwa mənana limurəm ngga, ɓaria lú, pà nà je ɗang ko bəti.

Cautera aban ikəlisiya mənana a Pargamu ka

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12 Giləî məturonjar mala ikəlisiya mənana a Pargamu ka ama: Mənia ka nda cautera mənana pur nəban Yì ɓwa mənana ndanə nggeabyau məceauwe mana akuni na ɓari ka.

13 Ən sələna ama ban mənana a ndakam nə do ka, bunomurəm mala Shetan na abanì. Sə kat andə məno ka, a cam kàngkàng aɓa kpatam. A makgir paɓamuru mo abanam ɗang, ko a nggearə baku mənana à wal lú Antipas, mə'nakunam mə'məsəcau nì, mənana à wal-lui acem, a nggeala ma'wun, àkə̀ ban mənana Shetan duki kam ngga.

14 Səa ma mə ndanə agir bəti mənana ən ɓinəməsəia a rəo ka: A kə earnə aɓea aɓwana a ɓaləo mənana à bwal kanigir mala Balaam, yì ɓwa mənana ləmndəì Balak njargula mənana nə̀ tsək amə Isərayila ɓəa ɓwarki tanjar ka. Yi kania wia, ɓəa li girlina mənana à ci ata ankúl ka, sə ɓəa pak cauɓikea nongginə-rəarəu.

15 Ɗəm ngga a ndanə aɓwana mənana à kə kpata kanigir mala amə Nikolata ka.

16 Pwanzali, nying bo arə acauɓikea mo. Ɓə̀ ana raka, mə nə yipo nə yasələban, sə mə nə ká nə́ munəo arə aɓwana məno nə́ nggeabyau mənana a kunam ngga.

17 Ɓwa mənana ndanə kir okban ngga ɓə̀ ok cau mənana Bangŋo kə ne a'ikəlisiya ka! Ɓwa mənana kat cam kàngkàng limurəm ngga, mə nə pe wi girlina-manna, mənana à səmbərəi a kuli ka, ɓə̀ li. Ɗəm ngga mə nə pe wi tali məpwasəe mənana ndanə bəsa lulləu mana a nyouli amuri ka. Lulləuî ka, kəɓwa surəì ɗang she kə yì ɓwa mənana à pe wi məno yì tali-pwasəa ka.

Cautera aban ikəlisiya mənana a Tiyatəra ka

18 Giləî məturonjar mala ikəlisiya mənana a Tiyatəra ka ama: Mənia ka nda cautera mənana pur nəban Muna mala Ɓakuli ka. Yì nda ɓwa mana aməsəì kə earke kəla lasə bəsa, sə akusəi kə ta gəraɗau kəla bolo məbangŋe mənana à koləi ka.

19 Ən surə aturo mo. Ən səna earcearəu mo, andə paɓamuru mo abanam, andə turoperi mo, andə munyi mo aɓa gandərəu. Sə ən səna lidəmbəa mo aɓalə amənia yì agir kat ka.

20 Səa ma mənia nda gir mənana ən ɓínəì a rəo ka. A kə eari Jezebel, mɓwama məno tunəki ɓamuri ama məɓangna ka, kə tsək aguro mem ɓəa ɓwarki tanjar, ɓəa li girlina mənana à ci ata ankúl, sə ɓəa pak cauɓikea nongginə-rəaria.

21 Ən kundə a rəì ɓə̀ pwanzali ɓə̀ pələ nzəmi arə acauɓikea male, sə eare ama nə̀ pələa nə̀ nying kìɗìkì mala nongginə rəarəu male ɗang.

22 Ace məno ka, mə ndo mə nə turí aɓa rəkwana məɓike mənana nə̀ nongsəì a kala aɓa tanni kərkər ka. Sə aɓwana mənana à pak cauɓikea nongginə rəarəu andə yì ka, à nə̀ tanni gbal ate kərkər, she ɓəa pwana'nzali à nyingŋəna agir ɓealɓikea mənana à pa andə yì ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

23Mə nə twalta aməkpate nə lú. Anggo sə a'ikəlisiya kat nè sələ ama Mə nda mənana ən nggə sən ɓabum andə ɗenyicau mala koyana le ka. Mə nə pe koyana ata wun ngga tangnakusəu mala gir mənana pak ka.

24 Aɓea aɓwana aɓalə wun a Tiyatəra ka à kè kpata məno yì kanigir məɓane ka ɗang. Wu kutia surə kanigir nyir mənana aɓea aɓwana tunəi ama “agir ɓa-səmbərəa məlime mala Shetan” ngga ɗang. Ace mani ka, pa mə nə tsəka wun ɓe kəgir mədəmbəre amur mənana ən pana wun ngga ɗang.

25Səa ma gir mənana wu ndanəi ka, wu bwali kàngkàng she ɓən yina ka.

26 Ɓwa mənana limurəm, yì mənana kpata cau mem aban ká masələate ka, mə nə pe wi garamurəm amur anzali.

27 “Nè yalia nə gara bolo; sə aɓwana mənana à ɓinəcau ka, nè arkia, nè mesəkia mwashat-mwashat kəla mgbakkəra nkenye.”

28 Mə nə pe wi mənia yì rəcandəa, kəla mənana Tárram pam ngga; sə ɗəm ngga mə nə pe wi nlero dəmbari!

29 Ɓwa mənana ndanə kir okban ngga, ɓè ok cau mənana Bangŋo kə banggi a'ikəlisiya ka!

Səna 3

Cautera aban ikəlisiya mənana a Sardis ka

1 Giləî məturonjar mala ikəlisiya mənana a Sardis ka ama: Mənia ka nda cautera mənana pur nəban Yì ɓwa mənana bwal abangŋo tongno-nong-ɓari mala Ɓakuli andə anlero tongno-nong-ɓari a bui ka. Ən surə aturo mo. Aɓwana kə twalo ama a ndanə yiləmu, sə məsəcau ka, a nda lú.

2Lo, sangsə aməsəo! Agir mənana à ueoko sə à malanə wu ka, loasəia ɓəa dum nə rəcandəa. Ən kum aturo mo a ɓadəm Ɓakuli mem ngga, à gatti.

3Nyesə ɓaləo nə nzəmo, ɗenyi nə agir mənana a ok atadəmbe, sə a pa ɓabumo a rəia ka; bwalia kàngkàng, sə wu pələ nzəmo arə acauɓikea mo. Ɓè məsəo sa sə a lo raka, mə nə yipo a bu-pwari mənana a tsək ɓaləo raka, kəla yiu mala mən'i.

4 Akana a Sardis she ka aɓwana nakam bəti mənana à pəndəki adaura malea nə cauɓikea raka. Mə nə ging sənəia aɓalə adaura pwasəa, acemənana yia ka à karəna.

5Ɓwa mənana limurəm ngga mə nə oasəi wi daura pwasəa a rəì kəla məno, sə pà mə nə kasə lulləi ɗang aɓa Maləmce Yiləmu. Mə nə bang ce a ɓadəm Tárram andə aməturonjar male ama yì ka, mem na.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6 Ɓwa mənana ndanə kir okban ngga, ɓə̀ ok cau mənana Bangŋo kə banggi a'ikəlisiya ka!

Cautera aban ikəlisiya mana a Filadefiya ka

7 Giləî məturonjar mala ikəlisiya mənana a Filadefiya ka ama: Mənia ka nda cautera mənana pur nəban Yì ɓwa mana nda Məfele sə nda Mə'məsəcau ka, yì ɓwa mana bwal kyî mala Dauda a bui ka. Gir mənana mənəni ka, kəɓwa kārəa nə̀ gìrì ɗang, sə gir mənana gìrnì ka, kəɓwa kārəa nə̀ mənni ɗang.

8 Ən surə aturo mo. Səni ən mənbəno kunkurəm a ɓadəmbəo mənana kəɓwa kārəa nə̀ gìrì raka. Ən sələ̀na ama rəcandəa mo na bəti, sə kat andə aməno ka, a bwal cau mem, a kpate, sə a ginəce lulləam ɗang.

9 Ado ka a nə sən gir mənana mə nə pakki aməno yì aɓwana mana à ndaka amə ndakpapi mala Shetan ngga. À bangŋa ama yia ka amə Yahudi, aɓwana mala Ɓakuli na, sə nyir na à nakiyi ka. Ən nggə banggo, mə nə cia à nə̀ yiu abano, à nə̀ yia ɓun a nzali a ɓadəmbəo, sə à nə̀ eare ama wu nda ka kə aɓwana mənana ən nggə earcea ka.

10 Acemənana a kpana ta nzongcau mem mala do gandərəu aɓa məkwane nə munyi ka, mə nə yallo, a nə api pwari mala nggea tanni mənana kə yiu amur ɓwapəndəa kat a ɓanza, ace mwam aɓwana mənana a mala ɓanza na ka.

11 Banì pà nə̀ sau ɗang, mə ndya ən nggə yiu ka. Bwal gir mənana a ndanəi ka kàngkàng, ace mənana kəɓwa ɓə̀ kəa ako tangnakusəu mbulan-murəm mo raka.

12 Ɓwa mənana limurəm ngga, mə nə ci nə̀ duk tanggea-nggun, aɓa ndàməgule mala Ɓakuli mem, sə pà nə̀ puri ɓāləi ɗəm ɗang. Mə nə nyouli wi a rəì lullə Ɓakuli mem andə lullə bəsa Urəshalima mənana kə sulə nə kuli ka, yì nggeala mala Ɓakuli mem; ɗəm ngga mə nə nyouli wi bəsa lulləam a rəì.

13 Ɓwa mənana ndanə kir okban ngga, ɓə̀ ok cau mənana Bangŋo kə banggi a'ikəlisiya ka!

Cautera aban ikəlisiya mənana a Lawodisi ka

14 Giləî məturonjar mala ikəlisiya mənana a Lawodisi ka ama: Mənia ka nda cautera mənana pur nə bani, yì ɓwa mənana nda Amin, mə'nakún mə'məsəcau nì sə məɓafoe, məyalban amur agirbunda mənana Ɓakuli pusəia ka.

15 Ən surə aturo mo, ama we ka, a pî ɗang, sə a pwal ɗang. Eare mem ngga, ɓə́ a nda kùlkùl ko ɗwal!

16 Sə acemənana a nda lùlù, a pwal ɗang, sə a pî raka, mə ndo mə nə poləo.

17 A kə ne ɓamuro ama a nda məkume, a rambəna gəna, sə a ɗwanyi kəgir ɗang! Sə a sələ ɗang ama we ka a nda mətapwasəa, gir-məsəswatər, mətər, nte, sə a ndanə ɓato.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

18Ace məno ka, ən nggə kwarkiro wu kúr zənariya məɓoarne a buam, zənariya mənana à giləkice nə bəsa ka, ace mənana wu duk məkume. Kúr agir-nggurəu məpwasəe a buam, mənana a nə túr a rəo sə a nə kumsə do-gbərangtang mo məpà kəsəke ka. Sə wu kúr mùru-ɓuri məsəu a buam, mənana a wu nə hasə a məsəo ace mənana wu sənban ngga!

19Aɓwana mənana kat ən earcea ka, ən nggə sâ rəia, sə ən nggə kwarkiria. Ace məno ka, pak bumkidîkea, sə wu pələ nzəmo arə aɓealɓikea mo nə ɓabumo kat!

20 Səni! Mə ndya ən came a kunkurəm ən nggə pak kou ka! Ɓwa mənana kat ok giem sə mən kunkurəm ngga, mə nə kutio ate, sə səm nə̀ lili a tarə səm sənəi, kəla agyajam.

21 Ɓwa mənana limurəm ngga mə nə yinəi nə̀ yia do atam amur bunomurəm mem, kəla mənana ən limurəm sə ən yi do ata Tárram amur bunomurəm male ka.

22 Ɓwa mənana ndanə kir okban ngga, ɓə̀ ok cau mənana Bangŋo kə banggi a'ikəlisiya ka!

Səna 4

Peri mənana a kuli ka

1Anzəm məno ka, ən soa məsəam kara ən sən kunkurəm a kuli mənana à mənni sə à nyi atarəì ka. Sə yì gìu mənana ən oe atadəmbe nam cau kəla ɓua mala njawe ka, bangŋa ama, “Yiu kani a kuli, mə nə ləmndəo gir mənana nə̀ yia kumban anzəm mənia ka.”

2Kara Bangŋo mala Ɓakuli em. Ən sən bunomurəm a kuli andə ɓeɓwa aban do amuri.

3Ɓwa məno do amur bunomurəm ngga, ɓaməsəi kə tânzama, kəla tă mala atali jaspa andə kaneliya. Sə tànzama mala tali emeral ka, kàrəì bunomurəm male kəla nparing.

4Aɓea abuno-murəm lumi-ɓari-nong-ine gumbəli mənia yì bunomurəm ngga a ɓaləu, nə aɓwana-məgule lumi-ɓari-nong-ine aban do amuria. À oasə adaura pwasəa a rəia andə ambulan zənariya a ɓamuria.

5Liki'nzama mala tălaban, sə akia mala agiu andə sàkkya mala mgbarangce ka, kə pur nəban bunomurəm nì. A ɓadəm bunomurəm nì ka aɓukan nakam tongno-nong-ɓari à kə earke nə bəsa. Amənia ka, à ndaka bangŋo tongno-nong-ɓari mala Ɓakuli.

6A ɓadəm mənia yì bunomurəm ɗəm ngga, ən sən ɓe gir sarəa nongŋo kəla nggeamur mənana à pe nə gəlas ka. Esəke kwar gəraɗau kəla talimbulo.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Agiryiləmu ine mənana à lumsə nə aməsəu a ɓadəmbəia andə nzəmia ka, à came a ɓaɓaləu arə abuban mala bunomurəm nì.

7Mədəmbe mala amənia yì agiryiləmu ka, nda kəla im; ɓaria ka nda kəla jamnda; tārùia ka ndanə ɓaməsəu kəla mala ɓwapəndəa; sə inea ka nda kəla nkwang mənana kə yal ka.

8Ko məye na ata mənia yì agiryiləmu ka ndanə abu-nyal tongno-nong-mwashat. Rəia kat ka lumsə nə aməsəu a ɓaləu andə nza. Du andə pwari à usələki ɗang, à nda mur tu nggyal ama, "Məfele, Məfele, Məfele nda Mətalabangŋo Ɓakuli mana Karmur Gulo kat, mana ndakam ɗiɗyal, ndakam ado, sə nda kə yiu ka."

9Agiryiləmu nì lidəmbəa nə pa ɓwangsəban, andə gulo andə yàwá aban ɓwa mənana do amur bunomurəm, mənana ndanə yiləmu mana málá male pà kàm raka.

10Aɓa məno anggo ka aɓwana-məgule lumi-ɓari-nong-ine gbal ka, à nə̀ kpa a nzali a ɓadəm ɓwa mənana do amur bunomurəm ngga. À nə̀ peri abani, yì ɓwa mana ndanə yiləmu mana málá male pà kàm raka. Lang ɓə̀ à nda aɓa peri anggo ka, à nə̀ nongsə ambulan-murəm malea a ɓadəm bunomurəm nì sə à nə̀ bangŋa ama:

11"A karəna, We Mətalabangŋo Ɓakuli ma'səm. A karəna ɓəa ɓwangsəo, ɓəa po gulo, sə wu ak rəcandəa. Acemənana a nda mana a pusə agir kat ka. Kani mala ɓabumo na sə a pusəia, sə do malea gbal ka,

kani mala ɓabumo na."

Səna 5

Məgam ak maləmce mana à kə̀ karì ka nə̀ panzəi

1Aɓa bu-məli mala Yì ɓwa mənana do amur bunomurəm ngga, ən sən ɓe maləmce mana à kə̀ karì ka, mənana à gilə cau kam ɓāləi andə nzəmi, sə à lanzə kuni nə agbatali myang arə abanì tongno-nong-ɓari ka.

2Sə ən sən ɓe nggea kanggərang məturonjar mala Ɓakuli came loasə gi bang-bang, aban hama ama, "Yana ɓwe kārəa nə fasəki amyang mənia à lanzəkina kun mənia yì maləmce nəi ka, sə nə̀ panzəi?"

3Sə ko kəɓwa pà kàm a kuli ko a nzali ko a ta nzali, mənana kārəa nə̀ mən mənia yì maləmce, ko nə̀ sən gir mənana à giləa a ɓaləi ka ɗang.

4Pələa ən kpa ɓua kərkər, acemənana à kum kəɓwa mənana kārəa nə̀ mən mənia yì maləmce, ko nə̀ sən ɓāləi ka ɗang.

5Pələa mwashat ata aɓwana-məgule məno lumi-ɓari-nong-ine ka nam ama, "Pwalo, ce a ɓua ɗang! Səni, ɓwa mənana à tunəki ama Im, a tau mala Yahuda,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

sə ɗəm ngga Məkà murəm Dauda na ka, linamurəm mənana ci karəna nè fasəki amyang-kun yì maləmce, mənana à lanzəi nəia ka, sə nè mənni.”

6Pələa ən sən Məgam mənana pa kəla à pwanmeali ka, nda aban came nə ɓaɓaləu aban bunomurəm, sə agiryiləmu məno ine andə aɓwana-məgule ka, à kàrəì aɓaləu. Ndanə anjawe tongno-nong-ɓari andə aməsəu tongno-nong-ɓari, amənana à ndaka bangŋo tongno-nong-ɓari mala Ɓakuli mənana à tasəia arə aban kat aɓa ɓanza ka.

7Məgam nì pələa yiu yi ak maləmce nî a bu-məli mala Yì ɓwa mənana do amur bunomurəm ngga.

8Lang angŋəna maləmce nî ka, agiryiləmu məno ine andə aɓwana-məgule lumi-ɓari-nong-ine ka, à sarəa a nzali a ɓadəm Məgam. Koyana atea ka ndanə zangŋan, sə à bwal atasau zənariya a buia mənana à lumsəia nə mukugir ace loasə yele mə'rəmɓoarne ka; yì mukugir mala loasə yele mə'rəmɓoarne ka nda ahiwi mala aɓwana mala Ɓakuli.

9Pələa agiryiləmu andə aɓwana-məgule məno tu bəsa nggyal ama: “A karəna wu ak maləmce nî, sə wu fasəki amyang-kuni. Acemənana we ka à pwanmealo, sə nə nkilio sə a akmúr aɓwapəndəa ace Ɓakuli, aɓa koya kun, andə koya lasəu, andə aɓwana arə anzali ɗàngɗáng.

10A nyesənia à pələna aɓwana mənana Ɓakuli ma'səm nda murəm amuria, sə apəris ace pakki wi turo, sə à nè duk agbani a ɓanza.”

11Lang mə ndaban sənban ngga, ən ok gi aməturonjar mala Ɓakuli pas. Lakki malea na á-pas andə amiləyan amur amiləyan! À gumbəli bunomurəm andə agiryiləmu andə aɓwana-məgule aɓaləu.

12À loasə gia a kuli à tu'nggyal ama: “Məgam mənana à pwanmeali ka, karəna ɓè ak garamurəm, andə kume, andə sələ̀e, andə rəcandəa, andə gusələban, andə ɓoarɓwa, andə ɓwangsəban!”

13Pələa ən ok agir kat mənana Ɓakuli pusəia ka, amənana a kuli ka, andəa mənana a nzali ka, andəa mənana a təta nzali ka, andəa mənana a tamur ka, aban ɓwangsəki Ɓakuli. À tu'nggyal ama: “Ɓwangsəban andə gulo, andə ɓoarɓwa, andə rəcandəa ka, ɓəa pe Yì ɓwa mənana do amur bunomurəm ngga sə ɓəa pe Məgam, málá male pà kàm ɗang!”

14Agiryiləmu məno ine ka, à ear ama, “Amin!” Sə aɓwana-məgule ka, à kpa a nzali aban peri.

Səna 6

Məgam fasəki agbatali myang-kun maləmce

1Mə ndarə səne sə Məgam fasə mədəmbe mala agbatali myang tongno-nong-ɓari mənana à lanzə kum məno yì maləmce mana à kè karì ka. Pələa ən ok

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

mwashat ata agiryiləmu məno ine ka, bangcau nə giu kəla sa mala mgbarangce, ama, “Yiu!”

2Pələa ən soa məsəam, kara ən sən pər məpwasəe a ɓadəmbəam aban came! Ɓwa mənana a nzəmi kwakiyi ka, ndanə nta a bui. À oasəi wi jeko amuri, sə puro kə tswaki aban ká kəla məlimurəm mana she nə̀ limurəm arəa lwa ka.

3Lang Məgam fasə ɓaria gbatali myang ngga, ən ok ɓaria giryiləmu na ama, “Yiu!”

4Pələa ɓe pər puro yi came! Mənia ka məbangŋe na, sə ɓwa mənana a nzəmi kwakiyi ka, à pe wi rəcandəa ɓə̀ kiɗiki dotarəu a ɓanza, sə ɓə̀ tsək aɓwapəndəa ɓəa kə wal-lú ka rəia. À pe wi nggeabyau məgule a bui.

5Lang Məgam nì fasə tāruia gbatali myang ngga, ən ok tāruia giryiləmu na ama, “Yiu!” Ən loasə məsəam, pələa ən sən pər məpəndəe puro yi came! Ɓwa mənana a nzəmi kwakiyi ka bwal səkel a bui.

6Pələa ən ok giu kəla pur nəban agiryiləmu məno ine ka. Na ama, “Tasau mwashat mala muku yare ka, nda à nə̀ pă nda tangnakusəu mala turo pwari mwashat ka. Sə tasau tārú mala muku kauri ka, nda à nə̀ pă nda tangnakusəu mala turo pwari mwashat ka. Sə ce wu kiɗiki muru andə mùr-anap ɗang!”

7Lang Məgam fasə inea gbatali myang ngga, ən ok gi inea giryiləmu na ama, “Yiu!”

8Pələa ən səni ka, ɓe pər mə'gwalani puro yi came! Ɓwa mənana kwakiyi ka, lulləi ama Lú, sə Domurəm mala Lú kə gya ate tu. Yia Lú andə Domurəm mala Lú ka, à pea wia rəcandəa mala pakturo nə lwa, andə nzala, andə kwano, sə anyamcandəa mənana a ɓanza ka, ɓəa kiɗiki banì mwashat aɓa gauwe ine mala ɓanza.

9Lang Məgam fasə tongnoia gbatali myang ngga, kara ən sən ayiləmi aɓwana aban rambəa aɓata gyangŋan-ɗarəa; aɓwana mənana à wal-luia ace earnə cau mala Ɓakuli andə bangŋe aban aɓwana ka.

10À loasə gia kərkər à ɓua aban Ɓakuli ama, “She aya fara le, we Mətalabangŋo mənana a Karban kat ka! We məfele andə mə'məsəcau nì, aya fara sə a nə pakki ɓanza ɓashi, sə a ya pwari sə a nə mbwea ace nkila ma'səm mənana à sukki ka?”

11Pələa à pe ko yana atea ka nggea-daura pwasəa, sə à banggia wia ama ɓəa do, ɓəa kundə kam bəti, she ɓə̀ lakki mala aɓia aməturo andə amə'eambəia mənana à nə̀ wal-luia, kəla mənana à walia ka, lumsəna ka.

12Mə ndarə səne sə Məgam fasə tongno-nong-mwashatia gbatali myang. Kara nzali dəurəki kərkər. Pwari twalo pəndə cikcik kəla nggurbyau pəndəa, zongŋo pələ məbangŋe kəla nkila,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

13sə anlero mənana a kuli ka, à sukkio a nzali, kəla amgbangŋa vwari mənana gung məcande dəurəki nggunia, sə à sukki a nzali ka.

14Kuli karkya kəla karki kala, sə koya nkono andə luran ngga, à ui aban came male.

15Pələa amurəma mala ɓanza, andə amə'yalmur aɓwana, andə aməgulo mala asoje, à ɓangŋa, à kya səmbərəa aɓalə agumi andə anre ka atali mala ankono. À kya səmbərəa abanì ata rəia andə aməkume, andə aɓwana aməcande, andə koya guro andə aɓwana à dukdo ɓamuria ka.

16À ɓuaki arə ankono andə atali ama, "Wu kpa amur səm, wu səmbərə səm ace mənana Yì ɓwa mana do amur bunomurəm ngga, ɓə̀ kəa sən səm ɗang, sə ɓə̀ səm api bumlulla məɓike mala Məgam!

17Acemənana pwari məgule mala ləmndə bumlulla məɓike malea yina, sə yana ɓwe nə̀ came?"

Səna 7

Ɓakuli nə tsək ntongŋo amur aɓwana male

1Anzəm məno ka ən sən aməturonjar mala Ɓakuli ine aban came arə abumban ine mala ɓanza. À kùr agúng mənana à kə lo ɓua nə abuban ine mala ɓaɓanza ka, ace mənana gung ɓə̀ kəa ɓua amur nzali ko nggeamur, ko anggun raka.

2Pələa ən sən ɓe məturonjar aban eauwe a kuli nə njartakuli, nə gbəlman-parbu mala Ɓakuli məyiləmuì a bui. Loasə gi bang-bang na cau nə aməturonjar məno ine ka, yia mənana Ɓakuli pania wia rəcandəa ɓəa kiɗiki nzali andə nggeamur ka, ama,

3"Wu came! Wu kəa na ama wu nə̀ je nzali ko nggeamur ko anggun ama wu nə̀ kiɗikia ɗang, she ɓə̀ səm tsəngŋəni aguro mala Ɓakuli ma'səm nyouləa mala parbu a kundəmbəia ka."

4Pələa ən oe à na lakki mala aɓwana mənana à tsəkia wia nyouləa mala parbu amuria ka; aɓwana á-gbəman-mwashat nə á-lumi-ine-nong-ine [144,000], aɓalə atau mala amə Isərayila.

5Aɓa tau mala Yahuda ka, aɓwana á-lum-nong-ɓari na à tsəkia wia nyouləa mala parbu ka. Aɓa tau mala Ruben ngga aɓwana á-lum-nong-ɓari na. Aɓa tau mala Gad ka aɓwana á-lum-nong-ɓari na.

6Aɓa tau mala Asha ka aɓwana á-lum-nong-ɓari na. Aɓa tau mala Naftali ka aɓwana á-lum-nong-ɓari na. Aɓa tau mala Manasa ka aɓwana á-lum-nong-ɓari na.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Aɓa tau mala Shimiyan ngga aɓwana á-lum-nong-ɓari na. Aɓa tau mala Lawi ka aɓwana á-lum-nong-ɓari na. Aɓa tau mala Isaka ka aɓwana á-lum-nong-ɓari na.

8Aɓa tau mala Zebulu ngga aɓwana á-lum-nong-ɓari na. Aɓa tau mala Yisəfu ka aɓwana á-lum-nong-ɓari na, sə aɓa tau mala Benjami ngga aɓwana á-lum-nong-ɓari na à tsəkia wia nyouləa mala parbu ka.

Nggea lakki mala ɓwabunda ɓwangsə Ɓakuli

9Anzəm mənia ka ən sən nggea rambəa mala ɓwabunda kərkər, mənana kəɓwa pà nə gandə ɓaləia raka. À pur arəa koya nzali, andə akûn, andə aɓwana mala atau ɗàngɗáng, andə alaseu, sə à came a ɓadəm bunomurəm andə ɓadəm Məgam. À oasə anggea-daura pwasəa a rəia sə à bwal ambu nkangga a buia.

10À loasə gia kpəm à kə na ama, “Amsəban ngga kə yiu nəban Ɓakuli ma'səm, mənana do amur bunomurəm ngga, sə nəban Yesu Məgam!”

11Sə aməturonjar mala Ɓakuli kat ka, à nda à came, à kàrəì bunomurəm andə aɓwana-məgule andə agiryiləmu ine aɓaləu ka. À sarəa a ɓadəm bunomurəm nə ɓaməsəia a nzali sə à peri aban Ɓakuli,

12à kə na ama, “Amin! Ɓwangsəban andə ɓoarɓwa, andə sələ̀e, andə yàwá, andə gulo, andə garamurəm, andə rəcandəa ka, a mala Ɓakuli ma'səm na, mənana mala male pà kàm raka. Amin!”

13Pələa mwashat ata aɓwana-məgule ɗiem ama, “Ayana à ndaka aɓwana mənia aɓalə adaura pwasəa ka, sə aya ban sə à puro?”

14Sə ən eari wi nəma, “Ɓwaməgule, ən sələ ɗang. A nda a sələ ka.” Pələa nam ama, “Amənia ka, à ndaka ɓwana mənana à purî ɓa nggea tanni məgule ka. À lakína adaura malea sə à tsəngŋənia à pələna aməpwasəe aɓa nkila mala Məgam.

15“Nda tsəa sə à came a ɓadəm bunomurəm mala Ɓakuli sə à kə pakki wi turoperi, du andə pwari, aɓa Ndàməgule male; sə Yì ɓwa mənana do amur bunomurəm ngga, nə dupia wia tara amuria.

16À pà nə ok nzala ɗəm ɗang ko bəti, sə məsamur pà nə nyare nə walia ɗəm ɗang ko bəti. Pwari pà nə walia ɗəm ɗang ko bəti, sə ɓe kə tosəkiban mala banpina pà nə yiu amuria ɗəm ɗang ko bəti.

17Acemənana Məgam mana nda a ɓaɓaləu aban bunomurəm ngga, nə dupia wia yalgir amuria; nə kánəia aban amgbeaɗe mənana à pākiyi mur yiləmu ka. Sə Ɓakuli ka nə esəkia wia mərəm

kat a məsəia.”

Səna 8

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Məgam fasə tongno-nong ɓaria gbatali myang

1Lang Məgam fasə tongno-nong-ɓaria gbatali myang ngga, ban nyare pwal ɗəong a kuli, yi pur a gauwa ɓaləu mala bu-pwari mwashat.

2Pələa ən sən aməturonjar tongno-nong-ɓari mənana à camnggiyi a ɓadəm Ɓakuli ka, à pea wia anjawe tongno-nong-ɓari.

3Sə ɓe məturonjar mala Ɓakuli yiu yi came a ɓadəm gyangŋan mala pisə mukugir ace loasə yele mə'rəmɓoarne, nə tasau zənariya a bui, ace loasə yele. À pe wi mukugir mala loasə yele mə'rəmɓoarne kpəm ace mənana ɓà kpapi andə ahiwi mala aɓwana mala Ɓakuli kat, sə ɓà pisəì, amur gyangŋan zənariya mənana cam a ɓadəm bunomurəm ngga.

4Yele mala mukugir mə'rəmɓoarne mənana kə lo a bu məturonjar ka, kpapya andə ahiwi mala aɓwana mala Ɓakuli, sə à eauwe aban ká aban Ɓakuli.

5Pələa məturonjar twal tasau mala mukugir mə'rəmɓoarne, lumsəì nə nkalang-bəsa mənana pwan aɓa bəsa mənana amur gyangŋan ngga, sə nyesəi turí, mesəke aban yiu a nzali a ɓanza. Kara mgbarangce sàkkya, tălaban liki'nzama, sə nzali dəurəkio.

Twanggi anjawe yiu nə kiɗiki mala agir

6Pələa aməturonjar məno tongno-nong-ɓari nə́ anjawe a buia ka, à gilə rəia à nə̀ twang njawe.

7Lang məturonjar mədəmbe twang njawe male ka, kara bəsa andə məsətali-mbulo, mənana kpapi andə nkila ka puro, kə solo aban yiu a nzali amur ɓanza. Banì mwashat aɓalə agauwe tārú mala nzali ka bwal bəsa; banì mwashat aɓalə agauwe tārú mala anggun pi kəring, sə abondo məpwale kat ka, à pi kəring.

8Ɓaria məturonjar twang njawe male. Kara à tur ɓe kəgir kəla nggea nkono məgule mənana kə earki nə bəsa ka, yi kpa aɓa nggeamur. Banì mwashat aɓalə agauwe tārú mala nggeamur ka, pələ nkila.

9Banì mwashat aɓalə agauwe tārú mala agiryiləmu mənana aɓa nggeamur ka, à wukio. Sə banì mwashat aɓalə agauwe tārú mala awarubəsa a nggeamur ka, à kiɗikea.

10Lang tāruia məturonjar twang njawe male ka, ɓe nggea nlero məgule kasəa a kuli aban yiu a nzali. Kə earki nə bəsa kəla ɓukan, yi kpa amur banì mwashat aɓalə agauwe tārú mala amúr mənana aɓalə anggeasala andə amgbeaɗe ka.

11À tunəki nlero nî ama Məlulle. Yi tsək banì mwashat aɓalə agauwe tārú mala amúr nggeasala à pələ məlulle. Sə aɓwana pas mənana à nu mur nî ka à wukio, ace lullo male.

12Anzəm twang njawe mala inea məturonjar ka, Ɓakuli tulkia pwari andə zongŋo andə anlero, sə ace məno ka à ɗwanyi banì mwashat aɓalə agauwe tārú

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

mala tă malea. Sə anggo ka banì mwashat aɓalə agauwe tārú mala tălaban nə pwari andə du ka à ləmndə ɗang.

13Lang ən soa məsəam aban sənban ngga, ən ok gi nkwang mana nda ban yale, kə kuti nə bumkuli ka, kə hamnə cau nə giu bang-bang ama: “Gir murmwana! Gir murmwana! Gir murmwana amur aɓwana mənana à do a ɓanza ka, ace agir mənana à nə̀ yia kumban anzəm twang njawe mala acili aməturonjar tārú mənana à ueo, sə à mala nə̀ twang ngga!”

Səna 9

Tongnia twang njawe yiu nə gir murmwana mədəmbe

1Lang tongnoia məturonjar twang njawe male ka, ən sən ɓe nlero mənana pur nə kuli, yi kpa a ɓanza ka. À pe mənia yì nlero ka kyî mala mən kun tuli-tàtəkətè.

2Lang mən kun tuli-tàtəkətè ka, kara yele kə purki kam kəla yele mala bəsa ɓa nda'nggun. Ɓaməsə pwari andə bumkuli pələ pəndəa nə yele mənana kə pur aɓa tuli-tàtəkətè ka.

3Adoshi purkio aɓa yele nì à ara aɓa ɓanza. À pea amənia yì adoshi ka rəcandəa mala tākiban kəla agenye ɓanza.

4À nea wia ama ɓəa kəa je bondo ko agirpwala ko anggun mala ɓanza, ama à nə̀ tākia ɗang. Kə aɓwana mənana à pàná nyouləa mala parbu mala Ɓakuli a kundəmbəia raka, à nda à nə̀ tākia ka.

5Ɓakuli eari adoshi man ɓəa wal-lú ka aɓwana mənia ka ɗang. Kə tanni na à nə̀ pea wia ka, ba mala malà azongŋo tongno. Sə kwanban mala patanni malea na kəla tāban mala genye.

6Aɓalə azongŋo məno tongno ka, ɓwapəndəa nə alta lú, sə à pà nə̀ kumi ɗang; à nə̀ sham ce wu, sə lú ka, nə̀ upia wia kuko.

7Amənia yia adoshi ka, à nda kəla apər mənana à giləkia ace ká munəo ka. À ndanə agir a ɓamuria kəla ambulan zənariya, sə aɓaməsəia na kəla ɓaməsə ɓwapəndəa.

8Nyang muria na kəla nyang mur amaməna, sə aminəia na kəla aminə im.

9Məntongŋo damɓaləia na kəla ntongŋo mənana à pe nə bolo məcande; sə gəshi amburia na kəla gəshi kusə apər andə akeke-pər pas mənana à kə soamire aban ká kun munəo ka.

10À ndanə anggilatau mənana à kə tākiban kəla agenye ka. Anggilatea ka, à ndanə rəcandəa mala jiki aɓwana zongŋo tongno.

11Murəm malea ka nda məturonjar mala tuli-tàtəkətè. Lulləi nə kun Ibəru ka nda Abbadon, sə nə kun Gərik ka nda Apoliyon, Məkiɗikiban.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

12Gir murmwana mədəmbe kutina. Aɓea agir murmwana ɓari na à kə yiu ka.

Twang njawe mala tongno nong-mwashatia məturonjar yiu nə́ ɓaria gir murmwana

13Tongno-nong-mwashatia məturonjar twang njawe male. Pələa ən ok giu pur nə kun anjawe mala gyangŋan zənariya mənana nda aban came a ɓadəm Ɓakuli ka.

14Kə ne tongno-nong-mwashatia məturonjar mənana nə njawe a bui ka ama, “Panzə aməturonjar ine mənana à kùria a kun Nggeasala Yiufəretis məgule ka.”

15Pələa à panzə aməturonjar nì ine, mənana yia ka à cia nə tsəa aɓa gilərəu ace mənia yì bu-pwari mala mənia yì pwari, andə zongŋo, andə pələa ka. Ado ka à panzənia ɓəa wal-lú banì mwashat aɓalə agauwe tārú mala ɓwapəndəa kat a ɓanza.

16Ən ok ɓeɓwa banggam lakki mala aməpèr mənana atea anzəm apər aban ká munəo ka ama à nda miləyan-gbəman-ɓari.

17Aɓa mənia yì səngir aɓa bangŋo à ləmndəam ngga, ən sən apər nì andə aməpèr aban do a nzəmia. Adaura-bolo mənana aməpèr oasə a kikilia ka, aɓea ka aməbangŋe na, aɓea ka aməgbèlwì na, sə aɓea ka amə'gwalani. Apər ka, ɓamuria na kəla mala im, sə bəsa andə yele andə tali solfo mə'earke nə bəsa ka, à kə pur aɓa kunia.

18Amənia yia agirpatanni tārú ka: bəsa andə yele andə tali solfo mə'earke nə bəsa, mənana à kə pur aɓa kun apər məno ka, à twalta mwashat aɓalə agauwe tārú mala ɓwapəndəa kat a ɓanza.

19Rəcandəa mala apər mənia ka nda aɓa kunia andə nggilatea; acemənana anggilatea ka à nda kəla an'yau, à ndanə rəcandəa mala kwarki aɓwana.

20Cili ɓwapəndəa mənana auwa, agirpatanni mənia walia raka, à ginə pak bumkiɗikea arə aɓealɓikea malea, à ginə nyare aban Ɓakuli. À lidəmbəa nə peri a ɓadəmbə akukwar andə ankúl mala zənariya andə azərfa, andə bolobangŋa, andə tali, andə nggun; amənana à kə sənban ɗang, à kə okban ɗang, sə à kə ging raka!

21Sə ɗəm ngga à ginə pwanzali à nə pələ nzəmia arə pakkiagir malea mala walki-alú, andə kpata agirmonzəo, andə kìɗìkì mala nongginə rəarəu, andə iki'an'i.

Səna 10

Ɓakuli nə masələ kani male tu

1Pələa ən sən ɓe kanggərangŋa məturonjar mala Ɓakuli pur nə kuli, kə suləo aban yiu. Pərɓang gumbəli rəì sə nparing kàrəì muri. Ɓaməsəi tâ kəla pwari, sə agarakusəi na kəla atanggea-nggun bəsa.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

2Bwal mə'maləmce mənana à mənni ka a bui. Yi tamsə kusəì məli amur nggeamur sə kusəì mənggare ka tamsəi amur kwarban.

3Pələa loasə gi ɓua gawan bang-bang kəla arkwar mala im. Lang mak gawan ngga, agiu mgbarangce tongno-nong-ɓari na cau.

4Lang agiu mgbarangce tongno-nong-ɓari na cau ka, nəma mə nə gilə ce, sə kara ən ok giu pur nə kuli nam ama, "Cau mənana agiu mgbarangce tongno-nong-ɓari bang ngga, ɓà cê duk girsəmbərəa! Cè a giləì ɗang."

5Pələa məturonjar məno ən səni came amúr nggeamur andə kwarban ngga, loasə bui məli a kuli,

6sə kángir nə lullə Ɓakuli. Kángir nə lullə Ɓakuli mənana nə yiləmu mana masələate pà kàm raka, mənana pusə kuli, andə nzali, andə nggeamur, andə agir mənana aɓaləia kat ka. Pələa məturonjar na ama, "Pwari pà kàm ɗəm ɗang!

7Ɓà tongno-nong-ɓaria məturonjar twang njawe male ka, gir mənana Ɓakuli kani nà pe sə à səmbərə ce ka, nà yia lumsəo. Nà yia puro kəla mənana bangŋi a banfana aban aguro, amə'ɓangna male ka."

8Pələa ɓwa mənana ən ok gi na cau nə kuli ka, nam cau ɗəm ama, "Kyane kya ak mə'maləmce məno à mənni a bu məturonjar mənana came amúr nggeamur andə kwarban ngga."

9Nda ən wario aban məturonjar sə ən ne wi nəma ɓà pam mə'maləmce məkyauwe ni ka. Pələa banggam ama, "Ang, twali she. A wu nə oe pəlpəl a kuno kəla mur-nyi, sə ɓəa mealəni ka, nà ngga pələ məhangŋe a bumo."

10Pələa ən ak mə'maləmce ni a bu məturonjar, sə ən she. Ən oe ka nda pəlpəl a kunam kəla mur'nyi, sə lang ən mealəni ka, bumam twalo hangŋa.

11Sə nam ama, "Dumənа púp a wu nə hamnə cau amur aɓwapəndəa, andə anzali, andə akún, andə amurəma pas."

Səna 11

Amənakun ɓari mala Ɓakuli nə hamnə cau male

1Sə Ɓakuli pam munagara karəki sauwa mala gir, sə nam ama, "Kyane kya karəki ɓa Ndàməgule mala Ɓakuli andə gyangŋan paɓoro, sə wu ɓal aɓwana mənana à kə peri aɓa Nda ka.

2Səa ma banfana mənana a nza nə Ndàməgule, à kàrəì nə sheran ngga, ce a karəki ɗang, acemənana ban nì ka à panì aɓwana mənana à surə Ɓakuli raka. Yia ka, Urəshalima, nggeala məfele nà kpa aɓa rəcandəa malea, à nà parki, arə azongŋo lumi-ine-nong-ɓari.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

3Sə mə nə pè amənakun mem ɓari rəcandəa, à nè twal anonggeo məno á-mwashat nə gbəman-ɓari ná lumi-tongno-nong-mwashat ka, à nè nggə hamnə cau mala Ɓakuli, ná anggurbyau gwado a rəia."

4Yia mənia ka, à ndaka anggun olif ɓari andə agir tamsə pitəla ɓari mənana à cam a ɓadəm Mətala ɓanza ka.

5Ɓè kə ɓwa earce ama nè pakkia wia gir məɓane ka, bəsa kə pur aɓa kunia kə kiɗiki aɓiaməbura. Anggo sə ɓwa mənana kat earce nè pakkia wia kəgir məɓane ka, she nè wu.

6À ndanə rəcandəa amur bumkuli, à nè tamsə mbulo pà nè nya ɗang. Sə à ndanə rəcandəa mala tsək amúr arə aban kat ɓəa pələ nkila. Ɗəm ngga à ndanə rəcandəa mala kwak ɓanza nə koya ulang agir murmwana, sə à nè gandə ɓəsələki pe kəla mənana à earkiyice ka.

7Anzəm mənana ɓəa maləna nakun malea ka, nyamɓikea mənana nè pur aɓa tuli-tàtəkətè ka, nè yiu nə lwa a rəia, nè gandəia sə nè wal-luia.

8Luia nè nong amur njargula aɓa nggeala mənana a kun-ndunocau ka à tunəi ama Sodom andə Masar, sə akàm gbal sə à gballì Mətalea amur nggun-gangndi.

9Nè twal nongŋo tārú nə cili, aɓwana arə a koya la, andə koya tau, andə koya kun, andə koya ɓwapəndəa ka, à nè nggə sən luia aban nongŋo, acemənana à eari kəɓwa ɓè tsəia a ɓembe raka.

10Aɓwana a ɓanza ka, ban nə ɓoaria wia ace gir mənana kum amə'nakun mənia ɓari ka. À nè pakiɗire sə à nè turia rəia ban ná aɓoro acemənana yia amə'nakun mənia ɓari ka, à nda à yinəia aɓwana a ɓanza tanni məɓike kərkər ka.

11Sə anzəm anongŋo məno tārú nə cili ka, Ɓakuli pyaupia wia lin'ueo mə'pa yiləmui a rəia. À lo à cam amur akusəia; sə aɓwana mənana kat à kə sənia ka, nggea ən'o bwalia kərkər.

12Pələa giu məcande pur nə kuli tunə amə'nakun mənia ɓari ka ama, "Wu yiu kani a kuli." Sə à lo aban eauwe a kuli aɓa pərɓang. Aɓiaməbura soapia wia məsəu à kə sənia.

13Aɓa kə bu-pwari məno ka, nggea dəurəo mala nzali məkərkər nì kumban, mənana kiɗiki banì mwashat aɓa gauwe lum mala nggeala, sə wal ɓwapəndəa á-tongno-nong-ɓari ka. Cili ɓwapəndəa ka, ɓangciu pakkia wia kərkər sə à ɓwangsə gulo mala Ɓakuli mənana a kuli ka.

14Ɓaria gir murmwana kutina, sə tārùia gir murmwana na kə yiu ate tu ka!

Tongno-nong-ɓaria twang njawe yiu nə tāruia gir murmwana

15Pələa tongno-nong-ɓaria məturonjar twang njawe male, kara agiu lo kərkər a kuli à kə na ama, "Agara-murəm mala ɓanza man ngga à nyarəna aɓa bu

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Mətala səm andə ɓa bu Kərəsti male. Sə domurəm male ka masələate pà kàm ɗang!”

16Sə aɓwana-məgule lumi-ɓari-nong-ine, mənana à ndaban do amur abuno-murəm a ɓadəm Ɓakuli ka, à kpa a nzali, sə à peri aban Ɓakuli.

17À na ama, “We Ɓakuli Mətalabangŋo mana a Karmur Gulo kat, we mənana a nda kam ado, andə mənana nda kam ɗiɗyal ka, səm nggə pakko yàwá, acemənana a angŋəna rəcandəa mo məgule, sə a tinata mo yì yalban amur agir.

18Aɓwana arə anzali pak bumlulla, sə ado gbal ka, pwari mala bumlulla mo yina. Pwari pangŋəna mənana a wu nə pakki alú ɓashi nəi ka. Sə aguro mo, amə'ɓangna ka, a wu nə pea wia tangnakusəia. Yia andə aɓwana mo aməfele, andə aɓwana kat, ɓwa məkyauwe andə ɓwa məgule, amənana à kə ɓanggo aɓa pagulo ka. Pwari yina mənana a wu nə kiɗiki aɓwana mənana à kə kiɗiki ɓanza ka.”

19Pələa à mən kun Ndàməgule mala Ɓakuli mana a kuli ka, sə Akwati Kurcau male ka à səni kam aɓa Ndàməgule. Kara tălaban liki'nzama, ban gəggəlikya, mgbarangce sàkkya, nzali dəurəkio, sə məsətali-mbulo məgulke ra.

Səna 12

Mɓwama ɓəl muna sə Dəragon ama nè wal-luí

1Pələa ɓe nggea gir'ləmndəa mə'pa ndali pusərəi a kuli. Ɓe mɓwama na oasə pwari a rəì nda agir-nggurəu male, sə tamsə akusəi amur zongŋo. À oasəi wi jeko a ɓamuri mənana nə anlero lum-nong-ɓari a rəì ka.

2Mɓwame gongŋəna, malanə gbashi, sə kwanban andə tanni mala gbashi ka, ci kə ɓua.

3Nyare ɓe gir'pandali məgule pusərəi a kuli. Kaɓa ɓe nggea Dəragon məbangŋe na, ndanə aɓamuri tongno-nong-ɓari andə anjawe lum, sə amur koya ɓamuri ka ndanə sukuru-murəm kam.

4Yì Dəragon ngga, wuli nggilate pwan banì mwashat aɓalə agauwe tārú mala anlero mənana a kuli ka, rangsəia a ɓanza. Sə yi came a ɓadəm mɓwama mənana kə gbashí ka, ace mənana ɓè gbashína ani ka nè shak muni.

5Mɓwame gbashi muna ɓwabura mənana nè yal aɓwana kat a ɓanza nə gara bolo ka. Sə muna ka, Ɓakuli fwe, twali um nəi a baní, kya dumsəi ate amur bunomurəm male.

6Mɓwame ɓangŋa, o a ɓabondo, aban mənana Ɓakuli giləkini wi nè tsəkiri kam aɓalə anonggeo á-mwashat nə́ gbəman-ɓari nə́ lumi-tongno-nong-mwashat ka [1,260].

Makel lo munəo arə Dəragon

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Pələa munəo lo a kuli. Ɓe gbani məturonjar mala Ɓakuli, yì Makel ka, lo andə aməturonjar mənana ate ka sə à soa munəo arə Dəragon; sə Dəragon andə aməturonjar male gbal ka, à oa munəo a rəia.

8Sə Dəragon ngga munəo gandəi. Yì andə aməturonjar male ka, à ɗwanyi bancame malea a kuli.

9Nda à ramta mənia yì nggea kaɓəne Dəragon, məno yì share n'yau mənana à tunəki ama Məɓealɓikea sə Shetan, mənana kə swarkita aɓwana kat aɓa ɓanza ka. Yì Dəragon ngga andə aməturonjar male kat, à ramtea a kuli à yì kpa a nzali a ɓanza!

10Pələa ən ok ɓeɓwa a kuli loasə gi kərkər na ama: “Adyan ngga, amsəban andə rəcandəa, andə Domurəm mala Ɓakuli ma'səm, andə garamurəm mala Kərəsti male ka, à yina! Acemənana mə'yinə acauɓashi amur amə'eam səm, mənana kə oasəkimuria, a ɓadəm Ɓakuli ma'səm, du andə pwari ka, à ramənа te a ɓanza!

11À limurəm amuri nə nkila mala Məgam, andə nakun malea nə məsəcau amur Məgam a ɓadəmbə aɓwana; yia ka à eare à pa yiləmia, à nyar nə tea ɗang yi pur a lú malea.

12Ace məno ka, pak banɓoarnado, We kuli! Sə wun kat mənana wu ndanə do a kuli ka, wu pak banɓoarnado! Sə mala ɓanza andə nggeamur ka, gir'murmwana amur wun, acemana Məɓealɓikea, yì Shetan ngga, suləna aban wun. Lumsə nə bumlulla kərkər, acemənana sələna ama pwari ueki wi bəti.”

13Lang Dəragon səni à ramna te kpana a ɓanza ka, pələa lo pərta mɓwama məno, mənana ɓəl muna ɓwabura ka.

14Sə mɓwama ka, Ɓakuli pe wi abu-nyal ɓari mala nggea nkwang məgule ɓà yale ɓà o aban mənana à giləki wi a ɓabondo ka, akano ka, à nà tsəkiri pələa tārú nə cili, Dəragon pà nà gandə kumi ɗang.

15Dəragon pələa mən kuni polə mùrgula ata mɓwama ace mənana ɓà mur ɓà kya pwani ɓà um nəi ka.

16Sə nzali ka bwali mɓwama kam; nzali mən kuni sonzə mur nggeasala mənana Dəragon poləi ka.

17Gir mənia ka pe Dəragon bumlulla kərkər arə mɓwama man. Nda nyare o nà ká munəo arə cili amuna mala mɓwame, yia aɓwana kat mənana à kə kpata anzongcau mala Ɓakuli, sə à duk amə nakun Yesu nə məsəcau ka.

18[Dəragon pələa yi came a sala a kun nggeamur.]

Səna 13

Nyamɓikea mənana puro aɓa nggeamur ka

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

1Sə ən sən ɓe kə nyamɓikea aban puro aɓa nggeamur. Ndanə aɓamuru tongno-nong-ɓari andə anjawe lum. Amur koya njawe male ka sukuru-murəm na kam, sə arə koya ɓamuri ka lulləu na kam à giləì, sə koya lulləu ka cau ɓəsəkiban na arə Ɓakuli.

2Mənia yì nyamɓikea ən səni ka, nda kəla məmburi. Akusəi na kəla akusə nyamɓabondo mənana à tunəki ama biya, sə kuni na kəla kun im. Dəragon nyesə rəcandəa male, andə bunomurəm male, andə garamurəm male pe wi.

3Mwashat ata aɓamur nyamɓikea man ngga pa kəla à tsəki wi mpenye mənana ɓə́ nə̀ wal-lui, sə mpenyeni yì sonzə ka. Ɓanza kat pu aban ká ate nə ndali.

4Ɓwapəndəa peri aban Dəragon, acemənana nyesə garamurəm male pe nyamɓikea ka; nyare à peri aban nyamɓikea, sə à kə na ama, "Yana ɓwe na kəla yì nyamɓikea? Yana ɓwe na nə̀ gandə ká nə lwa a rəì?"

5Yì nyamɓikea ka à eari wi kutia banggi acau twalɓamuru andə ɓəsəki Ɓakuli, sə ɓə̀ pakkia agir mala ləmndə rəcandəa mənana à pe wi ka, ba zongŋo lumi-ine-nong-ɓari.

6Mən kuni aban kyauwiki Ɓakuli andə na məɓane arə lulləi, andə ban-do mala Ɓakuli, andə aɓwana mənana à ndanə do a kuli ka.

7À nyinggi wi njar ɓə̀ lwa'lwa arə aɓwana məfele mala Ɓakuli, sə ɓə̀ limurəm amuria. Sə à pe wi rəcandəa amur koya tau, andə kun, andə aɓwapəndəa, andə nzali.

8Aɓwana kat mənana à ndanə do a ɓanza ka, à nə̀ peri aban nyamɓikea, yì aɓwana mənana tite a share ɓanza ka, lulləia pà kàm a giləe aɓa Maləmce raka, yì Maləmce Yiləmu mala Məgam mənana à pwan meali ka.

9Ɓwa mənana kat ndanə kir okban ngga ɓə̀ o.

10"Ɓwa mənana kat à kasəi wi bwalban a guro ka, à nə̀ bwali nə̀ o a guro. Ɓwa mənana kat à kasəi wi wal-lui nə nggeabyau ka, nə nggeabyau sə à nə̀ wali." Mənia ka kwarkiru na ace aɓwana amə'məsəcau nì mala Ɓakuli, ɓəa cam kàngkàng sə ɓəa dum nə paɓamuru abani aɓa koya tanni ka.

Ɓe Nyamɓikea mənana pur a nzali ka

11Pələa ən sən ɓe nyamɓikea aban puro nə ɓa nzali. Ndanə anjawe ɓari kəla mala gam, sə kə na cau kəla dəragon.

12Kə ləmndə rəcandəa mala nyamɓikea mədəmbe. Tsək ɓanza andə aɓwana mənana nə do a ɓaləi ka púp ɓəa peri aban nyamɓikea mədəmbe məno mpenye məɓike male sonzə ka.

13Mənia yì nyamɓikea ka, pakki agir-ndali məgulke; kə tsəa bəsa nə̀ pur a kuli aban yiu a nzali a məsə aɓwana kat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Nə agir-ndələki mənana à eari wi ɓə̀ pea a ɓadəm nyamɓikea mədəmbe ka, twalo swarki aɓwana kat mənana à nda ka aməkpata ɓanza man ngga. Cia ɓəa ɓak ɓə̀nzál mala nyamɓikea mədəmbe mənana à tsəki wi mpenye nə nggeabyau ɓə́ nə̀ wal-lui sə yi au ka.

15Mənia yì ɓaria nyamɓikea ka kum rəcandəa mala pe ɓə̀nzál mala nyamɓikea mədəmbe yiləmu ace mənana ɓə̀ gandə na cau ka. Pələa ɓə̀nzál mala nyamɓikea tsəa ama ɓwa mənana kat ɓine ama pà nə̀ peri abaní raka, ɓəa wal-luí.

16Tsək koyana le ka, ɓwa məkyauwe andə ɓwa məgule, aməkume andə amətər, aguro andə aɓwana mənana à ndanə do ɓamuria ka, ɓəa canbia wia nyouləa anzəm buia məli ko a kundəmbəia.

17Ɓwa mənana kat panə mənia yì nyouləa raka à eari wi ɓə̀ kúr kəgir ko ɓə̀ mak kəgir ɗang. Mənia yì nyouləa ka, lulləu mala nyamɓikea na, ko lámbà mala lulləi na.

18Aɓa mənia ka, sələe na à kə̀ earce ɓwa ɓə̀ dum nəi ka. Ɓwa mənana kwarô sə nə̀ pak ɗenyicau məlime ka, ɓə̀ kwam ɓa mənia yì lámbà mala nyamɓikea ka, ɓə̀ bwalte, acemənana lambe ka, lámbà mala ɓwapəndəa na. Lámbà male ka nda gbəman tongno-nong-mwashat, nə lumi-tongno-nong-mwashat, nə məsəì tongno-nong-mwashat [666].

Səna 14

Məgam andə aməte 144,000 tu-nggyal a ɓadəm bunomurəm

1Lang ən soa məsəam ngga, ən sən Məgam aban came amur Nkono Siyona andə aɓwana á-gbəman mwashat nə á-lumi-ine bwamdə ine [144,000] ate, aɓwana mənana à gilənia wia lulləi andə lullə Tarrí a kundəmbəia ka.

2Pələa ən ok giu pur nə kuli, pakkam kəla gəshi gəggəli mala nggeamur aɓa songnəo male, ko kəla ime mala mbulo. Ən ok giu nî ka, nda kəla amə walki azangŋan aban walki azangŋan malea.

3Aɓwana məno á-gbəman mwashat nə á-lumi-ine bwamdə ine ka, à ndarə tu bəsa nggyal a ɓadəm bunomurəm, andə ɓadəm agiryiləmu ine andə aɓwana-məgule. Kə ɓwa pà kàm gandə kani məno yì nggyal ka ɗang, she kə yia məno á-gbəman mwashat nə á-lumi-ine bwamdə ine, mənana à akmuria aɓa ɓanza ka.

4À nda ka aɓwana mənana à pəndəki ɓamuria nə nongginə amaməna raka. À bwal ɓamuria aɓa doɓoarnsari, kəla ansarina mənana à surə kə ɓwabura raka. À kə kpata Məgam arə aban mənana kat kə wari kam ngga. Ɓakuli akmuria aɓalə acili ɓwapəndəa a ɓanza ɓəa do à nda ka ɓəla-ɓaban mədəmbe mənana à nə̀ pànà ɓoro nəia aban Ɓakuli andə Məgam ngga.

5À surəia nə kə nyir a kunia ɗang. Amə ɗwanyi cau a rəŭ na.

Aməturonjar tārú yiu nə acau hama mala Ɓakuli

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

6Pələa ən sən ɓe məturonjar mala Ɓakuli aban yale ɓong-ɓong a bumkuli. Ndarə yiu nə Cau Amsəban mənana masələate pà kàm raka, ace mənana nə̀ yia hamnəi aban aɓwana a ɓanza, aban koya nzali, andə tau, andə kun, andə ɓwapəndəa ka.

7Pələa loasə gi kpəm hama ama, "Wu ɓanggi Ɓakuli, sə wu pe wi gulo! Acemənana pwari ɓashi male yina. Wu peri abaní, yì mənana pusə kuli, andə nzali, andə nggeamur, andə amgbeaɗe-mur ka."

8Pələa ɓaria məturonjar kpata məno sə kə na ama, "Nggeala məgule Babila ka kpana, yì mɓwama mənana tsək aɓwana arə anzali ɓanza à nu mùr-anap mala npel mala kìɗìkì nongginə rəarəu male ka."

9Pələa tāruia məturonjar kpatea, aban hama nə giu bangbang. Kə na ama: "Ɓwa mənana kat peri aban nyamɓikea andə ɓə̀nzál male, sə ak nyouləa male a kundəmbəi ko a nzəmbui ka,

10ɓwe gbal ka nə̀ nu mùr-anap mala bumlulla mala Ɓakuli. Yì bumlulla mala Ɓakuli mənana à soləi andəa lullo male məcande aɓa kwar bum-ukkia male ka. Sə ɓwe nə̀ nu nggea tanni kərkər aɓa bəsa andə atalibəsa, a ɓadəmbə aməturonjar məfele andə ɓadəm Məgam.

11Yele-bəsa ɓa tanni malea ka, nə̀ nggə lo aban ká kuli, pà nə̀ mal ɗang. Sə à pà nə̀ kum usələo ɗang du andə pwari, yia aɓwana mənana à peri aban nyamɓikea andə ɓə̀nzál male, andə ɓwa mənana kat à ak nyouləa mala lulləi ka."

12Mənia ka kwarkiru na ace aɓwana amə'məsəcau nì mala Ɓakuli, yia mənana à kə kpata anzongcau mala Ɓakuli, sə à dum nə məsəcau aban Yesu ka, ɓəa cam kàngkàng nə gandərəu.

13Pələa ən ok ɓe giu pur nə kuli na ama, "Gilə cau mənia ka: " 'Twal ado məno ka, tsəkbu mala Ɓakuli na amur aɓwana mənana à wu aɓa dotarəu malea andə Mətalabangŋo ka!' " Bangŋo mala Ɓakuli kə na ama, "E, məsətacau, à nə̀ kum usələo aɓalə aturo malea, acemənana aturo məɓoarne malea mənana à pea ka, à kə ongsəo atea."

Pwari pwan girɓaban mala ɓanza yina

14Mə nda rə sənban ngga, ən sən pərɓang məpwasəe yi puro andə ɓeɓwa kəla Muna mala Ɓwa aban do amuri. Ndanə jeko zənariya amuri sə bwal nshiri məceauwe a bui.

15Pələa ɓe məturonjar mala Ɓakuli purî ɓa Ndàməgule mənana a kuli ka yi came. Loasə gi kpəm ne ɓwa məno do amur pərɓang ngga ama, "Pələ nshiri mo sə wu tita umo, acemənana pwari pwan ɓəla-ɓaban yina. Ɓanza ka ɓələna a mala pwan ɓəle!"

16Pələa ɓwa məno do amur pərɓang ngga wuli nshiri male amur ɓanza, sə um girɓaban mala ɓanza rambəi.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

17Anzəm məno ka, ɓe məturonjar mala Ɓakuli purî ɓa Ndàməgule mənana a kuli ka, sə yì gbal ka ndanə nshiri məceauwe a bui.

18Nyar ɗəm ngga ɓe məturonjar mənana nə rəcandəa amur bəsa ka, purî ban gyangŋan yi came. Loasə gi bang-bang ne məturonjar məno nə nshiri məceauwe a bui ka, ama, “Loasə nshiri mo, kasəki adangŋanshi ɓəla nggun-anap a ɓaban-anap mala ɓanza, acemənana aɓəle ka, à ɓəlna!”

19Pələa məturonjar wuli nshiri male amur ɓanza, kasəki aɓəla nggun-anap male, sə sukkia aɓa tūli ɓa nggea tali kamnggi mùr-anap, yì tūli bumlulla məgule mala Ɓakuli.

20À parki aməno yì aɓəla nggun-anap ka aɓa yì tūli ɓa nggea tali kamnggigir, mənana nda anzəm la ka. Nkila ɓun aɓa tulî aban soləo, kə ɓangŋa kəla mur nggeasala, o kya bik kilomita gbəman tārú, sə lime male ka nə̀ kongsə ɓamúr pər mənana cam nə came ka.

Səna 15

Aməturonjar tongno nong-ɓari yiu nə masələata agir yinə tanni twal la

1Anzəm məno ka, ən sən ɓe gir'ləmndəa məgule andə mə'pa ndali, puro a kuli. Aməturonjar na yia tongno-nong-ɓari, mənana à ndanə masələata agir yinə tanni twal la, mənana à nə̀ yia ləmndəna masələata bumlulla məgule mala Ɓakuli nəia ka.

2Nyare ən sən ɓe kəgir kəla nggeamur gəlas mənana à zurəi andə bəsa ka. Sə ɗəm ngga ən sən aɓwana mənana à limurəm amur nyamɓikea andə ɓə̀nzál male andə lámbà mala lulləi ka, aban came a kun məno yì nggeamur gəlas ka. Ko yan a tea ka, bwal məzangŋan mənana Ɓakuli pe wi ka, a bui.

3À nda rə tu nggyal mala Musa, yì guro mala Ɓakuli, andə nggyal mala Məgam; à kə na ama: “We, Mətalabangŋo Ɓakuli, mənana a Karmur Gulo kat ka, a pakki aturo məgulke andə agir pa'ndali. Aturo mo kat ka, a ká pea aɓa məsəcau andə kpate a njari, We Murəm mala anzali!

4Yana ɓwe na pà nə̀ ɓanggo raka? Yana ɓwe na nə̀ ginə pe lulləo gulo, We Mətalabangŋo? We nəmurəo ɓərɓər, a nda Məfele. Aɓwana arə anzali kat, à nə̀ yia peri a ɓadəmbəo, acemənana aturo ɓealɓoarna mo ka, à pusəna rəia.”

5Anzəm mənia ka, ən səni à mən Ndàməgule mala Ɓakuli, yì Taragula məfele mana akano a kuli ka,

6sə aməturonjar nì tongno-nong-ɓari mənana nə agir yinə tanni twal la ka, à nda ban purî ɓaləi. À oasəki anggea-daura pwasəa mana à tea nə nggurbyau linen məɓoarnsari ka a rəia, sə à marəki abugir mənana à pea nə zənariya ka, a kikilia.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

7Mwashat ata agiryiləmu nì ine ka, yiu yi pè ko yan ata aməturonjar məno tongno-nong-ɓari ka, tasau mənana a tùlli nə zənariya ka. Amənia yia atasau ka, à lumsəkia nə bumlulla mala Ɓakuli mana ndanə yiləmu, málá male pà kàm raka.

8Kara Ndàməgule twalo lumsə nə yele, mənana pur nə ɓa ɓoarɓwa andə rəcandəa mala Ɓakuli ka. Kə ɓwa pà nə̀ gandə kutio aɓa Ndàməgule ɗang she ɓəa aməno yì agir tongno-nong-ɓari màlà yìnə́ tanni twal la, mənana a bu aməturonjar tongno-nong-ɓari, à maləna ka.

Səna 16

À soləki bumlulla məgule mala Ɓakuli mana aɓalə atasau ka

1Pələa ən ok giu məcande pur nə ɓa Ndàməgule, aban banggi aməturonjar məno tongno-nong-ɓari ka ama, “Wu kyane, wu kya soləki bumlulla məgule mala Ɓakuli, mənana aɓalə atasau tongno-nong-ɓari ka, amur ɓanza!”

2Nda məturonjar mədəmbe puro wario kya solə gir ɓa tasau male amur ɓanza, kara anggea npenye-gula aməɓike andə aməkwanbanì purkio arə aɓwana mənana à ndanə nyouləa mala nyamɓikea, sə à peri aban ɓə̀nzál male ka.

3Ɓárià məturonjar solə gir ɓa tasau male amur nggeamur, kara nggeamur pələ nkila, kəla nkila lú ɓwa, sə agir kat mənana nə yiləmu aɓa nggeamur ka, à wukio.

4Tàruia məturonjar solə gir ɓa tasau male amur anggeasala andə amgbeaɗe mùr, sə à pələ nkila.

5Ən ok məturonjar mənana tsəkiyikir amúr ka bangŋa ama: “A pangŋəna pepe aɓa mənia yi aɓashi ka, we Məfele mənana a ndakam ado sə a ndakam ɗìɗyal ka!

6Yia ka, à sukki nkila mala aɓwana mo aməfele, andə mala amə'ɓangna mo. Ace mani ka, a pania wia nkila ɓəa nu. À nda rə kum tangnakusəia arə gir mənana karə a rəia ka.”

7Sə ən ok giu pur nə ban gyangŋan ɗarəa na ama: E, Mətalabangŋo Ɓakuli mənana a Karmur Gulo Kat ka, aɓashi mo ka, amə'məsəcau nì na, sə à nda pepe!

8Inea məturonjar solə gir ɓa tasau male amur pwari, sə pwari tita pisəki aɓwana nə bəsa.

9Ace ɓiki pisəkiban mala pipwari amur aɓwana ka, à kutia naki acau məɓane arə lullə Ɓakuli mənana ndanə rəcandəa amur amənia yì agir yinə tanni twal la ka. À gine à pà nə̀ pwanzali à nə̀ pələ nzəmia arə acauɓikea malea, à nə̀ pe Ɓakuli gulo ɗang.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

10Tongnia məturonjar solə gir ɓa tasau male amur bunomurəm mala nyamɓikea. Kara pəndəa gir ɓaməsə domurəm male, sə aɓwana mənana aɓata domurəm male ka, à nəmnggi minəia ace kwanban mənana suləo amuria ka.

11À kutia naki acau ɓəsəkiban arə Ɓakuli, yì murəm kuli, àtàcau mala kwanban andə anpenye mənana kumia ka. Sə à ginə pwanzali amur agir məɓane mənana à pakkia ka.

12Tongno-nong-mwashatia məturonjar solə gir ɓa tasau male amur nggeasala məgule mənana à tunəki ama Yiufəretis ka. Sə mur mana aɓa mənia yì nggeasala ka, twalo ime ace mənana amurəma andə amə'lwa malea, amənana à nə̀ yiu nə njartakuli ka, ɓəa kum njar kutio.

13Pələa ən sən abangŋo məɓane tārú, amənana à nda kəla anɗwalung ngga. Mwashat ka, puro a ɓakun dəragon, ɓe ka puro a ɓakun nyamɓikea, sə ɓe man ngga puro a ɓakun məɓangna mə'nyir nì.

14À ndaka abangŋo mala akukwar mənana à kə pakki agir-ndali ka. À purkio aban o aban amurəma mala ɓanza kat, à nə̀ ngga rambəia ace lwa arə Mətalabangŋo, a Pwari Məgule mala Ɓakuli mənana Karban Kat ka.

15 “Wu səni, mə nə yiu aɓa yasələban kəla mən'i. Tsəkbu mala Ɓakuli na amur ɓwa mənana kat kə dum nə məsəì aɓa kundəmuram, sə kə bwal agir-nggurəu male pepe, ace mənana ɓə̀ kəa ging nə ɓate, ɓə̀ kum kəsəkya a məsə aɓwana raka!”

16Pələa abangŋo məɓane məno ramnggi amurəma andə amə'lwa malea abanɓwáná aban mənana à tunəki nə kun Ibəru ama Armagedon ngga.

17Sə tongno-nong-ɓaria məturonjar solə gir ɓa tasau male aɓa gung. Nggea giu məcande pur nə ban bunomurəm aɓa Ndàməgule, bangŋa ama, “Maləna!”

18Kara tălaban liki'nzama, mgbarangce sàkkya, agiu akya, sə nzali dəurəki kərkər. Ulang məno yì dəurəkya mala nzali ka, malaká kumban àkə̀ fara aɓa do mala ɓwapəndəa a ɓanza ɗang.

19Nggeala məgule Babila ka, gau arə abanì tārú, sə anggea-là mala anzali ɓanza pas ka, à kpakia, à sukki amur rəarəia. Nda sə Ɓakuli ɗenyi nə Babila Məgule, sə ci ɓə̀ nu aɓa kwar mənana à lumsəì nə mùr-anap mala bumlulla məgule male aɓa ukkio male ka.

20Ko ya luran ngga, ndərmi, sə ankono kat ka, à bəbbəri.

21Aməsətali-mbulo məgulke, mənana dəmbərya malea na kəla anggea-taligo ka, à ara a kuli aban yiu amur aɓwana a nzali. Aɓwana kutia bang cau məɓane arə Ɓakuli ata cau mala mənia yì gir yinə tanni twal la nə məsətali-mbulo ka, acemənana gir nî ɓiki kərkər.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Səna 17

Ƀashi mala Ƀakuli amur man'gyatarəu məgule

1Mwashat ata əməturonjar tongno-nong-ɓari mənana nə atasau tongno-nong-ɓari ka, yiu abanam. Nam cau ama, "Yiu atam, mə nə ləmndəo ɓashi mala Ƀakuli mənana nə̀ yiu amur man'gyatarəu məgule, yì nggeala mənana à ɓè aban anggeasala pas ka.

2Amurəma mala ɓanza pak cauɓikea nongginəban andəi, sə aɓwana mənana à nda ka əmənɓanza man ngga, à ɓosəkinia à nuna mùr-anap mala cauɓikea male mala nongginə-rəarəu kərkər, gandəa à wal-wale."

3Pələa məturonjar twalam aɓa bangŋo um nə mim a njarnza. Akano ka ən sən mɓwama aban do anzəm nyamɓikea məbangŋe mənana ndanə aɓamuru tongno-nong-ɓari andə anjawe lum, andə alulləu sangban arə Ƀakuli, mənana à giləia a rəì kat ka.

4Mɓwame oasə agir-nggurəu mana kurea cande ka, andə agir giləkirəu mənana à pea nə zənariya, andə əmənsə-nlang, andə əmənsətali-gəna mətanzame. Bwal kwap zənariya a bui, mənana lumsəna nə agir ɓeakəno andə agir pəndəkea mala nonggi nə aburana male ka.

5Lulləu na kam à giləì a kundəmbəi mənana ɓāləi ka girsəmbərəa na. Lulləui ama: BABILA, NGGEALA MƏGULE, NGGEAU MALA KOYA KÌƊÌKÌ MALA NONGGINƏ-RƏARƏU ANDƏ KOYA GIR ƀEAMI A ƀANZA.

6Ən səni ka, mɓwame na aɓa wal-wale nə nkila mala aɓwana mala Ƀakuli, andə nkila mala aɓwana mənana à dum nə məsəcau arə nakun Yesu ka. Lang ən səni ka, gir nî pam ndali kərkər.

7Pələa məturonjar nam ama, "Palang sə a pak ndali? Mə nə banggo gir ɓa-səmbərəa amur mənia yì mɓwama, andə mala yì nyamɓikea məno nə aɓamuru tongno-nong-ɓari andə anjawe lum, mənana mɓwame dukiyi a nzəmi ka.

8Məno yì nyamɓikea a səni ka, ndakam ɗiɗyal nə yiləmu, ado ka pà kàm ɗang, sə banì pà nə̀ sau ɗang ndo nə ngga puro aɓa tuli-tàtəkətè, sə nə̀ kutio nə̀ ká lú mənana málá male pà kàm raka. Aɓwana mənana à ndanə do a ɓanza, amənana pur a share ɓanza ka, à gilə lulləia aɓa Maləmce Yiləmu raka, à nə̀ ndali nə nyare-yiu mala man yì nyamɓikea mənana wú ɗiɗyal ka.

9"Mənia ka, à kə earce ama ɓwa ɓə̀ dum nə sələe andə bwalta gir. Aɓamuru tongno-nong-ɓari mala nyamɓikea ka, à ndaka nkono tongno-nong-ɓari mənana mɓwame dukiyi amuria ka. Sə yia gbal ka, amurəma na, yia mənia tongno-nong-ɓari ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

10Tongno atea ka à wukina. Mwashat ka nda kam piu amur bunomurəm. Sə ɓe man mwashat ka, malaká yiu ɗang peatu. Ɓè yina ka, do yalban male pà nè sau ɗang.

11Yì nyamɓikea mənana ndakam ɗiɗyal nə yiləmu, sə ado ka pà kàm raka, nda tongno-nong-tāruia murəm. Sə yì ka, ndá mwashat ata aməno yì amurəma tongno-nong-ɓari ka, sə kə ká nə ká a lú male.

12"Anjawe lum mala nyamɓikea mənana a sənia ka, amurəma na lum, mənana à malaká ak garamurəm raka peatu, səa ma à nè yia pea wia garamurəm. À nè duk amurəma aɓa pwari bəti ata nyamɓikea.

13Yia kat mənia lum ngga, kunia mwashat. À nè yia nyesə rəcandəa andə garamurəm malea à nè pe nyamɓikea.

14Yia kat ka, à nè ká nə lwa arə Məgam, sə Məgam andə amətе, yia aɓwana male mənana tunəia, sə tarkia, andə amə kpate aɓa məsəcau ka, à nè limurəm amuria. À limurəm amuria acemənana yì Məgam ngga, nda Gbani amur amətala anzali kat, sə nda Murəm mala amurəma kat."

15Pələa məturonjar banggam ama, "Amúr mənana a sənia aban mənana yì man'gyatarəu dukiyi kam ngga, à ndaka ɓwana aməlake pas mala anzali, andə akun, andə atau, andə aɓwapəndəa.

16Yì nyamɓikea andə anjawe lum mənana a sənia ka, à nè ɓinəməsə man'gyatarəu man. À nè swari wi agir-nggurəi, à nè nyi nə ɓate, à nè shak nyami, sə acili abare ka, à nè pisəia a bəsa.

17À nè pa anggo, acemənana Ɓakuli tsəngŋəna kani male a ɓabumia, kani male mənana à nè pak nggearə gir mənana ɓabumi earkiyi ce ka. À nè kpapi muria, à nè pe nyamɓikea garamurəm malea. Aɓa pe məno anggo ka, cau mənana Ɓakuli bang ngga nè yia lumsəo.

18Man yì mɓwama a səni ka, nda məno yì nggeala məgule mənana nda murəm amur amurəma mala ɓanza ka."

Səna 18

Kpa mala Babila

1Anzəm məno ka, ən sən ɓe məturonjar pur a kuli sə suləo aban yiu a ɓanza. Yì ka, ndanə rəcandəa kərkər, sə tă mala ɓoarɓwa male tă aki ɓanza.

2Loasə gi bang-bang na cau ama: "Babila kpana! Məno yì nggeala məgule ka, kpana! Pələna ban-do mala akukwar. Pələna mpu mala koya bangŋo məɓane, andə ndá mala koya nyal məɓane, andə ban səmbərəa mala koya nyama məɓane, andə mənana à ɓinəce ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

3Aƀwana arə anzali kat, à nuna mùr-anap mala nshawari, andə kìɗìkì mala nonggi nə rəarəu male, sə walənia. Amurəma mala ƀanza nonggina nəi. Ace ƀiki earce do male aƀa banƀoarnado mala kume ka, tsəngŋəna amə nggaliki mala ƀanza à pələna amə gəna."

4Pələa ən ok ƀe giu pur nə kuli kə na ama: "Wu puri ƀāləi, wun aƀwana mem. Wu kəa oasə bu wun aƀalə acauƀikea male ɗang, ƀè ana raka, wu nè nutanni ate arə agirtanni mənana à nè suləo amuri ka.

5Acauƀikea male ka, à gwalikina amur rəarəia, à bingŋəna kuli. Ɓakuli ɗenyina nə aturo ƀealƀikea male mənana pakkia ka.

6Ɓəa mbweki wi a kuni, kəla mənana pakki aƀea ƀwana ka. Ɓəa ci ƀè mbwe kusə ƀari arə agir mənana pea ka. Ɓəa mbwe ƀè nu nggea məƀane mana lullo male ka kar mənana pea aƀea ƀwana sə à nu ka, kusə ƀari.

7Sokkite ƀè tapi aƀa tanni andə bumkiɗikea kəla mənana pe ƀamuri gulo andə do məƀoarne aƀa rəpwala ka. Kə jali a ƀabumi ama, 'Mə nda mamurəm; mə nda man-lú ɗang. Kə gir pà kàm nè ciem mə nə pak bumkiɗikea ɗang.'

8Ace mani ka, agirpatanni mənana à nè yinəi wi nə bumkiɗikea, andə nzala, andə lú ka, à nè yiu amuri aƀa pwari mwashat. Nè yia pi aƀa bəsa kəring, acemənana Mətalabangŋo Ɓakuli mənana pakkiyi wi ƀashi ka, mə rəcandəa na.

9"Amurəma mala ƀanza mənana à kutio aƀa kìɗìkì mala nonggi nə rəarəu andə yi, sə à do aƀa banƀoarnado andə li məƀoarne ate ka, à nè ƀua, sə à nè keban amuri, ƀəa sənəna yele mala bəsa mənana kə pisəì ka.

10Nggea tanni male məgule nè pea wia ƀangciu kərkər. À nè cam kuko, sə à nè keban amuri ama: " 'Caukwanban! Caukwanban nə we Babila, nggeala məgule, la murəm! Aƀa bu-pwari mwashat ƀashi mala Ɓakuli yi suləna a muro!'

11"Amə nggaliki aƀa ƀanza nè ƀua, sə à nè pak bumkiɗikea ace, acemənana kəƀwa ueo kam nè kúr agirmâ malea ɗəm ɗang.

12Agirmâ mənana kúria nə boalo kərkər sə à ram ngga, à ndaka zənariya andə azərfa, andə atali gəna, andə sala-ƀá-nkombo. Aƀea ka à nda ka anggurbyau məƀoarne, amə rəƀəlke, andəa mənana amurəma makkiyi a rəia ka, andəa mənana kúria pa bəti raka. Aƀea ɗəm ngga à nda ka agir mənana à sharkia nə nggun məƀoarne sə à hasəkia wia amuru-mərəmƀoarne ka, andə agir mənana à tùllia nə bolo bangŋa, andə bolo məcande ka, andə agir mənana à ƀakkia nə tali mabəl ka.

13Aƀea gir ɗəm mana kuria ka, à nda ka amuku nggwato-nggun məƀoarne mala amə Asiya, andə amuku agir məƀoarne mənana à kunəkiyia amur girlina. Muku agir loasə yele mə'rəmƀoarne, andə myang pak ƀuri wal rəkwanggia, andə myang pak muru-mərəmƀoarne na aƀaləia. Acilia ka à nda mùr ƀəlanggun anap, andə muru nggun-olif, andə muku pak bəredi, andə məsəbondo alkama,

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

andə andá, andə anzur, andə apə́r, andə akeke-pər, andə aguro, andə yiləmi ɓwapəndəa.

14“À nə̀ bangŋa ama, “ ‘Agir məɓoarne mənana bumo earkiyi cea, sə rəo kə ɓəla
a rəia ka, à umna a rəo kat. Agirkuma mo kat, andə agir giləki rəǔ mo ka, à
ndərmina a rəo kat. A pa wu nə nyare a nə kumia ɗəm ɗang.’

15Amə nggaliki mənana à kurkiyi wi kuro nə agir mənia, sə à kum gəna malea a
rəì ka, à nə̀ cam kuko, aɓa ɓangciu arə tanni məgule mənana suləo amuri ka. À
nə̀ ɓua sə à nə̀ nggə keban amuri ama,

16“ ‘Cau kwanban, cau kwanban nə Babila, nggeala məgule! Ɗiɗyal ka, kə oasə
anggurbyau mamurəma mənana à tea nə lagir linen məɓoarne ka. Kə oasə agir
giləki rəǔ mənana à peá nə zənariya, andə atali-gəna, andə agir tànzama
məɓoarne ka.

17Ndo ka, aɓa bu-pwari mwashat, à kiɗîkina nggea kume məgule male kat.’
“Koya məkwak waru-bəsa andə aɓwana kat mənana à kə twal gya aɓa waru a
nggeamur, andə amə̀turo ɓa waru, andə aɓwana kat mənana turobu ace kum
gir do la malea ka, nda a nggeamur ka, à cam kuko.

18Lang à sən yele mala pi mala mənia yì nggeala ka, à loasə gia à na ama, “ ‘Ɓe
kə nggeala kàm kəla mənia yì nggeala məgule ka le?’

19À pwan tú sə à soe amuria, sə à mak zwalo aban ɓua andə keban ama: “ ‘Cau
kwanban! Cau kwanban nə nggeala məgule, ban mənana amə̀tala awarubəsa
mənana à kə gya a nggeamur, pələ amə̀kume kam ngga. Aɓa bu-pwari mwashat,
kara à kiɗîkini.

20Wun mənana wu ndanə do a kuli ka, wu pak banɓoarnado amuri! Wun
aɓwana mala Ɓakuli, andə amə'mishan, andə amə'ɓangna mala Ɓakuli, wu pak
banɓoarnado. Acemənana Ɓakuli pangŋəni wi ɓashi ace kə wun.’ ”

21Pələa ɓe mə̀turonjar məcande imsə nggea tali mənana gulo male na kəla
nggea taligo məgule ka. Yi turi aɓa nggeamur sə na ama, “Kəla məno ka, sə à nə̀
túr nggeala Babila aɓa nggeamur tsuləm! Sə à pà nə̀ nyare à nə̀ səni ɗəm ɗang.

22Agí ka zangŋan andə amənggyal, andə agí ka ntetu, andə anjawe ka, à pà nə̀
nyare à nə̀ oea ɗəm a ɓaləo ɗang. À pà nə̀ kum amə̀turobu andə koya ulang
turobu a ɓaləo ɗəm ɗang. À pà nə̀ nyare à nə̀ ok gi gogô nə taligo ɗəm a ɓaləo
ɗang.

23Tă mala pitəla pa nə̀ nyare nə̀ ta ɗəm a ɓaləo ɗang. À pà nə̀ nyare à nə̀ ok giu
banɓoarnado mala amanfela andə aburamanfela ɗəm a ɓaləo ɗang. Mənia ka
pak anggo acemana amə nggaliki mo, mənana à nda à kutiban kat ɗiɗyal nə
rəcandəa aɓa kurkuro andə ram gəna a ɓanza ka, a ciá pup, nə́ agir monzəo mo,
à swarkia aɓwana arə anzali kat.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

24Aɓa nggeala Babila ka, à kum nkila mala amə'ɓangna mala Ɓakuli, andə mala aɓwana mala Ɓakuli, andə aɓwana kat mənana

à wal-luia a ɓanza ka."

Səna 19

Ɓwabunda tu-nggyal limurəm a kuli

1Anzəm mənia ka, ən ok giu kəla loasəban mala ɓwabunda məlake kərkər a kuli, à kə na ama, "Haliluya! Amsəban andə ɓoarɓwa andə rəcandəa ka, amala Ɓakuli ma'səm na.

2Aɓashi male ka, kə pea aɓa məsəcau andə kpate a nzongŋi. Pangŋə́nì man'gyatarəu məgule ɓashi; yì man'gyatarəu ka nda kiɗîki ɓanza nə ɓealəu məɓane male mala gyatarəu aban nonggi nə aburana ka. Ɓakuli pangŋə́nì wi məɓane a kunì walo mənana wal-lú aguro male ka."

3À nyare à loasə gia ɗəm kpəm ama: "Haliluya! Yele mənana kə lo aɓa pi mala man'gyatarəu məgule ka, nè nggə o a kuli málá male pà kàm ɗang!"

4Aɓwana məgule lumi-ɓari-nong-ine andə agiryiləmu ka, à sarəa a nzali aban peri a ɓadəm Ɓakuli mənana do amur bunomurəm ngga. À loasə gia à bangŋa ama: "Amin, Haliluya!"

5Pələa ɓe giu pur nə ban bunomurəm, na ama: "Wu ɓwangsə Ɓakuli ma'səm, wun aguro male kat, wun mana wu kə ɓanggi wi ka, twal aban ɓwa məkyauwe aban ká aban ɓwaməgule!"

Li girlina isə mɓwama mala Məgam

6Sə ən ok ɓe giu ɗəm, kəla gi ɓwabunda məkərkər nì aban mak gawan, kəla gi songnəo mala nggeamur, sə kəla sàkkya mala mgbarangce məkərkər nì, à kə na ama: "Haliluya! Mətalabangŋo Ɓakuli ma'səm mana Karban kat ka, nda Murəm ado, sə gir kat ka, nda aɓata yalban male.

7Ɓə̀ səm pak banɓoarnado andə pakiɗire, sə ɓə̀ səm pe wi gulo. Pwari isəban mala Məgam yina, sə Manfela male ka, giləkina rəì.

8À pani wi nggurbyau linen məɓoarne, məpwasəe pwapwat, ɓə̀ oasə a rəì." Nggurbyau linen məɓoarne ka, nda cam a kúnì aturo məɓoarne mala aɓwana mala Ɓakuli ka.

9Pələa məturonjar banggam ama, "Gilə cau mənia ka: 'Tsəkbu mala Ɓakuli na amur aɓwana mənana à tunəia aban ká aban li girlina isəban mala Məgam ngga!' " Sə na ɗəm ama, "Amənia ka, à ndaka cau mə'məsəcau nì mala Ɓakuli."

10Lang ən ok cau məno ka, kara ən kpa a nzali a ɓadəm məturonjar nəma mə nə peri abani. Sə yì ka, banggam ama, "Awo, kəa peri abanam ɗang! Mim ngga mə nda ɓeo guro andə ɓi guro ata amə'eambəo aməkwaɗi, mənana à kə banggi

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

aƀwana cau amur Yesu ka. Peri aban Ɓakuli nəmurəì ƀərƀər, acemənana bangŋo mala ƀangna nda cau mala Yesu.”

Yesu puro nè ká lwa arə aƀwana mala Shetan

11Pələa ən sən kuli məna, sə ən sən pàr məpwasəe aban came kam. Ɓwa mənana do a nzəmi kwakiyi ka, lulləi nda Mə'məsəcaunì andə Məƀafoe. Aƀa ƀashiki aƀashi male andə munəki amunəo male ka, kə kpata agir kat a nzongŋi.

12Aməsəì na kəla bəsa mənana kə earki ka, sə a ƀamuri ka, asukuru-murəm na kam pas. Ndanə lulləu mənana à giləì a rəì, sə yì nəmurəì na surə lulləuî ka. Kə ƀwa pà kàm ɗəm surəì ɗang.

13Oasə nggea-daura mənana à parri aƀa nkila ka, sə lulləu mənana à tunəki nəi ka, nda “Cau mala Ɓakuli.”

14Amə'lwa mala kuli, mənana à tur adaura pwasəa mala nggurbyau linen a rəia ka, à puro anzəm apər məpwasəke, sə à kə yiu ate.

15A ƀakuni ka, nggeabyau məceauwe kə puro mənana nè gandəna aƀwana nəi arə anzali, mənana à mgbikiru ka. “Nè yal muria nə gara-bolo.” Aƀiaməbura ka nè parkia aƀa tūli ƀa nggea tali kamnggi mùr-anap. Nè pak mənia ka ace ləmndə bumlulla məcande mala Ɓakuli mana Karban kat ka amur amə'ƀealƀikea.

16Arə daura male aban byali ka, lulləu na kam à giləì ama: MURƏM MALA AMURƏMA ANDƏ GBANI AMUR AMƏTALA ANZALI.

17Pələa ən sən ƀe məturonjar mala Ɓakuli aban came amur pwari a kuli. Loasə gi bang-bang na cau nə anyal mənana à kə yal a bumkuli ka ama: “Wu yiu! Wu yì rambəa ace lili məgule mənana Ɓakuli giləki ka.

18Wu yiu wu yì li nyam amurəma, andə aƀwana aməcande, andə akanggərang amə'lwa. Wu yiu wu yì li nyam apər andə aməpàr, nyam aƀwapəndəa kat, aguro andə aƀwana à dukdo ƀamuria ka, ƀwa məkyauwe andə ƀwa məgule.”

19Pələa ən sən nyamƀikea, andə amurəma mala ƀanza, andə amə'lwa malea, à yì rambəa abanƀwáná, à nè ká nə lwa arə ƀwa məno do anzəm pər kwakiyi ka, sə arə amə'lwa male.

20Sə yì nyamƀikea ka, à bwali atarəia andə məƀangna mə'nyirì mənana pakkiyi agir-ndali ace ka. Nə aməno yì agir-ndali pea ka sə ƀosəki ta aƀwana mənana à ak nyouləa mala nyamƀikea, sə à peri aban ƀènzál male ka. Nyamƀikea andə məƀangna male mə'nyirì, yia kəm, à turia nə yiləmia aƀa garang mala bəsa mənana kə li nə atali ear-bəsa ka.

21Amə'lwa malea ka, à twaltea kat nə nggeabyau məceauwe mənana kə pur a kun ƀwa mənana anzəm pər kwakiyi ka. Sə adəkəlaki yi suləo amur aluia, à li gir mənana kárəìa ka.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Səna 20

À bwal shetan à kùrrì ba apələa á-mwashat

1Ən sən ɓe məturonjar mala Ɓakuli puro a kuli aban yiu a nzali. Bwal gir mən kun tuli-tàtəkətè andə nsolo məgule a bui.

2Yiu yi gbami dəragon, məno yì share n'yau mənana à tunəki ama Məɓealɓikea ko Shetan ngga, sə kùrrì nə nsolo ɓè pak apələa á-mwashat aɓa kùrban.

3Məturonjar pələa ramte aɓa tuli-tàtəkətè, gir kuni sə kumləi, ace mənana ɓè kəa swarki aɓwana arə anzali ɗəm ɗang, she ɓè aməno yì apələa á-mwashat maləna ka. Anzəm məno ka, dumənа pup à nè yia panzəi arə apwari bəti.

4Pələa ən sən abuno-murəm sə aɓwana mənana à do amuria ka, à pania rəcandəa mala pak ɓashi. Sə ən sən ayiləmi aɓwana mənana à kasə ɓamuria ace nakun malea amur Yesu andə bang cau mala Ɓakuli ka. Yia ka, à peri aban nyamɓikea ko ɓènzál male ɗang, sə à ak nyouləa male a kundəmbəia ko arə abuia ɗang. Yia kat, à lo nə yiləmu ɗəm, sə à duk amurəma ata Kərəsti arə apələa á-mwashat.

5Mənia ka, nda lo nə yiləmu mədəmbe. (Acili aɓwana mənana à wuna ka, à lo nə yiləmu ɗang she anzəm mənana məno yì apələa á-mwashat maləna ka.)

6Amənia yia aɓwana à kum kāmbe aɓa lo a ɓembe nə yiləmu a dəmbe ka, à ndanə tsəkbu mala Ɓakuli, sə yia ka aməfele na. Ɓaria lú pà nə rəcandəa amuria ɗang. A kúnì ka, à nè duk apəris mala Ɓakuli andə mala Kərəsti, sə à nè duk amurəma ata Kərəsti arə apələa á-mwashat.

Kpa mala Shetan andə masələata kìɗìkì male

7Ɓè apələa á-mwashat maləna ka, à nè panzə Shetan, nè puri ɓa ndàkurban male.

8Nè o nè ngga swarki aɓwana mala anzali, à nè purkio arə abuban aɓa ɓanza kat, mənana à dapi kat ka, à tunəia ama Gog andə Magog. Shetan nè ngga rambəia abanɓwáná ace ká lwa; lakki malea ka ɓallè pà kàm ɗang, kəla lakki mala aməsəsala a kun nggeamur.

9Sə ən sənia à puro aban ká amur banfana mətangŋe mala ɓa ɓanza, à kya karəì aɓwana mana à nda bui mala Ɓakuli ka andə nggeala mənana Ɓakuli earkiyi ace raka, a ɓaləu. Səa ma bəsa puro a kuli yi suləo amuria, pisəia pupup.

10Sə yì Shetan, mənana swarkia ka, à ramte aɓa garang mala bəsa mənana kə li nə atali ear-bəsa ka, à kè ban mənana à ramta nyamɓikea andə məɓangna mə'nyir nì kàm ngga. À nè ueo kano aɓa kum kwanban məkərkər nì du andə pwari, mənana málá male pà kàm raka.

Masələata Ɓashi

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

11Sə ən sən nggea bunomurəm məpwasəe andə ɓwa mənana do amuri ka. Nzali
andə kuli ɓanggi ɓadəmbəi, à o à kya ndərmikea, ko à nyare à sənia ɗəm ɗang.

12Sə Ən sən aɓwana mənana à wuna ka, ɓwa məgule andə ɓwa məkyauwe, aban
came a ɓadəm bunomurəm nì. Pələa à mənggi amaləmce, sə à yì mən ɓe
maləmce, mənia ka nda Maləmce Yiləmu. Sə aɓwana mənana à wuna ka, à
pakkia wia ɓashi arə agir mənana à pak ka, kəla mənana ndakam à giləia aɓalə
amaləmce məno ka.

13Nggeamur ndəli alú mənana a ɓaləi ka. Lú andə Domurəm mala lú ka, à pusə
alú-aɓwana mənana aɓaləia ka. Sə ko ya ɓwa ka, à pakki wi ɓashi arə aturo male
mənana pak ka.

14Pələa à ramta Lú andə Domurəm mala lú aɓa garang mənana kə li nə bəsa ka.
Mənia yì garang mala bəsa ka, nda ɓaria lú.

15Sə ɓwa mənana kat lulləi pà kàm à giləì aɓa Maləmce Yiləmu raka, à turi aɓa
garang mənana kə li nə bəsa ka.

Səna 21

Ɓakuli pusə bəsa kuli andə bəsa nzali

1Pələa ən sən kuli məbəshe andə nzali məbəshe. Kuli mənana ɗiɗyal andə nzali
mənana ɗiɗyal ka, à ndərmina, sə nggeamur gbal ka pà kàm ɗəm ɗang.

2Sə ən sən Nggeala Məfele, yì bəsa Urəshalima. Ən səni puro aban Ɓakuli a kuli,
sə kə suləo aban yiu. À giləkini pepe kəla manfela mənana à giləkì wi rəì aɓa
ɓoarnsari ace ká aban burri ka.

3Ən ok ɓe giu məgule pur nəban bunomurəm mala Ɓakuli, na cau ama: Wu səni,
ban-do mala Ɓakuli adyan ngga, nda aban aɓwana male! Yì ka, nə̀ do andəia, sə
yia ka, à nə̀ duk aɓwana male. Ɓakuli nə nggearəì nə̀ do atea.

4Nə̀ esəki mərəm kat a məsəia, sə lú, andə bumkiɗikea, andə ɓua andə kwanban
ngga, à pà nə̀ pàk kàm ɗəm ɗang. Amənia yì agir mənana ɗiɗyal ka, à umna
ɗəɗak.

5Sə ɓwa məno do amur bunomurəm ngga bangŋa ama: Wu səni, mə ndo mə nə
nyesə agir kat à nə̀ pələ bəshe! Pələa na ɗəm ama: Gilə cau mənia ka, acemənana
cau na, à nə̀ earnəi, sə məsəcau na.

6Ɓəm ngga nam ama: Ko man kat ka à maləna pĕ. Mə nda Tite, sə mə nda
Masələate. Ɓwa mənana kat məsamur wali ka, mə nə pe wi mùr ɓə̀ nu, aɓa
mgbeaɗe mur mala yiləmu, pà nə̀ mbwe kəgir ɗang.

7Ɓwa mənana kat limurəm ngga, mə nə pe wi liɓala mala amənia yì agir ka, sə
yì ka, nə̀ duk munem sə mə nə duk Ɓakuli male.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

8Sə mənia ka nda gir mənana nə̀ kum aƀwana mənana amə'ƀangciu na, andə amə pakki agir monzəo, andə amə ɗwanyi earnə mim, andə amə pakki agirƀana, andə amə walki alú, andə amə do kiɗìkì mala nongginə-rəarəu na ka. Yia kat andə amə peri aban ankúl andə alú, andə aƀwana kat mənana amə na'nyir na ka, à nə̀ ramtea aƀa garang mala bəsa mənana kə li nə atali ear-bəsa ka. Mənia ka, nda ƀaria lú.

Məturonjar ləmndəì Yohana Nggeala mala Ɓakuli

9Mwashat ata aməturonjar mala Ɓakuli, yia məno tongno-nong-ƀari, mənana à bwal atasau mana à lumsəkia nə masələata agir yinə tanni twal la ka, yiu abanam. Nam ama, "Yiu, mə nə ləmndəo Mālá Məgam, yì Manfela male."

10Pələa twalam aƀa rəcandəa mala bangŋo, um nə mim amúr ƀe nkono məgule mənana nggea mədāre na ka, sə ləmndəam Nggeala Məfele, Urəshalima. Ən səni puro aban Ɓakuli a kuli, sə kə suləo aban yiu.

11Ɓoarƀwa mala Ɓakuli ci kə tanzama tyal-tyal. Esəke ƀoarnsari gəraɗau kəla kərstal. Giləkea male pepe kə twal məsəu pəlilip kəla tali'gəna, kəla jaspa.

12Sheran mənana kàrəì nggeala ka, dārya sə tangŋa, sə ndanə akunƀala a rəì lum-nong-ƀari. À tamsə aməturonjar lum-nong-ƀari à kə yal akunƀala mala nggeala. Amur koya kunƀala mənana arə sheran ngga, à gilə mwashat ata lullə atau lum-nong-ƀari mala amə Isərayila.

13À tsəkia akunƀala tāru-tāru arə abuban ine mala nggeala; tārú nə njartakuli, tārú nə njarnza, tārú nə njartamur, sə tārú nə njarnzali.

14Yì sheran mala nggeala ka, à kwakite amur akusəƀa lum-nong-ƀari mənana à nongsəia amur rəarəia ka. Arə koya kusəƀa ka à gilə lullə mwashat ata amə'mishan lum-nong-ƀari mala Məgam.

15Məturonjar mənana bangcau nə mim ngga ndanə məmunagara kārəkigir a bui, a pe nə zənariya. Nə̀ ngga kārəkina nggeala nəi andə akunƀala andə asheran male.

16Lang məturonjar kārəki nggeala nə munagara kārəkigir male ka, kumi ka sauwa male na mwashat andə tangŋa male. Yale dārya male na gbal mwashat andə sauwa andə tangŋa male, sə ko mə ye atea kārəki ka, kilomita á-ƀari nə gbəman-ine na.

17Ɗəm ngga kārəki dārya mala sheran mala nggeala, sə kumi ka nda mita lumi-tongno-nong-mwashat [60 m]. Məturonjar kpata kārəkigir mənana ƀwapəndəa kasə ka.

18Sheran mala nggeala ka à ƀè nə atali məƀoarne, atali jaspa. Sə nggeala ka, à ƀè nə zənariya kat, zənariya mənana à zurəì nə kəgir raka, ƀāləi ƀoarnsari gəraɗau kəla gəlas.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

19Sheran mala nggeala ka, à kwakite amur akusəɓa mala atali məɓoarne ɗàngɗáng lum-nong-ɓari. Kusəɓa mənana à ci a tadəmbe ka, tali jaspa na. Ɓaria kusəɓa mənana à nongsəi amur məno ka, safir na. Tāruia ka, aget na. Inea ka emeral na.

20Tongnoia ka, onis na. Tongno-nong-mwashatia ka, karnelia na. Tongno-nong-ɓaria ka, kərisolat na. Tongno-nong-tāruia ka, beril na. Tongno-nong-inea ka, tofas na. Lumia ka, kərisopəras na. Lum-nong-mwashatia ka, jasinta na. Sə à masələte nə lum-nong-ɓaria kusəɓa mənana à nongsəi amur aɓi ka, nə tali amitis.

21Akunɓala lum-nong-ɓari mala nggeala ka, à giləkia nə sala-ɓá-nkombo-nggeamur; ko ya kunɓala ka, nə male yì ulangyi sala-ɓá-nkombo mənana à pe nəi ka. Sə njar məgule mənana aɓa nggeala ka, à pe nə zənariya mənana ɓāləi nong tyal-tyal nə ɓoarnsari kəla gəlas.

22Ən sən ma kə ndàperi aɓa yì nggeala ɗang, acemənana Mətalabangŋo Ɓakuli mənana Karmur Gulo kat andə Məgam ngga, à nda ka ndàperi male.

23Sə yì nggeala ka, pà nə̀ na ce pwari ko zongŋo ɓəa tă amuri ɗang, acemənana tă mala ɓoarɓwa mala Ɓakuli ka, kə pa tălaban a ɓaləi, sə Məgam ngga nda tălaban male.

24Aɓwana mala anzali nə̀ gya aɓa tălaban male, sə amurəma mala ɓanza nə̀ yiu nə agulo malea a ɓaləi.

25À pà nə̀ gìr akunɓala mala nggeala ɗang ko aya pwari ka, acemənana akano ka, dù pà kàm ɗang.

26Sə ɓoarɓwa andə gulo mala anzali ɓanza kat ka, à nə̀ yinəia a ɓaləi.

27À pà nə̀ eare ɓe kəgir ɓeami ɓə̀ kuti kam ɗang. Sə kəɓwa pà kàm gbal mənana mə pakki agir kəsəkya na, ko mə ɗwanyi came amur məsəcau na ka, nə̀ kuti kano ɗang; she kə aɓwana mənana lulləia na kam à gilənia aɓa Maləmce Yiləmu mala Məgam ngga.

Səna 22

Yohana sən nggeasala mala mùr yiləmu

1Ɓəm ngga məturonjar ləmndəam nggeasala mala mùr pa yiləmu. Mur nî kwar gəraɗau kəla kərstal. Kə ɓun aban bunomurəm mala Ɓakuli andə mala Məgam sə kə ɓangŋa.

2Ɓangŋa kə kuti nə ɓaɓaləu mala njar məgule mala ɓa nggeala. A koya nkaring mala kun múr mala nggeasala ka, nggun na kam mənana kə pa yiləmu ka. Nggunî kə pusə a'ulang aɓəle ɗàngɗáng lum-nong-ɓari aɓa pələa mwashat;

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

koya zongŋo ka, kə pusə ulang male yì ɓəle. Ambu nggunì ka ɓuri na ace wal kwano mala anzali mala aɓwapəndəa.

3Suban ngga pà nə̀ pàk kàm ɗəm amur kəgir aɓa məno yì nggeala ka ɗang. Ɓakuli nə nggearəì, andə Məgam ngga, à nə̀ do a ɓaləi amur abuno-murəm malea, sə aɓwana male nə̀ nggə peri abani.

4À nə̀ sən ɓaməsəi sə lulləi ka à nə̀ giləì a kundəmbəia.

5Dù pà nə̀ nyare nə̀ pak ɗəm ɗang. À pà nə̀ earce pitəla ko pwari ace pa tălaban ɗəm ɗang, acemənana Mətalabangŋo Ɓakuli ka, nda tălaban, nə̀ tă amuria. Sə à nə̀ duk amurəma masələate pà kàm ɗang.

6Pələa məturonjar banggam ama: Amənia yì acau ka məsəcau na sə à nə̀ earnəia. Mətalabangŋo Ɓakuli mənana ginggi nə bangŋo mala amə'ɓangna male ka, nda tasə məturonjar male ɓə̀ yì banggi aguro male, agir mənana à nə̀ yia pur púp banì pà nə̀ sau raka.

Yesu nia kə yiu ka

7Yesu kə na ama, “Wu səni, mə ndya ən nggə yiu adyan tu ka! Aɓwana mənana à kə kpata acau ɓangna mənana à giləia aɓa mənia yì maləmce ka, à ndanə tsəkbu!”

8Mim Yohana, mə nda mənana ən ó sə ən sən amənia yì agir ka. Lang ən ongŋənia sə ən sənənia ka, kara ən kpa a nzali mə nə peri a kusə məturonjar mala Ɓakuli mənana ləmndəam mia ka.

9Sə yì ka, nam ama: Awo, kəa peri abanam ɗang. Mə nda guro mala Ɓakuli, kəla we wunə amə'eambəo, amə'ɓangna mala Ɓakuli, andə aɓwana kat mənana à kə kpata gir mənana à giləì aɓa mənia yì maləmce ka. Peri aban Ɓakuli nəmurəì ɓərɓər!

10Pələa kwarkiram ama: Kəa na ama a nə səmbərə ce acau ɓangna mənana aɓa maləmce mənia ka ɗang, acemənana pwari gbashina tu mana amənia yia agir kat ka à nə̀ kumban ngga.

11Ɓwa mənana kat kə pak gir məɓane ka, ɓə̀ lidəmbəa aɓa pakkiagir məɓane. Ɓwa mənana kat məɓealɓikea na ka, ɓə̀ lidəmbəa aɓa ɓealɓikea male. Ɓwa mənana məɓealɓoarna na ka, ɓə̀ lidəmbəa aɓa do-ɓealɓoarna. Ɓwa mənana tàr ɓamuri ɓə̀ duk mala Ɓakuli ka, ɓə̀ lidəmbəa aɓa do tàr ɓamuru aban Ɓakuli.

12Yesu kə na ama, “Wu səni, mə ndya ən nggə yiu adyan tu ka! Atangnakusəu mem na a buam, mə nə yia pe koya ɓwa ka tangnakusəi mala gir mənana karə arə turo mənana pak ka.

13Mə nda Alfa andə Omega, Mədəmbəa andə Mətankwang, Tite andə Masələate.”

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

14Aɓwana mənana à kə lákkí anggea-daura malea, à do aɓa ɓoarnsari mala ɓabum ngga, à ndanə tsəkbu. Ɓakuli nə̀ nyinggia wia ban arə kunɓala ɓəa kutio aɓa yì nggeala sə ɓəa li ɓəlanggun mala nggun yiləmu.

15A nza nə nggeala ka à ndaka amə do kiɗìkì kəla anvwa, andə amə pakkia gir monzəo, andə amə pak cauɓikea nonggi nə rəarəu, andə amə walki-alú, andə amə peri aban ankúl andə alú, andə aɓwana kat mənana à kə earce pak turo nyir, sə amə swarkiban na ka.

16 Mim Yesu, ən túr məturonjar mem ɓə̀ bangga wun amənia yì agir ka ace a'ikəlisiya. Mə nda Məkà Murəm Dauda, ən pur a tau male. Mə nda nlero dəmbari mə tàne.

17Bangŋo mala Ɓakuli andə Manfela, à kə na ama, “Yiu!” Ɓwa mənana kat ok mənia yì cau ka, ɓə̀ na ama “Yiu!” Ɓə̀ məsamur wal kəɓwa ka, ɓə̀ yiu! Ɓwa mənana earce ka, ɓə̀ yi nu mur yiləmu ɓà.

18Ən nggə nunkir koya ɓwa na kat kə ok acau ɓangna mənana à giləia aɓa maləmce mənia ka: Ɓə̀ kəɓwa tsək ɓe amur agir mənana à giləe akani ka, Ɓakuli nə̀ tsəki wi ɓe amur agir yinə tanni twal la mənana à kanicea aɓa mənia yì maləmce ka.

19Sə ɓə̀ kəɓwa amsə ɓe kəgir aɓalə acau mala maləmce ɓangna mənia ka, Ɓakuli nə̀ amsəi wi kāmbe male. Pà nə̀ kumo nə̀ li ɓəlanggun yiləmu ɗang, sə pà nə̀ kutio aɓa nggeala məfele mənana à kaniki ce aɓa mənia yì maləmce ka ɗang.

20Yì, yì ɓwa mənana kə bangŋa ama amənia yì agir ka məsəcau na ka, kə na ama, “E, mə ndya ən nggə yiu adyan tu ka!” “Amin! Yiu, Mətalabangŋo Yesu!”

21Ɓə̀ ɓwamuru mala Mətalabangŋo Yesu do ata aɓwana mala Ɓakuli.

© 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc
© The Nigeria Bible Translation Trust.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer "não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR" (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: "e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações" (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira

2021, Vitória/ES - Brasil

Capa: Floresta em Região Tropical. Trata-se de imagem disponibilizada na internet, dentre as que não informam haver restrição ao uso.